ANUL 1848

ÎN

PRINCIPATELE ROMÂNE

ANUL 1848

ÎN

PRINCIPATELE ROMÂNE

ACTE ȘI DOCUMENTE

PUBLICATE

CU AJUTORUL COMITETULUĬ PENTRU RĂDICAREA MONUMENTULUĬ

LUI

IOAN C. BRĂTIANU

TOMUL IV

1848 AUGUST 31 — 1848 OCTOMVRIE 3.

BUCURESCI

INST. DE ARTE GRAFICE „CAROL GÖBL" S-sor I. ST. RASIDESCU

16, STRADA DÓMNEĬ, 16.

1903.

8413.

(După o litografie contemporană.)

GENERALUL GHEORGHE MAGHERU.

II.

1848 IUNIE 9 – 1848 SEPTEMVRIE 13.
(CONTINUARE.)

Protestarea luĭ D. Golescu, Administratorul de Brăila, către Rifaat Paşa.

No. 1.713.
1848
Aug. 31.

(Pruncul Român. No. 36. 1848. 4. IX.)

Escelenţie,

Cu mirare vĕḑênd că o putere armată trece frontiera teritoriuluĭ român, fără să fi făcut vre-o manifestaţie ce ar fi vestit Guvernuluĭ meŭ saŭ mie, delegatuluĭ sĕŭ, scopul cu care intră; ca şef al districtuluĭ Brăila, şi în numele aceşteĭ porţiĭ a poporuluĭ român, a căruia administraţie mĭ-a încredinţat-o onorabila Locotenenţa Princiară, sînt dator a protestà pentru această nouă invasie, cu atât maĭ mult că Locotenenţa Princiară este recunoscută de Comisarul extraordinar al Înalteĭ Porţĭ, Escelenţia Sa Suleiman Paşa, şi că persoanele ce o compun ar fi trebuit să fie negreşit prevestite de aceasta, ca să fi putut cel puţin să-mĭ deà ordine pentru pregătirile trebuincioase.

Escelenţie! După toate câte a făcut Escelenţia Sa Suleiman Paşa, pentru sfinţenia causeĭ poporuluĭ român, şi luând şi în consideraţie eminentele calităţĭ ce te deosibesc, nu pociŭ crede decât că aĭ intenţiile cele maĭ bune; prin urmare şi eŭ te încredinţez că armia Suzeranuluĭ nostru va fi privită ca prietenă şi protectriţă a sfintelor noastre drepturĭ şi, ast-fel fiind, voiŭ îngrijì ca trupele să găsească cu înlesnire toate trebuincioasele.

Salutare şi frăţie.

Administratorul districtuluĭ Brăila, D. Golescu.

Brăila.

No. 1.714. 1848 Aug. 31.

Decretul No. 498 al Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţĕriĭ-Romănescĭ către Ministerul Finanţelor.

(Copie. Arch. M. Afacerilor străine. Org. ost. f. 9. Dos. No. 117/2.143.)

Dreptate, Frăţie.
În numele poporuluĭ Român.
Locotenenţa Domnească.

No. 498.

Pentru cheltuelile ce se fac prin d. Căpitan-General Magheru în corpul volintirilor şi dorobanţilor, se va liberà în primirea d-luĭ suma de una mie galbenĭ din § extraordinar.

D. Ministru Finanţelor va aduce la îndeplinire acest decret.

D-luĭ Ministru Finanţelor.

No. 1.715 1848 Aug. 31.

Decretul No. 501 al Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 260.)

Dreptate, Frăţie.
În numele poporuluĭ Român.
Locotenenţa Domnească.

Vĕḑênd trebuinţa ce este a se întocmi şi în România-mică o comisie deosebită pentru liberarea ţiganilor;

Luând în consideraţie recomandaţia Ministeruluĭ din Întru pentru persoanele ce a socotit de cuviinţă să compue acea comisie;

Locotenenţa orînduesce pe d-l Presidentul Municipalităţiĭ, d. Dimitrie Filişanu, d. Grigorie Bengescu şi d. Cnezul, mădularĭ aĭ Comisieĭ cu aceleaşĭ îndatorirĭ ale Comisieĭ întocmite aicĭ şi la care va trimite în urmă toate hârtiile.

D-luĭ Ministrul trebilor din Întru va aduce la îndeplinire acest decret, dând numiţilor comisarĭ cuvenitele instrucsiĭ.

Membriĭ Locotenenţiĭ: I. Eliad, Chr. Tell.
Ministrul trebilor din Afară, I. Voinescu II.

No. 501.
Bucurescĭ.

Domnuluĭ Ministru trebilor din Întru.

(Resoluţie:) Să li se facă cunoscut prin hârtiĭ deosebite, trimiţêndu-le prin d. Administrator, şi cu toate instrucţiile ce sînt date Comisieĭ de aicĭ.

Rosetti.

Raportul No. 1.485 al Secretariatuluĭ de Stat al Țĕriĭ-Românescĭ către Ministerul Financelor.

No. 1.716. 1848 Aug. 31.

(Conc. Arch. Statuluĭ. Dos. No. 2.131/104.)

No. 1.485.

Dreptate, Frăție.

Domnule Ministru,

Din suma de 400 galbenĭ hotărîțĭ a se da în primirea Secretariatuluĭ prin decretul onorabileĭ Locotenențe din 22 August cu No. 462, sîntețĭ rugațĭ, D-le Ministru, a slobodi de o cam dată în primirea cassieruluĭ Secretariatuluĭ galbenĭ 35 #, pentru abonarea unor jurnale străine și românescĭ în trebuința Secretariatuluĭ.

D. Ministru al Finanțelor.

Raportul No. 1.494 al Ministeruluĭ trebilor din Afară al Țĕriĭ-Românescĭ către Ministerul din Lăuntru.

No. 1.717. 1848 Aug. 31.

(Monitorul Român. No. 17. 1848. 8. IX.)

Dreptate, Frăție.

Domnuluĭ Ministru din Întru.

Asupra raportuluĭ d-v. cu No. 3.371, prin care cerețĭ a fi apĕrațĭ țĕraniĭ de plata celor șease dile pe anul 1847, onorabila Locotenență a pus următoarea resoluție: „Primit a rĕmâné slobodĭ toțĭ cățĭ n'aŭ plătit până acum, atât pe anul 1847 cât și pe 1848."

Aceasta Secretariatul are onoare a v'o da în cunoscință, spre cuvenita urmare.

Salutare și frăție.

Ministrul trebilor din Afară, I. Voinescu II.

No. 1.494.

Publicațiunea No. 1.496 a Ministeruluĭ trebilor din Afară al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.718. 1848 Aug. 31.

(Monitorul Român. No. 17. 1848. 8. IX.)

Dreptate, Frăție.

Domnuluĭ Redactor al Monitoruluĭ Român.

Domniĭ împiegațĭ aĭ Tribunaluluĭ criminalicesc de Ilfov, prin petiție către onorabila Locotenență Domnească, aduc drept dar pa-

No. 1.718. 1848 Aug. 31.

triotic leĭ 292 parale 24, și făgăduesc pentru viitor altă sumă de leĭ 921, care cer a se oprì din apontamentele d-lor.

Acest dar primindu-se cu mulțumire de onorabila Locotenență, subt-însemnatul trimite d-le acea petiție spre a o publicà ca un act ce dă dovadă de generositate patriotică și de nobile sentimente.

Salutare și frăție.

Ministrul trebilor din Afară, I. Voinescu II.

No. 1.496.

Anexă.

Onorabileĭ Locotenențe Domnescĭ.

Subt-însemnațiĭ amploiațĭ aĭ Tribunaluluĭ criminal Ilfov, deșì simțim că trebuințele noastre nu sînt proporționate cu lefile, însă pentru că vedem Statul în lipsă de banĭ și în împrejurărĭ grele, ne rugăm ca să poruncească d. Ministruluĭ Finanțeĭ să primească de o cam dată jos însemnata sumă, iar pe lunile viitoare să urmeze a ne oprì din lefĭ suma ce se vede însemnată în coloana a doua, până se va întărì Constituția.

	Acum. Leĭ	parale	Pe lunile viitoare. Leĭ
Ioan Bărbătescu, president	100	—	266
A. I. Crețescu, judecător.	100	—	200
Gheorghe Bucșănescu, procuror .	32	20	100
I. Săulescu, grefier	16	10	100
Costache Nicolescu, ajutor	16	10	65
Nicolae Mustacov, scriitorul procuroriei	9	8	30
Ilie Popescu, scriitorul procuroriei.	—	—	30
Ioan Popescu, scriitorul judecătoriei.	9	8	30
P. Savopulu, scriitorul judecătoriei.	9	8	50
Matache Georgescu, scriitorul judecătoriei	—	—	20
Costache Săulescu.	—	—	30
Peste tot . . .	292	24	921

Publicațiunea No. 3.388 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.719. 1848 Aug. 31.

(Foae vol. Acad.)

Frațĭ sătenĭ!

Pentru ca s'avețĭ dovadă că câte vi s'aŭ ḑis nu sînt vorbe numaĭ;

Pentru ca să vedețĭ pipăit, că stăpânirea de astăḑĭ este ca un părinte pentru voĭ, eată că vi se face cunoscut, că baniĭ pentru ḑilele de drum ce cu nedrept v'a luat stăpânirea cea veche nu numaĭ că n'o să-ĭ maĭ plătițĭ de acum înainte, dar vi se eartă acum îndată și ceea ce aveațĭ să dațĭ pe anul acesta și chiar și ceea ce maĭ sîntețĭ datorĭ pe anul 1847.

Fraților! Fițĭ cu minte, fițĭ Românĭ adevĕrațĭ și cu dragoste pentru țeara noastră și pentru Constituția aceasta, căcĭ vedețĭ că din ea va venì fericirea voastră.

Pentru d. Ministru din Întru, C. A. Rosetti.

No. 3.388.

Adresa No. 3.054 a Consiliuluĭ Municipal din Capitală către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.720. 1848 Aug. 31.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Dreptate, Frăție.

Domnule Ministre al trebilor din Năuntru,

În urma noteĭ Domnieĭ-voastre cu No. 5.614, Consiliul pe de o parte a scris îndată cassieruluĭ sĕŭ ca să sloboaḑă în primirea d-luĭ Hristache Orescu, executorul Curțiĭ administrative, suma cuprinsă într'însa de leĭ nouĕ sute cincĭ-spre-ḑece, iar pe de alta are onoare a vĕ face cunoscut, că suma de douĕ miĭ galbenĭ ce s'a împuternicit Consiliul prin nota d-v. cu No. 5.327 a primì de la onorabila Vistierie, în socoteala cheltuelilor urmate în onoarea E. S. Suleiman Pașa, neprimind până acum maĭ mult decât leĭ treĭ-ḑecĭ și cincĭ miĭ șeapte sute cincĭ-ḑecĭ, No. 35.750, cu 20 miĭ ce s'aŭ primit maĭ nainte, și pentru rest a întîmpinat rĕspuns că urmează a se ține în seamă și rĕspunderile ce s'aŭ făcut de dînsa tot în ḑisa socoteală, rĕmâind ceĭ-lalțĭ banĭ a-ĭ rĕspunde maĭ în urmă în rîndurĭ, după înlesnirile ce va avé; și fiind-că urmează a cunoasce Magistratul câțĭ banĭ s'aŭ cheltuit din suma de 2.000 #

No. 1.720. 1848 Aug. 31.

de către onorabila Vistierie, tot în predisa onoare, roagă pe Domnia-voastră să binevoițĭ a mijlocì cât se va puté maĭ neîntârdiat rĕspunderea restuluĭ de banĭ ce se cuvine Caseĭ orășenescĭ din pomenita sumă, ca să poată regulà și el socotelile sale.

Salutare și frăție.

Consiliul Municipal: Gr. Ipătescu, Ștefanache P. Theodosiu, Gheorghe I. Pashali.

S., V. Nicolianu.

No. 3.034.

(Resoluție:) Să se poftească d. Ministrul Finanțiĭ a rĕspunde Municipalitățiĭ și restul ce i se cuvine din aceĭ 2.000 # spre întîmpinarea rĕspunderilor cu carĭ este însărcinat.

No. 1.721. 1848 Aug. 31.

Raportul No. 7.340 al Administrațiuniĭ de Râmnicul-Sărat către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Dreptate, Frăție.

Domnule Ministre din Întru,

Din cantelaria acestuĭ district s'aŭ dat sumele jos însemnate la osebite persoane în trebuința Statuluĭ, precum se arată:

30 galbenĭ d-luĭ Nicolae Șonțu.

20 sfanțichĭ Logofĕtuluĭ Gheorghe.

Aceste douĕ sume, după adresele d-luĭ Nicolae Bălcescu, fostul Secretar al desființatuluĭ Guvern provisoriŭ.

15 galbenĭ d-luĭ Dimitrie Marinescu, reghistratorul Administrațiuniĭ județuluĭ Brăileĭ, spre înlesnirea mergeriĭ sale la Bârlad și Leova în Moldavia cu deslegarea fostuluĭ Administrator, d-luĭ Scarlat Filipescu.

18 sfanțichĭ pentru treĭ pasporturĭ date în socoteala Statuluĭ, însă:

1 d-luĭ Costică Robescu, pentru Galațĭ.

1 d-luĭ Năstăsache Mironescu, pentru Moldavia.

1 d-luĭ Aleco Racoviță, pentru Moldavia, cu aĭ d-sale.

Afară de acestea, se maĭ adaugă cheltuelile urmate în cursul acestor din urmă douĕ lunĭ, Iulie și August, însă:

2.000 leĭ pentru douĕ lunĭ la doĭ oamenĭ, de osebit caracter ce merg și vin, de aduc sciințe regulate de la Leova și Iașĭ prin Bârlad și Tecuciŭ.

1.260 leĭ în ṣease călătoriĭ extraordinare la Leova prin Tecuciŭ şi Bârlad, pe când se auḑiaŭ sciri neplăcute.

No. 1.721.
1848
Aug. 31.

1.225 leĭ în cincĭ călătoriĭ la Iaşĭ, idem.

500 la doĭ călăreţĭ cu luna pentru sciinţe regulate de la Tecuciŭ şi Bârlad.

Peste tot 45, patru-ḑecĭ şi cincĭ galbenĭ împĕrătescĭ, treĭ-ḑecĭ şi opt de sfanţichĭ, şi leĭ patru miĭ nouĕ sute opt-ḑecĭ şi cincĭ. Pentru care sumă, sînteţĭ rugat, Domnule Ministru, să binevoiţĭ a luà înţelegere cu d. Ministru Finanţial a da ordin de scădere în socotelile trimestruluĭ următor de Iulie.

Administr. distr. Râm.-Sărat, S c. T u r n a v i t u.
Secretar, C. R o b e s c u.

No. 7.340.
Secsia 1-ĭ.

(Resoluţie:) Fiind-că i s'aŭ trimis baniĭ, să se pue la dosar.

R o s e t t i.

Scrisoarea luĭ A. G. Golescu către P. Bataillard.

No. 1.722.
1848
Aug. 31.

(Orig. Col. I. I. Brătianu.)

Mon cher ami, Je viens de recevoir le paquet de lettres que vous m'avez envoyé. Il n'y a point de nouvelles du pays, il n'y a que des instructions officielles pour engager trois Français (avec des connaissances spéciales de la matière) à aller dans le pays organiser les contributions directes, une banque nationale et un bureau de statistique, — plus une lettre pour Mr. Bastide, pour me recommander au Ministre des Finances à l'effet de me faciliter les moyens de trouver ces hommes spéciaux. Balcesco m'écrit de terminer au plus tôt les affaires à Paris, pour retourner à temps à Bucarest, où l'on va bientôt convoquer l'Assemblée constituante.

Je ne sais si cela se pourra, mais s'il me reste quatre jours, je me lancerai vers vous, puisque vous ne voulez pas venir à Paris. Je veux absolument voir le récit de nos derniers événements.

Il paraît que les Valaques de Transylvanie viennent de s'insurger aussi contre les Hongrois. Quand j'aurai des nouvelles, je vous enverrai les lettres, pour que vous en preniez connaissance.

Adieu. Quand je voudrai venir vous voir, je vous en avertirai d'avance.

Votre ami, A. G. G o l e s c o.

No. 1.723. Scrisoarea luĭ Vasilie Maiorescu către Ioan Maiorescu.
1848
Aug. 31.

(Orig. Col. Ecaterina A. G. Golescu.)

Bucurescĭ.

Nene!

Asta este a patra a mea scrisoare către dumnea-ta în Francfort. Încă fiind d-ta în Sibiiŭ — dar eŭ nu sciam — am scris pe cea dintâĭ scrisoare; căcĭ eŭ credeam că d-ta te veĭ abonà din Brașov la Eilwagen până în Pesta, și numaĭ cu întîmplarea luĭ Laurianu am înțeles că și d-ta aĭ rĕmas până atuncĭ în Sibiiŭ. Bariț mĭ-a scris atuncĭ numaĭ decât, că este mare prepus că Maghiariĭ aŭ trimis stafetă după d-ta să te areste în Pesta! De asta a audit și cumnată-mea și s'a bolnăvit. Eŭ deșĭ așteptam toate poștiile cu ghiéța în spinare, să aud despre arestarea dumi-tale în Pesta, îĭ scriam cu toate ocasiunile ca să o scot din bănuelĭ, și am mângâiat-o, în cât singură credeà că nu se poate să te areste cine-và.

Joĭ, la 26 v., mĕ pomeniĭ cu un raport al luĭ Bariț către Guvern în causa arestăriĭ d-tale. Raportul erà însoțit și cu o scrisoare a popeĭ către Eliade și una către mine. A mea erà plină de pericole. Eŭ și maĭ mulțĭ tinerĭ, carĭ te cunosceaŭ, între carĭ și vre-o câțĭ-và demagogĭ transilvanĭ, credeam mult în bărbăția d-tale. Bariț a raportat, întemeiat pe o scrisoare a luĭ Bohățel către Bobu în Cluj, pe care a cetit-o chiar A. Mureșianu. În acea scrisoare erà—după cum cită Bariț—: „Frate Bobu, avisează pe Românĭ, că I. Maiorescu, acreditatul Agent al Țĕriĭ-Românescĭ este arestat în Pesta. Erĭ, la 24 n., ajungênd în Pesta, numaĭ decât îl încunjurară oameniĭ polițieĭ din mandatul Ministeruluĭ; dar după cuvîntul de onoare ce a dat I. Maiorescu, i se dete voie să umble afară de cuartirul sĕŭ, până vor cercetà hârtiile ce se aflară la el. Astădĭ vĕdurăm pe Maiorescu intrând și eșind de la ministri și de la poliție". Din ministriĭ noștri numaĭ Tell se aflà atuncĭ în Capitală. Golescu erà la Giurgiŭ, Eliade se dusese la Magheru în Vâlcea. M'am dus cu raportul la Tell, s'a speriat omul când i-am spus. Numaĭ decât s'a pus în trăsură, dicêndu-mĭ: „fițĭ liniștițĭ, nu o să i se întîmple nimic, eŭ mĕ duc la Eliade; căcĭ în minutele aceste a ajuns și el în Capitală, și îndată vom scrie la Ministerul unguresc". Aŭ și scris, căcĭ după prânz am vorbit și eŭ cu Eliade. Erĭ veni și scrisoarea dumi-tale din Viena. Nu sciŭ ce le veĭ fi scris, erĭ după prânz n'am găsit pe

No. 1.723. 1848 Aug. 31.

nicĭ unul din ministri acasă ca să-ĭ întreb; dar cumnată-mea mĭ-a trimis scrisoarea către dumnea-eĭ, am cetit-o și m'am liniștit. Din Guvern se lățise vorba despre arestarea d-tale. Joĭ după prânz veniră mulțĭ din negutătorĭ la mine acasă să mĕ întrebe. Toțĭ mĕ încunjurаŭ pe drum. Aŭ scris mulțĭ la Pesta ca să se încredințeze.

Cumnată-mea n'audise nimic de arestarea d-tale, căcĭ am o scrisoare de la dumnea-eĭ de odată cu raportul luĭ Barit, în care îmĭ spune că a venit un om de la Pesta, care-ĭ spune că te-a vĕdut pe dumnea-ta prin Pesta! Mi se pare că asta a fost o stratagemă a luĭ Barit și a Popazuluĭ. Orĭ și cum, bine că aĭ scăpat, căcĭ eram îngrijat prea tare, maĭ vîrtos vĕdênd cele ce se urmează prin Ungaria cu vinovațiĭ — în părerea Maghiarilor — politicĭ.

Nu sciŭ dumnea-ta ce auspiciĭ veĭ fi avênd pentru causa Românieĭ; dar noĭ sîntem în ajunul restaurăriĭ Regulamentuluĭ! Țarul stă plumb pe capul Sultanuluĭ să ne pue Regulamentul cu puterea armată. Turciĭ mi se pare n'ar vré să o facă așà groasă. Adam și Dr. Heinemann s'aŭ întors Vinerĭ de la Giurgiŭ din lagărul turcesc. Vorbiră cu Omer Pașa. Spune Adam că a dis Turcul că: „Noĭ, după legea noastră — el e Neamț turcit — mahomedană, nu putem să tăiem pe oameniĭ carĭ ni se supun. Româniĭ nu numaĭ că s'aŭ supus, dar arată chiar simpatiĭ către noĭ, — acum, după legea noastră, nu ne-a maĭ rĕmas alt-cevà decât să ascultăm și să împlinim cererile lor pe cât se poate; iar Rușiĭ, dacă le place, vină și să bată cu Româniĭ, noĭ nu ne batem, căcĭ eĭ nu ne sînt vrăjmașĭ". Nu maĭ sciĭ ce și cuĭ să credĭ! Se vorbesce că N. Bălcescu și Grădișteanu, doĭ din ceĭ cincĭ deputațĭ trimișĭ la Constantinopole, s'ar fi întors și că ar fi în carantină la Brăila. Aceștia se dice că ar fi scris aicĭ la Guvern că vine Fuad Efendi să pună Regulamentul. Soliman se pare că a însuflat la aĭ noștri ca să înarme pe popol și să easă la Giurgiŭ cu o putere mare armată, unde maĭ întâiŭ să ceară din genunchĭ de la Fuad să nu ne pună Regulamentul, și dacă tot s'ar maĭ încercà Fuad cu asprime, atuncĭ și noĭ să ne punem într'o pusăciune de a demonstrà cu arme, că nu primim Regulamentul. Și asta cred aĭ noștri că ar fi o scusă bună pentru Turcia înaintea Rusieĭ.

Dar eŭ întreb: se mulțumesce Rusia cu atât? Ea, care e în stare să dechiare resbel Turcieĭ pentru Principate, nu va cutezà să ieà singură sarcina de a intrà în Principate, maĭ vîrtos când medul și maĭ toată Europa e încurcată pe acasă? Tocmaĭ spun că aseară în club — eŭ n'am putut merge — a spus A. Golescu,

No. 1.723. 1848 Aug. 31.

că Duhamel erà să intre cu trupe rusescĭ în pămîntul Românieĭ, și că numaĭ Fuad l-ar fi oprit, dicênd că el nu poate suferì aceea, până când îĭ va venì o altă instrucțiune de la Constantinopole!

Mie încă nu-mĭ vine să cred că vor intrà Rușiĭ, până când sînt Turciĭ la Giurgiŭ; când se vor retrage aceștia, atuncĭ mĕ tem!

Bine erà, cum sberam eŭ de la început, să se fi strîns și adunat Constituanta, să fi lucrat cel puțin amănuntele; căcĭ toată Constituțiunea ar fi avut atuncĭ altă autoritate, și lamentațiunile reacționarilor înaintea Rușilor își frângeaŭ capul de atuncĭ; pentru că atuncĭ ar fi fost cel maĭ tare argument în partea noastră, că nu vre-o câțĭ-và exaltațĭ și fanaticĭ Transilvanĭ cu Assentiĭ sĕĭ, dar toată țeara este pentru Constituțiune.

Reacționarilor li se pare că, după restaurarea Regulamentuluĭ, cel maĭ mare și maĭ primar devotament din partea lor către Dumnedeŭ ar fi să gonească pe Ungurenĭ; dar nu numaĭ să-ĭ gonească, ci să-ĭ spânzure și să-ĭ frigă. Eĭ n'aŭ altă conversare maĭ interesantă decât despre Ungurenĭ, cum să-ĭ deà Rușilor, cum să-ĭ pârască și cum să-ĭ jupoae.

În fine, dacă nicĭ frațiĭ Ardelenĭ nu vor avé o soarte maĭ bună, atuncĭ de noĭ e foarte rĕŭ. De aicĭ o să ne gonească, dacă vom puté scăpà numaĭ cu goana; în Transilvania ne închid Unguriĭ, și așà sîntem oamenĭ fără patrie, munțiĭ vor fi patria noastră. Dar chiar și în Constituțiune n'am fi avut soarte de pismuit. Închipuesce-țĭ că la alegerile de deputațĭ pentru Constituantă încă ni s'a contestat dreptul de a fi aleșĭ, cu cuvînt că nu sîntem pămîntenĭ. Pe dumnea-ta și pe Aaron v'a împămîntenit Guvernul de la sine, dar noĭ furăm silițĭ să cerem împămîntenirea prin suplicĭ. Ni s'a conces împămîntenirea. Dar scițĭ cum? Pe mine și pe Munteanu ne puseră între vre-o patru Nemțĭ meșteșugarĭ, și între noĭ, ca Românĭ născuțĭ, și între aceĭ Nemțĭ cismarĭ, nu făcură nicĭ o distingere, decât s'a dis peste tot: „Decĭ, fiind-că numițiĭ bărbațĭ aŭ dat dovedĭ de buna lor purtare în țeara noastră și de respect către legĭ, etc. etc.“ Firesce, asta ne venì cu atât maĭ rĕŭ, cu cât profesoriĭ și acum trec de dăscălencĭ și își bat joc de eĭ și în clubürĭ de toțĭ cismariĭ se vorbesce câte ce-và, dar de profesorĭ și de școală nimic bine. Apoĭ și în comisiunile pentru școală și seminariĭ nu e nicĭ un profesor, afară de Marcovicĭ.

Minciunĭ câte acum, nu cred să se fi audit în Țeara-Românească de când e. Uite, acum, de când m'am apucat să-țĭ scriŭ, audiĭ peste

20 minciunĭ, care de care maĭ încornorată; dar nu merită să ţi le maĭ spun.

No 1.723. 1848. Aug. 31.

Eĭ, ce facem noĭ la o întîmplare de a intrà Ruşiĭ aicĭ, saŭ cel puţin de s'ar restabilì Regulamentul? Lucrurile dumi-tale se vor prăpădì pe la Craiova, precum şi ale mele puţine ce am aicĭ; căcĭ la asemenea funestă ḑi îĭ pare bine omuluĭ, dacă scapă cu vieaţa. Aaron, cu toată îndemânătatea luĭ, nu poate sparge cluburile reacţionarilor din Craiova. Assente şi Puianu trecură în Transilvania încă de la S. Maria. Acum n'avem în Craiova decât pe Panaiotescu; ĭ-am scris şi-ĭ voiŭ maĭ scrie să îngrijească cât va puté. Vasile Rachieru e poliţar. Michăescu e president al Magistratuluĭ. Brăiloiu s'a arestat, aducêndu-l de la Cerneţĭ spre Craiova.

Aĭ noştri de la Braşov sînt sănătoşĭ. Maica bună mi se pare că a fost atinsă de choleră; cumnată-mea a fost răcită cât de bine, încă nicĭ acum n'a scăpat bine de tuse. Titu a avut frigurĭ, dar a scăpat. Emilieĭ ĭ-a trecut la picior de tot.

Munteanu până erĭ a fost tot în Bucurescĭ, erĭ a plecat la Râmnic, ca să-şĭ scoată leafa pe anul trecut de la un nepot al luĭ Nifon. Îl aştept să se întoarcă iar peste vre-o câte-và ḑile, de vom maĭ fi în pace.

Eŭ m'aşĭ fi dus la Braşov, că aicĭ mor de urît. N'am nicĭ o ocupaţiune serioasă, dar nu-mĭ daŭ voie să trec graniţa. Cu pasaportul ce-l aveam nu maĭ pot face nimic, căcĭ i s'a împlinit termenul. Maĭ înainte n'am cutezat să mĕ duc, de frica Maghiarilor.

Dar trebue să sciĭ că şi Guvernul este foarte ameţit. Nu sciŭ nicĭ eĭ ce să maĭ facă, de cine să asculte şi pe cine să maĭ întrebe. Ajutor de arme de la cine să ceară acum, când toţĭ aŭ trebuinţă de arme? Franţeĭ îĭ place să aţîţe pe popolĭ, şi apoĭ să-ĭ privească cum cad.

Ion Ghica ne îmbărbătà cu bărbăţia luĭ Aupick.

Laurianu a scăpat a opta ḑi. Este tot în Orlat. Nu sciŭ ce aşteaptă acolo.

Salutare.

Al d-tale frate, Vasilie.

Scrisoarea luĭ Lecca despre mişcările revoluţionare ale Românilor.

No 1.724. 1848 Aug. 31.

(Orig. Col. I. I. Brătianu.)

Monsieur,

Nous avons reçu des nouvelles de Mr. Malinesco du 20 août:

No. 1.724. 1848 Aug. 31.

il nous charge de vous faire ses compliments et vous prie de ne pas cesser d'exciter, si l'on peut dire ainsi, la presse en notre faveur. Le jour même que celui-ci nous a écrit, Mr. Golesco devait partir pour Paris : il devait passer par Francfort, où nous ne savons s'il doit s'arrêter longtemps. Nous pensons cependant qu'il sera ici dans deux ou trois jours. Depuis trois semaines que Mr. Golesco était à Vienne, il n'avait pas reçu de nouvelles de la Valachie: ce qui le faisait croire que les hostilités avaient commencé entre les Turcs et les Romåns; car d'après les nouvelles des journaux allemands, dit Mr. Malinesco, les Turcs, après avoir passé à Giurgio, auraient été reçus par une nombreuse députation du peuple qui, sur les damandes des Turcs, aurait déclaré préférer mourir plutôt que d'accepter le moindre changement dans la Constitution. Les Turcs auraient donné trois jours, au bout desquels, si le peuple persistait, ils étaient, disaient-ils, résolus d'employer la force. Ce sont les dernières nouvelles qu'on ait eues et c'est ce qui fait que Mr. Golesco, n'en recevant aucune, pense que les Valaques se battent. Cependant, ils n'ont pas d'armes. Les Hongrois, après nous avoir refusé toute espèce de relation avec eux, ont refusé de laisser passer quelques mille fusils, que nous aurions pu nous procurer; pourtant, lorsque les Autrichiens auront fini leur ouvrage en Italie, ils tomberont sur leur dos. A Vienne, on apprenait, le jour même où Mr. Malinesco nous a écrit, que Jelachich marchait sur Bude. Si Radetzki lui envoie en aide quelques régiments, on se demande ce que feront les Hongrois? Les Romåns de la Transylvanie et du Banat (j'ai vu dans un journal qu'ils se sont révoltés), s'ils ne sont pas contre eux, ne seront sûrement pas avec eux; les emprisonnements qu'ils ont faits et les potences qu'ils ont élevées à l'occasion de l'union (de la Transylvanie à la Hongrie) leur ont donné une très mauvaise idée de la fraternité hongroise tant chantée par les journaux français (à Cluj l'assemblée qui a déclaré l'union de la Transylvanie à la Hongrie était entourée de potences : avis au parti de l'opposition. Notez bien que la Transylvanie n'y a pas été représentée ; les magnats hongrois, grands propriétaires, aidés de la force publique et des potences, ont seuls consommé cet acte). Un exemple de cette fraternité hongroise : „Gazette de Transylvanie" : „Oradea, 28 juin (10 juillet).— Dans ce département, l'élection faite dans la ville de Margita s'est passée d'une manière déplorable. Bien que pour certaines causes plus de la moitié des Romåns ne se fussent pas inscrits avant les élec-

No. 1.724.
1848
Aug. 31.

tions, le nombre cependant de ceux qui s'étaient réunis surpassait celui des Hongrois, de telle sorte que leur prépondérance dans l'élection était d'autant plus certaine que les Hongrois formaient trois partis. La garde nationale, affectée au maintien de l'ordre dans les rues, arrêta les voitures des Romàns (qui arrivaient des campagnes pour les élections), les visita (pour prendre les armes, si elle en avait trouvé) et leur enleva la plus petite verge. A l'endroit des élections se tenaient à peu près 150 Hongrois armés de fourches en fer, sous pretexte de veiller à l'ordre. Tous les Romàns convinrent de choisir pour député Charles Pascutsul qui, élevé au milieu de vivats, tint au peuple un discours plein de substance. Les Hongrois, plus près du lieu où l'on devait voter, à la gauche des Romàns, commencèrent à pousser du côté des Romàns, en criant: „Vive Dobozi!" Les Romàns crièrent d'autant plus fort: „Vive Pascutsul!" Enfin les Hongrois armés attaquèrent les Romàns sans armes, dont plusieurs furent massacrés: Le prêtre Preja, à ses côtés Basile Cireman, juge a Popesci, un autre qui ne cessa de crier jusqu'au dernier soupir: „Vive Pascutsul!" Des prêtres et beaucoup de jeunes gens manquèrent d'y perdre la vie". Je raconte cela en passant, pour vous donner une idée des dispositions des Hongrois à l'égard des Romàns et de la manière dont les premiers entendent la liberté. Cependant nous sommes faibles, la France ne dit rien et, en attendant, il faut que nous cherchions quelque part un appui. Ce qu'il y a de triste c'est que les Romàns seront obligés de contribuer à la réaction européenne, c'est-à-dire qu'ils seront obligés de se rallier à l'Autriche. A qui la faute? que pouvons nous faire autre chose, entourés d'ennemis comme nous sommes?

Les Russes firent semblant de se retirer de la Moldavie et y restèrent. Les Turcs sont au fond nos amis, mais se sentant nullement appuyés par les autres Puissances, ils se voient contraints de faire les volontés des Russes. Mr. Thyons a été rappelé; un autre (un ancien secrétaire d'ambassade en Chine, recommandé, dit-on, par Changarnier) a été envoyé à sa place. Les uns disent qu'il a été rappelé, parce qu'il a protesté contre l'entrée des Russes: les autres disent qu'il a demandé lui-même son rappel pour cause „de son insuffisance", dirait-il, se sentant mal à l'aise au milieu des intrigues russes. Je vous envoie un article du „National" sur nous: L'auteur de cette correspondance m'a l'air de ne pas être au courant de ce qui se passe en Valachie; il n'est pas vrai que les Ro-

No. 1.724. 1848 Aug. 31.

mâns aient voulu rejeter la suzeraineté de la Porte : les dernières protestations des Romans, que vous avez, témoignent du contraire. Je ne le trouve nullement logique dans ce qu'il dit, et je pense qu'il ne serait pas inutile d'établir la vérité. J'espère, Monsieur, que vous aviserez. Je suis avec respect.

Votre dévoué,

Lecca.

Jeudi.

No. 1.725. 1848 Aug. 31.

Însciințarea Asociațiunii comerciale din Bucurescĭ.

(Pruncul Român. No. 34. 1848. 31. VIII.)

Însciințare.

Pentru a da un sbor în direcția bogăției publice din România, s'a constituit în Bucurescĭ o asociație comercială. În sala acesteĭ asociațiĭ aflătoare în casa d-luĭ Dimitrie Sulaholu, ulița băcanilor toptangiĭ, se face un curs de economia politică de către d. I. Ionescu, în toate dilele de la 5 până la 7 ore. Aceĭ 45 de inșĭ, carĭ până acum s'aŭ subscris în listă ca auditorĭ a acestuĭ curs, sînt însciințațĭ de deschiderea cursuluĭ, din care până acum s'aŭ și predat două lecțiĭ.

D. Sulaholu, cassierul asociațieĭ, sloboade biletele de înscriere pe dece lecțiĭ, primind câte un leŭ de fie-care lecție. Iar cursul întreg de economia politică este urzit în 30 de lecțiĭ.

No. 1.726. 1848 Aug. 31.

Articol din „Pruncul Român". No. 34. 1848. 31. VIII.

Dacă nu vrem să consultăm ceea ce vedem cu ochiĭ, ceea ce dreapta judecată ne arată pipăit, de ce nu consultăm cel puțin istoria revoluțiilor, care ne va arătà că tot-deauna, când s'a schimbat guvernul, când s'aŭ schimbat instituțiile, se schimbară și oameniĭ. În Franța oameniĭ Imperiuluĭ aŭ trebuit să facă loc oamenilor Restaurațieĭ, și oameniĭ Restaurațieĭ asemenea creaturilor ramureĭ cadete ; oameniĭ luĭ Filip oamenilor revoluțieĭ, pentru că este prea firesce, că oameniĭ ce aŭ slujit subt guvernul cădut o să împedece pe cel noŭ. Aceasta o dicem, pentru că vedem că Ministerul Dreptățiĭ a uitat-o.

Uitându-se cine-và la acele case marĭ și negre, pe carĭ încă nicĭ sfînta devisă de „dreptate și frăție" nu se vede scrisă, inima i se închide de întristare. Iar daca se va întîmplà să treacă pe

când es unii din funcţionarii Ministerului, trebue să fie buzunarul lui prea gol ca să n'o tulească şi de fugă.

No. 1.726. 1848 Aug. 31.

Dară Domnule Ministru, noi te-am stimat ca pe un tată, ca pe un părinte al revoluţiei; ai fost Român şi apĕrătorul patriei tale în timpii cei mai grei, şi foarte grei, pentru că erai singur. Şi astăḑi chiar noi credem că eşti Român adevĕrat şi vrednic de a fi Ministrul Dreptăţii în timpii de dreptate: însă nu ne mai putem oprì d'a nu-ţi aduce aminte, că te înşeli şi te înşeli foarte, dacă creḑi că precupeţii Regulamentului se vor identificà cu Constituţia. Ministre democratic! adu-ţi aminte că nu se poate să faci de odată om liber dintr'un rob.

Adu-ţi aminte că nu vei puté să deslipesci lesne inima lor de un stăpân subt care trăiaŭ în belşug, de un stăpân carele ertà tot celora ce-i da tot, până chiar şi onoarea lor.

Ministre democratic! lumea aşteptà de la dumnea-ta să nu intri în Minister, până ce mai întâiŭ nu măturai bine toate canţelariile, căci crede-ne, mai mult decât om de ai fi, tot ţi-ai mânjì vestmintele.

Judecătoriile pe afară sînt în statu quo, în starea cea jalnică în care le-a redus Vilara. Şi aceasta slăbesce propaganda creştinismului, slăbesce şi pe Românii aceia ce caută prilejul de a slujì patriei lor, şi nu l-aŭ găsit încă.

Nu ne urcăm, Domnule, şi pe scara divanurilor — dumnea-ta, lumea toată, şi Dumneḑeŭ să ne erte această slăbiciune mărturisită,—nu ne urcăm pe scara divanurilor, căci ne este frică....

Aceasta ne silesce să întrebăm şi pe d. Ministru Cultului, dacă crede şi dumnea-lui că un Ministru al revoluţiei se poate slujì fără primejdie cu oamenii aceia ce strigaŭ eri: „să trăească Regulamentul", şi strigă astăḑi: „să trăească Constituţia"; dacă crede dumnea-lui, că oamenii Regulamentului trebue să fie în Ministerul dumnea-lui şi fiii revoluţiei să fie tot pe uliţi.

Articol din „Pruncul Român". No. 34. 1848. 31. VIII.

No. 1.727. 1848 Aug. 31.

Strigă Istoria, strigă faptele, strigăm noi toţi, şi tot nu vor să creaḑă că a murit Regulamentul. Bine, Domnilor, de ce vĕ prinde aşà mirare, când sciţi că el biet din firea lui erà cam slăbuţ şi neputincios? şi apoi, de ce nu vreţi să-l lăsaţi să se mai odihnească şi el în sînul pămîntului, când cu toată ticăloşia lui v'o fi slugit şi el pe alocurea; în sfîrşit, voi, ce primirăţi bucuros o pravilă de la

No. 1.727. 1848 Aug. 31.

străin, de ce nu voițĭ acum să primițĭ una și de la frațiĭ voștri? de ce dispreţuiţĭ popolul acesta carele a suferit să-l închidețĭ, să-l batețĭ, să-l batjocorițĭ, să-l tratațĭ ca pe un dobitoc născut a vě slugărì, și credênd că facețĭ prea mult când îĭ aruncațĭ fărămăturile ospețelor voastre; căcĭ în frica luĭ Dumnedeŭ, mărturisițĭ-o voĭ singurĭ ce aveà el? nu aveațĭ voĭ toate funcțiile? nu aveațĭ voĭ alegerile? nu aveațĭ voĭ graiul? nu aveațĭ voĭ totul și el nimic?

Ce drept aveà săteanul decât acela de a ședé cu sila pe moșia voastră, ca să vě are pămîntul pentru chiria temnițeĭ luĭ?

Ce drept aveà cetățeanul decât să mături ulița de praf, când erà să trecețĭ la adunarea boerească?

Ce drept aveà negutătorul decât cinstea de a vě îmbrăcà în stofe și catifele, fără ca să poată să primească o poliță măcar cu siguranță? Nu avețĭ mustrare de cuget, când vědețĭ că popolul acesta ce l-ațĭ chinuit și l-ațĭ despreţuit, când Dumnedeŭ ĭ-a dat înapoĭ puterea luĭ, în diua aceea când dimineața îl bătuserățĭ, îl închiseserățĭ în temnițe, seara, el, el Domnul și stăpânul vostru, în loc de rěsbunare șĭ-a năpustit casa luĭ, soția luĭ, copilașiĭ luĭ, și a veghiat la porțile voastre, ca să nu piară un ac măcar din averile voastre?

N'avețĭ rușine, mustrare de cuget, frică de Dumnedeŭ, când vedețĭ că rěsbunarea luĭ a fost să desființeze bătaia și moartea? n'avețĭ mustrare de cuget și rușine, când vedețĭ că v'a chemat de atâtea orĭ la frăție, că v'a lăsat lefurile voastre, că v'a respectat proprietatea, că a păzit averile și persoanele voastre cu mult maĭ bine decât chiar satelițiĭ voștri, când n'aveà, decât să sufle și erà să fie ca cum n'ațĭ maĭ fi fost; și oameniĭ și Dumnedeŭ erà să-l erte, căcĭ voĭ ațĭ fost tiraniĭ luĭ, voĭ l'ațĭ meprisat, tratându-l ca pe un dobitoc și numindu-l fiară sălbatică.

Ascultațĭ, boerĭ! cu mâna pe cuget mărturisițĭ că sîntețĭ vinovațĭ.

Ascultațĭ, fraților! cu mâna pe cuget mărturisițĭ, vě este în adevěr frică?

Nu, și de o mie de orĭ nu. Căcĭ de vețĭ dice da, sîntem în drept să vě dicem că frica voastră este frica experiențeĭ ce avețĭ de trecut. În frica luĭ Dumnedeŭ, avețĭ voĭ așà mare dragoste pentru Regulament?

Nu, în adevěr, nu vě credem. Căcĭ care poate fi interesul vostru? Liniștea? și cum puteațĭ fi în liniște, când erațĭ silițĭ să

No. 1.727.
1848
Aug. 31.

ţineţĭ în lanţurĭ 2 milioane şi jumătate de oamenĭ? Ce? nu sciţĭ voĭ că lanţurile cele maĭ tarĭ se tocesc?

Bogăţia? şi carĭ din voĭ este bogat? cum poate fi bogăţie acolo unde pămîntul este lucrat de robĭ, unde nu este agricultură, unde nu este industrie, unde nu sînt drumurĭ, unde nu este monedă şi unde pe tot minutul eştĭ în primejdie să nu-ţĭ perdĭ şi mica avere ce maĭ aĭ, dacă va voì Prinţul saŭ judecătorul? Cum puteaţĭ fi liniştiţĭ, când audiţĭ pe Lipan deputatul: „În vremea Turcilor sabia, deşì omorà, dar nu usturà ca biciul de atuncĭ. Noĭ n'am sciut nimic de Regulamentul făcut de dumnea-voastră, ne-am pomenit cu el în spinare“.

Proprietatea? În frica luĭ Dumnedeŭ, credeţĭ că o să vĕ ieà cine-và un pom măcar fără voia voastră şi fără despăgubire? Dar, diceţĭ, Guvernul a pus o chestie ce nu se poate deslegà! şi a pus în inima sătenilor o nădejde ce nu o s'o poată realisà.

O chestie ce nu se poate deslegà! şi credeţĭ voĭ că e bine să fie într'o societate milioane de oamenĭ carĭ să sufere, să moară de foame, de frig, să sufere bătaia şi robia, să-şĭ vadă copilaşiĭ murind de foame, pentru că a luat dorobanţul şi pe tata şi pe mama la muncă? „Nevasta de dimineaţă secerând şi până la prânzul cel mare nu erà slobodă să se ducă să deà ţâţă copiluluĭ“.

Nu, nu este o chestie ce nu se poate deslegà. Cetăţeniĭ cu inimă şi cu voinţă, carĭ aŭ primit sarcina cea grea şi sublimă de a o studià, a o pregătì, şi a ajunge la sfârşitul dorit, vor isbutì, şi omenirea le va fi recunoscĕtoare. Toate interesele vor fi ascultate, şi nu se va jertfì decât ceea ce este nedrept înaintea luĭ Dumnedeŭ şi a tutulor oamenilor, şi nicĭ voĭ nicĭ săteanul nu veţĭ maĭ fi nenorociţĭ, căcĭ, în adevĕr, vĕ dicem vouĕ, fericirea voastră erà ca rumenul după faţa ofticosuluĭ.

Aşà nu vĕ credem că maĭ voiţĭ trecutul, pentru că nu este nicĭ un om, carele să nu voească bogăţia, ordinul şi liniştea luĭ.

Şi bogăţia voastră erà o sărăcie desăvârşită, căcĭ nu aveaţĭ decât un pămînt pustiŭ, blestemat de milioane de robĭ, când acum veţĭ avé milioane de braţe prietene, împuternicite de libertate şi de frăţie, şi povĕţuite de lumina agriculturiĭ.

Ordinul nu l-aţĭ avut, pentru că aveaţĭ robĭ în casele voastre, bice şi închisorĭ afară, pentru că atuncĭ fie-care căutà să-l turbure, ca să poată găsì prilejul de a scăpà de robie, şi acum fie-care îngrijesce să-l ţie, pentru că acum fie-care are interesul ce aveà atuncĭ 100 saŭ două numaĭ de individe. Liniştea va venì firesce când or-

No. 1.727. 1848 Aug. 31. dinul va fi asigurat, căcĭ acum va fi între noĭ frăţia şi încrederea, şi dacă nu este încă întărită, vina este a celora ce nu ajută Guvernul; a acelora ce rĕspândesc fricile; a intrigilor, ce le aţâţă vrăjmaşiĭ noştri.

Fraţilor! Nu înţelegeţĭ voĭ de unde vin aceste intrigĭ; n'audiţĭ voĭ ce dic străiniĭ, vrăjmaşiĭ Românieĭ?

„Să fie turburare, să împingem lucrurile până ce vom silì pe Guvern să ieà măsurĭ aspre. Atuncĭ comerciul se va sperià, oameniĭ toţĭ se vor înfricoşà, Guvernul va fi paralisat, anarşia va eşì din toate casele, şi din sînul acestuĭ caos vor fi siliţĭ să ne cheme pe noĭ străiniĭ ca să scăpăm ţeara".

Românĭ! Dacă vom lăsà să circule aceste vorbe, dacă fie-care nu se va face poliţaiul oraşuluĭ sĕŭ, dacă nu vom împinge până la cea după urmă picătură de sânge orĭ-ce încercare de reacţie, dacă vom lăsà intriga să facă pe profet, nimenĭ nu poate prevedé ceea ce se va alege de noĭ.

Însă avem asigurarea că nu va maĭ fi aşà; avem asigurarea că toţĭ Româniĭ se vor unì, şi că nu va maĭ fi un glas măcar ce nu va strigà: — afară străinul! — Nu va fi o mână măcar, ce nu va aruncà o pieatră într'însul. Românĭ! Noĭ, cetăţenĭ micĭ şi necunoscuţĭ, vĕ jurăm pe toţĭ, bogaţĭ şi săracĭ, strigaţĭ cu toţĭ di şi noaptea şi în orĭ-ce ocasie: „Trăească Constituţia", de nu voiţĭ să perdeţĭ într'o di ceea ce aţĭ cumpĕrat cu lacrămĭ de 18 veacurĭ.

No. 1.728. 1848 Aug. 31. „Către fraţiĭ reacţionarĭ". Articol de V. Boerescu.

(„Pruncul Român". No. 34. 1848. 31. VIII.)

Fraţilor reacţionarĭ! Cu cea maĭ mare mâhnire vĕ numesc ast-fel; îmĭ sângeră inima când vĕd că între noĭ se maĭ repetează ast-fel de numirĭ, îmĭ sângeră inima când vĕd că maĭ sînt încă fiĭ aĭ patrieĭ, carĭ nu vĕd pe muma lor cu ce bucurie, cu ce inocenţă, le întinde braţele scăpate din lanţurile sclavieĭ şi ale despotismuluĭ, sub care a gemut atâţia secolĭ, le imploară ajutorul şi, cu un glas plin de dulceaţă, le strigă: „Nu mĕ lăsaţĭ, nu mĕ aruncaţĭ iar în prăpastie!" Ce! ce vreţĭ să faceţĭ cu dînsa? până când inima voastră împietrită de egoism şi de ambiţie nu se va umilì, nu va compătimì la dulcele accente de bucurie ce ea scoate vĕdêndu-se liberă? Eat-o, iĭ vedeţĭ lanţurile sfărîmate şi jugul subt picioarele eĭ! Luaţĭ-o, încordaţĭ-o cu nouĕ verigĭ, prăvăliţĭ-o în abis şi împliniţi-vĕ ambiţia! Triste însă resultate!!! Gândiţi-vĕ că este un

Dumneḑeŭ în cerurĭ și un popol pre pămînt!... Dar nu, patria nu vrea să piară nicĭ unul din fiiĭ sĕĭ; ea îĭ strînge pe toțĭ la sînul sĕŭ, îĭ sfătuesce ca o mumă, le arată adevĕrul în toată dignitatea sa, și se silesce ca să formeze dintr'înșiĭ un singur corp, un corp inviolabil, sfînt, pe care nicĭ o putere omenească să nu-l poată sparge și face prada uneĭ ambițiĭ deșearte și unuĭ despotism riguros.

No. 1.728.
1848
Aug. 31.

Fraților! lepĕdațĭ patimile și interesele individuale, nu vĕ orbițĭ de nisce simple particularitățĭ în carĭ socotițĭ că stă fericirea viitoruluĭ vostru: adevĕrata fericire, o fericire ḑeească, va fi pentru bogat și sărac, când vom face ca patria noastră să se bucure de acea prosperitate în care am promis că o vom aduce. Să contribuim dar toțĭ pentru a ajunge la acest sfârșit; să luăm exemplul celor-lalte națiĭ, și vom vedé că acolo, unde a fost discordia, patimile și interesele individuale, acolo patria s'a ruinat și toțĭ fiiĭ sĕĭ s'aŭ nenorocit, maĭ cu seamă aceia ce prin intrigă se siliaŭ să o doboare. Pentru ce numaĭ voĭ, fraților, să nu vĕ pătrundețĭ de aceste principurĭ; pentru ce vĕ lăsațĭ a vĕ acoperì cu un vĕl întunecos, pentru ca să nu pătrundă la voĭ curat adevĕrul? Privițĭ toate lucrurile cu cuget curat, punețĭ mâna pe inima voastră, și vedețĭ că ea bate încă ca inimă de Român. Patria vĕ cheamă și cere să vĕ îndreptațĭ. Siliți-vĕ ca prin faptele voastre să ștergețĭ acest nume de „reacționar“ ce vi s'a atribuit. Eŭ sînt sigur că fie-care o să ḑică că acesta nu e potrivit luĭ, chiar și cel maĭ culpabil; dar consciința este censorul cel maĭ aspru al faptelor fie-căruia; îndestul că noĭ nu pretindem așà mult, cerem numaĭ ca cel puțin să fițĭ indiferențĭ, să vĕ lăsațĭ de intrigĭ și calomniĭ, să nu maĭ acusațĭ inocența și s'o facețĭ să-șĭ desvolte înainte-vĕ sângele cu care se poate apĕrà; în sfârșit, să nu vĕ maĭ silițĭ în deșert să doborîțĭ un munte atât de colosal, căcĭ într'însul se află un vulcan, și de se va aprinde, toțĭ câțĭ lucrează să-l sfărîme se vor face prada celeĭ maĭ grozave erupțiĭ. Fie-vĕ milă, dacă nu de patrie, cel puțin de înși-vĕ. Numĕrul vostru este așà de mic, în cât el se perde într'al bunilor patrioțĭ, întocmaĭ ca un mărăcinaș în mijlocul celeĭ maĭ întinse câmpiĭ de trandafirĭ. De ce dar atâtea intrigĭ? carĭ vĕ sînt cererile? spuneți-le de față; popolul șĭ-a spus pe ale sale, și le-a dobândit; numiți-le și voĭ, de ce vĕ e rușine? avețĭ tiparul liber, vorbițĭ adevĕrul. Popolul a reclamat pe când erà apĕsat de tiranĭ, pe când adevĕrul și dreptatea eraŭ o crimă, iar vițiul o virtute; a reclamat, ḑic, un ce sfînt, și a reușit; iar

No. 1.728. 1848 Aug. 31. voĭ, voĭ într'acest timp al libertățiĭ, pe când totul e liber, afară de fapta rea, pe când avem drept devisă dreptatea, pe când vi se promite a vĕ ascultà, nu vrețĭ să vĕ arătațĭ drepturile voastre, saŭ să înțelegețĭ că n'avețĭ nicĭ unul, ci umblațĭ ca prin mijloace indirecte să ne șicanațĭ și pe ale noastre?... Gândiți-vĕ că este un Dumnedeŭ, care vĕ va cere socoteală de faptele voastre!... Eŭ sciŭ că ceĭ ce sînt în contra nouĕlor instituțiĭ sînt de douĕ clase: uniĭ din cuget rĕŭ, iar alțiĭ (ceĭ maĭ mulțĭ) din nesciință; amândouĕ clasele, întrebate în față, nu tăgăduesc Constituția, încă cea dintâĭ, dintâiŭ o și aprobează foarte mult, — ci ele aŭ un pretext principal de la care pleacă. Însă eŭ le rog pe amândouĕ, cea dintâĭ a-șĭ lepĕdà patima, iar cea de a doua a cercetà lucrurile maĭ cu atenție, și vor vedé lesne absurditatea aceluĭ pretext, care nu este alt decât proprietatea, subt cuvînt că-ĭ lasă săracĭ, dând țĕranuluĭ tot, iar lor nimic. Apoĭ acì un om cu puțină judecată ar cunoasce lesne absurditatea acesteĭ chestiunĭ, care e maĭ mult un pretext decât o causă. Fără altă desbatere, să luăm Constituția pe care am jurat toțĭ că o vom păzì întocmaĭ; pe dînsa rezimați-vĕ și nu eșițĭ din cuprinsul eĭ, ea dice: „respect la proprietate", este inviolabilă, nimenĭ nu se va atinge de dînsa, ast-fel în cât să vatĕme pe proprietarĭ; va să dică, despre o parte, nimenĭ nu va avé temere că o să le ieà moșiile, ceea ce strigă aceia ce nu vreaŭ să înțeleagă adevĕrul. Tot Constituția dice: „emancipația țĕranuluĭ prin despăgubire", adică că după ce va da proprietarul o mică părticică de pămînt, ast-fel în cât să nu se vatĕme, apoĭ și acea părticică va fi rĕscumpĕrată. Faceți-vĕ calculul bine, vĕ rog, și vețĭ vedé că dobânda banilor pe acel locșor vĕ va aduce maĭ mult folos decât maĭ nainte, fiind gol și plin de mărăcinĭ; dar vețĭ dice că de unde are Statul banĭ? Asta e treaba luĭ, în destul că până nu vĕ va asigurà, nu o să dațĭ nimic. Dar vețĭ dice că nu scițĭ cât o să se întindă acea părticică? Asta iarășĭ nu trebue să vĕ înspăimînte; în destul că o să se întindă atât pe cât proprietarul nu se va vătĕmà. Dar vețĭ pricinuì iarășĭ că o să v'o plătească cât pe apă nu curge; asta nicĭ de cum, domnilor; o să v'o plătească cu prețurile ordinare, potrivit cu calitatea și posițiunea loculuĭ. Pentru ce dar uniĭ din proprietarĭ se îngrozesc, când gândesc că o să deà țĕranuluĭ pămînt, în vreme ce-ĭ dedeà și maĭ nainte acel pămînt, cu diferință că atuncĭ le plătià țĕranul chirie, iar acum Statul? Fraților! vĕ maĭ sfătuesc încă odată, lepĕdați-vĕ patimile, prejudițiile și toate acele vane ilusiĭ

carĭ vĕ hrăniaŭ deşertăciunea, şi vețĭ vedé că Constituția este în folosul tutulor şi în paguba nimuluĭ. Nu vĕ maĭ silițĭ ca, prin mijloace indirecte, să ajungețĭ la un scop premeditat. Uniți-vĕ, dați-vĕ mâna cu frațiĭ voştri şi lucrațĭ împreună pentru binele comun. Acesta este singurul drum ce putețĭ luà, orĭ-ce altul vĕ va fi fatal. De vețĭ socotì să facețĭ tulburărĭ, ca să vie armiĭ străine în țeară pentru vre-un scop satanic, d'acì eŭ vĕḑ douĕ marĭ fatalitățĭ pentru d-voastră, întâiŭ, vĕ arăt soartea turburătorilor în Franța carĭ, deşi aŭ făcut să curgă sânge inocent, dar în sfârşit s'aŭ făcut victima drepteĭ judecățĭ a popoluluĭ; al doilea, deşi vețĭ face să vie armiĭ străine în țeară — ceea ce vĕ va fi cu anevoie, — eŭ vĕ arăt Basarabia, unde chiar aceia carĭ aŭ chemat pe inimic, chiar notabiliĭ țĕriĭ, astăḑĭ trag de coarnele pluguluĭ, supuşĭ celeĭ maĭ aspre tiraniĭ. Vedețĭ dar că în amândouĕ modurile nu poate eşi resultat bun pentru ceĭ ce aŭ cugete pernicioase. Nu, fraților, s'a dus timpul în care crima să triumfe şi adevĕrul să steà ascuns. Venițĭ toțĭ ceĭ rătăcițĭ la altarul pocăințeĭ; patria vĕ cheamă. Adunați-vĕ ca vite rĕspândite împrejurul păstoruluĭ lor. Noĭ nu vrem ca nicĭ un confrate al nostru să se facă prada uneĭ deşearte iluziĭ; să uităm toate cele trecute, să ne înfrățim strîns uniĭ de alțiĭ, pentru ca ast-fel să putem resistà în contra orĭ-căruĭ pericol, şi să sprijinim patria noastră, precum rădăcinile unuĭ arbore bătrân sprijină trunchiul ce ele poartă, în contra furtunilor celor maĭ înfuriate !. . .

No. 1.728. 1848 Aug. 31.

V. Boerescu.

Cuvîntarea Comisaruluĭ plaiuluĭ Nucşoareĭ din Muscel, C. Brezoianu, explicând sătenilor Constituția şi scopurile revoluțieĭ[1]).

No. 1.729. 1848 Aug. 31.

(Monitorul Român [2]). No. 15. 1848. 31. VIII.)

Eacă, bunĭ sătenĭ, drepturile voastre, drepturile tutulor fiilor acesteĭ țĕrĭ. A le păstrà, a le avé, atârnă de la voĭ; fițĭ liniştițĭ,

---

[1]) A se vedé No. 838 în vol. II, pag. 428.

[2]) Cu mare bucurie publicăm acì cuvîntul ce l-a ținut d. C. Brezoianu, Comisarul plaiuluĭ Nucşoareĭ, către sătenĭ, în urma tâlmăciriĭ ce a făcut Constituțieĭ. Îl publicăm, sperând că toțĭ domniĭ Comisarĭ, vor ținé asemenea cuvinte şi că d-niĭ Subt-administratorĭ vor îngrijì a se citì acest cuvînt în toate Duminecile.

Cât pentru d. Brezoianu, orĭ ce am ḑice noĭ ar fi foarte slab pe lângă cele ce vor ḑice toțĭ aceia ce vor citì acest cuvînt, unic în felul luĭ.

C. A. Rosetti şi Winterhalder.

No. 1.729 1848 Aug. 31. păzițĭ legiuirile în ființă, până când va hotărî obșteasca Adunare punerea în lucrare a celor nouĕ. Cea maĭ mică abatere, cea maĭ mică neorînduealâ, băgațĭ de seamă, va fi în stare a vĕ primejduì aceste drepturĭ, pentru carĭ șĭ-aŭ pus părințiĭ voștri vieața în primejdie. Dorința celora ce s'aŭ jertfit pentru noĭ nu este să le facem laude, ci să fim frațĭ, să iubim pe proprietarul creștin la inimă, să prășim porumbul, să cosim fînul, să secerăm grâul, să nu lăsăm bucatele să putrezească pe câmp, căcĭ atuncĭ, vaĭ nouĕ tutulor! Dorința lor, bunĭ sătenĭ, este să ascultăm stăpânirea, să formăm gardia, care nu este alt ce-và decât o streajă sigură, spre a se păzì buna orînduealâ și pacea în satul d-voastră.

Mĕ întrebațĭ, până când avețĭ să urmațĭ tot după vechea tocmealâ, după legiuirile în ființă. Eĭ bine, eŭ nu pot să vĕ hotărĕsc vremea, căcĭ o asemenea mare prefacere, frațiĭ meĭ, și chipul cum să se pue ea în lucrare, cere o gândire adâncă, o cercetare îndelungă a lucruluĭ, e trebuință de vreme, buniĭ meĭ sătenĭ, ca să punem o temelie de pieatră trainică tocmeliĭ celeĭ nouĕ, care se cuprinde în cele 21 articole carĭ le-ațĭ vĕḑut. Tot ce pot să vĕ spuiŭ, mi se pare, că punerea eĭ în lucrare, de nu va fi maĭ curînd, nu poate trece de viitorul Sf. Gheorghe. D-voastră scițĭ că, într'această ḑi, arendașiĭ se pot desbrănì de proprietarĭ, și stăpânirea ca mumă dulce a tutulor, nevoind să se năpăstuească nicĭ unul din fiiĭ sĕĭ, este hotărîtă a fi dreaptă către toțĭ. Pentru acest cuvînt, bunĭ sătenĭ socotesc că trebue să maĭ așteptăm puțin, deșì acele 21 de articole, carĭ fac Constituția, s'aŭ primit și s'aŭ întărit prin jurămîntul ce s'a săvârșit pe Câmpul Filaretuluĭ, numit de atuncĭ Câmpul Libertățiĭ. Acolo părintele Mitropolitul, înconjurat maĭ de toțĭ locuitoriĭ din Bucurescĭ, dinaintea sfinteĭ crucĭ, cu mâna pe Evanghelie, în sunetul musiciĭ și al tunurilor, a pecetluit drepturile noastre, jurând fie-care a păzì cu primejdia viețiĭ sale aceste 21 de articole. Să urmăm dar și noĭ, buniĭ meĭ sătenĭ, bravilor Bucuresceni, să înceapă preotul slujba aicĭ într'acest loc, dinaintea acestuĭ jertfelnic. Sfînta aiasmă, bunĭ sătenĭ și d-le arendaș, este o apă sfințită, care gonesce dintre noĭ duhul cel rĕŭ, duhul interesuluĭ și nesațiuluĭ omenesc; ea va gonì acel duh de împerecherĭ și ură care ne desghinà, care ne înstrăinà pe uniĭ de alțiĭ, amăgindu-ne cu nisce titlurĭ mincinoase. Acum, bunĭ sătenĭ, toțĭ sîntem frațĭ, pentru că sîntem Românĭ, pentru că legiuirile cele nouĕ sînt întemeiate pe dreptate, pentru că duhul luĭ Dumneḑeŭ prin rugăciunea preotuluĭ, coborîndu-se într'această apă, ne va spĕlà

cu stropiturile eĭ de toată spurcăciunea, va vindecà ranele sufletuluĭ nostru.

No. 1.729. 1848 Aug. 31.

(Se începù sf. Sfeştanie, se făcù jurămîntul, şi arḑênd exemplarele Regulamentuluĭ, urmaĭ ast-fel:)

Arḑênd aceste exemplare, bunĭ sătenĭ, înţeleg că claca, neruşinata iobăgie, aŭ murit. Pieară dar şi numele şi pomenirea lor, fapta va încetà cât maĭ curînd.

Sînt opt-spre-ḑece veacurĭ, fraţiĭ meĭ, de când sf. carte, ce o sărutăm în toate ḑilele, se calcă în picioare, se nesocotesc frumoasele eĭ învĕţăturĭ. Duhul stăpâniriĭ noastre de acum se întemeiează pe învĕţăturile acesteĭ sf. cărţĭ. Tocmeala, saŭ cu altă vorbă Constituţia noastră, este trasă din această carte nemuritoare. Ea este scrisă de fiul luĭ Dumneḑeŭ, de acela ce şĭ-a vĕrsat sângele pentru săracĭ, în ea am găsit că toţĭ oameniĭ sînt fraţĭ, ea poruncesce ca să nu ţinem pe fraţiĭ noştri în robie, adică să avem clăcaşĭ. Dacă ne numim creştinĭ, cată să urmăm învĕţăturile eĭ, saŭ dacă voim să avem clăcaşĭ, să lepĕdăm numele de creştin, căcĭ a purtà acest nume şi a avé clăcaşĭ este vînḑarea cea maĭ fără de lege, este ipocrisia cea maĭ neruşinată, este a bate piroane pe tot ceasul pe mădulările luĭ Hs. pentru că chinuind, ţiind în robie pe sărac, ţinem pe fiul luĭ Dumneḑeŭ, pentru că fiul luĭ Dumneḑeŭ este săracul. Domnul Hs. făcĕtorul acesteĭ cărţĭ, murind pe cruce, batjocorit de Fariseĭ, numaĭ de Fariseĭ, a ḑis, arătându-se a treia ḑi ucenicilor sĕĭ: p a c e v o u ĕ ! Această vorbă, bunĭ sătenĭ, o ḑice şi Guvernul către noĭ, însuflat de dragostea şi de binele ce ne voesce. De se vor găsi oamenĭ, îndemnându-vĕ la neorînduealā, la nesupunere, însemnaţi-ĭ, căcĭ aceştia sînt fiiĭ acelor Fariseĭ carĭ aŭ rĕstignit pe dulcele Iisus; eĭ sînt aceia carĭ vĕ precupeţiaŭ isma şi chimenul, carĭ vĕ preţuiaŭ maĭ puţin decât păsĕrile ceruluĭ, căcĭ acestora le lăsaŭ copaciĭ pădurilor ca să-şĭ pună cuibul lor, iar vouĕ nu vĕ îngăduiaŭ nicĭ o palmă de loc unde să vĕ adăpostiţĭ capul, pe care să vĕ aşezaţĭ căminul statornic, spre a vĕ cresce copilaşiĭ; eĭ sînt aceia, fraţiĭ meĭ, carĭ vor să vĕ trimiţă la drumurĭ, carĭ vor să vĕ ţie încă iobagĭ, robĭ. Voĭ îĭ cunoasceţĭ, noĭ îĭ cunoascem mult maĭ bine, pentru că am suferit ca şi voĭ, pentru că toţĭ am fost jertfa unor legiuirĭ, făcute de străinul şi în folosul unuĭ mic numĕr dintre noĭ. Nu le daţĭ creḑĕmînt, fraţilor, căcĭ vor să vĕ amăgească; aşteptaţĭ în linişte, lucrând câmpul, până când vor veni nouĕle poruncĭ de a se pune în lucrare legiuirile ce ni le-am făcut noĭ Româniĭ. Obşteasca Adunare, care

No. 1.729. 1848 Aug. 31.

va înfățișà toată țeara și în care vețĭ trimite și d-voastră deputațĭ, se va adunà peste câte-và ḑile; înțelepciunea eĭ va hotărî despre toate.

Ațĭ vĕḑut, bunĭ sătenĭ, noua noastră Constituție, și ațĭ înțeles că ea este întemeiată pe adevĕr, pe dreptate, pe Evanghelie. Cât pentru cea veche o cunoascem cu toțiĭ, o cunosc până și aceia carĭ vor să împedice stăpânirea în sfintele eĭ lucrărĭ, vĕḑênd cu durere că nu maĭ pot a se atinge de voĭ, de holdele, dobitoacele și casele voastre, fără să fie pedepsițĭ, și spre rĕsbunare de toate relele ce ne-aŭ făcut saŭ pisma și ura ce aŭ pentru fericirea voastră și lucrările noastre, să-ĭ îmbrățișăm, să-ĭ sărutăm, pentru că sînt frațiĭ noștri ceĭ perduțĭ; și pentru că Dumneḑeŭ voesce ca Fariseiĭ să se facă oamenĭ de treabă, și pentru că a hotărît el în înalta sa înțelepciune ca să ne ridicăm la treapta de om, ca să crescem în unire, să ne înmulțim și să moștenim acest pămînt care-l avem toțĭ de la moșiĭ, strămoșiĭ noștri; să ne mâhnim de rătăcirea lor, stăruind tot într'o vreme a-ĭ întoarce din calea peiriĭ și blestemuluĭ.

Bunĭ sătenĭ, inimile voastre s'aŭ umilit la glasul dreptățiĭ, la cuvintele Evanghelieĭ pe care este întemeiată Constituția noastră. Lacrămile ce vedețĭ în ochiĭ meĭ sînt lacrămĭ de bucurie carĭ es de la inimă, vĕḑênd că m'ațĭ priceput, că ațĭ înțeles calea ce avețĭ a urmà, până vor venì poruncĭ de a se pune în lucrare nouĕle legiuirĭ.

Înalta Poartă care ocrotesce această țeară, buniĭ meĭ sătenĭ, va întărì și va primì cu bucurie a se pune în lucrare noua noastră Constituție, după cum va găsì și va hotărî obșteasca Adunare, în ceea ce se atinge de proprietate. V'am ḑis că obșteasca Adunare se va strînge cât maĭ curînd.

Să așteptăm în liniște adunarea eĭ; hotărîrile eĭ vi se vor face cunoscut de stăpânire. Țínețĭ numaĭ prin străjile ce vețĭ formà buna orînduealǎ, țínețĭ-o, sprijinițĭ-o din toate puterile, căcĭ numaĭ aceasta singură va puté să vĕ asigure drepturile ce ațĭ dobândit; ea singură, săracilor, fiiĭ luĭ Dumneḑeŭ, carĭ ațĭ însetoșat de dreptate, ea și numaĭ ea va sdrobì armele vrăjmașilor voștri, vrăjmașilor creștinătățiĭ.

Cucernicĭ bătrânĭ, voĭ părințĭ aĭ acestuĭ sat, povĕțuițĭ tinerimea la ale sale datoriĭ; voĭ, al căror creștet nu l-a albit vremea pe cât necazurile, voĭ scițĭ ce aduc neorîndueala și nesupunerea, fițĭ dar stâlpĭ neclătițĭ aĭ buneĭ orînduelĭ, dacă voițĭ să asigurațĭ fericirea și traiul bun fiilor și nepoților voștri.

Preote, apostolul celuĭ ce s'a rĕstignit ca să rĕscumpere neamul omenesc din robie, chemarea ta este mare, înaltă, şi maĭ vîrtos într'aceste vremĭ; tu sciĭ ce e gătit făcĕtorilor de pace, fiĭ dar un adevĕrat apostol, dacă puĭ vestmintele apostoluluĭ Petru pe umeriĭ tĕĭ; însuflă dragostea, propovĕduesce frăţia, îndeamnă la arăturile de toamnă, ţine buna orînduează, şi Dumnedeŭ te va ajută, pentru că a dis Dumnedeŭ să se facă lumină şi într'acest pămînt, şi se va face. Lanţurile robieĭ, clăciĭ, s'aŭ rupt; Românul până erĭ orb, în starea vitelor, astădĭ este om, vorbesce, se gândesce, intră într'ale sale, şi îngeriĭ păciĭ staŭ împrejurul luĭ ca să încredinţeze lumea de viitorul ce aşteaptă pe sĕmînţa luĭ.

No. 1.729. 1848 Aug. 31.

Trăească Constituţia, fraţiĭ meĭ, sănătate, buniĭ meĭ săteniĭ!

Raportul No. 6.589 al Administraţiuniĭ de Mehedinţĭ către Ministerul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.730. 1848 August.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 334.)

Dreptate, Frăţie.

D. Ministru din Lăuntru,

Din jurnalul ce a trimis Administraţieĭ pe lângă adresa d. Şef al gardeĭ naţionale din Cerneţĭ cu No. 3, luându-se sciinţă că cetăţeniĭ d. Ioan Gărdăreanul şi Ioan Stretco s'aŭ acusat că fac oare-carĭ pregătirĭ de întreprinderĭ reacţionale, avênd vre-o câţĭ-và oamenĭ tocmiţĭ cu sîmbriĭ însemnate;

Administraţia, pe de o parte, a pus în lucrare a se arestà numiţiĭ la casele lor, şi a fi sub priveghere poliţienească, ca să nu aibă cea maĭ mică relaţie cu alţĭ oamenĭ de afară, precum şi de a li se călcà toate încăperile ce vor fi avênd în cuprinsul districtuluĭ, ca să se ridice la Administraţie prăfăria şi armătura ce vor fi ţiind, întrebuinţând tot de odată mijloace a se dovedi şi oameniĭ tocmiţĭ spre sfârşitul predis; de cine anume, cu ce sîmbrie, şi a nu li se lăsà nicĭ acestora slobodă comunicaţia cu ceĭ-alţĭ locuitorĭ. Iar pe de alta, încunosciinţează despre aceste măsurĭ şi Domnieĭ-voastre, cu băgare de seamă că orĭ-ce se va maĭ dovedì prin lucrarea făcută acum se vor încunosciinţà prin al II-lea.

Salutare şi frăţie.

Administratorul districtuluĭ Meh., N. Opran.
S., C. Roşianu.

Secs. I-ĭ.
No. 6.589.

No. 1.731. 1848 August. **Înscrisul tapiţeruluĭ Bosselt, relativ la mobilarea uneĭ locuinţe în Giurgiŭ, pe seama luĭ Fuad Efendi.**

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Înscris.

Prin care mĕ însărcinez a duce la oraşul Giurgiŭ mobilele pentru treĭ odăĭ, şi anume:

1 pat de nuc,
1 dulap de spĕlat, idem,
1 tabuletă mare, idem,
2 foteluri marĭ } cu damasc roşu bun,
2 foteluri micĭ }
2 perdele de ferestre, albe de tulpan,
4 idem, pentru a 2-a odae } idem,
2 idem „ a 3-a „ }
1 canapeà,
18 scaune } îmbrăcate cu damască bună,
2 fotelurĭ }
3 mese,
1 şifonieră.

Şi pentru carĭ mĕ îndatorez a le duce cu cheltueala mea la arătatul maĭ sus oraş şi a le aşezà în treĭ odăĭ ce mi se va arătà de orînduitul cu îngrijirea caseĭ, carĭ mobile le-am tocmit cu chirie, plătindu-mi-se de onorabilul Magistrat câte galbenĭ patru-spre-ḍece No. 14 pe lună. Mĕ îndatorez ca aceste mobile să fie îmbrăcate cu damască bună, nouă, scaunele de nuc, asemenea, iar baniĭ tocmeliĭ mi se vor rĕspunde, carĭ aceste mobile toate sînt în risicon al meŭ, ca stricându-se vre-unul, să nu am a face nicĭ o pretenţie, aducêndu-le iarăşĭ cu cheltueala mea înapoĭ. Acum am primit înainte toată chiria pe o lună, adecă galbenĭ patru-spre-ḍece, iar pentru al doilea lună am a primì baniĭ cu analoghie pe câte ḍile se vor întrebuinţà mobilele.

(Iscălit:) Friderih Bosselt.

Întocmaĭ după original, S., V. Nicolianu.

Adresa No. 2.813 a Consiliuluĭ Municipal din Bucurescĭ către Ministerul trebilor din Lăuntru al Ţěriĭ-Românescĭ.

No. 1 732. 1848 August.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Dreptate, Frăţie.

Domnule Ministru din Lăuntru,

Consiliul a socotit de sfîntă a sa datorie a supune la cunosciinţa domniilor-voastre gradul în care este ajunsă până astădĭ, Mercurĭ, pregătirea baluluĭ ce este a se vedé la grădina publică în onoarea Escelenţeĭ Sale Suleiman Paşa, şi eată cele urmate în această puţină vreme de treĭ dile, de când s'a pus în lucrare predisa operaţie :

Consiliul, încă de Sâmbătă, de când s'a arătat la dînsul d. Maier grădinarul, pentru primirea a una sută galbenĭ, No. 100 #, în trebuinţa luminaţieĭ, pe dată a luat şi din parte-ĭ următoarele măsurĭ :

A însărcinat pe d. Architectul oraşuluĭ, în ajutorul d-luĭ Maier, cu iluminarea din lăuntru şi împrejurul chioşculuĭ şi a săliĭ de bal.

Pe d. Gheorghe Pashal, membrul Consiliuluĭ, cu mobilarea săliĭ.

Pe d. Costandin Alexe şi Alexe Catina, prin licitaţie şi contract, cu bufetul, şi

Însumĭ subt-însemnatul President, cu stăruinţa săvârşiriĭ lucruluĭ, şi pe lângă acestea cu toate că predisa operaţie nu s'a concentrat în sarcina numaĭ a Consiliuluĭ, ci s'a împărţit d'a dreptul de acel onorabil Minister, centrul eĭ organic, dându-se tapiseria asupra d-luĭ . . . . . , şi luminarea asupra d-luĭ Maier; însă Consiliul, îmbrăţişând toate putincioasele din parte-ĭ îngrijirĭ, spre a nu se întîmplà defecturĭ, s'a înţeles şi cu însuşĭ numitul tapisier şi cu d. Şeful Poliţieĭ, stăruind către amândoĭ, pentru câte privesce la grabnica săvârşire a lucruluĭ, precum asemenea s'a maĭ cerut de la d. Şef al Poliţieĭ şi aflarea a maĭ multor tulumbe împrejurul săliĭ şi a chioşculuĭ, spre întîmpinarea relelor întîmplărĭ ale foculuĭ, ş. c. l., dându-se de Consiliŭ în ajutorul d-luĭ architectuluĭ oraşuluĭ şi un numěr de cinovnicĭ, spre paza lucrurilor.

Într'acest chip, Domnule Ministru, după descrisele îngrijirĭ luate de Consiliŭ, şi putincioasele sale stăruinţe, se nădăjduesce a fi toate gata pentru astădĭ ; iar dacă nesăvârşirea salonuluĭ va fi pricina lipsiriĭ totuluĭ, aceasta provine poate de la meşteriĭ lucră-

No. 1.732. 1848 August.

tori și negreșit și din lipsa celui ce a luat asupră-i desăvârșita însărcinare a îngrijirii și execuției.

Binevoiți dar, Domnule Ministru, de îndemnați și din partevě pe onorabila Poliție, ca să aducă la îndeplinire cele ce s'aŭ poftit de Consiliŭ.

Salutare și frăție.

Consiliul Municipal, President, D. Polizu.

No. 2.813.

Secț. technică.

No. 1.733. 1848 August.

Scrisoarea Administratorului de Mehedinți N. Opran către Generalul Gheorghe Magheru.

(Orig. Acad. Rom.)

Scumpul meŭ amic,

Cunoasceți prea bine că primirea acestei funcții a fost numai ca să dovedesc în faptă sentimentele mele patriotice, iar nu numai prin graiŭ, de aceea am și depărtat interes propriŭ, din pricina căruia mi se pricinuesce o simțitoare pagubă, le-am nesimțit și am îmbrățișat cu cea mai mare râvnă și seriositate funcția care mi s'a încredințat, și lucrez precum trebue să lucreze ori-care adevěrat Român, tot de odată cunosc și critica posiție în care se află patria noastră și cât trebuința cere a priveghià asupra celor rěŭ cugetători, însă nici odată nu voesc a fi nedrept și a hotărî soartea unui om nejudecat. Pe d. Negreanu l-am depărtat mai de nainte, din pricina moliciunii și neîndeplinirii datoriilor sale; iar pe d. Costache Petrescu, după însuși recomandația d-v., cunoscêndu-l și eŭ om al trebii și nepătat până acum de asemenea cugetări, l-am ținut în postul sěŭ, acu însă, ivindu-se asemenea bănueli asupră-i, merg însumi în plasa Motrului-de-sus, spre descoperirea adevěrului, încunosciințându-vě și d-v. de resultat. Daŭ însă cu bănueala că aci mijlocesce interes și personalități, și acestea nu vor rěmâné nedovedite din partea

fidelului d-v. amic.

N. Opran.

(Resoluție:) Să se pue la delă până se va luà rěspuns atât de la d-lui, cât și de la cel ce l-am însărcinat a se încredințà despre acel Petrescu prin scumpă cercetare, de este om împotrivitor causei, precum m'am informat.

În dos:

Domnului Gheorghe Magheru, Generalul-Căpitan al trupelor neregulate și Inspector gardelor naționale din toată România.

Mandatul de acreditare dat de Locotenenţa Domnească a Ţĕriĭ-Româneseĭ Comisiuniĭ trimise la Constantinopole.

No. 1.734.
1848
August.

(Conc. Acad. Rom. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Mandat.

Locotenenţa Domnească, Domnilor Comisarĭ, vĕ împuternicesce a înfăţişà Măririĭ Sale Sultanuluĭ petiţia acesteĭ Locotenenţe, împreună cu articolele Constituţieĭ, modificate după o imperioasă nevoie, cum s'a chibzuit în Consiliŭ, şi sînteţĭ însărcinaţĭ a vĕ pune toate puterile a le sprijinì ast-fel cum vi s'aŭ dat, şi a dobândì recunoascerea lor; iar pentru art. 5 rĕmâne în a d-v. rĕspundere ca să nu se calce principiul. De aceea numirea Şefuluĭ Statuluĭ....

Pentru pricina mânăstirilor vi se va trimite un deosebit mandat.

Membriĭ Locotenenţeĭ Domnescĭ.
Ministrul Secretarul Statuluĭ.

Bucurescĭ.

Depeşa luĭ Ion Ghica, Agentul Ţĕriĭ-Româneseĭ la Constantinopole, către Ministerul trebilor din Afară.

No. 1.735.
1848
August.

(Orig. Col. Ion Ghica.)

Monsieur le Ministre,

J'ai reçu votre dernière dépêche en date du .... et j'en ai donné aussitôt communication à Son Ex. Aali Pacha, Ministre des Affaires étrangères; j'ai accompagné les pièces que vous m'avez fait l'honneur de me transmettre d'un court aperçu sur les événements qui se sont passés en Roumanie depuis le 11/23 juin jusqu'au ..... La Porte paraît toujours animée des meilleures intentions et le mieux disposée en faveur des Valaques. Actuellement il y a de l'homogénéité dans le Conseil; par conséquent, il y a plus ou moins d'action et on est à même de faire face à certaines exigences pernicieuses. Un article dans le No. 31 des „Débats" et du „Journal de Francfort" est venu fort à point. Du reste, cette idée d'arranger l'affaire austro-italienne en indemnisant l'Autriche par les Principautés prend une certaine consistance dans le monde politique et effraie la Porte. J'espère que cela contribuera beaucoup à faciliter un arrangement entre nous et la Porte. Le Ministère refuse toujours d'avoir avec moi des relations

No. 1.735. 1848 August.

officielles et, même officieusement, il se tient dans la plus grande réserve. Je n'ai pas encore réussi à voir une seule fois Réchid Pacha et Aali Pacha, tout en me faisant exprimer de leur part des sentiments de bienveillance et la plus grande sympathie pour la bonne cause. Toutefois, je dois vous avouer que la faiblesse naturelle de ces deux ministres m'inspire beaucoup d'inquiétude. Je ne passe jamais sur le Bosphore sans rencontrer le caïk de Mr. Aristarchi devant le palais du Grand-Vizir ou d'Aali Pacha. Il travaille pour le retour du Prince Bibesco, pour les couvents grecs et contre notre révolution. Il faut à tout prix que les Valaques fassent tout pour débarrasser le pays de cet homme, et malheureusement on assure que cette espèce de gens, qui sont ici, de l'aveu de tout le monde, la plaie de la Turquie, ont une certaine influence sur Réchid Pacha.

Il serait utile que vous m'expédiez des lettres de créance signées par la Lieutenance de la Principauté, Gouvernement qui se trouve reconnu par Soleïman Pacha. Cela obligerait peut-être le Ministère à me reconnaître.

Si j'étais arrivé ici un peu plus tôt, je suis persuadé que j'aurais pu rendre des services réels à mon pays. Je me flatte même de penser que l'occupation de la Moldavie n'aurait pas eu lieu. Mais dans les circonstances difficiles dans lesquelles je me suis trouvé, surtout à l'époque où le Gouvernement provisoire s'était retiré dans les montagnes, je n'ai pu donner d'autre preuve à mon pays que celle de mon zèle et de mon dévouement. Je fais des voeux et je travaille incessamment et par tous les moyens, afin que la Porte comprenne sa position et ses intérêts et que la Roumanie obtienne tout. Je suis secondé en ceci par des hommes dont le dévouement à la Porte n'est pas suspecté. Mais j'ai à travailler contre la panique que la Russie inspire et contre l'argent que l'on sème à foison. Ce sont des arguments très puissants. Il se dépense des millions et j'ai lieu de croire que Mr. Aristarchi est employé exclusivement à persécuter le pays qu'il aurait dû servir. Mais nous surtout, nous ne devons douter de Dieu, non d'un Dieu vengeur, mais d'un Dieu bon et juste et qui favorise toujours la bonne cause. Il n'y a pas sortes de mensonges que l'on ne communique à la Porte religieusement chaque mardi; ainsi, tantôt c'est que le Gouvernement provisoire a volé 50 millions de piastres de la caisse et s'est enfui avec à l'étranger, tantôt c'est un soulèvement contre le Gouvernement provisoire, tantôt le pillage et l'incendie, tous

No. 1.735. 1848 August.

les propriétaires égorgés, tantôt que les Valaques se sont déclarés indépendants de la Porte, que Tanghir Effendi a manqué être assassiné, etc., etc. Et vous croirez peut-être que ce sont des nouvelles de la place? Non, ce sont des nouvelles communiquées semi-officiellement par des hommes, dont la position et le caractère dont ils sont investis auraient dû obliger à un rôle honorable. Par une lettre de Mr. Grant j'ai su qu'une commission a été chargée de venir à Constantinople. Quoique par ma position ici j'aurais dû être censé faire partie de cette commission, vu que je ne suis pas encore reconnu comme représentant, j'aurais désiré être adjoint à cette commission. Ce serait procurer aux Turcs un prétexte de pouvoir avoir des relations avec moi après le retour de la commission, même dans le cas où ils seraient obligés de ne pas me reconnaître comme Agent.

J'ai remis, Monsieur le Ministre, la lettre que vous avez adressée à l'Ambassade de France. Je vous préviens qu'elle a fait beaucoup de plaisir au Général Aupick, qui m'a chargé de vous exprimer le regret qu'il éprouve de ne pouvoir vous en remercier officiellement, réserve que vous comprendrez aisément, si vous prenez en considération sa position; il avait pensé le faire officieusement, mais il a préféré s'en abstenir plutôt, sachant que vous ne doutez pas de ses sentiments et de ses voeux pour notre cause, ainsi que des efforts qu'il fait auprès de la Porte pour empêcher et prévenir les mauvaises influences. Sir Stratford Canning a fait avant-hier une communication à la Porte et, aussitôt après, le Conseil s'est réuni chez le Sultan. Il n'a encore rien transpiré de cette réunion. Je pense toutefois que la question roumane n'y a pas été étrangère, d'autant plus que ce jour-là un secrétaire de l'Ambassade d'Angleterre est venu me voir. J'étais ce jour-là à Constantinople pour m'entretenir avec un des drogmans, et le secrétaire, qui est actuellement le plus intime de Mr. Canning, a dit à M-me Ghica de me féliciter de sa part pour les affaires de Valachie, qui iront bien, il y a tout lieu de le croire. L'Ambassadeur est excessivement contraire à toute idée démocratique. Il croit que, quelle que soit la loi écrite, c'est toujours la minorité qui gouverne et, puisque c'est là une loi de la nature, à quoi bon porter de grandes perturbations dans la société pour écrire le droit de tous! C'est une phrase qu'il m'a dite, lorsque je me suis présenté chez lui l'autre jour avec une dame moldave, M-me Bogdan, pour le prier d'intervenir en faveur de Mr. Bogdan,

No. 1.735. 1848 August. qui se trouve détenu à Matchin. Quand Sir Stratford Canning a su que cette dame était de Bucarest, il l'a engagée d'écrire à ses compatriotes qu'ils devaient renoncer aux idées démocratiques, s'ils voulaient que leur cause soit bonne.

No. 1.736. 1848 August.

Petițiunea Catincăĭ Odobescu către Ministerul din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 322.)

Dreptate, Frăție.

D-le Ministru al trebilor din Năuntru,

Avênd trebuință a trece la Rusciuc în Turchia, ca să mĕ întâlnesc cu soțul meŭ, de aceea rog ca să binevoițĭ a da cuviincioasele poruncĭ.

Pentru Catinca Odobescu, Gr. Caracaș.

(Resoluție :) Să se scrie la on. Comitet al Carantinelor a face ceea ce va găsì de cuviință spre păzirea formelor și îndestularea d. c. Odobeaschiĭ.

Rosetti.

No. 1.737. 1848 August.

Adresa No. 423 a Archiereuluĭ Samoil Sinadon către Mitropolitul Ungro-Vlachieĭ.

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Prea Sfințieĭ Sale Părinteluĭ Mitropolit Ungro-Vlachieĭ.

Primind stăpâneasca poruncă a Preaosfințieĭ Voastre cu No. 1.720, dimpreună cu copie de pe adresul ce v'a îndreptat d. Ministru al trebilor din Lăuntru cu No. 5.233, cu mâhnirea mea am vĕdut cuprinderea amândorora, la care cu smerenie rĕspund că eŭ am slobodit poruncile Episcopieĭ către toțĭ protopopiĭ eparchieĭ acesteia fără zăbavă măcar de o ḑi, ca să pue în lucrare cele ce mĭ-ațĭ poruncit prin cea cu No. 1.531, după cum v'am însciințat prin raportul meŭ cu No. 400 de la 14 ale trecuteĭ Iulie, și că maĭ în urma acelor poruncĭ nimenea nu mĭ-a arătat nicĭ prin înscris, nicĭ măcar prin graiŭ, că vre-unul din preoțĭ se arată neascultător de poruncĭ, căcĭ îndată așĭ fi făcut cuvenita îndreptare și nu ar fi ajuns treaba la acest grad.

Cu toate acestea smerită sluga Prea Sfințiilor Voastre, cu aceeașĭ

exactitate și cu aceeașĭ râvnă am trimis de al doilea poruncĭ către toțĭ protopopiĭ județuluĭ Argeș, cu cuprinderea cuprinsă în alăturata aicĭ copie, pe care plecat o trimiț spre sciință Preaosfinției Voastre.

No. 1.737. 1848 August.

(Iscălit:) Samoil Sinadon.

No. 423.

Adresa Ministeruluĭ din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Administrațiunea de Teleorman.

No. 1.738. 1848 August.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Dreptate, Frăție.

Domnule,

Am primit adresul domnieĭ-tale cu No. 4.215 și încă nicĭ până acum nu pociŭ înțelege cum dumnea-ta aĭ putut lucrà în contra acestuĭ tînĕr.

Proclamația luĭ este minunată, domnule, și în numele patrieĭ îĭ mulțumesc. Am fi fericițĭ, domnule, numaĭ atuncĭ când am avé asemenea Românĭ precum se vede acest tînĕr.

Domnule, a exaltà inimile oamenilor, a-ĭ face să simță dignitatea de Român, a-ĭ face să-șĭ cunoască drepturile lor, și a nu se supune vrăjmașilor ce vor voì să le răpească, aceasta este misia unuĭ Administrator român, și vĕd cu mare mâhnire că dumnea-ta pare că nu aĭ voì să o înțelegĭ. Căcĭ în această proclamație eŭ nu vĕḍ nicĭ un cuvînt de rebelie. Rebelia, domnule, este atuncĭ când cine-và conspiră în potriva uneĭ stăpânirĭ drepte, atuncĭ când armează un frate împotriva frateluĭ și alte asemenea.

Te rog dar, domnule, să mângâĭ pe acest tînĕr, să-l încurajezĭ și să nu uițĭ că eștĭ Administrator al revoluțieĭ, și Administrator revoluționar va să ḍică acela ce exaltă sufletele însuflându-le amorul patrieĭ, frăția și dreptatea și apĕrarea Constituțieĭ până la fanatism.

Domnuluĭ Administrator al județuluĭ Teleorman [1]).

---

[1]) Acest concept e scris de mâna luĭ C. A. Rosetti.

No. 1.739. 1848 August.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Chr. Marghiloman.

(Conc. Acad.)

D. Marghiloman.

Scumpe amice,

Viŭ prin aceasta a-ţĭ exprimà mulţumirea ce simţ pentru sentimentele de adevĕrat Român ce te caracterează, şi despre carĭ, pe lângă încântarea în care am rĕmas încă de când m'am încredinţat despre evenimentele ce aĭ întîmpinat la cetatea Bucurescĭ în ḑiua infameĭ Căimăcămiĭ, nu puţin îmĭ exaltează simţirea, când maĭ în toate ḑilele aud despre entusiasmul ce aĭ însuflat şi chiar acelora carĭ maĭ nainte eraŭ oposanţĭ causeĭ. Aşà, scumpe amice, aşà trebue să fie tot Românul, aşà însufle Provedinţa curagiŭ şi bărbăţie şi celor-lalţĭ 5 comandanţĭ de batalioane, căcĭ atuncĭ apoĭ, scumpe amice, nu vom maĭ auḑì pe nimenĭ ḑicênd că n'avem soldaţĭ bunĭ în unele din regimente, şi nicĭ n'am avé îndoială la întîmplare d'a cere împrejurările libertate saŭ moarte, că nu vom isbutì d'a ajunge în culmea fericiriĭ.

Află, scumpe amice, că scumpa d-tale consoartă şi fiică acum se află bine. Amicul nostru Eliade, fiind venit aicĭ alaltăerĭ, pe lângă mulţumirile ce în persoană a adus cc. Marghioaleĭ, m'a însărcinat şi pe mine a vĕ trimite îmbrăţişărĭ sincere din parte-ĭ.

Vĕ rog nu uitaţĭ d'a visità maĭ des cu scrisul pe cel ce cu toată senţeritatea, salutându-te frăţesce, se înseamnă.

P. S. Vĕ rog înfăţoşaţĭ bravuluĭ meŭ amic, sub-locotenentul Andreescu, sincere îmbrăţişerĭ, precum şi tutulor celor-lalţĭ fraţĭ militarĭ, cinurĭ de sus şi de jos.

No. 1.740. 1848 August.

Publicaţiunea Şefuluĭ Poliţieĭ Capitaleĭ, I. C. Brătianu.

(Foae vol. Col. N. P. Romanescu.)

Publicaţie.

Domniĭ gardiştĭ sînt învitaţĭ ca să nu maĭ poprească echipajurile pe uliţă, fiind-că cu aceasta nu fac decât supĕrare cetăţenilor, fără să aducă nicĭ un folos causeĭ.

Şeful Poliţieĭ, I. C. Brătianu.

No. 1.741.
1848
August.

Apelul No. 2.554 al Generaluluĭ Chr. Tell către tinerime.

(Monitorul Român. No. 14. 1848. 26. VIII.)

Apel către juniĭ Românieĭ.

Este cunoscut că cariera armelor este cea maĭ nobilă și neapĕrat trebuincioasă patrieĭ; cadrele oștiriĭ maĭ mult decât totdeauna aŭ trebuință a se completà cu junĭ învĕțațĭ, carĭ maĭ nainte, din causa înrolăriĭ celeĭ condiționale, eraŭ forțațĭ să-șĭ înfrângă dorința d'a servì patrieĭ.

Acum însă, când egalitatea drepturilor este recunoscută, când numaĭ meritele capacitățiĭ este singura condiție spre înaintare, se face un frățesc apel către toată junimea din România să vie subt steagurile patrieĭ purtătoare de devisa „dreptate-frăție", ca să conlucre dimpreună cu veteraniĭ oștiriĭ întru perfecționarea acestuĭ ram ce are multă trebuință de patrioțĭ bunĭ și luminațĭ. Nu vĕ sfiițĭ, junilor, că o să fițĭ primițĭ în oștire cu gradul de soldat; căcĭ ofițerul de orĭ-ce grad este maĭ prețuit când ese din rîndurile soldaților, căcĭ prin convietuire cu dînșiĭ vețĭ aflà maĭ lesne trebuințele lor, și făcêndu-vĕ capĭ aĭ lor, vețĭ sci să-ĭ comandațĭ maĭ părintesce. Rîndurile sînt deschise, venițĭ junĭ de le complectuițĭ. Lumea civilisată privesce la renascerea noastră; junĭ românĭ, arătați-vĕ capabilĭ de a fi strănepoțiĭ eroicilor noștri străbunĭ; este timpul fapteĭ, arătațĭ dar prin faptă că circulează în vinele voastre cel glorios sânge de Român, și că în pepturile voastre flăcărează sacrul amor pentru Patrie. Maĭ odată: adeverițĭ prin faptă aĭ cuĭ strănepoțĭ sîntețĭ, și întru cât sîntețĭ consacrațĭ Patrieĭ, pe care o adorăm noĭ toțĭ. Să trăească România!

Generalul Tell.

No. 2.554.

No. 1.742.
1848
August.

„Istoricul protectoratuluĭ rusesc în Principate și al Regulamentuluĭ Organic." Memoriŭ de A. G. Golescu.

(Copie. Col. I. I. Brătianu.)

Historique du Protectorat russe dans les Principautés et du Règlement Organique, par A. G. Golesco.

Pierre-le-Grand fut le premier empereur de Russie qui tenta de couvrir les Principautés de sa protection; il conclut un traité

No. 1.742. 1848 August.

avec la Valachie (en 1710) et un autre avec la Moldavie (en 1711): ces traités stipulent en substance :

1° Le respect du territoire, dont les Principautés sont déclarés seuls maîtres;

2° Que les Principautés ne paieront aucun tribut à la Russie;

3° Que la Russie ne pourra jamais se mêler des affaires intérieures du pays ;

4° De plus, le Prince de Moldavie devait tenir une armée de 10.000 hommes à la solde de l'empereur. Cette armée devait sans doute servir contre la Turquie, mais elle fit défaut à Pierre-le-Grand dans sa campagne contre le Sultan . . . et la Russie trouva moyen de s'en venger, en insistant auprès de la Porte vaincue pour qu'elle donnât à l'avenir aux Principautés des princes étrangers, des Grecs du Phanar, hommes corrompus et rapaces, qui n'ont cessé depuis de faire le fléau des Principautés. Tout le XVIII siècle n'a été qu'une spoliation systématique de la Moldo-Valachie, dont les ressources en ont été complètement épuisées.

En 1774, la Russie parvient enfin à se faire reconnaître par la Porte protectrice officieuse des intérêts des Moldo-Valaques vis-à-vis de la Turquie. C'est à titre de correligionnaire que la Russie intervient, et les Moldo-Valaques ne voient dans ce protectorat aucune usurpation sur les libertés qu'ils avaient défendues jusque-là au prix de leur sang, car ils sont bien loin de prévoir que le sens du mot protectorat changera un jour au point de devenir synonyme de celui de servitude.

Le traité de Kutchouk-Kaïnardji (1774—1775) stipule principalement :

1°. Pour les Principautés, le droit d'avoir des chargés d'affaires à Constantinople, conformément à leurs anciennes capitulations avec la Porte ;

2°. Pour la Russie, le droit de faire des représentations à la Porte en faveur des intérêts des Moldo-Valaques. Mais ce droit d'intercession est limité postérieurement (par la convention de 1779, signée à Constantinople) aux seuls cas énoncés dans les articles du traité du Kutchouk-Kaïnardji.

En 1781, la Russie obtint de la Porte, par une convention spéciale, le droit d'avoir dans les Principautés un Consul général censeur de la conduite des princes. Il faut observer qu'à cette époque les princes régnants étaient encore des étrangers (choisis parmi les Grecs du Phanar) et que la Russie

avait ainsi l'air de protéger les Moldo-Valaques contre la rapacité de ces gens, qui venaient consommer la ruine du pays.

La Russie avait donc appelé sur le pays le fléau des princes étrangers pour se donner ensuite le prétexte de protéger le pays contre les abus de ces princes. Et plus tard (1821), quand la Turquie voudra enfin délivrer le pays du règne des Grecs, nous verrons cette même Russie s'irriter et menacer, parce qu'on veut rendre au pays son antique droit d'avoir des princes indigènes!

En 1791, la Russie conclut le traité de Iassi, que nous passons sous silence, parce qu'il n'ajoute rien de nouveau à ses tentatives d'empiétement sur les libertés nationales des Principautés.

Enfin, en 1812, la Russie enlève par le traité de Bucarest toute la province de Bessarabie, à cette même Moldavie, dont elle avait promis solennellement de respecter le territoire (en 1711) et dont elle se déclarait encore protectrice vis-à-vis de la Turquie!...

Alors les nobles du pays commencent à comprendre ce que veut dire le mot protection dans la bouche des empereurs de Russie. Ayant vainement tenté de trouver un appui dans les cabinets de Vienne et de St. Pétersbourg (le Cabinet de Vienne leur avait enlevé la Bucovine en 1775, comme celui de St. Pétersbourg venait de faire pour la Bessarabie), les patriotes les plus intrépides eurent recours à l'Empereur Napoléon, pour les aider à constituer une République roumaine sous la protection de l'Empire français; mais repoussés également de ce côté, ils furent réduits à tenter de nouveau un rapprochement sincère avec la Porte ottomane. Peu après (1821) on voit Théodore Vladimiresco, homme du peuple, lever l'étendard révolutionnaire contre les Grecs du Phanar, repousser les propositions d'alliance russe faites par Ypsilanti, qui avait envahi les Principautés avec des corps-francs organisés en Russie, et proposer à la Turquie une alliance sincère, un rapprochement définitif basé sur le respect inviolable des libertés du pays. La Porte comprit enfin ses intérêts véritables; elle battit les troupes d'Ypsilanti et elle rendit au pays le droit d'être gouverné par des princes indigènes. La Russie protesta avec aigreur contre cette concession faite aux Moldo-Valaques, parce qu'elle sentit que c'était la ruine de son influence dans les Principautés; mais la Turquie, se fondant sur son droit de souveraineté, n'eut point égard à la réclamation.

Enfin, le traité d'Akkerman (1826) rendit à la Russie une partie des avantages qu'elle venait de perdre; ce traité stipule:

No. 1.742.
1848
August.

„Que les princes auront égard aux représentations du ministre de S. M. Impériale et à celles que le consul de Russie leur adressera d'après ses ordres, tant sur les règlements financiers du pays, établis par les hatti-chérifs de 1802 que sur le maintien des privilèges du pays". Et par privilèges du pays, la Russie entendait les clauses de ses traités, qui établissaient de plus en plus l'asservissement du pays.

Ce même traité (d'Akkerman) stipule:

„Que les princes ne pourront être révoqués sans l'assentiment de la Russie, ce qui ne veut pas dire que la Russie ait un droit direct de révocation; qu'elle puisse prendre l'initiative de cette mesure comme elle l'a fait en 1842, lors de la chute du Prince Ghyka: le traité ne lui accordant, comme on voit, qu'un droit de veto suspensif contre une révocation injustement prononcée par la Porte."

Ce même traité stipule encore:

„Que les princes s'occuperont, avec les assemblées du pays, de la confection d'un règlement général contenant toutes les mesures nécessaires pour améliorer la situation des Principautés".

Jusque-là la Russie respecte le droit législatif des Principautés,—en principe, mais non pas en fait,—car à la commission nommée à l'effet de préparer les bases de cette constitution la Russie adjoint, on ne sait de quel droit, un égal nombre de membres de son choix!

Ce travail préparatoire n'était pas encore fini, lorsque la Russie déclara la guerre de 1828; ce fut durant cette guerre et pendant l'occupation des Principautés par les armées russes que la Russie reprit elle-même l'œuvre de la Constitution moldo-valaque.

Elle institua pour cet objet une commission composée de deux membres élus dans chaque Principauté par l'assemblée du pays et d'un nombre égal d'hommes de son choix; et en outre elle nomma un président russe (le Consul Minciaki). Voici, du reste, un aveu de ces faits contenus dans la préface même du Règlement moldave:

„S. M. l'Empereur ayant daigné ordonner qu'un comité spécial, composé de boyards moldaves et valaques, soit établi, sous la présidence du Conseiller d'État actuel Minciaki, pour préparer les améliorations organiques, que réclame l'état actuel des deux Principautés, et ayant bien voulu que le comité soit divisé en deux

sections, moldave et valaque, présidées l'une et l'autre par le sus-dit Conseiller d'État actuel, nous, commissaires nommés par Son Excellence le Général russe, Président plénipotentiaire des Divans de Moldavie et de Valachie, et nous, commissaires élus par l'Assemblée générale, en vertu du message en date du 17 juin, nous avons ouvert nos séances, à Bucarest, le 29 juillet 1829, sous la présidence de Mr. de Minciaki, muni d'instructions sur ces améliorations, et nous nous occuperons de toutes les parties qui doivent composer ce Règlement et, en formant de chacune un chapitre à part, nous le soumettrons à mesure qu'il sera préparé à l'examen de S. Ex. Mr. le Président plénipotentiaire jusqu'à ce que tout le travail de réforme soit entièrement fini."

No. 1.742.
1848
August.

Ces lignes nous semblent prouver assez bien que le Règlement est une œuvre de la Russie; nous verrons plus loin comment il a été imposé aux Principautés.

Nous arrivons enfin au traité d'Andrinople, qui avait été signé avant que les Règlements détachés sur les diverses branches de l'administration eussent été complétés et réunis en un seul corps de loi. Ce traité stipule une entière indépendance dans l'administration intérieure des Principautés, et ce qu'il y a de plus remarquable c'est qu'il s'appuie précisément sur les anciennes capitulations des Principautés. Disons un mot de ces capitulations, afin de faire comprendre toute la portée de certaines phrases du traité d'Andrinople.

Les Moldo-Valaques pressés entre plusieurs ennemis redoutables (les Turcs, les Polonais, les Hongrois et les Tartares) avaient jugé prudent de se rattacher à un état puissant par des liens de vassalité, ayant soin d'ailleurs dans leurs capitulations de rendre cette dépendance plutôt nominale que réelle; ils s'attachèrent de préférence à la Turquie et conclurent avec elle plusieurs capitulations, au moyen desquelles ils se réservèrent une souveraineté presqu'absolue, comme on va le voir; l'une de ces capitulations, la moins avantageuse aux Valaques, celle de 1460, porte en substance :

1°. „Le Sultan consent et s'engage pour lui-même et pour ses successeurs à protéger la Valachie et à la défendre contre tout ennemi, sans exiger autre chose que la suprématie sur la souveraineté de cette Principauté, dont les

No. 1.742. 1848 August.

Voïvodes seront tenus de payer à la Sulime Porte un tribut de 10.000 piastres;

2°. „La Sublime Porte ne s'ingérera en rien dans l'administration locale de la dite Principauté;

3°. „La nation valaque continuera de jouir du libre exercice de ces propres lois et les Voïvodes auront le droit de vie et de mort sur leurs sujets, comme celui de faire la paix ou la guerre, sans être soumis pour aucun de ces actes à acune espèce de responsabilité envers la Sublime Porte".

Or le traité d'Andrinople reconnaît ces capitulations en termes explicites:

„Article 5-ème du traité d'Andrinople (1829):

„Les Principautés de Moldavie et de Valachie, s'étant, par suite d'une capitulation, placées sous la souveraineté de la Sublime Porte, et la Russie ayant garanti leur propriété, il est entendu qu'elles conserveront tous les privilèges et immunités qui leur ont été accordés, soit par leur capitulation, soit par les traités conclus entre les deux empires ou par les hatti-chérifs émanés en divers temps... En conséquence, elles jouiront d'une sûreté parfaite, d'une administration nationale indépendante, etc., etc."

Si la Russie reconnaît nos capitulations avec la Porte, qu'elle dise quels sont les privilèges et immunités qu'elle a ajoutés à ceux stipulés dans les dites capitulations? Veut-elle parler des empiétements qu'elle a commis sur notre droit public interne? Mais a-t-elle oublié qu'en 1711 elle stipulait avec les Moldo-Valaques que „jamais la Russie ne se mêlerait des affaires intérieures des Principautés?" Et ne peut-on pas lui appliquer cette règle du droit des gens qui dit: „qu'un souverain déjà lié par un traité ne peut en faire d'autres contraires au premier; que les choses sur lesquelles il a pris des engagements ne sont plus à sa disposition, et s'il arrive qu'un traité postérieur se trouve dans quelque point en contradiction avec un traité plus ancien, le nouveau est nul quant à ce point, comme disposant d'une chose qui n'est plus au pouvoir de celui qui paraît en disposer" [1]).

---

[1]) Vattel.

No. 1.742.
1848
August.

Mais continuons l'examen du traité d'Andrinople :

„Les hospodars régleront librement toutes les affaires intérieures de leurs provinces, en consultant leurs Divans respectifs, sans porter néanmoins atteinte aux droits garantis aux deux pays par les hatti-chérifs, et ne seront troublés dans leur administration intérieure par aucun ordre contraire à ces droits.

„La Sublime Porte promet et s'engage de veiller scrupuleusement à ce que les privilèges accordés à la Moldavie et à la Valachie ne soient d'aucune manière enfreints par les commandants limitrophes, de ne souffrir aucune ingérence de leur part dans les affaires des deux Principautés et d'empêcher toute incursion des riverains de la rive droite du Danube sur le territoire valaque ou moldave.

„Pour mieux assurer l'inviolabilité du territoire moldave ou valaque, la Sublime Porte s'engage, etc.“

„Le Gouvernement des deux Principautés jouissant de tous les privilèges d'une administration intérieure indépendante, etc.“

Tous ces passages indiquent assez que l'esprit du traité est conforme aux capitulations des Principautés, mais nous verrons bientôt que la Porte ottomane est plus explicite encore, car dans un hatti-chérif de 1834, elle ne parle plus d'une administration nationale et indépendante, mais „des droits d'une législation indépendante.“ Si donc quelques clauses spéciales de ces traités, aussi bien qu'une constitution imposée par la Russie, sont contraires à l'esprit des traités, sont-ce ces traités qui peuvent en être atteints? ou bien plutôt les clauses spéciales elles-mêmes ne doivent-elles pas être considérées comme nulles ainsi que la dite constitution?

Voici enfin l'article du traité d'Andrinople qui concerne le Règlement; remarquons encore une fois que, quand il était signé, le Règlement n'était pas encore achevé.

„La Sublime Porte, désirant assurer de toutes les manières le bien-être futur des deux Principautés, s'engage solennellement à confirmer les règlements administratifs qui, pendant l'occupation de ces deux provinces par les armées de la Cour impériale, ont été faits d'après le vœu exprimé par les assemblées des plus notables habitants du pays et qui devront

No. 1.742. 1848 August.

à l'avenir servir de base pour le régime intérieur des deux provinces, en tant, bien entendu, que les dits règlements ne porteront aucune atteinte au droit de souveraineté de la Sublime Porte".

Remarquons, en passant, qu'il ne s'agit ici que de règlements administratifs et non point d'une constitution qui nous enlèverait nos droits législatifs. Et puis, de même que la Porte fait une réserve quant aux atteintes qui pourraient être portées à son droit de suzeraineté, ne sommes-nous pas aussi autorisés à en faire une relativement aux atteintes qui sont portées à nos droits d'autonomie? Et d'ailleurs comment la Turquie pourrait-elle confirmer une constitution dont nous ne voudrions pas? N'a-t-elle pas déclaré qu'elle ne veut nullement se mêler de nos affaires intérieures? La Porte a, sans doute, confirmé cette constitution, parce qu'elle la croyait être l'expression du vœu général de la nation. Or, c'est précisément sur ce point qu'elle a besoin d'être éclairée, aussi bien que tous les cabinets de l'Europe. Si l'on faisait une enquête à ce sujet, on verrait bien que cette constitution n'est et n'a jamais été l'expression de la volonté générale de la nation.

Voici les faits, que nous garantissons sur notre honneur et que nous demandons instamment de faire constater par une enquête.

Le Règlement Organique a été rédigé, comme nous l'avons vu, par un comité mi-partie russe, d'après les instructions du général russe qui occupait alors les Principautés et dont l'approbation était nécessaire pour arrêter la rédaction définitive. Voyons maintenant comment on s'y est pris pour l'imposer au pays.

Deux assemblées générales, l'une à Iassi, l'autre à Bucarest, devaient être convoquées pour reviser ce simulacre de constitution; mais ces assemblées, au lieu d'être convoquées conformément aux anciennes lois du pays, ou du moins d'être composées en vertu des lois nouvelles, adoptées d'abord par le corps législatif de la nation, furent au contraire composées arbitrairement par ordre du général russe, qui proclama députés tous ceux qu'il savait devoir plier facilement à ses volontés et qui appela surtout une foule de parvenus d'origine étrangère (des Grecs du Phanar).

Cependant, même dans ces assemblées illégales, il s'éleva une forte opposition, d'abord contre le mode de convocation et ensuite contre le projet de constitution lui-même. Le Cabinet de St.-Pétersbourg s'irrita. Le métropolitain et un jeune membre de l'op-

No. 1.742. 1848 August.

position avaient été déjà exilés en Russie; on menaça ceux qui s'étaient prononcés le plus énergiquement contre le projet de constitution d'en faire autant a leur égard! Ce ne fut qu'alors, sous la pression de plus de 100.000 baïonnettes russes et le régime de la terreur, que le Règlement fut adopté sans discussion sérieuse. Pouvait-on attendre plus de courage de la part d'une assemblée nommée d'autorité par le général russe?

Ce Règlement est tout à fait contraire à l'esprit et à la lettre même des traités, car il donne à la Russie une influence de tous les jours, sur l'administration intérieure du pays et un droit d'action plus étendu que la Turquie n'en a jamais su s'arroger pour son propre compte.

Le jeu de la Russie, dans cette affaire, a été d'arracher à des représentants, qu'elle avait choisis vils et corrompus, les libertés les plus précieuses du pays, au prix de quelques avantages matériels que leur assurait la nouvelle constitution. En effet, ce Règlement a tellement aggravé les redevances des paysans, qu'aussitôt après sa promulgation les revenus de la noblesse ont doublé!!!

Aussi les paysans ont-ils protesté par des insurrections partielles contre l'introduction des corvées nouvelles établies par le Règlement, mais les baïonnettes russes étaient encore là et elles ont étouffé ces insurrections.

De leur côté, ceux des boyards qui étaient de vrais patriotes (et il y en avait peu dans l'assemblée nommée d'autorité par la Russie) ne se sont pas laissés prendre à ce jeu de la Russie et les plus courageux ont protesté contre le Règlement, du temps même de l'occupation russe.

Voici, du reste, comment on peut résumer les griefs justement portés contre ce Règlement.

Il enlève au pays son droit le plus précieux, le droit d'autonomie, que la Porte lui a toujours reconnu et qu'elle est encore prête à lui reconnaître.

Il réserve à la Russie la faculté d'intervenir dans les actes les plus essentiels et même dans les actes journaliers du gouvernement et des assemblées du pays.

Il fait peser tout le fardeau des impôts sur les classes les plus pauvres de la société, sur le prolétaire des campagnes, qui ne possède rien, tandis que la propriété foncière, qui constitue toute la richesse du pays, n'est frappée d'aucune espèce d'impôt. Cet état de choses est une violation des antiques usages du pays,

No. 1.742. 1848 August.

d'après lesquels l'impôt était prélevé dans toutes les classes de la société. Les nobles et les prêtres eux-mêmes n'en étaient point exempts.

Il a entravé la libre mutation des paysans tenanciers, au moyen de formalités et de taxes tellement vexatoires qu'elles rendent, en quelque sorte, les paysans esclaves de tous les caprices de leurs seigneurs.

Il a doublé les corvées et autres redevances des paysans, sans leur concéder une plus grande portion de terre en fermage, de sorte que les revenus des propriétaires ont augmenté de moitié au préjudice des paysans, dont la situation est devenue intolérable.

Il a fait peser l'impôt très inégalement même dans la classe des paysans, car cet impôt n'est nullement proportionné aux ressources des contribuables, mais consiste en *une capitation uniforme*, qui frappe pareillement celui qui possède un nombreux bétail et celui qui n'a que ses bras.

Il restreint le pouvoir politique dans le cercle étroit d'une aristocratie privilégiée et corrompue (en Valachie il n'y a pas plus de 3.000 électeurs), tandis que la bourgeoisie naissante est privée de tout droit politique; il établit même entre ces classes des distinctions nombreuses par rapport au droit civil.

Le Règlement a suivi en tout cela les errements *du système phanariote*, au lieu de prendre pour base les antiques usages du pays, qui n'admettaient point *d'oligarchie privilégiée* et qui ne reconnaissaient, *en fait de grades* que des *fonctions publiques conférant des titres non héréditaires*.

En un mot, on peut dire que ce Règlement a puissamment contribué à abaisser le niveau de la morale publique et qu'il a complètement empêché le développement de la prospérité du pays.

Aujourd'hui, le peuple valaque s'est levé en masse pour déchirer enfin ce Règlement, qui a fait le malheur du pays et sur lequel il n'avait jamais été appelé à donner son avis. Il l'eût fait plus tôt, si la première assemblée n'avait été arbitrairement nommée par la Russie et illégalement soumise au régime de la terreur et si les assemblées subséquentes avaient pu représenter autre chose qu'une classe de la société enrichie par le Règlement aux dépens du peuple.

Cependant, des protestations énergiques, quoique partielles, n'ont pas manqué de se faire jour dans ces assemblées bâtardes elles-mêmes.

L'assemblée de 1837 notamment n'a pas hésité à protester à la presqu'unanimité contre certaines parties de ce Règlement, qui tendent à donner à la Russie un droit de veto sur les décisions de nos corps législatifs. Mais la Porte traita les membres de cette assemblée de rebelles ! et les menaça de les faire exiler tous, comme elle le fit pour l'un d'entre eux, Mr. Campiniano. Cependant, la Porte n'a jamais eu ni même désiré avoir pour elle aucun droit de veto sur les décisions de nos assemblées législatives, comme on peut facilement le voir par le contenu de tous ses hatti-chérifs et particulièrement de celui de 1834 qui dit :

„Les princes feront librement toutes leurs lois nécessaires à l'administration intérieure de leur pays, de concert avec leurs Divans respectifs, sans qu'ils puissent néanmoins porter atteinte aux droits qui ont été garantis en faveur de ces pays par les différents traités ou hatti-chérifs, et ils ne seront molestés pour l'administration intérieure du pays par aucun ordre contraire à leurs droits".

L'article 8 du même hatti-chérif dit :

„Les deux Principautés ayant tous les droits d'une législation indépendante".

Les sentiments de la Porte ottomane nous semblent clairement indiqués dans les passages qu'on vient de lire. La Porte ne prétend nullement se mêler dans le droit public interne de la Principauté; elle ne donne d'autre limite à notre souveraineté intérieure que celle qui est exprimée par cette phrase : sans qu'ils puissent néanmoins porter atteinte aux droits qui ont été garantis en faveur de ces pays..", comme si elle croyait cette limite nécessaire pour empêcher que la Russie ne parvienne à empiéter davantage sur les droits politiques des Principautés, où ses moyens d'influence étaient si puissants !

La Turquie prenait donc ses précautions contre les empiétements de la Russie dans les affaires intérieures des Principautés et, tandis qu'elle se voyait arracher par le traité de St. Pétersbourg (1834) la reconnaissance officielle du Règlement qui avait été imposé aux Principautés pendant l'occupation russe. d'un autre côté elle s'empressait de déclarer par son hatti-chérif (de 1834, même année) qu'elle entendait pour sa part que les Moldo-Valaques eussent une indépendance législative entière pour tout ce qui concernait l'intérieur et que ni les princes, ni même les assem-

No. 1.742. 1848 August.

blées ne pourraient enlever ces franchises aux Principautés, encore moins la Russie.

Ajoutons que par ce même traité de St.-Pétersbourg (1834), la Russie fixa invariablement les cadres de l'armée valaque à trois régiments seulement.

Ainsi, elle prévoyait déjà alors que cette armée pourrait bien tenter un jour de soustraire le pays à sa protection.

Conclusion.

De tout ce qui vient d'être dit il résulte incontestablement:

Que le protectorat russe n'a jamais été pour la Russie qu'un moyen d'arriver à s'immiscer dans les affaires intérieures des Principautés;

Que la Turquie n'a jamais cédé qu'à contre-cœur ce droit d'intercession, devenu plus tard un droit de censure, que la Russie tourna tantôt contre la Porte, tantôt contre les Principautés elles-mêmes;

Que, suivant l'esprit des traités, la Russie n'est que puissance garante et qu'elle n'est armée d'aucun autre droit que celui de protéger les libertés du peuple moldo-valaque; que, par conséquent, elle ne peut intervenir qu'en tant qu'elle est appelée par les Principautés à agir contre les actes arbitraires de la Porte ottomane;

Que la Turquie, qui est suzeraine, serait coupable de trahison et l'Europe chrétienne coupable d'une injuste et inqualifiable indifférence, si elles ne censuraient pas à leur tour l'usage que la Russie a fait jusqu'à présent et qu'elle continue encore à faire de son protectorat;

Que, d'ailleurs, la Turquie ne prétend nullement s'immiscer dans les affaires intérieures du pays; qu'elle reconnaît aux Moldo-Valaques une entière indépendance législative; et que ce droit étant aussi implicitement proclamé dans le traité d'Andrinople, qui invoque les anciennes capitulations, toute autre disposition des traités qui serait contraire à ce principe est en même temps contraire aux capitulations, contraire aux loyales déclarations de la Porte, contraire même à l'esprit général des traités et doit, par conséquent, être considérée comme nulle; car il n'est pas au pouvoir de la Russie de détruire les capitulations, ni les loyales déclarations de la Porte, ni même les principes proclamés dans ses

propres traités, par quelques clauses contradictoires à ces principes ou par une constitution violemment imposée aux Principautés.

No. 1.742. 1848 August.

Nous demandons donc que les cabinets de l'Europe offrent leur arbitrage dans la question des Principautés, car la Turquie désire cet arbitrage et elle en ferait elle-même la demande, si elle pouvait compter que sa proposition sera agréée. Quant à la Russie, comment oserait-elle résister dans une question où elle aurait toutes les Puissances contre elle?

Nous demandons enfin que ces cabinets ordonnent alors une enquête solennelle, pour constater l'origine et la nature du protectorat russe dans les Principautés, les prétextes qui y ont donné lieu, l'usage qui en a été fait.

On reconnaîtra alors:

Que ce protectorat n'a jamais été sincère;

Que, dans l'origine, il a été imposé à la Turquie et, dans les derniers temps, aux Principautés elles-mêmes;

Et que depuis 17 ans il n'a été entre les mains de la diplomatie russe qu'un instrument de corruption, d'asservissement, qu'un moyen d'entraver tout développement moral ou matériel de la nation moldo-valaque.

Nous demandons cette enquête surtout parce que nous savons bien que la Russie n'est forte que de l'ignorance ou réelle ou supposée des différents cabinets de l'Europe sur le grand procès politique qui s'instruit actuellement à Constantinople et à Bucarest.

Nous demandons à la France surtout de prendre l'initiative dans cette question, comme il lui convient de faire dans toute question de justice et d'humanité.

Nous lui demandons de proclamer de la sainteté de notre cause, sans se préoccuper des moyens de la soutenir, car il suffit qu'elle émette sur une question la lumière de sa conscience pour que cette question soit jugée devant l'opinion publique de l'Europe.

La France nous doit cette assistance morale, car si elle se tait, elle qui s'est déclarée champion de tous les droits et qui est considérée comme telle par l'universalité des peuples, elle reconnaît par là même implicitement que nous n'avons point de droits, et c'est là non seulement accepter le fait accompli, mais encore nous enlever la force du droit, l'espoir de l'a-

No. 1.742. 1848 August.

venir. Ce coup nous serait plus mortel que les usurpations mêmes de la Russie.

La France nous doit donc au moins une déclaration de nos droits, faite, soit à la tribune, soit diplomatiquement.

Elle nous la doit pour être conséquente à son génie national, comme aussi à sa politique tradionnelle, si admirablement formulée dans le manifeste de la République et si explicitement avouée par les déclarations de la tribune.

Elle nous la doit enfin, parce qu'elle nous tuerait si elle ne nous l'accordait pas et qu'en nous l'accordant elle sauve au moins notre avenir, sans courir pour cela aucune chance de guerre, pas plus qu'elle n'en a couru quand elle a déclaré que les traités de 1815 étaient moralement déchirés pour elle et qu'elle a réservé néanmoins avec franchise la question du redressement des torts du remaniement de la carte de l'Europe, s'en rapportant à cet égard au temps, au concessions arrachées par la force des choses et à l'opportunité des circonstances politiques!

Bref, nous demandons à la France de pousser fermement la Turquie à exiger de la Russie qu'elle évacue les Principautés et qu'elle nous laisse faire notre constitution nous-mêmes, conformément aux déclarations du hatti-chérif de 1834, qui nous accorde un plein droit d'autonomie.

Que, si la Russie se refuse à le faire, l'arbitrage de l'Europe, devra être offert à la Turquie, qui s'empressera de l'accepter et la Russie se verra alors forcée de céder; elle cherchera un terme moyen entre ses prétentions et les justes réclamations de la Turquie, comme elle l'a fait en 1840 pour la question serbe.

No. 1.743. 1848 August.

„Die politische Stellung der Roumainen (Moldo-Walachen) gegenüber der Türkei, nach dem Französischen von A. G. Golescu, Mitglied der provisorischen Regierung der Walachei, deutsch bearbeitet von Eduard Wolf." Wien. im August 1848. Gedruckt in der Franz Edlen von Schmid'schen Buchdruckerei. — Broşură in-8°, pagine 23.

Die Donaufürstenthümer Moldau und Walachei, welche bis jetzt trotz ihrer denkwürdigen Vergangenheit, trotz der ihnen durch ihre beispiellos günstige Lage an den Pforten des Orients ange-

wiesenen welthistorischen Sendung, so wenig beachtet wurden, fangen jetzt an die Aufmerksamkeit der Staatsmänner, Publicisten und namentlich aller, welche in der Befreiung der Donaumündungen eine Lebensfrage der Politik erblicken, auf sich zu ziehen.

No. 1.743. 1848 August.

Bis jetzt war man gewohnt, diese Fürstenthümer als turkische Provinzen zu betrachten, welche bestimmt sind in Kurzem eine Beute Russlands zu werden.

Von diesem Vorurtheile, welches ausser der bestochenen Presse aller Begründung entbehrt, befangen, fand man es nicht der Mühe werth, die Frage der Donaufürstenthümer näher zu beleuchten; und die russische Diplomatie gewöhnte sich die Unterjochung derselben als eine unwiderrufliche Bestimmung zu betrachten.

Im Allgemeinen war man wenig vertraut mit dem Inhalt der Verträge mit der Pforte, welche den Fürstenthümern eine unabhängige nationale Administration gesichert; man kannte nicht die alten Uebereinkommen, denen zu Folge den Roumainen dieser Fürstenthümer eine beinahe absolute Souverainität vorbehalten war; man bekümmerte sich weder um die Wünsche dieses Volksstammes, noch um sein Streben nach nationaler Einheit und vollständiger Emancipation, sowie um die Sympathien, welche derselbe für die Civilisation des westlichen Europa nährte.

Seit die Bukarester Revolution die Absichten der Roumainen im Angesichte Europas geoffenbart, seit das roumainische Volk der Welt gezeigt, was es zu thun sich vorgenommen um seine Wünsche zur Wirklichkeit zu machen: sind die Sympathien der gebildeten Welt für die Roumainen erwacht; sie nimmt Antheil an dem Schicksale der Roumainen, sucht sich mit den Dokumenten bekannt zu machen, auf welche sich die Rechte derselben fussen, welche sie befähigen in die Zahl der europäischen Staaten aufgenommen zu werden.

Die Rechte der Roumainen stehen in ihrer Geschichte geschrieben mit dem Blute, welches sie in dem, mehr den 3 Jahrhunderte währenden Kampfe gegen die Barbarei und den Fanatismus der Muselmänner vergossen.

Wenn Europa aus den blutigen Unabhängigkeitskämpfen der Roumainen wenige Vortheile gezogen, so sind schon die kollossalen Opfer, welche sie gekostet, abgesehen dass ihre Freiheitskriege die Gefahr, welche dem europäischen Christenthume gedroht, geschwächt und vernichtet hinreichend, um die Sympathien des Westen für sie zu wecken.

No. 1.743.
1848
August.

Wenn diese Beweggründe vor den Augen der Vernunft als zureichend erscheinen, so sind sie doch nicht rechtskräftig genug, um in der Wagschale der europäischen Diplomatie einen Ausschlag zu geben; darum ist es nothwendig die Fakta der roumainischen Geschichte genauer zu prüfen, um die Ueberzeugung zu gewinnen, dass sie Thatsachen auszuweisen hat, die das positive Recht in einer Weise darthun, welcher gegenüber selbst der Diplomatie kein Raum zu Zweifeln gegeben ist.

Bis zum Jahre 1393 war die Walachei unabhängig, von keiner Macht erobert. Von den Türken auf der einen, von den Ungarn auf der andern Seite gedrängt und bedroht, schloss Mircea I, um sich gegen Ungarn vertheidigen zu können, mit dem Sultan Bajazet I einen Vertrag, in welchem er den Türken für die Neutralität einen jährlichen Betrag von 500 türkischen Piastern zugestand.

Wir lassen den Wortlaut dieses Vertrages, welcher trotz des Tributs dem Fürstenthume seine Souverainität garantirt, folgen:

Vertrag zwischen den Walachen und der Türkei im Jahre 1383.

I. Wir Bajazet der I. beschliessen in höchster Zuneigung gegen die Walachei, welche sich unserem unbesiegbaren Kaiserreiche ergeben: dass dieses Land fortfahren darf sich selbst nach einigen Gesetzen zu regieren, dass der Fürst der Walachei fortan die vollkommene Freiheit besitze seinen Nachbarn den Krieg zu erklären und mit ihnen, wann und wie es ihm gut dünkt, Frieden zu schliessen; dass derselbe die Macht über das Leben und den Tod seiner Unterthanen besitze.

II. Alle Christen, welche nach Annahme der mohamedanischen Religion aus den unter unserer Gewalt stehenden Ländern in die Walachei entfliehen, und dort das Christenthum annehmen, können nie und nimmer reklamirt oder aufgegriffen werden.

III. Die Walachen, welche das Territorium unseres Kaiserthumes in Geschäften betreten, sind frei von jeder Art von Contribution, und Niemand wird sie wegen ihrer Tracht beunruhigen.

IV. Die Fürsten werden von dem Metropoliten, Bischöfen und Bojaren gewählt, und sind immer Christen.

V. Der Fürst der Walachei ist gehalten alljährlich an unsern kaiserlichen Schatz 3.000 Bans rosch, oder 500 Piaster in Silber nach unserem Münzfusse zu entrichten.

Diese Uebereinkunft wurde indessen sehr oft durch das Recht des Stärkeren verletzt, indem bald die Türken, wenn sie sich stärker fühlten, den Vertrag verletzten; während anderseits die Walachen, wenn sie siegreich, sich weigerten den Tribut zu bezahlen, bis endlich im Jahre 1460 Fürst Vlad V., geschreckt durch den Fall des griechischen Kaiserreiches, es für gut fand mit Mohamed dem II. einen zweiten Vertrag zu schliessen, welchem gemäss sich die Pforte gegen einen Tribut vom 10.000 Piastern verpflichtete die Souverainität des Fürstenthums zu respectiren, dafür zu sorgen, dass dieselbe auch von den Nachbarn respektirt werde, und das Fürstenthum gegen jeden äussern Feind zu vertheidigen.

No. 1.743. 1848 August.

Dieser Vertrag lautet:

Vertrag vom Jahre 1460.

I. Der Sultan verbindet und verpflichtet sich und seine Nachfolger die Walachei zu beschützen, und sie gegen jeden Feind zu vertheidigen, ohne etwas Anderes zu verlangen, als die Suprematie über die Souveränität dieses Fürstenthums, dessen Vojwoden gehalten sind der hohen Pforte einen Tribut vom 10.000 Dukaten zu zahlen.

II. Die hohe Pforte wird sich in keinem Punkte in die Administration des genannten Fürstenthums Eingriffe erlauben, und es wird keinem Türken gestattet werden, ohne genügendem Grunde, den walachischen Boden zu betreten.

III. Alle Jahr wird sich ein Beamter der hohen Pforte in die Walachei begeben, um den Tribut in Empfang zu nehmen; auf seiner Rückreise wird er bis Giurgevo an der Donau von einem Beamten des Vojwoden begleitet, wo zum zweiten Male die Zählung der empfangenen Summe vorgenommen, und ein zweiter Empfangschein ausgestellt wird; wenn die Summe auf das andere Donauufer gebracht ist, hat die Walachei für kein, wie immer geartetes Ereigniss die Verantwortlichkeit.

IV. Die Vojwoden werden fortan durch den Erzbischof, durch die Bischöfe und Bojaren gewählt, und die Wahl von der hohen Pforte anerkannt.

V. Die walachische Nation geniesst fortan die freie Ausübung ihrer eigenen Gesetze; die Vojwoden behalten das Recht über Leben und Tod ihrer Unterthanen, sowie das Recht Krieg zu erklären und Frieden zu schliessen, ohne irgend einer Art Verant-

No. 1.743. 1848 August.

wortlichkeit gegenüber der hohen Pforte für ihre Handlungen zu unterliegen.

VI. Alle Christen, welche, nachdem sie den muselmännischen Glauben angenommen, sich in die Walachei begeben, und dort wieder zum Christenthume zurückkehren, können durch keine ottomanische Behörde reclamirt werden.

VII. Jene walachischen Unterthanen, welche in welch' immer ottomanische Provinz gehen, können nicht gezwungen werden den Karatsch oder die Kopfsteuer, welcher alle andern Rajas unterworfen sind, zu bezahlen.

VIII. Wenn ein Türke in der Walachei einen Prozess mit einem Unterthan dieses Landes hat, so wird dieser Rechtsstreit nach den walachischen Gesetzen, durch den walachischen Divan eingeleitet und gerichtet.

IX. Alle türkischen Kaufleute, welche sich in diess Fürstenthum zum Einkauf oder Verkauf von Waaren begeben, sind gehalten den dortigen Lokalbehörden die Zeit ihres Aufenthaltes anzuzeigen, und müssen sich nach dem Ablaufe derselben von dort entfernen.

X. Kein Türke ist befugt einen oder mehrere aus der Walachei gebürtige Diener, welchem Geschlechte sie auch angehören, mit sich fortzuführen, und niemals wird auf walachischem Gebiete eine türkische Moschee bestehen.

XI. Die hohe Pforte verspricht niemals auf Verlangen eines walachischen Unterthanes einen Ferman wegen dessen Angelegenheiten in der Walachei, welcher Art diese immer sein könnten, auszustellen; sie verspricht sich niemals das Recht anzumassen einen walachischen Unterthan, unter welchen Vorwand es auch sein könnte, nach Konstantinopel oder in einen andern Theil der türkischen Besitzungen zu citiren.

Diese 2 Verträge enthalten alle Rechte und das ganze Verhältniss der Walachen den Türken gegenüber:

Die Türkei ist die Schutzmacht der walachischen Rechte und die Souveränität der Walachei ist gegen einen Tribut an die Pforte garantirt. Der Vertrag der Moldau mit der Türkei schreibt sich vom Jahre 1513 her, und ist beinahe wörtlich gleich mit dem walachischen.

In der spätern Zeit wurde zwischen den beiden genannten Fürstenthümern und der Pforte kein Vertrag mehr geschlossen, und die Verhandlungen zwischen Russland und der Türkei haben

auf die Verträge der Moldowalachen mit den Türken keinen Einfluss nehmen können, welchem zu Folge die Moldowalachen allein berechtigt sind ihr politisches Verhältniss zu der ottomanischen Pforte zu regeln.

Da die hohe Pforte diesen 2 Verträgen gemäss selbst niemals das Recht einer Intervention in innern Angelegenheiten der Fürstenthümer besitzt, somit auch ein solches Recht keiner andern Macht cediren konnte, so protestiren die Roumainen der beiden Fürstenthümer um so energischer gegen das Einschreiten Russlands in ihre innern Angelegenheiten, als sie sich niemals herbeilassen können, den Bestimmungen eines Vertrags nachzukommen, den sie weder gemacht, noch angenommen.

Wenn man übrigens die Verträge zwischen der Pforte und dem Kabinet zu St. Petersburg in Betreff der Donaufürstenthümer studirt, so zeigt es sich, dass dieselben die Uebereinkünfte zwischen der Pforte und den Fürstenthümern im Jahre 1393 und 1460 nicht abschaffen. Sie sètzen Russland als garantirende Macht der alten Rechte der Fürstenhümer ein. Die alten Verträge, welche die Walachen mit dem Türken abgeschlossen, werden dadurch, dass Russland beschränktere Rechte garantirt, keineswegs annullirt.

Im Jahre 1774 trat Russland das erste Mal als officiöse Schutzmacht der walachischen Rechte gegenüber der Pforte auf.

Die Moldau und Walachei, durch lange Kriege mit mächtigen Gegner (Ungarn, Polen, Tataren und Türken) geschwächt, konnten nicht mehr die hohe Pforte zwingen ihre Rechte zu respectiren.

Russland legte sich in's Mittel, und entwand der hohen Pforte einige Begünstigungen zu Gunsten der Fürstenthümer, welche, wenn sie schon nicht die alten Rechte aufwogen, dennoch einige Punkte derselben bestättigen.

Russland verstand es bei jedem erneuerten Zwiste zwischen den beiden Grossmächten in die Friedensverträge Klauseln eizuschwärzen, welche dem russischen Einfluss in die inneren Angegelegenheiten der Fürstenthümer Raum gaben, jedesmal aber unter dem Vorwande der Aufrechthaltung der Verträge von 1393 und 1460.

Es ist ein merkwürdiger Zug von Hinterlist der russischen Diplomatie, dass sie durch die grossmüthige Aufrechthaltung der roumainischen Rechte die Freiheit der Fürstenthümer gefährdete.

Glücklicher Weise sind diese Verträge so widersprechend, dass oft die Stipulation des einen jene des andern annullirt.

No. 1.743. 1848 August.

Der Vertrag von Adrianopel z. B. sichert den Fürstenthümern eine unabhängige, nationale Administration im Innern, während er anderseits eine von Russland gemachte und ertheilte Constitution bestätigt, welche deren innere Administration zu einem durch russische Einflüsse bewegten Mechanismus herabwürdigt, und sie ihrer Selbstständigkeit auf diese Art gänzlich beraubt. Solche Widersprüche werden wohl genügend sein, um vor einem europäischen Congress die Verträge der perfiden und hinterlistigen russischen Diplomatie durchzusetzen.

In dem Vertrage von 1774 (Kuschouk Kainardji) heisst es in Betreff der Fürstenthümer:

XVI. Das russische Kaiserthum restituirt der hohen Pforte das ganze Land Bessarabien mit den Städten Akierman, Kilia, Ismael und andern Märkten und Dörfern mit Allem dazu Gehörigen und davon Abhängigen, ebenso die Festung von Bender; auf gleiche Weise übergibt es der ottomanischen Pforte die zwei Fürstenthümer Moldau und Walachei, mit allen Festungen, Städten, Märkten, Dörfern und überhaupt Allem, was dahin gehört. Die hohe Pforte übernimmt diese Fürstenthümer gegen die feierliche Versicherung der gewissenhaften Erfüllung folgender Bedingungen:

1. Die hohe Pforte ertheilt allen Einwohnern der genannten Fürstenthümer, welchem Stande, Beschäftigung, Namen und Race sie auch angehören, ohne Unterschied, allgemeine und vollkommene Amnestie, und ist gehalten im Sinne des stipulirten Artikels Nr. 1 zu Gunsten aller, welche ein Verbrechen begangen, oder im Verdachte gestanden sind den Interessen der hohen Pforte entgegen gehandelt zu haben, ihr Vergehen zu vergessen, sie in ihre frühern Stellen, Aemter und Besitzungen einzusetzen, und ihnen jene Güter, die sie vor dem Kriege besessen, zurückzustellen [1]).

2. Sich in Zukunft zu enthalten die christliche Religionsübung

---

[1]) Wie schwer mag es wohl den Russen angekommen sein eine Amnestie zu Gunsten jener Menschen zu stipuliren, welche für die Interessen Russlands gegen die Türkei gearbeitet haben?

Man kann im Allgemeinen bemerken, dass die Russen wenig Ursache haben sich mit dem zu brüsten, was sie für die Fürstenthümer gethan; denn so oft die Russen mit der Türkei Krieg führten, fanden sie bei der Bevölkerung der Walachei thätige Unterstützung; wenn sie daher in den Friedensschlüssen Vortheile für die Walachen stipulirt, so war diess ihre Schuldigkeit. Es ist darum um so verwerflicher, dass Russland seine Protection zur Ausübung der unerträglichsten Tyrannei missbraucht.

No. 1.743. 1848 August.

zu hindern, sich der Errichtung neuer und Wiederherstellung alter Kirchen nicht zu widersetzen, wie diess in der letzen Zeit geschehen.

3. Die Rückerstattung der Grundstücke und Besitzungen an die Klöster und Privatpersonen, welche sie früher besessen, welche, gegen alles Recht aus ihren Gütern gestossen, in der Umgebung von Braila, Chotzim, Bender unter dem Namen Rai bestehen.

4. Die Anerkennung und Achtung der Klerissei, so wie es dem Staate zukommt.

5. Jenen Familien, welche das Land zu verlassen und in andere Länder auszuwandern gesonnen sind, diess Vorhaben zu gewähren und ihnen zu erlauben alle ihre Habseligkeiten mit sich fortzunehmen; damit dieselben die zur Ordnung ihrer Verhältnisse nöthige Zeit gewinnen, wird ihnen die Zeit von einem Jahre vom Abschlusse des Friedens zugestanden [1]).

6. Keine Forderung, sie möge in Geld oder etwas andern bestehen, von den Bewohnern zu exequiren.

7. Ebenso von den Donauländern den für die Kriegszeit rückständigen Tribut nicht einzutreiben; sowie in Rücksicht auf die durch seine Dauer erlittenen Schaden und Verluste, während zwei Jahren von der Ausfertigung dieses Vertrages gerechnet, keinen auszuschreiben [2]).

8. Nach Verlauf dieser zwei Jahre verspricht die hohe Pforte mit Milde und Grossmuth die Eintreibung der Contribution in Geld zu bewerkstelligen; dieselben kommen im Wege der Comissäre alle fünf Jahre der hohen Pforte zu. Kein Pascha, Gouverneur oder andere Person ist berechtigt, unter welchem Vorwande immer nach Entrichtung dieses Tributs eine andere Steuer oder Auflage zu verlangen; die Fürstenthümer geniessen im Gegentheile alle jene Vortheile, welche sie unter der Regierung des Vaters Sr. Hoheit des Sultans, Mahomed IV, glorreichen Andenkens genossen haben.

9. Den Souveränen der beiden Fürstenthümer zu gestatten für ihre Rechnung bei der hohen Pforte christliche Geschäftsträger griechischer Religion zu unterhalten, welche dort ihre Angelegen-

---

[1]) Diese Clausel ist gemacht worden um jenen Personen, welche in der russisch-türkischen Sache stark kompromittirt gewesen, die Auswanderung nach Russland zu erleichtern.

[2]) Ein 10 jähriger Tribut ist noch bei weitem nicht das Aequivalent für die Lieferungen, mit welchen die Russen die Donauländer belastet.

No. 1.743. 1848 August. heiten besorgen, über die Interessen der Fürstenthümer wachen; diese werden von der hohen Pforte günstig behandelt werden; sie wird sie sogar trotz ihrer geringen Wichtigkeit als Menschen betrachten, welche das Völkerrecht geniessen, und sie daher von allen Belästigungen ausnehmen [1]).

10. Die hohe Pforte ist einverstanden, dass die Minister des russischen Hofes unter den jetzigen Umständen zu Gunsten der benannten Fürstenthümer sprechen, und erklärt die Vorstellungen der gegenseitigen freundschaftlichen Hochachtung der beiden Grossmächte gemäss zu berücksichtigen [2]).

Den 10 März 1778 fand die erklärende Convention zu den Verträgen von Kainardj vom Jahre 1774 statt.

Die Fürstenthümer anlangend heisst es darin:

VII. Da der Art. 16 des Friedensvertrags, in Bezug auf die Fürstenthümer Moldau und Walachei Bestimmungen enthält, die sich auf ältere Zeiten beziehen, so ist es jetzt nothwendig im folgenden überein zu kommen, und die hohe Pforte verpflichtet sich von Neuem:

1. Der freien Ausübung der christlichen Religion, der Erbauung neuer, und Instandsetzung alter christlicher Kirchen kein Hinderniss in den Weg zu legen, im wahren Sinne des oben erwähnten Artikels der Conventionen.

2. Den Klöstern und Privaten ihre Grundstücke und Besitzungen, so denselben in der Umgebung von Braila, Chotzim, Bender, u. s. w. gehören, und seit dem Friedensschlusse von Belgrad im Jahre 1739 der christlichen Aera und 1152 der Hegira unter dem Rai oder Rayes bestehen, zurückzugeben, sowie, auf Einschreiten des kaiserlich-russischen Hofes, jene Privaten im friedlichen und ungestörten Besitze jener Güter zu lassen, welche den Voraltern derselben in den beiden Fürstenthümern, auf geprüfte Rechtsproben hin, zur Zeit der russischen Herrschaft überlassen wurden [3]).

3. Durch alle gehörigen Auszeichnungen den christlichen Klerus der Fürstenthümer anzuerkennen und zu ehren.

---

[1]) Diese Clausel ist gar nichts als eine Folge der frühern Verträge zwischen den Fürstenthümern und der Pforte.

[2]) Diese Clausel räumt den Russen kein anderes Recht ein, als zu Gunsten der gedachten Fürstenthümer sprechen zu dürfen. Wir werden indess in der erklärenden Convention den präciseren Sinn dieser Clausel finden.

[3]) Durch diese Ueberlassung der Grundstücke unter russischen Auspicien wussten die Moskoviter über ihre Geschöpfe in den Fürstenthümern zu herrschen.

No. 1.743.
1848
August.

4. Den Tribut, welchen die beiden Fürstenthümer zu entrichten haben, mit Mässigung und Menschlichkeit aufzulegen, dieser wird von jeder Nation alle zwei Jahre durch Deputirte nach Constantinopel geschickt; die Pforte wird es nicht zugeben, dass ein Pascha, ein Gouverneur oder dergleichen Beamter sich Uebergriffe gegen die beiden Fürstenthümer erlaube; oder so lange dieselben den genannten Tribut, so wie er bestimmt und festgestellt ist, regelmässig entrichten, unter welchem immer Namen eine Steuer oder Auflage zu fordern.

Im Uebrigen wird die hohe Pforte jene Hatischerife, welche Se. Hoheit der regierende Grossherr den Fürstenthümern, als sie unter seine Oberherrschaft zurückgekehrt sind, zur Ruhe und Sicherheit der Unterthanen verliehen hat, aufrecht zu erhalten bemüht sein.

5. Dass jedes der Fürstenthümer in Constantinopel einen Geschäftsträger unterhält, welcher sich zur griechisch-christlichen Kirche bekennt, den die hohe Pforte in Güte und Völkerrecht, das ist entfernt von allen Gewaltthätigkeiten und Erpressungen bewahrt, empfangen wird.

6. Der kaiserlich-russische Hof verspricht seiner Seits von dem Vermittlungsrechte, welches seinen Bevollmächtigten zu Gunsten der beiden Fürstenthümer reservirt ist, nur zur Aufrechterhaltung der unverletzlichen Punctationen dieses Artikels Gebrauch zu machen [1]).

Man sieht genau, dass der Vertrag von Kainardji in keinem seiner Punkte weder eine directe noch eine indirecte Verletzung der Capitulationen vom Jahre 1393 und 1460 enthält, er stipulirt blos Einiges zu Gunsten einiger übersehener Rechte Russlands, und Russlad behält sich zur Aufrechthaltung mehrerer, durch seine Intervention neu garantirter Rechte vor, einzuschreiten.

Wenn wir den Vertrag von Jassy 1791 prüfen, so finden wir in Betreff der Donaufürstenthümer:

IV . . . .
Ihre Majestät die Kaiserin aller Reussen erstattet der hohen ottomanischen Pforte die Provinz Moldau mit allen ihren Städten,

---

[1]) Durch diese Clausel hat Russland deutlicher als in dem Vertrage von Kainardji das Schiedsrecht in Sachen der Fürstenthümer ausgedrückt, welches bedeutend beschränkt; wir werden indess bald sehen, wie Russland das verlorene Terrain wieder gewinnt.

No. 1.743. 1848 August.

Dörfern und allem was sie enthält, unter folgenden Bedingnissen zurück, welche die hohe Pforte gewissenhaft zu erfüllen verspricht:

1. Alle Punctationen, welche zu Gunsten der Fürstenthümer Moldau und Walachei in dem Friedensschlusse vom 14. Zemaziel-evel 1188 der Hegira (10. Juli 1774) in dem erklärenden Beschluss vom 20. Zemaziel-akir 1193 (10. März 1779), sowie in der Akte vom 15. Seffer 1198 (28. Dezember 1783), welche der Grossvezier im Namen der hohen Pforte unterzeichnete, enthalten sind.

2. Von den Provinzen keine Tilgung der, welchen immer Namen habenden Schulden zu verlangen.

3. Von den Fürstenthümern für die ganze Dauer des Krieges keine Contribution oder andere Leistungen zu fordern, im Gegentheile in Anbetracht des Schadens und der Kriegsverwüstungen, welche die Länder gelitten, durch volle zwei Jahre, von der Ratification des gegenwärtigen Vertrages gerechnet, abzustehen [1]).

4. Jenen Familien, welche gesonnen sein sollten, das Land zu verlassen, und sich in einem andern Land niederzulassen, den freien Austritt und das Mitnehmen ihrer Habseligkeiten zu gestatten, und zu erlauben, dass ihnen ein Zeitraum von 14 Monaten vom Tage der Gegenzeichnung dieses Vertrags an gerechnet gegönnt werde, damit sie sich mit ihren Verwandten ins Einvernehmen setzen, ihre beweglichen oder unbeweglichen Güter an andern ottomanischen Unterthanen veräussern, mit einem Worte ihre Geschäfte ordnen können.

Diese Capitulation ist, wie man sehen kann, keine Verletzung der Rechte der Donaufürstenthümer, man sieht, dass sie nichts anderes bezweckt als die Rechte zu bestätigen, zu deren Garanten sich Russland in dem Vertrage von Kanardji erklärt.

Gehen wir nun zu dem Tractate von Bukarest über, welcher durch Zusicherung von grösseren Einfluss in die innern Geschäfte den Russen zum Nutzen, den Donaufürstenthümern zum grössten Schaden gereicht. Dies namentlich durch die unrechtmässige Cession von Bessarabien, sowie durch die rechtswidrige Abtretung der Bukovina, da doch die hohe Pforte unmöglich das Recht besitzen konnte an eine fremde Macht ein Land zu überlassen, was sie

[1]) Man muss bemerken, dass bei jedem neuen Kriege der Russen gegen die Türken die russischen Truppen durch ewige Requisitionen die Donaufürstenthümer erschöpften, und dass der Nachlass der zweijährigen Contribution für die gebrachten Opfer eine unverhältnissmässig kleine Entschädigung.

selbst nicht besass, dessen Integrität zu bewahren vielmehr ihre heilige Pflicht gewesen.

No. 1.743. 1848 August.

Der Artikel V des Bukarester Tractats sagt: . . . .

. . . .

Die Tractate und Conventionen, welche sich auf die Privilegien der Moldau und Walachei beziehen, werden nach dem 5. Artikel der Präliminarien bestättigt [1]).

Die Particularübereinkommen und Verfügungen des 4. Artikels des Jassyer Vertrags bleiben ebenfalls in Wirksamkeit, worin es heisst:

„Die hohe Pforte wird niemals für die verlornen Revenuen eine Enschädigung verlangen, für die Dauer des Krieges keinen Tribut ausschreiben, und durch volle zwei Jahre den Bewohnern der zwei Provinzen den Tribut erlassen; endlich den Auswanderungslustigen eine Frist von 14 Monaten gönnen; und in Zukunft bei Erhebung des Tributs von der Moldau auf die gegenwärtige Ausdehnung dieser Provinz Rücksicht nehmen“ [2]).

Endlich müssen wir noch den 3. Artikel des Comentars zum Bukarester Tractat, welcher am 25. September (7. October) 1826 zu Akierman abgefasst wurde, anziehen, worin es heisst:

Da der Art. 5. des Bukarester Traktats durch eine Klausel ausdrücklich die Tractate und Verhandlungen über die Privilegien, welche die Moldau und Walachei geniessen, bestättiget, so verpflichtet sich die hohe Pforte feierlichst die genannten Privilegien, Tractate und Acten bei jeder Gelegenheit mit gewissenhafter Treue zu erfüllen, und binnen sechs Monaten nach Abschluss der gegenwärtigen Verhandlung das Hatischerif vom Jahre 1802, worin diese Privilegien bezeichnet und garantirt werden, zu erneuern.

Im Uebrigen wurde in Rücksicht auf die Unglücksfälle, welche diese Provinzen heimgesucht, im Folge der letzten Ereignisse, in Rücksicht auf die Wahl der walachischen Bojaren für die Hospodarstellen, in Rücksicht endlich, dass der kaiserlich russische

---

[1]) Wem sind diese Präliminarien bekannt? Mit welchem Rechte kann Russland geheim mit der Türkei über das Schicksal eines Landes verhandeln, dessen Schützer es zu sein vorgibt? Welchen Werth können solche geheime Uebereinkommen besitzen?

[2]) Sehr grossherzig! Die Pforte entschliesst sich den moldauischen Tribut herabzusetzen, nachdem sie durch himmelschreiende Ungerechtigkeit ihr Gebiet halbirt.

No. 1.743. 1848 August.

Hof diese Massregel gebilligt, sowohl von der hohen Pforte als von Russland für nothwendig erachtet die erwähnten Hatischerife vom Jahre 1802 durch eigene Clauseln der folgenden Akte zu vervollständigen, welche von den beiderseitigen Bevollmächtigten abgeschlossen, und als ein integrirender Bestandtheil der gegenwärtigen Convention angesehen werden wird.

Diese lauten:

Die Hospodaren der Moldau und Walachei werden aus den indigenen Bojaren gewählt, und ihre Wahl in jeder der Provinzen mit Zustimmung und Willen der hohen Pforte durch Generalversammlung des Divans nach dem alten Gebrauch des Landes vorgenommen [1]).

Die Bojaren des Divans einer jeden Provinz als Landeskörperschaft, im Einvernehmen mit den Bewohnern des Landes, wählen aus den ältesten und fähigsten Männern den Hospodar, schlagen der hohen Pforte den gewählten Kandidaten vor, welcher, wenn er vom Sultan angenommen wird, sofort die Investitur und Hospodarwürde erhält.

Wenn gewichtige Gründe die hohe Pforte bestimmen den vorgeschlagenen Candidaten nicht annehmbar zu finden, so wird nach Gutheissung der Bedenken durch die beiden Höfe den Bojaren gestattet eine zweite taugliche Persönlichkeit vorzuschlagen [2]).

---

[1]) Russland garantirt hier das Recht der Fürstenwahl, um aber die alten Verträge, in welchen dieses Recht garantirt ist, nicht citiren zu müssen, heisst es: „nach dem alten Gebrauche des Landes.“ Im Vertrag von Adrianopel finden wir indess diese alten Verträge angezogen.

[2]) Wie Russland sein Intercessionsrecht in eine Art Schiedsrichteramt zwischen der hohen Pforte und den beiden Provinzen umwandelt. Es ist übrigens zu bemerken, dass dieses Schiedsrichteramt, welches durch Missbrauch so verhängnissvoll geworden ist, keineswegs dem russischen Cabinet das Recht einräumt eine Fürstenwahl eigenmächtig zu annulliren. Warum sind bis jetzt die europäischen Mächte nicht eingeschritten gegen das willkührliche Verfahren Russlands, da es seinen Wirkungskreis als Schiedsrichter so sehr missbraucht? Russland hat sich erboten die Fürstenthümer gegen die Uebergriffe der Türken zu schützen; es hat dieses sich selbst verliehene Recht missbraucht, wir wissen nur zu genau wie weit!

Die Russen haben ungerufen die Vermittlerrolle zwischen den Donauländern und der Türkei übernommen; in diesem Augenblicke rufen die Donauländer die europäischen Grossmächte zur Intervention zwischen ihnen und dem Kabinet von St. Petersburg an.

Die Amtsdauer der Hospodaren bleibt wie früher auf sieben Jahre anberaumt; vor dem Ablaufe dieser Zeit können sie nicht abgesetzt werden. Nur in dem Falle dass der Hospodar sich während seiner Amtsdauer ein Verbrechen zu Schulden kommen lässt, und nach einer von der hohen Pforte an den russischen Minister gemachten Anzeige, diess Verbrechen erwiesen wird, ist seine Absetzung gestattet [1]).

No. 1.743. 1848 August.

Nach Ablauf der Amtszeit von sieben Jahren wird der Hospodar, im Falle er weder den beiden Höfen noch dem Lande einen Anlass zu gerechten Klagen gegeben, und im Falle die Divans sowohl, als die allgemeine Zustimmung sich dafür aussprechen, auf neue sieben Jahre ernannt.

Sollte ein Hospodar wegen vorgerückten Alter, Krankheit oder aus welch immer einer Ursache vor dem Verlaufe der sieben Jahre seine Entlassung einreichen, so setzt die hohe Pforte den russischen Hof davon in Kenntniss, und die Entlassung wird nach vorhergegangener Zustimmung der beiden Höfe angenommen [2]).

Jeder Hospodar, welcher vor Ablauf der sieben Jahre entsetzt wurde oder abgedankt hat, verliert seinen Titel und tritt in die Classe der Bojaren, unter der Bedingung sich ruhig zu verhalten, kann aber weder Mitglied des Divans werden, noch irgend ein öffentliches Amt bekleiden, oder jemals wieder zum Hospodar ewählt werden. Die Söhne der entsetzten oder freiwillig abgetretenen Hospodaren bleiben Bojaren, dürfen öffentliche Aemter bekleiden und selbst Hospodaren werden.

Im Falle der Entsetzung, des Abdankens oder Absterbens des Hospodars wird die Verwaltung des Fürstenthums durch Kaimakame versehen, welche der respective Divan ernennt.

Das Hatischerif von 1802 befiehlt die Abschaffung der Steuern,

---

[1]) Hier wirft sich Russland sogar als Richter auf um das begangene Unrecht eines Hospodars zu constatiren. Es ist zu bemerken, dass Russland durch diese Clausel wohl das Recht hat, im Falle die hohe Pforte gegen die Einwilligung der Nation einen Fürsten entfernen wollte, diese Ungerechtigkeit zu verhindern; dem Kabinet von St. Petersburg ist aber keineswegs das Recht eingeräumt, bei der Absetzung eines Hospodars die Initiative zu ergreifen, und sich so in die innern Angelegenheiten der Fürstenthümer zu mengen.

[2]) Diese Clausel ist bestimmt die Hospodaren, gegen die Willkühr der Pforte zu schützen, welche sie sonst durch Zwang zur Abdankung nöthigen könnte, nicht aber dieselben zur Fortführung ihrer Geschäfte gegen den eigenen Willen zu zwingen.

No. 1.743. 1848 August.

Auflagen und Giebigkeiten, welche seit dem Jahre 1783 (1198) eingeführt wurden; die Hospodaren und Bojaren des respectiven Divans haben auf Grundlage des Hatischerifs vom Jahre 1802 die jährlichen Steuern und Lasten der Moldau und Walachei zu bestimmen und festzusetzen. Die Hospodaren haben in keinem Falle von der strengen Erfüllung dieser Massregel abzuweichen, sie haben die Vorstellungen, welche der Minister Se. kais. Majestät und die russischen Consuln, nach erhaltenen Befehlen an sie richten, zu beobachten, ob sich diese auf diesen Gegenstand oder auf die Aufrechthaltung der Privilegien des Landes, oder auf die Beobachtung der Artikel und Clauseln dieser Akte beziehen [1].

. . . .

Die Bojaren sind gehalten die Befehle der Fürsten zu befolgen, und ihnen gegenüber in den Grenzen der Ergebenheit zu bleiben; von der anderen Seite dürfen die Hospodarn nicht willkührlich die Bojaren misshandeln, und über sie ohne Schuld keine Strafe verhängen; die Bojaren werden keiner Strafe unterworfen, ohne vorher, den Landesgesetzen gemäss, gehört und gerichtet zu sein.

Die Unruhen der letzten Jahre haben in der Moldau und Walachei die Ordnung der verschiedenen Verwaltungsgzweige aufs Tiefste erschüttert; die Hospodaren haben sich daher in Einvernehmen mit den, zur Verbesserung der Lage den verschiedenen Fürstenthümern nöthigen Massregeln zu befassen, welche der Gegenstand eines allgemeinen Reglements für die Provinzen bilden und sogleich zur Ausführung gebracht werden müssen [2].

---

[1] In diesem Puncte wirft sich Russland zum Vermittler zwischen Volk und Fürsten auf. Die Fürsten hatten sich nämlich mehrere Mal so weit vergessen, dass sie mit Hülfe türkischer Truppen nach Unterdrückung der Völker terroristische Despotie einführten.

Dieser Fall ist wohl in späterer Zeit nicht eingetreten; es ist daher nicht einzusehen, warum die Russen mit so grosser Stärke das Volk gegen den Despotismus der Fürsten schützen wollen; im Uebrigen ist diese Clausel durch den Vertrag von Adrianopel annullirt worden, welcher den Fürstenthümern eine absolute Unabhängigkeit in der innern Administration garantirt.

[2] Man sieht, dass die gesetzgebenden Versammlungen der Länder die Reglements zu verfassen haben. Die Russen erkennen dadurch scheinbar das Recht der Gesetzgebung der Fürstenthümer an. In der Wirklichkeit haben sie es mit Füssen getreten, indem sie zu der gesetzgebenden Commission eine gleiche Anzahl von ihnen gewählter Mitgliedern hinzufügten. Der Vertrag von Adrianopel wird uns zeigen wie die Russen auf eigene Faust ein Reglement entworfen, und dasselbe den Fürstenthümern nach einer, auf verschmizte Weise vollbrachten Schändung ihrer Souveränität im Innern aufgedrungen.

Alle andern Rechte und Privilegien der Fürstenthümer Moldau und Walachei sowie die Hatischerife, welche auf dieselben Bezug nehmen, werden, insofern sie durch die gegenwärtige Verhandlung nicht modifizirt sind, aufrecht erhalten und befolgt.

Wie man sieht, ist der Tractat von Akierman der erste, welcher Russland zum Garanten der Rechte des roumainischen Volkes, gegenüber dem Regenten und der Willkür der Pforte aufstellt, aber das roumainische Volk hat sich niemals seines Rechtes die inneren Angelegenheiten zu schlichten, zu Gunsten einer fremden Macht begeben.

Wie einleuchtend ist der Widerspruch, in welchem diese Clausel mit dem garantirten Rechte einer nationalen, unabhängigen Administration im Innern steht.

Angenommen aber, Russland hätte das Recht auf Requisition der Roumainen gegen den Despotismus der Hospodaren und gegen feindliche Eingriffe der Türken einzuschreiten; wer hat jetzt die russische Hilfe requirirt, wer hat sie gerufen, um die Grundlagen der innern Verfassung der Fürstenthümer anzugreifen?

Gehen wir nun zu dem Vertrage von Adrianopel, welcher den macchiavellistischen Intriguen der russischen Diplomaten die Krone aufgesetzt.

Auf diesen Vertrag fussen sich hauptsächtich die russischen Protestationen gegen die durch die Bukarester Revolution bezweckte Aenderung des unter dem Namen eines organischen Reglements den Donaufürstenthümern aufgedrungenen Verfassungsmachwerks.

Der Artikel V des Vertrags von Adrianopel lautet:

Die Fürstenthümer Moldau und Walachei, welche sich in Folge einer Capitulation unter die Souveränität der hohen Pforte gestellt haben, und deren Gedeihen [1]) Russland garantirt, werden ihre Privilegien und Freiheiten, welche ihnen theils in ihren Capitulationen, theils in den Verträgen der beiden Kaiserreiche, theils durch die zu verschiedenen Zeiten erflossenen Hatischerifs zugestanden wurden, behalten [2]). In folge dessen werden sie die freie Aus-

[1]) Dieser Ausdruck ist verfehlt; Russland kann wohl das Gedeihen seiner Provinzen garantiren, nicht aber das Gedeihen eines Landes, mit dessen innerer Verwaltung es nichts zu schaffen hat.

[2]) Das Princip, welches den Stipulationen zur Grundlage dient, ist die Erhaltung und Beobachtung der Rechte der Roumainen der Pforte gegenüber.

No. 1.743. 1848 August.

übung ihres Cultus, vollkommene Sicherheit, eine nationale, unabhängige Administration [1]) und eine unbeschränkte Handelsfreiheit geniessen. Die zu den vorhergehenden Stipulationen gehörigen additionellen Clauseln, welche nothwendig sind um diesen zwei Provinzen den Genuss ihrer Rechte [2]) zu sichern, sind in der nachfolgenden Separatacte zusammengestellt, welche einen integrirenden Bestandtheil des gegenwärtigen Vertrags bildet.

Separatvertrag zwischen Russland und der hohen Pforte, in Betreff der Donaufürstenthümer, geschlossen zu Adrianopel den 2 (14) September 1829.

Im Namen des allmächtigen Gottes!

Die zwei contrahirenden Grossmächte haben alles das, was in dem Separatvertrage von Akierman über die Art der Wahl der Hospodare der Moldau und Walachei beschlossen wurde, anerkennend, die Nothwendigkeit eingesehen, der Verfassung der beiden Provinzen eine feste, den wahrhaften Interessen der beiden Provinzen angemessenere Grundlage zu verleihen. Zu diesem Zwecke ist man übereingekommen, dass die Hospodare auf Lebensdauer gewählt werden.

Die Hospodare schlichten im Einvernehmen der bezüglichen Divans unabhängig die innern Angelegenheiten ihrer Provinzen [3]), ohne die Macht zu haben die durch die Hattischerife [4]) garantirten Rechte zu beschränken; sie werden in der innern Verwaltung durch keinen Befehl gestört werden, welcher diesen Rechten zuwider wäre [5]).

---

[1]) Es wäre genug gewesen den Roumainen alle ihre Rechte zu sichern, aber Russland hatte andere Pläne.

[2]) Diese additionellen Clauseln sind unter den obwaltenden Umständen nur todte Buchstaben.

[3]) Dieses ist nichts als eine nothwendige Consequenz der im Tractat erhaltenen Rechte.

[4]) Diese Restriction ist eine Massregel gegen die Fürsten, wenn sie die Volksrechte beeinträchtigen wollen; es wäre wohl einfacher gewesen dem Volke die Regelung ihrer Angelegenheiten mit dem Fürsten selbst zu überlassen, wie diess einem souveränen Volke gebührt.

[5]) Dieses ist eine präcise, wiederholte Besieglung der roumainischen Rechte, welche Russland zu wiederholten Malen verletzt. Die Türkei hat leider den Vorstellungen der russischen Diplomaten nachgegeben, und Fermane erlassen, die diesen Punct schwer verletzen.

No. 1.743.
1848
August.

Die hohe Pforte verspricht und verpflichtet sich gewissenhaft darüber zu wachen, dass die der Moldau und Walachei verliehenen Rechte nicht durch Verordnungen ihrer Gränzcommandanten beeinträchtigt werden, keinen Eingriff in die Angelegenheiten der beiden Provinzen [1]) zu dulden, und die Einfälle der Uferbewohner am rechten Donauufer in die Walachei zu verhindern. Um die Unverletzlichkeit des moldauisch-walachischen Gebietes [2]) besser zu sichern, verbindet sich die hohe Pforte daselbst keinen befestigten Punct zu unterhalten, keine Niederlassung muselmännischer Unterthanen an dem linken Donauufer zu dulden. In Folge dessen ist es unveränderlich beschlossen, dass auf dem ganzen linken Ufer in der grossen und kleinen Walachei und Moldau kein Mohamedaner seinen Wohnsitz aufschlagen darf, und dass dorthin nur mit Fermanen versehene Kaufleute zugelassen werden, welche für eigene Rechnung Lebensmittel zum Gebrauche nach Constantinopel oder andere Gegenstände einkaufen . . . .

. . . .

Da die Regierung der beiden Fürstenthümer alle Privilegien einer innern unabhängigen Administration besitzt [3]), so ist es derselben gestattet, längs der Donau und im Lande selbst, wo es nothwendig ist, Sanitäts-Cordone und Quarantainen zu errichten, ohne dass die Fremden, ob sie Mohamedaner oder Christen, sich der Beobachtung der Sanitätsmassregeln entziehen können. . . .

. . . .

Die hohe Pforte verpflichtet sich mit dem Wunsche des künftigen Wohlstandes der Fürstenthümer jene administrativen Reglements zu bestätigen, welche während der Besetzung der beiden Provin-

---

[1]) Diese Clausel verbindet die Pforte, im Sinne der alten Capitulationen, das walachische Gebiet unverletzlich zu halten. Mit welchem Rechte erfrechen sich in diesem Augenblicke die Türken das walachische Gebiet mit den Waffen in der Hand zu betreten, nachdem sie keinen Feindseligkeiten der Walachen ausgesetzt gewesen, welche nur Aenderungen in ihrer innern Verwaltung vorgenommen?

[2]) Drückt diese Phrase nicht deutlich die Bestimmung aus, dass das walachische Gebiet neutral sein soll? Auf welchen Rechtsgrund hin konnten die türkischen und russischen Armeen diesen Boden betreten? Kann diess Europa zulassen?

[3]) Dieses ist eine neue Bestättigung des Rechtes einer unabhängigen innern Verwaltung. Es ist bemerkenswerth, dass gerade dieses Zugeständniss, namentlich nach dem Adrianopler Vertrag, so oft verletzt wurde.

No. 1.743. 1848 August.

zen durch die kaiserlich russische Armee nach dem ausdrücklichen Willen der angesehensten Bewohner des Landes [1]) gemacht worden sind, die für die Zukunft, in so weit sie der Souveränität der hohen Pforte keinen Eintrag thun, zur Basis der innern Verwaltung zu dienen haben.

---

[1]) Wenn der hohen Pforte das Gedeihen der Fürstenthümer am Herzen liegt, so muss ihr die Verleihung einer zeitgemässen Constitution erwünscht kommen. — Lächerlich ist es hier zu lesen, dass das unglückselige Reglement den Wünschen der vornehmsten Einwohner gemäss verfasst wurde, da es doch nach russischer Instruction von einer Commission, deren Mitglieder zur Hälfte von Russland ernannt waren, unter dem Vorsitze des russischen Consuls Minziaki berathen wurde. Folgender Passus des moldauischen Reglements spricht mehr als ellenlange Comentare :

„Se. Majestät der Kaiser haben zu beschliessen geruht, dass ein aus moldauischen und walachischen Bojaren bestehendes Spezialcomitee unter dem Vorsitze des wirklichen Staatsraths Minziaki zusammengesetzt werde, um die organischen Verbesserungen, welche der gegenwärtige Zustand der Fürstenthümer erheischt, vorzubereiten. Dieses Comitee wird in zwei Sectionen abgetheilt, in die moldauische und in die walachische, welchen beiden der genannte kaiserliche Staatsrath vorsitzt. Wir, die Commissäre, welche Se. Excellenz der russische General, als bevollmächtigter Präsident der Divane der Moldau und Walachei, und wir Commissäre, welche von der Generalversammlung in Folge der Botschaft vom 17. Juni gewählt sind, haben unsere Sitzungen unter dem Vorsitze des Herrn v. Minziaki, mit Instructionen über diese Verbesserungen versehen, am 29. Juni 1829 zu Bukarest eröffnet, und werden uns mit allen Abtheilungen, welche dieses Reglement bilden sollen, in der Art befassen, dass einer jeden Abtheilung ein Capitel gewidmet wird. Wir werden dasselbe, sobald es vorbereitet und redigirt ist, der Prüfung Sr. Excellenz des bevollmächtigten Präsidenten unterwerfen, bis das ganze Werk der Reform vollkommen geendigt ist.

Nach Beendigung dieser Commission mussten 2 Generalversammlungen, die eine zu Bukarest, die andere zu Jassy zusammengerufen werden, um eine Revision dieses Zerrbildes einer Constitution vorzunehmen. Diese Versammlungen wurden indessen nicht nach den alten Gesetzen des Landes zusammenberufen. Der russische General berief nur solche Männer als Abgeordnete, von denen er überzeugt war, dass sie sich seinen Wünschen ohne Widerrede fügen werden; während Bojaren, welche von Rechtswegen daran Theil zu nehmen hatten, ausgeschlossen waren, wurde eine ganze Menge Fremder zugezogen. Dessungeachtet bildete sich in diesen gesetzwidrigen Versammlungen eine heftige Opposition, welche dieses Constitutionsproject nicht annerkennen wollte, und das russische Cabinet half sich nur durch die Exilirung derjenigen Deputirten, welche am energischsten gegen das Constitutionsproject protestirt. Später wurde dasselbe unter dem Einflusse von 100.000 russischen Bajonnetten und des grausamsten Terrorismus angenommen. Dieses Reglement ist dem Wortlaute und Geiste aller Verträge entgegen; denn es räumt den Russen den unumschränk-

Zum Schlusse wollen wir noch einen Punct aus dem St. Petersburger Tractat citiren, in welchem Russland die Pforte zur Anerkennung der den Fürstenthümern aufgezwungenen Constitution zu bringen gewusst.

No. 1.743. 1848 August.

---

testen Einfluss auf die innere Administration des Landes ein, in einer Art, wie es sich die Türken zu keiner Zeit angemasst.

Die Türken, welche in dieser Usurpation eine Verkürzung ihrer Souveränität erblickten, bestättigten dieses Reglement mit dem Vorbehalten der Integrität ihrer Souveränitätsrechte. Das roumainische Volk hatte ebenfalls das Recht die Constitution mit Restriction der Integrität seiner Souveränitätsrechte im Inneren anzunehmen — ein Recht, welches dasselbe durch seine Ohnmacht nicht verlor, welche ihm den Weg sperrte in der ersten Versammlung, welche durch russische Willkür zusammengesetzt, so wie in den nachfolgenden, welche im Sinne der berüchtigten Constitution gebildet gewesen, zu protestiren. Es fehlte indessen nicht an energischen Protesten gegen gewisse Puncte des Reglements, aber diese legalen Proteste wurden auch von der Pforte als rebellische Handlungen betrachtet.

Die Versammlung vom Jahre 1837 wurde durch einen Ferman aufgelöst, welcher die Mitglieder der Versammlung mit dem Exil bedrohte, warum? weil sie es gewagt gegen eine Verfügung, welche Russland zu den vielen eingeschwärzten hinzugefügt, einstimmig zu protestiren. Diese Verfügung sollte Russland das unbedingte Veto gegen die Bestimmungen des gesetzgebenden Körpers sichern! ein Recht, welches sich die Türken nie angemasst, wie diess der Inhalt aller Hattischerife, namentlich jenes von Jahre 1834, beweist; wo es heisst:

„Die Fürstenthümer beschliessen frei über die zur innern Verwaltung nöthigen Gesetze durch die respectiven Divans, ohne dass diese die Rechte der Länder, welche denselben durch die verschiedenen Verträge und Hattischerife garantirt sind, zu beeinträchtigen berechtigt sind, sie werden in der innern Verwaltung niemals durch Gegenmassregeln belästiget werden, die ihren Rechten entgegen sind.“

Der Artikel 8 desselben Hattischerif sagt noch: „Die beiden Fürstenthümer haben alle Rechte der unabhängigen Gesetzgebung“.

Die Absichten der hohen Pforte sind in diesen Artikeln genau ausgedrückt. Die hohe Pforte hat nicht die Absicht sich in die innern Rechte der Fürstenthümer zu mengen und begränzt diese innern Rechte durch den Satz: „ohne dass diese Rechte der Länder, welche denselben durch die verschiedenen Verträge und Hattischerife zukommen, zu beeinträchtigen berechtigt sind“.

Die hohe Pforte glaubte diese Vorsichtsmassregel zur Beschränkung des russischen Einflusses treffen zu müssen, welcher so viel Einfluss gewonnen, dass die Pforte selbst in ihren Souveränitätsrechten durch die nordische Macht verletzt zu sein schien.

Diess waren aber unnöthige Vorsichtsmassregeln, denn am 29. Jänner 1834 wurde in dem Tractat von St. Petersburg dieses Machwerk einer Constitution feierlich bestättigt.

No. 1.743. 1848 August.

Durch ein Separatinstrument des Adrianopeler Vertrages hat, bezüglich der Fürstenthümer Moldau und Walachei, die hohe Pforte sich verbunden die Reglements über die innere Administration [1]), welche in diesen Ländern durch die vornehmsten Einwohner zur Zeit der russischen Besetzung verfasst, anzuerkennen : da die hohe Pforte in dieser Constitution jetzt nichts findet was ihre Souveränitätsrechte verletzen könnte, so entschliesst sie sich dieselbe von jetzt an förmlich anzuerkennen.

Nach der formellen Anerkennung dieser Constitution werden für diesen einzigen Fall die Hospodare der Moldau und Walachei ausnahmsweise auf die von den beiden Grossmächten [2]) vor einiger Zeit bestimmte Weise ernannt, diese werden sofort die beiden Länder der Constitution gemäss regieren, welche eine Folge jener Stipulationen ist, von denen wir früher gesprochen haben.

. . . .

Diess sind die merkwürdigen Documente, durch welche die russische Diplomatie ein scheinbar unschuldiges Schutzverhältniss in eine beinahe absolute Souveränität umzuwandeln verstand. Diess konnte nur durch die Saumseligkeit und Schwäche der Türkei geschehen, welche es zugelassen, dass Russland auf die innern Angelegenheiten der Fürstenthümer einen vorwaltenden Einfluss nehme.

Das Volk der Roumainen protestirt jetzt im Angesichte von

---

[1]) Diese Bemerkung ist eine jener Lügen, welche wir bei der russischen Diplomatik so häufig zu finden gewohnt sind. Wir haben gesehen, dass dieses Reglement von den Einwohnern der Fürstenthümer weder gemacht noch anerkannt wurde. Wir haben vielmehr gefunden, dass dieselben von einer russischen Commission unter dem Vorsitze des russischen Consuls nach russischen Instructionen unter der Oberherrschaft eines russischen Generals in den Ländern, und wären noch in der Lage eine grosse Menge Instructionen und Befehle, welche direct von St. Petersburg gekommen sind, zu citiren, wenn wir nicht fürchten müssten unsere Leser zu ermüden.

[2]) Es scheint Russland genügt zu haben den ersten Fürsten zu ernennen, welcher bestimmt war im dem Lande die Constitution einzuführen. Diese Massregel schien hinreichend, um eine energische Protestation der Länder gegen die Constitution zu hintertreiben, welche, wenn sie vom Fürsten und dem Volke ausgegangen, die Annullirung derselben unmittelbar nach sich gezogen hätte. Obgleich sowohl der erste als auch der zweite Fürst Creaturen der russischen Diplomatie gewesen, konnten sie doch nicht verhindern, dass gegen die genannte Constitution eclatanter Protest eingelegt wurde.

Beweise davon die Kammer vom Jahre 1837 und die letzte Revolution in Bukarest.

No. 1.743.
1848
August.

ganz Europa gegen eine gesetzwidrige willkürliche Einmischung Russlands in seine innern Angelegenheiten, es protestirt gegen die ihnen aufgezwungene Constitution und protestirt mit derselben Energie, mit welcher es im Jahre 1832 gegen diese Constitution, trotz der collossalen russischen Kriegsmacht protestirt hat, als sich die entwaffneten Dörfer gegen die russische Macht, welche die Constitution, und mit ihr den Druck des Robotsystems einführen wollte, erhoben. Es protestirt eben so einstimmig, wie zu der Zeit als die Opposition in der Bojarenversammlung, welche Russland zur Anerkennung der Constitution zusammenberufen, nur durch Schrecken und Exil erstickt werden konnte; es protestirt mit derselben Kraft, mit welcher die walachische Versammlung im Jahre 1837 es gethan, und mit welcher es zuletzt in den neuesten Tagen zu Bukarest aufgestanden.

Wie lange wird die Pforte fortfahren ihre eigenen und die Interessen der Fürstenthümer zu verkennen? Ist der Augenblick noch so weit entfernt, in welchem Russland seine gierigen Hände nach den türkischen Slaven ausstrecken wird? Sind der Pforte die panslavistischen Umtriebe Russlands entgangen? Erkennt sie nicht, dass die Donaufürstenthümer die einzige Scheidewand sind zwischen Russland und den südlichen Slaven?

Kann Europa länger in der Frage der Donaufürstenthümer indifferent bleiben? An Deutschland, zu dessen wichtigsten Interessen die Freiheit der Donau, dieser Hauptpulsader seiner Existenz gehört, an Oesterreich, dessen Existenz durch die Machinationen des russischen Panslavismus am ärgsten gefährdet wird, ist es, durch Errichtung eines Dammes zwischen dem russischen Coloss und dem Südslaven seine Macht in Osten zu sichern; und dieser Damm sind die Fürstenthümer Moldau und Walachei.

Das leichteste Mittel, zu diesem Zwecke zu gelangen, ist die Reconstituirung dieser Fürstenthümer auf Grundlage ihrer alten Verträge mit der Pforte. Russland hat seiner Zeit aus eigenem Antriebe, um sich im Orient Einfluss zu verschaffen, sich ein Protectorat über die Donauländer anmassen zu sollen geglaubt; die Pforte hat es ihm nicht abgeschlagen. Dieses Protectorat wurde immer unerträglicher und illusorischer. Die Roumainen haben gegen dasselbe protestirt, und die europäischen Mächte um Vermittlung angegangen und gebeten, sie möchten die Thatsachen, welche Russland bewogen einzuschreiten, einer Prüfung unterziehen. Wa-

No. 1.743. 1848 August. rum sollten die europäischen Grossmächte diesen Schritt nicht wagen dürfen? Hatte Russland grössere Rechte der Türkei gegenüber, als das, welches die Grossmächte Russland gegenüber besitzen? Sind für Deutschland die Donaumündungen von geringerem Interesse als für Russland? Den Grossmächten und namentlich Deutschland fehlt es nicht an Kraft zu interveniren; sie müssen es nur wollen.

Und wenn Russland seine Verträge mit der Pforte in Betreff der Fürstenthümer den Grossmächten entgegenhält, so können diese die unveräusserlichen Rechte der Fürstenthümer als Gegengewicht benützen.

Die allgemeinen Interessen Europas, die gefährdeten Interessen Deutschlands und Oesterreichs und der Tractat vom 15. Juli 1840 autorisiren die europäischen Cabinete in der Donaufürstenthümerfrage vermittelnd zu interveniren, da von ihrer Lösung die Integrität des ottomanischen Reiches, für welches sie garantirt, abhängt.

So lange Russland irgend einen Einfluss auf die Donaufürstenthümer besitzt, ist die Integrität des ottomanischen Reiches fortwährend gefährdet, und wer ist im Stande es in Abrede zu stellen, dass die türkische Frage mit der Aufrechthaltung des europäischen Gleichgewichtes, im engsten Zusammenhange steht?

Europa kann dem jetzigen Zustand der Dinge durch Reglung dieser Angelegenheit eine günstige Wendung geben; diess kann leicht geschehen, wenn die Donaufürstenthümer der russischen Willkür entzogen, und so aus ihrem präcären Zustand auf eine feste Grundlage gestellt werden.

Die europäischen Cabinete brauchen nur diese Frage zu einer europäischen zu erheben, dann würde keine der Grossmächte in Beziehung auf die Differenzen, welche sich zwischen den Fürstenthümern und den Cabineten von St. Petersburg und der hohen Pforte ergeben, neutral bleiben.

Ist die Frage einmal so gestellt, so ist der russische Einfluss in diesen Gegenden für immer vernichtet, und das demokratische Deutschland dehnt seinen Einfluss bis auf bie Donaumündungen, bis ans schwarze Meer aus.

No. 1.744. 1848 August.

„Bemerkungen über die russische Note vom 19. (31.) Juli d. J. in Betreff der Intervention in den romanischen Donaufürstenthümern. Von einem Moldauer [Nicolas Ghica von Comanesti]“. Wien, im August 1848. Gedruckt bei Carl Gerold. — Broșură in-8⁰, pagine 26.

Wir haben, so sonderbar es auch klingen mag, mit einem gewissen Vergnügen die Depesche gelesen, welche das russische Cabinet seinen Repräsentanten in Betreff der Occupation der Moldau zugesendet. Indessen darf man dieses angenehme Gefühl, das wir empfanden, keineswegs dem Inhalte derselben zurechnen, sondern nur dem Umstande, dass die absolute Macht, von den Principien, die sie bisher befolgte, abweichend, jene Depesche nicht nur für die Mitheilung an die betheiligten Höfe, sondern auch für die Oeffentlichkeit bestimmt hat, woraus klar zu erhellen scheint, dass Russland die öffentliche Meinung auch als eine Macht anerkennt, der es Rechenschaft seiner Handlungen schuldet, und indem wir es auf den neuen Felde, das es betreten, des Fortschritts wegen begrüssen, unternehmen wir ohne Parteilichkeit die Kritik jenes Actes. Wir lassen demnach diese russische Note in ihrem ganzen Umfange unseren Bemerkungen vorausgehen.

(Urmează traducerea germană a noteĭ Comiteluĭ Nesselrode de la 19 (31) Iulie 1848. A se vedé Vol. II. No. 993.)

Ein grosses Uebel absoluter Staaten, welches die Monarchen selbst am tiefsten empfinden mögen, ohne ihm abhelfen zu können, ist gewiss der Umstand, den das russiche Volk so kernig durch das Sprichwort ausdrückt: Gott ist hoch, und der Kaiser weit“, welches Sprichwort auf die Ungerechtigkeiten Bezug hat, die ohne Wissen des Kaisers stattfinden. Das erste also, was wir zu thun haben ist, Alles, was wegen der Entfernung des Kaisers falscher Berichte wegen in jener Depeche Platz gefunden hat, zu beseitigen.

Demnach versichern wir, dass es keineswegs nur eine aufrührerische Minorität der Nation war, die Reformen und Beseitigung der Corruption verlangt hat; denn es lässt sich nicht läugnen, dass die Walachei mit den neuen Institutionen, die sie sich gab, zufrieden ist, wenn man sie nur in Ruhe sich ihre Errungenschaften consolidiren liesse. Uebrigens, warum von Majorität und Minorität sprechen, wenn man nicht das Princip derselben anerkennen will?

No. 1.744.
1848
August.

Ferner, man unterschiebt den moldo-walachischen Reformern weit hinauszielende Pläne und Handlungen, die man ihnen gerechter Weise nicht aufbürden, nicht beweisen kann. Dass mancher Walache oder Moldauer dem harmlosen Traume eines daco-romanischen Reiches sich hingegeben haben mag, das ist wohl möglich; aber mehr als eine poetisch-politische Licenz ist und kann es nicht gewesen sein. Ein kleines, von einer corrupten Regierung systematisch missbrauchtes Völkchen, das selbst nicht unabhängig ist, das das Handhaben der Waffen verlernt hat, wie kann es sich dem Wahne hingeben, nicht nur inmitten dreier Mächte sich ohne deren Beistimmung unabhängig zu erhalten, sondern durch Gewalt der Waffen von der Türkei die Unabhängigkeit, von Russland Bessarabien und von Oesterreich die Bukovina zu erobern? Man kann wohl durch Agitatoren, durch Vorspiegelungen, durch Kunstgriffe und dergleichen mehr manches edle Gemüth entflammen, und das Herz junger Männer durch Träume erregen, welche Beschuldigungen, wie diejenigen, die die Depesche enthält, nach sich ziehen; aber ein ganzes Volk kann unmöglicher Weise sich verleiten lassen, frome Wünsche durch Gewalt realisiren zu wollen. Was die Werbungen und die Umtriebe in der Bukowina und in Siebenbürgen, ja sogar in Bessarabien, wie behauptet wird, anbelangt, so mag die österreichische Regierung wohl am besten wissen, dass mann vielleicht hie und da von dergleichen gesprochen, aber gewis Niemanden geworben hat. Num fragt es sich, ob ein daco-romanischer Traum und das Gerede von Werbungen in einer Zeit, wo soviel geträumt und geredet wird, Russland berechtigen die Moldau zu occupiren. Man hat auf den Hospodar der Walahei geschossen! Ja! War aber die Nation dabei betheiligt? Nein; denn ihre provisoriche Regierung hat ihm, als er freiwillig das Land verlassen wollte, Pässe, um sich nach Siebenbürgen zu begeben, ausgeliefert. Sie hat folglich nicht nach seinem Leben getrachtet. Dass aber einige seichte Köpfe sich gefunden haben, die, von einem verbrecherischen Wahne befangen, Fürstenmörder werden wollten, kann in keinem Falle der Nation zur Schuld lasten. Wer könnte z. B. die Preussen eines beabsichtigten Königsmordes zeihen, weil ein verworfener Mensch, dessen Name in wohlverdienter Vergessenheit uns entfallen, den Versuch gemecht hat das Leben des Königs zu rauben?

Diese Zustände, die als Thatsachen der Depesche zu Grunde gelegt sind, haben wir gleich am Anfange in ihr klares Licht ge-

bracht, und nun gehen wir zu der Frage vom Gesichtspuncte des Rechts betrachtet über.

No. 1.744. 1848 August.

Nachdem die Depesche das Systhem der Nichtenimischung in die Angelegenheiten der westlichen Staaten auseinander setzt, spricht dieselbe den Donaufürstenthümern jede politische Existenz ab, diejenige ausgenommen, die ihnen durch die Verträge Russlands mit der Türkei gewährt wird. Es macht also die Donaufürstenthümer aller Rechte verlustig, welche dieselben sich bei ihren Capitulationen mit der Türkei vorbehalten haben. Die Rechte aber der Türkei auf die Moldau und Walachei gründen sich eben nur auf jene Capitulationen, welche ihr die Suprematie über die Souveränität und einen jährlichen Tribut unter Vorbehalt aller übrigen Sonveränitätsrechte zugestehen [1]). Sie sind folglich die Grundalgen der Rechtsverhältnisse zwischen der Türkei und den Donaufürstenthümern, und diese Capitulationen sind auch die Basis der Verträge, die zwischen Russland und der Türkei geschlossen wurden. Nun frägt es sich, warum sollen die Fürstenthümer, wie die Depesche behauptet, keine andere politische Existenz für Russland haben, als diejenige, die ihnen seine Verträge mit der Türkei geben? Die Moldau und Walachei haben ja nie gegen Russland gekämpft, si waren im Gegentheil, wenn auch nicht der Form, aber der That nach die Alliirten Russlands, denn sie haben dasselbe in seinen Kriegen stets treu mit Gut und Blut unterstützt; sie konnten folglich durch Eroberung keines ihrer Rechte an Russland verlieren. Wenn es schon als keine lobenswerthe Handlung anerkannt ist, etwas im Frieden von einem andern Staate zu nehmen, ohne vorherergangene Kriegserklärung, ohne die Gründe anzugeben, warum; umsomehr kann es nicht erlaubt sein ein Land durch Friedensschlüsse in seinen Rechten im Stillen zu beeinträchtigen, welches zu den Errungenschaften eben dieses Friedens des Seinige nach Kräften beigetragen hat. Das thut aber Russland; denn wenn es die Existenz der Donaufürstenthümer bloss nach seinen mit der Türkei geschlossenen Verträgen bedingen und die Capitulationen mit der Türkei der Verjährung überlassen will, so macht es die Donaufürstenthümer aller Rechte, die sie mit den Capitulationen sich vorbehalten haben, verlustig,

---

[1]) Wir verweisen den Leser auf den Anhang dieser Schrift, wo diese völkerrechtliche Frage ausführlicher erörtert ist.

No. 1.744. 1848 August.

und es heisst den Moldo-Walachen deutlich · sagen: „Ihr habt mir treu beigestanden, um Rechte zu verlieren, keineswegs um welche zu erwerben". Das kann aber nicht gottesfürchtig, nicht edel, nicht gerecht, und wir hoffen, nicht die Absicht des Kaisers sein. Die Donaufürstenthümer konnten, wie gesagt, in den Kriegen Russlands mit der Türkei wohl Rechte gewinnen, keineswegs aber welche verlieren, und wenn Verträge mit der Türkei, die übrigens, wie schon bemerkt, die Capitulationen zur Grundlage haben, dennoch gegen jene Capitulationen stipuliren, so hat dadurch die Türkei das unbestreitbare Princip: „Nemo plus juris in alterum transferre potest, quam ipse habet," überschritten, und die Donaufürstenthümer sind nicht verpflichtet, jene Stipulationen, in sofern dieselben ihre Rechte beeinträchtigen, anzuerkennen. Es bleibt ihnen die Verwahrung dagegen ungeschmälert übrig.

Die Depesche behauptet, die Walachen hätten den Verband, der zwischen ihnen und der Türkei bestand, wenn auch nicht der Form nach, aber de facto gelöst. Weit entfernt diesen Verband lösen zu wollen, sind die Moldo-Walachen heute fest überzeugt, dass es unter den gegenwärtigen Umständen, wo Oesterreich von seinen innern Angelegerheiten so sehr in Anspruch genommen ist, wo es soviel darauf ankommt, Ruhe und Frieden herzustellen, und darum alles, was neue Fragen, folglich neue Verwickelungen erregen könnte, zu vermeiden—dass, sagen wir, es heute rathsam ist, jenen Verband fester zu knüpfen, keineswegs zu lüften, und wenn Zeit und Verhältnisse eine andere Gestaltung, eine Veränderung im Orient erfordern sollten, mit Uebereinkunft der Grossmächte und hauptsächlich mit Genehmigung der suzeränen Pforte, dann erst ihr Möglichstes beizutragen, um auf friendlichem Wege eine neue Gestaltung herbeizuführen. Kraft ihrer Capitulationen haben die Walachen ihre inneren Staatseinrichtungen verändert, und an der Protection Russlands gerüttelt, aber daraus erfolgt keineswegs ein Eingriff in das Recht der Souveränität. Im Gegentheil, man ist zu der Überzeugung, die man verloren hatte, zurückgekehrt, dass man von der Pforte viel, sehr viel zu erwarten hat. Nein! man darf den Walachen nicht vorwerfen die Rechte der Türkei beinträchtigen zu wollen, und durch die Erschütterung der russichen Protection kann die Suzeränität der Pforte nur gewinnen, nicht verlieren!

Was soll die Protection sein, und welche sind ihre Eigenschaften?

Sie muss nothwendiger Weise von einen Starken ausgehen, der einen Schwächeren vor den Uebergriffen eines Stärkeren schirmt.

Sie muss wohlthätig auf den Geschützten wirken, sonst entspricht sie ihren Grundbedingungen nicht, und vernichtet das, was sie aufrecht zu erhalten verspricht.

Sie setzt das Bedürfniss geschützt zu werden voraus, und kann folglich kein ausschliessliches Privilegium sein.

In wiefern die Protection Russlands diese ihre Bedingungen erfüllt hat hier auseinanderzusetzen, würde uns zu weit führen, und wir sehen uns genöthigt unsere Leser auf das zu verweisen, was darüber in Reisebeschreibungen und Zeitungen schon geschrieben wurde. Wir beschränken uns demnach des Raumes wegen bloss darauf den Beweis zu liefern, dass seit den russische-türkischen Friedenschlüssen, mit welchen der Einfluss Russlands in den Donaufürstenthümern Boden gefasst, diese Länder weit entfernt ihrer Wohlfahrt entgegen zu gehen, im Gegentheil nur ihrem Verderben preisgegeben waren.

Die Moldau und Walachei trotz der Corruption, die dort jetzt sich einheimisch gemacht, und die mit ihren giftigen Früchten das moralische Leben des Volkes zu verderben droht, sind dennoch Länder, wo Sitten und Gewohnheiten von der reinsten Moral durchweht sind. Man suche aber diese Moral nicht in den höheren Classen, denn dort hat sie schon längst dem Gifte weichen müssen; aber in dem patriarchalischen Leben des Volkes, und bedenke dass die höheren Schichten der Gesellschaft in den Fürstenthümern einst von demselben Geiste, der noch in dem Volke glüht, beseelet waren; denn ein Edelmann an der untersten Donau war in früheren Zeiten nichts als der Patriarch einer grossen Familie. „Legt eure Sitten ab, verwerfet euere rostigen Gewohnheiten und Institutionen, gebet eure Privilegien auf, und vertrauet mir; denn ich will euch auf einer neuen Bahn der Civilisation zuführen,“ sprach Russland zu uns. Die naiven Moldo-Walachen vertrauten ihren Glaubensgenossen, und ihre einfachen reinen Sitten gaben sie dem Eigennutz, der Ehr- und Ordenssucht, ihre von den Römern geerbten Gewohnheiten und Institutionen einem Plagiat russischer Einrichtung, und endlich ihre Privilegien einer alles vergiftenden Bureaucratie hin. Was erhielten sie dagegen? einen Michael Sturdza, der alles, was in seine Nähe kommt, seine eigenen Söhne nicht ausgenommen, moralisch zu Grunde richtet; einen Emissär der Sünde, eine höllische Schlange in einem Fürstenmantel gehüllt, einen

No. 1.744. 1848 August.

Landespächter, der die letzten Heller der Armen erpresst, einen Vaterlandsverkäufer, der, um ungehindert sein Land aussaugen zu können, nicht den Muth gehabt hat, von den Mächten, die ihn eingesetzt, um das Wohl seines Vaterlandes zu bitten, wenn sie Forderungen stellten, die die Rechte des Landes beinträchtigten; einen feigen Tyrann, der für sein eigenes sündenhaftes Leben zittert, indem er unschuldiges Menschenblut vergiessen will; einen Fürsten, der die Souveränität untergrub, weil er ihr alle Herzen abwendig machte, der seine Würde und die Hand, die ihn unterstützt, entehrt, weil er sie mit seinen Thaten befleckt; einen Unmenschen, der auf seinem Gewissen die zerstörte Zukunft eines Landes trägt, und ob der zermalmenden Last Muth zu neuen Schandthaten in den Kirchen und Gebeten sucht, nicht ahnend dass man bei Gott sich nicht wie bei irdischen Sterblichen durch Lug und Trug einschmeichelt, nicht bedenkend, dass man von Gott die Seelenruhe nur durch aufrichtige Reue, die ihm gänzlich fehlt, erhalten kann. Diesen Menschen kennt Russland sehr wohl, es läugnet ihm diese schändlichen Eigenschaften nicht ab, es hat ihn sogar verpflichtet erpresstes Gut wieder zurückzugeben. [1]) Wir erwarten demnach vom Osten keinen Widerspruch. Aber dennoch, als sich das Land im gerechten Widerwillen gegen seinen moralischen Mörder vielleicht erheben wollte, schickt man diesem russische Soldaten zu Hülfe, um die fürstliche Würde in der Moldau zu schirmen, nicht bedenkend, dass die kaiserliche Würde dadurch leiden könnte, ein Hospodariat, das sich der krassesten Gemeinheit preisgegeben, von seinen Fahnen schützen zu lassen.

Russland beschützt also, was keinen Schutz verdient, und ruft den Walachen zu: „Ihr habt die Souveränität des Volkes ausgerufen, und an den Schutz der andern Mächte appellirt, folglich die Souveränität der Pforte und mein Recht euch zu protegiren beleidigt“.

Durch die Proclamation der Volkssouveränität ist die Suzeränität der Pforte keineswegs geschmälert, denn dieselbe ist nun von dem Gesammtwillen des Volkes in einen Moment, wo es sich unabhängig gemacht, anerkannt worden. Man hat dadurch den Intriguen gesteuert, welche eine gewisse Classe der Gesell-

[1]) Dem Spatharen Michael Cantacuzeno und dem verstorbenen Erzbischof Meletie, als er noch Bischof zu Roman war.

schaft stets angezettelt um die Bande zwischen der Türkei und den Donaufürstenthümern lockerer zu machen. Das Recht der Pforte folglich ward dadurch befestigt, nicht geschwächt. Anders verhält es sich, wir müssen es gestehen, mit der Protection Russlands.

No. 1.744. 1848 August.

Russland betheuert in allen seinen Verträgen die Absicht die Integrität der Türkei aufrecht zu erhalten. Russland stützt in Betreff der Donaufürstenthümer alle seine Verträge auf die Capitulationen dieser Länder. Dasselbe Russland aber unterminirt durch dieselben Verträge die Integrität sowohl als auch die Capitulationen, welche es aufrecht zu erhalten verspricht; den wenn es mit der Türkei übereinkommt, dass die Hospodare der Fürstenthümer einmal ausnahmsweise direct ernannt, und stets von beiden Mächten, nicht von der Pforte allein, nach geschehener Wahl bestättigt werden müssen; ferner, wenn es in den Reglements statuirt, dass die Beschwerden beider Länder gegen ihre Fürsten, nicht nur vor die hohe Pforte, sondern auch vor das russische Cabinet gebracht werden sollen, so reisst Russland dadurch mit diesem Antheil an den obenerwähnten zwei Oberlehensrechten einen Theil der Suzeränität der Fürstenthümer, welche integrirende Theile der Türkei sind, an sich, und handelt de facto gegen die Integrität, die es der Form nach verspricht. Einen Theil der Suzeränität an sich bringen ist aber auch den Capitulationen zuwiderhandeln, weil dieselben der Türkei nicht das Recht einräumen, sich der Suzeränität an andere Mächte zu entäussern. Es handelt ferner jenen Capitulationen zuwider, so oft es sich in die innern Angelegenheiten der Fürstenthümer immiscirt, wie z. B. in die gegenwärtige Verfassungsfrage der Walachei.

„Ah! wird Russland sagen, hier ein neuer Beweis, dass der Plan eines Daco-romanischen Reichs wirklich existirt; denn wenn man auf den Rechtsstand der Capitulationen zurückkehrt, so muss Oesterreich die Bukowina und wir Bessarabien aufgeben". Soweit gehen unsere Forderungen nicht; denn wir erkennen neben dem Rechte auch eine Nothwendigkeit an, es handelt sich folglich nur darum, keine der Mächte in den Besitz der andern eingreifen zu lassen; und das thut Russland durch den Antheil, den es an der Suzeränität über die Fürstenthümer nimmt, und durch die Art, wie es seine Protection versteht. In der That, man bedenke wohl, der Form nach sind die Fürstenthümer integrirende Theile der Türkei, de facto aber werden sie von Russland regiert.

No. 1.744.
1848
August.

Russland soll die Fürstenthümer protegiren gegen jeden Uebergriff in ihre Rechte, es soll ihnen mit aufrichtigem, wohlgemeitem, nicht aufgebürdetem Rath beistehen; es darf aber die Integrität des osmanischen Reichgs nicht unterminiren, nicht die Moldau und Walachei nach und nach durch verbrecherische und landesverätherische, und ihrem Souverän untreue Hospodare seinen Staaten assimiliren und incorporiren [1]).

Betrachten wir die Frage vom socialen Gesichtspuncte aus. Russland wirft den Walachen democratisch-socialistische Propaganda vor! Wir behaupten, dass diese Tendenzen eines Theils schon in den Statuten lagen, die Russland den Walachen gegeben, andern Theils aber von den Hospodaren, die Russland protegirte, befördert wurden. So sonderbar das auch klingen mag, so ist dennoch nichts einleuchtender, und um den Leser zu überzeugen, brauchen wir ihn nur in die Zustände der Donaufürstenthümer einzuweihen.

Nach dem Frieden von Adrianopel erhielten wir von Russland neue organische Statuten, unter dem Namen Règlement organique, und alle frühern Staatseinrichtungen, die wir hatten, wurden abgeschafft. Jene Einrichtungen waren rein aristocratisch, indem Macht und Ansehen bloss in dem engen Zirkel weniger Familien sich befanden. Die Aristocratie entsagte willig ihren Rechten, und nahm das Règlement organique an, welches statt des aristocratischen Senats oder Divans, wie man ihn nannte, das Gegengewicht für die Macht der Hospodaren in einer von Bojaren ohne Unterschied des Ranges gewählten Generalversammlung aufstellte. Es ging nur die gesetzgebende Macht von Wenigen auf Viele über, und war folglich der erste Schritt in einer democratischen Bahn. Man blieb aber nicht bei diesem Schritte stehen; denn die unausweichbare und vorauszusehende Consequenz derselben Statuten war eine unzählige Vermehrung der Wähler und Wahlbefähigten, wodurch die Fürsten jegliche Opposition zu ersticken wähnten. Ein Vorschub von Bojaren (une fournée de Boyards) musste ihnen stets dienen, die Erpressungen zu decken, die sie sich zur Schuld kommen liessen, und so vormehrte sich nach und nach die Zahl der Wähler und Wahlbefähigten auf das Zehnfache, wo nicht mehr, wodurch die Gesetzgebung demnach in die Hände sehr Vieler überging. Das war nicht nur ein zweiter Schritt

[1]) Sobald die Fürstenthümer eine freie Verfassung und mithin Freiheit der Presse haben werden, wird jeglicher Collision der Fürsten gesteuert sein.

No. 1.744.
1848
August.

in democratischer Richtung, sondern auch ein socialisticher; denn die meisten Wähler und Wahlbefähigten hatten weder Bildung, weder Verdienst noch Besitz, auch waren es keine Bauern, die von der Mutter Erde im Schweisse ihres Angesichts lebten, sondern eine neue Art Proletarier im Solde der Fürsten, und es war ganz natürlich, dass aus so einem Wahlkörper verdienst- und besitzlose Deputirte, wenige Ausnahmen nicht zu rechnen, hervorgehen mussten. Wenn aber ein Land sich durch Menschen repräsentirt sieht, die verdienst- sitten- und besitzlos sind, was für eine Sicherheit hat dann das Eigenthum? Wer war hier der Communist, die Regierung, die stets in der Corruption ihr Heil suchte, die Gerechtigkeit feilbot, und zur Erreichung ihrer Zwecke sich nur solcher Menschen bediente, die nichts zu verlieren hatten, oder diejenigen, die das allgemeine Stimmrecht proclamirt, und dem Bauer Grundeigenthum gewähret haben, um ihn für den Besitz zu interessiren, und in den Wahlkörper ein unverderbtes Element einzuführen? Wir glauben die Antwort ist einleuchtend.

Nachdem wir die Frage vom rechtlichen Gesichtspuncte betrachtet, werden wir es versuchen, dieselbe auch von ihrer politischen Seite ins Auge zu fassen. Das Herz sagt uns zwar, dass da wo das Recht zu finden ist, es überflüssig zu fragen wäre, ob die Politik dasselbe genehmige; aber leider spricht die Erfahrung, oder besser gesagt die Gewohnheit dagegen.

Wir werden uns nicht in die Untersuchung einlassen, ob der Orient wie die Depesche des russischen Cabinets es behauptet, als eine zwischen Russland und der Türkei allein zu verhandelnde, von dem Völkerrecht ausgeschlossene Sache bleiben müsse. Denn wir gestehen es aufrichtig, dass wir diese Behauptung nicht recht verstehen, und Oesterreich, Deutschland, England und Frankreich werden die darauf sich beziehende Stelle wohl am besten, wie es ihre Ehre und Interesse erheischen, zu würdigen wissen. Wir glauben nicht, wie das Cabinet an der Newa, dass die westlichen Staaten innerer Gährung wegen in Ohnmacht darnieder liegen; wir sind fest überzeugt, dass sie ihre Unabhängigkeit nur sich selbst, nicht fremder Grossmuth verdanken.

Demnach beschränken wir uns auf die Erforschung, auf welche Art nach den heutigen Zuständen der Donaufürstenthümer Russland bei Regelung derselben seinen wirklicken, nicht scheinbaren Vortheil finden könnte. Es frägt sich also zuerst, was will Russland in den Donaufürstenthümern?

No. 1.744.
1848
August.

Um diese Frage beantworten zu können, werden wir dem Leser zwei Bruchstücke aus einem unserer Briefe citiren, welcher in der Beilage zur Allgemeinen Zeitung vom 16. Januar 1846 Aufnahme gefunden hat, da wir dadurch auf dem kürzesten Wege den Leser mitten in unsere gegenwärtigen Verhältnisse zu stellen glauben. „So viel man die Petersburger Diplomatie auch rühmen mag, so scheint dieselbe dennoch hier [1]) einen falschen Weg eingeschlagen zu haben. Als die russischen Heere nach Beendigung des letzten Türkenkriges sich aus der Moldau und Walachei zurückgezogen hatten, liessen sie manche Sympathien zurück, die ihnen die Güte, die Einsicht, der Edelmuth, die Verdienste des Generals Kisseleff zugewendet hatten. Jetzt sind diese Sympathien erloschen, der Einfluss Russlands beschränkt sich bloss nur auf die regierenden Fürsten, die es mit dem Schrecken ihrer Absetzung im Zaume hält, und durch welche es alles was seinem Zwecke förderlich scheint, durchsetzt. Dass dieses Verfahren praktisch und sicher sei, das unterliegt keinem Zweifel; da man aber dadurch genöthigt ist zu allerlei Missbräuschen, welche die Fürsten sich zu Schulden kommen lassen, die Augen zu schliessen, und gegründeten Klagen gegen dieselben kein Gehör zu geben, so geht endlich das Vertrauen der Nation verloren, und doch muss die Erhaltung des Vertrauens für Russland von grosser Wichtigkeit sein. Die nordische Grossmacht scheint jetzt zu erkennen, dass sie auf die Anhänglichkeit der Moldauer un Walachen nicht mehr sich verlassen darf, dass die freundlichen Gefühle sich in entgegengesetzte verwandelt haben, und dass die Hoffnungen der Fürstenthümer sich nicht mehr nach der entfernten Newa richten, sondern dem Ursprung des sie bespülenden und beglückenden Stromes, der Donau sicht zuwenden, indem sie über einer mächtigen Kaiserstadt am längsten verweilen“.

Diesen Missgriff seiner Politik will jetzt Russland in der Moldau und Walachei gut machen. Zwei Wege stehen ihm zu diesem Zwecke offen. Es kann die Hospodare noch immer als Werkzeuge gebrauchen, Alles was in dem Land denkt und fühlt, wie es schon theilweise geschehen, des Landes verweisen, ja vielleicht sogar nach Sibirien schicken, um die untere Donau von allen freisinnigen Elementen zu reinigen, und für die Einverleibung mit Russland

[1]) In den Donaufürstenthümern.

vorzubereiten [1]). Es kann aber auch die Sympathien des Landes, die es verloren, wieder zu gewinnen suchen, die Fürstenthümer durch neue selbstgeschaffene Institutionen sich regeneriren, und dem Artikel 425 ihrer Statuten gemäss sich vereinigen lassen, und indem es durch den Einmarsch seiner Armee die gekränkte Ehre wieder hergestellt haben wird, kann es auch den Moldo-Walachen zeigen, dass Russland grosmüthig und gerecht sein kann.

No. 1.744
1848
August.

Welches von diesen beiden Mitteln wird Russland vorziehen? Das hängt von der Politik ab, die es im Orient zu befolgen gedenkt, und wir glauben, dass die Grossmächte Europas sich heute dem Orient und Russland gegenüber in der Stellung befinden, die aus dem folgenden Bruchstück unseres schon citirten Briefes an die Allgemeine Zeitung einleuchtet

„E ist, wie mir scheint, irrig, wenn man die Erfolge der russischen Diplomatie im Orient einer ihr eigenen besonderen Geschicklichkeit zuschreibt, denn die andern Mächte haben wenigstens ebenso ausgezeichnete Männer; aber die Politik der letztern strengt sich an, den Zustand der Gegenwart in der Türkei unverändert zu erhalten. Sie betrachten den Augenblick, wo das morsche [2]) Reich der Osmanen endiche einstürzen wird, mit düsterer Ahnung; noch sind sie mit sich selbst nicht darüber einig, was sie an seine Stelle setzen werden, und darum strengen sie sich an, die Gegenwart festzuhalten. Nicht so Russland. Diese Grossmacht will alles Bestehende im Orient zerstören, denn da sie ganz darüber im reinen ist, was sie dort neu zu bauen hat, so geht sie unerschrocken der Zukunft entgegen, und in ihrem Wirken wird sie von der Kraft der Natur unterstützt, deren Gesetz es ist, das, was altersschwach, bis zur Vernichtung zu untergraben. Die andern Mächte kämpfen gegen die Natur; was

[1]) Dieses Verfahren muss aber unserer Ansicht nach bestimmt zu einem Kriege führen; denn die westlichen Staaten, die wir als stark und mächtig anerkennen, werden es gewiss nicht zugeben, dass Russland in den Vorhallen des Orients sich festmache.

[2]) Das Beiwort mag schlecht gewählt sein; aber aus demselben Briefe, wo wir nämlich von einer verjüngenden Form sprechen, geht es deutlich hervor, dass wir die Türkei nicht als unfähig ferner zu bestehen betrachtet haben, von der nur als einer Restauration bedürftig, um neu belebt, kräftig zu bestehen. Möge sie bei den andern Nationalitäten, die unter ihrer Souveränität stehen, dieselben Sympathien finden wie in der Moldau und Walachei! Möge sie gegen dieselben eben so freundlich, gerecht und wohlwollend handeln, wie gegen uns, und es wird ihr dann gewiss an Macht nicht fehlen.

No. 1.744. 1848 August.

Wunder, wenn sie unterliegen! Ob es nicht weiser wäre, den Zustand der Türkei als unhaltbar anzuerkennen, den status quo aufzugeben, und — bevor man durch unvorherzusehende Ereignisse dazu gedrängt wird — dem Orient eine verjüngende politische Form zu geben? So wäre man, glaube ich, sicherer gestellt gegen mögliche Fälle, man würde sich den Orient, wie man ihn haben will, einrichten, nicht wie ihn die faits accomplis ordnungslos gestalten, und man dürfte dem Gange der Natur folgen, sie nicht mehr vergebens aus ihrer Ordnung zu treiben sich bemühen; denn die Gegenwart muss der Zukunft weichen, indem sie durch Ereignisse verdrängt wird, die keine irdische Macht ungeschehen machen kann, wie keine die Bewegung der Erde um ihre Achse zu hemmen vermag, um das Heute festzuhalten, das Morgen zu verhindern!

„Aber, wird man erwidern, die orientalische Frage darf jetzt noch nicht gelöst werden, sie ist noch nicht reif, man darf dort nur beobachten, nicht eingreifen; denn die Interessen der Grossmächte sind zu verschieden und entgegengesetzt, sie könnten zu einem Kriege führen, der die Industrie, den ganzen Wohlstand Europes um viele Jahre zurückwerfen würde.“ Eben weil die Interessen der Grossmächte so verschieden und entgegengesetzt sind, weil sie einen Krieg verursachen könnten, sollte man bei Zeiten dahin wirken, sie zu schlichten, und sich über das, was zu thun ist, vereinigen; denn jetzt hat man noch Musse mit der Feder hin und her zu streiten, bis man zu einem erwünschten Resultat auf friedlichem Wege kommt. Wird man aber durch Ereignisse, die man nicht voraussehen, nicht verhindern und nicht meistern kann, zum Handeln endlich dennoch genöthigt, dann thut mann es, ohne gefasst zu sein, es fehlt die Zeit zum Bedenken und zum Unterhandeln. Unter diesen Auspicien wird dann der Krieg viel wahrscheinlicher und auch viel gefährlicher.“

Das sind die Auspicien, unter deren Eindruck wir uns heute befinden. Ereignisse haben stattgefunden, welche den status quo, den Kerker göttlicher Ideen, gespreng haben, und jetzt handelt es sich darum, die Arbeiten, deren mann sich früher nicht nach und nach entledigte, und welche man stets nur verschob, nun auf einmal zu verrichten. Russland hat seine Zeit im Orient nicht versäumt, es suchte die bedeutendsten Individuen dort überall auf, lernte ihre Verdienste, Neigungen, Charactere und Schwächen kennen, um bei einem gegebenen Moment seine Werkzeuge bereit

No. 1.744. 1848 August.

zu haben, und seine Anhänger oder Gegner unterscheiden zu können. Wird es jetzt seine Federn springen lassen, um im Orient eine neue Ordnung durch Gewalt der Waffen einzuführen, oder wird es die Sympathien der Nationen zu gewinnen suchen? Es kann in würdiger Haltung den Frieden mit den andern Mächten, welche gewiss nicht müssig einem Vordringen Russlands zuschauen können, zu erhalten sich bestreben, wodurch es bei allen Völkern aufrichtige Sympathien zu erwecken vermag, um so mehr, da es dem allgemeinen Wohle gewisse Vortheile, deren es sich im Orient erfreut, uneigennützig opfern würde. Die Zukunft wird uns Aufschluss geben. Wir hoffen aber, dass Russland es wohl weiss, dass nur das letzte ihm dauerhaften Vortheil bringen kann, und dass wir es aufrichtig meinen, mag aus Folgendem einleuchten. Wodurch hat das Ansehen Russlands gewonnen, wodurch hat es sich zu einer europäischen Grossmach emporgeschwungen? Vorzüglich durch den Kongress zu Wien, wo es im Einverständnisse mit den Mächten Europas handelte, nachdem es an der Seite der europäischen Völker Arm an Arm mit ihnen gegen Napoleon gekämpft.—Wodurch hat es diplomatischen Boden in Europa verloren? Durch die orientalische Frage, welche allgemeines Misstrauen gegen dasselbe sowohl bei den Regierenden als auch bei Regierten in West- und Mittel-Europa erregt hat. Es gehe nun in dieser Frage muthig, aufrichtig, mit Wohlwolen, dem Zeitgeiste (da es sich gegen den Storm nicht kämpfen lässt), entsprechend und mit dem Buwustsein seiner Würde entgegen; es lasse die Donaufürstenthümer sich von der Corruption reinigen, durch neue, freie Institutionen die Regeneration der Fürstenthümer geschehen, es schütze die Hospodare ferner nicht mehr gegen die gerechten Anklagen des Volkes; und wahrlich, Russland wird auf dieser Bahn gefahrlos moralische Eroberungen machen, die es von seinen Kanonen nicht zu erwarten hat, und nur dann wird es mit vollem Bewusstsein rufen könen: „Mit uns ist Gott“, denn dort wo die Lehre Christi nicht ist, dort kann Gott nicht sein.

Wir schliessen, nachden wir die Frage gleichfalls, wie die Depesche, von Standpuncte des Rechts, der Ehre und der Politik betrachtet haben, mit der Bemerkung, dass wir uns nicht in die Untersuchung einlassen wollten, was im Interesse Frankreichs, Englands, Deutschlands und Oesterreichs zu thun sei. Es wäre anmassend von einem Moldauer diese Mächte darauf aufmerksam machen zu wollen, was klar am Tage liegt. Wir haben uns dem-

No. 1.744. 1848 August. nach bloss darauf beschränkt die Rechte der Fürstenthümer in ihr wahres Licht zu stellen; denjenigen, die die Weltgeschicke leiten, liegt es ob, in dem Interesse ihrer Völker jenen Rechten Geltung zu verschaffen. Es werden Viele in dieser Schrift einen Ton vermissen, der heute Mode ist, und der von dem Kothurn seiner Pseudo Freiheit gegen Alles, was auf Erden regiert, stolz eine Stimme herabdonnern lässt. Wir hingegen gehören zu denjenigen, die den Glauben au Frieden und Freiheit nicht verloren haben, ja sogar die Ueberzeugung hegen, dass die Freiheit nur Hand in Hand mit dem Frieden gehen kann. Wir finden es demnach für Pflicht die schon ohnehin aufgeregten Parteien nicht mehr noch zu reizen, und indem wir von dem, was recht ist, keine Hand breit abwichen, suchten wir soviel als möglich jede Aufregung zu vermeiden, wohl wissend dass Aufhetzung der Freiheit und dem Recht viel geschadet, und leider auch noch für längere Zeit viel schaden wird. Mit dem festen Vertrauen, dass die Grossmächte sich verständigen werden, um Völker nicht ins Verderben zu stürzen, rufen wir: „Gott mit uns und Demjenigen, der das Recht vertheidigt".

Anhang.

Die russische Cirkular-Note spricht den romanischen Donaufürstenthümern jedwede Souveränität ab und behauptet, sie seien lediglich einfache, tributpflichtige Provinzen der Türkei, blosse integrirende Bestandtheile des osmanischen Staates. Gegen diese wohlberechnete und gutgezielte Behauptung, die dem von den Fürstenthümern eben begonnenen und weiter geförderten politischen Verwandlungsprocesse selbst den Schein des Rechtes und die Stütze der Legalität in den Augen Europa's benehmen, und somit jedwede Sympathie des westlichen Europa's im Keime ersticken soll, erheben sich gleichwohl Geschichte, Tractatenrecht und jetziger Thatbestand im mächtigen Triumvirate.

Die Geschichte lehrt, dass bei der Einwanderung des romanischen Stammes aus dem jetzigen Banate und dem südlichen Ungarn in die beiden Donauländer in Laufe des 13. und zu Anfang des 14. Jahrhunderts daselbst zwei souveräne Staaten entstanden, die von eigenen selbst gewählten Woiwoden regiert, von dem südlichen Abhange der siebenbürger Karpathen an bis ans schwarze Meer, vom Dniester und Pruth bis an die Donau sich erstreckten, mit Ungarn und Polen oft glückliche Kriege führten, sich an diese damals mächtigeren Königreiche als an Schutzmächte mehrmals

anschlossen, ihnen alle Rechte der Suprematie und des Schutzes gewährten, jedoch nie und unter keiner Bedingung ihre Selbst ständigkeit, und zwar am wenigsten ihre souveräne innere Regierungsgewalt, von den äussern Souveränitätsrechten jedoch blos soviel aufgaben, als zur Anerkennung der Suprematie des schutzherrlichen Staates eben unumgänglich war, wesshalb sie denn, dieses Verhältnisses ungeachtet, noch immer völkerrechtsgemäss mit den nachbarlichen Mächten, Kraft ihrer erübrigenden Souveränität Schutz- und Trutzbündnisse mittelst eigener Gesandten schlossen, Gesandte empfingen, und somit von allen Mächten als souveräne Staaten zweiten Ranges anerkannt und behandelt wurden. Ueberhaupt war die Stellung der beiden Donaufürstenthümer zur Krone Ungarn und Polen im Mittelalter fast analog derjenigen der deutschen Churstaaten zur römisch-deutschen Kaiserkrone, ja noch viel freier als die der letzteren, da sie eigentlich ausser allem engeren staatlichen Verbande mit Ungarn oder Polen standen, keinen integrirenden Bestandtheil dieser Staaten bildeten, und als eigene, selbstständige, bloss mittelst der Anerkennung der fremden Oberlehensherrlichkeit an die fremde Krone gekettete Staaten galten. So wenig also z. B. dem Churfürstenthume, nachmaligen Königreiche Preussen im 18. Jahrhunderte, trotz seiner Eigenschaft als konstituirender Bestandtheil des heiligen römischen Reiches, die Souveränität abgesprochen werden konnte, eben so wenig, ja noch viel weniger durfte sie den beiden romanischen Fürstenthümern im Mittelalter abgestritten werden. Als dann die letzteren im Vertragswege, und zwar die Walachei zum ersten male im J. 1393 unter dem Woiwoden Mircza, der die Oberhoheit Sultans Bajazid anerkannte, sodann aber unter dem Woiwoden Wlad V, der im J. 1460 die Supramatie dem Sultan Machmut II., dem Erobererer Konstantinopels anbot; die Moldau aber im J. 1515 unter dem Woiwoden Bogdan, der den Sultan Selim als Oberlehnsherrn anerkannte, und später im J. 1583 unter türkische Oberhoheit kamen— was, beiläufig gesagt, durch freiwillige Unterwerfung und nicht im Wege der Eroberung geschah — behielten sie sich ausdrücklich die ganze innere Souverainität der freien Selbstregierung und Fürstenwahl, mit Ausnahme des dem Sultan zuerkannten Bestätigungsrechtes des gewählten Fürsten und des demselben gewährten Rechtes auf einen jährlichen Geldtribut, von den äusseren Souverainitätsrechten aber soviel vor, als mit eben diesen Oberhoheitsrechten der Porte dazumal überhaupt verträglich schien.

No. 1.744.
1848
August.

No. 1.744. 1848 August.

Es wird demnach in den betreffenden Unterwerfungsverträgen der Fürstenthümer mit der Pforte vom Jahre 1393, 1460, 1515 und 1583 [1]) ausdrücklich denselben das Recht der Selbstregierung nach eigenen Gesetzen, d. h. das vollkommene, innere Gesetgebungs- Administrations- und Executionsrecht, worunter namentlich das Recht über Leben und Tod der Fürsten gegen ihre Unterthanen angeführt wird, das Recht der Kriegführung gegen ihre Nachbarn und des Friedensschliessens mit denselben nach eigenem Ermessen, das daraus von selbst fliessende Recht, sich im Auslande durch Gesandte repräsentiren zu lassen, das Recht der eigenen Wahl des Woivoden der jedoch der Bestättigung des Sultans bedarf, zuerkannt, und diese beiden Staaten machten von all' diesen Rechten stets vollkommenen Gebrauch, indem sie auch später Kraft dieser Capitulationen auf eigene Faust Krieg führten, Frieden schlossen, sich selbst unbehelligt regierten, selbst ihre Fürsten wählten, fremde Gesandte empfingen und eigene abordneten, ohne dass je von der Pforte dieserhalb eine Einstreuung gemacht worden wäre. Nun heisst aber im engeren völkerrechtlichen Sinne jener Staat souverän, welcher von dem Willen anderer Staaten unabhängig, mithin wie auch seine innere Verfassung sein mag, für sicht selbst und ohne fremden Einfluss die Staatshoheitsrechte auszuüben berechtigt ist, und die Souveränität wird nicht aufgehoben durch Verhälnisse, worin der Staat etwa zu andern Staaten steht in Hinsicht auf Schutzverhältniss, Lehenpflicht, Zinsplicht, Subsidien, auch nicht durch das Dienstverhältniss des Regenten zu einem andern souveränen Staate [2]). Die berühmten Staatsrechtslehrer Vattel und Martens sind demzufolge der Ansicht, dass die beiden Fürstenthümer noch fortwährend von Rechtswegen als vollkommen souverän anzusehen sind. Martens sagt insbesondere in Bezug auf die Walachei: „Wenn man die Geschichte streng berücksichtigt und sich an den Wortlaut der Verträge genau hält, so ist es einleuchtend, dass erst im Jahre 1460 die Pforte das Protectorat und die Suzeränität erhielt; dass die Walachei nicht einverleibt wurde; dass sie niemals das wesentliche Kennzeichen der Souveränität verloren hat; dass dieser Staat, soweit es seine Verfassung und bürgerliche Regie-

[1]) Siehe diese Verträge ausführlich in der Broschüre: „Die politische Stellung der Roumainen gegenüber der Türkei" von A. G. Golesco, Mitglied der provisorischen Regierung der Walachei. Wien 1848.

[2]) Siehe Klüber, Europäisches Völkerrecht, Stuttgart, 1821, I. Band, § 22.

rung anbelangt, von Niemandem Gesetze zu empfangen hat; dass seine Souveränität wegen Abgang einiger in's Staatsrecht gehöriger Rechte keinen Eintrag leiden kann, und dass er nicht verpflichtet ist über sich eine fremde gesetzgebende Gewalt anzuerkennen; die Walachei hat in die Tributzahlung und Anerkennung einer Suprematie bloss desshalb eingewilligt, um niemals aufzuhören ein souveräner Staat zu sein. Die Walachei ist ein souveräner Staat, und weder ein Schutzvertrag, ein Tribut, ein ungleiches Bündniss, noch die Suprematie selbst (wenn es in Europa überhaupt ein Völkerrecht gibt) können ihr die Souveränität benehmen, da sie des Recht sich selbst zu regieren, sich selbst Gesetze zu geben, Verträge zu schliessen, Krieg zu führen, Frieden zu stiften, und sogar das Repräsentationsrecht im Auslande besitzt". So urtheilt einer der ersten Staatsrechtslehrer unserer Zeit. Und wenn Klüber zwischen der Zuerkennung der Souveränität oder Halbsouveränität an diese beiden Länder schwankt und meint, die völkerrechtlichen Verhältnisse derselben seinen noch nicht vollständig festgesetzt[1]), so rührt diese seine Unentschiedenheit bloss aus seiner gänzlichen Unbekanntschaft mit eben den ob angeführten Fundamentalverträgen oder sogenannten Capitulationen her, durch welche die Verhältnisse dieser Länder zur Pforte für alle nachfolgenden Zeiten rechtsbeständig statuirt wurden, während Klüber das völkerrechtliche Verhältniss der Fürstenthümer zur Pforte erst aus den viel späteren Tractaten Russlands von Kutschuk Kainardgi ddo 1774, Jassy ddo 1792, und Bukarest ddo 1812 abzuleiten sucht, die doch selbst diessfalls ohne die Kenntniss jener alten Capitulationen unverständlich sind. Mag man nun mit Vattel und Martens die Fürstenthümer zu den souveränen, oder mit Klüber, wegen des auf die Pforte übertragenen Hoheitsrechtes der Bestättigung des gewählten Hospodaren, zu den halbsouveränen zählen, soviel ist gewiss, dass in einem sowohl als dem andern Falle das Recht der innern unabhängigen Selbstgesetzgebung und Selbstregierung, als tractatenmässig von der Pforte anerkannt, nicht beanständet werden könne, und diess um so weniger, als die, das genannte Recht begründenden alten Capitulationen vom J. 1393, 1469, 1515 und 1583 von Russland in die mit der Pforte abgeschlossenen Friedenschlüsse und sonstigen Conventionen ausdrücklich aufgenommen und ihrem ganzen Inhalte nach bestättigt und garantirt worden

[1]) Klüber, a. a. O., § 33 und Note c.

No. 1.744. 1848 August.

sind. Wenn nun auch nicht geläugnet werden will, dass die Pforte manchmal, wenn auch selten, durch einzelne Fermans sich Uebergriffe in die innere Administration dieser Woiwodate erlaubte, und dass manche der in den ursprünglichen Unterwerfungsverträgen diesen Ländern zugesprochenen Befugnisse, z. B. das Recht der Kriegführung, des Friedenschlusses, der äusseren Repräsentation seit langer Zeit nich mehr von den einheimischen Fürsten ausgeübt worden sind; so ist in ersterer Beziehung zu erinnern, dass die Pforte einseitig gegen Wortlaut und Sinn der alten Verträge durchaus kein Recht erwerben oder ersitzen konnte, indem bekanntlich die Verjährung, ein Erzeugniss des positiven Privatrechtes, ohne vertragsmässige Bestimmung, unter unabhängigen Staaten nicht stattfindet, somit auch die Pforte durch Ersitzung, die eine Art der Verjährung ist, gegen die beiden Fürstenthümer kein neues Recht erwerben konnte, weil nirgends erweislich ist, dass die letzteren zur Anerkennung des Ersitzungsrechtes der Pforte sich verpflichtet hätten; in letzterer Beziehung aber muss theils der nämliche Grund der Unstatthaftigkeit einer Verjährung, theils der Umstand geltend gemacht werden, dass eine nich so lange Duldung fremden Unrechtes im völkerrechtlichen Verkehre, die der Uebermacht gegenüber zweckmässig und klug erscheint, doch nie und nimmer das Recht benimt zur gelegenen Zeit mit Beseitigung des Unrechtes alle seine Befugnisse im vollsten Masse auszuüben. Ueberhaupt scheint das jetzige Verhältniss der Fürstenthümer mit dem Aegyptens und Mehemed Ali's zur Pforte verglichen werden zu können, insofern letzteres im J. 1840 festgestellt und von den vier Grossmächten garantirt wurde; auch hier ist ein Suzeränitätsrecht der Pforte und ein inneres freies Administrations- und Gesetzgebungsrecht des alten Pascha stipulirt worden; auch hier ist die Halbsouveränität des Landes und seines Regenten sowohl durch förmliche Accreditirung von diplomatischen Agenten und Generalconsuln seitens der europäischen Grossmächte, als auch durch diplomatische Verhandlungen mit dem Regenten, als deren Ergebniss zuweilen Verträge des letzeteren mit den europäischen Staaten erscheinen, von diesen förmlich anerkannt; auch hier ist dem Pascha das Recht, nach eigenem Ermessen Krieg zu führen und Frieden zu schliessen, insofern die Oberhoheitsrechte der Pforte dadurch nicht beinträchtigt werden, unbenommen und unbeanständet; und so wenig Russland oder die Pforte dem ägyptischen Statthalter Gesetze vorzuschreiben oder gegen die Einfüh-

rung einer von ihm beliebten neuen Verfassung ein Veto einzulegen berechtigt ist, ebenso wenig sind es beide Mächte in Betreff der Fürstenthümer; denn da die Pforte selbst ungeachtet ihrer Suzeränität ein solches Einmischungsrecht nicht beanspruchen kann, so war sie auch folgerecht nicht im Stande dasselbe an die protegirende Macht zu übertragen. Im Ganzen genommen protegirt Russland diessmal vielmehr sein eigenes Protections- oder eigentlich Vormundschaftsrecht über die Fürstenthümer als das verletzte Recht dieser selbst, ja die Protectorin zwingt die Suzeränin, ein unbestreitbares Recht der Schützlinge nicht anzuerkennen, somit zu verletzen, und allem Anscheine nach wird die Pforte, eben dieser Anomalie halber, die Protectorsrolle gegen den sogenannten Protector, der nunmehr als Verletzer auftritt, ergreifen, d. h. in die normale, der Pforte durch die alten Verträge mit den Fürstenthümern zugewiesene Stellung einrücken müssen, wofern sie überhaupt die Sympathien ihrer Länder nicht schwinden und ihren eignen Bestand nicht gefährdet sehen will. So viel vom Standpuncte des strengen Vertrags- und Völkerrechtes über die eigentliche Rechtsfrage.

No. 1.744.
1848
August.

„Dorințele partideĭ naționale în Moldova.“ August 1848. Broșură in-8⁰, pagine 104. [1])

No. 1.745.
1848
August.

Atât Curților Turcieĭ și Rusieĭ, cât și Europeĭ întregĭ, sînt acum deplin cunoscute întîmplările din luna luĭ Mart trecut. O petiție în 35 puncturĭ întemeiate pe prințipiile Organicesculuĭ Reglement, iscălită de maĭ multe sute de persoane din toate clasele sociale ale Moldoveĭ, fu tratată de către Domnul Michail Sturdza ca o rebelie manifestă, și zugrăvită înaintea Puterilor ca o crimă contra driturilor lor. Crudele și nelegiuitele pedepse, săvârșite fără nicĭ o judecată asupra multora din iscălitoriĭ acesteĭ nevinovate petițiĭ, aŭ revoltat toate inimile; ele sînt prea cunoscute spre a avé trebuință de a se înșira din noŭ.

Curțile de Constantinopole și de San-Petersburg, voind a cercetà starea lucrurilor din Principate și reformele de carĭ aŭ neapĕrată trebuință, aŭ rînduit la fața loculuĭ ca Comisarĭ împĕrătescĭ pe EE. LL. Talat Efendi și Duhamel.

---

[1]) A apărut în edițiune nouă sub titlul: „Dorințele partideĭ naționale din Moldova“, redactate în Bucovina la anul 1848 de Michail Cogălniceanu și publicate la Cernăuțĭ, în Tipografia Ekhard. Reeditate acum din noŭ cu reflexiunĭ și note de George Mârzescu, profesor de Drept civil la Facultatea de Drept din Iașĭ.“ Iașĭ 1883, broșură in-8⁰, de 64 pagine.

No. 1 745.
1848
August.

De la 1 April şi până acum, sfârşitul luĭ Avgust, în toate tristele împrejurărĭ ce aŭ înconjurat ţeara, Moldoveniĭ aŭ răbdat cu cea maĭ mare resignaţie (căcĭ nu putem dice curaj) toate biciurile ce le-aŭ venit şi de la Dumnedeŭ şi de la oamenĭ. Cruda cârmuire a Domnuluĭ, ridicarea tuturor garanţiilor legiĭ, răpirea libertăţiĭ şi a averilor, lăcustele, cholera, intrarea oştilor străine, şi alte asemenea nenorocirĭ, carĭ pe altă naţie ar fi adus-o într'o desăvârşită desnădejde şi anarchie, toate aceste le-am suferit cu durere, însă cu răbdare, şi ţeara fără guvern urmează încă a se guvernà singură şi de la sine ; căcĭ nu putem numì Guvern pre acela ce-şĭ mărginesce atribuţiile sale numaĭ întru a închide, a pedepsì, a jăcuì în dreapta şi în stânga, fără cuvînt, fără vină, fără dreptate. Scrupuloşĭ de a ne ţiné pe drumul legal, noĭ ne-am împins moderaţia până la o vinovată molăciune, numaĭ şi numaĭ ca să nu dăm Domnuluĭ nouĕ ocasiĭ de pârĭ şi de calomniĭ. Şi cu toate aceste, moalea şi moderata noastră purtare tot a fost tratată de p u r t a r e s c a n d a l o a s ă.

Când maĭ toţĭ Moldoveniĭ, bântuiţĭ de biciul cholereĭ, eraŭ rĕspândiţĭ pe toată faţa ţĕriĭ, când maĭ fieşte-care familie erà îmbrăcată cu doliŭ pentru perderea unuĭ părinte, uneĭ soţiĭ, unuĭ frate, unuĭ fiŭ, urgia domnească îĭ ajunse până în asilurile lor. Mulţĭ eraŭ încă cu lacrimile pe obraz, maĭ mulţĭ încă în patul durerilor saŭ de-abià convalescenţĭ, când se vĕdură loviţĭ de liste de proscripţiĭ, ca în timpurile luĭ Marius şi ale luĭ Silla. Uniĭ sînt sub pază opriţĭ pe la moşiile lor, alţiĭ urmăriţĭ din loc în loc ca nisce făcĕtorĭ de rele, spre a fi închişĭ prin mânăstirĭ, saŭ aruncaţĭ peste hotar, toate aceste fără cea maĭ mică cercetare, fără cea maĭ mică judecată, în contra art. 358 şi 433 din Organicescul Reglement. Terorismul dar astădĭ domnesce în Moldova, şi Moldoveniĭ sînt osândiţĭ a vedé la anul 1848 aceea ce nicĭ odată, şi în timpurile cele maĭ barbare, strămoşiĭ lor n'aŭ cugetat măcar. O ţeară întreagă este lăsată în libera şi neîngrădita urgie a unuĭ Domn îmbĕtat de pofta rĕsbunăriĭ, aprins de setea de a desfiinţà tot ce maĭ este bărbat de cinste şi de bine, tot ce maĭ are curaj de a protestà în contra rĕuluĭ. Toate armele, toate mijloacele îĭ sînt bune, numaĭ să poată ajunge la scop. Spaima, pedepsele, lovirea libertăţiĭ şi a intereselor materiale, pârĭ mincinoase, şi chiar calomnia, chiar pamfletul, aceste sunt ticăloasele invenţiĭ, ticăloasele instrumente, cu carĭ astădĭ pretinde a-şĭ urma guvernul. Spre aceasta, Măria Sa deşteaptă patimele cele rele, insuflă neîncrede-

rea, ațâță pisma și zavistia, întartă stările sociale una asupra alteia, aprinde făclia discordieĭ și a răsboiuluĭ civil, clevetind pe aceĭ ce nu-ĭ poate găsì vinovațĭ, imputându-le plecărĭ retrograde, planurĭ reacționare, făcêndu-ĭ aristocrațĭ, și declarându-se el, prin urmare, liberal. Clerul cu Mitropolitul în cap, și care cu vieața șĭ-a plătit curajul archipăstoresc, boeriĭ ceĭ maĭ însemnațĭ, bătrânĭ și tinerĭ, toțĭ bărbațiĭ vrednicĭ, amploiațĭ, profesorĭ, avocațĭ, literațĭ, clasa neguțitorească, toțĭ aceștia, carĭ constitueză adevĕrata Moldovă, înaintea ochilor Măriei Sale, a agenților și a pamfletarilor sĕĭ, sunt aristocrațĭ. Un asemenea nume în dreptul sĕŭ înțeles, eĭ îl primesc cu bucurie, căcĭ aristocrație nu însemnează alta decât guvernul celor bunĭ, și acesta nu poate să fie guvernul Măriei Sale Domnuluĭ Mihail Sturdza V.V.

No. 1.745. 1848 August.

Aceștĭ aristocrațĭ, adică partida națională, clevetițĭ și prigonițĭ, oprițĭ pe la moșiĭ, fugărițĭ de către sbiriĭ domnescĭ, vădêndu-șĭ țeara ocupată cu armiĭ străine, și prin urmare în neputință materială de a se întrunì în pace, de a se pune chiar în relație cu aceĭ trimișĭ de către Curțĭ spre a cercetà nevoințele țĕriĭ, se vĕd dar silițĭ a arătà prin lumina tiparuluĭ, carĭ sînt planurile lor, carĭ sînt reformele ce le socot maĭ neapĕrate pentru țeară.

Prin aceasta, noĭ nădăjduim că vom împlinì un îndoit scop. Întâiŭ, vom închide gura clevetitorilor ce ne învinovățesc cu plecărĭ carĭ sînt ale lor, adecă retrograde; și al doilea, vom arătà ambelor Curțĭ și Europeĭ starea opinieĭ publice în Moldova, de vreme ce până acum comisariĭ împĕrătescĭ aŭ suferit ca Domnul să ție departe de dînșiĭ pre orĭ-cine ar fi îndrăsnit să le vorbească alt-fel decât în struna domnească.

Când la 28 Mart, obștea adunată în Iașĭ din toate ținuturile Moldoveĭ a cerut numaĭ acele 35 puncturĭ întemeiate pe Reglement, ea prin aceasta n'a arătat că n'ar avé trebuință și de alte reforme maĭ radicale. Însă, tânguindu-se numaĭ pentru ilegalitățĭ, ea vroià a fi reașezată în legalitate, ca atuncĭ legal să'șĭ poată da și alte maĭ marĭ îmbunătățirĭ. Timpul acesta a venit. Astădĭ nu se maĭ atinge numaĭ de îndreptarea abusurilor și de isgonirea săvârșitoruluĭ lor. Căderea acestora îĭ ca și împlinită. Însă o chestie mult maĭ mare se ivesce: regenerația Moldoveĭ îngenunchiată sub Michail Sturdza V.V., înzestrarea eĭ cu instituțiĭ analoage cu epoha noastră. În ființa a ambelor Curțĭ ce vroesc a cunoasce spiritul Principatelor, în ființa Europeĭ, care simpatisează cu noĭ, Moldoveniĭ ar fi vinovațĭ înaintea luĭ Dumneḑeŭ, a popoarelor și a lor în-

No. 1.745. 1848 August. suşĭ, dacă nu şĭ-ar declarà făţiş, fără sfieală, şi în adevĕr: Carĭ sînt dorinţele şi nevoinţele lor, carĭ sînt institutiile ce le socot neapĕrate pentru fericirea lor, şi fără carĭ nu poate să fie în ţeară nicĭ pace nicĭ propăşire.

Prin o asemenea solanelă declaraţie, făcută cu vrednicie şi cu unanimitate, Moldoveniĭ nu sînt rebelĭ, nu se pun în luptă cu nimenĭ. Eĭ sînt prea slabĭ spre a lovì driturile altora; dar cer ca şi driturile lor să fie respectate, dacă este ca dreptatea, iar nu puterea, să presideze la soartea lor.

Înainte dar de toate, Moldoveniĭ protestă despre nestrămutata lor hotărîre de a nu lovì driturile cuĭ-và; însă vroesc asemenea ca şi alţiĭ să nu le jignească dreptăţile ce le aŭ înfiinţate şi închizăşluite de sute de anĭ, pre carĭ strămoşiĭ noştri pururea şi cu crude jertve aŭ sciut a le păstrà, şi pre carĭ şi noĭ voim a le lăsà întregĭ strănepoţilor noştri. Cel maĭ sfînt din aceste driturĭ este neatârnarea noastră din lăuntru şi prin urmare autonomia. Această neatârnare a fost întâia condiţie a următoruluĭ tractat din 1512, prin care Moldova în domnia luĭ Bogdan, fiul luĭ Ştefan-cel-Mare, a cunoscut suzerenitatea Turcieĭ, şi anume:

1). Poarta cunoasce pe Moldova de pămînt slobod şi nesupus.

2). Legea creştinească, care se ţine în Moldova, nu va fi nicĭ odinioară călcată saŭ turburată, ci încă norodul va avé slobode bisericile sale ca şi înainte.

3). Poarta se îndatoresce de a apĕrà pe Moldova de toţĭ ceĭ ce ar puté să o calce, păzind-o în starea întru care aŭ fost maĭ înainte fără a i se face vre-o nelegiuire, saŭ să sufere ca să i se facă vre-odinioară cea maĭ mică desbinare saŭ despărţire.

4). Moldova va fi stăpânită şi cârmuită după pravilele şi canoanele sale, fără să se amestece Poarta cât de puţin.

5). Domniĭ vor fi aleşĭ de norod şi întăriţĭ de la Poartă, ca să stăpânească în cât vor trăì.

6). Domniĭ vor fi cârmuitorĭ a tot pămîntul Moldoveĭ şi vor puté să aibă întru stăpânirea lor ostaşĭ cu plată de la sine, până la 20.000 pămîntenĭ saŭ oamenĭ străinĭ.

7). Moldoveniĭ vor puté ţiné şi cumpĕrà o casă la Ţarigrad pentru şederea capichihaelilor lor, unde vor puté face şi o biserică.

8). Turciĭ nu vor puté cumpĕrà pămînturĭ în Moldova, orĭ a a avé case saŭ a se aşezà, nicĭ a avé saŭ a face geamiĭ nicĭ într'un chip.

9). Domnul împreună cu tot norodul, pentru semn de supu-

nere, va avé purtare de grijă a trimite pe tot anul prin doĭ boerĭ aĭ Moldoveĭ la Poartă 4.000 banĭ roșiĭ, 40 șoimĭ și 40 epe fătătoare. Aceste toate cu nume de peșcheș, adecă dar.

No. 1.745. 1848 August.

10). În vreme de oștire, Domnul Moldoveĭ, asemenea după cum i s'ar poruncì de la Poartă, va fi ajutor cu oștile sale la slujba împĕrătească.

Acestașĭ tractat s'a maĭ întărit și la 1530 de către Soliman-cel-Mare; și toate hatișerifurile și firmanurile Porțiĭ în urmă slobodite s'aŭ întemeiat pe acesteașĭ capitulațiĭ; acestea asemene s'aŭ cunoscut și de toate tractatele încheiate între Turcia și Rosia, care declarându-se ocrotitoare a driturilor noastre s'a îndatorit prin urmare a ne apĕrà și cel maĭ sfînt al nostru drit, ce este neatârnarea noastră din lăuntru.

În adevĕr, lăsând a vorbì de tractatul încheiat între Petru-cel-Mare și Dimitrie Cantemir, în 13 Aprilie 1711 [1]) (adecă cu douĕ sute de anĭ în urma capitulațieĭ Moldoveĭ către Poarta otomană, și care dovedesce că Moldova a fost privită de Curtea Petersburguluĭ ca Stat suveran, deșì tributar, iar nu ca provinție, cum o declară acum depeșa din 19 Iulie 1848, căcĭ atuncia n'ar fi putut încheià tractat cu o provinție), prin care tractat reformatorul Rusieĭ cunosceà Domnuluĭ Moldoveĭ titlul de autocrator, și țĕriĭ o deplină neatârnare. Rosia, prin tractatul de la Cainargi din 1774, cunoasce pre stăpânitoriĭ Moldoveĭ și Valachieĭ de suveranĭ [2]) și prin urmare și țĕrile de staturĭ suverane.

Pe acest tractat în care pentru întâiașĭ dată prințipul mijlociriĭ Rosieĭ în favorul Principatelor este stipulat (însă numaĭ în

---

[1]) Țeara Moldoveĭ cu Nistrul să-ĭ fie hotarul și Bugeagul; și cu toate cetățile tot a Moldoveĭ să fie. Bir țeara să nu deà. Titlul Domnieĭ să fie: Seninatul Domn al Țĕriĭ Moldoveĭ, Samoderjeț, adecă singur stăpânitor, și colegator, adecă prieten țĕriĭ Moschicescĭ.—Extract din tractatul de pace din 13 April 1711. — Vedĭ Chronica luĭ Ioan Neculce, pagina 341, și Fragments tirés des chroniques Moldaves et Valaques. pag. 46.

[2]) De a învoì suveranilor ambelor Principate al Moldoveĭ și al Valachieĭ de a avé fiește-care pentru sine lângă Înalta Poartă agențĭ (chargés d'affaires) creștinĭ de legea grecească, carĭ le vor căutà trebile, și aceștĭ agențĭ se vor îngrijì de interesele dișelor Principate și vor fi tratațĭ cu priință de către Înalta Poartă, care îĭ va privì însușĭ, cu toată a lor puțină importenție, ca oamenĭ bucurându-se de dritul gintelor și prin urmare ferițĭ de orĭ-ce asuprire. —Art. XVI. 9. din tractatul de Kainargi. Este o reproducție a art. 7 din tractatul Moldoveĭ din 1512; cacĭ Moldoveniĭ aŭ avut pururea capichihaele saŭ agențĭ la Constantinopole.

No. 1.745. 1848 August.

cât aceasta se poate ertà de către consideraţia prietenească şi luările aminte ce Puterile aŭ unele pentru altele) [1]) sînt întemeiate şi toate cele-lalte tractate încheiate între Rosia şi Turcia pentru Principate.

Tractatul de Iaşĭ din 29 Decemvrie 1791, prin art. 4, nu cuprinde în adevĕr altă nimica decât întărirea condiţiilor cuprinse prin tractatul de Cainargi şi prin convenţia explicativă din 10 Mart 1779.

Tractatul de Bucurescĭ din 16 Maiŭ 1812, prin art. 5, întărind tractatele şi convenţiile de maĭ înainte, nu le face altă modificaţie decât că puterea protectriţă, adică Epitropul, îşĭ însuşesce şi unesce către staturile sale jumătate din ţeara protegată, din averea orfanuluĭ, adică toată Moldova din a stânga Prutuluĭ [2]), în contra prinţipiilor a orĭ-ce drit public şi privat.

Actul separat al convenţieĭ de Akerman, încheiat în privinţa Principatelor, cuprinde anume aceste cuvinte despre dritul Românilor de a-şĭ da legiuirile ce li s'ar cuveni: „Turburările întîmplate în aniĭ din urmă în Moldova şi Valachia, aducênd cea maĭ grea vătĕmare rândueliĭ în diversele ramurĭ ale administraţieĭ din lăuntru, Domniĭ cu respectivele lor Divanurĭ vor fi datorĭ a se ocupà fără cea maĭ mică întârḑiere de măsurile trebuitoare, spre a îmbunătăţì starea Principatelor încredinţate lor; şi aceste măsurĭ vor fi obiectul unuĭ regulament general pentru fie-care provinţie, care îndată se va şi pune în lucrare." Tot acest act cunoasce ve-

---

[1]) Înalta Poartă se primesce încă că după împrejurările în carĭ se vor află ambele maĭ sus ḑise Principate, ministriĭ Curţiĭ Imperiale a Rosieĭ să poată vorbì în favorul lor; şi Înalta Poartă se făgăduesce de a luà în privire aceste representaţiĭ, potrivit consideraţieĭ prietenescĭ şi luărilor aminte ce Puterile aŭ unele pentru altele. No. 10 al aceluiaşĭ art. şi tractat. — Acest punct, prin convenţia explicativă a tractatuluĭ de Cainargi, încheiată în 10 Mart 1779, mărginesce anume dritul Rosieĭ de a mijlocì pentru Principate: „Curtea Imperială a Rosieĭ, din partea sa, făgăduesce de a nu întrebuinţà dritul de mijlocire ce este păstrat Ministruluĭ sĕŭ în tractatul de pace în favorul ambelor Principate, decât numaĭ pentru păstrarea nejicnită a condiţiilor speţificate în acest articol." Adecă libertatea religieĭ, întoarcerea către proprietarĭ a moşiilor din raelele Brăileĭ, Hotinul şi Bender, respectarea cleruluĭ, regularea biruluĭ, păzirea vechilor hatişerife şi dritul Românilor de a avé agenţĭ la Constantinopole.

[2]) M. S. Împĕratul tutulor Rosiilor lasă şi întoarcə Înalteĭ Porţĭ partea Moldoveĭ din a dreapta Prutuluĭ. — Şi Înalta Poartă va face ca birul viitor al Moldoveĭ să fie proporţionat cu întinderea de faţă a ţĕriĭ.—Tractatul de Bucurescĭ, art. 5.

chiul drit al Românilor de a-șĭ alege Domnul cu primirea generală a locuitorilor.

No. 1.745. 1848 August.

Proclamația Feldmarșaluluĭ Witgenstein, adresată în 8 Maiŭ 1828, în numele M. S. Î. Neculaĭ, către locuitoriĭ Țěriĭ-Românescĭ și Moldoveĭ, făgăduesce Principatelor o existență legală și statornică după vechile dritur̆ĭ.

Art. 5 din tractatul de Andrianopol din 1829, care a realisat făgăduințele Feldmarșaluluĭ, și a rěsplătit în parte jertvele făcute Rosieĭ de către Românĭ de la Petru-cel-Mare încoace, cuprinde: „Principatele se vor bucurà de o slobodă lucrare a credințeĭ lor, de o desăvârșită siguranție, de o administrație națională neatârnată, și de o întreagă slobodenie de comerț.“

Hatișeriful publicat la întronarea Domnilor celor dintâĭ numițĭ, după tractatul de Andrianopol, cuprinde asemenea: „Domniĭ vor întocmì slobod toate pricinile din lăuntru ale Principatelor lor, sfătuindu-se cu ale lor Divanurĭ, fără de a se puté aduce vătěmare drepturilor ce s'aŭ închezășluit acestor țěrĭ, prin deosebitele tractate și hatișerifurĭ, și nu vor fi supěrațĭ întru cea din lăuntru a lor ocârmuire, prin nicĭ o poroncă împrotivitoare acestor driturĭ.“ Acestașĭ hatișerif maĭ adaogă: „Aceste douě Principate vor avé drepturile celeĭ de sineșĭ legiuirĭ, ș. c. l.“

În puterea dar acestuĭ drit de neatârnare din lăuntru, de autonomie, întemeiat pe titlul Moldoveĭ de stat suveran, pe o întrebuințare de veacurĭ și pe toate tractatele, partida națională cu întreagă și plină convicție arată că Reglementul Organic nu poate nicĭ într'un chip să facă fericirea țěriĭ, și ca puternică dovadă despre aceasta este ispita de șeapte-spre-ḑece nenorocițĭ anĭ. În adevěr, lăsând a ḑice că acest Reglement, prin maĭ multe ale sale dispozițiĭ, este contrariŭ spirituluĭ tuturor tractatelor și lovesce și driturile Turcieĭ și Moldoveĭ, dar apoĭ are douě metehne de căpetenie, carĭ anulează cele-lalte ale sale hotărîrĭ, menite spre a fericì țeara. Aceste metehne sunt:

1. Prin dispositia sa încheetoare ce ḑice că: „Pe viitorime orĭ-ce schimbare Domnul ar voì să facă în Reglementul Organic nu va puté să aibă loc, nicĭ a se pune în lucrare decât după înadinsă împuternicire a Înalteĭ Porțĭ, cu împreună unire a Curțiĭ Rosieĭ.“ Reglementul ridică de odată Moldoveĭ toate driturile ce le păstrase de la capitularea sa, și carĭ i s'aŭ fost închezășluit de toate tractatele vechĭ și nouě, și ce este maĭ rěŭ și maĭ nenorocit, că o lovesce cu imobilitate în contra legilor progresuluĭ și a per-

No. 1.745 1848 August.

fectibilitățiĭ pentru care toate popoarele sînt făcute. Când o nație nu înaintează, ea dă înapoĭ, și aceasta în veacul nostru este maĭ adevĕrat decât orĭ și când. Reglementul însă silindu-ne, că pentru cea maĭ mică prefacere, chiar în cea maĭ neînsemnată lege de poliție să cerem înadins împuternicirea a Î. Porțĭ cu împreună unire a Curțiĭ Rosieĭ, ne osândesce a fi staționarĭ; și starea pe loc, imobilitatea, este moartea uneĭ națiĭ. Este cunoscut câtă oposiție a întîmpinat această adăogire la articoliĭ Reglementuluĭ din partea obștesciĭ Adunărĭ a Țĕriĭ-Românescĭ; și rĕspunsul eĭ din 21 Iulie 1837 la nota din 17 Iulie acelașĭ an a General-Consululuĭ Rusieĭ, este cea maĭ manifestă protestație în contra desbrăcăreĭ națieĭ de dritul eĭ de autonomie. Obșteasca Adunare a Țĕriĭ-Românescĭ n'a cunoscut dar nicĭ odată această fatală adăugire; și redacția jurnaluluĭ, prin care Adunarea obștească a Moldoveĭ a primit-o, dovedesce că aceasta s'a făcut după prea înaltă încuviințare (en vertu d'une sanction suprême), iar nu din libera sa voință.

2. A doua meteahnă capitală a Reglementuluĭ este că acesta, în loc de a regulà, (precum însușĭ numele sĕŭ arată misia ce trebue să aibă), după spiritul timpuluĭ vechile instituțiĭ ale Moldoveĭ, a dărîmat și a desființat toate legiuirile țĕriĭ; ne-a tăiat toată relația cu trecutul, fără a ne întemeià presentul. O lege fundamentală a țĕriĭ trebue însă să fie o plantă indigenă, expresia năravurilor și nevoințelor națieĭ. Aceasta însă nu este Reglementul; el este redigat în timpul ocupațieĭ armielor rosienescĭ, după instrucțiĭ străine, subt presidenția Consilieruluĭ de taină rosienesc Mințiaki, de către doĭ boerĭ numițĭ de Presidentul plenipotent al Principatelor, și numaĭ de către alțĭ doĭ boerĭ numițĭ de Divanul țĕriĭ, adică de vr'o câte-và persoane, iar nu de adevĕrata Adunare națională a țĕriĭ. Aceste toate se dovedesc prin chiar jurnalul-prefață, ce este pus înaintea Reglementuluĭ Moldoveĭ, din 29 Iulie 1829, și iscălit de presidentul Comitetuluĭ Mințiaki, Vistemiciĭ Iordachi Catargiu și Costachi Cantacuzino, Vorniciĭ Costachi Conachi și Michalachi Sturdza, și secretarul și redactor Aga Gheorghi Asachi. Sfârșitul acestuĭ jurnal, prin chiar cuvintele sale, arată modul și mijloacele cu carĭ s'a făcut acest Reglement. „Noĭ, mădularĭ aĭ Comitetuluĭ pentru secția Moldoveĭ, am deschis seanțele noastre la Bucurescĭ în 29 Iulie 1829, sub presidenția domnuluĭ de Mințiaki, înzestrat cu instrucțiĭ privitoare către aceste îmbunătățirĭ, și ne vom ocupà cu toate părțile ce trebue să compue acest reglement; și făcênd din fieșe-care câte un cap de o parte, îl vom

supune, îndată ce va fi pregătit și redigat, cercetăriĭ Exelențieĭ Sale Domnuluĭ President plenipotent, până când toată lucrarea reformeĭ pentru Moldova va fi cu totul sfârșită.“ Reglementul dar nefiind nicĭ de cum expresia voințeĭ Moldovenilor, nerĕspunḑênd la nevoințele țĕriĭ, neîntemeiat pe acele legiuirĭ vechĭ carĭ, cu toate greutățile timpurilor și ale împrejurărilor din afară, sute de anĭ ne-aŭ păstrat naționalitatea, nicĭ aŭ putut nicĭ poate să facă fericirea țĕriĭ noastre. De aceea dar vroim a ne întoarce la acele instituțiĭ, a cărora origine este din pămîntul nostru, care în timp de cincĭ veacurĭ le-am avut, și pre carĭ vroim numaĭ a le adaptà după luminile și trebuințele epoheĭ. Pentru că ele aŭ oareșĭ-care asemĕnare cu constituțiile altor popoare, să nu socoată cine-và că sînt imitațiĭ și împrumutărĭ, un plagiat al propagandeĭ democratice și socialiste, cum ar vré nota Cabinetuluĭ rusesc din 19 Iulie să le numească; să nu se ieà după forme și după termine. Instituțiile ce le vroim sînt curat ale țĕriĭ noastre în cea maĭ mare parte, și aceasta o dovedesc istoria și acturile publice ale Românilor.

No. 1.745.
1848
August.

Aceste instituțiĭ pe carĭ partida națională le socoate ca neapĕrate și singurele mântuitoare pentru țeară sînt următoarele:

1. Neatârnarea administrativă și legislativă în toate cele din lăuntru, fără amestec a orĭ-ce puterĭ străine.— Considerațiile de maĭ sus aŭ dovedit pe ce driturĭ se întemeiează acest prințip fundamental.

2. Egalitatea drepturilor civile și politice.—Prin aceasta, Moldoveniĭ s'ar întoarce la un vechiŭ și mântuitor prințip. În vechea Moldovă, toțĭ eraŭ de o potrivă; căcĭ însășĭ vecinătatea erà numaĭ un abus întrodus din țĕrĭ străine, precum o declară formal actul obștesceĭ Adunărĭ din 6 Aprilie 1749, cuprins și în Reglementul Organic, art. 435. În Principate nicĭ una din stările sociale nu erà privilegiată; toțĭ Româniĭ puteaŭ ajunge la boerie, adică la funcțiĭ publice, căcĭ una și alta însemnà tot una. Acestașĭ prințip, deși îmbrobodit cu multe abusurĭ și excepțiĭ în practică, există încă și astăḑĭ în teorie; a decretà dar aceleașĭ drepturĭ civile și politice pentru orĭ-ce Român (cu oareșĭ-carĭ restricțiĭ legale) ar fi a împedicà ura între deosebitele clase ale societățiĭ și prin urmare ruina desăvârșită a țĕriĭ.

3. Adunarea obștească compusă de representanțiĭ tutulor stărilor societățiĭ. — Așà eraŭ vechile Adunărĭ ale Românilor; și iscăliturile puse subt vestitul act al desrobiriĭ vecinilor din 1749, pomenit maĭ sus, dovedesce destul

No. 1.745. 1848 August.

dritul ce aveaŭ toate stările, adică toate interesele ţĕriĭ, de a fĭ representate în Adunare. Prin urmare, Adunarea obştească de astădĭ (chiar nefiind înrîurită de guvern), neînfăţoşând decât interèsele uneĭ stărĭ, adică a boerilor, trebue modificată într'ast-fel, ca să fie representate în ea cele de căpetenie interese ale ţĕriĭ, adecă proprietatea, comerţul, slujbele făcute Statuluĭ, capacitatea şi agricultura.

4. Domnul ales din toate stările societăţiĭ, după vechiul obiceiŭ. — Aceasta iarăşĭ nu este o inovaţie; istoria dovedesce că fieşte-care Român puteà fi chemat la domnie. Petru Rareş în minutul alegeriĭ sale erà pescar. Constantin Cantemir erà de abià Sărdar; şi unul şi altul aŭ fost marĭ şi bunĭ Domnĭ. Acest drit pentru întâiaşĭ dată s'a restrîns în clasa boerilor celor marĭ şi până la rangul de Vornic, de către Vornicul Michail Sturdza, unul din redactoriĭ Reglementuluĭ din 1832.

5. Lista civilă proporţionată cu veniturile şi mijloacele ţĕriĭ. — Astădĭ Măria Sa Michail Sturdza V.V. primesce de la ţeară 1.600.000 leĭ, când venitul ţĕriĭ se suie d'abià la 10.000.000 leĭ; prin urmare trage în folosul sĕŭ a şeasea parte din veniturile publice; şi aşà 250.000 de Moldovenĭ trăesc şi muncesc pentru a ţiné pre un singur om. Pe lângă această însemnată sumă, Domnul a sciut a-şĭ maĭ trage şi venitul exportaţieĭ grânelor, care se suie la soma de 600.000 leĭ; în cât această listă civilă, făcênd proporţia micilor veniturĭ ale ţĕriĭ, este cu mult maĭ mare decât lista civilă a celor maĭ marĭ Suveranĭ aĭ Europeĭ.

6. Responsabilitatea ministrilor şi a tutulor funcţionarilor în funcţiile ce ocupă. — Acesta este un prinţip prea feritor şi atât în interesul ţĕriĭ cât şi al Domnuluĭ însuşĭ. El este cunoscut şi de Reglementul de astădĭ, art. 137, anexa Q, XVIII, şi 282. Ministriĭ trebue să fie rĕspundĕtorĭ înaintea obştesciĭ Adunărĭ, potrivit vechiuluĭ obiceiŭ. Vedĭ Magasinul Dacieĭ, tom. I, pag. 126.

7. Libertatea tiparuluĭ. — Tiparul în orĭ-ce timp a fost liber în Moldova; şi până acum nicĭ într'o legislaţie veche saŭ nouă nu se află vre-o lege care să-l oprească saŭ să-l mărginească măcar. Din potrivă, la întrebarea făcută de Presidentul plenipotent la 1830, în timpul ocupaţieĭ rosienescĭ, ce legĭ sînt în Moldova pentru tipar, este declaraţia Divanuluĭ împlinitor, adică a autorităţiĭ celeĭ maĭ înalte a guvernuluĭ, că în ţeara Moldoveĭ, tiparul n'a avut nicĭ odată altă censură decât religia şi moralul public.

No. 1.745. 1848 August.

8. Rĕsplătirile naționale date de către nație prin Adunarea obştească, iar nu prin Domn. — În țĕrile românescĭ, unde decorațiĭ nu sînt, și rangurile se oboară, singurele rĕsplătirĭ sînt bănescĭ; ca cheltuelĭ dar ele nu pot fi făcute decât de către Adunarea obştească, după chiar Reglementul de astădĭ, art. 54 și 117 și Anexa E. X.

9. Representanțiĭ țĕriĭ în tot timpul mandatuluĭ lor să nu primească funcțiĭ, cinstirĭ saŭ rĕsplătirĭ de la Guvern. — Servilismul Adunărilor obștescĭ de la 1832 și până acum, compuse în cea maĭ mare parte de deputațĭ funcționarĭ, carĭ în mandatul lor privesc numaĭ un mijloc de a dobândì înaintire în funcțiĭ, rangurĭ maĭ înalte, rĕsplătirĭ bănescĭ, nișamurĭ, cere neapĕrat această reformă feritoare de corupție.

10. Publicitatea seanțelor Adunăriĭ obșteștĭ și a tribunalurilor. — Prințip recunoscut și de către Reglement, art. 327, pe lângă vechiul obiceiŭ al țĕriĭ, care s'a păstrat și până astădĭ, deși într'un chip imperfect.

11. Dritul inițiativ și de petiție pentru Adunare. — Dritul inițiativ este cunoscut de Reglement, art 57. Dritul petițieĭ este ertat de către obiceiul vechiŭ, și nu este oprit prin nicĭ o lege nouă.

12. Representantul țĕriĭ la Constantinopole ales de către Adunare dintre Românĭ. — Representantul țĕriĭ de astădĭ este străin, în contra chiar a Reglementuluĭ, art. 403. El trebue să fie ales de către Adunare, pentru ca să representeze la Înalta Poartă interesele țĕriĭ, iar nu interesele Domnuluĭ, precum se întîmplă cu Agentul de astădĭ, d. Vogoridi, socrul Măriei Sale Michail Sturdza V. V., și care de 14 anĭ înaintea Curțiĭ Suzerane nu numaĭ a ascuns, dar încă a prigonit interesele Moldoveĭ.

13. Închezășluirea libertățiĭ individuale și a domițiliuluĭ. — Aceste driturĭ sînt închizeșluite de chrisovul luĭ Ioan Sturza, 1 April 1828, și de Reglement, art. 358 și 433, însă numaĭ boerilor; dar și pentru aceștia sînt numaĭ pe hârtie. Domnul, cu saŭ fără Sfatul administrativ, în contra tutulor drepturilor vechĭ și nouĕ, sub cuvînt de măsurĭ de ordin public, închide, surgunesce, depărtează peste hotar, fără cea maĭ mică judecată, dovedind și prin aceasta, că o lege publicată dar nepăzită este o lege moartă. Libertatea individuală și domițiliul trebuesc dar închizeșluite pentru toțĭ Româniĭ fără deosebire.

14. Instrucție egală și gratuită pentru toțĭ Ro-

No. 1.745. 1848 August.

mânii. — Acest prinţip este cunoscut prin chrisoavele luĭ Grigorie Ghica V.V., prin Reglement, Anexa F, LXVI şi LXVII şi prin dispoziţiile Departamentuluĭ din Lăuntru, în ministeria rĕpos. Logofĕt Lupu Balş. Prinţipul însă trebue desvoltat şi pus în lucrare. Fieşte-care oraş, târg şi sat trebue să aibă şcoala sa, ca fieşte-care Român să poată primi instrucţia la care îl cheamă facultăţile sale.

15. Întemeierea uneĭ garde urbane şi rurale. — Această gardă, întâiŭ puterea ţĕriĭ, deşì în urmă degenerată, a existat până la introducerea Reglementuluĭ; spre a împuţinà numĕrul slujitorilor, carĭ sînt un isvor de abusurĭ şi de împilărĭ pentru locuitoriĭ sătenĭ, şi maĭ ales spre a avé o garanţie temeinică pentru averile materiale şi morale, şi pentru păzirea ţĕriĭ şi a fericiriĭ pnblice, gardia este neapĕrată.

16. Întemeierea juriuluĭ pentru pricinĭ politice, criminale şi de tipar.—Această instituţie, provenind din pruncia societăţiĭ, păstrată şi împrumutată de toate popoarele, carĭ o privesc ca cea maĭ mare garanţie pentru siguranţia şi libertatea cetăţenilor, aŭ avut-o şi Româniĭ moştenire de la vechiĭ Germanĭ, şi aŭ păstrat-o până la introducerea Reglementuluĭ în procesurile civile. Chiar şi subt Domnul Ioan Sandu Sturza V. V. fieşte-care împricinat, ce erà a se înfăţoşà înaintea Divanuluĭ domnesc, aveà dreptate pe lângă mădulările Divanuluĭ să-şĭ aleagă şi alţĭ câţĭ boerĭ vroià, carĭ împreună cu ceĭ-lalţĭ îl judecaŭ.

În cele criminale juriul erà obştesce adoptat de Românĭ; şi există chiar un tractat încheiat între Ştefăniţă Vodă, nepotul luĭ Ştefan-cel-Mare, şi între Sigismund, Riga Polonieĭ, pentru întrebuinţarea juriuluĭ în proţesurile supuşilor mixtĭ. La pricinile de hotărîturĭ, juriul alcătuit de purgarĭ, adică concetăţenĭ, erà asemenea întrebuinţat. Astădĭ dar, când chiar acele naţiĭ, carĭ nu cunosceaŭ încă juriul, îl adoptă ca închizeşluirea cea maĭ sigură şi maĭ priincioasă, pentru ce numaĭ Româniĭ nu s'ar întoarce la o instituţie strămoşească atât de preţioasă!

17. Desfiinţarea pedepseĭ de moarte şi a bătăilor trupescĭ. — Epoha în cara vieţuim face de prisos orĭ-ce comentar întru aceasta.

18. Întemeiarea unuĭ ordin de advocaţĭ spre libera apĕrare atât în cele civile, cât şi în cele criminale. — Aşezămîntul pentru vechiliĭ din 1839 a pus temelia ordinuluĭ advocaţilor în proţesurile civile. Trebue însă ca şi în cele criminale să li se deà dritul apĕrăriĭ, care este primită atât de legile împĕ-

rătescĭ ce aŭ încă putere în ţeară, cât şi de art. 346 din Regle- ment. O organisaţie dar maĭ temeinică este trebuincioasă.

No. 1.745. 1848 August.

19. Întemeiarea ministeruluĭ public. — Aşeḑarea advocaţilor cere neapărat şi a procurorilor, carĭ şi există în Ţeara-Românească.

20. Reforma tribunalelor şi inamovibilitatea judecătorilor.—O mare parte a îngenunchiăriĭ ţēriĭ se poate atribuà tribunalelor. Rĕŭ organisate, rĕŭ compuse, sub înrîurirea directă a Domnuluĭ, în loc de a fi organul şi expresia dreptăţiĭ, ele nu sînt decât instrumentul strîmbătăţiĭ şi al venalităţiĭ şi nu înfăţoşează nicĭ o garanţie impricinaţilor. Reforma lor şi maĭ ales inamovibilitatea judecătorilor, cerută şi de art. 285 al Reglementuluĭ, sînt dar de toată nevoia.

21. Neamestecarea Domnitoruluĭ în ramul judecătoresc, şi aducerea în împlinire a sentenţielor fără întărirea sa. — Domnul prin însăşĭ fiinţa sa de Domnitor trebue să se ţie departe de luptele judecătorescĭ ale particularilor; căcĭ prin amestecarea sa în ele nu face decât a-şĭ comprometà influenţa suverană. El nu trebue, prin urmare, decât a privighià la marşa justiţieĭ, iar nu şi la darea eĭ; căcĭ altmintrelea dreptatea n'ar fi decât un instrument guvernamental în mânile Domnitoruluĭ, precum a şi fost în mânile Mărieĭ Sale Mihail Sturdza V.V. Câte hotărîrĭ date de către Divanul domnesc în conglăsuire de şeapte mădulărĭ, şi carĭ după art. 363 al Reglementuluĭ rĕmân pentru vecĭ sfinte, şed de la începutul domnieĭ sale neîntărite şi neaduse în împlinire, şi câte alte asemenea s'aŭ sfărmat şi nelegiuit s'aŭ trimis în noua cercetare a Tribunalelor!

22. Desfiinţarea a orĭ-ce tribunalurĭ şi comisiĭ excepţionale.—Aceste chiar după Reglementul de astăḑĭ nu sînt tolerate; însă, în contra acestuia, Guvernul de faţă în maĭ multe rândurĭ s'a slujit de ele.

23. Libertatea culturilor.—Moldova a avut pururea de fală de a cunoasce libera întrebuinţare a tutulor culturilor. Religiile prigonite în alte ţērĭ aŭ găsit pururea în ţeara noastră un asil sigur; şi pămîntul romănesc este singurul, carele nu s'a udat cu sânge vĕrsat în răsboaie religioase.

24. Ridicarea morală şi socială a cleruluĭ ortodox.—Formarea cleruluĭ şi aducerea sa într'o stare îmbunătăţită şi însufleţitoare de respect este una din cele maĭ marĭ şi sfinte îngrijirĭ ale fieşte-căruĭ guvern pătruns de datoriile sale către popor.

No. 1.745. 1848 August.

La Românĭ Guvernul de 14 anĭ n'a făcut nimica pentru cler, care cu toate veniturile cele marĭ, și cu toate mijloacele și legile ce sînt de față, și anume art. 415 din Reglement, s'a lăsat în înjositoarea condiție în care se află și maĭ înainte. Clerul de jos maĭ ales este atât de părăsit, în cât este de mirat cum poporul a maĭ păstrat încă vr'un simtiment religios.

25. Organisarea cleruluĭ catolic pentru Româniĭ de această religie.—Peste 50.000 Românĭ sînt catolicĭ. Până acum Guvernul nu s'a ocupat nicĭ de cum cu educația atât morală, cât și religioasă a lor. Clerul lor este străin și nu se sprijinesce de către Stat. Este dar neapĕrat trebuință ca și aceștĭ fiĭ aĭ patrieĭ să tragă parte din folosurile publice.

Clerul lor trebue dar organisat și ținut, ca toate cele-lalte clerurĭ cunoscute, cu cheltueala Statuluĭ. Vechiĭ Domnĭ o cunosceaŭ aceasta prea bine, și singurul venit ce biserica catolică are în Moldova îĭ vine încă din vechile dănuirĭ domnescĭ.

26. Drepturĭ politice pentru orĭ-ce compatrioțĭ de orĭ-ce credință creștină.—Astădĭ numaĭ ortodoxiĭ cred a avé drepturĭ politice, dritul de a stăpânì moșiĭ, etc. Istoria și actele publice ne dovedesc însă că în timpurile dinainte și catoliciĭ se folosiaŭ de asemenea driturĭ. Și încă astădĭ dintre Moldoveniĭ catolicĭ sînt cariĭ, uniĭ aŭ ajuns la întrebuințarea driturilor politice, și alțiĭ stăpânesc moșiĭ încă din vechile dănuirĭ. Sînt maĭ multe sate răzeșescĭ locuite de catolicĭ. Drepturile politice, și aceasta o cere epoha, trebue dar date la toțĭ Româniĭ de lege catolică, protestantă, ariană, etc.

27. Emancipația graduală a Israeliților Moldovenĭ.—Marele numĕr de Israelițĭ străinĭ venițĭ în Moldova, ignoranța adâncă în care această stare se află, cere ca Guvernul să se ocupe neadormit cu această chestie importantă pentru țeară; trebue ca, prin măsurĭ umane și progresive, să se opereze cât maĭ în grabă fusia Israeliților și prefacerea lor într'o stare de cetățenĭ folositorĭ aĭ Statuluĭ.

28. Înturnarea către Stat a averilor mânăstirilor închinate la locurĭ străine.—Toate averile dănuite de către evlavioșiĭ noștri Domnĭ locurilor de jos sînt condiționate. Ținere de sobor, de școlĭ, de spitalurĭ, de case de nebunĭ, de mese pentru săracĭ, aceste sînt principalele condițiĭ, din carĭ însă nicĭ una nu s'a ținut de către părințiĭ grecĭ. O singură mânăstire închinată nu maĭ ține sobor; maĭ multe sînt prefăcute în case de arendatorĭ

și ocupate de mireni, bună oară mânăstirile Buhalnița și Aron Vodă. Cele-lalte condiții sînt tot așă de puțin păzite. Călcarea acestora se dovedesce prin actele dănuitorilor ivite în parte în protesurile orașului Botoșeni cu mânăstirea Sf. Necolai din Păpăuți, ale școalelor publice cu mânăstirea Trei-Ierarchilor, etc. Întrebuințarea însemnatelor venituri ale acestor mânăstiri este un scandal public. Ele dar trebue trase numai decât spre folosul Statului, ca prin ele să se poată ușurà sarcinile publice. Iar locurilor de jos, spre pomenirea dănuitorilor, se va trimite pe tot anul făclii, tămâie, unt-de-lemn, și însuși bani; căci ar fi un păcat național de a lăsà așà averi publice în mânile unor călugări străini, pururea rebeli la legile țării ce-i îngrașă de atâtea veacuri, și cari de la 1832 și până astădi se împotrivesc încă de a respunde Statului mica dare hotărîtă prin art. 79, IV al Reglementului.

No. 1.745. 1848 August.

29. Dritul fie-căruĭ ținut, oraș și comună de a-și controlà administrațiile prin sfaturile ținutale, municipale și comunale. — „Privigherea asupra a tot ceea ce se atinge de fericirea unui oraș nu poate fi mai bine încredințată decât acelor cari câștigă mai cu deosebire folosurile din el“, dice chiar Reglementul, Anexa H. Cu toate acestea, ocârmuirea interesselor comunale, deși dată prin acestași Reglement sfaturilor comunale, a remas pururea în mâna administrației centrale, care și cu aceste venituri a făcut aceea ce a făcut cu toate veniturile țării, în cât a omorît cu totul vieața municipală în Moldova. Trebue dar dat fiește-căruĭ ținut, oraș și comună dritul ca, prin respectivele sale sfaturi, să-și controleze interesele locale, fără amestecarea puterii centrale. Aceste sfaturi ar învià din nou vieața municipală și interesul pentru lucrul public; și, prin urmare, înaintând bună starea comunelor, orașelor și ținuturilor, ar face și bună starea țării întregi. Trebue dar primit de prințip, că tot ce se poate face pe loc să se facă de către puterile locale.

30. Desființarea a ori-ce dări asupra exportației productelor naționale. — În vreme când în alte țări guvernele se silesc de a înlesnì chiar prin premii exportarea productelor naționale, Guvernul Moldovei, chiar în contra legiuirilor înființate, s'a silit a-i pune stavile. Așà, în contra art. 65 al Reglementului, și cu toate protestațiile Adunării obștesci, a păstrat poșlina asupra grânelor, pentru că ea este lăsată în libera dispoziție a Măririi Sale Michail Sturdza V.V. și-i formează o a doua listă civilă — Spre desvoltarea dar a agriculturii și a negoțului

No. 1.745. 1848 August.

vitelor, carĭ sînt cele de căpetenie isvoare ale bogăţieĭ noastre naţionale, trebue desfiinţate orĭ-ce dărĭ asupra exportaţieĭ grânelor, vitelor şi fabricatelor naţionale.

31. Reforma codicelor civilă, comerţială şi criminală, şi a proceduriĭ lor. — Reforma codicelor, deşì cerută şi de art. 426 din Reglement (şi cu anume rostire ca aceasta să se facă de o comisie mixtă, numită de guvernele ambelor Principate, spre a da amânduror ţĕrilor o singură şi aceeaşĭ legislaţie civilă şi penală), de abià a început în aniĭ trecuţĭ, însă în chipul strîmt şi viclean care caracterisează sistemul şi toate îmbunătăţirile guvernuluĭ de astădĭ. De abià partea întâĭ a codiceĭ civile este pregătită, însă trebue curăţită de adăugirile şi schimbările făcute de Măria Sa Domnul Michail Sturdza.

Cea maĭ neapĕrată însă reformă este aceea a codiceĭ criminale, care face ruşine epoheĭ şi Moldoveĭ. Procedura civilă şi criminală trebue asemenea radical prefăcută; căcĭ colecţia ofisurilor şi deslegărilor judecătorescĭ, publicată de Măria Sa Domnul Sturdza, fără maĭ nainte încuviinţare a obştesciĭ Adunărĭ în contra art. 56 din Reglement, este numaĭ un nomol de strâmbătăţĭ şi de interesurĭ particulare aduse la teoriĭ de legiuirĭ generale.

32. Întemeiarea legilor de poliţie şi a aşezămintelor penitenţiare potrivite cu veacul. — Starea de faţă a poliţieĭ, întemeiată numaĭ pe vroinţa şi interesul funcţionarilor însărcinaţĭ cu acest ram delicat al administraţieĭ, şi maĭ ales jalnica şi neomeneasca trataţie a nenorociţilor închişĭ, lipsiţĭ de orĭ-ce căutare, şi lăsaţĭ în cruda disposiţie a temnicerilor, cer neapĕrat reforma sistemuluĭ de astădĭ.

33. O lege energică pentru secarea corupţieĭ rĕspândită în ţeară de către Guvernul de astădĭ. — Abusurile carĭ aŭ adus ţeara în ticăloasa stare în care se află astădĭ explică trebuinţa uneĭ asemenea legĭ.

34. Înlesnirile comerţuluĭ şi libertăţiĭ munciĭ prin: 1. promulgarea legilor de credit spre a asigurà plătirea datoriilor fără excepţie de persoane. 2 Întemeiarea uneĭ băncĭ naţionale şi de escontă, şi a caselor de păstrare. 3. Aşezarea de şcolĭ profesionale. 4. Deschiderea canalurilor şi drumurilor de comunicaţie. 5. Regularea tarifurilor, şi 6. Maĭ ales desfiinţarea a orĭ-ce beilicurĭ, cărăturĭ şi havalele, precum la drumurĭ publice, etc. Toată munca publică trebuind a fi făcută

cu banĭ. — Toate aceste îmbunătățirĭ practice n'aŭ trebuință de un maĭ departe comentar.

No. 1.745. 1848 August.

În privirea acestor mântuitoare instituțiĭ, propuse de partida națională, nu în folosul sĕŭ în parte, ci în folosul națieĭ întregĭ, intitulațiĭ aristrocrațĭ, de la sine și cu bucurie se leapĕdă de privileghiurile ce le aŭ, saŭ prin moștenire, saŭ prin legile înființate, și se primesc:

I. A se oborî orĭ-ce rangurĭ și privileghiurĭ personale saŭ de nascere. — În țĕrile Românescĭ nimic n'a fost moștenitor, afară decât proprietatea și numele familieĭ. Ca în tóte Staturile Orientuluĭ, nobleța este necunoscută; căcĭ boeria nu însemnează decât funcție publică, la care fiește-care Român poate ajunge după chiar legile de astădĭ. Boeria de abià în timpurile nouĕ a luat mersul uneĭ noblețe, nepotrivite și contrare cu toate instituțiile țĕriĭ. Boeria însă chiar astădĭ nu se poate câștigà decât prin slujbă către Stat, și nu dă alt drit decât acel al elecțieĭ și al eligibilitățiĭ, precum și al scutiriĭ de bir, care asemenea este numaĭ un privileghiŭ personal. Boeria este dar personală, pentru că feciorul de boer ce nu are rang nu se poate alege deputat, și fiiĭ sĕĭ sînt birnicĭ. Dritul de elecție și de eligibilitate păstrându-se, și încă și întindĕndu-se, iar scutirea de bir ne maĭ putĕndu-se păstrà pentru nimenĭ, la ce ar maĭ trebuì rangurile de Logofĕt mare, Vornic mare, Spătar și Șătrar, nisce titlurĭ secĭ, carĭ de mult numaĭ represintează funcțiile la carĭ eraŭ lipite. Ele dar astădĭ trebuesc oborîte ca nisce rĕmășițĭ ale timpurilor feudale, și carĭ odată, trecĕnd granița, sînt necunoscute întregiĭ Evrope și, prin urmare, nu procură titularilor nicĭ măcar deșearta glorie ce prin tractirurĭ aduc încă cuvintele de ducă, conte și baron. Logofețiĭ ceĭ marĭ, Vorniciĭ, Agiĭ, Baniĭ, Pitariĭ, și alțĭ asemenea boerĭ de astădĭ, pot fi, și vor fi și fără aceste titlurĭ, în capul națieĭ prin cultura, bogăția și iubirea lor către patrie. Multă vreme dar, vor avé încă spre a nu se teme de concurenție; singurul lucru ce le rĕmâne să facă este să păstreze prin merit aceea ce până acum aŭ avut numaĭ prin privileghiŭ. Rangurile dar, adăugim încă, ca nisce jucăriĭ date numaĭ deșertăciuniĭ, trebuesc desființate; căcĭ a păstrà o nobleță, o aristocrație acolo unde există, se înțelege; dar a o creà la anul 1848 acolo unde n'a fost nicĭ odată, ar fi o pré mare nebunie, și de care Româniĭ vor sci a rĕmâné străinĭ.

II. A face parte la îndatoririle, sarcinile și dă-

No. 1.745. 1848 August.

rile Statuluĭ, prin urmare a se supune la o contribuție generală, fieşte-care în proporția facultăților şi a averiĭ sale. — În vechea Moldovă, toțĭ Moldoveniĭ luaŭ de o potrivă parte la însărcinările Statuluĭ; toțĭ plătiaŭ birul sângeluĭ, toțĭ contribuiaŭ la dările publice, Logofĕtul cel mare, cât şi cel de pe urmă sătean, fieşte-care după mijloacele sale. O singură excepție erà făcută în favorul funcționarilor marĭ aĭ Statuluĭ, pe câtă vreme eraŭ în funcțiĭ lucrative, de la Vel Logofĕt până la Vel Stolnic, pentru că această scutire le erà singura leafă. De abià Domnul Fanariot Constantin N. Mavrocordat, vroind a trage în partida sa pre boerĭ, adică funcționarĭ, pentru ca maĭ lesne să poata împilà poporul, oborî acest prințip de dreptate, şi întroduse clase privileghiate, adică scutite de bir. Pentru întâiaşĭ dată prin chrisovul sĕŭ din Mart 1737, se hotărî ca „boeriĭ de la Vel Logefĕt până la Treti Logofăt, atât dumnealor cât şi fiiĭ dumi-lor-sale, nu numaĭ când vor fi întru dregĕtoriĭ, ce şi lipsițĭ fiind, de dajde mazilească ce da pre an să fie slobodĭ şi ertațĭ“, însă şi aceasta, cu condiție „pentru că de subt legăturile dajdieĭ slobodindu-se şi odihnindu-se, maĭ cu ferbinte sîrgueală să se afle către slujbele şi poroncile stăpânescĭ“.

Această excepție, odată făcută, toate clasele înstărite aŭ mijlocit a se folosì de ea; şi astădĭ toate greutățile şi dările Statuluĭ în contra a orĭ-ce dreptățĭ, reazimă numaĭ pe acel maĭ sărac, pe acel ce n'are ale luĭ decât trupul sĕŭ, adică pe locuitorul sătean: numaĭ acesta plătesce pe Domn, care nu scie de dînsul, pre administrator care-l fură, pre judecător la care nicĭ odată nu cere dreptate, pre slujitor care-l ține sub biciŭ, pre militar care n'are ce să-ĭ apere, căcĭ țĕranul n'are nimic al luĭ sub soare, nicĭ măcar bordeiul unde îşĭ odihnesce obositele mădulărĭ.

Atât dreptatea, cât şi epoha în care viețuim, nu maĭ puțin şi chiar interesul bine înțeles al patrieĭ, cer dar neapĕrat ca să ne întoarcem la vechiul şi mântuitorul prințip al contribuțieĭ generale; pentru că numaĭ din libera şi de o potrivă desvoltare a tutulor puterilor Statuluĭ, şi întrebuințarea lor spre folosul general, atârnă fericirea țĕriĭ.

Obştesc şi adevĕrat patriotism însă poate să fie numaĭ acolo, unde patria îşĭ tratează fiiĭ cu o de o potrivă dreptate şi dragoste, supuindu-ĭ la aceleaşĭ îndatorirĭ şi driturĭ.

III. A jertfì în folosul Statuluĭ baniĭ despăgubiriĭ

No. 1.745. 1848 August.

scutelnicilor, păstrându-se ca pensie numaĭ aceĭ pentru nevoiașĭ, văduve și orfanĭ. — De îndată ce rangurile și privileghiurile se desființează, de la sine cade și această despăgubire pentru un privileghiŭ trecut; și apoĭ acest condeiŭ al budgetuluĭ, împărțit la maĭ multe sute, dă beneficianților un venit prea puțin însemnat, când, întrebuințat întreg, ar puté să aducă țěriĭ un folos mult maĭ mare.

IV. A se desființà robia de pe pămîntul românesc, cu despăgubirea numaĭ acelora ce ar cere-o. — Un Stat constituțional cu robĭ ar fi o monstruositate. Desrobirea Țiganilor Statuluĭ și aĭ mânăstirilor rostită de obșteasca Adunare, în aniĭ trecuțĭ, trage de la sine și desrobirea Țiganilor particularĭ; căcĭ un prinţip nu poate să fie primit de bun pentru uniĭ, și aruncat de rĕŭ pentru alțiĭ. În seanța din 5 Avgust 1746, obșteasca Adunare a Țĕriĭ Românescĭ ḑiceà că ea nu cunoasce maĭ greŭ și maĭ mare păcat de cât a avé pe frațiĭ noștri ceĭ întru Christos sub jugul robieĭ noastre, de vreme ce sf. Evanghelie ne ḑice: Iubesce pre aproapele tĕŭ ca însușĭ pre tine.

Ca următorĭ dar acesteĭ poroncĭ, nu trebue să robim pre frațiĭ noștri. Căcĭ robia n'a fost de nicĭ un folos, ci încă un obiceiŭ de mare pagubă sufletelor noastre, rĕmasă fiind de la strămoșĭ ca un blestem asupra capetelor noastre. Aceea ce dar cu maĭ mult de o sută de anĭ o ḑiceaŭ strămoșiĭ noștri, nu vom ḑice-o și noĭ astăḑĭ în veacul luminilor, și am maĭ puté oare răbdà pata de a avé robĭ, noĭ, carĭ voim a fi o nație liberă?

V. A se oborî boerescul și a se face proprietarĭ pre toțĭ gospodariĭ sătenĭ, dându-se însă o dreaptă despăgubire vechilor stăpânĭ aĭ pămîntuluĭ. Această despăgubire și modul eĭ se vor hotărî de către cea întâĭ obștească Adunare, aleasă după noul chip arătat la art. 3 al reformelor de maĭ sus. — Puterea și fericirea unuĭ Stat se află în puterea și în fericirea mulțimiĭ, adică a natieĭ. O nație însă, care numĕră numaĭ treĭ miĭ de oamenĭ înzestrațĭ cu driturĭ și averĭ, singuriĭ adevĕrațĭ cetățenĭ, nu merită acest nume. Moldova însă n'are maĭ mulțĭ cetățenĭ; căcĭ toțĭ ceĭ-lalțĭ carĭ peste aceștĭ treĭ miĭ de privileghiațĭ și până la un milion și jumătate formează populația țĕriĭ, sînt numaĭ nisce locuitorĭ desbrăcațĭ de toate driturile, de toată buna stare materială și intelectuală, și supușĭ numaĭ dărilor și greutăților țĕriĭ. Locuitoriĭ sătenĭ sînt, maĭ ales, în cea maĭ ticăloasă stare, nefiind decât nisce instrumente de

No. 1.745. 1848 August.

muncă în mânile Guvernuluĭ, ale proprietarilor și ale posesorilor de moșiĭ, în practică lipițĭ încă pămîntuluĭ, pre care de sute de anĭ îl lucrează în folosul altora, și prin urmare întorșĭ la vechea v e c i n ă t a t e. În toate reformele bune saŭ rele, câte s'aŭ făcut până acum pentru țeară în timpurile maĭ nouĕ, nimica nu s'a statornicit pentru această numeroasă și nenorocită clasă, nădejdea și puterea patrieĭ; ba încă Reglementul, în lòc de a-ĭ îmbunătățì, ĭ-a asprit și maĭ mult ticăloasa soarte. Omenirea, dreptatea, interesul țĕriĭ și chiar interesul proprietarilor de moșiĭ cer dar neapĕrat îmbunătățirea radicală a acesteĭ stărĭ, prin desființarea boeresculuĭ și prefacerea țĕranilor în micĭ proprietarĭ, dându-li-se pămînturile pre carĭ le-aŭ înrodit cu sudorile lor. O m e n i r e a pentru că nu este omenesc ca omul să exploateze pre om, ca ceĭ mulțĭ să fie instrumentele de muncă ale celor puținĭ, și că un popor întreg să-șĭ jertfească vieața în folosul unora, în contra principiilor evanghelice și ale adevĕrateĭ libertățĭ. D r e p t a t e a, pentru că desființând boerescul și întemeind proprietatea între locuitoriĭ sătenĭ, ar fi a îndreptà crudele strîmbătățĭ ale veacurilor trecute. Este istoricesce dovedit că, în timpurile din început, maĭ fiește-care Român erà proprietar, și că numaĭ sila și puterea celor marĭ aŭ desbrăcat pre o mare parte din sătenĭ de pămînturile și de chiar libertatea lor.[1]) Și chiar în dilele de astădĭ, câte moșiĭ rĕzășescĭ s'aŭ desființat prin silă și strîmbătate? I n t e r e s u l ț ĕ r i ĭ, pentru că proprietatea este cel maĭ puternic instrument de civilisație, și dacă vroim serios să ne civilisăm țeara, trebue să avem mulțĭ proprietarĭ. Numaĭ o țeară ce are mulțĭ proprietarĭ este tare; căcĭ numaĭ acolo unde este rĕspândit i u b i r e a p ă m î n t u l u ĭ, este rĕspândit și i u b i r e a p a t r i e ĭ. Astădĭ însă, pentru ce țĕranul șĭ-ar iubì și șĭ-ar apĕrà o patrie, unde el nu are nicĭ un drept, ci numaĭ îndatorirĭ și sarcinĭ? I n t e r e s u l p a r t i c u l a r a l p r o p r i e t a r i l o r, pentru că pragmatic se poate dovedì că desființarea boeresculuĭ nu numaĭ n'ar împuținà, dar încă în curând ar sporì prețul pămîntuluĭ, prin immulțirea populațieĭ și libertatea munciĭ; și că prin urmare, o falce le-ar da un venit maĭ mare decât astădĭ le aduce douĕ fălcĭ; pentru că este sciut că munca liberă îĭ maĭ roditoare decât munca silită, adică boerescul, și pentru că în sfârșit proprietariĭ s'ar vedé scutițĭ și de multe îndatorirĭ ce aŭ către muncitorĭ, spre pildă: de a-ĭ hrănì

---

[1]) Vedĭ anaforaua obștesciĭ Adunărĭ a Moldavieĭ din 1817, pentru felul proprietățiĭ în țeară în vechime. Și M a g a z i n u l D a c i e ĭ, t. 2, p. 229.

No. 1.745.
1848
August.

în vreme de foame, de a le plătì birul în timp de lipsă, etc. În tot felul dar boerescul trebue desființat, ca rĕmășiță a robieĭ, ca contrariŭ veaculuĭ, ca însărcinător și pentru acel ce-l face și pentru acel ce se folosesce de el și, în sfârșit, ca înlesnitor asupririlor și arbitraruluĭ și, prin urmare, exersând o înrîurire rea asupra caracteruluĭ, vrednicieĭ și moralitățiĭ locuitorilor sătenĭ, puterea cea maĭ mare a unuĭ stat. Boerescul este desființat în Transilvania, Bucovina și Țeara-Românească; cum dar, decât prin silă s'ar maĭ puté ține în muncă pre Românul din Moldova, când el vede pre frate-sĕŭ din învecinatele țĕrĭ liber și bucurându-se de toate driturile cetățenescĭ? Sila însă n'ar face decât a înrodì sĕmînța de ură ce începe a se rĕspândì asupra stăpânilor de moșiĭ. De datoria dar și de interesul acestora este ca să depărteze primejdia, ca nu din excesul numaĭ al rĕuluĭ să easă binele; iar întîmplările din Galiția să le slujească de o cumplită și mântuitoare pildă. Astădĭ maĭ toată Europa a oborît munca silită, numită robotă, clacă, boeresc, saŭ cu orĭ-ce altă numire. Chiar în Turcia, și anume în Bosnia, Avgustul nostru Suzeran a desființat-o. Cum dar numaĭ Moldova ar puté să se împotrivească acesteĭ reforme adevĕrat europeană, tocmaĭ Moldova, pentru care din pricina învecinăriĭ cu Bucovina și Transilvania, desființarea boerescuĭ și apropriația țĕranilor este o chestie de siguranție publică, de pace, de vieață, în sfârșit, și care prin urmare trebue hotărîtă cât maĭ în grabă? Căcĭ nimenĭ din aceĭ ce vroesc binele țĕriĭ nu ignorează că timpul face necontenit maĭ grele de hotărît chestiile ce sînt de-a pururea prelungite pe altă dată. Pacĭnica dar hotărâre a chestieĭ apropriațieĭ țĕranilor, astădĭ încă ușoară, într'un an va fi maĭ grea, și în doĭ va fi cu neputință. Ea astădĭ atârnă încă de la noĭ; să luăm dar seama, ca în curând să nu se hotărască fără de noĭ și cu vĕrsare de pâraie de sânge!

Pe lângă toate aceste radicale instituțiĭ, singurele carĭ ne pot regenerà patria, apoĭ partida națională maĭ propune una, ca cunună tuturor, ca cheia bolțeĭ, fără care s'ar prăbușì tot edificiul național; aceasta este Unirea Moldoveĭ cu Țeara-Românească, pe temeiul puncturilor de maĭ sus, și carĭ se vor puté modificà de către Adunarea obștească constituantă a ambelor țĕrĭ unite; o unire, dorită de veacurĭ de toțĭ Româniĭ ceĭ maĭ însemnațĭ, aĭ amânduror Principatelor, o unire pre care, după spiritul timpurilor, cu armele în mână aŭ vroit să o săvârșească Ștefan-cel-Mare și Michail Viteazul, carele și ajunsese a se intitulà: Cu mila

No. 1.745. 1848 August.

lui Dumneḍeŭ, Domn al Ţĕriĭ-Românescĭ, al Moldoveĭ şi al Ardealuluĭ. Prejudeţele veaculuĭ şi intrigile străinilor până acum aŭ stavilat această unire. Atăḍĭ însă, împrejurările ne sînt maĭ favorabile ca să putem realisà aceea ce strămoşilor noştri le-a fost cu putinţă numaĭ de a dori. Prejudeţe şi antipatiĭ naţionale nu maĭ sînt de mult între noĭ. Chiar străiniĭ n'ar puté cu drept a ne fi contrarĭ, fiind-că această unire n'ar jignì driturile nimĕnuĭ. Turcia este acum deplin convinsă că, deosebindu-se de timpurile trecute şi de părinţiĭ lor, Româniĭ de astăḍĭ aŭ via dorinţă, şi este de interesul lor de a fi strîns uniţĭ cu Imperia otomană, şi că singura lor mântuire este de a se ţiné sub egida integrităţiĭ Turcieĭ, închezaşluită de marile Puterĭ ale Europeĭ. Unirea Principatelor, întărindu-le pre aceste, ar întărì însă şi legăturile carĭ le lipesc către puterea suzerană; şi iarăşĭ numaĭ legăturile cu această din urmă pot să facă pre Românĭ puternicĭ prin neatârnarea Turcieĭ, care închezăşluesce pre a noastră. Căcĭ Turcia, prin dritul suzeranităţiĭ sale, este îndatorită a ne apĕrà şi libertatea noastră. Cât pentru Rosia, chiar în imputările şi amerinţările ce face Românilor prin depeşa sa din 19 Iulie trecut, ea tot se întemeiează pe vechile tractaturĭ; prin aceasta însă ea nu numaĭ că nu slăbesce, dar încă întăresce driturile Românilor, căcĭ tocmaĭ pe tractate şi aceştia se întemeiează spre a reclamà autonomia lor şi dritul de a-şĭ unì ţĕrile. În zadar depeşa ministerială ḍice că Principatele nu pot să-şĭ prefacă regimul administrativ, fără încuviinţarea ambelor Curţĭ, de vreme ce aŭ îndatorirĭ positive atât către puterea suzerană, cât şi către puterea protectriţă; căcĭ articolul 5 al Tractatuluĭ de Adrianopole, pe care Rusia însăşĭ îşĭ întemeiează reclamaţiile, prin chiar cuvintele sale, cunoasce Românilor vechile capitulaţiĭ şi, prin urmare, şi cea dintâĭ condiţie a acestora, adică dritul autonomieĭ. „Find-că Principatele Moldova şi Ţeara-Românească, ḍice acest articol al Tractatuluĭ, în urma uneĭ capitulaţiĭ s'a pus sub suzeranitatea Înalteĭ Porţĭ, şi fiind-că Rosia a chezăşluit fericirea lor, s'a hotărît ca ele să ţie toate privileghiile şi sloboḍeniile ce li s'aŭ fost învoit, saŭ prin capitulaţiile lor, saŭ prin tractaturile încheiate între aceste două imperiĭ, saŭ prin hatişerifurile sloboḍite în deosebite vremĭ", etc. În zadar, asemenea, aceastaşĭ depeşă face Românilor o crimă din dorinţa lor de a-şĭ împreunà ţĕrile, ḍicênd că Rosia nu poate ertà de a vedé, în locul

No. 1.745. 1848 August.

a m b e l o r P r i n c i p a t e, i v i r e a u n u ĭ n o ŭ s t a t, etc. La acestea va rĕspunde iarăşĭ Rosia, adecă chiar Reglementul făcut de ea, şi pre care ea astăḑĭ vroesce prin baionete a-l impune Românilor. În adevĕr, acest Reglement, făcut după instrucţiile sale, sub presidenţia unuĭ amploiat al sĕŭ, redigat de oamenĭ aleşĭ de ea, singur învită pre Românĭ de a se unì, rostind lămurit că nouĕle instituţiĭ nu li s'aŭ dat decât spre a pregăti şi a aduce în împlinire această unire. „Începutul, religia, ḑice Reglementul Moldoveĭ, art. 425, cap, IX, obiceiurile şi asemĕnarea limbiĭ locuitorilor acestor douĕ Principaturĭ, precum şi trebuinţele ale ambelor părţĭ, cuprind din însăşĭ descălecarea lor elementurile n e d e s p ă r ţ i t e ĭ u n i r ĭ, care s'a împedicat şi s'a întârḑiat de întâmplătoarele împrejurărĭ. Mântuitoarele folosurĭ ale roduluĭ ce s'ar nasce din întrunirea acestor douĕ naţiĭ sînt netăgăduite. E l e m e n t u r i l e î n t r u n i r i ĭ M o l d o-R o m â n i l o r s e a f l ă a ş e z a t e p r i n a c e s t R e g l e m e n t, prin asemĕnatele temeiurĭ ale administraţieĭ acestor douĕ ţĕrĭ." Aşà dar, chiar când Româniĭ n'ar fi gândit la folosurile ce le-ar venì prin unirea Principatelor, acest articol ar fi fost în destul spre a-ĭ luminà despre adevĕratele lor interesurĭ. Tot acest articol este cel maĭ bun rĕspuns, cea maĭ mare desvinovăţire ce eĭ pot face la imputările depeşeĭ din 19 Iulie. Eĭ dar lasă Ministeruluĭ împĕrătesc al Rusieĭ de a explicà contradicţia manifestă ce este între acest articol al Reglementuluĭ din 1830, opera sa, care singură ne sfătuesce u n i r e a P r i n c i p a t e l o r, şi între depeşa sa din 1848, care din această unire ne face o crimă. Acestea sînt singurele mântuitoare instituţiĭ, carĭ pot introduce în Principate linişte, pacea şi buna stare materială şi intelectuală şi, prin urmare, a le aduce a c e a f e r i c i r e p e c a r e R o s i a a î n c h e z ă ş l u i t-o R o m â n i l o r î n f a ţ a E u r o p e ĭ. Turcia, prin maĭ multe doveḑĭ, ne-a arătat că nu ne este contrarie; în adevĕr, ea simţesce că este atât interesul sĕŭ cât şi al nostru, ca România să fie tare şi neatârnată în cele din lăuntru, şi aceasta a declarat-o prin maĭ multe acte publice. Eată ce ḑice unul din cele maĭ luminate organe ale sale, jurnalul din Constantinopole, din 26 Iunie trecut: „În Valachia şi Moldavia, Curţile suzerană şi protectriţă aŭ trimis fieşte care un comisar extraordinar, spre a se încredinţà acolo de starea lucrurilor şi a linişti duhurile, precum şi a întărì, dacă ar fi trebuinţă, driturile ce ele aŭ din tractaturĭ. Noĭ nu socotim că ar resultà din misia representanţilor ambelor Curţĭ ce-và care să fie în oposiţie cu interesele Principatelor şi duhul conven-

No. 1.745. 1848 August.

ţiilor. E p o h a n o a s t r ă a r e d e c e l î n t â i ŭ c a r a c t e r t r i u m f u l d r i t u l u ĭ a s u p r a t ă r i e ĭ, şi se deosibesce prin aceasta însuşĭ de timpurile de maĭ nainte. Este statornic, că înaintea uneĭ bune dreptăţĭ, dritul celuĭ maĭ slab are tot aceeaşĭ putere ca şi dritul celuĭ maĭ tare. Dar aicĭ nicĭ nu este locul de a pomenì acest adevĕr; nimenĭ, negreşit, nu-l tăgăduesce. Turcia, care se arată liberală acolo, unde suveranitatea sa este plină şi întreagă, n'are, după cum scim, cea maĭ mică dorinţă, lucrând ca Curte suzerană, adică cu un maĭ mic grad de putere, de a se depărtà de la fireasca sa dreptate. În Turcia şi în Principaturĭ este această convicţie intimă şi foarte mântuitoare, că adică, dacă păstrarea legăturilor ce sînt între Turcia şi Principate este trebuincioasă acestora din urmă, neatârnarea lor nu este maĭ puţin trebuitoare celeĭ dintâĭ; şi din această convicţie isvorĕsc neapĕrat relaţiĭ nu numaĭ de prietenie, dar încă de dreptate, carĭ sfătuesc de a întărì necontenit, şi nu de a slăbì tot ce ţine la existenţa staturilor tributare şi la securitatea puteriĭ suzerane. A încheià din această dreaptă apreţiaţie, că Turcia nu poate nicĭ nu trebue să se împotrivească la îmbunătăţirile ce Principatele judecă folositor de a introduce în legile lor, este un lucru uşor şi logic. Turcia nu are drit şi încă maĭ puţin interes de a se împotrivì la acestea, şi când ea a învĕţat atât şi învaţă în toate ḑilele a estimà cât preţuesce neatârnarea staturilor, negreşit că nu ea tocmaĭ ar puté avé ideia de a o jignì cât de puţin. Nu este asemenea de socotit, urmează acelaşĭ jurnal, că aceea ce Curtea suzerană nu va face, se va face de către Curtea protectriţă. Driturile acestea sînt mărginite ca şi driturile celeĭ-lalte, prin deosebitele tractate ce formează temelia Constituţieĭ de acum a Principatelor. Caracterul eĭ chiar arată natura misieĭ sale. Dacă vre-o putere oare-care ar voì să strîmtoreze saŭ să împuţineze neatârnarea lor, saŭ să exerceze asupra lor o apĕsare care ar fi primejdioasă intereselor lor, după cererea ce i s'ar face de ele saŭ de una din ele, ar avé loc întrebuinţarea protecţieĭ sale. Ce noĭ ḑicem de Curtea protectriţă, vom ḑice-o încă maĭ bine de Curtea suzerană, căreia codica naţiilor dă o superioritate de drit şi, prin urmare, o datorie de obligaţie maĭ mare. Acţia ambelor Curţĭ privesce maĭ mult p r i m e j d i i l e d i n a f a r ă ce ar puté să amerinţe Principatele, de cât d i r e c ţ i a d i n l ă u n t r u a trebilor lor. Aceasta se dovedesce lămurit din actul anexat la articolul 5 din tractatul de Andrianopol iscălit la 1829, şi în care este ḑis, pentru ceea ce privesce Moldo-Valachia: „Că Domniĭ vor

ocârmuì slobod pentru tot ce se atinge de trebile din lăuntru ale țĕriĭ, și că eĭ nu vor fi oprițĭ în ocârmuire prin nicĭ o poroncă împotrivitoare driturilor lor."

No. 1.745. 1848 August.

Această stipulație este potrivită cu dritul gintelor. Eată ce ḑice întru aceasta Vattel: „Un stat slab care pentru siguranța sa se pune sub protecția unuĭ maĭ puternic, și se îndatoresce, spre recunoscință, la maĭ multe îndatorirĭ în echivalentul acesteĭ protecțiĭ, fără însă a se desbrăcà de guvernul și de suveranitatea sa, prin aceasta nu contenesce de a figurà între suveraniĭ ce nu cunosc altă lege decât dritul gintelor."

Aceste drepte considerațiĭ, întemeiate pe adevĕrata stare a lucrurilor, pe duhul tractatelor și pe dritul gintelor, arată îndestul carĭ sînt driturile, datoriile și rolul Rosieĭ către Principatele Românescĭ. Nu este însă de prisos de a adăogì și următoarele facturĭ, trase din nepărtinitoarea istorie:

A fost o vreme când Valachia și Moldova, deșì de sute de anĭ puse de bună voie sub suzeranitatea Înalteĭ Porțĭ, păstraŭ încă maĭ toate libertățile ce le fuseseră asigurate prin tractatele luĭ Mircea și al luĭ Bogdan. Amândouĕ țĕrile aveaŭ deplină neatârnare, ocârmuirĭ și Domnĭ naționalĭ, hotarele, instituțiile și religia sfînt respectate, și, în sfîrșit, toate driturile și însușirile a douĕ staturĭ suverane, destul de puternice, pentru ca alianța lor să fie căutată de ceĭ maĭ marĭ monarchĭ aĭ Europeĭ. Împĕratul Germanieĭ și Țarul Rosieĭ rivalisaŭ spre a dobândì prieteșugul și cooperația acestor Principate, ocârmuite de Domniĭ Constantin Brâncoveanu și Dimitrie Cantemir. Aceasta erà la anul 1711, când Petru-cel-Mare se hotărî de a pune în lucrare p l a n u r i l e s a l e d e c u c e r i r e a s u p r a T u r c i e ĭ. Spre aceasta el propuse și făcù tractaturĭ cu Valachia și Moldavia, și răsboiul fu declarat Înalteĭ Porțĭ. Moldova, fericită și bine organisată, după mărturisirea a însușĭ reformatoruluĭ Rosieĭ,[1]) se jertfì pentru coreligionariĭ sĕĭ. Pacea însă cea de la Prut fu totușĭ încheiată. Sute de familiĭ, din cele maĭ întâĭ ale țĕriĭ cu Domnul Cantemir, jertfe ale râvneĭ lor, îșĭ părăsiră patria; și ambele Principate fură lăsate de către Petru-cel-Mare nenorociteĭ lor soarte. Atuncĭ Turcia, spre a le pedepsì de plecarea lor către o imperie străină, le dădù (maĭ ales pre Moldova) în prada Tătarilor, le călcă în picioare vechile tractaturĭ, le înconjură hotarele cu cetățĭ turcescĭ, zidite pe pămînt romănesc, cu

[1]) Chronica luĭ Ioan Neculce, pag. 348.

No. 1.745. 1848 August.

banĭ şi cu muncă românească, tăiă pe Domnul Brâncoveanu cu toată familia sa (căcĭ Cantemir erà fugit), şi puţin lipsì ca Principatele să se prefacă în paşalîcurĭ. Umbre de Domnĭ fură păstraţĭ, însă şi aceştia numiţĭ numaĭ dintre Greciĭ Fanaruluĭ; căcĭ, de la 1711, Domnĭ pămînteni nu se maĭ suiră pe robitele tronurĭ ale Moldoveĭ şi Valachieĭ. Aşà, aceste nenorocite ţĕrĭ, cu perderea celor maĭ marĭ şi sfinte driturĭ, plătiră cea întâĭ alianţă a lor cu Rosia ortodoxă!

O maĭ bună rĕsplătire Româniĭ nu avură pentru cele-lalte ale lor îndelungate şi dureroase jertfe către Rosia, în răsboaiele ce aceasta a maĭ avut cu Turcia, într'un timp de aproape de un veac. În a doua campanie, de la 1736 până la 1740, când Feldmarşalul Münich intră în Moldova, ţeara cu Mitropolitul în cap îĭ eşì înainte, primì armia rosiană ca o armie de fraţĭ, o hrănì anĭ întregĭ, o sporì cu trupe româneseĭ, şi-ĭ dădù, în sfîrşit, ajutor şi ospitalitate. Când însă se încheie pacea, Mitropolitul Anton şi cu alte sute de familiĭ fură din noŭ siliţĭ a-şĭ părăsì turma şi ţeara. Iar Moldova fu iarăşĭ lăsată pradă rĕsbunăriĭ Turcieĭ, fără nicĭ o apĕrare din partea Rosieĭ, căcĭ Münich, în retragerea sa, spre rĕsplătire se mărginì a da Iaşiĭ în jaful oştenilor sĕĭ, amerinţă oraşul cu foc, dacă nu i s'ar da o nouă sumă de banĭ, luă spre aceasta pre caimacamiĭ ţĕriĭ în fieare până la Hotin, şi când trecù Nistrul, „a trimis, dic istoriciĭ contimporanĭ, de a robit mulţĭ oamenĭ din ţinuturile Hotinul şi Cernăuţiĭ şi-ĭ împărţià ca pe dobitoace; uniĭ luaŭ bărbaţiĭ, alţiĭ femeile, alţiĭ copiiĭ, şi-ĭ vindeaŭ uniĭ la alţiĭ, fără leac de milă, maĭ rĕŭ decât Tătariĭ [1]). În a treia campanie de la 1769 până la 1774, Româniĭ aŭ dat Rosieĭ aceleeaşĭ dovedĭ de credinţă şi de ajutor, prin arme, oamenĭ, proviant; eĭ aŭ împreună lucrat atât de mult cu oştile împĕrătescĭ în contra Turcieĭ, în cât Înalta Poartă spre pedeapsă, prin o fetvà a mareluĭ Muftiŭ a dat Moldova şi Valachia în prada oştilor sale, dându-le voie să jefuească, să ardă, să taie, fără îngrădire. Imperatriţa Ecaterina prin manifestul sĕŭ din 16 Decemvrie 1769, cetit de şease orĭ prin bisericile româneseĭ, făgăduise statornic că va apĕrà în vecĭ Principatele despre Turcĭ. Pacea de la Kainargi s'a făcut însă; Suveraniĭ Moldoveĭ şi Valachieĭ s'aŭ întors Turcieĭ, ca rĕsplătire pentru pustiirea ţĕrilor şi pentru pâraiele de sânge românesc vĕrsat pentru

---

[1]) Engels Geschichte der Moldau, p. 300, şi cererile Feldmarşaluluĭ Münich, în Neculce, pag. 450, etc.

No. 1.745. 1848 August.

Rosia; şi o a treia oară miĭ de Moldovenĭ, comprometaţĭ, îşĭ părăsiră patria lăsată rĕsbunăriĭ Turcieĭ, şi din noŭ desbrăcată (cu toată protecţia Rosieĭ, şi numaĭ din pricina Rosieĭ) de puţinele driturĭ ce-ĭ maĭ rĕmaseră nejignite; şi ce este maĭ mult, cu toate cererile Mitropolituluĭ şi a obşteseiĭ Adunărĭ, pentru integritatea Moldoveĭ, şi cu toată protestaţia Domnuluĭ Ghica V.V., carele pe urmă spre pedeapsă fu şi omorît, Rosia smulse Bucovina şi o dădù ca dar aliateĭ sale, Austrieĭ.

Rosia a întreprins asupra Turcieĭ a patra campanie, acea de la 1787 până la 1791.

În vreme când ceĭ maĭ însemnaţĭ boerĭ aĭ Moldoveĭ şi Valachieĭ, jertfe ale simpatieĭ lor pentru Curtea de San-Petersburg, eraŭ uniĭ desbrăcaţĭ de averile lor şi alţiĭ prin poronca Sultanuluĭ închişĭ în insulele Archipelaguluĭ, în mânăstirile Bulgarieĭ şi ale Atosuluĭ, în Albania şi în temniţele Constantinopoluluĭ, [1]) amândouĕ ţĕrile suferiaŭ toate greutăţile unuĭ răsboiŭ cumplit, fiind teatrul a sângeroaselor lupte dintre Austro-Ruşĭ şi Turcĭ. Pacea de Iaşĭ se încheie, fără însă să aducă patrieĭ noastre vre-o fericită prefacere. Biata ţeară, pustie şi prefăcută în cenuşă, fu întoarsă Turcieĭ cu oareşĭ-carĭ închezăşluirĭ, carĭ nicĭ odată nu s'aŭ păzit; căcĭ atât Moldova cât şi Valachia, tocmaĭ pentru râvna lor pentru Rosia, a urmat a se tratà de către Înalta Poartă ca nisce ţĕrĭ haine, pururea gata, precum din nenorocire aŭ şi fost, de a se unì cu imperia coreligionară în contra Suzeranuluĭ lor.

O a cincia campanie se deschise asupra Turcieĭ, acea de la 1806 până la 1812. Cine ignorează, căcĭ faptele sînt maĭ contimporane, toate nenorocirile, toate greutăţile, toată pustiirea, ce Principatele, şi maĭ ales Moldavia, aŭ pătimit în acest crunt răsboiŭ, care n'a ţinut maĭ puţin decât şease anĭ. Uşurarea însă şi rĕsplătirea la încheierea păciĭ de Bucurescĭ fu luarea a jumătate de Moldova de către acea putere protectriţă, pentru care Româniĭ s'aŭ fost jertfit în atâtea rândurĭ. Basarabia se întrupă cu Rosia, şi puţin erà ca proprietariĭ Moldovenĭ să se vadă lipsiţĭ de chiar moşiile ce le rĕmăseseră din a stânga Prutuluĭ. A trebuit bunătatea personală a Împĕratuluĭ Alexandru, pentru ca să le lase această mângâiere pentru înjumătăţirea patrieĭ. Incorporaţia însă a Basarabieĭ este cel maĭ bun rĕspuns la depeşa din 19 Iulie, care ḑice că: „Trecutul rĕspunde pentru vremea de faţă.

[1]) Fotino, Istoria Dacieĭ, t. 2, p. 360, şi t. 3, p. 376.

No. 1.745. 1848 August.

Maĭ mult decât odată în timpurĭ de maĭ nainte, noĭ (Rosia) am ocupat totul saŭ o parte a Principatelor, şi credincioşĭ paroleĭ ce daserăm despre aceasta maĭ înainte, noĭ le-am deşertat, de îndată ce s'aŭ împlinit condiţiile ce am fost pus pentru retragerea noastră."

Aceasta este numaĭ scurta descriere a jertfelor făcute Rosieĭ de către Românĭ, de la Petru-cel-Mare şi până la epoca celeĭ de pe urmă campaniĭ asupra Turcieĭ din 1828. A tăgăduì aceste jertfe ar fi a tăgăduì însăşĭ istoria. Însă spre nu a fi învinovăţiţĭ de rea credinţă, trebue să arătăm şi folosurile protecţieĭ, de când aceasta s'a asigurat Principatelor. În adevĕr, prin tractatele de Kainargi, Iaşĭ, Bucurescĭ şi Akerman, Rosia dobândind dritul de a apĕrà aceste ţĕrĭ despre asupririle Turcieĭ (căcĭ aceasta numaĭ este prinţipul şi datoria protecţieĭ), ea în maĭ multe rândurĭ a reclamat ca Poarta să pue oareşĭ-care îngrădire sistemuluĭ sĕŭ de a sărăcì cu totul Moldova şi Valachia,—am vĕḑut din ce pricină. Aşà marele Vizir, după cererea Cabinetelor de St.-Petersburg şi de Viena [1]) a slobodit la 1783 un sened care oborià maĭ multe abusurĭ; la 1802 Sultanul a maĭ dat un hatişerif împĕrătesc care cunosceà eptaetia Domnilor, desfiinţarea birurilor nelegiuite, necălcarea ho-

---

[1]) Tableau de la Valachie et de la Moldavie par Wilkinson, traduit par M. de La Roquette, p. 355. — Depeşa Conteluĭ de Nesselrode din 19 Iulie seamĕnă a vroì să depărteze mijlocirea a orĭ-ce Puterĭ europene în chestia Principatelor românescĭ. Lăsând a vorbì că tus-cincĭ marile Puterĭ, carĭ aŭ garantisat integritatea Imperieĭ otomane, prin însuşĭ tractatul de Londra aŭ dritul şi datoria de a apĕrà Moldova şi Valachia ca Staturĭ ale Înalteĭ Porţĭ, dar apoĭ şi trecutul ne dovedesce că Franţa, Anglia, şi maĭ ales Austria aŭ intervenit ades în favorul Românilor lângă Curtea suzerană. Împĕratul Austrieĭ cunoasce Moldova şi Valachia ca principaturĭ autonome, căcĭ ca mare Princip al Transilvanieĭ are tractaturĭ încheiate de-a dreptul cu Domniĭ acestor ţĕrĭ, şi anume din 1638 şi 1685. Aceste tractaturĭ sînt şi astăḑĭ în putere, fiind întărite prin fermanul Porţeĭ din 1786 şi pacea de la Şistova din 4 Avgust 1791. În puterea tractatelor din 1638 şi 1685, neguţătoriĭ şi maĭ ales păstoriĭ Transilvănenĭ aŭ deosebite folosurĭ în Principate; tot în puterea acestora, Austria este îndrituită de a avé stărostiĭ prin deosebitele scaune ale ţinuturilor, ş. a. (Engel, Geschichte der Walachei, 2. Theil, p. 53). La 1788 Moldova a cerut formal apĕrarea Austrieĭ.—La 1821 Principatele s'aŭ deşărtat de armiile otomane, după cererea Anglieĭ. Asemenea şi maĭ la toate tractatele dintre Rosia şi Poarta otomană, precum şi la hotărîrea intereselor Principatelor, Austria şi Anglia maĭ ales aŭ făcut parte importantă. Prin urmare existenţa politică a Valachieĭ şi a Moldavieĭ este cunoscută şi de alte Puterĭ, iar nu numaĭ de Rosia.

tarelor și mijlocirea consulilor rusescĭ, la întîmplare când Poarta saŭ Domniĭ ar călcà dreptățile Principatelor. Convenția de Akerman a maĭ sporit încă aceste privilegiurĭ. După aceste s'ar crede că Principatele câștigară mult prin asemenea încheză̦șluirĭ, și că dacă ele nu redobândiră vechile lor driturĭ, dar măcar bună starea din lăuntru a lor înflorì. Pentru ce însă simpla expunere a faptelor dovedesce cu totul din protivă? Moldova în vremea protecțieĭ a perdut Bucovina și Besarabia. Valachia, cu toată protecția, fu necontenit călcată de pașiĭ mărginașĭ. Domniĭ, deșì prin tractaturĭ asigurațĭ, că nu vor puté fi detronațĭ, fără vină dovedită și fără scirea ministruluĭ rusesc, totușĭ fură schimbațĭ pe an și pe lună, ca nisce simpli funcționarĭ turcescĭ. Cât pentru starea din lăuntru a Principatelor, cu toată priveg̀herea a Consulilor-Censorĭ aĭ Rosieĭ, abusurile ajunseseră la sistemă, și ticăloșia nu maĭ avù marginĭ. Cu toate stipulațiile dobândite de Cabinetul de St.-Petersburg în favorul Românilor, birurile se împliniaŭ de opt orĭ maĭ mult decât eraŭ legiuite; Adunările obștescĭ eraŭ numaĭ nisce nume deșerte; podvoḑile domnescĭ, zaherelele pentru Constantinopole, havalele și beilicurile de salahorĭ pentru cetățile turcescĭ, cherestelele pentru admiralitate, toate aceste în oposiție cu hatișeriful din 1802 îșĭ urmaŭ neîngrăditul lor drum. Veniturile publice eraŭ lăsate în libera disposiție a Domnilor, fără nicĭ un control, toate posturile publice se vindeaŭ ḑiua mare; eforiile școalelor, ale caselor binefăcĕtoare și ale spitalelor se prefăcuseră în isvoare de chiverniseală, și câte alte asemenea abusurĭ, carĭ aduseră maĭ ales pre locuitorul sătean la nevoia de a-șĭ părăsì bordeiul, spre a se face hoț saŭ a bejenì în Turcia. Neorândueala și ticăloșia erà în toate [1]). Eată starea Principatelor sub auspițiile protecțieĭ rosienescĭ de la 1774 și până la 1828, căcĭ toată isprava stăruințelor eĭ se mărginì numaĭ în nisce deșerte stipulațiĭ pe hârtie, carĭ în faptă nu se păziră nicĭ odată.

No. 1.745.
1848
August.

În asemenea împrejurărĭ nenorocite, se deschise a ș e a s e a c a m p a n i e asupra Turcieĭ, acea de la 1828, și care, pentru Moldavia și Valachia, prin ocupația militară, se prelungì până la 1834. Suferințele Românilor și jertfele făcute de eĭ Rosieĭ în această de pe urmă campanie, aŭ întrecut pre toate cele din veacul trecut. Este cu neputință

[1]) Acest trist tabloŭ nu poate fi învinovățit de exagerație, din potrivă el este slăbit din altul mult maĭ grozav, și care este făcut de un partisan entusiast al Rosieĭ, în scrierea: L a P r i n c i p a u t é d e V a l a c h i e s o u s l e H o s p o d a r B i b e s c o, par B. A. ***, ancien Agent diplomatique dans le Levant (?), Bruxelles 1847, pag. 14 et 15.

No. 1.745. 1848 August.

de a da măcar o slabă idee despre ticăloasa stare a Principatelor, în aniĭ 1828 şi 1829. Întreaga sărăcie a locuitorilor şi totala pustiire a ţĕriĭ, acestea fură resultatul greutăţilor de a ţiné o armie de maĭ mult de 200 miĭ soldaţĭ, şi a biciuluĭ, ciumeĭ şi a choleręĭ, aduse de către oştirĭ, una de la Sud şi alta de la Nord. Rĕul erà atât de mare, în cât însuşĭ Generalul Kisselef, numit president plenipotent al Moldo-Valachieĭ, nu-l putù tăgădui în cuvîntul ce făcù boerilor Ţĕriĭ-Românescĭ, în 14 Noemvrie 1829. A trebuit îndelungaţĭ anĭ, nespusa feconditate, şi nenumĕratele isvoare ale acestor provinciĭ, pentru ca ele să-şĭ poată vindecà ranele, şi a se întoarce la starea lor de maĭ nainte.

Cu toate acestea, Româniĭ luară parte vie la răsboiŭ, şi sângele lor, maĭ ales în Valachia-mică, curse în toate luptele dintre Ruşĭ şi Turcĭ; căcĭ toţĭ aveam încă încredere în făgăduinţele Rosieĭ, şi cu bucurie ne jertfiam ţeara, viéţa şi averea aşteptându-ne rĕsplătirea la încheerea păciĭ. Această pace mult dorită se şi făcù la Andrianopole în 2 Septemvrie 1829. Rosia astă dată se arătă dreaptă şi umană. Prin poronca M. S. Împĕratuluĭ Neculaĭ, plenipotenţiĭ sĕĭ, în condiţiile păciĭ, fură cu o deosebită luare aminte pentru driturile Principatelor. Prin art. 5 al tractatuluĭ şi prin un act osebit, Rosia şi Turcia cunoscură şi întăriră Principatelor C a p i t u l a ţ i i l e prin carĭ acestea s'aŭ fost pus sub suzeranitatea Înalteĭ Porţĭ, t o a t e p r i v i l e g h i i l e ş i s l o b o d e n i i l e ce li s'aŭ fost învoit atât prin capitulaţiĭ, cât şi prin tractatele încheiate între ambele imperiĭ saŭ prin deosebite hatişerifurĭ, şi prin urmare o deplină siguranţie, o administraţie naţională neatârnată, libertatea comerciuluĭ, alegerea Domnilor pe vieaţă şi, cu primirea generală a locuitorilor, nevătĕmarea pămîntuluĭ Moldoveĭ şi Valachiéĭ de către oştirile turcescĭ, înturnarea către aceste ţĕrĭ a cetăţilor şi a locurilor de pe malul stâng al Dunăreĭ, ocupate de către Turcĭ, învoire ca guvernele românescĭ, c a u n e l e c e a ŭ t o a t e d r i t u r i l e u n e ĭ n e a t â r n a t e d i n l ă u n t r u a d m i n i s t r a ţ i ĭ, să aşeze un cordon de sănătate şi carantinĭ despre Turcia, şi să aibă oştĭ regulate, al cărora numĕr să se hotărască de către Domn cu respectivele lor Adunărĭ, după temeiul vechilor pilde, desfiinţarea tutulor dărilor în natură către Poartă, precum : zaherele, cherestele, salaorĭ şi alte havalele, în locul acestora hotărîrea unuĭ simplu bir (după prinţipul vechilor capitulaţiĭ). Şi, în

sfîrşit, dritul de navigaţie cu steagul şi pasaporturĭ naţionale [1]). No. 1.745. 1848 August.
Şi după toate acestea, Rosia încheză̆şluià fericirea Principatelor: şi M. S. Împĕratul Neculaĭ, prin vestitul sĕŭ manifest din 19 Sept. 1829, arătând Europeĭ binefacerile noueĭ păcĭ, făceà şi Românilor, ca o dreaptă rĕsplătire a jertfelor lor de un veac, această personală şi solanelă declaraţie: Îngrijirea noastră s'a întins asemenea asupra soarteĭ noroadelor de o religie cu noĭ, supuse stăpâniriĭ otomane. Vechile privileghiurĭ ale Principatelor Moldoveĭ şi Valachieĭ aŭ luat formală întărire şi fericirea lor s'a statornicit prin nouĕ folosurĭ.

Cu bucurie ne oprim ochiĭ asupra acesteĭ epohe care se păreà a rĕsplătì îndelungatele acte de râvnă şi credinţă ale părinţilor noştri către Rosia. La încheierea păciĭ, la asemenea avguste făgăduinţe, entusiasmul şi recunoscinţa noastră erà fără marginĭ, şi după numele luĭ Dumneḑeŭ, numele Împĕratuluĭ Neculaĭ erà cel maĭ adorat între Românĭ!

Reforma abusurilor veaculuĭ trecut, vindecarea relelor răsboiuluĭ săvârşit, organisarea şi, prin urmare, regeneraţia Principatelor, fură încredinţate Conteluĭ Kiselef, care şĭ-a lăsat o neştearsă aducere aminte în inimile Românilor. La apelul făcut de acest nobil bărbat, toţĭ alergară spre a contribuà la renascerea patrieĭ.

Toţĭ jertfiră interesul particular, privileghiurile şi driturile moştenite. Rĕiĭ se făcură bunĭ; şi în binefăcĕtoarele sale planurĭ, presidentul plenipotent nu întâlnì pretutindenĭ, de la stările cele maĭ înalte până la cele maĭ înjosite, decât abnegaţie şi râvnă. Societatea dar, în curând se reorganisă. Româniĭ nu fură ingraţĭ; eĭ încă astăḑĭ fac un apel la suvenirile Generaluluĭ Kisselef; aducă-şĭ inima sa aminte de viile părerĭ de rĕŭ, carĭ ĭ-aŭ întovărăşit purcederea din Principate la 1834. Recunoscinţa către Monarchul Rosieĭ erà atuncĭ asemenea generală în ţeară, căcĭ toţĭ Româniĭ aveaŭ încredere în viitorul patrieĭ lor, a căreia fericire se încheză̆şluise atât de solanel.

Pentru ce însă această măgulitoare încredere se perdù în curând, pentru ce toate nădejdile de fericire se nimiciră, pentru ce toate încheză̆şluirile tractatuluĭ de Andrianopole, nu isbutiră decât

[1]) Aceste încheză̆şluirĭ sînt scoase din cuvînt în cuvînt din art. 5 al tractatuluĭ de Andrianopole şi actul separat adăogit către el în privirea Principatelor.

No. 1.745. 1848 August.

la asuprire, la abusurĭ, la corupţie şi la o obştească nenorocire? Pentru ce, în sfârşit, binecuvîntările s'aŭ schimbat în blestemurĭ, şi Româniĭ, carĭ la 1830 eraŭ atât de recunoscĕtorĭ protecţieĭ, astădĭ o resping ca o cumplită nenorocire ce atârnă pe ţeara lor? Vina nu este a Românilor, ci a acelora carĭ, dintr'o mântuitoare apĕrare, aŭ făcut o nesuferită apĕsare!

Bunele cugetărĭ ce presidară la redacţia articoluluĭ 5 al tractatuluĭ de Andrianopole în curând se retraseră, şi driturile asigurate Românilor prin acelaşĭ articol se călcară de către aceiaşĭ putere, care le închezăşluise. Reglementul Organic care, prin actul separat al tractatuluĭ, se impuneà Turcieĭ, ca expresia dorinţelor celor maĭ de frunte locuitorĭ aĭ Principatelor, se redigă după instrucţiĭ străine de funcţionarĭ ruşĭ, saŭ de oamenĭ aleşĭ de guvernul rusesc, şi revisia sa de către Adunările obştescĭ se făcù sub auspiciile baionetelor. În curând, ca capĕt uneĭ asemenea libere Constituţiĭ, se puneà fatala adăogire [1]), ca pe viitorime, orĭ-ce schimbare Domnul ar voì să facă în Reglementul Organic nu va puté să aibă loc, nicĭ a se pune în lucrare, decât după înadinsă împuternicire a Înalteĭ Porţĭ, cu împreună unire a Curţiĭ Rosieĭ, articol care anulează de odată toată autonomia recunoscută Principatelor nu maĭ târdiŭ decât prin tractatul de Andrianopole, şi care (însuşind şi Rosieĭ de o potrivă driturĭ cu Turcia) jignesce şi driturile de suze-

[1]) Generalul Kisselef, în ediţia Reglementuluĭ Valachieĭ din 1832, nu îndrăsnì a cuprinde acest fel de adaus, cum îl numesce vestita anaforà a obştesciĭ Adunărĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ din 21 Iulie 1837 (vedĭ în „Foaia pentru minte, etc.", anul 1848, No. 29). Acest adaus s'a impus Adunăriĭ de abià la 1837 prin un ferman al Sultanuluĭ, după cererea Ministruluĭ rusesc. Vedĭ maĭ sus citata scriere: La Valachie sous le Prince Bibesco, p. 45. Autorul acesteĭ broşurĭ, care sub numele de B. A. *** ascunde pre unul din ceĭ ce aŭ făcut parte mare la redacţia Reglementuluĭ, singur mărturisesce chipul cum această constituţie se compuneà, liber de ceĭ maĭ de frunte locuitorĭ aĭ ţĕriĭ: Canţelaria diplomatică a Generaluluĭ Kisselef, dice el, p. 30, prefăceà articol după articol lucrările Comitetelor. În Moldova, Reglementul în ediţia românească până acum încă, din poronca Rosieĭ, nu are tipărite capul I, despre alegerea Domnuluĭ, şi cap. VII, pentru organisaţia miliţieĭ. Ediţia franţesă a Reglementuluĭ, începută a se publicà în Iaşĭ, s'a oprit de către General-Consulul Daşcov. Tipărirea a fost să i se urmeze în Lipsca; şi acolo iarăşĭ s'a oprit, după cererile Ministruluĭ rusesc de la Dresda, şi de abià a putut a se isprăvì la New-York. Aşà acest Reglement, care astădĭ ni se impune cu sila baionetelor, singură Rosia ĭ-a refusat cea întâĭ condiţie a valabilităţiĭ a orĭ-ce legĭ, adică publicitatea.

ranitate ale Înalteĭ Porțĭ, când aceasta nu s'a îndatorit a cunoasce aceste instituțiĭ de cât cu condiția lămurită, adecă: numaĭ în atâta în cât pomenitele Regulamenturĭ nu vor face vre-o atingere drituluĭ suzeranitățiĭ Înalteĭ Porțĭ.

No. 1.745. 1848 August.

Însă acestașĭ Reglement, bun, rěŭ, cum erà, trebuià respectat și de uniĭ și de alțiĭ. Tractatele de Akerman și Andrianopole hotărěsc ca Domniĭ să se aleagă de către țeară, și cap. I al Reglementuluĭ prescrie chipul alegeriĭ. Rosia însă, ea cea întâĭ, calcă aceste legiuirĭ, și prin un noŭ tractat (din 29 Ghenarie 1834, încheiat la San-Petersburg), stipulează: că Domniĭ Moldoveĭ și Valachieĭ se vor numì de către Curțĭ, numaĭ pentru astă dată, și ca un cas cu totul particular. Așà dar, Rosia singură dă cea întâĭ pildă a nepăziriĭ Reglementuluĭ; și noiĭ Domnĭ numițĭ de ambele Puterĭ, iar nu de nație, urmează în curând uneĭ asemenea pilde!

Ca Moldovenĭ, noĭ nu vom vorbì decât de rolul protecțieĭ în Moldova, de la intrarea în domnie a M. S. Michail Sturdza. Când, la Iulie 1834, ocupația militară a Rosieĭ contenì în Principate, erà de nădăjduit, și conform și cu tractatele, că și Guvernul Rosieĭ va contenì. spre a face loc administrațieĭ naționale neatârnate. Schimbarea însă a fost numaĭ în nume; ocârmuirea rosiană tot urmă și urmează și astăḑĭ, cu deosebire, că în loc de un Kisselef, avem pre Domnul Michail Sturdza. Turcia căreia, ca suzerană, codica națiilor îĭ dă un drit maĭ mult prin tractaturĭ, este îngrădită de a se amestecà în cele din lăuntru ale Principatelor; și credincioasă legăturilor sale, ea de la 1834 respectează neatârnarea administrațieĭ noastre. Rosia, al căruia singur drit este de a ne apěrà, când Poarta ar vroì a se amestecà în această ocârmuire, și căreia nicĭ un tractat nu-ĭ dă putere de a înrîurì și a povățuì trebile noastre din lăuntru, prin Consuliĭ sěĭ, este adevěrata ocârmuitoare a Principatelor. În adevěr, de la 1834 și până astăḑĭ, ce măsură obștească se adoptează în țeară, ce lege se propune obștesciĭ Adunărĭ, se întăresce și se pune în lucrare, înainte de a se primì învoirea Ministeruluĭ rosienesc; ce foncționarĭ măcar se orânduesc fără primirea Consulilor-Censorĭ? Ș'apoĭ ni se ḑice că avem administrație neatârnată, adunare legiuitoare, instituțiĭ naționale! Consuliĭ sînt totul; eĭ prescriŭ și priveghează marșa lucrărilor, căcĭ Turcia suzerană n'are măcar dritul dat puterilor străine de a avé în Principate un agent care să observeze starea lucrurilor. — Dar dacă această influenție extralegală a Rosieĭ, în

No. 1.745. 1848 August.

ocârmuirea noastră din lăuntru, ar avé măcar de țel de a priveghià la păzirea legilor, la isgonirea abusurilor, la oprirea a tot ce poate jignì acea fericire făgăduită nouă. Aceasta însă nicĭ n'a fost, nicĭ nu este; ea n'a slujit decât a apĕrà pre Domnul Sturdza și abusurile sale. Cine nu cunoasce astădĭ pre Măria Sa, acest zaraf învelit în haine domnescĭ, o lipitoare care a supt toată avuția țĕrriĭ, un stârv care a corupt tot ce a avut nenorocire de a-l apropià, și chiar pe fiiĭ sĕĭ, un șearpe care cu balele sale a otrăvit pre Moldoveniĭ ceĭ maĭ vrednicĭ, un crocodil ale căruĭ lacrimĭ mincinoase vroesc a înșelà pre Dumnedeŭ, după ce numaĭ pot înșelà pre oamenĭ, o ființă a căruia inimă, dacă maĭ are, nu bate decât la sunetul auruluĭ, nesimțitor la orĭ-ce ocară publică, surd la plângerile compatrioților sĕĭ, orb la nenorocirea țĕriĭ sale, pre care a sărăcit-o și a vîndut-o? Pe un asemenea mârșav, spionul sĕŭ de la 1828, Rosia l-a pus Domn Moldovenilor. Pre acesta, consuliĭ sĕĭ de 14 anĭ aŭ îndatorire de a-l apĕrà în contra glasuluĭ unuĭ popor întreg, căcĭ țeara încă până acum n'a găsit în Rosia apĕrare și îndurare. Aŭ fost uniĭ din consulĭ carĭ, ca creștinĭ și ca oamenĭ dreptĭ, aŭ ridicat câte odată glasul în favorul Românilor. Ministerul din San-Petersburg orĭ ĭ-a rechemat, orĭ le-a impus tăcere. Din această împrejurare, cine a maĭ putut găsì dreptate și apĕrare la representantul puteriĭ protectrițe? Curagiosul deputat isgonit nelegiuit din Adunare, boerul surgunit saŭ închis fără judecată, proprietarul desbrăcat de moșia sa de către însușĭ Domnul, locuitoriĭ sătenĭ golițĭ până la piele de oameniĭ domnescĭ și luațĭ sub biciurile lor, găsit-aŭ vre-odată punere la cale la Consulat, căruia în zadar îĭ arătaŭ că cutare tractat este jignit, că cutare articol din Reglement este călcat? Jeluirile și protestațiile lor slujiaŭ numaĭ a înmulțì delele cancelariilor rusescĭ, și singurul rĕspuns ce li se da erà că Consulul nu puteà pentru un particular să deconsidereze autoritatea domnească, și că Moldo-Valachia aveà un guvern neatârnat! Ajutat de asemenea cuvinte, și maĭ mult de tăcerea Agentuluĭ Rosieĭ, Domnul a călcat toate instituțiile țĕriĭ și din popor a ajuns a face o gloată bună numaĭ de a-ĭ umplé lădile cu banĭ, de a-ĭ zidì palaturĭ, de a-ĭ face grădinĭ, de a-ĭ lărgì și a-ĭ lucrà moșiile, o turmă de oĭ, în sfârșit, bună de tuns până la sânge, și căreia sub aspre pedepse îĭ este oprit măcar de a plânge, de a jeluì și de a-șĭ arăta pătimirile și ranele!

Ocârmuirea de 14 anĭ a acestuĭ vampir, care în analurile țĕriĭ n'are de o potrivă, n'a avut alt țel decât de a-șĭ întemeià pu-

No. 1 745. 1848 August.

terea şi avuţia pe corupţia şi sărăcia obştească. Ca să ajungă la un asemenea sfârşit criminal, el pe cliros orĭ l-a compus de creaturile sale, orĭ l-a defăimat, saŭ l-a lăsat în întuneric şi nesciinţă, pentru ca să-ĭ omoare duhovniceasca înrîurire. Pre bărbaţiĭ ceĭ maĭ vrednicĭ şi cu maĭ reputaţie de virtute s'a silit a-ĭ cumpĕrà, şi pre aceĭ ce nu ĭ-a putut dobândì ĭ-a prigonit în interesurĭ, ĭ-a clevetit, le-a găsit vinĭ închipuite şi ĭ-a închis, lăsându-ĭ să viseze la dreptate şi la libertate prin mânăstirĭ, locaşurile luĭ Dumnedeŭ prefăcute de dînsul în închisorĭ ale tiranieĭ. Tinerimiĭ ĭ-a pus în spate toate calomniile, înfăţoşând-o ca imorală, ca netrebnică, ca însufleţită de simtimente primejdioase, şi s'a silit de a o ţiné departe de orĭ-ce trebĭ ale Statuluĭ, spre a nu-ĭ da măcar prilej de a arătà ce vrea şi ce poate. Tiparul şi orĭ-ce organ al opinieĭ publice l-a ţinut înăduşit, ca nu cum-và adevĕrul să easă la iveală. Poporul l-a îndobitocit, netolerând facerea şcoalelor, desfiinţând pre acele întemeiate, saŭ isgonind din ele orĭ-ce doctrinĭ naţionale şi luminătoare. Posturile Statuluĭ le-a încredinţat numaĭ la aceĭ carĭ nu urmaŭ alteĭ legĭ decât poroncilor sale, ticăloase maşinĭ, robĭ aĭ litereĭ, creaturĭ înjosite şi gata la toate mârşăviile, şi aşà a aşedat o clasă de biurocraţĭ, necunoscuţĭ încă în ţeară, şi a cărora soarte este în mânile sale, căcĭ în tot minutul poate să-ĭ trimită la ocnă saŭ la spânzurătoare ; şi din aceştĭ ticăloşĭ, împodobiţĭ cu rangurĭ şi cu decoraţiĭ, a alcătuit Adunarea obştească, ce este menită a represintà ţeara! Spioneria a organisat-o pe o treaptă înaltă, ca parte importantă a administraţieĭ Statuluĭ, şi a introdus-o până şi în sînul familiilor, spre a puté aflà toate tainele, spre a se folosì de toate slăbăciunile, şi a aţâţà în toate clasele intriga, ura şi corupţia. Eĭ bine, pre un asemenea om, carele pentru vecĭ a necinstit protecţia, Rosia ni l-a dat de ocârmuitor, şi cu toate strigătele poporuluĭ, cu toate dovedile ale nelegiuirilor sale, cunoscute de toată Europa, de maĭ mult de 14 anĭ îl ţine Domn. Şi să nu dică Rosia că ea nu scie despre aceste ticăloşiĭ : Adunările obştescĭ s'aŭ ales cu scirea Consulilor, boeriĭ s'aŭ închis şi s'aŭ surgunit sub ochiĭ lor, răzeşiĭ s'aŭ desbrăcat de moşiile lor, ţĕraniĭ s'aŭ încărcat cu beilicurĭ oprite de Reglement, casele publice s'aŭ prădat de Măria Sa, toate aceste s'aŭ făcut în fiinţa agenţilor Rosieĭ, toate aceste li s'aŭ arătat cu degetul. Patru-spre-dece anĭ Moldova s'a jeluit, a răbdat şi a aşteptat în zadar diua dreptăţiĭ. Cancelariile Consulaturilor de Iaşĭ şi de Bucurescĭ, a ambasadeĭ de la Constantinopole, a Ministeruluĭ de la St. Petersburg,

No. 1.745. 1848 August.

sînt pline de petițiile, memoarele și protestațiile Moldovenilor, și la toate aceste li s'aŭ rĕspuns cu cea maĭ indiferentă tăcere, tăcere de care Domnul s'a folosit, căcĭ îĭ erà o încurajare ca să urmeze în drumul tras. Protecția Rosieĭ dar, în toată această îndelungată vreme, a fost dată persoaneĭ luĭ Michail Sturdza și abusurilor sale, iar nu țĕriĭ, iar nu legilor!

Însă când după 14 anĭ de durere, de răbdare, de lacrimĭ, Moldova cu atâta maĭ mult îșĭ simțì nenorocita soarte, cu cât maĭ mult vĕḑù pre cele-lalte popoare ale Europeĭ, pre chiar frațiĭ din Bucovina, reformându-șĭ instituțiile și dându-șĭ altele potrivite cu veacul și cu nevoințele lor, când, ḑic, și Moldova îșĭ ridică glasul, atuncĭ M. Sturdza se folosì de prilej, spre a arătà că, pe lângă toate cele-lalte vițiurĭ, aveà și acela de a fi c r u d. Pacĭnica manifestație din 28 Mart avù loc. Nu se cereà decât stricta păzire a Reglementuluĭ, cât de defectuos și de antinațional este, și prin urmare o Adunare obștească legiuit aleasă, ca prin aceasta să se poată desființà fără sgomot și sdruncinare abusurile sub care geme țeara, și a se operà tot odată și reformele ce sînt neapĕrate pentru fericirea eĭ. Sturdza se folosì de nota Conteluĭ de Nesselrode din 15 Mart către d. de Kotzebue, prin care se arătà Domnilor Moldo-Valachieĭ vroința M. S. Împĕratuluĭ Neculaĭ, ca eĭ să oprească cu energie orĭ-ce mișcare revoluționară din Principate; și ajutat de o asemenea împĕrătească vroință, el dintr'o manifestație făcută numaĭ în contra abusurilor sale, închipuì o revoluție de prințipiĭ, și ca un tigru neîmpăcat îșĭ rĕsbună strașnic asupra dușmanilor sĕĭ politicĭ. Sturdza bătù, legă, închise pre aceĭ ce cereaŭ numaĭ păzirea uneĭ legĭ solanel jurată de el la întronarea sa, și în ființa General-Consululuĭ Rosieĭ, treĭ-spre-ḑece tinerĭ ca revoltanțĭ fură depărtațĭ peste Dunăre, nejudecațĭ, ca când în Moldova n'ar fi fost legĭ, tribunalurĭ și închisorĭ; iar depeșa ministruluĭ rusesc fu împrăștiată în public, ca mângâiere pentru aceĭ bătuțĭ, surgunițĭ și deportațĭ. Venì Generalul Duhamel, Comisar M. S. Împĕratuluĭ Neculaĭ, trimis spre a sprijinì o r d i n u l l e g a l. Acest ordin s'a sprijinit într'acest fel că, pentru că am îndrăsnit numaĭ a ne jeluì Comisaruluĭ Suzeranuluĭ țĕriĭ, despre ticăloșiile Domnuluĭ, un noŭ numĕr din ceĭ maĭ însemnațĭ boerĭ s'aŭ vĕḑut arestațĭ pe la moșie, ca pricinuitorĭ de scandal; și Michail Sturdza întărit de a j u t o r u l m o r a l ce-ĭ trimisese M. S. Împĕratul Neculaĭ, șĭ-a îndoit asprimile și abusurile! Și pentru că frațiĭ noștri din Ț e a r a - R o m â n e a s c ă, expușĭ la acele nenorocirĭ, jertfe ale aceluiașĭ rĕŭ, nu le maĭ putură

No. 1.745. 1848 August.

răbdă, și se sculară în contra pricineĭ luĭ, o armie rusească a intrat în Moldova; și pe lângă toate biciurile de carĭ am fost lovițĭ, lăcustele, seceta, epizootia, cholera, crisa comercială, cruda ocârmuire a Domnuluĭ, noĭ aceĭ maĭ răbdătorĭ sîntem osândițĭ unuĭ noŭ biciŭ, aceluia de a avé o ocupație militară, și de a pregăti hrană pentru aceĭ ce pregătesc fieare pentru frațiĭ noștri... și pentru noĭ! De treĭ lunĭ de ḑile, de când această armie se află în țeară, ce legalitate și ce respect către persoane și către proprietate s'a păzit? Fără maĭ înainte declarație, țeara s'a pus în stare de răsboiŭ. Proprietățile s'aŭ făcut prada oștirilor și a creaturilor domnescĭ însărcinate cu îndestularea lor; hambarele s'aŭ spart; semĕnăturile încă necoapte s'aŭ luat de pe câmpurĭ în putere, și sărăcia obștească s'a făcut isvor de bogăție pentru câțĭ-và ticăloșĭ! Persoanele n'aŭ fost maĭ bine respectate; boeriĭ, uniĭ închișĭ saŭ pușĭ în fieare, alțiĭ silițĭ de a-șĭ părăsi casele prefăcute în casarmiĭ saŭ spitalurĭ, și de a fugi peste hotar. Locuitoriĭ sătenĭ, cu sila smulțĭ de la câmpescile lor îndeletnicirĭ și luațĭ la beilicurĭ și podvoḑĭ pentru slujba armieĭ rosienescĭ! Nicĭ Archiereiĭ, nicĭ clerul, carĭ ar fi trebuit să fie respectațĭ de către representantul și armia Împĕratuluĭ ortodox, n'aŭ scăpat terorismuluĭ obștesc. Mitropolitul... Moldova scie ce sfârșit a avut. Un alt archiereŭ este silit să-șĭ părăsească patria. Preoțiĭ se închid pe la casarmiĭ, Vlădica de Roman se răpesce din Episcopia sa și nejudecat, închis în mânăstirea Soveja (unde poate acum îșĭ sfârșesce ḑilele), în contra articoluluĭ 413 din acel Reglement, pre care Rosia cu armele voesce a-l păstrà, articol care lămurit rostesce că: la întîmplare de politicească greșeală, carĭ sînt aceste: când vor întărtà răsvrătire cu tulburarea noroduluĭ, și când se vor împrotivi la poroncile Domnuluĭ, acele legiuite și cunoscute de obșteasca Adunare, pe temeiul pravilelor și al Reglementuluĭ, la o așà întîmplare, Comitetul cercetătorilor numitelor învinovățirĭ se va alcătuì de doĭ-spre-ḑece Archiereĭ din ambele Principaturĭ și de doĭ-spre-ḑece boerĭ din aceĭ maĭ cu ipolipsis, aleșĭ de către obșteasca Adunare. Și raportul Comitetuluĭ de cercetarea maĭ sus ḑisă, de cunoscuta vinovăție, se va încheià pe mulțimea glasurilor, se va întări de către Domnul și se va trimite la Patriarchul, spre catarisire, etc. Nicĭ una din aceste închezășluirĭ nu s'a păzit, nicĭ pentru Episcopul de Roman, nicĭ pentru alte fețe duhovnicescĭ, asemenea pedepsite. Și așà biserica ortodoxă a luĭ Christos, în Archiereiĭ și preoțiĭ sĕĭ ceĭ maĭ vrednicĭ

No. 1.745. 1848 August.

de cinste, este batjocorită de către un Domn fără cuget, sprijinit de comisariĭ şi armia Împĕratuluĭ ortodox!

Şi când Moldoveniĭ, vĕdêndu-şĭ jertfele de un véc, aşà de rĕŭ rĕsplătite, adecă: că protecţia Rosieĭ de la 1774 şi până la 1828 a fost numaĭ nominală; iar de la 1834 şi până acum a slujit numaĭ abusurilor luĭ Michail Sturdza, aŭ început a cercetà isvorul rĕuluĭ, şi suindu-se de la efect la causă, cu durere şi adâncă durere s'aŭ încredinţat că toată pricina nenorociriĭ ţĕriĭ şi a lor este protecţia Rosieĭ, falsată în prinţipul şi în aplicaţia sa, atuncĭ, spre cumplită pedeapsă, pentru o asemenea întristătoare descoperire, făcută de o naţie batjocorită în toate driturile, în toate legile, în toate simpatiile sale, Contele de Nesselrode a împărtăşit Europeĭ depeşa sa din 19 Iulie trecut, care deosebindu-se de toate manifesturile, proclamaţiile şi făgăduinţele făcute Românilor de Rosia, într'un period de maĭ mult de una sută anĭ, adună asupra capuluĭ nostru ocara, învinovăţirile cele maĭ ridicole, un nămol de aserţiĭ şi pretenţiĭ, unele maĭ nedrepte decât altele, şi ne contestă chiar aceea ce Rosia nu ne-a dat şi, prin urmare, cu drept, nu ne poate luà, adecă: existinţa noastră politică, driturile ce le păstrăm de la capitulaţiile strămoşilor noştri către Poarta otomană, driturĭ toate înfiinţate când Rosia încă nu cunosceà măcar hotarele noastre—da încă să ne proteagă,—şi, în sfârşit, chiar naţionalitatea noastră, chiar numele nostru de Românĭ!

Însă ce trebue să ne mângâe este că depeşa Conteluĭ de Nesselrode strică maĭ mult Rosieĭ de cât nouĕ Românilor; ea îĭ oboară pentru vecĭ influinţa ce până acum a exersat în Orient, numaĭ prin simpatiile ce a sciut a-şĭ păstrà între popoarele creştine, supuse Porţiĭ otomane, simpatiĭ carĭ în mare parte aŭ fost pricina biruinţelor eĭ asupra Turcieĭ. Las' că cu o rană nevindecată, ea jignesce pentru tot-deauna inima Românilor, dar apoĭ îşĭ înstrăinează şi pe toate cele-lalte popoare coreligionare. O! voĭ, fraţiĭ noştri în durerĭ şi în nădejde, voĭ, Bulgarilor, voĭ, Rumelioţilor, voĭ, toţĭ aceĭ carĭ ca noĭ cu pustiirea ţĕrilor voastre, şi cu sângele, averea şi truda voastră, în toate campaniile trecute, aţĭ fost împreună cu noĭ pedestalul pre care Rosia şĭ-a întemeiat colosala putere, cu care ea astădĭ se slujesce spre a ne împilà, ascultaţĭ ce mângâiere pentru cele trecute, ce speranţă pentru cele viitoare vĕ dă Rosia: „Dacă Româniĭ, dice, acest act, în numele uneĭ închipuite naţionalităţĭ, a căreia origine se perde în întunericul timpurilor, se vor despărţì de Turcia (o despărţire la care Româniĭ

No. 1.745.
1848
August.

nicĭ nu gândesc), atuncĭ în puterea aceluiașĭ prințip, subt înrîurirea aceleiașĭ dorințe, în curând și Bulgaria, Rumelia și toate neamurile de limbă deosebită, din carĭ Imperia otomană se compune, vor pretinde asemenea a se emancipà“, etc., etc. Așà dar, chiar când Turcia astădĭ ar vroì și ar socotì că este de folosul și interesul sĕŭ însușĭ, ca să vĕ deà și vouĕ, ca și nouĕ, nisce instituțiĭ maĭ liberale, o organisație maĭ națională, potrivită marilor și dreptelor prințipurĭ ale epoheĭ noastre, Rosia ortodoxă, aceea care se dice protectoarea noastră, ca și a voastră, cu armele în mână va oprì pre Turcia să fie dreaptă, generoasă, liberală cu voĭ și cu noĭ, dicênd că aceasta ar jignì driturile sale, interesele sale, cinstea sa, și că siguranția sa cere ca noĭ să fim în vecĭ nenorocițĭ. Voĭ dar, carĭ maĭ credețĭ încă în ajutorul Rosieĭ, pilduiți-vĕ de la protecția ce ea ne dă nouĕ, Românilor, și apoĭ maĭ nădăjduițĭ dacă putețĭ! Vedețĭ câte imputărĭ, câte învinovățirĭ, câte aserțiĭ, unele maĭ neadevĕrate decât altele, adună această depeșă asupra capuluĭ nostru. Am vroit, ni se dice, noĭ Moldoveniĭ, să ucidem pre Domnul Michail Sturdza, ca și când ar fi între noĭ o ființă destul de ticăloasă, care să vreà să-șĭ pângărească mânele într'un sânge așà de spurcat, saŭ ca când un popor întreg poate să fie rĕspundĕtor pentru fapta unuĭ desperat. Ne impută că avem emiserĭ în Besarabia, și că voim să revoltăm această provincie în contra Rosieĭ, noĭ, aceĭ carĭ pre noĭ singurĭ nu ne putem apĕrà, noĭ aceĭ carĭ pentru chiar interese de avere și de familie nu putem străbate în acea țeară ermetic închisă, și în care — chemăm mărturia Guvernatoruluĭ de acolo și a Consulatelor rosienescĭ — defiem pre orși-cine să ne dovedească că a găsit măcar umbra unuĭ propagandist românesc. Ne pârĕsce înaintea Europeĭ, că vroim „a constituà sub numele de regatul Daco-Român un noŭ stat despărțit și neatârnat, la formația căruia chemăm pre frațiĭ noștri din Bucovina, din Transilvania și din Besarabia“, ca când Moldova și Țeara-Românească, ce nu-șĭ pot apĕrà chiar pămîntul lor însușĭ, chiar puținele dreptățĭ ce le-aŭ rĕmas încă necălcate, ar fi în stare și ar puté să facă nebunia de a se pune de odată în răsboiŭ cu Austria, cu Ungaria și cu Rosia, și toate acestea spre a reconstituà vechia Dacie! O învinovățire atât de ridicolă, care n'ar meritけ să vie de la un Guvern, ce poruncesce la șease-decĭ de milioane de oamenĭ, și are peste un milion de baionete! Și după toate aceste imputărĭ, unele maĭ de rîs decât altele, apoĭ depeșa ne contestă și chiar aceea ce Ro-

No. 1 745. 1848 August.

sia nu ne-a dat, și nicĭ ne poate prin urmare luà, ne contestă driturile carĭ le avem de la strămoșiĭ noștri, ne contestă naționalitatea, care o avem de la Dumnedeŭ, o naționalitate de opt milioane de Românĭ, pre care o avem de 18 veacurĭ, și care a resistat tuturor viforelor ce aŭ trecut peste țěrile noastre, într'aceastā lungime de timp. Noĭ n'avem drit să ne numim Românĭ și nicĭ nu trebue să cerem ca să ni se respecteze naționalitatea, aceĭ carĭ în veacul de mijloc, sub guvernele și Domniĭ noștri, am fost valul creștinătățiĭ în contra islamismuluĭ, noĭ al cărora pămînt este un pămînt de moaștenĭ, pentru că fieşte-care parmac din el este adăpat cu sângele mucenicilor morțĭ pentru lege și patrie, noĭ, carĭ în vreme de patru veacurĭ am dat lumiĭ pildele cele maĭ strălucite de curagiŭ și de patriotism, carĭ am fost avangvardia creștinătățiĭ, și cu sângele nostru am contribuit la păstrarea civilisațieĭ europene. Astădĭ, în epoha învieriĭ celor maĭ slabe naționalitățĭ, noĭ n'avem drit să proclamăm naționalitatea noastră de Românĭ cu care ne-aŭ cunoscut veacurile trecute. Noĭ n'am fost nimica, noĭ n'avem istorie, noĭ n'avem țeară, noĭ n'avem driturĭ; căcĭ tot ce sîntem, și cea maĭ mare parte a folosurilor asigurate patrieĭ noastre le sîntem datorĭ protecțieĭ binevoitoare a Rosieĭ; ca când înaintea celeĭ întâĭ venirĭ a Rușilor în țěrile noastre, înaintea tractatuluĭ de la Kainargi și a celor următoare, noĭ n'am fi avut capitulațiile noastre, noĭ n'am fi avut driturĭ respectate de Turcia, noĭ n'am fi avut Domnĭ mult maĭ naționalĭ decât aceĭ de astădĭ, guverne mult maĭ neatârnate decât acele de acum — libere numaĭ cu numele, — ca când religia noastră ar fi fost prigonită, ca când moșiile noastre nu le-ar fi stăpânit strămoșiĭ noștri, și legile noastre nu s'ar fi făcut în pămîntul nostru. Toate aceste, dovedite prin istorie, toate aceste de o cunoscință obștească, n'aŭ fost, și Rosia singură ne-a dat tot. Ea a isgonit pașiĭ din țěrile noastre, ea a risipit geamiile înălțate în locul bisericilor noastre, ea ne-a dat dritul să ne stăpânim moșiile, până atuncĭ în mânile Turcilor, ca în Serbia și Grecia, ea a isgonit Alcoranul din legislația noastră; ea ne-a dat în sfârșit o patrie și un guvern național, și de aceea Rosia ne declarează astădĭ că: Moldova și Valachia sînt numaĭ nisce curate și simple provincii, carĭ aŭ de împlinit atât către puterea suzerană, cât și către puterea protectriță, îndatorirĭ positive, de la carĭ ele nu pot a se sustrage fără maĭ înainte învoire a ambelor Curțĭ. Și după toate aceste,

Rosia ne declară că noĭ nu avem măcar drit de a năzui la acea Europă, pentru a căreia religie şi civilisaţie strămoşiĭ noştri aŭ vĕrsat atâtea pârae de sânge, la acea Europă, care în maĭ multe rândurĭ ne-a cunoscut existenţa ca staturĭ şi dritul de ţĕrĭ autonome. Chestiile Libanuluĭ şi ale Egiptuluĭ s'aŭ putut hotărî de către Puterile Europeĭ; numaĭ pentru noĭ, popor creştin şi asuprit, Europa nu poate să interveneze nicĭ în numele omeniriĭ, nicĭ în puterea dreptăţilor sale şi ale noastre; şi aceasta pentru că tractatele încheiate între Înalta Poartă şi Rosia n'aŭ nimic comun cu transacţiile pe temeiul cărora este întemeiat dritul public al Europeĭ; că driturile Rosieĭ sînt întemeiate în Orient pe tractaturĭ carĭ în Occident nu există, şi că după aceste tractaturĭ numaĭ Turcia şi Rosia aŭ dritul de a regulà condiţia ambelor provinciĭ a Moldoveĭ şi a Valachieĭ!

No. 1.745. 1848 August.

Şi pentru că asemenea învinovăţirĭ, departe de tot adevĕrul, pentru că asemenea teoriĭ contrarie cu orĭ-ce drit al ginţilor, cu tractatele noastre cu Poarta Otomană, cu chiar tractatele ce Rosia are încheiate cu Turcia, pentru că asemenea pretenţiĭ de autoritate exclusivă asupra soarteĭ noastre — pretenţiĭ contrarie dorituluĭ omnipotent al Europeĭ, — nu ne plac, pentru că avem de datorie naţională de a le respinge, pentru că ar fi a ne osândì singurĭ la o sinucidere politică, dacă dinaintea Europeĭ n'am protestà în contra lor, Rosia, prin depeşa sa, încheie a ne face ingraţĭ pre noĭ, Româniĭ, carĭ cu înşesita pustiire a ţĕrilor noastre, cu sângele nostru, cu sărăcia familiilor noastre, cu primejduirea ţĕriĭ şi a driturilor noastre, cu perderea Bucovineĭ şi a Besarabieĭ, am slujit Rosieĭ şi am ajutat-o în toate campaniile sale ca să-şĭ sporească pămîntul, puterea şi influenţa! Noĭ, carĭ Rosieĭ nu sîntem datorĭ decât cu o slabă şi mică restituţie a driturilor ce am perdut din pricina credinţeĭ noastre către dînsa, noĭ îĭ sîntem ingraţĭ şi uităm că Rosieĭ sîntem datorĭ cu binefacerile posiţieĭ de astădĭ. Aceasta poate să fie, însă lăsăm lumiĭ să judece, dacă se poate dice că posiţia noastră de astădĭ ne înfăţişează ce-và binefacerĭ!

Dacă dar Româniĭ sînt ingraţĭ către Rosia, apoĭ ce este ea către noĭ, ea care spre rĕsplătirea îndelungatelor noastre dovedĭ de credinţă şi crudelor noastre jertfe nu ne a dat decât o protecţie ce în veacul trecut a fost o ilusie, şi în veacul acesta un jug nesuferit? Recunoscinţa este un simtiment ce nu se poroncesce, ce nu se poate cere cu sila de la un individ, şi cu cât maĭ puţin încă de la o

No. 1.745. 1848 August.

nație. Recunoscință dar nu vom puté avé nicĭ odată pentru acea putere, care cu numele de ocrotitoare ne ține în lanțurĭ, care sub brațul sĕŭ de fer ne apasă într'atâta în cât ne înădușă, care ne apĕră numaĭ abusurile, care ne contestă chiar driturile ce nu le avem de la dînsa, și pe care ea numaĭ ni le-a închezășluit, care în Valachia amerință să întrebuințeze armele în contra tinereĭ libertățĭ, iar în Moldova, sub împĕrătescile sale vulturĭ, umbresce o fiearǎ atât de spurcată ca Michail Sturdza!

Poporul român nu este ingrat; el pururea a plătit îndecit binele ce i s'a făcut, istoria o dovedesce. Recunoscință poporul român poate dar simțì, însă numaĭ pentru acea nație, care șĭ-ar întrebuințà influința și armele spre apĕrarea neatârnăriĭ, libertățiĭ și driturilor sale, pentru ca sub scutul acestora să poată ajunge la acea bună stare și la acea desvoltare materială și intelectuală la care este și el chemat. Numaĭ pentru o asemenea nație dreaptă și adevĕrat protectoare poate dar poporul român să aibă recunoscință. Dacă dar Rosia doresce să merite și să dobândească din partea Românilor acest simtiment, contineascǎ apĕsătoarea și machiavelica politică ce, de la 1832 maĭ ales, păzesce către noĭ; și nu maĭ facă din tractatele sale o punte pe care trage Principatele de sub suveranitatea nominală a Sultanuluĭ sub adevĕrata suveranitate a Țaruluĭ. Într'această stare de lucrurĭ, care este dovedită prin 16 anĭ de practică, prin arbitrara amestecare a Generalilor și a Consulilor rusescĭ în toate trebile din lăuntru ale Principatelor, prin punerea trimișilor turcescĭ într'o posiție cu totul secundară și nebăgată în seamă, Româniĭ aŭ toată dreptatea a se lepĕdà de o protecție, a căreia Rosia este cea dintâĭ care ĭ-a denaturat prințipul; căcĭ dacă ar urmà de a suferì maĭ mult o asemenea protecție, eĭ n'ar face decât de a schimbà un jug maĭ ușor în contra altuia mult maĭ greŭ. Politicesce, cum a dis foarte bine redactorul Gazeteĭ de Transilvania, am sta cu o asemenea ocrotire mult maĭ rĕŭ, decât am fost cu o sută de anĭ maĭ înainte, și cu atâta maĭ mult că Turcia, aceea pe care părințiĭ noștri pururea aŭ jertfit-o Rosieĭ, se arată astădĭ cu mult maĭ dreaptă și maĭ mărinimoasă decât această de pe urmă putere, căreia am făcut atâtea și atâtea îndelungate și sângeroase slujbe; și că dacă maĭ avem a ne maĭ teme de un despotism, negreșit că nu este de acel care ne-ar venì de la Constantinopole!

Prințipul protectoratuluĭ rusesc este numaĭ de a apĕrà Principatele în contra pericolelor ce le-ar venì din partea Turcieĭ, este

No. 1.745. 1848 August.

numaĭ de a îndatorì pe această din urmă putere să păzească driturile Românilor. Oficial, așà singură, Rosia șĭ-a cunoscut natura protecției. În adevĕr, când prin tractatul de Kainargi, Rosia șĭ-a mijlocit dritul de a intervenì prin ministriĭ sĕĭ în favorul Principatelor la Înalta Poartă, n'a fost aceasta numaĭ spre a stavilà apĕsarea Turcieĭ? Când prin tractatul de Akerman, Rosia a cerut ca Domniĭ să fie păstrațĭ o eptaetie, și să poată liber ocârmuì cele din lăuntru ale țĕrilor lor, n'a fost iarășĭ spre a depărtà abusurile Turcieĭ și amestecarea eĭ în administrația Principatelor? Când prin tractatele de Adrianopole și de Petersburg a îndatorit pre Poartă să recunoască Reglementul făcut în timpul Guvernuluĭ rosienesc, n'a fost aceasta iarășĭ numaĭ ca să mijlocească în numele Principatelor de la Turcia întărirea acestor legĭ fundamentale, zugrăvite ca expresia vroințelor și lucrărilor celor maĭ întâĭ locuitorĭ aĭ țĕrilor românescĭ și, prin urmare, întemeiate pe driturile de autonomie ale acestora și închezășluite de Rosia. Acesta este tot rolul protectoratuluĭ; căcĭ nicăirĭ în aceste tractate nu i se vede prefăcut prințipul și aplicația; nicăirĭ nu se rostesce că el are să se schimbe în suveranitate, nicăirĭ nu se hotărĕsce, că aceea ce nu este ertat Turcieĭ suzerane — adecă de a se amestecà în trebile din lăuntru ale Principatelor și de a călcà, prin urmare, capitulațiile lor — este ertat Rosieĭ, numaĭ garanta acestora. Eĭ bine, ce până acum Cabinetul din San-Petersburg a făcut numaĭ oficial, numaĭ pe hârtie, facă-o astădĭ și în faptă, fie adevĕrat protector. Româniĭ aŭ dovedit îndestul de vederat, că eĭ nu pot fi fericițĭ cu Reglementul, și că simțesc trebuința de a-șĭ da alte instituțiĭ maĭ naționale, maĭ drepte, maĭ potrivite cu secolul și cu nevoile lor materiale și intelectuale. La întîmplare, când Turcia s'ar refusà — în contra capitulațiilor — să recunoască Românilor dritul de a-șĭ da aceste instituțiĭ, Rosia împlinească-șĭ datoria de ocrotitoare, pue la mijloc puternica sa mijlocire, și silească pre Curtea suzerană să respecteze driturile de autonomie ale Românilor. Iar nu când Poarta nu cere maĭ bine decât ca Principatele să fie libere, puternice și fericite — căcĭ acesta este și interesul sĕŭ, — Rosia, cu puterea baionetelor sale, să o oprească de a fi dreaptă și liberală, și ca culme a nedreptățiĭ apoĭ să declare înaintea Europeĭ, că este pentru dînsa chestie de driturĭ, chestie de cinste, chestie de interese politice, ca Româniĭ să fie desbrăcațĭ de driturile, de autonomia, de naționalitatea, de chiar existința lor, și că eĭ în vecĭ să fie nenorocițĭ! Și apoĭ maĭ pretinde încă și recunoscință!

No. 1.745.
1848
August.

Rosia a închezășluit fericirea Principatelor, dice rostit tractatul de Adrianopole. Fericirea unuĭ popor este însă numaĭ în bună starea sa materială, morală și intelectuală. Aceasta ne lipsesce de tot; spre a o dobândì, avem trebuință de o bună legislație și de o bună administrație. Cum dar le vom puté avé, dacă nu ne va fi ertat să ne dăm instituțiile ce ni le pot pregătì? Reformele însă, ce atât Valachia cât și Moldavia doresc, și de carĭ maĭ înainte am dat o scurtă privire, sînt curat pămîntescĭ, pentru că aŭ originea lor în pămîntul nostru, și mântuitoare, pentru că sînt drepte pentru toțĭ. Ele asemenea nu jignesc pre nime, nicĭ în cele din afară nicĭ în cele din lăuntru. În cele din afară, Româniĭ, chiar să vreà, n'ar puté să fie apĕsătorĭ. În cele din lăuntru, prin aceste instituțiĭ, eĭ nu pretind nicĭ de cum de a înjosì clasele cele înalte — precum oareșĭ-carĭ dușmanĭ aĭ bineluĭ ar vroì să înșele opinia publică, — ci numaĭ de a ridicà clasele cele apĕsate. Nimenĭ prin aceste îmbunătățirĭ nu se poate aflà jignit, decât aceĭ carĭ în interesul Statuluĭ privesc numaĭ interesul lor, decât aceĭ carĭ exploatează nenorocirea și sărăcia poporuluĭ, spre fericirea și îmbogățirea lor în parte. Nouĕle îmbunătățirĭ, o maĭ adăogim încă odată, n'aŭ alt țel decât de a pune dreptatea în locul privileghiuluĭ, dragostea în locul ureĭ, între deosebitele clase, și obșteasca mulțumire și fericire în locul obștesciĭ întristărĭ și nenorocirĭ, ce domnesce astădĭ, de la o margine a Principatelor la cea-laltă.

Înalta Poartă a cunoscut atât de bine neapĕrata nevoie a îmbunătățiriĭ stăriĭ politice, materiale și intelectuale a Românilor, în cât de mult, și înainte chiar ca aceștia să-șĭ fi exprimat dorințele lor, ea șĭ-a rostit bunele sale plecărĭ și via dorință ce are de a vedé lărgită sfera libertățiĭ și a neatârnăreĭ lor, într'un chip potrivit cu epoha noastră, și cu însușĭ interesul Turcieĭ.

„Nu ar fi vrednic de epoha în care viețuim, urmează a dice acelașĭ jurnal de Constantinopole, pre care l-am citat maĭ sus, și conform cu tendința liberală ce se manifestează pretutindenĭ într'un chip așà de vederat, ca libertatea individuală să fie maĭ bine închezășluită; ca starea țĕranilor să fie îmbunătățită atât către proprietarĭ, cât și către guvern, începênd cu oborîrea boeresculuĭ; ca să se hotărască reforma școalelor spre a se primì în ele poporul ce zace în nesciință; ca să se ocupe cu educația morală a cleruluĭ; ca ministriĭ să aibă o libertate de acție maĭ mare, spre a intemeià responsabilitatea lor; ca censura să fie oborîtă; ca debatațiile judiciare să fie publice; ca să se introducă îmbunătățirĭ în procedurĭ și în sis-

temul penal; ca corupția slujbașilor să fie de nu nimicnicită, ce ar fi greŭ, dar măcar restrînsă pre cât cu putință; ca să se așeze o bancă națională în interesul comerciuluĭ și al industriei, etc.? Cine ar puté să se găsească jignit cu aceste măsurĭ și cu multe altele ce este de prisos de a le arătà? Negreșit că nu generalitatea Moldovenilor. Ele din protivă ar fi pentru dînșiĭ un isvor de bună stare, de vrednicie și maĭ ales de orînduеală, căcĭ cu cât egalitatea și dreptatea se statornicesc între toate clasele unuĭ stat, cu atâta se sporesc și elementele mulțumiriĭ și siguranțieĭ generale. Popoarele în Moldo-România sînt însetate maĭ mult decât în orĭ-ce altă epohă de vrednicie, de libertate și de bună stare, și în viile lor dorințe către o maĭ bună soarte, ele sînt încurajate de către isprăvile marilor mișcărĭ ale Europeĭ, pre carĭ le simțesc prin un fel de electricitate, ale cărora conducĕtorĭ sînt pretutindenĭ, deși nevĕḑuțĭ. Lucrând așà, Principatele n'ar face decât a întrebuințà driturile ce le aŭ din constituțiile ce li s'aŭ dat pentru graduala lor desvoltare, și a se conformà la spiritul tractatelor spețiale ale Curților suzerană și protectriță, carĭ n'aŭ și nu pot avé intențiĭ în protiva fericiriĭ Principatelor. Ele nu vreaŭ decât aceea ce vroesc guvernele resonabile: Unirea în libertate, o rânduеală în propășire. Această îndoită condiție să se împlinească în reformele ce sînt de făcut, și nimenĭ va avé a se teme că ar găsì din partea Curților un refus de ajutor, și încă maĭ puțin acturĭ carĭ ar fi de natură de a împedecà marșa pacĭnică și legală a acestor țĕrĭ".

O ispită de treĭ lunĭ în Valachia, și de șease lunĭ maĭ ales în Moldavia — cu toată urîcioasa și ticăloasa ocârmuire a Domnuluĭ Sturdza, care pe orĭ-ce alt popor l'ar fi adus la actele cele maĭ desperate — aŭ dovedit îndestul că Româniĭ înțeleg foarte bine posiția lor, și că simțesc că eĭ nu pot ajunge la redobândirea driturilor lor decât prin mijloacele cele maĭ pacĭnice, și prin o strînsă împreună înțelegere cu Turcia. Româniĭ nu doresc nimică maĭ mult decât acele ce vedem cuprinse în rândurile de maĭ sus. A reîntemeià relațiile lor cu Poarta Otomană în spiritul capitulațiilor lor, recunoscute și de Rosia, a depărtà din ocârmuirea din lăuntru orĭ-ce influință străină, primejdioasă și ilegală, potrivit autonomieĭ lor, asigurată prin aceleașĭ capitulațiĭ, a-șĭ da toate îmbunătățirile materiale și intelectuale, de carĭ simțesc că țeara lor are neapĕrată nevoie a unì amândouĕ Principatele, spre a scăpà de îndoitele și însărcinătoarele cheltuelĭ ale ținerіĭ a doĭ Domnĭ, a

No. 1.745. 1848 August.

două ministeriĭ, a două administrațiĭ și a două ștaburĭ ale oștiriĭ, și tot odată a scăpà, poate, prin aceasta, și de două isvoare de corupție — o Unire, care este dictată atât de vederat prin aceeașĭ origine, limbă, obiceiurĭ și interese, în cât ea este încuviințată de însușĭ acel Reglement, pre care Rosia, cu armele în mână, îl sprijinesce — eată dorințele, eată cererile Românilor. A le refusà aceste reforme, a-ĭ silì să se ție de starea lucrurilor de astădĭ, de instituțiile nedrepte și eterogene carĭ îĭ împilează, este a vroì a-ĭ aduce într'un noian de nenorocirĭ, și a-ĭ aruncà într'o prăpastie de discordiĭ civile, de revoluție și de anarchie ; căcĭ istoria lumiĭ a dovedit prin maĭ multe lecțiĭ cumplite, la ce mijloace de desnădăjduire popoarele aleargă, spre a-șĭ arătà și a-șĭ îndestulà nevoințele, când li se pune pedică de a le dobândì pe o cale liniștită și pacĭnică. Dacă dar Rosia, în adevĕr și fără fățărie, vroesce fericirea Principatelor, nu maĭ oprească cu brațul sĕŭ de fer nobila hotărîre a Turcieĭ de a fi dreaptă și generoasă, și nu maĭ calce driturile Românilor, ea care ar trebuì să fie cea dintâĭ să le sprijinească. Bunul Împĕrat Ferdinand al Austrieĭ a închezășluit fraților noștri Românĭ-Bucovinenĭ și Transilvănenĭ naționalitatea lor, autonomia provincială și toate driturile constituționale menite de a înălțà la rang de nație și de oamenĭ liberĭ. Cum dar, noĭ Moldoveniĭ și Munteniĭ, putem să fim mulțumițĭ de soartea noastră, noĭ aceĭ îngenunchiațĭ sub toate abusurele și asupririle din lăuntru și din afară, cum putem să fim recunoscĕtorĭ Rosieĭ, ea care ne contestă autonomia, ce a fost cea întâĭ condiție a capitulațiilor noastre cu Înalta Poartă, ea care îșĭ atribue dritul de a ne impune legĭ și de a hotărî toate cele din lăuntru ale noastre, și după toate aceste ne contestă chiar istoria, ca cu aceasta să piează și aducerea aminte a jertfelor ce ĭ-am făcut, ne contestă chiar naționalitatea, a *căreia basă istorică n'a existat nicĭ odată, o naționalitate închipuită, a căreia origine se perde în întunerecul timpurilor*, așà dice depeșa Conteluĭ Nesselrode, și așà șeapte milioane de Românĭ, cu un trecut de opt-spre-dece veacurĭ, cu o istorie atât de strălucită, și care arată lumiĭ luptele îndelungate ce a ținut, și pâraele de sânge ce a vĕrsat pentru creștinătate și civilisație, cu nisce bărbațĭ ca Mircea, ca Huniad, ca Ștefan, ca Michaiŭ, și cu atâtea alte nume marĭ, ce aŭ contribuat la chiar luminarea Rosieĭ, și așà aceștĭ șeapte milioane de oamenĭ ce vorbesc aceeașĭ limbă, ce aŭ aceeașĭ origine, aceeașĭ istorie, aceleașĭ obiceiurĭ, nu sînt nație, nicĭ trebue să reclame respect pentru na-

țională t a t e a r o m â n e a s c ă, astăḑĭ când vedem cele maĭ slabe, maĭ neînsemnate şi maĭ adormite naționalitățĭ, deşteptându-se din letargie la căldura veaculuĭ al nouĕ-spre-ḑecelea, ca nisce florĭ ce din mijlocul omĕtuluĭ se deschid la raḑele soareluĭ de primăvară. Nu aşà a fost însă tonul manifesturilor trecute, nu aşà a fost cuprinsul făgăduințelor ce de către monarchiĭ Rosieĭ, Ecaterina II, Pavel, Alexandru și însușĭ Maiestatea Sa Împĕratul Neculaĭ I, s'aŭ dat Românilor, atuncĭ când aceștia se provocaŭ să se scoale în contra Înalteĭ Porțĭ, în contra A g a r i n e n i l o r ş i p ă g â n i l o r, şi să jertfească țeara, vieața şi averea lor, spre a a j u t à l a s p o r u l a r m e l o r p r a v o s l a v n i c e [1]), şi oare cu perderea Bucovineĭ şi a Besarabieĭ, cu primejduirea țĕrilor noastre de a fi prefăcute în paşalîcurĭ, cu comprometarea driturilor noastre, cu pâraele de sânge vĕrsate în campaniile turcescĭ, cu î n ş e s i t a pustiire a pămîntuluĭ nostru, toate acestea întîmplate numaĭ din pricina credințeĭ și a jertfiriĭ părinților noştri pentru Rosia, oare în numele sfinteĭ dreptățĭ, în numele luĭ Dumneḑeŭ și al aceleiașĭ legĭ, care ne este comună cu Rosia, nu sîntem îndrituițĭ să cerem de la Maiestatea Sa Împĕratul Necolaĭ, realisarea atâtor solanele făgăduințe, date de atâția Augustĭ monarchĭ, şi împlinirea aceleĭ fericirĭ, închezășluite nouĕ prin tractatul de Adrianopole, şi prin chiar împĕrătească parolă, cuprinsă în vestitul manifest din Septemvrie 1829? Saŭ trebue să ne îndoim de o parolă atât de înaltă? Noĭ scim însă că Autocratoriĭ Rosieĭ pururea aŭ ținut să păstreze încrederea popoarelor în înaltul lor cuvînt, ca la expresia a orĭ ce dreptățĭ şi a orĭ-ce legĭ în imperia lor. Româniĭ, cu fală îșĭ aduc încă aminte de parola dată asemenea unuĭ Moldovan de cel maĭ mare Monarch al Rosieĭ, luĭ Dimitrie Cantemir, de către Petru-cel-Mare carele, la îndemnarea ce i se făceà de a fi necredincios făgăduințeĭ făcute unuĭ Domn ce şĭ-a vîndut țeara pentru dînsul, şi de a-l da în mânile Turcilor, a rĕspuns aceste nemuritoare cuvinte, vrednice de a figurà în litere de aur în Cabinetele tuturor Suveranilor: „V o i ŭ d a m a ĭ b i n e t o t p ă m î n t u l c e s e î n t i n d e p â n ă l a K u r s k, c ă î m ĭ v a r ĕ m â n é î n c ă n ă d e j d e a d e a-l r e d o b â n d i; d a r p e r d e r e a p a r o l e ĭ m e l e n'a ş ĭ m a ĭ p u t é-o î n d r e p t à. N i c ĭ n u p o t s ă g â n d e s c d e a o c ă l c à ş i d e a d a p r e u n p r i n c i p e c e ş ĭ-a p ă r ă s i t d o m n i a p e n t r u d r a g o s t e a m e a. N o ĭ

No. 1.745.
1848
August.

[1]) Veḑĭ manifesturile Împĕraților și Generalilor rusescĭ, adresate Românilor la deschiderea a fieşte-căruia răsboiŭ în contra Turcieĭ.

No. 1.745. 1848 August.

n'avem al nostru decât cinstea, a lipsì cinsteĭ ar fi a conteni de a fi Împĕrat!"

Cu durere am cetit depeșa Cabinetuluĭ rosienesc din 19 Iulie, care, ca grozava inscripție ce Dante pune pe porțile iaduluĭ, ne ḑice:

Lasciate ogni speranza, o! voi, ch'entrate aquì.

Cu adâncă durere am fost siliți să respingem învinovățirile sale, și să-ĭ refutăm nedreptele asertiĭ. Însă noĭ, Româniĭ, sîntem pe calea cinsteĭ și a dreptățiĭ; o sfîntă lege ne îndatoresce ca să nu lăsăm să se înrădăcineze în opinia publică nisce false imputărĭ, nisce pretențiĭ de driturĭ fatale conservațieĭ noastre de nație liberă și numeluĭ nostru istoric. Noĭ nu ne temem de adevĕr; și de aceea curat și tare ne arătăm durerile și apĕsarea la care cu dispreṭul drituluĭ ginților sîntem osândițĭ de către o putere străină, căreia n'am făcut decât bine. Depeșa din 19 Iulie așează nisce prințipurĭ, desvĕlesce nisce teoriĭ de driturĭ cu totul deosebite de limbagiul ce Rosia a ținut până acum în trecutele sale manifesturĭ și tractaturĭ. Și o armie a intrat în Principate spre a pune în practică nouĕle driturĭ ale Protectoratuluĭ. Într'o asemenea tristă împrejurare, Româniĭ s'ar fi sinucis politicesce, dacă n'ar fi ridicat glasul lor a protestà în contra nepilduituluĭ abus de putere, subt care naționalitatea și existența lor ca Stat se amerință de a se cotropì. Rosia, puternică prin milionul sĕŭ de baionete, s'a adresat guvernelor și publiculuĭ Europeĭ. Româniĭ tarĭ numaĭ de bunul lor drept aŭ îndoită datorie de a se îndreptà către acest mare tribunal al lumiĭ, și de a reclamà dreapta sa hotărîre între Tărie și între Drit, între asupritor și asuprițĭ. Româniĭ aŭ adevĕrul și dreptatea în partea lor, unul și alta dovedite prin chiar mărturisirile Rosieĭ cuprinse în toate manifesturile, proclamațiile și făgăduințele sale date părinților lor într'un veac și jumătate. Dumneḑeŭ și oameniĭ să judece faptele noastre, și apoĭ să ne osândească, dacă ne socoate de crimă îndrăsnirea că ne apĕrăm driturile naționale. Noĭ însă înaintea Europeĭ întregĭ protestăm în contra a orĭ-ce asuprirĭ, ce s'ar face patrieĭ noastre din partea Rosieĭ, și fără frică declarăm, că noĭ nu cunoascem Rosieĭ dritul de a hotărî despre soartea noastră. Prin răbdarea și tăcerea noastră noĭ nu putem să lăsăm în întunerec dreptățile țĕriĭ noastre; și de nu am isprăvì alt ce-và, dar măcar istorieĭ să vroim să păstrăm gloria naționalitățiĭ noastre!

În tot casul bun saŭ rĕŭ, să nu ne desnădăjduim însă; să avem credință în viitorul nostru. O nație asupra căreia aŭ trecut Hunĭ,

Goţĭ, Avarĭ, Vandalĭ, şi alte atâtea seminţiĭ străine, o naţie care opt-spre-ḑece veacurĭ, cu toate atacurile timpuluĭ, cu toate năvălirile barbarilor, a resistat şi s'a ţinut până astăḑĭ, o naţie de şeapte milioane de Românĭ, nu este cu putinţă ca să fie osândită de către providenţă să piează tocmaĭ astăḑĭ în secolul naţionalităţilor. Numaĭ să avem vrednicie, statornicie şi unire. Să nu ne descurajăm, maĭ ales de relele timpurĭ, de noriĭ trecĕtorĭ ce se pot ivì pe orizontul ţĕrilor noastre. Pentru popoare, ca şi pentru individue, suferinţele nu sînt tot-deauna perdute; adesea ele sînt menite de a le întărì energia, de a le sporì râvna, de a le formà caracterul. Prin urmare, prin bărbăţia noastră în nenorocire, să ne arătăm vrednicĭ de fericirea şi de libertatea ce Tatăl Cel-de-Sus, de la întemeierea lumiĭ, a pregătit tuturor popoarelor, şi care, prin urmare, curând saŭ târḑiŭ trebue să vie şi Românilor. Să gândim că acest nume strălucit, ce l'am moştenit de la stăpânitoriĭ lumiĭ, ne impune marĭ datoriĭ, şi prin urmare, orĭ cum să ne fie cartea noroculuĭ, să trăim şi să murim Românĭ, aducêndu-ne aminte de marea îndatorire şi de frumoasa făgăduinţă, ce de pe patul sĕŭ de moarte ne-a lăsat Ştefan-cel-Mare: „Dacă duşmanul vostru v'ar prescrie condiţiĭ ruşinătoare, atuncĭ maĭ bine murițĭ prin sabia luĭ, decât să fiţĭ privitoriĭ împilăriĭ şi ticăloşieĭ ţĕriĭ voastre! Dumneḑeul părinţilor voştri însă se va îndurà de lacrimile slugilor sale, şi va sculà dintre voĭ pe cine-và, carele va aşezà iarăşĭ pre urmaşiĭ voştri în libertatea şi puterea de maĭ nainte!"

No. 1.745. 1848 August.

„Noul Acatist al Mareluĭ Voevod Mihail Grigoriu." [1]

No. 1.746. 1848 August.

Înainte cuvintare.

Mare nedreptate se poate face a lăsà în tăcere pomenirea faptelor, care cine-vaşĭ în vieaţă a săvârşit; iară cât pentru ale lor calităţĭ, — orĭ în ce parte fie, aceasta nu rĕmâne îndoiealǎ, că acea persoană nu va puté iubì o laudă potrivită cu urmarea sa, că precum a iubit a face, va iubì şi aplausa lucrărilor sale. Asemenea dreaptă judecată singur Hs. ne-o propune în douĕ ḑicerĭ:

[1]) A apărut în a doua ediţiune sub titlul: Noul Acatist al Mareluĭ Voevod Mihail Sturdza de Mihail Kogâlniceanu, Cernăuţĭ 1848. Reeditat din noŭ de Vasile M. Kogâlniceanu. Bucurescĭ, 2 Iulie 1894.

No. 1.746. 1848 August. cea întâĭ: „Cu ce măsură vĕ vor măsura, măsuraţĭ şi voĭ lor“, şi a doua: „Vor învià ceĭ ce aŭ făcut bine întru moştenirea fericiriĭ; iar ceĭ ce aŭ făcut rele întru osânda vecĭnică.“ Apoĭ cu cât maĭ vârtos noĭ, oamenĭ fiind, să nu păzim o aşà sfîntă dreptate? Eŭ, nefiind îngrijit despre aceasta, fără mustrare am alcătuit următorul Acatist, întru cinstea celuĭ ce a vroit a se face vrednic uneĭ asemenea cuvîntărĭ.

Începutul facem cu ḍicerea: „Doamne rĕsplătesce“.

Acatist.

Icosul 1.

Învingerile cele adese către perḍare vestindu-ţi-se prin Îngerul cel purtător de nedreptate şi gata fiind în tot ceasul a le primì, nu te-a mustrat nicĭ o datorie să nu întinḍĭ crimele pe soartea compatrioţilor tĕĭ; pentru aceasta după vrednicie auḍĭ de la noĭ unele ca aceste:

Bucură-te, zid, în care se sprijinesc relele nenorociţilor!
Bucură-te, liman, în care se oploşesc relele durerĭ ale osândiţilor!
Bucură-te, maică, din care isvorĕsc pâraele cele otrăvitoare!
Bucură-te inimă, care porţĭ lăcomie de prisos!
Bucură-te, suflet, pururea însetat de strâmbătăţirĭ!
Bucură-te, minte, tot-deauna nebătută spre obşteasca fericire!
Bucură-te, electricitate, care înrîurezĭ fără-de-legile amploiaţilor!
Bucură-te, mahină, care prefacĭ minciuna în adevĕr!
Bucură-te, luceafĕr, ce întunecĭ lumina folosinţeĭ!
Bucură-te, mare făcĕtorule de rele!

Condacul I.

Nicĭ odată maĭ bine decât în parte ţĭ n'aĭ cugetat, şi nicĭ aĭ gândit a te face priitor obştesculuĭ bine, ca prin aceasta să-ţĭ câştigĭ buna laudă a postuluĭ, în care soartea te-a aruncat; decĭ a rĕmas numaĭ un singur mijloc, luĭ Dumneḍeŭ să strigăm: Aleluia!

Icosul 2.

Maĭ înainte de întronare, abătêndu-ţĭ cugetul către cele de faţă propăşirĭ ale feluritelor osândirĭ, şi ca pre Iuda favorisându-te norocul a te face vînḍĕtor fericiriĭ compatrioţilor tĕĭ, gata sîntem şi noĭ spre mulţumire a-ţĭ ḍice unele ca aceste:

Bucură-te, cela ce ţĭ-aĭ înălţat numele spre obştească ocară! No. 1.746. 1848 August.
Bucură-te, cela ce primescĭ hula drept cinste!
Bucură-te, cela ce spelĭ caracterul cu sângele celor săracĭ!
Bucură-te, cela ce amara cuvîntare a noroduluĭ o beĭ cu plăcere [ca pe un nectar!
Bucură-te, că împietrit de iubire de argint fiind, nicĭ o defăimare [nu simţescĭ!
Bucură-te, că nicĭ o hulă a merituluĭ nu te abate de la urîtele [tale fapte!
Bucură-te, chaos, neputut a se umplé cu toate averile poporuluĭ!
Bucură-te, ghevghir, încăpĕtor al jăcuirilor!
Bucură-te, cămară, în care lucrurile răpite se păstrează!
Bucură-te, lăcată, care încuĭ poarta norociriĭ noastre!
Bucură-te, pecete, pe care este scrisă litera mârşavieĭ!
Bucură-te, mare făcĕtorule de rele!

Condacul II.

Cine va puté cuprinde subt poala huleĭ toată demoralisaţia ta, că orĭ-cât ne vom silì în faptă şi în isbândă, totuşĭ nu cumpĕnesce pre cât meritul cere căḑuta rĕsplătire a călcărilor datorieĭ tale: Decĭ dară lăsându-te în judecata Creatoruluĭ, strigăm cu umilinţă luĭ Dumneḑeŭ: Aleluia!

Icosul 3.

De vom lăsà în părăsire acele ce-ţĭ vĕdesc urmările mârşavieĭ tale, vom fi cu dreptul maĭ mârşavĭ şi maĭ necunoscĕtorĭ aĭ celor ce ne fac rĕŭ saŭ bine: decĭ pentru ca în viitorime şeḑĕtoriĭ pe scaunul tĕŭ să se ferească de a se face şi eĭ părtaşĭ acesteĭ cuvîntărĭ, strigăm cu însetare:

Bucură-te, causă, al căreia efect stinge bucuria muncitorilor de pă- [mînt!
Bucură-te, mană, ce îndestulezĭ cu amărăciune pre ceĭ atârnaţĭ [de tine!
Bucură-te, gata despărţitor dreptăţiĭ celor slabĭ!
Bucură-te, cela ce laşĭ în necazurĭ pre ceĭ despoiaţĭ!
Bucură-te, că fără milă privescĭ pre aceĭ ce ĭ-aĭ împlântat în [durere!
Bucură-te, că nicĭ un ceas nu te-a lăsat cugetul a te face apĕrător [drepturilor fraţilor tĕĭ!

No. 1.746.
1848
August.

Bucură-te, cela ce aĭ mutat soartea celor din codri în palaturĭ înalte!
Bucură-te, că instrucțiile tale sînt maĭ vătămătoare decât săbiile [hoților!
Bucură-te, cela ce ne-aĭ așezat obșteasca nevoie!
Bucură-te, că ne-aĭ stins siguranța avutuluĭ, cinsteĭ și a vețiĭ [noastre!
Bucură-te, mare făcătorule de rele!

Condacul III.

Întru ce vom maĭ fi nădăjduindu-ne, când în toată ḑiua îțĭ aducĭ o nouă isvodire de rĕŭ și, în loc de a te preface, maĭ mult te înțelenescĭ întru fără-de-legĭ; ajungă acum întîmplările, și vie vremea a ne face și pre noĭ învingĕtorĭ, ca să strigăm luĭ Dumneḑeŭ: Aleluia!

Icosul 4.

De aĭ simțì cât este de frumoasă lauda guvernatorilor celor bunĭ, și de a-ĭ cunoasce iarășĭ cât de înjositoare este a celor rĕĭ, poate că fără îndoială aĭ protimisì să-țĭ ieĭ maĭ strălucitoare urmărĭ. Însă pentru că însătoșarea iubiriĭ de avere țĭ-a ponegrit moralitatea și cu greŭ este a ți se spĕlà rugina lăcomieĭ, primesce fără drept de imputare unele ca acestea:

Bucură-te, învechitule în fapte rele!
Bucură-te, în răpire fără mustrare întinatule!
Bucură-te, pismuitorul acelor ce caută adevĕrul!
Bucură-te, cela ce te măgulescĭ cu falsele bunecuvîntărĭ ale lingu- [șitorilor!
Bucură-te, cela ce te legenĭ în leagănul celor de o sistemă cu tine!
Bucură-te, că nu suferĭ în cuprinsul stăpâniriĭ tale pre aceĭ iubi- [torĭ de dreptate!
Bucură-te, isgonitorule al celor ce-țĭ descriŭ vredniciile fără min- [ciună!
Bucură-te, cela ce îmbracĭ măgariĭ în porfiră, iară pe oamenĭ în [harare!
Bucură-te, cela ce legĭ la gâtul porcilor cinstirĭ și la al drepților [lanțurĭ de fer!
Bucură-te, cela ce întrunescĭ în caracterul tĕŭ obiceiurile cele maĭ [mârșave de la Nord și Miaḑă-ḑi!
Bucură-te, mare făcătorule de relé.

Condacul IV.

No. 1.746. 1848 August.

Nicĭ cum osebindu-te de dobitoacele, carĭ se îngrijesc numaĭ pentru îndestularea pânteceluĭ, și sărac de fapte bune fiind, ce te putem numì maĭ mult decât un necunoscĕtor al însușĭ dreptuluĭ și însărcinăriĭ tale; decĭ, ca asupra unuĭ nevrednic spre bune urmărĭ, strigăm luĭ Dumnedeŭ: Aleluia!

Icosul 5.

Și ce este maĭ prețios decât lauda guvernatorilor și decât a simțì cine-vașĭ dulceața buneĭ cuvîntărĭ a noroduluĭ, căcĭ toate alte fericirĭ cu moartea odată se ruinesc, iar acest templu înalt în vecĭ rĕmâne neșters de pe buzele urmașilor veacurilor viitoare; însă tu maĭ mult decât lăcomia neestimând alta, nu tăcem spre plăcere-țĭ a strigà:

Bucură-te, cela ce semenĭ chibzuirĭ spre scurgerea pungilor de [monetă, fără de rușine!
Bucură-te, mare, ce mistuescĭ averile călătorilor pe dînsa!
Bucură-te, soare, care usucĭ îndemânările săracilor!
Bucură-te, furtună, care sfăramĭ nădejdea fericiriĭ noastre!
Bucură-te, magnet, care tragĭ strînsurile de prin cele maĭ tainice [locurĭ!
Bucură-te, cela ce te facĭ proprietar pe pămînturile cele străine de [neamul tĕŭ!
Bucură-te, iconomule fără de voie al agonisirilor omenescĭ!
Bucură-te, Idee spre jăcuire abătută!
Bucură-te, cela ce în cuget trebue să te tăvălescĭ ca rîmătorul în tină!
Bucură-te, rădăcină, ce aĭ odrăslit ramurile ticăloșieĭ!
Bucură-te, că prin sateliții tĕĭ țĭ-aĭ însușit drepturĭ fără-de-lege!
Bucură-te, mare făcĕtorule de rele!

Condacul V.

Întru cât țĭ-aŭ lipsit persoane a te face vrăjmaș înaintiriĭ împilatuluĭ cotun, aĭ dat prilej celor de o aplicație cu tine a îndeplinì ticăloșia soarteĭ celeĭ maĭ înainte menite; decì spre isbăvirea noastră, strigăm luĭ Dumnedeŭ: Aleluia!

Icosul 6.

Spre maĭ mult a sporì rodurile neomenieĭ tale și maĭ cu în-

No. 1.746. 1848 August

lesnire a te suì pe treapta strîmbătățirii, tras-aĭ întru ajutorul tĕŭ pe aceĭ, ce ĭ-aĭ deprins să fie vrednicĭ sprijinitorĭ osânditoarelor tale abusurĭ; pentru aceasta împreună cu dînșiĭ primesce a audì:

Bucură-te, munte, ce umbrescĭ pre ceĭ făcĕtorĭ de rele prin politiĭ!
Bucură-te, Duh, ce însuflețezĭ mărinimia acelor tâlharĭ!
Bucură-te, vreme, ce încurajarisescĭ aplecările jăfuitorilor!
Bucură-te, negură, ce întunecĭ adevĕrul!
Bucură-te, armă, ce înfricoșezĭ până și deșteptarea celor deprinșĭ [a răbdà!
Bucură-te, lopată, care vînturĭ tânguirile ca pleava!
Bucură-te, lipitoare, ce sugĭ sângele fericiriĭ noroduluĭ!
Bucură-te, credinciosule întru neschimbare de aceea ce aĭ apucat!
Bucură-te, cela ce mituirile le-aĭ sfințit astădĭ ca o jertfă bine pri- [mită!
Bucură-te, pieatră, care nu te cioplesce nicĭ un fel de reson!
Bucură-te, osândă, trimisă pentru păcatele noastre!
Bucură-te, mare făcĕtorule de rele!

Condacul VI.

Toate cu vreme îșĭ ieaŭ schimbare, iară voĭ ceĭ ruginițĭ în vicleșugurĭ nu vĕ maĭ prefacețĭ. Urmașĭ ațĭ fost tot-deauna crimelor strămoșescĭ și întru rĕutățĭ vĕ vețĭ săvârșì. Nicĭ lumiĭ bine nu v'ațĭ deprins a face, nicĭ luĭ Dumnedeŭ cu inimă curată a cântà: Aleluia!

Icosul 7.

De aĭ fi pogorîtor din neamul luĭ Iuda vîndĕtorul, totușĭ în urmă te-aĭ fi căit de urmarea cea maĭ crudă decât a luĭ, căcĭ acela a vîndut pe Hs, ce a fost omorît pentru adevĕr; iară tu aĭ ucis pre singurul adevĕr. Și cine din voĭ s'a arătat maĭ vrednic spre a căpĕtà rĕsplata, cunoasce singur și primesce de la noĭ ast-fel de urărĭ:

Bucură-te, cela care domnescĭ între sfetniciĭ carĭ pricinuesc can- [grena Națieĭ!
Bucură-te, care iscălescĭ drăcescile socotințe!
Bucură-te, Șef, care povĕțuescĭ banta călcătorilor de lege!
Bucură-te, masă, care ospĕtezĭ pomenitele nesățioase fieare!
Bucură-te, hrană, ce însetoșezĭ aceĭ cânĭ mușcătorĭ!

Bucură-te, blândețe, care zîmbescĭ cu plăcere lingușitorilor! No. 1.746. 1848 August.
Bucură-te, magasin, în care se spicularisesce soartea publiculuĭ celuĭ [osândit!
Bucură-te, foc, care mistuesce osândirile vinovaților!
Bucură-te, molie, ce nimicnicesce lucrările sfinteĭ pravile!
Bucură-te, cela ce vindĭ drepturile fraților la isgonițiĭ de prin alte [țĕrĭ străine!
Bucură-te, cela ce țĭ-aĭ uitat datoriile ce aĭ către noĭ!
Bucură-te, nevrednicule de bune fapte!
Bucură-te, mare făcĕtorule de rele!

Condacul VII.

De aĭ purtà și în inimă-țĭ sentimentul Marceĭ, care ți l'aĭ intitluit, totușĭ n'aĭ rĕmâné în defăimarea, care astădĭ urmarea ta țĭ-a scris: pentru aceea nu te veĭ scutì de rĕspunderea rĕsplătitoare, măgulindu-te că și tu strigĭ luĭ Dumnedeŭ: Aleluia!

Icosul 8.

Nu veĭ puté subt nicĭ o închipuire a-țĭ găsì siguranție înprotiva rĕspunderiĭ, care eștĭ dator, și dacă tot aceste întîmplărĭ te vor favorisì și în vieață nu-țĭ va venì rĕsplătire, urmașiĭ tĕĭ tot vor fi nescutițĭ de dreapta judecată, a căreia hotărîre s'a încheiat în judecata adevĕruluĭ, spre nădejdea celor ce strigă:

Bucură-te, cela ce ne-aĭ înstrăinat de dreptele moștenirĭ ale sui- [torilor noștri!
Bucură-te, cela ce ne-aĭ făcut săracĭ de drepturile câștigate cu [sângele strămoșilor noștri!
Bucură-te, cela ce ne-aĭ înjosit în privirea tuturor națiilor!
Bucură-te, Satană, care tragĭ inimile de la frățeasca îndatorire!
Bucură-te, Fantomă, ce îngrozescĭ pre ceĭ micĭ la suflet, să-țĭ fie [credincioșĭ!
Bucură-te, tun, care sfarimĭ unirea fericiriĭ!
Bucură-te, metal, ce otrăvescĭ masa desfătăriĭ!
Bucură-te, vrăjmaș, ce isgonescĭ pre pruncĭ de la țâțele mumescĭ!
Bucură-te, dușman, ce aĭ gătit amărăciune și celor încă nenăscuțĭ!
Bucură-te, cela ce împingĭ patria în ticăloșie, pentru îndeplinirea [spurcatuluĭ tĕŭ interes!
Bucură-te, vicleanule voitor de rĕŭ!

No. 1.746. 1848 August.

Bucură-te, că pentru a-ţĭ înălţà netrebnica fiinţă, — puţin şi ne [veĭ pune subt vecĭnicul jug al barbarismuluĭ!
Bucură-te, hobot, ce acoperĭ neînţelegerea noroduluĭ!
Bucură-te, mare făcĕtor de rele!

Condacul VIII.

Rĕutatea faptelor tale, adesea lovindu-ne simţirile, n'am putut nicĭ odată a face lumiĭ cunoscut, dar de tine tot-deauna fiind nebăgate în seamă — şi pentru a nu rĕmâné până în sfârşit neajutoraţĭ, unim astădĭ pentru a noastră isbăvire glasurile de cântare luĭ Dumnedeŭ: Aleluia!

Icosul 9.

Precum odinioară Diavolul s'a întins a risipì toate averile dreptuluĭ Iov, în neosebire şi tu aĭ fost trimis de aceeaşĭ soarte; dar aducêndu-ne aminte şi privind la pildele, ce nu prea târdiŭ se întîmplă a rĕsplătì, şi că dreptul până în sfârşit nu piere şi pagubele luĭ i se adaogă întru sporire, nu lepĕdăm nădejdea în aşteptarea pilduiriĭ tale! iară pe tine după vrednicie te încununăm cu aceste laude:

Bucură-te, cap, ce ne porţĭ pe cărările curselor de tine împletite!
Bucură-te, povaţa fiearelor, ce ne sfâşie binele vieţiĭ!
Bucură-te, duh, ce însuflì cu rĕceală înveştejitele florĭ ale patrieĭ!
Bucură-te, cela ce înghiţĭ îndestularea timpurilor!
Bucură-te, piept, de care este aninat ordinul vĕditor rĕutăţilor!
Bucură-te, cununa blestemăţiilor!
Bucură-te, podoaba mânjiţilor de necurăţie!
Bucură-te, cela ce tot-deauna îţĭ îndreptezĭ picioarele pe calea ti-[căloşilor!
Bucură-te, verme, ce rodĭ rădăcina vlăstaruluĭ înaintitor publiculuĭ!
Bucură-te, cela ce întristezĭ inimile noroduluĭ!
Bucură-te, mare făcĕtorule de rele!

Condacul IX.

Aŭ nu-ţĭ este în privire a acelor trecuţĭ înaltă slavă, care pe pămînt aŭ avut, iar acum abià se pomenesce numele lor, şi aceasta după fapte, carĭ în priinţa obştească aŭ săvârşit. Dar ţie ce-ţĭ rĕmâne după moarte? Negreşit blestemul cel fără de numĕr de la toţĭ aceia carĭ cântă luĭ Dumnedeŭ: Aleluia!

Icosul 10.

No. 1.746.
1848
August.

Nicĭ datoria, nicĭ rĕspunderea, nicĭ dreapta rĕsplătire a luĭ Dumnedeŭ nu-ţĭ poate muià inima din învârtoşarea iubiriĭ de argint; socotesce dar că, împreună cu bogăţie, laşĭ fiilor tĕĭ şi ura spre moştenire, şi vor dice:

Bucură-te, părinte, pe care te-a silit lăcomia, de ne-aĭ despărţit de [dragostea fraţilor noştri!
Bucură-te, cela ce ne-aĭ făcut a clironomisì ocara!
Bucură-te, pom, a căruia roadă nicĭ porciĭ nu o mănâncă bucuroşĭ!
Bucură-te, că ne-aĭ lăsat săracĭ de bune cuvîntărĭ şi cu defăimărĭ [a trăì în lume!
Bucură-te, că înconjuraţĭ de năvodul ocărilor omenescĭ, ne-aĭ lăsat [a trăì în ură pe pămînt!
Bucură-te, că cu purtarea ta pre toţĭ compatrioţiĭ ne-aĭ făcut în [dispreţ să ne privească!
Bucură-te, că asudând în vecĭ, nu vom puté spĕlà întinarea cu [care ne-aĭ văpsit!
Bucură-te, că ne-aĭ sădit în adăpostul defăimăriĭ!
Bucură-te, că pietre ne-aĭ născut a măcinà batjocurile urmărilor [tale!
Bucură-te, că fiĭ de jăfuitorĭ pururea vom fi numiţĭ!
Bucură-te, că roada faptelor tale, orĭ cât ne vom silì, nu ne va fi [cu putinţă a o şterge din aducerile aminte ale celor ce cu [dreptul strigă:
Bucură-te, mare făcĕtorule de rele!

Condacul X.

Nu lăsà în lipsă de a întrebuinţà minutele ce ţĭ-aŭ maĭ rĕmas, pentru a-ţĭ petrece în cugetare toate nelegiuirile şi crimele ce aĭ făptuit, ca să te afli vrednic de dreapta şi înfricoşata judecată, ce ţi se pregătesce şi neapĕrat te va sfărmà împreună cu călăiĭ tĕĭ de Fiĭ! Nu lăsà de a luà aminte, că nu aĭ putut omorî bărbaţiĭ patrioţĭ, deşi aĭ plătit pe Duca vîndĕtorul ca să-ĭ ucidă; Mâna Domnuluĭ ĭ-a apĕrat, ca să nu se împuţineze numĕrul rĕsplătitorilor, ce se ridică asupra ta, şi carĭ vor fi îmmulţiţĭ de toţĭ ce aŭ pătimit de la tine! Nu socotì că se vor puté spĕlà ardĕtoarele pete ale crimelor cu sângele nevinovaţilor, şi că crudimea ar puté vindecà ranele lăcomieĭ! În zadar aşà, tu şi Fiiĭ tĕĭ, călăĭ, vĕ acope-

No. 1.746. 1848 August.

rițĭ, spre apĕrare, inimile cele de tigru și hienă cu piele de bivol, și în zadar pe pămînt vețĭ căutà lăcaș și adăpost! Țĭ s'aŭ încheiat minciunile, cu carĭ până acum aĭ înșelat Curțile protectoare! Nu-țĭ maĭ rĕmâne decât a te gătì spre osânda, ce țĭ-aŭ tras fără-de-legile tale asupră-țĭ, și a suferì în răbdare toate chinurile cugetuluĭ tĕŭ, așteptând apropiatul ceas al judecățiĭ. Îmbracă hainele negre ale morțiĭ, pune-țĭ cenușă pe cap, bătêndu-țĭ peptul — comoara nespuselor păcate — și roagă grăbirea judecățiĭ! Nu-țĭ da însuțĭ sufletul Diavoluluĭ, spânzurându-te singur, pentru ca viŭ să vedĭ numeroasa petrecanie, ce te va duce spre moarte! Pentru ca murind, să audĭ blestemul Patrieĭ și al fiilor eĭ, de tine nedreptățițĭ! Pentru ca să vedĭ risipindu-se ca pleava aurul, ce de la țeară aĭ prădat! Pentru ca să vedĭ că din casa ta pieatră pe pieatră nu a rĕmas! Pentru ca murind, să audĭ glasul poporuluĭ ce strigă, isbăvindu-se de tine, luĭ Dumnedeŭ: Aleluia!

No. 1.747. 1848 August.

Proclamațiunea Șefuluĭ Polițieĭ Capitaleĭ, I. C. Brătianu.

(Col. N. P. Romanescu.)

Fraților cetățenĭ!

Uniĭ, carĭ dintr'o frică firească, vĕd primejdia pretutindenea, uniĭ, cărora le place să născocească, uniĭ, cărora le este meseria să spioneze și să denonseze orĭ cu ce condiție, uniĭ, carĭ sunt adevĕrațĭ vrăjmașĭ aĭ stăriĭ lucrurilor de astădĭ, și carĭ voesc să arunce groază în inimile cetățenilor, — aceștia, toțĭ, împinșĭ de deosebite patimĭ, de deosebite slăbiciunĭ, isbutiră să facă ca frate pe frate să bănuească, isbutiră să facă pe aceia carĭ sînt de sistema cea veche, să creadă că între Românĭ se poate găsì, ceea ce nicĭ odată nu s'a pomenit, scelerațĭ ca să-ĭ înjunghie prin casele lor; isbutiră, în sfârșit, să facă pe oameniĭ din partea liberală să creadă cum că retrogradiĭ sînt gata a face o reacție ca să restatorniceze Regulamentul.

Ce! fiind-că s'a găsit vre-un om, de a dis că dacă regulamentiștiĭ îĭ va ispitì diavolul, ca prin intrigile lor să aducă străiniĭ pe capul nostru, atuncĭ nația le va cere grea socoteală dumnea-lor; ce? aceasta fu destul ca să-ĭ facă să se armeze și să se ascundă pe la case străine? și pentru ce ast-fel de amerințare să-ĭ îngrozească atâta pe d-lor? Fiind-că eŭ sînt sigur că cel puțin cea maĭ mare parte din d-lor, nu numaĭ că nu o să fie în stare ca,

pentru un interes particular, să uneltească o ast-fel de crimă în protiva patrieĭ, dar că toţĭ aŭ destulă judecată ca să vadă că o armie străină, şi de o să fie vătĕmătoare nouĕ, dar nu maĭ puţin d-lor. Aşà dar iubim a crede, că d-lor nu o să uneltească aducerea armelor străine, şi prin urmare nu aŭ a se teme cătuşĭ de puţin de o asemenea amerinţare.

No. 1.747.
1848
August.

Iar voĭ, fraţilor, carĭ vedeţĭ d'asupra capetelor voastre numaĭ stilete, cum aţĭ putut crede că fraţiĭ voştri, aceia carĭ chiar în diua biruinţeĭ, în loc să-şĭ rĕsbune, vĕ întinseră o mână fräţească şi vĕ invitară la ospĕţul de bucurie, cum credurăţĭ că aceia o să vie astădĭ ca nisce sceleraţĭ să vĕ ucigă prin casele voastre? Căcĭ şi dacă am fi fost sceleraţĭ, cum am fi vrut să lucrăm în protiva noastră, fiind-că o ast-fel de faptă ar compromità causa noastră, posiţia noastră (dacă nu vedeţĭ în noĭ decât nisce ambiţioşĭ) în ochiĭ Europeĭ întregĭ pentru tot-deauna. Aşà dar, vedeţĭ, fraţilor, că nu este nicĭ de interesul unora, ca să facă o reacţie, nicĭ de interesul celor-alţĭ ca să înjunghie pe fraţiĭ lor, cum le place unora să dică; ci că este interesul tutulor să păzim liniştea şi buna orânduealǎ; fiind-că într'altfel nu numaĭ că s'ar vătĕmà interesurile fieşte-căruia, dar ar cădé negreşit şi blestem Dumnedeesc asupra aceluia ce ar turburà-o.

Fraţilor de orĭ-ce opinie, vĕ conjur pe ce aveţĭ maĭ scump, să nu maĭ daţĭ ascultare acelor minciunĭ criminale, fiind-că, dacă le veţĭ ascultà, contribuiţĭ fără voia d-v. la vătĕmarea interesuluĭ fieşte-căruia şi la peirea patrieĭ comune. Să nu ascultaţĭ decât ceea ce vĕ spun oameniĭ, cărora le-aţĭ încredinţat cârma ţĕriĭ, să nu ascultaţĭ decât scirile oficiale, căcĭ când o fi ce-và, fiţĭ sigurĭ că Guvernul, dacă nu împins de alt simtiment, cel puţin în interesul luĭ, o să vĕ însciinţeze ca să poată găsì în d-v. razemul trebuincios, şi ca să nu tragă asupra luĭ o rĕspundere foarte grea, neînsciinţându-vĕ de ceea ce ar puté să vi se întîmple. Iar voĭ, carĭ prin svonurĭ mincinoase turburaţĭ liniştea obştească, Poliţia va luà măsurile cele maĭ straşnice în protiva unor fiĭ rătăciţĭ ca voĭ, ca să poată ast-fel a asigurà pacea în inimile bunilor cetăţenĭ, şi buna orânduealǎ în cetate. Bună orânduealǎ, pentru care chezăşuesc cu vieaţa mea, şi cum nu aşĭ puté-o chezăşuì, când am în ajutorul meŭ un popol ca popolul din Bucurescĭ, care prin eroismul sĕŭ şi prin purtarea luĭ cea creştinească a meritat lauda Europeĭ întregĭ.

Să trăească popolul din Bucurescĭ! să trăească libertatea! şi prin ea să împĕrăţească frăţia, liniştea şi pacea!

Şeful Poliţieĭ, I. C. Brătianu.

No. 1.748. 1848 August.

Scrisoarea de acreditare a luĭ Ioan Brătianu ca Agent diplomatic la Paris.

(Conc. scris de Ubicini. Acad. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Monsieur le Ministre,

La lettre de créance ci-jointe vous sera remise par M. Jean Bratiano, accrédité par la Lieutenance Princière de Valachie près la République Française, à l'effet d'établir des relations diplomatiques entre les deux pays. J'ose espérer, Monsieur le Ministre, que vous ferez ce que dépendra de vous pour faciliter à M. Bratiano le succès de sa mission, et je saisis avec empressement cette occasion de vous offrir l'assurance de ma parfaite considération.

Le Secrétaire d'Etat au Département des Affaires étrangères.

No. 1.749. 1848 Sept. 1.

Adresa No. 6.204 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Romănescĭ către Consiliul Municipal al Capitaleĭ.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

O deputaţie de Românĭ voesce a merge la E. S. Suleiman Paşa. Cere câte-và care de pâne pentru drum. Rog pe on. Municipalitate a depune obicĭnuita-ĭ activitate şi a-ĭ îndeplinì cererea cât maĭ în grab, fiind-că voesc a plecà la 5 ale seriĭ.

Plata se va luà din baniĭ ce sînt daţĭ onor. Municipalităţĭ pentru asemenea casurĭ, iar pentru care se va înţelege cu d. Cap al Vornicieĭ de politie

La Consiliul Municipal.

No. 6.204.

No. 1.750. 1848 Sept. 1.

Adresa No. 6.211 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Romănescĭ către Administratorul de Vlaşca.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Dreptate, Frăţie.

La domnul Administrator de Vlaşca.

Domnul Revisor Duilie, în raportul general ce mĭ-a dat, face pentru districtul dumi-tale, următoarele observaţiĭ: 1. Gardia na-

No. 1.750
1848
Sept. 1.

ţională într'acest district nu există, nicĭ cel puţin în cetatea Giurgiŭ. 2-lea. Dispoziţia pentru volontirĭ nu este manifestată. 3-lea. Drapelul tricolor şi jurămîntul pe dînsul şi Constituţie sînt făcute numaĭ pe alocurea, pe unde adecă dd. Comisarĭ aŭ lucrat maĭ cu energie şi patriotism. 4-lea. Populaţia acestuĭ district este cam la îndoieală despre reformele noastre, şi aceasta provine din intimidaţia ce-ĭ fac arendaşiĭ şi proprietariĭ, că dic către ţĕranĭ, că Turciĭ sînt la spatele lor şi că într'o noapte, aceste trupe vor face invasie inemică. 5-lea. Dd. Subt-administratorĭ şi ajutoriĭ lor, precum şi domnul Secretar al Administraţieĭ, nu sînt nicĭ de cum oamenĭ aĭ revoluţieĭ, ci din contră sînt fiĭ adevĕraţĭ aĭ vechiuluĭ regim, şi cu toate că unul dintre dînşiĭ, numit Răducanu Notara, e destituit din postul de Subt-administrator, după a jos însemnatuluĭ cerere, fiind-că a cutezat să bată cu biciul din cetăţeniĭ din satul Frătescĭ, dar este de necesitate a se destitui şi ceĭ-lalţĭ ce sînt de aceeaşĭ natură, şi 7-lea. După cercetarea ce am făcut în şeapte sate coprinse în douĕ plăşĭ, am vĕdut că într'acest district, dd. Comisarĭ n'aŭ informat cum se cade pe ţĕran despre articoliĭ Constituţieĭ, căcĭ aceştĭ din urmă mĭ-aŭ rĕspuns că iar o să deà numaĭ dînşiĭ, iar nu şi boeriĭ.

Te rog, Domnule, în numele Patrieĭ şi al amoruluĭ ce aĭ pentru dînsa, îndreptează aceste neorânduelĭ, căcĭ d-ta sciĭ maĭ bine decât orĭ-cine ce triste resultate poate avé a lor continuare. Eştĭ rugat, Domnule, să-mĭ rĕspundĭ de ceea ce veĭ face.

No. 6 211.

No. 1.751
1848
Sept. 1.

Adresa No. 6.212 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Administratorul de Dâmboviţa.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Dreptate, Frăţie.

La Dâmboviţa.

Domnule,

După scíinţele ce am luat de la domnul Revisor, am vĕdut:

1. Că uniĭ din domniĭ Subt-administratorĭ nu sînt capabilĭ de acest mare post pentru cela care scie să-l preţuească.

No. 1.751.
1848
Sept. 1.

2. Comisarii nu sînt în activitate prin sate, și adesea lasă posturile lor, ca să vie prin oraș și chiar prin Capitală.

3. D. President al Municipalității este împrotivitor la gvardia națională și la altele încă.

În numele Patriei, îți cer, Domnule, să pui cea mai desăvârșită activitate, și să faci cât mai în grab să înceteze aceste neorânduelĭ; cer ca dumnea-ta să te duci adesea prin județ și fără veste, să aduni sătenii, să le spui toate câte ți-am dis în adresul meŭ No. 5.121, să-i încredințezi că câte li s'aŭ făgăduit se vor pune în lucrare foarte curând; să afli toate păsurile lor, să-i mângâi și să-i liniștesci întru toate, priveghind urmările Subt-administratorilor și ale d. Comisari.

Încă odată, Domnule, te rog să numesci Subt-administratori oamenii cei mai luminați, încredințându-i că Patria va rĕsplăti strădaniile lor.

No. 6.212.

No. 1.752.
1848
Sept. 1.

Adresa No. 6.213 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Administratorul de Buzĕŭ.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Dreptate, Frăție.

La Administratorul de Buzĕŭ.

După raportul ce am primit de la d. Revisor, îți mulțumesc, în numele Patriei, de starea în care ai adus districtul dumi-tale, și sper că vei îndoi activitatea, ca să desăvârșesci ceea ce ai început așà de bine.

Sînt mâhnit însă, Domnule, că ai un Subt-administrator, carele nu corespunde cu nobila misie ce are astădi un Subt-administrator, și dumnea-ta nu ai sciut-o, căci de o sciai, Domnule, l'ai fi destituat de mult. Numele lui, Domnule, este Antonie Dâmboviceanu, în locul căruia vei numi îndată pe altul.

Rosetti.

No. 6.213.

Adresa No. 6.251 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Administratorul de Brăila.

No. 1.753. 1848 Sept. 1.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 323.)

La Domnul Administrator districtuluĭ Brăila.

La adresa dumi-tale de subt No. 4.047, nu am nicĭ o instrucţie de o cam dată, decât să te silescĭ să nu se facă nicĭ un abus din partea lor, să nu se maltrateze săteniĭ, şi să nu li se (iea) nimic fără plată, şi plata să fie de la dînşiĭ. Dumnea-ta silesce-te să-ĭ câştigĭ, şi de orĭ-ce veĭ aflà, saŭ orĭ-ce mişcare vor face, prin stafetă să mĕ însciinţezĭ.

No. 6.251.

Adresa No. 6.254 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Administratorul de Vlaşca.

No. 1.754. 1848 Sept. 1.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 323.)

Dreptate, Frăţie.

Domnule,

Am aflat că dumneata aĭ lăsat să meargă ostaşĭ turcĭ prin sate a luà cele trebuincioase pentru îndestularea oştirilor.

Aceasta, Domnule, este una din cele maĭ marĭ neorânduelĭ, care poate aduce triste resultate, şi spre maĭ bună încredinţare, îţĭ trimit în copie raportul d-luĭ Administrator al judeţuluĭ Teleorman.

Dumnea-ta, Domnule, eraĭ dator să reclamĭ la E. S. Suleiman Paşa pentru aceasta, dacă ţĭ-a fost impusă, precum îmĭ place să o cred, şi dacă nu eraĭ ascultat, să facĭ cunoscut Ministeruluĭ.

Te rog dar, Domnule, să te plângĭ la Exelenţia Sa, pentru aceste abaterĭ ale soldaţilor, arătate în raportul d. Administrator, şi să cerĭ ca în viitor soldaţiĭ otomanĭ să nu maĭ easă prin sate, iar dacă nu veĭ fi ascultat, să mĕ însciinţezĭ.

No. 6.254.

D-luĭ Administrator de Vlaşca.

No. 1.755. 1848 Sept. 1. Raportul No. 4.068 al Administrațiuniĭ de Olt către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Româneseĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 404.)

Dreptate, Frăție.

Domnuluĭ Ministru al trebilor din Întru.

Pe lângă ceĭ recomandațĭ cu raportul No. (3.945) am onoarea, Domnule Ministru, a vě maĭ recomandà și pe aceștia:

D-l Gheorghie Iancu, Tănase Costantin, Tudor Ioan de la Crâmpoaia, Radu Ioan din Michăescĭ și Grigorie Bor din Crăciuneĭ, pe carĭ îĭ găsesc capabilĭ pentru generala Adunare constituantă.

Salutare și frăție.

Administratorul districtuluĭ Olt, Văleanu.
Ajutor, Ilie Popescu.

Secț. I.
No. 4.068.

No. 1.756. 1848 Sept. 1. Adresa No. 6.253 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Româneseĭ către Generalul Gheorghe Magheru.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 269.)

Dreptate, Frăție.

Domnule,

Eștĭ rugat din partea onorabileĭ Locotenențe ca, cu cea maĭ mare grabă, să chemĭ subt arme pe toțĭ volintiriĭ și panduriĭ ce aĭ înscris.

Pentru înlesnirea îndestulăriĭ, dumnea-ta te veĭ înțelege cu d. Administratoriĭ învecinatelor districte.

Sal. și fr.

No. 6.253.

Domnuluĭ General-Căpitan al trupelor neregulate Gheorghe Magheru.

No. 1.757. 1848 Sept. 1. Adresa poporuluĭ Țěriĭ-Româneseĭ către Fuad Efendi.

(Popolul Suveran. No. 25. 1848. 7. IX.)

Excelență!

După expunerea ce Locotenența Domnească a avut onoare a

No. 1.757. 1848 Sept. 1.

face Excelenţieĭ Sale Suleiman Paşa, Trimisul extraordinar al Înalteĭ Porţiĭ, de dreptele plângerĭ ale unuĭ popol întreg în contra vechiuluĭ regim, atât de vicios, atât de apĕsător şi atât de vătĕmător pentru majoritatea cea mare, atât de împrotivitor la desvoltarea gândiriĭ şi a proprietăţiĭ materiale; după trimiterea uneĭ deputaţiĭ la Constantinopole, spre a depune la picioarele augustuluĭ şi generosuluĭ nostru Suzeran plângerile şi speranţele popoluluĭ sĕŭ credincios şi confient în mărinimia Măriei Sale, subt-semnaţiĭ aşteptaŭ realisarea scumpelor şi legitimelor dorinţe ale uneĭ naţiĭ, care de opt-spre-ḑece anĭ gemeà subt acest regim urîcios, subt povara uneĭ administraţiĭ antinaţionale, neumane, care a adus această naţie la cea maĭ din urmă extremitate, şi a împins-o la gura prăpastieĭ! Dar care fu durerea noastră, vĕḑênd, Excelenţie, că M. S. împinsă, nu scim de ce influenţă fatală, şi fără a luà în consideraţie dreptatea şi sfinţenia causeĭ noastre, cere astăḑĭ de la noĭ tăgăduirea tutulor celor făcute până acì, cere, ḑicem, moartea acestuĭ popol, pe care desperaţia l'ar puté împinge la un act din acelea de carĭ istoria ne dă atâtea exemple şi carĭ lasă după dînsele o urmă neperitoare de sânge de martirĭ.

Excelenţia Voastră cunoasce prea bine drepturile ce aŭ fost chezăşluite Principatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ prin capitulaţiile sale, către Înalta Poartă, şi este de prisos a şi se maĭ aduce aminte acì. Către acestea, chiar în numele a câte am suferit, am încercat noĭ a face pe Î P. să se intereseze la causa noastră.

E. V. va înţelege cu înlesnire că nicĭ într'un stat un regim aşà urîcios, ca acela ce fusese impus ţĕriĭ de Regulament, nu se puteà prelungì fără a aduce sguduirĭ violente. Europa întreagă, deşì se află subt un ordin maĭ stabil, şi se bucură de maĭ bune condiţiĭ, întăresce astăḑĭ această aserţie. Cu toate acestea popolul Român, deşì apĕsat, nu se lăsă a cădé; se sculă în adunărĭ imposante şi, pronunţând o amnestie generală, îşĭ dede nouĕ instituţiĭ, în armonie cu trebuinţele sale, şi invită chiar pe apĕsătoriĭ sĕĭ la participaţia egală a drepturilor. Nu se vĕḑù nicĭ un act de rĕsbunare din parte-ĭ. Provocat de reacţia unuĭ mic numĕr de trădătorĭ, reacţie ce costă vieaţa la vre-o'ḑece fiinţe nevinovate, el se arătă mare, vrednic de causa ce apĕră; căcĭ după ce a triumfat, fără arme, asupra uneĭ puterĭ armate, el se respectă în destul, în cât să rĕstoarne pe inimiciĭ sĕĭ printr'o ertare generoasă. Cea maĭ perfectă bună orânduealǎ domnesce între noĭ de douĕ lunĭ şi jumătate. Locotenenţa Domnească, aleasă prin aclamaţie şi recunoscută oficialmente în numele Împ. Sale Mărirĭ de E. S. Suleiman Paşa,

No. 1 757. 1848 Sept. 1.

a lucrat ḑiua, noaptea, a mânà trebile cu toată regularitatea şi justiţia ce-ĭ erà prin putinţă.

Drepturile Augustuluĭ nostru Suzeran sînt maĭ mult decât tot-deauna respectate şi asigurate. În ce dar popolul român a greşit? Ce crimă a făcut el, ca să vaḑă teritoriul sĕŭ violat, ca să tragă mânia Rusieĭ! Pentru că a întrebuinţat dreptul sĕŭ de autonomie ca să introducă reforme interioare, a cărora trebuinţă se făcuse neapĕrată, prin starea imperioasă a lucrurilor, şi carĭ nu ating drepturile nicĭ uneĭ Puterĭ, a meritat el să i se calce capitulaţiile şi să se vaḑă pus afară din legea (hors la loi) naţiilor?

Ce uneltirĭ străine aŭ putut oare dominà asupra consiliilor dreptăţiĭ şi umanităţiĭ, ce tot-deauna staŭ gata a fi ascultate de inima graţiosuluĭ nostru Suzeran? Prin ce fatalitate deplorabilă mânile sale, ce neîncetat sînt deschise spre a revĕrsà asupra popoluluĭ sĕŭ pacea, prosperitatea şi fericirea, prin ce fatalitate, ḑicem, aruncă el peste noĭ doliul, resbelul şi măcelul?

Doliul, măcelul! Excelenţia Voastră oprească-se un moment până a nu împinge ţeara în nisce asemenea extremităţĭ; vino între noĭ, Excelenţă; pune, ca să ḑicem aşà, mâna pe pulsul naţieĭ, şi veĭ vedé că numaĭ două singure fibre bat astăḑĭ într'însa: respectul către persoana Suzeranuluĭ sĕŭ şi apĕrarea drepturilor sale. Atuncĭ poate că nu veĭ voì a aduce ţeara la extremitatea de a-şĭ alege între aceste două datoriĭ, ce erà deprinsă a le privì ca nedespărţite una de alta, şi fiind-că razimul în care aveà drept a sperà îl părăsesce, să nu-şĭ aştepte mântuirea decât de la sine, şi responsabilitatea va cădé peste ceĭ ce, putênd să facă binele în gloria Imperiuluĭ Otoman şi în folosul Românilor, ar împinge ţeara la un asemenea desastru.

(Urmează subt-semnăturile popoluluĭ Român.)

No. 1.758. 1848 Sept. 1.

Adresa No. 6.377 a Ministeruluĭ din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către cel de Finanţe.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Către Ministrul Finanţelor.

Din creditul de două miĭ galbenĭ, ce s'a maĭ deschis sub-iscălituluĭ prin decretul Onor. Locotenenţeĭ Domnescĭ sub No. . . , pentru cheltuelile Ex. Sale Suleiman Paşa, eştĭ invitat, Domnule Ministru, să binevoiţĭ a-ĭ trimite astăḑĭ negreşit în primirea d. Administratoruluĭ de Vlaşca două sute galbenĭ.

No. 6.377. N. G.

Ordinul de ḑi No. 48 către oştirea Ţĕriĭ-Româneseĭ. No. 1.759. 1848 Sept. 1.

(Copie. Arch. Statuluĭ. Dos. No. 7/18. Ostăşescĭ.)

Ordonare către oştire.

Oraşul Bucureştĭ. No. 48.

. . . .

Deşì prin maĭ multe poruncĭ, atât de maĭ nainte cât şi chiar din epoha de acum, s'a chemat băgarea de seamă a comandirilor de părţĭ întru paza disţiplineĭ şi reguleĭ ostăşescĭ, fără de care sistimă ostăşească nu poate existà cu doritul resultat; dar am băgat de seamă că aceste poruncĭ orĭ n'aŭ fost bine înţelese, orĭ că nu se păzesc după cum cuviinţa, moralul şi legile disciplineĭ cer, căcĭ în maĭ multe rândurĭ am vĕḑut preumblându-se pe uliţĭ şi prin locurĭ publice gradurile de jos, maĭ cu osebire din cavalerie, în timpurĭ când eĭ ar trebuì să se ocupe cu slujba, fără a-şĭ perde vremea în zadar. Orele şi timpiĭ sînt mărginiţĭ, când ostaşul îşĭ poate dobândì voie de a merge în trebuinţele sale, în ce chip şi cu ce fel de formalităţĭ, dar, cu părere de rĕŭ, vĕḑ că acele nu se îndeplinesc de către d-lor domniĭ şefĭ; de aceea încă odată mĕ vĕḑ silit a aduce d-lor aminte, că una din cele maĭ însemnătoare îndatorirĭ ce ar puté face slujbeĭ este păzirea celor sus scrise întru toată sfinţenia lor, făcênd pe chiar gradurile de jos să înţeleagă că folosul slujbeĭ este legat negreşit de împlinirea datoriilor lor cu scumpĕtate şi onoare.

Orighinal iscălit Şeful Oştiriĭ, General Tell.

Întocmaĭ după orighinal.

Şeful meseĭ, Sub-locotenent Dâmboviceanu.

Publicaţiunea No. 3.271 a Consiliuluĭ Municipal al Capitaleĭ. No. 1.760. 1848 Sept. 1.

(Foae ofiţială pentru secfestre şi liţitaţiĭ. No. 41. 1848. 3. IX.)

Când s'a propus întâiaşĭ dată ideia de a se lăsà slobodă tăierea cărniĭ, mare grijă se încuibase în inimile orăşenilor, temêndu-se să nu cerce lipsă simţitoare, saŭ să plătească acest articol cu preţurĭ covârşitoare. Aceste bănuelĭ eraŭ temeinice, pentru că şi lucrul erà cu totul noŭ, dar experienţa de o lună a dovedit cu chip netăgăduit, că chibzuirea celor ce aŭ propus această măsură a fost temeinică, şi ne încuragează a crede că, de se va întinde şi la cele-lalte obicĭnuite, de întâia trebuinţă, precum vedem că se

No. 1.760. 1848 Sept. 1.

urmează cu orĭ-ce fel de negoţ, şi preţurile vor fi potrivite şi calitatea maĭ bună; căcĭ unde este concurenţă, acolo urmează a se silì să scoaţă product maĭ bun, ca să-l poată desface şi, prin urmare, a se folosì; iar cel în potrivă următor, maĭ ales la asemenea articole, este sigur a perde şi osteneala şi capitalul şi, ceea ce e maĭ presus decât toate, reputaţia. Este cunoscut că preţul cărniĭ, până la sfîrşitul luniĭ luĭ Septemvrie, a fost de douĕ-ḑecĭ şi opt parale ocaua. Acum, după noua orânduează ce s'a făcut, acest articol începuse a se vinde cu treĭ-ḑecĭ şi douĕ, dar concurenţa n'a întârḑiat, numaĭ după vre-o câte-và ḑile, a face pe uniĭ măcelarĭ să vîndă carnea de vacă, foarte bună, iarăşĭ cu 28 şi 30 parale, după încredinţarea ce a luat Sfatul de la funcţionariĭ sĕĭ, şi anume:

Dima Starostea, în piaţa Ghica, pe . . . . par. 30
Constantin Opodată, în uliţa de pămînt, pe . . . „ 28
Ioniţă Tremuricĭ, în mahalaua Sf. Ştefan, pe . . . „ 28

Pentru care Municipalitatea a socotit de cuviinţă a face aceasta cunoscut tutulor cetăţenilor, spre sciinţă.

President, D. Polizo.

No. 3.271.

No. 1.761. 1848 Sept. 1.

Publicaţiunea No. 3.280 a Consiliuluĭ Municipal al Capitaleĭ.

(Foae ofiţială pentru secfestre şi liţitaţiĭ. No. 41. 1848. 3. IX.)

După punerea la cale, făcută de Consiliŭ, şi aprobată de stăpânire, vînḑarea articoluluĭ pâniĭ şi jimbleĭ, de la 1-iŭ a viitoruluĭ Octomvrie, rĕmâne slobodă a se vinde de verĭ-cine, şi cu orĭ-ce preţ, de aceea se face cunoscut tutulor de obşte, că orĭ-care va voì, şi în orĭ-ce parte a oraşuluĭ, a întreprinde această profesie, fie bărbat saŭ muere, să-şĭ pregătească grâŭ saŭ făină trebuincioasă în cursul acesteĭ lunĭ, precum şi orĭ-ce alt va cere trebuinţa în această operaţie, ca de odată cu începerea pomeniteĭ lunĭ să scoaţă şi cătăţimea de acest articol, în orĭ-ce calitate va puté şi în orĭ-ce proporţie la mărime, vênḑênd-o cu preţ, fără nicĭ o condiţie. Către aceasta, ceĭ ce vor dorì ca să fie cunoscut, fără a avé altă înţelegere cu starostea acesteĭ corporaţiĭ, şi carĭ dintr'înşiĭ nu vor avé îndestule mijloace de a întreprinde ḑisa profesie, să arate

Sfatuluĭ trebuinţa ce va avé, ca şi el să chibzuească înlesnirile de carĭ va fi lipsit, ca să nu se împedice în lucrarea acestuĭ articol.

No. 1.761. 1848 Sept. 1.

Salutare şi frăţie.

President, D. Polizu.

No. 3.280.

Publicaţiune pentru convocarea proprietarilor la Mitropolie.

No. 1.762. 1848 Sept. 1.

(Foae vol. Col. General Pencovicĭ.)

Publicaţie.

Se face cunoscut că astădĭ, Mercurĭ, la 1 Septemvrie, la 8 ore seara, se face adunare de dd. proprietarĭ la Sf. Mitropolie.

Depeşa luĭ Hory, Consulul Franciеĭ la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

No. 1.763. 1848 Sept. 1.

(Copie. Acad.)

Monsieur le Ministre,

Je reçois à l'instant une dépêche de M. Duclos, qui m'annonce que des détachements d'infanterie et de cavalerie viennent presque journellement augmenter le corps de troupes turques, qui occupe Galatz et qui s'élève, en ce moment, à huit mille hommes.

Les Russes, de leur côté, augmentent également leurs corps d'armée, à Berlad, de détachements qui y arrivent de Léova. Des forces considérables sont concentrées en Bessarabie.

Le mode de réquisition qu'emploient les Russes, pour leurs approvisionnements dans les districts, qui avoisinent Berlad, tant pour les hommes que pour les chevaux, ne permet pas d'évaluer leur importance en chiffres. On estime que ces approvisionnements se font pour une armée de 40 mille hommes. Aucun marché ne se fait à cet égard: Les chefs militaires s'adressent directement aux boyards pour les vivres dont ils ont besoin, et si ces derniers diffèrent de les leur envoyer, ils les font prendre de force par des Cosaques. Ils ont fait séquestrer dans les districts de la basse Moldavie vingt mille bœufs qu'une spéculation particulière fait abattre chaque automne pour être convertis en

No. 1.763. 1848 Sept. 1.

suif et en viande salée. La Russie a toujours procédé ainsi dans ses précédentes occupations des Principautés. Elle ne paie ni ne donne quittance des vivres qu'elle reçoit. De là, de nombreuses plaintes portées par les boyards au Consul de Russie. Maintenant, l'autorité moldave délivre des récépissés aux boyards assez puissants pour les exiger.

Les Turcs, au contraire, procèdent autrement. Ils s'adressent au Gouverneur de Galatz pour les provisions, dont ils ont besoin et délivrent des bons à valoir sur le tribut annuel de la Moldavie. Bien plus, le Gouverneur ayant représenté au Commandant de l'armée qu'il n'avait plus de fonds pour payer ces approvisionnements, les Turcs les soldent au comptant et ont même acquitté une grande partie des bons délivrés précédemment.

Le nouveau Commissaire ottoman Fuad Effendi, sorti de la quarantaine de Galatz le 10, est incessamment attendu ici avec le Général Duhamel.

Je suis, etc.

(Signé :) Hory.

No. 1.764. 1848 Septemv.

Rĕspunsul Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţĕriĭ-Româneseĭ la circulara rusească din 19 Iulie.

(Eliade, Mémoire justificatif de la révolution roumaine du 11 (23) juin 1848, pag. 57.)

Réponse au Manifeste de S. M. l'Empereur de Russie en date du 19 (31) juillet 1848.

Dans les circonstances graves où les derniers événements ont placé le pays et en présence d'un état de choses, qui ne peut être regardé que comme la réalisation des menaces exprimées par le manifeste de S. M. l'Empereur de Russie du 19 (31) juillet dernier, la Lieutenance de la Principauté regarde comme un devoir de protester une dernière fois, au nom de la vérité et à la face de l'Europe, contre les allégations contenues dans ce manifeste, aussi bien que contre les conséquences qu'on prétend en tirer.

La circulaire de S. M. I. dresse l'acte d'accusation de ce qu'elle appelle le mouvement moldo-valaque, pour fonder le droit d'intervention de la Russie.

Elle raisonne à peu près de la manière suivante :

L'insurrection valaque du 11 (23) juin dernier constitue un acte de rébellion envers la Porte ottomane et la Cour impériale

No. 1.764. 1848 Septemv.

de Russie, auxquelles seules, en vertu des traités existants, appartient le droit de régler la condition des deux provinces.

Les principes, proclamés par les auteurs de l'insurrection et imposés, en quelque sorte, par eux à la nation, subversifs de tout ordre social, incompatibles avec la sûreté des gouvernements voisins, appellent une prompte répression de la part de ces gouvernements.

L'intégrité de l'Empire ottoman est compromise.

La Russie est menacée chez elle.

Donc la Russie peut et doit faire entrer ses soldats dans les Principautés.

La Lieutenance Princière voit avec peine que S. M. I., pour justifier les mesures qu'elle avait prises, se soit crue dans l'obligation d'incriminer des hommes envers qui elle aurait craint davantage de se montrer injuste, si on lui eût rendu un compte plus exact des circonstances dans lesquelles se produisit le mouvement du 11 (23) juin.

Rappelons en peu de mots ces circonstances. S'il est un principe incontestable, c'est le droit qu'ont les peuples, quelles que soient les conditions qui règlent leur existence politique, de mettre les institutions qui les régissent en harmonie avec le degré de développement intellectuel et moral où ils sont arrivés. Cette harmonie est précisément ce qui constitue la loi éternelle du progrès imposée aux peuples comme aux individus, et dont nulle puissance humaine ne peut entraver l'exercice légal. Sans doute, il y a des limites au-delà desquelles cette légalité cesse: par exemple, si les traités sont enfreints, si les droits des puissances voisines sont méconnus, si le mouvement opéré contre l'ordre de choses existant n'a d'autre résultat que de remplacer l'abus par l'abus. Nous verrons tout-à-l'heure, si le mouvement du 11 (23) juin a été en effet dirigé contre ces grands principes, que nous sommes les premiers à admettre. Nous nous bornons maintenant à le raconter et, en le racontant, nous montrerons qu'il a été nécessaire.

Les nations sont soumises à un double travail: l'un qui se fait en elles-mêmes et par elles seules, indépendamment de toute cause extérieure; l'autre, qui est commun à toutes, et auquel chacune participe plus ou moins suivant son organisation intérieure, sa situation géographique, le rang qu'elle occupe dans la hiérarchie des peuples, ses affinités physiques et morales avec les états voisins. C'est ainsi qu'après les événements qui ont marqué le com-

No. 1.764. 1848 Septemv. mencement de cette année dans l'Europe occidentale, la Valachie, malgré son isolément, n'avait pu s'empêcher d'en ressentir le contre-coup, et cette cause, pour ainsi dire externe, ajoutée au malaise intérieur, dont souffrait le pays depuis l'établissement du Statut organique, rendait une crise imminente. Quand bien même ce Statut, qui rappelait les jours désastreux de l'occupation russe de 1828 à 1832, n'eût pas porté avec lui une tache originelle, qui le rendait à bon droit suspect à la nation, une expérience de dix-sept années n'avait que trop prouvé qu'il n'avait fait qu'aggraver les maux qu'il devait guérir, comme si le mal pouvait engendrer le bien, comme si l'on pouvait assurer la sécurité et le bien-être d'un peuple en portant atteinte à son indépendance. Mais la violation d'un droit n'entraîne pas la suppression de ce droit. La Valachie n'en demeurait pas moins autonome, malgré le Règlement organique et, comme telle, libre de le modifier ou de le rejeter dans tous les cas. En effet, ou ce Règlement avait été établi sans sa participation; et alors il ne l'obligeait en rien, ou il émanait du choix libre du pays, tel qu'il est consacré non seulement par les anciennes capitulations avec la Porte, mais par ces traités mêmes qui, selon le dire de la Russie, règleraient seuls les rapports des Principautés vis-à-vis d'elle, et notamment par l'article 5 du traité d'Andrinople et l'acte séparé relatif aux Principautés, et alors le pays avait le droit de le rejeter en tout ou en partie: le droit de faire impliquant celui de changer.

Un projet de constitution fut présenté dans ce sens à l'acceptation du Hospodar. Qu'on ne parle pas ici de conspiration, de complot organisé pour substituer une autorité nouvelle à l'autorité du Prince. C'est, au contraire, vers lui que sont tournés les vœux et les espérances de la nation; on le supplie de se mettre à la tête du mouvement qui doit emporter le pays vers des destinées plus heureuses. „Et toi, Altesse, Prince, lui est-il dit, la patrie t'a choisi; elle a compté sur toi comme sur son fils le plus cher. Reviens sur tes pas, nous ne te demandons pas de comptes. La patrie veut t'associer, te faire présider à sa grande œuvre; sois à elle, sois une belle page de l'histoire valaque". Cet appel suprême de la patrie, le Prince l'entendit; il accepta et signa la Constitution le 11 (23) juin, et nomma un nouveau ministère. Si le cœur lui a failli quelques jours après, s'il a été pris d'un de ces accès de vertige que la Providence envoie quelquefois à ceux qu'elle abandonne, s'il a eu moins de confiance dans son peuple

que les menaces du Consul général de Russie ne lui ont inspiré de crainte, à qui la faute doit-elle être imputée? Le Prince déclare lui-même, dans l'acte d'abdication transmis par lui au Conseil des Ministres, que c'est volontairement et de son plein gré qu'il quitte le pouvoir. Que devait faire le gouvernement dans une conjoncture aussi grave? se retirer avec le Prince et laisser le pays sans chefs le lendemain d'une révolution et sous le coup d'une invasion prochaine de la Russie? Il comprit autrement son devoir. Il ramassa les rênes de l'état qui traînaient à terre; il veilla au maintien de l'ordre, pourvut à toutes les nécessités du présent sans perdre de vue l'avenir; et parce que seul il n'avait pas désespéré du salut de l'état, l'état fut sauvé.

Voilà les faits; voilà ce qu'on a appelé l'oeuvre d'une minorité usurpatrice et rebelle! Quoi, une minorité! parce que deux où trois boyards, affectant la crainte d'un danger imaginaire, ont été chercher un refuge dans le camp russe et ont protesté contre la perte de leurs privilèges! Mais depuis quand les réformes sociales peuvent-elles s'accomplir sans laisser derrière elles quelques mécontents? Et ce qui s'est passé dans le pays depuis trois mois, cet éclatant témoignage donné au Gouvernement provisoire dans la journée du 29 juin (11 juillet), ces deux tentatives de contre-révolution qui sont venus se briser contre le bon sens et la ferme volonté du peuple abandonné à lui-même, ne prouvent-ils pas que le cri de délivrance poussé le 11 juin a été poussé par la nation tout entière? Quoi, usurpatrice! parce qu'elle s'était constituée de sa propre autorité gouvernement provisoire le lendemain de l'abdication du Prince!

Mais le gouvernement provisoire ne s'est pas nommé lui-même; il a été élu d'acclamation par le peuple et composé presque en entier des ministres à qui le Prince, en se retirant, avait remis ses pouvoirs. — Quoi, rebelle, parce qu'elle n'avait pas procédé par les voies légales, et ne s'était pas adressée aux deux Cours, dont l'approbation est nécessaire pour modifier les modifications que le pays peut avoir à apporter dans son régime administratif; et la Russie reconnaît elle-même que des changements étaient nécessaires! Nous examinerons tout-à-l'heure la valeur de cet argument, et en quoi il restreint le droit d'autonomie que les traités et les hatti-chérifs reconnaissent à la Principauté. Mais, même en transformant ce droit d'autonomie en un simple droit d'appel aux Cours suzeraine et protectrice, quelles garanties ce droit offrait-il

No. 1.764. 1848 Septemv.

à la Principauté quand le Prince refusait de prendre toute initiative, quand le silence de la Porte devait être regardé comme un aveu de son impuissance, quand le Commissaire de S. M. l'Empereur à qui l'on nous renvoyait sans cesse comme vers l'arbitre de nos destinées, quelques jours avant la révolution, prié de prendre en considération l'état malheureux du pays, répondait : „Je ne suis pas venu ici pour écouter les griefs de la nation, mais pour prêter au Hospodar un appui moral et matériel.“ Sans doute, on doit le croire, le Général Duhamel, quand il osait tenir un pareil langage au nom de son souverain, calomniait ses intentions; mais ne faut-il pas reconnaître aussi qu'un tel état de choses constituait un de ces instants suprêmes dans la vie d'un peuple, où il doit, sous peine de périr, se sauver lui-même?

D'ailleurs, il n'est pas exact, comme le prétend le manifeste impérial, que la Valachie ne puisse modifier son administration intérieure que du consentement préalable de la Cour protectrice. Il en est de cette prétention, qui pour n'être pas nouvelle n'en est pas plus fondée, comme de ce titre même de Cour protectrice que la Russie s'arroge sans qu'aucun traité le lui reconnaisse. Il n'y a d'autre Cour protectrice pour la Valachie que la Cour suzeraine, c'est-à-dire la Porte, la reconnaissance du suzerain par le vassal impliquant la protection de celui-ci par celui-là ; la Russie n'est que puissance garante: elle-même ne se donne pas d'autre titre dans les traités de Bucharest, d'Ackerman et d'Andrinople, sur lesquels s'appuie le manifeste impérial; c'est-à-dire que la Russie ayant, non pas formé, ainsi qu'elle le prétend, mais simplement renouvelé le contrat qui unit les Principautés à la Porte ottomane, s'est portée en même temps garante de ce contrat, gardienne des droits du plus faible contre le plus fort, se réservant d'intervenir dans le cas où la Porte essaierait de violer les privilèges qu'elle déclarait reconnaître aux Principautés. Or, ces privilèges n'étant autres, comme il est dit dans le préambule même des traités, que les anciens droits du pays, stipulés par ses capitulations avec la Porte [1]), il est évident que cette garantie de

[1]) L'article 5 du traité d'Andrinople est formel à ce sujet: „Les Principautés de Moldavie et de Valachie, s'étant, par une capitulation, placées sous la suzeraineté de la Sublime Porte, et la Russie ayant garanti leur prospérité, il est entendu qu'elles conserveront tous les privilèges et immunités qui leur ont été accordés en vertu de leur capitulation, etc.“

la Russie, qui n'a eu d'autre objet que d'assurer à la Valachie son droit d'autonomie, ne peut pas la priver aujourd'hui des avantages qu'elle pourrait retirer de l'exercice de ce droit ; ou bien il faudrait supposer, ce que nous répugnons à admettre, que la Russie n'eût pas été sincère dans ses déclarations d'alors et qu'elle n'eût agi que dans son propre intérêt, en paraissant agir dans l'intérêt unique de la Valachie.

Que la Valachie soit redevable à la Russie d'une partie ou même de la totalité des avantages que le manifeste de S. M. l'Empereur se plaît à énumérer, nous sommes les premiers à reconnaître le fait ; nous le reconnaissons sans le commenter, et cela suffit peut-être pour nous justifier du reproche d'ingratitude qu'on nous adresse. Mais lorsque la Russie, pour quelques clauses favorables aux Principautés, insérées dans ses traités particuliers avec la Porte ottomane, vient à prétendre aujourd'hui que la Valachie n'a politiquement d'existence qu'en vertu de ces mêmes traités, ce qui la condamne, en quelque sorte, à se mouvoir éternellement dans le cercle des desseins et de la politique de la Russie, elle oublie que les capitulations sont antérieures aux traités, dont elle cherche à se prévaloir et que le contrat qui rattache les Principautés à l'Empire ottoman s'est formé bien avant l'époque où ont commencé les premiers rapports de cet empire avec la Russie. Quoiqu'il en soit, la politique des états ayant changé avec le temps, les craintes vis-à-vis de la Porte n'existant plus, du moins du côté de la Valachie ; et, au contraire, celle-ci regardent, à tort ou à raison, la prédominance exclusive de la Russie dans la Principauté comme dangereuse pour son développement ultérieur, elle demeure libre évidemment, et la Russie elle-même ne saurait lui en vouloir de repousser aujourd'hui une protection qui ne peut lui être imposée, et qu'elle ne rejette, d'ailleurs, que dans l'acception particulière que la Russie s'efforce de donner à ce mot. En effet, comme il a été dit plus haut, la Valachie ne peut et ne doit reconnaître qu'une seule protection, celle de la puissance suzeraine, la Turquie, et après elle, des puissances qui sont elles-mêmes protectrices ou garantes pour la Turquie ; c'est-à-dire que si, par hypothèse, la Valachie était lésée dans son droit par la Porte, elle en appellerait alors, non pas à la Russie en particulier, mais collectivement à la Russie et à l'Autriche, à l'Angleterre, à la France. Cette restriction n'implique rien d'injurieux pour la Russie ; elle témoigne uniquement du désir de la Valachie de ne point voir une

No. 1.764. 1848 Septemv.

influence étrangère se substituer dans son sein à l'influence légale de la Porte.

Ce fait ressort clairement non seulement des déclarations officielles, mais encore de tous les actes du gouvernement. Quand donc il ne tend, depuis trois mois, qu'à resserrer les liens qui l'attachent à la Porte ottomane, il a lieu de s'étonner qu'on l'accuse d'avoir rompu *de facto* ses rapports de vassalité avec elle, comme si la cause de la Russie, en ce qui touche les Principautés, était inséparable de celle de la Porte, et que la Valachie ne pût repousser la protection de l'une sans violer du même coup la suzeraineté de l'autre. A la vérité, c'est moins une accusation directe que formule M. de Nesselrode en cet endroit de la circulaire qu'un procès de tendance qu'il fait au gouvernement issu de la révolution du 11 (23) juin. Il convient que le divorce n'est pas encore entièrement consommé, mais il est sur le point de l'être. Selon lui, le mouvement moldo-valaque n'est pas un fait isolé, il se rattache à un vaste complot embrassant dans ses ramifications la Moldavie, la Bucovine, la Transylvanie, la Bessarabie, tous les peuples de langue et d'origine roumaine, et ayant pour but de constituer sur une prétendue base historique un royaume daco-roumain, aux dépens de la Russie, de la Turquie et de l'Autriche. Le gouvernement de S. M. l'Empereur voit une preuve de cette affinité secrète dans le mouvement qui éclata en Moldavie, en avril dernier, et qui, heureusement, fut réprimé à temps. Mais ce fait seul renverse l'hypothèse du Cabinet impérial. Si les deux mouvements eussent été combinés, ils auraient éclaté dans le même temps ; et si la Valachie eût agi dans le but qu'on lui suppose, elle n'aurait pas attendu que la Russie eût été en quelque sorte avertie et mise sur ses gardes par une explosion partielle. Si donc on ne peut chercher dans le mouvement moldo-valaque ce qui n'y est pas, c'est-à-dire un entente secrète dans un but politique dirigé contre la Turquie, la Russie et l'Autriche, il faut bien se résigner à y voir ce qui y est en effet, c'est-à-dire un même cri de détresse poussé à deux mois d'intervalle par des populations, opprimées sous un régime odieux, fatiguées de trouver toujours une puissance équivoque entre elles et leur suzerain légitime, et prétendant à la fin user du droit qui leur appartient de réformer leur administration intérieure.

Que la Russie, émue tout d'un coup d'un si vif intérêt pour la Turquie, cesse donc d'affecter la crainte de périls imaginaires ;

No. 1.764.
1848
Septemv.

le danger le plus réel qui menace l'Empire ottoman, n'est pas celui qu'elle semble redouter pour lui; et certes, l'on sait, à Constantinople, que si un jour, ce qu'à Dieu ne plaise, la croix grecque venait à remplacer le croissant sur le dôme de Sainte-Sophie, ce ne sont ni les Roumains, ni les Bulgares, ni les autres rayas de l'empire qui l'y planteraient. Si l'intégrité de l'Empire ottoman est, aux yeux de la Russie, une condition essentielle pour le maintien de la paix générale, nous la regardons, nous, comme une condition non moins essentielle de notre propre salut; et quelque insensés qu'on nous suppose, nous ne le sommes pas assez, néanmoins pour chercher à affaiblir la Porte, en nous détachant d'elle au moment même où nous la voudrions assez forte, pour qu'elle ne fût point obligée de subir une influence aussi contraire à ses propres intérêts que funeste pour nous-mêmes et pour notre pays.

Il est une autre imputation, grave à ses yeux, et que pour cela le nouveau gouvernement repousse de toutes ses forces: c'est celle de vouloir appliquer dans le pays on ne sait quelles théories empruntées à la propagande démocratique et socialiste de certains états, et dont le résultat serait le renversement de tout ordre social et politique. Certes, c'est là une étrange calomnie, et nous avons lieu de regretter que la religion de S. M. l'Empereur ait été surprise à ce point. Il est vrai qu'en cet endroit, comme dans tous les autres, le manifeste affirme sans prouver. Les preuves, en effet, auraient été difficiles à établir. Où voit-on, soit dans ce que le manifeste appelle le programme de la révolution, soit dans les proclamations et dans les actes du gouvernement, une trace de ces doctrines subversives qui affligent les véritables amis de la liberté en Europe, en donnant raison à ses calomniateurs? Le programme, sans revendiquer en cela une initiative dont l'honneur ne lui appartient pas, puisqu'il ne faisait que suivre l'exemple donné par plusieurs pays voisins, abolit les châtiments corporels, affranchit les Bohémiens, retranche les corvées, déclare le paysan possesseur de la petite portion de terre, dont il avait l'usufruit, moyennant indemnité accordée au propriétaire, répartit également les droits et les devoirs entre les différents membres de l'état et fait participer le peuple aux bienfaits de l'instruction. Voilà ces principes antisociaux, ennemis de tout ordre et de toute morale, qui menacent le trône des Sultans, jusque dans Constantinople et celui des Czars à Saint-Pétersbourg, et qui seuls suffi-

No. 1.764. 1848 Septemv.

raient à justifier l'occupation des Principautés par les armées de l'Empereur !

Certes, le manifeste a raison de le prévoir, l'entrée des troupes russes en Moldavie, fondée sur de tels motifs, ouvre un libre champ à toutes les interprétations. On a, en effet, en Europe, cette malheureuse habitude de subtiliser sur la politique de la Russie; et certes on l'aurait à moins. „On dira, on a déjà dit, que ce mouvement n'est qu'un premier pas de notre politique envahissante, que nous n'attendions qu'un prétexte pour porter nos forces en avant, que nous entrons dans les Principautés bien décidés à n'en pas sortir, et que, suivant ces plans traditionnels d'agrandissement, que médite la Russie sur l'Empire turc, nous exploitons, pour les réaliser, l'impuissance et les embarras où les perturbations sociales du moment plongent l'Europe occidentale.“ Nous ne savons pas si, en effet, les Cabinets de l'Europe envisageront de cette manière le mouvement que la Russie vient de faire hors de ses frontières; pour nous, en voyant le Cabinet de Saint-Pétersbourg si empressé à prévoir les inductions qu'on peut tirer de ses actes, nous ne pouvons nous empêcher de songer que trop d'habileté est quelquefois de la maladresse.

La Russie a, sans doute, une raison victorieuse qu'elle est prête à objecter à ceux qui pourraient supposer qu'elle agit dans des vues personnelles; c'est qu'elle agit de concert avec la Porte. Il ne tiendrait même qu'à nous de croire qu'elle agit dans notre seul intérêt, puisqu'elle nous offre ici le passé comme garantie de l'avenir. Mais cette garantie est précisément ce qui nous effraie. Nous aurions moins d'alarmes si, nous, qui voyons ce qui se passe ici depuis trois mois, nous ne savions à quoi nous en tenir sur ce prétendu concert, qui enlève à la Porte son libre arbitre, la contraint à reconnaître une autorité supérieure, ou du moins égale à la sienne dans un différend qu'elle seule devrait être appelée à régler.

Ces réflexions, de même que les développements qui précèdent, peuvent être jugées superflues par ceux à qui elles s'adressent. Mais à l'heure suprême où il touche, incertain de la destinée qui l'attend, et toutefois, confiant en Dieu et en la justice de sa cause, le gouvernement se devait à lui-même de déclarer une dernière fois à la face du pays et de l'Europe, en réponse aux accusations de ses ennemis, les principes et les actes de la révolution du 11 (23) juin.

La révolution peut périr, mais elle doit rester pure. On peut l'étouffer: il ne faut pas qu'on la calomnie.

No. 1.764.
1848
Septemv.

Ses actes sont connus, qu'on les juge.

Quant à ses principes, s'il fallait les chercher encore après ce qui a été dit précédemment, les voici en deux mots:

Soumission pleine et entière à la Sublime Porte dans les conditions qui règlent les rapports ordinaires du vassal avec le suzerain, et sans porter atteinte à l'autonomie ainsi qu'aux autres droits que la Valachie tient de ses capitulations avec la Porte;

Abandon du protectorat de la Russie, en tant que ce protectorat est contraire aux droits ou aux intérêts de la Valachie.

Voilà ce que nous avions à dire à nos amis, comme à nos ennemis. Bien qu'abandonnés par ceux sur qui nous étions en droit de compter, nous savons faire la part des temps et des circonstances, et distinguer la vérité sous le mensonge officiel. Nous n'ignorons pas que, parmi tant de complications et de nécessités politiques, beaucoup consentent à notre perte, qui voudraient pouvoir nous sauver. Nous rendons justice à leurs intentions en déplorant leur faiblesse, dont nous serons les premières, mais non les dernières victimes.

Bucharest.

Les membres de la Lieutenance Princière: N. Golesco, J. Eliade, C. Tell.

Petițiunea luĭ Constantin Viișoreanu către Ministerul de Răsboiŭ al Țěriĭ-Româneșcĭ.

No. 1.765.
1848
Septemv.

(Orig. Col. Ecat. Al. G. Golescu.)

Domnule Ministre de Resbel,

La 10 Iunie am făcut propagandă publică, explicând Constituția la șeapte sute de săteni salahorĭ cu carĭ lucram ca conductor la construcția șoseleĭ de la Dealul Saruluĭ, ĭ-am rugat să meargă împreună cu mine la Craiova, spre împuternicirea Guvernuluĭ provisoriŭ al Revoluțieĭ române, care atuncĭ erà în fașă încă; și, deși s'aŭ îndoit sătenii atuncĭ de a merge unde-ĭ îndemnam, dar tot am reușit a-ĭ convinge de mântuitoarele efecte ale revoluțieĭ.

La 1 August, când Guvernul provisoriŭ erà departe de Capitală, și de cârma țěriĭ, și când Capitala și România toată erà amerințată de o alianță funestă a vre-o câte-và persoane, carĭ atuncĭ, din nenorocirea noastră, eraŭ puternice, în protiva liberalilor, am

No. 1.765. 1848 Septemv.

adunat subscripturile celor maĭ însemnațĭ negutătorĭ și profesioniștĭ, carĭ garanțiaŭ, prin stările lor, ce în total se urcaŭ până la opt sute miĭ de galbenĭ, averea, vieața și onoarea d-lor Colonelĭ Odobescu și Solomon precum și a familiilor d-lor, numaĭ dumnealor să-șĭ deà demisiile și să treacă îndată peste graniță; am fost în deputație dimpreună cu ceĭ maĭ însemnațĭ negutătorĭ, odată la casarma de infanterie și de treĭ orĭ la Prea sfinția Sa Părintele Mitropolit, și am reușit a căpětà resultatul dorit.

Am întreprins o gazetă intitulată România, am format o societate de șease membri ce s'aŭ îndatorat a contribui muncă și capitale pentru întreținerea eĭ, și am reușit a-ĭ asigurà existența.

Acestea toate le citez aicĭ, Domnule Ministre, nu ca să vě aduc aminte cele ce am făcut și eŭ pentru patria mea, ci ca să vě arăt că am făcut prea puțin pe lângă ceea ce am hotărît să fac pentru țeara și pentru nația mea de acum înainte. De aceea astădĭ, când vědĭ că țeara și nația mea sînt în posiție critică, în loc de a mě mărginì numaĭ în viitor a o plânge, viŭ, Domnule Ministre, să vě rog ca să binevoițĭ a mě onorà și pe mine cu însumarea între soldațiĭ armieĭ regulate, căcĭ sînt hotărît acum să-mĭ apěr patria și cu brațul, făgăduindu-vě pe onoarea numeluĭ de român, ce port, că mě voiŭ luptà cu inimiciĭ națieĭ mele până la cea din urmă picătură de sânge, preferind maĭ bine a muri pentru libertate decât a trăì o vieață miserabilă în robie.

Salutare și frăție.

Constantin Viișoreanu.

No. 1.766. 1848 Sept. 2.

Raportul Revisoruluĭ de județe, N. Kretzulescu, către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Dreptate și Frăție.

Domnule Ministru din Lăuntru,

După preumblarea mea în treĭ districte, Prahova, Dâmbovița și Muscelul, viind în Bucurescĭ, pentru vre-o douĕ, treĭ dile, socotesc de datorie a vě da în cunoscință cele următoare băgărĭ de seamă.

În preumblarea mea, am luat drept plan, ca în toate capitalele să adun la Maghistrat toțĭ orășeniĭ spre a le expune starea cea ticăloasă, în care ne adusese dușmaniĭ noștri, robia ce ne-o pre-

No. 1.766. 1848 Sept. 2.

gătiaŭ, prin felurĭ de mijloace derăpănătoare, apropierea lor de sfârşitul cel neomenesc, ce şi-l propuseseră, neapĕrata trebuinţă a revoluţieĭ, atuncĭ maĭ cu seamă când toate părţile Europeĭ marĭ şi micĭ s'aŭ deşteptat şi cer dreptatea legiĭ creştinescĭ, starea relaţiilor noastre în ḑiua de astăḑĭ cu Turcia, ce apĕră drepturile noastre şi datoriile ce le impune fie-căruĭ Român astăḑĭ salutul patrieĭ; înţelegerea şi patriotismul Românilor, îĭ face de a primì astăḑĭ aceste adevĕrurĭ cu cel maĭ mare entusiasm, şi a declarà toţĭ că sînt astăḑĭ vârstnicĭ şi că sînt gata a apĕrà aceste sfinte drepturĭ, cu orĭ-ce mijloc. Simţ cea maĭ mare satisfacţie a expune, Domnuluĭ Ministru, că în toate oraşele prin carĭ am trecut, Văleniĭ-de-munte, Câmpina, Filipescĭ, Târgovişte, Găescĭ şi Câmpulung, pretutindenea, toţĭ fără osebire, aŭ arătat cea maĭ mare supunere în stăpânirea de astăḑĭ, şi voinţa de a apĕrà într'însa dreptatea şi egalitatea. Dacă prin unele localităţĭ s'aŭ arătat din proprietarĭ cu nesupunere, pricina a fost nedumerirea lor, şi creḑămîntul ce aŭ pus în minciunile şi intrigile duşmanilor, ce se muncesc a semĕnà neunirea în ţeară, ḑicênd, adică, că Duhul stăpâniriĭ este de a luà proprietăţile de la uniĭ spre a le da la alţiĭ. Nădăjduesc însă că toţĭ aceia s'aŭ dumirit şi aŭ înţeles că precum stăpânirea, până astăḑĭ, a respectat proprietatea fie-căruia, asemenea va urmà şi pe viitorime, şi că dacă obşteasca Adunare constituantă va găsì cu cale ca, spre îmbunătăţirea stăriĭ ţĕranilor, să li se deà un petec de loc potrivit despre mărime cu localităţile munteluĭ şi a câmpuluĭ, tot de odată va avé de unde să şi despăgubească pe toţĭ până la o parà, avênd maĭ mult de a treia parte a Ţĕriĭ-Româneseĭ în fondurĭ mânăstirescĭ.

Am adunat asemenea pe la cele maĭ multe tacturĭ de subt-administraţiĭ, sate şi le am expus starea lucrurilor de astăḑĭ; pe cât m'a ertat vremea, m'am oprit şi pe la sate intermediare în drumul meŭ. Simţ cea maĭ mare plăcere a supune, Domnule Ministru, că în de obşte, toţĭ ţĕraniĭ se arată cu o înţelegere deosebită, adastă cu cea maĭ mare nerăbdare uşurinţa aceleĭ groaznice stărĭ în care s'aŭ aflat şi se află încă. Eĭ aŭ simţit trebuinţa uneĭ revoluţiĭ înaintea noastră. Pe lângă acel Regulament, apĕsător peste fire pentru dînşiĭ, şi ce a adus revoluţia de astăḑĭ, apoĭ maĭ venià tot felul de hoţiĭ şi de abusurĭ din partea stăpâniriĭ, ce nu-ĭ slăbià un minut din biciŭ. Ocârmuitoriĭ şi subt-ocârmuitoriĭ ajunseseră arendaşĭ peste ocârmuirile şi subt-ocârmuirile lor. Toţĭ ţĕraniĭ, într'o glăsuire, când aud că sînt încă astăḑĭ duşmanĭ, ce se mun-

No. 1.766. 1848 Sept. 2.

cesc a aduce starea cea veche a lucrurilor, toţĭ cer, să li se deà voie a trimite şi din parte-le ajutor la Bucurescĭ, căcĭ eĭ nicĭ odată nu vor maĭ puté suferì jafurile şi tirania subt carĭ aŭ gemut până astăḑĭ, şi sînt gata a apĕrà drepturile ce s'aŭ proclamat chiar cu sângele lor.

Gvardia naţională prin oraşe, ca prin sate, s'a întocmit; ar fi însă de trebuinţă, ca Domnul Ministru să trimiţă pe la oraşe oare-carĭ instrucţiĭ despre disciplina gvardieĭ naţionale; prin maĭ multe locurĭ ni s'a făcut această cerere.

Nu voiŭ isprăvì acest raport, până a nu maĭ întâiŭ arătà Domnuluĭ Ministru zelul ce aŭ pus toţĭ domniĭ Comisarĭ în misia ce aŭ avut; acum însă socotesc că numĕrul lor poate fi mărginit, şi destuĭ ar fi câte doĭ de fie-care district, cu îndatorirea de a se preumblà neîncetat prin sate.

Salutare şi frăţie,

Revisor a şease judeţe, N. Creţulescu.

Bucurescĭ.

(Resoluţie:) Să se publice în Monitor.

Rosetti.

No. 1.767. 1848 Sept. 2.

Adresa No. 3.294 a Consiliuluĭ Municipal al Capitaleĭ către Ministerul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Dreptate, Frăţie.

Domnule Ministru al trebilor din Năuntru,

În urma noteĭ Domnieĭ-voastre cu No. 6.204, Consiliul puind îndată la cale facerea uneĭ cătăţimĭ de pâne în trebuinţa deputaţieĭ române, ce a plecat la E. S. Suleiman Paşa, şi gătindu-se s'a şi dat de loc în primirea d-luĭ Ştefan Mânzescu, pânĭ 1.256, una mie douĕ sute cincĭ-ḑecĭ şi şease, şi patru rogojinĭ carĭ, încărcându-se în două care, aŭ şi pornit de erĭ la Giurgiŭ, spre întîmpinarea ḑiseĭ trebuinţe. Costul celor dintâĭ însumează leĭ treĭ sute şeapte-ḑecĭ şi şease par. treĭ-ḑecĭ şi douĕ, şi celor de al doilea leĭ un-spre-ḑece, carĭ fac peste tot leĭ treĭ sute opt-ḑecĭ şi şeapte No. 387, par. 32. Pe lângă aceasta se alătură şi înscrisul dat de d. Mânzescu de a lor primire. Şi pentru că urmează a se despăgubì de aceştĭ banĭ casa oraşuluĭ, Consiliul vĕ

roagă, Domnule Ministre, să binevoiţĭ a pune la cale slobodirea lor, de unde veţĭ găsi de cuviinţă, cât se va puté maĭ neîntârdiat.
Salutare şi frăţie.

No. 1.767. 1848 Sept. 2.

Consiliul Municipal: President, D. Polizu.
Ştefanache P. Teodosiu, Gheorghe Solacoglu.
No. 3.294. S., V. Nicolianu.

(Resoluţie:) Să se treacă în socotelile cheltuelilor urmate pentru felicitarea E. S. Suleiman Paşa.

Rosetti.

Adresa No. 3.295 a Consiliuluĭ Municipal al Capitaleĭ către Ministerul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.768. 1848 Sept. 2.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Dreptate, Frăţie.

Domnule Ministru al trebilor din Lăuntru,

Iluminarea şoseleĭ la grădina publică în diua de 11 ale trecutuluĭ August, în onoarea Exelenţieĭ Sale Suleiman Paşa, tocmind-o însărcinaţiĭ cu această operaţie, d-lor Architectul oraşuluĭ, Alexandru Orĕscu, şi d-luĭ Carl Maier, Directorul grădinilor publice, cu Samuil şi Erş Ovreiĭ, cu leĭ 4.028 par. 36, după socoteala înfăţişată de dînşiĭ pe lângă raportul de la 17 August trecut, din carĭ dându-li-se leĭ 2.481 par. 10, rĕmâne a maĭ primì spre răfuire leĭ 1.547 par. 16, carĭ s'aŭ poprit pentru cuvîntul că nu şĭ-aŭ îndeplinit îndatorirea ce aŭ primit asupră-le cu desăvârşire a iluminăriĭ pomeniteĭ şosele, şi fiind-că, deşì pentru disa sumă aŭ reclamat onorabiluluĭ Minister prin petiţia de la 30 ale trecuteĭ lunĭ ce s'a îndreptat Municipalităţiĭ cu resoluţia No. 2.768, pentru care Consiliul are onoare a vĕ face cunoscut, că poprirea acestor banĭ este din pricina expusă, care se şi supune cunoscinţeĭ Domnieĭ-voastre, cu adăogire ca să chibzuiţĭ de se cuvine a-ĭ primì şi să daţĭ deslegare de urmarea ce trebue a face.

Salutare şi frăţie.

Sfatul Municipal: Presidentul. D. Polizo
Ştefanachi P. Theodosiu, Gheorghe Solacoglu.
No. 3.295. S., V. Nicolianu.

(Resoluţie:) Rĕspuns, dacă acel onorabil Consiliŭ şi d. Architectonul sĕŭ găsesc că acest contracciŭ nu şĭ-a îndeplinit îndatoririle întocmaĭ precum a fost legat, urmează de a se popri această sumă, se încuviinţează şi de acest Minister.

No. 1.769. 1848 Sept 2.

Proclamațiunea No. 509 a Locotenenței Domnescĭ a Țĕriĭ-Româneseĭ.

(Foae vol. Acad.)

Dreptate, Frăție.
În numele popoluluĭ Român.
Locotenența Domnească.

Fraților săteni,

Stăpânirea, chibzuindu-se pentru binele de obște, s'a gândit la arăturile de toamnă, carĭ sînt unele din isvoarele belșuguluĭ țĕriĭ. Așà a dat afară înșciințărĭ prin sate, îndemnându-vĕ a nu lăsà arăturile de toamnă. Însă voitoriĭ-de-rĕŭ aĭ voștri și aĭ țĕriĭ, ne-am înșciințat că pe alocurea, în folosul lor și în paguba voastră, v'aŭ tâlmăcit rĕŭ și v'aŭ ḑis că vĕ îndatorează stăpânirea a maĭ munci pentru alțiĭ. Nu credețĭ, fraților. Eată ce voesce stăpânirea:

Arăturile de toamnă rĕmase jos aduc o mare pagubă țĕriĭ, prin urmare, arați-vĕ al vostru, și câțĭ n'ațĭ împlinit ḑilele clăciĭ anuluĭ acestuia, maĭ facețĭ rĕmășița acum în vremea toamneĭ; iar câțĭ v'ațĭ făcut datoriile, n'avețĭ să maĭ lucrațĭ pentru altul decât pe plată și cu bună și omenească învoială. Nu uitațĭ însă, că lenea e muma sărăcieĭ, și când vĕ prisosesce vremea, nu o perdețĭ; lucrațĭ pe plată, ajutați-vĕ unul pe altul, pe duhul frățieĭ și al dreptățiĭ. Fițĭ în pace și bună orânduealà, și toate nevoile anilor trecuțĭ, câte aŭ maĭ rĕmas pe anul acesta, pier cu anul viitor. Și fițĭ fericițĭ.

(Urmează iscăliturile membrilor Locotenențeĭ.)

No. 509.

No. 1.770. 1848 Sept. 2.

Adresa No. 6.259 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Româneseĭ către Locotenența Domnească.

(Orig. Arch. Statuluĭ. No. 2.148/123.)

Dreptate, Frăție

Onorabileĭ Locotenențe Domnescĭ.

După petiția ce a dat Andreas Trexler Săbierul din mah. Crețulesculuĭ de aicĭ, arătând că în ḑiua de la 19 Iunie i s'aŭ luat de popol două sute săbiĭ de ale luĭ și o sabie a unuĭ ofițer

ce o aveà de dres, și rugându-se a se despăgubì de prețul lor câte doĭ sfanțichĭ una, și treĭ galbenĭ acea străină;

No. 1.770.
1848
Sept. 2.

Cercetându-se plângerea numituluĭ și primindu-se acum încredințare prin raportul d-luĭ Capuluĭ Polițieĭ No. 9.149, că arătarea numituluĭ este adevĕrată, precum mărturisesc și uniĭ din veciniĭ luĭ prin înscrisul ce se alătură aicĭ în copie, — sub-iscălitul are onoare a comunicà aceasta onorabileĭ Locotenențe, rugând'o să decrete despăgubirea reclamantuluĭ Trexler pentru acele săbiĭ rĕpuse.

Salutare și frăție.

P. d. Ministru din Întru, Rosetti.

Pentru Capul Secțieĭ, N. Piersiceanu.

No. 6.259.

(Resoluție:) Din § extraordinar.

Anexă.

Subt-iscălițiĭ încredințăm că în adevĕr s'aŭ luat de la d. Andreas Trexler Săbierul acele douĕ sute bucățĭ săbiĭ, precum și cea ofițerească, reclamate acum de numitul, căcĭ ne-am întîmplat față a fi în ḑiua de 19 Iunie.

Dumitru Bărbieru; Conrand Baer, legător de cărțĭ; Samoel Tacos, pușcaș; Matu Carol; Nicolae Atanasiu, cojocar; Carol Iungang, cismar.

Întocmaĭ cu originalul.

Capul meseĭ, N. Piersiceanu.

1848 August 31.

Circulara No. 3.439—3.443 a Hatmanuluĭ Dimitrie Sturdza, General-Inspector al milițieĭ Moldovenescĭ, către Comandanțiĭ trecĕtoarelor Nimircenĭ, Burdujenĭ, Cornul-Lunceĭ, Dorna și Bicaz.

No. 1.771.
1848
Sept. 2.

(Conc. Arch. St. Iașĭ. No. 437. Administrative nouĕ.)

Ţirculare pe la Comandiriĭ pomenițĭ maĭ jos.

Aŭ ajuns la sciința Înalteĭ Ocârmuirĭ, că revoltantul Vasilică Canta, cu vre-o nouĕ oamenĭ înarmațĭ, ar fi călcat de câte-và orĭ granița, viind în țeară și una dată mergênd până în muntele Halauca lângă mânăstirea Vărateculuĭ, la nisce stânĭ spre a se întâlnì cu complotiștĭ de aĭ lor, unde vĕḑêndu-ĭ un călugăr, eĭ aŭ fugit iarășĭ peste graniță. Apoĭ fiind-că o asemenea urmare dovedesce că Comandiriĭ nu întrebuințează cuviincioasa îngrijire, din poronca Prea

No. 1.771. 1848 Sept. 2. Înălțatuluĭ Domn, vi se face cunoscut a fi cu cea maĭ mare luare (aminte), ca maĭ cercând numitul Canta saŭ alțĭ asemenea de a călcà granița, să-ĭ prindĭ și sub convoiul trebuitor să-ĭ trădaĭ la isprăvnicia ținutală sub cvitanție de primire, pe care să o trimițĭ îndată cu raport.

Bicaz, No. 3.443.
Dorna, No 3.442.
Cornu-Lunciĭ, No. 3.441.
Nimirceniĭ, No. 3.439.
Burdujeniĭ, No. 3.440.

No. 1.772. 1848 Sept. 2.

Scrisoarea Generaluluĭ Gherghe Magheru către Colonelul Nicolae Pleșoianu.

(Copie. Acad.)

Din Câmpul luĭ Troian.

Scumpul meŭ amic,

Erĭ primiĭ scrisoarea de la amicul nostru General Tell. Îmĭ vestesce despre sosirea Comisaruluĭ extraordinar turc Fuad Efendi. Se vede din scrisoarea d-luĭ o descurajare foarte mare și se pare că acolo sînt gata a maĭ face și alte concesiĭ, carĭ ar zădărnicì cu totul constituția noastră, și pe carĭ le vrea numitul Comisar. Suleiman Pașa a primit ordine a se întoarce la Constandinopole, care lucru, după a mea părere, dovedesce curat că inimiciĭ noștri, nemulțumițĭ cu toate concesiile ce s'aŭ făcut, aŭ hotărît a noastră perdere și sclavie. Sciĭ, iubitul meŭ prieten, dacă îmĭ iubesc și eŭ țeara mea; cunoscĭ dacă doresc saŭ nu din inimă fericirea și liberarea patrieĭ noastre. M'am gândit în tot chipul cum am puté slujì-o maĭ bine, și m'am pătruns că numaĭ făcênd o împrotivire desperată, am puté scăpà onoarea revoluțieĭ noastre și viitorul poporuluĭ român. Ale mele părerĭ și hotărîrĭ le-am și arătat în rĕspunsul meŭ la scrisoarea amiculuĭ nostru G. T., și după care îțĭ și trimet o copie. — Nu mĕ îndoiesc că va fi vr'un adevĕrat Român, care să dorească, saŭ care măcar să sufere a maĭ trăì iar într'o tiranie cumplită și infamă, după ce a trăit puțină vreme subt dulcele soare al libertățiĭ, după ce a gustat odată fericirea d'a fi cetățean al uneĭ națiĭ regenerate. De aceea m'am gândit numaĭ decât a împărtășì hotărîrea și părerea mea la adevĕrațiĭ fiĭ aĭ patrieĭ și n'am lipsit a te numĕrà între ceĭ dintâĭ, cunoscênd cât

îțĭ e de mare amorul d-tale către țeara noastră și sacrificiurile carĭ le-aĭ făcut pentru dînsa, și carĭ, nu mĕ îndoesc că eștĭ gata a le face și pe viitorime. — Din scrisoarea mea către amicul nostru General Tell, veĭ înțelege resoanele carĭ mĭ-aŭ făcut o datorie a luà această din urmă hotărîre. Adu-țĭ aminte, scumpul meŭ prieten, că noĭ în toată vremea eram gata să murim pentru binele patrieĭ noastre, și acum, când am deșteptat oare-cum nația română din somnul sĕŭ cel lung, acum când stă și nu scie ce cale să apuce, n'ar fi oare o crimă înaintea luĭ Dumnedeŭ și a oamenilor de a o lăsà saŭ să deà de rîpă singură, saŭ să cadă iară în somnul eĭ care acum s'ar preface într'o moarte vecĭnică? Nu trebue oare să strigăm tare dreptățile noastre, să arătăm lumiĭ întregĭ că ne place libertatea și independența, că popolul nostru nu e un popol de lașĭ saŭ de femei, și că scie să moară pentru apĕrarea sacrelor sale libertățĭ? Ce va dice oare istoria, câte blesteme oare n'am trage cu dreptul asupră-ne de la frațiĭ noștri, când noĭ, carĭ le-am dovedit că e dulce libertatea, că e sfînt amorul către patrie, vom da dosul ca nisce oamenĭ de nimic dinaintea primejdieĭ care ar amerințà viitorul, fericirea și vieața națieĭ noastre? Nu se cuvine oare, nu este de cea maĭ neapĕrată a noastră datorie a ne sculà noĭ întâiŭ, noĭ, în fruntea fraților noștri, pentru sacra causă și a nu suferì decât murind noĭ ca să se întoarcă iarășĭ tirania și sclavia, care fără îndoială astă dată ar stinge cu totul naționalitatea română. Cât pentru mine, scumpul meŭ amic, am fost și sînt gata a arătà în faptă iubirea mea către patrie, amorul meŭ către libertate și ura neîmpăcată către tiranie. Eŭ voiŭ fi slab negreșit; dar îmĭ voiŭ mulțumì consciința, făcêndu-mĭ datoria de cetățean român și de om, care în fața națieĭ a mărturisit încă de la 9 Iunie, că e hotărît să moară pentru ea. Dacă ideile mele ți se par drepte, dacă le împărtășescĭ și d-ta în toată întregimea lor, precum nu mĕ îndoesc câtușĭ de puțin, atuncĭ, frate, să nu ne despărțim în jurămîntul care l-am făcut, să ne dăm mâna și acum, și să ne punem în măsură să căutăm mijloacele a ne împrotivì tiranilor, și a le arătà că ceea ce cerem noĭ sînt sfinte, și că merită ca să moară cine-và pentru a lor dobândire.

No. 1.772.
1848
Sept. 2.

Erĭ am primit și 420 puscĭ, toate însă stricate. Cu toate acestea mĕ voiŭ sili, pe cât se va puté, a strînge meșterĭ spre a le drege. De veĭ găsì acolo la Craiova vr'unul saŭ și maĭ mulțĭ, care însă să cunoască treaba bine, atuncĭ, te rog, să te grăbescĭ a-ĭ tocmì cu luna (poțĭ să le daĭ până la dece #) și a-ĭ pornì îndată

No. 1.772. 1848 Sept. 2. aicĭ. Pe lângă acestea, te rog, iŭbite amice, să te înţelegĭ fără întârḑiere întru cele ce-ţĭ scriŭ şi cu bravul nostru prieten Marghiloman, şi pentru toate să mě onorĭ cu rěspuns prin ştafetă.

Primesce sincera-mĭ salutare frăţească.

G. M.

No. 1.773. 1848 Sept. 2.

Scrisoarea Administratoruluĭ de Mehedinţĭ N. Opran către Generalul Gheorghe Magheru.

(Orig. Acad.)

Dreptate, Frăţie.

Amicul meŭ fidel!

Precum v'am încunosciinţat, am şi eşit în cuprinsul districtuluĭ; în călătoria aceasta am cercetat pâra ce se adusese asupra d. Costache Petrescul, şi după cele maĭ serioase măsurĭ luate, nu am putut dovedì alta decât că este cu totul inocent, şi că uniĭ, rěŭ nărăviţĭ oamenĭ imoralĭ, voesc a-şĭ dobândì reputaţia şi a-şĭ face carieră prin asemenea infame pârĭ. (a să vě dovedesc însă că din parte-mĭ nu e părtinire, vědênd tot de odată că voinţa stăpâniriĭ este a fi schimbaţĭ ceĭ vechĭ funcţionarĭ, am orânduit pe altul în locu-ĭ, în care am avut deplină încredere, necorespunḑênd cu totul cel însemnat de Domnia-voastră, avênd prilej a-l cunoasce în persoană, dojenindu-l din pricină că la o întrebare ce ĭ-am făcut, la tahtul Subt-administraţieĭ, mĭ-a rěspuns cu expresie proastă („aşà este blestematul de Român"); un asemenea om nu corespunde la sacra causă. S'a maĭ ivit în urmă asemenea acusărĭ într'a cărora cercetare mě aflu, dar proorocesc că şi aceştia sînt tot în categoria celor dintâĭ. Pre cât m'am încredinţat cu prilejul mergeriĭ în district, toţĭ locuitoriĭ sînt bine adăpaţĭ de adevěrul şi nu va puté nimenĭ îndrăsnì a fi reacţionerĭ, nu tăgăduesc însă că reacţionerĭ sînt îndestuĭ, dar numaĭ în sineşĭ; de aceea fiţĭ odihnit despre acest district, pentru care sînt rěspunḑětor.

O mare nemulţumire cerc în lucrarea finanţială. D. Ministru al Finanţeĭ caută a mě împleticì; după ordinele Domnieĭ-voastre date pentru rěspundere de banĭ le-am onorat şi am şi rěspuns baniĭ, după datorie însă am încunosciinţat Ministerul şi până acum nu am primit nicĭ un rěspuns, din împotrivă věḑ că nicĭ nu recunoasce această rěspundere, după ordinul primit de acum să trimitem res-

tul trimestruluĭ, fără să ne scadă de ceĭ rĕspunşĭ; vĕ rog a mĕ împărtăşì şi pe mine de secretul ce zace în această lucrare.

No. 1.773. 1848 Sept. 2.

Salutare şi frăţie.

Sinţer amic,

N. Opran.

Or. Turnul Severinuluĭ.

Pe dos:

Domnuluĭ General Gheorghe Magheru, Şeful trupelor neregulate şi Inspectorul gvardiilor naţionale din toată România.

Cererile soldaţilor pentru uşurarea slujbeĭ şi acordarea unor înlesnirĭ.

No. 1.774. 1848 Sept. 2.

(Copie. Acad.)

Ce este cererea noastră?

1. Să ne maĭ împuţineze din slujbă.
2. Să ne maĭ mărească leafa şi . . . .
3. Să ne maĭ deà din amoniţie, adică: 2 perechĭ de pantalonĭ de flanc pe an şi 3 cămăşĭ şi cisme, idem, mantaua pe 2 anĭ, mondir şi pantalonĭ, asemenea, şi şapcă pe un an.
4. Să ne scoată polcul pe graniţă, după cum a fost până acum, fiind-că şedem de 5 anĭ tot în garnison.
5. Să ne deà drepturile adevĕrate, după proclamaţia ce ni s'a dat, ca să ne putem şi noĭ ajunge cu ceĭ ce se află la casele lor.
6. Să ni se orânduească şefĭ ca să ne maĭ putem venì în starea cea dintâĭ cu toată deţiplina ostăşească.
7. Să lipsească ura poporuluĭ ce aŭ asupra noastră, din pricina şefilor ce ĭ-am avut, fiind-că noĭ destul în figură îngerească am răbdat de ne-aŭ bătut şi cu pietre aicia în casarmă.

Corespondenţă din Galaţĭ către „Allgemeine Zeitung" din Augsburg. No. 278. 1848. 4. X. Supl.

No. 1.775 1848 Sept. 2-5

Galatz, 14 Sept. General Duhamel ist heute früh am Bord des Lloyd'schen Dampfbootes „Danubio" nach Giurgewo abgereist. Hr. v. Kotzebue wird ihm zu Lande folgen.—Den 15. Sept. Das Lloyd-Dampfboot „Wien" brachte heute aus Konstantinopel neuerdings 255 Mann türkischer Truppen zur Verstärkung des hiesigen Lagers.—Den 16 Sept. Am Bord des der Donaudampfschiffahrtsgesell-

No. 1.775. 1848 Sept. 2-5. schaft gehörigen Dampfers „Stadt Pesth“ kam heute Suleiman Pascha aus Giurgewo hier an, um sich morgen am Bord des Lloyd-Dampfschiffes „Wien“ nach Konstantinopel zu begeben.—Den 17. Sept. Heute hat man angefangen seitens der hiesigen Platzpolizei die Räumlichkeiten aller hiesigen Gebäude nebst der Anzahl der darin befindlichen Einwohner zum Behuf der Dislocirung der Truppen aufzunehmen, die aus dem Lager rückend in Galatz ihre Winterquartiere halten werden. Es heisst wir sollen auch eine kleine russische Garnison, Kosaken, zur Cordonsbewachung hierher erhalten. Die Nachrichten, welche wir aus der angräzenden Walachei erhalten, sind, wenn sie wirklich begründet sein sollten, nicht geeignet ein günstiges Prognosticon für die Zukunft zu stellen. Die Walachen concentriren, mehreren Nachrichten zufolge, ihre Streitkräfte (meistens Sensenmänner) bei Bucharest, und sollen entschieden sein ihre Errungenschaften gegen wem immer zu vertheidigen. Aus Braila hören wir, dass der dortige Administrator alle zu seinem District gehörige waffenfähige Mannschaft bewaffnet nach Bucharest gesendet habe. Die Türken beobachten sowohl in Galatz als Braila fortwährend eine lobenswerthe Mannszucht, und kümmern sich nicht um die innere Verwaltung; wogegen die Russen den Aussagen von Reisenden zufolge von Tekutsch bis zu den Thoren von Jassy factisch die ganze Verwaltung leiten, und die moldauischen Beamten hierbei nur als Bediente und theilweise Executoren ihrer Befehle betrachten, damit sie den Kosakendetachements, da wo es sich darum handelt etwas zu requiriren, den gehörigen Nachdruck verleihen. Die Abreise Suleiman Pascha's von Giurgewo nach Konstantinopel macht hier viel zu denken. Derselbe hat den Walachen provisorisch ihre Errungenschaften bestättigt, die aus Kindern der Revolution zusammengesetzte fürstliche Lieutenance (Golescu, Elliad, Tell) als allein gesetzmässige Regierung bis zur definitiven Wahl des neuen Hospodars anerkannt; und die Ansicht ausgesprochen, dass der Sultan alles sanctioniren werde. Sollte nun Suleiman Pascha vielleicht zu weit gegangen und dieserwegen abberufen worden sein (die Rüstungen der Walachen dürften wohl dafür sprechen, aber das freisinnige Ministerium Reschid?)? Oder ist er aus eigenem Antrieb nach Konstantinopel gegangen um persönlich die Sache der Walachen durchzusetzen? Andererseits verbreitete man das Gerücht General Duhamel habe vor seiner Abreise von hier geäussert, dass, wenn binnen drei Wochen nicht die alte Ordnung der Dinge in der Wa-

lachei hergestellt sei, alsdann Russland dieselbe mit bewaffneter Macht herstellen werde. Kurz, wir leben hier in jener gespannten Erwartung, die sich nur immer da Kund gibt, wo der nächste Augenblick den entscheidenden Würfel, ob Krieg oder Frieden, zu werfen hat.

No. 1.775. 1848 Sept. 2-5.

„Societatea de astădĭ în comparație cu cea veche, saŭ Resbelul și Pacea". Articol de I. Ionescu din „Pruncul Român". No. 35. 1848. 2. IX.

No. 1.776. 1848 Sept. 2.

În societățile de astădĭ și în acele trecute tendințele omeniriĭ sînt deosebite. Alt geniŭ mână lumea veche și alt geniŭ mână lumea nouă. Resbelul caracterisează organisarea veche a societățiĭ: popoarele atuncĭ se luptaŭ între sine pentru a se stârpi, saŭ a se subjugà. Pacea caracterisează organisarea modernă a societățiĭ; astădĭ popoarele se luptă între sine pentru a se îmmulți și a se înstări, pentru a se legà între sine cu interese reciproce. Astădĭ scânteia naționalismuluĭ este aprinsă în toate neamurile și le arde de dorul de a sta nesubjugate. Care din aceste două zelurĭ ale omeniriĭ, este maĭ de preferat? acel care caută a se subjugà omenirea, saŭ acel care caută a emancipà spiritul omenesc spre a supune sieșĭ natura și a o întrebuințà în traiul pacĭnic al vieţiĭ?

Societățile moderne caută a se înavuți, făcênd tunelurĭ pe sub fluviĭ, ridicând canalurĭ pe d'asupra văilor, durând podurĭ peste înălțimile munților, sfărâmând zăvoarele de aramă ale marginilor țĕrilor, unind neamurile de aceeașĭ obârșie, ridicând cotunurile păzite de vameșĭ, și înfiinţând în nația germană Zollvereinul și în cea română Moldovalachia, cu un cuvînt așternênd calea către înființarea națiunilor omogene și către legăturile pacĭnice dintre toate puterile omeniriĭ. Societățile vechĭ caută înavuţire în cucerirĭ și în ucidерĭ.

Când, în veacul al XIII, s'aŭ adunat pedanțiĭ și pedagogiĭ în trupul ce resumà în sine toate cunoscințele omenescĭ, Universitas studiorum, și aŭ format Universitățile, lucru ce s'a continuat în academiĭ, licеurĭ, gimnasiĭ și colegiĭ, atuncĭ se învĕță grecesce, latinesce și controversa. Scopul societățiĭ acesteia, din periodul de mijloc, erà de a sorbi prin literatura veche și civilisația veche. Și, în adevĕr, ce ne învață Tucidid, Omir, Salustie, Iulie Cesar, Cornelie Nepos și Quintie Curție? Toțĭ aceștĭ puternicĭ cugetătorĭ se ocupă cu lumea lor cea veche și bătrână, eĭ

No. 1.776. 1848 Sept. 2. formează inima și mintea, cu demonul organisației societăților vechĭ, în carĭ aŭ trăit. Când scapă cine-và din lumea veche, în care petrece aniĭ ceĭ maĭ frumoșĭ, tăvălindu-se prin colegiĭ și academiĭ, intră în lumea nouă, în lumea de acum, în societatea de astădĭ, în actualitatea unde robia spirituluĭ și a persoaneĭ a dat locul sĕŭ slobodeĭ desvoltărĭ a munciĭ. O lume nouă i se desfășură înaintea ochilor; fisica, chimia, mecanica, producerea bogățiilor, oare nu sînt de o fire ca aceea care ne face să jălim pe aceĭ ce bojbăesc prin boltele părăsite ale robieĭ spirituluĭ? Civilisația, această stare în care se află un popol care locuesce în case curate și igiene, care se îmbracă cu vestminte bune, care mănâncă alese și variate mâncărĭ, care respectează persoanele și proprietățile, este străină pentru acel crescut în lumea veche, cu literatura veche. Cele douĕ miliarde de francĭ, ce es din producțiunea bumbaculuĭ, cele cincĭ sute de milioane de francĭ din industria zahăruluĭ, necalculatele sume de banĭ, produse de industria lâneĭ, mătăseĭ, inuluĭ, feruluĭ, cărbuneluĭ de pămînt, a oglindilor și a o mulțime de minunate descoperirĭ, a miilor de manufacturĭ, sînt mijloace moderne de producțiune, sînt coloanele ce sprijinesc societățile de astădĭ, sînt căile de civilisație din veacul nostru; toate, așà de tare departe de acele vechĭ, pre cât este de mare distanția între lumea veche și lumea nouă! Este astădĭ vre-o di în care să nu descopere omul ce-và de folos omeniriĭ? Pe când comerciul se lățesce, pe când relațiile oamenilor se îmmulțesc, geniul mecaniceĭ dă nouĕ mijloace de înavuțire. Arkweight a dat de lucru la maĭ multe milioane din compatrioțiĭ sĕĭ; Bertholet a revoluționat industria pânzeĭ; mașina teascurilor face într'un ceas lucrul a 1.440.000 de copiștĭ aĭ lumiĭ vechĭ, gazul, această scântee a geniuluĭ luĭ Lebon, luminează târgurile, iar seul, prefăcut în ceară, în mânile luĭ Chevreuil, a luat locul sĕŭ în saloane. Cine ar fi dis la 1804, când într'un colț întunecat al Englitereĭ (Galles), o mașină de abur, pusă în mișcare pentru întâia oară, pe șine de fer, a tras după sine o mulțime de care, că în această descoperire modernă zace frământeala ce va schimbà fața lumiĭ nouĕ.

Sutele de miĭ de milioane s'aŭ închinat minunateĭ mașinĭ a luĭ Stephenson care, precum prin arteriĭ și vine sângele circulând duce în toate părțile trupuluĭ vieața și puterea, asemenea prin mașina luĭ Stephenson se împreună toate națiunile, spre a viețuì în pace. Precum mașina luĭ Stephenson din 1804, în alăturarea cu locomotivele din 1848, nu este alta decât aceea ce eraŭ puscile

când se slobodiaŭ cu fitilurĭ, în alăturare cu acelea de astădĭ, ce se aprind cu capsule, asemenea și societatea de astădĭ este către acea veche. Câtă mare deosebire este între rachetele congreve ale timpurilor de astădĭ și între praștia cu care David a ucis pe Goliat, atât de mare este deosebirea societăților de astădĭ, de către acele vechĭ. Societatea de astădĭ privesce pe om ca pe instrumentul cel maĭ însemnat, cel maĭ de preț din toate mijloacele produceriĭ bogăţieĭ, și de aceea economia politică dice societățiĭ de astădĭ: cultivatoriĭ tĕĭ jertfesc milioane pentru a lucrà ogoarele; manufactoriĭ tĕĭ nu se daŭ în lăturĭ dinaintea a orĭ-căreia cheltuelĭ uriașe; comercianțiĭ tĕĭ pleacă la drum, când marea este maĭ turburată și se duc la scopul lor în protiva vînturilor și a undelor pe carĭ le supun sieșĭ, caută de cultivează câmpul cel maĭ mănos, caută de unge mașina cea maĭ scumpă, caută de îmbunătățesce pe tatăl tutulor mașinelor, de la care toate atârnă, fiind-că de la dînsul a eșit și prin dînsul lucrează. Această mașină este omul. Omul trebue scos din întunerec la lumină, din robie la libertate. Omul trebue format întru a viețuì în lumină și libertate, întru a agonisì prin muncă nu numaĭ pentru sine, dar și pentru societate. Eată scopul societăților moderne, eată scopul la care aţintă constituția română.

Românul, ajutat de constituție, se sue în rangul poparelor civilisate. Românul, fiŭ al trecutuluĭ și al presentuluĭ, se ivesce pe scena lumiĭ în puterea vecĭniceĭ dreptățĭ. Nația română, apucând pe calea păciĭ și a libertățiĭ, țintesce la a desvelì industria sa agricolă și națională, și prin aceasta a se pune în relație cu toate cele-lalte națiĭ industrioase. Toate națiile aŭ trebuință unele de altele, spre a face schimburĭ în producte; din această împrejurare rĕsare legea acea mare a solidarităţiĭ națiilor. Civilisația înaintând face solidare popoarele, și cu cât trebuința de solidaritate se simte maĭ mult, cu atâta și resbelurile se fac maĭ cu greŭ de purtat și maĭ cu greŭ de deschis. Lucrul acesta vedem că preocupă astădĭ toate duhurile politice ale Europeĭ. Pacea de astădĭ este starea de civilisație înființată pe legea solidarităţiĭ popoarelor; însă pentru ca să poată un popol a avé pacea, trebue, după cum diceà d. Thiers, să fie în tot minutul gata a face resbel. Daca nația română va intrà vre-odată în sfatul amfitrion al tutulor națiilor civilisate, atuncĭ prin economia industrială îșĭ va asigurà pacea, însă pentru a o asigurà trebue să fie gata și ea de resbel. Din acest punct de vedere al tutulor neamurilor, ce merg pe calea propășiriĭ, regula Românieĭ în criticele împrejurărĭ în carĭ se află este de a

No. 1.776. 1848 Sept. 2.

ramificà propaganda socială până la cele maĭ depărtate marginĭ ale părților locuite de Românĭ; de a manifestà în fața lumiĭ simtimentele sale de pace și de libertate; și daca această manifestație nu va trage asupra noastră simpatia și intervenția puterilor, apoĭ să ne adresăm la solidaritatea popoarelor, căutând a le silì să vie la noĭ, prin punerea noastră în stare de a ne asigurà noĭ înși-ne pacea și libertatea. De unde urmează necesitatea de a ne înrolà cu toțiĭ în deschiderea unuĭ resbel sfînt; ḑic resbel sfînt, căcĭ îl facem pentru apĕrarea păciĭ, libertățiĭ și a naționalitățiĭ noastre. Pacea nu se poate ținé fără resbel. Constituția română și pacea ni se va da saŭ de solidaritatea popoarelor civilisate, saŭ de brațele noastre înarmate. Fără resbel, Româniĭ nu merită nicĭ pacea, nicĭ libertatea, nicĭ constituția lor, și așà se pogoară maĭ jos, nu numaĭ decât Circasieniĭ, dar și decât chiar sălbaticele gloate ale Beduinilor. Arma și sapa eraŭ devisa străluciților noștri strămoșĭ, pacea și resbelul trebue să fie devisa Românuluĭ modern. Toată România să ceară pacea și libertatea, avênd într'o mână crucea împodobită cu ramure de măslin și într'altă mână sabia ascuțită. Posiția noastră este aceasta: Româniĭ s'aŭ supus Turcilor ca să li se asigureze libertatea și Turciĭ ĭ-aŭ robit, aŭ venit Rușiĭ și ne-aŭ scos din robia Turcilor și Rușiĭ caută a ne robi. Astăḑĭ Turciĭ caută a ne scăpà din robia Rușilor, dar după cum se vede scăparea noastră este în noĭ înși-ne.

I. Ionescu.

No. 1.777. 1848 Sept. 3.

Nota Consuluĭ Greciei către Secretariatul de Stat al Țĕriĭ-Româneseĭ.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 133. S. franc. Secr. St.)

Monsieur le Secrétaire d'Etat,

Plusieurs sujets hellènes, faisant le commerce dans les districts, se sont plaints itérativement à ce Consulat g-l de ce que les autorités locales les ont requis à rendre leurs armes, en les privant ainsi de tout moyen de défense en cas de besoin. Il se sont donc refusés à obtempérer à cette demande, en allégant avec raison qu'ils ne sauraient se dépouiller justement aujourd'hui de leurs armes, dont ils n'ont jamais fait un mauvais usage.

N'ayant reçu aucun avis officiel d'une pareille mesure de la part du Gouvernement local, laquelle du reste ne saurait s'étendre

aux sujets étrangers, qui exercent paisiblement dans le pays le commerce, et qui n'ont donné jusqu'à présent que des preuves de leur conduite honnête et tranquille, je me fais un devoir bien empressé de vous prier, Monsieur le Secrétaire d'Etat, à vouloir bien interposer vos bons offices auprès de qui de droit, afin que l'ordre soit immédiatement délivré aux diverses administrations des districts, pour cesser toute demande d'armes envers les sujets hellènes et pour ne plus les inquiéter à cet égard; en prévenant aussi toute conséquence fâcheuse, qui pourrait s'en suivre dans le cas.

No. 1.777.
1848
Sept. 3.

En attendant, il appartient aux sujets hellènes, s'ils le veulent, de faire partie de la garde nationale valaque, sans que, de droit, ils puissent être obligés, en leur qualité d'étrangers, de se soumettre à une mesure qui ne concerne que les citoyens valaques.

J'aime à espérer, Monsieur le Secrétaire d'Etat, que dans votre esprit sage et éclairé, vous voudriez bien apprécier le contenu de la présente communication et y donner des ordres en conséquence, dont l'urgence me paraît incontestable. Je saisis cette occasion pour vous renouveler l'assurance de ma considération très distinguée.

Bucarest.

C. I. Rizo.

(Resoluție:) Din porunca Exelenției Sale Caimacamuluĭ, se va pune la delă, măsura aceasta fiind de sineșĭ desființată cu căderea fostuluĭ Guvern.

Marcovicĭ.

Publicațiunea No. 2.679 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ.

No. 1.778.
1848
Sept. 3.

(Foae vol. Acad.)

Dreptate, Frăție.

Cetățenĭ!

Până când voĭ, locuitoriĭ județelor, ce sîntețĭ cele maĭ puternice artere ale Românieĭ; voĭ carĭ, departe fiind de Capitală, departe fiind de tronul corupțieĭ, are drept patria să pretindă să fițĭ Româniĭ ceĭ maĭ înfocațĭ; voĭ carĭ odată erațĭ avan-gardia vitejelor noastre oștirĭ; până când o să stațĭ maĭ înapoĭ decât braviĭ cetățenĭ aĭ Capitaleĭ? până când o să deschidețĭ barierele voastre intriganților, ce vin să vě moaie inimile cu felurĭ de neadevěrurĭ?

Ascultațĭ, fraților; nimicițĭ toate intrigile, și nu credețĭ nimic

No. 1.778. 1848 Sept. 3.

din câte vĕ spune orĭ-care particular, căcĭ Guvernul veghează, şi la cea maĭ mică întîmplare veţĭ fi vestiţĭ la vreme.

Nu vĕ speriaţĭ de micul numĕr de ostaşĭ otomanĭ, ce sînt în ţeară, căcĭ sînt oştirĭ ale Suzeranuluĭ nostru.

Fraţilor, fiţĭ Românĭ, fiţĭ bărbaţĭ, fiţĭ creştinĭ, şi la orĭ-ce întîmplare, puneţĭ mâna pe inima voastră, şi pe cât o veţĭ vedé-o că palpită încă de amorul patrieĭ, fiţĭ sigurĭ că nimenĭ nu va puté să ne omoare dreptatea şi frăţia.

Pentru d. Ministru din Întru, C. A. Rosetti.

No. 2.679.

No. 1.779. 1848 Sept. 3.

Adresa No. 3.444 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Locotenenţa Domnească.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 2.108/73.)

Dreptate, Frăţie.

Onorabileĭ Locotenenţe Domnescĭ.

Domnul Ministru Finanţelor, în socotelile § drumurilor trece şi suma de leĭ cincĭ-ḑecĭ şi cincĭ de miĭ, pentru apuntamentele Comisarilor orânduiţĭ cu propaganda pe la districte, în temeiul decretuluĭ Guvernuluĭ provisoriŭ sub No. 127, în care se ḑice a se plătì din fondul alcătuit de sumele plătite pentru cele şease ḑile.

Subsemnatul are onoare a încunosciinţà onorabileĭ Locotenenţe, că § drumurilor, la al căruĭ fond privesc aceĭ banĭ a şease ḑile, nu poate avé nicĭ o datorie să plătească pentru propagandă, şi o roagă să binevoească a decreta că cel puţin să fie dată această sumă din § drumurilor cu chip de împrumutare, şi la vreme să se întoarcă în acest paragraf de către cassa Finanţelor.

Salutare şi frăţie.

Directorul Ministeruluĭ din Întru, Rosetti.
Capul Secţiĭ, Pencovicĭ.

No. 3.444.
Secsia Lucr. publice.

(Resoluţie:) Fiind-că după deslegarea dată la raportul Ministeruluĭ Finanţelor cu No. 1.621, toate fondurile Statuluĭ aŭ a se centralisà şi a se da dintr'un singur isvor pentru trebuinţele tutulor Ministeriurilor în parte, d. Ministru din Lăuntru, pentru orĭ-ce trebuinţă, se va înţelege cu Ministerul Finanţelor.

I. E.

No. 1.780.
1848
Sept. 3.

Raportul No. 154 al Căpitanuluĭ Nicolescu, Comandantul batalionuluĭ 2 din regimentul No. 2, către Generalul Chr. Tell, Şeful oştiriĭ Ţěriĭ-Romănescĭ.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 34/34. Ostăşescĭ.)

Dreptate, Frăţie.

Domnuluĭ General Tell, Şeful Oştiriĭ românescĭ.

Am onoare a face cunoscut D-voastre, că viind oştirea turcească aicĭ în oraş, a aşezat lagărul alăturĭ cu casarma la morile de vînt, iar după douě ḑile a aşeḑat noaptea caraule împrejurul oraşuluĭ, nelăsând să easă nicĭ să intre nimenĭ. Mie mĭ-aŭ trimis rěspuns, ca să nu îndrăsnesc a mě depărtà cu oştirea din garnison, nicĭ vre-un soldat să trimiţ unde-vaşĭ, şi că mâne să merg la lagăr, avênd să-mĭ vorbească.

Rog dar pe d-v. să binevoiţĭ a-mĭ poruncì în ce chip să urmez la asemenea împrejurărĭ.

Salutare şi frăţie.

Îngrijitorul Batalionuluĭ No. 2, Căpitan Nicolesco.

No. 154.

Or. Brăila.

(Resoluţie:) Să i se scrie a împlinì slujba în garnison şi picheturĭ ca şi maĭ înainte.

Tell.

No. 1.781.
1848
Sept. 3.

Însciinţarea Societăţiĭ filogvardiste despre constituirea sa.

(Pruncul Român. No. 39. 1848. 11. IX.)

Societatea filogvardistă

Însciinţare.

Foaia Prunculuĭ Român ne-a încuragiat, ḑicênd că maica Patrie România primesce şi cât de mică jertfă din partea orĭ-căruĭ om voitor de bine.

Căpeteniile provisoriĭ ale gvardieĭ naţionale, legioana a 2-a, văpseaua verde, după o dulce cuvîntare, făcută de şeful eĭ, d. C. Aristia, către gvardiştiĭ noştri, carĭ în multe rândurĭ şi critice ore

No. 1.781. 1848 Sept. 3.

s'aŭ arătat cu mult patriotism şi aŭ căpĕtat laudă şi onoare, aflăm că se cuvine neapĕrat să facem o subscripţie pentru înarmarea şi înveşmîntarea gvardiştilor, carĭ n'aŭ mijloace de a le face.

Aşà dar toţĭ subtsemnaţiĭ, căpitaniĭ prosoviriĭ, ne unim la părerea şefuluĭ nostru, d. Aristia, şi cu cea maĭ mare plăcere ne subscrim a contribuì şi din puţinele noastre mijloace, alcătuind şi o casă pentru adunarea şi întrebuinţarea banilor în fie-care mahalà, şi poftind pe orĭ-care, şi român şi filo-român, a contribuì.

Societatea filogvardistă primesce bucuros şi banĭ şi lucrurĭ dăruite, pe carĭ prin loterie le poate preface în banĭ; primesce şi mult şi puţin, şi un galben, şi un sfanţ, şi un firfiric, şi banul văduveĭ chiar, şi tot de odată se mângâie a crede că nimenĭ nu va ḑice: „de ce se grăbesc aceştĭ oamenĭ să întrarme şi să uniformeze pe gvardiştĭ, când nicĭ Constituţia nu s'a întărit încă?“ Nu, nimenĭ nu va ḑice aşà; căcĭ la o asemenea antipatriotică întrebare, rĕspunsul va fi simplu şi resonabil: „Româniĭ patrioţĭ aŭ înfiinţat libertatea lor, iar nu libertatea pe Românĭ; popolul a întocmit Constituţia, iar nu Constituţia pe popol; aşà dar tot Româniĭ patrioţĭ, carĭ aŭ expus şi averea şi vieaţa şi onoarea lor în revoluţia noastră, întemeiată pe sfînta Evanghelie şi lăudată în toată lumea, vor grăbi a întărì şi libertatea şi Constituţia lor, îndemnând uniĭ pe alţiĭ, şi cu vorbe şi cu exemple şi patriotice fapte. Şi dacă s'a săvârşit odată tot ce a fost maĭ greŭ, printr'o minune Dumneḑeească, nimic nu va fi maĭ lesne spre a completà mântuirea şi fericirea Românilor, dacă într'adevĕr, astăḑĭ, cu toţiĭ ne-am înfrăţit şi cu foc nestins am întipărit în inimile noastre D r e p t a t e a şi F r ă ţ i a, simbolul Constituţieĭ noastre.

Aşà noĭ, fiind convinşĭ că nu numaĭ nimenĭ din fraţiĭ noştri concetăţenĭ şi străinĭ filo-românĭ nu va dosì la subscripţia întocmiriĭ gvardeĭ naţionale, ba încă din contră se va mâhnì din tot sufletul, dacă din întîmplare nu-l vom pomenì şi nu-l vom înscrie acì, ne onorăm a înşirà maĭ întâiŭ pe ceĭ maĭ cunoscuţĭ la noĭ şi vecinĭ, apoĭ la a doua foae, iar tipărită, vom înşirà pe alţiĭ, şi pe urmă pe alţiĭ, ş. c. l., şi cu suma de banĭ saŭ de lucrul ce va da.

Societatea gvardieĭ naţionale se îndatorează a întocmì casa, epitropiĭ, contracciĭ şi comisia pentru toate câte privesc la propusul acesta, şi a da socoteală la popolul suveran, publicând toate lucrările sale şi închinând adâncă recunoscinţă şi respect prin foile publice la toţĭ binevoitoriĭ Românilor.

Bucurescĭ.

Societatea filogvardistă, Legioana 2-a, văpseaua verde.
C. Aristie, President.
Mavromati Mitescu, Secretar.
Membri: Domnii Fotache Valtir, Costache Şerbănescu, Eduard Sfeder, Gheorghe Giurescu, Nicolae Bozin, Ştefan Mihăileanu, Nicolae Benescu, Alecu Sărăţeanu, Vasilie Negreanu, Alecu Critia, Oprea Condiescu, Ghiţă Slomnescu, Nicolae Haritor, Costache Disescu, Ioan Cămărăşescu.

No. 1.781.
1848
Sept. 3.

D. C. Aristia, galbenĭ două-ḑecĭ şi cincĭ.

D. Mavromati Mitescu, doĭ galbenĭ, o puşcă cu două ţevĭ, o geantă de vânătoare, un ceasornic de aur cilindru, două-spre-ḑece zarfurĭ de argint, leĭ patru sute opt-ḑecĭ, leafa d-sale pe 18 ḑile, ce i se cuvine a luà de la Departamentul Instrucţieĭ publice, pe carĭ banĭ va îngrijì d. Şef Aristia să-ĭ primească.

D. Fotache Valtir, treĭ galbenĭ, o pereche pistoale, un ceasornic de argint.

D. Costache Şerbănescu, un galben. D. Eduard Sfeder, un galben. D. Nicolae Benescu, ḑece galbenĭ. D. G. Giurescu, doĭ galbenĭ. D. Nicolae Bozin, un galben. D. Ştefan Mihăileanu, ḑece sfanţĭ. D. Alecu Sărăţeanu, ḑece sfanţĭ. D. Vasile Negreanu, ḑece sfanţĭ. D. Alecu Critia, şeapte sfanţĭ. D. Oprea Condeescu, cincĭ sfanţĭ. D. Ghiţă Slomnescu, cincĭ sfanţĭ. D. Nicolae Haritor, cincĭ sfanţĭ.

Depeşa luĭ Hory, Consulul Francieĭ la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

No. 1.782.
1848
Sept. 3.

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur le Ministre,

Les esprits sont, en ce moment, dans une grande effervescence, causée par les nouvelles de Constantinople qui deviennent de jour en jour plus désespérantes pour le succès de la cause valaque. Dans cette situation des choses, je me suis empressé, conformément aux instructions que je venais de recevoir de M. le Général Aupick, d'insister auprès des membres du Gouvernement sur la nécessité d'avoir foi dans les intentions bienveillantes de la Porte et de ne point (s'émouvoir?) du désaveu de la conduite de Suleyman Pacha et d'Emin Effendi, ni du langage que tiendra le nouveau Commissaire Fuad Effendi. Je crois avoir réussi à faire entendre aux chefs du Gouvernement, que la prudence et la modération doivent seules être leur ligne de conduite pour parer à de plus grands maux, et que tout appel à la violence, tout soulèvement ajouterait au danger du présent et compromettrait l'avenir. Mais

No. 1.782. 1848 Sept. 3.

en ce moment même, quelques jeunes gens exaltés prêchaient dans les clubs et aux nombreuses réunions populaires du Champ de la Liberté une levée de boucliers contre tout ennemi qui s'opposerait à l'application de la nouvelle Constitution.

Interpellé par moi, à ce sujet, M. Nicolas Golesco m'a assuré que ces réunions n'avaient aucun caractère offensif et qu'on s'y bornait à engager le peuple à faire auprès de Fuad Effendi une démonstration toute pacifique. Ces clubs et ces réunions, désapprouvés par le Gouvernement, qui est trop faible pour les supprimer, ont pris ces jours derniers un caractère plus alarmant. On y a signé avant-hier, 13, une supplique adressée à Fuad Effendi, qu'une députation de quelques milliers d'hommes est allée lui porter à Giurgevo. Cette pétition a été communiquée à tous les Agents étrangers; je m'empresse d'en joindre ici copie.

On cherche, comme vous le voyez, Monsieur le Ministre, en excitant les passions du peuple, à l'abuser sur ses véritables intérêts et sur ses moyens de défense. Il est à craindre que cet appel à la violence que nos collègues et moi nous nous sommes vainement efforcés de combattre n'amène l'accomplissement des sinistres prédictions de M. Kotzebue: „Malheur à ceux qui porteraient le paisible paysan à quitter ses foyers, son sang retomberait sur leur tête. Et ce peuple dont on invoque le secours (les Hongrois), est-on bien persuadé qu'il voudra se vouer à une cause qui n'est pas la sienne? Je soutiens le contraire pour plus d'un motif; mais en admettant un instant que cela arrive, que gagnerait-on? La Valachie deviendrait un vaste champ de bataille."

(Annexe de ma dépêche du 6 juillet No. 7.)

Hier matin, une partie de la milice s'est révoltée contre ses officiers, et l'on craignait qu'elle ne se portât a des excès contre les habitants de la ville. Le tocsin a sonné, la garde nationale a été appelée sous les armes, et grâce à son energique attitude, l'ordre a été rétabli presque aussitôt.

Fuad Effendi, sorti de la quarantaine de Galatz le 10 septembre, est incessamment attendu ici avec le Général Duhamel. Il a eu de fréquentes conférences avec ce dernier et avec le Consul de Russie.

On n'a pas encore de nouvelles de la nombreuse députation partie pour Giurgevo. Une certaine inquiétude règne dans la Capitale.

Je suis, etc.

(Signé:) Hory.

Depeşa Generaluluĭ Aupick, Ambasadorul Franciei la Constantinopole, către Ministrul Bastide.

No. 1.783.
1848
Sept. 3.

Thérapia.

Monsieur le Ministre,

Ma dépêche du 5 (No. 17) n'a laissé aucun doute sur la continuation de l'occupation de la Moldavie par les Russes. J'ajoute aujourd'hui que cette occupation prend un caractère plus grave, attendu que tous les rapports sont unanimes sur les arrivées incessantes des nouvelles troupes et la réunion d'approvisionnements considérables qui dénoteraient la formation d'un corps nombreux et le projet d'une occupation prolongée. On parle de 40 et même de 60.000 hommes. Je n'ai ni ne puis croire avoir d'opinion faite à ce sujet; ce qu'on m'écrit de Bucharest, de Galatz et même de Yassy est extrêmement vague. Il y a quelques troupes auprès de cette dernière ville, mais la concentration se ferait à Berlad : un corps avancé se porterait sur Fockschani, ville à la frontière de la Moldavie et de la Valachie.

. . . .

Je ne pouvais rester dans le doute sur le droit que pouvait invoquer la Russie pour justifier l'entrée de ses troupes en Moldavie. Y avait-elle été invitée? La Porte y avait-elle donnée son assentiment? M. Cor, premier interprète de la Légation, dut se présenter chez le Ministre des Affaires étrangères. Voici le résumé des explications qui lui ont été données.

„Jamais la Porte n'a demandé l'occupation de la Moldavie par les Russes — elle lui a été annoncée. Elle n'a ni blâmé ni désapprouvé. On lui a annoncé plus tard la retraite des troupes d'occupation, elle s'est tue encore. Encore elle s'est tue quand, par une troisième communication, on lui a fait savoir que l'évacuation était contremandée".

Ainsi la Porte est étrangère à l'entrée des Russes, mais tout porte à croire que la demande en a été faite par le Hospodar (le Prince Stourdza). Appuyée, encouragée, la Porte aurait protesté; laissée à elle-même, elle s'est tue et s'est bornée à prendre toutes les dispositions en son pouvoir, pour du moins ôter tout prétexte au Gouvernement russe de s'avancer en Valachie.

. . . .

No. 1.784. 1848 Sept. 3.

Corespondență particulară din Constantinopole în „Le National“. 1848. 30. IX.

Correspondance particulière.

Constantinople.

Monsieur le Rédacteur,

Grâce à l'indifférence ou à la faiblesse de l'Europe, le triomphe de la Russie est ou sera complet dans les Principautés du Danube. Voici ce qui est entendu entre la Russie et la Porte; je me trompe: voici ce que la Russie veut, exige, impose, et ce que la Turquie, non soutenue par la France et l'Angleterre, est obligée d'accepter.

La révolution valaque, qui était une impertinence, un manque de respect, de la part des hommes de coeur de la Principauté contre l'autocrate, fera amende honorable, disparaîtra comme un rêve, un peu de fumée, qui n'aura eu d'autre effet que de noircir ceux qui l'ont faite et, en s'évanouissant, elle emportera avec elle le Gouvernement provisoire et tout ce qui pourrait laisser la moindre trace de l'esprit de liberté que les Valaques avaient accueilli comme on accueille les bonnes choses. Les Valaques avaient compté sans la Russie et, il faut bien le dire, sans l'Europe aussi. Un pays qui, se confiant avec raison dans les bonnes dispositions de la Porte, pour conquérir plus de dignité et de bien-être, veut s'affranchir du joug de la Russie, a paru sans doute à l'Europe trop audacieux et capable de la mettre mal avec l'Empereur Nicolas.

Eh bien, soit! La Valachie sera ce qu'elle était avant la révolution du 23 juillet dernier: c'est l'Europe qui le veut. Le programme en 22 articles de la révolution est comme non avenu: l'ancien statut organique a seul force et vigueur et c'est en vertu de cette Constitution, qui sent le Cosaque d'une lieue, qu'il va être procédé à l'élection d'un nouveau Prince.

Il est bien entendu que le choix du Hospodar sera parfaitement libre avec cette petite restriction cependant: c'est qu'on n'ira pas le chercher parmi ceux qui, de près ou de loin, de fait ou d'intention, ont eu la malheureuse idée de tremper dans la révolution. Ainsi le veut S. M. Nicolas, dont les agents, madrés en ruses et experts en intrigues, manœuvrant avec zèle et énergie pour offrir de nouveau aux Valaques Bibesco, ou quelqu'un de cette trempe, et vous savez que, dans la pensée du Czar, offrir

c'est imposer. La Turquie, qui a conscience de ses droits et du mal que l'Europe laisse faire, emploiera toute son influence à repousser l'ex-Hospodar ou tout autre candidat, qui ne serait que sa monnaie. Réussira-t-elle? Il faut bien l'espérer dans l'intérêt des pauvres Valaques qui, en faisant leur révolution, ont eu le tort de croire que leurs efforts et ceux de la Turquie seraient aidés par la France et l'Angleterre.

No. 1784. 1848 Sept. 3.

Le Czar doit être fier; la révolution valaque est anéantie, et son influence se dresse plus forte que jamais sur la ruine du pays. Si vous saviez, Monsieur le Rédacteur, dans quelle situation les intrigues des Russes on placé cette malheureuse Principauté, vous en auriez pitié. Ils ont mis aux prises toutes les passions ardentes et la guerre civile est sur le point d'y éclater. Vous savez qu'une commission avait été nommée pour examiner la question relative à une plus grande division de la propriété, conformément à l'un des articles du programme de la révolution. Il a été facile aux Russes de souffler le feu de la discorde dans cette commission, et ils ont si bien réussi que le Gouvernement provisoire a du se hâter de la dissoudre. On voulait améliorer la condition des paysans; mais dans l'état actuel des choses, l'irritation entre les paysans et les propriétaires est si grande qu'il est devenu urgent de ne plus penser à cette question, qui est envisagée maintenant comme une profonde attaque au droit de propriété.

Le pays est divisée en deux camps ennemis et presque irréconciliables. Les petits et les grands propriétaires sont d'un côté; de l'autre sont les paysans, à qui on a promis qu'ils seraient propriétaires, et qui considèrent cette promesse comme un droit acquis.

Par l'importance du débat, vous pouvez juger des passions qui sont mises en jeu de part et d'autre. Il faut ajouter à ce triste tableau que les paysans n'ont pas voulu faucher les récoltes, et les récoltes sont perdues. Plus d'industrie, plus de commerce, plus de crédit, plus d'argent en circulation; de la haine et de l'influence russe partout, voilà l'état vrai du pays. Oh! je le répète, le maître peut s'applaudir de ses dignes serviteurs, car le Czar, après avoir restauré sa puissance au milieu de tant de misères, ne manquera pas de dire aux Valaques:

„Vous vous êtes éloignés de moi, vous avez eu confiance dans la Turquie et dans l'Europe, vous avez cru que la Turquie, soutenue par l'Europe, vous aiderait à vous débarrasser des abus qui

No. 1.784. 1848 Sept. 3.

gênent l'essort de votre pays. L'Europe a fait la sourde oreille, et la Turquie a été impuissante. Votre misère est grande, je le sais mieux que personne; eh bien, cette misère, si vous ne vous donnez à moi, corps et âme, je saurai bien faire qu'elle devienne plus grande encore A genoux, Valaques et Moldaves; prosternez-vous devant ma majesté, et peut-être alors, convaincu de votre repentir, jetterai-je un regard de pitié sur votre désolation."

Oui, l'Europe a fait la sourde oreille, et en ne voulant pas seconder les généreuses intentions de la Turquie, je crains bien qu'elle n'ait un jour à s'en repentir. Les Principautés reviendront donc encore humbles envers le Czar; mais croyez qu'un jour ou l'autre, elles chercheront de nouveau à s'affranchir de sa funeste influence. L'occasion de les aider sera-t-elle aussi propice que celle qu'on vient de laisser échapper? Je le désire, mais il est permis d'en douter.

Le Sultan, croyez-le bien, veut le progrès; il le veut aussi large que possible. Pour le réaliser dans ce sens, il a mis à la tête des affaires Réchid Pacha et tous les hommes qui ont donné le plus de garanties à la réforme, et l'Europe n'a pas compris, n'a pas voulu comprendre que pour s'élever de plus en plus dans les hautes régions de la civilisation, la Turquie et son ministère, le plus fort qu'elle ait eu depuis longtemps, ont besoin que l'influence russe, ou du moins son action, qui pèse tant sur elle, soit à jamais détruite.

La question des Principautés était pour l'Europe une belle occasion d'obtenir ce grand résultat: elle ne l'a pas saisie; c'est un tort et un immense tort. Et puis quelles réflexions la Porte ne doit-elle pas faire? Au moment où les événements de l'Europe prenait tant de gravité, la Russie lui proposait une alliance offensive et défensive; elle refuse en se tournant du côté de l'Europe, et lorsque l'heure de l'affranchir de la pression russe est arrivée, l'assistance de l'Europe lui manque! Ne doit-elle pas se demander à quoi servent les sympathies de l'Europe, et pourquoi s'en préoccuper si, lorsqu'on compte le plus sur elles, elles font défaut?

L'Europe a bien des fois écrié contre la Turquie; eh bien, j'affirme que lorsque la Turquie a eu besoin de l'Europe, celle-ci lui a presque toujours manqué.

Tous les avis qui me parviennent de la Moldavie s'accordent à peindre la misère des paysans et le mécontentement général sous les couleurs les plus noires. Des soulèvements y sont immi-

nents, et le Prince Stourdza n'a réussi jusqu'à présent à empêcher l'explosion, qu'en habillant en Cosaques 4 ou 500 juifs polonais, qu'il a disséminés dans les campagnes, pour faire croire aux villageois que les troupes russes occupent tout le pays.

No. 1.784. 1848 Sept. 3.

M. Thions, Consul de France en Moldavie, vient d'être révoqué de ses fonctions; on dit que c'est pour s'être trop prononcé en faveur des révolutionnaires, sans y être autorisé par son Gouvernement.

Un général russe, ayant un commandement important dans l'armée qui occupe la Moldavie, s'est brûlé la cervelle, et on assure que c'est par suite de la conduite des Russes dans les Principautés.

La flotte russe de Sébastopol a reçu l'ordre d'appareiller et de se tenir prête à prendre la mer. Est-ce en vue des affaires de l'Europe ou de la Turquie? Pour les unes et les autres, je crois. Et les flottes de la France et de l'Angleterre où sont-elles? Je crains fort que la France ne se laisse duper par la duplicité de la diplomatie moscovite.

Corespondenţă din Constantinopole în „Le Constitutionnel." 1848. 30. IX.

No. 1.785. 1848 Sept. 3.

Turquie.

On nous écrit de Constantinople, 15 septembre:

. . . .

„Les nouvelles de la Valachie commencent à devenir fort inquiétantes. L'irritation va toujours croissant parmi la population valaque, et l'on redoute quelque collision sérieuse entre les boyards et les paysans. La Russie ne prend plus la peine de voiler ses desseins; elle renforce sa position dans les Principautés par des envois successifs de troupes en Moldavie, et l'ordre vient d'être donné à l'escadre russe de la Mer Noire de se tenir prête à prendre la mer au premier signal. La Porte se préoccupe, avec juste raison, des préparatifs ménaçants que ne cesse de faire la Russie et, de son côté, elle continue à faire passer des renforts dans ses possessions du Danube. Mais elle ne se fait point illusion sur les résultats de la lutte qui ne saurait manquer d'éclater tôt ou tard, et elle se plaint amèrement du refus d'assistance, même morale, de la part de la France et de l'Angleterre.

No. 1.785. 1848 Sept. 3.

„La députation envoyée ici par le Gouvernement provisoire valaque est repartie ces jours derniers sans avoir pu obtenir rien de satisfaisant“.

. . . .

No. 1.786. 1848 Sept. 3.

Adresa No. 6.295 a Ministeruluĭ din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Administratorul de Vlașca.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

La D. Administratorul districtuluĭ Vlașca.

Dumnea-ta aĭ trimis un raport către d. Ministrul Finanțelor, cerênd ca să te scadă cu leĭ 10.565 ce aĭ dat din baniĭ adunațĭ la Administrație celor orânduițĭ de stăpânire pentru întîmpinarea cheltuelilor Ex. Sale Suleiman Pașa.

Eŭ cunosc că pentru asemenea pricină a fost orânduit într'adins d. M. Abdulaidis, slobodindu-se maĭ multe sume de banĭ treptelnicesce, și după cererile ce a făcut pentru întîmpinarea unor asemenea cheltuelĭ ale Ex. S. Pașa. Nu pociŭ acum înțelege, cum a venit trebuința să slobodĭ și dumnea-ta această sumă. De aceea te rog, Domnule, să-mĭ arățĭ cuĭ anume aĭ dat aceștĭ banĭ, în ce casurĭ, și dacă aĭ chitanța primitoruluĭ, să mĭ-o trimițĭ mie, ca să sciŭ ce urmare să fac în pricina aceasta.

Rosetti.

No. 6.295.

No. 1.787. 1848 Sept. 3.

Scrisoarea luĭ Dimitrie Golescu, Administratorul de Brăila, către Ion Ghica.

(Copie. Acad.)

Mon cher Ghica, Je profite du peu de moments libres que j'ai, pour vous mander les graves événements qui se passent ici et qui vont décider de nos destinées. Le premier de ce mois Rifaat Pacha est entré à Ibraïla avec un régiment d'infanterie et un de cavalerie. Comme il ne m'en avait prévenu que quelques heures d'avance, par un officier, j'ai dû protester contre cette nouvelle invasion qui se faisait d'une manière si subite et si peu régulière. Il est allé se camper hors de la ville à une centaine de toises de distance. Il m'a déclaré que Fuad Effendi fera marcher les troupes de Suleiman Pacha de Giurgevo sur Bucarest et que, lui-même au premier ordre, agira de même. On veut renverser la Lieutenance

Princière et nommer une Caïmacamie selon le Règlement. Tout fâché que fut d'abord contre moi Rifaat à cause de la protestation, j'ai regagné son amitié dans une entrevue secrète que j'eus avec lui et dans laquelle je lui parlai avec beaucoup d'entraînement sur les vœux de la nation pour avoir des réformes. Il me fit observer que le suffrage universel et l'article de la propriété qu'on doit accorder aux paysans étaient des chimères et il me cita en exemple les désordres qui ont lieu en France. Duhamel est parti de Galatz seul sur un petit bateau à vapeur et aujourd'hui il se trouve à Giurgevo. Ce sera unique que de voir un Commissaire russe marcher à la tête d'une armée turque et faire dresser leurs canons contre un peuple inoffensif pour lui faire subir le joug d'une loi oppressive que les paysans ont déjà brûlée dans tous les villages avec des acclamations de joie. Il est à présumer que la seule présence de ce général russe, tant bafoué et chansonné à Bucarest, empêchera tout arrangement entre les deux partis. C'est un raffinement de diplomatie jésuitique de la part de la Russie que d'envoyer dans de pareilles circonstances un homme qui ne peut être qu'aigri contre nous par le mauvais succès de sa première mission et contre lequel le peuple, déjà irrité par ses antécédents, peut exercer quelque outrage, ce qui servira de prétexte à l'invasion des troupes russes. Rifaat Pacha a dit ici que les instructions de Fuad Effendi sont que, s'il ne rétablit pas le Règlement organique dans quinze jours, les troupes russes entreront en Valachie. L'enthousiasme à Bucarest est au suprême degré. La mort ou la Constitution est le cri général. On dit que Magheru a déjà quinze mille hommes armés de faux. Le jeune Bratiano a proposé au Champ de la Liberté d'aller en masse à la rencontre de Fuad Effendi vers Giurgevo pour lui présenter une protestation. Le premier septembre plus de dix mille personnes sont parties de Bucarest, qui à pied, qui en voiture, à cet effet. On espère gagner par là le nouveau commissaire. Ce qui n'empêche de faire des préparatifs pour la guerre ; c'est la poudre et les canons surtout qui nous manquent. Je sais de science certaine que des instructions sont venues à Talaat Effendi pour la destitution de Stourdza ; elle est connue de tout le monde en Moldavie. Etienne Golesco vient de me dire que vous ne recevez pas les journaux valaques. Cependant Rossetaki m'avait écrit qu'il avait pris des mesures pour vous les envoyer. Je vous les enverrai donc moi une fais par semaine. Pour cette fois-ci je ne puis vous envoyer que trois feuilles. Adieu.

No. 1.787.
1848
Sept. 3.

No. 1.788. 1848 Sept. 3.

Articol din „Popolul Suveran". No. 24. 1848. 3. IX.

Dacă Turcia este resolvată a ne impune Regulamentul prin puterea armelor, noï credem că nu o face de bună voie, ci silită şi cu părere de rĕŭ. Însă este o bună politică aceasta?

Noï credem că nu; pentru că dacă ar isbutì întru reîntemeierea nesuferituluï Regulament, el ar dăinì foarte puţin, şi când ar recădé, atuncï poate purcede dintr'aceasta nisce resultate funeste şi pentru Turcia şi pentru Românï; însă adevĕrul este că nu va isbutì, căcï ar fi un exemplu neaudit în istoria naţiilor să impuï o lege la douĕ milioane şi jumătate de oamenï, când aceştia aŭ jurat maï bine să moară decât să o primească. Cel puţin este preste putinţă a ne impune vechile instituţiï fără a se vĕrsà sânge de Român, şi o picătură de sânge român va face să se cletine tronul Imperiuluï otoman până în rădăcinile luï, şi aceasta e lesne de înţeles; inemiciï Românilor şi aï Porţeï aŭ priceput-o de maï nainte. Îndată ce armele turcescï vor sângerà pămîntul român, Bulgaria, Serbia, Grecia şi chiar Egiptul s'ar aprinde, căcï acela ar fi un pas de asuprire, de despotism, în contra uneï naţiï; căcï prin aceasta, Turcia ar dovedì că este o putere de la care nicï o naţionalitate nu poate aşteptà drepturï decât prin arme, şi atuncï cine scie cum va eşì din această încurcătură.

Aşà dar cea maï bună politică a Porţeï ar fi să se lege maï strîns cu naţiile ce depandă de dînsa, prin lăsarea liberelor instituţiï ce îï cer, după drepturile fie-căreia. Atuncï toate acele naţionalităţì vor vedé în Turcia nu o putere cotropitoare, ci o putere progresistă, şi toate aceste naţionalităţï vor alergà la sânul eï dulce şi călduros, ca puiï pasĕriï la sânul mameï lor. Turcie, pătrunde-te de adevĕr, fă să roşească Austria ce, nesciind să profite de ocasie, va vedé cu lacrămï desmădulându-se din di în di şi perind ca o umbră mincinoasă! Recunoasce Constituţia română pentru ambele Principate; şi crede că numaï ast-fel veï puté resistà în contra inemicilor comunï, numaï ast-fel va înflorì tronul glorioşilor Padişahï!

Urmând acestor principe, Înalta Poartă nu va avé a se teme de Rusia; căcï atuncï toate naţiile ce depand de dînsa vor fi pentru dînsa, şi toate vor ridicà armele lor nu în contra Porţeï, care se va luptà pentru drepturile naţiilor, ci în contra aceleï puterï ce va atacà drepturile lor.

Raportul luĭ A. G. Golescu către Ministrul trebilor din Afară al Țĕriĭ-Românescĭ, I. Voinescu II.

No. 1.789. 1848 Sept. 4.

(Orig. Col. N. Hodoş.)

A M. Voïnesco, Ministre des Affaires étrangères de la Roumanie.

Monsieur le Ministre,

En réponse à votre dépêche du 1 (13) août, j'ai l'honneur de porter à votre connaissance les faits et observations suivantes:

1⁰. Quant à l'opinion publique, il était en effet bien temps d'y songer; les Magyars étaient parvenus à accaparer toute la presse au profit du magyarisme; c'est assez dire qu'ils l'ont rendue par là indifférente, si non hostile, à la cause de l'unité roumaine. En moins de six mois, ils se sont acquis une popularité extraordinaire et ils ont fait si bien qu'ils sont parvenus à se faire partout présenter comme les seuls champions de la liberté en Orient, comme les seuls représentants des idées et de la civilisation française dans ces contrées, comme seuls puissants, seuls éclairés, seuls défenseurs d'une cause juste!... Tous les autres peuples d'Orient étaient ou dans le tort, ou dans les ténèbres!... Les Croates étaient tous des agents dévoués du despotisme, et quant aux Roumains de Hongrie, on croyait qu'ils avaient abjuré leur nationalité et qu'ils avaient de bon gré passé au magyarisme!!!

Il ne m'a pas été difficile d'ébranler des convictions aussi absurdes dans l'esprit de ceux que j'ai pu voir; mais c'est surtout par la presse qu'il faut agir et à cet égard les Hongrois ont un avantage immense sur nous: l'argent. On ne saurait calculer les sommes qu'ils ont dépensées pour arriver à se faire ainsi prôner partout et le nombre d'agents de toute sorte qu'ils entretiennent dans les diverses capitales de l'Europe.

Mr. Bataillard, homme de talent et dévoué à notre cause nationale, prépare un ouvrage qui paraîtra dans deux semaines et qui nous fera beaucoup de bien. Je n'hésiterai à en faire tirer 2.000 exemplaires aux frais de notre Gouvernement, pour le distribuer à tous les membres de l'Assemblée nationale, et à le faire traduire aussi en allemand et en anglais. Je vous enverrai bientôt le compte pour les frais d'impression et de traduction, ainsi que celui de l'argent dont j'ai disposé jusqu'à présent pour frais de

No. 1.789. 1848 Sept. 4. missions diverses et de publicité. En attendant je me fais un devoir, Monsieur le Ministre, de vous faire savoir, que des 803 ducats qui m'ont été confiés à mon départ, il n'en reste plus à ma disposition que 200 #, et que les frais de publicité que je crois indispensables pour assurer la réussite de notre cause devront se monter encore à près de 1.000 ducats. Plus tôt je serai en mesure d'y répondre, mieux notre cause sera servie. Quant à l'argent qui devait m'être envoyé à Hermannstadt ou à Vienne, je n'en ai encore aucune nouvelle.

Les rédacteurs des journaux, sauf leur prévention injuste en faveur des Hongrois, nous sont assez favorables; mais ils n'ont ni le temps, ni les connaissances nécessaires pour s'occuper de nous. Il nous faut donc un ou deux rédacteurs, dont le temps soit entièrement consacré à notre cause. A cet égard, je vous recommande MM. Bataillard, Desprez et Coradini; le premier a des chances pour devenir rédacteur en chef du „National"; le second sollicite une mission en Orient, mais il est peu probable qu'il l'obtienne; et le troisième (moldave) doit se rendre dans peu à Paris pour s'y faire une position dans la presse. Je n'ai pu demander à M. Bataillard s'il consentait à devenir pour quelque temps l'avocat exclusif de notre cause, car il se trouve en ce moment absent de Paris, mais je crois qu'il ne s'y refusera pas. Mr. Desprez m'a dit qu'il accepterait volontiers cette offre, si on lui assurait 5.000 francs d'appointements par an. Mr. Coradini se contenterait sans doute de 200 à 300 ducats par an. Veuillez bien, Monsieur le Ministre, me donner des instructions positives à ce sujet, pour pouvoir traiter avec ces Messieurs et leur avancer même de l'argent, afin qu'ils se mettent le plus tôt à l'œuvre.

Je puis vous donner l'assurance que ce n'est pas trop de deux rédacteurs, chargés spécialement et uniquement de notre question, pour parvenir à prendre dans la publicité la place qui nous appartient à plus d'un titre.

J'ai vu Mr. Bastide et lui ai exposé notre question dans tous ses rapports avec la grande question d'Orient et de la consolidation du principe démocratique et de l'équilibre européen dans cette partie de l'Europe. Je vais encore lui présenter un mémoire à ce sujet, qui sera l'extrait d'une brochure que je me propose de publier sur l'ensemble de la question d'Orient. Mr. Bastide a approuvé les vues que je lui ai exposées à ce sujet et qui peuvent se résumer en ces mots: „1°. Reconnaître le droit de vie à toutes les natio-

nalités et les protéger toutes dans les limites de leurs droits légitimes; 2°. Intervenir pour appuyer ces droits et les sauvegarder, en les mettant, autant que possible, d'accord avec les intérêts des dynasties; 3°. Déclarer les nations encore jeunes de l'Europe orientale sous le droit public de l'Europe et travailler activement à l'organisation d'une confédération d'Orient par une intervention ou officielle, ou officieuse, qui aurait pour but de vider les différends qui divisent les Magyars, les Tchèques, les Croates et les Roumains; 4° Prendre pour base et pour point de départ de cette confédération les deux Empires d'Autriche et de Turquie, dont on pourrait parfaitement bien garantir l'intégrité, sans porter atteinte aux droits des nations diverses qui les composent." Monsieur le Ministre des Affaires étrangères m'a promis d'agir dans ce sens, mais avec la mesure et la discrétion nécessaires à la réussite même des négociations.

2°. Quant à porter notre question à la tribune, j'ai hesité et j'attends encore que je puisse m'assurer d'avance qu'elle sera appuyée par un assez grand nombre de députés et que le langage tenu par le Ministre des Affaires étrangères sera satisfaisant; sans quoi, Mr. Lherbette me l'a assuré lui-même, les interpellations font plus de mal que de bien. Je me propose de voir un très grand nombre de députés à cet effet et de leur communiquer à tous mon mémoire et l'ouvrage de Mr. Bataillard.

3°. Quant à la question des armes, Mr. Bastide m'a dit que la France, étant embarrassée dans ses finances, ne pourrait pas avancer un grand nombre de fusils sans paiement. Je l'ai prié de nous donner au moins 5.000 fusils pour l'armement de la garde nationale de la capitale et il m'a promis qu'il les enverrait par Constantinople, si cela était possible, et à condition qu'ils seraient payés à Bucarest. Si, en effet, on envoie ces 5.000 fusils, c'est un antécédent heureux et nous pourrons avoir encore recours à la France pour un plus fort armement.

4°. Quant à l'intervention morale de la France, elle nous est assurée. Mr. Bastide a pris note pour envoyer des instructions au Général Aupick dans ce sens: „appuyer les demandes de la députation roumaine à Constantinople et notamment l'union des deux Principautés et la confirmation de notre Constitution"

Enfin, quant aux trois personnes spéciales qu'il nous faut pour organiser les contributions directes, la Banque Nationale et le bu-

No. 1.789. 1848 Sept. 4. reau de statistique générale, Mr. Bastide va me donner à cet égard une lettre pour Mr. le Ministre des Finances; si tôt que j'aurai eu connaissance des conditions que voudront mettre à leur départ les personnes en question, je m'empresserai de vous les communiquer.

Il me reste encore, Monsieur le Ministre, à vous faire connaître les mesures que, dans les dispositions actuelles du Ministère français, il serait nécessaire et même indispensable de prendre pour assurer le triomphe de notre cause dans les négociations qui vont être entamées à cet égard à Constantinople.

Les gouvernements indécis et timides sont ceux qui dirigent actuellement les affaires de la République bourgeoise en France et de la plupart des états constitutionnels de l'Europe, ont une aversion instinctive pour toute mesure un peu hasardée. La vigoureuse impulsion de l'opinion publique et l'assurance qu'ils seront appuyés par les Chambres sont donc deux mesures indispensables pour arriver à les pousser dans une voie nouvelle, qui peut aboutir à la guerre comme à la paix.

Cette circonstance vous fera sentir tout le prix d'une adresse du peuple valaque à tous les peuples de l'Europe et particulièrement aux peuples: français, allemand et anglais, adresse signée par plusieurs milliers de citoyens, dans le genre de celle qui doit avoir été envoyée à la Sublime Porte.

Je ne sais s'il est possible d'imprimer et de faire signer une telle adresse dans l'état actuel des choses à Bucarest, mais en tout cas, il faudrait au moins y suppléer par des adresses aux Chambres de Vienne, Francfort, Paris et Londres, et qui seraient faites au nom de la Lieutenance Princière.

Il serait en outre d'une indispensable nécessité d'envoyer un chargé d'affaires dans ces villes et principalement à Londres, avec mission de solliciter l'appui des divers gouvernements et surtout de les disposer à accéder aux ouvertures qui leur seraient faites de la part du Ministère français au sujet de notre question. J'ai fait ce que j'ai pu dans ce sens à Vienne et à Francfort et je vous ai constamment informé du résultat de mes démarches par des lettres adressées au citoyen Lauriani; mais il paraît que ces lettres ont été interceptées par les Hongrois. S'il en était ainsi, je pourrais vous mettre, Monsieur le Ministre, par mes prochaines dépêches, au courant de tout ce que j'ai fait à Vienne et à Francfort dans l'intérêt de notre cause.

Salut et fraternité.

Paris. Citoyen, A. G. Golesco.

Scrisoarea luĭ Scarlat Ghica către Dimitrie Ghica. No. 1.790. 1848 Sept. 4.

(Orig. grec. Acad.)

Braşov.

Mon cher frère,

Cu diligenţa trecută n'am putut să-ţĭ rĕspund. Am vĕḑut cele ce-mĭ scriĭ şi cu deosebire că ţĭ-aĭ înarmat casa cu vrednicĭ arnăuţĭ; dar nu mĕ dumiresc ce aŭ cu tine, şi maĭ ales că sciŭ că eştĭ bolnav în aşà grad, în cât nu poţĭ să te scolĭ din pat. Oamenĭ rĕĭ, toţĭ sînt vrednicĭ de spânzurat! Mĭ-aĭ scris că a venit Fuad Efendi şi că trebue să aĭbă des instructions positives. Sînt nedumerit însă, cum aceştĭ răsvrătiţĭ staŭ în loc şi nu fug, saŭ cel puţin nu se ascund, şi bănuesc că eì ascund planurĭ de ură şi acum. Efendelele nu aŭ stabilit aceeaşĭ politică pe care a aşezat-o d-l Soliman; cu toate că şi noĭ scim din Constantinopole că acest Fuad are poruncă să readucă alt-fel lucrurile Valachieĭ la starea lor de maĭ nainte, eŭ însă, dacă nu voiŭ vedé că vine şi un Duhamel, nu sper că lucrurile se vor liniştì, căcĭ cum este cu putinţă să se scie că Fuad vine cu ast-fel des instructions, şi aceia să aibă atâta obrăsnicie ca să adune poporul la Filaret şi să-l îndemne să se ducă iarăşĭ la Giurgiŭ, după ce odată sciŭ că deputaţiĭ lor n'aŭ fost primiţĭ la Constantinopole! Apoĭ această obrăsnicie a luĭ N. Golescu, unde o puĭ? Să se ducă cu încetul atuncĭ ca să se sfătuească cu Sultanul, când ca să se arăte înaintea luĭ Fuad... Aceste comediĭ sînt neînţelese pentru mine.

Acest Fuad, dacă are firman, după cum sciŭ toţĭ, trebuià, când a venit la Giurgiŭ, să-l trimită la Bucurescĭ ca să-l cetească, şi îndată ar fi încetat toate aceste mascaralâcurĭ. Se ḑice că în firman se hotărĕsce numaĭ un Caimacam, Gheorghe Filipescu; maĭ ḑic, pe lângă aceasta, că în acest firman se cuprinde şi depărtarea Domnuluĭ Bibescu. Aceasta poţĭ s'o sciĭ şi de la nebunul de Costache, care poate s'o scie de la Mitropolitul, căcĭ sciĭ că Sutzicos a trimis copia acestuĭ firman Mitropolituluĭ, aceasta par le moyen de Talaat; dar să nu te înţeleagă Costache, pentru care scop îl întrebĭ. Dacă nu poţĭ să afli nimic de la el, cum e probabil ca Mitropolitul să nu vroească să-ĭ spue nimic, atuncĭ trimite şi cheamă pe Iancu Creţulescu şi spune-ĭ că eŭ ţĭ-am scris să-l chemĭ ca să-l întrebĭ secrete în această cestiune. Nu trebue să mĕ rîḑĭ că de odată am sărit la Iancu Creţulescu, pentru că trebue să sciĭ că el şeade acum la Mitropolitul, şi Mitropolitul are mare încre-

No. 1.790. 1848 Sept. 4. dere în el, şi-ĭ spune toate. Trebue să sciĭ, că el mĭ-a scris multe lucrurĭ aicĭ, pe carĭ nu le scià nimenĭ. De aceea să nu mĕ rîḑĭ. Şi dacă nu te supĕră, să-l aducĭ la tine, şi veĭ vedé că am dreptate. Pe lângă aceasta, este şi dévoué Domnuluĭ Bibescu, şi din această causă poate să-ţĭ spue, dacă scie aşà ce-và de la Mitropolitul. Atât numaĭ, te rog, să nu spuĭ nimĕruĭ pentru Creţulescu, căcĭ ar puté să se compromită rĕŭ faţă de popă. Aicĭ, din nenorocire, timpul s'a stricat rĕŭ; aŭ început ploĭ cumplite, şi când vor da sfîrşit aceştĭ Turcĭ lucrurilor noastre, Dumneḑeŭ scie, pentru că până acum nu vĕd decât comediĭ. Dacă ne lăsaŭ, de mult erà să se facă şi altă răsvrătire şi se scăpaŭ uniĭ de aceştĭ craĭ, pentru că ce frică aŭ eĭ aḑĭ de Turcĭ? Adună oamenĭ la Filaret, soldaţiĭ în piaţă şi în fie-care ḑi des désordres. Cu ce nelinişte trebue să trăească cine-và astăḑĭ în Bucurescĭ! Cu un cuvînt, dacă Ruşiĭ nu pun ordine, de la Turcĭ n'am mare nădejde, şi dînşiĭ într'adins lasă pe Turcĭ să amestece ḑilnic lucrurile. În sfârşit, peste câte-và ḑile se va vedé ce măsurĭ va luà Fuad pour rétablir l'ordre. Ḑic, pe lângă aceasta, că vor face Domn pe Iordache Filipescu. Posibil! pentru că Rusia voesce să găsească o ḑi de vicleşug, care să fie îndemânatecă, după cum poruncesce ea. M'am săturat dejà de oameniĭ cu capetele pline de poesiĭ, cum din nenorocire a fost Bibescu şi cum erà să fie Ştirbeĭ, dacă l'ar fi făcut Domn. Acestea sînt noutăţile pe carĭ le scim noĭ aicĭ. Ce politică joacă mama noastră şi Costache?...

No. 1.791. 1848 Sept. 4.

Protestarea luĭ Michail Kogălniceanu către Marea Logofeţie a Dreptăţiĭ din Moldova.

(Conc. Acad.)

Către cinstita Mare Logofeţie a Dreptăţiĭ.

Formalul vechil M. Kogălniceanu.

În Buletinul Ofiţial al Moldoveĭ, am vĕḑut un ofis gospod subt No. 77, din 13 August 1848, şi publicat după poronca Logofeţieĭ Dreptăţiĭ subt No. 2.801. Prin acest ofis mi se ridică dritul de a fi vechil în pricinĭ de judecăţĭ, subt cuvînt că Înălţimea Sa a luat acum încredinţare că m'am abătut din buna cuviinţă, amestecându-mĕ până şi în lucrurĭ răsvrătitoare asupra ocârmuiriĭ, carĭ mĕ supun la o învinovăţire criminală, şi că de aceea, fiind oprit de a fi vechil, se poroncesce Departamentuluĭ Dreptăţiĭ ca să publice această mărginire, atât spre sciinţa tribunalelor, cât şi a în-

credinţătorilor meĭ, pentru ca aceştia să-şĭ regularisească alţĭ vechilĭ, pentru de a nu li se face sminteală în pricinĭ, căcĭ la din în potrivă aceasta va privì numaĭ pe d-lor.

No. 1.791. 1848 Sept. 4.

Socot de prisos să resping toate neadevĕratele arătărĭ, toate abusurile de putere ale acestuĭ ofis. Socot asemenea de prisos să maĭ contestez ocârmuiriĭ dritul de a ridicà unuĭ Moldovan un drit fără maĭ înainte cercetare şi judecată, şi de a-ĭ luà profesia sa, prin care îşĭ câştigă pânea de toate ḑilele, şi advocaţia pentru mine este liberă, ca şi pentru orĭ-ce profesionist profesia sa. Socot, în sfârşit, de prisos să mĕ maĭ tânguesc de învinovăţirea criminală ,ce mi se face fără nicĭ o judecată şi de pagubele materiale, ce prin ridicarea drituluĭ meŭ de vechil mi se pricinuesc Toate acestea ar fi de prisos de a se maĭ arătà în împrejurările în carĭ ne aflăm; şi de aceea de o cam dată tac şi înghit toată strâmbătatea şi paguba, păstrându-mĭ dritul de a le protestà acestea la vremea cuvenită în contra pricinuitorilor lor. Însă maĭ sus pomenitul ofis, pe lângă driturile mele, jicnesce şi driturile altora, driturĭ încredinţate mie. Pre acestea, deşi depărtat din ţeară, sînt dator încă a le apĕrà. Numitul ofis îndatoresce pre încredinţătoriĭ meĭ să-şĭ caute alţĭ vechilĭ, căcĭ la din potrivă li s'ar face sminteală în pricinĭ, într'alte cuvinte li s'ar căutà proţesurile în neființă. Aceasta însă ar fi cel maĭ monstruos abus de autoritate, cea maĭ mare strâmbătate din lume, pentru că, dacă s'ar cunoasce dritul ocârmuiriĭ, de a depărtà când ar vré pe vre-un vechil ce nu-ĭ place, ar fi a ridicà împricinaţilor cea întâĭ închezăşluire pentru proţesurile lor, şi a lovì sloboda apĕrare, căcĭ ocârmuirea ar avé în disposiţia sa toate averile şi proţesurile, depărtând pe orĭ-ce advocat, ce ar îndrăsnì să apere vre-un interes în contra interesuluĭ celor puternicĭ, precum mi s'a întîmplat mie. Eŭ pot să am nenorocirea de a fi prigonit de ocârmuire, însă încredinţătoriĭ meĭ la ce ar trebuì să tragă şi eĭ parte din prigonirile mele? Şi aceasta ar fi, dacă s'ar pune în lucrare disposiţiile ofisuluĭ. Aceştĭ încredinţătorĭ, în adevĕr, în puterea drituluĭ de vechil, ce mĭ-am câştigat prin studiĭ, examen şi jurămîntul cerut de Aşezămînt, şi a încrederiĭ ce le-am insuflat, dându-mĭ căutarea pricinilor lor, aŭ făcut cu mine o alcătuire, un contract privat, în care, după toate legile lumiĭ, ocârmuirea nu se poate amestecà; în urma acestuia, încredinţătoriĭ meĭ mĭ-aŭ dat şi trebuincioasele documente. Aceste însă documente se află rĕspândite atât la casa mea, cât şi pe la tribu-

No. 1.791. 1848 Sept. 4.

naluri i alte locuri, lăsându-le în aceastâ stare din pricina boalei cholerei care a năvălit în Iaşi, lovindu-mă şi pre mine şi m'a silit de a eşi la ţeară. Pre urmă mi-a fost cu neputinţă de a le mai adunà, din pricină că ocârmuirea, deşi prin ofisul său din 13 Avgust mărturisesce că acum, adecă la 13 Avgust, s'a încredinţat că m'am abătut din buna cuviinţă, însă încă din luna lui Iulie trecut (adecă atunci când nu erà încredinţată de abaterea mea din buna cuviinţă) m'a osândit, fără vină şi fără judecată, a fi închis în mânăstirea Soveja. Am trebuit dar a fugi înaintea acestei urgii. Aşà dar, acum, fiind peste hotar şi în neputinţă materială de a mă puté intoarce în Moldova, şi a da încredinţătorilor mei documentele proţesurilor lor, las Marei Logofeţii să judece singură, dacă ar fi cu drept să îndatoreze pre aceştia să se înfăţoşeze înaintea judecăţii fără documenturi, în contra art. 290 şi 372 din Reglement. Aducênd aceste împrejurări la cunoscinţa Departamentului Dreptăţii, ieaŭ îndrăsneala a-i arătà că acest Departament atât prin misia sa de a administrà dreptate cât şi prin răspunderea ce este pusă asupră-i de către Reglement şi de către noua Constituţie, publicată de Înălţimea Sa în No. . . al „Albinei", este mai ales dator de a apărà interesurile Moldovenilor în contra a ori-ce strâmbătăţi, ori-cât de sus să vie. De aceea rog pre Marea Logofeţie ca să binevoească a face cuvenita punere la cale spre nejicnirea driturilor încredinţătorilor mei, poroncind ca toate proţesurile în cari figurez ca vechil să rămâie în *statu quo*, până când, milostivindu-se Dumnedeŭ de a schimbà sistemul de astădi, voiŭ puté şi eŭ a mă întoarce în ţeară şi a mă ocupà de proţesurile ce mi s'aŭ încredinţat. Iar la din potrivă voiŭ face aceea ce singur mai este în puterea mea : toată paguba pricinuită încredinţătorilor mei voiŭ protestà-o prin tipar înaintea opiniei publice, acest mare tribunal, ce nu se mituesce vre-odată şi dinaintea căruia şi Domnii sînt numai nisce simpli împricinaţi.

M. Kogălniceanu.

Cernăuţi.

No. 1.792. 1848 Sept. 4.

Corespondenţă particulară din Bucuresci către „Le National". 1848. 7. X.

Bucharest.

Le peuple des campagnes se montre de plus en plus enthousiaste pour les constitutions nouvelles et ennemi irréconciliable du

protectorat russe. Il s'est fait dignement représenter par ses 15.000 délégués à la fête de la Révolution, que nous venons de célébrer dans la Capitale, au milieu de l'entrainement universel, et déjà plus de 20.000 volontaires des villes et des campagnes attendent des armes, et demandent à marcher au cris de: Mort au protectorat russe!

No. 1.792. 1848 Sept. 4.

La Russie peut bien douter officiellement de l'esprit révolutionnaire qui anime nos paysans, mais elle n'en doute plus pour son propre compte ; aussi vient-elle de donner des ordres pour faire entrer en Moldavie un nouveau corps de 70.000 hommes, armée beaucoup trop nombreuse, sans doute, pour mettre à la raison, comme elle veut le dire dans sa circulaire, ce petit nombre d'insensés qui ne sauraient constituer à ses yeux le véritable peuple valaque.

En même temps le Général Duhamel a été expédié à Bucharest pour sommer la Lieutenance princière de se démettre immédiatement de ses fonctions ; sans quoi il avait ordre de faire avancer ces 70.000 Cosaques. En attendant, nous n'avons pu armer que 16.000 hommes, mais il faut espérer que nous aurons bientôt de nouveaux fusils.

Suleyman Pacha est toujours admirable de dignité, de prudence et de fermeté ; sa probité fait le désespoir de la diplomatie russe, qui semble avoir juré sa perte ; mais il a tout le pays pour lui, et avec cela, il saura surmonter tous les obstacles, et se montrer vraiment digne de la reconnaissance des Valaques, de l'admiration du Sultan et de l'estime générale de l'Europe.

Fuad Effendi vient d'arriver à Giurgevo, mais rien ne perce encore au sujet des dépêches dont il est porteur ; on croit seulement que les instructions qu'il a reçues du divan ne sont pas défavorables à notre cause, comme on l'aurait cru au premier moment, sous l'impression du rappel d'Emin Effendi.

4.000 hommes du peuple viennent de quitter la Capitale pour aller au-devant du nouveau Commissaire, dans le but de protester formellement contre toute tentative tendant à annuler les réformes promises par la nouvelle constitution.

Le bruit court que le Prince de Moldavie vient enfin d'être destitué par la Porte. Cette nouvelle, si elle se confirmait, est de nature à amener de nouvelles complications entre la Turquie et la Russie et, à moins que la France et l'Angleterre n'interviennent dans notre question, il sera bien difficile d'éviter la guerre ; aussi

No. 1.792. 1848 Sept. 4.

faisons-nous tous nos efforts pour nous préparer à opposer une forte résistance à l'armée envahissante de la Russie. Les soldats russes n'ont, sans doute, pas oublié l'élan et l'impétuosité du premier choc de nos volontaires. En 1828, ces forces leur ont été d'un grand secours contre les armées turques, mais aujourd'hui nous saurons les tourner au centuple contre le protectorat russe; qu'ils viennent donc essayer de nous imposer le protectorat quand même.

No. 1.793. 1848 Sept. 4.

Raportul No. 7.711 al Administrațiuniĭ de Mehedințĭ către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 269.)

Dreptate, Frăție.

Domnule Ministru din Lăuntru,

Prin ordinul d. General-Căpitan Georghe Magheru No. 171, fiind îndatorată Administrația ca, pe lângă No. de 250 pandurĭ volintirĭ, ce aŭ pornit la districtul Vâlceĭ, să maĭ înainteze acum încă 750 din ceĭ înrolațĭ până astădĭ cu această misiune, spre complectuirea unuĭ batalion, carĭ sînt a se concentrà de domnia-sa la câte-và locurĭ, și că să li se rĕspundă la toțĭ aceștia atât lefile pe o lună, câte leĭ doĭ-spre-ḍece socotit din ḍiua plecăriĭ lor de la residență, cât și cheltuelile de câte 20 parale pe ḍi pentru cincĭ ḍile până la districtul Vâlceĭ, în care vreme pot să ajungă până acolo.

Administrația, pe de o parte îndemnată de grabnica cerere a pandurilor volintirĭ, a ordonat pe Subt-administratorĭ a-ĭ trimite în soroc de două ḍile, iar pe de alta, fiind-că nicĭ până astăḍĭ nu are deslegare la numeroasele raporturĭ ce s'aŭ făcut pentru suma de leĭ 5.315 parale 20, rĕspunsă la ceĭ dintâĭ 250 volintirĭ și la căpeteniile lor, a cărora socoteală s'a făcut cunoscut Domnuluĭ Ministru Finanțeĭ prin raportul cu No. 7.263, precum nicĭ pentru suma de leĭ 7.485, ce s'a rĕspuns maĭ mult în lefile dorobanților districtuluĭ peste ceĭ ce se primesc de prin cutiile satelor pe următorul trimestru, și a cărora socoteală s'a alăturat de raportul No. 7.188 către D. Ministru Finanțeĭ. Vĕḍênd maĭ cu seamă că nicĭ prin ordinul cu No. 3.414 ce s'a primit de la Domnul Ministru Finanțeĭ, prin expediția de la 3 ale următoareĭ, nu se dă deslegare Administrațieĭ a scădé din baniĭ capitațieĭ următoruluĭ trimestru preḍisele sume ; iar către aceasta, pentru că suma banilor ce urmează

a se rĕspunde acum arătatuluĭ No. de 750 pandurĭ volintirĭ în sumă de leĭ 9.240 pentru lefile lor (în care se socotesce şi 30 unterĭ-o-fiţerĭ, câte leĭ douĕ-ḑecĭ pe lună); leĭ 1.870 drept cheltueală ce li se cuvine a se rĕspunde pentru cincĭ ḑile, şi alţĭ leĭ 3.350 lefile capuluĭ de batalion şi căpeteniilor lor, iar peste tot leĭ 14.462; prin într'adins stafetă sînteţĭ şi prin aceasta rugat, Domnule Ministre, ca cât maĭ în grab, orĭ să daţĭ deslegare pentru aceste sume, însă:

No. 1.793.
1848
Sept. 4.

Leĭ	Par.	
5.315	20	ceĭ cuprinşĭ în raportul cu No. 7.263 către d. Ministru al Finanţeĭ.
7.485	—	idem ceĭ din raportul No. 7.188.
14.462	—	ceĭ ce urmează a se rĕspunde acum la 750 volintirĭ şi cheltueala până la Vâlcea şi la căpeteniile lor.
315	—	pentru dregerea armelor ce s'aŭ strîns stricate din judeţ.
27.577	20	

A se scădé din baniĭ capitaţieĭ următoruluĭ trimestru Iulie, saŭ a-mĭ da ordin ca ce fel de altă urmare să lucrez în aceasta, la grabnicele cererĭ ce s'aŭ urmat şi se vor urmà de d. General Magheru, ca să nu se socotească întârḑierea din partea a însumĭ Administratorul, saŭ să trag vre-un fel de rĕspundere, de vreme ce însumĭ prin toată lucrarea am îndeplinit misiunea la care sînt chemat.

Salutare şi frăţie.

Administratorul districtuluĭ Mehedinţĭ, N. Opran.
S., C. Roşianu.

No. 7.711.
Secsia II-lea.

(Resoluţie:) Fiind-că s'a dat de d. Ministrul Finanţeĭ cuvenitele instrucţiĭ, va sta la dosar.

Notă din „Pruncul Român". No. 36. 1848. 4. IX.

No. 1.794.
1848
Sept. 4.

Vrăjmaşiĭ fericiriĭ noastre nu încetează încă a se sili în tot chipul să turbure liniştea şi să vatĕme buna petrecere a cetăţenilor. Întîmplarea de la 2 Septemvrie este o nouă dovadă despre aceasta. Uniĭ din soldaţiĭ garnisoneĭ de aicĭ, mânaţĭ fără îndoială de oameniĭ aceia, carĭ nu se sfiesc de nicĭ un mijloc ca să isbutească în planurile lor cele criminale, aŭ cutezat să facă o rĕscoală. Fără să arăte vre-o jeluire saŭ nemulţumire comandirilor lor, vrură

No. 1.794. 1848 Sept. 4. cu d'a sila şi în protiva tutulor pravililor să dobândească ceea ce numiaŭ eĭ drepturile lor, şi despre carĭ eĭ înşişĭ nu aveaŭ nicĭ o ideie lămurită. Din feluritele lor strigărĭ se vedeà curat că înşişĭ nu sciaŭ ce voesc şi că eraŭ amăgiţĭ şi întărîtaţĭ de nisce oamenĭ voitorĭ de rĕŭ. Venirea Generaluluĭ Tell în casarmă a fost în destul să-ĭ aducă la cunoscinţă şi să-ĭ facă să înţeleagă cât de vinovată erà cugetarea lor. Maĭ nainte însă, o trupă puţin numeroasă de soldaţĭ eşise înarmată din casarmă cu strigărĭ turburătoare, dar şi pe aceştia ĭ-aŭ făcut câte-và cuvinte ce le-a ḑis d-l G. Niţescu şi alţĭ cetăţenĭ patrioţĭ să se oprească în drumul lor şi să se întoarcă ruşinaţĭ în casarmă.

De vom luà în băgare de seamă că soldaţiĭ aŭ fost înşelaţĭ şi uniĭ câştigaţĭ, poate, cu făgăduelĭ, şi maĭ vârtos, că timpul ales pentru rĕscularea lor erà calculat cu multă iscusinţă, tocmaĭ în ḑiua aceea în carĭ mulţĭ din cetăţenĭ lipsiaŭ din Capitală, fiind duşĭ la Giurgiŭ, nu ne vom depărtà de adevĕr, sprijinind, că această precugetată turburare o sîntem datorĭ iarăşĭ partideĭ reacţionarilor. Maĭ adăugăm că o ḑi maĭ nainte, mulţĭ din dumnea-lor aŭ părăsit Capitala.

Prin cercetarea ce, fără îndoieală, se va face soldaţilor, se vor cunoasce, în sfârşit, acele persoane, carĭ nicĭ până acum nu înţeleg că causa lor, causa nedreptăţiĭ, este perdută şi că provedinţa cerească păzesce pe popolul Român.

No. 1.795. 1848 Sept. 4.

Corespondenţă de la graniţa Transilvanieĭ către „Wiener Zeitung", după „Allgemeine Zeitung" din Augsburg. No. 260. 1848. 16. IX.

Von der siebenbürger Gränze. In der Angelegenheit der Fürstenthümer sieht man noch immer nicht klar. Suleiman Pascha hat den Walachen alle ihre vernünftigen Forderugen von dem Sultan genehmigen zu machen versprochen, und die türkischen Truppen werden von ihnen als Schützer und Befreier betrachtet. In der Moldau hingegen scheint der Despotismus die Oberhand behalten zu haben. Die Russen schützen den Hospodar, und haben sich mit einer für die Moldau hinlänglichen Streitmacht dort festgesetzt. In Jassy wenigstens beziehen sie die Standquartiere; das ist schlimm, sehr schlimm für unsere Donau.

(Wiener Z.)

„Emancipația clăcașilor“. Articol de I. Ionescu din „Pruncul Român“. No. 36. 1848. 4. IX.

No. 1.796. 1848 Sept. 4.

Emancipația clăcașilor.

Dacă n'am vedé atât în Moldova cât și în Valachia unele duhurĭ liberale, în adevĕr, și altele îmbrăcate în mantaua libertățiĭ, apucându-se de emancipația clăcașilor și scâlțâind-o, uniĭ spre a o sfâșià, iară alțiĭ, în exaltația lor, stringênd-o în brațe de dragoste, spre a o nădușì, eŭ n'așĭ fi nevoit acum a arătà primejdia în care se află, maĭ ales când atât lupiĭ cât și păstoriĭ vor să se unească spre a asigurà fericirea turmeĭ, dându-ĭ libertatea și, prin urmare, emancipația.

De la moșĭ și strămoșĭ, locuitoriĭ aŭ moștenit dreptul de a se hrănì pe moșiile pe carĭ se află așezațĭ. Acest drept nestrămutat și vecĭnic s'a păstrat până astăḑĭ nu numaĭ în obiceiurĭ, dar chiar și în Regulament, la articolul 144, fața 64, ediția din 1832, în Bucurescĭ. « . . . se va împărțì toată întinderea moșieĭ în treĭ părțĭ de o potrivă, din carĭ douĕ se vor da pe seama locuitorilor, și o parte se va păstrà pe seama proprietarilor.“ De această șerbire a proprietățiĭ caută proprietariĭ să se libereze, și în loc să ḑică: cerem emancipația proprietățiĭ noastre, ḑic: voim emancipația clăcașilor; și solicitațĭ de liberalĭ de a emancipà pe clăcașĭ, eĭ îĭ emancipează, însă în faptă eĭ îșĭ emancipează proprietatea lor; și liberaliĭ dobândind aceasta, nu numaĭ că nu sporesc întru nimic îmbunătățirea soarteĭ clăcașilor, dar le nimicesc și dreptul ce aŭ de a se hrănì pe moșie, un drept, pe care proprietariĭ în tot-deauna aŭ căutat a-l nimicì, precum se vede aceasta în Regulamentul, ediția din 1847, tipărită la Karkaleki, unde, în locul principuluĭ împărțiriĭ pămîntuluĭ, se declară libertatea atât a munciĭ cât și a pămîntuluĭ. În ediția de la 1832, maĭ înainte de a fi volnicĭ săteniĭ să se mute de pe o moșie îngustă, din treĭ părțĭ ale moșieĭ se da douĕ părțĭ clăcașilor, după obiceiul vechiŭ; iar în ediția din 1847, fața 85, art. 144, se ḑice numaĭ că este volnic a-șĭ mutà locuința, fiind el stăpân pe munca sa, precum proprietarul este stăpân pe moșia sa, opiniune ce sprijinesce în Moldova Prințul Grigorie Sturdza. Liberaliĭ carĭ doresc emancipația clăcașilor cer, tot de odată, și împroprietărirea lor prin rĕscumpĕrare, căcĭ și deputațiĭ sătenĭ aŭ sfințit dreptul proprietățiĭ, însă, dacă li se va da și lor un petic de pămînt pentru hrana

No. 1.796. 1848 Sept. 4.

lor și a vitelor lor. Acesta este glasul clăcașilor. Liberaliĭ ce nu aud glasul acesta, ce nu aŭ mandatul clăcașilor, ce nu aŭ străbătut dreptul clăcașilor, se roagă de proprietarĭ de a emancipà pe clăcașĭ, iar proprietariĭ toțĭ, dorind această emancipație, se pleacă de a o face, prin urmare de a sfințì ediția din 1847 a Regulamentuluĭ. În numele dreptuluĭ ce aŭ clăcașiĭ asupra moșieĭ, protestez în protiva uniuniĭ ce caută a se face de liberaliĭ degenerațĭ aĭ Constituțieĭ cu liberaliĭ degenerațĭ aĭ Regulamentuluĭ din 1832.

Emancipația clăcașuluĭ este în folosul proprietaruluĭ și în paguba clăcașuluĭ, aceasta o voiŭ dovedi. Iară emancipația clăcașuluĭ și împroprietărirea luĭ este în folosul ambelor părțĭ.

I. Ionescu.

No. 1.797. 1848 Sept 5.

Adresa No. 510 a Locotenențeĭ Domnescĭ a Țĕriĭ-Românescĭ către Ministerul Financelor.

(Conc. Arch. St. Dos. No. 2.146/121.)

No. 510.

Dreptate, Frăție.

Locotenența Domnească.

Vĕḑêndu-se raportul d. Ministru al trebilor din Afară cu No. 1.497, prin care recomandă arătarea ce face cetățeanul Petri, redactorul gazeteĭ nemțescĭ, intitulată Romania, ce se află în neputință de a maĭ urmà întreprinderea sa, din pricina puținuluĭ numĕr de cititorĭ nemțĭ, ce se află în Capitală, și cererea sa de a fi sprijinit de Guvern, Locotenența decretă a se da numituluĭ o subvenție de 70 # pe lunile anuluĭ acestuia, de la Ministerul Finanțelor din § extraordinar, spre a nu încetà dintr'o întreprindere de un mare interes pentru causa noastră, în împrejurările de acum.

D. Ministru Finanțelor va aduce la îndeplinire acest decret.

D. Ministru Finanțelor.

No. 1.798. 1848 Sept. 5.

Decretul No. 511 al Locotenențeĭ Domnescĭ a Țĕriĭ-Românescĭ.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 117/2.143.)

No. 511.

Locotenența Domnească.

În trebuințele corpuluĭ de pandurĭ, format spre a ținé ordinea

în Mica-Românie şi a risipi intrigile turburătorilor, Locotenenţa Domnească decretă un credit la Vistierie de treĭ miĭ galbenĭ din § extraordinar.

No. 1.798.
1848
Sept. 5.

D. Ministru al Finanţelor.

Petiţiunea No. 142 a sătenilor din Padina către Sub-administraţiunea plăşiĭ Câmpuluĭ.

No. 1.799.
1848
Sept. 5.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 412 b.)

Dreptate, Frăţie.

Cinstiteĭ Subt-administraţiĭ a plăşiĭ Câmpuluĭ.

Locuitoriĭ satuluĭ Padina.

Cu cinste arătăm printr'acest raport cinstiteĭ Subt-administraţiĭ, că vătăşelul la venirea luĭ ḑice că i s'a poruncit de d-v. să strîngă aleşiĭ toate armele de pe la noĭ, subt-însemnaţiĭ. Însă la această auḑire, ne cuprinse mare mirare, dar nu am pus nicĭ un temeiŭ la aceasta, căcĭ de vreme ce noĭ am jurat sfînta Constituţie, credem dar că nu maĭ poate nimenĭ, de acum înainte, de a maĭ cuteză să ne maĭ ieà armele din mânile noastre. Încă noĭ maĭ cerem cât de multe să ni se maĭ deà, şi ḑicem că, în numele patrieĭ noastre, vom fi vrednicĭ de a ne apĕrà de orĭ-ce rĕŭ, dar şi acum rugăm plecaţĭ pe d-v. să binevoiţĭ a pune la cale, cu înfrânare a orì-căruia, de a nu se maĭ rĕspândì asemenea vorbe nepotrivite, precum chiar d-v. cunoasceţĭ, ca sfîntă, libertatea de astăḑĭ.

Gheorghe, Ioan, aleşiĭ.
Preotul Vlad
(L. P.) M. Simionescu.

No. 142.

(Resoluţie:) Sept. 7. No. 3.209. — Se rĕspunde la raport. cu No. 142, că trebue să trimiteţĭ armele ce trebue să aibă toţĭ locuitoriĭ satelor, şi vătăşeluluĭ i s'a ḑis să vĕ arăte să trimiteţĭ şi listă de câte arme sînt în sat, la cine anume, ca să cunoască stăpânirea, şi ca pe la slugĭ să nu se deà arme, ci numaĭ stăpâniĭ să le ţie, şi şi dînşiĭ carĭ vor fi oamenĭ, în carĭ satul să nu aibă neîncredere că aŭ purtărĭ bune, să se ieà de la dînşiĭ, şi să se trimiţă aicĭ.

No. 1.800. 1848 Sept. 5. **Raportul No. 9.403 al Şefuluĭ Poliţieĭ Capitaleĭ către Ministerul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.**

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Dreptate, Frăţie.

D-le Ministru,

Cu trăsurile ce s'aŭ dat d-lor cetăţenĭ în prilejul mergeriĭ şi întoarceriĭ de la Giurgiŭ, cheltuindu-se leĭ 4.450 parale 10, subtiscălitul, însoţind listă deslușită pentru întrebuinţarea lor, roagă pe d-ta, D-le Ministru, a pune la cale întoarcerea acestor banĭ în cassa Poliţieĭ de unde sînt ridicaţĭ.

Salutare şi frăţie.

Şeful Poliţieĭ Capitaleĭ, I. C. Brătianu.
G. Enescu.

No. 9.403.

D-luĭ Ministru din Năuntru.

(Resoluţie :) Să se scrie Sfatuluĭ a-ĭ slobodi din baniĭ ce are pentru cheltuelile Ex. S. Suleiman Paşa.

Rosetti.

No. 1.801. 1848 Sept. 5. **Raportul No. 6.336 al Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Locotenenţa Domnească.**

(Orig. Arch. Statuluĭ. Dos. No. 2.108/73.)

Dreptate, Frăţie.

Onorabileĭ Locotenenţe Domnescĭ.

Sub-iscălitul, găsind de cuviinţă că numĕrul Comisarilor extraordinarĭ de pe la districte să se împuţineze, rĕmâind la Dolj numaĭ treĭ şi la cele-lalte districte câte doĭ, iar peste tot Comisarĭ treĭ-ḑecĭ şi cincĭ, roagă pe onorabila Locotenenţă, să binevoească a da decret către d. Ministru Finanţeĭ, ca celor de maĭ nainte rânduiţĭ să le rĕspundă leafa hotărîtă numaĭ până la 1 Septemvrie curent, iar de acĭ înainte să rĕspundă o asemenea leafă numaĭ la treĭ-ḑecĭ şi cincĭ Comisarĭ, la aceia ce i se vor arătă de acest Minister, binevoind onorabila Locotenenţă a cinsti şi pe sub-iscălitul cu rĕspuns de urmare.

Salutare şi frăţie.

P. d. Ministru din Întru, Rosetti.
Capul Secţiĭ, Steriadi.

No. 6.336.
Secţ. 1. M. 1.

Adresa No. 211 a Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Administratorul de Argeș.

No. 1.802.
1848
Sept. 5.

(Conc. Acad.)

D. Ad. de Argeș.

Pentru susținerea liniștei înăuntru, ce se încearcă reacționariĭ a o amerință, decidêndu-se a se concentrà o armată de 1.000 oamenĭ la frontiera aceluĭ district, în drumul Câmpuluĭ-lung, grăbesc a invità pe d-v., ca hotărînd localitatea ce vețĭ găsì-o maĭ bună și unde s'ar puté găsì apă și cele necesare pentru îndestulare, să punețĭ îndată a se face 30 de barageane pentru adăpost în furcĭ de lemn și acoperite cu șovar, ce se găsesce acum foarte lesne, în urma căreia vețĭ așterne listă de suma ce se va cheltuì cu a lor facere spre a vi se întoarce de subt-iscălitul.

Sînt bine încredințat, d. Administrator, că, ca Român adevĕrat, veĭ întrebuință toate mijloacele a se cheltuì cu a lor facere cât s'ar puté în nepaguba Statuluĭ.

Tot într'o vreme vețĭ cuprinde pentru îndestulare 10.000 ocà mălaiŭ și 5.000 ocà făină, avêndu-le preparate când va cere trebuința să se transporteze la locul destinat.

Iar despre primire și executarea acestora aștept rĕspuns.

No. 211.

Din Câmpul luĭ Traian.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către C. A. Rosetti.

No. 1.803.
1848
Sept. 5.

(Paginĭ din trecut. Corespondență. . . de V. C. A. Rosetti, pag. 41.)

Din Câmpul luĭ Traian.

Iubite amice!

Crede că am simțit cea maĭ vie mulțumire, când am citit nota onorabiluluĭ Ministru de Interne, cu No. 6.253. Ca Român, acum sper că causa noastră o să triumfeze, căcĭ scim a o prețuì și a o întărì prin sacrificiul nostru. Am convincția, iubite amice, că viitorul nostru o să fie ferice. Laud și împărtășesc întru toate hotărîrea patriotică și energică ce luarățĭ, și cred că numaĭ în chipul acesta nu vom perde frumoasa noastră causă, căcĭ vom arătà lumiĭ că am făcut o adevĕrată revoluție, și că, la triumful verităților ce am proclamat într'însa, nu am avut în vedere nicĭ un

No. 1.803. 1848 Sept. 5.

fel de interes particular și nu ne-am tras înaintea sacrificiuluĭ chiar al vieţiĭ noastre. Iar devotamentul și sacrificiul, sciĭ prea bine, amice, aŭ născut pretutindenĭ orĭ-ce libertate și aŭ trebuit să sanctifice orĭ-ce veritate.

Cu bucurie, amice, îţĭ vestesc că aci entusiasmul pentru nouĕle instituţiĭ a început să pătrundă toate pepturile și poporul îmĭ pare gata a și le susţiné cu braţele luĭ.

Curagiŭ, iubite amice, să nu socotim că vom compromite ţeara, de vom apĕrà, ca disperaţĭ, drepturile noastre; căcĭ deși martiriĭ suferă, deși cad până a nu prinde victoria, cu toate acestea, exemplul lor găsesce totdeauna următorĭ, până ce în sfârșit ideia saŭ principiul, pentru care s'aŭ sculat, triumfă maĭ frumos și maĭ radios.

Erĭ, prin grabnică ștafetă, am scris și amiculuĭ nostru, General Tell, pentru a mi se trimite arme. La aceasta te învit și pe d-ta, amice. Mijloacele energice ne sînt necesare. De aceea, te rog a face tot ce-ţĭ va sta prin putinţă, a-mĭ trimite câte arme s'ar puté maĭ multe, și cât maĭ în grabă, căcĭ pentru braţe rĕspund orĭ-cât de numeroase vor fi de trebuinţă.

Pentru aceasta am maĭ oprit șeaĭ-ḑecĭ și treĭ de miĭ de leĭ din baniĭ ce Administraţia de Gorj îĭ trimite la Bucurescĭ, spre întîmpinarea cheltuelilor armieĭ.

Te rog, amice, onorează-mĕ cu rĕspunsul dumi-tale întru toate câte îţĭ scriŭ și cele ce veţĭ maĭ hotărî, ca să sciŭ și eŭ maĭ sigur cum să urmez în lucrările mele.

Tot de odată, amice, este de trebuinţă a ne maĭ ocupà și de ce-và corturĭ pentru armată; pentru aceasta ar fi bine să vĕ înţelegeţĭ și cu Garbaski, căcĭ după cum am aflat la Craiova, ĭ-ar fi rĕmas nisce pânză groasă, ce aveà pentru trebuinţa armieĭ sub fostul guvern; puteţĭ, gândesc, a o luà câte 2 leĭ cotul.

Primesce, amice, sincera-mĭ salutare frăţească.

General Magheru.

P. S. Eŭ socotesc că ar fi de neapĕrată trebuinţă ca Ministerul din Lăuntru să obștească în ţeară, acum pe dată, emanciparea completă a clăcașilor de la sfârșitul luniĭ, căcĭ locuitoriĭ, după ce s'aŭ supus la îndemnul administratorilor și al comisarilor de a face toate datoriile către proprietate, precum strîngerea bucatelor și arăturile de toamnă, aŭ început să se întrebe uniĭ pe alţiĭ, dacă adevĕrat e că, după ce aŭ semĕnat grâul de toamnă,

or să fie și datorĭ a-l secerà la vară, și altele asemenea cuvinte îndoitoare.

No. 1.803. 1848 Sept. 5.

Ca să facem dar să fim crequțĭ odată pentru tot-deauna la cele ce s'aŭ proclamat în constituția noastră, socotesc că negreșit trebue făcută îndată această proclamație.

Decretul No. 513 al Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.804. 1848 Sept. 6.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Act. rev. 270. Dos. No. 66/2.103.)

No. 513.

Dreptate, Frăție.
În numele poporuluĭ Român.
Locotenența Domnească.

Vĕqênd raportul cu No. 3.373, prin care arătațĭ cuvintele çe v'am oprit de a plătì luĭ Ioan Oprișan prețul cumpĕrătoareĭ unuĭ Țigan;

Luând în considerație că acea tocmeală s'a urmat înaintea Constituțieĭ și că zăbava plățiĭ a urmat din pricina întârdieriĭ ce a pus tribunalul comerțial la adeverirea actuluĭ vîndăriĭ;

Locotenența decretă a se slobodì numituluĭ Oprișan suma de dece galbenĭ din § ce erà hotărît pentru asemenea cumpĕrătorĭ.

D-luĭ Ministru Finanțelor va aduce la îndeplinire acest decret.

Decretul No. 514 al Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.805. 1848 Sept. 6.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Act. rev. 339. Dos. No. 93/2.122.)

No. 514.

Dreptate, Frăție.
În numele poporuluĭ Român.
Locotenența Domnească.

Șeful gardeĭ naționale aflându-se bolnav, și trebuința slujbeĭ nesuferind împedicărĭ, Locotenența invită pe d. Șeful oștiriĭ, General Tell, a se însărcinà vremelnicesce pe lângă cele-lalte atât cu comanda, cât și cu organisarea aceștiĭ gvardiĭ.

No. 1.806.
1848
Sept. 6.

Decretul No. 515 al Locotenenței Domnescĭ a Țĕriĭ-Românescĭ.

(Conc. Arch. St. Dos. No. 2.148/123.)

No. 515.

Dreptate, Frăție.
În numele popoluluĭ Român.
Locotenența Domnească.

Vĕḑênd raportul d. Ministru al trebilor din Lăuntru cu No. 6.259, prin care recomandă cererea, ce prin petiție a făcut Andreas Trexler, săbierul din mahalaua Crețulescululuĭ, de a i se plătì două sute săbiĭ ale luĭ și o sabie a unuĭ ofițer, ce i s'a luat de către popol la 19 Iunie; luând în considerație că arătarea numituluĭ este adevĕrată, după doveḑile ce aŭ înfățișat uniĭ din veciniĭ luĭ și încredințarea ce dă d. Cap al Polițieĭ:

Locotenența decretă:

A se liberà de la Ministerul Finanțelor din § extraordinar suma cuvenită spre despăgubirea reclamantuluĭ Trexler, socotindu-se cele douĕ sute săbiĭ câte doĭ sfanțihĭ una, iar cea străină treĭ galbenĭ.

D. Ministru al Finanțelor va aduce la îndeplinire acest decret.

Membriĭ Locotenențeĭ

D. Ministru al Finanțelor.

No. 1.807.
1848
Sept. 6.

Proclamațiunea No. 520 a Locotenențeĭ Domnescĭ a Țĕriĭ-Românescĭ.

(Foae vol. Col. General Pencovicĭ.)

Dreptate, Frăție.
În numele popoluluĭ Român.
Locotenența Domnească.

Chibzuirea făcută de Guvern pentru arăturile de toamnă nu a avut de țintă decât binele și folosul țĕriĭ, căcĭ ele sînt isvorul cel maĭ abondant al bogățieĭ naționale. Locotenența erà bine nădăjduită, că o asemenea chibzuire nu ar fi trebuit numaĭ să rasigureze pe clăcașĭ, dar încă, că eĭ înțelegênd bine foloasele uneĭ asemenea chibzuirĭ, ar fi pus-o în lucrare cu bucurie. Astăḑĭ Locotenența, aflând restĕlmăcirile ce fac acesteĭ chibzuirĭ voitoriĭ de rĕŭ aĭ fraților sătenĭ, și prin urmare aĭ țĕriĭ, se vĕd în datorie a maĭ repetà și astă dată, că Locotenența nu are dorință maĭ scumpă,

maĭ sacră, decât aceea de a vedé împlinit, în toată întinderea eĭ, emancipația clăcașilor făgăduită lor prin art. 13 al Proclamațieĭ. Măsurile luate până acì în protiva acestuĭ articol nu aŭ fost nicĭ de cum o dărăpănare a acestuĭ drept câștigat, ci o evitare a maĭ mult de o greutate și de o complicație de interesurĭ; căcĭ cele maĭ multe din moșiile Țĕriĭ-Românescĭ, fiind date cu arendă, contracciiĭ ar fi încercat pagube și ar fi alergat la pretențiĭ neprecurmate.

No. 1.807.
1848
Sept. 6.

Aceste fiind cuvintele ce aŭ silit pe Guvern la luarea măsurilor poruncite până astădĭ, Locotenența socotesce de netăgăduită datorie a sa a da în cunoscința țĕriĭ că, de la 11 încă Iunie, art. 13 al proclamațieĭ este consfințit și clăcașiĭ vor fi scutițĭ și liberĭ de clacă, de iobăgie, de diua de plug și de carul cu lemne, fără de a maĭ puté nicĭ o silă a-ĭ maĭ întoarce la aceste îndatorirĭ asupritoare.

Membriĭ Locotenențeĭ: Chr. Tell, I. Eliade, N. Golescu.
Ministrul trebilor din Afară, I. Voinescu II.

No. 520.

Adresa No. 1.513 a Ministeruluĭ trebilor din Afară al Țĕriĭ-Românescĭ către cel din Lăuntru.

No. 1.808.
1848
Sept. 6.

(Conc. Arch. Statuluĭ. Dos. No. 2.148/123.)

No. 1.513. Dreptate, Frăție.

Domnule Ministru,

Incuviințând onorabila Locotenență recomandația ce facețĭ cereriĭ luĭ Andreas Trexler, săbierul din mahalaua Crețulesculuĭ de a i se plătì douĕ sute săbiĭ ale luĭ și una străină ce i s'aŭ luat de către popul la 19 Iunie, onorabila Locotenență a slobodit decret cu No. 515 către onorabilul Minister al Finanțelor pentru desfacerea numituluĭ din § extraordinar.

Ministrul celor din Afară.

D. Ministru al trebilor din Lăuntru.

Nota No. 2.467 a Agentuluĭ Austrieĭ Timoni către Secretariatul de Stat al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.809.
1848
Sept. 6.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 102. S. fr.)

A l'honorable Secrétariat d'Etat de Valachie.

Les autorités Impériales, prenant en considération les entraves que met au commerce le terme quarantainaire, qui doit être main-

No. 1.809. 1848 Sept. 6.

tenu à la frontière à cause de l'épizootie existante en Valachie, et souhaitant aussitôt que possible ouvrir la frontière au passage des bestiaux, a chargé l'Agence de faire un rapport consciencieux sur l'état présent de ce fléau.

D'après les communications du Comité des quarantaines, l'épizootie existe encore dans différents districts, disparaît dans l'un et recommence dans l'autre.

L'honorable Secrétariat d'Etat par sa note du 18 (30) août a. c. No. 1.359 recommande une pétition de plusieurs propriétaires sur le même sujet.

Pour pouvoir obtempérer à la demande de l'honorable Secrétariat d'Etat, et dans l'intérêt du commerce commun, l'Agence a l'honneur de le prier de vouloir bien fournir des données exactes sur l'étendue et l'intensité présentes du mal aussitôt que possible, pour que je puisse en rendre compte à qui de droit.

Je saisis cette occasion pour renouveler à Mr. Woynescou l'assurance de ma considération très distinguée.

Timoni.

No. 2.467.

No 1.810. 1848 Sept. 6.

Adresa No. 3.348 a Consiliuluĭ Municipal al Capitaleĭ către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 320.)

Dreptate, Frăție.

Domnule Ministre al trebilor din Năuntru,

Spre îndeplinirea noteĭ Domnieĭ-Voastre, cu No. 4.801, Consiliul puind îndată prin d. Architect al orașuluĭ facerea tribuneĭ pe Câmpul Libertățiĭ, cu banĭ dațĭ cu chip de împrumutare din cassa orașuluĭ, și acum luând săvârșire, a înfățișat, pe lângă raport din parte-ĭ cu No. 2, socoteala de baniĭ cheltuițĭ în această operație, precum se însemnează, și anume:

	Leĭ	Par
Lemnăria trebuincioasă	1.145	17
Două stindarde cu lemnăria și zugrăvitul lor . .	168	—
Lucrul, dulgheriĭ și ciopliturĭ	1.953	8
Zugrăvitul tribuneĭ și meselor trebuincioase . .	579	24
Înălțatul surfețeĭ loculuĭ împrejurul tribuneĭ . . .	101	—
În trebuința birjiĭ pentru visitarea lucrăriĭ . . .	160	—
	4.107	9

Pentru care sînteţî rugat, Domnule Ministre, să bine-voiţî a pune îndată la cale slobodirea sumeĭ de leĭ patru miĭ una sută şeapte, parale nouĕ, de unde veţî socotì de cuviinţă, ca să se întoarcă la fondurile de unde s'aŭ luat, onorând şi pe Consiliŭ cu rĕspuns, ca să pue la cale a lor primire.

No. 1.810. 1848 Sept 6.

Salutare şi frăţie.

Consiliul Municipal: President, D. Polizu.
Gheorghe I. Pashali, Hilel Manoah, Stefanachi Theodosiu.
S., V. Nicolianu.

No. 3.348.

(Resoluţie:) Fiind un ce în folosul şi interesul oraşuluĭ, să se plătească de către Magistrat, scădêndu-se însă leĭ 160, baniĭ birjiĭ pentru d. Architect, ca unul ce are salariile sale.

Rosetti.

Adresa No. 6.358 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Româneşcĭ către V. Arcescu.

No 1.811. 1848 Sept. 6.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 263.)

Dreptate, Frăţie.

Domnule,

Domnul Administratorul districtuluĭ Romanaţĭ, bolnav fiind şi în neputinţă de a-şĭ urmà foncsia, sub-iscălitul însărcinează pe dumnea-ta cu îndatoririle acestuĭ post vremelnicesce până la însănătoşirea pomenituluĭ d. Administrator, şi te invită ca îndată să îmbrăţişezĭ slujba, spre a nu mijlocì într'acel district vre-o necuviinţă şi înapoiere la cerutele lucrărĭ.

Salutare şi frăţie.

P. d. Ministru din Lăuntru, Rosetti.
Capul Secţiĭ, Steriadi.

Domnuluĭ Vasilache Arcescu.

No. 6.358.
S. 1-ĭ. M. 1-ĭ.

Decretul No. 517 al Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.812. 1848 Sept. 6.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 347.)

Dreptate, Frăţie,
În numele poporuluĭ Român.
Locotenenţa Domnească.

Vĕdênd nemulţumirea publică pentru partea judecătorească;

No. 1.812.
1848
Sept. 6.

Vĕḑênd anevoința de a combinà judecătoriile, ast-fel cum să corespundă cu dorința atât îndelungă a publiculuĭ;

Vĕḑênd greutatea de a împăcà pe toțiĭ petitoriĭ de posturĭ;

Vĕḑênd iar o cerere generală de a se completà și judecătoriile și a se curățì de oamenĭ păliți în opinia publică;

Locotenența Domnească decretă că, în toate orașele, d-niĭ Administratorĭ dimpreună cu presidențiĭ aĭ Magistratelor să cheme pe cetățenĭ, invitându-ĭ a face singurĭ liste de candidațĭ pentru presidențĭ și judecătorĭ la tribunalele respective, însemnând câte doĭ de fie-care post;

Candidațiĭ vor fi bărbațĭ pe cât se poate maĭ integri și carĭ se bucură de opinia publică.

Procuroriĭ și grefieriĭ se vor numì după recomandația d-luĭ Ministru al Dreptățiĭ.

D. Ministru celor din Lăuntru va aduce la îndeplinire decretul acesta, în cât pentru ceea ce se atinge de a se scrie Administratorilor și Magistratelor.

Membriĭ Locotenențeĭ: N. Golescu, Chr. Tell, I. Eliade.
Ministru celor din Afară, I. Voinescu II.

D-luĭ Ministru al trebilor din Lăuntru.

No. 517.
Bucurescĭ.

(Resoluție:) Să se facă cunoscut d. Administratorĭ, adăogând că aceĭ candidațĭ pot fi nu numaĭ din acel județ, ci din orĭ-care loc.

Rosetti.

No. 1.813.
1848
Sept. 6.

Publicațiunea Mitropolituluĭ Ungro-Vlachieĭ către poporul Țĕriĭ-Românescĭ.

(Foae vol. Acad.)

Poporuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

Astăḑĭ, la șase ale luĭ Septemvrie anuluĭ curgĕtor, eŭ, Mitropolitul al Ungro-Vlachieĭ, împreună cu prea credinciosul popol al Capitaleĭ, adunat aicĭ la locuința mea, am repetat jurămîntul ce-l făcusem pe Constituție la 15 Iunie în Câmpul Libertățiĭ, și tot d'odată s'aŭ ars în ființa nóstră atât amândouĕ Regulamentele, adică manuscriptul și a doua ediție a Regulamentuluĭ, cât și Archondologhia, care făcuse nenorocirea țĕriĭ. Am afurisit și am anatemisit atât Regulamentul, cât și pe aceia carĭ vor voì să-l maĭ

așeze saŭ să cârmuească țeara după legiuirile aceluĭ Regulament. No. 1.813. 1848 Sept. 6.

Acestea se fac cunoscute creștinuluĭ popol al Țĕriĭ-Românescĭ, pe care îl binecuvintez ca să-l întărească Dumnedeŭ în credința sa pentru Constituție, care ne vine de la Dumnedeŭ, fiind-că este în duhul Evangheliei.

Neofit, Mitropolit al Ungro-Vlachieĭ.

Scrisoarea luĭ N. Nenovicĭ către Dimitrie Golescu, Administratorul de Brăila. No. 1.814. 1848 Sept. 6.

(Copie. Acad.)

Domnule Golescule!

Cu expediția trecută n'am putut să-țĭ scriŭ, din causă că nu erà nimic positiv, care să te intereseze, și toată lumea lipsià la Giurgiŭ, ca să-șĭ ieà adio de la Suleiman Pașa și să felicite pe Fuad Efendi, dându-ĭ și alăturata petiție, pe care am cerut-o de la un amic de la Secretariat. Scrisorile le-am dat pe toate după adrese. Golescu și Racoviță lipsiaŭ la Giurgiŭ, de unde s'aŭ înturnat în Capitală. P'acì domnesce entusiasmul cel maĭ mare. Legionul sacru s'a întocmit. Guardia națională adĭ șĭ a primit de la Generalul Tell câte o sută de puscĭ de reservă pentru fie-care comisie, alegêndu-se ofițeriĭ, căpitaniĭ și ceĭ-lalțĭ la fie-care despărțire. La clubul de la Mitropolie, s'a făcut o subscripție spre ajutorul guardiștilor, ce n'aŭ mijloace să-șĭ facă uniformă. În sfârșit, tot se fac preparative ca să nu fie cu mâna goală când va intrà Fuad, însă de bătae nu prea este vorba, ci de statornicie și resistență unanimă. Peste 5.000 oamenĭ, sate întregĭ, și din Bucurescĭ, aŭ felicitat pe Suleiman în salve de tunurĭ, musicĭ, să trăească Constituția ș., c. l. Suleiman, cu lacrămile în ochĭ, s'a despărțit, arătând tutulor cea maĭ vie recunoscință pentru sentimentele Românilor, și făgăduindu-le că, cum va ajunge la Constantinopole, va face tot pentru fericirea lor. Fuad la început s'a arătat cam greŭ, nevrênd să primească deputația cea numeroasă (poate fiind-că erà de față Suleiman, maĭ marele luĭ, căruia ĭ-a sărutat de treĭ orĭ poala la venirea sa); apoĭ, după stăruința tutulor, s'a înfățișat, a primit petiția și le-a dis să mearga *liniștițĭ* fie-care pe acasă, că în patru, cincĭ dile va venì în Bucurescĭ. Lucrurile p'acì fac pasurĭ marĭ; toțĭ lucrează fără preget. S'a deschis de către Locotenență o subscripție pentru monumentul ce este să se ridice în memoria fericituluĭ Gheorghe

No. 1.814. 1848 Sept. 6. Lazăr, în Sf. Sava, la care Visteria și școala s'aŭ înscris cu câte cincĭ sute galbenĭ. Astădĭ o adunare numeroasă de popol de la palat s'a dus cu musica și câte-và stindarde la Vornicie, a luat originalul Regulamentuluĭ și Archondologiul, le-a pus pe pat de morțĭ, învelite cu postav negru, și le-a dus la Mitropolitul acasă. Eraŭ peste patru, cincĭ miĭ de oamenĭ, între carĭ și țĕranĭ călărĭ. Patul cu Regulamentul și Archondologiul s'aŭ depus în mijlocul curțiĭ; apoĭ s'a chemat Mitropolitul afară, și toțĭ îngenunchind la pămînt (de și erà ploaie), s'aŭ afurisit aceste două cărțĭ, precum și aceĭ ce vor maĭ cugetà la dînsele, de Mitropolitul îmbrăcat în odăjdiĭ și cu crucea în mână, pronunțându-se anatema cu toată solemnitatea, în sunetul clopotelor și a marșuluĭ de moarte. După aceea, pe când ardeà Regulamentul și Archondologiul, care a ținut vre-o două ore, a cântat musica Marseillesa, și săvârșindu-se arderea lor, lumea a pornit la Mitropolie să deà jos și monumentul moscovit, ce erà ridicat cu ocasia introduceriĭ Regulamentuluĭ.

Rătescu a dat scrisorile de față cu mine și i s'a dis ca să lucrezĭ d-ta potrivit instrucțiilor ce aĭ, neluând în băgare de seamă bârfelile unora și altora. Mâne pleacă și el pentru Brăila. Și pe mine vor să mĕ maĭ trimiță p'afară, însă nu sciŭ cu ce misie, și nu sciŭ de voiŭ puté, fiind-că școalele se dice că aŭ să înceapă pe la 15 Septemvrie. Arată amicilor Racoviceanu, Berlescu, Masim, Zamani și ceĭ-lalțĭ, îmbrățișările-mĭ fraterne. N'am putut tutulor să le scriŭ în parte, fiind-că p'acì plecĭ dimineața și viĭ seara acasă; destul că-țĭ scriŭ dumi-tale. Protestul dumi-tale a făcut mare impresie; toțĭ în Bucurescĭ laudă fapta dumitale.

Salutare și frăție.

N. Nenovicĭ.

Bucurescĭ.

N. B. Cu alte ocasiĭ vĕ voiŭ maĭ scrie câte ce-và de pe aicĭ.

No. 1.815. 1848 Sept. 6.

Scrisoarea luĭ I. Maiorescu către A. G. Golescu.

(Convorbirĭ Literare. 1898, pag. 8.)

Francfort.

Dreptate, Frăție.

Frate Golescule,

Scrisoarea mea, scrisă la 28 August după calendarul nostru, 9 Septemvrie după cel noŭ, și pornită de aicĭ a doua di, Duminecă, în 29, orĭ 10 Sept. după calendarul noŭ, aĭ primit-o orĭ Lunĭ

seara, orĭ Marțĭ în 12, când îmĭ scriĭ; iar eŭ pe a ta de la 12 Sept. noŭ, saŭ 31 August al nostru, abià am primit-o erĭ în 5 Sept. al nostru saŭ 17 noŭ. Fratele Corradini mĭ-a adus-o erĭ. Cred că scrisoarea a venit maĭ de mult, dar fratele Corradini lipsesce cu ḍilele din Francfort. El are partidă de joc în rolină la Homburg, o oră și $^1/_2$ de aicĭ, și se află când în Homburg, când în Wiesbaden; pleacă dimineața și vine seara la 9, prin urmare ne vedem numaĭ în ḍilele când plouă și nu poate merge, orĭ când îl apuc dimineața în pat. Veĭ face dar bine să-mĭ adresezĭ scrisorile de-a dreptul, orĭ „poste-restante“, orĭ à M. Maïoresco, rue Hinter der schlimmen Mauer No. 25. Nu ḍic bine?

No. 1.815. 1848 Sept. 6.

Tu cerĭ de la mine noutățĭ din patrie! Dar sciĭ tu că eŭ sînt astăḍĭ aicĭ de două săptămânĭ, și când sosiĭ aicĭ, găsiĭ 2 scrisorĭ, una cu două ḍile maĭ înainte, alta din ḍiua aceea, una cu data de 7 August al nostru, alta cu data de 10 August; iar de 15 ḍile n'am primit nicĭ o buche! Eŭ, încă din Sibiiŭ, mustram pe Guvernul provisoriŭ, că dacă ține agențĭ diplomaticĭ lângă Puterĭ străine, de ce nu ține și corespondențe cu eĭ? Odată cu mine, adecă în 28 Iulie al nostru, se determinase Bălcescu a merge la Paris, și de ce a rĕmas, nu sciŭ până în ḍiua de astăḍĭ; dar fiind-că eștĭ în Paris tu, maĭ bine că n'a venit. În ḍiua aceea, ca să nu maĭ pățim ca în Sibiiŭ, m'am înțeles cu Guvernul, ca să rĕmână doĭ bărbațĭ pe lângă Guvern, carĭ să-mĭ scrie de două orĭ pe săptămână la Francfort, despre toate ce se lucrează, iar eŭ să le fac cunoscute la Paris Bălcescuiluĭ, dacă venià, saŭ ție, și am ales pe frate-meŭ, care e profesor de istorie în locul luĭ Aron, și pe Munteanu, care e inspector la seminarul din România mică. În cea din urmă scrisoare, de la 10 August al nostru, îmĭ scrie și frate-meŭ Vasile și Munteanu, că pe eĭ nu-ĭ maĭ bagă nimenĭ în seamă, nu le face nimenĭ cunoscut nimic din cele ce lucrează Locotenența; ba încă pe noĭ, Ardeleniĭ, ne privesc iar ca pe străinĭ, și ne lipsesc de drepturile politice, până ce ne vom împămînteni prin alte forme!! Asta s'a tractat în clubul comitetuluĭ ce s'a format sub presidiul luĭ Boliac, spre a influà alegerile!! Sciĭ că asta m'a supĕrat prea mult, maĭ vârtos că eŭ, încă în anul 1838, în luna Fevruarie, am dat luĭ Ghica suplica, spre a mĕ împămînteni, și am repetit-o luĭ Bibescu în anul 1846. Și sciŭ că amândouă s'aŭ trimis cu resoluțiunĭ bune la Adunanția generală; dar aceasta nu s'a ocupat nicĭ odată cu suplicele acestea; însă termenul pus în Regulamentul cel vechiŭ, pentru orĭ-ce străin, chiar și de altă națiune, este de 10 anĭ, de

No. 1.815. 1848 Sept. 6.

la data supliceĭ al meŭ termen a eșit în Fevruarie anul acesta; prin urmare, eŭ sînt pămîntean, după legile țĕriĭ. Ci, fiind-că nu m'a publicat în „Buletin", am dat din Sibiiŭ, în luna Iunie, altă suplică ca să mĕ publice, și Guvernul provisoriŭ mĭ-a rĕspuns că eŭ sînt pămîntean, și în decretul despre alegerĭ se cuprinde că toțĭ câțĭ sîntem așezațĭ în țeară, Românĭ, sîntem pămîntenĭ. Spune-mĭ acum, n'am drept de a mĕ plânge, vĕḑênd că mĕ socotesc, după un serviciŭ de 13 anĭ, ca amploiat public, și după ce am împlinit și formalitățile cerute de lege, tot de străin? Pas acum și lucrează cu curagiŭ! Eŭ voiŭ lucrà pentru că sînt Român, dar mĕ doare. M'am și plâns pentru aceasta către Eliade și Tell, de aicĭ din Francfort. Numaĭ luĭ Aron i s'a dat dreptul de a puté fi ales, când Aron numaĭ în anul 1846 a dat suplica, după stăruirea mea. Rușine că în epoca aceasta ne maĭ numesc străinĭ, și maĭ vârtos pe mine, care m'am supus de la începutul revoluțiuniĭ, pe mine, pe care în ḑilele de reacțiune mĕ păziaŭ Craiovenìĭ, pe drumurĭ, să mĕ omoare, pe mine, a căruia familie, în ḑilele de Căimăcămie, abià a scăpat din Craiova, noaptea, rătăcind nevasta cu copiiĭ prin pădurĭ, până ce a scăpat la Râmnic, și de acolo la Bucurescĭ! Spune-mĭ, n'am dreptate să mĕ plâng? În Ardeal, pămîntul nasceriĭ, mĕ caută Maghiariĭ să mĕ prindă, în urma scrisoriĭ tale, în România, nu vor să-mĭ deà patrie, din Moldova am lĕpĕdat postul și onoarea ce mĭ-a fost dată în anul 1842-43, când mĕ scoaseră din România, pentru adresa de atuncĭ; va să ḑică, eŭ, în toată Românimea, n'am patrie! Să-țĭ spuiŭ drept, atât sînt de turburat, în cât am determinat să lucrez ca să mi se deà catedra de limba și literatura română, ce este să se înființeze la Universitatea Vieneĭ.

Dar acestea sînt particularitățĭ, ce se țin numaĭ de mine, și de carĭ nu se interesează nimenĭ, și tu, fiĭ bun și mĕ eartă că, vorbind de frate-meŭ și de însărcinarea ce i s'a dat, m'am abătut la durerile mele, pe carĭ le înghit în mine. Vorba erà, că pe frate-meŭ și Munteanu, nu-ĭ maĭ bagă nimenĭ în seamă; prin urmare, noĭ sîntem tot fără scirĭ sigure și directe, din Patria ta și a mea, căcĭ eŭ, și fără voia voastră, mĭ-o numesc Patrie. Să nu socotescĭ că mâhnirea mĭ-a tăiat curagiul, nu, eŭ lucrez tot cu acea căldură, cu care am lucrat, și voiŭ lucrà; pentru-că, încă o-dată: eŭ sînt Român.

Tu ceĭ de la mine cursul revoluțiuniĭ după plecarea ta. Ce a fost maĭ interesant țĭ-am scris pe scurt. După reacțiunea de la

29 Iunie, nu s'a maĭ întîmplat nimic memorabil înăuntru decât scremetele reacționarilor la Brașov, ca să informeze pe Rusia rĕŭ despre noĭ. Din partea Bibesculuĭ se trimiteà fostul adjutant Călinescu în Moldova; se trimiteaŭ scrisorĭ și la Bucurescĭ; dar unele s'aŭ prins de către Guvern. Reacționariĭ aŭ reușit a face pe Rusia să creadă că în țeară e o anarchie atât de fatală, în cât 17.000 oamenĭ s'ar fi omorît la turburările ce sfâșie țeara!! Titoff, orĭ a credut acestea orĭ ba, s'a folosit de ele, și cu ele a rĕsturnat Ministerul Porțiĭ Otomane cel liberal, și resultatul a fost că Sultanul, care recunoscuse Constituția noastră, s'a schimbat, și a trimis pe Soleiman Pașa ca Comisar și pe renegatul Omer Pașa ca Comandant al unuĭ corp de 24.000 oamenĭ, ca să restabilească lucrurile la statul dinaintea revoluțiuniĭ și să aducă pe Bibescu înapoĭ. Guvernul provisoriŭ, înainte de acestea, trimisese pe Magherul peste Olt, ca să formeze un corp de pandurĭ din dorobanțiĭ, panduriĭ ceĭ vechĭ și alțĭ voluntarĭ, și a fost și format până eram în Sibiiŭ, ca la 6—7.000. Turciĭ se spune că eraŭ determinațĭ a trece pe la Giurgiŭ și pe la Calafat. De vor fi trecut la Calafat orĭ ba, eŭ nu sciŭ bine; dar după venirea mea din Bucurescĭ la Brașov, ca să viŭ încoace, am cetit în Gazeta luĭ Barit, că Turciĭ ar fi trecut și la Calafat 7.000. Maĭ târdiŭ, în Pesta, am cetit într'un jurnal german de acolo, că Magherul, audind de trecerea Turcilor, a alergat cu 6.000 voluntarĭ, și a alungat pe Turcĭ peste Dunăre înapoĭ. De or fi acestea adevĕrate, orì ba, eŭ nu sciŭ sigur, pentru că nu eram în țeară; dar scirea despre fapta Magheruluĭ, erà luată dintr'o scrisoare din Bucurescĭ. Atât e sigur, că după ce s'a trimis Pleșoianul ca Colonel în locul luĭ Harbatzki la Craiova, și după ce a trecut Magherul acolo, s'a schimbat cu totul. Magherul erà primit tot cu triumf ast-fel, în cât când a înțeles Guvernul că Turciĭ vin să treacă în țeară, s'a făcut planul, că de vor venì Turciĭ dușmănesce la Capitală, Guvernul, cu miliția ce va rĕmâné credincioasă și cu poporul ce va voì, să se tragă peste Olt, să stabilească acolo Guvernul provisoriŭ, și de acolo cu voluntariĭ Magheruluĭ, cu regimentul Pleșoianuluĭ, și cu tot ce vor puté luà, adecă ce nu va trebuì pentru siguranța Craioveĭ, să treacă iar Oltul, să pue pe popor în picioare și să înceapă cu Turciĭ un resbel formal, ca în timpurile vechĭ. Să ne întoarcem la Giurgiŭ.

No. 1.815. 1848 Sept. 6.

Soleiman, cum a venit la Rusciuc, a adresat cu data din 28 Iulie noŭ o scrisoare către Administratorul de Giurgiu, alta cu data de 29 către boeriĭ țĕriĭ. Eată îțĭ trimit scrisorile acestea, împreună

No. 1.815. 1848 Sept. 6.

cu rĕspunsul Guvernuluĭ, precum mi s'aŭ dat în copie de către Guvern la plecarea mea; sînt copiate unele cu greşelĭ de la Secretariat. Acì aĭ tot ce s'a lucrat în scris cu Turcul, până am fost eŭ în Bucurescĭ. După ce a primit Soleiman protestul Guvernuluĭ şi al poporuluĭ, şi a vĕḑut că în ţeară e pace, a mărturisit că eĭ aŭ fost înşelaţĭ în Constantinopole. Atuncĭ a trimis în Bucurescĭ pe secretarul sĕŭ Tangîr Efendi. S'a primit cu mare entusiasm. În entusiasmul acesta şi vivatele pentru Sultanul, Tangîr s'a mişcat atât de mult, în cât a îmbrăţişat flamura noastră naţională şi a început a vorbì în favoarea revoluţiuniĭ noastre. Asta a fost un balsam dulce, pentru că, cu 3 ḑile maĭ înainte, trimiţêndu-se Voinescu ca să vorbească cu Paşa Soleiman încă în Rusciuc şi să ducă protestul până a nu trece Turciĭ, Soleiman l-a primit rece şi aspru şi ĭ-a demandat să lepede eşarpa; însă nu cum voiaŭ Nicolae Bibescu şi I. Otteteleşeanu să mĕ facă în Braşov să cred, că Paşa ar fi rupt eşarpa; nu, ci Paşa a ḑis: „Domnule, aicĭ eştĭ pe pămînt turcesc; eŭ nu te pot primì cu insemnele revoluţionare, căcĭ atuncĭ aşĭ arătà în ochiĭ lumiĭ, că tractez cu d-ta ca cu o autoritate recunoscută formal, aceea ce instrucţiunile mele nu mĕ eartă. Când voiŭ călcà pe pămîntul vostru, atuncĭ nu mĕ amestec, nu-mĭ pasă orĭ-ce insemne veţĭ purtà". Voinescu a desnodat eşarpa şi a pus-o la o parte. Cu toate că Paşa, după limbagiul diplomatic, puteà avé dreptate, dar Voinescu s'a întors mâhnit, şi asta a produs o mare nelinişte în inimile poporuluĭ Bucureştean. Acum dar, după ce Tangîr a început a lăsà pe ceĭ cuminte să înţeleagă că limbagiul luĭ Soleiman nu este cel turcesc, ci un limbagiŭ sforţat, adecă după ce a început a ne cam descoperì că luĭ Soleiman îĭ place protestul şi se bucură că în ţeară e linişte, firesce că venirea luĭ Tangîr erà un balsam. Turcul a cerut 1-iŭ să se schimbe numele de Guvern provisoriŭ în Locotenenţă Domnească, căcĭ alt-fel nu poate tractà cu Guvernul. S'a primit de Guvern şi popor, însă de popor cam cu necaz. După ce Tangîr s'a dus cu rĕspunsul la Paşă, acesta a cerut şi altă condiţiune ca guvernul să se reducă la 3 inşĭ!! Atuncĭ poporul a început a se teme de credinţa turcească şi a face hotărîrĭ desperate. În toate ḑilele se adunà pe Câmpul Libertăţiĭ-Filaret şi demagogiĭ îĭ suciaŭ în dreapta şi în stânga. Într'aceea Turciĭ aŭ trecut Dunărea, căcĭ făcuse şi Soleiman carantina, adică împlinise termenul încă în Rusciuc şi a trecut dincoace. Poporul nu s'a mulţumit cu protestul Guvernuluĭ, a făcut acum şi el un protest energic şi a trimis la Giurgiŭ o de-

putațiune numeroasă, nu-mĭ aduc aminte de 50 saŭ de 100 persoane; sciŭ că a fost și vĕru-tĕŭ Ștefan; el încă a fost de două orĭ la Giurgiŭ. Turcul a primit deputațiunea cu onoare; dar se ținea serios și tare, că el nu poate călcà în țeară decât pe poarta ce-ĭ deschid tractatele între Rusia și Turcia; dar renegatul Omer și alțĭ oficerĭ turcĭ aŭ dat luĭ Ștefan Golescu și altora să înțeleagă ca să se țină bine, căcĭ Soleiman nu vorbesce din inimă, dar să fie și înțelepțĭ, căcĭ trebue a aruncà un vĕl în ochiĭ Rusieĭ. Totul erà, ca să nu fie Căimăcămie. Decĭ Soleiman vĕḑênd hotărîrea poporuluĭ român, s'a înduplecat ca aceĭ 3 bărbațĭ să se aleagă de popor și să fie tot din membriĭ Guvernuluĭ provisoriŭ. A adăogat că ĭ-ar plăcé să fie Tell, Eliade și N. Golescu, și le-a ḑis să nu aleagă pe Mitropolitul. Ast-fel s'aŭ întors deputațiĭ în Bucurescĭ, Duminecă, în 25 Iulie al nostru.

No. 1.815.
1848
Sept. 6.

Poporul nu voià nicĭ decum numĕrul de 3. Guvernul erà amețit. Atuncĭ Lunĭ dimineața, în 26 Iulie, am ajuns și eŭ în Bucurescĭ. Mĕ temeam și eŭ de Turcĭ, maĭ vârtos că se vorbià în Bucurescĭ, că Tangîr, secretarul și dragomanul luĭ Soleiman, venind pe nesciute în Bucurescĭ, ar fi tras drept la Mitropolitul și ar fi avut o conferință secretă, și apoĭ s'a arătat pe față și a tras la Momolo. Nu sciŭ de va fi aceasta adevĕrat; maĭ pe urmă sciŭ că a vorbit Tangîr cu Mitropolitul, însă față cu Eliade, căcĭ poporul nu l-a lăsat să vorbească singur. Dar poporul credeà că Tangîr a tras în secret întâiŭ la Mitropolitul. Nu sciam cum să explic vorbele luĭ Soleiman că Mitropolitul să nu fie între ceĭ treĭ, combinându-le cu vorba poporuluĭ, că Tangîr a vorbit în secret cu prelatul nostru.

Mĕ temeam că Turciĭ, speriațĭ de Rușĭ, vor prin Mitropolitul să organiseze o reacțiune. Pe urmă am cunoscut că Turciĭ se temeaŭ de Mitropolitul că e rus. Și că poate va vinde causa. Dar atuncĭ Lunĭ mĭ-am dat părerea în Guvern ca să nu facem nicĭ o concesiune Turculuĭ.

Poporul încă hotărîse să easă la Călugărenĭ și să se bată cu Turciĭ!! Și eŭ m'am determinat să trimit nevasta și copiiĭ la Brașov și să mĕ duc cu poporul la Călugărenĭ, asemenea Ștefan Golescu și alțiĭ, ca să murim o moarte glorioasă. În ḑiua aceea eram să mĕ arunc pe tribună în câmpul luĭ Filaret, și să înflăcărez pe popor să rĕmână în hotărîrea sa de a merge la Călugărenĭ și de a chemà repede pe Magherul de peste Olt. Peste noapte, maĭ consultându-mĕ, mĭ-am schimbat părerea; căcĭ din capul meŭ

No. 1.815. 1848 Sept. 6.

nu puteà eşì înfipta idee, că Turcilor le place ce am făcut noĭ, şi că pentru Rusia fac ceea ce în inimă nu le place. Marţĭ, în 27 Iulie, ducêndu-mĕ la Guvern, mĭ am dat votul să primim numĕrul de 3, aleşĭ de popor, şi anume pe ceĭ treĭ ceruţĭ şi de Soleiman, pentru că şi poporul tot pe eĭ erà să-ĭ ceară; însă să scriem luĭ Soleiman, că acesta e cel din urmă sacrificiŭ ce facem, şi să-l provocăm ca îndată după aceasta să intre cu noĭ în tractaţiunĭ, căcĭ de ne va maĭ pune condiţiunĭ, vom crede că Turcia ne-a înşelat şi pe de o parte vom protestà înaintea Europeĭ, pe de alta vom eşì cu mic, cu mare, ca maĭ bine să murim, decât să perdem fructele revoluţiuniĭ noastre. S'a înduplecat şi poporul, şi tot în ḑiua aceea, în 27 Iulie, a ales pe ceĭ 3: N. Golescu, Tell şi Eliad. Ce s'a urmat după aceasta ţĭ-am spus pe scurt în scrisoarea de la 28 August. Ce s'a maĭ urmat de la plecarea mea, şi de la 10 August, n'am scrisorĭ. Eŭ, cum ţĭ-am ḑis, am ajuns în Bucurescĭ Lunĭ dimineaţa în 26 Iulie. După prânz a determinat Guvernul să mĕ trimiţă aicĭ. Marţĭ în 27 şi Mercurĭ 28, până după amiaḑă am rĕmas în Bucurescĭ; iar seara am plecat la Braşov şi de acolo încoace. Aşà dar scirĭ directe am până la 10 August al nostru. Dar erĭ am cetit într'o gazetă de ale Vieneĭ, în Allgemeine Oesterreichische Zeitung (La Gazette autrichienne universelle) o scrisoare de la Iaşĭ cu data din 3 Septemvrie noŭ, adecă din 22 August al nostru, va să ḑică cu 12 ḑile maĭ proaspĕtă decât scrisoarea luĭ frate-meŭ. În această scrisoare se ḑice, că Rusia pusă în alternativa de a restabilì lucrurile în Principate în starea de maĭ nainte, adecă în înţelesul manifestuluĭ eĭ, în starea legală şi de a-şĭ trage trupele afară, orĭ de a începe resbelul cu Turcia, s'ar fi determinat pentru resbel! Poarta a primit Constituţiunea noastră şi a primit şi unirea Moldoveĭ cu România. Aşà dar Soleiman din Bucurescĭ a trimis un adjutant la Kotzebue şi generaliĭ ruşĭ din Moldova că, fiind-că în Principate domnesce pace şi linişte, şi fiind-că în Moldova trebue să se facă tot acele reforme carĭ s'aŭ făcut în România, Rusia să-şĭ tragă trupele afară! Consulul rus a rĕspuns că el de la sine nu poate face nimic până nu-ĭ va venì mandat de la Ambasadorul din Constantinopole. Soleiman dar a plecat la Constantinopole. Însă scrisoarea acì e îndoioasă şi nu înţeleg dacă Soleiman a plecat la Constantinopole saŭ în Moldova ; scrisoarea maĭ adaogă că Turcia a denumit pe Ibrahim Paşa comandant care, unindu-şĭ trupele cu ale Sultanuluĭ, are o armată de 300.000, care a început

No. 1.815
1848
Sept. 6.

a se mişcà spre Dunăre! Ḑicĭ că aĭ primit scrisorĭ de la Bucurescĭ, prin urmare veĭ sci maĭ bine ce este. Eŭ tot ḑic că Rusia nu va cutezà a se încurcà într'un resbel cu Poarta, ci va tot diplomatizà cu această Putere, până îĭ va veni bine. Aceasta e tot ce sciŭ eŭ. Tu aĭ scris în „Naţionalul" scirile despre noĭ, ce le vĕd publicate în 14 Septemvrie? Se pare că sînt acele din scrisoarea mea.

Tu nu vreĭ să-mĭ scriĭ ce facĭ tu în Paris, până nu-ţĭ voiŭ scrie eŭ ce fac eŭ aicĭ; eŭ îţĭ rĕspund că eŭ nu-ţĭ spun ce fac eŭ aicĭ, până nu-mĭ veĭ scrie tu ce facĭ tu în Paris, pentru că tu eştĭ membru al Guvernuluĭ provisoriŭ, prin urmare om de încredere, importanţă, şi firesce şî maĭ familiar cu politica Guvernuluĭ, prin urmare eŭ am să învĕţ de la tine ce să fac. Cu toate acestea, eŭ sînt maĭ bun decât tine, că-ţĭ însemnez că dacă sciĭ odată, că eŭ am sosit aicĭ în 4 Septemvrie noŭ şi a doua ḑi a căḑut Ministerul şi de atuncĭ până acum nu s'a putut formà altul, poţĭ înţelege, că eŭ ce-và positiv încă nu pot face. Veĭ sci numaĭ că basele mele sînt:

a) A lucrà ca maĭ întâiŭ de toate să asigurăm existenţa Principatelor, aşà dar causa Moldoveĭ nu se poate despărţì de a noastră;

b) Pe lângă acest punct principal, a familiarisà pe oamenĭ şi cu ideia uneĭ R o m â n i ĭ î n t r e g ĭ.

Acesta de o cam dată e la mine un punct secundar, căcĭ cine umblă de odată după toate perde şi pe cele puţine! Însemnează bine ce-ţĭ ḑic.

În 7 Septemvrie (noŭ), Preşedintele Gagern a cetit creditiva mea în Parlament şi a propus a se îndreptà la Ministrul trebilor din Afară, care s'a şi aprobat. Dar fiind-că de atuncĭ până acum, Ministerul vechiŭ ţine numaĭ trebile neapĕrate, până se va formà altul, eŭ n'am intrat cu el în tractaţiunĭ formale, şi nicĭ nu voiŭ intrà până nu se va formà un minister stabil. Lucrez însă cu deputaţiĭ şi popularisez causa noastră.

Ţie nu-ţĭ pasă de arestarea luĭ Laurianu şi aĭ fi dorit-o şi pe a mea. Eştĭ foarte bizar şi nu cunoscĭ pusăciunea Ardealuluĭ şi a Ungarieĭ. Te razimĭ pe vorbe deşerte şi maĭ ales pe vorbele Murguluĭ. Eŭ cunosc pe Murgu maĭ bine decât tine şi-ţĭ ḑic numaĭ că Murgu n'a trăit nicĭ odată în epoca în care s'a aflat, ci într'alta ce nu este, şi de aceea n'a fost şi nu va fi practicabil. Eŭ pe vorbele luĭ — ca să ţĭ vorbesc românesce — nu mĕ scol...

Tu însă dacă nu mĕ ascultĭ pe mine, lucrează de capul tĕŭ; dar nu uità că-ţĭ este încredinţată în mână soartea a 2 principate, şi nu se cuvine să te jocĭ cu ele.

No. 1.815.
1848
Sept. 6.

Vorbele despre ridicarea a 10.000 Românĭ sînt deșerte. Pentru Laurian s'aŭ ridicat grănicerii de la Orlat, dar se vede că s'aŭ astîmpĕrat. Ridicarea lor o sciŭ eŭ, căcĭ în ḑiua arestăriĭ luĭ Laurian, după ce am protestat formal, am plecat și, pe drum, la I-ia stațiune, am găsit pe grănicerĭ ținênd drumul ocupat ca să nu ducă pe Laurian la Clausenburg, cum îțĭ place să ḑicĭ, iar eŭ ḑic romănesce la Cluj. În Pesta am primit apoĭ scrisorĭ din Sibiiŭ, în carĭ nu s'a maĭ vorbit de mișcarea aceea. Dacă s'ar fi întîmplat, am fi cetit ce-và în gazetele austriace; dar nu e nimic. Să-țĭ spuiŭ verde, Românii vor fi nebunĭ când vor face causă comună cu panslaviștiĭ. Acestea le va detrage simpatiile Germanieĭ, căcĭ partida care în Viena ajută pe Ielachich e partida reacționară, cumpĕrată de Muscalĭ. Cu aceasta nu urmează să fim amicĭ, orĭ aprobătorĭ de ceea ce fac barbariĭ, dar nicĭ unire cu panslaviĭ în contra lor. Această politică e prea momentană, prea minutală, și noĭ trebue să creăm un edificiŭ pentru viitor. Nu mĕ explic maĭ mult. Dacă-țĭ place arestarea, n'aĭ să facĭ alta decât să te întorcĭ prin Ungaria cu numele de Golescu și o veĭ gustà. Cale bună!

Eŭ n'am banĭ de arme. Abià am să trăesc câte-và sĕptămânĭ în Francfort. Dar tu pe unde să trecĭ armele?

Aicĭ în Francfort mare tumult, poporul tot în picioare, miliție s'a adus aḑĭ-noapte, Austriacĭ și Prusienĭ de la Mainz. Tot poporul e în contra armistițiuluĭ. Acum, la 1 după 12, încep la baricade.

I. M.

No. 1.816.
1848
Sept. 6.

Corespondență particulară din Bucurescĭ în „Le National." 1848. 9. X.

Bucharest.

Correspondance particulière.

Les événements se compliquent, et nous sommes à la veille d'une rupture avec la Turquie elle-même.

Tant que la Porte a pu espérer de trouver un appui décidé dans la politique de la France et de l'Angleterre, elle n'a pas caché ses sympathies pour notre révolution et son vif désir de voir la Moldavie évacuée au plus tôt par les troupes russes, et unie enfin aux destinées de la Valachie. Mais aujourd'hui la Turquie se sent complètement abandonnée de l'Europe, et elle est très embarrassée

No. 1.816. 1848 Sept. 6.

pour terminer une affaire si bien commencée par ses premiers hommes d'état.

Fuad Effendi qui vient d'arriver à Giurgevo paraît être l'homme des demi-mesures ; il a été reçu assez froidement de la nombreuse députation, qui était allée au devant de lui, et lui a déclaré qu'il n'écouterait les vœux du peuple que dans la Capitale où il avait intention de se rendre avec l'armée turque, campée a Giurgevo.

Le peuple valaque, se voyant ainsi abandonné et trahi de tous côtés, vient de prendre une de ces résolutions extrêmes, qui seules réussissent à sauver les libertés d'une nation faible : la levée en masse a été proclamée, et les volontaires accourent de tous côtés. 16.000 hommes sont déjà bien armés et se trouvent concentrés dans les villes situées au pied des montagnes. Si l'armée russe pénètre dans le pays, le Gouvernement compte se transporter dans les montagnes, et on brûlera tout dans la plaine ; en outre, il vient de se former un corps patriotique composé des volontaires les plus éprouvés. Tous les soldats, qui composent cette légion, jurent de combattre jusqu'au dernier pour les libertés du pays ; aucun d'entre eux ne doit survivre à notre défaite ni se livrer vivant.

Avec une telle détermination, il n'est pas possible de succomber, dût le pays être inondé de Cosaques et de Kalmouks. Pourquoi faut-il, hélas ! que notre éloignement et notre isolement du reste de l'Europe rende si difficile pour nous l'accès des armes.

Dans les campagnes on travaille avec une activité infatigable à la fabrication des piques. Il est impossible de vous exprimer l'agitation du pays ; le nom russe est voué à toutes les haines et on proclame traître envers la patrie quiconque n'emploiera pas le fer, le feu ou le poison pour tuer un russe, qui serait à sa portée.

Le peuple de Bucarest, non content d'exhaler sa haine en démonstrations hostiles, ajoute encore le sarcasme à la colère : Je viens d'assister aujourd'hui même à une manifestation trop curieuse pour être passée sous silence; elle vous fera connaître le véritable caractère de notre peuple.

Vous savez que notre Métropolitain a été dès l'origine l'âme de la réaction qui s'appuyait sur la Russie ; or cette réaction a chez nous un caractère trop mesquin pour exciter les colères du peuple. Quelques vieilles péruques, qui regrettent leurs anciens titres et privilèges et quelques jeunes ambitieux, mécontents et soudoyés par la Russie, voilà tout ce qui compose notre parti réac-

No. 1.816. 1848 Sept. 6. tionnaire! Cela ne peut même pas s'appeler un parti. A trois reprises différentes il a essayé de renverser la révolution et trois fois de suite il a été ridicule dans ses tentatives. Aussi le peuple ne s'en est pas lâché sérieusement et pas un des leurs n'a péri par la colère du peuple.

A la première nouvelle des complications graves de nos affaires, et lorsque tout le pays s'agite et se prépare à la guerre, le peuple de Bucarest, loin de se laisser aller à des excès contre les partisans peu nombreux de la réaction, les a laissés au contraire vivre en paix au milieu de nous et s'est contenté seulement de les obliger, eux, instruments de la protection russe, à coopérer avec lui à toutes les manifestations qui se sont faites contre le protectorat; il s'est donc porté en masse chez le Métropolitain, et l'a obligé de sortir avec tout l'attirail de la pompe religieuse pour livrer aux flammes le Règlement russe et pour jeter l'anathème sur tous ceux qui essaieraient dans l'avenir de rétablir ce Règlement en vigueur ou d'administrer le pays suivant l'esprit de cette constitution.

No. 1.817. 1848 Sept. 6.

Corespondență din Bucurescĭ către „Gazeta de Transilvania". No. 75. 1848. 13. IX.

Bucurescĭ.

Joĭ nu ţĭ-am scris, căcĭ eram la Giurgiŭ. Ne duserăm o mulţime însemnată, ca să mulţumim luĭ Soleiman Paşa, care a plecat Vinerĭ de dimineaţă pe la 8 ore spre Constantinopole. În locul luĭ Soleiman a rĕmas Foat Efendi. Acesta s'a arătat în seriositatea luĭ Soleiman de la început. N'a vrut să vorbească nimic, până va venì în Capitală. A primit numaĭ de la noĭ o hârtie stilisată în tonul protestuluĭ dat luĭ Soleiman, când venì şi el în Giurgiŭ, care însă maĭ cuprinde şi protest în contra veniriĭ vre-unuĭ comisar muscal, şi după ce ascultă: „Să trăească Sultanul, Soleiman, Foat şi Constituţia" se trase în odaie mulţumind. Să nu fi fost ploaie, ar fi venit până acum în Bucurescĭ, dar nu e târḑiŭ, are destul timp. Scim însă că, ajungênd la Brăila, a poftit şi pe Duhamel să-l însoţească la Bucurescĭ; acesta ĭ-a rĕspuns că fără trupe rusescĭ nu se mişcă. Foat ĭ-a arătat că asta nu o poate suferì fără scirea Sultanuluĭ. Noĭ ne-am întors de la Giurgiŭ Vinerĭ noaptea, Sâmbătă am înţeles că ar fi ajuns şi Duhamel—singur—la Giurgiŭ, şi că prin urmare vor venì amândoĭ în Capitală. Fiind încă în Giur-

giŭ, am înţeles din gura unuĭ percursor turc, că şi armata turcă se va trage de la Giurgiŭ şi va tăbărî în jurul Bucurescilor.

No. 1.817. 1848 Sept. 6.

Foat va în sine cu toată autoritatea să reducă lucrurile la picior reglementar, poate şi instrucţiunile îĭ sînt ast-fel. Noĭ ne vom ţiné bărbăţia, care ne-o recomandă toată lumea europeană; căcĭ orĭ-cât de aspre să fie poruncile luĭ Foat Efendi, sângeros nu credem să fie, maĭ vârtos că Turciĭ nu taie pe ceĭ ce îĭ iubesc pe eĭ, şi în sfârşit a audit el singur în Giurgiŭ din gura maĭ multor miĭ de ţĕranĭ, „că maĭ vor moarte decât Regulamentul făcut de vre-o câţĭ-và ianicerĭ", apoĭ Turciĭ nu se tem—eĭ sciŭ maĭ bine cumpĕnì împrejurările [1])—de restaurarea Dacieĭ vechĭ—ast-fel de bundarĭ intrară numaĭ în capul d-luĭ Timoni, — când a reportat nu numaĭ d-luĭ General comandator Puchner din Sibiiŭ, ci şi unor inimicĭ aĭ libertăţiĭ române. Degeaba v'ar plăcé a nădăjdui împăcarea aristocraţieĭ, din cele ce scrie d. D. Ghica, căcĭ dumnea-lor tot lucrează neîmpedecat. Pentru dumnea-lor de s'ar încorporà rescumpĕrătorul lumiĭ Christ nu de 9 orĭ ca Vişnu, ci de 90 orĭ, n'ar culege maĭ mult frupt decât astădĭ. În Joia trecută, 2 Sept., însuflară şi pe proseliţiĭ luĭ Solomon din casarmă, ca să se înarme în contra Mitropolituluĭ, pretindênd cătimea de carne ce le-o promisese Sânţia Sa, când cu Căimăcămia; dar fiiĭ evangelieĭ fură maĭ mulţĭ, maĭ tarĭ şi maĭ ajutaţĭ de Dumnedeŭ, în cât preveniră ast-fel de pornirĭ, din carĭ Dumnedeŭ scie ce ar fi urmat, vre-o 400 soldaţĭ eşiră din casarmă şi merseră drept la Mitropolitul, nearmaţĭ, însă pretindêndu-şĭ „drepturile", amerinţaŭ cu arme. De la Mitropolitul luară un rĕspuns prea îndoios: „Faceţĭ ce vĕ place!" Soldaţiĭ alergară la casarmă spre a se armà; apoĭ se reîntoarseră, însă în numĕr maĭ neînsemnat Garda naţională, poporul, alergă spre

[1]) Fraţilor, încă nu prea scie nimenĭ care este ultimul plan al bărbaţilor Guberniuluĭ d-v. evangelic, şi nicĭ să-l scie, căcĭ planurile marĭ, salutare, nu sînt a se agăţà de nasul tuturor; atâta însă stă ca adevĕr neclătit, că precum Guberniul de acuma este emanaţia poporuluĭ întreg, aşà tot poporul întreg este strîns îndatorat a-l sprijinì pe el şi Constituţia. Am vĕdut însă scrisorĭ, am audit şi vorbindu-se maĭ vârtos din partea reacţionarilor cu multă plăcere şi siguranţă, că poporul numaĭ la vederea uneĭ bateriĭ muscălescĭ va fugì, va amuţì, va cădé în genunchĭ cu mânile încrucite în pusetură de sclav umilit şi căit, şi-şĭ va trădà pe aĭ sĕĭ strigând „să se crucifigă", căcĭ n'ar avé nicĭ cum curagiŭ a se botezà şi cu sânge. Aşà e că acestea sînt clevete şi hule?! Aşà să fie; priveghiaţĭ, aşà să fie.

Red.

No. 1.817. 1848 Sept. 6. a le închide drumul. D. G. Nițescu îĭ întîmpină, le vorbesce la inimă și îĭ reîntoarce! Generalul Tell și Brătianu merg la casarmă, sînt primițĭ cu strigărĭ de vivaturĭ. D-lor întreabă pe soldațĭ ce voesc; aceștia înoadă unele și altele. Totul arată că bieții soldațiĭ eraŭ amăgițĭ de cine-và.—Corpul de pandurĭ al luĭ G. Magheru cresce la 10.000. Arme ne trebuesc, arme. Vom luà. În Michaiŭ-Vodă se aflară 800 puscĭ vechĭ! Cu venirea luĭ Foat, poate să se deslege nodul luĭ Gordiŭ. Dar sciţĭ d-v. ce cugetă aristocrațiĭ? Eĭ ca creștinĭ sînt maĭ gata a-șĭ da moșiile și averile M. Sale Țaruluĭ decât fraților sĕĭ.

No. 1.818. 1848 Sept. 6. Notă din „Gazeta de Transilvania". No. 73. 1848. 6. IX.

Pesta. — Întîmplarea cu I. Maiorescu, Agentul Ţĕriĭ-române la Frankfurt, fu în Pesta, cum o deducem noĭ acì după isvoare autentice, iar nu cum o celevetesc uniĭ și alțiĭ.—Maĭ nainte de arestarea cunoscuților literațĭ în Sibiiŭ, un june român din Bucurescĭ, necăjit foarte că Ministerul unguresc nu numaĭ îl primì cam rece, ci unul îĭ și dechiară că la trebuință nu va suferì să treacă arme transito pentru Țeara-Românească, ca nu cum-và Româniĭ odată să le întoarcă asupra Maghiarilor, trimise la Sibiiŭ o scrisoare desfăimătoare asupra Maghiarilor, pe carĭ îĭ numià barbarĭ, vrednicĭ a fi umilițĭ ș. a. ș. a.; pe coperta scrisoriĭ erà însemnat și numele Agentuluĭ I. M. Să te mirĭ atât de fatalismul trimiţĕtoruluĭ, cât și de al păstrătoruluĭ. Dęstul că scrisoarea cădù în mâna Ministeruluĭ, care se cătrănì mult. I. M. sosì în 28 (14) August la Pesta. Doĭ spionĭ românĭ de neam, Gojdu (din Pesta, un caracter cunoscut) și I. Popovicĭ (Săcelean de lângă Brașov, care după ce scăpase din temnița Sașilor, părăsindu-șĭ familia, fugise la Viena, unde stase câțĭ-và anĭ în serviţiul luĭ Sedlnițki ca spion plătit, apoĭ iar prigonit), mirosind sosiera luĭ I. M., îl și arătară la Poliție, mințind că ar întreprinde comploturĭ cu Murgu ș. a. Așà, Poliția și vine la cuartirul Agentuluĭ, însoțită însă de aceĭ doĭ spionĭ, carĭ avură obrăznicia a pretinde ca numaĭ decât să fie arestat; însă Directorul Poliţieĭ îșĭ trase măsurile. Într'aceea, Maiorescu îșĭ scoate acreditivele sale; Poliția se retrage; Agentul nu lipsesce a merge pe la ministri și spre a-ĭ convinge că scrisoarea prinsă ar fi numaĭ a unuĭ particular, iar nu emanată din opinia publică a Românilor, scoate scrisoarea Consululuĭ Kotzebue, adresată Mitropolituluĭ în Iulie a. c., din care e învederat că tocma Rușiĭ mustră pe Românĭ, că ar voì a se alià cu Maghiariĭ. Acum se muie și Kossuth,

care până atuncĭ puneà temeiŭ mare pe depeșa rusească din 19 Iulie; recomandă luĭ Maiorescu să mijlocească trimiterea unuĭ agent român la Pesta, iar Unguriĭ încă vor acreditá unul în Bucurescĭ. După 4 ḑile, I. M. trecù la Viena, după ce maĭ întâiŭ avù plăcerea a fi față la o adunare și cină de 32 deputațĭ dietalĭ și membri aĭ regnicolareĭ deputațiĭ, toțĭ Românĭ.

No. 1.818. 1848 Sept. 6.

„Pentru ce este rĕŭ Regulamentul Țĕriĭ-Româneșcĭ și al Moldoveĭ?“ Articol din „Gazeta de Transilvania“. No. 73. 1848. 6. IX.

No. 1.819. 1848 Sept. 6.

Pentru ce este rĕŭ Regulamentul Țĕriĭ-Române și al Moldoveĭ?

Ceĭ maĭ mulțĭ din cititorĭ nu cunosc Regulamentul, atât pentru că acelașĭ la început numaĭ după greutățĭ marĭ apucase a se tipărì în 300 exempl., pentru ca să nu ajungă pe mânĭ multe, cât și că nicĭ aceia carĭ trebuiaŭ să-l citească din datorie, nu-l citiaŭ. Apoĭ acum cine să-l critice din § în § spre a-l da de bun orĭ rĕŭ? Facă cine va vrea, noĭ vom căutà o cale mult maĭ scurtă. „Din faptele lor îĭ vețĭ cunoasce pe eĭ“, ne ḑice Scriptura, ne spune însă și mintea sănătoasă despre oamenĭ.

„Din frupturĭ le vețĭ cunoasce!“ așà putem ḑice de orĭ-care instituțiĭ și constituțiĭ. Acum carĭ sînt frupturile Regulamentuluĭ? Această întrebare se desleagă prin altă comparativă.

Până la Regulament după carĭ legĭ se ocârmuiaŭ aceste țĕrĭ? După condica luĭ Justinian trecută în „obiceiŭ“. Apoĭ iuristiĭ modernĭ descoperiră cu multă agerime, că legile sfințite prin „obiceiŭ“ adesea-orĭ sînt maĭ bune decât multe legĭ eșite din fabricile nouĕ, și am puté numĕrà multe popoare marĭ, carĭ se gubernaŭ prin „obiceiŭ“, mores et consuetudines antiquae. Romaniĭ eraŭ marĭ când căpĕtară legĭ scrise, ș. a. Ci să punem că legile obiceiuluĭ sînt și rele, cum și sînt multe; de acì însă nu urmează că legile scrise să-șĭ aroage dreptul a fi și maĭ afurisite.

„Până nu erà Regulamentul, domnià volnicia, sila, despotismul; amploiațiĭ nu-șĭ maĭ sciaŭ lefile, răpià care cât puteà“. Așà este; însă oare prin Regulament se tăiară acele sile și volniciĭ? Nicĭ decum, ci ele maĭ vârtos se legalisară. Cum? Prea ușor. Lumea fu maĭ întâiŭ adusă la credință că Regulamentul ar purcede din grația Rusieĭ.

No. 1.819. 1848 Sept. 6.

De aci în colo Consulatul rusesc, precum scie toată lumea, îndată la început inimă pe Domnĭ ḍicêndu-le: „Faceţĭ orĭ-ce, gubernaţĭ cum vĕ place, nu vĕ pese de nimenĭ, căcĭ pururea veţĭ fi apĕraţĭ.“ Firesce că această încurajare erà numaĭ condiţionată, pentru că îndată la 1837, când Domnul Alexandru Ghica se încercase a scuturà frîul Consululuĭ Rückmann, acel diplomat din norocire prea rĕŭ strigă răstit către Românĭ: „Ce vĕ sumeţiţĭ voĭ în drepturile voastre? Voĭ nu aveţĭ alte drepturĭ decât carĭ vi le lasă Rusia!“ Până la Domnul Suţu (1820), nicĭ cocoanele nu vreaŭ a suferì nicĭ în soţietatea lor pe consuleasa. Aceasta o sciŭ toţĭ bărbaţiĭ şi toate cocoanele. Iar de la Regulament încoace? D-ḍeule, câtă umilire! Consulul erà maĭ curtenit decât Domnul „suveran“, cum îl numesc chiar tractatele, ş. a. ş. a. Acestea sînt frupturile Regulamentuluĭ în afară.

Iar în lăuntru? tăiat-a el abusurile? Din o listă de veniturĭ pe carĭ pusesem mâna ce-vaşĭ maĭ de mult, vom cunoasce adevĕrul învederat şi pipăit; adnotăm însă că noĭ publicăm cifrele mult maĭ scăḍute decât le socotiră alţiĭ, carĭ le pun maĭ îndoit.

Maĭ întâiŭ: În Ţeara-Română Ministrul din Lăuntru are leafă legiuită de Regulament pe an 33.600 leĭ (la 4.490 f. arg.); el însă numaĭ dacă vrea îşĭ maĭ puteà deschide pe sub mână următoarele isvorele de veniturĭ:

De la zapciiĭ districturilor ca să nu-ĭ scoată saŭ ca să-ĭ pună, preste tot cel puţin	7.000	galb.
De la cârmuitorĭ	3.000	„
De la poliţaĭ	600	„
De la măcelarĭ (ca să-ĭ sufere a tăià carnea ce-vaşĭ maĭ scumpă în capitală de 120 miĭ loc. ş. a.) . . .	20.000	„
Brutarĭ (pânerĭ)	20.000	„
Amploiaţiĭ carantinelor	2.640	„
Liferanţiĭ la zidirĭ publice	1.000	„
Şefiĭ de secţie şi de masă cel puţin	6.000	„
Suma aproximativă . . .	60.240	galb.

Veniturile Ocârmuitorilor (Ispravnicĭ):

De la recrutaţiĭ preste tot.	10.000	galb.
De la arendatorĭ după întîmplare la	20.000	„
De la magasine de reservă maĭ puţin	8.000	„
De la măcelarĭ din toată ţeara.	12.000	„

De la brutarĭ dto cel maĭ puțin . . . . 10.000 galb. No. 1.819.
De la clăcașiĭ, carĭ se mută . . . . 5.000 „ 1848
De la tâlharĭ câțĭ scapă saŭ nu . . . . 6.000 „ Sept. 6.

Venitul din despoierĭ al zapciilor în toată țeara se suià cel puțin la 50 miĭ galbenĭ. Șeful polițieĭ încă trăgeà veniturĭ înfricoșate de la amploiațĭ, de la scoaterea datoriilor, de la brutarĭ, măcelarĭ, lumînărarĭ pentru măsură, de la păzitoriĭ de noapte, de la hrana arestanților, de la procesurĭ criminale, polițiene și politice, maĭ puțin 30.000 galbenĭ. Ceĭ-lalțĭ oamenĭ aĭ polițieĭ încă nu puteaŭ rĕmâné deșerțĭ. Vătaful polițieĭ, de exemplu, nu se îndestulà cu venit de 1.000 galbenĭ; asemenea Comisariĭ văpselelor 5—7 sute galbenĭ. Toate acestea preste lefile date de Regulament! Venitul Ministruluĭ Dreptățiĭ erà mult maĭ mare decât al celuĭ din Lăuntru. Asemenea al celuĭ Bisericesc de la mânăstirĭ ș. a.

Așà erà gangrena întinsă de sus până jos, întocmaĭ după cumplita sistemă de corupție, ce domnesce în toată Rusia, în toate ramurile administrațieĭ și chiar la armată, în cât Țarul Nicolae, cu toate ucazele sale teroristice, nu le poate înțărcà nicĭ de cum. În Moldavia merge cu atât maĭ rĕŭ, cu cât point d'honneur este maĭ puțin. Acest adevĕr e recunoscut chiar de Domnul în cele 28 puncte ale sale, carĭ maĭ toate arată că cutare, orĭ cutare § al Regulamentuluĭ nu erà păzit, saŭ rĕŭ tâlmăcit, saŭ cu totul călcat în picioare. Însă și în Țeara-Română, subt ambiĭ foștĭ Domnĭ, nicĭ o măsură, nicĭ o poruncă nu erà așà sfîntă saŭ aspră, pentru ca să nu fie servit de speculă la o mulțime de amploiațĭ tâlharĭ. Cine nu cunoasce scandalele budgetuluĭ milităresc, scolasticesc și bisericesc, cine nu a aflat de prădăciunea venituluĭ episcopiilor vacante, de proasta stare a Mărcuțeĭ, venitul căreia îl înghițià un favorit nevoiaș al unuia din Filipescĭ, fără să cuteze a-șĭ ridicà glasul nicĭ însușĭ Dr. Maier. În mijlocul acestor cumplite răpiciunĭ și despoierĭ, cel maĭ trist lucru erà că Domniĭ le cunosceaŭ prea bine, fără a le puté întîmpinà. Eŭ stătuĭ la mirare, audind odată pe însușĭ Domnul Alexandru D. Ghica făcênd socoteala veniturilor de exportația Brăileĭ și adăogând prisosul ce rĕmâne în punga amploiaților ca chiverniseală. Asemenea audisem pe Domnul Gheorghe D. Bibescu suspinând asupra abusurilor, și reflectând în ton prea supĕrat, că „acele se puteaŭ tăià îndată la introducerea Regulamentuluĭ mult maĭ ușor decât acuma, după ce începuseră a se sistemisà și după ce corupția apucă a străbate în toate clasele

No. 1.819. 1848 Sept. 6. soțietățiĭ, după ce prin luxul ce nu maĭ cunoasce marginĭ, pofta de câștig e potențată până la furie". În adevĕr, ce puteaŭ face D o m n i ĭ, tocmaĭ de ar fi și voit a îndreptà rĕul, când de exemplu însușĭ Consulul rusesc pe la 1837, pe lângă cavaleriĭ, aveà în dispositia sa maĭ multe ḑecĭ de miĭ galbenĭ, spre a le împărțì la boerĭ. Această scire noĭ o luarăm chiar din rostul unuia din episcopiĭ eparchioțĭ. Apoĭ și adresa de la 1842 cum puteà folosì?! Să nu ḑică cine-và: în alte țĕrĭ încă domnì corupția; căcĭ dacă alțiĭ sînt furĭ, nu urmează să fim și noĭ. Însă, în alte țĕrĭ, nu se fac lotriile așà pe față, pentru că presa liberă le înfiează, și lumea vede procesurĭ ca cel din Franța, Teste-Cubière. Iar pe la noĭ cine pedepsesce corupciunea?

Datina se prefăcuse în natură; tot publicul desperând, începuse a crede că blestemățiile câte se fac în nenumĕr sînt lăsate chiar de o tirană provedință. Apoĭ în mijlocul acelor cumplite abusurĭ, cine să se maĭ mire, dacă înșile ideile comunistice, începuseră a-șĭ rumpe strungă. Aŭ nu despoietoriĭ de public le deschiseră drumul prin faptele lor, la noĭ ca și pe airea?

Aceste rele nu maĭ pot rĕmâné; fițĭ tarĭ în credință, că orĭcum să se întoarcă roata fortuneĭ, ultimul resultat va fi maĭ bine, iar nu maĭ rĕŭ. Fițĭ numaĭ tarĭ în credință; căcĭ Regulamentul tocmaĭ de n'ar fi stricat țĕriĭ, fiind-că nu folosì nimic, t r e b u e s ă c a d ă. Aristocratia, carea prin acelașĭ erà atât de bine îngrădită în „boerĭ și fiĭ de boerĭ" (ce ridicul!), nu va puté și — credețĭ că peste 2 — 3 anĭ nu va voì a-l maĭ sprijinì. Nu va puté, căcĭ armele străine nu vor rĕmâné în țeară pe vecie....; nu va vré, căcĭ venind și ea la maturitate, îĭ va fi rușine a maĭ păstrà un așezămînt subt care este și ea expusă la toate asuprelile elementelor.

No. 1.820. 1848 Sept. 7.

A d r e s a N o. 6.439 a M i n i s t e r u l u ĭ t r e b i l o r d i n L ă u n t r u a l Ț ĕ r i ĭ - R o m â n e s c ĭ c ă t r e L o c o t e n e n ț a D o m n e a s c ă.

(Orig. Arch. St. No. 2.108/73.)

D r e p t a t e, F r ă ț i e.

O n o r a b i l ĭ L o c o t e n e n ț ĭ D o m n e s c ĭ,

Rog pe onorabila Locotenență să binevoiească a-mĭ da deslușire asupra dispozițiilor decretuluĭ eĭ de erĭ, No. 520, pentru ale clăciĭ,

adecă dacă aceĭ din locuitorĭ ce maĭ sînt datorĭ pe anul acesta proprietarilor saŭ arendașilor, din clacă, din învoelĭ și din alte asemenea, trebue să plătească datoria lor.

No. 1.820. 1848 Sept. 7.

Salutare și frăție.

P. d. Ministru celor din Întru, Rosetti.
Capul Secsiĭ, Steriadi.

Secț. 1-ĭ. M. 1-ĭ.
No. 6.439.

(Resoluție:) Să se deslușească că de la anul vor fi liberĭ.

Depeșa luĭ Hory, Consulul Franciei la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

No. 1.821. 1848 Sept. 7.

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur le Ministre,

Hier à midi, un rassemblement populaire, à la tête duquel se trouvaient les jeunes gens les plus exaltés, s'est rendu au Ministère de l'Intérieur, y a enlevé l'original du Règlement Organique, octroyé par la Russie à ces Principautés, et plusieurs volumes du Livre d'or, destiné à l'inscription des titres de noblesse. Ces documents ont été placés sur un brancard, couvert d'un linceul noir; le cortège s'est dirigé au son des cloches, accompagné d'un nombreux clergé et d'une musique funèbre, à l'hôtel du Métropolitain. Ce Prélat, revêtu de ses ornements pontificaux, s'est présenté sur le balcon, a donné sa bénédiction au peuple, et lancé l'anathème „sur tout individu qui dorénavant songerait à rétablir ce Règlement Organique, qui a causé la ruine et le malheur de toute la nation, pendant 17 années." Aussitôt, on a fait, sous les yeux même du Métropolitain, un auto-da-fé de tous ces documents, aux cris répétés: „A bas le Règlement; vive la Constitution!" Le cortège s'est rendu ensuite à la Métropole où le peuple a brisé un petit monument érigé en commémoration du Général Kisseleff, qui, le premier, a été appelé, en 1831, à mettre ces institutions en vigueur. Cette manifestation hostile, généralement désapprouvée par les hommes sensés, s'est d'ailleurs passée sans le moindre désordre.

L'Administrateur d'Ibraïla a protesté auprès de Fuad Effendi contre la violation du territoire valaque par les troupes turques.

No. 1.821. 1848 Sept. 7.

qui, au nombre de 4.000, ont précédé le nouveau Commissaire ottoman en cette ville.

On attend avec une anxiété très marquée l'arrivée dans la Capitale de Fuad Effendi et du Général Duhamel. Une partie des troupes turques, cantonnées à Giurgevo, marche, en ce moment, sur Bucarest. On craint que quelques individus exaltés ne profitent de cette circonstance pour troubler la tranquillité de la ville. Cette appréhension a fait fuir en grande partie les boyards réactionnaires.

Le S-r Grégoire Peretz, valaque, un des individus accusés d'avoir attenté dans la soirée du 21 juin à la vie du Hospodar Bibesco (voir ma dépêche No. 1) et que la révolution qui a éclaté deux jours après a mis à l'abri de toute poursuite, est parti ces jours derniers pour Paris.

Je suis, etc.

(Signé :) Hory.

No. 1.822. 1848 Sept. 7.

Scrisoarea luĭ I. Maiorescu către A. G. Golescu.

(Convorbirĭ Literare. 1898, pag. 154.)

Frate,

Pe Corradini nu l-am găsit nicĭ erĭ nicĭ astădĭ, ca să ieaŭ copiile de corespondenţa Gubernuluĭ cu Turciĭ şi să ţi le trimit; le veĭ primi maĭ târdiŭ.

Frankfortul e un lagăr întreg. Bătălia a ţinut erĭ de la 3 până la 8.

Aŭ cădut mulţĭ insurgenţĭ şi militarĭ. Trupe se adună din toate părţile. Toate stradele gem de militarĭ. Astădĭ până acum e pace, nu sciŭ ce va fi.

Eŭ am fost în pericol de a fi puşcat; lângă mine aŭ cădut 3, numaĭ provedinţa m'a scăpat, ca să te maĭ pot cicălì pe tine.

În „Gazeta Universală“ citiĭ astădĭ o scrisoare din Constantinopole, că Turciĭ iar îşĭ trag înapoĭ cuvîntul, şi de frica Ruşilor nu cutează ţiné cu noĭ.

Scrisoarea e de la 30 Aug. noŭ.

Dice că deputăciunea noastră n'a putut face nimic, şi că în locul luĭ Soliman Paşa se trimise Amedschi Fuad Efendi Comisar, ca să reducă lucrurile la starea veche şi să concheme o adunanţă generală după Regulamentul vechiŭ!!

Frate! Francia tot are representanţĭ. De ce nu mijlocescĭ ca Ambasadorul Opicq să se întrepună pentru noĭ. — No. 1 822. 1848 Sept. 7.

Fă ca Francia să păşească la mijloc. Mĕ grăbesc.

Maiorescu.

Doĭ deputaţĭ din dreapta, conservatorĭ, Principele Lichnowski şi Auerswald s'aŭ puşcat aseară de popul.

Scrisoarea luĭ I. Bunescu către Generalul Gheorghe Magheru.

No. 1.823. 1848 Sept. 7.

(Orig. Acad.)

Dreptate, Frăţie.

Domnule General,

Zelul ce am a sacrificà pentru sacra causă tot ce-mĭ este maĭ scump, însă am socotit că nu-mĭ îndeplinesc datoria numaĭ cu atât; ci prin toate mijloacele mĕ sârguesc a face să simţă orĭ-care Român, că asemenea este dator. În toate locurile, mĕ nevoiesc a presădì această sfîntă datorie, în cât nădăjduesc că am isbutit. Am făcut pe locuitoriĭ plăşiĭ încredinţate mie, să ḑică şi să se hotărască că în toată vremea sînt gata să şi moară pentru patrie. Ĭ-am adus în stare, ca fie-care sat să scoaţă din sînul lor de la 10 unul câte un volintir, însă, lipsiţĭ de arme, grozav cam pătimesc. Pe lângă aceasta, D. General, aproape fiind de oraşul Turnu, şi învecinat cu totul de Teleorman, adese-orĭ merg pe acolea, fac câte o propagantă în împrejurarea volintirilor, de care dorinţă am găsit mulţĭ încă şi chiar cu arme, oamenĭ cercaţĭ bine chiar în răsboaie, şi vor cu toată mulţumirea, n'aŭ încredere în nimenĭ. S'ar fi ivit un Costică Băsărăbescu ca cap de volintirĭ şi, fiind de vrâstă prea crudă, nu se încurajează a-l însoţì, decât viind la mine, aŭ ḑis ca să supuĭ această a lor voinţă la cunoscinţa d-v., şi de socotiţĭ că pot fi primiţĭ atât aceştia şi alţiĭ, orĭ-câţĭ îĭ voiŭ găsì, vĕ rog trimeteţi-mĭ o ordonanţă cu nume deschis, a înrolà dintre dînşiĭ comandir de la căpitanĭ în jos, căcĭ eŭ am onoare a vĕ arătà că, ca concetăţean şi de Romanaţĭ şi de Teleorman, am popularitatea loculuĭ cu maĭ multă încredere decât orĭ-care în acest fel de împrejurărĭ, şi maĭ vârtos ca fiŭ de om răsboinic în maĭ multe răsboaie, şi nădăjduesc atât eĭ, cât şi eŭ, că firesce trebue a conrĕspunde numeluĭ părinteluĭ meŭ. Ḑic, D. General, că în Teleorman

No. 1.823. 1848 Sept. 7.

se găsesc mulțĭ oamenĭ bravĭ de această causă, dar ce folos, că nenorocirea lor îĭ aduce a fi tot subt oamenĭ lașĭ, îĭ zăpăcesce, nu le însuflă acel duh de virtute, acel entusiasm de patrie, ci se silesc a-ĭ face fricoșĭ, bănuitorĭ la felurĭ de sfârșiturĭ, în cât dăduse Dumnedeŭ și venise un Comisar transilvănean, un om, Domnule General, grozav aprindĕtor de inimĭ moarte, predică prin toate satele, bâlciurile, prin exemplurĭ prea morale, prin povestire de faptele eroilor, prin cântece de eroism, în cât adusese în stare de cântaŭ și ființele fragede cântece de eroism, și care dintre care se hotărà chiar la moarte pentru patrie. A fost un lucru de minune, când s'a făcut jurămîntul la Turnu, că s'a făcut cu un Te-Deum ce nu s'a făcut pe nicăirĭ, și-l vedeaĭ înfrățind pe toată lumea. Aceste ale sale fapte aŭ veninat pe aristocrațĭ, carĭ avênd horă la d. Administrator, dar maĭ vârtos la d. Secretar de acolea, ce este o ramură de a boerilor Jienĭ și pismaș cu totul causeĭ de acum, s'a silit până când a desființat atât pe acel Transilvănean, cât și pe d. Aleco Petrescu, tînĕrul cel maĭ liber și maĭ cu bun talent în politică și în misiunea cerută de la un Comisar, lăsând pe alțiĭ carĭ ĭ-a cunoscut și mi se pare că s'aŭ tras în partida lor, ceĭ ce propovĕduesc prin țĕranĭ ca să nu șĭ-o ieà asupra, dicênd că Constituția nu este sigur de a se sfințì, și apoĭ tot pe mâna boerilor o să rĕmâe, și va fi vaĭ de eĭ. D. General, Alexandria din Teleorman nicĭ până acum nu este conformă cu Constituția, ea nu jură pe dînsa, căcĭ întâlnindu-mĕ cu nisce prietenĭ și rudeniĭ de acolea mì-aŭ arătat că n'aŭ după cine se luà, n'aŭ încredere în ceĭ ce vin și le tot fac propagantă, decât îmĭ diceaŭ, că de vețĭ venì numaĭ Domnia-voastră pe la dînșiĭ, saŭ le vețĭ scrie ce-và, poate se vor înduplecà, apoĭ înduplecându-se dobândim nisce oamenĭ prea vrednicĭ de arme și bunĭ de orĭ-care trebuință. Eŭ mĕ încumĕt a merge vre-o treĭ, patru dile printre eĭ, avênd numaĭ vr'un din partea d-v. decret către dînșiĭ și către mine, prin care mĕ invitațĭ cu această misie, și nădăjduesc să-ĭ aduc la calea pocăințeĭ, că sînt tot oamenĭ cunoscuțĭ, și cu ceĭ ce am copilărit, îmĭ aŭ încrederea și eŭ pe a lor. La acest orășel a venit și de la Locotenență comisar și n'a isbutit nimic; cum dic, pe mine mĕ îndeamnă părerea că voiŭ isbutì. D. General, un frate al meŭ, cu numele Iordache Bunescu, erà polițaiŭ la Turnu, ales de orășenĭ după punerea la cale a fostuluĭ Administrator, d. Emanoil Costandinescu, și trăgênd opinia poporuluĭ de acolea, informase după toată orândueala gvarda națională, petreceà bine cu orășeniĭ, îșĭ îndeplinià misiunea prea potrivită causeĭ de acum, și de stimă liberă, și-șĭ pregătià prea bine

No. 1.823. 1848 Sept. 7.

pe tinerii din oraş a fi gata pentru orĭ-ce vreme. Aristocraţilor nu le plăceà, şi cum dic, acel d. Secretar, ramura boerilor Jienĭ, a înduplecat pe cel de acum d. Administrator de l-a scos, puind pe unul ce fusese în Alexandria, şi carele până acì se socotià că el a îndărătnicit pe Alexandrenĭ. Orăşeniĭ, vĕdênd că d. Administrator dă prilej de neliniştire, n'aŭ primit, şi de nu mĕ întîmplam eŭ acolea pintre orăşenĭ, erà o aprindere mare, adecă eĭ cereaŭ să fie tot frate-meŭ, ca cel scos fără nicĭ o pricină, ci numaĭ după un capriţ; iar la din în potrivă rĕmân şi eĭ ca Alexandreniĭ. Vĕdênd că nu isbutesc, mi se pare c'aŭ plecat aceştĭ orăşenĭ cu protest către d. Ministru, o urmare de aprindere chiar în aceste vremĭ, când oameniĭ se silesc să potolească turburarea, nicĭ pricină să deà, şi să aducă lucrul la înfrăţire. Cum dic, Domnule General, de socotescĭ că volintiriĭ sînt de trebuinţă cât de mulţĭ, şi găsiţĭ cu cale a-mĭ îmbunătăţì arătarea, vĕ rog ordonaţi-mĭ de urmare. Pe dincolo, în Turcia, adică la Nicopoia, se aude că se adastă a veni o trupă de oştire turcească; am vĕdut că aŭ trecut şi vr'o patru ghimiĭ la deal spre Diiŭ, şi după înţelegere, se dice a fi fost tot cu oştire. Ar fi bine, D. General, ca trupele de volintirĭ ce se vor adunà de pe aicĭ, adică din Romanaţĭ şi Teleorman, să se pue la vr'o tabĕră maĭ aproape orĭ în Teleorman saŭ în Romanaţĭ, unde şi pentru îndestularea capitaleĭ, orĭ şi a lor, este maĭ înlesnicios, fiind producturile maĭ eftine şi aproape de morĭ, saŭ cum socotiţĭ, vĕ rog să ordonaţĭ de urmare, de sînt a vi-ĭ pornì acolo saŭ nu, eŭ m'aşĭ fi înţeles şi cu d. Ioan Arcescu, însă lipsesce de la residenţă la Bucurescĭ, fiind bolnav de mână, ca să se caute. Dintre dorobanţiĭ acesteĭ plăşĭ rĕmăsese aducĕtorul Pavel Dorobanţul, şi fiind neapĕrată şi delicată trebuinţă, prin înţelegere cu d. Arcescu mi l-a lăsat. Acum, după punerea la cale a d-v., mi se cere, pe care mĕ rog a mi-l lăsà, căcĭ cu nisce păcătoşĭ de vătăşeĭ anevoie mĕ slujesc, şi maĭ vârtos acum, când graniţa rĕmâne fără militarĭ, căcĭ se ridică după punerea la cale a d-luĭ General al oştirilor.

Salutare şi frăţie.

Islaz.

I. Bunescu.

În dos:

Dreptate, Frăţie.

D. D. Căpitan-General al dorobanţilor, al tutulor oştirilor neregulate şi Inspector al gardeĭ naţionale din România Gheorghe Magheru.

No. 1.824.
1848
Sept. 7.

Scrisoarea luĭ Guy François către Generalul Gheorghe Magheru.

(Orig. Acad.)

Dreptate, Frăție.

Domnule General,

Subt-scrisul am servit doĭ-spre-ḑece anĭ în miliție, am fost în două bătăliĭ, subt comanda luĭ Napoleon și a luĭ Ludovic, doĭ generalĭ aĭ Franțeĭ. Și pentru norocitele mele isbânḑĭ am și atestaturĭ de ondrofițer, dar pentru că acum mĕ aflu în faimoasa Valachie și pentru că am un mare zel de a fi între progresițiĭ eĭ soldațĭ, rog pe Domnia-voastră de a fi primit și eŭ între braviĭ d-tale soldațĭ, în ce calitate te veĭ milostivì Domnia-ta, maĭ vârtos căcĭ eŭ sciŭ și să comandez. Tot de odată, te maĭ rog ca să binevoițĭ, cu întoarcerea aducĕtoruluĭ, să mĕ onorațĭ cu o ordonanță din parte-vĕ, spre rĕspuns, ca să sciŭ ce urmare să fac.

Salutare și frăție.

Islaz.

Guy François.

No. 1.825.
1848
Sept. 7.

Articol din „Poporul Suveran". No. 25. 1848. 7. IX.

Sosind în capitala Bucurescĭ și prin unele județe vestea că Excelenția Sa Suleiman Pașa este chemat la Constantinopole, și că în locu-ĭ sosesce un alt Comisar, popolul s'a sculat în mulțime și s'a pornit către Giurgiŭ, unde Joĭ, la 2 Septemvrie, la 5 ore după prânz, s'a înfățișat la Excelenția Sa Suleiman Pașa arătându-ĭ a sa recunoscință de justiția cu care a cercetat causa română, de binevoința paternă cu care a înfățișat vointele Augustuluĭ nostru Suzeran către credincioșiĭ sĕĭ supușĭ, și rugându-l ca și la Constantinopole să nu înceteze de a lucrà în spiritul convicțieĭ ce a dobândit despre dorințele națieĭ, de drepte și legiuite reforme, precum și în credința sa către Augustul sĕŭ Suzeran. După aceea ĭ-a poftit o călătorie fericită.

La care E. S. Suleiman Pașa a rĕspuns cu mișcare, încredințând pe popol că va stăruì pe cât va puté pe lângă Tronul împĕrătesc, ca să le întărească cererile Națieĭ române.

Popolul a cerut să se înfățișeze și la E. S. Fuad Efendi ca să-l felicite de venirea sa între noĭ și să-ĭ arăte dorințele națieĭ întregĭ.

E. S. Fuad Efendi sosise la Giurgiŭ, la 8 ore dimineaţa şi, fiind obosit de drum, nu a putut primì deputaţia.

No. 1.825. 1848 Sept. 7.

A doua ḑi, pe la 9 ore, E. S. Suleiman Paşa a eşit a se ambarcà pentru Constantinopole între aclamaţiile unuĭ popol de maĭ multe miĭ săteni şi orăşenĭ.

Când se depărtase cât-và din port, artileria rĕspunse cu salve numeroase la entusiasmul popoluluĭ român.

După aceea, tot popolul se îndreptă la locuinţa E. S. Fuad Efendi, unde după ce-l felicită de venire, şi făcù urărĭ în sănătatea M. S. Sultanuluĭ, cerù cu stăruinţă a i se primì următoarea adresă:

(Urmează Adresa poporuluĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ către Fuad Efendi. A se vedé No. 1.757.)

Trimisul Î. Porţĭ, vĕḑênd stăruinţa popoluluĭ, primì hârtia ce-ĭ înfăţişà această deputaţie de miĭ de oamenĭ, şi rĕspunse că o va luà în băgare de seamă şi că rĕspunsul îl va aduce când va venì în Bucurescĭ, ceea ce va fi peste puţine ḑile.

„Vestitorul Românesc“ s'a grăbit a ne maĭ însciinţà că E. S. Generalul rus Duhamel a sosit la Giurgiŭ, Vinerĭ seara.

Articol din „Pruncul Român“. No. 37. 1848. 7. IX.

No. 1.826. 1848 Sept. 7.

Ḑiua de erĭ, 6 Septemvrie, este una din acele ḑile memorabile, carĭ rĕmân neşterse în analele ţĕriĭ; este o ḑi de sĕrbătoare în epoca revoluţieĭ noastre, precum a fost şi ḑiua de 15 Iunie.

Popolul, aflând că vrăjmaşiĭ Românieĭ ar voì să ne impue iarăşĭ Regulamentul, acea legiuire, care în timp de 17 anĭ făcuse nenorocirea ţĕriĭ, se adună de dimineaţă, la 11 ore, la Ministerul din Afară, şi cerù arderea şi anatemisirea Regulamentuluĭ. O deputaţie fu trimisă la Locotenenţa Domnească, arătând dorinţa popoluluĭ şi cerênd Regulamentul, atât manuscrisul original, cât şi toate exemplarele tipărite, de la toate Ministeriile. Cu dînsele (puse în pat de mort şi învĕlite cu postav negru), cu stindardele tricolore, şi în cap cu musica militară, care cântà un marş de îmmormîntare, popolul se duse în curtea Prea Sfinţieĭ Sale Mitropolituluĭ. Pe unde trecea cortegiul funebru, glasul de aramă al clopotelor anunţă creştinilor osânda de moarte a vinovatuluĭ Regulament. O deputaţie aleasă din popol intrà la Prea Sf. Sa şi-ĭ arătă dorinţa obşteĭ; în vremea aceea se făcù în mijlocul curţiĭ o clăditură de lemne şi toate pregătirile pentru ardere, subt privigherea dd-luĭ C. Boliac, C. Aristia şi a câţĭ-và gardiştĭ naţionalĭ. Apoĭ d. I. Brătianu,

No. 1.826. 1848 Sept. 7.

care se suise în balcon, luă parola și, printr'un cuvînt improvisat, arătă poporului importența actului ce erà să săvârșească; după dînsul vorbì d. Boliac în numele popolului, manifestând că toți de obște doresc ca, prin arderea acestor exemplare, să-și arate voința de a se nimicì pentru tot-deauna Regulamentul. Pe urmă Prea Sfinția Sa Mitropolitul eșì în balcon și, dând popolului binecuvîntarea, întrebă ce este cererea luĭ. Toțĭ într'o glăsuire îĭ rĕspunseră: „Să se ardă Regulamentul și Arhondologhia!“ Prea Sfinția Sa atuncĭ dete voie să se facă acest auto-da-fe. Un om din popol, un țĕran, fu ales să săvârșească acest act solemnel. Țĕranul a fost acela care a pătimit maĭ mult de Regulament, el, maĭ mult decât orĭ-care altul, a fost apĕsat de legiuirile cuprinse într'însul, el dar aveà drept maĭ mult decât orĭ-care alt cetățean să puie întâiŭ mâna la destrucția acestuĭ cod al sclavieĭ. Țĕranul ardică în sus Regulamentul și-l aruncă în foc, unde flacăra — ca animată de spiritul popoluluĭ—il mistuì cu ardoare, iar cenușa se ardică neagră în aer și se risipì în vînt; peste ḑece miĭ de mânĭ aplaudară, peste cincĭ miĭ de glasurĭ exprimaŭ bucuria și mulțumirea popoluluĭ; după Regulament se arse și catastișele rangurilor (Arhondologhia), și apoĭ popolul cerù ca părintele Mitropolitul să afurisească Regulamentul. Prea Sfinția Sa, îmbrăcat cu patrafilul și cu crucea în mână, pronunță atuncĭ cuvintele următoare: „Întăresc jurămîntul ce l-am făcut la 15 Iunie în Câmpul Libertățiĭ pe Constituție, și anatemisesc Regulamentul ce l-am ars, atât cel de la 1832, cât și a doua ediție, precum și toțĭ aceia ce ar maĭ voì să-l reînființeze saŭ să domnească după legiuirile luĭ, și binecuvintez popolul creștin al Țĕriĭ-Românescĭ.“ Cât ținù acest act solemnel, tot popolul erà cu capul gol în genunchĭ. Iar după sfârșirea luĭ, musica militară cântà Marseillesa.

Atuncĭ, după cererea popoluluĭ, Prea Sfinția Sa redigiă și subscrise următorul act, ca toțĭ locuitoriĭ țĕriĭ să se însciințeze despre aceasta:

(Urméză Publicațiunea Mitropolituluĭ Ungro-Vlachieĭ către popor. A se vedé No. 1.813.)

Popolul, eșind din curtea Prea Sfințieĭ Sale cu musica ce cântà acum marșul național, se duse sus pe dealul Mitropolieĭ, unde d. Brătianu citì în auḑul tutulor documentul de maĭ sus; apoĭ din monumentul clădit spre pomenirea înființăriĭ Regulamentuluĭ se scoaseră tablele de alamă și se dărîmară. Iar de acolo, tot popo-

(Caricatură. — După o litografie contemporană făcută la Paris.)

ARDEREA ARCHONDOLOGIEĬ ŞI A REGULAMENTULUĬ ORGANIC LA FILARET LA 6 SEPTEMVRIE 1848.

lul se întoarse cu musică la palat, de unde se retrase fie-care în cea maĭ mare liniște.

No. 1.826. 1848 Sept. 7.

Peste putință a descrie cine-và entusiasmul care animà pe toțĭ de obște, buna rânduealǎ și religioasa tăcere, când Prea Sfinția Sa pronunță anatema; toțĭ îngenunchiațĭ în mijlocul noroiuluĭ, cu capul gol, cu toate că plouà. Un popol atât de creștin, un popol atât de brav, atât de statornic în hotărîrea luĭ, cu încrederea luĭ în Dumnedeŭ, cu voința luĭ neclintită, nu poate perì! Popolul român va eșì triumfător din toate ispitele, din toate cercările, căcĭ Dumnedeŭ este cu popolul român.

Fiind-că atât Regulamentul cât și Arhondologhia s'aŭ ars și nu maĭ există, fiind-că nicĭ boerĭ, nicĭ boerie nu maĭ poate fi, redacția „Prunculuĭ Român", încredințat că nicĭ un Român nu maĭ poate dorì ceea ce s'a afurisit și anatemisit, invită pe toțĭ cetățeniĭ (foștĭ boerĭ) să trimiță diplomele lor la redacție, ca adunându-se să se ardă, precum s'a ars și Arhondologhia. Numele lor se vor publicà, ca să scie lumea pe toțĭ aceia ce cred că numaĭ rangurile eraŭ singurul lor merit.

Notă din „Popolul Suveran". No. 25. 1848. 7. IX.

No. 1.827. 1848 Sept. 7.

Astădĭ, la 2 ore după amiadĭ, popolul în număr de maĭ multe miĭ s'a înfățișat la Locotenența Domnească, cerênd cu stăruință a li se da Regulamentul și Arhondologhia, două cadavre a două idre ce expiraseră de treĭ lunĭ. Luându-le, se duseră în curte la P. Sf. S. părintele Mitropolitul, care binecuvîntă cererea popoluluĭ și comandă a se arde, afurisind tot de odată, după unanima voință a popoluluĭ, pe toțĭ câțĭ vor maĭ dorì și vor maĭ cere Regulamentul. În puține momente, aceste două marĭ leșurĭ se prefăcură în cenușă, în cântarea musiciĭ de îngropare, și cenușa lor fu spulberată în vînt. Popolul de acì se duse pe dealul Mitropolieĭ, de unde smulse inscripțiile de aramă după piedestalul cadranuluĭ solar, ce eraŭ făcute spre memoria infamuluĭ Regulament.

Corespondență din Bucurescĭ către „Gazeta de Transilvania." No. 75. 1848. 13. IX.

No. 1.828. 1848 Sept. 7.

Fiind-că diligența a ajuns erĭ târdiŭ, cu caiĭ obosițĭ de drumul cel prea îngreunat, după ploile de treĭ dile, nu pleacă până astădĭ la 11 ore.

Erĭ, pe la 12 ore, cetățeniĭ Capitaleĭ adunațĭ sub stindardele

No. 1.828. 1848 Sept. 7. tricolore, plecară la palatul vechiŭ, de acolo, în urma bandeĭ militare, se duseră la Curtea administrativă, luară originalul Regulamentuluĭ manuscript și pe cel tipărit, și legat în aur, ca o Evanghelie, luară și arhontologia (registrul, în care eraŭ trecute rangurile, caftanele și diplomele boerescĭ), le puseră pe patul de mort, învělite în pânză neagră; banda cântà jale, și luară podul Mogoșoaeĭ în lung spre S. Sa Părintele Mitropolit, iar în dreptul Consulatuluĭ rusesc steteră, ca când ar fi tămâind pe rěposațĭ. De acì intrară drept în curtea Mitropolituluĭ. Mitropolitul eșì în balcon, îmbrăcat în sfită, cu crucea în mână, împărțind anateme, atât rěposatuluĭ Regulament, pe care-l așteptà rogul, cât și celor ce vor maĭ dorì și vor maĭ umblà după Regulament, care a fost temniță fisică și morală a popoluluĭ. Într'aceea popolul gătise un foc bun, le puse pe foc, și le întoarse până când nu maĭ vědù decât cenușa lor.

După aceste toate, popolul îșĭ aduse aminte că pe dealul Mitropolieĭ este un monument ridicat în memoria introduceriĭ Regulamentuluĭ în Țeara-Românească. Pe patru laturĭ ale monumentuluĭ eraŭ alipite patru table marĭ de pieatră neagră, în carĭ erà săpat în cifre slavoane, în limba rusească și română: anul, luna, ḑiua și domnia provisorie a luĭ Kisselef, subt care s'a introdus Regulamentul, firesce în limbagiul cel maĭ șerpuitor, care atestà tot odată despotismul cel mare ce a influențat atuncĭ. Pe acest monument erà așezat un tun ce, prin puterea concentrăriĭ raḑelor solare, se descărcà, și cu asta anuncià mieḑul ḑileĭ. Popolul alergă acolo, dete tunul la o parte, dărîmă monumentul, și tablele le sfărmă în bucățĭ. Asta este memoria ḑileĭ a 6-a a luniĭ Sept., a. 1848. Arderea tronuluĭ luĭ Ludovic Filip în Paris fu încă un manifest înaintea popoarelor și a lumiĭ întregĭ; dar n'are de a face cu manifestul nostru de erĭ. O cutezare grandioasă din partea Românilor, dar tot odată bravă. Urmările încă vor fi grandioase în orĭ-ce înțeles. Să fie; căcĭ Româniĭ sînt oamenĭ resoluțĭ. Eĭ, cu toate întreprinsele lor, arătară Europeĭ că merită libertate. Aicĭ e vorba de autoritatea a 2 puterĭ marĭ, și încă una mare.

M.

No. 1.829. 1848 Sept. 7.

Articol din „Popolul Suveran". No. 25. 1848. 7. IX.

Noĭ nu cunoascem încă carĭ sînt instrucțiile nouluĭ Comisar turc, ce sosì la Giurgiŭ, și la a căruĭ întîmpinare purcese maĭ multe miĭ de oamenĭ. Dar scim foarte bine că orĭ-care ar fi întinderea

acelor instrucţiĭ, nu poate să ne înspăimînte, fiind-că ne aflăm subt apĕrarea tractatelor luĭ Mircea şi Vlad V, tractate ce ne dă dreptul de autonomie, tractate pe carĭ Înalta Poartă nu poate să le arunce, fără a aruncà asemenea şi legătura ce ne ţine de Imperiul otoman.

No. 1.829. 1848 Sept. 7.

Este însă aceasta de observat: poate Înalta Poartă să dică că va recunoasce orĭ-ce modificaţie în instituţiile noastre interioare; însă nu prin revoltă, ci prin aprobarea uneĭ adunărĭ generale.

De aicĭ nasc atuncĭ două chestiĭ, adică: dacă acea Adunare generală se înţelege adunătura generală de tot ce se află maĭ corupt în ţeară, şi care subt regimul trecut ajunsese rîsul copiilor, saŭ o adevĕrată Adunare naţională, aĭ căreĭ deputaţĭ să representeze toate clasele? Dacă e vorba pentru cea dintâĭ, va să dică că voesce a ne impune Regulamentul, şi atuncĭ fie-care Român va înţelege că acela de la care vine, prin mijlocire, această impunere, doresce ca turburările să nu se curme nicĭ odată în Ţeara-Românească, va înţelege asemenea cine poate a profità când România s'ar aflà în eterne perturbaţiĭ. A doua chestie ni se pare încă absurdă, fiind-că dacă două milioane şi jumătate de Românĭ cer reformele despre carĭ este vorba, nu maĭ trebue Adunarea naţională ca să le legitimeze, cel puţin nu avem exemplu nicăirĭ; ci trebue o Adunare constitutuantă care, primind basele reformelor, ast-fel cum sînt, să formeze un statut în care să le desvolteze şi să le modifice după timp şi trebuinţă.

Aceasta este părerea tutulor Românilor, aceasta este voinţa a două milioane şi jumătate de oamenĭ, ce aŭ manifestat-o şi o vor manifestà la trebuinţă; în sfârşit, acesta este glasul necesităţiĭ uneĭ naţiĭ, ce nimenĭ nu a supus-o cu sabia, şi care a ridicat glasul eĭ către Poartă ca să-ĭ recunoască trebuinţele, şi nu silită de nicĭ un tractat, ci numaĭ povĕţuită de simtimentele sale de respect către graţiosul sĕŭ Suzeran.

„Compte-rendu (samă) de lucrarea Comisieĭ deputaţilor sătenĭ şi proprietarĭ." Articol de I. Ionescu din „Popolul Suveran". No. 25. 1848. 7. IX.

No. 1.830. 1848 Sept. 7.

Compte-rendu (samă) de lucrarea Comisieĭ deputaţilor sătenĭ şi proprietarĭ.

Chemat de Locotenenţa Domnească pentru a lucrà în comisia alcătuită din deputaţiĭ proprietarĭ şi sătenĭ, aleşĭ din toată Ţeara-

No. 1.830.
1848
Sept. 7.

Românească, cu scop de a deslegà problemul proprietățiĭ, am primit o asemenea sarcină grea, și pentru a rĕspunde la apelul făcut, mĭ-am înoit puterile cu duhul proclamațieĭ și m'am pus pe calea dreptățiĭ și a frățieĭ, trasă de autoritatea ce a deschis lucrările Comisieĭ.

Materia de desbătut nu-mĭ erà străină, principele deslegăriĭ problemuluĭ le avem așternute pe hârtie și comunicate la câțĭ-và amicĭ sincerĭ. Timpul sosise și ocasiunea mi se înfățișă ca să se lumineze deputațiĭ de ideile ce ne pot ajutà, de ideile de carĭ trebuià să se convingă, de ideile carĭ, primite în unanimitate, să poată slujì în redacția proiectuluĭ de lege ce aveam misiune a înființà.

Schița proiectuluĭ de lege erà următoarea:

1. Pentru a consolidà respectul la persoane, trebuià ca munca să fie liberă, ca clăcașiĭ să se emancipeze și săteanul să aibă libertatea munciĭ și dreptul la muncă.

2. Pentru a consolidà respectul la proprietate, pămîntul, ca instrumentul cel maĭ de căpetenie al producțiuniĭ bogățiilor, trebuià să fie asigurat, proprietatea trebuià să fie sfîntă și cunoscută de bogăție soțială.

Toată lumea poate vedé în prescriptele-verbale, tipărite în Monitor, lupta ce am avut, când cu deputațiĭ proprietarĭ, carĭ nu voiaŭ a sfințì dreptul și libertatea munciĭ, când cu deputațiĭ clăcașĭ, carĭ nu voiaŭ a sfinți dreptul și libertatea proprietățiĭ pămîntuluĭ. În această luptă însă am învins și în unanimitate s'aŭ declarat de sfinte aceste două drepturĭ, de sfinte aceste două principe, de libere aceste două base ale proiectuluĭ de lege ce aveam a redigià. Dobândirea acestuĭ resultat erà împedicat de Regulament, de această șartă în care este vĕrsat cu îmbelșugare veninul omorîtor naționalitățiĭ noastre, veninul vrajbeĭ și al răsboiuluĭ celuĭ dintre noĭ, care să ne sgudue în orĭ-care minut pacea și dreptatea, veninul acela care, punĕnd în mișcare patimile noastre, să le poată solicità de a se ivì spre a fi îngheţate și înlemnite odată pentru tot-deauna, în paguba certătorilor și în folosul împăciuitoruluĭ. Pe acest Regulament l-am scărmănat, am scos din el la iveală tot secretul sĕŭ, și atât săteniĭ, cunoscĕnd robia în el, cât și proprietariĭ, cunoscĕnd abusurile introduse prin el, aŭ ales aceea ce este național al nostru, adică libertatea și respectul munciĭ și a pămîntuluĭ, lepĕdând aceea ce este străin de noĭ, adică legătura silită și asupritoare, pusă între muncă și pămînt.

No. 1.830.
1848
Sept. 7.

3. Tocmeala de bună voie a rĕmas pe viitorime principul de a pune în activitate munca și pămîntul în folosul tuturora.

Până aci lucrurile se realisară întocmaĭ, după cum le întocmisem, toțĭ se învoiră cu aceste treĭ principe, nimenĭ nu puteà să aibă vre-un cuvînt de pricinuire. Cuvîntul, cu toate acestea, se ivì din partea unuĭ representant al aristocrațieĭ feudale din veacul trecut, al unuĭ seigneur de village, însă atât feudalitatea cât și senioria, fiind potricălită de rugina ce le-a nimicit, aŭ fost din noŭ bombarduite din toate părțile de către deputațiĭ sătenĭ carĭ cu crucea în mână făceaŭ să piară, să se stingă dinaintea lor orĭ-ce piedică, și așà Dreptatea triumfà pe pămînt. Fiiĭ întunericuluĭ aŭ început a lucrà pe subt pămînt, lucrările lor isbucniaŭ în palatul seanțelor prin maĭ multe cratere, în carĭ neputând scoate atâta lavă cât să astupe, să ardă și să mistuească ca și pe altă Pompei, formată aci din inimile creștine ale Românilor, părăsì locul, lăsă câmpul unde eraŭ trimișĭ ca să se lupte pentru a se înfrăți. Această faptă se vede în prescriptele-verbale cu toate fasele. Neclintit din planul meŭ, încuragiat de adesiile la Constituție, rostite și tăcute din partea tuturor deputaților, cu partea întâia a articoluluĭ 13 din Constituție, „emancipația clăcașilor", adoptată, pășiĭ maĭ departe.

Soțietatea asigurează dreptul proprietățiĭ cu condiția eșită din pactul soțial, de a subordinà fie-care proprietar interesul sĕŭ particular interesuluĭ public, și din acest temeiŭ, soțietatea, Statul, ca representant al interesuluĭ tuturor, are drept a cere de la particularĭ sacrifițiĭ atât de marĭ, pe cât este de mare și garanția soțială de care îĭ face să se bucure, prin urmare:

4. Principul expropriațieĭ, în folosul bineluĭ public, l-am asvârlit în sînul adunăriĭ cu toată puterea, nu numaĭ de interes public, dar și de interes național, moral și religios.

5. Adaoge că am făcut aplicația acestuĭ princip în chestiunea proprietățiĭ, așezând că împroprietărirea clăcașuluĭ este un cas de interes public, și apoĭ vĕ vețĭ da cuvîntul pentru care ședințele noastre trebuiaŭ să fie tempestuoase. Toate logomachiile, toate tertipurile, toate amenințările aŭ fost întrebuințate în potriva acestuĭ princip, care în sfârșit se primì cu felurite condițiĭ, și resultatul a fost că săteanul trebue să se facă proprietar. La calomnia că săteanul este învitat la omorurĭ, rĕspundeam cu pacea și frăția. La calomnia că săteanul este solicitat de comunism, săteniĭ toțĭ rĕspundeaŭ cuvîntul de rĕscumpĕrare, săteniĭ în sfârșit s'aŭ convins că Constituția este în paguba nimuluĭ, și că de interesul lor este

No. 1.830. 1848 Sept. 7.

să se rĕscumpere și aŭ și hotărît să se și rĕscumpere cu baniĭ lor, batăr de șĭ-ar vinde și cenușa din vatră! Cine va cetì prescriptele-verbale, în carĭ se desbătù acest princip, nu poate să nu fie ridicat în fiertatea sa de Român, vĕḑênd atâta bunătate și umanitate în inima săteanuluĭ român. Deputațiĭ proprietarĭ, în loc să întindă mâna frățească și dreaptă din partea lor, în loc să caute garanția venituluĭ lor, caută scăpare, întrebând dacă expropriația este silită și îndatoritoare. Deputațiĭ sătenĭ aŭ cumpĕnit gravitatea acestor două cuvinte, și a doua ḑi, în cuvintele lor nu vedeaĭ decât umilință, libertate, rugăminte de a-ĭ împroprietărì, strigând că nu cu sila ci de bună voie, că nu este îndatoritoare expropriația, ci de interesul amânduror părților, fiind-că nicĭ proprietariĭ, fără sătenĭ, nicĭ săteniĭ fără proprietarĭ nu se pot înavuțì; și că toată bogăția ese în țeara Românuluĭ din brațele sătenilor! Din brațele acelor carĭ acum cer milă și dreptate, și cu baniĭ în mână cer pămînt pentru hrana lor și a vitelor lor.

Nu sciŭ ce efect a produs explosia acestor simtimente țĕrănescĭ. Atât sciŭ că eŭ am început a mĕ vedé însăgetat cu felurĭ de calomniĭ. Focul mĕ încinse din toate părțile, nimenĭ nu întervenià, dușmaniĭ și amiciĭ ațâțaŭ să stingă, saŭ să aprindă răsboiul civil, ochiĭ lor eraŭ ațintațĭ asupra mea ca asupra unuĭ ațâțător de vrajbă, și calomnia merse până acolo, cât mĕ numiră străin. Străin? Eŭ străin, în sînul națieĭ mele! Eată aceea ce mĭ-a sfâșiat inima! Eram disperat când mĕ gândiam la grozava rĕspundere ce pică asupra capuluĭ meŭ. Nu că doară îmĭ păsà ce-và de dînsul, capul meŭ erà jertfit națieĭ! Cu ramura de măslin în mână, căḑuĭ sub osândă, și eată că mĕ vĕḑ și tras la a mĕ explicà înaintea tinerimeĭ de către o persoană care, provocând explicațiĭ, insinuă și bănueala asupra lucrăriĭ cuprinse în cele cincĭ articole de maĭ sus. Clubul regenerațieĭ a ascultat exposiția ce am făcut a lucrărilor pentru consolidarea revolutieĭ în articolul proprietățiĭ, și în loc să mĕ osândească, mĭ-a întins mâna de frate și a doua ḑi, în seanța comisieĭ, amenințată de disoluție, vĕḑuĭ asistând pe aceĭ ce se retraseră, ba încă și acel ce spusese clubuluĭ că șĭ-a dat demisiunea de deputat proprietar, luându-șĭ obicĭnuitul sĕŭ loc în ședință. Munca liberă, proprietatea respectată, tocmeala de bună voie adoptată, împroprietăria clăcașuluĭ cu despăgubire neîmpedecată, toate acestea ne aduceaŭ și la cătimea de pămînt ce pot da proprietariĭ, precum și la aceea ce cer săteniĭ. Las de pomenit hărăzirile ce aŭ urmat la întâetatea sătenilor și proprietarilor în rĕspunsul la aceste întrebărĭ.

6. Punctul cătimeĭ l-aŭ deslegat întâiŭ sătenii, cerênd 16, 14, 11 şi 8 pogoane de pămînt, în felurite părţĭ ale ţěriĭ, proprietariĭ se îngrijaŭ de suma banilor ce li se face să ieà, în sfârşit dintre d-lor aŭ eşit patru deosebite păreri şi vestea încă şi de alte păreri. Materia cătimeĭ se desbătù, deputaţiĭ proprietarĭ iară se apucă de dat la o parte, străine duhurĭ zădăriaŭ, larma cresceà, pretenţiile se înţepeneaŭ, Şeful poliţieĭ mě blamă de părtinitor în recapitularea discuţieĭ şi în funcţia mea. Da, aceste cuvinte nu sunaŭ pentru întâia oară în urechile mele. La tot principul ce puneam, mě vedeam osţilând între douě osânde, astădĭ mě osândiaŭ deputaţiĭ săteni şi repulsia mě împingeà în ideia lor cu osţilaţia în partea proprietarilor, mâne mě osândiaŭ deputaţiĭ proprietarĭ şi repulsia ce daŭ osţilaţieĭ mě puneà în ideia lor în partea sătenilor, a treia ḑi însă atracţia şi repulsia mě aduceaŭ în centrul gravităţiĭ, osţilaţiile încetaŭ, lucrurile sosiaŭ în echilibria lor cea dreaptă, şi principul se adoptà în unanimitate; iară eŭ continuam osţilaţiile în alt princip. În principul cătimeĭ, în seanţa aceasta dintâĭ, toţĭ mě osândiaŭ împingêndu-mě în partea sătenilor. Discuţia rěmase a se continuà în şedinţa viitoare şi eşiĭ din sală cu ochiĭ plinĭ de lacrămĭ, dară cu cugetul liniştit.

Noaptea aduce sfat, ḑice Francesul, seanţa se deschise a doua ḑi, tocmeala începù a se sbate şi pretenţiile maĭ scăḑură, atât dintr'o parte cât şi dintr'alta. Săteniĭ maĭ se pogorîseră la ḑece pogoane ale Regulamentuluĭ, când proprietariĭ daŭ vatra satuluĭ spre a se înfiinţà comuna; iar unul din eĭ se suì cu datul până la şease pogoane. Acum eram pe calea statorniciriĭ, echilibreĭ, pacea nu erà departe, inima-mĭ băteà de bucurie, věḑênd că se apropie şi adoptarea principuluĭ cătimeĭ, când eată Locotenenţa Domnească se pune între trecut şi închide marşa lucrărilor. Treaba mea nu este ca să dovedesc de aŭ făcut bine saŭ rěŭ, eŭ tot ce pociŭ face într'această întîmplare, este să-ĭ mulţumesc pentru precurmarea atâtor necazurĭ şi oboselĭ, ce-mĭ ocupaŭ chiar ceasurile de repaos ale nopţiĭ. Mĭ-am dat seama de cele ce am făcut până acì, acu nu-mĭ rĕmâne decât să vě trag o aruncătură repede de ochiŭ asupra capětuluĭ lucruluĭ ce am fost început, şi care este cuprins în următoarele punturĭ :

7. Cultura mare englesă pentru boerĭ, cultura mică francesă saŭ flamandă pentru ţěranĭ, pe orĭ-care moşie a ţěriĭ.

8. Aşezarea pe fie-care moşie de un numěr de clăcaşĭ în proporţie cu întinderea eĭ şi cu scopul exploataţieĭ.

No. 1.830.
1848
Sept. 7.

9. Rărirea de bună voie a clăcaşilor înghesuiţĭ la munte, spre colonisaţia moşiilor nelocuite, din vale, unde rĕscumpĕrarea pămîntuluĭ le va fi maĭ priincioasă.

10. Determinarea calităţiĭ feluritelor pămînturĭ şi a cătimeĭ de moşie ce trebue a se lăsà spre chiverniseala sătenilor, precum şi fixarea preţuluĭ, prin expertise, după împrejurările locale ale fiecăreĭ moşiĭ din fie-care judeţ.

11. Darea în stăpânire a pămîntuluĭ clăcaşilor, cu condiţiile asiguritoare integrităţiĭ parceleĭ fie-căruia şi comuneĭ satuluĭ, precum şi garanţia hotaruluĭ de integritate a pămîntuluĭ rĕmas proprietaruluĭ.

12. Obşteasca hotărnicie a proprietăţiĭ boerilor şi ţĕranilor, şi înscrierea atât a valoriĭ lor de folosinţă şi de schimb, cât şi a obligaţiilor pasive ce gravează proprietatea fie-căruĭ, în cartea cea mare a Statuluĭ, după sistemul prusian, cu scop de a slujì şi pentru înfiinţarea credituluĭ public, ipoteceĭ şi Bănciĭ Naţionale.

13. Înfiinţarea datorieĭ publice pentru fondurile rĕscumpĕrate, determinarea chipuluĭ amorţiriĭ eĭ şi a timpuluĭ în care să se efectueze, şi înlesnirea prefaceriĭ în valoare de circulaţie saŭ în banĭ, orĭ-când ar avé trebuinţă proprietarul de a face aceasta, trecênd dreptul de capital şi rentă către altă faţă.

14. Guvernul pus în mijloc, între proprietarul creditor şi clăcaşul datornic, Guvernul garantuind plata proprietaruluĭ în munca şi proprietatea clăcaşuluĭ emancipat.

15. În Guvern, un Minister de agricultură representează interesul proprietarilor boerĭ şi ţĕranĭ, însărcinat cu scoaterea şi efectuarea valoriĭ pămîntuluĭ dat sătenilor, un Minister, care să organiseze agricultura, să soliciteze progresurile eĭ prin soţietăţĭ agricole, inspectorĭ-inginerĭ agricolĭ şi ferme modele.

16. Transacţia de la sistemul de astădĭ al agriculturiĭ, intemeiat pe Regulament, la acel sistem de cultură intemeiat pe basele Constituţieĭ este necesară, determinarea formelor eĭ.

17. În cursul transacţieĭ, asigurare de venitul de faţă al proprietarilor şi închezăşluirea de sporirea venituluĭ viitor al culturiĭ marĭ şi micĭ.

18. În transacţie, oare Guvernul nu poate plătì cu munca săteanuluĭ datoria luĭ pentru pămînt? De se va adoptà acest princip, Guvernul ar puté luà munca, ceĭ ce ar avé nevoie de dînsa ar puté să o negoţieze la bursă, de unde, prin o simplă formalistă, să o poată cumpĕrà arendaşul saŭ proprietarul. Guvernul, prin Ministerul sĕŭ de agricultură, să ţie socoteală lămurită atât

a celuĭ ce dă, datornic fiind, cât şi a celuĭ ce iea, creditor fiind. No. 1.830 1848 Sept. 7.

19. Guvernul, în tot anul, balanţează socotelile fie-căruia, şi după trecere de patru anĭ, saŭ a timpuluĭ transacţieĭ, le soldează, desfiinţând şi transacţia, şi lăsând agricultura de a merge pe calea ce în acest timp ĭ-a pregătit-o, asigurând viitorul eĭ în lumina oamenilor formaţĭ în fermele modele, şi în deprinderea practică, cu uneltele şi maşinile agricole, a argaţilor şi ipistaţilor.

20. Dacă în timpul transacţieĭ cu munca sătenilor şi cu baniĭ lor, Guvernul n'ar puté istovì plata pămîntuluĭ rĕscumpĕrat, atuncĭ o iea asupră-şĭ de a o rĕspunde din contribuţia datornicilor.

21. Guvernul poate ocupà timpul clăcaşilor earna, în cărăturĭ de producte la deposite din porturile comerţiale ale ţĕriĭ, şi valoarea acesteĭ muncĭ eşind de la creditează a conteĭ săteanuluĭ, trece la debitează a conteĭ proprietaruluĭ.

22. Tot mecanismul rĕscumpĕrăriĭ pămîntuluĭ clăcaşuluĭ este întemeiat pe speţialitatea ingineruluĭ, a contabiluluĭ, şi în inţeleapta cumpĕnire a Ministeruluĭ de agricultură, însărcinat de a supune Constituanteĭ şi toate legile de poliţie rurală.

Eată proiectul ce mi-l închipuisem, când am primit asupră-mĭ însărcinarea de a lucrà în deslegarea problemuluĭ proprietăţiĭ după Dreptate şi Frăţie, şi în paguba nimuluĭ. Am desbătut numaĭ 6 punturĭ din el, şi aţĭ fost martorĭ la suferinţele ce m'aŭ costat; aşĭ fi nesocotit această suferinţă şi în desbaterea celor-lalte şeaĭspre-ḑece punturĭ, fiind-că mĕ aflam faţă în faţă cu viitorul patrieĭ, pentru dînsul şi pentru toată Românimea de dincolo şi de dincoace de Milcov, aşĭ fi ambiţionat să aştern ideile desbătute în proiect de lege şi să le apĕr; dar cine m'a lăsat? Calomniile m'aŭ înăbuşit, descurajerile m'aŭ învins, şi încetarea Comisieĭ cu bănueală a pus pecete la tot planul meŭ, pe care îl şi părăsesc.

I. Ionescu.

Adresa No. 5.371 a Administraţiuniĭ de Vlaşca către Ministerul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Româneşcĭ.

No. 1.831. 1848 Sept. 8.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Dreptate, Frăţie.

Domnule Ministru al trebilor din Năuntru,

Desluşirea ce cereţĭ cu ordinul No. 6.295 este că Administraţia a slobozit aceĭ banĭ din dăjdiile următoruluĭ trimestru Iulie,

No. 1.831. 1848 Sept. 8. prin ordinele mele către secretar, nu d-luĭ Michail Abdulaidis, ci d. Anghel Melic, cel ce a fost orânduit în locul celuĭ dintâiŭ, în cele dintâĭ ḑile ale luniĭ luĭ August, precum vĕ veţĭ încredinţà din alăturatele aicĭ copiĭ, după adeverinţele sale, în No. de cincĭ. Acum dar rĕmâne ca să luaţĭ cuvenita înţelegere cu d. Ministrul Finanţelor, pentru ca să scaḑă Administraţia cu aceştĭ banĭ din dăjdiile trimestruluĭ Iulie.

Salutare şi frăţie.

Administratorul jud. Vlaşca, I. I. Filipescu.

Sec. 1-ĭ. Secretar, C Mănciulescu

No. 5.371.

(Resoluţie:) Desfăcut prin jurnalul Sfatuluĭ adm. extr. No. 61, după raportul Comisieĭ cercetăriĭ socotelilor Vistieriеĭ, şi trimis în copie pe lângă No. 7.508, Iulie 1, anul 1849.

No. 1.832. 1848 Sept 8.

Adresa No. 6.460 — 6.461 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Administraţiunile de Gorj şi Mehedinţĭ.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 269.)

La dd. Administratorĭ de Gorj şi Mehedinţĭ.

Prin decretul onorabileĭ Locotenenţe Domnescĭ, sloboḑit către d. Ministru Finanţelor, şi comunicat sub-iscălituluĭ prin adresa Domnieĭ-sale sub No. 3.427, regularisindu-se toate cele atingĕtoare de ţinerea pandurilor volintirĭ şi a dorobanţilor luaţĭ în slujbă sub comanda d-luĭ Căpitan-General Magherul, sub iscălitul face cunoscut d-tale, că pentru ceea ce se atinge de plata lefilor numiţilor pandurĭ, dorobanţĭ şi a tiştilor lor, să te înţelegĭ dumnea-ta cu d. Ministrul Finanţelor, carele a primit de la onorabila Locotenenţă cuvenitele instrucţiĭ.

Rosetti.

No. 6.460 Gorj.

No. 6.461 Mehedinţĭ.

La Mehedinţĭ: Aceasta va slujì drept rĕspuns la raportul d-tale cu No. 6.914.

No. 1.833. 1848 Sept. 8.

Ordinul de ḑi pe oştire No. 50.

(Arch. M. de Răsboiŭ. Condica de poruncĭ.)

Ordin de ḑi pe oştire.

. . . .

4. Asemĕnat hotărîriĭ încuviinţate de onorabila Locotenenţă, prin Decretul No. 492, obştit în Monitorul No. 15, şi potrivit cu

poftirea făcută Statuluĭ-major al oștiriĭ de către Ministrul din Lăuntru cu No. 6.286, urmând a se strînge a decea parte din leafă de la toțĭ amploiațiĭ Statuluĭ, bisericescĭ, țivilĭ, militarĭ, judecătorescĭ, cât și aĭ otcupurilor, ale cărora apuntamente se suie maĭ sus de 150 leĭ pe lună, pe două lunĭ, adecă Septemvrie și Octomvrie, vĕdêndu-se analogul din lună în lună, într'ajutorul incendiaților din Pitescĭ, cu focul întîmplat la 18 Avgust, se poruncesce tutulor Comandirilor de regiment și părțĭ, ca strîngênd aceștĭ banĭ de la dd. ofițerĭ și doctorĭ, după deslușirea de maĭ sus, să-ĭ trimiță odată pe toțĭ la Ștabul oștiriĭ, spre a se îndreptà după cuviință.

No. 1.833. 1848 Sept. 8.

Adresa No. 228 a Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Locotenența Domnească a Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Acad.)

No. 1.834. 1848 Sept. 8.

Din Câmpul luĭ Troian.

Dreptate, Frăție.

Onorabileĭ Locotenențe Domnescĭ.

Subt-însemnatul, ca unul ce a luat parte de la început la memorabila revoluție de la 9 Iunie, și care, ca Român, se interesează de patria sa, are onoare a rugà pe onorabila Locotenență a-ĭ împărtășì și luĭ purtarea ce o să ție în împrejurările grele, în carĭ se aflá acum țeara. Subt-însemnatul a audit, cu durere, rechemarea Ex. Sale Suleiman Pașa și ajungerea Ex. Sale Fuad Efendi în portul Giurgiuluĭ, împreună cu d. Duhamel, Comisar extraordinar al Rosieĭ. Subt-însemnatul nu poate sci cu ce intenție vin aceștĭ doĭ înalțĭ funcționarĭ; gândesce însă de a sa datorie a aduce aminte onorabileĭ Locotenențe jurămîntul ce a făcut pentru păzirea integră a nouĕlor instituțiĭ. El socotesce că nația, după ce cu mâhnire a vĕdut toate concesiile ce le-a făcut Guvernul de la 20 Iulie până acum, nu va maĭ suferì de loc altele nouĕ. Că el, care până acum a fost cel maĭ credincios supus către onorabila Locotenență, va fi și de acum înainte când Locotenența va fi tot aceeașĭ, când adică o va găsì-o statornică întru cele ce în fața țĕriĭ a decretat că va păzì. El se unesce dar cu nația și roagă pe onorabila Locotenență a păstrà onoarea națieĭ și a apĕrà până în sfârșit cele 21 articole pe carĭ a jurat tot Popolul român, împreună cu Ar-

No. 1.834. 1848 Sept. 8. chipăstorul și clerul român. Subt-însemnatul are convicția că și-a împlinit datoria sa de cetățean și de credincios al Guvernuluĭ sĕŭ, făcênd aceste arătărĭ și nu se îndoesce că onorabila Locotenență va sci să rĕspundă la toată dragostea și încrederea ce și-a pus într'însa toată Nația română. El sfârșesce, invitând pe onorabila Locotenență a nu se trage înaintea orĭ-căreĭ măsurĭ riguroase de natură a scăpà patria. Toate națiile cele maĭ civilisate, ne arată istoria, aŭ proclamat în vremĭ grele ca ale noastre legea marțială spre înfrînarea vîndĕtorilor de patrie Așà dar, pentru ca veninul rĕilor să nu corupă saŭ pe vre-uniĭ din braviĭ noștri soldațĭ, saŭ din popul, subt-însemnatul crede că ar fi de neapĕrat ca Legea marțială să fie proclamată cu cât maĭ în grabă.

Salutare și frăție.

General-Căpitan trupelor neregulate și Inspectorul gvardeĭ naționale din toată România, Gheorghe Magheru.

No. 228.

Onorabileĭ Locotenențe Domnescĭ.

No. 1.835. 1848 Sept. 8.

Circulara Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Administratoriĭ județelor din Oltenia.

(Copie. Acad.)

Din Câmpul luĭ Troian.

Iubite amice,

Onorabila Locotenență a invitat pe d. Ministru din Întru a declarà în sfârșit, în țeară, emancipația definitivă și completă a țĕranuluĭ, adecă desrobirea luĭ de clacă, de iobăgie, ș. c. l. Îndată ce veĭ primì această sirculară, veĭ binevoì, amice, a adunà pe dată preotul, aleșiĭ cu sigiliul, scriitorul, cum și câțĭ locuitorĭ se va puté maĭ mulțĭ din fie-care sat în capitala districtuluĭ d-tale și, întocmind o sĕrbătoare solemnelă, unde vor figurà și toțĭ cetățeniĭ bunĭ și patrioțĭ, precum și clerul din capitală, le veĭ cetì acest act de desrobire care le va face fericirea lor, și veĭ săvârșì un noŭ jurămînt pentru păzirea Constituțieĭ și în care Românul va repetà că va sci să moară pentru dînsa. Și fiind-că, ca Românĭ bunĭ, trebue să arătăm un act de recunoscință către Guvernul nostru, ce a cârmuit țeara de la începutul revoluțieĭ ca un adevĕrat părinte creștinesc, care act să poată la orĭ-ce întîmplare să-l sprijine către inimiciĭ patrieĭ noastre, îndată dumnea-ta, după cetirea acesteĭ

circulare, veĭ avé gătită o manifestație de mulțumire, pe care o veĭ supune locuitorilor adunațĭ a o subt-însemnà și a o sigilà cu sigiliul fie-căruia sat.

No. 1.835.
1848
Sept. 8.

Manifestația aceasta, care va venì din partea țĕranilor, se va alcătuì din următoarele puncturĭ:

1. Că țĕraniĭ aduc recunoscința și mulțumirea lor părintescului Guvern, care de la 9 Iunie a fost trimis de la cer spre a face fericirea Românuluĭ și care, prin publicarea definitivă a emancipațieĭ săteanuluĭ de clacă, iobăgie și altele, a început a realisà fericirea ce se cuprinde în textul proclamațieĭ de la 9 Iunie.

2-lea. Că eĭ maĭ jură din noŭ pe sfînta aceasta Constituție, făcută pe principurile evanghelice și pe adevĕrurile propoveduite de Mântuitorul nostru Isus Christos; că eĭ, întocmaĭ ca și Mântuitorul, vor apĕrà chiar cu sângele lor această Constituție, care nu este decât o tălmăcire maĭ pipăită a Evanghelieĭ.

3-lea. Că deșì Guvernul ce cârmuesce astădĭ țeara, ca cel maĭ bun părinte, a dat până în diua de adĭ dovedĭ învederate de curățenie de inimă și de iubire de omenire; dar fiind-că eĭ, țĕraniĭ, aŭ audit că inemiciĭ Românieĭ și aĭ omeniriĭ ar avé de gând să se încerce a le aduce înapoĭ infamul Regulament, pe care l-a afurisit chiar Biserica creștină, și a-ĭ lipsì de a lor Constituție (ce șĭ-aŭ dat-o, întemeiațĭ pe drepturile de autonomie, consfințite în tractaturile țĕriĭ cu Înalta Poartă), pe care eĭ aŭ jurat și aŭ binecuvîntat o Biserica și Religia, și care faptă pentru dînșiĭ ar fi ca și când ĭ-ar lipsì de lumina soareluĭ și de adevĕrul luĭ Christos, eĭ protestează dinainte în protiva uneĭ asemenea încercărĭ; că eĭ roagă și cer tot de odată de la Guvern, ca să nu se strămute câtușĭ de puțin din statornica datorie ce are de a sprijinì Constituția întru toată întregimea; căcĭ alt-fel nu-ĭ va maĭ aduce supunerea fiească și ascultarea cu care s'aŭ deosebit până acum, și că, în sfârșit, eĭ nu vor recunoasce, pe cât vor avé vieață, decât o singură legiuire: „Constituția cu 21 articole“, decât o singură stăpânire, „aceea care ar jurà pe Constituție, și ar păzì-o întru toată a eĭ întregime.“

Cu grabă te veĭ sillì, iubite amice, ca un bărbat care aĭ dat dovedĭ de sentimentele d-tale patriotice, a alcătuì această manifestație cât se poate maĭ cu căldură și maĭ în stil țĕrănesc, a exaltà cât îțĭ va sta prin putință pe locuitorĭ, și a strînge pe această manifestație (cosênd hârtie îndestulă) iscăliturile tutulor locuitorilor din oraș și ale țĕranilor din districtul d-tale, carĭ, deșì poate

No. 1.835. 1848 Sept. 8.

nu vor fi față toți la capitala districtuluĭ, se vor sub-însemnà cu toate acestea de către ceĭ-lalțĭ, carĭ îĭ vor representà acolo.

Acestea toate, iubite amice, le veĭ face cu cea maĭ mare grabă și, săvârșindu-le, veĭ face raportul onorabiluluĭ Minister din Lăuntru, cum și onorabileĭ Locotenențe de cele urmate. Ast-fel veĭ arătà în acest raport cum țĕraniĭ (după ce le-aĭ cetit emancipația lor de clacă și de iobăgie) țĭ-aŭ înfățișat această manifestație scrisă, rugându-te ca să o înaintezĭ la Guvern, audind cum că ar voì vrăjmașiĭ să-ĭ lipsească de Constitituție și să le impue infamul Regulament.

Arată și astă dată, iubite amice, patriotismul d-tale și energia care te caracterisează. Fiĭ sigur că Patria nu va fi ingrată și îșĭ va aduce cu recunoscință aminte de d-ta, ca de unul ce aĭ contribuit la fericirea eĭ, și închipuesce-țĭ că un district întreg îțĭ va fi dator libertatea luĭ, că o mulțime de bătrânĭ, junĭ, femeĭ, vor binecuvîntà numele d-tale, și-l vor trece împodobit cu laudele ce ți se cuvin la regenerațiile viitoare.

Primește, te rog, Domnule, sincera-mĭ salutare frățească.

G. M.

P. S. Îțĭ alătur aicĭ, iubite amice, și o notă de cele-lalte instrucțiĭ ce am primit și pe care ți le recomand și te invit, ca patriot bun, a le păzì întru toată întregimea și sfințenia lor.

Jurămîntul ce se va săvârșì la expusa ḑi solemnelă să se facă și de către toțĭ amploiațiĭ părțiĭ administrative și judecătorescĭ. Dacă din ceĭ dintâĭ nu va voì, îl veĭ depărtà, rânduindu-ĭ în loc alțiĭ, iar pentru ceĭ de al doilea îmĭ veĭ scrie cu grab, prin ștafetă.

No. 1.836. 1848 Sept. 8.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Colonelul N. Pleșoianu.

(Copie. Ecaterina Al. G. Golescu.)

Din Câmpul luĭ Troian.

Iubite amice!

În urma scrisoriĭ mele către d-ta de la 3 Septemvrie, în care țĭ-am alăturat și copie de pe scrisoarea ce am adresat amiculuĭ nostru General Tell, primiĭ astăḑĭ două scrisorĭ de la Bucurescĭ, una de la d. N. Bălcescu, și cea-laltă de la amicul nostru G. Tell. Amândoĭ îmĭ scriŭ în privința causeĭ noastre. Fuad Efendi a sosit la portul Giurgiŭ, unde se află și d. Duhamel, și se încre-

dinţează cum că a venit spre a rĕsturnà nouĕle instituţiĭ şi a ne impune pe cele vechĭ. Amândoĭ amiciĭ noştri ne arată că popolul din Bucurescĭ poate să nu ieà armele, mulţumindu-se numaĭ pe protestaţiĭ pacifice; dar laudă hotărîrea noastră de a protestà cu mica noastră armie, când ne-am vedé cu adevĕrat ameninţaţĭ prin forţă de către Fuad Efendi, — şi ne îndeamnă a stăruì întru această patriotică hotărîre. Amicul nostru G. Tell îmĭ ḑice cum că ţĭ-ar fi scris şi d-tale a te înţelege cu mine, căcĭ poate peste puţin nu o să poată să-ţĭ maĭ scrie ca şef.

No. 1.836. 1848 Sept. 8.

Aşà dar Dumneḑeŭ ne alese pe noĭ din România-mică, iubite amice, a apĕrà libertatea şi independenţa Patrieĭ noastre! Misie foarte grea, amice, dar frumoasă şi mare; ast-fel în cât merită întru adevĕr ca ceĭ carĭ o ieaŭ asuprăşĭ să o şi îndeplinească, măcar cu jertfa vieţiĭ lor!

Aşà dar, iubite amice, ţeara şi amiciĭ noştri îşĭ aŭ ochiĭ aţintaţĭ asupra noastră, şi noĭ, ca fiĭ adevĕraţĭ şi bunĭ, de la carĭ atârnă cel puţin onoarea eĭ, fi-vom oare atât de laşĭ în cât să nu ne grăbim a o sprijinì? Nu! această ocară nu va cădé nicĭ odată asupra unuĭ Pleşoianu, această pată nu va înegrì nicĭ odată un Magheru! Istoria nu va înscrie numele noastre ca să le biciuească ca pe ale unor trădătorĭ, carĭ s'aŭ prefăcut numaĭ a sfărâmà lanţurile robieĭ a naţieĭ lor, şi carĭ în vreme ce avem câte ce-và mijloace, cu toate că micĭ, dar de carĭ se cred lipsiţĭ cu totul fraţiĭ noştri din Bucurescĭ, fără nicĭ o încercare de împotrivire şi de bună voie, ne-am întins capul spre a primì jugul de fer al tiranieĭ, şi am preferat maĭ bine o asemenea miserabilă vieaţă decât libertatea şi independenţa, în numele cărora ne-am sculat, iar pe carĭ nu leam înţeles, şi de carĭ nu eram vrednicĭ! Nu! maĭ bine de o mie de orĭ moarte glorioasă decât o asemenea hulă înaintea lumiĭ şi a fiilor noştri!

Dar, iubite amice, nu mĕ îndoesc de loc de frumoasele dumi-tale sentimente. Sciŭ maĭ bine decât orĭ-care până în ce punct îţĭ iubescĭ ţeara, cunosc curagiul ce-ţĭ insuflă dreptatea şi am convicţia că este maĭ bine decât a trăì în sclavie, eştĭ gata a combate pentru libertate. Popolul nostru, iubite amice, e vrednic de dorit de către orĭ-care cetăţean, care hrănesce cea maĭ mică simţire de dragoste pentru patria luĭ. Să ne grăbim dar, scumpe amice, a ne face datoria de Românĭ şi să arătăm lumiĭ întregĭ că principurile şi virtuţile, pentru al căror triumf ne-am ardicat, aŭ găsit în noĭ nisce apostolĭ adevĕraţĭ sincerĭ.

No. 1.836.
1848
Sept. 8.

Căcĭ oare ce vom câştigà, iubite amice, depuind armele şi rĕmâind ca nisce laşĭ spectatorĭ la sugrumarea libertăţilor naţieĭ române? Nimic alt decât dispreţul lumiĭ întregĭ şi mânia chiar a luĭ Dumneḑeŭ, căcĭ am profanat numaĭ nisce adevĕrurĭ pe carĭ le-am trădat. Şi pe lângă aceasta, cu ce inimă, cum vom puté noĭ vre-odată privì cu nepĕsare şi cu sânge rece toate asprimile tiranieĭ, în vreme ce noĭ am jurat că vom murì maĭ bine decât a suferì sclavia?

Fiĭ gata dar, iubite amice! Gândesce-te că înaintea noastră e naţia întreagă, care se roagă pentru noĭ, şi că de-asupra noastră se află Creatorul a toate, care n'a împins de la sine nicĭ odată pe aceia carĭ s'aŭ luptat în numele luĭ! Să ne aducem aminte din Sf. Scriptură de isbânda luĭ David. Goliat erà un uriaş, dar a fost învins, căcĭ în el erà barbara trufie, căcĭ în inima luĭ nu vià temerea de Domnul, căcĭ el a rĕŭ-cugetat asupra aproapeluĭ sĕŭ, în vreme ce David, cu toate că june, cu toate că slab, a eşit însă învingĕtor, căcĭ cu dînsul erà Domnul, pentru că el se luptà pentru dreptate.

Şi pentru ce oare să ne îndoim că nu vom învinge şi noĭ întocmaĭ ca David? Oare nu e dreptatea cu noĭ? Oare Domnul poate fi cu dînşiĭ, când eĭ nu sînt cu Domnul?

Toate într'un cuvînt, iubite amice, ne fac o sfîntă datorie a avé încredere în causa sacră, şi a ne luptà pentru dînsa cu convicţia de a biruì. A ne îndoì de biruinţă va să ḑică a ne îndoì de dreptate şi de Dumneḑeŭ! Dară cred din adâncul sufletuluĭ meŭ, că vom eşì învingĕtorĭ, şi dacă nu noĭ, dar urmaşiĭ noştriĭ, inspiraţĭ de luptele noastre, ne vor rĕsbunà şi vor uşurà umbrele noastre, făcĕnd să reînvie în Patrie libertatea pentru care am perit?

Curagiŭ, amice, împreună vom bine-merità de patrie, şi ne vom bate ca adevĕraţĭ Românĭ, pentru fericirea eĭ!

Primesce sinţera mea salutare frăţească.

(Iscălit:) Magheru.

P. S. Întru toate acestea, iubite amice, înţelege-te iarăşĭ cu adevĕratul patriot şi bunul nostru amic Aaron, şi pentru aceasta scrie-mĭ prin curier extraordinar, şi trimite-mĭ cel puţin pe toată ḑiua câte o ştafetă de cele ce lucrezĭ acolo. Aştept din minut în minut armele carĭ se vor fi adunat din acel district.

Asemenea grăbiţĭ trimiterea volintirilor, ce se vor fi scris acum.

Scrisoarea Coloneluluĭ N. Pleşoianu către Generalul Chr. Tell.

No. 1.837.
1848
Sept. 8.

(Orig. Col. Ecat. A. G. Golescu.)

Craiova.

Scumpul meŭ General!

Tâlharul de adiutant se dovedise că erà în unire cu reacționariĭ, însă astă seară eşì cu bănueala, că într'alt-fel s'ar fi pus la dubeală, şi el de frică, astădĭ până în ḑiuă, a fugit, vrênd să demoraliseze soldațiĭ, dar n'a isbutit. Soldațiĭ până acum ne staŭ bunĭ. A luat şi acontul care-l aveà pentru îndestularea musicanților, ca vre-o 40 #. După care trimeseĭ un curier, că unde îl va găsì, să-l aducă aicĭ, iar negăsindu-l, să vie până acì, ca să porunciţĭ a i-l da în primire să-l aducă subt arest.

Porunciţĭ la casarmă să nu-l lase să vorbească ce-và. El a plecat ca să vie cu Garbaski aicĭ, dar vaĭ de capul ăluia, care ar maĭ gândì să facă cevà.

Roatele, până Duminecă, sînt aicĭ toate. Scrie-ne ce faceţĭ acì, cum staŭ lucrurile? Noĭ aşteptăm astăḑĭ pe Administratoriĭ Românieĭ-micĭ, ca să ne vorbim cum, ce trebue să facem.

Adio scumpul meŭ amic.

N. Pleşoianu.

În dos: Domnuluĭ Domn General Tell.

Scrisoarea luĭ B. Bălcescu către Nicolae Bălcescu.

No 1.838.
1848
Sept. 8.

(Orig. Col. N. Mandrea.)

Mânăstirea Troianu.

Frate!

Astă-noapte, pe la 3 ore după 12, am ajuns aicĭ în tabĕra bravuluĭ nostru General-Căpitan Magheru, pe care l-am găsit tare sănătos. Ĭ-am comunicat totul ce mi se pusese asupră-mĭ a-ĭ ḑice, şi fiţĭ încredinţaţĭ că toate acelea se vor executà cu mult maĭ bine decât i se cere.

Se cere de la acest bărbat mult, însă aţĭ perdut din vedere a-ĭ da o de tot deplină putere asupra tutulor districtelor Românieĭ.

Grăbiţĭ dar a slobodì un decret cam într'acest chip:

„Locotenenţa Domnească, avênd toată deplina încredere în per-

No. 1 840. 1848 Sept. 8.

Corespondență din Iașĭ către „Allgemeine Zeitung" din Augsburg. No. 295. 1848. 21. X. Supl.

Donaufürstenthümer.

Iassy. Das traurige Provisorium, das allenthalben an der Tagesordnung ist, drückt auch hier allen Verkehr, allen Muth zu Unternehmungen nieder und erhält die Gemüther in unbehaglicher Spannung. Bleibt Sturdza am Ruder? Werden die zum Theil unüberlegten Bewegungen welche hier stattgehabt, und in der Walachei eine sich von Russland lossagende Regierung in ein prekäres Leben gerufen haben, für die Donauprovinzen irgend ein erspriessliches Resultat haben, oder von Russlands Schulruthe, ungeachtet der Quasi-Anerkennung der Türkei, zu Paaren getrieben und die frühere Ordnung der Dinge wiederhergestellt werden? Ist den Fürstenthümern, wie sich einige schmeicheln, vorbehalten unter dem Scepter des Herzogs von Leuchtenberg vereinigt zu werden, und wie Griechenland eine politische Wiedergeburt zu erleben? Alles diess sind Fragen deren Beantwortung wohl niemand mit einiger Sicherheit unternehmen könnte. Unterdessen kümmert sich der Chef der hiesigen Regierung beinahe um keine als seine persönlichen und unmittelbaren Interessen, und die untergeordneten Behörden functioniren eben nur im alten Schlendrian fort, nur noch jämmerlicher, nur noch willkürlicher. Keine Sicherheit für Ehre und Eigenthum. Schulden werden weniger als je bezahlt, nicht einmal Interessen; fällige Wechsel haben gar keine Bedeutung. Manche Kaufleute benützen die kritischen Zeitverhältnisse als Vorwand um ihre Zahlungen einzustellen, die es ihnen mit etwas guten Willen nicht unmöglich gewesen wäre fortzusetzen, die Pächter benützen sie um den Pachtschilling den Gutsbesitzern vorzuenthalten; Pächter und Gutsbesitzer haben übrigens einen schweren Stand. Statt dass sie ihre Erzeugnisse frei absetzen dürfen, werden diese, besonders Heu und Haber, auf allen Gütern, die einiger orthodox gebliebener Speichellecker ausgenommen, überall und in unglaublichen Quantitäten in Beschlag genommen und dafür kaum Scheine der Unteradministratoren (Privigitors) ausgestellt, welche die Regierung desavouiren kann, da diese Privigitors, meist frühere Kammerdiener der Districtsverwalter, eine sehr unbedeutende Behörde im Lande vorstellen. Ueberdiess ist der Nominalwerth dieser Scheine in keinem Verhältniss mit den requirirten Producten!

So gehen z. B. ungefähr 45 Fuhren Heu in einem hiesigen gesetzlichen Schober (Stog de măsură); nicht destoweniger begnügen sich die mit dem Empfang beauftragten Personen kaum mit 90 und 100 Fuhren gegen welche sie dennoch nur für einen einzigen Schober quittiren und auch nicht mehr dem russischen Heere verabfolgen. Die Differenz verkaufen sie zu ihrem eignen Vortheil. Wenn sonach die also requirirten Producte wirklich einmal zu den eben gangbaren Preisen vergütet werden sollten, so bleiben die Gutsbesitzer dennoch im Schaden, da ihnen höchstens der Nominalbetrag der Zettel, aber keineswegs die wirklich erhobenen Quantitäten bezahlt werden dürften. Ausserdem werden zum Transport dieser Producte die Fuhren der Landleute gerade in der Erntezeit requirirt (natürlich ohne Bezahlung) und dieselben damit oft vierzehn Tage und mehr zu ihrem grossen Schaden von der Feldarbeit entfernt gehalten; die Bauern gewisser bei der Regierung besonders schlecht angeschriebener Bojaren wurden sogar zwei und dreimal und jedesmal wenigstens zwei Wochen diesen Sommer ihren Landbeschäftigungen entrissen, was sie nicht wenig zurücksetzt. Stellen sie nun die Verproviantirung der bedeutenden russichen Truppenmasse in der Moldau mit dem in diesem Jahre in den meisten Districten stattgehabten Misswachs, mit den Verheerungen welche die Heuschrecken angerichtet, mit der ansehnlichen Verringerung der Dorfbewohnerzahl durch die Cholera zusammen, und sie können sich vorstellen welcher Hungersnoth die Moldau diesen Winter entgegensieht. In vielen Dörfern hat nicht einmal der dritte Theil der Einwohner einigen dürftigen Winterrvorrath, und der Mangel an solchem, die Furcht die einzuquartirenden russichen Soldaten verpflegen zu müssen, oder die Ernte des künftigen Jahres wie die heurige in Beschlag genommen zu sehen, bewegt viele Bauern ihre Dörfer zu verlassen um in den Städten Dienst zu suchen oder auszuwandern, und viele Pächter und Gutsbesitzer ihre Felder diesen Herbst unbestellt zu lassen, was auch die Hoffnung der künftigen Jahre verkümmert. Daher sind auch die Preise der Güterverpachtungen auffallend niedrig, und diese Verpachtungen sehr schwierig geworden.

No. 1.840.
1848
Sept. 8.

Die Cholera hat in Jassy und in den meisten Districten aufgehört und oft sehr complicirten Wechselfiebern Platz gemacht. In Jassy und in Botoschan hat sie besonders verheerend gewüthet und auch in manchen Dörfern ist mehr als die Hälfte der Einwohner von ihr niedergemäht worden. Es sind in der Allg. Ztg.

No. 1.840. 1848 Sept. 8. Klagen gegen die Jassyer Aerzte laut geworden, welche ungerecht sind. Haben sich auch einige wenige, denen es vielleicht oblag mit gutem Beispiel voranzugehen, wie kluge Generale hinter der Linie des Treffens gehalten, so hat doch die bei weitem grössere Mehrzahl muthvoll Stand gehalten, und die Resultate ihres Wirkens würden bei bessern Vorkehrungen, bei zweckmässigerer Wahl, Einrichtung und Verpflegung der Choleraspitäler glänzender gewesen sein. Diese Vorkehrungen hingen aber nich von den angeschuldigten Aerzten ab. Diesen Männern welche ihr Leben gering achtend ihre Pflicht gethan, und von welchen einige in der Ausübung derselben an der Cholera schwer erkrankten und derselben beinahe erlegen wären, Gerechtigkeit widerfahren zu lassen, würde gewisse aufgeblasene Nullitäten, die leider in Credit stehen, zu sehr in Schatten stellen; desswegen ist auch nichts in diesem Sinne geschehen. Den zwei Aerzten welche im Auftrage der Regierung zur Beobachtung der Cholera nach Galatz gingen, und zuerst die Zweifel über die Natur der dort herrschenden Seuche feststellten, sollen bisher nicht einmal die Kosten ihrer Reise vergütet worden sein.

No. 1.841. 1848 Sept. 8. Notă din „Le National". 1848. 20. IX, după „Album Moldo-Valaque", pag. 19.

Suleyman Pacha, accompagné d'Emin Effendi, premier interprète du Divan, et des personnes de sa suite, quitta Giurgevo avec une escorte de 200 cavaliers, pour se rendre à Bucharest; il y arriva le 20 août. Impossible de vous décrire l'enthousiasme que son arrivée dans cette ville excita dans toutes les classes de la population, qui s'étaient portées à sa rencontre. Suleyman Pacha fut reçu par le Gouvernement provisoire et par les députations des corps et métiers. La voiture princière était escortée d'un escadron de houlans, et le Conseil municipal, entouré de douze jeunes garçons et de douze jeunes filles, costumés en paysans du pays, lui présenta, suivant l'antique usage, sur un plateau d'argent, le pain, le sel et les clés de la ville. Suleyman Pacha entra dans la ville, salué par les acclamations de la multitude, au bruit de l'artillerie et du son des cloches, en passant sous un arc de triomphe simulant un château gothique, pavoisé de drapeaux nationaux et ottomans, et orné d'une inscription turque d'un côté et de l'autre du portrait du Sultan. Suleyman Pacha descendit au palais de l'ex-

Hospodar Bibesco, où de nombreux discours furent prononcés. Là le Pacha répondit et remercia les Valaques de l'accueil qui lui était fait. Les acclamations du peuple se firent entendre de nouveau, et le soir toute la ville fut illuminée.

No. 1.841.
1848
Sept. 8.

Le lendemain de son arrivée, Suleyman Pacha reçut la visite du corps consulaire, et donna audience à 130 boyards des premiers en rang, et parmi les plus anciens, cinq furent choisis pour s'entretenir avec le Pacha sur les affaires de la Principauté. Le soir, il y eut représentation au théâtre en l'honneur du Pacha, qui y assista avec toute sa suite, et le lever du rideau ayant découvert un transparent colossal représentant le portrait du Sultan au milieu des 22 articles de la nouvelle Constitution, la salle entière qui était comble retentit pendant longtemps des acclamations du public.

Le 22, le Commissaire de la Porte réunit chez lui les hommes influents de tous les partis, et leur tint un langage de conciliation, qui obtint tous les suffrages: „Soyez unis, leur dit-il, et votre pays prospérera."

Suleyman Pacha assista le 23 à un bal très brillant qui lui fut offert par la ville, avec illumination et feu d'artifice, dans un jardin public, et le 24 au soir, il repartit pour Giurgevo, où il attend le retour de la députation envoyée à Constantinople.

Decretul No. 526 al Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţěriĭ-Românescĭ către Ministerul de Finance.

No. 1.842.
1848
Sept. 9.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 117/2.143.)

No. 526. Dreptate, Frăţie.
În numele poporuluĭ Român.
Locotenenţa Domnească.

Ministerul Finanţelor va slobodi din § extraordinar 3.000 # în primirea d-luĭ General-Căpitan Magheru, pentru formarea pandurilor.

Domnuluĭ Ministru al Finanţelor.

No. 1.843.
1848
Sept. 9.

Decretul No. 529 al Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ către Ministerul de Finance.

(Conc. Arch Statuluĭ. Dos. No. 2.108/78.)

No. 529. Dreptate, Frăţie.
În numele popoluluĭ Român.
Locotenenţa Domnească.

Ministerul trebilor din Lăuntru, prin raportul cu No. 6.336, arată că este trebuinţă a se împuţinà numĕrul comisarilor extraordinarĭ de pe la districte, rĕmâind la Dolj numaĭ treĭ şi la celelalte districte câte doĭ, iară peste tot treĭ-ḑecĭ şi cincĭ.

Această părere aprobându-se de Locotenenţă, eştĭ invitat, Domnule Ministru, a rĕspunde comisarilor rînduiţĭ de maĭ nainte leafa hotărîtă numaĭ până la 1-iŭ Septemvrie, iar de acĭ înainte o veţĭ rĕspunde numaĭ la treĭ-ḑecĭ şi cincĭ comisarĭ, ale cărora nume se vor arătà de către Ministrul din Lăuntru.

Domnuluĭ Ministru al Finanţiĭ.

No. 1.844.
1848
Sept. 9.

Scrisoarea luĭ A. G. Golescu către Locotenenţa Domnească a Ţĕriĭ-Românescĭ.

(C. D. Aricescu, Corispondinça secreta, etc. Broşura II. Bucurescĭ 1874, pag. 41.)

Paris.

Mes chers amis,

Faites bonne contenance. Ne désespérez ni de la France, ni de la Turquie. Ne vous laissez pas abattre par ces retours de fortune, qui ne peuvent en rien entamer nos droits, ni par ces lenteurs de la diplomatie, qui a bien besoin de quelque temps pour se reconnaître.

Si nous nous étions pris à temps avec l'étranger, rien de ce qui arrive ne fût venu nous troubler dans le développement régulier de notre révolution; mais puisque nous avons mis des lenteurs dans notre propre cause, comment voudrions-nous que la diplomatie étrangère n'en mette point dans les embarras inextricables où elle se trouve placée?

Courage donc et tenez ferme. Recommencez avec Fuad Effendi la série des événements, qui se sont passés avec Suleyman Pacha: sans démagogie, vous pouvez fort bien vous appuyer sur l'éclatante manifestation de la volonté du peuple. Tâchez seule-

ment que rien ne se fasse, ni publiquement ni sous main, contre les intérêts ou la dignité de la Turquie.

No. 1.844. 1848 Sept. 9.

Dans les circonstances où se trouve actuellement l'Europe, nous ne pouvous gagner que par la Turquie: que votre seule politique soit donc de gagner du temps, afin de donner le temps aux Cabinets d'agir sur Constantinopole. Tâchez, au moins, que rien ne se décide; en attendant, vous pouvez y arriver, si vous montrez beaucoup de fermeté.

Ne rejetez cependant pas les accomodements que vous proposerait Fuad Effendi, car je crois bien qu'il sera aussi des nôtres.

Peu importe qu'il y ait un seul lieutenant ou même un prince définitif en place de la Lieutenance actuelle. Cédez à cet égard; cédez également pour le vote universel (à condition que tout citoyen sachant lire et écrire soit électeur); cédez aussi à une limitation de la presse en ce qui regarde l'extérieur (l'inviolabilité du Sultan, par exemple); mais ne cédez jamais ni sur les monastères, ni sur la garde nationale; car ce sont là les seules ressources matérielles du pays. Quelques concessions suffisent pour amener un nouvel arrangement, si Fuad Effendi est favorable à notre cause. Ne cédez pas trop, pour avoir de quoi céder, s'il nous fallait subir une troisième et même une quatrième épreuve; car ne croyez pas que nous en serons sitôt quitte avec la Russie. Il est bien possible que les Cabinets ne prennent le parti de se mêler de nos affaires, que lorsqu'ils auront à opposer aux prétentions de la Russie, à côté de nos droits, l'unanime persistance de la nation pour les points capitaux de la réforme, ainsi que sa bonne volonté manifestée par de nombreuses et successives concessions dans le but d'amener une entente pacifique. Je ne veux point vous dire qu'on ne parlera pas avant; Mr. Bastide m'a promis le contraire. Cependant je crois devoir vous rappeler l'affaire de Servie (1840), afin de ne pas vous désespérer des lenteurs qui pourraient venir de la part de la diplomatie, malgré la déclaration de Mr. Bastide.

Il m'a assuré avoir envoyé toutes les instructions qu'il avait notées sous ma dictée. Cela se résume en ceci: appuyer les demandes de la députation valaque à Constantinople et surtout la reconnaissance de la Constitution nouvelle, ainsi que de l'union des Principautés. En outre, 5.000 fusils sont déjà expédiés par le Ministère (par Constantinople); c'est un acte assez significatif. Tout minime qu'en soit le nombre, ce sont toujours des fusils.... Ne faites pas du tapage avant qu'ils

No. 1.844. 1848 Sept. 9.

n'aient touché le sol valaque. Ils devront être payés à Bucarest; c'est la condition sine qua non de leur expédition.

Je passerai aujourd'hui encore au Ministère pour me bien informer si ces fusils sont bien partis; cela me semble encore une fable, tant je me sens au milieu d'une république bourgeoise!

Mr. de Ségur du Peyron est nommé Consul chez nous; il part dans deux ou trois jours par Constantinople, où il connaît beaucoup de monde; il nous fera beaucoup de bien, mais il ne veut pas non plus qu'on annonce son arrivée comme un changement de politique en notre faveur. Toujours la peureuse bourgeoisie!

Le Ministère est très chancelant: il est possible qu'il tombe, mais dans tous les cas notre cause ne perdra rien.

Je fais parler les journaux autant que possible; mais je vous annonce que je n'ai pas le temps de faire des articles de fond, ni les rédacteurs non plus; il nous faut un homme spécialement chargé de cela. Je vous ai écrit officiellement à cet égard; vous recevrez la lettre par Constantinople.

Avez-vous envoyé un homme en Angleterre? Vous êtes bien coupables si vous ne l'avez fait. Ghika devait quitter Constantinople pour cela et laisser un autre pour le moment à Constantinople, où nous avons et nous aurons toujours besoin d'un agent très capable; mais Ghika devrait bien partir pour quelque temps à Londres, muni de bonnes recommandations. Si l'Angleterre se montrait plus sympathique à notre égard, la France agirait incontestablement avec beaucoup d'énergie; il nous faut donc un homme à Londres.

J'ai reçu le dernier paquet de lettres que vous m'avez envoyé par le Consulat, mais je n'ai point reçu la lettre pour Mr. le Ministre des Finances, dont me parle Voïnesco dans la sienne; cependant, la lettre pour Mr. Lherbette, qui était contenue dans le même paquet, Mr. Lherbette l'a reçue par la petite poste. Je n'y comprends plus rien. Vous m'avez envoyé copie des actes de Suleyman Pacha; mais ce n'est pas là tout ce que je vous avais demandé: c'est surtout les adresses du Guvernement provisoire pour les Gouvernements de Vienne, Paris, Francfort, Londres, Constantinople et Pétersbourg, que je vous ai demandées. Ici on prétend qu'on n'a point reçu d'adresse de Valachie.

Je vous avais demandé tout cela pour donner beaucoup de publicité aux faits et actes qui ont accompagné notre révolution; mais vous ne faites rien. Vous ne m'écrivez rien des affaires de la

Transylvanie. J'ai appris que Lauriani avait été arrêté à cause de mes lettres interceptées ; c'est bien de sa faute : il m'a donné une adresse qui n'était pas bien sûre à ce qu'il paraît. Mais qu'est-il arrivé après sa délivrance par 20.000 Valaques, est-il possible que vous n'écriviez rien à cet égard? Encore une fois, faites donc un petit bureau pour la correspondance des journaux et envoyez les articles à des adresses peu suspectes, avec prière pour ces personnes de jeter les lettres incluses dans la boîte de Paris. Sans ces précautions, vous ne ferez jamais rien.

No. 1.844.
1848
Sept. 9.

Votre ami, A. G. Golesco.

Adresa No. 6.482 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţěriĭ-Românescĭ către Consiliul Municipal al Capitaleĭ.

No. 1.845.
1848
Sept. 9.

(Conc. Arch. St. Dos. No. 549, p. I.)

Grabnică.

La Consiliul Municipal de aicĭ.

Onorabilul Consiliŭ va pune îndată în lucrare ca toate odăile de la etajul de sus al palatuluĭ Statuluĭ de pe podul Mogoşoaeĭ să se mobileze adĭ negreşit până după prânz, aşezându-se şi vre-o şease paturĭ cu aşternuturile trebuincioase. În fie-care odae se vor aşezà atâtea numaĭ mobile câte se vor socotì trebuincioase pentru comoditatea acelora ce le vor locuì. Dacă mobilele acestuĭ palat nu vor fi în stare şi de ajuns ca să mobileze toate acele odăĭ, onorabilul Consiliŭ va luà cele de lipsă cu chirie de la vre-un tapiser cu cel maĭ economic mijloc şi subt îngrijire de a se întoarce la vreme de unde se vor luà.

GN..

No. 6.482.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Generalul Chr. Tell.

No 1.846.
1848
Sept. 9.

(Conc. Col. Ecaterina Al. G. Golescu.)

Din Câmpul luĭ Traian.

Iubite amice,

Dorita d-tale scrisoare de la 6 Sept. o primiĭ adĭ. Îţĭ mulţumesc din suflet, iubitul meŭ, de aprobaţia care îmĭ daĭ la hotări-

No. 1.847. 1848 Sept. 9. Sînt în mare mirare că, după câte am avut cinste a-ţĭ arătà în acea scrisoare a mea, nu aĭ avut încredere în sinceritatea vorbelor mele şi în convicţia ce aveam că presenţa d-tale aicĭ nu ar fi fost un bine pentru dumnea-ta numaĭ, dar şi pentru prietiniĭ dumi-tale, între carĭ mĕ fălesc a fi şi eŭ unul.

Nu pot să-ţĭ spuiŭ acu maĭ mult, însă iar mĕ întorc la cele ce ţĭ-am arătat în scrisoarea mea de maĭ nainte şi-ţĭ arăt că ar fi bine să te grăbescĭ.

Al d-tale plecat

Voinescu II.

Bucurescĭ.

No. 1.848. 1848 Sept. 9. Corespondenţe către „Le National". 1848. 21. IX.

On nous écrit de Vienne à la date du 15 courant:

„Une lettre de Bucharest que je reçois à l'instant m'apprend que la Russie a fait signifier au Gouvernement valaque qu'il eût à se dissoudre immédiatement. La Russie annonce qu'elle est d'accord avec la Porte à ce sujet, et qu'elle va, en cas de refus, et de concert avec cette puissance, faire entrer une armée en Valachie.

„Le Sultan ayant refusé de recevoir la députation valaque, le Gouvernement provisoire a fait répondre à Suleyman Pacha qu'il respecterait les volontés du Sultan; quant à la note russe, il n'y a été fait aucune réponse".

Allemagne.

L'influence russe domine évidemment à Constantinople, car on écrit de Bucharest, en date du 9 septembre, que Suleyman Pacha est rappelé par son Gouvernement pour avoir outrepassé ses pouvoirs. Le Gouvernement provisoire de Valachie lui a fait de magnifiques cadeaux.

No. 1.849. 1848 Sept. 9-10. Scrisoarea luĭ I. Maiorescu către A. G. Golescu.

(Convorbirĭ literare, 1898, pag. 155.)

Dreptate, Frăţie.

Francfort, 9 Septemvrie.

Frate Golescule,

Lipsa de scirĭ oficiale, orĭ măcar particulare, din patrie, mĕ omoară şi-mĭ leagă mânile şi picioarele. Judecă acum:

No. 1.849. 1848 Sept. 9-10.

a). Germania toată fierbe: revoluțiunĭ pretutindenĭ; puterea centrală a uniteĭ Germaniĭ neconstituată încă; de Francia nerecunoscută, în Constantinopole fără representant!

b). Austria aproape să devină putere slavică.

c). Francia nu trimite nicĭ o instrucțiune luĭ Opicq, în ceea ce se atinge de noĭ.

d). La London n'avem pe nimenĭ.

e). Așà dar Rusia joacă ursul cu Turcia.

De o fi adevěrat că Poarta iar șĭ-a întors vorba, apoĭ fericirea noastră se amână, D-ḑeŭ scie până când!!

Ce ne folosesc simpatiile lumiĭ, când nu sînt însoțite de fapte?

Ḑicĭ să negoțiem causa Românieĭ à propos de treaba Italieĭ? Dar cum pociŭ eŭ face aceasta, când din partea puteriĭ centrale nu se află nimenĭ la acele negoțiațiunĭ?

Și Rusia, care ajută pe Austria în Italia, gândescĭ tu că o face pentru alt ce-và decât: pentru acum, ca să-ĭ rĕmână mâna liberă către Turcia, iar pentru viitor, ca nu cum-và Austria, perḑênd Italia, să caute recompensă la gura Dunăreĭ-de-jos? Cabinetul Vieneĭ trebue să fie înțeles cu al Rusieĭ; căcĭ dacă n'ar fi așà, Stürmer n'ar tăcé în Constantinopole.

Spune Francilor, că Rusia ne îmbie cu un regat al Românieĭ până în Tisa, subt protecțiunea sa și subt un Vice-rege rus; dar scopul îĭ este ca să ne apuce și să se împreune apoĭ cu Croațiĭ, ca să vină la Marea Adriatică. Dacă Francia nu va lucrà în înțelegere cu Anglia, noĭ nu facem nimic. Austria nu ne va ajutà; iar Germania nu ne poate ajutà, până nu se va constituì puterea centrală.

Am cetit că Pascal Duprat merge la Pesta ambasador, și are însărcinare de a visità Transilvania și Principatele noastre. Aĭ vorbit cu el, frate?

Fă ce-và și vino tu încoace; căcĭ eŭ, nefiind aicĭ un minister definitiv, cum pociŭ venì?

10 Septemvrie 1848.

Eŭ nu țĭ-am trimis scrisoarea erĭ, pentru că d-l Schmerling, care ține acum și Ministerul trebilor din Afară, m'a chemat la sine pentru aseară la 6 ½. Decĭ am fost la d-luĭ și am vorbit o oră întreagă. El m'a încredințat că alaltă-erĭ s'a desbătut causa noastră în Minister, și că este o unanimitate atât în Minister, cât și în Parlament, ca să nu lase Principatele pradă Rusieĭ, ci cât maĭ

No. 1.849. 1848 Sept. 9-10.

curând să intervină Germania în causa noastră, ci să maĭ am puţintică răbdare: căcĭ Parlamentul se grăbesce a trece de la desbaterea asupra drepturilor fundamentale la constituirea puteriĭ centrale şi apoĭ îndată se va trimite un ambasador la Constantinopole. Eĭ, frate, dar aceasta va întârḑià ce-và şi eŭ am ḑis Ministruluĭ, că lucrul cere grabă. Eŭ ĭ-am vorbit de toate, de un Principe din casa Austrieĭ, de o Românie întreagă, etc.

Eĭ simt toţĭ însemnătatea noastră pentru Europa.

Totul este neconstituirea puteriĭ centrale către staturile cele marĭ ale Germanieĭ — Austria şi Prusia — şi către Europa. La toată întîmplarea, eŭ vĕd că o să maĭ şed mult aicĭ.

Aseară am primit o scrisoare de acasă, de la Bucurescĭ. Eĭ nu sciŭ nimic dacă Sultanul şĭ-a schimbat cuvîntul, orĭ ba; nu sciŭ nimic despre deputaţiunea de la Constantinopole. Scrisoarea fratemeŭ va fi zăcut cel puţin 3 ḑile la poştă, căcĭ e de la 24 Aug. al nostru saŭ 5 Septemvrie noŭ.

Scrisoarea din Allgemeine Z. din Constantinopole e de la 30 Aug. noŭ; aşà dar cu 6-7 ḑile maĭ veche decât a frate-meŭ. În 6-7 ḑile să nu se scie în Bucurescĭ nimic?

Iacă eŭ îţĭ trimit scrisoarea frate-meŭ în original; în ea veĭ vedé, că Gubernul nostru, ca tot-deauna, este şi acum debil; veĭ vedé şi scăparea luĭ Laurian cu triumf şi a Bălăşesculuĭ, căcĭ am uitat să-ţĭ spun că şi el erà arestat, însă în casa sa. Aşà se vede dar, că e vorba de 10.000 Românĭ.

Eŭ m'apuc de un memorand către Ministerul de aicĭ. Voiŭ tractà maĭ mult punctul româno-european, maĭ mult partea politică; de altmintrelea basa vor fi tot tractatele, ca la tine.

De câte orĭ cetesc scrisoarea frate-meŭ, mĕ turbur.

Scrie şi tu Gubernuluĭ să se ţină tare, să fie cu minte, etc. Tu iar aĭ tipărit în Reforma scirile ce ţĭ-am dat. Bine facĭ.

Fiĭ sănătos, şi scrie-mĭ ce aĭ făcut.

Astăḑĭ iar aflaĭ că Duprat întârḑie plecarea sa la Pesta. De ce? Eŭ mĕ tot mir, cum de nu putuşĭ tu face pe Gubernul frances ca să deà instrucţiunĭ luĭ Opicq pentru noĭ? Ah, când ar avé Germania ambasador în Constantinopole, noĭ am fi scăpaţĭ.

Corradini iar e dus de erĭ şi nu pociŭ căpĕtà hârtiile, ce voiŭ să ţi le trimit.

Salutare, frăţie, al tĕŭ amic.

I. Maiorescu.

Scrisoarea din Brașov către Ioan Maiorescu. No. 1.850. 1848 Sept. 9.

(Orig. Col. Ecaterina A. G. Golescu.)

Brașov.

Iubite frate Maiorescu!

Am primit toate scrisorile tale, din pricina ploilor cu o ḍi maĭ târḍiŭ; tot din acea pricină merg și scrisorile noastre maĭ târḍiŭ la Bucurescĭ. Ce să-țĭ scriŭ eŭ? Nimic. Iată gazete; fiĭ sigur, frate, că maĭ mult decât am în gazete nu-țĭ pociŭ scrie, pentru că eŭ lucrurile patriotice le storc, le sleesc succinte.

Mĭ-ar păré însă rĕŭ dacă acest pachet nu te-ar maĭ găsi în Frankfurt.

Îțĭ observ numaĭ peste tot, că lucrurile atât în Moldavo-România cât și în Ungaria intrară într'un stadiŭ fatal. Cetesce n-riĭ din urmă.

Pe frate-tĕŭ îl naturalisară împreună cu alțĭ maĭ mulțĭ; nu maĭ aveațĭ cuvînt a vĕ plânge. Dar fratele Vasilie încă este prea simțitor și prepuitor, ca P-pul Popasu cu prea mult sânge negru. Îĭ scriŭ și luĭ despre aceasta.

Novissim: Fuad Efendi se apropie cu armata de Bucurescĭ; Duhamel încă e chemat de el în Capitală. Poporul sfărmă și monumentul de la mitropolie de sus. Magheru are peste 7.000 pandurĭ. Deputația grandioasă fu primită de Fuad foarte serios, cum făcuse și Suleiman. Duhamel pretinde ca și el să calce cu oștirĭ.

Frate! Punețĭ-vĕ toate puterile, de nu cu alt mijloc, punețĭ mânile către cer; mijlocițĭ cel maĭ puțin manifestația celeĭ maĭ viĭ simpatiĭ a Germanieĭ și a Franțeĭ. Acum saŭ nicĭ odată! Mie nu mĭ-e frică de viitor, dar să apucăm presentul cu toate brațele. Poporul din Bucurescĭ este tot cel din 11 Iunie, și maĭ mult.

Al tĕŭ,

Nedescifrabil.

Aĭ voștri toțĭ sănătoșĭ, afară de catarurĭ.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Procop, Comisar extraordinar în districtele Gorj și Mehedințĭ. No. 1.851. 1848 Sept. 9.

(Conc. Acad.)

Domnule Procop,

Meritele de Român veritabile carĭ te-aŭ făcut scump Românilor, patriotismul cel mare ce l-aĭ ereditat de la strămoșiĭ noștri, acea

No. 1.851. 1848 Sept. 9. inimă fidelă cu carĭ te-a dotat natura, toate acestea, scumpul meŭ confrate, m'aŭ făcut a mĕ încrede în dumnea-ta și a-țĭ încredință această misiune atât grabnică, cât și secretă, ce ți s'a încredințat în districtul Gorj și Mehedințĭ. Nu mĕ îndoesc, Domnul meŭ, de silințele ce veĭ arătà pentru executarea acesteĭ misiunĭ, da, Domnul meŭ, nu mĕ îndoesc nicĭ decum, fiind-că îțĭ cunosc caracterul cel solid și învechit (?), îțĭ cunosc demnitatea de adevĕrat patriot, și sînt secur că împreună cu d-niĭ Administratorĭ, carĭ nu sînt maĭ puțin lipsițĭ de aceleașĭ calitățĭ, cu aceĭ bărbațĭ carĭ cu plăcere de la întâia arătare a Constituțieĭ p'acest pămînt, înlănțuit de lanțurile sclavagiuluĭ, aŭ primit-o cu brațele deschise, gata a murì pentru dînsa, ca odinioară bravul nostru Eroŭ pe câmpul victorieĭ, cu aceștĭ bărbațĭ, ḑic, negreșit. după a mea părere, cu cea maĭ mare grăbire vețĭ săvârșì această misiune grabnică. Sfârșesc, Domnule, cu a maĭ repetà invitația făcută ca, privind critica stare a patrieĭ noastre, să grăbițĭ cât maĭ curând împlinirea sus-ḑiseĭ misiĭ, cu care nu puțin merit vețĭ maĭ adăugà la cel până acum.

Priimesce, Domnule, frățeasca mea salutare.

No 1.852. 1848 Sept. 9.

Circulara No. 3.500—3.515 a Hatmanuluĭ Dimitrie Sturdza, General-Inspector al milițieĭ Moldovenescĭ, către Comandanțiĭ trecĕtoarelor.

(Conc. Arch. St. Iașĭ. Dos. No. 437.)

Țircularnice poroncĭ pe la toțĭ Comandiriĭ de la No. 3.500 până la No. 3.515.

Din înaltă poroncă, învoindu-se întoarcerea în Prințipat a d-luĭ Cneazuluĭ Gheorghi Cantacuzin, care după țirculara de sub No. . . . a fost oprit, vi se face cunoscut că, arătându-se la acea trecĕtoare cu dorință de a intrà în țeară, să fie slobod.

No. 1.853. 1848 Sept. 9.

Notă din „Gazeta de Transilvania“, No. 74. 1858. 9. IX.

Între aceste de la Frankfurt ne venì scire prea îmbucurătoare. Acolo Agentul nostru I. Maiorescu, de la 25 Aug. încoace, fu primit în calitate diplomatică; d-l Gagern, presidentul, îl presintă la Archid. Ioan; creditiva i se citì în parlament, unde i se dete și ședere pe băncile diplomaților. Formându-se Ministerul noŭ în Frankfurt, causa Principatelor se va luà în desbatere formală. (Ministerul VieneÏ are a se rușinà de primirea rece arătată Agentuluĭ A. Golescu.)

„Emancipația clăcașilor". Articol de I. Ionescu din „Pruncul Român". No. 38. 1848. 9. IX.

No. 1.854.
1848
Sept. 9.

Emancipația clăcașilor.

Regulamentul, care s'a stins de pe fața pămîntuluĭ Românieĭ, prin dumnedeeasca suflare a vecîniceĭ dreptățĭ, asuprià pe muncitor.

Asuprirea cea maĭ strigătoare către cer, și cea maĭ periculoasă, este asuprirea muncitoruluĭ. Spre a depărtà, dice Regulamentul, de acum înainte tot felul de prigonire saŭ urmare asupritoare, este neapĕrată trebuință a întocmì relațiile între sătenĭ și proprietarĭ, îndatorând pe proprietar a da săteanuluĭ sĕŭ locul pentru hrana familieĭ sale și a îndestulăriĭ vitelor, trebuincioase la lucrul pămîntuluĭ. Aceasta a pus la mijloc claca, iobăgia, carul de lemne, dijma, diua de plug, etc., din partea sătenilor, — iar nouĕ pogoane de pămînt din partea proprietarilor, carĭ întocmirĭ vor ţiné după art. 140, „până când închirierile holdelor de pe moșiĭ să se poată face prin tocmelĭ de învoire", iar pentru cât pămînt va maĭ cere prisos peste acel ce i se dă, se va învoì cu bună tocmeală cu proprietarul, care va protimisì tot-deauna pe locuitoriĭ sălășluițĭ pe a sa moșie.

Dacă Româniĭ s'aŭ cunoscut cuprinșĭ de nevoĭ nouĕ, ce nu se pot îndestulà de această legiuire a Regulamentuluĭ, de ce n'aŭ formulat alte legĭ? E ușor de a proclamà respect la persoane, respect la proprietate, dreptate, frăție, clăcașul emancipat și proprietar, foloase generale; însă unde este realisarea acestor frumusețĭ? — Constituția este în paguba nimuluĭ, și apoĭ cine fuge de câștigul sĕŭ? De ce să fim noĭ astădĭ apĕsațĭ de întristare, vĕdênd desbinare de Constituție din pricina unuĭ articol, care trebuià maĭ mult să ne unească? Articolul proprietățiĭ, care trebuià să îndulcească, să veselească și să îmbogățească pe toțĭ cu bunurĭ maĭ marĭ, decât cele ce a dat Regulamentul, maĭ tare a înveninat inimile și, ce e maĭ mult, a sguduit starea fie-căruia.

Infamul Regulament de bine, de rĕŭ, în infernala luĭ chibzuire, împlinià o datorie a Guvernuluĭ. Datoria Guvernuluĭ este de a se îngriji de prosperitatea publică; aceasta se realisează desvelind isvorul bogățieĭ publice, adică agricultura, și asigurând starea muncitoruluĭ eĭ.

Misiunea agriculturiĭ este de a îndestulà trebuințele cele maĭ dîntâĭ ale omuluĭ. Omul se hrănesce cu pâne și cu carne, pe carĭ

No. 1.854. 1848 Sept. 9.

le capĕtă din producerea plantelor și îmmulțirea vitelor, lucru ce dă agriculturiĭ două scopurĭ, două perioade în desvelirea eĭ: Păstoria și plugăria. Păstoria și plugăria sînt cele două sciințe ale statuluĭ, după cum a ḍis Sully, Ministrul luĭ Henric IV. Pămîntul și munca, saŭ proprietariĭ și clăcașiĭ, conlucrează în desvĕlirea plugărieĭ și a păstorieĭ. Regulamentul înființând relațiĭ reciproce între aceștĭ lucrătorĭ aĭ bogățieĭ, a dat o impulsie producţiuniĭ, al căreia resultat a fost de a ne face o Românie bogată, în care poporul să fie sărac. Regulamentul, în așezarea întocmiriĭ luĭ, a echilibruluĭ producĕtor, a atârnat maĭ mult în partea capitaliștilor, dând prețurĭ înjosite munciĭ săteanuluĭ. Fericirea n'a eșit din această combinație, care din abus în abus, a ajuns a fi o robie pentru sătenĭ. Din o greșeală a întocmiriĭ, oare cuvine-se să ne adresăm la mijloacele de a produce: Scripca este instrumentul lăutaruluĭ, pămîntul este instrumentul clăcașuluĭ; să emancipăm acum pe aceștĭ doĭ producĕtorĭ și să vedem ce va eșì: ieaĭ scripca de la lăutar, ieaĭ pămîntul de la clăcaș, și atuncĭ nicĭ unul, nicĭ altul, nu se va maĭ puté hrănì întru sudoarea fețiĭ sale. Regulamentul da instrument de producere clăcașuluĭ, îndatorà pe proprietar a da câtimea de pămînt trebuitoare pentru hrana familieĭ și a vitelor săteanuluĭ, iar pe sătean de a plătì chiria. Emancipează pe sătean, dacă voescĭ să-ĭ ieaĭ instrumentul de producere; săteanul cu claca picà în robie și îșĭ aveà asigurată câtimea de pămînt din care îșĭ scoteà pânea cea de toate ḍilele; săteanul fără clacă capĕtă libertatea, însă se lipsesce de pămînt și prin urmare nu are unde semĕnà ca să nu piearăd; de aceea emancipația clăcașuluĭ fără de împroprietărire este în paguba clăcașuluĭ.

Emancipaţia clăcașuluĭ este în folosul proprietaruluĭ, pentru că prin această emancipaţie scapĭ pe proprietar de îndatorire de a asigurà existența săteanuluĭ prin darea de pămînt. Proprietarul dobândesce o mare siguranță în drepturile proprietățiĭ sale, ne maĭ fiind îndatorit a privì în locuitorĭ nisce părtașĭ aĭ moșieĭ pe carĭ se hrănesc, proprietarul rĕmâne liber absolut pe moșia sa, în vreme ce până acum dreptul proprietățiĭ luĭ erà condiționat. Proprietarul îșĭ va căutà numaĭ interesul sĕŭ nestavilit de nimica, în vreme ce Regulamentul îĭ puse o stavilă alcătuită din interesul clăcașuluĭ. Iată aceea ce câștigă proprietarul în drepturĭ prin emancipația clăcașuluĭ.

Proprietarul fără clăcaș poate scoate un venit din pămînt; iară clăcașul fără de pămînt este în adevĕr emancipat, însă eman-

No. 1.854. 1848 Sept. 9.

cipaţia aceasta este în paguba luĭ: căcĭ el va fi redus saŭ la a perì, saŭ la a se robì maĭ tare decât cum nu l-a robit Regulamentul. Acolo unde este pămînt mult şi braţe puţine, se caută de a se dobândì de pe o mare întindere de pămînt multe producte, cu cât se poate maĭ puţină muncă. Scopul acesta îl dobândesce proprietarul apucându-se de păstorie. Proprietarul, neavênd clăcaşĭ, va fi nevoit a se lăsà de a produce grâne, se va apucà de economia vitelor. Săteanul va fi expus la cea maĭ nepomenită calamitate, va devenì un Irlandes; iară proprietarul numaĭ din vite va câştigà maĭ mult decât acum. Păstoria există numaĭ acolo, unde lipsesce populaţia, dară şi chiar acolo unde populaţia este cea maĭ îndesuită. Aceasta se vede înflorind pre cât în bugeacurile Besarabieĭ, în deşerturile Africeĭ, Arabieĭ şi ale Americeĭ, pre atât şi în Germania, Olanda, Belgia şi Englitera. În Germania $^4/_5$ din pămînturile eĭ sînt întrebuinţate în păstorie; în Englitera la o moşie de 1.000 de acre, 423 sînt dedate păstorieĭ; în Principatele Danubiene păstoria covârşesce pe plugărie, cu toată întinderea de pămînt ce rĕmâne nearată. Păstoria este maĭ importantă decât plugăria, chiar în ţĕrile cele maĭ populate; căcĭ acolo grânele nu se fac fără de îngrăşărĭ, şi de aceea în Germania numaĭ $^1/_5$ parte din pămîntul eĭ este dedat plugărieĭ; iară în Englitera $^1/_2$ din întinderea pămîntuluĭ, împlinind cătimea de îngrăşare ce nu-ĭ ajunge cu guano şi alte materiĭ fertilisante, cu un cuvînt agricultorul cu păstoria n'are nevoie de braţe, se ostenesce maĭ puţin şi câştigă maĭ mult. Aşà dar, în Englitera, pe o surfaţă de 23.499.600 ectare capĕtă un folos de 5.725.720.000 francĭ, în vreme ce în Franţa, pe o întindere de 42.815.014 ectare abià se capĕtă un folos de 4.527.097.090 francĭ, pentru că în Englitera predomnesce păstoria, iară în Franţa plugăria. Emancipând pe clăcaş, proprietarul rĕmâne lipsit de braţe, prin urmare se lipsesce de plugărie şi, ca Domn absolut pe pămîntul sĕŭ, va căutà a nu-l lăsà neaducĕtor de venit, nevoit dară va fi a se apucà de păstorie şi prin aceasta, în loc să se păgubească, se va folosì maĭ mult, şi de aceea ḑic că emancipaţia clăcaşuluĭ este în folosul proprietaruluĭ.

Proprietarul, nefiind dator a da pămînt unuĭ sătean pentru hrana sa şi a vitelor sale, rĕmâne fără clăcaşĭ, se apucă de păstorie şi scoate un venit maĭ mare decât de la plugărie; clăcaşul însă, ce soarte are din emancipaţia sa? Soartea cea maĭ ticăloasă; neavênd asigurat pămîntul trebuitor, va fi nevoit să-şĭ ieà sapa în spinare şi să se ducă unde va vedé cu ochiĭ; va umblà pribeag,

No. 1.854. 1848 Sept. 9. până ce, storcit de foame, va picà în genuchĭ, şi se va robì el singur, maĭ amar decât l-a fost robit Regulamentul, numaĭ pentru ca să poată căpĕtà un petic de pămînt, pe care să se hrănească. Audind că este maĭ bine în alt loc, se va sculà şi se va duce acolo, şi aşà vieaţa sa, din statornică, devine nomadă; desele schimbărĭ nu-l vor ertà să se bucure de agonisita luĭ, căcĭ şi el dice că două strămutărĭ îl topesc maĭ rĕŭ decât un foc. Afară de aceasta, săteanul cu greŭ îşĭ lasă locul nasceriĭ sale, biserica, unde îĭ sînt părinţiĭ îngropaţĭ, şi aşà maĭ bine va rĕmâné pe moşie supus cu deplinătate liberuluĭ arbitru al proprietaruluĭ, supus unor împrejurărĭ maĭ rele decât cele trecute, unor împrejurărĭ ce s'aŭ cunoscut de ceĭ ce ne-aŭ precedat şi carĭ, cumpĕnindu-le, aŭ ales între două rele pe cel maĭ mic, şi aŭ îngustat libertatea, înfiinţând claca. Emancipând pe sătean de clacă, îl laşĭ expus la toate combinaţiile egoismuluĭ ce le ţineaŭ în frâŭ Regulamentul, de aceea şi dic că emancipaţia clăcaşuluĭ este în paguba luĭ. În scurt, prin emancipaţie, săteanul perde dreptul ce-l are de a se hrănì pe moşie, rĕmâne expus la avariţia şi egoismul proprietaruluĭ, scapă de o robie şi dă în alta maĭ mare. Iar proprietarul îşĭ scapă de şerbire proprietatea sa, rĕmâne dictator preţurilor, poate cresce venitul sĕŭ şi fără clăcaş, pe care îl poate gonì, de va voì. Iată cum emancipaţia clăcaşuluĭ este în folosul proprietaruluĭ şi în paguba clăcaşuluĭ. Şi aceasta am avut să dovedesc. Convicţia mea este că emancipaţia clăcaşuluĭ şi împroprietărirea luĭ pe cătimea de pămînt care să-l hrănească şi să-ĭ asigureze vieaţa şi libertatea este atât în favorul proprietaruluĭ cât şi al clăcaşuluĭ.

I. Ionescu

No. 1.855. 1848 Sept. 10. **Raportul No. 2.747 al Generaluluĭ Chr. Tell, Şeful oştiriĭ Ţĕriĭ-Românescĭ, către Locotenenţa Domnească.**

(Orig. Arch. St. Dos. No. 2.109/74.)

Dreptate, Frăţie.

Onorabileĭ Locotenenţe Domnescĭ.

Comandirul Regimentuluĭ No. 1, prin raportul No. 870 îmĭ face cunoscut că, la opt ale curenteĭ lunĭ, Sub-locotenentul din acel regiment Condiescu, ce se aflà în foncţia de Adiutant şi cu locuinţa în casarmă, aducênd comendile în rĕvĕrsatul zorilor, a eşit cu o icoană în mână să jure înaintea lor, că şefiĭ ceĭ de acum or să se facă nevĕduţĭ în curs de treĭ dile şi să nu li se deà ascultare, căcĭ

în locu-le o să se înfiinţeze iarăşi şefiĭ ceĭ vechĭ; însă vĕḑênd că nu poate influenţà nimic cu aceasta, puindu-se într'o cărucioară de poştie cu podoroşcă până la Slatina, saŭ unde va cere trebuinţa, subt nume de Locotenentul Serghie, s'a făcut nevĕḑut, avênd asupră-ĭ şi patru-ḑecĭ galbenì #, ce ĭĭ eraŭ acont pentru îndestularea musiciĭ. Această împrejurare supuind-o la cunoscinţa onorabileĭ Locotenenţe, mĕ rog a se decretà a numituluĭ isgonire din servit.

No. 1.855. 1848 Sept. 10.

Salutare şi frăţie.

Şeful Oştiriĭ, Ghineral Tell.

No. 2.747.

Oraşul Bucurescĭ.

(Resoluţie:) Să se gonească din slujbă şi tot de odată să se deà subt judecată criminală.

N. G.

Scrisoarea luĭ Fuad Efendi, Comisarul Sublimeĭ Porţĭ în Principate, către Mitropolitul Neofit al Ungro-Vlachieĭ.

No. 1.856 1848 Sept. 10.

(Buletin ofiţial al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ. No. 43. 1848. 27. IX.)

Domnul meŭ,

Ca ministru al păciĭ, mĕ adresez către Domnia-voastră, viŭ la Bucurescĭ ca să daŭ în cunoscinţa locuitorilor Ţĕriĭ-Românescĭ poruncile legitimuluĭ lor suveran; o armie imperială vine cu mine ca să apere şi să păzească ordinea legală; aceĭ carĭ păstrează în inima lor şi încrederea în dreptate nu trebue să aibă nicĭ o temere, dar aceĭ carĭ, rătăciţĭ de patimile lor, or dorì să încerce a se împotrivì la poruncile Sultanuluĭ şi să turbure prin faptele lor şi prin vorbele lor ordinea publică şi liniştea oraşuluĭ vor vedé îndată efectele aceleĭ drepte pedepse. Oraşul Bucurescĭ este pus de astăḑĭ înainte subt paza armieĭ împĕrătescĭ, îl va apĕrà, după cum o cere datoria şi cinstea eĭ, în potriva tulburătorilor ordineĭ publice. În minutul care această scrisoare vi se va da în mână, ea va fi la poarta oraşuluĭ, gata a merge într'ajutorul pacĭnicilor locuitorĭ aĭ Capitaleĭ. O mare rĕspundere va cădé chiar din acest minut asupra Şefuluĭ poliţieĭ şi asupra subordonaţilor sĕĭ. Datoria poliţieĭ, precum şi a miliţieĭ, este de a priveghià cu scumpătate la mănţinerea ordineĭ publice şi a linişteĭ oraşuluĭ; nădăjduesc că va sci să-şi împlinească datoria, ca să-şi achite responsabilitatea; poliţia

No. 1.856. 1848 Sept. 10 va veghià maĭ cu osebire cu cea maĭ mare grijă, ca otelurile representanților puterilor amice Înalteĭ Porțĭ să fie respectuite, precum și proprietățile naționalilor lor.

Împlinesc o datorie de umanitate, adresând aceste îndemnărĭ, și Prea sfinția voastră trebue să îndepliniţĭ aceea de ministru al religieĭ; fă să se audă glasul mântuiriĭ oilor voastre și caută să facĭ să intre în staul aceĭ carĭ se vor fi rătăcit.

Vĕ rog să publicaţĭ această scrisoare și să o aduceţĭ la cunoscința locuitorilor capitaleĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ.

Dată în cvartirul general de la Sintescĭ.

Referendarul Divanuluĭ imperial, Comisar imperial în Prințipate, Fuad.

No. 1.857. 1848 Sept. 10. Adresa No. 2.065 a Secretariatuluĭ de Stat al Moldoveĭ către Hătmănie.

(Orig. Arch. St. Iașĭ. Dos. No. 437. Administrative nouĕ.)

Secretariatul de Stat al Prinţipatuluĭ Moldoveĭ.
Secţia II. No. 2.065. Iașĭ.

Cinstiteĭ Hătmăniĭ a Moldoveĭ.

Jos-iscălitul are cinste a împărtăși cinstiteĭ Hătmăniĭ, în copie, alăturata notă ce s'a primit din partea c. c. Aghenţiĭ, pentru supușiĭ austriecescĭ ce s'ar fi arestat la casarma militară din Iașĭ, și o poftesce să binevoească a da sciință de împrejurările acesteĭ pricinĭ, spre a se puté rĕspunde cele de cuviință c. c. Aghenţiĭ.

Beldiman Vel Post.

Anexă.

Copie de pe Nota c. c. Aghenţiĭ din 19 Sept., anul 1848. No. 4.998 către Secret. de Stat.

Aghenţia a primit sciinţă că, sub arestul casărmeĭ de aicĭ, se află câţĭ-và supușĭ c. c., între carĭ unul Andreĭ Lucasievicĭ, în urmarea căreia s'a adresarisit pentru trădarea lor către d. Șeful poliţieĭ, însă d-luĭ se apĕră a nu puté împlinì asemenea cerere, nefiind numiţiĭ subt disposiţiile poliţieĭ, și că Aghenţia să se adresarisească întru aceasta către Secret. de Stat.

Cunoscute sînt cinst. Secret. drepturile hărăzite prin tractat de către Înalta Poartă Otomană, că adecă între altele:

Arestuirea și pedepsirea sudiţilor, după maĭ înainte reclamaţiĭ

doveditoare ale cârmuirii locale, se poate săvârșì numai de către c. c. Aghenție, și că, la fieste-care cercetare a lor, trebue să fie de față un amploiat al eĭ.

No. 1.857.
1848
Sept. 10.

Drept aceea, Aghenția, cu cădută cinste poftesce pe cinst. Secret. de a binevoì a regularisì, prin înțelegere cu locurile cuvenite, neîntârdiata trădare la Aghenție a supușilor c. c. aflătorĭ în arestul casărmiĭ, pe care Aghenția, țiindu-ĭ la arest, nu va pregetà a-ĭ trimite în cercetarea Comisieĭ la orĭ-care cerere, însă a cărora cercetare va trebuì a se urmà în ființa d-luĭ Dragomanuluĭ. Iar de lucrarea ce va face cinst. Secretariat, Aghenția cu cinste rĕmâne în așteptarea unuĭ mulțumitor rĕspuns.

Pentru întocmaĭ cu orighinalul, C. Păun.

Scrisoarea luĭ Ștefan Golescu către Ion Ghica.

No. 1.858
1848
Sept 10.

(Copie. Acad.)

Cher ami,

Je n'ai que le temps de vous annoncer que les troupes turques arrivent aujourd'hui à Bucarest. Cinquante mille hommes les attendent à la barrière, la croix et les bannières aux couleurs nationales en tête. Le Métropolitain et tout le clergé dans leurs vêtements sacerdotaux précéderont les masses. L'on dit que Mr. Duhamel a proposé de venir de Giurgevo à Bucarest. Malheur à lui, malheur à nous, car on ne peut pas prévoir les conséquences de son arrivée. Plus de dix mille sont allés à Giurgevo pour faire leurs adieux à Soliman Pacha, qui ont été très touchants de part et d'autre. Mr. Fouad Effendi a refusé d'abord de recevoir cette députation ; le lendemain cependant il a été forcé de se présenter, vu qu'on lui avait déclaré qu'elle ne quitterait Giurgevo sans avoir rempli entièrement sa mission. Elle lui a remis de la part de la Lieutenance Princière une adresse dont Mr. Voïnesco vous aura, sans doute, transmis copie ; Mr. Fouad Effendi a répondu qu'à son arrivée à Bucarest il fera connaître sa décision. Depuis, il s'est maintenu dans un mutisme parfait, rien d'officiel ou de semi-officiel n'a paru. La députation, de retour à Bucarest, s'est rendue au palais du Gouvernement et a demandé la remise immédiate du Règlement manuscrit original, ainsi que du livre où sont inscrits nos titres nobiliaires, et en présence du Métropolitain, habillé dans ses vêtements sacerdotaux, on les à brûlés. Voici une lithographie qui vient seulement de paraître. Je vous l'envoie comme pièce fort amusante. Adieu.

No. 1.859. 1848 Sept. 10.

Extract din scrisoarea luĭ Dimitrie Golescu, Administratorul de Brăila, către Ion Ghica.

(Copie. Acad.)

.....Ce jour que je vous écris, nous ne savons pas encore si Fouad Effendi était venu à Bucarest. Duhamel est aussi à Giurgevo. Pendant que Fouad faisait sa quarantaine à Galatzi, il eut des conférences avec Duhamel. Celui-ci voulait absolument l'accompagner, en montant à bord du même bateau; mais Fouad s'y est refusé. Talaat Effendi a reçu le sobriquet de Te-a luat Efendi, car il a été acheté par Stourdza. Rifaat Pacha fait garder à ses troupes campées devant Braïla la plus exacte discipline; et quoique notre ville pullule en réactionnaires, qui lui donnent de mauvais conseils, je n'ai pas trop à me plaindre de sa façon d'agir avec moi. Il est d'un caractère doux et ne manque point d'esprit...

No. 1.860. 1848 Sept. 10.

Depeşa luĭ Hory, Consulul Franciei la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

(Copie. Acad.)

Monsieur le Ministre,

Aussitôt l'arrivée à Giurgevo de Fuad Effendi, Suleyman Pacha que la Porte n'a pas voulu désavouer publiquement, a passé le Danube avec toute sa suite pour retourner à Constantinople. Je joins ici une copie de la lettre que ce haut fonctionnaire m'a adressée avant son départ.

Dès hier, une grande partie des habitants de la Capitale et des paysans des environs se sont rendus sans armes à une lieue hors de la ville sur le chemin de Giurgevo, à la rencontre des troupes turques qu'on attendait d'un moment à l'autre. Ils ont campé en plein air, malgré le mauvais temps, et ce matin le Gouvernement à renouvelé l'invitation à tous les marchands de fermer leurs boutiques et de rejoindre les nombreuses députations.

L'armée forte d'environ 14.000 hommes, arrivée en vue de Bucharest, sera divisée en trois colonnes, qui se dirigeront simultanément sur les couvents de Vacaresti, de Cotrotcheni et de Catzèle, situés aux extrémités de la ville. Il n'est pas probable que toute cette armée reste à Bucharest et ses environs; on suppose qu'une grande partie se dirigera vers la frontière de Moldavie.

L'ordre a été parfait et n'a été troublé que par un seul inci-

dent isolé: M. Nicolas Baliano, grand boyard et riche propriétaire et, par celà même, ennemi de toute réforme qui tendrait à abolir les abus et privilèges dont jouit en ce moment la noblesse, est allé se mêler hier, parmi la foule de la députation, où il n'a pas craint d'insulter des hommes du peuple par des propos inconvenants. On s'est jeté sur lui et il n'a dû son salut qu'à l'intervention d'un prêtre, qui a apaisé la fureur de ces hommes en leur promettant de livrer l'insolent boyard à la justice.

No. 1.860.
1848
Sept. 10.

A l'heure du départ du courrier les troupes turques ne sont pas encore arrivées.

Je suis, etc.

(Signé:) Hory.

Notiță din „Le Siècle". 1848. 22. IX.

No. 1.861.
1848
Sept. 10.

Provinces Danubiennes.

Une lettre de Bucharest, arrivée à Vienne le 15, annonce que la Russie a fait signifier au Gouvernement valaque qu'il eût à se dissoudre immédiatement. La Russie annonce qu'elle est d'accord avec la Porte à ce sujet, et qu'elle va, en cas de refus, et de concert avec cette puissance, faire entrer une armée en Valachie.

Le Sultan ayant refusé de recevoir la députation valaque, le Gouvernement provisoire a fait répondre à Solyman Pacha qu'il respecterait les volontés du Sultan: quant à la note russe, il n'y a été fait aucune réponse.

Par le bateau à vapeur de Galatz, arrivé le 5 à Constantinople, nous apprenons que le Prince Stourdza de Moldavie vient d'accorder à cette Principauté une Constitution en 28 articles, qui, dit-on, ne vaut guère mieux que sa sœur aînée.

Corespondențe din Iașĭ către „Journal des Débats". 1848. 12. X.

No. 1.862.
1848
Sept. 10.

On nous écrit de Jassy, le 22 septembre:

„L'occupation de la Moldavie par l'armée russe prend chaque jour un caractère plus despotique et les vexations de toute nature exercées sur les habitants de cette malheureuse Principauté rappellent les malheurs de la Pologne. En effet, après avoir été forcés de céder pour rien les produits de leurs terres et d'abandonner

No. 1.862. 1848 Sept. 10. leurs propres habitations aux soldats russes, les Moldaves se voient menacés jusque dans leur liberté individuelle. Plusieurs propriétaires ont été arrêtés dans leurs maisons par les bandes de Cosaques et traînés à Iassy comme des malfaiteurs. L'un des chefs du mouvement moldave, C. Mourouzy, vient d'être condamné à dix années de forteresse, et l'Archevêque de Roman s'est attiré la peine d'exil pour avoir élevé la voix en faveur de son pays.

„A l'aspect de tous ces malheurs, qui pèsent sur leurs frères, les Valaques se sont soulevés, ils ont livré aux flammes l'insigne le plus important du protectorat, le Règlement Organique, et l'Archevêque de Bucharest a lancé l'anathème contre tous les ennemis de la volonté du peuple. Un appel général a été fait au pays et le pays tout entier y a répondu. Des corps de volontaires armés s'organisent sur tous les points ; les paysans aiguisent leurs faux pour en faire des armes de délivrance, et déjà plus de dix mille hommes bien déterminés sont réunis à Romanik sous les ordres de Maghierou. Plus de protectorat! mort aux Russes! tels sont les cris qui retentissent d'un bout à l'autre de la Valachie."

24 septembre.

„Hier, le Général Lüders est entré en Moldavie à la tête de son corps d'armée de 40.000 hommes, il a l'ordre de s'avancer à marches forcées sur Bucharest et d'y entrer quand même les troupes turques s'y trouveraient déjà. Le Général Lüders s'est rendu tout seul à Iassy et, après un séjour de vingt-quatre heures, pendant lesquelles il s'est abouché avec le Prince Stourdza, il en est reparti cette nuit même pour aller rejoindre son corps d'armée à Berlad. D'aujourd'hui en huit jours il doit se trouver à Bucharest".

No. 1.863. 1848 Sept. 11.

Scrisoarea Mitropolituluĭ Neofit al Ungro-Vlachieĭ către Fuad Efendi, Comisarul Sublimeĭ Porțĭ în Principate.

(Conc. Acad.)

Excellence,

La lettre que vous avez bien voulu m'adresser du quartier général de Sintesti en date du 10 (22) Septembre par Monsieur

Sadi Effendi a été reçue avec un plaisir tout particulier; je m'empresserai de la faire publier et la donner à la connaissance des habitants de la ville, qui vous attendent avec impatience et qui sont prêts à vous témoigner leur fidélité et dévouement envers leur auguste et gracieux Suzerain.

No. 1.863. 1848 Sept. 11.

Veuillez, je vous prie, agréer les assurances de la plus haute considération avec laquelle j'ai l'honneur d'être

De Votre Excellence le très humble et très obéissant serviteur.

Scrisoarea Mitropolituluĭ Neofit al Ungro-Vlachieĭ către Locotenenţa Domnească a Ţĕriĭ-Româneścĭ.

No. 1.864. 1848 Sept. 11.

(Orig. Acad. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Dreptate, Frăţie.

Onorabileĭ Locotenenţe Domnescĭ.

Primind această scrisoare de la Exelenţia Sa Fuad Efendi, Comisarul Înalteĭ Porţĭ, mĕ grăbesc a o face cunoscută în copie onorabileĭ Locotenenţe

Neputinţa, în care mĕ aflu în pat, nu m'a ertat decât a face un foarte scurt rĕspuns de primire, îndatorându-mĕ că voiŭ publică această scrisoare.

Fiind însă eŭ numaĭ un cap al religieĭ şi puterea administrativă şi executivă fiind-că stă la onorabila Locotenenţă, ca guvern legitim şi recunoscut în numele Măririĭ Sale Sultanuluĭ de către trimisul sĕŭ Suleiman Paşa, de aceea alătur în copie această scrisoare şi onorabila Locotenenţă va face cele de cuviinţă cu a eĭ publicare, spre cunoscinţa publiculuĭ, potrivit cu cererea Exelenţieĭ Sale Fuad Efendi, Comisarul Înalteĭ Porţĭ, onorându-mĕ cu rĕspuns.

Neofit, Mitr. Ungro-Vlachieĭ.

Bucurescĭ.

(Resoluţie:) Să se rĕspundă că E. Sa Fuad Efendi trebue să se adreseze către Guvern, care este recunoscut de Suleiman Paşa în numele M. S. Sultanul.

N. G.

No. 1.865.
1848
Sept. 11.

Nota Secretariatuluĭ de Stat al Țĕriĭ-Româneseĭ către Mitropolitul Neofit al Ungro-Vlachieĭ.

(Orig. Acad.)

A Son Eminence Monseigneur Néophyte, Archevêque-Métropolitain de la Valachie, etc., etc.

Monseigneur,

Le Gouvernement a reçu communication hier soir de la lettre adressée par Son Excellence Fuad Effendi.

Je suis chargé par lui de faire observer à Votre Eminence en répose à cette communication :

Que la Lieutenance Princière élue par le peuple ayant été reconnue officiellement le 1 août par Son Excellence Suleyman Pacha au nom de Sa Hautesse le Sultan, elle demeure de droit et de fait le gouvernement légal de la Principauté, tant qu'elle n'aura pas été officiellement dissoute par les mêmes pouvoirs qui l'ont constituée.

Que, dès lors, elle ne peut reconnaître une autre autorité à côté de la sienne, comme la représentation légale de la volonté du pays et des droits de la Sublime Porte.

Que par suite, elle ne peut voir aucun caractère officiel dans la communication qui lui a été faite par Votre Eminence.

En conséquence, le Gouvernement vous donne acte de son refus, en vous autorisant à le faire connaître a Son Excellence Fuad Effendi.

Agréez, Monseigneur, l'assurance de ma haute considération.

Le Secrétaire d'Etat des Affaires étrangères, I. Voynesco.

No. 1.866.
1848
Sept. 11.

Nota No. 2.105 a Agențieĭ Austriace către Secretariatul de Stat al Țĕriĭ-Româneseĭ.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Act. rev. 32. Dos. No. 3.)

A l'honorable Secrétariat d'Etat de Valachie.

Boucarest.

No. 2.105.

L'Agence aussitôt après avoir reçu la note de l'honorable Secrétariat d'Etat du 24 juillet a. c. v. s. s'est empressée d'envoyer

à Vienne les deux lettres adressées l'une à Mr. Jean Balatschano et l'autre à Mr. Michel Cornesco.

No. 1.866
1848
Sept. 11.

L'Agence vient de recevoir du haut Ministère à Vienne les deux lettres avec une déclaration signée par Mrs. Balatschano et Cornesco, déclarant ne pas pouvoir recevoir les lettres mentionnées.

L'Agence se fait donc un devoir de les restituer ci-près à l'honorable Secrétariat d'Etat en y ajoutant la déclaration.

Le sous-signé saisit cette occasion pour réitérer à Mr. Woynescou l'assurance de sa considération très distinguée.

Timoni.

(Resoluție:) Să se întórcă la Ministerul Dreptățiĭ.

Anexă.

L'honorable Police de Vienne nous ayant remis deux plis sous le sceau de l'honorable Cour appellative de commerce de la Principauté de Valachie, l'un portant l'adresse: „A Mr. Michel Cornesco, Président de la Cour appellative de commerce", et l'autre portant l'adresse: „A M. Jean Balatzano, membre de la Cour appellative de commerce", — les sous-singnés ont vu que les adresses susmentionnées ne sont pas celles qui nous sont dues, d'après les droits acquis, et que jusqu'à ce jour-ci nous ignorons si l'autorité qui s'est arrogé le droit de nous adresser de pareils plis, aient un caractère légal, par conséquent nous nous considérons en devoir de ne pas accepter les dits plis.

Adresa No. 540 a Locotenențeĭ Domnescĭ a Țĕriĭ-Românescĭ către Ministerul trebilor din Lăuntru.

No. 1.867.
1848
Sept. 11.

(Conc. Arch. St. Dos. No. 2.108/73.)

No. 540.

Dreptate, Frăție.
În numele popoluluĭ Român.
Locotenența Domnească.

Prin decretul de subt No. 520, Locotenența a deslușit destul de bine, că spre evitarea a neprecurmatelor reclamațiĭ ce ar fi urmat din partea tutulor arendașilor și proprietarilor, Guvernul s'a găsit silit a luà măsura de a se împlinì rĕmășițele de datoriĭ de ḑilele de clacă și cele-lalte, ca o bagatelă, care negreșit nu ar fi fost nicĭ decum o împovărare locuitorilor, în vreme ce arendașĭ

No. 1.867. 1848 Sept. 11.

şi proprietarĭ nu ar fi încetat de a osteni pe Guvern şi pe tribunalurĭ cu cererĭ de despăgubirĭ.

Prin toate publicaţiile, prin toate decretele sale, Locotenenţa a îndemnat pe locuitorĭ a nu îngăduì să lase vremea semĕnăturilor să treacă fără a aruncà sĕmînţa în pămînt, arăturile şi maĭ vârtos cele de toamnă fiind isvorul cel maĭ abondant al bogăţieĭ naţionale.

Dar fiind-că voitoriĭ de rĕŭ aĭ Constituţieĭ, şi prin urmare aĭ Guvernuluĭ şi aĭ ţĕriĭ, s'aŭ folosit din acele poruncĭ şi publicaţiĭ, ca să aducă pe locuitorĭ în rătăcire, făcêndu-ĭ a crede că toate foloasele ce locuitoriĭ aŭ câştigat prin mişcarea din 11 Iunie sînt numaĭ nisce făgădueli ilusoriĭ, că cu acele făgădueli Guvernul a voit numaĭ să legene credinţa şi speranţa locuitorilor, Locotenenţa a dat decretul sĕŭ de subt No. 520 şi nădăjduià că aceia la carĭ privesce vor desluşì pe locuitorĭ în destul, pentru ca să înţeleagă că articolul 13 din proclamaţie este consfinţit din 11 Iunie încă, că nicĭ o putere nu va maĭ fi în stare a-l desfiinţà, dar că, ca şi toate legiuirile din lume, nu s'a putut pune în lucrare decât după un termen oare-care, şi prin urmare după tóte proclamaţiile sale, rĕmăşiţa clăciĭ pe anul acesta se va împlinì şi ceĭ ce îşĭ (vor) fi făcut ḑilele, nu maĭ aŭ nicĭ o datorie.

Membriĭ Locotenenţeĭ.
Ministrul trebilor din Afară.

D. Ministru din Lăuntru.

No. 1.868. 1848 Sept. 11.

Ordinul No. 2.758 al Generaluluĭ Chr. Tell, Şeful oştiriĭ Ţĕriĭ-Românescĭ, către Maiorul Mavrocordat.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 1.379 256. Ostăşescĭ.)

Dreptate, Frăţie.

Domnule Maior,

Se trimite d-tale cu aceasta treĭ stindarde tricolore de mătase împreună cu ciucuriĭ lor de fir noĭ şi treĭ galoane pe subt carĭ se va ţintuì marginea cea albastră de botoanele cele vechĭ; şi ţi se scrie ca, după ce se va aşezà cu acest chip şi se va pune în vârful botoanelor vulturiĭ ceĭ vechĭ cu crucea, tăindu-se coroanele, să se trimiţă la divisioane, poruncindu-li-se a le consfinţì cu toată cuvenita ţirimonie, ca unele ce sînt a servì în viitor drept

devisă ostașilor românĭ, iar de primirea lor vețĭ raportuì Statuluĭ major al oștiriĭ, întorcênd acele vechĭ stindarde spre a se depune în arsenal.

No. 1.868. 1848 Sept. 11.

Salutare și frăție.

Șeful oștiriĭ, General Tell.

No. 2.758.
Orașul Bucurescĭ.

D-luĭ Maior Mavrocordat, Îngrijitorul cavaleriei.

NB. Tot de odată se întoarce și stindardul aflat aicĭ, spre a se urmà cele de maĭ sus și apoĭ a se trimite cu cele-lalte.

Scrisoarea luĭ I. Maiorescu către A. G. Golescu.

No. 1.869. 1848 Sept. 11.

(Convorbirĭ Literare, 1898, pag. 158.)

Francfort.

Frate Golescule,

Aseară venì la mine Corradini și-mĭ spuse că în National și Journal des Débats se adeverează că deputațiunea noastră n'a făcut nimic!! Rĕŭ frate, de tot rĕŭ. Dar oare Adunarea noastră constituantă s'a deschis? Căcĭ atuncĭ orĭ și cum impune alt-fel.

Frate, vină încoace să ne înțelegem ce să facem. Aicĭ e ușor a face o interpelăciune, dar deputațiì din dreapta sînt ast-fel de speriațĭ, în cât sînt sigur că va fi de prisos, și nu se va ocupà nimenĭ cu noĭ.

Trebue să maĭ treacă câte-và ḑile.

Eŭ lucrez să se trimită cine-và la Constantinopole de-a dreptul pentru noĭ, să intervină din partea Germanieĭ; dacă poțĭ, fă și tu. Ce dracul, Francia să nu primească a fi arbitră în causa noastră?

Orĭ-cum, eŭ nu mĕ pociŭ mișcà de aicĭ; dar tu vină încoace, dacă veḑĭ că Francia ne lasă; aicĭ cel puțin ḑic că nu ne vor lăsà.

Sînt foarte consternat, turburat.

I. Maiorescu.

No. 1.870.
1848
Sept 11.

Adresa No. 6.492—6.493 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ către Administrațiile de Argeș și Muscel.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Domnule Administrator,

După cererea ce aĭ făcut, subt-iscălitul, trimite d-tale cu aceasta două sute galbenĭ împěrătescĭ, de primirea cărora veĭ rěspunde.

N. G.

No. 6.492 De Argeș.
— 6.493 De Muscel.
Pentru cheltuelile secrete.

No 1.871.
1848
Sept. 11.

Adresa No. 6494 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ către Consiliul Municipal al Capitaleĭ.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Către Consiliul Municipal de aicĭ.

Pentru cheltueala făcută de d. Dimitrie Aspri cu închirierea lucrurilor și plata oamenilor pentru pregătirea meseĭ, erĭ și astădĭ, pentru Exelenția Sa Fuad Efendi, onorabilul Consiliŭ îĭ va slobodi din suma dată luĭ pentru cheltuelile Exelențeĭ Sale Suleiman Pașa leĭ 546 par. 28.

N. G.

No. 6.494.

No. 1.872.
1848
Sept. 11.

Decretul No. 541 al Locotenențeĭ Domnescĭ a Țěriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 269.)

Dreptate, Frăție.
În numele popoluluĭ Român.
Locotenența Domnească.

Fiind-că în împrejurările de astădĭ sînt lucrurĭ ce nu eartă cea maĭ mică zăbavă; fiind-că drumurile cele rele și proasta stare a poștiilor întârdie lucrările,

Decretăm:

Art. 1-iŭ. Toți funcționariĭ civilĭ și militarĭ din România-mică, din Argeș și Muscel, vor pune îndată în lucrare orĭ-ce cerere a d-luĭ Căpitan General al trupelor neregulate Gheorghe Magheru, făcênd cunoscut apoĭ Domnuluĭ Ministru respectiv.

No. 1.872.
1848
Sept. 11.

Art. 2-lea. D. Magheru va puté suspendà din posturile lor pe orĭ-care din funcționeriĭ acestor șeapte districte la orĭ-ce abatere din datoriile lor și va face cunoscut Domnuluĭ Ministru din Lăuntru, spre a întărì pe cel numit vremelnicesce de d-luĭ, saŭ a numì altul.

Art. 3. Domniĭ Ministri din Lăuntru și de Resbel vor aduce la îndeplinire dispozițiile acestuĭ decret.

Membriĭ Locotenențeĭ: I. Eliade, Chr. Tell, N. Golescu.
Ministrul trebilor din Afară, I. Voinescu II.

No. 541.
Bucurescĭ.

(Resoluție:) Să se publice fără întârḍiere și să se scrie la acele administrațiĭ spre întocmaĭ urmare.

Domnuluĭ Ministru din Năuntru.

Adresa No. 6.491 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către cel de Finanțe.

No. 1.873.
1848
Sept 11.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

D. Ministru Finanțiĭ.

Rog pe d-ta, D. Ministre, ca atât rĕmașiĭ galbenĭ 50 din decretul onor. Locotenențe No. 490, cât și aceĭ una mie galbenĭ slobodițĭ acum prin decretul No. 534 pentru cheltuelile secrete, să binevoescĭ a poruncì să se numere în primirea reghistratoruluĭ acestuĭ Minister, d. C. Luchidi.

N. G.

No. 6.491.

Scrisoarea luĭ Scarlat Ghica către Dimitrie Ghica.

No. 1.874.
1848
Sept. 11.

(Orig. grec. Acad.)

Brașov.

Mon cher frère,

Am vĕḍut cele ce-mĭ scriĭ și m'am bucurat cu deosebire că piciorul tĕŭ este maĭ bine. Am vĕḍut și noutățile ce mĭ-aĭ scris și-mĭ spuĭ că numaĭ despre articolul Gazeteĭ nu-țĭ rĕspund. Ar-

No. 1.874. 1848 Sept. 11.

ticolul este fórte bun și logic, dar socotința mea este că în asemenea împrejurări este maĭ bine să-ĭ lașĭ în urgia luĭ Dumnedeŭ, pentru că dacă aĭ fi sănătos, și încă aĭ avé grijă, dar în starea în care te afli nu este prudent să-ĭ ațâțĭ, căcĭ vedĭ foarte bine la ce grad de obrăsnicie aŭ ajuns, în cât să amenințe pe Duhamel ca să nu îndrăsnească a intrà cu armate în Bucurescĭ, fiind-că aŭ de gând să-l omoare! Ce siguranță poate să aibă cine-và? Am vědut ceea ce-mĭ scriĭ că țĭ-a spus Hillel despre Suleiman. Am întrebat pe Bibescu și mĭ-a arătat scrisorile ce a scris atăt luĭ Reșid Pașa și luĭ Rifaat Pașa, cât și chiar Sultanuluĭ, contra luĭ Suleiman. Prin urmare ceea ce țĭ-a spus Hillel este fórte adevěrat și aceste scrisorĭ ale luĭ Bibescu aŭ contribuit foarte mult la căderea luĭ Suleiman. Pe de altă parte și persistența Rusieĭ ca să-l recheme din această misiune. Am arătat luĭ Bibescu și parte din cele ce-mĭ scriĭ cu privire la persoana ta et il a été très touché; să scie pe ce oamenĭ trebuià să-ĭ menajeze, când erà în slava luĭ! Aicĭ a venit de la Galațĭ și Iancu Suțu, care mĭ-a istorisit toate sfătuirile ce a avut la Galațĭ Duhamel cu Fuad și că Fuad est de très bonne foi, iar Duhamel are des instructions, că dacă Fuad nu va restabilì lucrurile în timp de 15 dile, atuncĭ să intre cu armatele, fără ca să maĭ raporteze la Curtea luĭ. Pentru aceea are angajat și vapor pentru acea di, în cât, după cum sciĭ, lucrurile încurcându-se iarășĭ, imediat să se ducă la Galațĭ și să îmbarcheze armatele. Este cu neputință ca până la sfârșit armatele rusescĭ să nu intre în Valachia, nu numaĭ pentru afacerile noastre, dar și pentru alte multe cuvinte. Rusia caută pricină ca armatele eĭ să petreacă earna aceasta în Valachia și Moldova. Cu cea-laltă diligență n'am putut să țĭ scriŭ nimic, fiind-că a pornit de aicĭ fără să aștepte pe alta care, în loc să vie Marțĭ seara, a venit abia Mercurĭ la medul nopțiĭ, din causa timpuluĭ rěŭ și a greutățiĭ drumuluĭ, pentru că aicĭ a nins pe . . . Berg cu o sěptămână înainte și este un frig înfricoșat . . . . În acest minut, ora 11, a sosit diligența și am vědut cele ce-mĭ scriĭ. Crede-mě că Fuad este om și de sigur că va pune l'ordre dans notre pays, mais de toutes les manières le pays est à plaindre à cause de beaucoup de calamités. Causa pentru care nu țĭ-am scris, țĭ-o arăt. Numaĭ ciomagul pe care l-a mâncat N. Băleanu. Manolache Băleanu împreună cu Bălăceanu pleacă Lunĭ. Dumnedeŭ cu eĭ. Bonne nuit.

(S. G.)

Scrisoarea luĭ Zisu Dimitrescu către Generalul Gheorghe Magheru.

No. 1.875
1848
Sept. 11.

(Orig. Acad.)

Onorabilul meŭ Domn,

Prin d. tistul dorobanților de aicĭ se înainteză de o cam dată d-v. șeapte căprăriĭ din aĭ acestuĭ județ spre îndeplinirea ordinuluĭ ce mĭ-ațĭ dat în dilele trecute. Cu acest prilej vĕ vestesc, onorabilul meŭ Domn, că pentru îndestularea volintirilor ce s'aŭ adunat și sînt a se maĭ adunà, după cercetarea ce am făcut, am găsit peste patru-decĭ miĭ ocà porumb bun de tot la un proprietar de la Căzănescĭ, ce este o jumătate de ceas aproape de lagăr, pe care îl vinde suta pe leĭ două-decĭ, preț hotărît.

Dacă socotițĭ că prețul acesta poate fi potrivit, orânduițĭ a se face o adresă către administrație, și voiŭ îngrijì a se aduce în două, treĭ dile cel mult.

Citițĭ „Pruncul Român“ și publicația pentru emancipația clăcașilor, ce ne-a venit cu expediția de erĭ, și după care am și lucrat ceea ce se cuvenià în duhul epistoleĭ d-v.

Ne-a venit ordin și pentru alegerea presidentuluĭ și a mădularilor tribunaluluĭ, după care astădĭ se slobóde publicație, ca cetățeniĭ să se adune a face alegerea la 14 Sept. curent.

Vețĭ ascultà și Domnia-Voastră cererea ce fac dorobanțiĭ, ca să se sloboadă a-șĭ culege bucatele, fiind-că eĭ sînt tot-deauna gata a venì la chemarea ce li s'ar face. Dacă vețĭ socotì că această cerere a lor este potrivită. vețĭ poruncì tistuluĭ cum să urmeze, și la din potrivă îmĭ vețĭ ordonà mie, ca să sciŭ ce dorobanțĭ să popresc în slujba administrațieĭ.

Să trimit și patru condicĭ ce le aduse legătorul, prețul cărora dise că este un galben, iar d-v. vețĭ trimite ce va fi de cuviință.

Salutare și frăție.

Zisu Dimitrescu.

Scrisoarea a 14 elevĭ de la Colegiul Sf. Sava către Generalul Tell.

No. 1.876.
1848
Sept. 11.

(Popolul Suveran. No. 26. 1848. 11. IX.)

Dreptate, Frăție.

Domnule General,

Glasul patrieĭ s'a ridicat ferbinte să cheme pe fiiĭ sĕĭ, d-ta aĭ fost interpretorul duioaselor sale accente.

No. 1.876.
1848
Sept. 11.

Până acum cariera armelor ne înfățișà o perspectivă imaginară; până acam soldatul ținea pușca ca să facă paradă despoților seĭ; acum lucrurile și-aŭ schimbat fața: soldatul este un eroŭ, sângele sĕŭ va roși gloriosul pămînt al Românieĭ, sângele luĭ va adăpà osemintele străbunilor sacrificațĭ la Călugărenĭ și pe alte câmpurĭ de bătălie.

În timpul indolențeĭ, cea maĭ nobilă ocupație a unor junĭ erà studiul, noĭ ne-am aruncat cu căldură pe băncile colegiale. În vieața de student, și chiar prin înăbușitoarele mijloace ce întrebuințà despotica guvernare, tot am învĕțat să ne iubim patria, să ne vĕrsăm sângele pentru binele eĭ, pentru scăparea eĭ.

Oare fatalitățile ce o amenință acum, oare gloria străbunilor noștri, oare umbra acelor martirĭ, carĭ ne insultă cu severitate nemișcarea noastră, oare monumentele rĕspândite pe locul glorioaselor noastre câmpiĭ, nu trebue să ne atingă sufletul, să ne înarmeze brațul, și să ne facă a rĕspunde la glasul patrieĭ, la glasul generaluluĭ nostru?

Domnule, vedĭ înainte-țĭ junĭ studențĭ, carĭ vin să reclame o armă cu care să moară, când nu vor maĭ puté trăi, când patria le va cere vieața spre scăparea eĭ; venim, Domnule, să ne înrolăm ca simpli soldațĭ. Singura rugăciune ce o facem este ca în timp de pace să ni se deà voie a fi prenumĕrațĭ între studențiĭ școaleĭ militare, singurul mijloc care poate formà pe bunul soldat.

Fie, Domnule, ca exemplul nostru să-l urmeze toțĭ studențiĭ, fie ca brațele tutulor Românilor să se sacrifice pe altarul patrieĭ, și atuncĭ ne-am împlinit pe jumătate misiunea prin darea exemluluĭ, care de va avé o putere în inimile tutulor, după cum sperăm, România glorioasă de fiiĭ sĕĭ îșĭ va ridicà măreața frunte, și va salutà cu fală toate națiile Europeĭ.

Salutare, frăție.

La Infanterie. Regimentul No. 2: Michail Petrescu, Gavril Michăilescu, Ion Marinescu, Emanuil Fărcășanu, Zamfir Veru, Ion Vlădescu, Michail Băjescu, Emanuil Bosuagea.

La Cavalerie: Manliŭ Oprescu, Ștefan Burileanu, Ioan Diamandescu, Isaia Lerescu.

La Artilerie: Alexandru Măldărescu, Ion Popovicĭ.

Raportul No. 106 al Praporciculuĭ Costachi Sava către Hatmanul Dimitrie Sturdza, General-Inspector al milițieĭ Moldovenescĭ.

No. 1.877. 1848 Sept. 11.

(Orig. Arch. St. Iașĭ. Dos. No. 443. Administrative nouě.)

Luminăriĭ Sale General-Inspector milițieĭ Prințipatuluĭ Moldoveĭ, D. Hatman și Cavaler Prințuluĭ Dimitrie Sturdza.

Praporcicul Costachi Sava.

Raport.

Potrivit însărcinăriĭ puse mie de Luminarea Voastră, următor fiind cu aducerea hârtiilor din casa revoltanților ce aŭ fost oploșițĭ pe moșia Grozescĭ a Cneazuluĭ Dimitrie Cantacuzin, le-am încredințat d. Colonel Schilet, în care prilej prindênd și pe un pădurar, Gheorghi Pârjol, care erà pus de Cneazul purtător de grijă revoltanților în muntele Ploșnile, cu supunere îl înfățoșez Luminăriĭ Voastre spre a poroncì urmarea celor ce bine vețĭ găsì de cuviință. Tot odată plecat vě aduc la cunoscință că ceĭ-lalțĭ revoltanțĭ ce maĭ rěmăseseră aŭ părăsit locul oploșiriĭ și s'aŭ dus în Valachia, trecênd prin Transilvania pe lângă graniță până acolo, din care pricină conductorul lor, un dogar din Transilvania, este supus arestuluĭ la Vașarheiŭ, precum de aceasta m'a încredințat un ofițer din cea parte.

Praporcic Sava.

No. 106.

Articol din „Pruncul Român". No. 39 1848. 11. IX.

No. 1.878. 1848 Sept. 11.

Astădĭ sînt treĭ lunĭ de când „Pruncul Român" s'a născut; cu numěrul de astădĭ se sfârșesce întâiul trimestru al sěŭ. Frațiĭ luĭ ĭ-aŭ arătat multă iubire și indulgență, el dar se simte dator a le arătà mulțumirea și recunoscința luĭ, făgăduind că se va silì și în viitor a meritá această iubire. Astădĭ sînt treĭ lunĭ de când România șĭ-a rupt lanțurile, treĭ lunĭ de când libertatea a reînviat și trăesce în mijlocul nostru, treĭ lunĭ de când s'a deșteptat poporul Românieĭ din letargia luĭ, și astădĭ, după treĭ lunĭ de o vieață nouă, de o vieață liberă, ne vedem amenințațĭ a perde tot ce am câștigat la 11 Iunie. Diua de 11 Septemvrie poate fi atât de funestă pentru noĭ, cât ne-a fost diua de 11 Iunie de favorabilă. Dar

No. 1.878. 1848 Sept. 11. nu, nu! Ceea ce am dobândit atuncĭ nu maĭ putem perde nicĭ odată; căcĭ Dumneḑeŭ este cu noĭ. Sfînta treime „libertate, dreptate, frăție“ este pavăza puternică ce ne apĕră. Vie miĭ de milioane de oștirĭ în protiva noastră, eĭ, cu puterea lor, pot să ne ridice vieața, vieața trupească, dar nu pot să ne ieà libertatea, veața sufletească. Cu mâinile goale, fără altă armă decât crucea și stindardele tricolore, le vom eșì înainte, cerênd constituția saŭ moartea! și eĭ ne vor împlinì cererea, căcĭ nu cerem nimic decât eternele drepturĭ ale omuluĭ; drepturĭ carĭ toțĭ le doresc: Libertatea! Omul a eșit liber din mânile creatoruluĭ sĕŭ, și eĭ sînt omenĭ, și doresc libertatea. Dreptatea! Unde e omul acela care poate ridicà glasul luĭ în protiva dreptățiĭ? Cine poate să ție de rĕŭ un popol care cere dreptatea. Frăția! Un Dumneḑeŭ ne-a creat pe toțĭ, și fiul luĭ ne-a învĕțat să ne rugăm „tatăl nostru“, toțĭ dar sîntem frațĭ. O putere magică, o putere sfîntă cuprinde în sine numĕrul de treĭ; s'avem dar credință în libertatea noastră, s'avem nădejde în dreptatea Suzeranuluĭ nostru, și prin iubire să dovedim că frăția nu este un cuvînt deșert!

Această treime ne-a apĕrat de două orĭ, când libertatea noastră erà amenințată, la 19 și la 30 Iunie, prin ea va triumfà causa noastră și acum pentru a treia oară și pentru eternitate.

No. 1.879. 1848 Sept. 11. Articol din „Popolul Suveran“. No. 26. 1848. 11. IX.

Pășirea armieĭ turcescĭ către Capitală trebue să ne înspăimînteze? trebue să ne întărâte în contra Turcilor?

Și pentru ce să ne înspăimînteze? Noĭ nu sîntem turburătorĭ aĭ fericiriĭ publice; din contră, în mijlocul nedreptățiĭ și al ureĭ, am proclamat principul dreptățiĭ și al frățieĭ, și când o nație întreagă se scoală cu pace, și cere drepturĭ, atuncĭ nu este rebelie, este glasul necesitățiĭ, este glasul luĭ Dumneḑeŭ. Așa dar, noĭ eșim din categoria ce ni se dete de către uniĭ, alțiĭ de rebelĭ, și încă maĭ puțin rebelĭ către Înalta Poartă; căcĭ prin scularea noastră am făcut să se strîngă maĭ mult legăturile ce avem cu Imperiul otoman, legăturĭ ce s'ar fi desnodat singur dacă Regulamentul ar fi existat încă; căcĭ în sfârșit ce erà Domnul țĕriĭ în ceĭ șeaptespre-ḑece anĭ de corupție decât un aghent al uneĭ puterĭ ce nu este Poarta? ce eraŭ ministriĭ luĭ, ce eraŭ primiĭ impiegațĭ aĭ Statuluĭ decât nisce instrumente fabricate în anticamera Consulatuluĭ rusesc? Tiparul erà oprit pentru cele din întru, oprit pen-

tru orĭ-ce se atinge de politica Nordului; din contra, libertate absolută pentru ideile ce ar fi putut aprinde ura noastră în contra Turcieĭ şi chiar a naţieĭ Germane; cărţile tipărite atuncĭ mărturisesc astădĭ. România sfărâmată şi împărţită la deosebite Puterĭ, căreia din aceste sfărămăturĭ i s'a respectat dreptul de naţionalitate? Transilvanieĭ, Bucovineĭ, Basarabieĭ? Nu. Româniĭ ce le locuesc nu maĭ sînt în patria lor! Numaĭ Ţeara-Românească şi Moldova se bucură încă de dreptul naţionalitățiĭ lor, şi acestea sînt datoare, după părerea noastră, maĭ mult statornicieĭ promiselor Porţeĭ decât neinteresatuluĭ protectorat al Rusieĭ. Pentru ce dar să ne înspăimînteze păşirea Turcilor în ţeară?

Toate acestea sînt bune, vor dice uniĭ; dar Turciĭ vin să ne impue Regulamentul, şi noĭ trebue orĭ să l primim, orĭ să ne batem.

Să-l primim? o Dumnedeule! dar e amar să ne înturnăm către robia în care am suspinat atâţia marĭ de anĭ! să ne batem? nu, căcĭ atuncĭ soarele Românieĭ va pălì, căcĭ atuncĭ Ţeara-Românească se va desbinà de Imperiul otoman, şi va fi ca o ramură înflorită, ce se desbină de tulpina eĭ. Aşà dar, ce trebue să facem?

Scim toţĭ că Comisarul Înalteĭ Porţĭ are instrucţiĭ. Acele instrucţiĭ pot cuprinde, între altele, şi o asemenea impunere, dar maĭ nainte ce trimisul Înalteĭ Porţĭ va executà însărcinarea sa, noĭ avem o datorie sacră, adică să arătăm că voinţa pentru Constituţie este voinţa naţieĭ întregĭ; că această voinţă nu e de astădĭ, nu e de erĭ, ci de maĭ mulţĭ secolĭ, scurşĭ în suspine năbuşite. Trebue să arătăm, şi cu pace şi cu demnitate, că fără Constituţie nu maĭ e bucurie, nu maĭ sînt dile vesele pentru Românĭ. Atuncĭ Turcia va schimbà planurile sale, căcĭ ea nu va voì să împĕrăţească peste un pămînt udat cu plângerile unuĭ popol nenorocit; şi orĭ-care ar fi politica eĭ, nu va voì să vadă maĭ multe miĭ de Românĭ părăsind patria lor pentru cuvîntul că, voind a fi credincioşĭ Porţeĭ, ea îĭ silise a fi Ruşĭ saŭ a se expatrià.

Românĭ, fiţĭ înţelepţĭ şi îngăduitorĭ! O mică imprudenţă ne va face să plângem cu lacrămĭ de foc o patrie perdută, şi libertatea de care ne bucurăm astădĭ s'ar veşteji în mânile noastre, ca o floare dalbă în mâna unuĭ barbar.

No. 1.880.
1848
Sept. 11.

Articol din „Pruncul Român“. No. 39. 1848. 11. IX.

În timpiĭ trecuțĭ, Româniĭ, ce nu făceaŭ parte din clasa privilegiată, căutară prin felurĭ de mijloace să dobândească vr'o protecție străină; astădĭ din protivă vedem o mulțime de străinĭ cerênd și dobândind indigenatul. De unde vine această schimbare?

Înaintea luĭ Iunie tot Românul, care nu aveà vr'o boerie, erà subjugat, n'aveà nicĭ un drept; dorobanțul îl luà, îl aruncà în închisoare, îl băteà, și el, biet, nu aveà cuĭ să se jeluească, căcĭ toate ușile dreptățiĭ îĭ eraŭ închise. Românul aveà numaĭ datoriĭ; el purtà toate cheltuelile Statuluĭ, el plătià tributul înalteĭ Porțĭ, el umpleà rândurile oștiriĭ noastre, el făceà drumurile și șoselele noastre, el zidià școalele, spitalurile, bisericile noastre! Nu este nicĭ un așezămînt în România, care să nu fie făcut de dînsul, nu este nicĭ o lăscae în toată țeara, care să nu fie din rodul ostenelilor sale. Și de unde am avé banĭ în țeară, dacă nu din munca țĕranuluĭ? El, care da tot, nu primià nimic; căcĭ toate drepturile eraŭ numaĭ pentru boerĭ, pentru clasa privilegiată, care nu da nimic și primià tot. Starea cea maĭ ticăloasă, cea maĭ umilitoare erà de a fi Român. Legea nu-l apĕrà, căcĭ legile eraŭ făcute de boerĭ și în favorul boerilor. Dumnedeŭ a creat pe om liber, a pus în el dorința fericiriĭ; sclavia este în protiva destinațieĭ luĭ; de aceea și Românul căutà să scape de apĕsare, și pentru aceasta aveà numaĭ două drumurĭ: orĭ să intre și el în clasa privilegiată, orĭ tăgăduindu-șĭ naționalitatea, să se facă sudit al vre-uneĭ puterĭ străine.

Ca să apuce drumul cel dintâiŭ, trebuià să scie a se umilì, a lingușì, a se târî, trebuià să se facă omul Vorniculuĭ cutare saŭ al Banuluĭ cutare, să slujească vițiurile luĭ, să se despoae de toată vrednicia de om, să se desbrace de opinia luĭ individuală și să adopte pe a protectoruluĭ sĕŭ. Nu erà viclenie, ce nu erà dator s'o săvârșească, ca să capete, după mulțĭ anĭ de slugărie, o pitărie saŭ o păhărnicie, și dimpreună cu dînsa toate vițiurile carĭ sînt fireasca urmare a uneĭ asemenea conduite umilitoare. Omul, ce nu-șĭ perduse încă toată vrednicia luĭ, se sperià de o ast-fel de carieră, și dacă nu aveà îndestulă răbdare saŭ virtute să îndure trista soarte a Românuluĭ, nu-ĭ rĕmâneà alt decât să-șĭ lepede naționalitatea și să alerge la protecție străină.

Acum s'aŭ schimbat acestea; astădĭ numele de Român este numele cel maĭ frumos, astădĭ titlul de cetățean este titlul cel maĭ

No. 1.880. 1848 Sept. 11.

glorios; astăḍĭ drepturile sînt de o potrivă pentru toţĭ, astăḍĭ nu se maĭ află clasă privilegiată, astăḍĭ nimenĭ nu maĭ este apĕsat; toţĭ Românii sînt cetăţenĭ, şi fie-care cetăţean poate ocupà postul cel maĭ eminent al Statuluĭ. Departe dar de a maĭ căutà Românul o protecţie străină, se mândresce de naţionalitatea luĭ; şi străiniĭ cer ca un favor a fi primiţĭ între cetăţeniĭ Românĭ, cer a se împărtăşì de drepturile Românilor, cer naturalisaţia; cu toate că Constituţia noastră nu e recunoscută încă de înalta Poartă, cu toate că fericirea Românieĭ încă nu este statornicită, eĭ se grăbesc a intrà în rândurile noastre, fiind-că nu vor să rĕmâe străinĭ în lupta glorioasă ce poate ne maĭ aşteaptă, fiind-că vor ca dreptul ce cer să-l şi merite. Şi tot se maĭ află oamenĭ, oamenĭ carĭ se ḍic Românĭ, ce defaimă Constituţia noastră, carĭ pe ascuns doresc întoarcerea stăriĭ celeĭ vechĭ a lucrurilor! chiar în contra anatemeĭ pronunţate de Capul bisericiĭ. Grozavă e furia tigruluĭ, grozavă e cruḍimea hieneĭ, dar cea maĭ grozavă din toate grozăviile este omul în rătăcirea luĭ. Vaĭ! celora carĭ odată s'aŭ depărtat de calea cea dreaptă; un păcat trage miĭ după dînsul şi aşà se afundă tot maĭ adânc în noroiul viţiurilor. Eĭ aleargă cu ochiĭ deschişĭ într'o prăpastie; egoismul ĭ-a orbit într'atâta, în cât nu-şĭ maĭ vĕd nicĭ chiar interesul lor. Cu slabele lor mânĭ voesc să oprească cursul întîmplărilor, voesc să stingă lumina libertăţiĭ, şi nu înţeleg că maĭ lesne ar puté să oprească oscilaţia pămîntuluĭ decât să întârḍie cu un minut măcar înaintarea secoluluĭ, că maĭ lesne ar puté să stingă lumina soareluĭ decât lumina spirituluĭ.

Îndreptaţi-vĕ, fratĭ rătăciţĭ! părăsiţĭ calea păcatuluĭ, calea peiriĭ! veniţĭ, uniţi-vĕ cu noĭ; braţele noastre încă vĕ sunt deschise. Inimile noastre nu cunosc ura; fie uitate toate cele trecute; veniţĭ să ne dăm sărutare de frate! Nu credeţĭ că ne temem şi pentru asta vĕ cerem unire; o! nu; Românul nu scie ce e frica, căcĭ cu el este Dumneḍeŭ; causa noastră a triumfat şi va triumfà tot-deauna, fiind-că e dreaptă şi sfîntă, fiind-că Dumneḍeŭ o apĕră; dar cu durere vedem rătăcirea voastră; străiniĭ de toate neamurile vin şi se înrolează în rândurile noastre şi voĭ—carĭ vĕ ḍiceţĭ Românĭ,—voĭ staţĭ departe, voĭ nu vreţĭ să vĕ împărtăşiţĭ de fericirea noastră, ci preferaţĭ a vĕ luptà în protiva fraţilor voştri! Deşteptaţi-vĕ din amăgirea voastră şi cunoasceţĭ că altă scăpare nu e pentru voĭ, decât să vĕ aruncaţĭ în braţele cele puternice ale fraţilor voştri.

No. 1.881. 1848 Sept. 11. „Ce-và despre articolul proprietățiĭ: Soartea țĕranuluĭ de la Regulament încoace“. Articol din „Popolul Suveran“. No. 26. 1848. 11. IX.

Articolul proprietățiĭ din Constituția noastră a adus în inimile multora cea maĭ mare neodihnă, înțelegênd rĕŭ că li se vor luà moșiile. A luà cuĭ-và proprietate, fie lucru mișcător saŭ nemișcător, ar fi cel maĭ mare nedrept, dacă nu s'ar chibzuì maĭ întâiŭ într'o înțelegere, celuĭ ce iea cu acela ce este să deà, mijloace de despăgubirĭ; noĭ am ajunge la comunism și orĭ-care neavut, fie leneș, fie risipitor, ar căutà să se împarță în averea celuĭ bogat, și atuncĭ ar devenì lucru la dreptul celuĭ maĭ tare; un asemenea princip nu numaĭ că ar fi în potriva religieĭ și a moraluluĭ, ci și în potriva legilor orĭ-căruĭ stat civilisat. Noĭ vedem în Istoria universală: că spre a pune stavilă în potriva mituiriĭ, și ca să se potrivească stările tutulor claselor societățiĭ, în ținutul Sparteĭ, a împărțit Licurg tot pămîntul aceluĭ ținut în 39.000 bucățĭ, din carĭ 9.000 s'aŭ dat orășenilor din Sparta, iar 30.000 locuitorilor țĕranĭ. Această împărțire egală a pămîntuluĭ n'a putut ține multă vreme; una că se născeaŭ copiĭ, din pricina cărora ar fi trebuit tot-deauna să se facă o împărțire din noŭ, și alta că ceĭ leneșĭ și risipitorĭ prăpădiaŭ averea lor și n'ar fi avut drept să se despăgubească tot-deauna de la ceĭ economĭ, muncitorĭ și industrioșĭ, carĭ aŭ îmmulțit averea lor primitivă. Din acest exemplu se cunoasce că o hotărîtă parte de pămînt pentru hrana țĕranilor s'ar micșorà din ḑi în ḑi maĭ mult, fiind-că un părinte între copiiĭ sĕĭ ar împărțì-o în multe părțĭ micĭ, și așà cu îmmulțirea oamenilor s'ar reduce la un minimum saŭ iar la starea dintâĭ, adică uniĭ ar avé moșiĭ, și alțiĭ nu ar avé, saŭ că tot-deauna ar trebuì să se facă o împărțeală nouă. Principul articoluluĭ proprietățiĭ din Constituție nu este ca să gândească cine-và la o necontenită împărțire a pămîntuluĭ saŭ la un prilej a subține o vecĭnică ceartă între proprietar și clăcașĭ, ci „emancipația clăcașuluĭ“, adică slobodirea luĭ de subt robie, în care s'a aflat până acum, și spre a-l face proprietar pe o părticică de pămînt, ca să poată fi cetățean cu durere de inimă pentru patrie, și să aibă o posiție independentă în soțietate. Spre a avé cine-và o oglindă de ticăloasa stare a țĕranuluĭ și de robia în care se aflà subt regimul trecut, însemnez aicĭ câte-và trăsurĭ ce am avut prilej a le vedé însumĭ, ca unul a căruia ocupație a fost maĭ mult la țeară,

în deosebite locurĭ ale Prinţipatuluĭ, şi pe carĭ îndelungată privire mi le-a întipărit în inima mea cu cele maĭ negre coloare de nedreptate şi tiranie.

No. 1.881.
1848
Sept. 11.

Despre erbărit. După Regulament a fost fie-care proprietar dator ca să deà islaz clăcaşilor sĕĭ după un numĕr de vite hotărît, iar pentru prisosul vitelor peste acel numĕr, aŭ sciut proprietariĭ saŭ arendaşiĭ a stoarce de la bieţiĭ sătenĭ sume însemnate de banĭ, ba şi ḑile de lucru, şi altele: cu toate acestea, locul hotărît pentru islaz a fost la multe moşiĭ de neajuns şi de cea maĭ proastă calitate, de multe orĭ numaĭ pămînt sterp; dacă, la întîmplare, de la vecina moşie aŭ trecut una saŭ maĭ multe vite în moşia unuĭ alt proprietar saŭ arendaş, le închideaŭ şi subt cuvînt de stricăciune, fără să o dovedească şi fără cercetare, şi de multe orĭ numaĭ subt cuvînt de călcarea hotarelor, aŭ luat de fie-care vită mare câte un sfanţ saŭ doĭ, afară de datoria pentru cutia satuluĭ; şi aceasta urmându-se peste an, în multe rândurĭ, a ajuns lucrul de a plătit bietul ţĕran vaca luĭ încă odată subt pretextul erbărituluĭ. Adese-orĭ vĕḑênd ţĕranul că calul saŭ vaca ce a scăpat îl va ţiné maĭ mult decât preţul cumpĕrăriĭ lor, vrênd să-l scoaţă din despoticeasca mână a unuĭ proprietar saŭ arendaş, s'a lipsit de dînşiĭ şi le-aŭ perdut pentru tot-deauna.

Despre siliştea satuluĭ. Ţĕranul clăcaş a fost rob, căcĭ n'a avut voie a se mutà de la o moşie la alta; numaĭ doĭ dintr'un sat ar fi putut într'un an să se mute, dacă nu li s'ar fi făcut o mie de împedicărĭ. Pricina de căpetenie a se puté mutà cine-và a fost, dacă proprietarul n'ar fi avut moşie îndestulă a da clăcaşilor cele prescrise în Regulament; şi chiar această pricină n'a fost de nicĭ un temeiŭ, dacă proprietariĭ aŭ sciut să se înţeleagă maĭ din vreme cu ispravniciĭ şi zapciiĭ, prin cuvinte mincinoase, prin frate dragă şi nenişorule: „că mojicul acela minte şi că nu trebue să-ĭ creḑĭ", carĭ cuvinte s'aŭ întemeiat spre a fi destoinice de creḑut fără nicĭ o cercetare, dacă printr'un peşcheş bun şi prin dare de banĭ, s'aŭ asigurat aceĭ amploiaţĭ; iar că proprietarul saŭ arendaşul îl năpăstuesce, îl înşeală la ḑilele de clacă şi iobăgie, la dijmuit, la rĕspunderea altor dărĭ proprietărescĭ şi la banĭ, îl despoaie, îl tiranisesce cu biciul luĭ saŭ al dorobanţuluĭ, acesta n'a fost nicĭ un temeiŭ ca să se mute, căcĭ aŭ fost lucrurĭ obicĭnuite şi într'o înţelegere cu ispravniciĭ şi zapciiĭ, carĭ pe fieşĭ-care an, pe lângă leafa stăpâniriĭ, aŭ luat o regulată leafă saŭ arendă şi de la asemenenea neomenoşĭ proprietarĭ şi arendaşĭ. Nimic n'a fost sigur al clăcaşuluĭ, căcĭ lăsând

No. 1.881. 1848 Sept. 11.

la o parte că dacă un clăcaş a curăţit un loc de arătură saŭ livede, şi a scos rădăcinile copacilor şi mărăciniĭ de pe dînsul, căcĭ l-a luat proprierarul când a vrut, dându-ĭ atât loc maĭ prost, dar dacă, cu chiŭ cu vaĭ, a putut luà voie de a se strămutà, toate îmbunătăţirile aŭ rĕmas pe seama proprietăţiĭ, chiar şi casa saŭ bordeiul cu toate împrejmuirile lor, clădite de dînsul cu munca şi cheltueala luĭ, fără a le puté vinde alt-cuĭ-vaşĭ. Să ne întoarcem acum la locul caseĭ şi al grădineĭ ce s'a dat clăcaşuluĭ: casa saŭ bordeiul ce a făcut bietul ţĕran a fost în cea maĭ ticăloasă stare; inima omuluĭ se cutremură vĕḑênd aceste locaşurĭ omenescĭ pe din afară, dar ce descripţie să fac pentru starea lor pe din lăuntru? Maĭ bine să tac, toţĭ aţĭ vĕḑut! Este un simbol al întunericuluĭ, al necurăţenieĭ, al ticăloşieĭ, al sărăcieĭ, al desperaţieĭ, o espresie vie a tiranieĭ şi a despotismuluĭ! În ast-fel de proastă stare se află şi adăposturile de earnă pentru vite; arar se găsesce câte un grajd ticălos; dar ce contrast se înfăţişează omuluĭ, intrând în locaşurile boerescĭ: luxul şi eleganţa, bogăţie şi abondanţă, stoarse din spinarea bietuluĭ ţĕran, din sudorile luĭ, din lacrămile luĭ, din suferinţele luĭ! Iată rodul tiranieĭ, iată pricina contrastuluĭ! Să venim acum şi la modesta grădiniţă a săraculuĭ ţĕran, de multe orĭ numaĭ cu un şănţuleţ îngrădită, saŭ numaĭ cu câte-và nuele şi parĭ, ceĭ maĭ mulţĭ n'aŭ nicĭ de cum grădină; în această grădinuţă a pus ţĕranul vre-o douĕ treĭ răzoare de ceapă şi usturoiŭ, avênd într'însa poate şi vre-un pom saŭ doĭ roditorĭ, aceste toate se socotiaŭ de hrăpitorul arendaş ca ale luĭ şi orĭ când aveà poftă, trimeteà sbiriĭ luĭ acolo şi fără să-l întrebe, luà cât îĭ plăceà, căcĭ însuşĭ a fost leneş, saŭ o socotià de prisos, ca să facă şi el grădină; asemenea se urmà de multe orĭ chiar şi de proprietarĭ; şi dacă, în sfârşit, a maĭ rĕmas ce-và din grădinile ţĕranilor până la toamnă, îĭ maĭ luà şi dijmă din pomĭ şi legume încă şi maĭ mult. Eŭ nu vorbesc nicĭ de grădinĭ pentru legumurĭ de speculaţiĭ saŭ de pometurĭ, din carĭ aveà drept să ieà dijmă, ci numaĭ de locul legiuit pentru casă şi grădină. Şi pentru acea casă şi grădină a fost dator clăcaşul a rĕspunde toate dările proprietărescĭ, adică: claca, iobăgia, carul de lemne şi ḑiua de plug, a da plocoane, de aŭ, puĭ de găină şi de alte pasĕrĭ, de limbă şi muşchiŭ de porc, dacă aveà săracul vr'un porc de Crăciun, şi câte alte angarale, şi apoĭ de multe orĭ n'a avut clăcaşul locurĭ de hrană şi livedĭ pe moşia unde şedeà, nicĭ chiar islaz de vite şi a fost silit ca, pentru îndestularea familieĭ luĭ şi ca să poată plătì birul, să se învoească cu proprietariĭ vecinelor moşiĭ, unde şi acolo

No. 1.881. 1848 Sept. 11.

făceà alte clăcĭ; nevoea de a nu se puté strămutà un clăcaș de la o moșie la alta și îndatorirea a respunde toate dările proprietăresci chiar numaĭ pentru locul de siliștea satuluĭ, pentru prea puțin islaz și vre-un pogon de arătură, a fost cea de căpetenie pricină a robieĭ țĕranuluĭ. Aceasta sciind neguțătoriĭ carĭ aŭ vrut să ieà în arendă câte o moșie, făceaŭ socoteală pentru baniĭ arenḑeĭ, nu după întinderea moșieĭ, ci după numĕrul clăcașilor de unde a fost sigur că va scoate baniĭ, fără să muncească, de aceea nicĭ nu întrebà dacă acea moșie are locurĭ arătoare pe seama proprietaruluĭ; nicĭ nu căutà să facă asemenea locurĭ saŭ să curețe măcar o mărăcină, fiind-că a luat toate pe gata din spinarea țĕranuluĭ, închipuindu-se adese-orĭ maĭ vârtos la moșiile despre munte, că o moșie mică și de puțină întindere aveà peste 100 și maĭ mulțĭ clăcașĭ, unde nu ar fi avut loc maĭ mulțĭ decât vre-o 20 saŭ 30 familiĭ, dacă s'ar fi dat cele legiuite pogoane fieș-căruia țĕran.

D e s p r e c l a c ă ș i i o b ă g i e. Acestea aŭ fost un nesăvârșit isvor de abusurĭ și nedreptățĭ. Nemulțumindu-se uniĭ din boeriĭ proprietarĭ cu claca ce li se făceà de către sătenĭ maĭ nainte de Regulament, aŭ întrodus în Regulament pe lângă alte împovărărĭ și acea rușinoasă și pe om liber degrădătoare iobăgie, adică că de la 13 familiĭ înainte, să le fie un om peste tot anul slugă saŭ maĭ bine să ḑic rob; de la 25 case până la 50 doĭ, și așà cresceà numĕrul iobăgiilor după proporția clăcașilor; ca să nu se pearḑă însă ḑilele celor ce cad între 13 și 25, și așà înainte, și să se îmmulțească ḑilele de lucru, s'a făcut regula, ca în loc de a slujì unul, să slujească toțĭ, adică să facă fie-care sătean 12 ḑile pe un an sub numire de iobăgie, la care adăugând cele 12 ḑile sub numire de clacă, aŭ făcut 24 ḑile. Hrăpitorul arendaș saŭ proprietar a sciut să îmmulțească acest numĕr de ḑile în felurimĭ de chipurĭ. Numĕrul celor cinstițĭ și omenoșĭ a fost mic, și aceștia aŭ dat răvașe la mâna sătenilor pentru fieș-care ḑi ce s'a lucrat, ca să scie când s'a istovit clăcașul; ceĭ maĭ mulțĭ țineaŭ răvașe saŭ catastișe mincinoase unde aŭ scris ce aŭ vrut, și aŭ încărcat pe clăcaș și el n'a avut cuĭ să se plângă, căcĭ zapciul, cu leafă puțină de la stăpânire și cu banĭ dațĭ ca să se facă zapis, a fost în partea arendașuluĭ. Pentru ḑiua de clacă a fost legiuit ca omul cu mânile să plătească 60 parale proprietaruluĭ, când nu o făceà în muncă; dar s'a întîmplat ca să veḑĭ urmându-se cele maĭ marĭ nelegiuirĭ de către uniĭ din hrăpitoriĭ arendașĭ saŭ proprietarĭ în pricina aceasta. Asupra munteluĭ, unde moșiile sunt bine populate, neavênd însă

No. 1.881. 1848 Sept. 11.

pămînt îndestul pentru agricultură, s'a luat claca și iobăgia maĭ mult în banĭ și puține ḑile s'aŭ întrebuințat în lucru, din care pricină ḑilele de lucru aŭ fost foarte eftine, de multe orĭ 30 parale saŭ un leŭ ḑiua. Ce făceaŭ arendașiĭ? aŭ tocmit oamenĭ din alte sate ca să-ĭ facă munca luĭ cu preț maĭ eftin și aŭ luat de la clăcașiĭ sĕĭ baniĭ pe deplin pentru ḑilele de clacă, orĭ aŭ întrebat pe clăcașiĭ luĭ dacă vor să-ĭ muncească cu preț scăḑut? Pretinḑênd apoĭ a-ĭ plătì cusurul până la 60 parale ḑiua, saŭ a se adăugà la ḑilele de clacă, după proporția prețuluĭ ce se cere de la alțiĭ, faptă cu totul nelegiuită!

Bieţiĭ muntenĭ, neavênd mijloace a covârșì cererile arendașilor și a plătì toate dările proprietărescĭ, birul și altele, aŭ fost silițĭ a plecà prin țeară, ca să găsească de lucru și aŭ perdut o mulțime de ḑile de geaba cu drumul, până aŭ găsit de lucru și mulțĭ s'aŭ întors acasă cu prea puțin folos și n'aŭ putut plătì aceea ce se cereà de la dînșiĭ. Chiar la moșiile maĭ la câmp, carĭ aŭ fost maĭ strîmte și aŭ avut clăcașĭ mulțĭ, am vĕḑut că uniĭ din proprietarĭ saŭ arendașĭ aŭ întrebuințat oamenĭ străinĭ pentru munca lor și cu preț maĭ mic decât 60 parale, ca să poată luà banĭ de la clăcașĭ drept ḑilele de clacă, în vreme ce eĭ ar fi putut face acea muncă cu clăcașiĭ lor. Aicĭ nu este vorba de moșiile de câmp de întindere mare, unde nu se ajungeaŭ brațele clăcașilor spre a lucrà arăturile celor industrioșĭ și muncitorĭ proprietarĭ, carĭ aŭ tocmit și alțĭ cu orĭ-ce preț, ca să poată covârșì toată munca. Nu mĕ pociŭ oprì a arătà încă o altă nelegiuire, ce se urmà cu ḑilele de clacă: de multe orĭ s'aŭ strîns oamenĭ de clacă și întîmplându-se că aŭ lucrat 2 părțĭ dintr'o ḑi saŭ maĭ mult încă, li s'a ținut în seamă numaĭ o jumătate de ḑi, saŭ isprăvind maĭ din vreme, nicĭ că li s'a ținut în seamă munca lor; către aceasta aŭ fost uniĭ arendașĭ carĭ aŭ vîndut ḑilele de clacă la alțĭ arendașĭ, saŭ le lucraŭ la alte moșiĭ cu depărtare de câte-và ceasurĭ cale de la locuința clăcașilor, și aŭ fost silițĭ a perde vreme și cu drumul ca să meargă să lucreze claca lor la moșiile străine și depărtate.

Despre carul de lemne. O foarte mare nedreptate a fost impunerea datorieĭ asupra clăcașilor pentru aducerea caruluĭ de lemne în ființă saŭ în plată! gândindu-se cine-và că o mare parte din Țeara-Românească este situată pe malul Dunăreĭ și că câmpiile întinse pe toată albia Dunăreĭ maĭ că nu aŭ pădurĭ, încât pe cele maĭ multe moșiĭ nu se află nicĭ mărăcine saŭ tufă de lemn, și că țĕraniĭ sînt silițĭ a șĭ face foc cu băligar și paie, neavênd

chiar proprietarul lemne pentru trebuința caseĭ luĭ, și că este silit a le aduce de la locurĭ depărtate; ce dreptate poate să fie ca clăcașul să fie dator rĕspunderea caruluĭ de lemne la asemenea moșiĭ, unde nu i se poate face cea maĭ mică înlesnire pentru acest articol trebuincios? După înțelesul Regulamentuluĭ, a fost dator clăcașul a aduce carul de lemne la o depărtare de 6 ceasurĭ cale, de multe orĭ s'aŭ făcut abusurĭ; subt cuvînt de carul de lemne a cărat clăcașul buțĭ pline saŭ altă povară, la o depărtare de 2 ḑile și maĭ mult; adică aŭ făcut o îndoită cale, și dacă moșia n'aveà lemne, cum poate figurà datoria pentru carul de lemne de dreaptă? Uniĭ din proprietarĭ asupra munteluĭ, carĭ aŭ pădurĭ, daŭ și clăcașilor lor lemne de foc, dar alțiĭ nu daŭ nicĭ de cum și toțĭ pretind ducerea saŭ plata caruluĭ de lemne, și chiar unde nu se află nicĭ o tufă de lemn măcar (1).

No. 1.881. 1848 Sept. 11.

Decretul No. 547 al Locotenențeĭ Domnescĭ al Țĕriĭ-Româneseĭ.

No. 1.882. 1848 Sept 12.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Act. rev. No. 363. Dos. No. 156/2.162.)

No. 547. Dreptate, Frăție.
În numele popoluluĭ Român.
Locotenența Domnească.

D-l Ministru Finanțelor va slobodi în primirea d-luĭ Enrih Ubicini, ce se trimite cu misie în Franța, suma de treĭ sute galbenĭ No. 300 # din § extraordinar.

Scrisoarea de acreditare No. 1.572 dată de Locotenența Domnească a Țĕriĭ-Româneseĭ luĭ D. Brătianu și Al. G. Golescu, trimișĭ în străinătate.

No. 1.883 1848 Sept. 12.

(Orig. Col. D. Brătianu.)

Monsieur le Ministre,

Forcé d'adresser un appel suprême aux sympathies des diverses Puissances amies de l'Europe, la Lieutenance Princière de Valachie accrédite par les présentes auprès de votre Gouvernement MM. Bratiano et Golesco, députés, chargés de lui révéler les malheurs et les dangers de leur situation et de prendre de concert avec lui

(1) Foaia încetând cu acest numĕr, articolul n'a maĭ urmat.

No. 1.883. 1848 Sept. 12. les mesures nécessaires pour prévenir des éventualités qui sont de nature à compromettre le repos de l'Erope entière.

Les membres de la Lieutenance Princière: I. Eliade, Chr. Tell, N. Golesco.

Ministre des Affaires étrangères, J. Voynesco II.

Bucharest.
No. 1.572.

No. 207. Vu pour la légalisation à la signature de Monsieur Voynesco, Secrétaire d'Etat de la Valachie.

Robert Colquhoun.

No. 1.884. 1848 Sept. 12.

Depeşa luĭ Hory, Consulul Franciei la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur le Ministre,

La population de la Capitale et de ses environs ne se lasse point d'aller tous les matins au devant de Fuad Effendi et de l'armée turque, campée depuis trois jours, près du village de Sintechti, à deux lieues de Bucharest. Le Commissaire turc paraît craindre que cette démonstration générale ne cache quelque surprise, et peu confiant dans les dispositions pacifiques et bienveillantes de la population, il appréhende, jusqu'à un certain point, d'entrer avec son armée dans la ville. Telle est du moins l'opinion généralement partagée ici sur l'indécision à laquelle le nouveau Commissaire ottoman se laisse aller depuis trois jours, malgré la présence au camp du Général Duhamel.

Le 22 au soir, Fuad Effendi a adressé une lettre au Métropolitain, lui annonçant que la ville de Bucharest est mise, à dater de ce jour, sous la sauvegarde de l'armée impériale, arrivée avec lui, et invitant ce Prélat à user de toute son influence pour y maintenir l'ordre et la tranquillité. Cette lettre a été communiquée de suite à la Lieutenance Princière qui, par l'organe de son Secrétaire d'Etat, représente, avec raison, dans sa réponse au chef de l'Eglise, qu'étant officiellement constituée et reconnue par le Gouvernement de S. H. le Sultan, elle ne saurait admettre d'autre autorité à côté de la sienne, tant qu'elle ne sera pas légalement dissoute, et elle donne acte de ce refus en autorisant le Métropolitain à le faire connaître à Fuad-Effendi. J'ai l'honneur, Monsieur le Ministre, de mettre sous vos yeux, copies de ces deux pièces.

L'armée turque a quitté aujourd'hui son quartier général de Sintechti pour prendre position sur les hauteurs de la Capitale près du couvent de Cotrochéni.

No. 1.884.
1848
Sept. 12.

L'incroyable irrésolution des Commissaires turc et russe a permis aux paysans des districts les plus éloignés d'affluer en grand nombre à la Capitale. Ils sont au nombre d'environ 30.000, tous sans armes.

Je suis, etc.

(Signé:) Hory.

Notă din Frankfurter Zeitung în „Le National". 1848. 24. IX.

No. 1.885.
1848
Sept. 12.

Moldavie

Nous lisons dans le „Journal allemand de Francfort":

„La malheureuse Moldavie est devenue de fait une province russe. Les meilleures ressources du pays sont paralysées. Les patriotes sont ou pris ou en fuite. Le simulacre de gouvernement à Jassy se soutient par la terreur qu'inspirent les baïonnettes russes. La Moldavie est en proie à l'arbitraire et sera probablement obligée de solliciter son admission dans l'empire russe. Les deux grandes puissances de l'Allemagne voient arriver la crise et gardent le silence".

Decretul (No. 1.175) al luĭ Michail Sturdza, Domnul Moldoveĭ, către Archierul Chesarie Sinadon.

(Buletin, foae oficială. No. 73. 1848. 12. IX.)

No. 1.886.
1848
Sept. 12.

În urma împrejurărilor ce aŭ chemat depărtarea Episcopuluĭ de Roman Veniamin Roset de la scaunul acestuia pentru scandaloasa urmare, Prea Sfinţitul Meletie Stavropoleos, locţiitorul de Mitropolit şi Şeful Departamentuluĭ averilor bisericescĭ, cu anaforaua sub No. 1.155, recomenduind pe Prea Sfinţia Ta pentru a ţiné locul de Episcop la acel scaun, Noĭ am încuviinţat această alegere. Drept care orânduindu-te locţiitor de Episcop al Romanuluĭ, rĕmânem în deplină încredinţare că, potrivit legilor canonice, te veĭ sârguì a păstorì turma pe prinţipiile dogmelor pravoslavnice, şi după toată cuviinţa cerută de la un archiereŭ cu vrednicie.

(Urmează iscălitura Înălţimiĭ Sale.)

No. 1.887. 1848 Sept. 12. **Adresa No. 34 a executoruluĭ Curțiĭ administrative către Ministerul din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.**

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Dreptate, Frăție.

Onorabiluluĭ Ministru al celor din Lăuntru.

Plecat supuĭ în cunoscința onorabiluluĭ Minister însemnarea de suma trăsurilor întrebuințate în osebite rândurĭ la Giurgiŭ cu prilejul veniriĭ Exelențieĭ Sale Suleiman Pașa și altele, precum urmează:

	Leĭ
O caretă luată la 10 Iulie și întoarsă la 16 Avgust, adică în timp de treĭ-ḑecĭ și șeapte ḑile, câte leĭ treĭ-ḑecĭ și doĭ pe ḑi, fac	1.184
Cincĭ trăsurĭ, din carĭ treĭ calescĭ, iar căruțe douĕ, luate iarășĭ de la 10 Iulie și întoarse la 16 Avgust, însumează ḑile peste tot 185, pe ḑi câte leĭ douĕ-ḑecĭ fie-care, fac	3.700
Patru trăsurĭ, adică droscĭ treĭ și o căruță, la plecarea d-lor deputațĭ pentru Țarigrad; luate la Avgust 3 și întoarse treĭ dintr'însele la Avgust 28, timp de șeapte-ḑecĭ și opt ḑile, iar una ce încă nu este întoarsă până astăḑĭ, timp de 40 ḑile, însumează peste tot ḑile o sută opt-spre-ḑece, câte leĭ 20 pe ḑi fie-care, fac	2.360
O caretă pentru venirea Ex. Sale Suleiman Pașa de la Giurgiŭ și întoarcerea, luată la 7 Avgust, întoarsă la 14, timp de ḑile opt, câte leĭ 35 pe ḑi, fac	280
Cincĭ trăsurĭ, adică douĕ droscĭ și treĭ căruțe, pentru venirea suiteĭ Exelențieĭ Sale Suleiman Pașa de la Giurgiu și înapoĭ; luate la Avgust 7 și întoarse la Septemvrie 3; timp de ḑile douĕ-ḑecĭ și opt, peste tot ḑile 140, câte leĭ 20 pe ḑi, fac	2.800
Douĕ trăsurĭ în trebuința mergeriĭ d-luĭ Abdulaidis la Giurgiŭ, luate la Avgust în 12 și întoarse, una la Avgust 20 și cea-laltă la Septemvrie 8; timp de ḑile treĭ-ḑecĭ și șeapte, câte leĭ 20 pe ḑi, fac	740
O căruță d. Zane, luată la Avgust 12 și până astăḑĭ Septemvrie 11, nefiind încă întoarsă, timp de ḑile 31, câte leĭ 20 pe ḑi, fac	620
De reportat . . .	11.684

Report . . .	11.684	No. 1.887. 1848 Sept. 12.
O brişcă d. Rozental de la 29 Iulie până la 31 Iulie, care apoĭ într'aceiaşĭ ḑi se dete unuĭ trimis al Ex. Sale, a căruia trăsură se rupsese, ca să meargă la Giurgiŭ, şi care s'a întors la Avgust 18, peste tot timp de ḑile 21, câte leĭ 20 pe ḑi, fac	420	
O altă trăsură d. Rozental, de la 13 Avgust şi întoarsă la Septemvrie 6, timp de ḑile 25, câte leĭ 20 pe ḑi, fac .	500	
O caleaşcă d. Aaron, Administratorul Craioveĭ, luată la 6 Avgust şi întoarsă la 6 Septemvrie, timp de 31 ḑile, câte leĭ 20 pe ḑi, fac	620	
Pe lângă aceasta se maĭ adaugă şi:		
Pentru birja ce a adus nisce calabalâcurĭ ale Exelenţieĭ Sale Suleiman Paşa de la Giurgiŭ	113	
Pentru o caleaşcă dată d-luĭ Michalache Abdulaidis pentru a merge la Giurgiŭ de la 21 Avgust şi întoarsă la 7 Septemvrie, timp de 18 ḑile, pe ḑi 20 leĭ, fac . . .	360	
Pentru dregerea trăsuriĭ întrebuinţate de domnul Ministru al celor din Lăuntru la mergerile dumisale în maĭ multe rândurĭ la Giurgiŭ	325	
Pentru chiria uneĭ droşcĭ cu patru caĭ într'o ḑi şi jumătate, trimisă cu d. doftor Patrichie înaintea Exelenţieĭ Sale Fuad Efendi, când se află cu lagărul în malul Argeşuluĭ.	128	
Am plătit chiria la 4 boĭ ce aŭ adus doué căruţe stricate după drumul Giurgiuluĭ	18	
	14.168	
Primiţĭ în socoteala acesteĭ cheltuelĭ de la onorabila Municipalitate prin ordinul d. Ministru din Lăuntru . .	7.000	
	7.168	

Şeapte miĭ o sută şeaĭ-ḑecĭ şi opt leĭ rĕmâne a maĭ primi; pentru carĭ plecat rog pe onorabilul Minister a binevoì punere la cale spre desfacerea acesteĭ socotelĭ, iar pentru o caleaşcă din cele patru trăsurĭ maĭ sus însemnate, ce maĭ este la Giurgiŭ neîntoarsă, şi pentru căruţa cu care este dus d-luĭ Zane, se va ţiné socoteala de la 12 ale acesteĭ lunĭ şi înainte, până se vor întoarce şi acelea în Capitală.

Salutare şi frăţie.

Executorul Curţiĭ administrative, Christea Orăscu.

No. 34.

(Resoluţie:) Să se scrie Consiliuluĭ a-ĭ sloboḑi şi aceştĭ banĭ ce are a maĭ primi.

No. 1.888.
1848
Sept 12.

Notă din „Le National." 1848. 8. X.

Provinces Danubiennes.

La „Gazette universelle allemande" publie une lettre de Brody, 24 septembre, où nous remarquons le passage suivant:

„5.000 hommes de troupes turques sont parties accompagnées des troupes russes, pour entrer dans la Valachie. Ils ont déjà passé le Sereth. Il s'agit d'enlever au peuple de la Valachie toutes ses libertés conquises. On fera, il est vrai, certaines concessions. A Giurgewo, il y a 20.000 Turcs. L'influence russe l'emporte."

No. 1.889.
1848
Sept. (13)

Publicaţiunea Şefuluĭ Poliţieĭ Capitaleĭ, I. C. Brătianu, către popor.

(Foae vol. Acad.)

Publicaţie.

De la 11 Iunie şi până astădĭ, în toate manifestaţiile noastre am dovedit că sîntem, maĭ mult decât tot-deauna, aprinşĭ de sentimentele cele maĭ viĭ de dragoste şi de devotament pentru Suzeranul nostru|; şi fiind-că tot acele sentimente împĕrăţesc astădĭ în inimile Românilor, de aceea învit pe toţĭ de obşte ca, la manifestaţia ce vor să facă E. S. Fuad Efendi, să nu poarte nimenia arme; fiind-că acela ce se va dovedì că are arme asupra luĭ, va fi privit cu drept cuvînt ca un cugetător de ce-vaşĭ crimă.

Şeful Poliţieĭ, I. C. Brătianu.

No. 1.890.
1848
Sept. 13.

Decretul No. 551 al Locotenenţeĭ Domnescĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ.

Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Act. rev. No. 241. Dos. No. 2.102 65.)

Dreptate, Frăţie.
În numele poporuluĭ Român.
Locotenenţa Domnească.

Vĕdênd stăruinţa poporuluĭ de patru dile fără repaus, fără somn şi fără nutriment, întru a întîmpinà oştirea imperială prin demonstraţiĭ pacifice şi amicale, şi a arătà nouluĭ trimis al Î. Porţĭ dorinţele şi hotărîrea sa;

Vĕdênd că aseară la 9 ore, în urma uneĭ rele înţelegerĭ, dân-

du-se alarma că intră noaptea oștirea în cetate fără a da de scire (?) atât de pacific și atât de blând până adĭ, de odată se armă și alergă la Palat cu cea maĭ mare bărbăție și înțelepciune;

No. 1.890.
1848
Sept. 13.

Recunoscênd că aceștĭ bărbațĭ sînt acelașĭ popol plin de ardoare și de curagiŭ de la 9, 11, 19 și 30 Iunie și că simte ca nicĭ odată că prin vinele sale curge sângele contimporanilor și bravilor luĭ Mircea și Michaiŭ;

Guvernând în numele luĭ, Locotenența de Domn salută cu venerație acest popol de fiĭ aĭ libertățiĭ și aĭ luminilor, și din partea Patrieĭ arată a sa recunoscință, recomandând tot de odată aceeașĭ prudență și acelașĭ entusiasm ce îl face atât de recomandabil în ochiĭ lumiĭ întregĭ.

Membriĭ Locotenențeĭ: N. Golescu, Chr. Tell, I. Eliade.
Ministrul trebilor din Afară, I. Voinescu II.

No. 551.

Adresa poporuluĭ Capitaleĭ către Fuad Efendi.

(Foae pentru Minte, etc. No. 40. 1848. 4. X.)

No. 1.891.
1848
Sept. 13.

Exelență!

18 anĭ popolul Român a gemut subt infamul Regulament ce despărțià Țeara-Română de Turcia și-ĭ paralisà relațiile cu Înalta Poartă; 18 anĭ glasul acestuĭ popol a fost astupat. Treĭ lunĭ și treĭ dile sînt de când glasul luĭ s'a audit în toată lumea și Maiestatea Sa Sultanul s'a încredințat că are un popol vasal credincios, și Turciĭ s'aŭ convins că Româniĭ le sînt frațĭ subt acelașĭ părinte. Treĭ lunĭ numele Sultanuluĭ a fost glorificat, ast-fel cum nicĭ un împĕrat pre pămînt n'a fost atât de binecuvîntat. Ex. Sa Suleiman Pașa, marele celebru în arme și în consiliurĭ, cunoscut în Europa în lauda Musulmanilor, a vĕdut acest popol și ca un adevĕrat musulman, și zelos de gloria Sultanuluĭ și a națieĭ otomane, a sciut a onorà numele acestuĭ mare Împĕrat. De la venirea Ex. Tale la Giurgiŭ, nația Română se vede umilită și inimile calde ale unuĭ popol întreg rĕcesc din di în di. Deputațiile noastre nu sînt primite; ministri noștri sînt întorșĭ înapoĭ. Erĭ o deputație pacifică, fierbinte în dragoste, o deputație de 60.000 oamenĭ, în capul eĭ cu Mitropolitul țĕriĭ, sculat din patul boaleĭ, vine a te felicità și a-țĭ arătà dorințele sale; și Ex. Ta nu o primescĭ! Aĭ venit ca inemic? Nu o credem, pentru că inimile noastre sînt a-

No. 1.891. 1848 Sept. 13

mice. Aĭ venit ca pedepsitor? Nu aĭ nicĭ un drept în secolul 19, căcĭ Româniĭ nu sînt culpabilĭ nicĭ către națiĭ, nicĭ către individue; credința lor către Înalta Poartă este nestrămutată și prudența lor a ajuns a fi exemplară. Purtarea Ex. Tale Româniĭ nu o pot explicà.

Româniĭ îșĭ fac a lor datorie a-țĭ declarà că rĕŭ slujesce un musulman pe Sultanul, dacă nu se uită cu ochĭ de adevĕrat musulman în fundul inimilor Românilor.

Viĭ să puĭ Regulamentul iar în lucrare? Nu se maĭ poate, căcĭ este cartea afurisită, carte ce despărțià pe Românĭ de Turcĭ. Viĭ să puĭ un caimacam în contra voințeĭ popoluluĭ? Însă nu e un om de omenie în Țeara-Română, care să maĭ cuteze a luà o funcție de regimul afurisit. Caimacamiĭ de vechiul regim, funcționarĭ aĭ luĭ, trădător de patrie, satelit străin, vor perì cu noĭ de împreună, și Ex. Ta veĭ da seama înaintea luĭ Dumnedeŭ și a Sultanuluĭ, căcĭ aĭ venit să turburĭ pacea și să facĭ a rĕcì inimile unuĭ popol de la augustul și grațiosul sĕŭ Suzeran. Româniĭ n'aŭ bătae cu nimenia și Turciĭ sînt frațiĭ lor. Însă, vaĭ de trădătoriĭ patrieĭ și aĭ Turcieĭ! Româniĭ nu vor întrebuințà arme, aŭ însă o urgie sacră și teribilă ca urgia luĭ Dumnedeŭ. Brațele lor sînt goale și armele lor dorm în tăcere pe acasă; și când se vor deșteptà, vor fi spre a se unì cu ale Turcilor, iar nu spre a se încrucișà. Douĕ milioane 500 miĭ de oamenĭ aŭ un singur glas și Ex. Ta nu veĭ audì glasul a vre-o 50 de individue vîndute și haine (perfide) către Poartă. Popolul cere drepturile sale sfințite prin tractate, cere 21 articole jurate înaintea Ceruluĭ și a oamenilor; îșĭ dă inimile sale Turcilor, ci cere pe ale lor. Aceste baionete, aceste carabine, aceste tunurĭ sînt teribile pentru inemicĭ; pe noĭ nu ne spăimântă, căcĭ sîntem amicĭ. Baionetele Turcilor se moae în pepturile Românilor, căcĭ sînt pepturĭ de frațĭ și se oțelesc ele în focul de amor al nostru, spre a se întărì asupra inemicilor comunĭ. Toată tabĕra musulmană are inimă, are înțelegere, are lege, care îĭ poruncesce să nu deà în oamenĭ nearmațĭ. Fuad Efendi! Caută la noĭ cu ochĭ de musulman și fiĭ credincios Sultanuluĭ, fiĭ credincios ca Româniĭ, și gloria imperiuluĭ va fi mare.

Salutare și frăție!

(În numele popoluluĭ subscriŭ deputațiĭ.)

Scrisoarea Comisaruluĭ Înalteĭ Porţĭ, Fuad Efendi, către Mitropolitul Neofit al Ungro-Vlachieĭ.

(Orig. Acad.)

No. 1.892.
1848
Sept. 13.

Monseigneur le Métropolitain de Valachie.

Monseigneur,

Je dois faire connaître aux habitants de la Valachie le but de ma mission et les ordres dont je suis porteur de la part de notre Auguste Souverain. Dans ce but je vous prie de vouloir vous rendre aujourd'hui, à midi précis, au camp impérial et de vouloir bien vous entendre avec les principaux boyards, les notabilités de la ville, les chefs des corporations et les autres personnes que leur rang ou leur position désigne pour assister à cette communication, afin qu'ils s'y rendent aussi à la même heure.

Vous comprendrez, Monseigneur, qu'il serait superflu de faire venir la multitude; vous voudrez donc bien n'inviter à vous accompagner que des personnes en état de comprendre et d'apprécier les communications que j'ai à faire, d'autant plus que la discipline militaire du camp ne peut permettre d'admettre la foule dans son enceinte.

Recevez, Monseigneur, l'assurance de ma considération distinguée.

Le Référendaire du Divan impérial, Commissaire impérial auprès des Principautés, Fuad.

Quartier général de Bucarest.

Proclamaţiunea Comisaruluĭ Înalteĭ Porţĭ, Fuad Effendi, către boeriĭ şi locuitoriĭ de toată clasa aĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Foae vol. Acad.)

No. 1.893.
1848
Sept. 13.

Boerilor şi vouĕ locuitorilor Valachieĭ de toată clasa!

O rebeliune isvorîtă din acel duh al comunismuluĭ în potriva căruia se bate şi triumfează acum Europa întreagă, s'a ivit între voĭ şi a tulburat liniştea şi asiguranţa pacîniceĭ înaintărĭ de care vĕ bucuraţĭ până acum, prin instituţiile naţionale ce Înalta Poartă v'a acordat;

Prinţipurile eĭ sînt cu totul în potriva legilor politicescĭ ce

No. 1.893. 1848 Sept. 13. cârmuesc cele-lalte provinciĭ ale Imperiuluĭ otoman, și aduc vătĕmare atât drepturilor de suveranitate ale legitimuluĭ nostru monarch, cât și legăturilor politice cu Rusia, a cărora credincioasă pază doresce Mărirea Sa.

Legiuirile voastre nicĭ odinioară nu vor dobândì îndreptare din sînul neorânduelilor drumașe și al sgomotuluĭ patimilor, precum nicĭ din sînul uneĭ răsvrătirĭ

Pentru aceasta, maĭ întâiŭ, trebue să se statorniceze ordinea legală, trebue să pieară cu totul verĭ-ce urmă a revoluțieĭ, aceasta este statornica și neclintita hotărîre a Măririĭ Sale Sultanuluĭ, Augustuluĭ meŭ stăpân, care este și al vostru.

De vĕ vețĭ conformà cu dînsa, vețĭ merità înalta sa milostivire, precum vețĭ trage asupră-vĕ neapĕratul efect uneĭ drepte mustrărĭ, de vețĭ stăruì a nu cunósce datoriile voastre de supușĭ credincioșĭ.

Locuitorĭ aĭ Valachieĭ! Părintescul glas al Suveranuluĭ vostru vĕ vorbesce și acum, încredeți-vĕ iubiriĭ de dragoste și buneĭ sale voințe, numaĭ așà, iar nu prin făgăduelĭ amăgitoare, vețĭ puté aflà fericirea și binele vostru în starea de acum a țĕriĭ. Mărirea Sa Sultanul, pentru ca să unească în administrație puterea cârmuitoare a găsit cu cale ca în loc de o căimăcămie compusă de treĭ persoane, după cum glăsuesce Regulamentul Organic, să orânduească numaĭ o persoană, care va îndeplinì foncția aceĭ căimăcămiĭ.

Spre acest sfârșit am ales în numele Sultanuluĭ pe Logofĕtul Dreptățiĭ Constantin Cantacuzino, carele se recomandă atât prin considerație de care se bucură între voĭ, cât și prin cunoscuta luĭ aplecare către instituțiile reglementare.

Acesta va compune într'o înțelegere cu mine, și cu orânduitul din partea Măririĭ Sale Împĕratuluĭ Rosieĭ, un minister vremelnic din rândul oamenilor celor maĭ bunĭ aĭ țĕriĭ, va fi credincios îndeplinitor al legiuirilor și poruncilor Suveranuluĭ vostru, tot de odată voiŭ fi și eŭ pe lângă dînsul, ca să-ĭ insuflu sentimentul dreptățiĭ Măririĭ Sale Sultanuluĭ, al căruia sînt organ

Ființa de față a braveĭ armiĭ împĕrătescĭ, care a venit aicĭ ca să sprijine și să păstreze ordinea legală, este o chezășuire destul de mare pentru liniștea țĕriĭ. Exelenția Sa Omer Pașa, General de căpetenie al armieĭ împĕrătescĭ, va fi vremelnicesce Guvernator ostășesc al orașuluĭ Bucurescĭ, miliție și poliție vor fi subt poruncile Exelențieĭ Sale.

Boerilor! întoarceți-vĕ la casele voastre, adunați-vĕ împrejurul

meŭ, ca să restatornicim buna orânduează şi liniştea ţĕriĭ, singurul şi întâiul lucru ce dorim toţĭ, şi care este sfârşitul misieĭ mele. No. 1.893. 1848 Sept. 13.

Preoţilor! cariĭ sînteţĭ slujbaşĭ aĭ Dumneḑeuluĭ păciĭ, treaba voastră este să predicaţĭ unirea şi supunerea, siliţi-vĕ dar să îndepliniţĭ datoriile voastre către Dumneḑeŭ şi către oamenĭ.

Neguţătorilor şi meseriaşilor! legiuirile ţĕriĭ v'aŭ ocrotit până acum; datoria voastră dar şi interesul cere ca să daţĭ pildă de supunere către ordinul legal al ţĕriĭ.

Sătenilor! întoarceţi-vĕ la câmpurile voastre, ca să lucraţĭ acel pămînt, care a fost pentru părinţiĭ voştri, şi este pentru voĭ şi copiiĭ voştri, un isvor de fericire, şi lăsaţĭ în părintescile mânĭ ale Guvernuluĭ vostru grija de a uşurà suferinţele voastre.

Scris la Cvartirul general de Bucurescĭ.

Referendarul Divanuluĭ împĕrătesc, împĕrătescul Comisar la aceste Prinţipaturĭ, F u a d.

Proclamaţiunea Generaluluĭ Omer Paşa, Comandantul militar al Capitaleĭ.

No. 1.894. 1848 Sept. 13.

(Foae vol. Acad.)

Noĭ, Comandant militar vremelnicesc în oraşul Bucurescĭ, facem cunoscut la toţĭ locuitoriĭ capitaleĭ, că fie-care trebue să se îndeletnicească la ocupaţiile sale jurnaliere, a se ferì de a turburà ordinea publică prin adunărĭ saŭ orĭ-ce alt chip, căcĭ se va pedepsì straşnic; este poruncă formală pentru orĭ-cine ar purtà arme şi cocarde, şi patrulele ce se vor preumblà prin oraş noapte şi ḑi aŭ poruncă de a poprì îndată pe toţĭ aceia ce nu se vor supune la aceste poruncĭ; este poprit fie-care a maĭ eşì seara de la opt ceasurĭ înainte din casa sa, ceasul la care fie-care trebue să fie prin casele lor, subt pedeapsă de a se poprì de patrule şi a se pedepsì după cum trebuinţa va cere.

Făcută în cetatea Bucurescĭ.

(Iscălit) Marele Gheneral, O m e r P a ş a.

Proclamaţiunea Caimacamuluĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ Constantin Cantacuzino.

No. 1.895. 1848 Sept. 13.

(Buletinul ofiţial al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ. No. 43. 27. IX.)

Căimăcămia Ţĕriĭ-Româneseĭ.

Publicaţie.

Inalta bunăvoinţă a prea puterniculuĭ nostru Suveran fiind

No. 1.895. 1848 Sept. 13. a se restatornicì legiuita cârmuire a țěriĭ, în urma bântuelilor ce a cercat, prin amăgirile tulburătorilor liniștei, aceasta s'a și format astăḑĭ prin coprinderea capitaleĭ de către oștirile împěrătescĭ, subt povățuirea Comisaruluĭ Înalteĭ Porțĭ, Exelenția Sa Fuad Efendi. Căimăcămia dar, aducênd aceasta în obșteasca cunoscință, tot de odată cheamă întoarcerea din rătăcire a verĭ-căruia se va fi amăgit de relele îndemnărĭ ale tulburătorilor. Prin urmare pune fie-căruia locuitor al țěriĭ de orĭ-ce treaptă va fi, ca pătrunḑêndu se de acea datorie către stăpânire să arate tot felul de supunere la poruncile ce se vor trimite conforme cu legiuirile țěriĭ, să petreacă în deobște liniștițĭ și neabătuțĭ din bunele orânduelĭ, căcĭ orĭ-care după aceasta se va dovedì, orĭ prin faptă saŭ prin cuvînt, cu cea maĭ mică urmare neplăcută, să scie hotărît că nu va puté scăpà de dreapta pedeapsă ce va merità.

Constantin Cantacuzino.

No 1.896. 1848 Sept. 13. **Protestarea Locotenențeĭ Domnescĭ a Țěriĭ-Românescĭ către Consuliĭ Puterilor străine.**

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur le Gérant,

Aujourd'hui, 13 (25) septembre, sans sommation préalable et contrairement à toutes les règles du droit des gens, les troupes de Sa Hautesse le Sultan sont entrées dans la ville de Bucharest, au pas de charge, la baïonnette au bout du fusil, la mèche des canons allumée, après avoir écrasé sous les pieds de leurs chevaux des groupes de paysans sans armes; la ville est occupée militairement; l'action du Gouvernement est paralysée, tous les pouvoirs légaux sont brisés par le fait, sans qu'il ait été pourvu à leur remplacement.

En conséquence, la Lieutenance Princière, rejetant toute responsabilité sur qui de droit, proteste de toute l'énergie de son indignation contre un pareil guet-apens et prend toute l'Europe civilisée pour juge entre elle et la Sublime Porte.

Les membres de la Lieutenance Princière, (s.:) N. Golesco et Chr. Tell.

Protestarea Ministruluĭ trebilor din Afară al Țĕriĭ Românescĭ către Consuliĭ Puterilor străine.

(Copie. Acad.)

No. 1897. 1848 Sept. 13.

Bucharest.

Monsieur le Gérant,

Sans examiner les motifs qui avaient pu déterminer le Gouvernement de Sa Hautesse à nommer un nouveau Commissaire dans la Principauté, en remplacement de Son Excellence Suleyman Pacha, le pays avait lieu d'espérer que ce nouveau Commissaire, quelles que fussent ses instructions, apporterait dans sa mission cette impartialité et cet esprit de concialiation, dont son prédécesseur lui avait donné l'exemple.

Au lieu de cela, Son Excellence Fuad Effendi semble avoir pris à tâche, par son inqualifiable conduite, de compliquer une situation déjà grave par elle-même.

Ainsi, S. Ex. Fuad Effendi arrive à Giurgevo le 1-er septembre, sans qu'il ait cru devoir, depuis cette époque, notifier au Gouvernement son arrivée, ni les pouvoirs dont il est revêtu.

Il occupe militairement la ville, et par l'ignorance où il laisse le Gouvernement et le pays tout entier de ses intentions ultérieures. il semble vouloir accroître le malaise et l'inquiétude générale.

Enfin il se met en marche suivi de toute l'armée impériale et s'avance jusque sous les murs de Bucharest, toujours sans avis préalables donnés au Gouvernement, lequel se voit dès lors dans l'impossibilité de prendre les mesures nécessaires pour prévenir les conséquences graves que peut avoir dans les circonstances actuelles la marche à travers le pays d'une armée de 12 à 15.000 hommes, dont on ignore les intentions.

Cependant par une faveur inespérée de la Providence, les craintes qu'on était en droit de concevoir ne se réalisent pas, et le Commissaire impérial peut se convaincre partout, sur son passage, du bon esprit de ces populations qui se demandaient vainement les raisons d'un pareil déploiement de forces.

A la nouvelle de l'approche du Commissaire impérial, le Gouvernement oubliant ses motifs légitimes de mécontentement, pour ne plus voir en lui que le représentant de son Suzerain, lui envoie son Ministre des Affaires étrangères pour le complimenter

No. 1.897. 1848 Sept. 13.

en son nom et prendre de concert avec lui les mesures que réclamaient les circonstances.

Son Excellence Fuad Effendi refuse de recevoir l'envoyé du Gouvernement.

Le même jour, 10 (22) du présent mois, S. Ex. Fuad Effendi adresse à Son Eminence le Métropolitain une lettre qu'il le prie de porter à la connaissance du pays, lettre dans laquelle il l'engage comme ministre de paix à veiller au maintien du bon ordre et de la tranquillité dans la ville, en lui déclarant que la capitale est désormais placée sous la sauvegarde de l'armée impériale. Il nous est donné communication de cette lettre par S. Em. le Métropolitain, auquel nous croyons devoir adresser la protestation ci-jointe.

Hier, 11 (23), une députation de plus de 50.000 hommes, tous sans armes et ayant à leur tête Son Eminence le Métropolitain, va au-devant des troupes impériales dont l'arrivée était annoncée pour le matin même. Cette députation s'arrête bien en avant des premières lignes de l'armée impériale, et S. Em. fait demander à S. Ex. Fuad Effendi une entrevue particulière, qui lui est refusée.

Le Gouvernement se demande avec une pénible surprise quels motifs ont pu porter S. E. Fuad Effendi à suivre, dans les conjonctures présentes, une ligne de conduite si peu en rapport avec les déclarations précédentes de la Sublime Porte, et dont il oublierait volontiers ce qu'elle peut avoir d'offensant pour lui, si elle n'était de nature à amener dans le pays des perturbations également dangereuses pour le pays lui-même et pour la Sublime Porte.

S. E. Fuad Effendi oublie que la Lieutenance Princière, ayant été reconnue officiellement par S. E. Suleyman Pacha, au nom de Sa Hautesse, est encore aujourd'hui le Gouvernement légal du pays, et que, étant admis le droit de la Sublime Porte de revenir sur ses actes, en désavouant son Plénipotentiaire, elle reste dans ces mêmes conditions tant que S. E. Fuad Effendi ne l'aura pas violemment dissoute, en vertu de ses pouvoirs, si en effet ses pouvoirs sont tels. D'un autre côté, il ne semble tenir aucun compte de la situation violente où se trouve le pays, justement inquiet du sort qu'on lui prépare, et lui porte en quelque sorte un défi, en refusant de recevoir le chef de l'Eglise et les envoyés de la nation, tandis que son camp est ouvert aux agents du parti réactionnaire.

En outre, et cela n'a rien de surprenant après ce que nous

venons de dire, une grande fermentation règne dans le pays; les populations des campagnes arrivent chaque jour dans la Capitale par bandes de cinq à six mille hommes, et il y a lieu de craindre que des désordres graves n'éclatent, si S. E. Fuad Effendi ne se hâte pas de mettre un terme à l'incertitude qu'il fait peser sur le pays et qui paralyse l'action du Gouvernement.

No. 1.897.
1848
Sept. 13.

Pour ces motifs, le Gouvernement proteste devant vous, Monsieur le Gérant, contre les actes de S. E. Fuad Effendi, comme contraires à la modération et à la justice qu'on était en droit d'attendre de l'Envoyé de S. H., et déclinant d'avance toute responsabilité pour les conséquences qui peuvent en résulter, il déclare l'intention où il est d'en appeler à la S. P. de la conduite de son représentant.

Le Ministre des Affaires étrangères, (signé :) J. Voynesco II.

Extract din scrisoarea luĭ A. G. Golescu către Ion Ghica.

No. 1.898.
1848
Sept. 13.

(Copie. Acad.)

..... Mr. Bastide m'a promis d'envoyer des instructions précises pour appuyer les demandes des Valaques, leur Constitution et l'union des deux Principautés; en outre, il m'a promis d'envoyer 5000 fusils par Constantinople. Il vient de dire à un de ses amis que tout cela était déjà fait. J'irai encore lui rappeler tout cela.

Tâchez de voir chez Mr. le Général Aupick, si en effet on lui a envoyé des instructions fermes et bien favorables aux Valaques. Ecris-moi le plus tôt à cet égard pour que je puisse agir en conséquence. Si on me mène, j'emploierai la presse et je ferai porter l'affaire à la tribune; dans le doute j'aime mieux employer des moyens moins choquants.

Je travaille la presse pour plaider notre cause, non pour attaquer la négligeance du ministère. On m'a dit et je crois que c'est le meilleur moyen de concilier les avantages de la publicité avec celui de la bienveillance du Cabinet. S'il n'y a aucun espoir, il faudra sonner le tocsin.

Nous avons grandement besoin d'un homme à Londres; tu sais l'anglais, je m'étonne qu'on ne t'ait point envoyé provisoirement à Londres, où il est si important de tâcher de prévenir le Cabinet en notre faveur.

No. 1.898. 1848 Sept. 13. Adieu, écris-moi pour me donner les éclaircissements que je te demande, à l'égard des instructions envoyées chez le Général Aupick.....

No. 1.899. 1848 Sept. 13. Depeşa Generaluluĭ Aupick, Ambasadorul Franciei la Constantinopole, către Ministrul Bastide.

(Copie. Acad.)

Thérapia.

Monsieur le Ministre,

J'ai constamment insisté sur l'importance que la Porte devait attacher à se concilier l'esprit des populations, à faire comprendre, puisqu'elle ne pouvait empêcher l'intervention russe, que cette intervention avait eu lieu sans son consentement. Sa position est bien difficile; car en présence de la Russie, il faut qu'elle réprime, et qui se range jamais du côté de celui qui réprime? Cependant comme le vrai finit toujours par se manifester aux instincts des populations, on peut espérer, et quelques indices font croire qu'il n'est ainsi, que ces Provinces comprennent le rôle imposé à la Puissance suzeraine, qu'elles devinent qu'il faut, pour ainsi dire, conspirer avec elle, et l'aider, par leur soumission, à ôter tout prétexte à la prolongation de l'occupation, qu'elles sont enfin pénétrées de cette pensée, qu'elles ont tout à attendre de la Porte, tout à redouter de la Russie, à espérer d'un côté la régénération, à craindre de l'autre l'absorbtion. C'est du moins ce que pensent (j'en juge par divers rapports et lettres particulières) la plupart des hommes influents: il n'y a peut-être à redouter que l'action des hommes intéressés au désordre et poussés par les agents nombreux et habiles que la Russie entretient dans les provinces. Sans nouvelles récentes de Fuad Effendi, on ne sait l'effet produit par ses derniers actes. Comme aucune rumeur fâcheuse n'est encore arrivée jusqu'ici, on peut espérer que la soumission s'est faite. Le pouvoir légal étant rétabli, et l'ordre n'étant pas menacé, ce sera le moment que saisira probablement la Porte pour demander que les troupes russes évacuent la Moldavie: ce doit être sa pensée, à en juger par le langage de Réchid qui disait récemment à M. Cor que „si la Russie demandait dans les Principautés quelque nouveau sacrifice incompatible avec la dignité et l'intérêt de l'Empire ottoman, il en appellerait à des arbitres."

De son côté, Aali semble annoncer que „dès qu'on pourra

dire à la Russie: le calme règne dans les Principautés, on lui demandera l'évacuation immédiate de la Moldavie, et que, même, on demandera compte au Prince Stourdza de son recours aux Russes, au lieu de s'être adressé à la Puissance suzeraine.“

No. 1.899.
1848
Sept. 13.

La Porte ne pourrait mieux prouver aux populations que l'intervention a eu lieu sans son consentement explicite: qu'elle s'est bornée à laisser faire ce que, seule, elle ne pouvait empêcher. Puis viendraient les améliorations demandées; mais quels obstacles ne rencontrera pas le Gouvernement ottoman lié qu'il est par le Règlement organique, qui veut que la Russie intervienne dans toute modification à introduire dans le régime intérieur?

Adresa No. 5.228 a Administratoruluĭ de Vlaşca către Ministerul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Româneşcĭ.

No. 1.900.
1848
Sept. 13.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Dreptate, Frăţie.

Domnuluĭ Ministru al trebilor din Lăuntru.

Pentru trebuinţa încărcăriĭ a o sumă de care cu orz ce s'aŭ transportat de aicĭ la Călugărenĭ pentru hrana cailor oştiriĭ turcescĭ, cumpĕrându-se douĕ sute opt rogojinĭ în preţul de leĭ 199, cu banĭ din canţelaria Administraţieĭ, sînteţĭ rugaţĭ, Domnule Ministru, să luaţĭ înţelegere cu onorabilul Ministru al Finanţelor, să despăgubească pe canţelarie cu arătaţiĭ banĭ, orĭ prin trimitere în natură, saŭ prin scădĕmînt din aceia aĭ dăjdiilor următoruluĭ trimestru Iulie.

Salutare şi frăţie.

Administratorul judeţuluĭ Vlaşca, I. I. Filipescu.
Secretar, C. Mănciulescu.

Sec. 1-ĭ.
No. 5.228.

(Resoluţie:) S'a desfăcut prin jurnalul Sfatuluĭ adm. extr. cu No 61, încheiat după raportul Comisieĭ cercetăriĭ socotelilor Vistiergieĭ şi trimis în copie pe lângă No. 7.508 Iulie 1 anul 1849.

No. 1.901.
1848
Sept. 13.

Corespondență din Bucurescĭ către „Le National“.
1848. 15. X.

Correspondance particulière.

Bucharest.

Que l'Europe se réjouisse du fruit de sa politique négative en Orient: la trahison des Turcs vient de couronner l'œuvre détestable de la diplomatie russe. Notre capitale est en ce moment au pouvoir de l'armée turque et soumise aux lois de la guerre.

Depuis trois jours, l'armée turque était campée à trois lieues de Bucharest, en face d'un camp mobile composé d'une immense population mal armée, mais pleine d'enthousiasme et demandant à grands cris la Constitution nouvelle ou la mort. Depuis deux jours, les chefs de l'armée turque ne cessaient de faire à ce peuple force protestations d'amitié, cherchant à lui faire entendre que la présence des forces turques aux portes de la capitale était une nécessité de la politique et n'aurait d'ailleurs point pour résultat de porter atteinte aux libertés intérieures du pays. On discuta longuement parmi nous sur la valeur de ces déclarations; les uns se méfièrent avec raison de ces promesses, faites sous forme confidentielle, et proposèrent hardiment de notifier à l'armée turque qu'elle eût à se retirer à Giurgewo, sans quoi on raserait la capitale et on se replierait dans les montagnes pour y organiser les forces de l'insurrection. Il était encore temps d'adopter cette marche, qui eût peut-être sauvé la révolution; mais le parti modéré objecta qu'il était au moins imprudent de provoquer l'hostilité de la Porte, quand nous pourrions espérer de la rallier à nous contre la Russie. On ne pouvait croire, disaient-ils, que l'armée turque changeât d'attitude, avant l'arrivée de nouvelles instructions; ces raisons l'emportèrent et nous fûmes perdus.

Pendant que nous discutions et que plusieurs de nos bataillons criaient: Vive le Sultan! le gros de l'armée turque se déployait au loin dans la plaine et opérait à une grande distance pour arriver à nous cerner dans la ville; hier elle s'emparait des hauteurs qui dominent au loin les environs de la capitale, et ce matin elle était maîtresse de plusieurs éminences aux portes de la ville. Sur une invitation faite ce matin à tous les notables de la ville de se rendre à la tente de Fuad Effendi, nos meilleurs patriotes n'ont

pas hésité à s'y rendre, se fiant noblement à la bonne foi des Turcs; une fois là, on leur a déclaré, en présence du Général Duhamel, la volonté du Sultan de remettre en vigueur le Règlement russe, et de déclarer rebelle avec la Porte quiconque ne se soumettrait point. Or, pendant que la plupart de nos chefs étaient ainsi retenus prisonniers au camp de l'ennemi, l'attaque commençait sans aucune déclaration préalable, et les Turcs entraient dans la ville simultanément par plusieurs points à la fois.

No. 1.901.
1848
Sept. 13.

Bucharest est situé, comme on sait, dans la plaine, ni fossés, ni murs, ne protégeaient la ville contre les assaillants, et la défense des rues par barricades y est impossible, en raison des grands cours ouvertes qui séparent les maisons. Cet envahissement furtif de l'ennemi était donc facile; nous n'avions que quatre canons à notre disposition; les membres du Gouvernement et les principaux chefs étaient retenus prisonniers dans le camp ennemi, et la ville, qui occupe un emplacement presque ainsi considérable que Paris, était ouverte de tous côtés. Il n'y eût donc d'attaque sérieuse qu'à l'assaut qui a été donné à quelques bâtiments, et principalement aux casernes. Là, nos soldats ont fait une défense héroïque et n'ont succombé à la fin que sous le feu meurtrier de l'artillerie. Le courage a été terrible: les Turcs que nous croyons gagnés à la civilisation sont toujours des Turcs! Je ne puis vous exprimer toutes les horreurs auxquelles ils viennent de se livrer: le meurtre, le viol, la mutilation et le pillage, voilà leurs faits d'armes! Veulent-ils avoir les boucles d'or qui pendent aux oreilles d'une femme, ils lui coupent les oreilles! Si c'est un anneau, ils lui coupent les doigts! Telles sont les atrocités auxquelles ils se livrent depuis cinq heures! Elles rappellent bien leur antique barbarie, et sont de nature à édifier tous ceux qui rêvent encore chez nous de s'appuyer sur la protection de la Porte ou sur l'efficacité des sympathies de l'Europe occidentale!

Rien ne pouvait servir mieux les intérêts de la Russie. Ses agents prennent déjà plaisir à nous rappeler leurs prédictions sur les tristes conséquences de tout recours à l'alliance turque comme aussi sur la complète inefficacité de la protection française ou anglaise! La Russie nous fait égorger aujourd'hui; demain elle nous tendra la main pour nous aider à égorger à notre tour nos assassins. Est-ce là ce que veulent les diplomates de Paris et de Londres?

Bucharest est en ce moment sous la loi martiale; les réunions

No. 1.901. 1848 Sept. 13. de plus de dix personnes sont punis de mort, le pillage n'a pas encore cessé. Les consuls se sont enfin émus; ils viennent, dit-on, de dresser une protestation formelle contre l'indigne perfidie des Turcs.

No. 1.902. 1848 Sept 13.

Corespondență din Constantinopole către „Le Siècle". 1848. 14. X.

Provinces Danubiennes.

Des lettres de Constantinople du 25 disent que Riza Pacha, qui est fort avant dans la confiance du Sultan et occupe un poste élevé dans le cabinet ottoman, a été envoyé à Bucharest. Ce n'est pas le droit qui manque à la Turquie pour seconder les Moldo-Valaques dans leur élan vers la liberté, car la Russie, n'étant que puissance protectrice, n'a pas qualité pour intervenir lorsque ses protégés sont d'accord avec leur suzerain. C'est la force qui fait défaut à la Turquie et comme le Czar est toujours prêt à recouvrir à l'argument suprême, nous craignons fort que la présence de Riza n'amène pas les solutions que les Moldo-Valaques espèrent. Le droit finit toujours par triompher, mais son triomphe est lent à venir. La Russie cherche d'ailleurs toutes les combinaisons possibles pour absorber les Principautés en totalité ou en partie, et nous lisons sans trop d'étonnement, dans une lettre de Jassy, que le cabinet de Pétersbourg a mis en avant l'idée de donner la moitié de la Moldavie à l'Autriche, pour l'indemniser de l'abandon de la Lombardie, et de s'approprier l'autre moitié. Nous dirons seulement qu'il nous semblerait plus simple que chacune des deux puissances prît une des provinces roumanes. Cela ne serait ni plus injuste envers la Turquie ni plus insolent envers les Moldo-Valaques.

No. 1.903. 1848 Sept. 13.

Corespondență din Iașĭ către „Le National". 1848. 11. X.

Correspondance particulière.

On nous écrit de Jassy, 25 septembre:

„Le silence des Puissances européennes au sujet des actes arbitraires de la Russie dans les provinces de l'Empire ottoman vient enfin de produire son effet! L'empereur Nicolas voit dans ce si-

lence un consentement, une approbation même, et dès lors il n'hésite plus à porter un dernier coup au cour de la Turquie. Le Général Lieders vient de passer le Pruth à Léova, le 23 sept., à la tête de son corps d'armée de quarante mille hommes; il a reçu l'ordre de Pétersbourg de s'avancer à marches forcées sur Bucharest et de s'emparer quand même les troupes turques se trouveraient déjà dans cette capitale. Le Général Lieders s'est rendu à Jassy pour vingt quatre heures et après s'être abouché avec le Prince Stourdza, après avoir tenu un conseil de guerre avec plusieurs généraux de l'armée russe, il est parti en toute hâte pour aller rejoindre ses troupes à Berlad, petite ville de la Moldavie, située près de la frontière valaque. On pense que dans huit jours il sera aux portes de Bucharest.

No. 1.903. 1848 Sept. 13.

„Ainsi, aux yeux de l'autocrate protecteur, les droits de suzeraineté du Sultan sur les Principautés ne sont plus rien; le rôle de Fuad Effendi en Valachie devient nul, et c'est le Général Lieders qui est chargé d'y ramener l'ancien ordre de choses, c'est-à dire la barbarie et l'esclavage. Ainsi la question moldo-valaque, cette question toute démocratique, va être résolue par l'épée de l'absolutisme; les Provinces Danubiennes, ces provinces aux tendances françaises, vont bientôt recevoir le châtiment du crime qu'elles ont commis de proclamer les principes de la France aux portes même de la Russie! Car, comment pourraient-elles jamais, faibles et désarmées qu'elles sont, opposer une résistance aux forces réunies des deux vastes empires turc et russe!

„Puisse la République Française établir promptement les bases de son Gouvernement et protéger de sa puissance les peuples qui s'inclinent à son nom et qui se sont fait la gloire d'adopter et de proclamer ses principes!“... Nous recevons de Bucharest, à la même date, une nouvelle lettre de notre correspondant exprimant les mêmes vœux.

Corespondenţă din Iaşĭ către „Allgemeine Zeitung“ din Augsburg. No. 286. 1848. 12. X. Supl.

No. 1.904. 1848 Sept. 13.

Donaufürstenthümer.

Jassy... Seit Fuad Effendi's Abreise von Galatz nach Giurgewo geht die walachische Frage mit raschen Schritten ihrer Lösung entgegen. Glaubwürdigen Nachrichten aus Bucharest zufolge hat

No. 1.904. 1848 Sept. 13. dieser in Verdacht der Russenfreundlichkeit stehende türkische Commissär in Vollziehung des ihm gewordenen Auftrags, oder richtiger ausgedrückt des unwiderstehlichen russischen Machtspruchs, das mühsame und viel versprechende Werk Suleiman Pascha's über den Haufen geworfen. Unter Duhamels unmittelbare Aufsicht gestellt liess Fuad Effendi die Walachen zu sofortiger Wiederherstellung des verhassten Status-quo und des fluchbeladenen Reglements auffordern. Ja er ging noch weiter und verlangte, unter Androhung sofortiger Annwendung der zu seiner Verfügung gestellten Waffengewalt für den Weigerungsfall, die unverzügliche Abschaffung der von der Pforte genehmigten, von Suleiman Pascha feierlichst installirten und von allen Consuln, mit Ausnahme des russischen, anerkannten fürstlichen Stellvertretung (Lieutenance princière). Die von mehrern an ihn abgesandten Massendeputationen, von denen eine über 3.000 Mitglieder zählte, versuchten Gegenvorstellungen blieben erfolglos. Vergebens war die unwiderlegbare Einwendung, dass die walachische Volkserhebung bloss die Besitznahme und Geltendmachung ebenso heiliger als unverjährbarer Rechte, die practische Anwendung der alten Landescapitulationen zum Gegenstand habe, dass diese Capitulationen durch alle zwischen der Pforte und Russland geschlossenen Tractate feierlichst bestättigt seien, und dass die letztern selbst und namentlich der von Adrianopel den Donaufürstenthümern eine nationale und unabhängige Verwaltung—administration nationale et indépendante—zusichern. Vergebens war auch die nicht minder gegründete Einrede, dass die neue Constitution keinen einzigen Artikel enthalte der irgend einer auswärtigen Macht oder der Pforte auch nur im geringsten zu nahe treten würde, keinen einzigen Artikel den die Walachen, auch abgesehen von den ihnen durch die Landescapitulationen eingeräumten Befugnissen, nicht blos zu verlangen, sondern auch sofort in Ausführung zu bringen berechtigt wären „wenn es noch einen Gott im Himmel und eine Gerechtigkeit auf Erden gibt". Alle Gründe der Vernunft, des Rechtes, der Moral und der Staatsklugheit scheiterten an dem unbeugsamen Willen dieses eifrigen Vollstrekkers des von Russland anbefohlenen und von Duhamel mit Argusaugen bewachten Ultimatums. Fuad Efendi gab zwar zu, dass die Forderungen der Walachen auf Recht und Verträge gegründet seien. Gleichwohl gestand er aber auch, dass es noch etwas mächtigeres gebe als das stärkste Recht, als alle Moral und Staats-

No. 1904. 1848 Sept. 13.

klugheit, und diess sei Russlands gebieterischer Wille, dem die Pforte sich um so weniger widersetzen dürfe, als er sie für den Fall der Nichtannahme dieses kategorischen Imperativs mit Krieg bedrohe, während die europäische Diplomatie sie rücksichtslos im Stich gelassen. Eine einmüthige grossartige Verwahrung einer auf dem Freiheitsfelde bei Bucharest gehaltenen Volksversammlung von mehr als 50.000 Stimmberechtigten aus allen Ständen, ein einmüthiger feierlicher Schwur auf die Constitution und die unter dem Geläute aller Glocken und unter allgemeinen Verwünschungen vorgenommene Einsargung und öffentliche Verbrennung des „organischen Reglements", dieses volksknechtenden, freiheitsmörderischen Geschenkes Russlands, waren die Antwort des walachischen Volks auf dieses seinen Rechten und dem wahren Interesse der Türkei gleich sehr vederbliche Ultimatum der Pforte. Hierauf rückte Fuad Effendi an der Spitze der zu seiner Verfügung gestellten türkischen Truppen und—in Gesellshaft des Hrn. v. Duhamel am 22. d. M. in Bucharest ein, während gleichzeitig der Oberbefehlshaber des 5-ten Armeecorps, General Lüders, mit dem grössten Theil seiner seit Monaten an der moldauischen Gränze in Bessarabien lauernden Truppen, bei Leowa den Pruth überschritten, um in Verbindung mit den bei Berlad und Tekutsch in der Moldau seit etwa zehn Wochen harrenden russischen Streitkräften, mithin wie man varsichert an der Spitze von wenigstens 40.000 Mann, am 27. d. in die Walachei und schon am 20. d. in Bucharest einrücken zu können. General Lüders (ein Liebling des Kaisers Nikolaus, der ihm bei der vorjährigen Herbstmusterung zur Abholung seiner Frau aus Italien 15.000 Siberrubel mit dem prophetischen Auftrage schenkte schon im April zurückzukehren „weil es zu thun geben würde") kam gestern hier an, hielt sogheich Kriegsath mit den unter ihm stehenden Generalen Vogt, Wrangel, Hasfort, Gasparew, etc., und soll heute nach Fokshani an der walachischen Gränze abreisen, wohin er gestern den zuletzt genannten General vorausgeschickt. Man begreift wahrlich nicht den Zweck so grossen Kraftaufwandes, da doch die walachische Volkserhebung bei so grosser Ungleichheit der Kräfte und bei dem gänzlichen Mangel an Waffen und kriegsgeübten Truppen an einem bewaffneten Widerstand niemals gedacht hat. Diese einzig in ihrer Art dastehende Volkserhebung suchte ihre Stütze nicht in materieller Macht, nicht in roher Gewalt, sondern vielmehr in der Heiligkeit des Rechts, dessen Herrschaft auf Erden der Geist der

No. 1.904. 1848 Sept. 13

Neuzeit verkündet, in der Gerechtigkeit, sittlichen Nothwendigkeit und Zeitgemässheit ihren Forderungen, in den Sympathien der gebildeten Völker für dieselben und in der Überzeugung von der Verderblichkeit, Unsittlichkeit und Unhaltbarkeit der umgestürzten Staatsordnung. Sie schöpfte ihre moralische Kraft auch aus der richtigen Erkenntniss der Wichtigkeit der Donaufürstenthümer und einer freien wohlgeordneten Regierung derselben für Deutschland, Oesterreich, und Ungarn, ja für die Türkei selbst, sowie aus dem—leider ungegründeten—Glauben an die Weisheit und Geschicklichkeit europäischer und osmanischer Staatskunst, deren Erbärmlichkeit und Unthätigkeit um so verdammungswürdiger, als ihr die Walachen durch Absendung von Deputirten nach Wien, Pest. Frankfurt, Paris, London und Konstantinopel, durch Berufung auf den Schiedspruch, ja sogar durch förmliche Anrufung der Protection der vier Grossmächte—insbesondere aber Deutschlands — die so überaus günstige Gelegenheit geboten die Donau und den Handel zu befreien, die Donaufürstenthümer der factischen Oberherrschaft Russlands zu entreissen, und in nicht zu verachtende Bollwerke zum Schutz der Türkei zu verwandeln, den ferneren Übergriffen Russlands aber einen kräftigen Damm entgegenzusetzen. Das Verfahren der Pforte erscheint um so schändlicher und feiger, als sie nicht blos die walachischen Freiheitsbestrebungen ermuntert und begünstigt, sondern auch im Journal de Constantinople das russische Protectorat auf das rechtliche Mass zurückgeführt und, auf Vattel und Marzen gestützt, bloss im Fall eines feindlichen Angriffs von aussen oder der Verletzung der den Fürstenthümern zugesicherten Rechte von Seite der Pforte für zulässig und wirksam erklärt hat. Die armen Walachen werden ihr Vertrauen auf die Pforte schwer büssen, da die Treue gegen den rechtmässigen Suzerän, die Auflehnung gegen ein aufgedrungenes und mit Waffengewalt behauptetes Protectorat, die Verkündigung der Volkssouveränität und das der Pforte gemachte Anerbieten bewaffneter Hülfe gegen ihren gefährlichen Nachbar in den Augen des letzteren Capitalverbrechen sind. Die Moldauer sind besser daran, da sie von ihrem Hospodar geduldig sich knebeln, einsperren und brandschatzen lassen. Laut Versicherung Talaat Effendis unterliegt die Absetzung dieses Ungeheuers keinem Zweifel mehr, und soll gleich nach Ankunft Fuad Effendis in Jassy stattfinden. Einstweilen bereitet Se. Hoh. Petitionen vor, welche die Verlängerung der Besetzung der Moldau durch russische Truppen und somit

auch die Verlängerung seiner eigenen Satrapenherrschaft zum Zweck haben. Da er bereits alle Geldbörsen des Landes und alle öffentlichen Cassen geleert, so hat er unter nichtigen Vorwänden auch den sechsmonatlichen Gehalt aller öffentlichen Beamten sich zugeeignet — um allwöchentlich volle Geldkisten nach Bessarabien zu schicken. Prosit!

No. 1.904
1848
Sept. 13.

„Refruntarea depeşeĭ rusescĭ din 19 Iulie a. c." Articol din „Gazeta de Transilvania". No. 75 — 77. 1848. 13—20. X.

No. 1.905.
1848
Sept. 13.

Refruntarea depeşeĭ rusescĭ din 19 Iulie a. c. [1]).

Vestit-am şi am grăit adevĕrul tĕŭ şi mântuirea ta am spus (Psalm 39, st. 8 şi 13).

Depeşa Cabinetuluĭ rusesc din 19 Iulie, împărtăşită representanţilor Rusieĭ, acreditaţĭ la deosebitele guvernurĭ şi publicată în jurnalul de St. Petersburg din 29 Iulie şi în suplementul Albineĭ Românescĭ No. 59, din cuvînt în cuvînt, saŭ nu, ele sciŭ, în privirea Prinţipaturilor Dunăreĭ, ne silesce a desvĕlì pre cât vom puté politica machiavelică a maĭ mult decât a înţeleptuluĭ pentru sine Cabinet de la Neva şi a o da de minciună.

Să arătăm în scurt cuprinsul aceleĭ depeşĭ.

Pomenitul jurnal ne spune că evenimentele urmate de curând în Prinţipaturile Dunăreĭ aŭ nevoit pe Ţarul Rusieĭ să intre într'însele cu armată spre a restatornicì orândueala în unire cu În. Poartă.

În depeşă se dice că Prinţipaturile de la Dunăre, meninţate de o minoritate turburătoare linişteĭ de maĭ multe lunĭ, aŭ ajuns de odată într'o stare atât de critică, în cât M. Sa a trebuit numaĭ decât să nu-şĭ închidă ochiĭ. După aceasta vorbesce cu urgie despre revoluţia Românilor din Valachia, ce dice că erà să erumpă şi în Moldova, spune despre o mulţime de emisarĭ şi boerĭ moldovenĭ, că ar fi adunat armate să meargă asupra Iaşilor, să rĕstoarne ocârmuirea şi, în unire cu Valachia, să se facă neatârnaţĭ. Pentru aceasta M. Sa cu părere de rĕŭ a intrat cu armată, sciind prea bine că se vor ridicà asupră-ĭ îndestule reclamaţiĭ învinovă-

[1]) Acest articol este eşit din condeiul unuĭ moldovan şi purcede din manifestarea opinieĭ publice moldovene. (Red.)

No. 1905. 1848 Sept. 13.

ţindu-l că şĭ-a călcat făgăduinţele date astă primă-vară de a nu se amestecă nicĭ într'un chip în trebile altor staturĭ.

Apoĭ vrea să dovedească că intrarea în Prinţipaturile Dunăreĭ este de o altă fire, pentru că acestea ar fi provinţiĭ întregitoare ale unuĭ Imperiŭ şi tributare suveranuluĭ sĕŭ, nefiinţând pentru Rusia politicesce, de cât în puterea tractatelor de la Akerman, Bucurescĭ şi Adrianopole, prin carĭ Prinţipatele şĭ-aŭ câştigat saŭ şĭ-aŭ restatornicit privilegiurile ce le aveaŭ din vechime încă de la capitulaţiile făcute cu În. Poartă; precum chipul alegeriĭ Domnilor, scutire de orĭ-ce dărĭ împovărătoare, liberul cult al religiuniĭ, libertatea industrieĭ, a navigaţieĭ şi a comerciuluĭ lor, ba până şi lăţirea hotarelor. Că în sfârşit, prin aceste tractaturĭ s'a garantuit Prinţipaturilor chipul administraţieĭ de faţă, prin Regulamenturile Organice, ce regulează pe de o parte privilegiurile lor, iară pe de alta hotărĕsc relaţiile lor de atârnare de la În. Poartă otomană.

Maĭ departe se încearcă a dovedi că în puterea acestor tractaturĭ Prinţipaturile aŭ nisce datorinţe către ambele curţĭ, de la carĭ nu s'ar puté abate fără învoirea amândurora; mărturisesce că chipul administraţieĭ de astădĭ ar cere îmbunătăţirĭ, ba că ar trebui chiar prefăcut în unele punturĭ, însă prin învoirea curţilor, iară nu prin revoltă; dară capiĭ revoluţieĭ aŭ întrebuit acest mijloc nu spre a preface aceste Regulamenturĭ, ci spre a le rĕsturnà de tot; şi nemulţămitorĭ fiind, o mare parte din aceste folosurĭ căpĕtate prin binevoitoarea protecţie a Rusieĭ se leapĕdă chiar şi de dînsa.

După aceasta aţâţă pe În. Poartă să nu creadă că Valachiĭ îĭ rĕmân credincioşĭ, adăugând că planul pentru viitor ar fi vederat un altul, că adecă ar voì să restatornicească un Regat Daco-Român din Valachia, Moldavia, Bucovina, Transilvania şi Besarabia, pe o basă istorică a naţionalităţiĭ lor, ce n'a fiinţat nicĭ odată. Arată apoĭ că înfiinţarea unuĭ asemenea plan, de ar fi îngăduit, ar avé urmărĭ serioase, că sub numele uneĭ naţionalităţĭ pretinse, ce s'ar perde în noaptea timpurilor, Moldo-România ar da un exemplu staturilor învecinate, care ar pricinul căderea Turcieĭ. Adauge că dacă paşiĭ rĕscoaleĭ n'ar avé nisce scopurĭ rĕsturnătoare, şi dacă eĭ, ce nu-ĭ de credut, ar înfăţoşà, cel puţin, pe poporul român, Rusia căreia îĭ sînt foarte datorĭ, ĭ-ar lăsà să-şĭ spargă capetele eĭ în de eĭ. Dar acest numĕr de nebunĭ n'ar puté înfăţoşà în adevĕr pe poporul valach; apoĭ orĭ cum ar fi, Rusia

pentru onoarea sa voesce cu sila binele Prinţipaturilor şi nu va lăsà să abuseze de acele drituri în potriva uneĭ împĕrăţiĭ, a căreia întregime este una din cele întâĭ condiţiĭ pentru pacea generală şi a siguranţeĭ sale, maĭ ales când chiar şi în Besarabia îĭ ameninţă o revoluţie.

No. 1.905. 1848 Sept. 13.

Aşà dar, încercările Prinţipaturilor Dunăreĭ de a înfiinţà un noŭ stat nu sînt nicĭ decum de suferit, căcĭ acela, timpuriŭ orĭ maĭ târḑiŭ, ar cădé în anarchie, orĭ subt stăpânirea altor staturĭ ce ar turburà toate relaţiile eĭ cele între-naţionale. Drept care, nicĭ driturile, nicĭ onoarea, nicĭ interesurile politice nu o eartă să îngădue vre-o prefacere. În sfârşit, maĭ desvinovăţindu-se încă odată despre intrarea cu arme în Prinţipaturĭ, promite că se va trage îndărăt, îndată ce se vor linişti trebile, adăugând că ea nicĭ odinioară n'a avut, nicĭ nu are altă ţintire, dând dovadă urmările trecute Apoĭ încheie şi spune că M. Sa are driturĭ în Orient, rezemate pe tractaturĭ, carĭ la apus nu fiinţesc.

Îndată la cetirea acesteĭ depeşĭ, orĭ şi-cine va avé numaĭ un pic de minte sănătoasă va înţelege că Rusia a căutat numaĭ un pretext, saŭ maĭ românesce a legat teiŭ de curmeiŭ, până ce a putut ajunge de a intrat cu armele în prinţipatul Moldoveĭ măcar. Ce revoluţiĭ! Ce planurĭ! Ce idee măreaţă ne descoperă Cabinetul rusesc, de care noĭ nicĭ am visat! Cum sucesce şi rĕstâlmăcesce el mişcările urmate în Prinţipaturĭ! Cum scie de bine a face din ţînţar un armăsar! Cum nu se ruşinează înaintea lumiĭ a maĭ slobodì o depeşă mult maĭ peticită decât cea din 6 Iulie către Nemţĭ, şi compusă din cap până în picioare din ḑicerĭ neadevĕrate şi contraḑicĕtoare, din încheerĭ false, şi din argumente fără temeiŭ, numaĭ şi numaĭ ca să ajungă la scop.

Spuneţi-mĭ, mĕ rog, Domnul, Mitropolitul, Episcopiĭ, Archiereiĭ, o mare parte din cler, maĭ toată boerimea ţĕriĭ şi poporul, ce s'aŭ împărtăşit de mişcărĭ, ce şĭ-aŭ decretat Constituţia lor, ce poartă cârma Guvernuluĭ de treĭ lunĭ, este aceasta o minoritate turburătoare linişteĭ? Şi apoĭ în Moldova, această minoritate, după cum ḑice Rusia, fost-a însoţită de arme? Făcut-a în putere vre-o manifestaţie turburătoare linişteĭ? Slobodit-a vre-o proclamaţie împrotivitoare interesuluĭ ambelor Curţĭ? N'a fost aceasta numaĭ o simplă cerere, întărită şi favorită chiar de Consulatul Rusieĭ? O plângere pornită chiar de pe la 1836 asupra călcărilor Regulamentuluĭ din partea ocârmuiriĭ, adresată la ambe Curţile, însă până acum, pe cât se pare, neascultată? Unde sînt dar în Moldova revoluţio-

No. 1.905. 1848 Sept. 13.

narii? Unde-s emisarii? Cine sînt împilătorii, cine sînt răpitorii și călcătorii legilor?

Românii din Valachia, cunoscênd înrîurirea cea vătĕmătoare a Rusiei, aflând de soartea Moldovenilor, ne mai vĕḑênd alt mijloc de îndreptare și, după cuvîntul Evangheliei, ne mai putênd șerbì la doi Domni, se hotărîră a se lipsì și a se lepĕdà de binefacerile cele despoitoare și a se ţiné de vechiul lor suzeran, potrivit tractaturilor încheiate de atâtea veacuri. Aceasta se arată în proclamaţiile lor; aceasta se vĕdesce în Constituţia lor; aceasta se dovedesce din toate lucrările lor; iar nu ceea ce ḑice Rusia în depeșa sa. Și apoi măcar de ar fi și avut în gând vre-un alt plan, însă nici filosofia, nici legile nu pedepsesc cugetele.

Între Slavi, de mai mulţi ani vedem pamfleturi și prochiemări la unire, însă Rusia n'a întrevenit cu putere. Germanii s'aŭ și unit și Rusul le-a dat pace; și Românii numai pentru că ar fi visat, ori ar fi gândit numai la unire, iată că protectoarea și binefăcĕtoarea lor aleargă cu armele să-i toropească, și spre a-și legitimà urmarea sa, scornesce mii de fabule, ḑicênd că intrarea ei ar fi de altă fire Noi sîntem bine încredinţaţi, din trecutul ce ni-l dă de dovadă, că intrarea ei, de se va puté numai, va fi tot de o fire cu cea din Besarabia și din Polonia. Dacă n'avem altă dovadă decât trecutul; dacă n'avem altă chezășie decât trecutul acesta citat de Rusia cu atâta pompă; dacă despre urmările și bunăvoinţa Rusiei, avem să încheiăm din trecut, apoi vai vouĕ, Prinţipaturilor de la Dunăre, amar vouĕ, locuitorilor lor! Vai de copiii noștri! Și păcat de urmașii acestor ţĕri! Voi veţi fi belciuge de aur în râtul . . . .

Dacă Prinţipaturile Dunărei sînt provinţii întregitoare și tributare ale Porţei, apoi ce caută Rusia cu arme în pămînt străin? Ḑice că aceste Prinţipaturi nu fiinţesc pentru Rusia politicesce decât în puterea tractaturilor de la Akerman, Bucuresci și Adrianopole, prin cari ele și-aŭ recâștigat ori și-aŭ restatornicit privilegiurile vechi, ce le aveaŭ încă de la capitulaţiile făcute cu Poarta. Cum dar n'aŭ ele fiinţă politică?

Întâiŭ spune că aceste Prinţipaturi, de la capitulaţiile lor cu Înalta Poartă, aŭ drituri și privilegiuri, apoi ḑice că sînt numai nisce provinţii întregitoare ale unui imperiŭ, dar ale cărui imperiŭ, de abià mai jos se hotărĕsce a pomenì, că ale Turciei; în sfârșit, adaugă că ele sînt datoare Rusiei, și nu pot face de sine nici

No. 1.905.
1848
Sept. 13.

o mişcare, nicĭ o prefacere fără scirea şi învoirea eĭ, deşì starea lor ar cere oare-carĭ îmbunătăţirĭ.

Înţeleagă-ĭ contradicerile Chanul eĭ cel tătăresc (hantătar), căcĭ nisce aşà dogme politice sînt mult maĭ absurde decât cele religioase ale fanaticilor şi ale păgânilor. Se fălesce că le-a lăţit până şi hotarele (ce satiră!). Se vede că în limba diplomatică, răpirea Besarabieĭ se numesce lăţire de hotare. Aceasta are mare asemĕnare cu fapta celuĭ carele după ce-ţĭ răpesce punga, apoĭ îşĭ face milă şi-ţĭ dă îndărăt vre-o câţĭ-và banĭ dintr'însa. Ne încredinţează ca să ne prindă maĭ bine în căpcană, prin credinciosul sĕŭ General Duhamel în Consulatul rusesc din Iaşĭ, că la orĭ-ce întîmplare, armatele M. Sale nu vor trece, ci numaĭ vor observà de departe şi, preste vre-o douĕ lunĭ, ne vedem împresuraţĭ de armate rusescĭ. Această declaraţie o face în faţa publiculuĭ credincios şi necredincios M. D. Sturdza! Şi peste puţin vedeţĭ ce a eşit dintr'însa!

Prinţipaturile nu-şĭ cunosc nicĭ o îndatorire către Rusia, pentru că ea nu are nicĭ un drit asupra lor. Prinţipaturile, ca suverane, aŭ încheiat tractat cu Poarta ca ea să le apere la nevoe de orĭ-ce duşman; iar ele să-ĭ rĕspundă un tribut anual, şi nimic maĭ mult. Turcia decĭ nu este în dreptate, fără călcarea tractaturilor, a dispune alt-fel despre Prinţipaturĭ. Drept care, protecţia Rusieĭ, ruperea Bucovineĭ şi a Besarabieĭ, sînt driturĭ usurpate şi răpirĭ nedrepte făcute în putere, pe când Turcia slăbise, driturĭ şi răpirĭ nelegiuite şi fără alt temeiŭ decât al puteriĭ, şi carĭ vor ţiné cât îĭ va ţiné şi puterea.

Cât în privirea protecţieĭ, ce Rusia îşĭ însuşesce asupra Prinţipaturilor, acum de odată ne va fi cel puţin ertat a o întrebà şi în limba noastră: cine ĭ-a dat acest drit de protectorat: Rugatu-o-aŭ Româniĭ cu toţiĭ? încheiat-a cu dînşiĭ vre-un tractat în această privire? saŭ numaĭ în puterea altor folosurĭ ce a tras şi trage din Prinţipaturĭ în vreme de pace şi răsboiŭ, făţiş şi subt pămînt, cu banĭ şi fără banĭ? orĭ poate pentru partea ce ne-a luat? Şi apoĭ aşà trebue să se poarte protectorul cu proteguiţiĭ, ca şi Chronos cu fiiĭ sĕĭ? de dragĭ ce-ĭ sînt, să-ĭ înghiţă cu ţeară cu tot? Prin tractaturile citate de dînsa, ea se îndatoresce a ne protege în protiva orĭ-căreĭ nedreptăţĭ, asuprirĭ şi năvălirĭ duşmănescĭ străine, când vom chemà-o noĭ, iară nu a intrà cu armiĭ când îĭ va plăcé, a înrîurì asupra administraţieĭ din lăuntru, a îngăduì saŭ a oprì, a încuviinţà saŭ nu până la cea maĭ mică lucrare a obştesciĭ Adunărĭ, a Guvernuluĭ, ba până şi a fieşte-căruia individ.

No. 1.905. 1848 Sept. 13. Pentru ce se amestecă de ne dă până și epitropĭ învĕțăturilor bisericescĭ, pentru ce a mărginit învĕțătura națională? Pentru ce controlează și adeveresce lucrările Domnuluĭ Sturdza, până și acturile robilor ertațĭ? Prin ce tractaturĭ, prin ce farmece șĭ-aŭ însușit ea nisce atare drepturĭ? Pentru ce în vremea ocupațieĭ trecute ne-a luat atâtea producturĭ? ne-a maltratat în tot chipul și s'a folosit prin tot mijlocul spre a purtà răsboiul în contra suzeranuluĭ nostru, în cât ne-a înjugat până și la carele de transport? apoĭ, în urmă, ne-a uns numaĭ ochiĭ te mirĭ cu ce, și acum de unde atâta durere de inimă după noĭ și după întregimea Înalteĭ Porțĭ? De când s'a făcut așà de milostivă?

Dacă a durut-o inima așà de tare după Românĭ, de ce a îngăduit de li s'a înstrăinat Bucovina? N'aveà ea destulă putere la Congresul de Viena să ne mijlocească darea eĭ îndărăt? și apoĭ de ce însășĭ ne-a răpit Besarabia? Nu puteà să ceară despăgubire bănească de la Poartă, iar să nu ne ieà țeara pe jumătate? Acesta e binele protectoratuluĭ? Aceasta e fapta pentru care cere de la Prințipaturĭ mulțumire și recunoscință? Judece-se maĭ întâiŭ ce merită, apoĭ aceea să ceară. După fapte trebue judecat protectoratul, iar nu după cuvintele cele diplomatice. Căcĭ fieșce-cine, după faptele sale, saŭ se va osândì, saŭ se va mântuì.

În privirea posițieĭ celeĭ adevĕrate, a origineĭ Românilor, locuitorĭ în Prințipaturile Dunăreĭ, a driturilor și a privilegiurilor lor celor vechĭ și a neatârnăriĭ lor naționale, n'așĭ puté crede că Cabinetul de la Neva să fie atât de ignorant. Așà dar, aceasta e numaĭ o sumeție din partea Ministeruluĭ, când îndrăsnesce a slobodì o așà depeșă spre a orbì și a amăgì pre ceĭ de tot proștĭ, saŭ pe aceĭ ce voesc a fi orbițĭ și amăgițĭ de politica sa.

Cum că noĭ ne tragem din Romanĭ, n'avem trebuință de multe dovedĭ. Limba noastră, obiceiurile noastre, numele țĕriĭ noastre, al poporuluĭ nostru, ba chiar și al fieșce-căruia individ, ne dovedesce și istoria ne adeveresce. Rusia zăceà încă în întunerecul barbarieĭ, încătușată în regioanele cele fieroase, pe când popoarele din Prințipaturile Dunăreĭ, subt prințiĭ sĕĭ, se bucuraŭ de neatârnarea lor și se luptaŭ pentru dînsa în protiva eroilor Europeĭ și aĭ lumiĭ (Matias Corvin, Baiazet.) Bărbațĭ Moldovenĭ în veacul al XVI-lea, aŭ luminat pe Rusia (Moisi Movilă, Mitropolitul Platon). Mâna și brațul prinților românĭ eraŭ cerute pretutindenea, alianța Prințipaturilor cu Împĕrăția Bizantină este cunoscută, însușĭ Petru-cel-Mare a încheiat tractat cu Cantemir, Domnul Moldavieĭ. Cum

îndrăsnesce dar Rusia de ḑice că naţionalitatea acestor Prinţipa- No. 1.905. turĭ, precum şi ele pentru dînsa, n'aŭ fiinţit nicĭ odată politicesce? 1848 N'a sciut Rusia că astăḑĭ avem tipar romănesc liber, prin carele Sept. 13. vom îndrăsnì a-ĭ înfundà minciunile prin carĭ ne amăgesce de atâţia anĭ?

Din aceste ḑise, vedem dar lămurit, că Rusia n'are nicĭ un drit de amestec în Prinţipaturile Dunăreĭ, carele să se reazime pe voinţa poporuluĭ român; că protecţia eĭ este vătĕmătoare; că cu toată creştinătatea, ea în Prinţipaturĭ şĭ-a mâncat lifteria şi nu maĭ are credit, nicĭ adevĕrată iubire; în urmare că planul eĭ ţintesce pe nesimţite a ocupà Prinţipaturile Dunăreĭ în împrejurările de faţă, şi apoĭ, încet-încet, a maĭ face un pas către întindere fără mult vuet şi că, spre a şĭ legalisà acest pas, şĭ-a întins toate mrejile sale cele diplomatice. Această ţintire are depeşa din 19 Iulie; această ţintire aŭ toate articolele tipărite prin înrîurirea eĭ în gazete străine, precum cel din jurnalul „des Débats" din 31 Iulie; la aceasta ţintesc toate instrucţiile representanţilor eĭ şi măsurile luate în Prinţipaturĭ. Rusia tot-deauna s'a lăţit maĭ mult numaĭ prin politică şi viclenie decât prin puterea sa. Ea a învĕţat prea bine maximele celor vechĭ despoţĭ, şi la fieşte-care ocasie s'a folosit de dînsele.

Drept aceasta şi scopul nostru a fost aicĭ: îmboldiţĭ de simţimîntul naţional, pe de o parte a desvelì şi a refutà acea depeşă, iar pe de alta, pe Româniĭ ceĭ tarĭ a-ĭ maĭ întărì în credinţă, iar pe ceĭ slabĭ şi rătăciţĭ a-ĭ aduce la adevĕrata credinţă. Priveghiaţĭ şi vĕ rugaţĭ, şi fiţĭ gata, că nu sciţĭ ḑiua nicĭ ceasul când Mântuitorul va sosì.

Ancheta luĭ Hory, Consulul Franciei la Bucurescĭ, în privinţa ḑileĭ de 13 Septemvrie 1848.

No. 1.906. 1848 Sept. 13.

(Copie. Acad.)

I. Journée du 13 (25) septembre 1848.

Vers trois heures moins un quart, les troupes turques ont commencé à défiler devant la caserne de l'infanterie dans l'ordre suivant:

Un escadron de cavalerie, deux compagnies d'infanterie, six pièces d'artillerie, le reste suivait en désordre.

L'escadron de cavalerie s'est arrêté dans la cour du palais brûlé.

No. 1.906
1848
Sept. 13.

L'infanterie s'est postée en embuscade derrière la palissade de la caserne.

Les pièces de canon ont été braquées sur la caserne.

Les troupes valaques au nombre de cinq cents hommes environ, les armes non chargées, étaient rangées dans la cour de la caserne sur cinq divisions formées en colonnes serrées et parallèles, et rendirent les honneurs militaires aux Turcs.

Le colonel valaque n'ayant point reçu l'ordre de vider la caserne en faisait garder la porte par un piquet de vingt hommes la baïonnette au bout des fusils.

Un colonel turc, suivi de quelques officiers et d'un interprète, est alors venu à la porte parlementer avec le colonel valaque, M. Rodolphe Golesco. Le témoin qui était resté à la tête de sa compagnie n'a pas pu entendre ce qui a été dit, mais il a vu que le colonel valaque et la plupart des officiers qui étaient sous ses ordres ont été conduits parmi les Turcs.

Peu de temps après, les pompiers, au nombre de cent vingt hommes, et que le Colonel Golesco avait envoyé chercher un quart d'heure avant le défilé de l'armée, arrivèrent à la caserne l'arme au bras, en traversant les rangs des Turcs qui obstruaient la route.

Alors, et sans qu'il y ait eu la moindre provocation de la part des troupes valaques, les Turcs firent feu sur le flanc gauche de la compagnie des pompiers, dont un grand nombre resta sur le carreau.

En même temps les artilleurs battirent en brèche la caserne et des feux de file et de peloton furent dirigés, mais sans résultat, sur les troupes de ligne que le Major Gretchano, au commencement de l'attaque, avait fait retirer au fond de la cour.

Les pompiers ont résisté énergiquement, mais perdant tout leur monde, une trentaine d'entr'eux suivis de leur capitaine entrèrent dans la caserne et se réunirent aux troupes de ligne. Sur ce nombre six tombèrent morts au milieu de la cour des suites de leurs blessures. Dix autres étaient plus ou moins grièvement blessés.

Aux premiers coups de feu le Major Gretchano ayant abandonné ses troupes, elles restèrent sous le commandement du Capitaine Deivos, dont la voix n'était pas écoutée par les soldats qui, se dispersant, tiraient en l'air sans aucun résultat.

Sur ces entrefaites un colonel turc vint sommer le Capitaine Deivos de mettre bas les armes, et l'assurant que le Pacha accor-

dait aux troupes libre sortie de la caserne et la vie sauve. La capitulation fut acceptée par le capitaine et deux cents soldats environ, qui aussitôt mirent bas les armes et rendirent leurs munitions.

Le reste des troupes commandé par le capitaine des pompiers M. Zaganesco refusa de se rendre.

Le Capitaine Deivos et ses deux cents soldats furent conduits auprès d'un général turc, qui leur fit dire par un interprète, qu'ils étaient pardonnés et qu'ils pouvaient se retirer chez eux, en leur faisant recommander de ne pas porter les armes contre leur suzerain le Sultan.

Les soldats prirent alors le chemin de la ville et comme ils descendirent la colline, les Turcs firent feu sur eux et en tuèrent un grand nombre; le reste se sauva en se cachant dans des jardins.

Ici finit la déposition du témoin qui fut également obligé de fuir, mais il est de notoriété publique qu'après cela les Turcs ont tiré à coups de canon, pendant une demie heure, sur le faubourg d'Isvora, situé aux pieds de la colline sur laquelle est construite la caserne; et que la nuit venue ils se sont répandus dans ce faubourg et y ont pillé, violé et tué des êtres inoffensifs.

(Suit la signature.)

II. Suite de la journée du 13 (25) septembre 1848.

Pendant que le Capitaine Deivos et les deux cents soldats se rendaient auprès du général turc, un autre officier est venu sommer les soldats valaques, qui étaient restés dans la caserne, de se rendre en leur promettant qu'ils auraient la vie sauve et qu'ils pouvaient rentrer dans leurs foyers.

La résistance était impossible à une poignée d'hommes, qui se trouvait en présence de toute une armée. Le capitaine des pompiers, M. Zaganesco, s'est rendu avec quarante de ses compagnons. Les autres n'ont pas voulu abandonner leurs armes et se sont dispersés dans la ville, conduits par le sous-lieutenant Jean Pescaro.

Comme le capitaine des pompiers et ses quarante hommes se mettaient en marche pour se rendre auprès du général turc, confiants dans la parole donnée, ils ont été mitraillés au milieu de la cour.

Le sous-officier Jean Pescaro, qui était logé à Isvora, tout près de la caserne, a eu sa maison pillée, et sa belle sœur tuée d'un coup de feu.

(Suit la signature.)

No. 1.906.
1848
Sept. 13.

III. Journée du 13 (25) septembre 1848.

Le lundi, 25 septembre, entre trois et quatre heures de l'après midi, j'allais dans un but de curiosité au devant de l'armée turque campée sur les hauteurs de Cotrotcheni. Arrivé près de la caserne, je vis venir au pas de route un peloton de lanciers turcs qui prenait le chemin de la vieille caserne, pour effectuer leur entrée dans la ville. Là, ils attendirent le reste de l'armée qui suivait. Alors se présentèrent au front des Turcs trois jeunes valaques sans armes qui voulaient gagner le chemin de la nouvelle caserne. L'officier qui était à la tête du peloton de lanciers après avoir fait quelques sommations à l'un de ces jeunes gens, lui appliqua un coup de plat de sabre sur la tête. Le jeune homme irrité riposta par quelques paroles et au moment où l'officier turc s'élançait sur lui pour le sabrer, arrivèrent environ vingt jeunes gens armés de fusils et suivis du corps des pompiers qui s'élevait à environ cent cinquante. S'étant approchés à une quarantaine de pas des Turcs, ils s'arrêtèrent en poussant le cri de hurrah! A ce moment, l'officier du détachement fit exécuter un détour à son peloton qui fut immédiatement remplacé par un autre peloton d'infanterie, lequel fit feu le premier, sans aucune sommation préalable, sur les Valaques; ceux-ci ripostèrent instantanément, un grand nombre de victimes tombèrent de part et d'autre. Aussitôt après cette fusillade, arrivèrent deux pièces de canon, l'une chargée à mitraille et l'autre chargée à boulet, qui tirèrent dans la direction de la rue qui longe le mur extérieur de la caserne du côté du couvent de Cotrotcheni. Dans cette rue-ci, je me trouvais moi-même, je vis tomber à mes côtés un allemand et plus loin plusieurs autres personnes venues comme moi dans un but de curiosité et sans armes. L'imminence du danger m'ayant forcé à me retirer précipitamment, je parvins à peine à regagner mon domicile très rapproché du théâtre du combat.

(Suit la signature)

No. 1.907.
1848
Sept. 13.

Corespondență din Constantinopole în „Le National". 1848. 12. X.

Bulletin de l'Etranger.

Nous recevons ce soir des nouvelles très importantes de Constantinople. Nous serions heureux de voir les affaires de Moldo-

Valachie entrer dans une nouvelle phase, et nous espérons que les nouvelles que nous donnons aujourd'hui seront confirmées et se complèteront dans un bref délai :

No. 1.907.
1848
Sept. 13.

„Au départ du bateau à vapeur, le divan était rassemblé sous la présidence du Sultan. Suleyman Pacha, arrivé depuis deux jours dans la capitale, a été invité à rendre compte de ses actes en Valachie.

„Suleyman Pacha a fait connaître au conseil les tendances du gouvernement de Bucharest; il a rappelé toutes les preuves de dévouement qu'il en a reçues comme représentant du Sultan, et qui l'ont engagé à lui donner son adhésion:

„Le peuple valaque est sincèrement attaché à la Porte, a dit „Suleyman Pacha, il a compris parfaitement que ses intérêts, son „existence politique, son avenir, sont intimement liés à ceux de la „Turquie, et avant de crier: „vive la liberté!", il a crié: „vive le Sultan". Telles ont été, dit-on, les paroles de Suleyman Pacha, et il a vivement insisté auprès des ministres, ses collègues, pour que la nationalité moldo-valaque fut protégée contre les empiètements de la Russie.

„Cet avis, appuyé par Riza Pacha avec une énergie qui fait honneur à son patriotisme, a soulevé une vive discussion, et après une longue délibération, il a été décidé qu'un nouveau commissaire impérial serait envoyé en Valachie. Le Sultan a confié à Riza Pacha cette importante mission."

Scrisoarea Generaluluĭ Chr. Tell către Ioan Maiorescu

No 1.908.
1848
Sep.13-14.

(Orig. Col. Ecaterina A. G. Golescu.)

Bucurescĭ.

Frate Maiorescule,

Scirile ce ne-aĭ trimis prin scrisoarea dumi-tale de la 27 ale trecuteĭ lunĭ umplêndu-ne de bucurie, naţia întreagă îţĭ este recunoscĕtoare de isprăvile ce aĭ săvârşit în numele eĭ şi de chipul cum aĭ representat-o la Dieta Germanieĭ. Stăruesce, frate, tot cu acea activitate şi în viitor, şi fiĭ încredinţat că la întoarcerea dumi-tale în ţeară veĭ culege laure pregătite de mânĭ pure, ca să nu ţi se veştejească pe frunte. — Fasele prin carĭ a trecut Guvernul revoluţionar până să se prefacă în Locotenenţă îţĭ sînt cunoscute, frate; îţĭ este cunoscut asemenea că s'a trimis o deputaţie la Constandinopol, prin chiar cererea luĭ Soliman Paşa, spre a supune la în-

No. 1.908. 1848 Sep 13-14.

tărirea Sultanuluĭ Constituția noastră modificată de Soliman. Misia deputațieĭ însă a avut un resultat trist, căcĭ Titof, îndrăcindu-se de lucrarea luĭ Soliman, a protestat printr'o notă fudroaiantă la Poartă ca să desavueze tot ce a lucrat, să exileze și să închidă pe șefiĭ revoluțieĭ și să trimiță un alt comisar, care să impue Regulamentul. Sultanul neprimind a se atinge de revoluționarĭ, dar aprobând impunerea Regulamentuluĭ, a numit comisar pe Fuad Efendi, poruncit fiind a temporisà cât va puté, până va veni instrucțiĭ Generaluluĭ Aupick de la guvernul sĕŭ, spre a sprijinì Poarta la întîmplare de a se declarà răsboiŭ Rusieĭ, căcĭ cunoscênd sfințenia dreptuluĭ Românilor, cum și umilitatea în care o pune Rusia, a hotărît să rupă visiera și să declare răsboiŭ Rusieĭ, de va fi ajutată de Franța saŭ de Anglia, și până atuncĭ comisarul eĭ să temporiseze.

Ajungênd Fuad la Galațĭ și întâlnindu-se cu Duhamel, aŭ hotărîtără să vie cu armata în Bucurescĭ, să desființeze Locotenența, să aleagă un locotenent cu care să lucreze până la așezarea unuĭ Domn, și care nu va fi dintre revoluționarĭ. Cu această hotărîre a plecat Fuad de la Galațĭ, nevrênd să ieà cu el pe Duhamel, care stăruià mult. Ajungênd Fuad la Giurgiŭ, s'a dus din Bucurescĭ o deputație de vr'o 15.000 oamenĭ ca să mulțumească luĭ Soliman de dragostea ce a arătat Românilor, cum și de a înfățișà luĭ Fuad o petiție rugătoare a le sprijinì drepturile. Fuad, nevrând de bună voe a primì deputația, a primit-o silit, căcĭ popolul se înfuriase. Tot în acea ḑi sosesce și Duhamel ca un desnădăjduit la Giurgiŭ. La întoarcerea deputațieĭ la Bucurescĭ, luându-se scirea că Fuad vine cu armata spre capitală, condus de Duhamel, se înfuriază popolul, vine cu mulțimea la palatul administrativ unde lucrăm, ne cere Regulamentul în original și Archondologia, le preumblă prin capitală pe un pat funebru, cu cântece funebre, îl slujesce înaintea Consulatuluĭ rusesc, și ducêndu-le în curtea Mitropolituluĭ le arde, după ce maĭ întâiŭ a afurisit Mitropolitul și Regulamentul și Archondologia, și pe toțĭ câțĭ se vor maĭ slujì cu el, saŭ le va maĭ cere inima a Regulament, și spre completarea ceremonieĭ fac și o caricatură luĭ Duhamel, în care erà representat cu cap și picioare de urs, îmbrăcat în uniforma sa de general și tras în spânzurătoare de un gardist național. La ast-fel de exasperație a adus pe popol scirea că armata vine să impue Regulamentul. Astăḑĭ sînt patru ḑile de când se află armata la porțile Capitaleĭ, căreia îĭ baricadează calea 100.000 de locuitorĭ și care numĕr se îngroașe din ceas în ceas cu țĕranĭ

de prin districte. Fuad de patru ḑile n'a comunicat Guvernuluĭ nicĭ o notă despre instrucţiile ce are de la Poartă; armata sa, saŭ avanposturile eĭ, fiind de patru ḑile în contact cu popolul, a avut destulă vreme a se demoralisà, şi popolul destulă vreme a-şĭ cunoasce vrăjmaşiĭ, pe carĭ îĭ meprisează într'un chip de minune, şi care abià se poate ţiné în frâŭ şi a nu năvălì în tabĕră cu un entusiasm ce nu se poate descrie.

No. 1.908.
1848
Sep.13-14

Într'acest moment sosì o scrisoare de la Fuad către Mitropolitul prin care cheamă în tabĕră pe toţĭ boeriĭ ceĭ însemnaţĭ, pe toate căpeteniile corporaţiilor, pe toate notabilităţile şi capacităţile, ca să le comunice instrucţiile sale; resultatul ţi-l voiŭ descrie, dacă va maĭ întârḑià poşta. Se ḑice că Locotenentul ce voesc a-l impune este C. Cantacuzino. Nu sciŭ însă ce sfârşit va luà această impunere, căcĭ popolul este în ast-fel de exasperaţie sublimă, şi ast-fel de determinat, în cât nu e nicĭ o mirare, când va călcà tabĕra ce nu se compune decât de la 10 până la 12 miĭ. Locotenenţa este în permanenţă de 3 ḑile, şi sîntem hotărîţĭ a nu ne desface decât când ne va poruncì popolul care ne-a ales. — Cu poşta de aseară am primit scirĭ de la Constandinopol că Generalul Aupick a primit instrucţiĭ de la Guvernul sĕŭ a sprijinì Turcia în protiva Rusieĭ. Duhamel de nu va isbutì a-şĭ pune în lucrare instrucţiile sale, avem nădejde a-l vedé sinucigându-se, căcĭ aceasta îĭ va fi cea din urmă scăpare, după cursul ce se vede că aŭ luat lucrurile. Româniĭ te adoră într'un grad înalt, prin urmare nu aì dreptul a te plânge. Comitetul alegerilor te-a trecut între deputaţĭ împreună cu alţĭ 30 Transilvanĭ, prin urmare aĭ fost rĕŭ informat. Fratele d-tale şi Munteanu sunt naturalisaţĭ încă de la 20 Avg. Pentru d-ta s'a dat astăḑĭ un decret de naturalisaţie. Fratele d-tale şi Munteanu nu aŭ fost pe lângă Guvern, din pricină că la plecarea d-tale de aicĭ aĭ vorbit pentru aceasta numaĭ cu Ştefan Golescu care, plecând la Constandinopol, n'a putut saŭ şĭ-a uitat a pune în lucrare vorba ce aţĭ avut. Acestea le-am aflat de la fratele dumi-tale cu care m'am cam certat, pentru ce nu-mĭ comunică şi mie vorba ce aţĭ avut cu Golescu. De va maĭ avé Locotenenţa ḑile, atât fratele d-tale cât şi Munteanu se vor amploià de Guvern cu însărcinarea corespondenţeĭ.

Îţĭ citez art. 4 din decretul alegerilor, ca să veḑĭ că nu există ură asupra Transilvanilor, saŭ dacă maĭ există, există numaĭ în capete bolnave şi carĭ din norocire sunt puţine la numĕr.

„Prin vorba român se înţelege tot pămînteanul, tot românul

No. 1.908. 1848 Sep.13-14.

din orĭ-ce parte stabilit în țeară, precum și orĭ-care împămîntenit, de orĭ-ce origine și de orĭ-ce religie va fi“; prin urmare, Românii stabilițĭ în țeară aŭ dreptul de român și stabilirea poate să fie măcar și de 24 ceasurĭ, căcĭ în acest fel de înțeles s'a scris în decret acel art. și de aceea țĭ-am și spus d-tale că e de prisos a se maĭ naturalisà Româniĭ. Când îmĭ veĭ maĭ scrie, te rog să nu mĕ menajezĭ, ceartă-te cu mine cum veĭ vré, scrie-mĭ ce veĭ vré, căcĭ sînt și voiŭ fi tot acela ce m'aĭ cunoscut, precum și eŭ nu mĕ voiŭ îndoì nicĭ odată a te crede alt-fel de cum te-am cunoscut. Prietenul nostru Magheru are un corp de 8.000 volentirĭ, așezat fiind cu tabĕra la Râmnicul-Vâlceĭ. Nu este adevĕrat că am fost mușcațĭ la cluburĭ, se vede că eștĭ rĕŭ informat. Colegiĭ meĭ Golescu și Eliade îțĭ trimit complimentele lor, stimându-te foarte. Aseară vrăjmașiĭ liniștei aŭ împrăștiat vorba în oraș că Turciĭ aŭ intrat, tăind la capete în Capitală; într'un moment s'a dat semnal de adunare prin clopotele bisericilor, și popolul plin de entusiasm spuneà a se duce să întîmpine pe Turcĭ, care cu arme, care cu ciomege, scândurĭ, pietre, ș. c. l., și abià ĭ-am putut potolì, spuindu-le că sînt toate minciunĭ. Ce popol brav și inteligent! Bucură-te, frate, și nădăjduesce, căcĭ cu un ast-fel de popol causa noastră tot-deauna va fi câștigată.

2 ore după amiadĭ. 14/27. Fuad Efendi a trimis o scrisoare Mitropolituluĭ, prin care îl vestià ca să se ducă în tabĕră o deputație formată de toțĭ boeriĭ, de toate notabilitățile corporațiilor și de tóte capacitățile. Această deputație la numĕr de 3—4 sute, îndată ce a intrat în tabĕră, s'a despărțit în două, reacționariĭ de o parte și constituționaliĭ de altă parte, și fără a se întâlnì cu Fuad, de odată a fost înconjurată de oștirĭ carĭ eraŭ în rânduealǎ de răsboiŭ, și altă parte de oștirĭ a plecat spre oraș, călcând în picioare oamenĭ desarmațĭ și copiĭ; trecênd pe la casarma din Dealul Spireĭ și găsind pe soldațiĭ noștri sub arme, le-a ḑis să le lepede, și eĭ lepĕdându-le aŭ început a-ĭ masacrà cu cartace; într'acel moment, sosind și roata de pompierĭ de la Agie și vrênd să o atace și pe ea, eĭ s'aŭ apĕrat bărbătesce, aŭ murit ca bravĭ, dar s'aŭ exterminat. În mahalaua Isvoruluĭ aŭ jefuit Turciĭ, omorînd muerĭ și copiĭ și desbrăcând lumea pe ulițe. Popolul din Bucurescĭ privià pe Turcĭ ca prietenĭ, și de aceea nu le-a făcut nicĭ o împotrivire. Lașitatea Turcilor n'are nume. Deputația constituțională a dormit astă noapte în câmp, ocolită de Turcĭ, fără mâncare, fără bĕutură, fără mantale, și chiar acum se aflǎ acolo. Orașul e ocupat milităresce.

Cantacuzino s'a numit Caimacam, însă toate actele vor fi iscălite de Fuad și Duhamel. Rușiĭ se așteaptă în patru ḑile. Toate calamitățile aŭ căḑut pe România, cu toate că niciĭ o revoluție n'a fost maĭ omenoasă decât a Românilor. Toate acestea se petrec în veacul al 19-lea, în fața Europeĭ civilisate, care e mută pentru noĭ, și fără a avé măcar mulțumirea a murì cu armele în mână. căcĭ priviam pe Turcĭ ca pe frațiĭ noștri, și credeam că aŭ să apere aceeașĭ causă, și eĭ, vînduțĭ Rusieĭ, masacrează pe frațiĭ eĭ ceĭ maĭ devuațĭ.

No. 1.908.
1848
Sep.13-14.

D. Eliad și cu mine am găsit scăpare la Consulatul engles, ceĭ-lalțĭ frațĭ aĭ noștri, fiind în deputație, se află arestațĭ în tabĕră; ce s'o alege de noĭ, nu sciŭ. Protestează, frate, la toate națiile civilisate, protestează cât poțĭ, căcĭ fapta cea lașă a Turcilor n'are nume.

Chr. Tell.

Scrisoarea cifrată a luĭ Ion Ghica, Agentul Țĕriĭ-Românescĭ la Constantinopole, către N. Bălcescu.

No. 1.909.
1848
Septemv.

(Orig. Col. N. Mandrea.)

Turciĭ aŭ voit să ne susție, dar n'aŭ găsit reazĕm în Englitera, și Rifat Pașa este un ticălos. Cu toate acestea atât caracterul Comisarilor cât și dispoziția șefilor trupelor de pe Dunăre pot lesne să aducă o colisie între Turcĭ și Muscalĭ. Voĭ organisați-vĕ la munte. Eŭ cred că trîmbița din cer a sunat. Scrieţĭ luĭ Traian [1]) să găsească pe Lenoir [2]) și să se înțeleagă cu el la Pesta.

Lenoir caută să unească pe Maghiarĭ cu Slaviĭ în potriva Muscalilor. Kan Mirza poate să ne deà ca la douĕ-ḑecĭ miĭ oamenĭ și să scoale toată căzăcimea.

În sfaturile de aicĭ Englitera a sfătuit rĕŭ pe Poartă.

Eŭ maĭ șed puține ḑile aicĭ, dacă lucrurile nu vor luà o turnură bună și o să caut să trec în Transilvania pe la Orșova. Scrie-mĭ prin Coun [3]) tot aicĭ.

Pe dos: Domnuluĭ Domn Nicolae Bălcescu, la Bucurescĭ.

---

[1]) G. Magheru.

[2]) A. G. Golescu-Negru.

[3]) Colquhoun, Consulul engles de la Bucurescĭ.

III.

1848 SEPTEMVRIE 14 — 1848 DECEMVRIE 31.

No. 1.910. 1848 Sept. 14.

Scrisoarea boerilor și locuitorilor din Țeara-Românească către Comisarul Inalteĭ Porțĭ Fuad Efendi.

(Buletinul ofițial al Prințipatuluĭ Țĕrĭĭ-Româneseĭ. No. 44. 1848. 1. X.)

Scrisoarea domnilor boerilor și a locuitorilor din capitala Bucurescĭ către Exelenția Sa Fuad Efendi, Comisar în Prințipaturĭ.

Exelență!

Părinteasca îngrijire a Măririĭ Sale împĕrătescĭ care, mișcată de un sentiment de înaltă și generoasă bine-voință, s'a milostivit în toată vremea a revĕrsà asupra Țĕriĭ-Româneseĭ facerile de bine cele maĭ mântuitoare și a o ocrotì sub mântuitorul sĕŭ acoperămînt, a întors o părintească privire asupra suferințelor ce apasă această țeară în urma întîmplărilor critice întru carĭ se află și ca să restatornicească legiuita rânduealǎ și fericirea între credincioșiĭ supușĭ aĭ Înalteĭ Porțĭ, a binevoit să trimiță pe Exelenția Voastră însoțit de nebiruita armie împĕrătească spre a restatornicì cu desăvârșire odihna publică.

Îndată după sosirea Exelențeĭ Voastre de la Giurgiŭ la Bucurescĭ, s'a grăbit a da locuitorilor sĕĭ dovedile cele maĭ învederate de dragoste și de mângâere, și printr'o purtare plină de înțelepciune, de iubire de omenire, de nobleță și tot de odată de statornicie, liniștea s'a restatornicit și trebile aŭ luat iarășĭ cursul lor legal. De aceea toate clasele populațieĭ nu fac decât a adresà către cel A-tot-puternic rugăciunile cele maĭ ferbințĭ pentru înde-

lungarea și păstrarea prețioaselor ḑile ale Măririĭ Sale împĕrătescĭ, precum și pentru fericirea slăviteĭ împĕrățiĭ.

No. 1.910. 1848 Sept. 14.

Socotim încă de a noastră sfîntă datorie a ne grăbi să arătăm Exelențeĭ Voastre prinosul celeĭ maĭ viĭ recunoscințe pentru dignitatea și iscusința cu care a început punerea în lucrare a înalteĭ Sale misiĭ, precum și pentru blândețea, dragostea și indulgența cu care Exelenția Voastră a sciut să atragă toate inimile.

Nota circulară a Caimacamuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ, Constantin Cantacuzino, către Consuliĭ Puterilor străine.

No. 1.911. 1848 Sept. 14.

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur le Gérant,

Venant d'être nommé Caïmacan de la Principauté de Valachie, à la suite des ordres dont S. Ex. Fuad Efendi, Envoyé extraordinaire de la S. P., est muni par S. M. le Sultan, je m'empresse de vous en prévenir, Monsieur le Gérant, et de vous assurer en même temps que je ferai tous mes efforts pour que les rapports d'amitié et de bonne intelligence, qui ont constamment existé entre vous, Monsieur le Gérant, et le Gouvernement local, soient maintenus sur le même pied de bonne harmonie.

Je profite, etc.

(Signé:) Constantin Cantacuzène.

Depeșa luĭ Hory, Consulul Francieĭ la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

No. 1.912. 1848 Sept. 14.

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur le Ministre,

A peine ma dépêche précédente était-elle partie, qu'une nombreuse députation de notables de la ville s'est présentée chez le Consul général d'Angleterre, pour le prier de se rendre auprès de Fuad Effendi, dans le but de connaître ses intentions à l'égard de la Capitale, et de tirer la population de l'état d'incertitude et d'anxiété auquel elle était livrée depuis plusieurs jours. M. Colquhoun répondit aux notables qu'il ne saurait reconnaître de caractère officiel à cette démarche qu'autant qu'elle serait faite au-

No. 1.912. 1848 Sept. 14. près de lui par la Lieutenance elle-même. Une heure après M. Colquhoun était en possesion d'une note par laquelle le Gouvernement le priait de considérer la démarche des notables comme l'expression des vœux de la nation toute entière. M. Colquhoun expédia donc son secrétaire au camp du Commissaire impérial ottoman, pour lui demander à quelle heure le Consul général d'Angleterre pourrait se présenter chez lui. Fuad Effendi répondit qu'il se ferait un plaisir de recevoir le Consul général d'Angleterre dès demain 25 sept.

Vers les neuf heures du soir toutes les cloches sonnent l'alarme, la ville est en émoi, on crie à la trahison, les Turcs entrent dans la Capitale, on court aux armes et en moins d'une demi heure plus de 2.000 personnes arrivent au Palais pour défendre le Gouvernement. On ne tarde cependant pas à reconnaître que c'est une patrouille turque très avancée qui a causé cette fausse alerte.

Aussitôt la tranquillité est rétablie. Hier à onze heures du matin M. Colquhoun s'est rendu au camp turc où il a eu un long entretien avec Fuad Effendi. Le Commissaire ottoman lui a déclaré qu'il ne pouvait différer plus longtemps l'exécution des ordres de la S. P.; qu'il avait convoqué pour midi les boyards et les notables de la Capitale, pour leur signifier la dissolution de la Lieutenance Princière, instituée par Suleyman Pacha et la nomination d'un Caïmacan; que d'ailleurs une amnistie générale était accordée à tous les Valaques, qui étaient entrés dans le mouvement du 23 juin dernier. En effet une lettre adressée par Fuad Effendi au Métropolitain invite tous les boyards et les notables à se rendre au camp. La jeunesse refuse l'admission des vieux boyards au sein de la députation. L'officier turc, porteur des ordres de Fuad Effendi, se rend chez Mr. Alexandre Philippesco (Vulpe); celui-ci se charge de réunir la haute boyarie qui se rend en corps au Palais pour se joindre à la députation déjà en marche pour Cotrotcheni. Le Commissaire impérial ottoman, en présence du Commissaire russe, le Général Duhamel, donne lecture à l'assemblée d'un firman de S. H. le Sultan, déclarant la dissolution de la Lieutenance, le rétablissement de l'ancien ordre de choses basé sur le Règlement Organique. Un seul Caïmacan est nommé, c'est M. Constantin Cantacuzène. La jeunesse, voyant toutes ses espérances deçues en un moment, proteste par des paroles énergiques contre la teneur du firman. Le Commissaire turc répond qu'il n'est point venu la pour écouter leurs doléances. Les esprits

s'exaspérant, et dans la crainte que le retour de la députation dans la Capitale n'y produise un mouvement d'opposition désespérée, Fuad Effendi ordonne aux troupes de former un carré autour de la députation; mais les boyards appartenant à l'ancien ordre de choses et satisfaits de la teneur du firman, sortent du carré et se rendent dans une tente voisine.

No. 1.912.
1848
Sept. 14.

Les deux Commissaires ayant délibéré sur la gravité de cette démonstration inattendue de la jeunesse, décident que les troupes doivent être dirigées immédiatement sur la ville sans aucune notification préalable, soit aux habitants, soit même aux Consuls étrangers. A trois heures, on entendit en effet gronder le canon des Turcs: la population ayant fait une résistance opiniâtre, quoique non armée, aux portes de la ville, fut culbutée par la cavalerie; plusieurs hommes furent mutilés par le sabre et foulés aux pieds des chevaux. Arrivé à la caserne qui renfermait deux bataillons d'infanterie ne s'élevant pas à plus de 400 hommes ensemble et dont les fusils n'étaient point chargés, le commandant turc, Hérim Pacha, demanda aux officiers valaques la reddition de leurs armes. Ceux-ci répondirent à cette injonction qu'ils n'avaient reçu de la Lieutenance ni l'ordre de les rendre, ni l'ordre de s'en servir; cependant ils restèrent à leur poste. Les Turcs passèrent alors précipitamment dans l'enceinte de la caserne. Là ils rencontrèrent le corps des pompiers qui, ignorant ce qui se passait, venait se joindre au reste de la milice pour faire l'exercice journalier.

Les Turcs croyant à une attaque préparée, fondent pêle-mêle, infanterie et cavalerie sur le corps des pompiers qui, au nombre de cent, forcent la ligne des Turcs et passent outre au milieu du feu de l'artillerie, qui les prenant par derrière, les fauche en un instant comme des épis. Dès lors, les Turcs entrent, sans résistance, dans la ville; ils saccagent, pillent les faubourgs de ce côté, dépouillent les malheureux habitants, éventrent des femmes, des vieillards et des enfants, sans défense, pour s'emparer de leurs dépouilles. M. Bourlé, citoyen français, et sa femme sont victimes de leur barbarie; les soldats turcs violent leur domicile, leur enlèvent tout ce qu'ils ont de plus précieux, en leur laissant toutefois la vie sauve. Ce dernier incident ayant été porté à ma connaissance par les victimes et par une déclaration des notables de la colonie française, je me suis empressé d'adresser à Fuad Effendi une note énergique pour demander une prompte et juste répara-

No. 1.912. 1848 Sept. 14.

tion et empêcher le retour de pareils actes, „me réservant d'en „faire retomber toute la responsabilité sur qui de droit.“ J'aurai l'honneur, par le prochain courrier, de vous adresser, Monsieur le Ministre, les pièces relatives à cet incident déplorable.

On ignore encore, à l'heure qu'il est, le nombre des morts et des blessés. Toutefois, dans un entretien que j'ai eu ce matin avec Fuad Effendi, il m'a déclaré que du côté des Turcs, il ne s'élevait pas au-dessus de dix morts et de trente-cinq blessés. D'après les renseignements que j'ai recueillis, il s'élève du côté des Valaques à plus de cent morts et autant de blessés.

Sur le lieu même, théâtre de leur brigandage, les soldats turcs ont ouvert un bazar où ils vendent à vil prix à des Juifs, les objets de valeur, fruits de leurs rapines. Aujourd'hui même, malgré les ordres sévères des chefs et les assurances qui ont été données par eux aux agents des puissances étrangères, de pareils actes de violence se sont répétés dans les faubourgs et même au centre de la ville. Bucharest est mis en état de siège. Ce matin, M. Constantin Cantacuzène nous a communiqué son installation par les deux commissaires dans ses nouvelles fonctions de Caïmacan. Le Général Duhamel et Fuad Effendi sont entrés en ville en même temps. L'hôtel du consulat général de Russie est gardé par cent hommes de cavalerie turque.

Je suis, etc.

(Signé:) Hory.

No. 1.913. 1848 Sept. 14.

Proclamațiunea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către poporul Țĕriĭ-Românescĭ.

(Foaie pentru Minte. etc. No. 40. 1848. 4. X.)

Câmpul luĭ Traian.

Dreptate, Frăție.

Generalul Căpitan al trupelor neregulate și Inspector al gardiilor naționale din România.

Fraților meĭ Românĭ și toțĭ cățĭ v'a înfrățit cu noĭ sfînta Constituție!

Soarele libertățiĭ, care începuse să ne zîmbească, vrăjmașiĭ noștri vor să-l întunece. Fericirea, ce isvorà pentru popolul Românieĭ, din nouĕle instituțiĭ, despoțiĭ vor să ne-o răpească și să ne

aducă în locu-ĭ tirania şi robia!.. Dar Românii şedé-vor oare cu mânile în sîn să privească perderea lor? Uità-vor jurămîntul ce aŭ făcut pentru apĕrarea libertăţilor consacrate prin Constituţie, şi ast-fel arătà-se-vor eĭ oare nevrednicĭ de dreptate, după care aŭ plâns până acum, de frăţie pe care aŭ invocat-o, în suferinţele lor, de libertate a căreia lipsă ĭ-a muncit până astăḍĭ, şi în sfârşit, de o naţionalitate, pe care străbuniĭ noştri aŭ făcut-o frumoasă şi radioasă, şi pe care tiraniĭ, geloşĭ pe strălucirea eĭ, se încerc să o stingă? Nu! nu vor ḍice tiraniĭ omeniriĭ, că n'a maĭ rĕmas nicĭ o picătură de sânge român, în ţéra aceasta, că n'a maĭ rĕmas nicĭ o suflare, care să-şĭ cunoască originea, care să scie a se luptà pentru nisce drepturĭ lăsate de veacurĭ de la străbunĭ, carĭ să înţeleagă ce va să ḍică patrie şi ce însemnează libertate!

No. 1.913. 1848 Sept. 14.

De aceea, o fraţiĭ meĭ Românĭ, dacă în sînul nostru maĭ arde încă scânteia credinţeĭ, dacă în inima noastră maĭ viează încă amorul cel sacru al patrieĭ, dacă suferinţele ţĕriĭ noastre ne maĭ umplu ochiĭ de lacrămĭ de sânge, dacă respectul către ţĕrîna şi umbrele eroilor străbunĭ aĭ noştri se maĭ ţine în pepturile noastre, dacă vrednicia de om se maĭ păstrează încă în Român, atuncĭ să ne grăbim, o fraţiĭ meĭ, să ne grăbim a le dovedì: căcĭ patria plânge, căcĭ libertatea sufere, căcĭ naţionalitatea română geme şi ne cheamă a o mântuì; căcĭ Christos ne aduce aminte de jurămintele ce am săvârşit spre păzirea şi apĕrarea cu braţele noastre, a sfinteĭ şi creştineĭ Constituţiĭ, în care sînt consfinţite adevĕrurile, ce el maĭ întâiŭ le-a proclamat în lume, căcĭ, în sfârşit, urmaşiĭ noştri vor blestemà ţĕrîna noastră ca a unor fricoşĭ carĭ, cu braţele încrucişate, am lăsat să ni se ieà o patrie, pe care noĭ eram datorĭ să o păstrăm, cel puţin, neatinsă spre a le-o lăsà lor, precum şi străbuniĭ noştri ne-aŭ lăsat nouĕ!

Aideţĭ dar, fraţiĭ meĭ Românĭ! alergaţĭ, cu orĭ-ce arme veţĭ avé, securĭ, lăncĭ, coase, puscĭ, carĭ aŭ fost armele vitejilor noştri străbunĭ romanĭ; alergaţĭ subt steagul libertăţiĭ şi aideţĭ cu toţiĭ să ne luptăm şi să păstrăm sfintele drepturĭ ce păgâniĭ vor să ni le hrăpească! Eŭ, fraţilor, sînt Român, şi ca Român mĕ simţ ferice de a murì pentru ţeara mea! Scularea noastră şi aceasta, ca şi cea de vecĭnică memorie de la 9 Iunie e sfîntă; căcĭ ne sculăm, nu ca să robim, nu ca să jefuim, ci ca să apĕrăm nisce legiuirĭ, pe carĭ le-am dat în puterea tratatelor, ce străbuniĭ noştri Mircea cel vestit şi Vlad V încheie cu În. Poartă; şi aceste legiuirĭ nu sînt asupritoare, nu sînt tiranice; sînt umane, sînt creştine; căcĭ isvorul

No. 1.913. 1848 Sept. 14.

lor este sfînta evanghelie, căcĭ ursitorul lor este Mântuitorul nostru Isus Christos! Ceĭ ce s'aŭ bătut în numele luĭ, el tot-deauna pe toţĭ ĭ-a sprijinit, tutulor le-a dat biruinţă! Ceĭ ce calcă un jurămînt, pe care l-aŭ făcut în numele luĭ şi se leapĕdă ast-fel de dînsul aŭ fost în toată vremea goniţĭ în lumea aceasta şi aŭ perit subt jugul robieĭ!

Veniţĭ, fraţilor, veniţĭ de priviţĭ pe voiniciĭ pandurĭ, pe braviĭ dorobanţĭ, cu ce bucurie, cu ce entusiasm vor să scape ţeara lor! Nu fiţĭ fiĭ rĕĭ şi nerecunoscĕtorĭ către muma noastră patrie: întindeţi-ĭ o mână de scăpare, căcĭ cel ce nu cunoasce pe mumă-sa şi se depărtează de la sînul eĭ, acela nenorocit va fi şi vinuit va fi sufletul luĭ!

Şi tu, popol brav, din capitală, tu care maĭ întâiŭ fuşĭ însuflat de Domnul pentru datoriile tale, tu care dotaşĭ istoria Românilor cu imortalele date de 11, 19 şi 30 Iunie; tu care maĭ întâiŭ spulberaşĭ în vînturĭ cenuşa infamelor legiuirĭ ce-ĭ dice Regulament, tu ce sdrobişĭ nesuferitele şi tiranicele privilegiurĭ consacrate în Archondologie, astă condică de inegalitate şi de desbinare, da-te-veĭ oare în lăturĭ tocmaĭ acum, părăsì-veĭ oare patria în ghiara vrăjmaşilor? Puté-veĭ oare a maĭ trăì subt o stăpânire anatemisită, care a împilat aşà de cumplit ţeara, şi nu veĭ iubì maĭ bine de o mie de orĭ a murì pentru libertate şi pentru patrie?

Grăbiţi-vĕ dar, o fraţiĭ meĭ Românĭ! Vadă lumea întreagă cine este popolul român şi cum scie el să fie în vecĭ liber, când odată a spart lanţurile tiranieĭ şi ale robieĭ! Naţiile slobode, acelea carĭ maĭ întâiŭ s'aŭ luptat pentru libertate, pentru egalitate, pentru frăţie şi pentru dreptate, negreşit că vor da ajutor uneĭ naţiĭ creştine, care se luptă în protiva despotismuluĭ şi a robieĭ! Ele vor apĕrà pe o fiică a lor care, intrând pe drumul progresuluĭ, a cerut a lor protecţie şi a fost încuragiată şi salutată la regenerarea sa.

Dumnedeŭ va fi cu noĭ, căcĭ Dumnedeŭ este pe crucea în numele căreia ne-am armat, şi ferul păgânilor se va sfărmà în protiva eĭ.

Gheorghe Magheru.

Proclamaţiunea No. 289 a Generaluluĭ Gheorghe Magheru.

No. 1.914. 1848 Sept. 14.

(Foae vol. Acad.)

Dreptate, Frăţie.

General-Căpitan al trupelor neregulate şi Inspector al gardiilor naţionale din România.

Fraţilor Capĭ aĭ Guardeĭ naţionale, fraţilor Gardiştĭ! Fraţilor Tiştĭ de Dorobanţĭ, fraţilor Dorobanţĭ!

Voĭ, fraţilor, voĭ, popolul întreg Român, carĭ aţĭ răbdat de 18 anĭ ticăloşia, nedreptatea şi sărăcia; voĭ carĭ aţĭ fost jertfă de 18 anĭ aĭ tiranieĭ, aĭ jafuluĭ şi aĭ biciuluĭ, v'aţĭ sculat într'o glăsuire în numele Domnuluĭ din cerurĭ, aţĭ arătat suferinţele voastre, şi la glasul vostru, care este glasul luĭ *Dumneḑeŭ*, duhul de peire a perit dintre voĭ, şi întunerecul nelegiuiriĭ s'a şters împreună cu legiurile de robirea ce-ĭ ḑiceà Regulament dinaintea falniculuĭ soare al dreptăţiĭ ce Dumneḑeŭ revĕrsă întru marea milostivire a sa asupra acesteĭ Naţiĭ iubite, şi care de 26 veacurĭ îşĭ urmează călătoria pe acest pămînt. V'aţĭ sculat, aţĭ deschis de faţă cu tiraniĭ voştri tractatele ce vi le lăsă Mircea şi Vlad V, în care se sfinţesce dreptul vostru de a vĕ face legĭ singurĭ, şi aţĭ decretat cu toţiĭ legĭ nouĕ şi conforme cu trebuinţele de astăḑĭ, aţĭ întărit supunerea voastră către Înalta Poartă, şi aţĭ dovedit respectul vostru către cele-lalte popoare! Dumneḑeŭ ascultă dreptăţile voastre şi vĕ ajută ca să le dobândiţĭ. Capul Bisericiĭ, Prea sfinţia sa Mitropolitul le binecuvîntă şi sfinţì prin tainele Bisericiĭ steagurile ce înălţarăţĭ; anatemisì nelegiuita stăpânire şi infama-ĭ legiuire, Regulamentul, cenuşa le-o svântură în aer, şi afurisì pe toţĭ vînḑătoriĭ aceia carĭ ar cutezà să se încerce a le maĭ aşezà şi pe toţĭ aceia carĭ ar maĭ primì să funcţioneze după dînsele!

Iar acum, voĭ Gardie naţională, care v'aţĭ întocmit spre a păzì casele voastre, cătunele voastre, pămîntul vostru; voĭ Dorobanţĭ, carĭ sînteţĭ armata popoluluĭ, voĭ toţĭ carĭ aţĭ făcut revoluţia, şi aţĭ jurat înaintea luĭ Dumneḑeŭ a vĕ apĕrà sfînta voastră Constituţie, fiţĭ fără preget; daţĭ de faţă în ochiĭ lumiĭ pe vrăjmaşiĭ şi pe trădătoriĭ, carĭ ar voi să vînḑă patria, aducêndu-ne vechile legĭ de robie şi veghiaţĭ subt arme ţeara şi drepăţile eĭ; şi dacă fiiĭ păcatuluĭ ar cutezà să trimită în judeţele, ale cărora voĭ sînteţĭ

No. 1 914. 1848 Sept. 14.

reazem și sprijin, propovĕduitorĭ spre vîndare, slujbașĭ noĭ vînduțĭ Regulamentuluĭ, atuncĭ aridicați-vĕ și nimicițĭ ca pe nisce bârfitorĭ în protiva dreptățiĭ luĭ Dumnedeŭ, ca pe nisce vrăjmașĭ ale celor propovĕduite de Mântuitorul nostru Christos!

Arătați-vĕ, o frațĭ Românĭ, bărbațĭ vrednicĭ de libertate și de dreptate și nu vĕ supunețĭ nicĭ odată la o mână de oamenĭ, carĭ ar voì să ne piardă pentru vecie în numele Pravileĭ de păcătuire ce-ĭ dice Regulament! Fițĭ credincioșĭ întru jurămîntul care ațĭ făcut, pentru ca și Domnul din Cer să fie cu voĭ! nu-l călcațĭ nicĭ odată, căcĭ atuncĭ Dumnedeŭ vĕ va trage iubirea luĭ, și voĭ vețĭ fi nenorocițĭ, și vețĭ rătăcì în țĕrĭ străine, căcĭ chiar țeara noastră o ar face vrăjmașiĭ a lor, o ar face țeară străină!

Gândiți-vĕ că daca voĭ nu vețĭ fi tarĭ, că daca voĭ împreună cu toțĭ nu vĕ vețĭ lupta pentru sfînta noastră Constituție, nelegiuitul Regulament, întocmaĭ ca un șearpe turbat, va venì, urmărit de clacă, de iobăgie, de biciŭ și de robie, să-șĭ verse maĭ amar veninul sĕŭ asupra scumpeĭ noastre patriĭ, și să ne sugă maĭ cumplit.

Așa dar, voĭ, o frațiĭ meĭ Gardiștĭ, o frațiĭ meĭ Dorobanțĭ, și eŭ, alăturea cu voĭ și cu Panduriĭ carĭ, însuflațĭ de duhul sfînt, vin de se așează subt steagurile libertățiĭ, vom fi biruitorĭ; căcĭ Domnul e cu noĭ, și Dumnedeŭ e tare și cu o suflare numaĭ a luĭ împrăștie și nimicesce pe fiiĭ păcatuluĭ.

Gheorghe Magheru.

Din Câmpul luĭ Traian.
No. 289.

No. 1.915. 1848 Sept. 14.

Scrisoarea luĭ I. Maiorescu către A. G. Golescu.

(Convorbirĭ Literare. 1898, pag. 159.)

Francfort.

Frate Golescule,

Eŭ tot nu am scirĭ din patrie; sînt foarte confus. Uite ce am maĭ făcut aicĭ. Alaltăerĭ m'am dus la Gagern, Președintele Parlamentuluĭ, și descriindu-ĭ trista stare a lucrurile la noĭ, am cerut intrevenirea Germanieĭ. Și ca să îndulcesc lucrul, am propus ca în împăciuirea Italieĭ să bage causa Principatelor: adică Austria să lase pe Italia, să unească pe Bucovina, Moldova, România și Transilvania într'un regat, România, cu un principe Austriac, sub suzera-

nitatea Germaniei. D-l Gagern mĭ-a pus cuvintele pe hârtie şi mĭ-a promis că merge la Archiducele îndată ca să vorbească. După aceea m'am dus la d-l Schmerling, care ţine provisoriŭ şi Ministerul celor Externe, şi ĭ-am vorbit tot aceea. Ĭ-am dat apoĭ copiĭ de capitulaţiunile noastre cu Poarta şi de tractate.

No. 1.915.
1848
Sept. 14.

Mĭ-a promis că le va propune în consiliul ministrilor, dar a cerut de la mine un memorand despre starea noastră politică. Acum lucrez la el. Astăḑĭ o să mĕ duc la amândoĭ, să vĕḑ ce aŭ făcut. Frate, dacă nu poţĭ face nimica cu Guvernul Franţeĭ, vino încoace.

Mĕ mir că la atâtea scrisorĭ nu rĕspunḑĭ nimic. Schmerling mĭ-a ḑis că acum ar trebuì să avem agent în Viena; eŭ ĭ-am spus că dacă Ministerul primesce cele 2 puncturĭ ale mele, mĕ duc eŭ la Viena; însă atuncĭ să viĭ şi tu, căcĭ de voiŭ dobândì ce-và favorabil, eŭ nu maĭ şeḑ aicĭ. Scrie-mĭ curând.

Al tĕŭ amic,

I. Maiorescu.

Raportul No. 3 324 al Coloneluluĭ Cafenco către Hatmanul Dimitrie Sturdza, General-Inspector al miliţieĭ Moldovenescĭ.

No. 1.916.
1848
Sept. 14.

(Orig. Arch. St. Iaşĭ. Dos. No. 413. Administrative nouĕ.)

Luminăriĭ Sale
Ghineral-Inspector miliţieĭ, Hatman Prinţipatuluĭ Moldoveĭ, d. Marele Logofĕt Prinţ şi Cavaler Dimitrie Sturdza.

Împlinitorul îndatoririlor de comandir polculuĭ.

Raport.

Sub-ofiţerul Lupoianu ce este comandarisit la Soveja spre paza periorisituluĭ Archiepiscopul Romanuluĭ, prin raportul No. 1, însciinţează polcul că la 2 a curgĕtoareĭ lunĭ Septemvrie, părintele Episcop s'a bolnăvit. Plecat după datorie se supune aceasta la cunoscinţa Luminăriĭ Voastre.

Colonel Canfenco.

No. 3.324.

No. 1.917. 1848 Sept. 14.

Corespondenţă din Constantinopole către «Journal des Débats». 1848. 13. X.

On nous écrit de Constantinople, le 26 septembre:

. . . .

„Les dernières nouvelles des Principautés Danubiennes sont loins d'être satisfaisantes pour la Porte. L'état de la Valachie était devenu si inquiétant à la date de la première quinzaine de ce mois, qu'un conflit était à craindre entre les troupes turques et les Valaques soumis à l'influence du parti exalté qui, furieux de n'avoir rencontré appui nulle part, semblerait plutôt déterminé à tenir une levée de boucliers et à courir les chances du combat. C'est dans cette prévision que les troupes commandées par Omer Pacha auraient fait, dit-on, un mouvement en vue de couper aux insurgés le chemin des montagnes où, dès le commencement de la dernière révolution, ils menacèrent d'établir le foyer de la révolte. Le parti exalté s'agite, mais en vain.

„Fuad Effendi a dû refuser une députation qui s'était rendue à Giurgevo pour présenter à ce fonctionnaire une adresse exprimant l'idée d'un appel immédiat aux armes pour maintenir intégralement le nouvel ordre de choses actuel. Heureusement que les populations de l'intérieur restent sourdes à toutes les incitations contraires à leur repos, et que leurs interêts diffèrent essentiellement de ceux de la populations bâtarde et hétérogène de Bucharest où fermentent toutes les passions et où s'agitent toutes les misères.

„Une conspiration en faveur du Prince Bibesco a été découverte à Bucharest; le chef en était le frère du prince, qui à été éxilé.

. . . .

„P. S. Le bruit courait ces jours-ci qu'il était question d'envoyer Riza Pacha dans les Principautés. La chose nous avait d'abord paru si invraisemblable, que nous n'en avons tenu aucun compte Cependant on nous annonce qu'à l'instant même, à la suite d'un conseil des ministres tenu au palais du Seraskiérat et présidé par le Sultan, la présence du Séraskier en Valachie a été reconnue indispensable, et l'on ajoute que Riza Pacha partira ce soir même ou demain pour le Danube. Cette détermination confirmerait ce que nous venons de dire de la situation de la Valachie: elle est grave dans tous les cas.“

Corespondență din Constantinopole către «Le National». 1848. 26. IX.

No. 1918. 1848 Sept. 14.

Au risque de nous attirer quelque nouvelle dureté de la presse, nous donnerons aujourd'hui encore une correspondance qui nous arrive de Constantinople. Nous savons bien qu'il est de certaines gens qui trouvent que s'occuper autant de la Valachie est de fort mauvais goût. Cela, en effet, contrarie la Russie et ses amis. Mais il est un moyen facile de nous imposer silence : que la Russie laisse les Principautés libres de se développer comme elles l'entendront; qu'elle renonce à imposer un protectorat dont la Valachie ne veut pas plus que la Turquie, et nous nous tairons.

En attendant, on trouvera bon que nous insistions sur un point spécial qui se rattache intimement à la question générale d'Orient. L'opinion publique, sympathique à la tentative d'émancipation, avait accueilli avec faveur la nouvelle de la révolution moldo-valaque. Nous attachons une grande importance à ce que la France sache bien que si ce mouvement avorte, il faut l'imputer non pas à la Turquie, seule en droit, peut-être, de s'en plaindre, mais à la Russie, personnellement désintéressée, en apparence, du moins.

Voici ce qu'on nous écrit à la date du 4 septembre, de Constantinople:

„Fuad Effendi est parti pour Bucharest, où il va remplacer Suleyman Pacha, qui est désavoué et rappelé par la Porte. Emin Pacha est également rappelé. La Russie ne pouvait souffrir que deux hommes aussi éclairés, et qui avaient embrassé si chaudement le parti des Valaques, restassent plus longtemps dans les Principautés pour y protéger la révolution et les intérêts du peuple. Elle a exigé leur rappel immédiat pour venger l'échec de sa diplomatie, qui s'est trouvée complètement impuissante devant deux hommes de cœur ! Et par ce que ces hommes intègres ont méprisé ses offres, elle les a calomniés dans ses notes officielles, les accusant d'avoir été achetés par les révolutionnaires de Bucharest, comme si ceux-ci avaient à leur disposition des trésors plus considérables que ceux de Nicolas!

„La Porte commence à se montrer très faible dans la question des Principautés; elle a besoin d'être fortement appuyée par les puissances occidentales. Cependant, ni la France, ni l'Angleterre n'ont envoyé jusqu'à présent des instructions bien précises à cet égard, et il en résulte une incertitude qui tourne tout à l'avantage de la Russie.

No. 1.918. 1848 Sept. 14.

„L'ambassadeur russe en profite de son mieux pour presser la Turquie de céder à toutes les éxigences de son maître et, par exemple, au rétablissement complet de l'ancien ordre de choses, à la proscription de tous les chefs du parti libéral et à l'élection immédiate d'un Prince, non par le peuple, mais par une partie seulement des anciens boyards.

„La Turquie, quoique abandonnée à ses propres forces, est cependant trop bien conseillée par les ambassadeurs des grandes puissances, et surtout par le Général Aupick, pour ne pas savoir s'arrêter dans la voie des concessions. C'est déjà trop pour son honneur et sa dignité que d'avoir consenti au rappel de Suleyman Pacha et au refus de recevoir la députation valaque; mais c'étaient là des concessions nécessaires pour pouvoir tenir en suspens le fond de l'affaire et se donner ainsi le temps d'échanger des notes avec Paris et Londres.

„En attendant, elle a envoyé dans les Principautés Fuad Effendi qui, sauf quelques modifications insignifiantes, va très probablement recommencer l'œuvre habile de Suleyman Pacha, et alors, forte des assurances qu'elle attend de la part de la France et de l'Angleterre, la Porte ne manquera pas d'opposer aux exigences réitérées de la Russie les bons droits des Valaques, sortis tout triomphants de deux épreuves successives.

„Que fera alors la Russie? Renouvellera-t-elle ses injustes prétentions comme elle l'a fait en 1840 dans la question serbe? Car on se souvient qu'après maintes protestations contre la révolution serbe et contre l'élection du prince par le peuple, elle a, cependant, fini par en accepter toutes les conséquences à la suite de plusieurs recours à de nouveaux commissaires et à de nouvelles élections.

„Sera-t-elle aujourd'hui plus obstinée qu'elle ne l'a été en Servie en 1840? Nous ne le croyons pas. Quelle espérance pourrait-elle, en effet, concevoir si l'issue de la mission de Fuad Effendi n'était pas plus à sa convenance que ne l'a été celle de la mission de Suleyman Pacha? Le rappel du nouveau commissaire? Mais ce rappel ne changerait encore rien à la question, et il est très peu probable qu'un troisième commissaire turc lui soit plus favorable que les deux premiers. D'ailleurs ni la France, ni l'Angleterre ne peuvent permettre que cette situation précaire se prolonge encore longtemps pour les Principautés et pour Constantinople. Il faudra donc bien que la Russie se résigne à accepter comme un

fait accompli l'anéantissement de son influence illégale dans les Principautés.

„Nous espérons même que ce ne sera là que le premier acte de la longue série d'échecs que la politique envahissante va désormais subir après les grands changements survenus en Europe depuis le 24 février.

„Il faut savoir qu'il y a à Constantinople un parti puissant qui a pour chef Riza Pacha, et qui ne cache nullement son inimitié contre les Russes, et ne serait même pas éloigné de l'idée d'entrer en campagne contre eux, si la France et l'Angleterre consentaient à assister la Porte par l'envoi d'une flotte dans la Mer Noire. Riza Pacha compte beaucoup sur les sympathies acquises des Moldo-Valaques, car il sait bien que la Russie a tiré pour ses guerres d immenses ressources des deux Principautés, et qu'aujourd'hui au lieu d'y trouver des amis et du matériel pour la guerre, elle n'y trouverait, au contraire, que des haines irréconciliables, des campagnes dévastées et des ennemis qui harcèleraient les troupes de tous côtés.

„Cette idée d'une prochaine et commune résistance aux prétentions odieuses de la Russie anime beaucoup le courage de ce qu'on peut appeler la jeune Turquie. Les Valaques se disposent aussi à faire, le cas échéant, beaucoup de mal à l'armée russe, et les Turcs ne les en aiment que davantage.

„Cependant Réchid Pacha et Hali Pacha se sont montrés très réservés dans cette question et, on peut même dire, indifférents pour le sort des Valaques : ils n'ont pas eu comme Riza Pacha, le courage d'affronter le danger de la guerre pour arriver à consolider la seule politique qui puisse sauver la Turquie.

„Aussi la question moldo-valaque ne peut plus être sauvée que par une intervention anglo-française. Si la France et l'Angleterre parlent, la Russie cédera, car elle n'oserait point s'exposer aux chances d'une guerre aussi injuste dans son principe qu'incertaine dans les résultats ; si, au contraire, elle se taisent, le Divan cédera et on poussera ainsi les Valaques à lutter contre leurs propres alliés, contre ceux-là même qui les ont tant encouragés dans la voie révolutionnaire. Le résultat alors n'est plus douteux : les Valaques seront écrasés et les Turcs auront perdu dans la sympathie de ce peuple leur meilleure barrière contre les envahissements de la Russie.

„En attendant, la seule politique des patriotes valaques, aussi

No. 1.918. 1848 Sept. 14.

bien que celle des patriotes turcs, doit consister à gagner du temps dans l'espoir que des instructions plus positives et plus favorables arriveront bientôt de Paris et de Londres.

„Espérons que ce sera là la politique de Fuad Effendi aussi bien que celle des démocrates Valaques."

No. 1.919. 1848 Sept. 14.

Corespondenţă din Constantinopole către „Journal des Débats". 1848. 16. X.

On nous écrit de Constantinople, le 26 sept.:

„La diplomatie comme le public est toujours tenue en haleine par les affaires des Principautés. Le Divan a remis son ultimatum à la Russie et copie aux missions des grandes Puissances. Il est conçu dans des termes très modérés; aussi le gouvernement de S. H. déclare-t-il résolûment que c'est son dernier mot, et qu'il est fermement décidé à le faire exécuter. On rétablira les choses sur l'ancien pied, dit la Porte; c'est-à-dire qu'on abolira tout ce qui a été créé par la révolution. On nommera un seul caïmacan ou lieutenant provisoire; puis on procédera à l'élection d'un nouveau prince. On fera en sorte, autant que possible, que les chefs de la révolution ne soient pas élus. Après quoi, la Porte s'entendra avec le nouveau prince pour octroyer à la Valachie les améliorations administratives, les réformes intérieures réclamées par les besoins du pays. Bien entendu que la Porte s'oppose formellement à la réintégration du Prince Bibesco, dont elle a accepté la démission. Telle est à peu près la substance de l'ultimatum remis par le divan à la mission de Russie, et dont l'exécution a été confiée à Fuad Effendi, le troisième commissaire de la Porte à Bucharest. On assure que, malgré la modération et les concessions notables faites par la Porte dans cet ultimatum, la Russie n'en est pas satisfaite qu'à demi; elle aurait désiré plus de docilité encore de la part du Divan, ou peut-être fait-elle semblant d'en être mécontente, pour avoir un prétexte de poursuivre ses projets hostiles contre la Turquie. Ce qu'il y a de pénible et d'inquiétant dans cette situation, c'est que les derniers avis reçus des Principautés annoncent que l'état des populations ne fait que s'empirer de jour en jour; la misère commence à se faire sentir, le numéraire à disparaître avec la confiance; le commerce est anéanti; une grande partie des récoltes a été perdue, faute de bras; les ouvriers agriculteurs, étant en guerre avec les propriétaires, ne veulent pas

travailler. En outre, nous voyons le gouvernement de S. H. expédier fréquemment de nouvelles troupes en Valachie; de son côté la Russie renforce chaque jour les troupes qu'elle a en Moldavie; de sorte que déjà dans le public on croit à une déclaration de guerre imminente entre ces deux Puissances. Les Musulmans surtout s'en préoccupent vivement."

No. 1.919.
1848
Sept. 14.

Corespondență din Iași către „Le National". 1848. 12. X.

No. 1 920.
1848
Sept 14.

Jassy.

L'entrée du Général Lieders en Moldavie a soulevé la haine du peuple contre les Russes. Les habitants des montagnes sont dans une grande agitation et demandent des armes pour courir au secours des Valaques. Déjà quelques bandes de ces braves montagnards, armés de haches et de faux, se sont mises en marche à travers les défilés de Carpathes pour aller verser leur sang à la défense de la Constitution de leurs frères. En un mot, le protectorat russe dans les Principautés est si détesté, que désormais la force des armes seule pourra l'y maintenir pendant quelque temps.

A Bucharest, le tocsin sonne depuis trois jours sans discontinuer. La population entière s'est portée hors de la ville pour en défendre l'entrée aux ennemis. En même temps, des corps de volontaires et des masses de paysans armés de haches et de piques accourent de tous les points du pays pour soutenir la Constitution. Des prêtres, la croix en main, les précèdent et les exhortent à cette nouvelle croisade au nom de la liberté. On ne saurait peindre le tableau imposant que présentent en ce moment les environs de Bucharest. Une population entière est là en sentinelle aux portes de la ville, ferme, enthousiaste et prête à lutter jusqu'à la mort, pour sa nationalité. Elle est cependant menacée d'être prise entre deux armées ennemies, car plus de 15 mille Turcs s'avancent du midi au nord de la Valachie, pendant que le corps d'armée du Général Lieders descend du nord au midi sur la capitale. Le danger est imminent, mais la foi est plus forte que le danger dans le cœur d'un peuple qui s'appuie sur ses droits.

No. 1.921.
1848
Sept. 14.

Raportul No. 6.614 al Administrațiuniĭ de Argeș către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 347.)

Dreptate, Frăție.

Domnule Ministru din Întru,

În urmarea îndatoririĭ puse prin porunca Domnieĭ-Voastre cu No. 6.427, subt-însemnatul prin înțelegere cu d. President al Magistratuluĭ acestuĭ oraș, invitând pe cetățeniĭ de aicĭ a se adunà pentru alegerea candidaților de president și judecătorĭ la tribunalul acestuĭ district, alaltă-erĭ, la 12 ale următoruluĭ, s'aŭ și adunat în pretoriul Administrațieĭ 104 cetățenĭ cuprinșĭ în alăturata pe lângă această listă, cărora printr'un cuvînt din partea sub-însemnatuluĭ făcêndu-le cunoscut necesitatea ce este de a alege bărbațĭ demnĭ de a ocupà asemenea posturĭ spre a corespunde dorințeĭ popoluluĭ și pătrundêndu-se de însemnătoarea operație ce aŭ a îndeplinì, s'aŭ și îndeletnicit în aceeașĭ ḑi la pomenita alegere, subt privigherea subtînsemnatuluĭ și a d. Presidentuluĭ Magistratuluĭ, împreunând glasurile cele maĭ multe în persoana acestora, și anume:

Candidațĭ pentru president: Dimitrie Conțescu, Nicolae Nanu.

Candidațĭ pentru judecătorĭ: Gheorghe Lerescu, Dumitrache Teodoridis, Nicolae Simonid, Nicolae Coculescu, prin votație după toată cuvenita orânduealǎ

Pentru care cu onoare supuiŭ la cunoscința D-voastre, alăturând tot de o dată pe lângă aceasta în original și:

Jurnalul alegĕtorilor;

Listă de numele celor ce aŭ avut glasurĭ de candidațĭ de president cu numĕrul glasurilor ce aŭ împreunat fie-care.

Idem pentru judecătorĭ, asemenea;

Una sută patru voturĭ în osebit pachet pecetluit cu pecetea Administrațieĭ și a d-luĭ President al Magistratuluĭ;

Salutare și frăție.

Administratorul districtuluĭ Argeș, I. Hristopol.
Secretar, Șt. Furduescu.

No. 6.614.
Secț. I-ĭ.
Or. Pitescĭ.

Scrisoarea de protestare a luĭ A. Romanof către Administrațiunea districtuluĭ Argeș în contra alegerilor de magistrațĭ.

No. 1.922.
1848
Sept. 14.

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 347.)

Dreptate, Frăție.

Onorabileĭ Administrațiĭ a districtuluĭ Argeș.

Sînt plin de mâhnire, Domnule Administrator, când astăḑĭ pentru cea dintâiŭ mĕ vĕd silit să protestez și chiar prin formă în contra alegeriĭ presidenților și membri aĭ trib., care fu la 12 ale curenteĭ. D-ta sciĭ că verbal v'am exprimat drepturile ce-mĭ dă acest prilej; n'așĭ fi maĭ făcut nicĭ o pretenție dacă cererea care e dreaptă învederat mĭ-ar fi ascultat-o cine-vașĭ. Dar nimenĭ, nimenĭ, căcĭ nimenĭ nu s'a atins să-mĭ deȧ aceea ce am cerut. Poate să fie cu nedrept, dar eŭ nu ḑic așȧ, și de aceea mĕ îndreptez către d-ta în acest mod și ḑic că glasurile de president nu trebuiaŭ unite cu glasurile de judecător, căcĭ aceste douĕ posturĭ sunt deosebite. Postul de president are o altă însemnare și acela de judecător este alta. De exemplu și de povĕțuire avem acel ordin d. Ministru cu No. . . . , urmat după decretul onorabileĭ Locotenențĭ Domnescĭ cu No. 517 și în care ḑice că această alegere să se deosebească, adică doĭ candidațĭ să fie de presidențĭ și 4 de judecătorĭ. Apoĭ cum, Domnule Administrator, astăḑĭ în jurnalul alegeriĭ vĕḑ unite glasurile de president cu cele de judecător și făcute o majoritate din 2 posturĭ într'unul! Eŭ am avut 34 glasurĭ de o calitate de candidat de membru, și cu care trebue să fiŭ al 3-lea candidat. În acest jurnal mĕ vĕḑ scos de tot și trecut în locu-mĭ d. Simonid, care avù 21 glasurĭ de judecător și 21 de president, precum asemenea și d. Nicolae Coculescu, care iarășĭ avù de judecător 32 și 10 de pres(ident.) Aceasta este o nedreptate, și dacă ea a perit acum după fața pămîntuluĭ, atuncĭ binevoesce, Domnule Administrator, de iea în băgare de seamă cuvintele ce-mĭ dovedesc dreptatea. Schimbă-țĭ ideile, te rog, de a-mĭ îmbrâncì dreptul. Iar dacă d-ta nicĭ după aceasta nu-mĭ veĭ face nicĭ o îndestulare, atuncĭ protestez și cer ca să trimițĭ această reclamație a mea la d. Ministru din Lăuntru, pe care îl rog, în numele popululuĭ român, să hotărască împrejurarea dintre mine, cum îl va povĕțuì dreptatea și frăția.

Salutare și frăție.

Reghistratorul județuluĭ Argeș, A. Romanof.

No. 1.923.
1848
Sept. 14.

Adresa No. 6.619 a Administrațiuniĭ de Argeș către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 347.)

Dreptate, Frăție.

Domnule Ministru al trebilor din Întru,

În urma alegeriĭ candidaților de President și Judecătorĭ la tribunalul acestuĭ district, în ḑiua de 12 ale următoareĭ, unul dintre ceĭ alegătorĭ și aleșĭ, și anume Alecu Romanof, s'a arătat la subt-însemnatul cu asoțiatul pe lângă aceasta în original protest, dat în contra acesteĭ alegerĭ, că pentru cuvintele arătate într'însul, se socotesce nedreptățit și cere îndreptarea cuviincioasă.

Subt-însemnatul, cu toate că prin raportul cu No. . . . deslușesce Dumnea-voastră chipul acesteĭ alegerĭ, dar pentru îndestularea și a pomenituluĭ, vi se aduce rugăciune a luà în considerație arătatul protest și a chibzuì cele de cuviință.

Salutare și frăție.

Administratorul districtuluĭ Argeș, I. Hristopol.
Secr. Șt. Furduescu.

No. 6.619.
Sec. I-ĭ.
Pitescĭ.

No. 1.924.
1848
Sept. 14.

Nota luĭ Fuad Efendi către Consuliĭ Puterilor străine.

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur,

Je m'empresse de vous communiquer copie d'une lettre que j'avais adressée au Métropolitain, en date du 10 (22) septembre, et qui, contrairement à mes intentions et aux assurances qui m'en avaient été données, n'a pas été alors publiée; ainsi qu'un exemplaire imprimé de la traduction de la proclamation que j'ai adressée aux habitants de la Valachie; vous y remarquerez, Monsieur, que M. le Grand Logothète de Justice, M. Constantin Cantacuzène est nommé Caïmacan de Valachie et S. E. Omer Pacha, Général en chef de l'armée impériale, Gouverneur militaire provisoire de la ville de Bucharest. Veuillez donc bien vous mettre en communi-

cation avec eux pour toutes les affaires, qui auront rapport à leurs fonctions respectives et soyez persuadé de l'empressement qu'ils mettront toujours à protéger les intérêts des sujets des puissances amies de la S. P.

No. 1.924. 1848 Sept. 15.

Recevez, etc.

Le Référendaire du Divan impérial, Commissaire impérial auprès des Principautés, (Signé:) Fuad.

Nota circulară a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Româneseĭ către Consuliĭ Puterilor străine.

No. 1.925. 1848 Sept. 15.

(Copie. Acad.)

Monsieur le Gérant,

La sûreté de la Capitale demandant impérieusement le désarmement de tous les habitants, le Gouvernement vient de prendre à l'égard des sujets valaques les dispositions nécessaires, mais pour ce qui est des sujets placés sous votre juridiction, vous êtes instamment prié, M. le Gérant, de vouloir bien enjoindre à ceux qui possèderaient des armes de les déposer dans votre propre chancellerie et informer le soussigné de l'accomplissement de cette prière, afin d'éviter les désagréments que pourraient s'attirer ceux qui ne se seraient point conformés à cette mesure générale.

Je profite de cette occasion, etc.

(Signé:) Constantin Cantacuzène.

Proclamațiunea Generaluluĭ rus Lüders către locuitoriĭ Țĕriĭ-Româneseĭ.

No. 1.926. 1848 Sept. 15.

(Foae vol. Acad.)

Locuitorilor Țĕriĭ-Româneseĭ.

Fiind-că anarchia produsă în țeara voastră de facționariĭ ce aŭ pus mâna pe frânele guvernuluĭ poate să prilegească o întindere amenințătoare pentru viitorul Țĕriĭ-Româneseĭ, și actele acestuĭ guvern închipuit, nefiind potrivite nicĭ cu instituțiile cu carĭ se cârmuesce acel Prințipat în puterea tractatelor, nicĭ cu ființa politică ce i s'a hărăzit prin aceleașĭ tractate, apoĭ Mărirea Sa Împĕratul a toată Rusia, în unire cu Mărirea Sa Sultanul, aŭ hotărît a se pune grabnic capĕt la asemenea neorânduelĭ, și a se restatornicĭ în Țeara-Românească un guvern legitim pe base întemeiate.

No. 1.926.
1848
Sept. 15.

Prin urmare, eŭ sînt poruncit, împreună cu trupele Sultanuluĭ, a ocupà milităresce Ţeara-Românească, spre a stavilà nenorocita propăşire a propagandeĭ răsvrătitoare, şi a se statornicì în ţeara voastră guvernul legitim.

În deplină încredere, că voĭ, locuitorilor Ţĕriĭ-Românescĭ, aceĭ bine cugetătorĭ, veţĭ cunoasce în pasul acesta o nouă şi netăgăduită dovadă despre înalta îngrijire a împĕrătesceĭ Sale Măririĭ pentru fericirea patrieĭ voastre, eŭ vĕ chem ca să întrunițĭ sârguinţa voastră, spre a înlesnì prin toate mijloacele această lucrare însemnată, ce mi s'a încredinţat de Augustul meŭ monarch.

Comandantul corpusuluĭ al 5-lea, Gheneral de infanterie, Lüders.

No. 1.927.
1848
Sept. 15.

Raportul No. 5.881 al Administraţiuniĭ de Romanaţĭ către Locotenenţa Domnească a Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Acad.)

Dreptate, Frăţie.

Onorabileĭ Locotenenţe Domnescĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ.

Între deputaţiĭ satelor districtuluĭ şi aĭ mahalalelor acesteĭ cetăţĭ, carĭ sunt hotărîţĭ a venì în capitala Bucurescĭ, se numĕră şi patru din ceĭ maĭ de frunte cetăţenĭ, şi anume:

D. Manolache Băluţă, Paraschiv Nicolaŭ, Nicolae Gherghinoiu şi Ioan Studineanul, carĭ pleacă cu o ḑi maĭ nainte de aicĭ, ca să ajungă iarăşĭ cu o ḑi maĭ nainte de ceĭ-lalţĭ pentru cuviincioasele pregătirĭ. Această deputaţie este însărcinată ca, după solirea ce aŭ a face către Domnia-Voastră, să se întoarcă în marginea capitaleĭ a întîmpinà şi pe toţĭ ceĭ-lalţĭ, şi a face urmarea ce vor fi povĕţuiţĭ.

Vĕ rog, Domnilor, a recunoasce credinţa lor, şi binevoind a le face propaganda misieĭ ce aŭ să desăvârşească înaintea funcţionaruluĭ împĕrătesc Exelenţia Sa Fuad Efendi.

Salutare şi frăţie.

P. D. Administratorul districtuluĭ Romanaţĭ, Iord. Bălăcescu.

No. 5.881.

Adresa Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Administratoriĭ de Muscel și Argeș.

No. 1.928.
1848
Sept. 15.

(Orig. Acad.)

Din Câmpul luĭ Traian.

Domnilor Administratorĭ de Muscel și de Argeș.

Iubite Domnule și amic,

Nu mĕ îndoesc cum că vețĭ fi pus în lucrare instrucțiile ce le-ațĭ primit prin comisar extraordinar în causa emancipațieĭ definitive a țĕranuluĭ. Socotesc încă și de a mea datorie, iubite Domnule, a te invità să stăruescĭ întru executarea lor, căcĭ patria are maĭ mult decât orĭ-când trebuință de energia și de patriotismul d-tale. Audiĭ cum că Turciĭ s'aŭ pornit asupra Bucurescilor, nu sciŭ cu ce intenție, aŭ înaintat până la barierile luĭ și, întîmpinațĭ fiind de bravul popol al capitaleĭ, ce le eșise înainte nearmat, numaĭ ca să manifesteze, care-ĭ comuna dorință, aŭ făcut o haltă poate spre a primì instrucțiĭ nouĕ. Socotesc că Guvernul va sci să împlinească înalta misie ce ĭ-a încredințat țeara și va susținé până în sfârșit causa sacră. Acum e vorba de cele ce reclamă patria de la fiiĭ eĭ și maĭ cu seamă de la funcționariĭ publicĭ. Eŭ, iubite Domnule, mĕ aflu înconjurat de braviĭ meĭ pandurĭ și de braviĭ dorobanțĭ din R.-m. cu carĭ sunt hotărît să mor cu armele în mână pentru nouĕle instituțiĭ, să întărim prin sângele nostru eterna fericire și largul viitor al națieĭ noastre, când inimiciĭ ar voì să ne aducă îndărăt infamele legiuirĭ de robire ce ne-aŭ nenorocit până acum.

Este secolul deșteptăriĭ naționalităților și al regenerăriĭ popoarelor, și Românul care suferì atât timp, al căruia trecut e semĕnat de cele maĭ strălucite fapte, aĭ căruia străbunĭ eraŭ eroĭ, al căruia neam sa adâncează în noriĭ secolilor, se deșteaptă și el în sfârșit; Dumnedeŭ îĭ atinse inima cu scânteia sacră de vieață națională. Munteanul se scoală și triumfă; Moldoveanul se scoală și geme, Transilvăneanul se scoală și salută pe frațiĭ luĭ. Dară! va trăì neamul român, căcĭ focul ce arde în inimile a 8 milioane de oamenĭ, nu-l vor stinge barbariĭ cu degeratele lor horde!

Stăruesce, iubite amice, ca în districtul d-tale să se întindă cât maĭ mult ideia de libertate și de independență. Fiĭ gata în tot minutul a te pune în fruntea locuitorilor spre apĕrarea sacreĭ noastre lucrărĭ de regenerație și aibĭ lângă d-ta pe toțĭ dorobanțiĭ

No. 1.928. 1848 Sept. 15. din districtul d-tale, adică a treia parte ce ţĭ-a maĭ rĕmas lângă d-ta, şi ceĭ din noŭ înfiinţaţĭ carĭ, nu mĕ îndoesc, îşĭ aŭ cu toţiĭ armele în bună stare.

Şi când vre-o încercare de rĕsturnare a instituţiilor noastre ţi s'ar vestì printr'un funcţionar saŭ trimis de vre-un alt guvern, d-ta veĭ scì ce osândă se cuvine unuĭ om, ce se declară a-şĭ vinde ţeara. Poate, iubite, să nu maĭ fi rĕmas dreptate nicĭ în cer nicĭ pre pămînt, ca să nu reuşim! Noĭ ne sculăm pentru principiurĭ de umanitate, pentru principiurĭ creştine, şi am vĕdut că principiurile drepte tot-deauna aŭ reuşit. Despre orĭ-ce hotărîre m'ar face să ieaŭ evenimentele din Capitală, eŭ te voiŭ însciinţà, amice, spre a reclamà de la d-ta, ca de la un adevĕrat Român, cooperaţia d-tale. Te sciŭ brav, inemic al sclavieĭ şi adorator al naţionalităţiĭ române. Aşà dar, să fim gata, să priveghem ca sclavia să nu maĭ se întoarcă pe pămîntul românesc, ca naţionalitatea română să fie respectată. În sfârşit, noĭ voim din toată inima a fi liberĭ, şi negreşit vom fi liberĭ.

P. S. Îţĭ alătur acì, iubite Domnule, şi copie de cele ce am pus la cale în R.-m. în causa emancipaţieĭ ţĕranilor. Despre toate te rog, amice, să mĕ onorĭ cu rĕspunsul d-tale.

No. 1.929. 1848 Sept. 15. **Ordinul circular al Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Administratoriĭ a opt districte.**

(Orig. Acad.)

Dreptate, Frăţie.

Din Câmpul luĭ Traian.

Scumpul meŭ amic,

Credinţa cu care până acum te-aĭ arătat către patrie este cunoscută, şi numele d-tale va fi binecuvîntat de tot Românul. Acum, scumpe amice, sîntem în timpurile cele maĭ critice şi, prin urmare, patria reclamă şi ajutorul d-tale. Adĭ primiĭ scire de la Bucurescĭ. Colegiĭ meĭ mĕ anunţă că Turciĭ aŭ venit la marginea capitaleĭ, unde s'aŭ şi aşezat. Eĭ, pe faţă, cer restabilirea vechilor instituţiĭ, dicênd că ast-fel de instrucţiĭ aŭ, iar pe sub mână ne dic să ne împotrivim propuneriĭ lor, ca prin chipul acesta să arate Rusieĭ, de către care se îmboldesce, că după toate mijloacele ce aŭ întrebuinţat, n'aŭ stat nicĭ într'un chip putinţă a ne impune voinţa

lor și că orĭ prin aĭ noștri saŭ de sine-le de ar face vre-o schimbare. No. 1.929. 1848 Sept. 15.

Iată dar posiția noastră, trebue să nu perdem vremea. Căcĭ numaĭ prin împotrivire, după cum ḑic, vom face a triumfà causa noastră. Nu te sperià, scumpe amice, de orĭ-ce schimbare s'ar întîmplà să ieà lucrurile. Fiĭ curagios după cum te cunosc. Exaltează cât poţĭ pe locuitorĭ, și fiĭ gata cu tot districtul în picioare a pășì după trebuințele ce ni s'ar înfățișà.

Primesce însoțitul ordin de ḑi subt No. 289, ce am slobodit în toată România către șefĭ și gardienĭ, către tiștĭ și dorobanțĭ, precum și apelul către toţĭ fraţiĭ noștri în Constituție, și pe carĭ am pus la cale a se tipărì. Publică-le îndată atât acì în oraş cât şi în toată întinderea districtuluĭ, şi fă pe locuitorĭ a se pătrunde de dînsul şi a strigà moarte saŭ Constituție.

Mâne aștept aicĭ la lagăr artileria de la Bucurescĭ cu tunurile și cavaleria, care aḑĭ-noapte a dormit la Pitescĭ.

(Pe margine:) Noĭ, împreună cu toată țeara, să protestăm că nu voim a primì, și prin chipul acesta vom câștigà și eĭ vor scăpà de Rusia.

Protestul poporuluĭ român către Consuliĭ Puterilor străine.

No. 1.930. 1848 Sept. 15.

(Copie. Col. D. Brătianu.)

Protest.

Onorabililor Consulĭ, Engles, Frances, Nemțesc, Prusian, Grecesc și Bavares.

Popolul Român cu lacrămĭ vine a vĕ rugà în numele luĭ Dumneḑeŭ! în numele dreptățiĭ! ca cât maĭ în grabă, să protestaţĭ înaltelor Puterĭ, pentru nedreapta pedeapsă, ce cu moarte ni se face de barbara armie turcească călcătoare a tractatelor.

Noĭ acum cerem cu un glas Constituția pe care noĭ am dorit-o şi o dorim ca să ocârmuească țeara noastră.

Cerem de la înalta d-v. putere, ca cât maĭ în grabă, prin protesturile Dumnea-voastră, să mijlocițĭ a slobodì pe toţĭ aĭ noștri deputaţĭ, ce staŭ arestuițĭ în armata turcească pe nedrept.

Cerem ca Locotenența, ce nația întreagă a ales-o, să intre în funcțiile sale, după cum a fost.

Maĭ cerem încă ca postul poliţieĭ noastre să se ocupe cât maĭ

No. 1.930. 1848 Sept. 15.

în grabă, de acel polițaiŭ, pe care nația cu un glas l-a ales, ce poartă numele de Ioan Brătianu, și care astădĭ se află subt arestul acesteĭ armate.

Ne maĭ rugăm încă, ca prin mijlocirea onorabilelor Dumnea-voastră puterĭ să facețĭ a se retrage această armie otomană din pămîntul român, după cum chiar tractatele încheiate de Vlad al V-lea, Ștefan, Mircea și Michaiŭ cu Înalta Poartă otomană opresc cu totul intrarea și amestecarea în politica țěriĭ, și pe care, noĭ, întemeindu-ne pe aceste de maĭ sus tractate, am tratat-o prietenesce, iar eĭ în loc de a ne corespunde la ale noastre manierĭ, viind cu furie, aŭ stricat liniștea ce împěrăția în toată țeara în curs de treĭ lunĭ, îndreptând armele și tunurile lor asupra întreguluĭ popul român, și carĭ tâlhăresce aŭ aruncat morțĭ la pămînt o sumă din frațiĭ noștri, intrând în capitală noaptea a face prădĭ și jafurĭ prin toate părțile. Din care toată nația astădĭ speriată fiind maĭ așteaptă milostivirea înaltelor Puterĭ și la rěspunsul Domniilor-Voastre, și dacă nicĭ Domnia-Voastră nu ni-țĭ da dreptatea ce maĭ sus o cerem, sculându-ne cu toțiĭ, mic, mare, bătrân, tînĕr, femee, fată, copil, părăsind a noastră patrie subjugată, să mergem a ne găsì asil, unde înalta pronie ne va povĕțuì.

Salutare și frăție.

No. 1.931. 1848 Septemv.

Declarațiunea Căpitanuluĭ Deivos despre cele întîmplate la casarma din Dealul Spireĭ.

(Copie. Col. D. Brătianu.)

Ḑiua de 13 Septemvrie anul 1848.

Pe la $2^3/_4$ ore, aflându-ne manevrând în casarma de pe Dealul Spireĭ, subt ordinele d-luĭ Colonel Golescu, d-l Maior Greceanu aveà comanda. Batalionul se află în front de liniĭ întocmit de 4 divisioane, fie-care division în putere de la 38 până la 42 rândurĭ. D. Maior Greceanu comandase presentarea armelor în onoarea stindarduluĭ nostru tricolor ce-l scoteà din cancelaria regimentuluĭ. Tobele băteaŭ și corniștiĭ (trîmbițașiĭ) cântaŭ. Pe când rândurile stindarduluĭ intraseră în centrul batalionuluĭ, zărirăm defilând oștirea otomană pe la poarta casarmeĭ, avênd în frunte-ĭ un pluton de călărețĭ lăncierĭ, după care urma Kerim Pașa cu suita sa călărĭ. Aceștia se opriră vre-o câte-và momente în poarta casarmeĭ. În intervalul acesta trecură maĭ multe companiĭ de infanterie împăr-

ţite în micĭ plutoane şi cu musica lor în frunte. Kerim Paşa însă tot se aflà cu aĭ sěĭ, conversând cu ofiţeriĭ noştri în poarta casarmeĭ, şi cam stânjineà vederea noastră la trecerea celor opt canoane ce în fuga mare se îndreptaŭ către oraş. Precedenta armie de infanterie erà numeroasă, risipită, şi fără nicĭ o regulă venià pe fuga mare, când de odată zărirăm că se împărţì pe cele douĕ laturĭ ale şoseleĭ din faţa casărmeĭ.

D. Maior Greceanu comandase soldaţilor noştri puşca la picior, ordonă după al treilea division întocmirea coloanelor de divisioane, şi soldaţiĭ, cu puscile în cumpĕnire, porniră cu pas iute, şi iarăşĭ se opriră către piaţa casarmeĭ dupĕ comanda şefuluĭ de batalion. Toată această manevrare nu dură maĭ mult decât treĭ minute.

La poarta casarmeĭ erà postat un pichet de vre-o douĕ-ḑecĭ soldaţĭ de aĭ noştri, cu puşca la mână, şi subt ordinele d-luĭ Sublocotenent Ioniţă. . ., ofiţerul d'ajurna. Acest pichet însă, chiar de la începerea treceriĭ armieĭ turcescĭ, se aflà în astă puseciune.

În sfârşit, trecênd toată armia turcească, se oprì şi făcù fas către casarmă; ceĭ maĭ mulţĭ dintre eĭ ne priviaŭ de peste ulucĭ, şi se miraŭ de pacĭnica noastră atitudine. În acest timp vĕḑuĭ un ofiţer turc călare însoţit de un imam, ce se oprì la poartă, şi începù a conversa în românesce cu d. Colonel Radu Golescu, propuindu-ĭ ca soldaţiĭ noştri să-şĭ depue armele, la care proastă cerere d. Golescu rĕspunse cu acel aer românesc, că datoria unuĭ soldat este să moară cu arma în mână, şi că maĭ mulţumit este în acest cas, decât să se vaḑă desarmat; iar cât pentru mişcarea soldaţilor noştri, ceea ce poate li s'ar păré o preparare ostilă în contră-le, sînt înşelaţĭ, căcĭ aceasta nu este decât o obicĭnuită exerciţie, şi apoĭ că puscile nu sînt pline. După ce vĕḑură că cu astă înşelăciune nimic nu isbutì, nu trecù un minut şi vĕḑurăm un pluton de cavalerĭ lăncierĭ năvălind asupra pichetuluĭ din poartă. Soldaţiĭ ce compuneaŭ acest pichet se arătară demnĭ de misia lor, şi fără să se descurajeze de mulţimea Turcilor, luară puşca la cătare şi-ĭ împinseră cu dispreţ, fără însă cu vre-o descărcătură de armă. Năvălitoriĭ călăreţĭ făcură o înturnare retrogradă. Acum se puteà ceti pe frunţile Turcilor sceleratul lor scop, scop meditat pe care îl maĭ cercaseră şi asupra ţĕranilor, carĭ cu mânile goale le eşiră înainte ca să-ĭ primească ca pe nisce amicĭ.

Pe când d. Golescu cu ceĭ maĭ mulţĭ ofiţerĭ sta în paralel cu poarta, şi se păreà oare-cum că ne cam uitase, vĕḑurăm pe singur

No. 1.931.
1848
Septemv.

d. Greceanu, șef al batalionuluĭ nostru, că o pornesce către noĭ și comandă: „coloană la stânga împrejur cu pas alergător.“ Pe când maĭ ajungeam de magasia amonițieĭ regimentuluĭ, comandă: „La stânga împrejur; al treilea division staĭ; cele-lalte întocmițĭ front!“ Unter-ofițeriĭ se așezaseră la linie, și batalionul se și întocmì la front. Sosise momentul fatal de care adesea triumfă barbaria lor! Până să executăm manevrarea comănduită de d. șef al batalionuluĭ, audirăm descărcăturĭ de pușcĭ urmate de bubuitul canoanelor, și am vĕdut cădênd frațĭ de aĭ noștri, companionĭ de arme ce postaŭ pichetul de la poartă. D. Maior Greceanu, ce se oprise cam între noĭ și poartă, spre a observà poate mișcarea Turcilor, și cunoscênd acum fatala înșelăciune, comandă umplerea pușciĭ liberă și fără comandă. Aceasta ĭĭ fu ultima comandă, și vĕdurăm apoĭ pe bietul Maior luând-o la picior spre casarma batalionuluĭ II și, pe o portiță a locuințeĭ d. Colonel Golescu se făcù nevĕdut.

Acì așĭ vré să mĕ opresc puțin, ca să descriŭ lașitatea ofițerilor noștri, dar timpul este prea scurt, mĕ mulțumesc numaĭ ca suvenirea aceleĭ dile fatale, în care eĭ aŭ abandonat pe frațiĭ lor în voia întîmplăriĭ și fără nicĭ o comandă, să-ĭ facă să roșească.

Uniĭ din martoriĭ ocularĭ, ce staŭ în front, dic că în timpul descărcăriĭ armelor inemice, d. Colonel Golescu cu un numĕr de ofițerĭ pe subt galeria batalionuluĭ I-iŭ alergară îndărătul batalionuluĭ; însă eŭ, avêndu-mĭ privințele ațintite asupra frontuluĭ, nu maĭ vĕduĭ pe aceștĭ martirĭ ostașĭ. La colțul casarmeĭ batalionuluĭ I-iŭ, despre oraș, d. Căpitan Papazoglu se găsià cu o comandă de reservă ca oamenĭ 40, păzind a nu intrà inemiciĭ despre poarta ce duce la erbărie; la începerea descărcărilor de tunurĭ ce băteaŭ în perețiĭ casarmeĭ batalionuluĭ I-iŭ, soldațiĭ de subt ordinele d-luĭ, fără să maĭ aștepte comanda, descărcară iuțĭ focurĭ; iar pe d. Comandir Papazoglu îl audiĭ răcnind cu marĭ disperațiĭ, că Turciĭ ne topesc, și nu maĭ e altă scăpare decât fuga. Întorcêndu-mĕ la grozavele luĭ transporturĭ, îl vĕduĭ cu o parte din comanda sa, alergênd pe din dărătul casarmeĭ de amuniție, și sărind peste ulucile din văile ce daŭ spre mahalaua Mitohuluĭ, și ast-fel viteazul cavaler, cu inima plină de spaimă, alergă în sînul familieĭ sale ce șeade la Câmpul Libertățiĭ.

După descărcarea a maĭ multor rândurĭ de focurĭ din parte-ne, zăriĭ intrând pe poarta casarmeĭ 6 pompierĭ, carĭ în iuțeala intrăriĭ lor, pe loc se vĕdură împușcațĭ de Turcĭ; nu trecù un minut,

No. 1931. 1848 Septemv.

și iarăși maĭ vĕḑuĭ intrând în fuga mare pe d. Căpitan Zăgănescu cu vre-o 30 soldațĭ pompierĭ, avênd stindardul tricolor. D. Zăgănescu însă rĕmase după poartă cu vre-o ḑece soldațĭ aĭ sĕĭ, iar ceĭ-lalțĭ cu fetfebelul companieĭ, anume Ion Mince, ce duceà stindardul, deteră fuga în șirurile nóstre; acì port-stindardul Mince se plăguì la mâna stângă, și maĭ mulțĭ soldațĭ atinșĭ de gloanțe în pulpe. D. Zăgănescu, după ce se oprì puțin după poartă, maĭ doborînd cu bărbăție un Turc călăreț, dete fuga cam în flancul stâng din sirurile noastre, după ce maĭ căḑură vre o doĭ dintre eĭ. În timpul acesta, soldațiĭ noștri urmaŭ mereŭ iuțĭ focurĭ asupra inemicilor; după câte-và pușcăturĭ, băgaĭ de seamă că posiția noastră ne apĕrà oare-cum de focurile inemice, fiind situațĭ cam în vale și într'o distanță ca de 150 pașĭ. Maĭ băgând de seamă că soldațiĭ nu aveaŭ maĭ mult decât vre-o 6—7 patroane în gibernele lor, și gândind a le păstrà acestea pentru un atac maĭ furios, am dat ordin d'a încetà focurile; îndată soldațiĭ ne maĭ așteptând nicĭ o comandă, și mișcându-se din posiția lor, se formară în două marĭ grupe dinaintea magasieĭ de amuniție, la ușa căreia se aflà un furgon plin cu patroane, pe care deschiḑîndu-l d. Sub-locotenent Mareș, cassierul regimentuluĭ, le-a împărțit patroane, umplându-le gibernele lor, ba încă maĭ puind și prin sînu-le. Ca la 60 soldațĭ însă, rĕspândindu-se în tiraior până pe la mijlocul piețiĭ casarmeĭ, descărcaŭ puscĭ bine înemerite. După cât-và timp oprindu-ĭ, ĭ-am întors la grupe, și apoĭ acì, cu toțiĭ, încetarăm focurile, iar Turciĭ tot maĭ continuaŭ fără nicĭ un resultat. În tot timpul de bătae, n'aŭ căḑut din soldațiĭ noștri maĭ mulțĭ decât vre-o 8—9. După încetarea focurilor de ambele părțĭ, vĕḑuĭ intrând pe poartă doĭ călărețĭ turcĭ și între eĭ pe d. Sub-locotenent Ioniță.

Acesta ținea în mână o vargă de pușcă, în căpătâiul căreia fâlfâià o basmà albă, ca semn de pace. Apropiindu-se de mine, îmĭ ḑise un Turc în românesce: „Domnule Căpitan, desarmează-țĭ soldațiĭ, fă-ĭ să pue puscile jos și urmează-ne la Kerim Pașa“. Ca să îndemn pe soldațĭ, întâiŭ eŭ scoțĕnd sabia, am presentat-o ofițeruluĭ turc; el însă îmĭ ḑise ca să țin sabia și să o daŭ în chiar mânile Pașeĭ. Întorcêndu-mĕ către soldațĭ, le-am propus desarmarea, și ca la 300 puind puscile și gibernele pe pămînt, m'aŭ urmat pe poartă.

Ceĭ-lalțĭ, nevrênd a depune armele, aŭ rĕmas pe loc cu d. Colonel și cu vre-o 2—3 ofițerĭ, carĭ poate că în tot timpul de bătae

No. 1.931. 1848 Septemv.

aŭ fost după magasia amoniţieĭ, şi apoĭ se duseră fie-care pe unde apucară cu armele în mână.

Eşind pe poartă, urmat de sus arătaţiĭ soldaţĭ, şi apropiindu-mĕ de Kerim Paşa, îĭ făcuĭ o salutare în turcesce, dându-ĭ tot de odată şi sabia. Şi Kerim Paşa îmĭ ḑise ca să mĭ-o ţin. Aflându-mĕ acum într'o monotonie sepulcrală, îndrăsniĭ a-l întrebà că din cine fuse pricinuite cele întîmplate. — „Siz Caputan", îmĭ rĕspunse. — Iok siz, Efendim Paşa, îĭ replicaĭ. — „Siz, siz, Caputan", maĭ adăugă el.

În această conversaţie, un soldat turc se apropie de mine ca să-mĭ smulgă un epolet; la această îndrăsneală nu putuĭ să rĕmâiŭ mut, ci îl înfruntaĭ în turcesce, că în el nu vĕḑ un soldat bine disciplinat, ci numaĭ o mascarà. Tonul, aerul, cu care am pronunţat aceste puţine cuvinte, puse în immărmurire pe obrasnicul Turc, iar Paşa înfruntându-l cu vorba d o m u z, îĭ ordonă a se retrage.

Kerim Paşa îmĭ ordonă a mĕ retrage de laturea drumuluĭ, unde ofiţerul sĕŭ aşezase de maĭ nainte pe soldaţiĭ noştri, şi-mĭ ḑise să maĭ aştept aci, până va venì dragomanul sĕŭ ca să ne împărtăşească ordinele sale.

Supuindu-mĕ ordinelor sale, băgaĭ de seamă că locul unde ne aşezaseră erà locul perḑăriĭ, locul preparat pentru eterna şi ultima noastră respirare ; pe lângă ulucĭ şi poarta erbărieĭ staŭ soldaţiĭ turcĭ, pregătindu-şĭ puscile, şi a le luà numaĭ la ochĭ; pe feţele lor se vedeà aerul infernal, şi pe buzele tutulor nu se vedeà decât zîmbetul cânesc.

Eŭ mĕ aşezaĭ lângă ofiţerul turc, şi iată vĕḑuĭ pe pitarul Grigorie, ce-ĭ ḑice şi Gură-largă, un locuitor din Giurgiŭ. Acesta, adresându-se la mine ca dragoman, îmĭ ḑise : „Iată Paşa vĕ eartă şi vĕ ordonă să vĕ duceţĭ toţĭ pe la casele voastre ; vĕ sfătuesc încă, copiĭ soldaţĭ, ca pe viitor să nu vĕ maĭ armaţĭ în contra uneĭ împĕrăţiĭ atât de gigantice." „Domnule—îĭ ḑiseĭ eŭ, tăindu-ĭ vorba— d-ta, ca Român, saŭ ca unul ce aĭ trăit în România, sciĭ prea bine că soldaţiĭ noştri n'aŭ fost decât garda oraşuluĭ, şi nicĭ odată nu mĭ-am închipuit că vom mânuì armele în contra acesteĭ puterĭ suzerane ; dovadă că noĭ v'aşteptam cu braţele deschise ca să ne cerem drepturile noastre, iar nu cu vrăjmăşia cu care Înalta Poartă, muma Românilor, ne-a tratat."

Întorcêndu-mĕ către companioniĭ meĭ, fraţiĭ meĭ soldaţĭ, le ḑiseĭ : „strigaţĭ să trăească Sultanul, să trăească Paşiĭ sĕĭ, carĭ astăḑĭ, cu atâta indulgenţă, ne daŭ ertarea, pregătindu-ne mormîntul". Soldaţiĭ rĕspunseră printr'un grozav strigăt de u r a, la care stri-

gare, soldaţiĭ turcĭ încremeniră de spaimă, şi se uitaŭ în toate părţile. Pornind noĭ acasă, maĭ adăugaĭ soldaţilor: „să fugiţĭ cât se va puté maĭ epuresce şi risipiţĭ, căcĭ buniĭ noştri prietenĭ se pregătesc a ne face o paradă de îngropare.“ No. 1.931. 1848 Septemv.

Săvârşind această vorbire, şi întorcêndu-mĕ către ofiţerul meŭ turc, îmĭ dise: „Kaputan ver senim nîhîcĭ“ şi strîngêndu-mĭ mâna îmĭ dise în italienesce „adio Kafadar“, eŭ însă, dându-ĭ sabia, îĭ repetaĭ: „adio, însă fatal adio.“

Făcênd semn de pornire soldaţilor noştri, o şi pornirăm în fuga mare pe valea mahalaleĭ Isvoruluĭ, şi strigând cu toţiĭ încă odată ura, apucarăm fie-care unde destinul ne îndreptà paşiĭ.

Acesta erà momentul de vieaţă saŭ de moarte, căcĭ audiĭ comanda aleş vur! şi o descărcătură de canoane cu aceea a puscilor, vĕrsă asupră-ne o îmbelşugată ploaie de cartice şi gloanţe, care ţinù maĭ mult de $^1/_2$ oră.

Judece fie-care barbarica purtare a Turcilor, şi vadă până unde misantropia şi păgânătatea ĭ-aŭ îndemnat a fi creaturĭ rusescĭ, creaturĭ infernale, carĭ n'aŭ cruţat nicĭ legĭ, nicĭ lacrămile oamenilor carĭ, cu mâna întinsă, le cereaŭ dreptate, nicĭ sacrificiile ce le acordasem, nicĭ proprietăţĭ, nicĭ femeĭ, nicĭ copiĭ, şi aŭ trecut pe subt sabie tot ce furia lor întîmpinà, şi tot ce lăcomia lor ĭ-a făcut să poftească. Te plâng, Turcio, şi cu atât maĭ mult te plâng, cu cât îţĭ prevĕd timpuria-ţĭ cădere şi proasta-ţĭ politică, care se încovoae ca ceara de o răstire a Rusieĭ.

Nu pot să descriŭ maĭ mult, mĕ îneacă lacrămile, când îmĭ aduc aminte de perderea companionilor meĭ, de fatala soarte ce avù România în acea di, când soarele încetă de a o maĭ luminà liberă, în acea di când scăpaĭ cu vieaţa din grindina de gloanţe!! Cunosc, Dumnedeule, că tu m'aĭ apĕrat, că tu mĭ-aĭ micşorat toate pericolele şi, în sfârşit, tu mĭ-aĭ dirigiat paşiĭ în casa unuĭ amic al Românieĭ.

Corespondenţă din Bucurescĭ către „Zeitungshalle“ după „Le Constitutionnel“. 1848. 15. X. No. 1932. 1848 Sept. 15.

Bucharest.

Hier, dans l'après midi, les Turcs ont occupé Bucharest, et un massacre affreux a eu lieu. Une grande députation avait été envoyée dans le camp turc; elle a été retenue prisonnière, et les Turcs, après avoir arrêté une armée formidable de paysans, sont

No. 1.932. 1848 Sept. 15. entrés dans la ville, sur plusieurs points. Une caïmacamie est instituée; elle se compose du Général russe Duhamel, de Fuad-Effendi et de Kostaki Kantakuzène, candidat à la dignité d'hospodar.

No. 1.933. 1848 Sept. 15. **Adresa No. 3.538 a Sfatuluĭ orăşenesc al Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.**

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Sfatul orăşenesc din Bucurescĭ.

Prin porunca cinst. Departament din Lăuntru cu No. 6.260 se hotărĕsce ca să primească Sfatul de la onorabila Visterie douĕ miĭ galbenĭ pentru cheltuelile Ex. Sale Soleiman Paşa, din carĭ s'aŭ primit numaĭ cincĭ sute #, iar pentru rest s'a întîmpinat rĕspunsul obştesculuĭ cassier, ca să i se deà o altă deslegare. Pentru care Sfatul roagă pe cinst. Departament să binevoească a face cuvenita punere la cale cât maĭ neîntârḑiat pentru slobodirea ḑiseĭ sume, fiind cassa oraşuluĭ foarte întrebuinţată.

President, D. Polizu.
Gheorghe I. Pashali, Hilel Manoah, Stefanachi P. Theodosiu.
S, V. Nicolianu.

No. 3.538.
Secs. Administrativă.

No. 1.934. 1848 Sept. 15. **Scrisoarea No. 88 a luĭ Mich. Abdulaidi către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.**

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Însărcinatul cu îndestularea Exelenţeĭ Sale Suleiman Paşa.

Cu onoare alătur cinstituluĭ Departament, pe lângă aceasta, toate socotelile făcute de la 13 Avg. trecut şi până la sfârşitul de 31, împreună şi cu toate doveḑile ce sînt în No. de 12, şi carĭ în ale lor înscrisurĭ adeverite se arată. Din care socoteală am a primì, precum se vede, leĭ nouĕ miĭ şeapte sute treĭ-ḑecĭ şi doĭ No. 9.732, parale douĕ-ḑecĭ şi nouĕ. Pentru care, cu onoare, mĕ rog

cinstituluĭ Departament a binevoì de a poruncì unde se cuvine, de a-mĭ rĕspunde arătaţiĭ banĭ, ca să plătesc şi eŭ datoriile ce am subt iscălitura mea.

No. 1.934. 1848 Sept. 15.

No. 88.

Mich. Abdulaidi.

S'a desfăcut prin jurnalul Sfatuluĭ adm. extraord. cu No. 61, încheiat după raportul Comisieĭ cercetăriĭ socotelilor Visterieĭ, şi trimis în copie pe lângă No. 7.508 Iulie 1, anul 1849.

Scrisoarea No. 89 a luĭ Mich. Abdulaidi către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Româneschĭ.

No. 1.935. 1848 Sept. 15.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Însărcinatul cu îndestularea Exelenţeĭ Sale Suleiman Paşa.

Cu onoare alătur plecat pe lângă aceasta cinstituluĭ Departament listă de cheltuelile făcute pentru Exelenţia Sa Suleiman Paşa, de la 1 Septemvrie şi până la 3, precum şi de provisia luată de drum, în sumă de leĭ patru miĭ patru sute un-spre-ḑece No. 4.411, par. opt-spre-ḑece, împreună şi cu cincĭ doveḑĭ, pentru care mĕ rog plecat cinstituluĭ Departament ca să binevoească a poruncì unde se cuvine de a mi se rĕspunde arătaţiĭ maĭ sus banĭ.

No. 89.

Mich. Abdulaidi.

S'a desfăcut prin jurnalul Sfatuluĭ administrativ extraord. No. 61, încheiat după raportul Comisieĭ cercetăriĭ socotelilor Visterieĭ şi înaintat în copie pe lângă No. 7.503 Iulie 1, anul 1849.

Scrisoarea No. 91 a luĭ Mich. Abdulaidi către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Româneschĭ.

No. 1.936. 1848 Sept. 15.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Însărcinatul cu îndestularea Exelenţeĭ Sale Suleiman Paşa.

Cu onoare alătur plecat pe lângă acesta cinstituluĭ Departament două liste ce am primit de la d. Anghel Melic ce a fost însăr-

No. 1.936. 1848 Sept. 15. cinat cu îndestularea Ex. S. Suleiman Pașa douě ḑile, până la sosirea mea la Giurgiŭ.

Mich. Abdulaidi.

No. 91.

S'a desfăcut prin jurnalul Sfatuluĭ administr. extraord. No. 61, încheiat după raportul Comisieĭ cercetăriĭ socotelilor Visterieĭ, și trimis în copie pe lângă No. 7.508 Iulie I-iŭ, anul 1849.

(Alăturate douě liste subscrise de A. Melic, una despre leĭ 339, par. 9, și cea-laltă despre leĭ 1.949, par. 8.)

No. 1.937. 1848 Sept. 16.

Ordinul No. 16 al Căimăcămieĭ Ţěriĭ-Românescĭ către Dejurstva oștiriĭ.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 51/175. Ostășescĭ.)

Căimăcămia Ţěriĭ-Românescĭ.

Către Dejurstva oștiriĭ Românescĭ.

Se poruncesce Dejurstveĭ oștiriĭ ca toate gradurile de jos ale oștiriĭ românescĭ, carĭ se maĭ află stăruind la slujbă aicĭ în Capitală, să se îndestuleze în viitor cu porția obicĭnuită de pâne, carne și legume. Toate gradurile de jos carĭ s'aŭ rěspândit să se adune la Dejurstvă, de unde îndestulându-se până la locul lor, să li se deà bilete a se întoarce vremelnicesce pe la ale sale, însă fără amuniție de răsboiŭ, pe care o vor lăsà-o la Dejurstvă. Asemenea va urmà și Agia poliției cu aceĭ aĭ roțiĭ Pompierilor.

Caimacam, Const. Cantacuzino.

No. 16.
Bucurescĭ.

No. 1.938. 1848 Sept. 16.

Publicațiunea No. 48 a Căimăcămieĭ Ţěriĭ-Românescĭ și a Generaluluĭ Omer Pașa.

(Buletin oficial al Prințipatuluĭ Ţěriĭ-Românescĭ. No. 44. 1848. 1. X.)

Căimăcămia Ţěriĭ-Românescĭ și Marele Gheneral Omer Pașa.

Căimăcămia auḑind glasul corpuluĭ comerțianților din această capitală, că starea de acum a lucrurilor îĭ impune în îndoeală și în temere de a întreprinde comerțialele lor operațiĭ, neprivind asigurate nicĭ ființa, nicĭ averea lor, grăbesce a încunosciințà prin aceasta tutulor de obște și de orĭ-ce ramură, antreprenor de co-

mers, că asigurarea și liniștita lor vietuire chezășuită fiind prin nepregetata îngrijire a oștirii prea puternicului Suzeran al acestei țeri, din diua ce s'a ocupat capitala de dînsa, apoi pre cât ei vor părăsi rătăcirea însuflată de trecutele evenimente, și vor intră pe drumul legal, nu aŭ a se teme de nimic, căci toate câte privesc la a lor asigurare vor fi îndeplinite cu toată străşnicia, nimenĭ nu va suferi câtuși de puțină vătĕmare la ființa, la cinstea și la averea sa, liniștea fiind statornicită și sprijinită pe o asemenea oficială garanție, și nu aŭ decât să-și urmeze operațiile comerțiale ca și mai nainte în toată a lor întindere.

No. 1.938. 1848 Sept. 16.

Caimacamul, Constantin Cantacuzino.
Marele Gheneral, Omer Pașa.

No. 48.

Jurnalul Sfatului administrativ extraordinar al Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.939. 1848 Sept. 16.

(Copie. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 16/2.169.)

Jurnal.

Sfatul administrativ în seanța de astădi, Sept. 16 anul 1848, vĕdênd cererea Exelenţeĭ Sale Omer Paşa către Căimăcămia ţĕriĭ, prin adresa No. 3, de a se întocmi o comisie mixtă de șeapte mădulări ostași și de cinci mădulări țivili, de un secretar și de un tâlmaciŭ, ca să cerceteze plângerile pentru neorânduelele ce s'aŭ întîmplat din partea ostașilor, Sfatul găsesce cu cale, ca din acei cinci mădulari țivili, trei să fie din treapta boerească și doi din treapta negutătorească, din oameni fără altă ocupație și cu leafă de fie-care câte lei trei sute pe lună. Asemenea să se orânduească și un secretar și un tâlmaciŭ fie-care cu câte lei două sute pe lună, și aceste lefi, ce însumează pe lună lei una mie noue sute, să se rĕspundă din Visterie din § extraordinar, pe câtă vreme va exersà această comisie.

D-lui Ministrul trebilor din Lăuntru, prin înțelegere cu d-lui șeful Departamentului Visteriei, va aduce acest jurnal la îndeplinire.

(Iscăliţĭ:) Iancu Filipescu, Alexandru Ghica.

Întocmai după original.

Şeful Secsiĭ, Steriadi.

No. 1.940. 1848 Sept. 16.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ, C. Cantacuzino.

(Foaie pentru Minte, etc. No. 40. 1848. 4. X.)

Dreptate, Frăție.

General-Căpitan al trupelor neregulate și Inspector al gardelor naționale din toată România.

D-luĭ Costache Cantacuzino.

Maĭ întâiŭ trebue să țĭ aduc aminte pe scurt, Domnule Cantacuzino, evenimentele ce avură loc pe pămîntul românesc, și pe carĭ nu le cunoscĭ poate bine, din causa lipsiriĭ d-tale în străinătate. Abusurile, tirania, nesuferita pravilă, numită Regulament, ce fusese impusă prin sforță, și care adusese nația la marginea peiriĭ, într'un cuvînt, una din acele crise, din carĭ urmează saŭ vieață saŭ moarte pentru un popol, făcură pe Românĭ a se gândì la mijloacele de a nu o lăsà să piează, și convingêndu-se cu toțiĭ că organisația, legiuirile din lăuntru și administrația, influențată de un duh anti-național, iĭ făceaŭ toate nenorocirile, deschiseră și eĭ tractatele ce le încheiară străbuniĭ lor, Mircea cel vestit și Vlad V, le maĭ cetiră încă odată, și armațĭ de dreptul de autonomie ce li se consfințesce printr'însele, decretară nisce instituțiĭ nouĕ, întărind tot de odată supunerea lor către Înalta Poartă și respectul lor către cele-lalte popoare; și Domnul, ce erà în capul țĕriĭ recunoscù și subt-însemnă noua Constituție, în puterea dreptuluĭ ce aveà, de a face împreună cu nația toate reformele cuviincioase și trebuincioase la înaintarea eĭ. După aceasta, Domnul abdică și nația își alese din sînul eĭ un alt guvern național, și de la care aștepta cu tot dreptul fericirea sa.

Principurile de frăție și de dreptate, recomandate de religia creștină, fiind aplicate și desvoltate în nouĕle instituțiĭ, Româniĭ începură a gustà ḑile fericite.

Tributul trimise Guvernul către Înalta Poartă, și trimisul luĭ, d. Ioan Ghica, duse la picioarele tronuluĭ grațiosuluĭ Padișah cele maĭ sincere protestațiĭ de credință din partea Românilor. Și care fu bucuria și fericirea acestora, când primiră în sînul lor pe Exelenția Sa Suleiman Pașa, care venià într'adins din partea Augustuluĭ suzeran, ca să vaḑă de aproape dacă plân-

gerile națieĭ aŭ fost drepte, și dacă cârmuirea cea nouă este cu adevĕrat națională! Este destul a dice că Ex. Sa bunul și dreptul Suleiman Pașa învită nația a trimite o deputație la Constantinopole, recunoscù în faptă guvernul nostru, schimbându-ĭ numaĭ denumirea în aceea de Locotenență Domnească; și diua de 8 August, diua în care se primì în capitală, în triumf, de către maĭ bine de 80.000 oamenĭ locuitorĭ, nu o vor uità Româniĭ; tot-deauna îșĭ vor aduce aminte că Ex. Sa Suleiman Pașa arătă că această di este una din cele maĭ frumoase ale vieții sale, că prețuesce în destul supunerea și simpatiile Românilor către În. Poartă, că a venit să vestească fericirea și împlinirea dorințelor națieĭ, carĭ nu vor întârdià a se manifestà formal și de către Înalta Poartă, și că chiar într'această di va expeduì curier la Constantinopole ca să arate simtimentele Românilor pentru augustul lor suzeran și să-l roage și din parte-ĭ a ascultà cu iubirea sa părintească strigarea ce face România întreagă pentru instituțiile cele nouĕ și pentru fericirea eĭ. Apoĭ dilele de 2 și de 3 Sept., când se ambarcă marele Pașa, vor rĕmâné iarășĭ neșterse în inimile Românilor, căcĭ eĭ vĕdură atuncĭ lacrămile mărinimosuluĭ bărbat, care se despărțià de un popor ce-l iubise atât de mult. După aceea sosì și Ex. Sa Fuad Efendi, și la 3 Sept. poporul ĭĭ înfățoșă o adresă din partea națieĭ întregĭ, în care se repetează aceeașĭ supunere către Înalta Poartă și comuna hotărîre a tutulor Românilor de a apĕrà constituția lor. Ex. Sa Fuad Efendi însă pornì trupele sale spre Bucurescĭ. Acì îl întîmpinară peste 150 miĭ locuitorĭ, carĭ ĭĭ maĭ manifestară cu cel maĭ mare respect încă odată hotărîrea națieĭ. În urmă, sciĭ maĭ bine decât orĭ-care, domnule Cantacuzino, că Turciĭ intrară în Capitală ca într'o țeară biruită și urmară cu noĭ, ca când ar fi voit să rupă legăturile ce uniaŭ țeara cu În. Poartă, desarmară pe frațiĭ noștri soldațĭ, omorîră parte mare dintr'înșiĭ, pe ceĭ carĭ depuseră armele ĭĭ trecură pe sub săbiĭ, bombardară parte din oraș, tăiară maĭ mulțĭ cetățenĭ desarmațĭ fără nicĭ o milă de un popol, care ĭĭ primise cu florĭ și cu brațele deschise, întocmaĭ ca pe liberatoriĭ lor. Acestea sînt cele ce s'aŭ petrecut în țeara noastră. Trebue să sperăm însă, că ast-fel nu a fost dorința puterniculuĭ Sultan; că aceste aŭ fost inspirate de altă fatală voință, și că Ex. Sa Suleiman Pașa a exprimat poate maĭ bine intențiile Înalteĭ Porțĭ.

Acum să rĕspund la scrisoarea d-tale.

Sînt Român, Domnule, și voiŭ murì maĭ bine decât a cădé iar

No. 1.940. 1848 Sept. 16.

în sclavie. Am jurat pe crucea pe care s'a rĕstignit Christos, Mântuitorul nostru, și nu voiŭ fi sperjur, și voiŭ vĕrsà sângele meŭ întru credința ce am în Dumnedeŭ. Nu, Domnule Cantacuzino! Nu! România nu va perì! Pune urechea și ascultă uetul de vieață națională, care s'a deșteptat în patrie și, dacă țĭ-a maĭ rĕmas puțin dor de astă mumă a noastră, ți se va bate inima, și îțĭ va dice că Românul va să trăească.

Domnule, țeara aceasta de treĭ lunĭ a fost maĭ pacĭnică și maĭ fericită decât tot-deauna. Înalta Poartă, de când există relațiile noastre cu dînsa, nicĭ odată n'a primit maĭ multe dovedĭ de supunere și de respect! Decĭ dar, meritat-a un popol întreg ca plângerile luĭ să fie împinse cu vârful baionetelor, ca dreptățile luĭ să fie sfărămate cu ascuțitul săbieĭ? Care a fost crima luĭ, de a fost prada unuĭ măcel care n'are nume? Ce a făcut el ca să tragă asupră-șĭ un doliŭ atât de mare? Dar este un Dumnedeŭ de-asupra și aceĭ carĭ aŭ adevĕrată credință într'însul sciŭ a răbdà și a sperà!

Dar sînt în lume națiĭ generoase și libere, a cărora inimă se strînge tare, când o naționalitate e în primejdie, când cine-và se încearcă să sugrume o nație!

Care liniște dicĭ dumnea-ta, Domnule Cantacuzino, să se restabilească în țeară? Oare făcutu-s'a în aceste treĭ lunĭ de sĕrbătoare vr'un act de acelea din timpiĭ trecuțĭ, care să degrade pe român, și cum poțĭ fără mustrare de cuget să insultezĭ un popol atât de înțelept și mare?

De înțelegĭ însă liniștea pe viitorime; de înțelegĭ exasperarea și disperația popoluluĭ în viitor, atuncĭ îțĭ rĕspund că această liniște d-voastre o turburațĭ, această disperație d-voastre o provocațĭ, căcĭ d-v. facețĭ pe Român a se sculà acum din toate părțile și a cere moarte saŭ libertate!

O, Domnule Cantacuzino! Teme-te de frațiĭ d-tale și de urmașiĭ carĭ vor blestemà țĕrîna d-tale, că aĭ dat mâna ca să ni se robească țeara! Adu-țĭ aminte că cel întâiŭ aĭ fost un călcător de jurămînt și aĭ îmbrățișat cele anatemisate de sfînta biserică în diua de 6 Septemvrie.... Adu-țĭ aminte, oh! tată de familie, că aĭ doĭ fiĭ junĭ, carĭ aŭ dat dovedĭ de adevĕrat patriotism, și te conjur în numele lor, nu-ĭ face a se roșì de numele care îl poartă și a fi în vecĭ nenorocițĭ, căcĭ s'a întîmplat să fie fiiĭ d-tale! și, ca adevĕrat Român, te îndemn maĭ bine a te lepĕdà de o funcție, care este spre perdarea mult iubiteĭ noastre mume, p a t r i a! Eŭ poate voiŭ

să mor, dar mĕ duc cu fruntea lină și radioasă înaintea celuĭ A-tot-puternic, care scie a rĕsplătì fie-căruia după faptele sale. No. 1.940. 1848 Sept. 16.

Însă pentru călcarea dreptuluĭ sacru de autonomie, consacrat în tractatele noastre, prin impunerea cu puterea baionetelor a uneĭ Căimăcămiĭ, eŭ protest, ca Român, în fața lumiĭ, și voiŭ susținé cu vieața mea și cu toțĭ Româniĭ acest protest! Eŭ și Româniĭ toțĭ nu recunoascem întru nimic un guvern pus cu sabia ca să ne omoare nația, căcĭ sîntem liberĭ și vom avé vieață, nu vom plecà capul nostru subt tiranie.

Protest și nu mĕ supuiŭ decât onorabileĭ Locotenențe, compusă de ceĭ treĭ adevĕrațĭ românĭ, Generalul Christache Tell, Ioan Eliad și Nicolae Golescu, care este guvernul național ales de popol și recunoscut de Ex. Sa marele bărbat Suleiman Pașa, în numele puterniculuĭ Sultan Abdul Megid.

Gheorghe Magheru.

Din Câmpul luĭ Traian.

Adresa Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Sultan. No. 1.941. 1848 Sept. 16.

(Foaie pentru Minte, etc. No. 47. 1848. 22. XI.)

Sire,

Plângerile poporuluĭ Român aŭ ajuns la picioarele tronuluĭ Mai. Voastre; nația română a înțeles că numaĭ lipindu-se maĭ strîns de imperiul Mai. Voastre va puté fi fericită, căcĭ prieteniĭ și vrăjmașiĭ Mai. Voastre sînt prieteniĭ și vrăjmașiĭ națieĭ române. Mai. Voastră a trimis în sînul nostru pe Exelenția Sa Suleiman Pașa. Acest mare bărbat, convins de reformele cerute cu dreptul de către țeara noastră întreagă, nu s'a împrotivit ca nația să aleagă din sînul eĭ o deputație și s'o trimită ca să maĭ depue încă odată la picioarele tronuluĭ Mai. Voastre plângerile și cererile eĭ

Ex. Sa Suleiman Pașa va mărturisì tot-deauna că treĭ lunĭ țeara noastră a fost maĭ fericită și maĭ liniștită de când ea există. Exelenția Sa îșĭ va aduce aminte primirea sa în sînul nostru și entusiasmul cu care popolul Român șĭ-a manifestat respectul și supunerea sa către În. Poartă, și adânca luĭ mâhnire la plecarea Exelențieĭ Sale

La venirea Ex. Sale Fuad Efendi, popolul se grăbì a repetì aceleașĭ manifestațiĭ de respect și de supunere, a-ĭ înfățișà aceleașĭ cererĭ de la carĭ atârnă toată fericirea națieĭ.

No. 1.941. 1848 Sept. 16.

Ex. Sa îşĭ îndreptă trupele către Bucurescĭ la ale căruia bariere maĭ mult decât 15.000 locuitorĭ, în vestminte de sĕrbătoare, maĭ manifestară încă odată dorinţele naţieĭ. Cu toate acestea, acest popol atât de nevinovat, fu prada mânieĭ Ex. Sale.

O deputaţie aleasă de popol şi trimisă în tabĕra Ex. Sale fu arestată fără nicĭ un respect de dreptul neamurilor. Apoĭ trupele imperiale intrară în Capitala ţĕriĭ române ca într'o cetate blocată, ca cum ar fi voit să rupă toate legăturile de respect şi de supunere ce are încă naţia română cu Înalta Poartă; desarmară soldaţiĭ noştri, carĭ eraŭ de garnisoană în oraş, omorîră pe cea maĭ mare parte dintr'înşiĭ, bombardară o parte a Capitaleĭ, arestară membriĭ Guvernuluĭ, aleşĭ de naţia întreagă, recunoscuţĭ de Ex. Sa Suleiman Paşa, în numele Mai. Voastre, şi salutaţĭ de Agenţiĭ celor-lalte Puterĭ europene, şi impuseră, cu puterea baionetelor, o căimăcămie, o altă stăpânire, alcătuită de bărbaţĭ cu totul devotaţĭ interesurilor străine, şi care guvern nu este primit nicĭ de popol, nicĭ de Capitală, nicĭ de România cea-laltă. Tăiară şi prădară o mulţime de cetăţenĭ, fără milă de un popol, care iĭ primì cu florĭ, ca pe nisce liberatorĭ aĭ luĭ.

Naţia însă, Sire, crede că ast-fel n'a fost voia Mai. Voastre, că acestea s'aŭ făcut prin mijlocirea fatală a uneĭ voinţe străine, şi că Ex. Sa Suleiman Paşa a manifestat maĭ bine intenţiile Maiest. Voastre.

De aceea, o mare Padişah, fă dreptate uneĭ naţiĭ nevinovate, care n'are alte arme decât respectul şi supunerea către Înalta Poartă.

Îndură-te şi fă a se respectà drepturile de autonomie, ce străluciţiĭ strămoşĭ aĭ Mai. Voastre nu-l refusară. Aruncă pacea în sînul unuĭ popol, care nu cere alt decât reformele ce şĭ-a dat, şi care pentru recunoscinţă va scì să moară alăturĭ cu trupele Mai. Voastre, în protiva vrăjmaşilor carĭ ar cutezà să ameninţe întregimea mareluĭ şi frumosuluĭ imperiŭ al Mai. Voastre!

Iar subt-însemnatul, supus Mai. Voastre, ca unul ce a luat parte la regenerarea naţieĭ, care a fost şi numit cap al armatelor neregulate, şi acum şi al celor regulate, aşteaptă subt arme, în linişte şi plin de credinţă, înalta şi dreapta hotărîre a Maiestăţiĭ Voastre, pentru dreptăţile acestuĭ popol.

G. Magheru.

Adresa Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Omer Paşa.

No. 1.942.
1848
Sept. 16.

(Foaie pentru Minte, etc. No. 47. 1848. 22. XI.)

Exelenţie!

Am vĕrsat lacrămĭ de sânge, când am aflat tristele evenimente din Bucurescĭ de la 13 Septemvrie, cu atât maĭ mult că, după cum însuţĭ Exelenţa Ta aĭ fost martor cu ochiĭ, Exelenţa Sa Suleiman Paşa recunoscuse, în numele Înălţimeĭ Sale Sultanuluĭ, starea lucrurilor ce fu rĕsturnată aşà de silnic. Cu toate acestea, Exelenţă, naţia română crede însă că nu a fost ast-fel voia Înălţimeĭ Sale şi că aceste evenimente aŭ fost aţâţate printr'o politică străină.

Ex., sînt maĭ supus decât orĭ-care altul la tractatele ce ne unesc cu Sublima Poartă! De aceea am şi expeduit către Înălţimea Sa Sultanul o relaţie despre toate acestea evenimente, voiŭ şi aşteptà sub arme şi în deplină linişte un ordin al Înălţimeĭ Sale, care va hotărî purtarea mea. Aibĭ convicţie, Exelenţă, că România întreagă este gata a combate în rândul armatelor În. Sale, căcĭ vrăşmaşiĭ şi prieteniĭ eĭ sînt aceiaşĭ şi aĭ Sublimeĭ Porţĭ. Dar însă naţia română roagă pe Înălţimea Sa Sultanul de a nu călcà în picioare drepturile sale, carĭ sînt consfinţite în tractatele sale cu Sublima Poartă!

Primesce, te rog, Exel., adâncile mele respecturĭ.

General-Căpitan al armiilor regulate şi neregulate, G. Magheru.

Din Lagărul luĭ Traian.

Adresa Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Consuliĭ Puterilor străine.

No. 1.943.
1848
Sept. 16.

(Foaie pentru Minte, etc. No. 47. 1848. 22. XI.)

Adresă către fie-care din Consulĭ.

Domnule!

Fără îndoieală aĭ fost martor la evenimentele din Bucurescĭ de la 13 Septemvrie. Este de prisos a maĭ spune acì toate atrocităţile carĭ se făcură. Asemenea socotesc de prisos a dice că toate acestea aŭ fost ţesute de o politică străină, cel puţin aceasta este opinia generală.

No. 1.943. 1848 Sept. 16. Sub-însemnatul, în calitate de şef al armiilor neregulate, şi acum şi al celor regulate, îşĭ face a sa datorie de Român a protestà înaintea Guvernuluĭ (Imperiuluĭ Britanic) în contra violenţeĭ tractatelor, carĭ uniaŭ Valachia cu Înalta Poartă; în contra acestuĭ defi, aruncat dreptuluĭ neamurilor, şi în contra rĕsturnăriĭ violente a unuĭ Guvern, pe care-l recunoscuse Sublima Poartă prin Exelenţia Sa Suleiman Paşa, Comisarul sĕŭ extraordinar, şi pe care agenţiĭ celor-lalte puterĭ s'aŭ grăbit a-l recunoasce în numele suveranilor lor.

Îţĭ alătur, Domnule, relaţia ce am trimis-o Sublimeĭ Porţĭ despre toate aceste evenimente.

Binevoiţĭ, Domnule, a primì expresia deplineĭ mele consideraţiĭ.

General al trupelor neregulate şi Inspector al Gardelor naţionale din România,
G. Magheru.

Din Câmpul luĭ Traian.

No. 1.944 1848 Sept. 16.

Scrisoarea pastorală a Mitropolituluĭ Neofit al Ungro-Vlachieĭ.

(Foae vol. Acad.)

Neofit
cu mila luĭ Dumneḑeŭ, Arhiepiscop şi Mitropolit al Ungro-Vlachieĭ.

Tutulor de obşte pravoslavnicilor creştinĭ, atât parte bisericească, cât şi mirenească, de orĭ-ce treaptă şi stare, de prin toate judeţele acesteĭ pravoslavnice Ţĕrĭ-Românescĭ, de la milostivul şi înduratul Dumneḑeŭ vĕ rugăm har, milă, pace, sănătate şi spăsenie sufletească; iar de la smerenia noastră molitvă şi archierească blagoslovenie vĕ trimitem.

Către acestea, fiind-că de odată cu intrarea în oraşul Bucurescĭ, capitala ţĕriĭ, a împĕrătescilor oştirĭ ale Măririĭ Sale Sultanuluĭ, Suzeranuluĭ nostru, la treĭ-spre-ḑece ale următoareĭ, înfiinţându-se vremelnică oblăduire spre a ocârmuì trebile Prinţipatuluĭ, după instituţiile naţionale şi reglementare, noĭ, potrivit arătăriĭ ce ni s'a făcut de către stăpânire, că ceĭ ce ocupează posturile acestuĭ Prinţipat, atât administrative i judecătorescĭ, cât şi cele-lalte, sfiindu-se de jurămîntul săvârşit la cincĭ-spre-ḑece ale trecutuluĭ Iunie în câmpul Filaretuluĭ; iar maĭ vârtos de repetiţia acestuia, urmată la şease ale curgĕtoareĭ lunĭ, în curtea locuinţeĭ noastre

(când s'a şi ars manuscriptul orighinal al Regulamentuluĭ şi Archondologia), cu adăugire de afurisenie şi anatemisire asupra celor ce vor voì să maĭ cârmuească ţeara după legiuirile Regulamentuluĭ, precum s'a obştit prin publicaţiĭ tipărite chiar din acea ḑi, şease Septemvrie, către popolul Ţĕriĭ-Românescĭ, se socotesc legaţĭ şi se mustră de cuget a întreprinde orĭ-ce lucrare fără bisericească iarăşĭ deslegare, cu cerere de a-ĭ deslegà de acest jurămînt şi afurisenie căcĭ se împedică neapĕratele lucrărĭ ale oblăduiriĭ, întemeiate pe dispoziţiile Regulamentuluĭ.

No. 1.944. 1848 Sept. 16.

Cunoscênd în înşi-ne că aceste jurămînturĭ s'aŭ săvârşit de noĭ silnicesce, precum este de obşte cunoscut şi în potriva canoanelor bisericescĭ, căcĭ nu s'a făcut cu vre-o sciinţă a noastră maĭ de înainte şi găsire cu cale, după o chibzuire ce trebuià neapĕrat să se facă, de se cuvine adică maĭ întâiŭ a se săvârşì o asemenea încredinţare pentru o legiuire ce este întărită de amândouĕ Curţile împĕrătescĭ ce ne ocrotesc, după care legiuire este netăgăduit de tot românul cu judecată, că a dobândit ţeara marĭ folosurĭ, precum: slobodenia negoţuluĭ, carantinele, miliţia, şi altele multe, ce într'însa se arată anume, pre carĭ de anĭ nepomeniţĭ nu le maĭ aveam, ci cu norod năvălit de odată fără veste în curtea locuinţeĭ noastre, strigând şi stăruind cu mare îndârijire a se săvârşì atât cel dintâiŭ, cât şi cel de al doilea, precum iarăşĭ de obşte este netăgăduit, şi nisce asemenea silnice jurămînturĭ şi legăturĭ de afurisaniĭ şi anatemisirĭ, pravilnicesce şi canonicesce, rĕmâind de sine-le nimicnicite, prin urmare şi toţĭ aceia de câţĭ se atinge aceste bisericescĭ legăturĭ, atât de aicĭ din politia Bucurescĭ, cât şi de afară de pe la judeţe, ertaţĭ şi deslegaţĭ. De aceea şi smerenia noastră în puterea daruluĭ prea sfîntuluĭ şi de vieaţă dătătoruluĭ Duh, prin sfinţiĭ apostolĭ pogorît la Archiereĭ, după vremĭ, a legà şi deslegà, câţĭ din ascultătoriĭ acesteĭ cărţĭ vor fi preoţĭ saŭ diaconĭ, şi vor fi luat parte la săvârşirea jurămîntuluĭ i a afurisanieĭ şi anatemisiriĭ de maĭ sus pomenite, îĭ deslegăm de acea nepravilnică şi silnică legătură; iar câţĭ vor fi din partea mirenească de orĭ-ce treaptă şi stare, atât de aicĭ din Capitală, cât şi de prin toate judeţele ţĕriĭ, îĭ avem asemenea deslegaţĭ şi ertaţĭ de acea legătură a vicleanuluĭ, vrăjmaşuluĭ sufletelor şi a linişteĭ omeniriĭ, şi le dăm archipăstoreasca noastră blagoslovenie, ca fără vre-o mustrare de cuget să se apuce fie-care de îndeletnicirea, slujba, saŭ orĭ-ce fel de întreprindere va avé, fără nicĭ un fel de îndoială;

No. 1.944. 1848 Sept. 16. iar din în potrivă, ceĭ ce nu vor ascultà, vor rĕmâné subt osânda afurisanieĭ, blestemuluĭ și anatemeĭ tutulor sfintelor soboare. Aceasta scriem.

Neofit, Mitropolit al Ungro-Vlachieĭ

No. 1.945. 1848 Sept. 16. **Adresa No. 80 a Generaluluĭ Duhamel către Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ, C. Cantacuzino.**

(Copie, trad. Acad.)

Domnule Caimacam,

Am cinste a vĕ însciință că un trup de oștirĭ rusescĭ (ce) sunt subt poruncile Excelențeĭ Sale Gheneralul de infanterie Lüders, a primit porunca Măririĭ Sale Împĕratul, Augustul meŭ Stăpân, de a intrà în Valachia, de a se îndreptà la Bucurescĭ și de a conlucrà împreună cu Puterile militare otomane la restatornicirea orânduelíĭ legiuite și la desăvârșita liniștire a acestuĭ Prințipat.

După poruncile formale ale Măririĭ Sale Împĕratul, pe care mĕ grăbesc a le aduce la cunoscința Excelențeĭ Voastre, cheltuelile aprovisionăriĭ oștirilor împĕrătescĭ în Valachia vor fi în sarcina țĕriĭ, pe cât va țineé ocupația ostășească.

Comandanțiĭ oștirilor rusescĭ vor slobodì cfităncțiĭ pentru toate productele de hrană ce li se vor da prin cerere, și aceste cfităncțiĭ va trebuì să se plătească de către Visterie, rândurĭ, rândurĭ, precum vor ertà mijloacele eĭ, după prețurile curgĕtoare a fie-căreia localitățĭ, saŭ să se primească de Visterie după aceeașĭ prețuire în socotelile plățiĭ dăjdieĭ.

La întîmplare când Gheneralul de căpetenie, ca să nu lase oștirea a fi lipsită de cele trebuincioase, s'ar vedé silit a cumpĕrà oare-care cătățimea de producte și furajurĭ cu banĭ gata, sumele cheltuite într'acest chip se vor trece în socoteală deosebit și vor săvârșì o datorie a Visterieĭ către Comoara Împĕrătească.

În sfârșit, carele țĕrănescĭ (podvoadă) ce oștirile rusescĭ vor avé trebuință să ceară pentru transporturĭ, va trebuì să se scadă din cele șease dile de podvadă, ce erà dator țĕranul să facă pentru lucrarea șoselelor, în cât un țĕran ce va face șease dile de podvadă va fi cu totul slobod de această sarcină.

Pentru întâiul minut, ar fi de trebuință neapĕrată de a adunà la Bucurescĭ producte de hrană și furajurĭ într'o cătățime îndestulă ca să întîmpine aprovisionarea oștiriĭ pe o lună.

Însemnarea ce am cinste a alătură, pe lângă aceasta, arată cu apropiere acele cătățimĭ.

No. 1.945.
1848
Sept. 16.

Am cinste a fi cu cea maĭ înaltă considerație, Domnule Caimacam, al Excelenţeĭ Voastre, prea plecată şi supusă slugă,

A. Duhamel.

No. 80.
Bucurescĭ.

Raportul No. 176 al Căpitanuluĭ Nicolescu către Ştabul oştiriĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ.

Orig. Arch. St. Dos. No. 34/34. Ostăşescĭ.)

No. 1.946.
1848
Sept. 16.

Cinstituluĭ Ştab al oştiriĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Am cinste a face cunoscut cinst. Ştab, că comendile de soldaţĭ ce aŭ fost orânduite aicĭ pentru paza picheturilor, a carantineĭ şi a oraşuluĭ, aŭ existat numaĭ până la 15 ale acesteia, când o trupă de soldaţĭ împĕrătescĭ, din ceĭ aflaţĭ aicĭ sub comanda unuĭ Paşă, a intrat de dimineaţă în casarmă, şi sub cuvînt că are să le citească o poruncă, aŭ scos soldaţiĭ afară, unde chemându-mĕ şi pe mine, le-aŭ dis că din poruncă se slobod din slujbă şi să mergă pe la casele lor; iar pe de altă parte, aŭ luat armele şi magasiile comendilor, cu toată amoniţia de îmbrăcăminte şi armătură ce a fost într'însele, cum şi caiĭ comendiĭ de cavalerie, şi spitalul cu toată îmbrăcămintea ce a fost într'însul, aridicându-se şi toţĭ soldaţiĭ de pe la posturile oraşuluĭ, carantineĭ şi ferpostuluĭ. Iar ofiţerilor le-a dis Exelenţia Sa Rifaat Paşa, că sînt desfiinţaţĭ din slujbă împreună cu toţĭ soldaţiĭ şi pot merge unde vor voi, îndatorându-mĕ şi pe mine să le daŭ biletur̆ de slobodire din slujbă soldaţilor, carĭ aŭ şi plecat rĕmâind numaĭ puţinĭ soldaţĭ pe la picheturĭ şi toţĭ ceĭ-lalţĭ d. ofiţerĭ carĭ îngrijesc de dînşiĭ.

Aceste împrejurărĭ, socotind de a mea datorie, nu lipsesc a le supune în cunoscinţa cinstituluĭ Ştab, rugându-mĕ să binevoească a-mĭ poruncì de urmare.

Căpitan Nicolescu

No. 176.
Or. Brăila.

No. 1.947.
1848
Sept. 16.

Scrisoarea d-luĭ Calcagno, Staroste frances în Focșanĭ, către Consulatul Franciеĭ în Bucurescĭ.

(Copie. Acad.)

Fokchani.

A l'honorable Consulat de la République Française à Bucharest.

J'ai l'honneur de soumettre sous vos yeux différentes circonstances qui se sont passées dans ma maison, comme délégué de l'honorable Consulat de la République Française.

Les Russes arrivant à Fokchani se sont empressés de se mettre à la recherche du Gouvernement valaque, et entr'autres l'Administrateur ou Ispravinich Charles Tournavite, le secrétaire George Demetresco et le sous-administrateur Michel Zaganesco, qui m'ont supplié de leur donner asile chez moi pour les garantir de la recherche des Russes et des Valaques; comme je ne leur connaissais d'autre crime que celui d'avoir des opinions constitutionnelles, j'ai cru devoir les recevoir et soutenir leur cause. Voilà que quelques instants après les Russes apprennent que ces trois individus se sont réfugiés chez moi et envoient aussitôt une compagnie de soldats pour me cerner ma maison, afin de prendre mes trois protégés de force, et voyant entrer les soldats dans ma cour, baïonnettes tendues, accompagnés de leur officier, je leur ai demandé ce qu'ils cherchaient et leur ai fait comprendre que ma maison est inviolable, aussitôt ils ont mis la main sur moi et étaient prêts à me maltraiter si le Major et le Général n'étaient intervenus eux-mêmes dans cette affaire.

Alors le Major et le Général, qui se sont exprimés avec moi en français, m'ont fait des menaces en me disant que si je ne délivrais pas les réfugiés, il pourrait arriver de grands malheurs; je n'ai pu que répondre à ces paroles qu'à la force je ne pouvais résister, mais que je devais protester contre la violabilité de ma maison qui représente l'honorable nation française.

M. le Consul Kotzebue, qui était parmi les autorités russes, n'a pas jugé à propos de trouver répréhensibles toutes ces choses arbitraires et quand j'ai voulu remettre ma protestation, il a dit que c'était inutile, et elle m'a été jetée.

Si le délégué de l'honorable République française doit sup-

porter de pareils affronts, j'attends, M. le Consul général, l'honneur de votre réponse, pour savoir à quoi m'en tenir à l'avenir, car ma femme a été malade de la peur.

No. 1.947. 1848 Sept. 16.

(Signé:) Calcagno, Délégué du Consulat de France à Fokchani.

Scrisoarea lui A. G. Golescu către Paul Bataillard.

No. 1.948. 1848 Sept. 16.

(Orig. Col. I. I. Brătianu.)

Mon cher ami,

J'ai chargé Lecca de vous envoyer la traduction de quelques passages des journaux valaques de Transylvanie que je viens de recevoir et qui donnent des détails édifiants sur le despotisme exercé par les Magyars en Transylvanie; autant du moins qu'on en peut parler sous le régime de la terreur, sous le règne de la loi martiale et en vue des mille potences qui couvrent le pays. On est allé jusqu'à répandre dans le pays des commissaires ayant pouvoir de vie et de mort. Il est bien entendu qu'on a dû pour cela enlever jusqu'aux haches aux communes suspectes de quelques velléités nationales!—Lisez la discussion de la loi sur l'instruction primaire, vous verrez comment les Magyars entendent le respect des nationalités et vous apprécierez cette loyale et fraternelle alliance que Vesheliny proposait avec tant d'emphase à la nation Valaque de Transylvanie et de Hongrie: „Avant trois ans il n'y aura plus d'instruction primaire qu'en magyar!..."

Lauriani, qui avait été arrêté par suite de nos lettres interceptées, vient d'être délivré par 10.000 Valaques sans armes (quelques-uns en avaient encore, c'étaient des garde-frontières). Il a fait serment de n'en travailler qu'avec plus de ferveur à la délivrance de l'oppression magyare. Quant à moi je suis voué à la mort par la jeunesse magyare. Il est bien entendu que je ne leur donnerai pas l'occasion d'un succès si facile et que je prendrai la peine de détourner mon voyage pour passer par Constantinople. Les prisons de Transylvanie gémissent de Valaques et la potence est la dernière raison des Magyars contre les plus hardis d'entre eux qui les détestent. Je ne sais vraiment quelle tournure prendront les affaires de ce côté, mais je sais comment se terminerait le différend magyaro-valaque, si les Valaques de Transylvanie pouvaient disposer de 10.000 fusils seulement.

Dans les Principautés, la question roumaine n'est pas plus

No. 1.948. 1848 Sept. 16.

claire: Vous aurez appris par les journaux le rappel de Suleiman Pacha, son désaveu, etc. La France pouvait nous sauver par un mot; elle ne l'a pas fait. Quand le Cabinet turc, poussé à bout, a enfin sondé le Général Aupick pour savoir si la Porte pouvait compter sur l'appui matériel de la République, en cas que la Russie lui déclarait la guerre, le Général, après avoir donné d'excellents conseils de résistance, a fini cependant par déclarer qu'il n'avait point d'instructions pour un cas de guerre! La sympathie du Général ne nous manque pas, mais que pouvait-il faire, quand il avait au devant de lui tant d'exemples de désaveu? Vous sentez que les Turcs ne pouvaient dès lors agir autrement qu'ils l'ont fait.

Ici on me nie que des ouvertures positives aient été faites de la part de la Turquie dans le sens d'une alliance contre la Russie, les Turcs nous affirment au contraire qu'elles ont été faites, qui croire donc? Il n'y a rien de menteur comme les gens faibles; peut-être les Turcs n'ont-ils pas osé s'avancer jusqu'à faire des ouvertures d'une telle gravité dans la crainte d'empirer leur situation, s'ils étaient refusés; peut-être, aussi le Cabinet français, pour cacher sa faiblesse n'avoue pas que des ouvertures de cette nature lui aient été faites, comptant bien que les Turcs n'iront pas le dénoncer pour se trahir eux-mêmes.

Je ne crois plus à rien, car je sens bien que ce n'est plus la diplomatie franche et honnête qu'on avait rêvé le 24 février, mais bien la diplomatie tortueuse et obscure de la tradition. Que le bon Dieu leur pardonne le mal qu'ils ont fait à tant de nationalités trompées par un manifeste sublime, mais qu'on n'a jamais eu l'intention de mettre à exécution! et que la France soit sauvée de la honte, qui retombera sur elle après tant de déceptions!

J'attends avec impatience le moment de partir, car je sens qu'il n'y a rien à attendre d'une république bourgeoise; j'ai peut-être tort de me laisser aller à un langage aussi dur pour votre chère France, mais croyez bien que c'est parce qu'elle m'est bien chère aussi, que je me permets une critique aussi dure. Je me considère, vous savez, comme un de ses enfants et c'est à ce titre que je souffre de son abaissement. Je sais que la France a aussi des intérêts matériels à sauver, mais je sais aussi qu'il n'y a point de vertu sans sacrifice: celui qui en veut la gloire en doit aussi vouloir les moyens. Si la France veut être glorieuse, si elle se déclare le champion de tous les droits, le protecteur de toutes les nations faibles, elle doit aussi en sup-

porter les charges, sans quoi c'est de la vertu à bon marché, comme tout le monde peut en faire. N'allez pas croire que j'ai jamais eu la prétention d'amener en notre faveur une intervention armée de la France, non, mais seulement une intervention diplomatique des négociations et, en cas de refus de la part des Puissances intéressées à l'écouter, une protestation qui puisse sauver au moins la question du droit; une déclaration de droits qui puisse réserver la question du fait pour le cas où le sort d'une guerre à venir mettrait la force du côté de la France et du droit. Ce n'est pas trop sans doute que de demander à la France d'être conséquente à son dernier manifeste, à sa foi politique, si foi il y a, car j'oublie que la bourgeoisie n'a point d'autre religion que celle des intérêts matériels.

No. 1.948. 1848 Sept. 16.

Dans cet état de choses la publicité est notre unique moyen de salut. Arrivez donc, mon cher, au plutôt avec la première partie de votre travail. Tirez en au moins 1.000 exemplaires, et venez encore une fois au plus tôt, car j'ai bien besoin de vous avant de retourner sur le champ de la lutte.

Adieu, votre ami,

A. G. Golesco.

Scrisoarea luĭ I. Maiorescu către A. G. Golescu

No. 1.949. 1848 Sept 16.

(Convorbirĭ Literare. 1898, pag. 160.)

Francfort.

Frate Golescule,

Scrisoarea ta de la 11 (23) am primit-o alaltă-seară. Erĭ nu ţĭ-am putut rĕspunde, pentru că am lucrat ca un boŭ, de am terminat adĭ-noapte memorandul, pe care mâne îl supuiŭ Ministeruluĭ. Eĭ nu vor să trateze cu mine într'o causă aşà importantă numaĭ prin graiŭ, eĭ cer document, şi fiind-că numaĭ după broşura ta nu se dumiresc bine asupra existenţiĭ popoluluĭ român, eŭ am lucrat acest memorial, dar în limba germană. Îndată ce voiŭ rĕsuflà, ţi l voiŭ traduce în românesce şi ţi-l voiŭ trimite. După ce arăt că, cu toată revoluţiunea şi simpatiile, nicĭ un stat nu ajută pe Turcia, apoĭ mĕ reped asupra istorieĭ Românilor, şi mĕ întind maĭ mult asupra istorieĭ protectoratuluĭ, provocând şi alăturând broşura ta, în care toate sînt bune, afară numaĭ că erà bine să puĭ pe capitulaţiune numirea şi datul turcesc, aceea ce voiŭ face eŭ, când voiŭ tipări acest memorial. După aceea, mĕ scobor

No. 1.949
1848
Sept. 16.

la cele din urmă evenimente și arăt ce interes mare are Germania a intervenì. Cer dar două: 1) grabnica intervenire din partea Puterii centrale în causa noastră; 2) băgarea causeĭ Românilor în împăciuirea Italieĭ, pe basele următoare: Bucovina, Moldova, România și Transilvania să se unească într'un singur regat, România; să se denumească un Prinț austriac, să steà regatul subt protecțiunea Germanieĭ. Arăt cât de ușor se poate face aceasta și ce foloase marĭ pentru toată Europa, pentru cestiunea orientală și pentru Germania, în specie. În memoriŭ îmĭ daŭ caracterul oficial și dic că sînt organul nu numaĭ al Guvernuluĭ meŭ, ci al tot popoluluĭ Român. În locul Secuilor pe carĭ Maghiariĭ îĭ cheamă în Ungaria, să se deà voie Românilor din Banat și Ungaria a se strămutà în Ardeal și Principate, etc. Din gură le-a plăcut și la ministri și la deputațĭ; să vedem acum ce vor face cu scrisul. De aicĭ atârnă șederea mea în Francfort.

Scrisorile? Eŭ sciŭ că de la tine aŭ venit 3 scrisorĭ la Sibiiŭ. Una pare-mi-se că a sosit în Bucurescĭ, când eram eŭ acolo, două le-am cetit la Laurianu, când eram pornit spre Francfort. Dar tu vorbescĭ în toate despre aceeașĭ materie, pe cât îmĭ aduc eŭ aminte. Cea din urmă a ta scrisoare tratà despre arme, despre unirea Românilor cu Croațiĭ, etc. Erà lungă. Astă scrisoare se aflà la Laurianu în buzunar, când l-a prins, dar a avut răgaz de a mĭ-o da pe la spate, și eŭ peste o oră am și trimis-o la Bucurescĭ, cu scirea despre Laurianu. Scrisoarea am dus-o conductoruluĭ de la carul-iute, nu aceluia cu care erà să plece Laurianu, ci altuia chiar din Brașov, văr cu nevastă-mea. El după ce a ajuns în Brașov, a plecat tot ca conductor cu carul-iute la Bucurescĭ, și a dat scrisoarea la Gubern, precum îmĭ scrie frate-meŭ. Eŭ cred că asta a fost scrisoarea ta din urmă, — mi se pare cu data 10 August. Așà dar, care scrisoare s'a prins? Mi se pare că cea mijlocie, nu că adresa n'a fost bine dată, ci trebue să se fi găsit orĭ la Laurianu în ladă orĭ la Bălășescu în casă, după ce a prins pe Laurianu: căcĭ de ar fi avut eĭ scrisoarea maĭ nainte în mână, m'ar fi prins și pe mine acolo. Dar copia de pe scrisoare s'a trimis cu ștafeta după mine la Pesta. Unguriĭ nu mĭ-aŭ cetit toată scrisoarea; dar mĭ-aŭ spus de arme, de Murgu, de Ielacicĭ. Asta să nu te sperie, căcĭ eŭ sciŭ că tu aĭ scris de arme în câte treĭ scrisorĭ, cel puțin în două scrisorĭ am cetit eŭ despre arme. De cum-và va fi venit vre-o scrisoare după plecarea mea din Sibiiŭ, prin urmare după prinderea luĭ Laurianu, poate

să se fi prins aceasta, fără să fie d. Popovicĭ culpabil, căcĭ el va fi dus scrisoarea la casarmă și acolo va fi pus mâna ofițeriĭ pe ea. Adresa a fost sigură.

No. 1.949. 1848 Sept. 16.

Ceea ce-țĭ scrie Ursianu despre Orlat și despre Româniĭ sculațĭ pentru Laurianu, scie chiar de la mine: pentru că am întâlnit pe aceștĭ românĭ noaptea, la o poștă de la Sibiiŭ, ținênd drumul ocupat, ca nu cum-và să ducă pe Laurianu la Cluj, și a doua ḑi erà să meargă la Sibiiŭ să-l scape. Dar apoĭ în Pesta spuneà advocatul Dunca că ar fi avut scrisoare cu treĭ ḑile după plecarea mea din Sibiiŭ, și nu se scià de sculàrea Românilor. Orĭ că a mințit, orĭ că grănițariĭ nu s'aŭ dus atuncĭ îndată, ci s'aŭ consultat și s'aŭ adunat maĭ mulțĭ. Despre adunarea de la Orlat tot eŭ ĭ-am spus că erà să se țină în ḑiua de Sf. Marie, în 15 August al nostru, când eŭ eram în Pesta. Tocmaĭ adunarea aceasta, fiind-că erà să se facă maĭ înainte, ne-a ținut pe noĭ, pe mine și Laurianu în Sibiiŭ. Pe urmă vĕḑênd că rĕmâne pe Sfîntă Mărie, Laurianu erà să plece la Bucurescĭ ca să se întoarcă cu misiune spe Viena și în treacĕt să se afle și la Orlat.

Nu sciŭ nimic de Toma Constantin să fi venit la Murgu; nu-mĭ aduc aminte nicĭ de Ursu să-mĭ fi spus ce-và despre aceasta. Nu e rea ideia; dar comerciul pe Dunăre e oprit numaĭ în Ungaria, nu și la noĭ. Cel puțin eŭ nu sciŭ despre aceasta, dar tot se puteà interpelà.

Eŭ o să spuiŭ ministeruluĭ de aicĭ, că Bastide a scris luĭ Opicq să ne ajute ca să le deștept ambițiunea; tu spune luĭ Bastide, că Ministerul de aicĭ a luat în consiliŭ propunerea mea de a băgà causa regatuluĭ Românieĭ în împăciuirea Italieĭ. Francesilor, carĭ lucrează în treaba aceasta, le vine și maĭ bine.

Veĭ fi primit scrisoarea mea, în care erà și a frate-meŭ, și veĭ fi vĕḑut cum aŭ scăpat Româniĭ pe Laurianu.

Maĭ scrie-mĭ și tu, nu fiĭ leneș.

Și mie mĭ-e frică, că ceĭ din Bucurescĭ nu se vor purtà înțelepțesce, căcĭ îșĭ perd cumpĕtul și nu poate domnì nimenĭ din eĭ peste spirite. Eliad are popularitate, dar e debil de gură. Nu sciŭ să se fi trimis cine-và la Londra, apoĭ noĭ de pe aicĭ scriem în deșert; eĭ nu se mișcă. De aveam eŭ banĭ cu mine, mi-ĭ confiscaŭ Unguriĭ: căcĭ și așà voiaŭ să-mĭ ieà ce aveam de drum. Dar Muscaliĭ nu pândesc în Marea Neagră?

Salutare, frăție.

I. Maiorescu.

No. 1.950.
1848
Sept. 16.

Corespondență din Bucurescĭ către „Gazeta de Transilvania". No. 76. 1848. 16. IX.

Țeara-Românească. Bucurescĭ. Scire sângeroasă.

Fuad Ffendi aduse trupele turcescĭ în lagăr aproape de Bucurescĭ, la Cotrocenĭ; o deputație de 120 inșĭ merse la dînsul. Fuad citì un ferman și sili pe deputațĭ a subscrie Regulamentul. Mitropolitul îl subscrise, alțiĭ din oameniĭ Constituțieĭ nicĭ decum. Ca 2.000 Turcĭ pedestri și 1.000 călărĭ îșĭ făcură loc printre miile de popor, în capitală spre casarmă. Acolo eraŭ numaĭ 80 soldațĭ românĭ carĭ, neavênd poruncă a lăsà în lăuntru pe Turcĭ, se împrotivіră cu arme, pușcând maĭ mulțĭ din Turcĭ și chiar pe comandantul; Turciĭ însă cu tunurile învinseră, vre-o 50 soldațĭ și mulțĭ pompierĭ rĕmaseră morțĭ, din Turcĭ vre-o 40. Locotenența și toată cea-laltă miliție română apucase a se depărtà.

No. 1.951.
1848
Sept. 17.

Petițiunea Românilor către Sultan.

(Ghica I., Amintirĭ, pag. 55.)

„Sire,

„Les vassaux toujours fidèles de Votre Majesté Impériale habitants de la ville de Bucarest et de la Valachie tout entière Vous adjurent au nom de l'humanité, au nom de Dieu, qui est le même pour tous, de mettre un terme aux scènes horribles qui ensanglantent le pays depuis trois jours.

„Votre Commissaire Fuad Effendi est venu accompagné de notre ennemi mortel et le Vôtre, Sire, le général Duhamel. Il nous a dit que tel était le bon plaisir de Votre Majesté, que le détestable Règlement organique fut rétabli, contrairement aux assurances qui nous avaient été données par son prédécesseur Suleyman Pacha. Bien qu'ayant peine à croire à une pareille injonction, nous eussions trouvé, sans doute, la force de nous y soumettre; mais on ne nous en a pas laissé le temps. Nous avons été trahis, égorgés par celui-là même en qui nous avions mis notre confiance. On nous dit: envoyez une députation dans le camp pour entendre les volontés du Sultan. Nos députés partent et on les retient prisonniers et le général Duhamel les menace de les envoyer en

Sibérie. On dit à notre gouvernement: calmez les populations effrayées, empêchez toute manifestation qui pourrait être mal interprétée, ayez confiance, nous sommes vos amis. Et voilà que l'armée impériale entre dans notre ville en ennemie, massacre nos soldats, se répand dans les rues, pille nos maisons et outrage nos femmes et nos filles, nous tuant et nous blessant nous-mêmes, quand nous refusons de nous laisser voler. Qu'avons nous fait? quel est notre crime? Est-ce que notre ville a été prise d'assaut? Pour quoi a-t-on dispersé et foulé aux pieds des chevaux les prêtres de nos villages qui s'étaient portés lundi au devant des troupes impériales avec la croix qui est le signe de notre religion et le symbole de la paix?

No. 1951. 1848 Sept. 17.

Et comme si ce n'était pas assez de ces maux, on nous annonce que les Russes seront ici dans trois jours pour achever l'œuvre de destruction.

Sire, celui qui a fait ou souffert toutes ces choses a dit qu'il venait en Votre nom, mais nous ne le croyons pas. Comment Votre Majesté, qui est le père de ses peuples, aurait-elle pu commander d'égorger des paisibles habitants, des femmes, des enfants, des vieillards?

Voilà pourquoi nous en appelons à Vous-même, Sire, et nous nous plaçons sous Votre sauvegarde personnelle, Vous priant de ne pas reduire des hommes qui se sont montrés jusqu'au bout les fidèles vassaux de Votre Majesté à ne prendre plus conseil que de leur désespoir.

(Signés:) D. Bratiano, Balcesco, Cretzulesco, Rosetti, Boeresco, Nazlim, Manole et 2.000 autres signatures.

Publicaţiunea No. 15 a Căimăcămieĭ Ţěriĭ-Românescĭ.

No. 1.952. 1848 Sept. 17.

(Buletinul ofiţial al Prinţipatuluĭ Ţěriĭ-Românescĭ. No. 44, 1848. 1. X.)

Proclamaţie.

Se face în de obşte cunoscut că toţĭ dd. ofiţerĭ aĭ oştiriĭ românescĭ să pórte îmbrăcămintea, semnele gradurilor şi săbiile, ca şi maĭ nainte. Tóte cinurile de jos carĭ sunt rĕspândite să se înfăţişeze la Dejurstva Oştiriĭ, unde vor aduce amuniţia de răsboiŭ şi armele ce le vor fi avênd, şi de acolo vor primì poruncile cuvenite. Asemenea şi toţĭ particulariĭ la carĭ se vor aflà orĭ-ce obiecte saŭ arme de ale oştiriĭ să le ducă fără de nicĭ o sfiélă la De-

No. 1.952
1848
Sept. 17.

jurstvă, ca nu la urmă să-şĭ tragă asupră-le rĕspunderea tăinuiriĭ lor. Pentru acésta s'aŭ dat poruncă şi oştirilor împĕrătescĭ ca să se conformeze cu înţelesuĭ acesteĭ proclamaţiĭ. Tóte gradurile oştiriĭ românescĭ fără osebire vor păzì linişteа şi buna cuviinţă ce se cere de la ostaşiĭ regulaţĭ, ferindu-se de orĭ-ce abatere care ar puté trage asupră-le rĕspunderea cea maĭ straşnică.

Caimacamul, Constantin Cantacuzino.

No. 15.

No. 1.953.
1848
Sept. 17.

Adresa Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Sfatul orăşănesc al Capitaleĭ

(Copie. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Domnule President al Sfatuluĭ orăşenesc,

Fiind trebuinţă de a se întîmpinà amănuntele cheltuelĭ atât la palatul unde locuesce Ex. Sa Fuad Efendi, cât şi la palatul de şedere al Exelenţieĭ Sale Omer Paşa, precum paturĭ, aşternuturĭ, bucătar şi alte asemenea obiecte, dumnea-ta veĭ orânduì pe unul din mădulariĭ aceluĭ Sfat cu speciala îndatorire ca să le îngrijéscă, saŭ prin cumpĕrătóre, orĭ prin închiriere, cheltuind din sumele ce va avé Sfatul disponibile în cassa sa şi, alcătuind o osebită socotélă, o va îndreptà către Ministerul din Năuntru cu cerere de a întórce baniĭ în cassa municipală spre acoperirea banilor cheltuiţĭ.

(Iscălit:) Caimacamul, C. Cantacuzino.
Întocmaĭ copie, Stratilat.

No. 1.954.
1848
Sept. 17.

Publicaţiunea No. 45 a Departamentuluĭ trebílor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Buletin oficial al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ. No. 42. 1848. 25. IX.)

Departamentul din Năuntru.

Pentru îndestularea oştirilor rusescĭ ce într'aceste dile se adastă a sosì în Bucurescĭ, trebuinţă fiind a se cumpĕrà producturile şi furagiul jos însemnate:

6.648 certferte făină de secară saŭ de grâŭ, fie-care certfertă de 96 oca;

8.726 certferte de ovĕz saŭ orz, fie-care certfertă de ovĕz va fi de opt certferice, iar certferta de orz de şease certferice.

78.878 pudurĭ fân pe socoteala a 50 pudurĭ într'un car de măsură.

4.125 vedre rachiŭ.
4.056 vedre oțet.
345 stânjinĭ cubicĭ lemne de foc.

No. 1.954. 1848 Sept. 17.

Care toate acestea aŭ a se predà la magasiile de aicĭ.

Pentru care s'a hotărît a se face lițitație la 25, 27 și 28 ale curgĕtoruluĭ; doritoriĭ de a se însărcinà cu predarea acestor producte în total saŭ în cătățimĭ maĭ micĭ să se arate la Departament în aceste hotărîte ḑile spre a intrà în târguire, tot odată se va face tutulor cunoscut că câțĭ nu vor avé mijloace ca să-șĭ transporteze aceste producte aicĭ, li se va da trebuinciosul ajutor și numĕr de care de către stăpânire.

Șeful Departamentuluĭ, I. Filipescu.

No. 45.

Ordinul No. 54 al Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Româneseĭ către oștire.

No. 1.955. 1848 Sept. 17.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 51/175. Ostășescĭ.)

Căimăcămia Țĕriĭ-Româneseĭ.

Către oștire.

Vĕḑêndu-se că oștirea acum se află fără șef de căpetenie, și pentru că preschimbările făcute într'însa de către căpeteniile revoluționare nu pot fi recunoscute; d-l Polcovnic Garbaski să se socotească acum iarășĭ în slujbă și în ființă aicĭ. Cáimăcămia, după trebuință, orânduesce pe d-sa vremelnicesce cu comănduirea oștiriĭ, carele după primirea acesteia va și intrà îndată în lucrare, dând oștirea ascultare poruncilor sale.

Caimacam, Const. Cantacuzino.

No. 54.
Bucurescĭ.

Ordinul No. 2.781 al Dejurstveĭ oștiriĭ Țĕriĭ-Româneseĭ către Praporcicul Mareș.

No. 1.956. 1848 Sept. 17.

(Conc. Arch. St. Dos. No. 89/98. Ostășescĭ.)

No. 2.781. D. Praporcic Mareș.

Se poruncesce d-le ca să primescĭ asupră-țĭ îngrijirea asupra tutulor cinurilor de jos, carĭ aŭ fost rĕspândițĭ, pentru care înțe-

No. 1.956. 1848 Sept. 17.

legêndu-vĕ cu secsia I-ĭ a Dejurstveĭ, vețĭ formà catastișe și primind biletурile lor de slobodenie, ĭĭ vețĭ slobodì spre a merge pe la casele lor, poruncindu-le a umblà liniștițĭ și cu bună cuviință, spre a nu trage asupră pedeapsă pentru nepăzirea buneĭ orânduelĭ. Toată amuniția de răsboiŭ și armătura se va primì de către d-ta, pentru care vețĭ face osebit catastih. Îndestularea să li se sloboadă de către d-v. de la 14 ale curgĕtoareĭ lunĭ și până la ajungerea la casele lor, socotindu-li-se câte parale douĕ-deci pe di, pentru care vețĭ primì de la Dejurstvă un acont cuviincios.

No. 1.957. 1848 Sept. 17.

Publicațiunea No. 9.823 a Poliției Capitaleĭ.

(Foae vol. Acad.)

Poliția Capitaleĭ Bucurescĭ.

Asemĕnat cu porunca primită de la cinstita Căimăcămie subt No. 221, Poliția obștesce spre sciința de obște că toate cinurile de jos ale oștiriĭ românescĭ, carĭ se află rĕspândite prin Capitală, să se adune cu toată amuniția lor la Dejurstvă ; și că orĭ-ce arme și amuniție ostășească se va fi aflând pe la particularĭ, sînt poftițĭ uniĭ ca aceia ca pe toate să le predeà în primirea Dejurstveĭ.

Șeful Poliției, Voinescu.

No. 9.823.

No. 1.958. 1848 Sept. 17.

Adresa No. 3.561 a Sfatuluĭ orășenesc al Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Sfatul orășenesc din Bucurescĭ.

Grabnicele trebuințe cerênd a se îngrijì pentru toate trebuincioasele la conacul Exelențeĭ Sale Foat Efendi, Sfatul, după grainica poruncă ce a primit de la d. Caimacamul, a și însărcinat îndată pe d. Hilel Manoah, mădularul sĕŭ, ca să înlesnéscă toate cererile ce i se vor face, și să arate Sfatuluĭ listă de cheltuelile ce va urmà, ca să se pue la cale slobodirea banilor. Acum însă, ivindu-se cererĭ din partea oamenilor Ex. Sale Omer Pașa, a li se da obiectele trebuincioase pe fie-care di, precum: unt-de-lemn pentru

lămpĭ, luminărĭ de spermanțet și de seŭ, și alte mărunțișurĭ, Sfatul roagă pe cinstitul Departament să binevoească a-ĭ da deslegare cât se va puté maĭ fără zăbavă pentru amândouĕ aceste împrejurărĭ, ca să-șĭ poată avé și el temeinica lucrare.

No. 1.958.
1848
Sept. 17.

President, D. Polizo, Gheorghios I. Pashali, Stefanachi Teodosiu.
S., V. Nicolianu.

No. 3.561.

(Resoluție :) Să se deâ în cunoscința Căimăcămieĭ, rugând-o să binevoească a da Departamentuluĭ deslegare. de se cuvine a se da la locuințele acestor persoane nisce asemenea obiecte, și altele ce se vor cere pentru odihna și mulțumirea Exelențieĭ lor, și din ce sumă de banĭ să le întîmpine cumpĕrătoarea lor.

Adresa cetățenilor și supușilor francesĭ din Bucurescĭ către Președintele Guvernuluĭ frances.

No. 1.959.
1848
Sept. 17.

(Orig. Col. Ecat. A. G. Golescu.)

Citoyen Président,

Comme Français, au nom des droits collectifs de l'humanité et de la dignité de notre patrie, comme habitants d'un pays où nos droits comme nos intérêts sont privés désormais de toute garantie, nous vous dénonçons les actes odieux dont la capitale de la Valachie vient d'être le théâtre.

Lundi, 25 septembre, les troupes ottomanes qui campaient depuis plusieurs jours sous les murs de Bucharest, sans avoir fait connaître officiellement leurs intentions, mais en protestant devant les consuls des puissances étrangères de leurs dispositions amicales, sont entrées dans la ville au pas de charge, la baïonnette au bout des fusils, la mèche des canons allumée, après avoir taillé à coups de sabre et foulé aux pieds de leurs chevaux des groupes de paysans sans armes qui s'étaient portés à la rencontre du Commissaire impérial Fuad Effendi, précédés des prêtres des villages avec la croix et la bannière — cela, sans sommations ni déclarations préalables,—le matin, sur la demande du Commissaire impérial, l'autorité locale avait pris les mesures nécessaires pour prévenir toute manifestation hostile de la part des habitants. Une députation, composée de boyards et des principaux notables, avait été invitée à se rendre au camp pour entendre lecture du firman impérial. Cette députation fut mise et demeure encore en état d'arrestation, à l'exception des boyards qui ont été relâchés le lendemain.

No. 1.959.
1848
Sept. 17.

Cependant, les troupes, formant divers détachements, avaient reçu l'ordre d'occuper les casernes et les principaux établissements de la ville.

Un de ces détachements, sous les ordres de Kérim Pacha, se présente devant la caserne du 2-ème régiment gardée par environ 300 hommes sans munitions de guerre, et sur le refus du commandant de livrer la caserne sans l'ordre de l'autorité compétente, la caserne est emportée de vive force, tandis qu'une compagnie entière de pompiers est mitraillée à bout portant. Quelques hommes restèrent debout, à qui on promit la vie sauve et qui furent fusillés par derrière, tandis qu'ils regagnaient la ville.

Le même jour, presqu'à la même heure, les deux compagnies formant la garnison de Giurgévo étaient massacrées par l'arrière-garde turque et le préfet du district jeté en prison.

Le soir Bucharest, du moins dans les quartiers isolés ou voisins des postes occupés par les Turcs, offrait l'aspect d'une ville prise d'assaut.

Alors seulement on notifia aux consuls et ministres résidents le renversement de la Lieutenance princière, officiellement, reconnue un mois auparavant par le Plénipotentiaire de la Sublime Porte Suleyman Pacha et la nomination d'un Caïmacam Mr. Const. Cantacuzène, sous la haute surveillance de Fuad Effendi et du Général Duhamel.

Le même arrêté déclarait la ville de Bucharest occupée militairement sous le commandement d'Omer Pacha.

Les scènes de violence et de pillage du 25 se répétèrent les jours suivants, et cela malgré les assurances formelles données aux consuls par Fuad Effendi; pas une minute, pas un instant de la journée qui ne soit marqué par un nouvel attentat. Les indigènes ne sont pas les seules victimes de ces actes odieux; ils atteignent aussi les résidants étrangers que leurs consuls sont impuissants à protéger. Ainsi un Français a vu son domicile violé; tout ce qu'il possédait lui a été enlevé, jusqu'aux vêtements qu'il portait; lui et sa femme ont été indignement maltraités. Procès-verbal de ce fait a été dressé par le Consulat de France et transmis à la Légation de Constantinople.

Ceci se passe en plein jour, en pleine rue et sans qu'aucune mesure sérieuse ait été encore prise par l'autorité militaire pour prévenir le retour de pareils actes.

De plus, l'ordre a été donné aux troupes russes qui sont en

Moldavie de hâter leur marche sur Bucharest; leur avant-garde est attendue ici samedi soir et sans doute leur arrivée serait le signal de nouveaux malheurs.

No. 1.959.
1848
Sept. 17.

Dans de telles conjonctures, l'absence du Consul général de la République Française à Bucharest est un fait doublement regrettable et pour la nation toute entière, qu'elle prive de l'initiative qu'il lui conviendrait de prendre en de pareilles circonstances, et pour les résidants français à Bucharest, qu'elle livre presque sans garantie à tous les excès inséparables d'une occupation militaire.

En portant ces faits à votre connaissance, citoyen Président, en priant le gouvernement français de pourvoir d'urgence à la sûreté de ses nationaux en Valachie, nous n'agissons pas uniquement dans des vues personnelles, nous remplissons aussi et avant tout un devoir d'humanité envers le pays, dont nous sommes les hôtes, un devoir patriotique envers la France, dont le silence en présence de pareils actes pourrait être considéré comme un aveu de complicité.

Pour les citoyens et protégés français résidant à Bucharest:
A. Ubicini, I. Marsillon, Em. H. de la Grange, Guilbert, D. Ion, T. Théot.
Bucharest.

Adresa No. 36 a Cârmuiriĭ de Slam-Râmnic către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

No. 1.960.
1848
Sept. 17.

Către Departamentul din Năuntru.

Cârmuirea județuluĭ Slam-Râmnic.

Cu prilejul intrăriĭ în acest Prințipat a oștirilor împĕrătescĭ, Miercurĭ la 15 a următoareĭ lunĭ, liniștea s'a restatornicit în cuprinsul acestuĭ oraș, fără a se ivì din partea cuĭ-vașĭ cea maĭ mică tulburare. După care cel până atuncĭ administratorul al județuluĭ, un sub-administrator al plășiĭ orașuluĭ și presidentul Magistratuluĭ, ce aŭ fost foncsionerĭ aĭ căḑutuluĭ nepravilnic guvern și încă câte-và înclinate fețe, prinḑêndu-se rândurĭ, rândurĭ de către oștirea rusească, s'aŭ și pus subt arest din porunca Exelențeĭ Sale Corposuluĭ-General Lüders; însă fiind-că atât aicĭ în oraș, cât și prin cele-lalte părțĭ ale județuluĭ, se maĭ găsesc uniĭ subt bănuelĭ de partisanĭ aĭ trecutuluĭ Guvern constituțional, cârmuirea, după a eĭ

No. 1.960. 1848 Sept. 17.

datorie, supune prin aceasta la cunoscința cinstitului Departament și se roagă plecat a i se da deslegare de trebue să se prindă și aceștia, și ce urmare să se facă apoĭ cu dînșiĭ.

Cârmuitorul județuluĭ, A. Borănescu.

No. 36.
Secția I-ĭ.

No. 1.961. 1848 Sept. 17.

Corespondență din Câmpul luĭ Traian către „Foaia pentru Minte, etc." No. 39, 1848, 27. IX.

Din Câmpul luĭ Traian.

Domnule Redactor,

Cititoriĭ foilor dumi-tale cunosc din No. 76 și 77, în principal, catastrofa întîmplată la 14 Septemvrie în Bucurescĭ. Cel ce a urmărit de la început tot cursul revoluțieĭ din România vede cum s'aŭ rĕsplătit de către reacționarĭ principiile de dreptate și frăție pe carĭ le-aŭ prochemat constituționaliĭ și le-aŭ păzit neviolate până în fine în timp de treĭ lunĭ, și până unde Înalta Poartă a sciut să prețuească atâtea orĭ repetatele dovedĭ de loialitate, de credință și supunere a Românilor—jaf, măcel, o lașă vîndare! Așà aŭ înțeles uniĭ frăția și alțiĭ loialitatea!!

Destul că după ce prin forța baionetelor s'a impus capitaleĭ o caimacamie, compusă din Cantacuzin și Omer Pașa la vedere, și în adevĕr dirigiată de cunoscutul Duhamel, în locul legitimuluĭ guvern ales din popol de către popol, recunoscut de Suleiman Pașa în numele Suzeranuluĭ nostru și salutat de representanțiĭ Curților europene, această căimăcămie, impusă dic, adresă d-luĭ Căpitan general al trupelor neregulate și Inspector al Guardiilor naționale o invitație ca d-l Magheru să se întoarcă la ale sale și să deà drumul trupelor adunate lângă sine, făgăduindu-ĭ o completă amnestie și uitare ale celor trecute, de va fi următor invitațieĭ, și puindu-l sub grea rĕspundere, de va căutà a face din contră. D. Magheru demn de încrederea ce Româniĭ de la început aŭ pus în curagiul și patriotismul dumnea-luĭ, dete d-luĭ Cantacuzin alăturatul protest.

Din protest vedĭ, Domnule Redactor, că d. Magheru e hotărît (și de la d-luĭ nu puteam sperà din contră) ca maĭ bine să moară cu toțĭ Româniĭ ceĭ bunĭ liber și credincios jurămîntuluĭ decât printr'o amnestie rușinoasă să se facă sperjur, vîndător de patrie, numaĭ ca să poată trăì într'o țeară recădută în sclavie.

În spiritul acesteĭ hotărîrĭ, dumnea-luĭ făcù a se reînoì jurămîntul în adunărĭ monstruoase în toate județele dincoacĭ de Olt, scoase un apel general către toțĭ Româniĭ și altul către trupe, protestă cu energie la În. Poartă, în scurt, luă toate măsurile ca să apere sfînta causă a creștineĭ constituțiĭ până la moarte. Dușmanul e mare, lupta inegală; greutățile multe, însă causa e sfîntă, e dreaptă; și când vede cine-và pe acest bărbat cum la înmulțirea greutăților de tot felul i se îndoesce curagiul, și cel maĭ puțin credincios se umple de speranță că Dumnedeŭ nu ne va părăsì până în sfârșit!

No. 1.961. 1848 Sept. 17.

P. S. Află că cetățeniĭ Districtuluĭ Argeș într'o unire sculându-se aŭ gonit pe cârmuitorul care, trimis de căimăcămia actuală, venise să cârmuească după anatemisatul Regulament. Ăștia sînt creștinĭ. Eĭ sciŭ, înțeleg ce va să dică afurisit, anatemisat, scos din biserică, lepĕdat ca un lepros din adunarea creștinilor, cum am dice: hors lois! [1])

Depeșa luĭ Hory, Consulul Franceĭ la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

No. 1.962. 1848 Sept. 17.

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur le Ministre,

Conformément aux instructions contenues dans une dépêche de M. le Général Aupick, en date du 18 de ce mois, qui ne m'est parvenue que le 25, je me suis rendu aussitôt auprès de la Lieutenance Princière pour lui renouveler mes instances dans le but de ne point compromettre l'avenir de ces pays par des propositions imprudentes ou par un appel à la violence. J'ai trouvé tous les membres du Gouvernement réunis, et attendant avec la plus vive impatience des nouvelles de la députation qui s'était rendue, quelques heures auparavant, au camp du Commissaire

[1]) Tocmaĭ acum primim scire nouă de la Bucurescĭ, că Omer Pașa protestă din noŭ asupra intrăriĭ Rușilor în capitală, căcĭ altmintrelea el va părăsi capitala îndată, că Fuad Efendi face baricade și îndreaptă gura tunurilor către oraș, avênd frică de orășenĭ, căcĭ aceștĭ nicĭ vreaŭ a deschide piața, nicĭ a subscrie Regulamentul.

Românĭ, maĭ ertațĭ odată Turcilor, numaĭ odată maĭ întindeți-le mâna, însă fără a primì Regulamentul. Facețĭ să se încaiere eĭ amândoĭ, fițĭ maĭ bunĭ politicĭ. (Nota Redacțieĭ.)

No. 1.962. 1848 Sept. 17

turc, et sur le compte de laquelle il circulait déjà des bruits inquiétants. Ils m'ont assuré, que pour éviter tout conflit avec l'armée turque campée sous les murs de la capitale, ils avaient, depuis quelques jours déjà, envoyé dans les montagnes les régiments de cavalerie et d'infanterie en garnison à Bucharest, ainsi que la batterie d'artillerie; qu'au surplus aucun des nombreux paysans, accourus à la capitale, n'était armé.

Quelle ne fut pas la surprise du Gouvernement et la mienne, lorsque pendant notre entretien, on vint, en toute hâte, annoncer que la députation avait été cernée, ainsi que les paysans qui étaient allés au devant de Fuad Effendi, pour leur couper toute communication avec la ville; qu'une partie de l'armée turque, sous le commandement de Kérim Pacha, marchait au pas de charge sur la ville, et que des combats partiels étaient déja engagés.

Je me rendis aussitôt à l'hôtel du Consulat général, qui ne tarda pas à être encombré par des personnes qui venaient y chercher un refuge assuré. Peu d'instants après on entendit de nombreuses décharges et gronder le canon.

Vous connaissez, Monsieur le Ministre, la suite de ce déplorable conflit. Il ne me reste qu'à compléter le récit de ma précédente dépêche par quelques détails qui me sont parvenus depuis et que j'ai tout lieu de croire dignes de foi.

Il paraît certain que la majeure partie de la députation des boyards et notables, confiante dans les intentions bienveillantes de la Porte s'est récriée après avoir entendu le contenu du firman, qui rétablit l'ancien état de choses avec ses abus et ses exactions; que l'effervescence a été telle que Fuad Effendi a dû se retirer en invitant le petit nombre de ceux qui adhéraient aux ordres de la Porte à le suivre; et que le Commisaire turc aurait cédé à l'injonction du Général Duhamel, en ordonnant aux troupes de marcher à l'instant même sur la ville, ordre qui a été exécuté aussitôt.

Il paraît également hors de doute que les deux compagnies d'infanterie, qui ne s'élevaient, y compris le corps des pompiers, qu'à 556 hommes, loin d'avoir pris une attitude menaçante à l'approche des troupes turques, leur ont rendu les honneurs militaires; que les fusils de la milice valaque n'étaient point chargés; que la compagnie d'infanterie qui a mis bas les armes, après avoir reçu l'assurance qu'elle aurait la vie sauve, a été mitraillée au moment où elle se retirait; que des actes semblables de cruauté ont été

commis sur des groupes d'hommes sans armes et inoffensifs; et qu'enfin ce n'est qu'après avoir été témoin de ces meurtres, que le corps des pompiers poussé au désespoir a fait une résistance opiniâtre et courageuse, qui a entraîné sa destruction presque totale.

L'évaluation faite après les premiers moments du combat et donnée par ma dernière dépêche est bien au dessous de la réalité de part et d'autre· on assure que les Turcs ont perdu jusqu'à 57 hommes et les Valaques 150 environ.

La faible partie des boyards, partisans de l'ancien système, a été renvoyée sous escorte à la Métropole, dans la nuit du 25 au 26, où quelques uns d'entre eux ont signé une adresse de remerciements aux Commissaires turc et russe pour leur conduite pendant cette triste journée! Le reste de la députation a été renfermé dans la cour du couvent de Cotrotchéni. Ce n'est que le lendemain, mardi soir, que sur une démarche collective des agents étrangers auprès de Fuad Effendi, qu'ils ont été rendus à la liberté, à l'exception toutefois d'une vingtaine de personnes, désignées à l'avance comme les partisans les plus dévoués de la Constitution libérale. Il vient d'être statué sur le sort de ces derniers: les principaux chefs devront quitter prochainement le pays; à l'égard des autres, cette disposition est facultative.

Un ordre du jour du commandant général de la ville, Omer Pacha, en date du 25, invite les habitants à vaquer à leurs affaires; à éviter tout rassemblement et à rentrer à huit heures du soir. Deux lanciers turcs ont été mis à la disposition de chacun des consuls étrangers pour leur servir de sauvegarde dans les cas fréquents où les circonstances actuelles les mettent de parcourir la ville après l'heure fixée ci-dessus.

Le bruit ayant circulé sur un rassemblement nombreux de paysans armés et de dorobantz (gendarmes) dans la petite Valachie sous le commandement de M. Maguérou, ancien chef de pandours, renommé par l'énergie de son caractère, Omer Pacha vient d'inviter ce dernier par une lettre, en date d'hier, à dissoudre ces rassemblements, et à passer lui-même la frontière, faute de quoi il serait obligé de faire marcher contre lui une partie des troupes de réserve cantonnées sur la rive droite du Danube.

D'autres bruits plus inquiétants, annoncent la prochaine arrivée ici, d'une armée russe, venant directement de la Bessarabie. L'avant-garde (un régiment de Cosaques) est, en effet, déjà arrivée

No. 1.962. 1848 Sept. 17.

à Fokchani. On ignore encore la force de cette armée d'occupation. L'ordre a été donné de faire des approvisionnements de foin et d'orge. Par le prochain courrier, je serai en mesure, Monsieur le Ministre, de vous donner des renseignements plus positifs à l'égard de cette importante question.

J'ai l'honneur de vous adresser ci-joint neuf pièces, dont les quatre premières sont relatives à la scène de pillage qui a eu lieu au domicile des époux Bourlé, dans la soirée du 25, et que je n'ai pu, faute de temps, annexer à ma dépêche précédente, savoir:

No. 1. Une requête des notables français, demandant au Consulat général de la République des garanties contre les actes de barbarie des soldats turcs.

No. 2. La note que j'ai adressée à S. Ex. Fuad Effendi, pour lui demander de prendre des mesures énergiques, afin d'empêcher le retour de ces actes déplorables.

No. 3- La réponse de Fuad Effendi à ma note.

No. 4. Le procès-verbal constatant les pertes et les dégâts occasionnés à M. Bourlé.

No. 5. Une protestation du Secrétaire d'Etat contre les actes de Fuad Effendi.

No. 6. Une autre protestation de la Lientenance Princière contre ces mêmes actes.

No. 7. Une proclamation de Fuad Effendi adressée aux boyards et habitants de la Valachie.

No. 8. Copie d'une lettre de Fuad Effendi annonçant la nomination de M. Constantin Cantacuzène à la charge de Caïmacam et la nomination d'Omer Pacha comme gouverneur militaire de la Capitale.

No. 9. Une circulaire de M. Constantin Cantacuzène relative à son entrée en fonctions.

Je suis etc.

(Signé :) Hory.

No. 1.963. 1848 Sept. 17.

Depeşa luĭ Thions, Consulul Franciei la Iaşĭ, către Ministrul Bastide.

(Copie. Acad.)

Iassy.

Monsieur le Ministre,

Je crois de mon devoir d'ajouter aux notions, que j'ai eu l'honneur de vous faire parvenir sur la Moldavie, quelques aperçus rapides sur sa situation actuelle relativement à l'occupation.

No. 1.963.
1848
Sept. 17.

Pendant que les troupes russes campées à Berlad se dirigent sur Fokchani et semblent prendre la route de Bucharest, sous le commandement du Général Lüders, celles qui stationnaient à Copo, aux environs d'Iassy, se sont établies dans cette ville et ont pris des logements même dans les habitations des étrangers. Jusqu'à-présent je n'ai pas de preuves des égards que l'autorité locale aurait eu pour les observations qui lui ont été adressées à cet égard. Une instruction du gouvernement moldave aux Ispravniks prescrivait en 1834 de ne loger des militaires chez les étrangers qu'au moment où tous les indigènes en auraient reçu chez eux. Or les étrangers ne se trouvent nullement aujourd'hui dans ce cas. Quelques-uns ont offert de l'argent pour se faire exempter de cette charge. On m'a assuré que la transaction avait été acceptée. Inutile de dire que les Français n'ont pas été exceptés, dans cette tentative de placer des Russes jusque chez les moindres locataires. J'ai adressé à cet égard une note au Ministre de l'Intérieur. J'attends la réponse. Je verrai le Prince et je me permettrai de lui faire des observations à ce sujet. La misère la plus profonde règne en Moldavie. Le pays est tranquille, mais de la tranquillité de la mouche dont le formicule suce le sang. Le paysan est spolié et battu ; le commerce entièrement ruiné et le plus profond découragement répandu partout. Et cependant, Monsieur le Ministre, dans mes recherches des véritables causes de ce malheureux état je me suis assuré que l'impatience du peuple ou plutôt de toutes les classes, sous les abus énormes de l'administration locale, était le seul prétexte de cette intervention militaire, aussi contraire aux traités que ruineuse pour le pays. Aucune exagération dans le parti taxé de révolutionnaire ; nulle doctrine antisociale, nulle utopie dangereuse, personne imbu de ces théories fausses et insensées dont la contagion a fait tant de progrès dans notre patrie. Toute la jeunesse instruite, toute la partie active des Principautés est aussi éloignée des rêves du communisme, et de ces idées extravagantes qui s'inscrivent en faux contre la nature, qu'elle est irréconciliable avec un système qui exempte d'impôts le riche boyard et qui fait peser toutes les charges de l'Etat sur le pauvre paysan. Si la Turquie avait bien compris ses intérêts, elle eut donné depuis longtemps satisfaction aux demandes légitimes des Principautés et elle eut trouvé dans leur sympathie une force réelle contre le développement toujours croissant de la puissance moscovite. Au lieu de celà, elle se verra

No. 1.963. 1848 Sept. 17.

arracher la Moldo-Valachie, en attendant que Constantinople devienne à son tour la proie de la Russie, selon les vues de Pierre le Grand.

Agréez, etc.

(Signé :) Thions.

No. 1.964. 1848 Sept. 17.

Întâiul memoriŭ remis de Ioan Maiorescu, Plenipotentul Ţĕriĭ-Românescĭ, Ministeruluĭ Germanieĭ la Francfort.

(Orig. Col. Ecat. A G. Golescu.)

I. Denkschrift des Bevollmächtigten der romanischen Donau-Fürstenthümer an das Reichsministerium zu Frankfurt.

Hohes Reichsministerium!

Die romanische Revolution vom 11. (23.) Juni l. J. lenkte die Aufmerksamkeit aller gebildeten Völker Europas auf die untere Donau. Das Ereigniss hatte einen um so tieferen Eindruck gemacht, als man in Europa durchgängig der Ueberzeugung war, die romanischen Donau-Fürstenthümer seien durch und durch russisch gesinnt. Dieses Vorurtheil — wurde es nicht von irgend einer Seite absichtlich genährt, — konnte nur aus der Unkenntniss des Volkes und seiner politischen Stellung zu der Türkei und zu der nordischen Schutzmacht entstehen. Nein, die Romanen waren und sind nichts weniger als russisch gesinnt.

Als die Februar- und März-Ereignisse dieses Jahres die Welt erschütterten, und eine gänzliche Umgestaltung der gesellschaftlichen Zustände der Völker verhiessen, regte sich auch in den Romanen der durch den früheren Druck niedergehaltene Geist der Freiheit kräftig, und sie machten ihre politische Bewegung, eine der friedlichsten, die je gewesen; denn sie entsprang den innigsten Gefühlen und Wünschen des ganzen romanischen Volkes. Die politische Bewegung der Romanen ist wohl auch einzig in ihrer Art: denn sie stützte sich, von Anfang an, nicht auf eine materielle Kraft, sonder auf Recht und Gerechtigkeit. Sie hatte auch keine allgemeine Verständigenng oder Verschwörung zu Grunde, wie Russland zu verbreiten sucht; denn die politischen Manifestationen der Romanen kommen sehr vereinzelt in verschiedenen Län-

dern, zu verschiedenen Zeiten, zum Vorschein. So in der Moldau im März, in Siebenbürgen zu Blasendorf im Mai, im eigentlichen Romanien—Walachei—im Juni, und etwas später im Banat; und eben hierin liegt schon der Beweis vor, dass das ganze romanische Volk zu dem Bewusstsein und Bedürfniss einer nationalen Selbstständigkeit gekommen ist.

No. 1.964.
1848
Sept. 17.

Und wahrlich, dieses ost-romanische Volk ist nicht eine unbedeutende Zahl Stammverwandter, sondern ein grosses, in seinen Wohnsitzen verbundenes Volk, wie man aus der folgenden, officiellen Protocollen der verschiedenen kirchlichen und politischen Behörden gewissenhaft entnommenen Zählung leicht ersehen kann.

Es wohnen heutzutage Ost-Romanen innerhalb der Gränzen des alten Daciens:

In der Moldau, ohne Bessarabien und Bucovina	1.460.000
In (der) eigentlichen Walachei	2.455.000
In Bessarabien	896.000 [1]
In Siebenbürgen oder Transilvanien	1.486.000
Im Banat, Ungarn und Bucovina	2.385.000
Zusammen	8.682.000

Was insbesondere die Romanen der Moldau und Walachei betrifft, so hatten auch sie die Kämpfe mit der Pforte im 14. 15. und 16. Jahrhunderte zu bestehen, und errangen sich in denselben einen weit höheren Grad von Unabhängigkeit, als sonst die siegreiche Pforte ihren Gegnern gewährte. Beide Fürstenthümer wurden in Folge eigner Landes-Capitulationen, als fast suveräne Staaten unter dem Schutze der Pforte gestellt. Die Capitulationen der Walachei sind gedruckt in der beigelegten Broschüre des Herrn A. G. Golescu, Seite 4—6, die der Unterzeichnete die Ehre hat, einem hohen Reichsministerium zur Einsicht zu unterbreiten. Darin blieb den Fürstentümern im Innern nicht nur Unabhängigkeit in der Gesetzgebung und Administration, sondern sogar das Recht, ihre Fürsten frei aus ihrer Mitte zu erwählen, und nach Aussen, das Recht mit fremden Staaten Bündnisse einzugehen, Krieg zu erklären, Frieden zu schliessen,

[1]) Die Zählung in Bessarabien ist nach russischen Berichten. Ich behielt sie, weil sie officiell ist; ich weiss aber, dass die Romanen Bessarabiens sich auf eine Million belaufen

No. 1.964. 1848 Sept. 17. ohne irgend einer Art Verantwortlichkeit gegenüber der hohen Pforte[1]). Die Fürstenthümer verpflichteten sich nicht einmal mit ihrer Kriegsmacht die Pforte zu unterstützen; hingegen verpflichtet sich die Pforte die Fürstenthümer zu beschützen, und gegen jeden Feind zu vertheidigen [2]). Und alles dies gegen einen sehr mässigen jährlichen Tribut [3]). Noch am Ende des 17. Jahrhunderts, in dem bekannten Friedenschlusse zu Carlowitz, — 1699 — hat die Pforte diese Capitulationen, mithin auch die Integrität der Fürstenthümer feierlich anerkannt und eingestanden. Als nämlich bei dieser Gelegenheit die polnischen Gesandten einen Theil von der Moldau für sich begehrten, erwiderte ihnen die Pforte: „Sie könne keine Strecke Landes von den Fürstenthümern veräussern, den die Fürstenthümer seien nicht mit den Waffen erobert, sondern haben sich freiwillig unter dem Schutze der hohen Pforte gestellt.“ Was die innere Gesetzgebung der Fürstenthümer anbelangt, diese haben auch die Türken nie angetastet. Und hierin liegt die wahre Ursache, dass beide Fürstenthümer auch in der jüngsten Zeit, der Pforte gegenüber sich als treu und aufrichtig bewiesen haben, wo hingegen der Hass gegen Russland von Jahr zu Jahr immer mehr wuchs, was sich aus dem folgenden sehr natürlich erklärt.

Die Hinneigung der Fürsten zum Hause Oesterreich, im 17. Jahrhundert, noch mehr aber der bestimmte Abfall Cantemirs, Fürsten der Moldau, zu Gunsten Peter I. in den Jahren 1710—1711, machten die Pforte misstrauisch gegen Fürsten aus den Familien des Landes, und sie drang ihnen, — ohne sich jedoch in die innere Gesetzgebung zu wagen,—Fürsten aus den Familien des Phanars von Constantinopel auf, die ein volles Jahrhundert—bis 1821—die Herrschaft führten, aber nicht wie die Pforte durch diese Einrichtung beabsichtigte, zu Gunsten derselben, sondern unter immer deutlicher hervortretender Hinneigung zu Russland, für die Zwecke dieser Macht, auf Kosten der preisgegebenen Länder. Das russische Cabinet nämlich, um die von Peter I. vorgezeichnete politische Marschroute gegen Constantinopel hin consequent zu verfolgen, spiegelte den Phanarioten immer die Befreiung Griechen-

---

[1]) Siehe d. Capitulat. v. 1393, Art. I und IV.—Capit. von 1460, Art. II, IV, V. Broschüre Golescu's, Seite 4—5.

[2]) Capitul. v. 1460, Art. I, daselbst, Seite 5.

[3]) Capitul. v. 1393, Art. V und Capitul. v. 1460, Art. I.

lands vor, und schmeichelte ihnen mit dem Ruhme der Mitwirker zu diesem grossen Werke. Nun dachte Russland, wie bekannt, nicht im entferntesten an die Befreiung Griechenlands; aber es gewann die phanarischen Fürsten der Donau-Länder für seine Zwecke, — ob auch die Phanarioten gleich, mehr für sich selbst, als für ihre hartgedrückten Brüder in Griechenland sorgten.

In Russlands Interessen lag es offenbar, dieses Band immer enger zu knüpfen, wozu es während der Kriege mit der Pforte schon im 18. Jahrhunderte vielfache Gelegenheit fand. Namentlich brachte es Russland unter Katharina II. dahin, dass auf das geheime Betreiben der phanarischen Fürsten, von einigen Boiaren des Landes Petitionen um den Schutz Russlands ausgingen, und diese Macht nahm diesen Moment wahr, und erklärte sich im Frieden von Koutschuk-Kainardje, 1774, als Beschützerin der Fürstenthümer. In dieser Eigenschaft gerirte sich auch Russland in seinen späteren Tractaten mit der Pforte [1]) in denen immer Etwas für die Fürstehthümer stipulirt wurde, bis in dem letzten Tractate von Adrianopel, 1829, die alten Capitulationen ausdrücklich erwähnt und verbürgt werden [2]); nebenbei aber immer sichtlicher das Bemühen Russlands an den Tag tritt, die Fürstenthümer unter seine Herrschaft zu bringen.

So die Ausserachtlassung der garantirten Integrität der Fürstenthümer bei Trennung Bessarabiens von der übrigen Moldau im Tractate von Koutschuk-Kainardje, 1774 [3]).

So die eigenmächtige Zusicherung von Entschädigung für das Kriegsbündniss Oesterreichs, durch Bucovina, im Jahre 1769, und die Nöthigung der Pforte im Jahre 1777 diese Abtretung anzuerkennen.

So das Verhalten Russlands gegen den patriotisch gesinnten Gregor Ghica, Fürsten der Moldau, wegen seines Anstrebens bei dieser Gelegenheit, die Rechte der alten Capitulationen wieder geltend zu machen.

So das Bemühen Russlands bei Gelegenheit des Tilsiter Friedens, sich den Besitz beider Fürstenthümer vom Kaiser Napoleon versprechen zu lassen.

So die Wegnahme und Beibehaltung Bessarabiens im Jahre 1812.

---

[1]) Siehe diese Tractate in der Broschüre Golescu's, I, Seite 8—21.

[2]) Daselbst, Seite 17.

[3]) Daselbst, Seite 8.

No. 1.964. 1848 Sept. 17.

So endlich die Einführung eines dem ausdrücklichen Wortlaute des Tractats von Adrianopel zuwiderlaufenden Reglements, und zuletzt, die versuchte Einschmuggelung einer die Einmischung Russlands in die innere Gesetzgebung sanctionirenden, — im Reglement nicht gedruckten, und nur in einem handschriftlichen Exemplar desselben am Rande mit Bleistift von unbekannter Hand notirten Clausel im Jahre 1837!! etc., etc.

Dieses Bemühen Russlands, aus den Fürstenthümern seiner Zeit mit leichter Mühe russische Besitzungen zu machen, verkannte auch nicht die Pforte, und wenngleich ein kräftiges Entgegentreten derselben gegen diese ihr feindseligen und gefährlichen Pläne nicht erfolgte, so war nicht Mangel an Einsicht oder Willen, sondern Mangel an eigener Kraft gegenüber den russischen Einflüssen, und die politische Isolirung der Pforte gegenüber diesem seinem mächtigen Nachbar, der Grund dafür.

Dieses in der Natur der Sache gegründete, und vor ganz Europa bekannte Verhalten Russlands und der Türkei in den Fürstenthümern, bewährte sich gleichmässig in der jüngsten Zeit, bei Gelegenheit der romanischen Volkserhebung und Umbildung der inneren staatsrechtlichen Verhältnisse des Fürstenthums Walachei. Denn während einerseits Russland, diese seinen Plänen hinderliche Bewegung in den Fürstenthümern ungern sehend, dieselbe erfolglos machen wollte, und selbst falsche Darstellungen nicht scheute, um die klare Auffassung der Dinge an der unteren Donau auswärts zu verhindern, und die Pforte zu Schritten gegen die Walachei zu vermögen, beeilte sich die Pforte, ihren Vortheil in der grösseren Selbstständigkeit der Fürstenthümer gegenüber Russland wahrnehmend, die Resultate der Bewegung hinzunehmen, und die von der Walachei sich selbst gegebene Constitution vom 11. (23.) Juni schleunigst anzuerkennen.

So verdächtigte der russische Consul zu Jassy H. Kotzebue, in einem an den Metropoliten der Walachey gerichteten Schreiben, die Romanen dieses Landes, eines Einverständnisses mit Ungarn, zu dem Ende, die Magyaren ins Land zu ziehen.

So stellt Herrn Nesselrode's Note vom 19. Juli, die Einwohner der Fürstenthümer als höchst gefährliche Nachbarn dar. So schildern russische Noten bei der Pforte, den Zustand der Fürstenthümer seit der Erhebung im Juni, als volle Anarchie, die Tausende von Menchenleben als Opfer gefordert, und findet hierauf gestützt,

als Schutzmacht Veranlassung, bewaffnet in die Moldau einzurücken und von dort aus die Walachei zu bedrohen.

No. 1.964. 1848 Sept. 17.

Hiedurch bewirkte auch Russland bei der Pforte ein zaghafteres Benehmen und zugleich, dass sie nicht nur die bereits gegebene Anerkennung der romanischen Constitution zurückzog, sondern auch einen Pforten-Commissär in der Person Soleiman Pachas mit einiger bewaffneten Macht „zur Wiederherstellung der Ordnung“ in der Walachei absandte.

Der Commissär der Pforte, nach eingeholter genauer Kenntniss der Sachlage in der Walachei, fand nicht nur den ursprünglichen Zweck seiner Sendung nicht zu erfüllen, sondern gestützt auf die Wahrnehmung, dass die staatsrechtlichen Veränderungen daselbst in einem der Pforte freundlichen Sinne geschahen und aus dem allgemeinen Willen der Bevölkerung ausgingen, und dass überall im Lande die grösste Ruhe und Ordnung herrschte, anerkannte die provisorische Regierung von Bucurescĭ, bestättigte sie unter dem Namen einer fürstlichen Stathalterschaft und lud die Agenten und Bevollmächtigten der auswärtigen Mächte in Bucurescĭ ein, mit der neuen, gesetzlichen und anerkannten Regierung ihre diplomatischen Verbindungen wieder anzuknüpfen, was auch von allen Anwesenden vorgenommen wurde.

Abermals wusste jedoch Russland Soleiman Pacha der Bestechlichkeit zu verdächtigen, die Pforte über die Tendenz der Bewegung zu beunrunhigen, und veranlasste die Absendung eines neuen Commissärs, Amedji Fuad Efendi, mit Vollmachten und Instructionen, über deren Inhalt die provisorische Regierung bis jetzt, — soweit die Nachrichten aus der Walachei hinreichen, — keine sichere Kenntniss erlangen konnte. Gerüchte verschiedener Art, aus ziemlich glaubwürdigen Quellen kreuzen sich, und während einige mit der Absendung des Commissärs den Wunsch der Pforte in Verbindung bringen, bei der Wahl des neuen constitutionellen Fürsten einen sich günstigen Einfluss zu üben, lauten andere dahin, dass die Pforte durch Russland genöthigt, die Herstellung des „status quo ante“ in der Walachei begehre, welchem Gerüchte die Truppenzusammenziehung auf der türkischen Seite der Donau einigen Halt bieten, während wieder Andere beides dahin erklären, dass die Pforte die Absichten Russlands gegenwärtig schon unter irgend einem Vorwande die Fürstenthümer militärisch zu besetzen und bleibend inne zu halten, erkennend, sich zu einem Vertheidigungskriege mit dieser Macht rüste.

So steht gegenwärtig die Sachlage in den Fürstenthümern,

No. 1.964. 1848 Sept. 17. und nur noch der Umstand dürfte, bei einer Würdigung der dortigen Verhältnisse nicht übersehen werden, dass das ganze Land, so unbedeutend auch seine Kräfte gegen Russland wären, entschlossen ist, den möglichen verzweifelten Widerstand für seine Freiheit im Innern und für seine Unabhängigheit von Russland zu unternehmen; aber gleichwohl jedes andere Verhältniss bereitwillig einzugehen, wodurch sein Rechtszustand geordnet, und die Befürchtung der endlichen Unterjochung durch Russland gehoben würde.

Es kann auch wohl Niemandem etgangen sein, wie sehr Deutschland, nebst dem allgemeinen, mit allen Mächten Europas gleichem Interesse, Russlands Erweiterung nach dem Süden von Europa nicht zuzugeben, noch ein besonderes Interesse an den Verhältnissen der unteren Donauländer hat; und es dürfte nicht nur überhaupt ein günstiger Zeitpunct zur Wahrnehmung der Interessen Deutschlands daselbst, gerade jetzt, wo die Fürstenthümer zu jedem Arrangement willig die Hand bieten, wenn es sie nur der Russenherrschaft entzieht, gekommen sein, sondern sogar Gefahr am Verzuge schweben, in sofern, in kurzem, die russische Politik ihrer Erfolge sicher, jedes weitere Eingreifen unmöglich, oder doch äusserst schwierig machen könnte.

Die Fürstenstümer dürften sogar nicht abgeneigt sein, wenn die italienische Frage eine Territorial-Aenderung Oesterreichs nothwendig machen sollte, einen innigen staatsrechtlichen Verband unter einander und einen weiteren staatsrechtlichen Verband mit Oesterreich, unter Fürsten aus diesem Hause, und unter dem Schutze Deutschlands, d. h. des deutschen Reichs, bereitwilligst einzugehen.

Die hohe Centralgewalt von Deutschland, welche in der italinischen Frage die Vermittlung mit Frankreich und England zugleich übernommen, dürfte mit Rücksicht auf diesen Punkt einen den Interessen Deutschlands mit jenen der Fürstenthümer übereinstimmenden Weg leicht finden, allem bevor aber, dem durch meine Regierung bei ihr gestellten Ansuchen, — die Vermittlung zwischen den Fürstenthümern und den beiden Schutzmächten zu übernehmen — ihre Aufmerksamkeit zuzuwenden in wohlverstandenen und zeitgemässen Interessen Deutschlands erachten.

Mit der Versicherung der ausgezeichnetsten Hochachtung und im Auftrage seiner Regierung, überreicht gegenwärtige Schrift

I. Maiorescu, Bevollmächtigter der provisorischen Regierung der Walachei.

Francfort a. M.

Scrisoarea arestaților de la Cotrocenĭ către Consulul engles din Bucurescĭ.

No. 1.965. 1848 Septemv.

(Copie. Col. D. Brătianu.)

Monsieur le Consul,

Nous apprenons que Son Excellence Fuad Effendi vient de prendre à notre égard la décison de nous faire passer la frontière de Transylvanie. Comptant sur votre bienveillance, nous venons vous prier de vouloir bien, pour notre sûreté, en tout cas, nous prendre sous votre protection, en nous délivrant des passeports anglais et nous faisant accompagner par une personne du Consulat.

Les députés de la ville de Bucharest arrêtés au couvent de Cotrocenĭ.

(Suivent les signatures.)

Nota No. 20 a luĭ Fuad Efendi către Căimăcămia Țĕriĭ-Romănescĭ.

No. 1.966. 1848 Sept. 18.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis. / 2.079. Secr. St.)

No. 20.

Bucharest.

Excellence,

En conséquence de la note que je viens de recevoir de V. E., et par laquelle elle me fait part de la demande que fait le Département de l'Intérieur, du nombre des gens indiqués, je m'empresse de lui communiquer, qu'ayant donné les ordres nécessaires, le Département voudra bien s'adresser à S. E. Omer Pacha, d'où il pourra avoir le nombre des gens nécessaires pour la destination du lieu mentionné.

Recevez, Monsieur, les assurances de ma considération bien distinguée.

Fuad.

A Son Excellence Mr. le Grand Logothète de la Justice Constantin Cantacuzène, Caïmacam de la Valachie, etc., etc., etc.

No. 1.967. 1848 Sept. 18. **Adresa No. 21 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Românescĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.**

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 12.)

Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

Dapartamentuluĭ din Lăuntru.

Fiind-că a luat sciință Căimăcămia cum că prin cele maĭ multe sate dintr'acest Prințipat se află pe la mânile locuitorilor arme, fără a le fi trebuincióse întru nimic, — Căimăcămia printr'aceasta grăbesce a da în cunoscință aceluĭ cinst. Departament, ca în cel maĭ scurt soroc să facă punere la cale pentru strîngerea tutulor acelor arme după la mânile locuitorilor, și adunându-se pe la cârmuirĭ subt dare de cfitanțiĭ la mâna fie-căruia proprietar al armelor, apoĭ cu liste din partea acelor cârmuirĭ să se trimiță fără de întârḍiere la Dejurstvă în primirea Polcovniculuĭ Garbațki, sub luare de cfitanță. Iar acum de primirea acesteia și urmare întocmaĭ se va întórce Căimăcămieĭ rĕspuns.

Caimacamul, Const. Cantacuzino.

No. 21.

No. 1.968. 1848 Sept. 18. **Adresa No. 26 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Românescĭ către Poliția Capitaleĭ.**

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis./2.079. Secr. St.)

No. 26.

Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

C. Polițiĭ a Capitaleĭ.

Se maĭ trimite cinst. Polițiĭ pe lângă aceasta încă nouĕ sute cincĭ ḍecĭ exemplare tipărite pentru deslegarea jurămîntuluĭ săvârșit la 15 ale trecutuluĭ Iunie și 6 ale curgĕtoruluĭ Septemvrie, spre a se împărți în tot coprinsul Capitaleĭ cu orândueala ce i s'a scris prin porunca cu No. . . . , lipindu-se și pe la toate rĕspântiile ulițelor pentru o maĭ obștească cunoscință.

Adresa No. 28 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Româneseĭ către Poliția Capitaleĭ.

No. 1.969.
1848
Sept. 18.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis./2.079. Secr. St.)

No. 28. Către Poliția Capitaleĭ.

Se trimite cinst. Poliţieĭ alăturatele una sută examplare tipărite după proclamația Exelenţiĭ Sale Generaluluĭ de infanterie Lüders, Comandantul corposuluĭ al 5-lea al armieĭ rusescĭ, pe care va binevoì a le împărţì şi a le publică îndată în tot coprinsul Capitaleĭ prin canalurile cuvenite, spre obșteasca sciință, și i se vor maĭ trimite şi altele.

Nota No. 29 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Româneseĭ către Fuad Efendi.

No. 1.970.
1848
Sept. 18.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis./2.079. Secr. St.)

No. 29 Bucharest.

Excellence,

Par une relation du Département de l'Intérieur en date d'ajourd'hui sous No. 83, je viens d'apprendre que tous les ponts ambulants de la rivière Olto ont été retirés par les habitants sur la rive droite, où ils sont retenus pour interrompre les communications avec la grande Valachie; et que de plus, le seul pont permanent construit dernièrement aux frais de l'Etat sous cette rivière à Slatina, est gardé par un grand nombre de gens armés, qui en défendent le passage sous menace de mort. Comme cet état de choses isole complètement la petite Valachie et suspend les rapports du gouvernement avec elle, entrave les opérations du commerce, et paralyse la communication des habitants; ou d'ailleurs q'une pareille conduite contrevient entièrement à la volonté expresse de Sa Majesté notre Auguste souverain, je m'empresse de prier Votre Excellence de vouloir bien prendre telles dispositions qu'Elle jugerait convenable pour qu'un corps d'un millier de soldats soit envoyé à Slatina, afin d'y rétablir le bon ordre et la libre circulation du pont. Une pareille mesure de répression devient d'autant plus urgente, que tout retard ne ferait qu'aggraver le mal et motiver un déploiement de forces plus considérables.

Veuillez, Excellence, agréer l'assurance réitérée de la très haute considération avec laquelle j'ai l'honneur d'être de Votre Excellence le très humble et très obéissant serviteur.

A. S. E. Fuad Effendi, etc. etc.

No. 1.971.
1848
Sept. 18.

Porunca No. 52 către oştirea Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Copie. Arch. Statuluĭ. Dos. No. 7/18. Ostăşescĭ.)

Poruncă către oştirea românéscă.

Oraşul Bucurescĭ. No. 52.

. . . .

Potrivit cereriĭ făcută de către Exelenţia Sa Omer Paşa către d. Caimacamul ţĕriĭ şi îndreptată către c. Dejurstvă de către d. şeful Departamentuluĭ din Lăuntru prin adresul cu No. 2, se dă voie d-lor ofiţerĭ a purtà uniformele d-lor cu sabia; de aceea se poruncesce în de obşte D-lor ofiţerĭ din garnison şi afară a se conformà acesteĭ poruncĭ, păzind cu toată exactitatea buna cuviinţă ce disţiplina ostăşească dictează unuĭ ostaş, iar la locurile din afară, pe unde se află comenḑĭ ostăşescĭ, este şi se va ivì armia imperială, şefiĭ acesteĭ comenḑĭ se îndatorează a se înfăţişà la şefiĭ imperialĭ, cărora le va da cuvenita ascultare, precum şi la întîmplare de a li se cere armele, fără cea maĭ mică împotrivire să le depuie în primirea şefilor armieĭ imperiale.

(Originalul iscălit) Comănduitorul oştiriĭ, Polcovnicul Garbaski.
Pentru Adiutantul Şefuluĭ oştiriĭ, Prap. Dâmboviceanu.

No. 1.972.
1848
Sept. 18.

Raportul No. 177 al Căpitanuluĭ Niculescu, Şeful garnisoneĭ din Brăila, către Căimăcămia Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. Stat. Dos. No. 34/34. Ostăşescĭ.)

C. Căimăcămiĭ a Ţĕriĭ-Românescĭ.

Primind porunca c. Căimăcămiĭ la 18 ale acesteia lunĭ cu No. 1.916, am cinste a rĕspunde că soldaţĭ în acest garnison nu se maĭ află, fiind slobodiţĭ din slujbă de Exelenţia Sa Rifat Paşa, după cum am făcut cunoscut c. Căimăcămiĭ prin raportul meŭ sub No. 175, de cât numaĭ ceĭ de pe la picheturĭ; prin urmare dar nu am cu cine păzì carantina şi ferpostul de aicĭ. Rog dar c. Căimăcămie a-mĭ poruncì de urmare. Deosebit de aceasta fac cunoscut c. Căimăcămiĭ că mergênd la Exelenţia Sa Rifaat Paşa, ĭ-am arătat porunca c. Căimăcămiĭ, cerêndu-ĭ a da voie d-lor ofiţerĭ a-şĭ purtà uniforma, fiind-că eraŭ popriţĭ de Exelenţia Sa a o purtà, şi nu m'a îngăduit, ḑicêndu-mĭ că va cere deslegare pentru aceasta.

No. 177.
Or. Brăila.

Căpitan Niculescu.

Scrisoarea luĭ Omer Paşa către Consulul engles din Bucurescĭ.

No. 1.973. 1848 Sept. 18.

(Copie. Col. D. Brătianu.)

Bucharest.

Monsieur le Consul,

Le soussigné s'empresse de répondre à l'adresse de l'honorable Consulat d'Angleterre au sujet de la mise hors des frontières de quelques individus compromis, que la garde impériale ottomane, spécialement chargée par moi de les escorter jusqu'à la frontière, a reçu de ma part les ordres nécessaires en ce qui concerne le maintien de la sûreté personnelle et inattaquable de ces individus jusqu'aux lieux de leur destination, et qu'en outre, pour rassurer l'honorable Consulat, je garantis moi-même pour le bon traitement, dont la garde impériale est responsable envers les individus préindiqués.

Je profite de cette occasion pour offrir à Monsieur le Consul les assurances de ma considération distinguée.

Omer Pacha.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Fuad Efendi.

No. 1.974. 1848 Sept 18.

(E. Regnault, Histoire politique et sociale des Principautés Danubiennes, Paris 1855, pag. 471.)

Excellence,

Les déplorables événements qui se sont passés le 25 à Bucharest, sans avoir entièrement effacé l'attachement des Roumains envers la Sublime Porte, ont néanmoins fait naître des soupçons sur la sincérité des projets de Votre Excellence. Le peuple a pu croire que vous étiez déterminé à servir les intérêts de la Russie, intérêts directement opposés à ceux de l'Empire ottoman. Cependant les hommes éclairés du pays et les bons patriotes ont reconnu les auteurs de ce drame sanglant; ils ont deviné le résultat qu'on se proposait d'en obtenir. Votre Excellence, nous n'en doutons pas, connaît cela tout aussi bien que nous. Les instigateurs de ces massacres, ce sont les Russes ; le résultat qu'ils en attendaient c'était d'aliéner à tout jamais de la Sublime Porte l'attachement des Roumains, en les amenant à ne plus considérer la brave armée de l'illustre Padischah que comme une armée

No. 1.974.
1848
Sept. 18.

ennemie, ayant reçu mission d'égorger des innocents et de faire main basse sur les biens des habitants.

Les intrigues moscovites eussent réussi à faire accréditer de pareilles calomnies, s'il ne s'était trouvé dans ce pays tant calomnié des patriotes éclairés, qui ont mis en garde les habitants contre ces perfides insinuations. Car il faut l'avouer, les apparences ont servi à souhait les projets de la diplomatie russe, et se montraient complétement à la charge de la Sublime Porte. Or, grâce à ses patriotes (qui néanmoins sont aujourd'hui l'objet d'une colère inexplicable de la part de Votre Excellence), la Russie n'a gagné à ce jeu que quelques justes malédictions de plus et un surcroît de haine de la part des Roumains.

Nous avons toujours considéré Votre Excellence comme un des plus fermes soutiens de l'Empire ottoman, et votre conduite politique, si pleine de dignité, dans les capitales où vous avez représenté l'empire, enfin tous vos antécédents comme homme d'état nous portent à espérer que, dans les Principautés aussi, vous saurez défendre avec énergie les intérêts de la Porte, sans vous laisser égarer par les mensonges de la politique moscovite et des agents russes, étrangers ou indigènes. C'est pourquoi, fort de cette conviction, j'ai pris, avec toute l'activité qui est en moi, les dispositions convenables, afin de seconder, dans la mesure de nos moyens matériels, la politique que vous suivrez dans les circonstances actuelles.

Cette confiance dans les vues de Votre Excellence pourra expliquer mon refus d'obéir à la lettre qui m'a été adressée par le Caïmacam et son Excellence Omer Pacha...

Evidemment, il n'y a que la Russie qui trouverait son compte à voir licencier une armée roumaine, qui ne s'est formée que pour servir d'avant-garde à l'illustre armée ottomane...

Excellence, les forces roumaines sont considérables, et conjointement avec les braves armées de notre auguste Suzerain, elles feraient des prodiges de valeur.

Il se trouve à l'heure qu'il est dans mon camp et à ma disposition :

Deux régiments de troupes irrégulières (pandours) bien organisées et exercées ;

Un régiment de troupes de ligne ;

Une batterie de six canons avec les artilleurs ;

Une division de cavalerie ;

1.500 dorobans bien armés ; No. 1.974. 1848 Sept. 18.

8.000 volontaires qui attendent des armes;

Quant à la landsturm, pour ne parler ici que des neuf districts, sous mon autorité, elle serait de 135.000 hommes, à 15.000 par district.

Il faut en outre calculer les forces qui ne se trouvent pas momentanément à ma disposition immédiate, savoir:

Deux régiments de troupes de ligne;

Deux divisions de cavalerie;

4.500 dorobans bien armés, répartis dans les autres districts;

2.000 plaiesi (gardes-frontières) armés de fusils ;

Enfin la landsturm des onze autres districts, et les forces assez considérables dont pourrait disposer la Moldavie.

Ces forces, réunies aux armées de l'empire, seraient invincibles sur le sol national. Les populations n'attendent qu'un mot pour se mettre à la disposition de la Sublime Porte. Quant à moi, je réponds sur ma tête de leur fidélité et de leur détermination.

Depeşa luĭ Hory, Consulul Franceĭ la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

No. 1.975. 1848 Sept. 18.

(Copie. Acad.)

Bucharest.

Monsieur le Ministre,

Dans un entretien que je viens d'avoir avec Fuad Effendi et avec Omer Pacha, ils m'ont confidentiellement communiqué que le Général Duhamel leur avait fait part de la prochaine arrivée d'une armée russe en Valachie. Fuad Effendi, sans instructions de son Gouvernement sur une question aussi grave et aussi inattendue, n'a pas cru devoir protester formellement contre cette occupation. Mais il a écrit au Général Duhamel, lui déclarant énergiquement qu'il considérait cette occupation comme contraire aux assurances de la Russie elle-même; qu'une double occupation surcharge le pays au delà de ses forces et que d'ailleurs rien ne saurait justifier, en ce moment l'entrée des troupes russes, attendu que la tranquillité est rétablie tant dans la capitale que dans les districts. Fuad Effendi et Omer Pacha ont en outre exposé au Commissaire russe l'impossibilité où ils seraient de garantir l'ordre et la discipline dans leur armée, si les Russes venaient à occuper simultanément la Principauté et ont décliné toute responsabilité à l'égard des conflits qui pourraient survenir entre les deux armées.

No. 1.975. 1848 Sept. 18.

Le Général Duhamel a répondu qu'il n'était plus en son pouvoir d'arrêter la marche des armées russes; mais qu'il transmettrait la déclaration de Fuad Effendi au Général en chef.

Le Commissaire turc attend de nouvelles instructions de Constantinople; il m'a assuré être décidé à demander son rappel, ainsi qu' Omer Pacha, dans le cas où la Russie exigerait d'eux l'emploî de mesures plus rigoureuses contre les Valaques que celles dont ils ont été l'objet et qui ont été suffisantes pour rétablir dans toute leur intégrité les droits des Cours suzeraine et protectrice.

Je suis, etc.

(Signé :) Hory.

No. 1.976. 1848 Septemv.

Nota luĭ Ion Ghica, Agentul Țĕriĭ-Românescĭ la Constantinopole, către Poartă.

(Orig. Col. Ion Ghica.)

La question valaque vient d'avoir une triste solution. Les troupes turques sont entrées le 20 septembre à Bucarest; quelques soldats enfermés à la caserne ont voulu protester par les armes contre une violation de toutes les lois divines et humaines. La caserne a été détruite à boulets; les soldats voulaient sortir les armes à la main, leur chef les a harangués et leur a conseillé de se rendre, en leur expliquant la triste nécessité à laquelle cédait le Commissaire de la Porte. On s'attendait à cette solution depuis plus d'un mois, ainsi qu'à la nomination de Mr. Cantacuzène comme Caïmacam de la Principauté. Les Valaques prévoyaient peut-être dès le commencement le dénouement; mais partout en Europe les hommes d'état se demandaient, au mois de mai encore, comment il se faisait que les Moldo-Valaques soient restés en dehors de tout mouvement; ils devaient donc montrer à l'Europe qu'ils n'étaient pas une nation morte. Ils avaient besoin d'un diplôme, ils l'ont obtenu; ils ont prouvé jusqu'à l'évidence qu'ils n'étaient pas une nation inféodée aux intérêts de la Russie. Ils l'ont prouvé en brûlant le Règlement, ils l'ont prouvé en se donnant des institutions dignes d'un peuple libre, en les respectant et en les maintenant contre toute réaction intérieure : ils ne pouvaient lutter contre la force extérieure. S'ils étaient venus à bout des Turcs, ils n'auraient pu venir à bout des troupes russes. Il est heureux que la résistance n'ait été plus grande, car alors les Russes n'auraient pas manqué d'en faire un argument d'intervention; mai

si un jour les nations de l'Europe, la France, l'Angleterre, l'Italie, l'Allemagne, la Turquie, veulent rétablir le système politique sur les bases du droit et la justice et tirer l'humanité des griffes de la force et de l'arbitraire, elles ne pourront pas dire qu'il n'y a pas un peuple roumain. La Porte, en violant le territoire valaque, en prenant sur elle d'arranger les affaires de la Valachie, a pris une grande responsabilité: elle est entrée dans la voie du progrès et de la civilisation. Voudra-t-elle maintenir la Valachie dans l'oppression et les abus? C'est ce que nous verrons, c'est ce que nous saurons bientôt. Elle a une belle occasion de prouver à l'Europe qu'elle mérite la sympathie des peuples civilisés et des hommes du progrès.

No. 1.976. 1848 Septemv.

Ordinul Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Secretarul Administrațiuniĭ de Romanațĭ, C. Bălăcescu.

(Conc. Acad.)

No. 1.977. 1848 Septemv.

Domnuluĭ Bălăcescu, Secretarul de Romanațĭ.

Amice,

Primiĭ scrisoarea d-v. și vĕduĭ cele ce-mĭ scriețĭ. Mĕ bucuraĭ, amice, de speranțele ce-mĭ daĭ și-mĭ plăcù ca să dic că de la dumnea-ta a așteptat și așteaptă patria mult. Scumpe amice, bucuria mea fu mare, aflând că te-aĭ însănătoșat și dilele d-v., ca și cele-lalte, îșĭ vor luà sborul pentru lucrurile și fericirea districtuluĭ. Am dis, Domnule, în maĭ multe scrisorĭ, maĭ repetez și în aceasta, fiĭ soț cu domnul Rusu și, făcênd consiliurĭ împreună, facețĭ fericirea districtuluĭ, facețĭ fericirea sĕrmanilor locuitorĭ, ce vĕ privesc cu drag și cu ardoarea uneĭ inimĭ sincere; nu fiĭ ambițios, amice, atuncĭ când e vorba de patrie, de această mumă comună, de acest pămînt scăldat de sângele eroilor noștri. Scițĭ bine că ambițiunea duce și la fericire și la moarte și în modul acesta este sor' cu moartea. Da, amice, eŭ te cunosc, îțĭ cunosc patriotismul, îțĭ cunosc devuementul în serviciŭ și sînt sigur de dumnea-ta. Am făcut aceasta numaĭ pentru că sciŭ că cu cât cine-và face consiliŭ pentru un lucru, cu atât pune fundamentul maĭ profund. Așà dar, amice, amândoĭ propovĕduițĭ ca apostoliĭ luĭ Christos adevĕrul, propovĕduiți-l, dic, și de va cere trebuința, murițĭ pentru dînsul ca și Mântuitorul nostru. Exaltațĭ poporul și faceți-l demn de strămoșiĭ lor, de eroiĭ lor și de sângele de Român. Depărtațĭ cu urgie orĭ-ce instigațiunĭ,

No. 1.977. 1848 Septemv. orĭ-ce foncționarĭ din partea infameĭ și criminaleĭ căimăcămiĭ și făceți-ĭ să cunoască și să tremure de numele de Român. O, amice, eŭ vĕ dic aicĭ lucrurĭ pe carĭ d-v. le executațĭ maĭ înainte de a vi le propune, și cine din adevĕrațiĭ Românĭ ar maĭ primì Regulamentul, cine altul decât fantome infernale, decât oamenĭ orbițĭ de interese lașe și infame ar maĭ vré să fie sclavĭ anatemisituluĭ Regulament. Cine nu s'ar rușinà să se numéscă anatemisit, pe cine nu mustră cugetul când se va audì blestemându-se de frațiĭ luĭ sătenĭ? Pe toțĭ, amice, afară de oameniĭ ceĭ blestemațĭ de cer, pe nime decât pe aceia pe carĭ trăsnetul dumnedeiriĭ le va despicà capetele.

O, miserabiliĭ, căcĭ nu aŭ milă de frațiĭ lor, cum nu le este milă de săracul prunc al țĕranuluĭ, care se nasce în durere și cresce sub jugul tiranieĭ și arendașuluĭ, cum nu aŭ milă de sângele și pielea concetățeanuluĭ lor pe care vor să-l nimicească. Cum nu-șĭ aduc aminte că eĭ sînt datorĭ vieața acesteĭ patriĭ, pe care eĭ vor să o nenorocească. Aceia nu sînt oamenĭ, amice, aceia sînt monstri, sînt fieare sălbatice. Cu toate acestea, domnule, fiĭ totdeauna acela ce te-am cunoscut și fiĭ sigur că Dumnedeŭ te va binecuvîntà și-țĭ va dăruì o fericire eternă, nu fericire de acelea pline de vanitățĭ, ci o fericire vrednică de un om patriot, de om care n'a insultat pe creatorul sĕŭ, în fine de un om ce scie să fie om. În cât pentru panduriĭ volontirĭ nu mi-ĭ veĭ maĭ trimite, ci-ĭ veĭ oprì pentru serviciul aceluĭ district, iar pentru dorobanțĭ se va urmà după ordinul ce-l are șeful lor. Fiĭ nepregetat, amice, și speră că veĭ fi rĕsplătit, dacă nu de altul, de Dumnedeŭ. Facețĭ tot ajutorul fraților locuitorĭ din vecinătate a se depărtà și a se gonì după orândueala infamuluĭ Regulament. O aștept aceasta fără zăbavă cu orĭ-ce mijloace. Vĕ vețĭ consultà atât dumneata cât și domnul Rusu cu domniĭ comisarĭ. În cât pentru praf, vĕ voiŭ trimite, când voiŭ avé ocasie, nefiind acum nimenĭ p'aci.

No. 1.978. 1848 Sept. 18.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Constantin Lascu.

(Conc. Acad.)

Către Constantin Lascu.

Amice,

Nenorocirea ce te-a împovĕrat, crede, amice, că a avut aceeașĭ compătimire în inima mea precum și într'a d-v., însă acestea

trebue să nu te întristeze, pentru că este o neprecurmată lucrare a naturiĭ, de care nu poate scăpà nimenĭ pe acest pămînt. În cât pentru cele ce ne înconjoară, vedĭ bine cum merg lucrurile, poate că aĭ audit de barbarele evenimente din Bucurescĭ, poate aĭ audit de nesuferibila cursă prin care vrea să ne impue infamul Regulament care ne-a făcut până acum nenorocirea patrieĭ noastre. Însă cred, amice, că pe cât va existà numele de Român, inemiciĭ noștri vor tremurà adesea și cred că se vor lăsà de infamele lor gândurĭ. Țeara întreagă este în picioare și cu crucea în mână, înarmațĭ moralicesce cu credința în Christos, care ne-a învĕțat să doborîm tirania, iar fisicesce cu coase, securĭ, sape și cu orĭ-ce vor avé, vor pornì spre Bucurescĭ și vor dobândì sacra Constituție, după care a suspinat atâția secolĭ. În cât despre dumnea-ta, amice, nu mĕ îndoesc că veĭ fi gata la chemarea patrieĭ a însoțì pe subtînsemnatul, nu mĕ îndoesc dic, pentru că aĭ urît tot-deauna tirania. Către aceasta, amice, așĭ dori să ne întâlnim ca să vorbim ce-và în persoană.

No. 1.978. 1848 Sept. 18.

Primesce salutarea mea frățească.

Traian.

Adresa No. 83 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

No. 1.979. 1848 Sept. 18.

(Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis / 2.079. Secr. St.)

Departamentul trebilor din Năuntru al Principatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 83. Bucurescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Țĕriĭ-Românescĭ.

Însciințându-se Departamentul că toate podurile pe vase și luntrile ce se află pe apa Oltuluĭ, unele s'aŭ cufundat, iar altele s'aŭ tras pe malul Valachieĭ-micĭ de către lăcuitoriĭ de acolo, carĭ încă petrec în rătăcirea evenimentelor trecute, și că unul și singurul pod stătător, cel de curând înființat de stăpânire lângă orașul Slatina, și care încă se află în ființă, este păzit de o mulțime de oamenĭ înarmațĭ, carĭ invitațĭ de cățĭ-và din locuitoriĭ Slatineĭ, din carĭ sînt și aceștia: Iorgu Iorgulescu, secretarul Cârmuiriĭ; Stanciovicĭ, profesorul; Alexe Băcanul, Tache Polihronie, Ilie Măcelaru, popresc trecerea Oltuluĭ amenințând că vor omorî pe acela care ar îndrăsnì să

No. 1.979. 1848 Sept 18. propue saŭ să executeze vre-o urmare în protiva proclamateĭ de dînșiĭ Constituțiĭ; îndrăznind către aceasta a pune mâna și asupra hârtiilor pornite de subt-iscălitul cu într'adins lipcan către rânduitul cârmuitor la județul Dolj pe care, după multă întârḑiere și desbaterea urmată între dînșiĭ, aŭ hotărît de le-aŭ trimis cu dorobanț în primirea profesoruluĭ Aron, rânduit cârmuitor al județuluĭ Dolj de căḑutul Guvern, și din aceste toate împrejurărĭ, dovedindu-se că județele din Valachia-mică, până și chiar județul Oltuluĭ, se aflä încă în răsvrătire și comunicația cu toată acea parte a Valachieĭ-micĭ întreruptă cu totul, în cât nicĭ înțelegere din partea stăpâniriĭ cu ceĭ de acolo nu se poate urma, sub-iscălitul grăbesce a supune toate acestea la cunoscința cinstiteĭ Căimăcămiĭ, rugând-o plecat să binevoească a luà îndată înțelegere cu Exelența Sa Omer Pașa și a mijlocì ca fără câtușĭ de puțină perdere de vreme să trimiță acolo o trupă de oștire ca să isgonească pe răsvrătitorĭ, slobodind comunicația Oltuluĭ, și să se supue pe ceĭ nesupușĭ la recunoascerea guvernuluĭ legitim și la o pacĭnică viețuire. De punerea în lucrare Departamentul adastă cinst. rĕspuns.

Șeful Departamentuluĭ, Iancu Filipescu.
Șeful Secțieĭ, Steriade.

No. 1.980. 1848 Sept. 18.

Corespondență din Bucurescĭ către «Gazette de Breslau», după «Le Constitutionnel». 1848. 16. X.

Principautés Danubiennes.

Bucharest. — Après l'occupation de la ville par les troupes turques, tous les membres de la diète provisoire ont été arrêtés. Les Russes n'ont pas changé leurs positions dans la Moldavie.

No. 1.981. 1848 Sept. 19.

Adresa No. 42 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Românescĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis. / 2.079. Secr. St.)

Căimăcămia Prințipatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 42. Cinst. Departament din Năuntru.

În urma adresuluĭ aceluĭ cinst. Departament cu data de erĭ No. 83, atingĕtor de neorânduelile ce se urmează la Slatina cu felurĭ de turburărĭ și cu poprirea poduluĭ de peste Olt de către oamenĭ

înarmaţĭ, subt-iscălitul, înţelegêndu-se cu Exelenţia Sa Fuad Efendi, a primit rĕspuns cu data din aceeaşĭ ḑi, cuprinḑĕtor că s'aŭ dat poruncile cuviincioase pentru trimiterea numĕruluĭ trebuincios de ostaşĭ, şi că pentru acest sfârşit acel cinst. Departament nu are decât a se înţelege cu Exelenţia Sa Omer Paşa.

No. 1.981.
1848
Sept. 19.

Adresa No. 3.587 a Sfatuluĭ orăşenesc al Capitaleĭ către Căimăcămia Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 1.982.
1848
Sept. 19.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 16/2.169).

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Sfatul orăşenesc din Bucurescĭ.

Sfatul îndată după primirea porunciĭ Domnieĭ-Voastre cu No. 14 a şi pus la cale adunarea neguţătorilor, pentru alegerea a doĭ din dumnea-lor, ca să conlucreze la comisia ce s'a întocmit după punerea la cale făcută de către Exelenţia sa Omer Paşa, pentru cercetarea şi îndestularea plângerilor ce se vor ivì asupra pagubelor pricinuite de soldaţiĭ armieĭ Exelenţieĭ sale ; dintre carĭ s'aŭ ales d. Ioniţă Pavlovicĭ şi domnul Andonachie Stoianovicĭ, şi s'aŭ înaintat Exelenţeĭ Sale Omer Paşa spre a intrà în lucrarea pomeniteĭ comisiĭ.

Pentru care plecat vi se face cunoscut spre sciinţă.

Presidentul, D. Polizo.
Ştefan P. Theodosiu, Hilel Manoah, Gheorghie Nicolescu.
Aj., A. Costiescu.

No. 3.587.

Scrisoarea luĭ I. Maiorescu către A. G. Golescu.

No. 1.983.
1848
Sept. 19.

(Convorbirĭ Literare. 1898, pag. 228.)

Francfort.

Frate Golescule!

Dar de ce nu-mĭ scriĭ, de ce eştĭ leneş ?

Plenipotenţia mea este nedeterminată, generală, pour prendre des engagements au nom du pays.

Dar de ce oare aĭ noştri nu aŭ chemat Constituanta? Oh! cât am stat şi din Sibiiŭ, Viena, Francfort : Constituanta, Constituanta!

Aci-ţĭ trimit, frate, o scrisoare de la frate-meŭ, primită în ḑiua

No. 1.983. 1848 Sept. 19.

în care ţĭ am scris eŭ, adecă în 16 (28) Septemvrie. Poţĭ vedé că eĭ acolo sînt ameţiţĭ, dar de mirare că Fuad, pornit de la Constantinopole la 1 orĭ cel puţin în ḑilele cele dintâĭ ale luĭ Septemvrie, în 12 încă n'a sosit în Bucurescĭ, şi că eĭ acolo încă nu sciŭ adevĕrul.

Erĭ am fost la Archiducele Ioan în audienţă ordinarie. M'a primit prea bine, a conversat $^1/_2$ de oră cu mine, ĭ-am făcut o repede prescurtare de istoria Românilor, de istoria protectoratuluĭ, de combinaţiunĭ politice în viitor, date statistice pentru noĭ. Am eşit de la el cu vorbele: „Nu vĕ temeţĭ; mult nu veţĭ suferì.“ Eŭ adăugaĭ: „Dar aşĭ vré să scriŭ gubernuluĭ meŭ ce-và“. Vicariul rĕspunse: „O să vorbesc cu d-niĭ ministri, ce putem face maĭ curând pentru voĭ“.

Îl lăsaĭ cu atâta.

Memorialul ce am dat ministrilor l-am făcut a doua oară în prescurtare; tot sînt $2^1/_2$ coale dese; combinăciunea de un regat de la Nistru până la Ungaria a rĕmas afară, după cererea luĭ Schmerling; numaĭ de Moldova şi Ţeara-româneascâ se vorbesce; iar planul şi mijloacele despre un regat maĭ mare, mĭ-a ḑis să i-l daŭ confidenţial, căcĭ memoriul e oficial.

Dacă până Marţĭ nu-mĭ vor da ministriĭ rĕspuns (astăḑĭ e Duminecă), se va face în Parlament o interpelăciune.

Alta n'am să-ţĭ maĭ scriŭ.

Fratele Corradini joacă la rolină ca să câştige ce-và să poată venì la Paris.

Pe semne omul n'are banĭ, orĭ ĭ-a perdut, şi ar vré să-ĭ întoarcă.

Erĭ l-aŭ chemat la poliţie, şi ĭ-aŭ ḑis că în 8 ḑile să se ducă din Francfort! Căcĭ are paşaport englesesc, nu naţional!

M'am mirat şi eŭ de asta şi nu sciŭ ce să ḑic: orĭ omul la joc se va fi însemnat într'un fel neplăcut, orĭ că se exprimă tot în contra Parlamentuluĭ de acum şi în contra ministeruluĭ; dar orĭ şi cum, nu-mĭ place meternichismul Francfortenilor.

Corradini, bietul om, e pe drum rĕŭ cu jocul. Eŭ de când sînt aicĭ nu mĭ-am dat nicĭ o oră de mulţumire prin prejur. Erĭ m'am dus cu el la Wilhelmsbad, dar ĭ-am ḑis să nu joace. Cum a intrat, s'a pus la rolină, dar a câştigat 10 galbenĭ.

Pe lângă toată stima ce am eŭ pentru fratele Corradini, eŭ după cum îl vĕd descuragiat orĭ chiar demoralisat şi nepĕsător, nu cred să facă ce-và cu jurnalul după planul sĕŭ; orĭ poate eŭ nu cunosc bine pe bietul om. Mĕ doare din suflet de Corradini,

vĕḑêndu-l încurcat cu un cartofor engles și supĕrat și nepĕsător de toate.

No. 1.983. 1848 Sept. 19

Numaĭ erĭ după ce a câștigat, erà cu voie bună.

Fraţilor! Între voĭ, în Paris, Corradini ar fi altul. Dacă vĕ e milă de el, scrieţi-ĭ îndată să vie acolo. Eŭ îl tot trimit; dar el ḑice: „Cum o să merg? până nu voiŭ câștigà 50 galbenĭ, nu mĕ pociŭ duce.“ Prin urmare se vede că n'are banĭ, și eŭ nu-l pociŭ ajutà, că nu sciŭ cât voiŭ ședé aicĭ; maĭ puţin ĭ-așĭ puté da.

I. Maiorescu.

Corespondenţă din Bucurescĭ către „Bucovina“ din Cernăuţĭ. No. 1. 1848. 4. X. Supl.

No. 1.984. 1848 Sept. 19.

Bucurescĭ.

Mâne saŭ poimâne Cazaciĭ intră în Bucurescĭ. Turciĭ de Lunĭ seara (13 Sept.) ţin politia în stare de răsboiŭ Fuad Efendi, Duhamel și C. Cantacuzino sînt membriĭ guvernuluĭ. Omer Pașa este Comandantul militar al orașuluĭ. Desfiinţaţiĭ boerĭ se întorc la căminele lor, iar aĭ noștri . . . se risipesc în toate părţile. La Giurgiŭ asemenea administraţia este tot în mâna Turcilor. Rușiĭ aŭ luat pe aceea de la Focșanĭ. Numaĭ peste Olt pare că stă în picioare ideia revoluţieĭ în persoana luĭ Magheru. Aḑĭ însă se vuià pe aicĭ că și el ar fi părăsit tabĕra și ar fi fugit în Transilvania. Oameniĭ se ḑice că nu-ĭ lipsesc, dar arme, dar banĭ? Toţĭ îl conjură să nu resiste. Vom vedé ce va face. Acum să vĕ spun cum s'a făcut ocuparea capitaleĭ de către trupele Sultanuluĭ. Sĕptĕmâna cea-laltă toate fierbeaŭ în Bucurescĭ, căcĭ nu se scià ce vine să facă Fuad Efendi. Cum aŭ sosit la Giurgiŭ, aŭ și rĕsturnat autorităţile, și aŭ ocupat cu oștĭ orașul. Vĕ închipuiţĭ câtă îngrijire aŭ vârît în sufletul fie-căruia. Cu toate acestea Bucuresceniĭ se scoală și se duc la Giurgiŭ, și arată luĭ Fuad Efendi că ţeara întreagă nu vrea Regulamentul. Fuad abià s'a arătat la fereastră, abià a voit să primească adresa capitaleĭ. În vremea aceasta Locotenenţa trimiteà miliţia română și tunurile pe la judeţe ca să nu cum-và să se întîmple colisie între ea și trupele Sultanuluĭ. Într'acestea oastea turcească se înaintà spre Bucurescĭ. Cum sosì la o poștă departe de capitală, Bucuresceniĭ nu maĭ contenirà cu manifestaţiile înăuntru. Ţĕraniĭ începuseră a se adunà din toate părţile. Toţĭ credeam că Fuad Efendi nu va intrà în capitalie, fără să deà în

No. 1.984. 1848 Sept. 19. public instrucțiile sale. În deșert așteptară Românii un manifest de la el; în deșert se adunară treĭ ḑile de-arândul cu miile, afară de oraș, cetățeniĭ. Fuad tăceà și Omer Pașa înaintà urdia asupra capitaleĭ. În sfârșit erĭ o sĕptĕmână, poporul tăbărît în drumul pe unde se așteptà armia, luând crucea ce o ținea înfiptă de treĭ ḑile întru așteptarea oștirilor, se scoală și pleacă cu musica, cu steagurĭ și cu mitropolitul în cap, și se duc la tabĕră cale de un ceas. Până să ajungă, se făcù noapte; și Fuad rĕspunse că noaptea nu primesce pe nimenĭ în tabĕră A doua ḑi erà Duminecă. Urdia s'a ridicat de la Sintescĭ și veni de se tăbĕrî în preajma Bucurescilor în dreptul Cotrocenilor. Acolo poporul și din oraș și de la țeară în număr de multe miĭ tăbĕresce în dreptul taberiĭ turcescĭ. Steagurile tricolore, prapurele corporațiilor, crucea se împlîntă față în față cu corturile asupra cărora lucesce semiluna. Mitropolitul așteaptă maĭ multe ceasurĭ, până să vie de la Fuad rĕspuns că pe Prea sfinția Sa singur îl primesce. Mitropolitul nu putù să se înduplece să se ducă în cort. Ast-fel se trecù și ḑiua de Duminecă. Venì Lunia. Tac aci o mulțime de întîmplărĭ. Țĕraniĭ staŭ tăbĕrîțĭ în câmp. Turciĭ puseseră sentinele de către dînșiĭ. Lunĭ dimineața, Fuad trimite să cheme în cort atât pe ceĭ maĭ însemnațĭ dintre boerĭ, cât și pre representanțiĭ cetățenilor din Bucurescĭ. Boieriĭ se gătesc. Partea cea-laltă își alege deputațiĭ sĕĭ; și ast fel ambele partide pleacă spre tabĕra turcească. Mĕ vârîĭ și eŭ printre ceĭ aleșĭ. Și eată-ne în cort. Încunjurațĭ de toate părțile de oștenĭ, alăturea cu dușmaniĭ viitoruluĭ naționalitățiĭ noastre, puteaŭ aleșiĭ revoluțieĭ să abdice dignitatea lor și a întreg poporuluĭ? Fuad îndată ne citesce un ultimatum, care ḑice că este însărcinat să-l și executeze pe loc în numele Sultanuluĭ, și anume restatornicirea ordineĭ legale cu puterea oștilor turcescĭ, și înființarea unuĭ guvern interimar, alcătuit dintr'un Caimacam și din comisariĭ curților. Vĕ lăsăm să judecațĭ câtă mânie n'aŭ adus în noĭ aceste cuvinte! Abià Bălcescu începù să ḑică câte-và cuvinte, și îndată Fuad ḑice că el n'are a discutà, ci numaĭ a executà. Atuncĭ la zîmbetul de mulțumire al ticăloșilor boerĭ, turbarea noastră începù a se manifestà prin cele maĭ desperate protestațiĭ; și așà făcurăm de rĕsună cortul de strigarea: Moarte maĭ bine decât Regulamentul! În acel minut Omer Pașa trage dintre noĭ pe Fuad Efendi; boeriĭ se ieaŭ după dînsul. Noĭ rĕmânem la olaltă, și n'apucarăm să rĕsuflăm de treĭ orĭ, și îndată ne vĕḑurăm arestațĭ de Turcĭ. Peste un minut se pornesc oștile în Capitală, și seara un Pașă ținea locul Locotenen-

ţilor rĕspândiţĭ de sila baionetelor. Pe noĭ ne-aŭ dus de ne-aŭ închis la Cotrocenĭ; şi după maĭ multe epuraţiĭ, corifeiĭ revoluţieĭ fură duşĭ cu escortă până la Giurgiŭ. Iată numele lor: Bălcescu, Voinescu II, St. Golescu, N. Golescu, Bolintineanu, C. Roset, Boliac, Zane, Popa Ioan, Gr. Grădişteanu, Brătianu cel tînĕr, şi alţiĭ. Nime nu scie unde aŭ să-ĭ ducă.

No. 1.984. 1848 Sept. 19.

Scrisoarea luĭ N. Costinescu către „Gazeta de Transilvania". No. 81-85. 1848. 4-18. X.

No. 1.985. 1848 Sept. 19.

Domnule Redactor!

Primesce şi de la mine câte-và însemnărĭ [1]).

La despărţirea luĭ Suleiman Paşa din Giurgiŭ veniră din Bucurescĭ ca la 8.000 cetăţenĭ, afară de atâtea miĭ de sătenĭ ce alergară de prin judeţe. Aceştia îl petrecură până la port în aclamaţiĭ de recunoscinţă. Simţitorul Paşă erà mişcat până la lacrămĭ şi până în departe îşĭ tot luà al sĕŭ adio cu cea maĭ mare cordialitate.

Aceiaşĭ oamenĭ, aceleaşĭ stindarde tricolore, aceleaşĭ inimĭ credincioase către Poartă se întoarseră apoĭ la noul trimis al Divanuluĭ, Fuad Efendi, spre a-l felicità şi a-ĭ arătà speranţele lor. Însa acest trimis care, pentru micşorimea luĭ în cariera diplomată, s'a fost înfăţişat mareluĭ Soleiman în genunchĭ, abia eşì la fereastră după atâtea strigărĭ, să primească atâta popol şi atâtea aclamaţiĭ. Erà surd cu totul la strigările: să trăească Sultanul! pentru-că erà însoţită de alte strigărĭ: să trăească drepturile Românilor! Eşì în cele după urmă, după cum ḑiseĭ, la fereastră şi ḑise poporuluĭ: Huzur, adică să se astîmpere, că va veni singur la Bucurescĭ şi-ĭ va căutà drepturile.

Cetăţeniĭ, plinĭ de bucurie uniĭ, şi alţiĭ plinĭ de prepus, se înturnară în capitală. Se dete vestea în judeţele din prejur şi cu ḑecile de miĭ veniaŭ săteniĭ cu preoţĭ, stindarde şi crucĭ, spre a primì la venirea sa în Bucurescĭ pe noul trimis.

Fuad Efendi plecă dimpreună cu Duhamel şi cu o armată de 10.000 ostaşĭ turcĭ, pedestri şi călăreţĭ, fără a da de scire Locotenenţeĭ nicĭ însuşĭ spre a gătì cvartire şi provisiĭ. Locotenenţa, când auḑi că tabĕra este aproape, trimise pe d-nul Ministru celor din

[1]) Într'o notă subliniară redacţia „Gazeteĭ de Transilvania" constată că această corespondenţă o are „din mâna oficială".

No. 1.985. 1848 Sept. 19. Afară, I. Voinescu, spre a-l felicità, și a se înfățișà trimisuluĭ Porțeĭ, cerêndu-ĭ ordine. Trimisul Porțeĭ însă nu vru să-l primească, și Ministrul se înturnă înapoĭ.

A doua ḑi tabĕra turcească venì la Țintescĭ, cale de vre-un ceas de la Bucurescĭ și se așeză acolo. În câmp afară din barieră, două ḑile așteptă un popol de 60.000 oamenĭ, dormind sub cer, maĭ nemâncat și nebĕut, ca să primească în aclamațiĭ armata imperială. A treia ḑi, vĕḑênd că întârḑie tabĕra, popolul venì, luă din capitală, de pe patul frigurilor, pe Prea Sfinția Sa părintele Mitropolitul. Acesta, cu o deputație numeroasă, se duse până în tabĕră a felicità pe Fuad Efendi și a-ĭ arătà cu dragoste credința către Poartă și nădejdile popoluluĭ. Fuad Efendi însă nu vru să primească nicĭ mitropolit nicĭ deputație, nicĭ felicitațiĭ, nicĭ dragoste, nicĭ credință. Toțĭ se înturnară înapoĭ, nesciind ce să creaḑă. Eŭ însă creḑuĭ că în tabĕra turcească erà un Mefistofeles, cu o mică deosebire însă că Fuad Efendi nicĭ n'a fost nicĭ nu este un Faust, și-l va luà poate dracul degeaba.

A doua ḑi noaptea, la 12 ceasurĭ, veni la Prea Sfinția Sa părintele Mitropolitul un turc, Sali Aga, căruia acum îĭ ḑic Sali Efendi, trimis cu o scrisoare din partea luĭ Fuad Efendi, în care se adresà către Prea Sfinția Sa ca către un ministru al luĭ Dumneḑeŭ și al păciĭ (propriiĭ sĕĭ termenĭ) și-ĭ arătà că capitala din acea ḑi înainte este sub apĕrarea oștiriĭ imperiale, că până la sosirea sa, Poliția capitaleĭ și miliția sunt rĕspunḑĕtoare pentru buna orânduează și pentru siguranța tutulor și maĭ vîrtos a sudiților străinĭ și a proprietăților lor (de vieață nu pomenià nimic, pentru că-șĭ aveà omul gândurile sale), maĭ exortà încă pe părintele Mitropolitul să cheme oile rătăcite în staul și alte d'alde astea frase învĕțate pe din afară, rugându-l în cele după urmă să publice acea scrisoare.

Părintele Mitropolitul o trimise la Locotenență, invitând'o ca să facă a o publicà, ca una ce singură are în mână puterea executivă. Locotenența îĭ rĕspunse că Fuad Efendi scie că în țeară e un guvern legitim, recunoscut în numele Sultanuluĭ, recunoscut de puterile străine, și cătà a se adresà către dînsul, iar nu la Prea Sfinția Sa; că o asemenea scrisoare nu o poate considerà intrată în Bucurescĭ pe poarta legală, că o socotesce ca o hârtie albă și prin urmare nicĭ nu o poate publicà.

A doua ḑi porni tabĕra de la Țintescĭ, și popolul creḑù că vine în capitală. Alergaŭ toțĭ din toate părțile a-ĭ eșì înainte ; veniaŭ

tabere întregĭ de sătenĭ din judeţele Vlaşca, Ilfovul, Ialomiţa, Dâmboviţa şi Prahova, cu preoţĭ cântând: „Doamne al puterilor!" Tabĕra turcească încă trecù pe lângă Bucurescĭ şi se aşeză spre apusul capitaleĭ, lângă mânăstirea Cotrocenĭ, întindênd corturile către miadă noapte a mânăstiriĭ. Drept în inima tabereĭ îşĭ puse culcuşul saŭ vizunia şi Duhamel dimpreună cu ascultătorul poruncilor sale Fuad Efendi, care erà numaĭ drept lux, căcĭ pentru derăpĕnarea interesurilor Turcieĭ erà în destul Duhamel şi rublele luĭ în tabĕra turcească, cum şi câţĭ-và ciocoĭ.

No. 1985. 1848 Sept. 19.

Toată diua stete popolul şi acì înainte, şi venì iar de luă pe părintele Mitropolit ca să intre cu o deputaţie în tabĕră. În cele după urmă către seară se trimise rĕspuns din partea luĭ Fuad Efendi, că a doua di va fi primită deputaţia. Oameniĭ triştĭ şi supĕraţĭ se hotărîră a rĕmâné acolo toată noaptea, şi luĭ Fuad Efendi îĭ trimiseră o scrisoare demnă de poporul iubitor de libertate (vedĭ-o în „Foaia", Nr. 40).

A doua di de dimineaţă, în rĕsăritul soareluĭ, un paşă dimpreună cu secretarul luĭ Fuad Efendi şi cu o suită de vre-o cincĭ, şese Turcĭ vine la părintele Mitropolitul cu o scrisoare, prin care acest Fuad îl invită ca în acea di la 12 ceasurĭ, dimpreună cu principaliĭ boerĭ, cu notabiliĭ şi neguţătoriĭ capitaleĭ să poftească în tabĕră spre a le comunicà voinţele Sultanuluĭ (dacă acelea vor fi fost voinţele Sultanuluĭ şi nu ale luĭ Duhamel).

Acelaşĭ paşă se duse apoĭ şi la d-l fostul ban A. Filipescu, căruia îĭ dic şi Vulpe, în parentes. Acì se adunară toţĭ foştiĭ boerĭ şi reacţionarĭ actualĭ. Poliţia dete de scire la toţĭ boeriĭ notabilĭ şi neguţătorĭ principalĭ a se adunà la 10 ceasurĭ la palat. Acì veniră apoĭ toţĭ ceĭ adunaţĭ la d. Vulpe şi de acì plecară, avênd în cap pe părintele Mitropolitul, însoţit de archimandriţĭ şi preoţĭ, şi la 12 ceasurĭ fură cu toţiĭ in tabĕra turcească.

Acì ne abatem puţin din şirul evenimentelor spre a arătà situaţia loculuĭ.

Tabĕra turcească sta, cum am dis, spre miadă noapte de la mânăstirea Cotrocenĭ; spre miadă-di de rĕsărit, în oraş, stă casarma română de pedestri; tabĕra popoluluĭ român sta maĭ spre Bucurescĭ, cam în partea uliţeĭ numite Podul-de-pămînt.

Deputaţiĭ sus arătaţĭ, ca la 200 persoane, intrară, cum am dis, în tabĕra turcească. Fuad Efendi îĭ aşteptă în umbrarul sĕŭ în picioare cu o hârtie în mână, căreia lumea îĭ diceà ferman, şi care în sine nu erà alt ce-và decât o publicaţie din partea sa către boeriĭ şi locui-

No. 1.985. 1848 Sept. 19.

toriĭ ţĕriĭ, o curată parodie a voinţelor Sultanuluĭ, scrisă în inspiraţia sunetuluĭ rublelor luĭ Duhamel. Cine va avé poftă să o vaḑă, o va aflà tipărită şi însuşĭ şi ruptă şi călcată în picioare pe uliţele Bucurescilor. Data eĭ este din 13 Septemvrie, cu iscălitura Fuad, în litere marĭ ca să se scie. Cum se înfăţişă deputaţia, vestitul trimis de neagră şi sângeroasă pomenire începù a citì acea hârtie, prin care maĭ repetà încă odată, căcĭ tot i se păreà că nu credem, că a venit să aducă pacea şi buna orânduealá în ţeară, ca şi când pacea şi buna orânduealá ar fi lipsit. Într'însa, călcând tractatele, pretutindenĭ pe Sultanul îl numesce suveran în loc de suzeran; calomniând mişcarea Românilor, o păteazá că este isvorîtă din duhul comunismuluĭ, lucru ce nicĭ odată până acum n'a trecut prin mintea Românilor. Apoĭ usurpând drepturile ţĕriĭ, numesce aicĭ într'un chip de Caimacam pe d-l fostul logofĕt C. Cantacuzino, recomandându-l, după inspiraţia d-luĭ Duhamel, de om ce se bucură de consideraţie între Românĭ şi plin de darurĭ pentru cunoscuta luĭ aplicare către instituţiile regulamentare. Eŭ unul n'am cinste să cunosc pe om nicĭ de bun nicĭ de rĕŭ, atâta sciŭ, ceea ce istoria ḑice, că d. Cantacuzino la venirea cea dintâĭ a d. Duhamel în Bucurescĭ, în domnirea fostuluĭ Domn A. Ghica, după cererea acestuĭ aducĕtor de dreptate rusească, fu scos din postelnicie ca h . . ., şi acum tot Duhamel, prin credinciosul sĕŭ organ, îl recomandă Românilor c un tifaric regulamentar.

După ce se citì această publicaţie, şi se proclamă d. Cantacuzino de Papatace-caimacam, acesta se plecă cu un respect cu totul căimăcămesc, ca şi când s'ar fi numit Domn al Ţĕriĭ-Românescĭ, întreg întreguleţ, din cap până în picioare, şi apoĭ cu un sentiment plin de patos ḑise: „Voiŭ fi credincios înalteĭ Porţĭ şi Rusieĭ.“ Fuad Efendi se ḑice, de va fi adevĕrat, că îl apostrofă şi-ĭ ḑise: „Să fiĭ, Domnule, credincios patrieĭ dumi-tale.“ Poate orĭ-cine acum vedé pe ce mânĭ e Ţeara-Românească, că d. Cantacuzino e maĭ căḑut şi maĭ pitic în sentimente şi în cinste şi însuşĭ decât Fuad Efendi.

Atuncĭ junele Cantacuzino Iancu, fiul rĕposatuluĭ român, nu maĭ putù suferì ruşinea părinteluĭ sĕŭ, ce cădeà şi asupra sa, şi ţipă din mulţimea deputaţilor strigând: „Tată, nu primì o asemenea slujbă!“ Deputaţiĭ atuncĭ luară curagiŭ şi începură a se adresà către noul caĭmacam, numit după nicĭ o formă, după nicĭ o lege, după nicĭ o datină, şi îl ameninţară să nu priméscă a se face organul umiliriĭ şi robiriĭ patrieĭ. Disputa fu cam fierbinte: uniĭ

din deputați se dice că amenințară cu degetul pe Fuad Efendi, arătându-ĭ să vadă că stă o mare rĕspundere pe capul luĭ. Ba încă se dice că însușĭ Fuad Efendi ar fi avênd finețea a se plânge că unul din deputațĭ ar fi ardicat bastonul și ar fi lovit pe unul din sateliții Exelențeĭ sale. Însă cine scoase una ca aceasta, minte curat. Noĭ cel puțin nu credem că ar fi dis-o însușĭ Fuad Efendi.

No. 1.985.
1848
Sept. 19.

Orĭ-cum, disputa a fost fierbinte, saŭ maĭ bine s'a intrigat a se face fierbinte. Fuad Efendi, vĕdênd că vine lucrul acolo unde de patru dile îl pregătià să ajungă, se trase din umbrar și strigă: „Cine e cu Regulamentul să vie după mine și cine voesce reforme să rĕmâie la spate". Îndată se despărți adunarea deputaților: vre-o 40 de ciocoĭ vînduțĭ se luară după Turc, și peste 200 de cetățenĭ rĕmaseră în loc. Acum eraŭ toate, după cum se pregătiseră: cetatea erà maĭ goală de locuitorĭ, popolul adunat înaintea taberiĭ, deputații și căpeteniile luĭ în mijlocul Turcilor; tabĕra turcească erà pregătită și așteptà semnalul. De odată pocni un pistol; îndată venì o mulțime de soldațĭ turcĭ ce aveà într'adins ordine ce să facă când se va da semnalul, și încunjură pe buniĭ deputațĭ a nu maĭ eși nimenĭ să deà de scire popoluluĭ. Steteră aci oameniĭ prisonierĭ, în soare, nemâncațĭ și nebĕuțĭ până seara. Reacționariĭ eraŭ trașĭ în cortul luĭ Fuad Efendi și strigaŭ acolo în marele lor patriotism ca să spânzure pe toțĭ deputațiĭ și să deà cu tunurile în acel popol de 100.000 ce aveà obrăznicia să ceară dreptate. Între aceștia se deosebià mult domnul Filip Lenș, ce de treĭ lunĭ de dile îșĭ tot plângeà dimpreună cu fiiĭ sĕĭ marea și vechia sa nobilitate[1]).

Pe la 4 ceasurĭ după amiadĭ, adică pe atuncĭ pe când reacționariĭ puneaŭ țeara la cale dimpreună cu Duhamel și cu Fuad Efendi, oștirea turcească luă ordin a intrà în cetate, unde nimic nu străbătuse din cele întîmplate în tabĕră. Turciĭ se despărțiră în două: o parte apucă către popol spre ulița numită Podul-de-pămînt, și o parte către bariera casarmeĭ saŭ a uliței Michaiŭ-Vodă.

Să lăsăm puțin pe ceĭ din urmă; să vedem ce făcură ceĭ ce se îndreptară către popol. Parte din eĭ încunjură mulțimea a nu maĭ lăsà pe nimenĭ a intrà în cetate ca să alerge la nevoie la arme. Popolul se încercă a le eși înainte cu cântărĭ și vivate, închinându-le stindardele și crucile. Vitejiĭ și disciplinațiĭ turcĭ începură a smulge stindardele și a le rupe peste capetele și urechile celor ce veniaŭ să-ĭ primească cu frăție și dragoste. Crucile fură căl-

[1]) O corcitură proaspĕtă. — Red.

No. 1.985. 1848 Sept. 19

cate în pulbere și apanatele și ascuțișele sabiilor răpăiaŭ pe spatele bunuluĭ popol. Mulțimea acum era încunjurată, și câțĭ rĕmaseră afară, alergară înaintea Turcilor ce eraŭ în cetate și căḑură la pămînt să fugă cu caiĭ peste dînșiĭ. Turciĭ maĭ nainte se temeaŭ să deà în oamenĭ nearmațĭ; acum subt comanda luĭ Duhamel nu eraŭ așà fricoșĭ ca să se sperie de oamenĭ neînarmațĭ și trecură înainte peste dînșiĭ, strivîndu-ĭ în picioarele cailor. Îndată alergară câțĭ-và gardiștĭ a da de scire Locotenențeĭ ce se aflà în permanență adunată în palatul administrativ. Locotenențiĭ eraŭ la masă, când luară această scire.

Ne abatem acì puțin a arătà hotărîrea ce Locotenența luase maĭ dinainte. Este sciut că Guvernul revoluționar provisoriŭ, desființându-se cu venirea luĭ Suleiman-Pașa și alegêndu-se Locotenența compusă de treĭ membri, aceasta guvernà acum după legĭ și nu se așteptà la nimic alta decât la o destituție și alegere din noŭ a persoanelor guvernuluĭ. Prin urmare cu câte-và ḑile înainte hotărîse să steà în permanență, fără a se maĭ duce nimenĭ din membri pe acasă, nicĭ spre mâncare, nicĭ spre somn, ca să nu lase capitala nicĭ un minut fără cârmă și povață până la numirea nouluĭ guvern, ce credeà că se va face prin alegere. Erà însă oarecare diferință în părerĭ între membriĭ Locotenențeĭ. Doĭ, adică domnul N. Golescu și d. Generalul Tell ḑiceaŭ să steà în permanență și însușĭ de s'ar întîmplà să-ĭ destitueze Fuad Efendi în tabĕră, și să se considereze neîncetat tot drept guvern, până când popolul e mulțumit de Locotenența ce șĭ-a ales-o singur; și aveà drept cuvînt foarte tare: „popolul ne-a ales, popolul are drept a ne destituà.“ Domnul Eliade ḑiceà: să stăm în permanență, până când vom luà de scire că s'a numit alt guvern saŭ prin alegere saŭ prin impunere, după cum s'aude. De acì înainte, cât vom maĭ sta, este un semn de nesupunere și ne abatem din înțelesul proclamațieĭ; ar fi un semn că am avé ambiția să maĭ guvernăm și că am vré a ne slujì cu popolul, lucru ce nu se potrivesce nicĭ cu principele noastre, ne maĭ putênd guvernà constituțional, și apoĭ ar trage după sine nisce consecințe ce, de n'ar grămădì peste noĭ responsabilitate, cel puțin, pe nedreptul, ne-ar expune rîsuluĭ.

Acestea eraŭ părerile locotenenților, când venì a le da de scire de intrarea Turcilor, de maniera intrăriĭ, și maĭ vîrtos în urmă de scoaterea din buzunar a d-luĭ Cantacuzino, numindu-l numaĭ bun de caimacam pentru ast-fel de vremĭ. Domnul Eliade închină pentru fericirea patrieĭ, îșĭ scoase eșarpa și ḑise: Eŭ mĭ-am plinit mi-

siunea; capitala și țeara prin usurpare aŭ luat-o alții în sarcina lor, eĭ vor fi rĕspundĕtorĭ d'acì înainte. Eŭ mĕ trag acasă. Așà, își luă diua bună și eșì.

No. 1.985. 1848 Sept. 19.

În curte erà mulțime de popol și întrebà ce să facă, dacă trebue să ieà armele. D. Eliade le rĕspunse în numele Locotenențeĭ să steà cetățeniĭ în pace, să se ducă pe acasă și să nu deà pricină de nevoĭ ce nu le merită țeara. Vie rĕul de unde va venì, numaĭ de la noĭ să nu vie. Cine va începe, va fi responsabil.

Asemenea repetiră și ceĭ-alțĭ membri aĭ Locotenențeĭ și încă ordonară a se trage de acolo și însușĭ compania de pedestri ce țineà gvardia de onoare a palatuluĭ Prin urmare, rĕmaseră fără pază, fără arme, așteptând în resignație, și spuind tot acelea la orĭ-câțĭ cetățenĭ veniaŭ să apere palatul.

Turciĭ după ulița Podul-de-pămênt intraŭ acum în capitală, pedestri, călărețĭ, cu tunurile încărcate, cu fitilele aprinse.

Să venim acum la ceĭ ce intraŭ pe bariera luĭ Michaiŭ-Vodă saŭ a casarmieĭ în numĕr ca la 5.000, pedestri, călărețĭ și tunurĭ.

Cu o di maĭ înainte Colonelul regimentuluĭ din garnisonă, d. Radu Golescu, venise la d. General Tell să-l întrebe ce să facă, de vor intrà Turciĭ și vor cere casarma?

D. General îĭ dise: „Turcilor ca nisce oaspețĭ să le dăm casarmele; cea de călărime este deșertată pentru acest sfârșit. În cea de pedestrime să steà soldațĭ, până vor venì Turciĭ, unde să vie și compania de pompierĭ spre a da onorile ostășescĭ generaluluĭ turc și oștiriĭ, și apoĭ după primire să se tragă soldațiĭ noștri în oraș."

„Dar dacă ne vor cere armele?" întrebă iar Colonelul Golescu. „Să nu le dațĭ", rĕspunse Generalul Tell. „Prieteniĭ nu cer armele."

Acestea eraŭ ordinele către soldațiĭ românĭ, ce eraŭ în numĕr de vr'o 400 și alțiĭ vr'o 200 pompierĭ.

Când venì scirea în casarmă că se apropie Turciĭ, se trimise către pompieriĭ ce eraŭ la poliție scire să vină a se unì cu ceĭ-alțĭ soldațĭ și a face onorile cuvenite Turcilor.

Ceĭ 400 aĭ regimentuluĭ staŭ la front cu musica în curtea casarmeĭ, și cum s'apropiară Turciĭ, banda începù marșul de țeremonie și soldațiĭ presentară armele. Turciĭ, în loc d'a sta înaintea porțiĭ ca să intre, repediră tunurile în fuga mare de cea-laltă parte a casarmeĭ și le așezară ca de bătae, trecênd și o mare parte din soldațiĭ lor în acea lature. Atuncĭ venià și compania de pompierĭ. Căpitanul eĭ, domnul Zăgănescu, nu se mulțumì nicĭ de

No. 1.985. 1848 Sept. 19.

cum d'acele preparative și începù a prepune. Să lăsăm acì a povesti însușĭ acest căpitan:

„Cum vĕḍuĭ acea orânduire ostilă, îmĭ venì să staŭ și să comand înapoĭ în oraș; însă sciam ordinele și mĕ hotărîĭ să trec înainte a mĕ unì cu ceĭ-lalțĭ soldațĭ din casarmă. Comandaĭ cu pas iute și, cu soldațĭ cu pușca alene pe umĕr, îmĭ făcuĭ drum p'în mulțimea Turcilor, despicându-ĭ la dreapta și la stânga. Vĕḍuĭ fitilele aprinse la tunurĭ și Turcĭ așteptându-ne să venim îndărătul lor. Comandaĭ maĭ iute. Turciĭ comandară ca toțĭ aĭ lor, ce-ĭ despicasem spre dreapta, să treacă către dînșiĭ la stânga; în iuțeala lor un turc se împedecă de unul din soldațiĭ meĭ și căḍù. Un ofițer turc lovì cu latul sabieĭ pe soldatul meŭ; un alt soldat turc, vĕḍênd exemplul ofițeruluĭ, descărcă pușca într'unul din soldațiĭ meĭ și-l culcă jos mort. Noĭ atuncĭ eram drept în gura tunurilor și ḍiseĭ să dăm maĭ iute a ne apropià de casarmă. Soldațiĭ meĭ eraŭ cu puscile goale. Când trecuserăm maĭ mult de jumătate din dreptul tunurilor, și când toțĭ Turciĭ trecuseră în partea stângă, de odată pocnì un tun și deschise un drum larg între soldațiĭ meĭ. Se repetiră tunurile, maĭ omorîră câțĭ-và; începură puscile și carabinele turcescĭ; eram însă maĭ la adăpost lângă casarmă. Umplură flăcăiĭ puscile și comandaĭ foc. De vre-o douĕ, treĭ orĭ descărcară aĭ noștri. Mitralia însă ne prăpădià. Începură soldațiĭ a se culcà la pămînt, când se descărcaŭ tunurile, și desperațĭ strigară cu toțiĭ: „Pe tunurĭ, copiĭ, că ne prăpădesc." De odată alergară cu toțiĭ; tunurile eraŭ pline și li se puneà în acel moment foc. Soldațiĭ meĭ năvală le suciră odată în loc și le întoarseră cu gura către Turcĭ. Pocniră odată și stinseră mulțime de vrăjmașĭ. Aceasta fu prada cea maĭ mare. Aĭ noștri eraŭ stăpânĭ acum pe tunurĭ; însă cum să le ție? Se repeḍì atuncĭ un colonel saŭ un maior turc către noĭ și venià spre mine. Eŭ luaĭ pușca din mâna unuĭ soldat, îl ochiĭ și-l culcaĭ jos după cal. Frațiĭ noștri din casarmă daŭ și eĭ mereŭ, însă focurile lor veniaŭ prea de departe. Sfârșiserăm patroanele; alergară soldațiĭ noștri a se căpuì, și luà care cum puteà. Atuncĭ generalul turc, căruia i se ucisese calul sub dînsul, strigă să steà focul, și soldațiĭ noștri din curtea casarmeĭ ardicară într'o sabie o batistă albă. Începurăm a parlamentà. Colonelul Golescu se duse la Turcĭ a vorbì. Locotenentul meŭ Dănescul erà rănit și zăceà cu capul pe o buturugă. Un Turc vine lângă dînsul, îl imboldesce cu baioneta; el ardică capul. Turcul, vĕḍêndu-l că e viŭ, îĭ descarcă pușca în cap și-l lasă mort. Un cetățean din întîmplare vede acea cruḍime; smulge un

par și pocnesce pe Turc în cap; îĭ smulge pușca din mână, o înfige apoĭ și în alt Turc ce venià asupra luĭ, îl ucide și pe acela, îĭ iea pușca, și cu amândouĕ armele se repede de-afuga la vale în mahalaua către Isvor.

No. 1.985. 1848 Sept. 19.

„Într'acestea, restul soldaților meĭ intrase în curtea casarmeĭ și se unise cu ceĭ-lalțĭ. Bieții oamenĭ, maĭ mult decât ḍeciuițĭ într'un chip infam, eșițĭ din sine de turbare și disperație, mĕ puseră la mijloc în strigărĭ amenințătoare. Care de care strigà : „Ce e asta, d. Căpitan? ne aduseșĭ acì cu puscile goale; Turciĭ ne ucid ca pe vite. Sîntem vînduțĭ. Vînduțĭ! Vînduțĭ, strigară cu toțiĭ amenințându-mĕ. Nu sciam ce maĭ fac, nu sciam ce rĕspunḍ; îmĭ perdusem mințile. Strigaĭ și eŭ: „Vînduțĭ, fraților, însă de Turcĭ. Să murim cu toțĭ ca nisce bravĭ."

— „Să murim! să murim!" strigară cu toțiĭ, cât nu maĭ semĕnà strigărĭ omenescĭ. Turciĭ se speriară și începură a strigà: „Dor, dor! be, cardași!" arătară că s'a făcut greșeală, și ofițeriĭ noștri ce parlamentaŭ veniră dimpreună cu un bulgar grecit, pitarul Grigore din Giurgiŭ, reacționar plătit, iar nu din prințipe, om de toate colorile, ciocoiŭ în timpul Bibesculuĭ, patriot până în vârful nasuluì la căderea luĭ, invitător al târbăceliĭ Manuluĭ și Vilara, lăudător al Constituțieĭ în puterea eĭ, defăimător al eĭ când o vedeà că șovăe, spion rus la trebuință, tâlmaciŭ al reacționarilor către Turcĭ, conducĕtor al oștiriĭ turcescĭ, unealtă îndemânatică a luĭ Duhamel, vînḍĕtor al creștinilor, cu un cuvînt asemĕnare împelițată a ciocoilor celor marĭ. Acest pitar Grigore venì și ḍise soldaților noștri din partea Pașeĭ, că e pace, numaĭ să lase armele și să se ducă fie-care p'acasă.

„Soldațiĭ se distraseră din disperația lor eroică ce ar fi putut face mult, cum eraŭ adunațĭ la un loc și căpuițĭ cu patroane. Îșĭ aduseră aminte de vieață; se consultară cu ofițeriĭ și la vorba pitaruluĭ Grigore că s'a făcut greșeală, se hotărîră cu toțiĭ a da armele. Începură a lăsà jos puscĭ și patrontașe. Doĭ numaĭ din pompieriĭ meĭ din fundul curțiĭ pe marginea dealuluĭ într'un colț eraŭ încă armațĭ. Turciĭ strigară să lase armele; eĭ nu pricepeaŭ. Câte-và puscĭ pocniră din partea Turcilor, și amândoĭ fură ucișĭ. Când se depărtară cât-và de arme, și eșiră câțĭ-và din curte, de odată începură tunurile cu mitralie și-ĭ seceraŭ grozav. Apucară oameniĭ la fugă care încotro puteà. Eŭ ce eram încă în curte, apucaĭ pe coastă la vale. Fugă ca asta nu sciŭ să fi dat nicĭ odată, săriam, cădeam, mĕ sculam și fugiam, fugiam iute de crăpà fierea în

No. 1.985
1848
Sept. 19

mine. Ajunseĭ la nisce uluci; n'aveam în cotro să maĭ fug. Gloanțele plouaŭ după mine, ulucile eraŭ nalte. Săriĭ și înfipseĭ mâna pe culmea lor; ce putere avuĭ în brat, ce ușurință în trup, nu pociŭ spune, căcĭ ca un cerb fuĭ de odată dincolo. Erà o grădină; trecuĭ printr'însa, eșiĭ în curte și apoĭ într'o uliță. Fugiam și nu sciam încotro mě duc. Un om îmĭ ese înainte, mě ține în loc: „Domnule, îmĭ dice, gulerul îțĭ roșesce, firul lucesce, și Turciĭ, uite, se věd de sus. Apucă p'acì." Îl ascultaĭ, mě depărtaĭ și nemeriĭ în mahalaua Dudesculuĭ. Acì aflaĭ asil în casa unor călugărĭ catolicĭ, unde ședuĭ ascuns până astădĭ. Adinea-orĭ audiĭ că mě caută Turciĭ anume, însoțițĭ de oamenĭ ce mě cunosc, îmbrăcațĭ și eĭ turcesce. Părăsiĭ asilul și umblu, uite-mě fugar."

Căpitanul Deivos, subt care s'a disciplinat și îndoctrinat pentru Constituție compania pompierilor, a fost trecut în oștirea de linie ca să deà loc de căpitan d. Zăgănescu. Căpitanul Deivos poate ne da asemenea îndestule amărunte ale acesteĭ întîmplărĭ sângeratice. N'am putut însă a-l audì decât cele următoare:

„... După ce se hotărî ca să dăm armele, eŭ mě duseĭ la generalul turc a-ĭ da sabia. Generalul îmĭ dise: ținețĭ-o. Cine fu începětorul? mě întrebă Turcul. — Voĭ, îĭ rěspunseĭ eŭ turcesce. Turcul se uită la mine cu o căutătură piezișă. — Ba voĭ, voĭ, îmĭ dise el cu acea rěceală asiatică, dând din cap de doue orĭ. Soldațiĭ noștri lăsară armele. Într'acestea eŭ vědui pe Turcĭ luându-șĭ din noŭ o posiție ostilă și trăgênd pe furiș cocoșurile la puscĭ. Copiĭ, diseĭ eŭ către soldațĭ, risipițĭ-vě cât puteți și la picior iute N'apucaĭ să sfârșesc vorba, și începură puscile și tunurile turcescĭ asupra soldaților noștri desarmațĭ. Fugiră care încotro, maĭ periră câțĭ-và și fugiĭ și eŭ de vale în mahalaua Isvor. Turciĭ dic că n'aŭ dat în soldațiĭ desarmațĭ; să se caute însă ceĭ morțĭ și se va vedé că ceĭ maĭ mulțĭ sînt fără patrontașe."

Aceasta mărturisesc și căruțașiĭ ce aŭ ardicat trupurile morților.

Ast-fel intrară Turciĭ în Bucurescĭ, aceĭ Turcĭ ce peste o lună de dile în Giurgiŭ fură amicĭ, ce se sărutaŭ și jucaŭ cu soldațiĭ noștri, ce cu orășeniĭ și săteniĭ din Vlașca trăiră ca frațiĭ, ce insuflară atâta dragoste și încredere Românilor.

Noaptea întreagă prădară case, pe unde apucară; uciseră oamenĭ, femeĭ și copiĭ; sparseră bisericĭ și le prădară. A doua di asemenea; pungĭ, ceasornice, eraŭ luate în silă de la trecětorĭ pe ulițĭ. Prin târg intraŭ Turciĭ în bolte, luaŭ ce le plăceà fără plată, saŭ pe o plată de nimic. A treia di asemenea. Pămîntenĭ, sudițĭ,

de amândouĕ sexele fură batjocoriţĭ şi ucişĭ. Un căprar al Aghenţieĭ austriace fu ucis, altul rănit. Soţia unuĭ frances fu ucisă dimpreună cu copilul eĭ. De pe drum a doua ḑi, un unter-ofiţer român ne-armat fu luat de câţĭ-và Turcĭ, dus în casarmă şi tăiat în bucăţĭ. Alt soldat, desarmat asemenea, fu ucis în drum de un Turc, numaĭ ca să-ĭ ieà cismele. Fete se răpesc în drum ḑiua în ameaḑa mare. O spaimă erà în capitală. Sudiţiĭ străinĭ alergară la consulatele lor şi cerură siguranţă. Consuliĭ se duseră la Fuad Efendi şi la Omer Paşa, a le cere cuvînt de cele întîmplate: toţĭ protestară şi Turciĭ începură a o băgà pe mânecă, maĭ vîrtos Fuad Efendi, ce e un om, după cum spun, fricos şi moale. Temêndu-se că vor merge la Constantinopole relaţiĭ adevĕrate despre cele întîmplate, Fuad Efendi şi Omer Paşa, învĕţaţĭ poate însuşĭ de ciocoiĭ noştri, ce sciaŭ a vălì lumea şi a luà apoĭ înscrisurĭ de mulţumire, poruncirà să se facă un scris din partea neguţătorilor în care arată că Turciĭ aŭ intrat în cetate şi s'aŭ purtat cu cea maĭ bună orânduealà, fără să atingă pe nimenĭ, că mulţumesc locuitoriĭ de obşte, cum că adică venirea acestor Turcĭ atât de blânḑĭ şi omenoşĭ scăpă ţeara de turburare şi restatornicì odihna şi pacea, ş. a. Ast-fel de înscris umblă din prăvălie în prăvălie, însoţit de vre-o douĕ-ḑecĭ de Turcĭ, cu mâna pe sabie, silind pe neguţătorĭ să-l iscălească. Neguţătoriĭ, oamenĭ de omenie, nicĭ de frică nu putură să iscălească o asemenea dovadă mincinoasă şi infamă. Din nenorocire însă se vor fi aflat câţĭ-và perduţĭ, saŭ de acele unelte infame ce n'aŭ altă meserie decât a speculà din toate întîmplările.

No. 1.985.
1848
Sept. 19.

Să ne întoarcem la membriĭ Locotenenţeĭ. După proclamarea în tabĕră a d-luĭ Cantacuzino de caimacam, şi după retragerea d-luĭ Eliade din guvern, dd. N. Golescu şi Tell rĕmaseră în palatul administrativ, unde petrecură toată noaptea fără escortă şi maĭ cu uşile deschise. Turciĭ eraŭ de cu seară în cetate. A doua ḑi venì o ceată de călăreţĭ şi pedeştri şi încunjurară palatul administrativ. Dd. locotenenţĭ creḑură că vin să-ĭ aresteze. Însă Turciĭ se aşezară numaĭ acolo, puseră sentinele la visterie şi nu supĕrară pe nimenĭ. D. N. Golescu eşì a se duce la Omer Paşa şi nu fu oprit nicĭ întrebat de nimenĭ. D. General Tell maĭ aşteptă acì până la prânz fără a-ĭ ḑice nimenĭ nimic. Atuncĭ se hotărî să easă spre a-şĭ vedé familia. Se coborî printre Turcĭ şi pe jos se duse acasă fără a avé cea maĭ mică supĕrare. Fie-care din membriĭ Locotenenţeĭ şi din ministri fu slobod peste cincĭ ḑile, îşĭ căutà de trebĭ ḑiua şi seara; doĭ dintr'înşiĭ aflaŭ ospitalitate în casa unuĭ

No. 1.985. 1848 Sept. 19. consul, care în tot-deauna și mai vîrtos acum s'a deosebit printr'o inimă nobilă și generoasă. Membrii Locotenenței cerură pasaporturi spre a se depărtà din țeară, temêndu-se ca nu cum-và popolul nemulțumit de reînființarea Regulamentului și de cruḑimile întîmplate, să facă vre-o mișcare, și apoi să se atribuească că s'a făcut prin întărîtarea lor. Pasaporturile nu li se refusară și dd. Tell și Eliade porniră cu diligența peste Carpați, iar d. N. Golescu se hotărî pentru Constantinopole.

Să intrăm și în mânăstirea Cotrocenii. Peste două sute deputați și buni cetățeni, archimandriți, preoți, neguțători și însuși toți boerii și feciorii de boeri, fură duși din tabără pe la zece ceasuri din noapte în mânăstirea Cotroceni, trecênd câte trei, trei, scortați de amândouă părțile cu câte trei rânduri de pedestri și câte două rânduri de călăreți și urmați de două tunuri. Acì fură aleși câți-và și li se dete drumul din acea seară, între cari erà și bezdadea Dumitrache Ghica, ca unul ce pătimià de picior. A doua ḑi de dimineață Rustem Efendi venì și scoase pe I. Cantacuzino, fiŭ al Caimacamului. Pe la patru ceasuri după prânz venì cel de acum polițaiŭ, Colonelul Voinescu I, cu o listă și chemă pe arestați, câte unul, unul, întrebându-l de nume. Cei cu nume însemnat în mișcarea reformatoare rĕmâneaŭ iar arestați, celor-lalți li se da drumul. Ast-fel rĕmaseră părintele egumenul Snagoveanul Iosaf, trei frați Golesci: Ștefan, Alexandru și Radu, Cesar Boliac, Grigorie Grădișteanu, C. Roset, I. Brătianu, C. Aristia, Mărgărit Moșoiŭ, Bolintineanu, doi Bălcesci: Nicolae și Barbu, doi Ionesci, doi Ipătesci, Vernescul, Cioranul, Dancovici, Vasiliade, Solacolu, Zane, Chirilov, P. Pereț, și alții în numĕr de douĕ-ḑeci și șeapte. Aceștia steteră închiși și maltratați trei ḑile. Rudele și prietenii lor alergară pe la Fuad Efendi și Omer Pașa ca să-i scape. Veniră a da drumul la câți-và dintre neguțători și aceștia nu vrură să easă, cerênd să li se arate vina și dacă sînt vinovați sînt cu toții. Ori la toți să li se deà drumul, ori la nici unul.

Este de însemnat întrevorbirea ce avù un mijlocitor de mântuire cu Omer Pașa. Acesta erà neguțător și se duse la pașa spre a mijlocì pentru unul din neguțători. Pașa îi ḑise să nu se teamă, căci cei închiși sînt în mai bună siguranță decât cei slobodi pe la casele lor, căci aceia sînt subt pază de soldați disciplinați, în vreme ce ciocoii plătesc pe la ciutaci de nerând ca să facă jafuri și omoruri spre a încriminà cu aceasta oștirea turcească și a face să vie Muscalii. „Sîntem într'o mare ispită, îi adăugă Pașa, și noi și voi.“

Consulul engles, d. Colquhoun a făcut mult atât pentru cetățenĭ în general cât și pentru prisonierĭ. S'a dus în maĭ multe rândurĭ la Fuad Efendi și la Omer Pașa a cere libertatea celor închișĭ, cum și pasaporturĭ a eșì în siguranță. Vinerĭ, la 17 Septemvrie, se hotărî a se da drumul tuturor, din carĭ vre-o patru-spre-ḑece să treacă peste graniță în Austria. D. Locotenentul N. Golescu se hotărîse, după cum s'a ḑis, a se duce la Constantinopole. Ceĭ patru-spre-ḑece închișĭ șĭ-aŭ ales a trece în Transilvania la Brașov de o cam dată. Cu dînșiĭ la Cotrocenĭ erà să se unească și dd. Tell, Eliade și I. Voinescu, Ministrul celor din Afară. Plecarea erà hotărîtă la 4 ceasurĭ după amiaḑă. Aceștia, în parola de cinste a luĭ Fuad Efendi dată d-luĭ consul, eraŭ să fie pușĭ în căruțe și scortațĭ de Turcĭ, să fie dușĭ până la hotarele Austrieĭ. D. I. Voinescu se unì cu prisonieriĭ, dd. Eliade și Tell plecară deosebĭ. Ceĭ din Cotrocenĭ fură pornițĭ spre Brașov și apoĭ întorșĭ către Giurgiŭ, de unde fură dușĭ la Rusciuc, și unde se ḑice că aŭ adus și pe d. N. Golescu ce plecase la Constantinopole. Uniĭ ḑic că de acolo vor fi dușĭ în Asia la Brusa, iar alțiĭ că vor fi pușĭ în vapor și dușĭ până la Rușava, unde li se va da drumul în Banat.

No. 1.985.
1848
Sept. 19.

Să dăm o aruncătură de ochĭ și peste aĭ noștri. Popolul cel bun stă îmmărmurit, cumpĕnindu-se când către o tăcere mută și supusă, când în urmările celeĭ maĭ după urmă desperațiĭ. Ceĭ ce aŭ figurat ca capĭ, slujbașĭ și lucrătorĭ în mișcarea reformatoare, staŭ ascunșĭ și spăimîntațĭ de cele întîmplate. Foncționariĭ publicĭ ce aŭ slujit în mișcarea reformatoare, ceĭ numițĭ de Locotenență, sînt scoșĭ și ceĭ vechĭ îșĭ daŭ demisiile ne maĭ vrênd a slujì subt regimul regulamentar și afurisit de capul bisericiĭ. Alțiĭ noĭ nu cutează să intre și trebile staŭ în amorțire. Ceĭ demisionațĭ sînt chemațĭ, maĭ vîrtos de Ministrul celor din Intru, și speriațĭ că vor fi adușĭ cu Turciĭ la slujbă. Ca să se parodieze dreptatea, nu s'a găsit nimenĭ de Ministru al Dreptățiĭ decât tipul boerismuluĭ vechiŭ, Grigorie Grădișteanu cel bătrân, care în tot-deauna strigă că n'are alt meșteșug decât iscălitura pe care nicĭ odată n'o puse fără banĭ. Pentru Ministerul celor din Întru abià s'a aflat fostul vistier bătrânul Iancu Filipescul, a căruia îndemânatecă unealtă puteà să fie în visterie fostul clucer I. Budișteanu, care în regimul trecut a fost scos pentru hoțiĭ în articolul mazililor, de patru-ḑecĭ miĭ galbenĭ. Acesta acum fu alăturat la vornicia din lăuntru pe lângă d. I. Filipescu, ca director numaĭ bun. Pentru Ministru al Instrucțieĭ publice și al Credințeĭ fu ales d. Costache Belu! Drept obser-

No. 1.985. 1848 Sept. 19

vație la această alegere, e destul punctul de exclamație. D. Câmpineanu fu reîmpins iar la control, ca unul ce pare că n'ar fi avut nimic d'amestec cu Ministerul Dreptății, înțeles după Regulament. Pentru polițaiŭ nu se putù aflà nimenĭ decât Colonelul Voinescŭ, vestit în credința sa către Rușĭ și în declamațiile sale pentru Constituție. Drept ajutor al poliției i se dete cumnatu-sĕŭ Burchi, care cu Muscaliĭ ar fi vorbit stricat românesce pe limba muschicească, iar acum cu Turciĭ șĭ-a pus fesul în cap, înjură turcesce, dărapĕnă statuia dreptățiĭ, doboară stindardele tricolore după edifițiurile publice și șterge, orĭ de pe unde vede, devisa înscrisă: „Dreptate, frăție." Din toate însă Caimacamul face vârf peste toțĭ ca un caimacam ce este. Două-ḑecĭ și cincĭ miĭ de galbenĭ l-a costat această mare dregĕtorie de a fi singur caimacam supus vointelor luĭ Duhamel și Fuad Efendi, adică cum am ḑice maĭ pe scurt, ca să nu fie vorbă multă, vointelor numaĭ luĭ Duhamel; ca să aibă cinstea a iscălì după Omer Pașa; ca să fie de mărturie la alegerea miniștrilor și a slujbașilor; ca să aibă cugetul nepătat că s'a învrednicit să treacă de la tabĕră până la casa sa prin sângele Românilor jerfițĭ și ca să lase fiilor sĕĭ un nume atât de slăvit, că le-a fost părintele lor Caimacam regulamentar, adică nu dintre ministri lăsațĭ de fostul Domn, ci impus de mitralia plătită de rublele luĭ Duhamel. Asta va să ḑică ce-và extraordinar, care întrece și Regulamentul. Eŭ unul, după scenele întîmplate în tabĕră, în casarmă și în mahalale, întrebaĭ a doua ḑi dacă pe Cantacuzino nu l-a găsit epilepsia la marele sĕŭ sentimentalism. Oameniĭ îmĭ spuseră că din potrivă e sănătos, tare, mare și vesel, vesel. Acum numaĭ Domnia îĭ lipsesce, și-l va vedé lumea suindu-se pe un tron mofluz, trecĕnd peste ruinile naționalitățiĭ (??). Maĭ mare nenorocire nu e pentru un fiŭ decât a avé un asemenea tată. Plâng toată România, maĭ mult însă plâng pe Iancu Cantacuzino. Eŭ unul, în locu-ĭ, mĭ-așĭ schimbà numele în Măgureanu și așĭ călca în picioare toate acele chrisoave scotocite spre a se usurpà un nume atât de îngânfat [1]).

Niculae Costinescu.

P. S. — Excesurile pregătite și cumpĕrate ale Turcilor nu întârḑiară a face pe Duhamel să scrie a intrà Muscaliĭ.

---

[1]) Adică C. Cantacuzino nu se trage din familia al căreĭ nume-l poartă, ci este Măgureanu?

Red.

Raportul No. 2.806 al Subt-cârmuitoruluĭ plășiĭ Târguluĭ către Cârmuitorul de Teleorman.

No. 1.986.
1848
Sept. 19.

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinst. d-luĭ Cârmuitor acestuĭ județ Teleorman.

Subt-cârmuirea plășiĭ Târguluĭ.

Erĭ la 18 ale următoareĭ, adunându-se neguțătoriĭ ceĭ de căpetenie dintr'acest oraș la d-v., toțĭ v'aŭ făgăduit liniște și astîmpĕrare din câte până acum s'aŭ urmat, de către care se și păzesce. Astădĭ, după a mea întoarcere de aicĭ din orașul Alexandria, până unde v'am însoțit, am găsit o turburare prea înfocată; această aprindere însă nu este urmată de pomeniţiĭ maĭ sus neguțătorĭ fruntașĭ, saŭ de ceĭ de mijloc, orĭ boerĭ, ci de aceștĭ învitătorĭ, adică:

Sfinția Sa părintele protopop, Christea Iconomul; Tache Mihăescu, fiu-sĕŭ; Tache Stămătescu, Vasile Urzescu, profesorul transilvănean; Gheorghe Brânză, Răducanu Boiangiul, Anitea Băcanul, Petre Cârjan, Nicolae Ciauș Andreĭ, Sandu Ciauș Andreĭ, Anghel Ilie Gât, Ioan Dascălul, Radu Cojocarul și Marin Zidarul.

Deși dăduseră steagul jos, dar acum l-aŭ ridicat iarășĭ și prin ale lor invitărĭ aprindênd și pe maĭ mulțĭ din birniciĭ românĭ, strigă toțĭ: Constituția, Constituția să trăească, subt ocrotirea d-luĭ Ghineral Gheorghe Magheru, iar Regulamentul să putredească unde s'a îngropat, și alte multe bârfirĭ, care aceasta de dator simțindu-mĕ, prin toată graba le supuiŭ plecat în cunoscința d-v., d-le Cârmuitor, spre urmarea celor ce vețĭ bine chibzui întru a lor potolire, dintr'o întreprindere ce a adus obștea în deosebită spaimă, temêndu-se de vre-un jaf saŭ omor chiar din parte-le. Vĕ maĭ adaug că isvorul aprinderiĭ acestor amăgițĭ de proastele lor părerĭ a fost de la d. Tache Stămătescu și Tache Michăescu, fiul protopopuluĭ Christea, ceĭ ce Vinerĭ seara sosiră de la d. Magheru cu felurite invitărĭ. Asemenea vĕ maĭ arăt că astădĭ de dimineață, ducêndu-mĕ în târg unde eraŭ maĭ mulțĭ adunațĭ și vrênd să ridic pe unul dintr'înșiĭ, și anume Gheorghe Brânză, cel ce beat fiind strigà în tot chipul, atingênd pe ceĭ ce nu-l vor ascultà, cu sabia încins, ca să-l arestuesc, abià am scăpat dintre dînșiĭ cu vieață. Așa dar d-le Cârmuitor, dacă nu se vor luà grabnice măsurĭ cu trimiterea d-luĭ tist, însoțit de un numĕr însemnat de dorobanțĭ spre potolire-le, vețĭ cunoasce că se întîmplă rĕŭ în

No. 1.986. 1848 Sept. 19 acest oraș. Din această împrejurare nu se putură trimite cerutele două cete de dorobanți aĭ plășiĭ acesteia, avêndu-ĭ totușĭ adunațĭ la tact.

No. 2.806.

Subt-cârmuitor, Parucic C. Costandinescu.
Pentru întocmaĭ copie, Ajutor Tănase Macoveĭ.

No. 1.987. 1848 Sept. 19.

Raportul No. 22 al Cârmuiriĭ de Teleorman către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea județuluĭ Teleormanuluĭ.

Astă-seară sosind prin ștafetă cu adres către fosta Administrație a acestuĭ județ osebită scrisoare din partea d-luĭ Gheorghe Magheru, însoțită și de copia protestuluĭ ce se vede, și vĕḑênd din coprinderea eĭ scopul de care se ocupă, o îndreptez cinst. Departament așà în orighinal precum s'a primit, spre a se vedé.

Cârmuitor, A. Cocorĕscu.
Secretar C. Apostolescu.

No. 22.
Or. Turnu.

No. 1.988. 1848 Septemv.

Extract dintr'o scrisoare a Consuluĭ engles Colquhoun către unul din capiĭ revoluțiuniĭ din Țeara-Românească.

(Courrier français. No. 304. — Col. D. Brătianu.)

Je me suis empressé de voir Fuad Effendi hier sur le sujet de votre extradition de la frontière valaque en Transylvanie. S. E. m'a entièrement rassuré à cet égard, et je dois donner foi à ce qu'il m'a dit; ses dernières paroles en me quittant étaient: „Monsieur le Consul général, je vous donne ma parole d'honneur qu'ils seront escortés en parfaite sûreté à la frontière de Transylvanie, et de là ils seront libres d'aller où ils voudront.“

Après une déclaration de cette nature, si obligatoire entre gentilhomme et gentilhomme, et surtout entre l'Envoyé de la Porte et le Consul général d'Angleterre, je manquerais à toutes les règles de la bienséance, si je me permettais de douter de la parole ainsi

donnée. Fiez-vous y aussi en toute confiance, je vous prie, et ne vous laissez pas effrayer par des chimères qui n'ont aucun fondement. Omer Pacha aussi m'a assuré et je peux aussi me dire qu'il a réussi à établir dans l'esprit de quelques personnes plus incrédules que vous une confiance dans l'honnêteté et la loyauté de sa procédure, aujourd'hui qu'il appelle l'effet malheureux d'une rude et dure nécessité, etc.

No. 1.988. 1848 Septemv.

Colquhoun.

Adresa No. 47 a Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

No. 1.989. 1848 Sept. 20.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis/2.079 Secr. St.)

No. 47. Căimăcămia Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Cinst Departament din Lăuntru.

Se trimite aceluĭ cinst Departament copie în tâlmăcire după jurnalul încheiat erĭ de Sfatul extraordinar al ministrilor subt presidenţia Exelenţeĭ Sale Comisaruluĭ Împĕrătesc şi a subt-iscălituluĭ pentru pornirea a douĕ grupurĭ de oştire, însă unul de acì la Slatina şi de acolo la Pitescĭ şi Câmpulung spre a restatornicì liniştea şi comunicaţiile între amândouĕ Valachiile, şi altul de la Vidin la Craiova pentru acelaşĭ sfârşit.

Este, prin urmare, poftit acel cinst. Departament a se pătrunde de a luĭ cuprindere şi a lua măsurile cele maĭ grabnice şi maĭ priincioase pentru înlesnirea îndestulăriĭ acelor trupurĭ de oştire, îngrijind tot de odată a orânduì pe unul din slujbaşiĭ sĕĭ ca să însoţească oştirea ce este hotărîtă a merge la Slatina.

Anexă.

Jurnal.

Astădĭ, 19 Septemvrie 1848, noĭ subt-iscăliţiĭ adunaţĭ în sfat extraordinar, am hotărît cele următoare:

Ca să se înlesnească comunicaţia între Valachia mică şi mare, şi spre a se face o demonstraţie ostăşească în partea aceea, se va trimite un trup de cavalerie compus de un regiment cu douĕ tunurĭ. Acest trup va înaintà până la Slatina, unde se va oprì ca să restatornicească buna orânduealâ şi comunicaţiile ce s'aŭ întrerupt. Va despărţì dintr'însul şi va trimite la Pitescĭ patru sute ostaşĭ, din carĭ treĭ sute se vor îndreptà asupra Câmpulunguluĭ.

No. 1.989.
1848
Sept. 20.

Un trup de reservă va trece de la Vidin la Calafat și va înnaintà spre Craiova.

Un slujbaș al Departamentuluĭ din Năuntru va însoți trupul de oștire ce va merge la Slatina.

Domnul Vornicul din Năuntru va da poruncile cuviincioase către cârmuirile respective pentru ceea ce privesce la aprovisionarea și furagiul trebuincios la aceste osebite trupurĭ de oștire trimise în direcțiile maĭ sus arătate.

No. 1.990.
1848
Sept. 20.

Adresa No. 48 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Româneseĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

(Conc. Arch. Minist. Afacerilor străine. Dos. No. 17/2.170.)

No. 48. Adres din partea Căimăcămieĭ către Departamentul din Năuntru.

Se alătură aceluĭ Departament copie în tâlmăcire după decretul dat erĭ de Exelenția Sa Comisarul împĕrătesc și subt-iscălitul spre a-ĭ luà coprinderea în de aproape băgare de seamă și a se face întocmaĭ urmare pentru fețele ce s'aŭ găsit cu cale a se trimite peste graniță spre statornicirea liniștеĭ obștescĭ.

No. 1.991.
1848
Sept. 20.

Adresa No. 130 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Româneseĭ către Căimăcămie.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 140/2.154.)

Departamentul trebilor din Lăuntru al Prințipatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Țĕriĭ-Românescĭ.

Departamentul primind de la d-luĭ Maior Teodor Popescu o listă de personalul din oștirea rusească, ce sosesce aicĭ în capitală cu comendĭ ostășescĭ i cu deosebite însărcinărĭ, și pentru care urmează a se pregătì din vreme case de locuit, a chibzuit ca cu însărcinarea și pregătirea acestor cvartirurĭ prin încăperile locuitorilor capitaleĭ, să se însărcineze șeful Poliţieĭ și presidentul Sfatuluĭ orășenesc, cărora li s'a și scris îndată, ca într'o unire pe de o parte să se facă obșteasca catagrafie de toate casele ce sînt primitoare de cvartir, iar pe de alta să-șĭ însemneze cvartirul fiecăreia persoane, după ale lor gradurĭ și însărcinărĭ, spre a le puté

da în ceasul ce va sosì, fără a mijlocì vre-o neorânduealâ și nemulțumire.

No. 1.991. 1848 Sept. 20.

Aceasta dar a sa punere la cale Departamentul a socotit de trebuință a o aduce cu cinste și în cunoscința aceĭ cinstite Căimăcămiĭ.

Șeful Departamentuluĭ, Iancul Filipescu.
Șeful Secțieĭ, Steriadi.

No. 130.
Secț. 1. Masa 1.
Bucurescĭ.

Adresa No. 131 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

No. 1.992. 1848 Sept. 20.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis./2.079 Secr. St.)

Departamentul trebilor din Năuntru.

No. 131. Secția 1-ĭ. Masa 1. Bucurescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Țĕriĭ-Românescĭ.

După însciințarea ce a primit Departamentul de la d. Cârmuitorul județuluĭ Argeș, se încunosciințează că orășeniĭ din Pitescĭ și locuitoriĭ satelor în parte s'aŭ pătruns de dispozițiile guvernuluĭ legitim de acum, și făgăduesc a petrece în liniște și supunere, iar în parte duhurile sînt încă exaltate după neprecurmata invitare și propagandă ce și acum se face în taină de locuitoriĭ din Pitescĭ, Toma Furduescu și Toma Conțescu, sprijinițĭ pe nădejdea că vor fi ajutațĭ de Magheru prin trimiterea de pandurĭ ce are adunațĭ lângă Râmnicul-Vâlceĭ.

Dintr'o scrisoare a fostuluĭ cârmuitor la Câmpulung, I. Bălăceanu, către Dimitrie Paleologu, ce se află pe lângă Magherul, se vede că și acolo se fac pregătirĭ de împotrivire, tot pe nădejdea ajutoruluĭ de la Magherul, fără care, ḑice acel cârmuitor, că nu va puté face nimic.

Din toate acestea se vede că stăruirea luĭ Magheru la Vâlcea este foarte amerințătoare de turburare și de neorânduelĭ, și că trebuința cere de a se împrăștià el de acolo negreșit și în grabă prin trimiterea unuĭ trup de oștirĭ, din care să rĕmâie și la Pitescĭ una sută oamenĭ, căcĭ fără aceasta, ḑice d. cârmuitor că nu se poate privì asigurată liniștea județuluĭ.

Pe la județe se maĭ găsesc încă oamenĭ ce însuflă noroduluĭ

No. 1.992 1848 Sept. 20. răsvrătirea și proclamata Constituție, precum spre pildă sînt ceĭ de la Pitescĭ sus numițĭ.

Departamentul a socotit de a sa datorie a supune toate acestea la cunoscința aceĭ cinst. Căimăcămiĭ, rugând-o plecat să binevoească a chibzui și a încunosciință Departamentuluĭ ce anume măsurĭ să se ieà pentru aceĭ ce pe alocurea nu încetează a chemà pe locuitorĭ la rătăcire și la neorânduelĭ.

Şef. Departamentuluĭ, Iancu Filipescu.
Şeful Secțiĭ, Steriadi.

(Resoluție :) Să se deà în cunoscința Ex. Sale Fuad Efendi spre a se chibzui a se trimite oștire turcească pentru cea desăvârșită stârpire acestor răsvrătitorĭ. Tot de odată se va da și în cunoscința Departamentuluĭ din Lăuntru.

No. 1.993. 1848 Sept. 20.

Circulara No. 142—146 a Departamentuluĭ din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către județele din România-mică.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 349.)

La cârmuirile județelor de maĭ jos.

Pentru alăturatele aicĭ exemplare și anume:

După scrisoarea Exelențeĭ-Sale Fuad Efendi de la 10 ale următoruluĭ.

Idem, de la 13.

După proclamația Exelențeĭ Sale D. Ghineral de infanterie Liders, de la 15 tot al curgĕtoruluĭ, și

După deslegarea jurămîntuluĭ din partea Prea sfințieĭ Sale Mitropolituluĭ.

Se scrie aceĭ c. Cârmuirĭ a le împărți îndată prin satele și orașele acelor județe spre obștească sciință, îngrijind de a să ceti de către toțĭ și cu toată luarea aminte spre întocmaĭ urmare.

No.
142 Romanațĭ.
143 Vâlcea.
144 Dolj.
145 Gorj.
146 Mehedințĭ.

No. 1.994.
1848
Sept. 20.

Decretul No. 54 al luĭ Fuad Efendi și al Caimacamuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ, C. Cantacuzino.

(Fŏe vol. Acad.)

Noĭ, Comisarul împĕrătesc în Prinţipaturile Dunăreĭ și Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ.

Privind raporturile ce ne vin de la autorităţile locale, decretăm a se adresà o proclamaţie către lăcuitoriĭ capitaleĭ ca să-ĭ îndemne a se părăsì de orĭ-ce fel de adunare sgomotoasă saŭ de mişcare publică; cel ce va îndrăsnì să tulbure obșteasca bună orânduealà saŭ liniștea țĕriĭ, orĭ cu cuvinte orĭ prin scrierĭ, orĭ într'alt chip, se va arestà îndată, se va judecà și se va pedepsì după toată asprimea legilor.

Domnul Ministru din Năuntru este însărcinat cu publicarea și punerea în lucrare a acestuĭ decret.

No. 54. Bucurescĭ.

No. 1.995.
1848
Sept. 20.

Adresa No. 3.594 a Sfatuluĭ orășenesc al Capitaleĭ, către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Sfatul orășenesc din Bucurescĭ.

După grainica poruncă dată Sfatuluĭ de d. Caimacam al Prinţipatuluĭ, s'aŭ tocmit două droscĭ de birjă și s'aŭ dat în trebuinţele preumblărilor Exelenţiĭ Sale Fuad Efendi; după resoluţia pusă iarășĭ de d. Caimacam pe adresa Ex. Sale Omer Pașa, care s'a trimis Sfatuluĭ, s'aŭ dat alte două droscĭ de birjă în asemenea trebuinţe ale Ex. Sale Omer Pașa; câte patru aceste birjĭ s'aŭ tocmit cu chirie de câte leĭ patru-ḑecĭ și cincĭ una pe ḑi.

Aceasta dar Sfatul face cunoscut cinstituluĭ Departament, și tot de odată îl roagă să binevoească a-ĭ da deslegare din ce fondurĭ să se rĕspunḑă baniĭ ce se vor cuvenì birjarilor pentru vremea ce vor umblà în preḑisele trebuinţe, fiind-că d. Caimacam n'a hotărît aceasta.

President, D. Polizo.

Hilel Manoah, Stefanachi P. Teodosiŭ.

Aj., A. Costiescu.

No. 3.594.

(Resoluţie:) Să se supue Căimăcămieĭ cerêndu-ĭ deslegare pentru slobo-ḑirea acestor banĭ și pe câtă vreme să se urmeze această închiriere.

No. 1.996. 1848 Sept. 20.

Scrisoarea luĭ Vasile Maiorescu către Ioan Maiorescu.

(Orig. Col. Ecaterina A. G. Golescu.)

Brașov.

Nene!

În minutele aceste cetirăm cu Bariț ultima d-tale scrisoare din Frankfort. Veĭ scì că guvernul nostru în Bucurescĭ a cădut. Eliade se află aicĭ. Golescu a plecat la Constantinopole; Tell tot în Bucurescĭ. Eŭ am fost închis în lagărul turc împreună cu alțĭ 215 inșĭ. Ne liberară după 24 ore, reținênd numaĭ vre-o 26 corifeĭ aĭ poporuluĭ, nu sciŭ până când. Cantacuzino Caimacam. Voinescu I Agă, Omer Pașa peste armie. Fuad dictator cu Duhamel. De peste Olt de la Magheru nu sciŭ nimic; după ce am scăpat am alergat aicì. Mĕ grăbesc că pleacă poștia. Aĭ noștri toțĭ sănătoșĭ. Grăbesce a te reîntoarce, căcĭ n'aĭ ce maĭ face acolo. În Transilvania merg trebile bine.

Vasile.

No. 1.997. 1848 Sept. 20.

Scrisoarea luĭ Grigorie Ghica către Dimitrie Ghica.

(Orig. grec. Acad.)

Brașov.

Mon cher frère,

Cu toate că țĭ-am scris că voiŭ plecà de aicĭ Marțĭ, adecă mâne, dar fiind-că erĭ cu poșta am primit unele scrisorĭ aicĭ, că la Bucurescĭ este neliniște și că aceștĭ răsvrătițĭ umblă liberĭ și că în genere reclamă la constitution, am hotărît să maĭ întârdiez încă vre-o câte-và dile, până când ne vom însciințà că armatele rusescĭ aŭ ajuns cel puțin la Buzĕŭ, ca atuncĭ să intre cine-và fără teamă; de aceea, te rog, scrie-mĭ orĭ-ce aĭ audit despre armatele rusescĭ. Erĭ ne-aŭ spus că a sosit aicĭ, în Săcele, și Eliade, și că a trecut îndată la Sibiiŭ.

Te sărut dulce.

Gr. Ghica.

No. 1.998. 1848 Sept. 20.

Nota luĭ Thions, Consulul Franciei la Iașĭ, către Ministrul Bastide.

(Copie. Acad.)

Iassy.

Monsieur le Ministre,

L'autorité locale d'Iassy, continue de loger des militaires russes chez les étrangers. Il en résulte partout des plaintes, des récla-

mations et des menaces ; quelques-uns se rachètent à prix d'argent de cette lourde charge. L'Agent d'Autriche vient de protester en faveur de ses nationaux, et la protestation n'ayant pas été prise en considération, il a immédiatement rompu ses rapports avec le gouvernement moldave, et abaissé son pavillon. J'ignore les suites que peut avoir cette violation des traités et du Règlement, mais les étrangers sont au dernier degré de l'inquiétude.

No. 1.998. 1848 Sept. 20.

Il est de la plus haute importance que les Consuls aient le plutôt possible des instructions à cet égard ; car les circonstances deviennent de plus en plus graves et nous sommes sous le coup d'éventualités fâcheuses.

Agréez, etc.

(Signé :) Thions.

Articol din „Gazeta de Transilvania". No. 77. 1848. 20. IX.

No. 1.999. 1848 Sept. 20.

Bucurescĭ.— Cum să descriem cumplita catastrofă, pe care noĭ o socotim ca început al actuluĭ II din drama Românieĭ? Istoria intrăriĭ Turcilor să o deducem. Noĭ cutrierarăm felurĭ de isvoare, citirăm scrisorĭ, vorbirăm cu bărbațĭ cariĭ porniseră Marțĭ seară din Bucurescĭ. Eată adevĕrul principal, căcĭ de amăruntele împrejurărĭ nu stăm bunĭ.

Este sciut că Poarta, în ale căreĭ coaste d. Titof stete cu toate amerințările posibile, dede altmintrea liberaluluĭ Fuad Efendi (care acum doĭ anĭ fusese sol în Spania) instrucție ca, fiind-că Locotenența din Bucurescĭ miroasă tare a revoluție, să o schimbe, să puie alta, să restaure Regulamentul, apoĭ pe temeiul acestuia să adune dietă, carea să se ocupe „cu reforme câte s'ar aflà trebuincioase." Curios că Duhamel maĭ pretinse de la Fuad încă și comanda trupelor turcescĭ! Pe Lunĭ în $^{26}/_{14}$ Septemvrie armata turcă sosise lângă Bucurescĭ. 120 deputațĭ constituționalĭ merseră în lagăr spre a cere cu tot adinsul ca trupele nicĭ decum să nu calce în capitală, până nu se vor garantisà toate drepturile recunoscute de Suleiman Pașa, ș. a. Într'aceea poporul erà comandat să easă nearmat înaintea Turcilor și să protesteze asupra intrăriĭ cu toată tăria. Eșiră aproape la 100 miĭ, dintre carĭ țĕranĭ peste 30 miĭ, cariĭ când cavaleria se înieptă să treacă pintre eĭ, se apĕrau cu căciulile și cu steagurile, fără a face altă silă, căcĭ așà sună planul. În urmă totușĭ vre-o treĭ miĭ Turcĭ străbat pe vre-o treĭ ulițe, călărimea trage drept la casarme, unde Maiorul Radu Golescu

No. 1.999. 1848 Sept. 20. îşĭ deprindeà vre-o 80 soldaţĭ, căcĭ numaĭ atâţĭ maĭ rĕmăseseră în capitală şi 150 pompierĭ (tot soldaţĭ, însă uniformaţĭ altmintrea, meniţĭ a stinge focurĭ, feciorĭ foarte bravĭ), toţĭ ceĭ-lalţĭ retrăgêndu-se timpuriŭ. Comandantul Turcilor călăreţĭ provocă pe Golescu să-şĭ deà armele şi să deşerte casarma. Acesta le dispută dreptul, reclamă mandat de la guberniul sĕŭ; în urmă tot s'ar fi învoit, dar fiind că Turciĭ apucară a tăià pe un soldat de custodie, puşcară odată şi în aer spre a sperià pe Românĭ, atuncĭ soldaţiĭ românĭ cătrăniţĭ, străbătuţĭ de îmmiite simţiminte patriotice, determinară a se apĕrà, adică a murì toţĭ aceĭ puţinĭ eroĭ într'o luptă neaudită de 230 în contra la 3.000 şi respective 20.000 Turcĭ! Româniĭ neavênd puscile încărcate, fuseră comandaţĭ a sta gata; Turciĭ într'aceea traseră în eĭ şi uciseră doĭ; Româniĭ le rĕspunseră atât de bine, în cât şirul întreg al călăreţilor turcĭ din prima linie, câţĭ staŭ faţă cu casarma, (se) vĕdù rĕsturnat de pe caĭ; acum puşcăturile fulgeraŭ necurmat, însă Turciĭ aduseră un tun care trântià câte 4—5 Românĭ de odată; soldaţiĭ noştri, vĕdênd cum se împuţinară, se trag la apărămînt după un hambar, de unde omoară şi pe un comandant. Acum un alt comandant îĭ provoacă a se da; eĭ ascultară abià şi se duseră cu armele; Turciĭ nu se putură răbdà a nu maĭ trage după eĭ cu un tun, afurisiţiĭ!

Într'aceea Fuad publică ertare, se aşează caimacamie; un paşă se plimbă cu N. Golescu pe uliţe: spre a îmbunà pe popor? nu; ci spre a înşelà, căcĭ aşa voià Duhamel. Pe când oameniĭ libertăţiĭ se socotiaŭ sigurĭ, iată pun mâna pe toţĭ. Apoĭ se prochiemă legea marţială.

No. 2.000. 1848 Sept 20.

Corespondenţă din Iaşĭ către „Allgemeine Zeitung“ din Augsburg. No. 287. 1848. 13. X.

Donaufürstenthümer.

Jassy. Einer bei dem hiesigen russischen Consulate angelangten Depesche des Generals Duhamel aus Bucharest zufolge hat daselbst zwischen den Walachen und den türkischen Truppen am 26. September ein sehr blutiger Zusammenstoss stattgefunden, in Folge dessen Omer Pascha die Caserne aus 26 Kanonen beschiessen und hierauf mit Sturm einnehmen liess. Beiderseits gab es sehr viele Todte und Verwundete. Die Türken machten über 600 Gefangene, die sie entwaffneten und unbarmherzig knebeln liessen.

Der Kampf dauerte noch mit grosser Erbitterung bei Abgang der Estafette, welche diese Nachrichten brachte, während General Duhamel, im russischen Consulate von 1.000 Türken bewacht, der Ankunft russischer Hülfstruppen mit ungeduldigster Sehnsucht entgegensah. General Lüders rückte den 27 d. M. in die Walachei ein, und erliess folgende Proclamation: (Urmează traducerea germană a proclamaţieĭ generaluluĭ Lüders de la 15 Sept. v. 1848. A se vedé No. 1.926.)

No. 2.000.
1848
Sept. 20.

Gehören zu den anzuwendenden Mitteln auch der gegen die Mitglieder der Lieutenance princière von gedungenen Landstreichern und Banditen versuchte Menchelmord und der Auftrag dieselben lebendig oder todt ins Hauptquartier zu bringen?

Gehört die Anwendung des dem russischen Generalconsul Staatsrath von Kotzebue bei der Odesaer Bank eröffneten unbeschränkten Credits auch dazu? Ein Credit dem man den Conflict zwischen den Walachen und den Türken zuschreibt, und der offenbar den Zweck hatte die Nothwendigkeit des Einmarsches der russischen Truppen in die Walachei herbeizuführen. Wie gross der Einklang zwischen der Pforte und Russland sei, können Sie aus dem Umstande ermessen, dass Hr. v. Nesselrode seiner Zeit das unerwartete Einrücken der russischen Truppen in die Moldau der Uebereilung des Oberbefehlshabers zuschreiben zu müssen für nöthig befunden hatte. General Lüders bezeichnete seinen Eintritt ins Land mit Verhaftung des Kreisvorstehers, des Polizeivorstehers und des Bischofs von Fokschani, die er mit Ketten belastet nach Galatz geschickt. Als Kaimakane — Zwischenregenten — werden die russisch gesinnten servilen Bojaren Gross-Ban Jordaki Philipesco, ein alter unwissender Schwachkopf, und Costaki Cantacuzenus, von jeher als russischer Spion berüchtigt, genannt. Der allgemein verachtete russische Generalconsul Kotzebue, der den Hofmeister seiner Kinder, einen gesinnungsvollen Deutschen, entlassen, weil dieser der Deputation sich angeschlossen, welche dem Rifaat Pascha für die treffliche Mannszucht der unter dem Comando des letzteren stehenden Truppen gedankt und dadurch die Intriguen des Hrn. Generalconsuls, welche die Besetzung der Stadt Galatz durch Russen bezweckten, vereitelt hat, ist von Galatz nach Fokschani abgereist, um gleichzeitig mit den russischen Truppen Bucharest, den Schauplatz seiner unrühmlichen skandalreichen Wirksamkeit wieder zu betreten.

Nachschrift: Fuad Effendi bemächtigte sich durch List und

No. 2.000. 1848 Sept. 20. Treulosigkeit der Mitglieder der vom Sultan anerkennten Lieutenance princière. Suleiman Pascha, einer der trefflichsten und gesinnungstüchtigsten Türken, musste auf Befehl Russlands abberufen werden um den russenfreundlichen Fuad Effendi Platz zu machen. Ibrahim Pascha war mit diesem Gang der Dinge so unzufrieden, dass er unmuthig Konstantinopel verliess, ohne auch nur die Besuche der türkischen Minister zu erwidern. Er hatte der Pforte gerathen den drohenden anmassenden Forderungen Russlands nicht nachzugeben, und erbot sich im Falle eines Kriegs 200.000 Mann zur Verfügung seines Oberherrn zu stellen. Seine Unzufriedenheit ging so weit, dass er laut erklärte das türkische Ministerium sei von Russland gewonnen. Die Moldauischen Staatsgenfangenen befinden sich in Konstantinopel auf freien Fuss.

No. 2.001. 1848 Sept. 20.

Petițiunea luĭ Zamfir Cârligeanu către Cârmuirea de Vlașca.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 349.)

Cinst. Cârmuirĭ a județuluĭ Vlașca.

În maĭ multe rândurĭ, după ale mele datoriĭ, revisuind pădurea de pe moșia Putineniŭ dintr'acest județ, proprietatea d-luĭ mareluĭ logofĕt Costache Suțu, stăpânul meŭ, am vĕḑut că se taie de nu sciŭ cine. Ca să aflu pe făcĕtorul-de-rĕŭ am pus de aŭ păzit, și acum puține ḑile trecute aŭ și prins pazniciĭ pe un sătean din Gogoșariĭ-vechĭ, luându-ĭ și zălog drept dovadă.

Erĭ la 19 ale următoareĭ, ducêndu-se isprăvnicelul meŭ într'acel sat Gogoșarĭ cu altă trebuință, l-aŭ prins aleșiĭ aceluĭ sat cu maĭ mulțĭ locuitorĭ și l-aŭ bătut atât de cumplit, în cât puțin a rĕmas a-ĭ ridicà vieața, subt cuvînt că de ce să-l desbrace pe săteanul lor, dacă l-aŭ prins cu lemne tăiate din pădure, căcĭ acum moșiile sunt slobode. Această nepravilnică și tâlhărească urmare a numiților sătenĭ, neputêndu-se suferì, supuĭ în cunoscință cinst. Cârmuirĭ, plecat rugând-o să binevoească ca, pe do o parte să dojenească pe toțĭ aceĭ locuitorĭ ce se vor dovedì că aŭ luat parte la această tâlhărie, iar pe de alta să-ĭ cerceteze și stricăciunea urmată păduriĭ și să se despăgubească d-luĭ proprietar de la aceia ce vor fi pricinuit-o.

Zamfir Cârligeanu.

No. 161.

Raportul No. 5.600 al Cârmuiriĭ de Vlașca, urmat de două rapoarte ale Subt-cârmuiriĭ plășiĭ Marginea.

No. 2.002.
1848
Sept. 20.

(Orig. Arch. M. de Interne Dos. No. 349.)

Cinstituluĭ Depart. din Năuntru.

Cârmuirea j. Vlașca.

În asemĕnarea poruncii c. Depart. cu No. . . . , împărțindu-se prin subt-cârmuitorĭ examplarele trimise ale Ex. Sale Fuad Efendi și ale c. Căimăcămiĭ, cu adăogirea ca subt-cârmuitoriĭ să le deslușească supunere la drepturile proprietărescĭ și a se păzì liniștea obștească, fără de nădejde s'a întîmpinat cu două raporturĭ ale d. subt-cârmuitor de Margine supt No. 3.724 și 3.725, prin care arată necuviința însemnaților locuitorĭ ot Hodivoia, nevrênd a primì expusele publicațiĭ pe carĭ le-aŭ și aruncat. Nu îndestul aceasta, dar aŭ bătut pe isprăvniceĭ, din carĭ la unul din Stănescĭ ĭ-aŭ frânt mâna, ba încă și pe dorobanțĭ ĭ-aŭ gonit cu ciomegele, adăogând că nu vor face nicĭ o ḑi arendașilor, precum maĭ pe larg se va încredințà din copiile de pe raporturĭ. Tot de odată s'a întîmpinat cârmuirea și cu două jelbĭ a maĭ multor proprietarĭ și arendașĭ, prin carĭ arată aceeașĭ nesupunere la datoriile proprietăricescĭ. cu amenințărĭ de despăgubire asupra Cârmuiriĭ, carĭ se trimit pe lângă aceasta în original; și părerea sa este ca să se întrebuințeze o execuție de un convoiŭ mic, ca de 20 ostașĭ turcĭ, precum maĭ nainte la asemenea întîmplărĭ de nesupunere se trimiteaŭ soldațĭ aĭ milițieĭ spre îndreptare, ca împreună cu subt-cârmuitorul să se ridice aceĭ împrotivitorĭ, și să se adune la cârmuire, a se arestuì și a se dojenì, făcêndu-se aceia o pildă pentru celelalte sate, căcĭ poate să ajungă o asemenea obrăznicie în tot județul. A căreia chibzuire încuviințându-se, se va luà înțelegere cu cine se va socotì ca să poruncească aceĭ darea numĕruluĭ de ostașĭ de maĭ sus; pentru care așteaptă în grabă poruncă de urmare. Cunoscênd c. Depart. că maĭ amânându-se, în adevĕr, că le amenință în destulă pagubă pe lângă acele cercate până acum, temêndu-se cârmuirea că aceeașĭ nesupunere poate să arate și la transportarea acelor producturĭ ce se cer acolea la magasie, cu ținerea în seamă a șease ḑile, dacă nu se va stârpì această pildă rea.

Într'aceste ḑile am întrebuințat ḑile pacĭnice către locuitorĭ,

No. 2.002. 1848 Sept. 20.

la asemenea pricină, dar urmarea lor dă înțelegere că fără înfricoșare asemenea de o cam dată nu se înfrânează.

Cârmuitor, (Nedescifrabil).

Secț. I-ĭ.
No. 5.600.

(Resoluție :) Să se deà în cunoscința Căimăcămieĭ în prescurtare, rugând-o să binevoească a se înțelege cu Exelenția Sa Omer Pașa și a mijlocì porunca sa către comandirul oștiriĭ de la Giurgiŭ ca în grabă să deà cârmuitoruluĭ de Vlașca oare-care ajutor ostășesc pentru mărginirea îndărătniciriĭ, ce se maĭ vede încă urmându-se din partea unora din locuitorĭ, cinstind pe Departament cu rĕspuns de urmare. Să se deà aceasta în cunoscința Cârmuiriĭ spre a luà înțelegere cu comandirul ostășesc de acolo, și ajutorul de ostașĭ ce va da să se trimiță îndată împreună cu subt-cârmuitorul loculuĭ la acele sate, unde încă locuitoriĭ nu s'aŭ pătruns de datoria lor și petrec în nesupunere, spre a se aduce la acele cunoscință.

I. Filipescu.

Anexa I.
Copie.

Cinstiteĭ Cârmuirĭ a județuluĭ Vlașca.

Subt-cârmuirea plășiĭ Mărginiĭ.

Cu porunca de subt No. 5.542, mergênd prin satele plășiĭ și împărțind examplarele trimise pe lângĕ dînsa, le-am citit cu toată deslușirea, făcêndu-ĭ să înțeleagă pe toțĭ de întocmirea așezată, cu care viind și în satul Hodivoia, și adunând obștea locuitorilor, le-am citit din cuvînt în cuvînt, deslușindu-ĭ asupra supuneriĭ poruncilor stăpâniriĭ, unde de odată m'am pomenit cu strigărĭ că nu voesc a cunoasce și nu muncesc măcar o ḑi de clacă arendașilor, întrebuințând vorbe necuviincioase, asvârlind și publicațiile înapoĭ, subt cuvînt că nu o să facă țigare din ele, și alte vorbe netrebnice. Capul acestora, ceĭ ce strigaŭ maĭ mult, aŭ fost locuitoriĭ și anume: Petre Corcodel, Marin Aitul pârcălabul, Stan Buga și Marin Burcea.

Subt-cârmuirea îĭ face cunoscut cinst. Cârmuirĭ spre a se luà măsurile cuviincioase pentru dînșiĭ, căcĭ cu acestea nu numaĭ că se vatĕmă buna orânduealà într'acel sat, dar și cele-lalte învecinate sate, vĕḑênd pe dînșiĭ împotrivitorĭ, poate să se unească.

Sub-cârmuitor, Iordache Cacalețeanu.
Întocmaĭ după original, A. Slăvescu.

No. 3.724.

Anexa II.

No. 2.002.
1848
Sept. 20.

Copie de pe raportul Subt-cârmuirii de Margine, cu No. 3.725, Sept. 20. 848.

Plecat se face cunoscut că viind în satul Stănescĭ și citind publicațiile mie încredințate, pentru așezarea stăpânirii, liniștea și supunerea ce urmează a fi din partea locuitorilor, deși n'aŭ arătat nimic împotrivire, dar nicĭ înscris n'aŭ vrut să deà de a lor primire; astădĭ numaĭ trimițêndu-se dorobanțiĭ încredințațĭ d. arendaș cu isprăvnicel în sat ca să facă care din datoria clăciĭ a încărcà grâul ce-l are în arie treerat de atâta vreme și care se amenință spre stricare, nu numaĭ că nu s'a supus nicĭ un locuitor a eși, dar încă unul și anume Stoica Gâscă, puind mâna pe un lemn, a dat de a rupt mâna isprăvniceluluĭ care se trimeteà spre vedere. Vestindu-mĕ de aceasta și avênd în vedere jalba d. arendaș aceleĭ moșiĭ, resoluție cu No. 1.370 și, venind însumĭ în pomenitul sat și chemând pe jurațĭ, le-am poruncit locuitorilor și mĭ-aŭ rĕspuns că toțĭ sunt în unire ca să nu deà nicĭ pentru datoriile proprietățiĭ, și poruncindu-le a-ĭ chemà la subt-iscălitul ca să le vorbesc despre aceasta, mĭ-aŭ rĕspuns că nicĭ unul nu vrea să vie și dorobanțĭ să nu maĭ trimiță în sat pe la dînșiĭ, că nu va fi bine. Aceasta se dă cu supunere în cunoscința cinst. Cârmuirĭ, aducêndu se plecată rugăciune ca să facă cele de cuviință pentru aceluĭ sat supunere, căcĭ într'alt chip nu se poate aduce nimic la îndeplinire din cele poruncite și cerute de cuviință.

Subt-cârmuitor, Iordache Cacalețeanu.
Întocmaĭ după original, A. Slăvescu.

Adresa No. 175 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Româneseĭ către Căimăcămie.

No. 2.003.
1848
Sept. 20.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Departamentul trebilor din Năuntru al Prințipatuluĭ Țĕriĭ-Româneseĭ. No. 175. Secsia I Masa 1. Bucurescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Țĕriĭ-Române. ĭ.

Pentru întîmpinarea cheltuelilor urmate pentru primirea și ținerea Exelențiĭ Sale Suleiman Pașa, atât la Giurgiŭ cât și aicĭ,

No. 2.003. 1848 Sept. 20. în felurĭ de lucrărĭ şi obiecte de îndestulare, căḑutul Guvern a dat Sfatuluĭ orăşenesc de aicĭ de la Visterie prin douĕ decrete patru miĭ galbenĭ împĕrătescĭ, din carĭ după întâiul decret a şi primit Sfatul douĕ miĭ galbenĭ, iar după cel de al doilea a primit numaĭ cincĭ sute, şi restul de o mie cincĭ sute nu voesce acum cinst. Visterie a-ĭ slobodḑì, cerênd pentru aceasta altă deslegare a guvernuluĭ legitim de astăḑĭ.

Fiind dar că spre întîmpinarea preḑiselor cheltuelĭ s'aŭ rĕspuns din cassa Sfatuluĭ orăşenesc, după socotelile ce staŭ de faţă spre a se înfăţişà la vreme la obştescul control, nu numaĭ aceştĭ una mie cincĭ sute galbenĭ neprimiţĭ până acum de la Visterie, ci şi alţiĭ până la leĭ douĕ-spre-ḑece miĭ, carĭ luaţĭ fiind din deosebite străine sume ce s'aŭ întîmplat a avé Sfatul în cassă, urmează a i se întoarce negreşit. Departamentul, aducênd această împrejurare în cunoscinţa c. Caimăcămiĭ, o roagă plecat să binevoească a poftì pe cinst. Visterie ca să sloboaḑă Sfatuluĭ orăşenesc, fără întârḑiere, atât acel rest de una mie cincĭ sute galbenĭ, cât şi o altă sumă până la leĭ douĕ-spre-ḑece miĭ, precum s'a ḑis, după cererea ce pentru aceasta din urmă i se va adresà de acest Departament, cinstind şi pe acest Departament cu rĕspuns de urmare.

Şef Departamentuluĭ, Iancu Filipescu.
Şeful Secsiĭ, Steriadi.

No. 175.

No. 2.004. 1848 Sept. 20. Conceptul unuĭ apel de inserat în gazetele francese.

(Col. D. Brătianu.)

Apel du peuple valaque aux peuples de l'Europe.

La nation valaque assise sur les confins du monde civilisé, continuellement en lutte avec la barbarie, n'a jamais pu jouir d'une paix durable, mais aussi le cours de son existence nationale et politique n'a jamais été interrompu. Dieu, en dépit de l'injustice des hommes, voulant, sans doute, reconnaître les services éminents que cette nation a rendus à la chrétienté et en même temps la récompenser des sacrifices sans nombre qu'elle a su toujours s'imposer, alors que des nations beaucoup plus puissantes qu'elle ont péri dans les guerres du mahométisme contre le christianisme, lui a inspiré à elle assez de force et de sagesse pour obtenir dans deux traités consécutifs une paix honorable de Bajazet I et de

Mahomet II, traités qui reconnaissent à la nation valaque le droit d'autonomie et le droit de faire la guerre et la paix, lesquels, n'ayant été ni abrogés ni remplacés par d'autres traités, continuent encore aujourd'hui à faire partie du droit public européen et à assigner à la nation valaque la place qu'elle doit occuper parmi les nations souveraines de l'Europe : et la Russie, pour avoir parlé des Valaques dans tous ses traités avec la Turquie, elle n'a pas pu porter aucune atteinte aux traités que les Valaques ont fait eux-mêmes avec les Turcs, bien mieux, dans la plupart de ces traités et notamment dans son dernier traité d'Andrinople, la Russie n'a pu s'empêcher de reconnaître elle-même la souveraineté de la Valachie.

No. 2.004.
1848
Sept. 20.

Pendant la dernière campagne de Turquie, la Russie, forte du titre de protectrice qu'elle s'est plu à s'arroger, forte surtout de ses cent mille baïonnettes, qu'elle avait en Valachie, imposa aux Valaques un règlement dit organique, amas de dispositions confuses et contradictoires de droit administratif et politique, règlement que la France et l'Angleterre ont eu raison de ne pas reconnaître et que les Valaques ont subi, mais n'ont point accepté. Leur prudence leur disait que pour le moment il fallait se résigner pour ne pas susciter de nouvelles difficultés à la Turquie, dont les blessures saignaient encore et pour ne pas ébranler intempestivement l'équilibre européen d'alors et attirer peut-être sur eux de nouveaux malheurs ; persuadés d'ailleurs qu'ils pourraient par la suite concilier les dispositions de ce règlement, rejeter celles qui seraient contraires à leurs libertés et parvenir à se créer un sort meilleur sans secousses, au moyen de réformes graduelles et successives et du développement régulier de leurs vielles institutions. Ils avaient déjà fait plusieurs tentatives inutiles de réformes, lorsque en 1838 la Russie mit le sceau à son oeuvre de destruction, fit insérer de force dans son règlement qu'aucun changement n'y pourrait être fait sans son consentement. Ce nouvel attentat ne put pas vaincre la patience des Valaques, et toujours fidèles à leur antique et constante prudence, ils ne voulurent rien entreprendre avant d'avoir épuisé toutes les voies pacifiques. Ils adressèrent donc des plaintes à la Porte, mais la Porte, devenue l'instrument forcé de la Russie, à chacune de leurs plaintes leur lançait des firmans foudroyants ; ils en appelèrent à l'Europe occidentale et l'Europe leur répondit par la maxime: „aide-toi, Dieu t'aidera“ ; leur dit: Donnez signe de vie et je vous appuyerai, je

No. 2.004. 1848 Sept 20.

serai avec vous. Les Turcs eux-mêmes, mieux éclairés sur le rôle peu digne et compromettant que leur faisait jouer la Russie, commençaient à s'en prendre à nous. Vous avez accepté, nous disaient-ils, la protection de la Russie, dans nos guerres toutes vos sympathies sont pour les Russes. Ainsi, d'un côté, poussés par les encouragements de la France, de l'Angleterre et de l'Allemagne, poussés par les reproches des Turcs et, surtout, par un despotisme qui avait doublé d'arbitraire depuis l'arrivée à Bucarest du Général russe Duhamel, d'un autre côté voyant que partout les sociétés réglaient leurs comptes, que partout les peuples, le peuple turc le premier, réformaient leurs institutions, nous crûmes nous montrer rebelles à l'esprit du siècle et à la volonté de Dieu que de ne pas entrer nous aussi dans cette large voie que la Providence ouvrait à l'humanité, et le 11 juin nous fîmes notre révolution.

La révolution valaque ne sont pas les massacres de la Galicie. Le peuple généreux de Paris et le peuple pacifique de Vienne eux-mêmes rougiraient de leurs excès s'ils connaissaient le caractère sacré de la révolution de ce peuple qu'ils appellent cependant barbare. La révolution valaque s'est faite sans violence, sans combat; elle a été une simple déclaration de principes, une grande manifestation populaire, une fête nationale. Deux fois les ennemis de la félicité publique se sont efforcés de troubler cette belle harmonie nationale et la patrie n'a eu à pleurer que sept de ses enfants, car l'unanimité de la nation était telle que la lutte n'était pas possible; le gouvernement révolutionnaire, au lieu de punir d'après la rigueur des lois les chefs des conspirateurs pris les armes à la main, leur a donné des sauf-conduits et des gardes de sûreté; et le lendemain des jours de réaction il y avait dans les prisons de l'état moins de détenus que dans les temps ordinaires le lendemain du jour où le prince faisait usage de son droit de grâce. Les traits de modération, de probité et de générosité qui ont marqué cette révolution sont tels que celui qui ne voudrait pas reconnaître l'intervention divine dans les grandes manifestations de l'humanité n'y pourrait croire. Dans le fort de la révolution, alors que tous les sentiments de l'homme font explosion, que le peuple victorieux ne reconnaît qu'un seul Dieu au-dessus de lui, les Valaques ont su s'abstenir d'exprimer même des plaintes contre la Russie et n'ont pas oublié un seul instant la condition que leur faisait les traités, aussi se sont-ils empressés d'envoyer leur tribut à la Porte et aux cris mille fois répétés de:

Vive la liberté! Vive la constitution! se mêlaient toujours les cris de: Vive le Sultan! Vive notre gracieux suzerain!

No. 2.004. 1848 Sept. 20.

La Porte, mal informée sur le caractère de notre mouvement, ou peut-être forcée, comme la plupart du temps, de faire tout le contraire de ce qu'elle voudrait faire, nous envoya un ministre plénipotentiaire, Soliman Pacha, suivi d'une armée turque et porteur d'une lettre fulminante, dont il nous fit donner lecture au nom du Sultan. Tout en protestant contre cette lettre que le Sultan, sans doute, pour son honneur, désire nous voir oublier, nous nous sommes portés au-devant du Pacha et nous avons fraternisé avec les Turcs. Son Excellence Soliman Pacha, avec cet esprit de conciliation qu'il possède à un très haut degré, obtint de nous, sans grande difficulté, le remplacement de notre Gouvernement provisoire par une Lieutenance princière de six membres d'abord et puis de trois membres, qu'il reconnut au nom de la Porte et que les consuls des différentes puissances ont aussi, sur son invitation, solennellement reconnue. Et puis, quoiqu'en vertu de notre droit d'autonomie nous ne devons rendre compte à personne des lois qu'il nous convient à nous donner, pour faire acte de condescendance, nous consentîmes à discuter notre constitution avec le ministre turc, à la modifier sur plus d'un point et à envoyer à Constantinople une députation pour présenter au Sultan la constitution ainsi modifiée et reconnue en son nom par son plénipotentiaire.

Notre intention n'est pas de nous plaindre ici de l'attitude que la Russie a prise vis-à-vis de nous; nous irons même, s'il le faut, nous joindre à elle pour appeler calomniateurs ceux qui prêtent des intentions hostiles aux Valaques et aux Turcs. Quant au manifeste de Sa Majesté l'Empereur Nicolas relatif aux affaires des Principautés, l'Europe sait à quoi s'en tenir et nous, nous n'en voulons rien dire, car il y a des écrits qui par leur nature même n'admettent aucun commentaire et dispensent d'y répondre. Que la Russie veuille bien nous retirer sa protection, qu'elle nous livre à notre malheureux sort, et nous ne nous montrerons point ingrats, notre reconnaissance n'aura pas de bornes. Alors on rendra, sans doute, justice à la pureté de ses sentiments dont elle proteste inutilement aujourd'hui et sa parole désintéressée sera religieusement écoutée des Valaques et pèsera toujours d'un grand poids dans les conseils de la diplomatie.

L'attitude de la Russie a bien pu nous surprendre, mais quelle

No. 2.004. 1848 Sept. 20.

n'a été notre surprise de voir la Porte déchirer de ses propres mains le lendemain ce qu'elle avait fait la veille ; se refuser de recevoir les députés que nous lui avions envoyés sur son invitation, désavouer son ministre qui avait agi en son nom avec de pleins pouvoirs, souffrir que ce même Duhamel, la cause immédiate de notre soulèvement, vienne insulter notre territoire de sa présence et nous envoyer Fuad Effendi pour que de concert avec le Commissaire russe il renverse le gouvernement qu'elle nous avait demandé quelques jours auparavant et qui a été solennellement reconnu par elle et par tous les consuls, résidant à Bucarest et nous force à revenir à l'ancien état de choses, et à renier notre révolution après avoir joui pendant trois mois en paix des bienfaits de l'ordre et de la liberté qu'elle nous avait procurés. La Turquie proteste, il est vrai, de ses bonnes intentions; nous n'en faisons aucun doute et nous l'en remercions sincèrement, mais cela n'empêche pas que dans l'état de faiblesse morale dans lequel elle se trouve, il ne nous soit plus permis d'avoir aucune confiance dans ses paroles et dans ses actes, aucun espoir dans sa protection. Forte de ses armées, forte des sympathies des Valaques, forte des embarras que la Russie trouverait aujourd'hui dans son propre sein, en cas de guerre, forte surtout de son bon droit, elle ne risquait rien sans doute en déclarant à haute voix qu'elle était heureuse de voir les Valaques user avec tant de modération de leur droit d'autonomie et qu'elle ne pouvait leur mieux témoigner sa joie qu'en reconnaissant leur constitution. Mais que faire? elle confesse qu'elle ne se sent pas le courage de rien entreprendre, de rien vouloir sans l'appui de la diplomatie, et cet appui lui manque, car nous savons qu'elle a inutilement frappé à toutes les portes. La Confédération germanique n'est pas représentée à Constantinople, les ambassadeurs de Prusse et d'Autriche ne veulent rien entendre et ceux de France et d'Angleterre manquent d'instructions, disent-ils, et officieusement ils tiennent à la Porte un langage qu'ils auraient rougi de tenir même avant les événements de février, ils lui conseillent de céder à toutes les exigences de l'ambassadeur russe.

Si la conduite de la Turquie n'admet pas d'excuse, du moins peut-elle s'expliquer ; mais la conduite de l'Angleterre, de l'Allemagne, de la France surtout, qui n'à pas même un représentant à Bucarest, n'a pas de nom. Cent fois nous avons fait appel à leur sagesse et à leur générosité, cent fois nous avons appelé à

leur attention sur l'importance géographique de la Moldo-Valachie, sur le danger imminent qu'il y aurait pour elles et pour le monde de voir une puissance formidable devenir à la fois la maîtresse du Danube et du Bosphore. Aujourd'hui il ne nous reste plus qu'à protester et nous protestons de toutes les forces de nos âmes devant les hommes de toutes nations et devant Dieu contre cette politique inintelligente, peu digne, inhumaine, contre cet abandon criminel de leurs propres intérêts en Orient et des principes éternels qu'elles ont solennellement proclamés.

Cette fois encore nous voudrions nous pouvoir résigner à une résistance passive et protéger ainsi la Porte contre les excès que sa faiblesse lui fait comettre chez nous, car un soulèvement, que nos ennemis communs désirent voir éclater en Valachie, serait peut-être le signal d'un soulèvement général en Turquie et du bouleversement de tout l'empire ottoman. Mais qu'on y prenne garde, notre petit pays est la clef de voûte du grand édifice européen ; qu'on n'abuse pas trop de notre patience, car nous ne répondons pas du lendemain ; le feu de l'indignation et du désespoir brûle dans tous les coeurs : une seule explosion et l'étincelle qui en jaillira trouvera une traînée de poudre du mont Oural aux Pyrénées, le feu prendra aux quatre coins de l'Europe, les vagues des mers s'enflammeront et, pour arrêter l'incendie, il faudra alors, sans doute, démolir plus d'un empire. Les brouillards épais du nord voileront les rayons du soleil et se répandront à la fois sur l'Orient et sur l'Occident, une nuit terrible couvrira toute la terre d'Europe, l'humanité restera sans boussole, le sentiment du vrai sera perdu, l'image de Dieu se noiera dans le crime, des siècles de barbarie et de deuil s'appesantiront sur nos têtes et bientôt peut-être nos frères du nouveau monde auront à faire l'inventaire de la vieille civilisation européenne comme nous faisons aujourd'hui celui de la civilisation antique.

Frères de France, d'Angleterre et d'Allemagne, enfants de la liberté, ne vous montrez point parjures, ne vous montrez point parricides, ne soyez pas sourds à notre appel, notre cause est la vôtre, car, vous l'avez dit, tous les peuples libres sont solidaires. Ayez le conscience de vos forces ! Faites que vos gouvernements soient les ministres de vos sentiments généreux et non pas les ministres d'un mesquin égoïsme, qu'ils soient les ministres de la lumière et non pas les ministres du despotisme. Ne souffrez pas que les tyrans vous appellent des peuples lâches ou des peuples

No. 2.004. 1848 Sept. 20. tombés dans l'enfance de la décrépitude, ne souffrez pas qu'ils puissent vous dire que toutes vos belles déclarations, que toutes vos grandes manifestations ne sont que les dernières lueurs d'une lampe qui se meurt.

Encore une fois, frères de tous les pays, peuple russe toi-même, si vous ne vous êtes pas abdiqué, si vous avez conscience de vos destinées, si le sentiment d'honneur vit encore dans vos cœurs, si du sang généreux coule encore dans vos veines, si vous avez foi dans l'avenir, si Dieu n'a pas retiré sa main de dessus vos têtes, unissez vos voix à la nôtre, crions tous : Justice ! et nous serons sauvés, et vous serez sauvés, et le monde sera sauvé, et la liberté sera notre mère à tous !

Le peuple valaque.

Nota. — Nous voudrions que le journaliste publiât à la suite de cet appel les quelques lignes qui suivent :

„Sans doute, il n'y a pas un seul Allemand dont le cœur ne tressaillera pas comme le nôtre à la lecture de cet appel. Oui, nos frères de Valachie ont raison, leur cause est la nôtre ; car ce que l'on combat sur le Danube ce ne sont pas les Valaques, c'est notre mère à tous, c'est la liberté, notre religion, notre avenir, nous-mêmes. Et prenons bien garde, si nous laissons faire les Moscovites ce qu'on ose entreprendre aujourd'hui en Moldo-Valachie, demain on l'essayera chez nous.

„L'abondance des matières nous force de nous tenir pour le moment à ces courtes considérations. Dans notre plus prochain numéro, d'ailleurs, nous nous proposons de revenir avec plus de détail sur un sujet d'une si haute importance ; car la monstrueuse intervention armée des Turcs et des Russes dans les Principautés Danubiennes est, selon nous, l'événement politique le plus extraordinaire qui se soit depuis longtemps produit.“

No. 2.005. 1848 Sept. 20. Adresa No. 135 a Comandiruluĭ roateĭ 8 din polcul 3 către Cârmuirea de Teleorman.

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Copie după adresul d-luĭ Comandir al roţiĭ 8-lea din polcul No. 3 cu No. 135.

În urma primiriĭ poronciĭ cinst. Cârmuirĭ No. 1.934, am făcut şi eŭ cunoscută cinurilor ostăşescĭ de subt comanda mea, în urma

No. 2.005.
1848
Sept. 20.

căreia m'am pomenit cu o rĕscoală între soldaţĭ, precum v'am declarat erĭ în persoană, care intrigă curge de la aflatul în roată Subt-locotenent Ioan Dascălu, ce a fost înălţat într'acest rang de Guvernul provisor, şi intrând cu amăruntul în cercetarea rĕscoaleĭ, am dovedit că numitul Dascălu, unindu-se cu un subt-cârmuitor ce-şĭ are tactul într'acest sat Islazul, şi anume Ioan Bunescu, aŭ tras câţĭ-và soldaţĭ în partida lor, ḑicêndu-le că eŭ, comandirul lor, am hotărît să fug şi pe eĭ să-ĭ las în mânile Turcilor, spre a-şĭ puté împlinì scopul, că àdică soldaţiĭ să se unească cu dînşiĭ şi să vie să mĕ lege, şi pe urmă să ieà toţĭ soldaţiĭ aflaţĭ în punct, precum şi pe ceĭ după la picheturĭ, şi să plece cu eĭ la d. Magheru, unde nu numaĭ să-şĭ afle scăparea, dar cu hotărîre să vie asupra oştirilor împĕrătescĭ la Bucurescĭ, spre rĕsbunare. Şi în curs de treĭ ḑile am fost silit să adăst, ca să mĕ încredinţez maĭ bine de această tâlhărească faptă, care înaintà din ḑi în ḑi într'acest complot, şi din a căruia ivire aŭ şi fugit doĭ soldaţĭ ce eraŭ într'o unire cu sus ḑişiĭ, carĭ nu încetaŭ de a venì pe subt ascuns şi a îndemnà şi pe alţĭ soldaţĭ a urmà fapta lor, după care am şi trimis o comandă de ḑece oamenĭ ca să-ĭ prindă, şi avênd arme asupră-le, s'aŭ împotrivit, şi ca să nu se facă vĕrsare de sânge, ĭ-am lăsat în voia Domnuluĭ, întrebuinţând mijloace pentru a lor prindere. Închipuindu-mĭ dar că din această neorândueală poate să se întîmple şi alte lucrurĭ maĭ marĭ, am hotărît că pe Subt-locotenentul Dascălu, care este pricinuitor rĕscoaleĭ, l-am arestuit şi în bună pază îl trimiţ acì la d-v., împreună şi cu soldatul Ruse Costea Pietraru, care este a-l însoţi până la Bucurescĭ, şi vĕ rog pe d-v. a i se da şi de acì un paznic din ceĭ maĭ bunĭ, şi prin mijloacele ce veţĭ găsì de cuviinţă să-l trimiteţĭ la cinst. Căimăcămie, unde se va face cele de cuviinţă cu dînsul; iar subt-cârmuitorul şi astăḑĭ nu încetează de a sculà sate întregĭ şi a trimite la residenţa Cârmuiriĭ şi de acolo la d. Magheru, stricând şi toate podurile de pe Olt, şi de primire mĕ veţĭ cinstì cu rĕspuns.

Căpitan, Boboc.
Pentru întocmaĭ copie, Ajutor, G. Macoveĭ.

No. 2.006. 1848 Sept. 21.

Adresa No. 59 a Căimăcămieĭ Ţěriĭ-Românescĭ către Mitropolitul Ungrovlachieĭ Neofit.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine Dos. No. 5 bis./2.079. Secr. St.)

Adresa No. 59. din partea Căimăcămieĭ către Prea sfinţia Sa părintele Mitropolitul.

Alăturând copie în tâlmăcire după decretul dat astădĭ de Exelenţia Sa Comisarul împěrătesc şi .subt-iscălitul cu No. . ., Căimăcămia poftesce pe Prea sfinţia Voastră să binevoiţĭ a-ĭ luà cuprinderea în cea maĭ de aproape băgare de seamă şi a face cuvenitele disposiţiĭ, pentru aducerea luĭ la îndeplinire, spre îndreptarea şi înfrânarea feţelor bisericescĭ, ce aŭ luat parte activă la cele din urmă turburărĭ.

No. 2.007. 1848 Sept. 21.

Publicaţiunea Căimăcămieĭ Ţěriĭ-Românescĭ.

(Foae vol. Acad.)

Căimăcămia Ţěriĭ-Românescĭ grăbesce a publicà următoarea notă a Exelenţiĭ Sale Fuad Efendi Comisarul împěrătesc în Prinţipaturĭ, spre sciinţa şi liniştea obşteĭ:

„Luând sciinţă că un Magheru se află în Valachia-mică, în capul a cincĭ saŭ şease sute oamenĭ, am dat îndată poruncile trebuincioase, ca această adunare de răsvrătire să se risipească numaĭ decât. Spre acest sfârşit, generalul de brigadă Ismail Paşa pleacă cu o divisie din armia împěrătească, şi am trimis poruncă la o altă divisie să pornească fără zăbavă de la Vidin şi să treacă în Valachia-mică, ca să combine operaţiile eĭ cu ale luĭ Ismail Paşa. Nu am nicĭ o îndoieală că Magheru şi ostaşiĭ sěĭ se vor grăbì a se risipì şi a reintrà în datoriile lor la apropierea oştirilor împěrătescĭ trimise împotrivă-le, fără de a fi silite să întrebuinţeze puterea; dar trebue ca partisaniĭ uneĭ pricinĭ pentru tot-deauna perdute să se pătrundă bine că nu voiŭ puté suferì, ca eĭ să întărîte turburărĭ în nicĭ un punt al Prinţipatuluĭ, şi că viteaza armie împěrătească este gata a năvălì ca fulgerul asupra orĭ-căreia adunărĭ ar îndrăsnì să se formeze ca să turbure liniştea obşteĭ. Pre cât voiŭ arătà cumpětare şi milostivire către toţĭ aceia carĭ, părăsind orbirea întru care se află cufundaţĭ, se vor întoarce la supunere şi vor urmà poruncilor Suveranuluĭ lor celuĭ legiuit cu atât voiŭ da dovadă de activitate şi de asprime către aceia

carĭ, stăruind în fatala lor rătăcire, ar maĭ îndrăsnì să se împotrivească poruncilor împĕrătescĭ. Miliţia, care aveà datorie a fi cea dintâĭ să ţie buna orânduealā şi să asigureze liniştea publică în potriva orĭ-căreia încercărĭ de turburare, şi care, în loc de a-şĭ împlinì datoria, a fost cea dintâĭ a da reaua pildă, se va pedepsì straşnic, şi numaĭ printr'o grabnică întoarcere la subordinaţie şi la supunere va puté să-şĭ micşoreze osânda.

No. 2.007. 1848 Sept. 21.

Bucurescĭ.

(Iscălit:) Fuad.

Decretul No. 51 al luĭ Fuad Efendi şi al Caimacamuluĭ C. Cantacuzino dimpreună cu decisiunea Sfatuluĭ administrativ extraordinar al Ţĕriĭ-Românescĭ pentru aplicarea decretuluĭ.

No. 2.008. 1848 Sept. 21.

(Foae vol. Acad.)

Noĭ, Comisarul împĕrătesc în Principaturile Dunăreĭ şi Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

Către Sfatul administrativ.

Ca să se asigureze cu desăvârşire odihna publică şi buna petrecere a locuitorilor celor liniştiţĭ, şi ca să se întîmpine orĭ-ce pricină de tulburărĭ, este neapĕrat trebuinţă a se orândui o comisie însărcinată să cerceteze toate feţele carĭ, neputênd să dovedească mijloacele pravilnice de vieţuire, nicĭ să deà chezăşie temeinică, nu pot fi privite decât ca vagabonḑĭ şi fără căpĕtâiŭ. Aşà dar, fiind-că nicĭ o societate bine organisată, ce doresce a sa asiguranţă şi linişte, nu poate suferi în sînul sĕŭ o asemenea clasă de oamenĭ, hotărîm :

1-iŭ. Ca supuşiĭ străinĭ ce se vor aflà într'această categorie să se trimiţă peste graniţă prin canalul consulatuluĭ lor respectiv.

2-lea. Să se trimiţă iarăşĭ peste graniţă orĭ-ce persoană fără osebire care, fără de a fi supus străin, n'ar înfăţişà chezăşuirĭ îndestulătoare de bună purtare.

3-lea. Ca aceia carĭ, părăsind îndeletnicirile lor câmpenescĭ, industriale şi altele, aŭ năvălit în capitală saŭ în alte oraşe ca să uneltească vagabondagiurĭ şi să petreacă o vieaţă neregulată, să se întoarcă la vetrele lor şi să se pue sub privegherea poliţieĭ, se înţelege însă că aceia carĭ se vor trimite peste graniţă din Ţeara-

No. 2.008. 1848 Sept. 21.

Românească, precum maĭ sus s'a ḑis, nu vor puté să se întoarcă fără o poruncă hotărîtoare a Măririĭ Sale Sultanuluĭ.

De aceea Sfatul Ministrilor este poftit să întocmească îndată această comisie, alcătuind-o de persoane de caracter și vrednice de credință; și poruncindu-ĭ să intre în lucrare, ca să poată ţeara a fi cât maĭ curând curăţită de toate feţele, carĭ nu pot vieţuì decât în neorânduieală.

Domnul Ministru din Năuntru este însărcinat cu punerea în lucrare a acestuĭ decret.

No. 51.

Anexă.

Jurnal.

Sfatul administrativ extraordinar, astăḑĭ Septemvrie 21, anul 1848, vĕḑênd decretul No. 51, al Excelenţiĭ Sale Comisarul împĕrătesc și al d. Caimacam al ţĕriĭ, prin care se hotărĕsce a se întocmi o comisie pentru cererea feţelor bănuite la întreprinderĭ smintitoare liniștеĭ ţĕriĭ, și chibzuindu-se întru aceasta, a găsit cu cale cele următoare:

1-iŭ. Mădularĭ la acéstă comisie să se numească:

D. Logofĕt Gheorghe Văcărescu, Aga Ioan Roset, Clucer Scarlat Urlăţeanu, Paharnicul Al. Lenș, Pitarul Ioan Iliad.

Dându-se acesteĭ comisiĭ pentru lucrarea hârtiilor și doĭ scriitorĭ cu leafă de câte leĭ una sută cincĭ ḑecĭ pe lună de la Visterie, pe câtă vreme va existà.

2. Să se trimiţă acesteĭ comisiĭ o copie după pomenitul decret, poftindu-se ca intrând îndată în lucrare de Lunĭ viitoare, 27 Septemvrie, negreșit să chibzuească maĭ întâiŭ și să hotărască măsurile prin carĭ s'ar îndeplinì dispoziţiile acestuĭ decret în toată a luĭ întindere, precum și pentru orĭ-ce alt privitor la împrejurarea aceasta, și să comunice Departamentuluĭ din Năuntru acea a eĭ chibzuire, ca să i se deà trebuincioasele instrucţiĭ și deslegare pentru aducerea la îndeplinire.

3. Această comisie îșĭ va ţiné seanţele la locul Poliţieĭ capitaleĭ în douĕ osebite odăĭ, ce se vor pregătì acolo, și Poliţia va fi datoare a da comisiĭ prin poliţieniscile sale mijloace toate înlesnirile ce-ĭ vor trebuì întru dirigiarea și îndeplinirea operaţiilor cu care este însărcinată.

4. Cât pentru cele-lalte orașe ale Prinţipatuluĭ, la acele comi-

siile se vor compune de cârmuitorii judeţelor, şi de presidenţii tribunalurilor şi a maghistraturilor, carĭ vor păşi în lucrare pe aceleaşĭ prinţipe şi temeiurĭ, ce se vor hotărî pentru comisia de aicĭ. No. 2.008. 1848 Sept. 21.

Dumnea-luĭ şeful Departamentuluĭ din Năuntru va supune acest jurnal la c. Căimăcămie, ca după a luĭ încuviinţare să se aducă la îndeplinire.

(Iscăliţĭ:) Iancu Filipescu, Grigorie Grădişteanu, Alexandru Ghica, Ioan Câmpineanu.

Adresa No. 52 a luĭ Fuad Efendi şi a Caimacamuluĭ C. Cantacuzino către Mitropolitul Neofit al Ungro-Vlachieĭ. No. 2.009. 1848 Sept. 21.

(Buletin ofiţial al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Româneşcĭ. No. 44. 1848. 1. X.)

Noĭ, Comisarul împĕrătesc în Prinţipaturile Danubiene şi Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

Prea Sfinţieĭ Sale părinteluĭ Mitropolit al Ungro-Vlachieĭ.

Un mare numĕr de preoţĭ şi călugărĭ, luând o parte activă la cele din urmă tulburărĭ, învitând norodul a se sculà, şi propoveduind în veleag prinţipurile cele maĭ exagerate şi maĭ rĕsturnătoare în potriva datoriilor de linişte şi de împăciuire, ce sînt puse asupră-le, un asemenea scandal nu poate rĕmâné nepedepsit fără a trage după sineşĭ urmărĭ vătămătoare.

De aceea poftim pe Prea Sfinţia Voastră a luà fără cătuşĭ de puţină zăbavă asupra acestor preoţĭ şi călugărĭ sciinţele cele maĭ lămurite şi maĭ nepărtinitoare.

Veţĭ mărginì pe ceĭ vinovaţĭ la deosebite chinoviĭ orĭ mânăstirĭ, unde să poată, subt o priveghere necurmată şi printr'o pocăinţă adevĕrată, să-şĭ îndrepteze vina, şi numaĭ după ce vĕ veţĭ încredinţà că s'aŭ pătruns de felul însărcinăriĭ lor şi de datoriile lor în soţietate, le veţĭ da voie a se întoarce la vetrele lor, însciinţând maĭ întâiŭ stăpâniriĭ şi avênd tot de odată Prea Sfinţia Voastră de acum înainte straşnică privighere asupra purtăriĭ clirosuluĭ românesc.

Această măsură de înfrânare, cerênd cea maĭ mare grabă, Prea Sfinţia Voastră veţĭ binevoì a pune îndată în lucrare coprinderea acestuĭ decret.

(Iscăliţĭ:) Fuad, Const. Cantacuzino.

No. 52.
Bucurescĭ.

No. 2.010. 1848 Sept. 21.

Decretul No. 53 al luĭ Fuad Efendi și al Caimacamuluĭ C. Cantacuzino.

(Foae vol. Acad.)

Noĭ, Comisarul împĕrătesc în Prinţipaturile Dunăreĭ și Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

Către Sfatul Ministrilor.

Nestrămutata voinţă a Măririĭ Sale Sultanuluĭ fiind a se face dreptate fie-căruia după temeinicia drepturilor sale, Noĭ ne-am socotit datorĭ a decretà ca Sfatul să privegheze întru a se păzì legile cu scumpĕtate, ca fie-care amploiat, de orĭ-ce clasă și ramură va fi, să-șĭ împlinească datoriile cu lămurire și ca tot abusul să se îndrepteze, toată plângerea dreaptă să afle îndestulare șĭ orĭ-ce asuprire să se întîmpine.

Slujbașiĭ ceĭ îndărătnicĭ saŭ asupritorĭ ni se vor arătà ca să se pedepsească după toată asprimea legilor și să slujească de pildă altora.

Se poruncesce maĭ cu seamă dd. Ministri din Năuntru și al Dreptăţiĭ a priveghià cu cea maĭ mare luare aminte, cel dintâiŭ, ca plugarul să se ocrotească de orĭ-ce năpăstuire și drepturile luĭ să se respecteze, iar cel de al doilea, ca cursul judecăţilor să nu se amâne pentru nicĭ o consideraţie, ca părţile prigonitoare să-șĭ afle grabnică dreptate, și ca cea maĭ mică urmă dé arbitrar să se ștergă pentru tot-deauna.

Sfatul Ministrilor va pune în lucrare coprinderea acestuĭ decret, fie-care întru ceea ce privesce la atribuţiile sale.

No. 53.
Bucurescĭ.

No. 2.011. 1848 Sept. 21.

Adresa No. 905 a Consululuĭ general al Grecieĭ către Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 133. S. fr. Secr. St.)

Monsieur, Monsieur le Grand Logothète C. Cantacuzène, Caïmacam de la Principauté de Valachie, etc.

Monsieur le Caïmacam,

Le gouvernement local ayant fait inscrire plusieurs maisons

dans tous les quartiers de la ville de Bucarest, pour servir de logement aux troupes impériales de Russie, divers sujets hellènes résidant provisoirement dans cette capitale se sont adressés à leur Consulat pour qu'ils en soiet exemptés.

No. 2.011.
1848
Sept. 21.

Considérant leur demande comme fondée en justice, vu qu'une pareille charge ne saurait peser sur les étrangers, considérant que l'entrée des troupes impériales de Russie a pour but de maintenir et sauvegarder le bon ordre et la tranquillité publique dans le pays, conjointement avec les troupes impériales de la Turquie, et que par conséquent ce n'est point aux sujets hellènes d'en supporter les frais, d'autant plus que pendant tous ces temps de troubles et de perturbations ils se sont tenus strictement a l'écart, en observant la plus scrupuleuse neutralité et la conduite la plus louable, je me fais un devoir bien empressé, de vous prier instamment, Monsieur le Caïmacam, à vouloir bien donner vos ordres, afin que les demeures des employés de ce Consulat général et celles des sujets hellènes résidant à Bucarest soient exemptées de cette mesure, d'autant plus que la ville possède autrement foule de maison pour suffir amplement aux logements qui réclament les besoins du moment.

Je profite de cette occasion pour vous renouveler, Monsieur le Caïmacam, les assurances de ma considération très-distinguée.

C. I. Rizo.

No. 905.

Ordinul circular No. 333—341 al Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Administratoriĭ districtelor Muscel, Mehedinţĭ, Gorj, Dolj, Vâlcea, Romanaţĭ, Olt, Teleorman, şi Argeş.

No. 2.012.
1848
Sept. 21.

(Conc. Acad.)

Dreptate, Frăţie.

Domnuluĭ Administrator al districtuluĭ.

Fiind-că locuitoriĭ de obşte aĭ Ţĕriĭ-Românescĭ, vĕḑênd cele întîmplate în Bucurescĭ, sunt hotărîţĭ maĭ bine a murì decât a se supune infameĭ Căimăcămiĭ, care a fost impusă cu puterea baionetelor, şi după cum am scirĭ sigure sunt şi chiar hotărîţĭ a omorî pe toţĭ funcţionariĭ carĭ ar cutezà sà vie prin districte, orînduiţĭ

No. 2.012 1848 Sept. 21.

din partea acelei Căimăcămii, de aceea, Domnule Administrator, voind ca să nu se întîmple asemenea acturi, carĭ ar întunecà poate causa noastră cea dreaptă, a căreia sprijinire n'a costat cea maĭ mică picătură de sânge a fraților noștri, de aceea priveghează a potolì pe cât se poate asuprirea locuitorilor și a face de a se gonì asemenea funcționarĭ fără a li se primejduì vieața. Iar pentru că nu vedem de la 13 Septemvrie încoa a maĭ figurà ordine de ḑi eșite de la onorabila Locotenență, care este legiuitul nostru Guvern, de aceea dumnea-ta și toțĭ funcționariĭ ceĭ-lalțĭ vor avé a ascultà asemenea ordine și vor cere asemenea deslegare întru toate ce se ating atât de administrație, cât și de funcție. Fiĭ fără preget, Domnule Administrator, și fă a nu se pătà întru nimic frumoasa și creștina noastră revoluție.

Salutare și frăție.

P. S. Iubite amice, ordinea de ḑi cu No. . . . a fost dictată de politica ce trebuià ca la orĭ-ce întîmplare să ținem a nu da cuvînt vrăjmașilor că am întrebuințat mijloace silnice. Dumnea-ta însă veĭ întrebuințà toate măsurile energice spre isgonirea tutulor funcționarilor, carĭ ar fi trimișĭ de infama Căimăcămie.

Gheorghe Magheru.

No. 333. La Administrația de Muscel.
„ 334. „ „ „ Mehedințĭ.
„ 335. „ „ „ Gorj.
„ 336. „ „ „ Dolj.
„ 337. „ „ „ Vâlcea.
„ 338. „ „ „ Romanațĭ.
„ 339. „ „ „ Olt.
„ 340. „ „ „ Teleorman.
„ 341. „ „ „ Argeș.

No. 2.013. 1848 Sept. 21.

Raportul No. 30 al Cârmuiriĭ de Teleorman către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea judeţuluĭ Teleorman.

În urma raportuluĭ cu No. 20, ce s'a îndreptat cinst. Departament la 19 următor, pe lângă care s'a însoțit în copie și cel din

partea subt-cârmuirii plășii Târgului cu No. 2.806, pentru rĕscularea ce se mai făcuse de către unii din locuitorii Târgului Rușii-de-Vede, primindu-se eri la 20 înscrisa arătare din partea a 93 inși, locuitori tot d'acolo, prin care daŭ cârmuirii încredințarea liniștirii lor și ascultare la poruncile celei de acum oblăduiri, se supune în cunoscința cinst. Departament spre a nu se luà de o cam dată vre-un fel de măsură pentru cele vestite prin arătatul raport.

No. 2.013.
1848
Sept. 21.

A. Cocorĕscu.
Secretar, C. Apostolescu.

No. 30.
Secț, 1-ĭ.
Or. Turnu.

Raportul No. 50 al Cârmuirii de Teleorman către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕrii-Românesci.

No. 2.014.
1848
Sept. 21.

(Orig. Arch. M. de Interne Dos. No. 357.)

Cinstitului Departament din Năuntru.

Cârmuirea județului Teleorman.

Cu alăturatul în copie adres subt No. 105 din partea d-lui Căpitan Boboc, Comandirul roții a 8-a din polcul No. 3, ce se află cu ștabul roții la punctul Islaz din învecinatul județ Romanați, primindu-se la Cârmuire și Subt-locotenentul Ion Dascălu, trimis pentru împrejurările expuse în adres, se îndreptează și din partea Cârmuirii la cinst. Departament subt pază, atât a orânduitului soldat, anume Ruse Costea Pietraru de către numitul Comandir, cât și a unui alt paznic din partea Cârmuirii, pentru a căruia primire acolea se va împărtăși Cârmuirea cu rĕspuns. Iar pentru întoarcerea paznicilor va binevoì cinst. Departament a le înlesnì slobodirea trebuincioșilor cai de poștă.

A. Cocorĕscu.
Secr., C. Apostolescu.

No. 50.

(Resoluție:) Să se rĕspundă că trimisul arestant s'a primit de cinst. Căimăcămie și s'a dat la arest. Să se sloboadă și patru cai de poștă pentru întoarcerea curierilor.

Iancu Filipescu.

No. 2.015.
1848.
Sept. 21.

Raportul No. 212 al Cârmuiriĭ de Slam-Râmnic către Departementul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ, însoțit de raportul No. 36 al Subt-cârmuiriĭ plășiĭ Râmnicul-de-jos.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.
Cârmuirea județuluĭ Slam-Râmnic.

Spre maĭ bună cunoscința cinstituluĭ Departament de cele ce arată Subt-cârmuitorul plășiĭ Râmniculuĭ-de-jos prin raportul No. 36, se alătură pe lângă aceasta copie întocmaĭ.

Cârmuitorul jud., A. Borănescu.

No. 212.
Secsia I-ĭ.

(Resoluție:) Să se ceară sciință din care anume comandă aŭ fost aceĭ soldațĭ, carĭ aŭ luat acele puscĭ, spre a se face punere la cale pentru a lor întoarcere.

Iancu Filipescu.

Anexă.
Copie.

Cinstiteĭ Cârmuirĭ a județuluĭ Slam-Râmnic.
Subt-cârmuitorul plășiĭ Râmnicul-de-jos.

Îndată după sosire mĭ la postul de subt-cârmuitor, ce mi s'a încredințat prin porunca No. 8, vrênd a primì hârtiile canțelariĭ acesteĭ plășĭ de la fostul nepravilnic subt-cârmuitor Constantin Michăescu, am întîmpinat împedicare, căcĭ numitul încă de la 15 a fugit, și după cercetările ce am făcut, precum și după publicarea făcută din porunca Exelențiĭ Sale d-luĭ General Gasfort, încă până acum nu s'a putut găsì. Iar la 20 ale următoareĭ, când din porunca d-luĭ General s'aŭ ridicat de aicĭ revoluționariĭ ce s'aŭ fost prins, și carĭ eraŭ arestațĭ în osebită odae, tot în casele unde s'a fost aflat tactul maĭ înainte, s'aŭ ridicat în ființa d-luĭ dejurnoĭ-ofițer din acea ḑi de către soldațiĭ ce eraŭ în paza lor toate delele canțelariĭ acesteĭ plășĭ. După care ducêndu-mĕ însumĭ la d. General și făcêndu-ĭ cunoscut despre aceasta, a poruncit de le-aŭ înapoiat, după ce le-am dus aproape de o jumătate poștă, și care dele se vĕd murdarisite de noroiŭ, fiind vreme ploioasă, rupte, lipsind

și parte dintr'însele. Căcĭ toate hârtiile pe lunile Iulie, Avgust și Septemvrie până la acea orânduire, după arătarea pomojniculuĭ plășiĭ, eraŭ neregularisite. Către acestea soldațiĭ cu prilejul delelor aŭ luat și un numĕr de douĕ-ḑecĭ puscĭ, ce se aduseseră de către orășanĭ la subt-cârmuire, după o publicație făcută din porunca d-luĭ General.

No. 2.015. 1848 Sept. 21.

Aceste împrejurărĭ se supun la cunoscința cinstiteĭ Cârmuirĭ, și este plecat rugată ca să facă cuvenita punere la cale.

Subt-cârmuitor, Al. Mărgăritescu.

Corespondență din Principatele Române, după „Gazette d'Augsbourg" în „Le National". 1848. 3. X.

No. 2.016 1848 Sept. 21.

Principautés Danubiennes.

„La Gazette d'Augsbourg" publie sur les affaires de la Moldo-Valachie des nouvelles, dont voici le résumé :

Le Général Duhamel est parti pour Galatz pour y rencontrer Fuad Effendi, qui est chargé par la Porte de rétablir le statu-quo à Bucarest. On a désavoué Soliman Pacha ; mais il n'a pas été rappelé.

On nous écrit de Galatz que Fuad Effendi est parti pour Bucarest et le Général Duhamel pour Giurgewo. Les troupes de Galatz sont parties pour Braïla. M. Philippesco est à Iassy. Il travaille pour devenir prince de Valachie. Le Général Luders est toujours à Léowa. Il entrera dans la Moldavie avec son corps d'armée, si la Turquie ne cède pas aux prétentions de la Russie. Il y a à Galatz deux officiers français qui ont aussi visité Bucarest. On croit qu'ils ont une mission politique. Les députés valaques sont revenus de Constantinople. Ils disent que la Porte a approuvé tout ce qui a été fait jusqu'à présent.

Scrisoarea luĭ I. Alexandri către A. G. Golescu.

(Orig. col. Radu Golescu.)

No. 2.017. 1848 Sept. 21.

Czernovitz.

Mon cher Golesco,

J'avais pris le parti de ne vous donner de mes nouvelles qu'après certains résultats de l'entreprise qui m'est confiée. Il y a cependant un mois déjà que nous nous sommes quittés et je me vois

No. 2 017. 1848 Sept. 21. obligé de rompre un silence qui ne doit vous avoir que trop étonné.

Les choses ne marchent pas aussi vite que nous l'avions espéré. L'intimidation (?) que j'ai retrouvée vivante parmi nos frères d'ici, et peut-être aussi leur expérience, d'ailleurs, des hommes de la Bucovine, font que les adresses aux prêtres qui m'ont été remises à Vienne, sont insuffisantes pour une bonne réussite. Aussi avant de mettre l'affaire en train on a jugé nécessaire d'avoir conjointement avec ces adresses, de la part des députés, des lettres directes à leurs commettants, comme devant produire beaucoup plus d'effet que les recommandations isolées du clergé. En conséquence, l'on a écrit aux députés et nous attendons les lettres en question. Aussitôt arrivées, on se mettra à l'œuvre, et s'il faut s'en rapporter aux prêtres, il y a bon espoir de succès.

Fischoff, envoyé en Gallicie, et par conséquent aussi en Bucovine, en mission soit-disant médicale, est arrivé ici hier soir. Ce matin il est parti pour Nouě-sulițĭ, ville frontière de la Bessarabie; il doit être de retour à midi. Je compte le voir avant sa rentrée à Vienne.

Nous avons peu de nouvelles du pays, si ce n'est la destitution certaine, nous dit-on, de Stourdza. Le firman à cet effet serait déjà à Iassy.

Votre attaché. Alexandri.

În dos: Monsieur Basile Alexandry, poste-restante ou rue de l'Université 94. Paris. Pour remettre à M. A. Golesco.

No. 2.018. 1848 Sept. 22. Actul de împuternicire No. 66 dat luĭ Ismail Pașa de către Căimăcămia Țěriĭ-Românescĭ.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 5 bis./2.079. Secr. St.)

Căimăcămia Țěriĭ-Românescĭ.

Fiind-că Măria Sa Ismail Pașa este însărcinat ca cu oștire să meargă la orașul Slatina din județul Olt saŭ orĭ unde, și în mica Valachie, va găsì de cuviință M. S., Căimăcămia poruncesce ca toate localnicele dregětoriĭ, unde numitul se va înfățișà, să deà toată ascultarea și înlesnirea trebuințelor ce M. S. Ismail Pașa va avé întru îndeplinirea însărcinăriĭ ce are.

No. 66.

No. 2.019.
1848
Sept. 22.

Adresa No. 215 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 27. Fin./4.623. Secr. St.)

Departamentul trebilor din Lăuntru al Principatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Principatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 215.
Secţ. 1. Masa 1.
Bucurescĭ.

Sfatul orăşenesc al Capitaleĭ prin raportul No. 3.561 încunosciinţéză Departamentuluĭ, că după grabnica poruncă ce a primit de la d. cinstitul Caimacam a însărcinat îndată pe d. Hilel Manoah, mădularul sĕŭ, ca să înlesnească toate cererile ce i se vor face pentru cele trebuincioase la conacul Exelenţiĭ Sale Fuad Efendi şi să înfiinţeze listă de cheltuelile ce se vor urmà, ca să se puie la cale slobodirea banilor.

Acum însă s'aŭ ivit cererĭ şi din partea oamenilor Exelenţiĭ Sale Omer Paşa a li se da obiectele trebuincioase pe fie-care di, precum unt-de-lemn pentru lampe, luminărĭ de spermanţet şi de seŭ, şi alte mărunţişurĭ, iar prin alt raport No. 3.594, Sfatul maĭ arată, că după asemenea grabnică poruncă a d-luĭ Caimacam a tocmit douĕ droşcĭ de birjă şi le-a dat în trebuinţa preumblărilor Exelenţiĭ Sale Fuad Efendi, iar după o altă poruncă, dată prin resoluţia pusă de d. Caimacam la adresa Exelenţiĭ Sale Omer Paşa, care s'a trimis Sfatuluĭ, s'aŭ dat alte douĕ droscĭ de birjă în asemenea trebuinţe ale Exelenţiĭ sale Paşeĭ, carĭ toate aceste birjĭ s'aŭ tocmit cu câte leĭ patru-decĭ şi cincĭ una pe di chirie.

Departamentul supuind aceasta la cunoscinţa c. Căimăcămiĭ, o roagă să binevoească a-ĭ da deslegare, de se cuvine a se da la locuinţele acestor persoane nisce asemenea obiecte şi altele ce se vor cere pentru odihna şi mulţumirea Exlenţiĭ Lor şi din ce sume de banĭ să se întîmpine cumpĕrătoarea lor. Iar pentru birjile închiriate să deà deslegare pentru slobodirea banilor cuveniţĭ şi pe câtă vreme să se urmeze această închiriere.

Şeful Departamentuluĭ, Iancul Filipescu.
Şeful Secsiĭ, Steriadi.

No. 2.019.
1848
Sept. 22.

(Resoluție:) Să se deà cerutele obiecte însărcinându-se cu acestea unul din mădularele Sfatuluĭ orășenesc, carele să ție foae, carea să fie adeverită cu iscălitura însărcinaților cu primirea lucrurilor, precum și cerutele patru birjĭ, pe câtă vreme trebuința va cere. Prețul să se rĕspundă din cassa Sfatuluĭ orășenesc.

No. 2.020.
1848
Sept. 22.

Adresa No. 5.392 a luĭ Florian Aaron, Administratorul de Dolj, către Generalul Gheorghe Magheru.

(Orig. Acad.)

Dreptate, Frăție.

Domnuluĭ General Căpitan al armiilor neregulate și Inspector al gardiilor naționale din România.

Am primit, Domnule General, circulara cu No. 336 în care îmĭ recomandĭ a mănținé în toate chipurile ordinea în district, de a potolì adecă exaltația duhurilor locuitorilor, carĭ sînt hotărîțĭ a atacà chiar vieața funcționarilor căimăcămescĭ. Mĕ voiŭ silì din toate puterile, Domnule General, a executà aceste instrucțiĭ. Dar fiind-că locuitoriĭ de aicĭ din district sînt cu totul hotărîțĭ la această urmare, și fiind-că spre a alinà duhurile lor îmĭ trebue neapĕrat un coleg care să coopereze la lucrările mele, maĭ cu seamă că tocmaĭ acum m'a doborît boala care mĕ bântue de multă vreme, binevoesce, Domnule General, a numì un ajutor ca să putem îndeplinì maĭ bine cele ce-mĭ recomandĭ prin circulara cu No. 366.

Salutare și frăție.

Fl. Aaron.

No. 5.392.

No. 2.021.
1848
Sept. 22.

Corespondență din Galațĭ către „Wiener Zeitung", după „Allgemeine Zeitung" din Augsburg. No. 301. Supl. 1848. 27. X.

Galatz, Die russische Occupationsarmee, deren Stärke auf 40.000 Mann geschätzt wird, besteht aus der ganzen 15-ten Division unter General Gassfort und aus einzelnen Regimentern der 3-ten, 5-ten, und 13-ten Division. Die 15 Division zählt 16.000 Mann, sie besteht aus 4 polnischen Infanterieregimentern (aus Minsk, Zamosc und Lublin), jedes zu 3.500 Mann, wozu nach 500 Mann Cavallerie nebst Artillerie und Train kommen. Die Kosaken als

Vortruppe werden nicht eingerechnet. Jedes Regiment hat eine Batterie aus 6 Stücken, nämlich 6 Kanonen und 2 Haubitzen. Die gesammte Artillerie des erwähnten Besatzungscorps dürfte sich daher auf 80 Geschütze belaufen. Der Train eines jeden Regiments besteht aus 250 Pferden Bespannung und 185 Mann Fuhrwesen. Die Truppen haben eine sehr gute Haltung und bestehen aus wohleingeübten und abgehärteten Soldaten, die grösstentheils schon in den Feldzügen am Kaukasus gedient haben. Die Pferde sind ausgezeichnet schön und dauerhaft; Bespannung, Riemzeug und anderes Zugehör lässt nichts zu wünschen übrig. Der Train ist ungewöhnlich stark und für alle Eventualitäten ausgerüstet. Die Russen führen auch Pontons, Anker und das nöthige Material zum Brückenschlagen mit sich. Die Stärke der zwischen dem Pruth und dem Dnieper in den Gouvernements von Bessarabien, Podolien, Wolhinien, Kiiew, Cherson, Jekatarinoslaw und Taurien anfgestellten russischen Südarmeen wird auf 200.000 Mann angegeben. Von den in Ibraila stationirten Türken wurde eine Abtheilung von beiläufig 2.000 Mann nach Bucharest abgesedet. — No. 2.021. 1848 Sept. 22.

(„Wiener Z-tg.")

Raportul No. 6.247 al Cârmuiriĭ de Buzĕŭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ. — No. 2.022. 1848 Sept. 22.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea judeţuluĭ Buzĕŭ.

După raportul acesteĭ Cârmuirĭ cu No. . . ., sciut este cinstituluĭ Departament că o bandă de un numĕr de Polonesĭ şi alţĭ străinĭ vagabonḑĭ, întru înţelegere cu revoluţionariĭ din Prinţipat, s'aŭ fost ivit în partea loculuĭ preumblându-se prin munţĭ şi avêndu-şĭ statornicia maĭ cu seamă la mânăstirea Vintilă-Vodă, şi carĭ în sfârşit s'aŭ fost statornicit în târgul Râmnicul, avênd misia a prinde, a cercetà şi a bântuì pe curierĭ şi alţĭ trecĕtorĭ ce s'ar arătà cu orĭ-ce poruncă saŭ însărcinare în potriva causeĭ lor. Aceştia îndată după sosirea oştirilor împĕrătescĭ s'aŭ tras în plaiul Slăniculuĭ, dintr'acest judeţ, prin munţĭ, pentru care însciinţându-se Cârmuirea, îndată prin înţelegere cu d. Polcovnicul Scariatin, Flighel-aghiotant al Mărieĭ Sale Împĕratuluĭ, ce comandă polcurile căzăcescĭ de la avangardie, îndată s'aŭ pornit înapoia lor tistul de dorobanţĭ, sub-cârmuitorul

No. 2.022. 1848 Sept. 22. local, un ofițer și cu două-ḍecĭ cazacĭ, și dându-le în urmă ĭ-aŭ și prins pe toțĭ, aducênd dintr'înșiĭ 21 cu vieață, din carĭ ceĭ maĭ mulțĭ rănițĭ, 7 morțĭ, iar unul ce a putut scăpà se nădejduesce că și acela se va prinde după măsurile ce s'aŭ luat de Cârmuire, căcĭ ban la lor a fost rĕmas în numĕr de 30 oamenĭ. Iar ceĭ aduşĭ se află în dispoziția comandiruluĭ. Acestea după datorie se supun la cunoscința cinstituluĭ Departament.

Cârmuitorul jud. (nedescifrabil).

Secț. I.
No. 6.247.

No. 2.023. 1848 Sept. 22.

Raportul No. 3.379 al Cârmuiriĭ de Argeș către Ministerul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea județuluĭ Argeș.

Înfățișătoriĭ cu aceasta, și anume d. Ilie G. Nicolaiovicĭ și Matache Enăchescu, amêndoĭ din slujba de artilerie, fiind din numĕrul celor ce aŭ trecut prin acest oraș la Râmnic, cu roata și artileria în favorul răsvrătitoruluĭ Magherul, amêndoĭ presimțind de desființarea nepravilniculuĭ guvern și întemeiarea întocmirilor de astăḍĭ, găsind prilej, aŭ scăpat din rolația dumnea-lor și cu destule anevoințe trecênd apa Oltuluĭ în not, aŭ sosit aicĭ în oraș.

Cârmuirea, prevĕḍênd sentimentele acestor doĭ bărbațĭ demnĭ de recompensa stăpâniriĭ, căcĭ aŭ sciut prea bine a se pătrunde de întocmirile și așezămintele de astăḍĭ, vine prin aceasta a declara c. Departament netăgăduita d-lor urmare, în prilejul propagandeĭ ce aŭ făcut prin satele ce aŭ trecut, precum și chiar în acest oraș, făcênd pe fie-care de s'aŭ pătruns de regulele legitime și întocmirile stăpâniriĭ de astăḍĭ, prin bunele d-lor povățuirĭ, date la maĭ mulțĭ în parte; și de odată cu aceasta se roagă a se considerà urmarea acestor generoșĭ tinerĭ, plinĭ de sentimentele cele maĭ patriotice, și a se face ca să fie vĕḍute victimele d-lor și către Înalta Stăpânire.

Cârmuitor, St. Belu.
I. C. Vărzaru.

No. 3.379.
Pitescĭ.
S. 1.

Depeşa luĭ Hory, Consulul Franciei la Bucurescĭ, către ministrul Bastide.

No. 2.024. 1848 Sept. 23.

(Copie. Acad.)

Monsieur le Ministre,

A peine ma première dépêche était-elle expédiée, qu'on a publié à Bucarest la proclamation ci-jointe, signée par le Général Luders, commandant du 5-e corps d'armée russe, destiné a occuper militairement la Valachie, conjointement avec l'armée turque. Une lettre de Fokchani m'annonce, en effet, qu'une partie de l'armée russe a passé par cette ville le 27 du mois dernier pour marcher sur Bucarest.

Le général Duhamel est parti hier pour Bouzéo (petite ville entre Bucarest et Fokchani), où doit se trouver actuellement le général Luders avec son armée. On attribue l'entrevue de ces deux généraux au langage qu'a tenu le commissaire ottoman à l'égard de cette double occupation, dans un moment où les événements ne sauraient la justifier sous aucun prétexte. Fuad Effendi, qui est venu me voir ce matin, espère encore que les troupes russes n'avanceront pas au-delà de Bouzéo. D'autres personnes ne partagent pas cette opinion

A leur passage par Fokchani, les Russes se sont emparés de vive force des autorités valaques qui s'étaient réfugiées dans la maison du délégué français, M. Calcagno. J'ai l'honneur, Monsieur le Ministre, de vous adresser, à titre de renseignement, une copie littérale de la lettre que m'écrit M. Calcagno sur cet incident.

Elle prouve comment les Russes entendent l'amnistie accordée par le Sultan aux personnes qui ont pris part à la révolution valaque et fait pressentir quelle sera leur conduite à leur arrivée dans la capitale. M. Calcagno, qui habite la partie moldave de la ville frontière de Fokchani, est délégué par la Consulat de la République en Moldavie, ne sachant pas d'ailleurs à quel titre il est accrédité auprès de l'autorité locale, j'ai cru ne pouvoir donner d'autre suite à sa lettre que d'en transmettre une copie au consulat de Jassy, dont M. Calcagno rélève directement, et à l'ambassade de Constantinople.

Les chefs du mouvement révolutionnaire ont été expédiés à Georgevo, où ils ont été embarqués sur un bateau à vapeur turc

No. 2.024. 1848 Sept. 23. qui est mis en panne au milieu du Danube, en attendant de nouveaux ordres.

Omer Pacha a envoyé hier deux régiments de cavalerie et deux batteries d'artillerie dans la petite Valachie; un régiment d'infanterie doit les suivre de près. Une division de l'armée de réserve de Viddin à reçu l'ordre d'opérer sa jonction avec ces trois régiments à Craïova, capitale de la petite Valachie. Ces forces seront plus que suffissantes pour disperser les rassemblements qui se sont formés sous le commandement de l'ancien chef de pandours Magguèr.

Un nouveau Ministère vient d'être formé, dont voici la composition:

M. Jean Philippesco, intérieur; Grégoire Gradisteano, justice; Alexandre Ghika, finances; Constantin Bellio, cultes et instruction publique; Garbatzky, spatar provisoire; Jean Philippesco (gendre du prince Bibesco) secrétaire d'Etat.

Les souvenirs d'incapacité, de vénalité et de dilapidation qui se rattachent à la plupart de ces noms, présagent un avenir de nature à faire regretter au pays le régime arbitraire du Prince Bibesco.

La tranquillité est parfaitement rétablie dans la Capitale.

Je suis, etc.

(Signé:) Hory.

No. 2.025. 1848 Sept. 23.

Scrisoarea luĭ Gheorghe Barit către Ioan Maiorescu.

(Orig. Col. Ecaterina A. G. Golescu.)

Brașov.

Frate Maiorescu!

Am întârḑiat cu această scrisoare maĭ până la pornirea poșteĭ madine (?), căcĭ așteptarăm carul-iute de la Bucurescĭ — în deșert — deșì acela erà să vie încă de aseară.

Iată iar „Gazeta“, cele maĭ bogate isvoare de informație pentru tine. Despre novissima catastrofă din Bucurescĭ veĭ fi citit până acuma scrisorile soțieĭ și a frate-tĕŭ..

La toate îțĭ maĭ adaug acestea:

Tell și Eliade cu o sumă alțiĭ, cum doĭ Filipescĭ, I. Bălăceanu, Negulicĭ, etc. etc., scăpară aicĭ la noĭ. Ceĭ duoĭ locotenențĭ cu carĭ avuĭ conversațiĭ îndelunge, nicĭ de cum nu sînt descura-

giaţĭ; tot ce-ĭ necăjesce este că n'aŭ banĭ. Dracul scie cum nu îngrijesc aceştĭ oamenĭ pentru viitor. Eliad află cu destulă agerime că lecţia dată lor astă-dată de Turcĭ şi maĭ vîrtos de Duhamel, le va folosì mult, căcĭ, ḑiceà el aseară: deşì nu ne trânteaŭ Turciĭ, noĭ tot eram să cădem prin aĭ noştri, pentru că clica luĭ Brătianu şi Rosetti nicĭ de cum nu se îndulceà de noĭ şi gonià alte scopurĭ; mĕ recriminà în faţă că gonesc domnia şi că o să mi se împotrivească; aşà făcuĭ pe Brătianu agă ca să poată maĭ bine influenţà pe popol asupră-mĭ.

No. 2.025. 1848 Sept. 23.

Magheru, la provocaţia noueĭ Căimăcămiĭ, ca să depună armele şi să-şĭ spargă lagărul, repezi o protestaţie lungă care se încheie aşà: „Eŭ protest ca Român în faţa lumiĭ şi voiŭ susţiné cu vieaţa mea şi cu toţĭ Româniĭ acest protest! Eŭ şi Româniĭ toţĭ nu recunoascem întru nimic un guvern pus cu sabia ca să ne omoare naţia, căcĭ sîntem liberĭ, şi cât vom avé vieaţă nu vom plecà capul nostru subt tiranie. Protest şi nu mĕ supun decât onorabileĭ Locotenenţe compusă de treĭ adevĕraţĭ Românĭ, generalul Chr. Tell, I. Eliade şi Nic. Golescu, care este guvern naţional, ales de popol şi recunoscut de Ex. Sa marele bărbat Soliman Paşa în numele puterniculuĭ Sultan Abdul Megid".

1848, Sept. 16. Din Câmpul luĭ Traian.

Din acest ceas, Joĭ, pe la 11, avem scirĭ numaĭ până Duminecă în 1 Oct. n. În Capitală spiriturile fierb şi încă nu arată vre-o supunere de sclavĭ cum erà teamă. Ce impresie va face protestaţia Magheruluĭ, cum îşĭ va ţiné el parola şi cu ce, Dumneḑeŭ maĭ scie. Destul că toţĭ pompieriĭ scăpaţĭ şi toţĭ soldaţiĭ, chiar şi ceĭ de la Telega, 150, cu robĭ cu tot! fugiră la el peste Olt. Comunicaţia cu România mică e tăiată. Din reacţionariĭ de acì mulţĭ se duseră, alţiĭ nu se mişcă, alţiĭ, lucru curios, se reîntorc! Însă despre ceĭ 17 deputaţĭ reţinuţĭ, din ceĭ 220, se aude rĕŭ: că ĭ-ar fi aruncat în feară şi ĭ-ar fi trimis la Brusa. Eŭ nu cred încă. Fuad şi Omer, cu toată trufia, se silesc a domolì şi a împăcà spiritele.

Mitropolitul e porc de câne. Pĕcat că nu-ţĭ pot trimite cercularul luĭ cel desavuator.

Eliade stă între două căĭ: să meargă la tine saŭ la Magheru; eŭ îĭ sfătuesc să meargă numaĭ la Râmnic cu Tell, căcĭ causa nicĭ decum nu e perdută, orĭ-cum să cadă sorţile; fiĭ prea sigur că sĕmînţa aruncată în 3 lunĭ a prins rădăcinĭ profunde. Nu cum-và

No. 2.025. 1848 Sept. 23. să te prea superĭ, cu atât maĭ puţin să desperĭ. Eŭ examinez toate şi pe toţĭ, combin pe tot minutul; te rog ca catastrofa ultimă să nu o ieĭ de rea. Dar sciĭ ce? Voĭ înegriţĭ pe Fuad al draculuĭ; săpaţĭ din Paris subt el, căcĭ îl cumpĕră Rusul. Duhamel e tot grobian, însă nu ese din casă!

Tocmaĭ acum îmĭ veni şi ·/. scrisoare. Frate! D. Gött te roagă de un lucru. Dacă cum-vá, însă numaĭ dacă aĭ banĭ de prisos în acest timp aşá critic, să cauţĭ în Bockenheim pe Marie Schmidt, verehlt. Noe (Chirurg), şi pe lângă chitanţă să-ĭ numerĭ 50 fl. rheinisch ca datorie plătită pentru Gött şi din partea luĭ. Însă de aĭ banĭ, căcĭ acum trebue să cruţaţĭ. Dar el îĭ şi depune la bolta K. pe toată întîmplarea. Maĭ multe nu-ţĭ pot scrie.

Al tĕŭ prieten,

G. Bariţ.

Mĕ tem să nu ţi-se fi perdut scrisorile mele şi gazetele de astădĭ, 2 Septemvrie.

Cât veĭ maĭ petrece tu acolo? Să mergĭ la parochul din Bockenheim, om ca de 55 anĭ, la el să întrebĭ de M. Schmidt. Am şedut la el în cvartir în 1845, spune-ĭ multe complimente luĭ şi eĭ.

No. 2.026. 1848 Sept. 23. Scrisoarea luĭ Ioan Maiorescu către A. G. Golescu.

(Conv. Lit. 1898, pag. 230.)

Francfort.

Frate Golescule!

Nu de lux saŭ de mulţumire scriŭ pe ast-fel de hârtie, ci s'a întîmplat să fie cumpĕrată în dile maĭ de speranţă.

Alaltă-seară am primit şi eŭ un pachet cu gazete de la Bariţ, şi un petec de scrisorică de la el; am primit şi doĭ numerĭ din urmă din „Pruncul Român“, şi cel din urmă din gazeta germană din Bucurescĭ. Scirile din gazete de la Bucurescĭ sînt până la 4 (16) Septemvrie; ale luĭ Bariţ până la 6 (18) din Bucurescĭ şi 9 (21) din Braşov.

Iată pe scurt după gazete şi scrisoarea luĭ Bariţ:

Popolul din Bucurescĭ este tot cel de la 11 (23) Iunie, încă şi maĭ mult! Ura asupra Muscalilor cresce dimpreună cu pericolul. Monumentul din dealul Mitropolieĭ s'a sfărîmat de popul în pulbere. La $^{6}/_{18}$ Septemvrie Mitropolitul cu popolul a afurisit Regulamentul şi pe ceĭ ce vor să-l reîntroducă şi să maĭ guverneze ţeara după

el, apoĭ a ars Regulamentul și pe cel original manuscris, și pe cel tipărit. Iată publicarea Mitropolituluĭ despre aceasta, tipărită.

No. 2.026. 1848 Sept. 23.

Corpul Magheruluĭ ce campează la Romanic în Vâlcea nu este numaĭ, cum ḑice Barit, peste 7.000, ci, cum arată România, jurnalul german din Bucurescĭ cu de-amănuntul, a trecut peste 10.000. Armarea popoluluĭ întreg, deși întîmpină pedicĭ, merge repede.

În toate ḑilele aleargă volintirĭ în lagărul Magheruluĭ. În 2—3 Septemvrie, în Bucurescĭ, aŭ început a se înrolà mulțĭ într'un legion, ce va avé numele legionul capuluĭ mort (légion de la tête de mort), din care nu se va supune nimenĭ cu vieață!

Deputăciunea cea grandioasă eșită înaintea luĭ Fuad Efendi, s'a întors în Bucurescĭ; a fost primită serios ca și cea cu Suleiman. Fuad Efendi vine cu oastea spre Bucurescĭ; Fuad a chemat și pe Duhamel la Bucurescĭ, însă Dumahel cere ca să vie și el cu oaste! Ce va fi, orĭ ce se va fi făcut, nu sciŭ. Deseară trebue să am scrisorĭ de la Bucurescĭ, pe carĭ țĭ le voiŭ trimete îndată. În scrisorĭ din gazeta „Allgemeine" se ḑice, că oastea turcească cresce în Moldova, dar din „Pruncul" veĭ vedé că ea s'a tras în România.

În jurnalul german din Bucurescĭ se spune că, după scirile cele maĭ nouĕ, Sultanul printr'un ferman ar fi detronat pe Sturdza!

Se vede că este ce-và, pentru că și o corespondență de la Galațĭ ḑice că Rușiĭ, după ce șĭ-aŭ făcut interesul prin Sturdza, acum l'aŭ părăsit și l'aŭ sacrificat mânieĭ Turcilor; prin urmare, trebue să fie serios. În Moldova e rĕŭ de tot, chiar și aceĭ ce aŭ chemat pe Rușĭ acum se căesc. Rușiĭ leagă și exilează pe toțĭ patrioțiĭ. Pe Episcopul de Roman l'aŭ exilat, pentru că a preḑis, că nu se poate ca poporul Moldavieĭ să maĭ sufere aceste tiraniĭ, ci se va sculà și el în contra tiranilor.

Pe Aslan l'aŭ înconjurat noaptea 400 cazacĭ hoțesce și l'aŭ legat; dar nu scie nimenĭ unde l'aŭ dus!! El erà bine armat; dar se vede că l'a trădat cine-và. Sturdza se servesce și cu venin să se curețe de patrioțĭ; dar mi se pare că l'a luat dracul.

Dar sciĭ tu de ce Mitropolitul a jurat a 3-a oară și a afurisit Regulamentul? Se vede că forțat de popol, pentru că cu 2 ḑile maĭ înainte, 400 soldațĭ eșiră din casarmă și alergară la Mitropolitul cerênd drepturile lor!! și amenințând că și le vor căutà eĭ cu armele! Aceștia eraŭ cumpĕrațĭ de reacționarĭ. Mitropolitul le rĕspunse: facețĭ ce vĕ place!! Auḑi f . . m . . . l . . . de popă! Se vede dar că popolul s'a întărîtat pentru vorbele aceste, și l'a adus să facă ceea ce se vede din promulgata luĭ tipărită.

No. 2.026. 1848 Sept. 23.

Bariț ḑice și în jurnalul din urmă că Turciĭ vor ținé cu noĭ. Dacă ațĭ cetì voĭ acolo gazeta universală de Augsburg! Acum es maĭ pe toată ḑiua articole, și deșì sînt cu date de la Galațĭ, de la Rușava, de la hotarele române, nu sînt toțĭ de acolo, ci sînt și după scirile ce daŭ eŭ la acel jurnal.

Ministerul de aicĭ este determinat a intervenì în causa noastră; dar caută ambasadorĭ ca să trimită la Petersburg și Constantinopol, carĭ ducênd notificarea despre puterea centrală a Germanieĭ, vor înbià pe acele douĕ puterĭ cu o mijlocire; dar până a se face aceasta, mâine saŭ poimâine, se va face interpelată la minister, în Parlament, asupra noastră, și lucrez ca să le fac o propozițiune de desbatere, ca să se dechiare Parlamentul și să împingă și pe minister maĭ tare.

Țĭ-am scris despre scrisoare cum s'a prins; acum sciŭ sigur că s'a găsit la Laurianu, căcĭ îndată după plecarea mea s'a lățit vorba că vor să mĕ prindă și pe mine și aŭ trimis ștafetă la Pesta.

Corradini n'are parale ca să se misce de aicĭ. Nu sciŭ ce va face cu poliția, căcĭ mâne e termenul de 8 ḑile.

Sărutare, frăție.

I. Maiorescu.

No. 2.027. 1848 Sept. 23.

„Funesta întîmplare din Bucurescĭ de la 13 (25) Septemvrie“. Articol de Vasile Maiorescu din „Gazeta de Transilvania“. No. 78—79. 1848. 23—27. IX.

Funesta întîmplare din Bucurescĭ de la 13/25 Septemvrie.

Joĭ, după nascerea Maiceĭ Domnuluĭ, locuitoriĭ Capitaleĭ și alțĭ țĕranĭ de prin districtele vecine, însciințațĭ de maĭ înainte că Turciĭ ridicându-se din tabĕra de la Giurgiŭ, vor intrà în Capitală, alergară ca să-ĭ întîmpine după cum întîmpinară și pe Soleiman cu cortegiul luĭ. Guvernul, în credința sa că Poarta își cunoasce interesele sale, încurajat pe de altă parte atât de Soleiman cât și de Tânghir Effendi și alțĭ secretarĭ aĭ sĕĭ, carĭ ne încredințară în Giurgiŭ că instrucțiunile luĭ Fuad Effendi nu sînt sângeroase, nicĭ contra intereselor noastre și ale Porțiĭ, ordină ca popolul să easă în cea maĭ mare solemnitate, fără nicĭ o frică, fără nicĭ o armă, la bariera poduluĭ Beilic spre Văcărescĭ. În ḑiua aceea se adunară 7—80000 și tăbărîră în câmpul liber, subt stindardele tri-

colore revoluţionare şi subt steagurile corporăciunilor respective. Spre seară ne însciinţarăm că abià avant-garda a ajuns la satul Sântescĭ—cel maĭ aproape de Bucurescĭ—care trimişilor noştri nu vrù nicĭ decum să le determine **când** şi **dacă** vor să intre în Capitală. În astă nescire popolul de sine se determină să mână în câmp până la intrarea Turcilor, fie aceea orĭ-când. Aicĭ nu maĭ punem scărmănarea, pumniĭ şi trântelile luĭ Nicolae Băleanu şi Pitesceanuluĭ date de către poporul suveran, pentru că aceştĭ doĭ bărbaţĭ, în limbagiul lor cel murdar, greţos, pe care îl aŭ de moştenire şi de comun cu ţiganiĭ lor de curte, şi care ca o caracteristică tare distinge ciocoiul corupt şi barbar de oameniĭ societăţiĭ, vorbiră scandalos despre Constituţiune înaintea popoluluĭ.

No. 2.027. 1848 Sept. 23.

Vinerĭ se strînseră ca la 100.000 şi maseră şi în noaptea următoare tot în câmp. În ḑiua aceasta sosi toată armata turcă la Sântescĭ. E de însemnat că în lagărul turcesc eraŭ reacţionarĭ din Giurgiŭ, drept pesodromĭ, carĭ aveaŭ comunicare cu ceĭ din Capitală. Aceştia, pe lângă mulţimea calomniilor vĕrsate asupra Guvernuluĭ, maĭ speriară pe Turcĭ, ḑicênd: că pe lângă numeroasele gloate ce se vĕd nearmate lângă Văcărescĭ, maĭ sînt şi altele bine armate cu lăncĭ, pistoale, puscĭ şi tunurĭ, şi pândesc prin porumbĭ minute favorabile ca să deà năvală asupra Turcilor. Frică mare a cuprins pe Turcĭ ca pe uniĭ ce pribegiaŭ în locurĭ necunoscute, de aceea, Sâmbătă, trimeseră o trupă de călăreţĭ ca să cerceteze după arme în porumbiĭ din jurul Bucurescilor. Tot odată căutară şi un loc maĭ secur pentru hoţeasca lor năvălire în Capitală; căcĭ Duhamel erà cu eĭ. Sâmbătă dimineaţa ne însciinţară că Duminecă vor intrà negreşit, şi aşà popolul ţĕran rĕmase iar în câmp, iar popolul Capitaleĭ se reîntoarse pe acasă. La douĕ ore după prânz, se rĕspândì vorba în oraş că Turciĭ intră, şi intră hoţesce. Urlà pămîntul de sunetul clopotelor, călcà om pe om, trăsură pe trăsură, alergând la barieră să oprească intrarea Turcilor. În fine se adeverì că nu erà nimic, dar popolul îngrijat, vĕḑênd pe ispititoriĭ de sus alergând în jurul Bucurescilor, ar fi dorit să-ĭ întîmpine cum se întîmpină ceia ce nu vor să intre pe poarta cea adevĕrată; sgomotul acesta însă adăogă mult la frica Turcilor.

Sâmbătă, seara, veni o hârtie din armata turcească către Mitropolitul, ca să compună pe popolul şi să aştepte în linişte venirea lor pe a doua ḑi; ţĕraniĭ însă, să se întoarcă pe acasă, ca uniĭ ce sînt aduşĭ cu biciul. Mitropolitul a rĕspuns Duminecă, că el nu se mestecă în trebĭ politice, a luĭ este Biserica. Dar este

No. 2.027. 1848 Sept. 23. Guvern recunoscut de Soleiman în numele Sultanuluĭ și de corpul diplomatic din Bucurescĭ, și că-ĭ pare prea rĕŭ că Fuad nu vrea să se înțeleagă cu Guvernul. Dar Dumineca aceea a fost ḑiua amăgirilor. Maĭ multe împrejurărĭ și scirĭ de din afară ne făcură să nu putem zărì, nicĭ măcar ca prin sîtă, fatalul plan ursit de Duhamel și Fuad în lagăr, plan fondat dacă nu pe curata voință a Sultanuluĭ, apoĭ pe metal sclipicios negreșit.

Scirea cea maĭ fatală însă fu o scrisoare primită din Constantinopol cu data 7 Septemvrie, în care se ḑiceà între altele că Generalul Aupick, ambasadorul frances, a primit nouĕ instrucțiunĭ de la cabinetul respectiv, ca să privigheze înadins asupra Principaturilor Danubiane, unde după credința Europeĭ apusene este să se desnoade causa orientală. Asta este una.

A doua: tabĕra turcă se ridică de la Sântescĭ, nu ține drumul drept pe la Văcărescĭ unde erà popolul român adunat, ci o taie peste câmp, peste drumul Craioveĭ; nu intră nicĭ în Bucurescĭ, ci se așează în câmp în dreptul Cotrocenilor și al Spireĭ. Popolul nu-șĭ perde cumpĕtul, se ridică și el și se mută ca să formeze barieră din partea aceea. Turciĭ coprinseră mânăstirea Cotrocenĭ și așeḑară ce-và munițiune într'însa. Și așà stătură și popolul și Turciĭ până a doua ḑi, fără a face o parte saŭ alta vre-o mișcare neplăcută.

Tot Duminecă eșì corpul diplomatic în tabĕră ca să-șĭ facă datoria către Fuad ca către un trimis al puteriĭ suzerane; dar Turcul îĭ lăsă să aștepte în anticameră orĭ anticort ca la o oră (sic). Seara pe la opt ore se lățì iar vorba că intră Turciĭ hoțesce în Capitală. Uetul clopotelor și țipetele mamelor într'un pătrariŭ de oră puse în picioare 40 miĭ locuitorĭ aĭ Capitaleĭ, bine armațĭ. Nu se puteà să nu înțeleagă Turcul de acest sgomot, frica și întărîtarea luĭ crescù și maĭ mult, hinc nostrae lacrimae!

Vĕḑênd Duhamel că nu este ușor să intre cine-và în Bucurescĭ, cu orĭ-ce chip, întoarse foaia la alt paragraf al șirețieĭ, turnă din duhul sĕŭ peste Fuad și acesta îmbrăcă o mască de persoană împăcătoare. Și aceasta fu o a treia și cea maĭ funestă fatalitate pentru noĭ.

Lunĭ dimineața, venì în Capitală Kerîm Pașa și cu Salief Efendi cu o scrisoare către Mitropolitul, că să easă în ordie sfinția sa cu notabilitățile boerescĭ, cu capiĭ corporațiunilor și cu ceĭ maĭ inteligențĭ și maĭ capacĭ, carĭ parte să asculte instrucțiunile sale, parte să arate plângerile poporuluĭ.

No. 2.027. 1848 Sept. 23.

După severitatea cu care s'a purtat Fuad până atuncĭ, după scirea noastră de la Constantinopole și după muiarea luĭ Fuad din diua aceea, cine se maĭ îndoià, că nu-șĭ va fi primit Fuad alte instrucțiunĭ consune cu cererile noastre și cu însciințarea noastră ? Deșĭ sciam că în diua aceea este să se resolve problema între noĭ și între Poartă, totușĭ plinĭ de curagiŭ plecarăm ca la două sute deputațĭ către Mitropolitul ca să-l luăm să vie în fruntea noastră în lagărul turcesc, și pe Kerîm și pe Salief îĭ vĕdurăm la Mitropolitul, de unde, după ce se astrînseră și deputațiĭ reacționarilor, plecarăm cu toțiĭ împreună în lagăr; primirea erà să fie la 1 oră, dar cu adunarea noastră se amână până la 2 după prând. După ce Fuad cetì o hârtie în limba franceză, pe care diceà că o are drept instrucțiune de la Sultanul, ce din stilul și din proaspetele împrejurărĭ se vedeà a fi compusă în lagăr; căcĭ de unde scià Sultanul că la una din barierele Bucurescilor așteaptă pe Fuad gloate de Românĭ aduse cu biciul? etc., apoĭ ne numì comuniscĭ, sciind bine că noĭ vom strigà contra ăstuĭ fel de calomnie. Maĭ dise că sîntem numaĭ vre-o câțĭ-và carĭ vrem Constituțiune și că e numaĭ pretext că vrem să ținem cu Sultanul. Atuncĭ noĭ strigarăm să caute să vadă decile de miĭ de popor carĭ veniră să ceară dreptate, strigarăm să trăească Sultanul și Constituția și că maĭ bine murim decât să primim Regulamentul! Atuncĭ pocnì o pușcă la spatele noastre și îndată fuserăm înconjurațĭ de 5 sute soldațĭ pedeștri. Pe Mitropolitul și pe aristocrațĭ îĭ luă Fuad cu sine și îĭ duse în alt cort. Ca peste o jumătate pătrariŭ de oră vĕdurăm vre-o câte-va miĭ de Turcĭ pedestri formându-se în marș regulat, plecând spre oraș precеșĭ de musica ce cântà marș iute și răsboios, în urma lor o călărime numeroasă însoțită de vre-o câte-và tunurĭ marĭ de câte șease caĭ. Popolul vĕdênd apropierea armateĭ formă o barieră tare în câmpul liber, în cât pedestrimea neputênd străbate nicĭ de cum, fu silită să facă loc călărimiĭ. Popolul îșĭ îndoì curagiul, prindeà de frânele cailor și întorcea îndărăpt chiar și pe cavalerime. Foc încă nu se comandase, călărimea începù la stratageme militare, începù a se formà în șire strîmte, a se cam trage într'o parte și în alta, ca trăgêndu-se popolul după eĭ, să afle trecere ușoară prin mijloc. Toate de geaba, căcĭ tăria popoluluĭ erà maĭ neclătită decât stratagemele lor. Îngenunchiaŭ înaintea cailor ca să treacă peste eĭ dacă aŭ curagiŭ, și atuncĭ se sdrobiră vre o treĭ de picioarele cailor și alțĭ vre-o patru fură străpunsĭ și tăiațĭ de sabie, și ast-fel îșĭ făcu loc, și în drumul lor

No. 2.027. 1848 Sept. 23.

alergară drept la casarma veche din Dealul Spireĭ, unde eraŭ ca la o sută douĕ-ḑecĭ soldaţĭ românĭ, avênd strînsă poruncă a nu da foc ; la aceştia se maĭ adăogară pompieriĭ în numĕr de una sută şeapte-ḑecĭ, subt comanda căpitanuluĭ Deivos, toţĭ aveaŭ severă poruncă a nu comandà foc ; dar nu aveaŭ instrucţiune ca să depuie armele înaintea Turcilor. Aşà, vĕḑênd că Turciĭ năvălesc în casarmă să intre, custodia şi făcù treĭ şire tarĭ înaintea porţiĭ. Vĕḑênd Turciĭ că nu le lasă liberă intrarea, puşcară în soldaţiĭ românĭ ; aceştia vĕḑêndu-se atacaţĭ cu foc, s'aŭ încercat a se apĕrà şi eĭ cu asemenea putere. Începură a luà la ochĭ pe Turcĭ, carĭ cădeaŭ şire întregĭ, şi dacă Turciĭ nu aveaŭ tunurile pline cu cartuşe, abià târḑiŭ ar fi putut muià pe Românĭ, căcĭ aceştia isbutiră a cuprinde chiar şi douĕ tunurĭ de la Turcĭ; dar le perdură iar, loviţĭ de alte tunurĭ. Perderea Românilor este de 46 persoane, a Turcilor de la 4—5 sute. Deivos, după ce a tăiat în stânga şi în dreapta, vĕḑênd că-ĭ vine rîndul să cadă, întinse sabia unuĭ Turc şi prin asta îşĭ căpĕtă pardon.

Radu Golescu se rănì rĕŭ, în cât este până astăḑĭ în spital, iar tînĕrul oficer Dincă, după ce tăià 6 soldaţĭ şi un oficer turcĭ, al optulea căḑù el.

O parte de tunurĭ şi armaţĭ alergară la palat şi la curtea administrativă, unde găsiră pe domnul Nicolae Golescu şi pe d. Tell carĭ aşteptaŭ cu sânge rece. D. Eliade se retrase maĭ înainte cū ce-và, şi acum se află în lagările d. Magheru peste Olt, d-niĭ Golescu şi Tell sunt liberĭ în Capitală. (??)

Fuad numaĭ decât restabilì ordinea regulamentară, făcù caimacam pe Cantacuzino, maĭ mare al armateĭ pe Omer Paşa, poliţariŭ pe Maiorul Voinescu I-ŭ şi pe Salief Efendi ; pe soldaţiĭ românĭ, carĭ avură norocirea a scăpà de sabia barbară, ĭ-a desarmat şi ĭ-a trimis pe acasă. Se publicară poruncĭ severe ca nimenea să nu poarte cocarde, nimenĭ să vorbească maĭ mult de Constituţiune, nimenea să maĭ poarte arme, pe uliţă să nu umble maĭ mulţĭ de treĭ şi numaĭ până seara la 8 ore, neguţătoriĭ să-şĭ deschidă prăvăliile şi a.; însă jafurile, carĭ le făcură barbariĭ Turcĭ în partea loculuĭ de către Isvor, uciderea a vre-o câtor-và femeĭ şi bărbaţĭ, tăierea căpraruluĭ austriac Bodia, despoierile ḑiua mare pe drum, căutarea în buzunare la orĭ şi ce persoană, hoţiile şi stricăciunile făcute chiar în casa Sfinţieĭ Sale părinteluĭ Metropolit, spargerea ferestrelor prin vecinătate, nu daŭ nicĭ o garanţie de siguranţă, de pace şi de

onoare personală. De aceea poporul bucurescean umblă cete, cete pe uliţă, cerênd Constituţiune şi dreptate.

No. 2.027.
1848
Sept. 23.

Iar noï, carï fuserăm închişï în lagăr, auḑind tunurile la casarmă, începurăm a ne îngrigeà de vieaţă cu atât maï vîrtos, cu cât custodiile noastre auḑind şi eï pocnetele în Bucurescï îşï căutaŭ puscile dacă aŭ cremenï. Seara, pe la 8 ore, ne străpurtară între o mie de armaţï, pedestrime şi călărime cu totul, în mânăstirea Cotrocenï, unde ne ţinură 24 ore nemâncaţï. Tocmaï Marţï la 2 ore, veni Kerîm Paşa şi cu poliţarul Voinescu, şi din două-sute-şeaï-spre-ḑece. căcï printre deputaţï se vârîră şi alţï curioşï, chiar şi din aristocraţï, aleseră un numĕr de 26 şi la ceï-lalţï ne deteră drumul, ḑicênd că şi pe rĕmaşiï îï vor eliberà, după ce se vor maï aşezà lucrurile.

V. M.

Corespondenţă din Cernăuţï, după „Breslauer Zeitung" în „Journal des Débats." 1848. 18. X.

No. 2.028
1848
Sept. 23.

Principautés Danubiennes.

On écrit de Czernowitz, le 5 octobre, à la „Gazette de Breslau":

„Le 1-er de ce mois, les Russes sont entrés à Jassy. Des soldats ayant reçu des billets de logement chez des sujets autrichiens, le drogman du consulat autrichien voulut intervenir, mais il fut maltraité par les Russes et les Moldaves. Le consul d'Autriche, M. Eisenbach, se rendit auprès du prince Stourdza et demanda réparation. Le prince le reçut grossièrement, et lui dit qu'on ne s'inquiétait guère des habitants autrichiens. Alors le consul a retiré son drapeau. Il a suspendu ses fonctions et a fait un rapport au gouvernement à Vienne".

Raportul No. 152 al Cârmuiriï de Ilfov către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriï-Româneseï.

No. 2.029.
1848
Sept. 23.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 349.)

Cinstituluï Departament din Lăuntru.

Cârmuirea judeţuluï Ilfov.

Subt-cârmuitorul plăşiï Olteniţiï, prin raporturile cu No. 22 şi 24, supune Cârmuiriï, că în preumblările ce însuşï a făcut prin satele plăşiï, povăţuind pe locuitorï după duhul exemplarelor Co-

No. 2.029. 1848 Sept. 23. misaruluĭ Înalteĭ Porţĭ şi ale Cinst. Căimăcămiĭ, a întîmpinat împotrivire de la locuitoriĭ satelor Luĭca şi Herĕsciĭ, nevoind a da exemplarele căḑutuluĭ Guvern, nicĭ a primì pe cele de acum. Din invitările ce le-aŭ făcut, la cel dintâiŭ un preot Dinu Proistosul, iar la cel d'al doilea Drumea Sîrbul, pe cariĭ voind a-ĭ ridicà, aŭ sărit ceĭ-lalţĭ locuitorĭ arătând că nu-ĭ dă.

Aceste împrejurărĭ şi ea grăbesce a le supune Cinst. Departament, rugându-l a-ĭ da cuviincioasa deslegare pentru asemenea îndărătnicĭ.

Pentru d. Cârmuitor, (indescifrabil).

No. 152.

No. 2.030. 1848 Sept. 23.

Adresa No. 246 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Sfatul orăşenesc din Bucurescĭ.

(Concept. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

La Sfatul orăşenesc.

Este poftit acel cinst. Sfat a trimite acestuĭ Departament cât maĭ neîntârḑiat toate socotelile în original ce va fi dat D. Mihalache Abdulaidis pentru cheltuelile făcute la Giurgiŭ în cinstea Excelenţiĭ Sale Suleiman Paşa dintru început şi până în cea din urmă, fiind neapĕrat trebuincioase.

No. 246.

No. 2.031. 1848 Sept. 23.

Ordinul No. 247 al Departamentuluĭ trebilor din Lăuntrul al Ţĕriĭ-Românescĭ către Poliţia din Bucurescĭ.

(Concept. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Cinst. Poliţie va găsì îndată pe Alexandru şi Iordache fraţiĭ Melic ce şed în mah. Armenească, şi-ĭ va trimite la acest Departament îndată, îndatorându-ĭ a aduce împreună socotelile cheltuelilor urmate de dînşiĭ la Giurgiŭ pentru Exelenţia Sa Suleiman Paşa, pentru care cu adeverinţele lor aŭ primit la Cârmuirea judeţuluĭ Vlăsceĭ leĭ 10.565.

No. 247.

Decretul No. 99 al luĭ Fuad Efendi și al Caimacamuluĭ C. Cantacuzino. No. 2.032. 1848 Sept. 24.

(Foae vol. Acad.)

Noĭ, Comisarul împĕrătesc în Prințipatele Dunăreĭ și Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ.

Fiind-că, de la 11 Iunie trecut și până la 13 ale curgĕtoareĭ lunĭ Septemvrie, s'aŭ împrăștiat atât aicĭ în capitală cât și afară în țeară prin capitalele județelor, prin târgurĭ și prin sate în foĭ tipărite felurĭ de decreturĭ, proclamațiĭ și hârtiĭ ale desființatuluĭ guvern revoluționar, cum și deosebite foĭ de gazetă coprindĕtoare toate de duhul răscolitor obșteściĭ liniștĭ, și fiind-că ființa a nisce asemenea acte stă în contradicție cu liniștea ce astădĭ este restatornicită în țeară, noĭ hotărîm:

Departamentul trebilor din Năuntru, să publice îndată în tot cuprinsul țĕriĭ, că fie-care locuitor al eĭ, ce ar avé din proclamațiile și hârtiile dosființatuluĭ guvern revoluționar, obștite prin foĭ tipărite, de la 11 ale trecuteĭ lunĭ Iunie și până la 13 ale curgĕtoareĭ lunĭ Septemvrie, și din foile de gazetă eșite în cursul aceĭ vremĭ, este chemat ca să depue nisce asemenea foĭ, avêndu-le, în județe prin mijlocul subt-cârmuirilor locale la cârmuirea respectivă, iar aicĭ în capitală prin mijlocul poliţieĭ la Departamentul trebilor din Năuntru; și că cel ce nu va urmà a face ceruta depunere și se va dovedì, în urmă, că se află la dînsul nisce asemenea hârtiĭ netrebnice, va fi pedepsit după toată puterea legilor.

Domnul Ministru trebilor din Năuntru este însărcinat cu grabnica aducere la îndeplinire a aceșteĭ hotărîrĭ.

(iscălițĭ:) Fuad, Const. Cantacuzino.

No. 99.

Decretul No. 100 al luĭ Fuad Efendi și al Caimacamuluĭ C. Cantacuzino. No. 2.033. 1848 Sept. 24.

(Foae vol. Acad.)

Între măsurile de neapĕrată trebuință a se luà pentru asigurarea de desăvârșire a liniștei și odihneĭ publice în acest Prințipat, fiind una și aceea de a se adunà și de pe la locuitoriĭ țĕranĭ tot felul de arme, fie și sulițe, ce în trecuta vreme a revoluțieĭ

No. 2.033. 1848 Sept. 24. s'ar fi împărţit lor, saŭ li s'ar fi impus îndatorirea de a le avé, hotărîm:

Departamentul trebilor din Năuntru să publice îndată în tot cuprinsul Prinţipatuluĭ, că ţĕranul, ce va fi avênd vre-una saŭ maĭ multe din armele împărţite lor pe vremea revoluţieĭ, fie măcar şi suliţe, saŭ aŭ fost eĭ îndatoriţĭ a le avé, să le depuie îndată ce i se va face cunoscut prin citirea publicaţieĭ, la cârmuirea respectivă prin mijlocul subt-cârmuireĭ locale; şi că cel ce nu va urmà a face acea depunere de arme, dovedindu-se că le are, va fi pedepsit după toată puterea legilor.

Toate acele arme, odată depuse la cârmuirile judeţelor, vor fi de către acestea trimise cu listă anume de numĕrul aflat în fie-care sat, la Departamentul trebilor din Năuntru, carele se îndatorează a le da în păstrarea Dejurstveĭ oştireĭ ţĕriĭ.

Domnul Ministru trebilor din Năuntru este însărcinat cu grabnica aducere la îndeplinire acesteĭ hotărîrĭ.

(iscălițĭ:) Fuad, Const. Cantacuzino.

No. 100.

No. 2.034. 1848 Sept. 24. Ordinul No. 86 al Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Căimăcămia Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Lăuntru.

D-luĭ Michail Abdulaidi prin jalbă către Căimăcămie cere a i se plătì un servit de masă ce l-a dat Exelenţiĭ Sale Fuad Effendi pentru trebuinţă.

Se trimite dar aceluĭ Departament alăturata pe lângă această listă de acel serviciŭ şi este poftit a face punere la cale de a se desface de către Sfatul orăşenesc, în preţ de leĭ una mie una sută patru, toate acele obiecte, carĭ vor fi subt îngrijirea Sfatuluĭ, ca la vreme să se puie la păstrare.

Caimacamul, Const. Cantacuzino.

No. 86.

Bucurescĭ.

(Resoluţie :) Să se scrie Sfatuluĭ orăşenesc trimiţêndu-ĭ şi o copie după alăturata foaie ca să rĕspundă d. Abdulaidi, de o cam dată din cassa sa, aceştĭ

leĭ 1.104 și să se înțeleagă cu primitorul acestor obiecte a le avé în bună îngrijire, ca după săvârșirea trebuințiĭ să le deà toate în primirea Sfatuluĭ. Să se rĕspundă și c. Căimăcămiĭ că, după legiuirea din anul . . ., cheltuelile pentru primirea și ținerea oaspeților străinĭ privesc în sarcina Vistieriei, iar nu în a Sfatuluĭ, și prin urmare să binevoească a da deslegare ca acești banĭ să se întoarcă în cassa Sfatuluĭ de la Visterie.

No. 2.034. 1848 Sept. 24.

I. Filipescu.

Ordinul No. 115 al Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Românescĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

No. 2.035. 1848 Sept. 24.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Năuntru.

Vĕdêndu-se adresa aceluĭ cinst. Departament cu No. 215, atingĕtoare de deslegarea ce cere, de se cuvine a se da obiectele trebuincioase la conacele Ex. Lor Fuad Effendi și Omer Pașa, precum și câte douĕ birjĭ cerute, Căimăcămia grăbesce a rĕspunde că urmează a se da de către Sfatul orășenesc acele obiecte trebuincioase la disele conace, însărcinându-se cu aceasta unul din mădularele sale, carele să îngrijească ca pentru orĭ-ce obiect va da, să ție foaie care să fie adeverită cu iscălitura însărcinaților cu priimirea lucrurilor, precum și pentru acele patru birjĭ că urmează a fi date în disposiția Ex. Lor, pe câtă vreme trebuința va cere, fiind și aceste subt privegherea tot a mădularuluĭ Sfatuluĭ de a-șĭ urmà a lor regulată stăruire în toate dilele la conacele Ex. Lor; iar toate aceste cheltuelĭ vor fi din cassa Sfatuluĭ orășenesc. Cinst. Departament este poftit a avé subt îngrijire-ĭ, ca pentru orĭ-câte privesce spre odichna și mulțumirea Ex. Lor să se întîmpine cu toată graba, ca să nu mijlocească prilej de nemulțumire.

Caimacamul, Const. Cantacuzino.

No. 115.
Bucurescĭ.

(Resoluție:) Să se deà în cunoscința Sfatuluĭ orășenesc spre urmarea întocmaĭ. Tot de odată să se scrie c. Căimăcămiĭ, că rĕspunderea banilor pentru întîmpinarea unor asemenea cheltuelĭ privesce, după legiuirea din anul 1840, în sarcina Visterieĭ, iar nu în a Sfatuluĭ orășenesc, și prin urmare să binevoească a da Departamentuluĭ deslegare ca toțĭ acești banĭ să se ceară de la cinst. Vistierie.

I. Filipescu.

No. 2.036. 1848 Sept. 24.

Ordinul No. 101 al Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Şeful oştiriĭ.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 51/175. Ostăşescĭ.)

Căimăcămia Ţĕriĭ-Românescĭ.

Vremelniculuĭ Comenduitor al oştiriĭ.

Preţuind recomandaţia ce ni se face de către Dv. prin raportul No. 2.813 pentru înformarea uneĭ roate de infanterie din soldaţiĭ ceĭ rĕspândiţĭ, pentru ţinerea posturilor la Dejurstvă şi spitalul oştiriĭ românescĭ, cum şi pentru slugiţĭ, ordonanţĭ şi vistavoĭ, poruncim înformarea acesteĭ roţĭ, care se va alcătuì din una sută soldaţĭ, şeapte unterĭ-ofiţerĭ şi patru ofiţerĭ sub comanda unuĭ căpitan. Cinurile de jos ale acesteĭ roţĭ se vor îndestulà şi se vor uniformà de către Dejurstvă.

Caimacam, Const. Cantacuzino.

No. 101.

(Resoluţie:) Să se facă poruncă la d. Greceanu că se începe în curând formarea roţiĭ şi se dă pricaz.

Polcov. Gorbaski.

No. 2.037. 1848 Sept. 24.

Ordinul No. 102 al Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către oştire.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 51/175. Ostăşescĭ.)

Poruncă către oştire.

Potrivit raportuluĭ vremelnicesculuĭ Comenduitor al oştiriĭ sub No. 2.795 pentru soldatul Ioan Dascălul din roata 8-lea, polcul al 3-lea, care s'a trimis sub pază de către Comandirul aceĭ roţĭ cu învinovăţire de răsvrătitor în roată, poruncim ca pe de o parte să se scoţă numitul din catastişele oştiriĭ, iar pe de alta să se trimiţă la Logofeţia Dreptăţiĭ spre a păşì cu dînsul după glăsuirea pravilìĭ, dându-l în cercetarea judecătorieĭ criminalicescĭ.

Caimacam, Const. Cantacuzino.

No. 102.

(Resoluţie:) Secsia I. Se va îndreptà la c. Logofeţia Dreptăţiĭ cu adres.

Polc. Gorbaski.

Ordinul No. 118 al Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

(Conc. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 37/2181. Secret. St.)

No. 2038. 1848 Sept. 24.

Departamentuluĭ din Lăuntru.

Vremea lucruluĭ de toamnă al pămîntuluĭ fiind acum ajunsă, Căimăcămia poftesce pe Cinstitul Departament ca îndată să deà circulare poruncĭ către toate cârmuirile judeţelor, ca şi acestea să poruncească sub-cârmuirilor a îndemnà cu chip bun înţelegĕtor şi îndeplinitor pe toţĭ săteniĭ, ca atât datoriile lor către proprietarĭ şi arendaşĭ să le îndeplinească, cât şi semĕnăturile de toamnă pe seama lor să le facă, spre a nu se pricinuì câtuşĭ de puţină pagubă nicĭ pentru o parte nicĭ pentru alta.

No. 118.

Adresa No. 371 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Româneseĭ către Căimăcămie.

(Orig. Arch. M. Afacerilor străine. Dos. No. 37/2.181. Secret. St.)

No. 2.039. 1848 Sept. 24.

Departamentul trebilor din Năuntru al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ Româneseĭ.

No. 371, Secţia I. masa I. Bucurescĭ.

Csteĭ Căimăcămiĭ a Ţĕriĭ-Româneseĭ.

Cârmuirea judeţuluĭ Vlaşca, prin raport cu No. 5.600 încunosciinţează Departamentuluĭ că locuitoriĭ satuluĭ Hodivuea s'aŭ arătat cu nesupunere la cele de acum aşezămînturĭ, împotrivindu-se la rĕspunderea datoriilor proprietăţiĭ şi nevoind să primească exemplarele de publicaţiĭ ale Exelenţiĭ Sale Fuad Efendi şi ale csteĭ Căimăcămiĭ, pe carĭ le-aŭ şi aruncat, bătând şi pe isprăvnicelul moşieĭ şi gonind pe dorobanţĭ cu ciomegile; adăogênd cârmuirea că cu asemenea împotrivire s'aŭ arătat şi locuitoriĭ satelor Stănesciĭ şi Putineiul, nevoind a se supune la datoriile proprietăţiĭ.

Aceasta supuindu-se la cunoscinţa Csteĭ Căimăcămiĭ, Departamentul o roagă să binevoească a se înţelege cu Exelenţia Sa Omer Paşa şi a mijlocì porunca sa către Comandirul oştiriĭ de la Giurgiŭ, ca în grabă să deà cârmuitoruluĭ de Vlaşca oare-care aju-

No. 2.039. 1848 Sept. 24. tor ostășesc pentru mărgininirea îndărătnicirilor ce se maĭ vĕd încă urmându-se din partea unora din locuitorĭ, cinstind și pe Departament cu urmare.

Șeful Departamentuluĭ, Iancu Filipescu.
Șeful Secțieĭ, Steriade.

No. 2.040. 1848 Sept. 24.

Scrisoarea luĭ Fuad Efendi către Mitropolitul Neofit al Ungro-Vlachieĭ.

(Buletin Ofițial al Prințipatuluĭ Țĕriĭ-Româneșcĭ. No. 45. 1848. 2. X.)

Prea Sfinte Părinte,

În curgerea celor din urmă evenimente, carĭ aŭ turburat liniștea capitalei, un instrument de închinare către un Dumnedeŭ al păciĭ, hotărît numaĭ pentru serbarea țeremoniilor religioase, s'a prefăcut în instrument de turburare și de neunire.

Pentru aceea vĕ rugam să binevoițĭ a porunci ca pentru vre-o câte-và dile să nu maĭ tragă clopotele, măsură a căreia trebuință ațĭ recunoscut-o împreună cu mine și la a căreia înființare ațĭ binevoit a conlucrà.

Acum însă când liniștea s'a restatornicit și s'a asigurat cu desăvârșire, vĕ rog să binevoițĭ a luà dispozițiile trebuincioase, ca măsura vremelnicească ce am socotit de trebuință a luà, să se desființeze și să înceapă iarășĭ a întrebuință clopetele pentru sfârșitul la care sînt consfințite de orândueala bisericească spre a serbà țeremoniile religieĭ.

Primițĭ, Prea sfinte părinte, încredințarea desăvârșiteĭ mele considerațiĭ.

(Iscălit:) Fuad.

No. 2.041. 1848 Sept. 24.

Adresa No. 3.664 a Sfatuluĭ orășenesc al Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Româneșcĭ.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Sfatul orășenesc al Capitaleĭ.

În temeiul porunciĭ desființatuluĭ Minister din Lăuntru cu No. 5.879, atingĕtor de mobilarea a treĭ încăperĭ la orașul Giurgiŭ pen-

tru primirea Ex. Sale Fuad Efendi, Sfatul încheiând contract cu d. Friderich Boselt, tapiţerul, ca să deà cele însemnate în înscrisul alăturat pe lângă raportul cu No. 3.117, s'aŭ şi aşezat de numitul la locul preḑis, încă de atuncĭ plătindu-i-se chiria pe o lună înainte # 14, şi fiind-că acum pomenitul tapiţer s'a arătat cu cerere ca să i-se facă cunoscut, dacă urméză a maĭ sta acolo acele mobile, a cărora soroc se împlinesce la 25 ale curgĕtoareĭ lunĭ; — Sfatul roagă pe cinst. Departament să binevoească a-ĭ da grabnică deslegare, dacă urmează a se maĭ lăsà la pomenitul loc, fiind-că Ex. Sa Fuad Efendi se află aicĭ în Capitală.

No. 2.041. 1848 Sept. 24.

President, D. Polizo.
Stefanachis P. Teodosiŭ, Gheorghe Pashali.
Ajutor, A. Costiescu.

(Resoluţie:) Rĕspuns că nu maĭ sînt de trebuinţă şi póte tapiţerul să le ridice.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Secretarul Administraţieĭ de Romanaţĭ C. Bălăcescu.

No. 2.042. 1848 Sept. 20.

(Conc. Acad.)

Dreptate, Frăţie.

Scumpul meŭ amic,

Primiĭ scrisorile trimise prin stafeta de erĭ de la .... şi vĕḑuĭ cele intr'însele scrise, la carĭ vĕ rĕspunḑ amicilor, pe scurt: I. Acestea, Domniĭ meĭ, nu sînt decât nisce plăsmuirĭ a unor oamenĭ viclenĭ şi cumpĕraţĭ de inamiciĭ noştri, care sciŭ că acì sînt oameniĭ ceĭ maĭ bunĭ şi maĭ bravĭ, carĭ am vré şi carĭ sprijină cu căldură causa sacră. Credeţi-mĕ, scumpĭ amicĭ, că eĭ voesc cu ast-fel de scrisorĭ numaĭ să ne sperie şi aflaţĭ, Domnilor, că noĭ cunoascem aceste lucrurĭ, că Muscaliĭ nu pot venì aicĭ fără maĭ întâiŭ a declarà răsboiŭ Europeĭ întregĭ, şi că dacă ar îndrăsnì a intrà în Ţeara-Românéscă, toate statele ar hotărî răsboiŭ Rusieĭ. Aceasta o sciŭ Ruşiĭ, amicilor, căcĭ altmintrelea îndată după intrarea lor în Moldavia ar fi năvălit şi în Ţeara-Românească. Speranţă însă în Dumneḑeŭ şi luaţi-vĕ curagiŭ de Românĭ, Domnilor, atât numaĭ ne trebuesce, că noĭ vom scăpà şi de Turcĭ. Româniĭ, şi eŭ în parte de subt arme am trimis protestaţiĭ către Înalta Poartă prin care am arătat forţa cu care armata turcească vrea să ne

No. 2.042. 1848 Sept. 24. impue infamul Regulament. Să aşteptăm dar, amice, resultatul acestor rĕspunsurĭ, precum şi al agenţilor puterilor europene din Bucurescĭ, carĭ în numele statelor lor aŭ protestat în contra veniriĭ Turcilor în Bucurescĭ. Aşà, amicĭ, curagiŭ şi prindeţĭ nisce asemenea scrisorĭ fără a le lăsà să intre în mânile cuĭ-và, despreţuiţi-le, fiind-că sînt mincinoase şi de carĭ am prins şi eŭ p'aicĭ o mulţime de sînt 15 ḑile trecute ... (indescifrabil). Urmaţĭ întocmaĭ după instrucţiile ce v'am trimis astăḑĭ prin ştafetă, sculaţĭ satele şi goniţĭ pe Nicolescu, pe fiul păcatuluĭ ce a venit să puie lanţurile fraţilor noştri Slătinenĭ. Curagiŭ, amicilor, şi fiţĭ tot-de-auna aceea ce sînteţĭ şi aţĭ fost.

Primiţĭ salutarea mea frăţească.

No. 2.043. 1848 Sept. 24.

Adresa Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Dumitru Kretzulescu.

(Conc. Acad.)

Dreptate, Frăţie.

General Căpitan al Armiilor ş. c. l.

Domnule Dumitru Kretzulescu,

Fiind-că d. Aaron, Administratorul de Dolj, ostenit de boală, prin adresa cu No. . . cere un coleg în funcţiile sale, de aceea, Domnul meŭ, cunoscênd civismul şi meritele d-tale, te-am numit colegul d-luĭ F. Aaron. Iar d-ta veĭ pornì la residenţa districtuluĭ spre a intrà îndată în funcţie.

No. 365.

No. 2.044. 1848 Sept. 24.

Adresa No. 370 a Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Administratorul de Gorj.

(Conc. Acad.)

Domnule Administrator de Gorj,

Prin adresa d-v. de subt No. 4.852 am vĕḑut focul ce-mĭ arătaţĭ pentru susţinerea sacreĭ cause. Aceasta, Domnul meŭ, este o datorie de Român şi de om pe care o găsesc în dumnea-ta sacră şi laudabilă. Este o datorie ce ne-a impus-o Christ, când s'a rĕstignit pe cruce, când ne-a desrobit de catenele Sataneĭ. Îmĭ place,

Domnule, să-ţĭ laud devuemrentul ce arăţĭ pentru patrie, îmĭ place să te numĕr în adevĕraţiĭ Românĭ carĭ aŭ sciut să nu insulte ţĕrîna strămoşilor lor şi carĭ aŭ sciut să despreţuiască pe laşiĭ de ciocoĭ şi să-ĭ nimicească, precum soarele matinal rĕspândesce întunerecul nopţiĭ. Urmează, Domnule, urmează cu aceeaşĭ constanţă sacra misie, mergĭ pe drumul adevĕruluĭ, şi nu te teme că eroiĭ noştri înălţaţĭ la cerurĭ se roagă pentru reuşirea noastră, că mântuitorul nostru ne protege şi ne dirige pe acele drumurĭ, pe carĭ vom puté călcà în picióre pe inemiciĭ noştri. Fiĭ Român, Domnule, pregătesce, pe cât se póte, pe ţĕranĭ pentru Constituţie, orânduind comisarĭ după cum însuţĭ îmĭ scriĭ, plătindu-le câte treĭ sute leĭ pe lună. Puiŭ capĕt acesteĭ adrese cu a-ţĭ aduce aminte ceea ce aşteaptă de la d-ta districtul dumi-tale, cu a-ţĭ aduce aminte că va venì timpul când aceştĭ locuitorĭ cărora dumnea-ta le-aĭ făcut fericirea, te vor încoronà cu florĭ şi te vor numì salvatorul lor.

No. 2.044. 1848 Sept. 24.

No. 370.

Din Câmpul luĭ Traian.

Corespondenţă de la graniţa Moldoveĭ către „Allgemeine Zeitung“ din Augusburg. No. 295. Supl. 1848. 21. X.

No. 2.045. 1848 Sept. 24.

Moldauische Gränze. — Nach Nachrichten aus Fokschany hat eine russische Vorhut, aus 6.000 Mann Kosaken und zwei Linienregimentern bestehend, am 27 September die walachische Gränze überschritten. Alle Beamten der provisorischen Regierung, deren man habhaft werden konnte, wurden gefangen und in Ketten nach Galatz gesendet. Der sonst so nachgiebige und geschmeidige k. k. österreichische Agent v. Eisenbach soll den neuesten und zugleich bestimmten Nachrichten nach mit der moldauischen Regierung, der den österreichischen Staatsbürgern gegen die Tractate aufgedrungenen russischen Einquartirungen wegen, in Conflict gerathen sein, und Fürst Michael Stourdza soll ihm unumwunden erklärt haben, dass er bei jetzigen Verhältnissen keinen Agenten Oesterreichs und keine Agentie anerkennen werde. In Folge dessen, erzählt man, habe Eisenbach alle Verbindungen mit der moldauischen Regierung abgebrochen, auch am 1 October die deutsche Fahne eingezogen und eine Stafette nach Wien abgesandt. Aus Bucharest hören wir dass Iliadi, Philipesko und Golesco nicht in die Hände der Türken fielen. Es soll eine provisorische Regierung, bestehend aus Fuad Effendi,

No. 2.045. 1848 Sept. 24. General Duhamel und Constantin Cantacuzeno zusammengesetzt sein. Mehrere tausend bewaffnete Panduren sollen aus der kleinen Walachei im Anzuge sein, denen Fuad Efendi bedeuten liess, dass sie sich zerstreuen und zur alten Ordnung zurück zu begeben hätten, oder er wäre gezwungen seinen Befehlen durch seine ganze Militärmacht Nachdruck zu geben. Suleiman Pascha ist wirklich abberufen, und Omer Pascha an dessen Stelle ernannt, auch Talat Effendi ist zurück nach Konstantinopel. Heute erfahren wir aus Jassy, dass noch 2.000 Mann russischer Truppen aus Skulen allda am 5 October einrückten. Auch aus Liowa ist noch ein Regiment mit Artillerie und Kosaken in Berlat eingerückt. Diese Vermehrung der Truppen möchte vielleicht einen Stützpunkt der slavischen Unruhen in Ungaren abgeben, welche man schon lange zu der jetzigen Demonstration vorbereitet hat.

Einwohner der Moldau.

No. 2.046. 1848 Sept. 24. Corespondenţă din Viena către „Allgemeine Zeitung" din Augsburg. No. 284, 1848. 10. X.

Donaufürstenthümer.

Wien. Heute angekommene Briefe aus Bucharest melden von einer entsetzlichen Contrerevolution die dort am 25 Sept. vollbracht wurde. Fuad Effendy hob din Lientenance auf und publicirte aufs neue die alten organischen Reglements. Zum einzigen Kaimakam wurde Constantin Cantakuzenos ernannt. Die Bojaren waren sehr zufrieden, aber die Jugend entrüstet so plötzlich ihr Werk venichtet zu sehen. Es kam su einem Aufstand; man brachte türkische Truppen in die Stadt; diese überfielen die Caserne, sandten den Tod unter die walachischen Truppen, mordeten was ihnen auf der Strasse begegnete, raubten in den Vorstädten die Häuser aus, und hielten Abends einen grossen Markt, wo sie alles vertrödelten was sie am Tage geplündert.

In diesem Augenblick erhalten wir directe Briefe aus der Walachei vom 27 Sept. Sie melden das Einrücken der türkischen Truppen in Bucharest mit Duhamel, aber nichts von den angeblich verübten Gräueln. Zugleich überschritt General Lüders mit seinem Armeecorps den Pruth.

Scire din Constantinopole în „Le Constitutionnel“. 1848. 22. X.

No. 2047. 1848 Sept. 24.

Turquie.

On nous écrit de Constantinople, 6 octobre:

„La Porte ne cherche pas à dissimuler les inquiétudes sérieuses que lui causent les affaires de la Valachie, et la situation des principautés absorbe aujourd'hui toute son attention. On va jusqu'à dire que cette question pourrait bien amener une modification dans le ministère. En attendant, le gouvernement ne cesse d'envoyer des troupes dans les provinces danubiennes, et, chaque jour, il part de nouveaux renforts pour cette destination.“

Raportul No 164 al Cârmuiriĭ de Ilfov către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.048. 1848 Sept. 24.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 349.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea Județuluĭ Ilfov.

Din raportul subt-cârmuitoruluĭ plășiĭ Oltenița cu No. 23, s'a luat sciință că cu prilejul mergeriĭ sale prin satele aceĭ plășĭ a întîmpinat reclamațiĭ de la uniĭ din arendașiĭ moșiilor, pentru rătăcirea în care ĭ-aŭ pus exemplarele și povețele căḑutuluĭ Guvern. Întâiŭ pe la unele sate grânele, orzurile și porumburile până acum nestrînse iar altele nevînturate și netreerate, si că după toate părintescile povățuirĭ ce li s'aŭ dat, cât și prin poruncĭ, precum și la alte sate cu stăruirĭ de dorobanțĭ următorĭ nu sînt în datoriile lor, ba încă uniĭ din locuitorĭ îșĭ culeg porumburile și le ridică fără a-șĭ da dreapta dijmă, din care pricină isvorĕsc marĭ pagube arendașilor. Aceste împrejurărĭ dar, fiind foarte serioase, și maĭ vîrtos că vremea este scurtă, și bucatele se strică din pricina ploilor, iar arendașiĭ stăruesc cu dinadinsul, Cârmuirea grăbesce a le supune la cunoscința Cinstituluĭ Departament și a binevoì a da deslegare de urmare pentru supunerea clăcașilor.

Cârmuitor, I. Mitescu.

No. 164.

No. 2.049
1848
Sept. 24.

Adresa No. 325 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Cârmuirea de Teleorman.

(Conc. Arch. M. de Interne Dos. No. 357.)

Cârmuiriĭ judeţuluĭ Teleorman.

A primit Departamentul raporturile aceĭ cinst. Cârmuirĭ No. 20, 22 şi 30, şi a luat de aproape înţelegere despre starea lucrurilor de acolo. Spre rĕspuns dar îĭ face cunoscut, că deşì după încredinţările ce se dă prin cel din urmă raport No 30, a stăruit Departamentul către Exelenţia Sa Comisarul împĕrătesc, ca să nu trimiţă şi într'acel judeţ comandă ostăşească, însă Exelenţia Sa privind toate împrejurările de carĭ se ating cele d'întâiŭ douĕ raporturĭ, a găsit de neapĕrat trimiterea uneĭ asemenĭ comendĭ, nu pentru alt-cevà, decât ca cu a eĭ preumblare în judeţ să facă a se precurmà cu desăvârşire rătăcirea şi greşitele ideĭ ce s'ar fi maĭ hrănind de uniĭ din locuitorĭ, că n'ar fi îngăduită intrarea oştirilor otomane şi rusescĭ în Prinţipat şi impunerea orânduelilor legitime.

Cinst. ocârmuire dar se va înţelege cu comandirul aceĭ oştirĭ în minutul ce va sosì acolo şi printr'o împreună chibzuire va pune în lucrare grabnica îndeplinire a sfârşituluĭ pentru care este rânduită, nelipsind ea a împărtăşì Departamentuluĭ toate întîmplările şi punerile sale la cale.

No. 325.

No. 2.050.
1848
Sept. 24.

Adresa No. 371 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

(Concept. Arch M. de Interne Dos. No. 349.)

La Cinst. Căimăcămie a Țĕriĭ.

Cârmuirea judeţuluĭ Vlaşca, prin raport cu No. 5.600, încunosciinţează Departamentuluĭ că locuitoriĭ satuluĭ Hodivoia s'aŭ arătat cu nesupunere la cele de acum aşezămînturĭ, împotrivindu-se la rĕspunderea datoriilor proprietaricescĭ şi nevrênd să primească exemplarele de publicaţiĭ ale Ex. Sale Fuad Efendi şi ale cinst. Căimăcămiĭ pe carĭ le-aŭ şi aruncat, bătênd şi pe isprăvnicelul moşieĭ şi gonind pe dorobanţĭ cu ciomegele, adăugând cârmuirea, că cu asemenea împotrivire s'aŭ arătat şi locuitoriĭ satelor Stănescĭ şi Putineiu, nevrênd a se supune la datoriile proprieta-

ricescĭ. Aceasta supuindu-se la cunoscința cinstiteĭ Căimăcămiĭ, Departamentul o roagă să binevoească a se înțelege cu Exelenția sa Omer Pașa, și a mijlocì porunca sa către Comandirul oștiriĭ de la Giurgiŭ, ca în grabă să deà Cârmuitoruluĭ de Vlașca oare-care ajutor ostășesc pentru mărginirea îndărătnicirilor ce se maĭ vĕd încă urmându-se din partea unora din locuitorĭ, — cinstind și pe Departament cu rĕspuns de urmare.

No. 2.050. 1848 Sept. 24.

No. 371.

Adresa No. 373 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Cârmuirea de Vlașca.

No. 2.051 1848 Sept. 24.

(Concept. Arch. M. de Interne. Dos. No. 349.)

La Vlașca.

Vĕḑêndu-se raportul aceĭ Cârmuirĭ cu No. 5.600, atingĕtor de nesupunerea cu care s'aŭ arătat locuitoriĭ satelor Hodivoaia, Stănesciĭ și Putineiŭ, Departamentul a făcut cerere către cinst Căimăcămie a Țĕriĭ ca să se înțeleagă cu Ex. Sa Omer Pașa și să mijlocească porunca sa către Comandirul oștiriĭ de la Giurgiŭ ca în grabă să deà aceĭ Cârmuirĭ oare-care ajutor ostășesc pentru mărginirea unor asemenea îndărătnicirĭ. Cârmuirea dar va luà înțelegere cu numitul Comandir ostășesc de acolo și ajutorul de oștașĭ ce-ĭ va da să-ĭ trimeață îndată împreună cu Sub-cârmuitorul loculuĭ la acele sate unde încă locuitoriĭ nu s'aŭ pătruns de datoria lor și petrec în nesupunere, spre a-ĭ aduce la calea cunoscințiĭ.

No. 373.

Raportul No. 228 al Cârmuiriĭ de Slam-Râmnic către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.052. 1848 Sept. 24.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Năuntru.

Cârmuirea jud. Slam-Râmnic.

Se alătură pe lângă aceasta în copie raportul Sub-cârmuitoruluĭ plășiĭ Marginiĭ de sub No. 7 atingĕtor de prinderea luĭ Costache Protopopescu, și plecat se roagă Cârmuirea, ca luându-se în băgare

No. 2.052. 1848 Sept. 24.

de seamă, să binevoească cinstit. Departament a da cuvenită deslegare de urmarea ce trebue să se facă cu acel revoluționar; cu adăugire că numitul s'a asigurat de o cam dată la arestul Poliției.

Cârmuitor, A. Borănescu.

No. 228.
Secț. 1.

(Resoluție:) Să-l trimiță aicĭ subt bună pază, asemenea urmând și cu toțĭ alțĭ asemenea oamenĭ.

No. 2.053. 1848 Sept. 24.

Raportul No. 7 al Sub-cârmuiriĭ plășiĭ Marginiĭ-de-sus către Cârmuirea de Slam-Râmnic.

(Copie Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Copie după raportul plășiĭ Marginiĭ-de-sus cu No. 7 din 24 Septemvrie către Cârmuire.

Un Costache Protopopescu din târgul Râmnicul, fiind unul din ceĭ maĭ întâĭ revoluționarĭ după sigura sciință ce a luat subt-însemnatul; și pe lângă aceasta și ajutor d. Dimitrie Perieţeanul la complectuirea volintirilor ce erà a alcătuì, carele acum dovedindu-se că se preumblă prin pădurile din cuprinsul acesteĭ plășĭ, am luat îndată serioase măsurĭ și s'a prins, și cercetându-se după trebuință, însu-șĭ n'a tăgăduit că în adevĕr a întrebuințat urmările de sus arătate, prin urmare se trimite plecat cu aceasta la cinst. Cârmuire, după îndatorirea pusă Supt-cârmuireĭ, spre a se urmà cu dînsul cele ce va binevoì.

(Iscălit:) Matache Borănescu.

După original, reg., Alexandru Chesar.

No. 2.054. 1848 Sept. 24.

Adresa No. 5.696 a Administrațieĭ de Vlașca către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Româneștĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea județuluĭ Vlașca.

Cu plecăciune i-se face cunoscut că D. secretar, vrênd a-șĭ regularisì socotelile următoruluĭ următor de Iulie, s'a vĕdut împedicat, fiind-că n'a primit Cârmuirea rĕspuns la raporturile cu No.

5.371, 5.108, 5.127, 5.498, prin carĭ i-s'a arătat suma banilor slobodițĭ, după cum într'însele s'a deslușit; rugându-se ca prin înțelegere cu cinst. Vistierie să se scadă cu suma banilor cuprinșĭ în numerarisitele raporturĭ din următorul trimestru, ca să-șĭ poată regulă și socotelile după cuviință.

No. 2.054. 1848 Sept. 24.

Cârmuitor, Const. Ștefănescu.
S., C. Mănciulescu.

No. 5.696.

(Resoluție:) S'a desfăcut prin jurnalul Sfatuluĭ Adm. extraord. No. 61, încheiat după raportul comisieĭ cercetăriĭ socotelilor Vistieriei și trimis în copie pe lângă No. 7.508, Iulie 1-iŭ, anul 1849.

Nota luĭ Fuad Efendi către Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ, C. Cantacuzino.

No. 2.055. 1848 Sept. 25.

(Foae vol. Acad.)

Adresa Exelențiĭ Sale Fuad Efendi către Exelenția Sa Caimacamul Țĕriĭ.

Exelenție!

Aflu că populația Capitaleĭ se jăluesce că cualitatea pâniĭ este rea și brutariĭ ieaŭ maĭ mult preț decât cel hotărît.

Este de a noastră datorie a priveghià strașnic, ca clasele cele sărace ale populațieĭ să poată dobândì cele dintâiŭ trebuințe ale vieții cu prețul cel maĭ după putință scădut și de cea maĭ bună cualitate.

Mărirea Sa Sultanul, Augustul nostru Suveran, făcênd să se ocupeze Țeara-Românească de trupele împĕrătescĭ, a voit să deà populațieĭ Prințipatuluĭ o nouă dovadă de sincerul interes ce are pentru dînsul; Mărirea Sa în loc de a voì ca armia sa să fie orĭ în ce chip în sarcina locuitorilor, doresce din potrivă cu înfocare să facă orĭ-ce va fi prin putință ca să îmbunătățeze soarta lor și să asigureze a lor bună petrecere și fericirea țĕriĭ.

Nu numaĭ aflarea oștirilor împărătescĭ la Bucurescĭ nu trebue nicĭ cum să contribuească a urcà prețul obiectelor de întâia trebuință, dar încă eŭ socotesc a fi organul Augustuluĭ nostru Suveran, încredințând pe locuitoriĭ acesteĭ Capitale că Mărirea Sa ar fi gata să vie în toate chipurile în ajutorul acesteĭ populațiĭ pe care o iubesce întocmaĭ ca pe ceĭ-lalțĭ fiĭ aĭ sĕĭ, de s'ar simțì trebuință de ajutor.

No. 2.055. 1848 Sept. 25.

De aceea, aduc aminte Exelenţiĭ Voastre cât de mare trebuinţă este ca să fie cea maĭ straşnică priveghere asupra preţuluĭ şi cualităţĭ pâniĭ, a cărniĭ şi a celor-lalte obiecte de întâia trebuinţă.

Aceia ce fac negoţul cu aceste producte trebue să fie pătrunşĭ că ochiul privighetor al stăpâniriĭ este aţintat asupra lor, şi că o straşnică pedeapsă va cădé asupra acelora ce vor îndrăznì să facă vicleşugurĭ în paguba populaţieĭ.

Primiţĭ, Exelenţie, încredinţarea desăvârşiteĭ mele consideraţiĭ.

(Iscălit:) Fuad.

No. 2.056. 1848 Sept. 25.

Decretul Comisaruluĭ Împĕrătesc Fuad Efendi şi al Caimacamuluĭ C. Cantacuzino, pentru exilarea capilor revoluţiuniĭ.

(Buletin Ofiţial al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Româuescĭ. No. 42. 1848. 25. IX.)

Noĭ, Comisarul Împĕrătesc în Prinţipaturile Danubiene şi Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

Asupra raportuluĭ ministrilor, luând în băgare de seamă că feţele însemnate în alăturata listă, întărâtând turburările, a cărora teatru a fost Ţeara-Românească, în curgere de maĭ mult de treĭ lunĭ, aflarea lor în ţeară nu se poate împăcà cu odihna şi siguranţa publică, decretăm că aceste persoane să se trimiţă peste graniţă, şi nu vor puté să se întoarcă în Prinţipaturĭ fără o poruncă într'adins a Măririĭ Sale Sultanuluĭ, şi că, dacă vre-unele dintre dînsele vor îndrăsnì să calce această măsură, cerută neapĕrat de mântuirea Statuluĭ, să se aresteze şi să se pedepsească după toată străşnicia legilor.

De aceea se poruncesce d-luĭ ministru din Lăuntru, pe de o parte, să publice aceasta prin Buletinul Statuluĭ, spre cunoscinţa tutulor, iar pe de alta, să privegheze cu activitate prin autorităţile însărcinate cu paza graniţiĭ, ca rândurile acestuĭ decret să se îndeplinească întocmaĭ subt însuşĭ a sa rĕspundere.

1. I. Eliad.
2. Chr. Tell.
3. N. Golescu.
4. St. Golescu.
5. C. Boliac.
6. Gr. Grădişteanu.
7. C. Roset.
8. C. Bălcescu.
9. N. Bălcescu.
10. Gr. Ipătescu.
11. N. Ipătescu.
12. I. Voinescu.
13. D. Bolintineanu.
14. A. Zanea.

15. Znagoveanu.
16. I. Brătianu.
17. D. Brătianu.
18. Ionescu Moldoveanu.
19. Deivos.
20. Moşoĭ.
21. N. Apoloni.
22. C. Aristia.

No. 2.056.
1848
Sept. 25.

Adresa No. 72 a luĭ Omer Paşa către Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.057.
1848
Sept. 25.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 27 Fin./4.623 Secret. St.)

Exelenţieĭ Sale d. Caimacam al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Veţĭ bine-voì, Domnule Caimaicam, a face punere la cale ca să se afle două trăsurĭ de birjă, însă una la Nazit Paşa şi alta la Kerim Paşa, cu care să se poată slujì în trebuinţele Statuluĭ, carĭ trăsurĭ vor fi poruncite a se aflà tot-deauna, regulat, în toate ḑilele la locurile ce se arată şi cu plata lor în socoteala Statuluĭ.

Gheneral-guvernator al Capitaleĭ, Omer Paşa.

No. 72.

(Resoluţie:) Pe de o parte se va scrie cinstituluĭ Departament din Lăuntru, pentru ca îndată să se pue la cale prin Sfatul municipal a se închirià cu un preţ cuviincios acele două birjĭ şi a se trimete în disposiţia persoanelor acì numite, iar pe de alta se va rĕspunde Ex. Sale Omer Paşa pentru aceasta, că s'a scris spre grabnică îndeplinire.

C. Cantacuzino.

Ordinul No. 122 al Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Departamentul din Lăuntru.

No. 2.058.
1848
Sept. 25.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Căimăcămia Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Cinst. Departament din Lăuntru.

Prin adresa Exelenţieĭ Sale Omer Paşa cu No. 72, către Căimăcămie, se cer două trăsurĭ de birjă a se aflà în toate ḑilele, una la Nazit Paşa şi alta la Kerim Paşa spre a se slujì cu dînsele în trebuinţele Statuluĭ. Prin urmare, se poftesce cinst. Departament ca să puie la cale prin Sfatul orăşenesc a se închirià acele două birjĭ cu un preţ cuviincios în socoteala Statuluĭ, şi a se trimite în disposiţia persoanelor numite, cât maĭ fără întârḑiere.

Caimacamul, Constantin Cantacuzino.

No. 122.
Bucurescĭ.

No. 2.059.
1848
Sept. 25.

Adresa No. 126 a Căimăcămiei Țěrii-Românescĭ către Omer Pașa.

(Concept. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181 Secret. St.)

Exelenții Sale Omer Pașa.

Departamentul trebilor din Lăuntru, după raportul ce a luat de la Cârmuirea județuluĭ Vlașca, arată Căimăcămieĭ că locuitoriĭ satuluĭ Hodivoaia s'aŭ arătat cu nesupunere la cele de acum așezămînturĭ împotrivindu-se la rěspunderea datoriilor proprietățiĭ și nevrênd să primească exemplarele de publicațiĭ ale Exelențiĭ Sale Fuad Efendi și ale Căimăcămieĭ, pe carĭ le-aŭ și aruncat, bătând și pe isprăvnicelul și isgonind pe dorobanțĭ cu ciomegele; și că cu asemenea împotrivirĭ s'aŭ arătat și locuitoriĭ satelor Stănescĭĭ și Putineiul.

În urmarea acestor întîmplărĭ, numitul Departament cere ca să se facă punere la cale de a se da Cârmuitoruluĭ județuluĭ Vlașca oare-care ajutor ostășesc pentru mărginirea îndărătnicirilor ce se maĭ věd din partea unora din locuitorĭ.

Supt-iscălitul, cu cinste roagă pe Exelenția Voastră ca să binevoițĭ a da poruncă Comandiruluĭ oștiriĭ împěrătescĭ de la Giurgiŭ, ca cât maĭ în grabă să deà pomenituluĭ Cârmuitor ajutorul cuvenit spre a puté aduce iarășĭ la supunere pe aceĭ îndărătnicĭ în îndeplinirea datoriilor după cele de acum așezămînturĭ.

No. 126.

No. 2.060.
1848
Sept. 25.

Adresa No. 3.677 a Sfatuluĭ orășenesc al Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinst. Departament al trebilor din Năuntru.

Sfatul orășenesc din Bucurescĭ.

În temeiul porunciĭ desființatuluĭ Ministru din Năuntru cu No. 6.482, Sfatul însărcinând pe D. G. Ioan Pashale, mădularul sěŭ, ca toate odăile etajuluĭ de sus al Palatuluĭ de pe ulița Mogoșoaeĭ să le mobileze, așezând și vr'o șease paturĭ cu așternuturile trebuincioase, în fie-care odae, și mobile câte se va socotì de trebuință pentru comoditatea acelora ce le vor loculì, și dacă mobilele pomenituluĭ

palat nu vor fi în stare de ajuns, să ieà cele de lipsă cu chirie de la vr'un tapisier cu cel maĭ iconomic mijloc şi cu îngrijire de a se întoarce la vreme de unde le va luà. În urma acesteĭ pregătirĭ, sosind Ex. Sa Omer Paşa la 14 ale curgĕtoareĭ lunĭ, şi dând grabnică poruncă cinst. Căimăcămie către Presidentul acestuĭ Magistrat ca să îngrijească pentru toate cele trebuincioase Ex. Sale, a şi pus îndatorire mădularuluĭ sus ḑis ca să aducă la îndeplinire toate cererile ce i se vor face în trebuinţa Ex. Sale. După care primindu-se alăturata în copie poruncă a Cinst. Căimăcămiĭ de la 17 Septemvrie în această împrejurare, s'a şi pus de isnoavă îndatorire pomenituluĭ mădular, prin adresa cu No. 3.589, ca să facă urmare întocmaĭ potrivit pomeniteĭ poruncĭ. Pentru care a şi dat, pe lângă adresa de la 27 Septemvrie, alăturata în copie socoteală de obiectele însemnate, precum într'însa se arată, în sumă de leĭ douĕ miĭ o sută un-spreḑece, No. 2.111 parale 25, cheltuiţĭ de la 13 până la 23 ale curgĕtoruluĭ Septemvrie, cerênd a i se slobodì şi baniĭ. Apoĭ, fiind-că Sfatul în temeiul porunciĭ cinst. Căimăcămiĭ pe d'o parte a dat poruncă Cassieruluĭ sĕŭ ca să-ĭ deà din orĭ-ce banĭ se află în cassă cu chip de împrumutare; iar pe de alta, roagă pe cinst. Departament să binevoească a pune la cale sloboḑirea însemnaţilor banĭ de unde va socotì de cuviinţă, fiind-că asemenea cheltuelĭ se urmează în viitor pe fie-care ḑi, şi Sfatul nu le poate întîmpinà din cassa sa, aflându-se în lipsă; ci va îngriji a le arătà treptelnicesce după cererile ce va face însărcinatul cu aceasta mădular, ca să se poată înlesnì cassa oraşuluĭ pentru asemenea cheltuelĭ.

No. 2.060.
1848
Sept. 25.

President, D. Polizu.
Stefan P. Theodosiŭ. Gheorghe I. Pashali.
Ajutor, A. Costiescu.

No. 3.677.

(Resoluţie :) Rĕspuns ca să grăbească Sfatul trimiterea generaleĭ socotelĭ ce s'a cerut pentru toate asemenea cheltuelĭ urmate în trecutul Septemvrie, ca să se facă punere la cale pentru sloboḑirea banilor.

Adresa No. 76 a luĭ Omer Paşa către Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.061.
1848
Sept. 25.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secret. St.)

Exelenţiĭ Sale Domnuluĭ Caimacam al Prinţipatuluĭ Românieĭ.

Pentru maĭ grabnică pilduire a sătenilor acelora de carĭ co-

No. 2.061. 1848 Sept. 25.

prinde adresa Exelenţiĭ Voastre cu No. 126, că aŭ cutezat a se împotrivì liniştei aşezămîntuluĭ de acum,

Subt-însemnatul am socotit ca maĭ bine să se pornească de aicĭ cavalerie a-ĭ duce la Exelenţia Voastră, ca să se pedepsească după vina lor.

Dacă apoĭ este şi voinţa Exelenţiĭ Voastre ast-fel, veţĭ binevoì a-mĭ rĕspunde.

General al Armieĭ imperiale, Omer Pasha.

No. 76.

No. 2.062 1848 Sept. 25.

Adresa No. 385 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 27 Fin./4.623. Secret. St.)

Departamentul trebilor din Lăuntru al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

C. Caimăcămiĭ a Ţĕriĭ.

În urmarea adresuluĭ cinst. Caimăcămiĭ cu No. 86, Departamentul a scris Sfatuluĭ orăşenesc, ca să sloboadă d-luĭ Michall Abdulaidi aceĭ leĭ o mie o sută patru, pentru serviţiul de masă ce a dat Exelenţieĭ Sale Fuad Efendi. Tot de odată însă găsesce de cuviinţă a supune la cunoscinţa cinst. Căimăcămiĭ că, după legiurea din anul 1840, cheltuelile pentru primirea şi ţinerea oaspeţilor străinĭ privesc în sarcina Vistieriеĭ, iar nu în a Sfatuluĭ; de aceea este rugată să binevoească a da deslegare, ca aceştĭ banĭ să se întoarcă în cassa Sfatuluĭ de la Visterie.

Şeful Departamentuluĭ, Iancu Filipescu.
Şeful secsieĭ, Steriadi.

No. 385.
Secs. 1, Masa 1.

(Resoluţie :) Primit şi se va poftì Departamentul Visterieĭ pentru slobodirea arătateĭ sume, rĕspundêndu-se de aceasta şi Departamentuluĭ din Lăuntru.

C. Cantacuzino.

Depeşa Generalului Aupick, Ambasadorul Franciei la Constantinopole, către Ministrul Bastide.

No. 2.063.
1848
Sept. 25.

(Copie. Acad.)

Thérapia.

Monsieur le Ministre,

. . . .

Voici le résumé des scènes déplorables qui ont accompagné et suivi l'arrivée des troupes turques à Bucarest.

Ainsi que je vous l'ai dit dans mes précédentes dépêches, la Porte déjà liée, ne pouvait s'opposer à l'intervention russe. Tous ses efforts tendaient à la rendre évidemment innutile en Valachie; elle était un fait accompli en Moldavie. Mise en demeure d'agir, elle s'y préparait. J'ai même quelque raison de croire qu'un terme lui aurait été fixé, au-delà duquel les troupes russes marcheraient sur Bucarest, si la Porte n'avait pas rétabli les choses sur l'ancien pied. Cependant Suleyman Pacha négociait; il faisait des concessions qui motivaient son rappel, et Fuad Effendi, son successeur, se décidait, pour prévenir les Russes, à marcher sur la capitale. Quoi qu'il fit, il ne pouvait empêcher l'entrée des Russes dont le parti était bien pris, puisqu'en répondant à la notification qui lui avait été faite de la naissance d'un fils du Sultan, l'Empereur terminait en prévenant qu'il donnait l'ordre à ses troupes de marcher sur Bucarest. Une proclamation du général en chef russe, ne laisse aucun doute, par sa date et sa teneur, sur l'époque déjà ancienne à laquelle le mouvement avait été décidé. Fuad Effendi, arrivant devant Bucarest, était accompagné du Général Duhamel. Des députations valaques se rendent au camp turc, la dissolution de la Caïmacamie, créée par Suleyman est prononcée. Un seul caïmacam, le Prince Constantin Cantacuzène lui succède, mais il paraîtrait que les notifications de ce grave changement n'ont pas été faites assez à temps pour prévenir toute collision, et cela s'explique par la résolution que les commissaires turc et russe, effrayés de l'irritation d'une partie des boyards réunis au camp, ont cru devoir prendre d'urgence, d'occuper la ville, même par la force au besoin, pour prévenir un engagement sanglant, et c'est cette résolution même qui a amené les plus déplorables résultats. Les légations n'auraient pas non plus été prévenues. Les troupes turques se sont portées sur la caserne où étaient réunis quelques centaines d'hommes

No. 2.063. 1848 Sept. 25

sous les armes : pour y parvenir, il leur fallut traverser violemment une masse d'habitants qui, sans armes, et leurs prêtres en tête, ne protestaient pas autrement contre l'entrée des troupes. Déjà là des actes de violence auraient eu lieu ; mais c'est à la caserne que cela devait être plus grave. Selon la Porte, informée la première de l'occupation de Bucarest, „les troupes valaques „avaient traîtreusement accueilli, à coups de fusil, les troupes „turques dont les armes n'étaient pas même chargées. De là, un „engagement qui avait coûté la vie à quelques hommes, mais à „la suite duquel la ville avait été occupée, l'ordre avait été rétabli, „et l'autorité du Sultan reconnue". Mais le lendemain je recevais les rapports de M. Hory accompagnés de pièces justificatives, et desquelles il résulte au contraire que ce sont les troupes turques qui, se portant en avant, les armes chargées, ce qui est plus probable, ont assailli les 5 à 600 Valaques qui occupaient la caserne, qui n'avaient pris aucune mesure de défense, et n'attendaient qu'un ordre légal pour se retirer. D'après les rapports de M. Hory, conformes à ceux qu'aurait reçus, de son côté, Sir Stratford Canning et que m'a confirmés un témoin oculaire, ce sont les Turcs qui les premiers ont fait feu.

Dans de telles circonstances, cela a pu être le résultat d'une maladresse, d'un malentendu, mais rien ne saurait expliquer les actes qui ont suivi l'engagement. Ainsi on aurait fait feu à mitraille sur des hommes qui avaient déposé leurs armes et se retiraient confiants dans la parole qui leur avait été donnée qu'ils n'avaient rien à craindre. Toute résistance ayant cessé, on aurait canonné sans motif un faubourg qui avait ensuite été impunément pillé. Des dépositions font foi d'actes de violence, de viols, de meurtres. L'incurie du commandement aurait été telle que l'on aurait vu, le lendemain, les soldats Turcs vendant publiquement aux brocanteurs juifs le produit de leurs rapines.

Tel est le triste ensemble des faits auxquels, il est vrai, le calme a succédé. La ville occupée militairement est en état de siège. Je n'ai pas besoin d'insister sur la disposition dans laquelle doivent se trouver les esprits. Je le redoute, désormais la Porte a perdu la position inespérée que la crainte qu'inspirait la Russie lui avait faite. Pour la première fois, les populations des provinces étaient portées vers elle ; elles oubliaient l'ancien Turc, objet de ses haines et de ses terreurs, pour ne voir dans la Porte moderne qu'une autorité suzeraine bienveillante, à laquelle elles devraient

leur affranchissement de la Russie, en même temps, que la concession des améliorations qu'elles réclament. L'occupation de Bucarest aura un triste retentissement: la Porte doit en redouter les conséquences.

Bien que je n'aie cessé de blâmer la voie dans laquelle elle était entrée, et les ménagements qu'elle gardait envers la Russie, j'ai cru devoir, en cette grave circonstance, lui donner un conseil qui peut encore paralyser en partie le mal. Vous trouverez ci-joint une instruction que j'ai chargé M. Cor de remettre aux Ministre des affaires étrangères. Il doit développer cette pensée, qu'un général français qui, dans une telle circonstance, n'aurait pas su contenir ses troupes ni réprimer de tels désordres serait deshonoré. Sacrifier le chef militaire turc qui a manqué à son devoir, comme chef et comme homme, c'est justice. Cette justice venant de haut, rallierait du moins les hommes sages et éclairés. Le Ministre à prétendu ne pas connaître les détails que je lui faisais communiquer, et a donné l'assurance que, s'ils étaient exacts, les chefs coupables seraient punis, et que, d'ailleurs, des justes indemnités seraient accordées aux personnes lésées.

Voilà donc les troupes russes en Moldavie et en Valachie (elles ont dû arriver aujourd'hui même à Bucarest). Quand en sortiront-elles? Je l'ai dit, les prétextes pour y rester ne manqueront pas; au besoin on les fera naître.

. . . .

50.000 hommes de vieilles troupes, ayant une réserve de 20.000 hommes ne repasseront le Pruth que quand il plaira à l'Empereur d'y consentir, et des approvisionnements faits à grand peine en Moldavie et suffisants pour l'entretien de 50.000 hommes pendant un an au moins, témoignent matériellement des instructions du Czar. Des propos imprudents d'hommes assez au courant de la politique russe, justifient l'assurance que je serais prêt à donner, que cette occupation pourrait bien être définitive si l'Occident n'y met obstacle. Quant à la Porte, dans son isolement elle fera tout ce que la Russie exigera d'elle. Appuyée par la France et l'Angleterre, elle aurait fait tête à l'envahissement,—délaissée, elle acceptera l'amitié qui lui est imposée et à laquelle elle devra de prolonger son existence.

. . . .

No. 2.064.
1848
Sept. 25.

Adresa No. 387 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ către Cârmuirea de Dolj.

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 53.)

D-luĭ Cârmuitorul judeţuluĭ Dolj.

Cu osebită plăcere a vĕḑut Departamentul raportul d-tale No 11 pentru intrarea în funcţia încredinţată d-tale, şi pentru bunele măsurĭ ce aĭ luat spre statornicirea liniştiĭ şi a orânduelilor legiuite. N'a lipsit Departamentul a supune toate acestea atât Exelenţiĭ Sale Comisaruluĭ împĕrătesc, cât şi d. Caimacam, şi se grăbesce a adresà d-tale, prin aceasta, desăvârşită mulţumire, atât din parte-ĭ, cât şi din partea persoanelor pomenite, învitându-te ca şi d-ta să împărtăşescĭ asemenea mulţumirĭ, din partea Stăpâniriĭ, tuturor acelora foncsionerĭ saŭ particularĭ, carĭ aŭ luat parte la restatornicirea ordinuluĭ legal.

După punerea la cale, făcută de Exelenţia Sa Comisarul împĕrătesc, pentru statornicirea liniştiĭ în Valachia-mică, s'a rânduit a eşì o comandă de ostaşĭ otomanĭ din Vidin şi a se îndreptà în Craiova, ceea ce crede Departamentul că va fi şi sosit până acum acolo, şi o altă comandă, sub povăţuirea Exelenţiĭ Sale Ismail Paşa, s'a pornit de aicĭ de maĭ alaltăerĭ prin Slatina. D-ta, dar, veĭ luà îndată înţelegere cu comandiriĭ acestor trupe, şi veţĭ conlucrà spre grabnica îndeplinire a sfârşituluĭ pentru care sînt trimise.

Trebuincioasele producte şi forage pentru îndestularea acestor oştirĭ, se vor luà de pe la proprietarĭ, arendaşĭ şi negustorĭ, după preţurile cu carĭ se politifsesc acolo în partea loculuĭ, şi baniĭ se vor cere de la comandiriĭ oştirilor.

Departamentul nădĕjduesce că d-ta veĭ pune şi de acum înainte toată silinţa, ca toate să se reguleze într'acel judeţ şi să intre în calea cea legiuită, nelipsind a raportà Departamentuluĭ adesea toate întîmplările de acolo şi măsurile ce veĭ luà.

Cu expediţia de erĭ s'a trimis d-tale, prin Cârmuirea judeţuluĭ Olt, maĭ multe poruncĭ şi exemplare, poruncindu-i-se a le îndreptà acolo, prin mijlocul ce-l va găsì maĭ îndemânatec. Veĭ îngrijì, dar, d-ta a se primì toate acele şi a se pune în lucrare. Pe lângă sus însemnatele mulţumirĭ, Exelenţia Sa Comisarul a dat şi osebit decret, exprimând mulţumirile sale d-tale, boerilor şi locuitorilor aceluĭ judeţ, care se va trimite cu al doilea.

No. 387.

Scrisoarea luĭ Gr. Mungescu către Generalul G. Magheru.

No. 2.065.
1848
Sept. 25.

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 53.)

Onorabilul meŭ Domn,

Grăbesc a vĕ vestì că aicia venind aḑĭ noapte proclamaţiĭ, sprijinindu-se de D. Broşteanul, a făcut acocato, a ridicat pe orăşenĭ asupra noastră, în cât în canţelarie le-aŭ pus censor pe Nicolaiche, a tras puterea poliţieĭ asupră-ĭ, dând puterea în mâna Şomănesculuĭ, a măglisit pe dorobanţĭ în parte-le, numind tist pe Vulpescu. Şi astăḑĭ, silit, am întors rĕspunsurĭ Vistierieĭ la poruncile ce venise după modia de maĭ înainte. D. Marghiloman, fiind şi bolnav, mâne pleacă cu familia până la Craiova, şi ḑice că acolo vĕḑênd lucrurile că staŭ bine, se întoarce. Pentru mine destul scriseră ca să mĕ scoaţă. Nu sciŭ ce fel a fost păzit Oltul de aŭ rĕsbit nisce aşà hârtiĭ aicia. Aŭ umplut lumea că vin Turciĭ şi îĭ taie carĭ vor maĭ pomenì de Constituţie, şi ţĕraniĭ fricoşĭ, aŭ dat fuga, vre-o 50 gardiştĭ ce se aduseseră în oraş. Soldaţiĭ ceĭ scăpaţĭ de la luptă, răniţĭ, încă aŭ făcut o spaimă. După o proclamaţie, se ḑice că ar fi venit şi Ruşiĭ în Bucurescĭ. Blestemaţiĭ de dorobanţĭ, nicĭ o încredere în eĭ. Pe aicĭ tot d-lor scoaseră vorba că aĭ fugit. Venì astă-noapte căprarul de dorobanţĭ de acolea şi vĕḑuĭ cele scrise. D. Marghiloman le tăinuià de dînşiĭ, de o cam dată. Umblă să scoaţă şi Subt-administratoriĭ cu puterea. Presidentul de Maghistrat a adunat pe toţĭ orăşaniĭ, le-a citit atât proclamaţiile cât şi deslegarea de jurămînt din partea Mitropolituluĭ. Pe mine, barem, erà să mĕ împarţă. Poşta este disposată de dînşiĭ, nu voesc să se maĭ trimiţă nimic cu poşta. Încă censor stă lângă mine în canţelarie, a nu lucrà nimic în contra. Eŭ grăbiĭ a vĕ vesti într'adins despre starea în care sîntem. De la ticălosul de tist de la Mehedinţĭ a adus un rĕspuns de umblătoare vrednic. De tot în desnădejde, d. Marghiloman l-a rupt. Vĕ scrià cu dispreţ mare şi că nu se maĭ ieà după vênturĭ. El s'a alăturat de Filişanu.

Al d-v. plecat,

Gr. Mungescu.
Întocmaĭ copie, Z. Broşteanu.

No. 2.066.
1848
Sept. 25.

Scrisoarea Generaluluĭ Lüders adresată din Buzĕŭ Caimacamuluĭ Ţăriĭ-Româneseĭ.

(Orig. Acad. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Buzéo.

Monsieur le Caïmacam,

Il m'a été bien agréable de recevoir par votre organe l'expression des sentiments de gratitude de la part des Valaques envers mon auguste maître qui a bien voulu me charger de rétablir dans votre pays la tranquillité et l'ordre légal.

Je ne doutais pas que ce nouveau témoignage de la sollicitude de Sa Majesté l'Empereur ne fut dignement apprecié par les Valaques bien-pensants qui comprennent toutes les calamités dont leur pays était ménacé par des gens turbulents et mal intentionnés, et je prie, Votre Excellence, de croire que j'ai eprouvé un vif plaisir en apprenant que les sages dispositions qui ont été prises pour l'accueil des troupes impériales sont dûes à vos soins.

Veuillez, en recevoir, Monsieur le Caïmacam, mes remerciements empressés et agréer l'assurance de la considération la plus distinguée avec laquelle j'ai l'honneur d'être,

de Votre Excellence le très humble et très obéissant serviteur

Alexandre Lüders.

A Son Excellence M-r de Cantacuzène, Caïmacam de la Principauté, etc.

No. 2.067.
1848
Septemv.

Nota luĭ Ion Ghica, Agentul Ţĕriĭ-Româneseĭ la Constantinopole, către Poartă.

(Orig. Col. Ion Ghica.)

Excellence,

J'ai l'honneur de transmettre à Votre Excellence le récit fidèle des derniers événements, qui viennent de se passer en Valachie. Quelque impression de tristesse que ce récit éveille en Elle, j'ose croire qu'Elle me saura gré de lui avoir donné cette marque de douloureuse sympathie.

Le lundi, 25 septembre, S. Ex. Fuad Effendi campait depuis plusieurs jours sous les murs de Bucarest avec l'armée impériale. Aucune communication n'avait été faite par lui à la Lieutenance princière, ni aux consuls des Puissances étrangères.

La population, émue, comme Votre Excellence peut le concevoir, par tous ces changements accomplis en si peu de temps et qu'elle acceptait sans les comprendre, se demandait avec inquiétude quel sort on lui préparait. D'un côté, les souvenirs encore récents de V. Ex. et de S. Ex. Suleyman-Pacha, les efforts que faisait le gouvernement pour faire naître autour de lui une sécurité qu'il ne partageait pas entièrement, dissipaient en partie ses alarmes; de l'autre, le silence dont s'enveloppait Fuad Effendi, son refus persistant de recevoir les diverses députations qui lui avaient été envoyées et le Métropolitain lui-même, qui était allé le recevoir, accompagné de tout son clergé, la présence simultanée dans le camp impérial d'un homme que la Valachie était habituée depuis longtemps (à tort ou à raison, je ne discute pas le fait) à regarder comme un ennemi, et des boyards les plus hostiles aux nouvelles doctrines, toutes ces causes réunies entretenaient de vagues appréhensions dans les esprits. Cependant, rien ne les trahissait à l'extérieur. C'était sans arrière-pensée que le peuple valaque s'était placé sous la sauvegarde de son auguste Suzerain; comment aurait-il pu penser que sa confiance pût être trompée?

Deux jours auparavant, S. Ex. Fuad Effendi avait adressé une lettre au Métropolitain, pour le prier de prendre les mesures nécessaires pour maintenir la tranquillité dans la ville. Le Métropolitain avait transmis la lettre du Commissaire impérial aux Lieutenants de la Principauté, qui, ne pouvant reconnaître à Son Eminence la qualité que cette lettre semblait lui attribuer, tant que les pouvoirs dont ils avaient été officiellement revêtus ne leur auraient pas été retirés, lui donnaient acte de leur refus, en l'autorisant à le faire connaître à S. Ex. Fuad Effendi. Ils n'en prirent pas moins de motu proprio toutes les mesures qui pouvaient dissiper ses craintes sur la possibilité d'un conflit entre la population et l'armée, et il ne tint pas à eux en effet que les scènes éternellement regrettables de lundi, 25, n'eussent pas lieu.

Le matin, S. Ex. Fuad Effendi invita les boyards et les principaux notables de se rendre dans le camp impérial. Là, seulement il leur ferait connaître les intentions de Sa Hautesse le Sultan, et eux seraient chargés de les communiquer au reste des habitants. La rumeur publique devait seule apprendre à la Lieutenance princière, officiellement reconnue un mois auparavant, qu'elle avait cessé d'exister comme gouvernement légal de la Principauté.

Quatre, cinq heures s'écoulèrent; le bruit se répandit qu'on avait

No. 2.067. 1848 Septemv. nommé un caïmacam, M. Const. Cantacuzène, que le Règlement était rétabli dans toute sa vigueur et dans toute sa rigueur. Du reste, on ne savait rien des députés; le lendemain seulement on apprit qu'ils avaient été arrêtés et jetés dans un monastère, où ils étaient restés 24 heures sans vivres et sans couvertures pendant la nuit. J'ignore quelles raisons avaient pu déterminer S Ex. Fuad Effendi à une violation odieuse du droit des gens ! Je sais seulement que, les députés étant arrivés dans la tente du Commissaire impérial, on leur avait lu l'acte de déchéance de la Lieutenance princière et la nomination de Mr. Constautin Cantacuzène, comme caïmacam ; qu'alors une interpellation directe avait été adressée à celui-ci par un des députés, ce qui avait produit une sorte de tumulte, à la suite duquel la mesure dont je viens de parler avait été prise Je livre le fait sans commentaires à l'appréciation de Votre Exellence. Mais s'il n'y avait eu qu'une faute individuelle, pourquoi une arrestation en masse ? Et du moment qu'il y avait arrestation en masse, pourquoi cette distinction, qui, le lendemain, rend la liberté à une partie des députés et maintient les autres en état d'arrestation ? J'ajoute qu'au départ des dernières nouvelles de Bucarest on n'était pas encore complétement assuré sur le sort qu'on réservait à ces derniers.

A peine s'était-on assuré de la députation, que l'ordre avait été donné aux troupes de marcher sur la ville. Environ dix ou douze mille paysans fermaient la route. Ils étaient là, sans armes, à genoux, immobiles, précédés des prêtres de leurs villages, la croix dans les mains et demandant la Constitution aux cris de : V i v e l e S u l t a n ! La cavalerie poussa les chevaux au milieu d'eux ; ceux qui ne se dispersèrent pas assez vite furent écrasés ou frappés à coups de lance. En même temps, les troupes forment divers détachements, reçoivent l'ordre d'occuper les casernes, la métropole, le consulat russe et les principaux établissements de la ville. L'armée impériale entre dans la ville au pas de charge. Tous les visages étaient mornes, mais pas l'ombre d'une résistance ne fut essayée; il n'y eut pas même un cri de poussé. Seulement à la caserne de Michai-Voda il se passa un fait, qui aura été, je n'en doute pas, rapporté de diverses manières. Je garantis à Votre Excellence l'exactitude du récit suivant, d'après les dépositions signées de témoins oculaires.

Il y avait à cette caserne environ 300 hommes de la milice, armés, mais sans munitions de guerre. Kérim Pacha, à la tête d'un

No. 2.067. 1848 Septemv.

détachement fort d'environ 1200 hommes et de 6 pièces d'artillerie, somme le colonel commandant d'évacuer la caserne. Celui-ci demande un ordre signé, qui mît sa responsabilité à couvert. Cette demande fut prise pour un refus d'obéir. Kérim Pacha ouvrit le feu de ses batteries contre la caserne, qui fut emportée de vive force, tandis qu'une compagnie de pompiers, accourant d'un poste voisin au secours de leurs camarades, qu'on massacrait sans défense, était mitraillée à bout portant.

Le soir les troupes se répandirent par bandes dans la ville, et alors commencèrent des scènes de désordre et de pillage, qui se prolongèrent durant plusieurs jours. Votre Excellence comprendra la répugnance que j'éprouve à lui en retracer les détails.

Le 29 seulement, le commandant militaire de Bucarest prit des mesures effiicaces pour prévenir le retour des actes odieux qui se passaient depuis quatre jours. Mais comme pour faire perdre tout espoir aux malheureux Valaques, un ordre du jour émané du Caïmacam leur apprit alors qu'une armée de 25.000 Russes était appelée par le Général Duhamel pour occuper militairement la Principauté, que cette armée serait nourrie et entretenue aux frais des habitants, que les transports et convois militaires seraient faits par les paysans au moyen des 6 journées supplémentaires qu'un office du prince Bibesco avait affectées à la confection et à l'entretien des routes. Du reste, le terme de cette occupation n'était pas limité. Le manifeste du Général Lüders, daté de Focshani le 29 septembre, était encore moins explicite, ou plutôt, en n'affirmant rien, il donnait assez à entendre.

Je demande à Votre Excellence quelle va être la situation de la Valachie sous le poids d'une telle occupation militaire, après une année comme celle qu'elle vient de traverser? Ne puis-je pas pleurer sur mon pays comme Valaque, tandis que Votre Excellence aurait raison comme homme et comme Musulman de s'affliger de la ruine de l'une des plus belles provinces de l'empire.

Si je me suis laissé dire ces choses à Votre Excellence, c'est que je connais ses sympathies pour ce pays, dont Elle a pu pendant le séjour trop court qu'Elle y a fait, apprécier les souffrances, les besoins, l'attachement indubitable à la personne de son auguste Suzerain. Je ne forme aucun vœu, ni aucune espérance; on ne peut rien contre des faits accomplis et il est difficile de rejoindre ce qui a été séparé un fois. Je désirais seulement que la vérité parvint à l'esprit de Votre Excellence, pour que nous

No. 2.067. 1848 Septemv.

puissions opposer son témoignage aux calomnies de nos ennemis. Il serait par trop injuste, vous en conviendrez, que nous fussions punis de fautes que nous n'avons pas commises, sans que la responsabilité morale pesât encore sur nous !

No. 2.068. 1848 Septemv.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Administratorul de Gorj.

(Conc. Acad.)

Domnuluĭ Administrator de Gorj.

Scumpe amice,

Am vědut măsurile energice ce-mĭ însemnĭ prin epistola D-tale din 18 Sept. că aĭ luat, şi despre care m'a încredinţat şi d. I. Porcop. comisar extraordinar. Astă scire mĭ-a exaltat inima de bucurie şi nu sciŭ cum să-ţĭ exprim maĭ bine lauda ce meriţĭ. Pentru înfocatul patriotism ce arăţĭ, naţia ţĭ-e datoare recunoscinţă şi numele D-tale nu-l va tăcé Istoria.

Scirile ce am de la Bucurescĭ sînt destul de bune. Turciĭ s'aŭ muiat şi aŭ venit în înţelepciune şi se ocupă acum a luà un act din partea cetăţenilor, prin care să atesteze că s'aŭ purtat bine, aceea ce nicĭ odată nu se va face. Am protestat la Poartă cât şi către cele-lalte puterĭ în contra violinţiĭ exercitate de armie în capitală.

Peste puţin se va face ţěriĭ dreptatea ce reclamă. Ţine ca şi până acum, scumpe amice, nu te supune nicĭ decum infamuluĭ Guvern numit acum. Nu ascultà nicĭ o hârtie din câte s'ar întîmplà să se strecoare. Nicĭ un ban să nu maĭ trimiţĭ precum sînt şi celelalte districte în alianţă, şi cu chipul acesta numaĭ vom isbutì.

Nu încetà a exaltà cât poţĭ pe locuitorĭ, avênd prin fie-care sat câte doĭ misionarĭ ca să scoale pe locuitorĭ la vreme de trebuinţă. Goniţĭ din district pe orĭ carele va venì să foncţioneze după Regulament. Să nu ne îndoim că nu vom reuşì. Eŭ sînt sigur, numaĭ să fim curagioşĭ.

No. 2.069. 1848 Sept. 25.

Corespondenţă din Braşov către „Allgemeine Zeitung" din Augsburg. No. 299. 1848. 25. X.

Kronstadt. — Fürst Bibesco hat uns heute verlassen, um nach dreimonatlicher Entfernung sich wieder in die Moldau zurück

zu begeben. Eliad und Tell, Mitglieder der romanischen provisorischen Regierung, sind gestern hier durch nach Frankfurt abgereist um die Freihreit der romanischen Völker, die Russland bedroht, Oesterreich missachtet, unter den Schutz der deutschen Nation zu stellen.

No. 2.069. 1848 Sept. 25.

Adresa luĭ Fuad Efendi către Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ, C. Cantacuzino.

(Foae vol. Acad.)

No. 2.070. 1848 Sept. 26.

Adresa Exelenției Sale Fuad Efendi către Exelenția Sa Caimacamul țĕriĭ.

Exelenţă!

Aflu că în unele judeţe, sătenĭ rătăciţĭ de sfaturĭ rele, nu voesc încă a lucrà şi a semănà pămîntul şi a reîncepe îndeletnicirile lor câmpenescĭ.

Într'o ţeară cu deosebire plugăreaţă, precum este Valachia, toată fericirea eĭ atârnă numaĭ de la lucrarea pămîntuluĭ; de se va năpustì această lucrare, urmările cele maĭ dărăpănătoare ar isvorî dintr'aceasta; buna vieţuire materială a tutulora clasurilor populaţieĭ s'ar vătĕmà foarte mult, şi ar puté să resulteze consecuenţele cele maĭ grozave, ba încă şi foamete.

Aşà dar şi faptă de iubire de oamenĭ şi datorie neapĕrată este pentru noĭ de a luminà această populaţie rătăcită asupra grozavelor urmărĭ a fataleĭ lor orbirĭ; şi dacă îndemnările şi sfaturile nu vor fi în destul ca să le deschidă ochiĭ, eŭ ca să împlinesc datoria ce cugetul şi iubirea de omenire pune asupră-mĭ, voiŭ fi silit, chiar pentru interesul lor, să întrebuinţez măsurĭ aspre către aceia ce se vor arătà îndărătnicĭ a se întoarce la munca lor şi a lucrà pămîntul.

De aceea, rog pe Ecselenţia Voastră, să binevoiţĭ a poruncì ca instrucţiile cele maĭ positive şi maĭ deslușite să se trimiţă îndată la toţĭ cârmuitoriĭ judeţelor ca să li se poruncească a îndemnà pe ţĕranĭ să se întoarcă la câmpurile lor, a le arătà grozavele urmărĭ ale vinovateĭ lor nelucrărĭ, şi a le poruncì în numele pravileĭ, în numele interesuluĭ soţietăţiĭ întregĭ, de a se apucà iarăşĭ de lucrările câmpenescĭ ale timpuluĭ; amerinţând că se vor pedepsì după dreptate aceia ce ar stăruì să se împotrivească la aceste părintescĭ sfaturĭ.

No. 2.070. 1848 Sept. 26

Peste două saŭ treĭ ḑile voiŭ pune să se pornească coloane mobile, însărcinate să meargă din sat în sat ca să cerceteze dacă pretutindenea lucrările câmpuluĭ s'aŭ reînceput, şi să-mĭ facă raport cu amăruntul asupra stăriĭ ţěriĭ. Ceĭ ce se vor arătà îndărătnicĭ, se vor pedepsì straşnic.

Binevoiţĭ, Ecselenţie, a pune să se publice aceasta, şi a primì încredinţările desăvîrşiteĭ mele consideraţiĭ.

(Iscălit:) Fuad.

No. 2.071. 1848 Sept. 26.

Adresa No. 138 a Caimacamuluĭ C. Cantacuzino către Omer Paşa.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37 2.181. Secret. St.)

No. 138.

Exelenţiĭ Sale Omer Paşa.

Primind subt-însemnatul adresa Ex. Voastre No. 76 şi vĕḑênd dintr'însa chipul după care socotiţĭ de cuviinţă a se aduce la supunere şi liniştită petrecere locuitoriĭ pomeniţĭ în acea adresă, are cinste a vĕ rĕspunde, că acum fiind vremea câmpenescilor lucrărĭ, ar fi foarte greŭ a se ridicà aceĭ sătenĭ şi a se aduce aicĭ, de vreme ce este trebuinţă ca să se supuie numaĭ regulilor cerute de legile ţĕriĭ şi să se conformeze lor. Rog dar, plecat, pe E. V. să binevoiţĭ a da poruncă Comandiruluĭ oştirilor din Giurgiŭ, ca să deà dregĕtoriilor locale ajutorul cuvenit, spre a puté pune pe aceĭ sătenĭ pe drumul cuviinţiĭ şi a-ĭ face să fie supuşĭ şi ascultătorĭ, acesta fiind mijlocul cel maĭ priincios pentru dobândirea dorituluĭ sfârşit.

No. 2.072. 1848 Sept. 26.

Ofisul No. 145 al Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Româneşcĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secret. St.)

No. 145.

Ofis al Căimăcămieĭ către Departamentul din Năuntru.

Căimăcămia primind de la Exelenţia Sa Fuad Efendi o notă cu data de astăḑĭ, atingĕtoare de grabnicele măsurĭ ce urméză a se luà pentru semănăturile de toamnă, ca să se apere ţeara de foamete, grăbesce a o alăturà în copie şi a poftì pe acel cinstit Departament, pe de o parte să o publice îndată, şi să trimiţă la fie-

care sat câte un exemplar, iar pe de alta, să întrebuințeze mijloacele cele maĭ energice, spre a înduplecà pe săteniĭ a se apucà de munca pămîntuluĭ pe cât încă vremea este priincioasă, ca nu cum-và din a lor rea voință saŭ lenevire să cerce Prințipatul vre-una din acele lipse ce aŭ nenorocit alte staturĭ.

No. 2.072. 1848 Sept. 26.

Interesul obștieĭ cel maĭ neapĕrat cere ca aceste măsurĭ să se ieà fără câtușĭ de puțină amânare, căcĭ Exelenția Sa are hotărîre a trimite în scurtă vreme coloane mobile ca să se preumble din sat în sat, să cerceteze de s'aŭ reînceput lucrările câmpenescĭ, și să pedepsească pe ceĭ îndărătnicĭ.

Ordinul No. 149 al Caimacamuluĭ C. Cantacuzino către Departamentul Credințeĭ.

No. 2.073. 1848 Sept. 26.

(V. A. Urechiă. Ist. Șc. II. p. 359.)

Cinstitul Departament al trebilor din Năuntru, prin adresa No. 393, arată că foaea periodică intitulată „Învĕțătorul satuluĭ“, ce se tipăresce de maĭ mulțĭ anĭ la tipografia școaleĭ naționale dela Sf. Sava, a încetat de a maĭ eșì din pricină că și această tipografie s'a pecetluit împreună cu cele-lalte, în ḍiua intrăriĭ armelor împĕrătescĭ în capitală. Că publicația acesteĭ foĭ, fiind neapĕrat trebuincioasă, maĭ cu seamă în imprejurările de acum, urmează a-șĭ luà cursul din noŭ, și că pentru acest sfârșit trebue a se deschide tipografia în care se imprimă.

Căimăcămia prețuind cuvintele ce dă Departamentul din Lăuntru asupra reîncepereĭ acesteĭ foĭ, poftesce pe acel cinstit Departament, ca cercetând dacă redactorul eĭ cu proprietarul tipografie pot da încredințare, că atât foaea de gazetă, cât și orĭ-ce carte s'ar cere a se tipărì la acea tipografie, nu se vor pune în lucrare până maĭ întâiŭ nu vor fi trecute prin censură și punerea lor aprobată de dînsa, regulelor carĭ urmează a le supune neclintit și în cunoscința Căimăcămieĭ resultatele, spre a se da deslegare Polițieĭ capitaleĭ pentru slobodirea lucrărilor aceleĭ tipografiĭ.

(Semnat :) Caimacam, Constantin Cantacuzino.

No. 149.

No. 2.074.
1848
Sept. 26.

Adresa No. 401 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru către Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 27. Fin./4.623.)

Departamentul Trebilor din Lăuntru al Prinţipatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Țĕriĭ-Românescĭ.

Cele însemnate prin decretul cinstiteĭ Căimăcămiĭ de sub No. 115 pentru darea obiectelor și birjilor trebuincioase la locuințele Exelenţiĭ Lor Fuad Efendi și Omer Pașa, s'aŭ dat în cunoscința Sfatuluĭ orășenesc ca să urmeze întocmaĭ, tot de odată însă Departamentul găsesce de trebuință a supune cinstiteĭ Căimăcămiĭ că rĕspunderea banilor pentru întîmpinarea unor asemenea cheltuelĭ privesce, după legiuirea din anul 1840, în sarcina Visterieĭ, iar nu în a Sfatuluĭ orășenesc, și prin urmare, roagă pe cinstita Căimăcămie să binevoească a-ĭ da deslegare ca toțĭ aceștĭ banĭ să se ceară de la cinstita Visterie.

Șeful departamentuluĭ, Iancu Filipescu.
Șeful Secsieĭ, Steriade.

(Resoluție :) Departamentul Visterieĭ să sloboadă sumele trebuincioase pentru obiectele coprinse într'aceasta. Se va rĕspunde de aceasta și Departamentuluĭ din Lăuntru.

C. Cantacuzino.

No. 401.

No. 2.075.
1848
Sept. 26.

Adresa No. 402 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis/2.079. Secr. St.)

Departamentul trebilor din Lăuntru al Prinţipatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Prinţipatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

Erĭ a primit acest Departament raportul d-luĭ Cluceruluĭ Filișanu din 22 Septemvrie No. 11, că îndată după sosirea din Craiova a profesoruluĭ Aaron, fostul orânduit cârmuitor la acel județ al Doljiuluĭ de cădutul guvern, Dumnealuĭ a intrat în funcsia cârmuiriĭ, a luat cârma județuluĭ și toate măsurile trebuincioase pen-

tru restatornicirea rânduelilor legitime şi a liniştiĭ, şi că toţĭ acolo se bucură acum de odihnă şi mulţumire; în urma uneĭ asemenea plăcute însciinţărĭ, Departamentul, pe de o parte, a adresat d-luĭ Cluceruluĭ Filişanu mulţumirile stăpâniriĭ, precum şi tuturor celorlalţĭ din partea loculuĭ ce aŭ contribuit la reîntoarcerea ordinuluĭ legal, iar pe de álta, grăbesce a o da cu cinste şi în cunoscinţa aceĭ cinst. Căimăcămiĭ, ca aşà precum Exelenţia Sa comisarul împĕrătesc a binevoit a arătà subt-iscălituluĭ că îşĭ va exprimà şi Exelenţia Sa prin într'adins decret asemenea mulţumirĭ, atât d-luĭ Cluceruluĭ Filişanul, cât şi boerilor, neguţĕtorilor şi locuitorilor Craioviĭ pentru supunerea lor la guvernul pravilnic şi pentru bunele măsurĭ ce aŭ luatără întru aceasta, apoĭ să binevoească cinst. Căimăcămie a se înţelege cu Exelenţia Sa pentru slobodirea unuĭ asemenea decret, privindu-se de mare trebuinţă pentru încurajare şi pildă.

No. 2.075.
1848
Sept. 26.

Şeful Departamentuluĭ, Iancu Filipescu.
Şeful Secsieĭ, Steriade.

No. 402.
Secsia I-ĭ. Masa 1.
Bucurescĭ.

Publicaţiunea No. 413 a Ministeruluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.076.
1848
Sept. 26.

(Foae vol. Acad.)

Şeful Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

Către toţĭ locuitoriĭ satelor acesteĭ ţĕrĭ.

Sătenilor! rătăcirea în care v'aŭ cufundat cele urmate în această ţeară dela 11 Iunie până la 13 Septemvrie curgĕtor, v'aŭ făcut să uitaţĭ cu desăvârşire datoriile voastre şi către adevĕrata şi legiuita-vĕ stăpânire şi către stăpâniĭ moşiilor pe carĭ locuiţĭ şi vĕ hrăniţĭ, învrăjbindu-vĕ cu dînşiĭ şi năpustind pe câmpurĭ nestrînse şi în pierdanie cele maĭ multe din bucatele lor; v'aŭ făcut să vĕ părăsiţĭ munca pămîntuluĭ, şi chiar bucatele voastre năpustite şi mâncate de vite, şi din aceste rele urmărĭ a isvorît, pe de o parte, că aceĭ proprietarĭ şi arendaşĭ să aibă asupră-vĕ marĭ pretenţiĭ pentru însemnătoarele pagubĭ ce le-aţĭ pricinuit iar pe de alta, ca şi voĭ înşi-vĕ să fiţĭ amerinţaţĭ de sărăcie şi su-

No. 2.076. 1848 Sept. 26.

pușĭ la necazurĭ și străgănirĭ, cu carĭ aŭ ajuns a fi astădĭ locuitoriĭ țĕriĭ împovărațĭ, spre desrădăcinarea împrejurărilor și a neorânduielilor însuflate vouĕ în cursul timpuluĭ pomenit, și spre statornicirea liniștiĭ. Nu este însă încă vremea nicĭ perdută nicĭ târdie, ca toate acestea anevoințe și nenorocirea ce vĕ amerință să se întîmpine, și soarta voastră să ieà îmbunătățirea de care, maĭ înaintea acelor nenorocite întîmplărĭ, vĕ bucurațĭ, și aceasta s'ar îndeplinì îndată ce vețĭ hotărî să părăsițĭ trecutele rătăcirĭ, să intrațĭ în calea cea adevĕrată, să recunoascețĭ stăpânirea cea pravilnică, să urmațĭ după legiuirile sale, puindu-vĕ toată nădejdea asupră-ĭ, că, ca o adevĕrată mumă vĕ va ùmbrì de orĭ-ce îngreuerĭ și asuprirĭ și va chibzuì la vreme pentru drepturile și ușurința ce după dreptate vi se va fi cuvenit, și să îmbrățișațĭ munca pămîntuluĭ, ca și datoriile voastre către stăpâniĭ saŭ arendașiĭ moșiilor pe acest an, să le răfuițĭ până încă este vreme, și prin arăturile ce vețĭ face pe seamă-vĕ, să vĕ asigurațĭ prin rodul ce trebue să așteptațĭ de la bogata milă a prea puterniculuĭ Dumnedeŭ, mijloacele, ușurințe nevoințelor voastre și înavuțirea.

Sătenilor! toțĭ voĭ cunoascețĭ prea bine, că datoria clăcașuluĭ către stăpânul moșieĭ, cu cât maĭ mult se învechesce, cu atât se desface maĭ cu anevoe, pentru-că vine peste dînsa datoria cea nouă, și grămădindu-se una peste alta, aduc îngreunarea și dărăpănarea stăriĭ clăcașuluĭ; cunoascețĭ către aceasta că vieața acesteĭ țĕrĭ este plugul, si că rodul pămîntuluĭ aduce înavuțirea și fericirea, atât a voastră cât și a tutulor acelor-lalțĭ, de orĭ-ce treaptă locuitorĭ aĭ acesteĭ țĕrĭ; ca să scăpațĭ dar de cea dintâĭ și să vĕ folosițĭ de cea de al doilea, câțĭ din voĭ maĭ sînteți datorĭ proprietarilor saŭ arendașilor dile de clacă și de obăgie din acest an, eșițĭ îndată cu toțiĭ a le îndeplinì la culesul porumburilor lor și la strînsul bucatelor și a nutrețelor, ce din a voastră trecută neascultare ar fi stând pe câmpurĭ neadunate, precum și la arăturile de toamnă; facețĭ și pe samă-vĕ asemenea arăturĭ cât de multe, pentru căcĭ arătura de toamnă aduce înbilșugare și folosul cel maĭ însemnător al plugaruluĭ; fără a avé cea maĭ puțină temere că pentru prisosul pămîntuluĭ, ce vețĭ întrebuință peste acele treĭ pogoane ce vĕ dă legiuirea, vețĭ fi supușĭ la vre-o rĕspundere împovărătoare, pentru-că stăpâniĭ moșiilor vĕdêndu-vĕ întorșĭ la supunere și îmbrățișând munca pămîntuluĭ, vĕ vor ocrotì despre toate, și precum tot-d'auna, asemenea și acum, privindu-vĕ ca o parte a familieĭ lor, vor trece cu vederea interesul lor spre

a voastră ușurare. Sătenilor ! dațĭ deplină încredere la toate câte datoria mea de dregĕtor mĕ face a vĕ pune înainte și urmați-le întocmaĭ, căcĭ rătăcitul în cugetărĭ și în urmărĭ neîngăduite de stăpânire și în potriva legiuirilor acesteĭ țĕrĭ, neascultătorul și îndărătnicul la datoriile sale va fi privit de astădĭ înainte ca un înrĕutățit și criminal, și fără milostivire va fi pedepsit după toată asprimea pravililor. Depărtați-vĕ dar de asemenea vătĕmătoare și primejdioase pentru voĭ urmărĭ, ca să fițĭ vrednicĭ de bunele cugetărĭ ale stăpâniriĭ pentru voĭ și să vĕ putețĭ folosi peste puțin de dînsele.

No. 2.076. 1848 Sept. 26.

Șeful departamentuluĭ, Ioan Filipescu.

No. 413.

Raportul No. 10.189 al Poliţieĭ Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Româneşcĭ.

No. 2.077. 1848 Sept. 26.

(Original. Arch. M. de Interne. Dos. No. 368.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Poliția Capitaleĭ.

Pentru șeapte căruțe de birjă cu carĭ s'aŭ trimis până la Giurgiŭ arestanțiĭ dovedițĭ de turburătorĭ liniștеĭ obștescĭ, plătindu-se chirie ♯35 și treĭ sfanțihĭ, Poliția roagă pe cinst. Departament să binevoească a face cuvenita punere la cale pentru slobodirea acestor banĭ, spre a se întoarce iarășĭ în cassa Poliţieĭ, de unde s'aŭ plătit acelor birjarĭ.

Șeful Poliţieĭ, Colonel Voinescu.
G. Enescu.

No. 10.189.

(Resoluție:) Să se ceară deslegarea Căimăcămieĭ ca să se sloboadă de la cinst. Vistierie.

Iancu Filipescu.

Scrisoarea Consululuĭ englez, Robert Colquhoun, către Gheorghe Magheru.

No. 2.078. 1848 Sept. 26.

(Foae pentru Minte, etc. No. 46. 1848. 15. XI.)

Domnule!

Tocmaĭ erĭ am primit scrisoarea ce mĭ-aĭ adresat la 27 Sept. n. Cu mare părere de rĕŭ vĕd posiția ostilă ce aĭ luat către pu-

No. 2.078. 1848 Sept. 26

terile Porțiĭ, o asemenea posiție nu poate fi decât fatală, nu numaĭ d-tale însu-țĭ, dar și tutulor acelora carĭ s'aŭ asociat de soarta d-tale, și pe lângă acestea nu va lipsì de a trage asupra României nenorocirĭ ale cărora nicĭ sfârșitul, nicĭ întinderea, nimenĭ le poate prevedé. Ca să împlinesc asemenea triste eventualitățĭ, mĕ grăbesc a-țĭ oferì aceste consiliurĭ, pe carĭ mĭ-a ḑis mesagerul d-tale că aĭ dorì să le aibĭ.

Nu perde o ḑi, trimite înapoĭ pe la vetrele lor pe toțĭ oamenĭĭ înarmațĭ și retrage-te până încă maĭ este timp dincolo de frontierile române. Intențiile binevoitoare ale Maiestățiĭ Sale Sultanuluĭ pentru țéra dumnea-voastră îmĭ sînt cu totul cunoscute. Toțĭ Româniĭ să aibă în aceste intențiĭ o deplină încredere, și prin supunerea lor să deà suveranuluĭ lor (sic) o probă de devotamentul lor; dar trimisul sĕŭ nu poate, nu trebue să trateze cu oamenĭ carĭ aŭ armele în mână. Membriĭ Locotenențeĭ țĭ-aŭ scris înaintea departuluĭ lor într'acestașĭ simț, și după ce aŭ depus puterea (!!) în mânile Exelențieĭ Fuad Efendi, eĭ speraŭ că veĭ observà tot această linie de conduită. Orĭ-ce Român care doresce să cruțe țĕriĭ sale relele ce ar amerința-o dacă trupele otomane ar încercà o resistență armată, va vedé cu părere de rĕŭ o persistare din partea d-tale care, o repet, nu poate fi decât fatală Valachieĭ întregĭ.

Primesce, domnule, asigurarea considerațieĭ mele celeĭ distinse.

(Însemnat:) Robert G. Colquhoun.

No. 2.079. 1848 Sept. 26.

Scrisoarea luĭ I. Maiorescu către A. G. Golescu.

(Convorbirĭ Literare. 1898, pag. 233.)

Francfort.

Frate Golescule,

Crisele din Austria daŭ acestor de aicĭ atâta de lucru, în cât nu se maĭ gândesc decât la sine.

Alaltăerĭ și erĭ s'ar fi făcut interpelăciunea în favoarea noastră în Parlament, dar eŭ n'am lăsat-o! De ce? Tocmaĭ primiseră scirea despre omorul luĭ Lamberg și Gubernul provisoriŭ al Ungarieĭ subt Kossuth, și toțĭ eraŭ consternațĭ; mĕ temeam că de prisos ar fi și fără nicĭ un resultat interpelăciunea. Aḑĭ dimineață am fost la Gagern; mĭ-a cerut copie de memorial; ĭ-am dat, că o aveam la mine. Mĭ-a promis că va face tot ce-ĭ va stà în putere să grăbească lucrul.

Deputațiĭ ḑic, aceea ce scim și noĭ, că de ce n'am trimis agent

la Londra, căcĭ maĭ mare interes are Londra de a nu lăsà pe Rus domn peste mările orientale, decât Francia. No. 2.079. 1848 Sept. 26.

Orĭ-cum, scoală-te și vino încoace, spre Londra, nu maĭ ședé de geaba acolo.

Mie mi se pare, că numaĭ o minune ne poate scăpà acum. Scirĭ sînt maĭ toate numaĭ acele ce țĭ le-am dat.

Urlă gazetele germane de ceremonia aceluĭ auto-da-fé din Bucurescĭ de la 6 (18) Sept. A fost o mormîntare formală, cu clopote, preoțĭ și musică tristă!!

Alte scirĭ spun numaĭ că Duhamel și Kotzebue sînt în lagărul luĭ Fuad; iar popolul, armata, din toate districtele aleargă spre capitală. Inima-mĭ bate greŭ și tare.

Se maĭ vorbesce că Sturdza a căḑut.

O să fie o cumplită scăldătoare de sânge. Popolul e desperat și furios, mĕ tem să nu deà capitala foculuĭ. Nu sciŭ, maĭ bun sînt aicĭ orĭ în Bucurescĭ.

Și n'am cu cine mĕ mângâià; sînt singur, sînt trist.

Româniĭ din Ardeal s'aŭ unit cu toțiĭ a nu primì uniunea cu Ungaria.

Jelacich e comandant al toateĭ Ungariĭ numit de împĕratul; a intrat în Buda după un bombardament de 3 ore.

Vino maĭ curând aicĭ.

I. Maiorescu.

Corespondență din Brașov în „Le Constitutionnel." 1848. 29. X. No. 2.080. 1848 Sept. 26.

Principautés Danubiennes.

On écrit de Cronstadt en Transylvanie, le 8 octobre:

„Le courrier de Bucarest d'hier apporte la nouvelle que l'armée russe était, d'après les derniers rapports, arrivée à Ploëchti. L'ordre d'entrée en Valachie n'a pu parvenir à Burlat que le 29 ou le 30 septembre; et comme il faut à l'infanterie, pour se rendre de Burlat à Bucarest treize journées de marche, les Russes ne peuvent guère arriver dans cette capitale avant le 12 ou le 13 octobre. Le lieu de rendez-vous des divers corps est le village de Collentina, situé à une demi-lieue de Bucarest. On présume que, pour éviter les collisions possibles entre les Russes et les Turcs, ceux-ci évacueront la ville immédiatement avant l'entrée des Russes, et iront occuper la petite Valachie."

No. 2.081. 1848 Sept. 27.

Cuvîntarea Mitropolituluĭ Neofit al Ungro-Vlachieĭ, către Generalul Lüders.

(Conc. Acad.)

Exelență,

Duhul de rătăcire, de turburare și de anarchie, pre care câte-va capete exaltate aŭ putut, din nenorocire, a însuflà în țeară într'un period de treĭ lunĭ de ḑile, ajunsese să rĕstoarne cu desăvârșire legile și regulele soțiale.

Mărirea Sa Împĕratul tuturor Rosiilor, al nostru Avgust Protector, carele în toată vremea a dat țĕriĭ noastre doveḑĭ neîncetate de o părintească îngrijire, neputĕnd să steà privitor indiferent asupra mișcăriĭ revoluționare, care îmbrâncià Valachia în prăpastie, și acum, după o înțelegere cu Mărirea Sa Sultanul, a însărcinat pe Exelenția Voastră să conlucrațĭ împreună cu armia otomană ca să se așeze iarășĭ orândueala pravilnică, să se asigure liniștea obștească și să se șteargă până la cea maĭ mică urmă de răsvrătire și răscoală.

Vĕḑĕndu-vĕ, Domnule Gheneral, în mijlocul nostru, nu putem să nu ne socotim fericițĭ de această nouă împĕrătească facere de bine și a ne rugà Exelențieĭ Voastre, a binevoì să vĕ facețĭ către Împĕrăteasca Sa Mărire tălmăcitorul sentimentelor adânceĭ recunoscințe de care este însuflată nația românească și pentru care mĕ socotesc norocit vĕḑĕndu-mĕ chemat a le rostì în numele sĕŭ.

Orașul Bucurescĭ.

No. 2.082. 1848 Sept. 27.

Nota luĭ Fuad Efendi către Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

(Copie. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis/2.079.)

Excellence,

Pour mettre fin le plus promptement possible à l'état de troubles dans lequel Magiero tient quelques districts de la petite Valachie et ainsi ramener la tranquilité et le bon ordre dans cette province, nous avons décidé avec S. E. Omer Pacha de faire partir de suite un corps d'armée auxiliaire destiné a rejoindre la division déjà partie pour cette destination sous les ordres des généraux de brigade Ismael et Mehemet Pacha. Ce corps auxiliaire se com-

posera de trois bataillons d'infanterie, de quatre escadrons de cavalerie et de quatre canons, et sera commandé par le général de brigade Cherim Pacha.

No. 2.082.
1848
Sept. 27.

Il se rendra par la route de Floresti, Gaiesti et Pitesti à Rimnik pour prendre de flanc la position de Magiero et en finir une fois pour toutes avec ce rebelle.

L'avant-garde composée de la cavalerie partira demain matin, le corps d'armée après-demain.

Je vous prie donc, Excellence, de vouloir bien expédier à toutes les autorités sur la route que doit suivre cette colonne, les ordres nécessaires afin qu'elles s'empressent de lui rendre tous les services en leur pouvoir.

Je vous prie aussi de vouloir bien donner de suite, au chef de la milice, l'ordre de mettre deux officiers, l'un de cavalerie, l'autre d'infanterie à la disposition de S. E. Omer Pacha, afin qu'il les envoie accompagner cette colonne. L'officier de cavalerie, qui sera désigné à cet effet devra se présenter à S. E. demain matin de très bonne heure; l'officier d'infanterie devra se présenter dans le courant de la journée à S. E. Veuillez bien, Ex., donner des ordres en conséquence et agréer l'assurance de ma considération bien distinguée.

(Signé :) Fuad.

A Son Exellence
Le grand Logothète de justice Const. Cantacuzène,
Caimacam de Valachie.

Adresa No. 166 a Căimăcămieĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

No. 2.083.
1848
Sept. 27.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secr. St.)

Departamentul trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ.

Încunoscințându-se Exelențiĭ Sale Omer Pașa împrejurarea coprinsă în adresul cstluĭ Departament cu No. 371, s'a primit acum rěspuns că a dat cuvenita poruncă Comandiruluĭ oștiriĭ de la Giurgiŭ pentru darea de ajutor ostășesc Cârmuiriĭ județuluĭ Vlașca.

Aceasta Căimăcămia grăbesce a o da în cunoscința cstuluĭ Departament spre cele de cuviință din parte-ĭ.

No. 166.

No. 2.084.
1848
Sept. 27.

Adresa No. 167 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Românescĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

(Orig. Arch. St. M. de Interne Dos. No. 549.)

Căimăcămia Prințipatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.
Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Vĕḑêndu-se adresul cinstituluĭ Departament cu No. 401 s'a poftit cinst. Vistierie ca să rĕspunḑă din cassa sa baniĭ pentru plata obiectelor și a birjilor trebuincioase la locuințele Exelențiĭ Lor Fuad Efendi și Omer Pașa.

Prin urmare cinst. Departament se va înțelege întru aceasta cu cinstita Vistierie.

Caimacamul, Constantin Cantacuzino.

No. 167.

(Resoluție :) Să se scrie Sfatuluĭ orășenesc ca să îngrijească a primì de la cinst. Vistierie. Sept. 30.

No. 2.085.
1848
Sept. 27.

Adresa No. 77 a luĭ Omer Pașa către Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.'81. Secr. St.)

Exelențiĭ Sale Domnuluĭ Caimacam al Prințipatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

De vreme ce Exelenția Voastră ațĭ găsit de trebuință ca maĭ bine să se deà de la Giurgiŭ ajutor ostășesc Cârmuitoruluĭ de Vlașca, apoĭ sub-însemnatul a dat îndată porunca cuvenită Comandantuluĭ oștiriĭ de la Giurgiŭ, potrivit adreseĭ Exelențiĭ Voastre cu No. 138.

General Guvernator al oștiriĭ Capitaleĭ, Omer Pasha.

No. 77.

No. 2.086.
1848
Sept. 27.

Porunca No. 54 către oștirea Țĕriĭ-Românescĭ.

(Copie. Arch. St. Dos. No. 7/18. Ostășescĭ.)

Poruncă către Oștire.

Orașul Bucurescĭ. No. 54.

1.

Fiind-că cinurile de jos carĭ s'aŭ numit cu cinurĭ ofițerescĭ în cursul vremiĭ de la 11 Iunie și până la 14 Septemvrie, când

s'a restatornicit ordinul legal, din această ḍi neputênd purtà uniĭ ca aceştia acele numirĭ nepravilnice, vor urmà împlinirea slujbeĭ în aceleaşĭ cinurĭ şi numirĭ carĭ le-aŭ avut maĭ înaintea ḍileĭ de 11 Iunie, întru care urmându-şĭ slujba cu activitate, credinţă şi osârdie, la vreme pot să dobândească milostivirea stăpâniriĭ, care nu va trece cu vederea meritele nimuluĭ. Iar la abatere din cele poruncite vor trage asupră-le cea maĭ grea rĕspundere; aceia, însă, carĭ vor fi împlinit termenul slujbeĭ, saŭ carĭ pentru vre-o pricină binecuvîntată vor voì a se retrage din slujbă, pot să-şĭ mijlocească pravilnica slobodire prin comandiriĭ respectivĭ.

No. 2.086.
1848
Sept. 27.

Fiind-că în împrejurările întîmplate în cursul vremiĭ de la 11 Iunie şi până la 14 Septemvrie s'a slăbit cu totul disţiplina în oştire, iar între cinurile de jos a ajuns aceasta la cea maĭ desăvârşită demoralisaţie, şi pentru că o oştire căḍută în asemenea rătăcire nu poate existà, fiind păgubitoare soţietăţiĭ şi în potriva firiĭ şi a chemăriĭ eĭ, căcĭ cea dintâĭ datorie a eĭ este păzirea buneĭ orânduelĭ, credinţa către stăpânirea legitimă şi supunerea cea maĭ necondiţionată, şi pentru că toate acestea se pot dobândì numaĭ prin cea maĭ exactă disţiplină militară, de aceea se poruncesce straşnic ca în viitor toţĭ dd. Comandirĭ de părţĭ să însufle cinurilor ostăşescĭ de sub comandă-le acel duh mântuitor al subordinaţieĭ şi al disţiplineĭ, arătându-li-se că în viitor orĭ-ce abatere şi nepăzire a datoriilor ostăşescĭ va trage după sine cea maĭ straşnică rĕspundere.

Dd. ofiţerĭ în deobşte se vor pătrunde de acea mare şi rĕspunḍĕtoare datorie ce aŭ către sine şi către cinurile de jos, căcĭ prin a d-lor purtare şi stăruinţă urmează să le deà pildă şi povaţă, ca uniĭ cărora li s'a încredinţat de stăpânire comanda cea de aproape a lor şi ca uniĭ ce staŭ în cea maĭ strînsă legătură cu dînşiĭ; prin urmare, d-lor se îndatorează cu deosebire la păzirea acesteĭ poruncĭ, căreĭ conformându-se, vor câştigà cinstea stăpâniriĭ, iar la din potrivă vor trage asupră-le îndoita rĕspundere şi pedeapsă.

. . . .

(Original subscris:) Vremelnicesc Comenduitor oştiriĭ,
Polcovnic Garbaski.

Întocmaĭ după original, îndeplinitor datoriilor de şef al secsiĭ 1-iŭ,
Praporcic Dâmboviceanu.

No. 2.087.
1848
Sept. 27.

Adresa No. 135 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181 Secret. St)

Csteĭ Căimăcămiĭ a Prințipatuluĭ Țĕriĭ-Românescĭ.

Departamentul din Lăuntru.

Pe lângă ofisul csteĭ Căimăcămiĭ de supt No. 145, primindu-se în copie nota Exelențiĭ Sale Fuad Efendi atingĕtoare de articolul semănăturilor de toamnă, grăbesce Depart. cu ciste a rĕspunde, că îndată s'a făcut punere la cale a se tipărì după pomenita notă un numĕr de exemplare potrivit cu numĕrul satelor țĕriĭ, carĭ se vor și împărțì fără întârḑiere.

Ca să cunoască însă csta Căimăcămie, că Depart. prevĕḑênd trebuința a și făcut punere la cale în această pricină, cu cinste i se alătură pe lângă aceasta copie după instructivele poruncĭ ce s'aŭ trimis către cârmuirile tutulor județelor, și nu va lipsì și pe viitor a întrebuințà toate mijloacele ce va ertà putința spre înaintarea plugărieĭ.

Șeful Departamentuluĭ, Iancu Filipescu.

No. 135. Șef secs., N. Pâcleanu.

No. 2.088.
1848
Sept. 27.

Adresa No. 3.722 a Sfatuluĭ orășenesc al Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Sfatul orășenesc din Bucurescĭ.

După grainica poruncă ce a primit D. President al acestuĭ Sfat dela Cinst. Căimăcămie, îndată a însărcinat pe d. Hilel Manoah, cĭlanul sĕŭ, cu îngrijirea celor trebuincioase Exelențieĭ Sale Fuad Efendi; în urmă s'a primit și porunca Cinst. Căimăcămiĭ ce s'a alăturat în copie pe lângă raportul cu No. 3.662 în această împrejurare, pe al căreia temeiŭ Sfatul poftind de isnoavă prin adresul cu No. . . pe pomenitul mădular ca să urmeze întocmaĭ după a eĭ coprindere și să arate Sfatuluĭ exactă socoteală de cheltuelile ce va face ca să se puie la cale slobodirea banilor, a și primit pe lângă adresa d-sale de la 20 Septemvrie, alăturata în copie

listă de obiectele cumpĕrate precum într'însa se însemnează, însumând peste tot leĭ treĭ miĭ şeaĭ-ḑecĭ şi unu par. 8, şi care pe de o parte s'a poruncit cassieruluĭ Municipalităţiĭ a slobodi însemnata sumă din cassa oraşuluĭ din orĭ-ce banĭ se află, cu chip de împrumutare, iar pe de alta, Sfatul roagă pe cinst. Departament să binevoească a pune la cale slobodirea preînsemnateĭ sume, de unde se va hotărî, fiind-că asemenea cheltuelĭ se urmează pe toată ḑiua şi Sfatul nu le poate întîmpinà, dacă nu va primì baniĭ treptelnicesce după cererile ce se vor face cinst. Departament.

No. 2.088.
1848
Sept. 27.

President, D. Polizo.
Gheorghe S. Pashale, Ştefanachi P. Teodosiŭ.

No. 3.722.

(Resoluţie:) Rĕspuns că urmează neapĕrat a se păzi o regulată contabilitate atât a cinst. Sfat cât şi a cinst. Visteriĭ în sarcina căreia privesc toate asemenea cheltuelĭ. De aceea cinst. Sfat nu va cere întoarcerea banilor ce cheltuesce vremelnicesce din cassa sa decât la sfârşitul fie-căreĭ lunĭ pentru tot ce a cheltuit în cursul eĭ. Prin urmare, pentru toate asemenea cheltuelĭ, urmate în cursul luĭ Septemvrie şi neplătite luĭ, va trimite o socoteală generală spre desfacere.

Ioan Filipescu.

Adresa No. 10.221 a Şefuluĭ Poliţieĭ Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.089.
1848
Sept. 27.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinstituluĭ Departament din Năuntru.

Poliţia Capitaleĭ.

Exelenţia Sa Omer Paşa, prin porunca dată prin graiŭ Poliţieĭ, cere ca două pivniţĭ ce sînt subt Palatul vechiŭ să se facă grajdurĭ. De aceea, plecat se face cunoscut cinstituluĭ Departament să poruncească cinst. Sfat orăşenesc a trimite pe un om din parte-ĭ dimpreună cu maimarbaşa acolea, şi făcênd preţuire cât pot costisì acestea, să puie în lucrare potrivit deslegăriĭ ce va binevoì cinst. Departament a da într'aceasta.

Şeful Poliţieĭ, Colonel Voinescu.
Secretar, G. Rudeanu.

No. 10.221.

(Resoluţie:) Să se scrie Sfatuluĭ a însărcinà pe architectorul sĕŭ ca astăḑĭ negreşit să facă această chibzuire şi până mâne să aibă Departamentul relaţie de la acel cinstit Sfat, cum şi cu ce sumă de banĭ se poate îndeplini cererea Exelenţiĭ Sale.

(iscălit:) I. Filipescu.

No. 2.090. 1848 Sept. 27. Extras dintr'o petițiune către Caimacamul C. Cantacuzino, semnată de Elisa Știrbeĭ, Anastasia Vlastò, N. Băleanu, N. Lahovari, A. Ferichide, St. Fălcoianu, Scarlat Gr. Ghica, I. Budișteanu, etc.

(V. A. Urechiă, Ist. șc. II, 358.)

Acum, restatornicindu-se liniștea, sub-iscăliții se grăbesc a rugà cu stăruire pe cinstita Căimăcămie, să binevoească a poruncì, ca să se deschidă clasele Academieĭ în cel maĭ scurt soroc. Acest așezămînt, necoprindênd astădĭ decât 3 elementare și neprimind decât copiĭ de 8—12 anĭ, nicĭ o considerație politică nu poate stavilì deschiderea luĭ.

Cât despre oare-carĭ modificațiĭ ce ar puté face la programa învĕțăturilor, aceasta fiind de o mică greutate, lesne ar puté să se cerceteze și să se desbată și pe vremea în care copiiĭ ar urmà învĕțăturile, ce cu atâta mâhnire vĕdurăm întrerupte. Provisorul și profesorul Academieĭ sînt gata și așteaptă cu nerăbdare începerea lucrărilor lor. Destul e pentru aceasta numaĭ o poruncă a cinstiteĭ Căimăcămiĭ, pe care prea plecat ne rugăm să o deà fără zăbavă.

No. 2.091. 1848 Sept. 27. Ofisul No. 170—171 al Domnitoruluĭ Moldoveĭ Michail Sturdza, către Pârcălăbia și Direcția carantineĭ din Galațĭ.

(Conc. Arch. St. Iașĭ. Dos. No. 13.208.)

La Pârcălăbie, No. 170.

La Direcția carantineĭ, No. 171.

Cu a noastră părintească îndurare, luând în obagenie mijlocirile urmate pentru deștĕrarea peste hotarul Dunăreĭ și anume: Vorn. Lascarache Bogdan, frațiĭ Rosetescĭ: Aga Răducanu și Mitică, Nicu Catargiŭ, Alecu Cuza, fiiul rĕpos. Post. Ioan Cuza, Alecu Cuza de la Bârlad, Grigorie Romalos, fiul dum. Post. Iordache Romalos și Dumitrache Filipescu, ne-am milostivit a le îngăduì întoarcerea lor în patrie, cu aceasta însă ca fiește-carele din eĭ să se ducă pe la moșiile lor saŭ ale părinților lor, unde se așează subt privegherea dregĕtorilor, fără a avé voie a eșì de pe moșie saŭ a se întâlnì cu cine-và. Aceasta dar făcêndu-se cunoscut Di-

recţieĭ aceĭ, îĭ poruncim ca aşà precum eĭ aŭ a sosì acolo în dilele acestea, îndată ce vor intrà în carantină, să-ĭ aibă subt cea maĭ de aproape priveghere a nu se cacerdisì saŭ a avé vre-o comunicaţie, pentru care întocmaĭ s'a poruncit şi Pârcălăbieĭ, cu adăugire că, după săvârşirea dilelor carantinescĭ, să-ĭ şi expeduească subt cuvenitul convoiŭ pe fieşte carele la ţinuturile pe unde aŭ moşiĭ, afară de Filipescul carele, neavênd moşie, urméză a se ţiné acolo periorisit, până la deslegarea ce se va da pentru d-luĭ.

No. 2.091.
1848
Sept. 27.

(Pârcălăbieĭ îĭ poruncim, că aşà precum eĭ aŭ să şi sosească acolo în dilele acestea, unde intrând în carantină, să rânduească aspră priveghere asupra lor, ca să nu se poată cacerdişì saŭ a avé vre-o comunicaţie. Iar după săvârşirea dilelor carantinescĭ, cu sigur convoiŭ să expeduească pe fieşte-care la moşiile lor saŭ a părinţilor lor, precum s'a dis, cu adresurĭ din partea eĭ către Isprăvn. ţinuturilor pe la carĭ le vor fi moşiile, precum adecă: Pe d. Vornic Bogdan la moşia Costesciĭ de la ţinutul Tutoveĭ, pe d. Aga Răducanu Roset la moşia Căiuţul de la ţinutul Bacăŭ, pe fratele sĕŭ la moşia Bohotinul de la ţinutul Fălciŭ, pe Alecu Cuza, fiul rĕpos. Post. Ioan Cuza la moşia Bărboşiĭ, tot ţinutul Fălciuluĭ, pe cela-lalt Alecu Cuza la moşia Jic . . . din ţinutul Tutoveĭ, pe Grigorie Romalos la moşia Pochideĭ de la ţinutul Tecuciŭ. Iar pe Filipescu, care nu are nicăirĭ moşie, să se ţie acolo periorisit, până la deslegarea ce se va da pentru dînsul.)

Circulara No. 3.698 — 3.707 a Hatmanuluĭ Dimitrie Sturdza, General-inspector al miliţieĭ Moldovenescĭ, către Comandanţiĭ trecĕtoarelor.

No. 2.092.
1848
Sept. 27.

(Conc. Arch. St. Iaşĭ. Dos. No. 437. Administrative nouĕ.)

Ţircularnicĭ de la No. 3.698 până la No. 3.707.

Din Înalta poroncă, fiind slobodĭ a se întoarce în Prinţipat dumnea-lor Paharn. Vasili Codrenescu şi ostavnoiul Căpitan Hâncu, carĭ după ţircularnica subt No. . . aŭ fost opriţĭ, vi se scrie ca înfăţoşându-se la acea trecĕtoare, să le învoiţĭ intrarea în Prinţipat.

No. 2 093.
1848
Sept. 27.

Raportul No. 5.721 al Isprăvniciei ținutului Sucevei către Departamentul trebilor din Lăuntru al Moldovei.

(Orig. Arch. St. Iași. Dos. No. 13.208.)

Către cinstitul Departament al trebilor din Lăuntru.

Isprăvnicia ținutului Sucevei.

Raport.

Comandirii trecĕtoareler dinspre Bucovina, prin ale lor adresuri încunoscințează pe Isprăvn. despre pribegiri ce s'ar urmà din partea unor din străjerii regularisiți pe la distanții în paza granițiĭ. Din a cărora podvod Isprăvn. pe de o parte grabnic a poruncit privighitorilor de ocoale a îndeplinì No. străjerilor ce ar lipsì, și tot odată să fie cu priveghere a nu se prilejì de asemenea pribegiri, adăugênd aspre porunci și privileghiaților ce sînt rânduiți a-i revedui în toată vremea, iară pe de alta a luat încredințare că aceste pribegiri s'ar urmà numai din pricina rĕceliĭ ce pe aici este, pentru care cu supunere se aduce la cunoscința respectivului Depart. a se da deslegare ce regulă să păzească cu numiții, fiind că până acum le a fost șederea prin colibi, care după frigul de față apropiindu-se și earna, nu este cu putință a se adăpostì prin ele.

I. Balș. Post.

Masa I.
No. 5.721.

(Resoluție): Să se rĕspundă ca să rânduească a li se face bordeie pe acolo pe unde sînt colibi.

Mich.

No. 2.094.
1848
Sept. 27.

Circulara No. 16.017 a Departamentului trebilor din Lăuntru al Moldovei către Isprăvniciile ținuturilor Botoșani, Dorohoiŭ, Suceava, Neamțu, Bacăŭ și Putna.

(Conc. Arch. St. Iași. Dos. No. 13.208.)

La Botoșani, Dorohoiŭ, Suceava, Neamțu, Bacăŭ, Putna. No. 16.017.

Fiind-că Înălțimea Sa Domnul Stăpânitor s'a milostivit a îngăduì întoarcerea în patrie a d-lor Pah. Vasile Codrenescu și

ostavnoĭ căpitan Costache Hâncu, se scrie aceĭ Ispr. ca însciințându-se pe la zastavele aflătoare pe cuprinsul aceluĭ ținut, să-ĭ lase a intrà fără oprire, făcêndu-le însă cunoscut ca fieşte-care să petreacă linişţit şi neabătut la nicĭ un fel de catachrisis, pentru care să şi aibă Isprăvniciile cuvenita priveghere asupra lor, sciind cu hotărîre că îndată ce s'ar maĭ abate la vre-o necuviință, vor fi supuşĭ la maĭ aspră osândă, fără a li se maĭ luà în obagenie orĭ-ce fel de mijlocire.

No. 2.094.
1848
Sept. 27.

Extract din scrisoarea luĭ Apostoleanu către Michail Kogălniceanu.

No. 2.095.
1848
Sept. 27.

(Orig. Acad.)

.... Albina însă tace despre zadarnicele sbuciumărĭ făcute de Generalul Toader Balș, ca să poată avé în musafirlîc pe cela-lalt general, pe Lüders, căcĭ acesta a găzduit în palaturile luĭ Chefal; că Balș, singur din boerĭ, a visitat pe Lüders, ce nu venise pentru visite, pretextând un răvaș al luĭ N. Răznovanu, scris către Isprav. de Dorohoiŭ, ca să dovedească generaluluĭ că Răznovanul nu-ĭ partisan Rusieĭ, și prin urmare să nu se înșele împĕrăția ca pe acela să-l facă Domn; căcĭ faimosul răvaș, scris subt impresiile cele maĭ dulcĭ produse prin împăcarea și făgăduințele luĭ Sturdza, amenință pe Isprav. că cum aŭ îndrăsnit de ĭ-aŭ luat de pe moșia sa producturĭ (pentru oștĭ), căcĭ aŭ doară nu gândesce el că va venì vremea când cu un gest de genunchiŭ îl va nenorocì? Nu sciŭ ce efect va fi făcut această strategie asupra luĭ Lüders; Balș însă, trebue să fie atât de triumfător, ca cum ar fi câștigat o jumătate de bătălie!. . . . .

Lüders are pe lângă dînsul atașat în misie diplomatică pe Giers, invitând tot odată și pe Kotzebue ca să-l întovărășească la Bucurescĭ. Ca dragoman are pe fratele luĭ Bibiri, șef la Postelnicie. Filipescu însă se ține de Lüders. După arătarea sa, Isprav. de Focșanĭ, Turnavit, Vlădica, maĭ toțĭ slujbașiĭ din Focșanĭ s'aŭ prins și s'aŭ pus în fieare saŭ în închisoare. Ast-fel s'a urmat și la Brăila. Ast-fel se va urmà și se urmează poate în toată Valachia.......

Apostoleanu.

Iașĭ.

No. 2.096. 1848 Sept. 27. **Nota luĭ Delahante, Consulul Francieĭ la Iaşĭ, către Secretariatul de Stat al Moldoveĭ.**

(Copie. Acad.)

Copie de la note adressée au Secrétariat d'Etat le 9 octobre 1848.

Lors de ma visite officielle au Prince régnant de Moldavie, j'ai appelé l'attention de Son Altesse sur le fait que les soldats russes ont été logés chez des protégés français par ordre de l'autorité moldave.

Sans vouloir discuter le plus ou moins de légalité de cette mesure qui soulève une question dont la solution appartient au Gouvernement de la Sublime Porte et pour laquelle je m'en réfère à l'Ambassadeur de France à Constantinople, j'ai exprimé le vœu que ces logements fussent du moins effectués avec tous les adoucissements de forme, qui sont de nature à atténuer leur caractère vexatoire et que, dans tous les cas, l'autorité moldave ne s'écartât jamais, au moins à l'égard des Français ou protégés français des procédés qui dans tout pays accompagnent invariablement l'exécution de semblables mesures.

Son Altesse a bien voulu me dire qu'elle abondait complètement dans mon sens et Elle m'a donné l'assurance que des ordres rigoureux seraient donnés pour que rien de semblable ne se présentât.

Fort de cette haute approbation, je viens aujourd'hui prévenir Monsieur le Secrétaire d'Etat qu'à peine entré en fonction, j'ai déjà reçu plusieurs plaintes de la part de Français résidant à Jassy, au sujet des procédés arbitraires et illégaux des commissaires de police dans la distribution des logements aux militaires russes.

Ainsi, pour ne citer qu'un fait, un commissaire de quartier, escorté de plusieurs soldats russes, s'est présenté au domicile de M. Coquard, qûi se trouvait alors absent. La servante de celui-ci n'ayant pas voulu ouvrir la porte, les soldats, par ordre du dit commissaire ont brisé la fenêtre, puis ont maltraité la servante et se sont installés dans ûne des deux pièces qu'occupe M. Coquard.

Il y a dans ce fait une violation de domicile des plus flagrantes. Un acte de cette nature ne peut et ne doit pas se produire sans être sévèrement réprimé, et je prie Monsieur le Secré-

taire d'Etat de donner les ordres nécessaires pour que bonne et prompte justice en soit faite.

No. 2.096. 1848 Sept. 27.

Je ne crois pas trop présumer des sentiments d'équité du gouvernement moldave en demandant que, puisque momentanément les Français, aussi bien que tous les autres étrangers, doivent subir les mêmes charges que les indigènes, il veuille bien donner des instructions aux autorités compétentes pour qu'elles agissent désormais avec toutes les réserves prescrites par la loi et par la nature même des circonstances pénibles où nous nous trouvons.

Agréez, etc.

Nota luĭ Delahante, Consulul Franciei la Iașĭ, către Ministrul Bastide.

No. 2.097. 1848 Sept. 27.

(Copie. Acad.)

Monsieur le Ministre,

M. Thions, mon prédécesseur, m'a remis le consulat d'Iassy, en se conformant aux règlements en vigueur. Il se dispose à prendre sous peu de jours la route de Paris.

L'armée russe après avoir traversé la Moldavie, a fait un assez long temps d'arrêt à Focchani sur la frontière de Valachie. Elle vient de franchir cette frontière et se dirige aussi rapidement que possible sur Bucarest. Cette armée, en y comprenant les troupes encore cantonnées à Iassy, et un corps laissé en arrière à Focchani, présente un effectif de 40 à 50 mille hommes. Le général Lüders qui se trouve la commander en chef, est accompagné de M. Kotzebue, ancien consul de Russie en Moldavie. Rien ne transpire ici sur la destination probable de cette armée considérable. Il est clair que de pareilles forces n'ont pas pour but unique la pacification des principautés. Ne seraient-elles pas destinées à prêter main forte au gouvernement autrichien dans ses démêlés avec la Hongrie, et à rendre par là plus libres les mouvements de l'Autriche dans les affaires d'Italie? L'Empereur de Russie ne trouverait-il pas d'ailleurs dans une semblable expédition le double avantage pour le présent et pour l'avenir, de venir d'abord, au secours d'une ancienne alliée, et en second lieu de promener au milieu des populations slaves qui occupent ces contrées, une armée qui, par sa discipline et sa bonne tenue, ne peut que donner par-

No. 2.097.
1848
Sept. 27.

tout une haute idée de la puissance russe? A l'appui de ce qui précède j'apprends qu'en Bessarabie il se fait de grands mouvements de troupes, des approvisionnements considérables se concentrent toujours sur les bords du Pruth, pour venir augmenter encore l'importance de l'armée qui se trouve déjà sur le théâtre des évènements. Je mettrai tous mes soins, Monsieur le Ministre, à vous tenir très exactement au courant de tous les faits qui parviendront à ma connaissance.

Il ne m'appartient pas, Monsieur le Ministre, d'entrer plus avant dans le champ des hypothèses et je soumets humblement ces observations à votre haute appréciation.

Le passage des troupes russes à Iassy, a donné lieu à une mesure qui a soulevé dans le corps consulaire une très vive opposition. Je veux parler des logement des militaires russes chez les étrangers, en vertu d'ordres émanés du gouvernement moldave. Le consul d'Autriche qui avait refusé de s'associer officiellement à la protestation du consul prussien contre l'entrée des troupes russes en Moldavie, s'est vu contraint, il y a quelques jours, de ne plus hisser son pavillon et de rompre toute relation avec le gouvernement local. Il fonde cette détermination sur le mépris qu'on a fait de ses justes réclamations concernant plusieurs faits illégaux et empreints d'un caractère vexatoire impossible à supporter.

A peine entré en fonctions, j'ai été moi aussi assailli de réclamations de la part des Français ou protégés français résidant à Iassy.

Un fait m'a paru assez grave pour que je ne me sois pas cru le droit de garder le silence. C'est celui qui fait l'objet de la note ci jointe.

J'ai cru que dans ma position consulaire, il ne m'appartenait pas d'entamer avec le gouvernement moldave une discussion à coup sûr stérile, sur la légalité de la mesure en général. Ceci rentre dans l'interprétation des traités et n'est pas de ma compétence.

Mais une attaque aussi manifeste contre le domicile d'un de mes nationaux, ne pouvait pas passer sans de vives observations de ma part et c'est dans ce sens que j'ai écrit au gouvernement.

Tout le monde ici m'assure que je n'obtiendrai rien et qu'on ne se donnera même pas la peine de me répondre. Le Prince enivré du secours que lui donnent les Russes s'inquiète peu des autres puissances et il n'est pas probable qu'il fasse plus en faveur

des Français qu'en faveur des Autrichiens, sujets d'une puissance limitrophe.

No. 2.097. 1848 Sept. 27.

Je vous supplie, Monsieur le Ministre, de me faire donner des ordres sur ce que j'aurais à faire dans le cas où mes justes réclamations n'aboutiraient à aucun résultat.

Il me semble que le gouvernement de la République ne peut pas abandonner ainsi à l'arbitraire du Hospodar le sort et la fortune d'hommes revêtus du titre de citoyens français.

Veuillez agréer, etc.

(Signé:) Delahante.

Informaţiunĭ din Iaşĭ despre ocupaţia rusească în Moldova.

No. 2.098. 1848 Sept. 27.

(„Le National". 1848. 9. X.)

Provinces Danubiennes.

Moldavie. On lit dans une correspondance particulière de Iassy, 8 septembre:

„Cinq mille Russes viennent de passer le Pruth, pour renforcer l'armée qui occupe depuis quatre mois cette malheureuse province et qui se dispose à marcher sur Bucarest. Les principales maisons de Iassy et particulièrement celles des personnes compromises dans le mouvement révolutionnaire du mois de mars, ont été transformées en hôpitaux militaires et en casernes.

„Le général Duhamel a donné l'ordre au gouvernement local de préparer des quartiers d'hiver et des approvisionnements pour 70.000 hommes de troupes qui doivent entrer bientôt en Moldavie. En conséquence les habitants de ce pays sont soumis aux plus ruineuses vexations tant de la part du prince Stourdza, le plus devoué des sbires de l'empereur Nicolas, que de la part des commissaires russes. Ces malheureux Moldaves, qui avaient rêvé la liberté de leur patrie sont forcés d'abandonner leurs habitations aux soldats qui sont venus les protéger et de leur céder les produits des terres qui composent toute leur fortune sur des bons équivalant au quart de la valeur de ces produits.

„Un dernier ordre du général Duhamel porte que, si la Moldavie n'était en état de fournir qu'une partie de l'approvisionnement nécessaire aux troupes de l'autocrate, elle serait tenue d'en tirer le reste à ses frais de la Bessarabie; c'est-à-dire qu'elle de-

No. 2.098. 1848 Sept. 27.

vra acheter aux Russes tout ce qu'il faudrait pour nourrir encore des Russes!

En un mot la Moldavie, dont la fertilité et les richesses agricoles en faisaient un des greniers les plus abondants de l'Europe orientale, est aujourd'hui réduite à la plus profonde misère.

No. 2.099. 1848 Sept. 27.

Adresa No. 2.045 a Mitropolieĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Lăuntru.

Dintre fețele bisericescĭ, preoțĭ și călugărĭ, ce aŭ luat parte la turburările trecuteĭ răsvrătirĭ revoluționare, cunoascem, precum și obșteĭ este sciut, că a fost și un preot Radu Șapcă de la satul Celeiul din județul Romanațĭ, cel ce întâiŭ a blagoslovit steagurile revoluționare la satul Izlazul, și carele de către desființatul guvern revoluționar s'a și orânduit igumen la mânăstirea Sadova din județul Dolj, în locul legiuituluĭ igumen ce se aflà acolo, spre recunoscință că luase parte la acele turburărĭ. Iar deosebit am luat sciință, că și un ierodiacon Athanasie Stoenescu de la sfînta Episcopie din Craiova a fost asemenea amestecat la lucrările răsvrătitoare, mergênd și la cluburile ce se făceaŭ în acel oraș, și luà parte despre vorbirea ce se făceà acolo la orĭ-ce pricină; precum și un alt ierodiacon Veniamin, ce nu ne este cunoscut, audind că și acesta a umblat prin județul Dolj cu propaganda, și se află acum în partea loculuĭ; câte treĭ aceștia urmând ca să se aducă aicĭ la Sf. Mitropolie, poftim pe cinstitul Departament, să binevoească a porunci Ocârmuiriĭ de Dolj ca pe de o parte, prin scirea și a sf. Episcopiĭ de acolo, să orânduească într'adins dorobanțĭ, să rădice pe acel preotul Șapcă de la Sadova, și să-l aducă la Episcopie, apoĭ pe câte treĭ împreuna, subt bună pază, tot de dorobanțĭ, să-ĭ pornească a-ĭ aduce aicĭ la Sf. Mitropolie, spre a se urmà cu dînșiĭ după chibzuirea hotărîtă de Înalta Stăpânire.

Neofit, Mitropolit Ungrovlachieĭ.
Ajutor, Chr. Dimitrescu.

No. 2.045

No. 2.100.
1848
Sept. 27.

Adresa No. 2.046 a Mitropolieĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Lăuntru.

Pe lângă acele două fețe bisericescĭ arătate prin adresul nostru cu No. 2.045 că aŭ luat parte la turburările trecuteĭ răsvrătirĭ revoluționare, maĭ cunoscênd că aŭ fost amestecațĭ și un preotul Athanasie, ce fusese la Sfînta Episcopie din Râmnicul-Vâlciĭ, carele în acea vreme a revoluțieĭ a umblat atât prin județe, cu propagandă, cât și aicĭ în Bucurescĭ la adunările turburătoare ce se făceaŭ pe câmpurĭ, se aflà și asemenea predicà în vileag, iar osebit și un Theodorit Monachul, ce-ĭ dice Zăgănescul, economul mânăstiriĭ Bistrițiĭ din județul Vâlcea, fiind tot în rândul propagandiștilor, carĭ amêndoĭ aceștia trebue să fie, cel d'întâiŭ acolo la Râmnic, și cel de al doilea la Bistrița, saŭ temêndu-se că se vor prinde, se vor fi dat cum-và la o parte tot pe acolo în cuprinsul aceluĭ județ, poftim pe cinstitul Departament să binevoească a poruncì și pentru aceștia Cârmuiriĭ de Vâlcea, ca să spioneze, prin orĭ-ce mijloace va cunoasce maĭ înlesnitoare, și prindêndu-se să-ĭ trimiță cât maĭ fără de zăbavă, cu într'adins dorobanțĭ în bună pază, aicĭ la Sf. Mitropolie, spre a se urmà și cu dînșiĭ după chibzuirea hotărîtă de Înalta Stăpânire.

Neofit, Mitropolit Ungrovlachieĭ.
Ajutor, Ch. Dimitrescu.

No. 2.046.

(Resoluție:) Să se facă poruncă către Cârmuirea de Vâlcea ca să se ridice și să se trimiță aicĭ cât maĭ neîntârdiat, întocmaĭ precum Prea Sfinția Sa cere. Sept. 29.

No. 2.101.
1848
Sept. 27.

Raportul No. 364 al Cârmuiriĭ județuluĭ Slam-Râmnic către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Năuntru.

Cârmuirea jud. Slam-Râmnic.

Subt-cârmuitorul plășiĭ Râmniculuĭ-de-jos, pe lângă încunoscințarea ce prin raport No. 106 a făcut Cârmuiriĭ, că Constantin

No. 2.101. 1848 Sept. 27.

Michăescu, fostul nepravilnic Subt-cârmuitor la acea plasă a venit de sine-şĭ la 23 ale următoareĭ lunĭ la canţelaria aceĭ Subt-cârmuirĭ, a alăturat tot de odată în original şi tacrirul ce a dat numitul Michăescu.

După care Cârmuirea pe de o parte spre rĕspuns a scris Subt-cârmuitoruluĭ, ca priimind de la dînsul toate socotelile i hârtiile canţelarieĭ regularisite după orânduealǎ, să-l trimiţă apoĭ în pază la Cârmuire spre a se supune arestuluĭ.

Ear pe de alta, alăturându-se pe lângă aceasta vorbitul tacrir, spre maĭ bună cunoscinţă, Cârmuirea se roagă plecat şi prin aceasta să i se deà cuvenita deslegare de urmarea ce trebue să păzească cu uniĭ ca aceştia ce se prind şi se ţin aicĭ subt arest.

Cârmuitorul jud., A Borănescu.

No. 364.

(Resoluţie:) Dacă numitul n'a fost de la început inclinat în complotul revoluţieĭ, dacă de la reinfiinţarea Guvernuluĭ legitim din 13 Septemvrie nu s'a întins în urmarea smintitoare legiuirilor şi a liniştiĭ obştescĭ, ci pocăindu-se de cele trecute, a recunoscut stăpânirea cea pravilnică şi s'a mărginit într'o comportare pacînică şi legiuită, şi dacă este în stare să deà Cârmuiriĭ o chezăşuire destoinică pentru bune şi pe viitorime purtărĭ, după nisce asemenea condiţiĭ poate Cârmuirea să-l sloboadă, avêndu-l subt priveghere poliţienească până se va încredinţà cu desăvârşire despre toate cele sus pomenite.

Anexă.

Vîrsta mea poate fi până la 27 anĭ. Sînt născut, crescut în oraşul Râmnicul-Sărat, de naţie Român. Îndeletnicirea mĭ-a fost condeiul şi negoţul.

Partea ce am luat la Constituţie este că pe la 28 Iulie m'am pomenit că m'a rânduit Subt-administrator plăşiĭ Râmniculuĭ-de-jos, unde am urmat cu slujba, fără să mĕ abat la nescare-và necuviinţe, afară din urmarea poruncilor ce mi s'aŭ fost trimis.

Facerea pandurilor nu s'a urmat de către mine, fiind-că a fost însărcinat d. Dumitrache Perieţeanu, căruia i s'a fost dat şi numire de căpitan plutonuluĭ districtuluĭ, şi tot lucrul ce s'a atins de mine întru această fire este numaĭ că s'a însemnat şi din partea Subt-administraţieĭ în dos, ca să fie cunoscuţĭ la sate, fiind-că aveam poruncă formală întru aceasta. Numĕrul pandurilor nu-l pociŭ cunoasce, fiind-că catastihul, precum ḑiseĭ, se ţineà de pomenitul Perieţeanu, şi a fost amestecată scrierea din tot judeţul Nu pociŭ sci pentru toţĭ dacă aŭ avut arme, fiind-că, precum ḑiseĭ, panduriĭ

No. 2.101. 1848 Sept. 27.

aŭ fost rĕspândiţĭ prin maĭ multe părţĭ şi nicĭ odată nu s'aŭ putut adunà toţĭ, şi apoĭ asta erà treaba Perieţeanuluĭ. Am vĕdut însă vre-o câţĭ-và, pe carĭ îĭ adunase D. Perieţeanu şi le făceà comanda, că uniĭ din eĭ aveaŭ şi câte o puşcă şi alţiĭ câte o pereche de pistoale. Cu aceĭ pandurĭ s'a preumblat pe uliţile oraşuluĭ, şi a venit şi pe la Subt-cârmuire.

Poloneziĭ, carĭ aŭ venit în Râmnic, aŭ tras în gazdă la Perieţeanu, şi pentru că ĭ-a priimit în scoposul pentru care se formaŭ panduriĭ, eŭ am şi mers la Perieţeanu, şi vrênd ca să fac cu eĭ ceea ce mĕ povăţuiaŭ datoriile de slujbă, a fost peste putinţă ca să mĕ pociŭ înţelege cu pomenitul Perieţeanu, fiind-că îmĭ adusese şi panduriĭ, dar cu toate aceste pe doĭ din aceĭ Polonezĭ, carĭ se socot căpeteniile lor, de loc ĭ-am îndreptat la Cârmuire, cu raport, cerênd deslegare.

Eŭ nicĭ o armă nu am, decât o sabie, care mĭ-a fost dat-o împrumut feciorul luĭ Kir Nicolae Grecul. La Focşanĭ n'am fost cu oamenĭ, căcĭ din plasă prin comisariĭ ce eraŭ orânduiţĭ se pornise la Bucurescĭ oameniĭ după învitarea Administratoruluĭ, ca să ceară întărirea Constituţieĭ. Însă am plecat atuncĭ şi eŭ la Focşanĭ cu doĭ prietenĭ şi ne-aŭ dat cazaciĭ îndărăt, fiind-că înconjurase Focşaniĭ, şi surugiul fugind, ne-a lăsat pe noĭ în drum. Am plecat după aceea pe jos şi am întâlnit maĭ mulţĭ oamenĭ din alte plăşĭ, venind îndărăt, cu carĭ am venit până la poşta Cucu, de unde ni s'aŭ dat caĭ de am venit la Râmnic.

Pricina pentru care m'am tăinuit dilele astea, a fost spaima ce împrăştià crunta purtare şi asprimea bătăilor ce se urmà din partea d-luĭ Oprişan Iorgulescu, cutezându-se la asemenea asprimĭ fără nicĭ-o poruncă. În sfârşit, vĕdênd că Stăpânirea a luat măsurile cuvenite în firea arestărilor ce se urmează, eată-mĕ că am venit singur, neadus de nimenea. Gata sînt ca să întru şi în regularisirea canţelarieĭ şi paradosirea socotelilor atinse de datoriile mele. Din hărtiĭ n'ar puté lipsì, după socoteala mea, când d. Sache Bârcălescu pomojnicul, cu toată bătaea ce a suferit de la d. Iorgulescu, n'a lipsit de aicĭ, şi se află şi astădĭ în canţelarie. Tot la canţelarie s'a aflat şi căprarul Ene cu dorobanţiĭ. Ear dacă va fi urmat în aceste dile vre-o silă din partea puteriĭ armate, la aceasta nu pociŭ dice alt, decât să hotărască stăpânirea vina ce pociŭ s'o trag asupră-mĭ.

C. Mihăescu.

No. 2.102.
1848
Sept. 27.

Raportul No. 222 al Cârmuiriĭ județuluĭ Ilfov către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 349.)

C-luĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea județuluĭ Ilfov.

Împrejurărĭ de firea celor supuse c-luĭ Departament prin raporturile cu No. 164 și 152, ivindu-se pe la maĭ multe din satele plășĭ Obileștilor, anume:

Mânăstirea și Cornățelul, Chiseletul-Rumânĭ și Sîrbĭ, Surlarĭ, Valea luĭ Soare, Ulmenĭ ungurenĭ, Ulmenĭ pămîntenĭ și Obileștiĭ-vechĭ, Cârmuirea roagă pe cl Departament ca să facă grabnică punere la cale pentru potolirea duhurilor locuitorilor acelor sate.

Pentru d. Cârmuitor, (indescifrabil).

No. 222.

No. 2.103.
1848
Sept. 27.

Raportul No. 4.656 al Subt-cârmuitoruluĭ plășiĭ Podgoria, județul Muscel, către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinst. Departament din Nàuntru.

Subt-cârmuirea plășiĭ Podgorieĭ din sud Muscel.

După sciința ce a luat Subt-cârmuirea de la maĭ multe persoane de orășanĭ din Pitescĭ, ce aŭ trecut printr'această plasă, că astădĭ, la 27, este a sosì în Pitescĭ două roate de militarĭ de aĭ Magheruluĭ, temêndu-mĕ ca nu și frațiĭ Turnavițĭ ce se aflaŭ într'această plasă, anume Ștefan și D . . . , carĭ aŭ fost organe ale Constituțieĭ, cel dintâĭ ca propagand și cel de al 2-lea căpitan de volintirĭ, să nu turbure liniștea locuitorilor și să aducă lucrul la cea dintâĭ rătăcire, pe dată ĭ-am și arestuit, carĭ, chiar în pază fiind, n'aŭ putut a-șĭ stăpânì cugetul, în cât prin felurĭ de vorbe arată pipăit că sînt tot de acest duh. Subt-cârmuirea, luând îndrăznire, îĭ trimite d'a dreptul la cinst. Departament, căcĭ la Cârmuire s'a temut a-ĭ trimite pentru cuvînt că poate a se întâlnì cu aceĭ militarĭ și să le deà drumul.

No. 4.656. Subt-cârmuitor, Gr. Iorgulescu.

(Resoluție :) Să se rĕspundă de primirea lor și că bine a fost urmarea, că pe toțĭ asemenea oamenĭ ce se vor fi aflând în plasa sa să-ĭ ridice și să-ĭ trimiță aicĭ subt pază.

Raportul No. 96 al Cârmuiriĭ județuluĭ Brăila către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.104.
1848
Sept. 27.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinst. Departament din Năuntru.

Cârmuirea jud. Brăila.

Cu cinste se supune în cunoscința cinst. Departament, că prin satele plășiĭ Bălțiĭ dintr'acest județ, s'a găsit un preot Stan de la biserica Sf. Nicolae din orașul Brăila, împrăștiind către țĕranĭ vorbe ațîțătoare de a-ĭ pune în rătăcirea ce căḑuse din împrejurările trecute; îndată s'a ridicat și s'a dat în primirea protopopuluĭ județuluĭ, de către care apoĭ s'a trimis la sfînta Episcopie Buzăŭ.

Polcovnic Iacobson.

No, 96.
S. 1-iŭ.

(Resoluție:) Să se deà în cunoscința Preaosfinției Sale Mitropolituluĭ, ca să binevoească a luà cuvenitele întru această măsurĭ.

Raportul No. 215 al Cârmuiriĭ județuluĭ Slam-Râmnic către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.105.
1848
Sept. 27.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea județuluĭ Slam-Râmnic.

Pentru foștiĭ nepravilnicĭ subt-cârmuitorĭ și ceĭ-lalțĭ propaganḑĭ ce eraŭ rânduițĭ prin plășile acestuĭ județ, Cârmuirea atât maĭ dinainte cât și în urmă, după scrisoarea d-luĭ Paharnic Ioan Dabija, îndreptată Cârmuiriĭ din porunca Exelențiĭ Sale d. Gheneral Gasfort, a luat cuvenitele măsurĭ pentru găsirea și prinderea lor. Dar tot de-odată, supunînd prin aceasta plecat și la cunoscința cinstituluĭ Departament, se roagă Cârmuirea a i se da deslegare de urmarea ce se cuvine să se păzească cu ceĭ ce se vor prinde: să se înainteze adică la Bucurescĭ, saŭ să se asigureze aicĭ pe chezășiĭ.

No. 215.
Secția I-iŭ.

Cârmuitorul jud., A. Borănescu.

(Resoluție:) Fiind-că s'a scris pentru asemenea oamenĭ, să steà la delă.

No. 2.106. 1848 Sept. 27.

Adresa Protopopuluĭ plășiĭ Focșanĭ către Cârmuirea de Slam-Râmnic.

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 257.)

Copie depe hârtia Protopopuluĭ plășiĭ Focșanĭ, din 27 Septemvrie 1848, către Cârmuirea de Slam-Râmnic.

Încă de la începutul luniĭ curgĕtoare posiția sănătățiĭ aducêndu-mĕ într'un grad foarte slab, la 12 am eșit afară din oraș, spre a-mĭ schimbà aerul și a-mĭ căutà sănătatea, de unde, astădĭ, întorcêndu-mĕ tot în așà slabă stare, vĕd tot de-odată că cinst. Cârmuire mĕ periorisesce subt cuvînt că aș fi cădut în categorie de sprijinitor al Constituțieĭ, după pârile ce ar fi făcut asupră-mĭ uniĭ din d-lor boeriĭ de aicĭ către Exelenția Sa D. Gheneral ce a intrat cu armiile împĕrătescĭ la 15 tot ale curenteĭ, aicĭ în oraș.

Apoĭ ca să cunoască cinst. Cârmuire maĭ deslușit nevinovăția mea, îĭ înfățișez chiar în original porunca ce am avut întru aceasta de la cinst. Cârmuire a sfinteĭ Episcopiĭ Buzăŭ cu No. 592, cu adăogire că după această poruncă nu numaĭ că n'am făcut cel maĭ mic pas ca să alerg prin plasă precum mi se poruncesce, dar încă nicĭ măcar o slovă în duhul eĭ n'am slobodit către nicĭ un preot din toată plasa. Prin urmare, cinst. Cârmuire va binevoi ca pe de o parte să mĕ sloboadă de subt periorisire, căcĭ nu mĕ cunosc vinovat nimic, iar pe de alta, să arate tutulor a-șĭ preschimbà opinia ce aŭ asupră-mĭ întru aceasta.

Ioan, Protopopul plășiĭ Focșanilor.
După original, G. Mărgăritescu.

No. 2.107. 1848 Sept. 27.

Discurs rostit, probabil, în Biserica Sărindar, la adresa Generaluluĭ Lüders.

(Copie modernă. Acad. Rom. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Excellence,

Il y a près d'un siècle que la Cour Impériale de Russie du temps de l'Impératrice Catherine II, de glorieuse mémoire, aïeule du Souverain régnant, l'Auguste Empereur Nicolas I, d'un accord unanime et de concert avec la Sublime Porte, a daigné garantir et assurer le bien-être et la prospérité de la Valachie, par l'effet de Sa protection et de Sa sollicitude; consacrées par des traités officiels réciproques, connus dans tout le monde civilisé.

Depuis lors et jusqu'à ce jour à diverses époques, la Cour Impériale de Russie animée des mêmes sentimens de bienveillance pour le peuple valaque, n'a cessé de confirmer, de renouveler et de multiplier les sources et les bases d'un condition matérielle et morale plus prospère pour lui, ainsi qu'Elle en a donné des preuves évidentes et irrécusables par la nouvelle réforme qu'Elle y a introduite il y a dix-huit ans. Toutes les classes des habitants de la Principauté ressentent chacune en son particulier la reconnaissance la plus vive et la plus spontanée pour des bienfaits si grands et si nombreux, dont les hautes Cours Impériales ont simultanément daigné nous favoriser.

Mais si la fatale révolution qui a malheureusement éclaté en Valachie au moins de juin dernier et a duré trois mois, a pu en quelque sorte ternir l'opinion qu'on avait du peuple valaque, et lui attirer le reproche d'une ingratitude impardonnable et même, ce qui est encore pire, d'avoir méconnu ses devoirs envers les Puissances qui le protègent et le comblent de bienfaits, je viens très-humblement prier Votre Excellence, comme représentant ici notre Auguste Protecteur, à l'occasion de cette sainte solemnité célébrée dans ce temple en présence d'une si nombreuse population, de vouloir bien se convaincre, et s'assurer par Elle-même que l'entreprise condamnable de la dernière révolution n'est l'œuvre que de quelques factieux dominés par des idées perturbatrices et anarchiques, lesquels, dans la seule vue de leur intérêt personnel sont parvenus, par des promesses et des espérances trompeuses a entraîner dans leur parti quelques individus qui partageaient leurs sentiments, ainsi qu'un certain nombre des habitants de la capitale, les plus ignorants et les plus corrompus et de villageois.

Quant à la partie sage et bien pensante de toutes les classes de la population, elle s'est tenue pendant l'espace entier de ces trois mois, éloignée de toute participation à ces funeste idées, et rejettant d'un accord unanime des innovations et des actes aussi subversifs, elle est restée de cœur et d'âme fortement attachée aux lois existantes et aux institutions qui ont été accordées au pays par le concours bienveillant des deux Puissances. A la suite, Votre Excellence, est priée de vouloir bien mettre aux pieds du trône de Sa Majesté Impériale, notre Auguste Protecteur, la présente très humble et très sincère manifestation, que j'ose faire des sentiments qui animent le peuple valaque, et de lui accorder en même temps, Son appui, si Votre Excellence, le juge convenable.

No. 2.108. 1848 Sept. 27. Comunicat din „Buletin Ofiţial al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ." No. 44. 1848. 27. IX.

După decretul împărăteştilor Comisarĭ, s'a numit Caimacam Exelenţia Sa marele Logofĕt şi Cavaler Constantin Cantacuzino; iar miniştri Ex. Lor, marele Logofĕt şi Cavaler Ioan Filipescu Vornic din Năuntru; marele Logofĕt şi Cavaler Grigorie Grădişteanu Ministru Dreptăţiĭ; marele Vistier şi Cavaler A. Ghica Ministru Finanţiĭ; marele Postelnic şi Cavaler Ioan Filipescu Secretarul Statuluĭ; marele Logofĕt şi Cavaler Ioan Câmpineanu Ministru Controlor.

Astădĭ, la 27 Septemvrie, aŭ sosit două miĭ cincĭ sute ostaşĭ de cavalerie şi infanterie împĕrătească otomană, care fu întîmpinată de Exelenţiile lor Fuad Efendi, marele general Omer Paşa, Caimacamul şi dd. miniştri.

No. 2.109. 1848 Sept. 27. Articol din „Gazeta de Transilvania". No. 79. 1848. 27. IX.

De la Buzăŭ ne asigură toţĭ călĕtoriĭ neguţĕtorĭ şi notabilĭ de aĭ ţĕreĭ, câţĭ scăpară cu fuga încoace la Braşov, că atât acolo, cât şi la Râmnicul-Sărat, sosiseră trupe muscălescĭ numeroase, anume: la Buzăŭ călărime ca 800, pedestrime ca 9.000 sosì Lunĭ în 19 Septemvrie v. şi Marţĭ; câte-và sute din eĭ eraŭ bolnavĭ. Trupele muscălescĭ, îndată ce sosiră, închiseră Buzăul din toate părţile; se puseră şi în cvartire pe la toţĭ locuitoriĭ, fără nicĭ o osebire, câte 4—5 soldaţĭ, apoĭ se apucară a luà la prinsoare o mulţime de oamenĭ, numaĭ din Buzăŭ la 50 inşĭ, fără a întrebà dacă sînt pămîntenĭ saŭ sudiţĭ străinĭ, mirenĭ, călugărĭ, şi a. (doĭ călugărĭ de la Episcopie şi profesorul Suciu, târît prin rîul Buzăuluĭ, încă picară în mânile lor!). Maĭ ascultaţĭ! Ceĭ maĭ mulţĭ locuitorĭ din câţĭ cunosceaŭ de maĭ înainte barbaria Muscalilor n'ar fi credut nicĭ odată că vor vedé şi vor suferì de la eĭ atâtea crudimĭ, pe câte aceia săvârşiră până acum numaĭ în Buzăŭ şi Râmnic.

Un neguţĕtor de 60 anĭ, care nicĭ odată nu se amestecase în politică, fu apucat şi târît cânesce după caĭ, de-a lungul uliţelor prin cel maĭ mare noroiŭ (căcĭ plouà tare) până la locul de arest. Casele locuitorilor depărtaţĭ la moşiĭ, şi a., se descuiară prin spargere şi se umplură cu soldaţĭ carĭ, trăiţĭ rĕŭ cum sînt preste tot, fură de topesc. Cu toate acestea, este curios a audi cum Muscaliĭ diceaŭ că eĭ merg în Bucurescĭ la fraţiĭ lor, adaugă însă, că dacă ar cutezà

cine-và a omorî un soldat rusesc, eĭ vor preface Bucurescii în cenuşă şi ruine. — În adevĕr, Muscaliĭ cu barbara lor purtare, lucră spre cel maĭ învederat folos al Românilor, căcĭ le deschid ochiĭ, sting şi cele din urmă rĕmăşiţe de simpatiĭ din inimile lor, şi fac pe oamenĭ ca cu atât maĭ viŭ şi ferbinte să simţă dulceaţa libertăţiĭ şi să o scie preţuì. Aşà, domnule Duhamel, rĕsbună-ţĭ, dă poruncĭ aspre, ca soldaţiĭ să facă cruḑimĭ cât se poate maĭ multe. Între acestea, socotim că nimenĭ nu se va mirà de unde aŭ Muscaliĭ listele tuturor prietenilor Constituţieĭ din toată ţeara; reacţionariĭ, prieteniĭ lor, vînḑĕtoriĭ patrieĭ le împărtăşiră lor pe acelea maĭ înainte de a călcà eĭ pe pămînt român.

Românilor! Grea cercare căḑù preste noĭ; însă nu desperaţĭ nicĭ pe un minut. Causa Orientuluĭ este să se deslege acì la Dunăre cât maĭ curând; pentru-că Turciĭ săraciĭ îşĭ perdură minţile. Româniĭ însă, din acea causă, aŭ numaĭ să câştige. Am ḑis-o înainte cu 2 lunĭ, o repeţim din noŭ: Turciĭ şi Muscaliĭ pot veni, eĭ însă iar se vor duce, şi tot ce vor suferì Româniĭ va fi că eĭ vor trece prin un foc lămuritor, de care şi aveaŭ trebuinţă; caracterele se vor oţelì, oameniĭ vor învĕţà a-şĭ stimà cu totul altmintrea patria şi libertatea. Nu vĕ miraţĭ că aţĭ căḑut după o libertate de 95 ḑile, miraţi-vĕ că aţĭ stătut şi atâta între douĕ puterĭ crude.

Să fim cu toată luarea aminte: Causa Orientuluĭ se apropie către a sa deslegare, şi aceea se începe dela Dunăre, unde este nodul cel maĭ încurcat. Aceasta nu se poate întîmplà în 3 lunĭ, poate abià în treĭ anĭ, curaj numaĭ statornic.

— Din lagărul român de la Râmnic, pe lângă toate greutăţile şi păzirea drumurilor prin duşmaniĭ patrieĭ, luarăm scirĭ autentice până la 20 Sept. v. şi treĭ documente de cea maĭ mare importanţă. G. Magheru, Generalul-căpitan al pandurilor, este tare hotărît a nu-şĭ lăsà patria să recadă în sclavie. Douĕ proclamaţiĭ din 14 Sept.: una către naţia română întreagă, alta către capiĭ gardieĭ naţionale şi către oficialiĭ dorobanţilor, cum şi energioasa luĭ protestaţiune din 16 Sept., repeḑită către Căimăcămie, manifestă deplin voinţa tare a acestuĭ mare patriot. El protestaţia şĭ-o încheie aşà: „Pentru călcarea sacruluĭ drept de autonomie consacrat în tractatele noastre, prin impunerea cu puterea baionetelor a uneĭ Căimăcămiĭ, eŭ protest ca Român, în faţa lumiĭ şi voiŭ susţiné cu vieaţa mea şi cu toţĭ Româniĭ acest protest! Eŭ şi Româniĭ toţĭ, nu recunoascem întru nimic un guvern pus cu sabia

No. 2.109. 1848 Sept. 27.

pentru ca să ne omoare naţia, căcĭ sîntem liberĭ, şi cât vom avé vieaţă nu vom plecà capul nostru subt tiranie. Protest, şi nu mĕ supuiŭ decât onorabileĭ Locotenenţe compusă de ceĭ treĭ adevĕraţĭ românĭ, General Christache Tell, Ioan Eliade şi Nicolae Golescu, care este guvernul naţional ales de popol, salutat şi recunoscut de representanţiĭ Puterilor europene, precum şi de Ex. S. marele bărbat Suleiman Paşa, în numele puterniculuĭ Sultan Abdul Megid."...

Aşà, brave bărbat, aşà se apĕră patria, naţia şi drepturile eĭ, cu armele amână, cumplit rĕsbunătoare în contra tuturor tiranilor! Fiĭ aĭ patrieĭ, apĕrătorĭ aĭ libertăţiĭ naţionale! nu perdeţĭ nicĭ un minut, alergaţĭ în castrele luĭ Magheru, armaţi-vĕ, apĕraţi-vĕ. Nu maĭ credeţĭ că aţĭ fi siliţĭ a da pept cu douĕ puterĭ! O lună de vĕ veţĭ ţiné, ele vor deveni învrăjbite între sine. Atuncĭ voĭ veţĭ scì încătrăŭ să gravitaţĭ.

Spiritul trupelor luĭ Magheru este prea bun; sînt foarte dispuse spre luptă; anume dorobănţimea din districtul Cerneţĭ, strigă să ĭ ducă asupra Bucurescilor! Decĭ braţe şi arme toţĭ carĭ îşĭ iubesc pe muma lor, patria.

No. 2.110. 1848 Sept. 27.

Douĕ corespondenţe din Iaşĭ către „Bucovina".

No. 1. 1848. 4. X.

Iaşĭ. Intrarea Turcilor în Bucurescĭ a produs puţină resistinţă din partea Muntenilor, din pricinile pe carĭ alţiĭ aŭ trebuit să vi le scrie, chiar de acolo. N'a fost împotrivire, decât la casarmie, unde douĕ sute cincĭ-ḑecĭ Turcĭ aŭ căḑut şi aproape de 200 militarĭ şi pompierĭ românĭ. Aceştĭ vitejĭ n'aveaŭ de povĕţuitor decât un simplu ofiţer, şi eraŭ de abià în numĕr de 400. Armia turcească în numĕr de 30.000 oştenĭ nu s'a hotărît a se înaintà în ţeară, decât când a vĕḑut că Generalul rusesc Lüders cu armia sa, s'a gătit a trece în Valachia, şi că nu maĭ este chip de mântuire. E cu neputinţă, e o nedreptate, a gândì că Turciĭ aŭ fost şi sînt încă duşmaniĭ noştri. Însă, când aŭ vĕḑut că Europa ĭ-a părăsit, şi că în vreme de atâtea lunĭ n'aŭ putut să scape Constituţia Muntenilor, eĭ aŭ venit să liniştească lucrurile şi să le deà o altă direcţie. După ideia mea, Turcia părăsită de toate cabinetele, nu puteà să facă nimic maĭ bine, şi Valachia să sufere maĭ puţin. C. Cantacuzino, creatură a Rusieĭ, este impus Turcieĭ ca singur Caimacam al Ţĕriĭ-Românescĭ, în contra Reglementuluĭ, care cere ca căimăcămia să fie compusă din treĭ mădulărĭ. Şi aşà, Rusia care

No. 2.110.
1848
Sept. 27.

cere păzirea Reglementuluĭ, iarăşĭ ea îl calcă cea dintâĭ; căcĭ să fim siguri că orĭ-ce rĕŭ, orĭ-ce asuprire, orĭ-ce călcare a driturilor noastre, şi însăşĭ vĕrsare de sânge, chiar aceste să fie făcute prin mâna Turcilor, tot de la Rusia ne vin! Vremelnicul minister din Bucurescĭ poate să deà o ideie despre noul ordin aşezat în Valachia. Iancu Filipescu, bătrânul, Ministru din Lăuntru, Grădişteanu al Dreptăţiĭ, Alecu Ghica (Căciulă) a Finanţelor, Iancu Filipescu, ginere ex-Domnuluĭ Bibescu, Secretar de Stat, I. Câmpineanu Controlor al Statuluĭ. Magheru cu vr'o şease miĭ linie şi pandurĭ se află în Valachia-mică. Uniĭ pretind că a şi atacat pre Turcĭ, şi a şi alungat vr'o şeapte opt miĭ din aceştia peste Dunăre; alţiĭ, însă, încredinţează că luptă n'a fost încă, dar că miliţia şi panduriĭ se află gata. Generalul Lüders, cum v'am scris, a trecut în Valachia în 15 (27) Sept. Noul ordin, însă, aşedat acolo de Fuad Efendi l-a apucat la Buzăŭ, de unde până acum n'a făcut un pas înainte. Se ḑice că Fuad ĭ-ar fi scris, că de acum nu maĭ este trebuinţă de d-luĭ şi de armia d-sale. El însă, tot ar fi hotărît să intre în Bucurescĭ în 30 Sept. O parte a corpuluĭ sĕŭ s'a deslipit spre a merge la Craiova. Turciĭ, asemenea aŭ trimis acolo o coloană de cincĭ miĭ oamenĭ. La intrarea Ruşilor în Valachia, ispravniciĭ de Focşanĭ şi de Brăila, un Vlădică şi maĭ mulţĭ amploiaţĭ, legaţĭ şi subt pază, aŭ fost trimişĭ de către aceştia la Galaţĭ, pe jos. Îndată el a pus ispravnicĭ noĭ, însă iată că Turciĭ, puind în Bucurescĭ căimăcămia, aceasta a numit şi ea ispravnicĭ, şi aşà, după 24 de ore, administratoriĭ luĭ Lüders aŭ trebuit să facă loc acelor aĭ Căimăcămieĭ. Orĭ-cum ar fi, lucrurile tot ar puté luà un sfârşit nu rĕŭ, dacă Rusia nu s'ar jăluì necontenit că nicĭ cum nu-ĭ mulţumită de aceea ce fac Turciĭ, adecă pentru-că se poartă prea omenesce.

Turciĭ se strîng mereŭ şi de cea parte de Dunăre, şi Ruşiĭ asemene curg în toate ḑilele în Principate, în cât nu sciŭ dacă toate aceste nu se vor sfârşì cu vre-un răsboiŭ, în care Turcia nu va fi partea vinovată. Persoanele din Bucurescĭ ce s'aŭ refugiat în Transilvania, sînt următoarele: Eliad, Tell şi Constantin Filipescu; tustreĭ fraţiĭ Golescĭ şi alţiĭ s'aŭ îndreptat spre Giurgevo, de unde vor fi exilaţĭ la insula Rodos.

*

Iaşĭ. În toate ḑilele oştĭ turcescĭ şi rusescĭ intră în Principate, cele dintâĭ pe la Calafat, Giurgiŭ, Brăila şi Galaţĭ, cele a doua pe la Sculenĭ şi Leova; cea maĭ mare parte din ambele armiĭ se

No. 2.110. 1848 Sept. 27.

concentrează în Valachia, unde ele se suie până acum aproape de una sută miĭ. Domnul Sturdza se folosesce de aceste împrejurărĭ spre a se rĕsbunà de duşmaniĭ sĕĭ, cum îĭ numesce, şi a-şĭ face trebşoarele, adică a face din toate aur. Măria Sa e foarte vesel de căderea revoluţieĭ din Valachia. El erà la cărţĭ când a primit stafeta că armia turcească a intrat în Bucurescĭ. Îndată aruncând cărţile cu bucurie a dis curtesanilor sĕĭ: Domnilor vĕ heretisesc, s'a sfârşit cu dreptatea şi frăţia Muntenilor! Şi îndată d. Aga eşind în anticameră unde eraŭ alţĭ lingăĭ le-a spus plăcuta însciinţare, şi aceştia îndată să o rĕspândească pe la consorţiĭ lor. Ticăloşiĭ, nu se ruşinează de a-şĭ arătà în public mulţumirea pentru căderea fraţilor noştri. Eartă-le Doamne, că nu sciŭ ce fac. Unul din ceĭ maĭ exaltaţĭ în bucuria sa este Aga oraşuluĭ, d. Vornic Iordachi Pruncu, care este atât de entusiast de ghibăcia Domnuluĭ sĕŭ, în cât el singur a declarat că de acum se face ţiganul luĭ Vodă. Amin.

Măria Sa şĭ-a rĕsplătit iarăşĭ de curând creaturile cele maĭ credincioase. D. Caramfil Cristescu este numit president Divanuluĭ de apel, spre ciuda d-sale Vornic Iacovachi Paladi care, spre a ajunge la acest post chivernisitor, şĭ-a dat casele soţieĭ Generaluluĭ Duhamel. Să se mângâe: un minister îl aşteaptă; ce poate refusà Vodă gazdeĭ soţieĭ aceluia ce face astădĭ vremea bună şi vremea rea în Moldova? D. Todiriţă Ghica, fostul Agă, şi vestitul înarmator al bandelor arnăuţescĭ de la 28 Martie, s'a numit mădular al Divanuluĭ domnesc. Şi maĭ dic Moldoveniĭ că M. Sturdza este ingrat! D. Miclescu, dramaticul, s'a numit mădular la Curtea de apel. Nu-ĭ facem compliment pentru această operă. Nu se teme oare de şueratul publiculuĭ? D. Paiŭ, spre mulţumire că a găzduit pre Î. Sa în via sa, în cursul veriĭ, s'aŭ numit la comisia epitropicească. Vaĭ de orfanĭ! şi alte asemenea numirĭ carĭ atât nu merită a fi pomenite, pre cât nu fac cinste numiţilor. Căcĭ este a se pălmuì singur, primind a slujì subt un stăpân ca Măria Sa. Tot acum sînt a se face şi câte-và alegerĭ de deputaţĭ la Adunare. Domnul a poruncit şi alegĕtoriĭ se vor grăbì de a urmà porunciĭ. La Roman s'a şi ales d. Burchi, vestit prin speţialele sale cunoscinţe în jocurile ghiordum, faraon, stos şi alte asemenea jocurĭ, oprite de art. 25 al constituţieĭ Mărieĭ Sale. La Iaşĭ se vor alege de sigur (căcĭ urmează voinţa Înălţimeĭ Sale) dd. Drosu vătaf de ogradă a d-sale Vist. Lascar Cantacuzino, d-luĭ Vorn. Alecu Ghica, poreclit şi Chefal, inspectorul că-

rămidăriilor Înălţimiĭ Sale, şi d. Vorn. Iancu Ralet, un om care a iscălit şi în petiţia din 28 Martie, şi în acea prin care se mulţumià pentru măsurile p ă r i n ţ e s c ĭ, luate de Înălţimea Sa în contra petiţionarilor. Cu acest chip d-luĭ a socotit să nu se strice nicĭ cu Dumnedeŭ nicĭ cu dracul. Aceste cinstite persoane aŭ să representeze ţeara!

No. 2.110.
1848
Sept. 27.

— Graniţa rusească este ermetic închisă, şi cheile sînt în buzunarele Împĕratuluĭ. O escepţie de intrare se făcuse în favorul Moldovenilor, şi aceasta acum s'a desfiinţat; Moldoveniĭ ar puté să întroducă în imperie ideĭ primejdioase. Turciĭ se dice că la mulţĭ comprometaţĭ din Valachia le ar fi dat pasaporturĭ pentru străinătate.

Un alt corespondent ne scrie că Măria Sa este foarte rĕŭ cu d. de Kotzebue şi cu Generalul Lüders pentru abusurile ce a făcut în strîngerea provisiilor pentru armie; şi că s'ar fi numit o comisie rusească spre cercetarea acestora. Asemenea ni se încredinţează că d. Consulul din Iaşĭ rusesc ar fi adresat Înălţimeĭ Sale o notă prin care cere ca să depuie îndată statuluĭ tot ce Măria Sa a luat maĭ mult decât lista civilă hotărîtă prin Reglement, şi anume sporul listeĭ civile dat de Adunare, baniĭ poşliniĭ, reservele, etc. Dacă aceste ar fi aşà, apoĭ Măria Sa, ca deplin ruinat, n'ar avé decât a luà toiagul cerşitorilor şi a se duce din ţeară, căcĭ negreşit Moldoveniĭ nu-ĭ vor da de pomană. Noĭ însă, cu greŭ ne rĕzămăm pe asemenea bune încredinţărĭ ce nu se maĭ împlinesc. De şease lunĭ de dile, bieţiĭ Moldovenĭ tot cu asemenea p a l a v r e se măgulesc de către Consulatul Rusieĭ, şi Măria Sa tot şeade pe tron, şi Măria Sa tot urmează a-şĭ umple punguliţele ca un bun econom, ce încă de la şcoală scie de rost şi pune în lucrare fabula grieruluĭ şi a furniciĭ.

Notă din „Gazeta de Transilvania". No. 80. 1848. 30. IX.

No. 2.111.
1848
Septemv.

Ţ e a r a-R o m â n e a s c ă ş i M o l d o v a. Scirile noastre maĭ nouĕ autentice, pe carĭ le avem din Constantinopole şi Bucurescĭ, şi pentru carĭ stăm bunĭ, sînt acestea:

Aupick, ambasadorul Republiceĭ franţoaze la Poartă, primì categorice instrucţiĭ, ca nu numaĭ să înduplece pe Sultanul, a ratificà Constituţia Ţĕriĭ-Române, pe care naţia, ca a u t o n o m ă, aveà tot dreptul a şĭ-o da, ci, tot odată, să propună Porţiĭ şi u n i u n e a ambelor Principate subt o constituţie, iar pe Rusia, care de mult

No. 2.111. 1848 Septemv. își eșì din dreptul sĕŭ de protectoare și luă rola de suverană asu-pritoare a libertățiĭ raționabile, să o paraliseze cât va puté. Ministeriul Porțiĭ primì cu mare desgust evenimentele din Bucurescĭ de la 12 Septemvrie v. Riza Pașa (prieten al luĭ Suleiman și om de mare influență) se învoì să vie în locul luĭ Fuad la Bucurescĭ, să maĭ aducă și 5.000 oștirĭ ca să le aibă de îndemână, nu în contra Românilor, ci pentru altă eventualitate.—Consulaturile franțoz și engles în Bucurescĭ, încă primiră instrucțiĭ nouĕ, de pe care, acest din urmă, dete Generaluluĭ Magheru să priceapă că e prea bine să se țină în puseciunea sa defensivă, fără a lovì pe cine-và, ci să maĭ aștepte. Prea bine.—În 24, 25, 26 Septemvrie, trecură pe la Ploescĭ Rușĭ 1.000 călărime și vre-o 4.000 pedestrime, luând calea cum se credeà spre capitală, unde însă până în 29 nu ajunseseră, iar de vor ajunge, e peste putință să nu se ciocnească. — Ministeriul provisoriŭ se compuse tot din boerĭ, dintre carĭ doĭ aŭ și cap, poate și inimă. I. Filipescu Intern., I. A. Filipescu Secretar de Stat; C. Belu Intrucție (!); Garbavski Spătar (!); Alecu Ghica Vistier; C. Bălăceanu Dreptate; I. Voinescu Poliție. Până acì oficiale. Urmează private. Partida domnuluĭ Bibescu începe a se convinge că nu constituționaliĭ, ci alțĭ vînătorĭ de domnie trăseseră cu gloanțe într'însul.

No. 2.112. 1848 Sept. 28.

Adresa No. 165 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Românescĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis/2.079. Secr. St.)

Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Năuntru.

Exelenția Sa Fuad Efendi, prin adresul cu data de erĭ, face cunoscut Căimăcămieĭ că pentru încetarea cât se poate maĭ în grab a turburărilor în carele Magheru ține unele din județele Miceĭ-Valachiĭ și a statorniciriĭ acolo a liniștiĭ și ordineĭ legale, prin înțelegere cu Exelenția Sa Omer Pașa, a hotărît să se pornească îndată o trupă de oștire ajutător, spre a se unì cu divisia care s'a pornit spre acest sfârșit subt poruncile generalilor de brigadă Ismail și Mehemet Pașa, că acest trup de oștire ajutător se va compune de treĭ batalioane de infanterie, de patru escadroane de cavalerie și de patru tunurĭ, și va fi comandat de către generalul de brigadă Kerim Pașa, că el va merge la Râmnicul-Vâlciĭ pe

drumul ce duce acolo prin Florescĭ, Găescĭ și Pitescĭ pentru ca să ieà în coaste posiția Magheruluĭ și să se isprăvească odată pentru tot de-auna cu acel rebel. Și că avangarda compusă din cavalerie pornesce astădĭ de dimineață, iar trupul oștiriĭ mâne, și cere Exelenția Sa ca să se deà trebuincioasele poruncĭ către toate autoritățile ce sînt în drumul ce această coloană va urmà, pentru ca să-ĭ deà toată putincioasa înlesnire.

No. 2.112.
1848
Sept. 28.

Căimăcămia, dând în cunoscința aceluĭ cinst. Departament rostitele de maĭ sus încunosciințărĭ și cerere a Exelențieĭ Sale Fuad Efendi, îl poftesce ca îndată să deà poruncile sale întru aceasta, spre a nu încercà oștirea la drum vre-o neînlesnire.

No. 165.

Bucurescĭ.

Actul de împuternicire No. 172, dat Praporciculuĭ Stefanopol de către Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.113.
1848
Sept. 28.

(Copie. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis./2.079. Secr. St.)

Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

Sînt poruncite toate localnicele dregĕtoriĭ, la carele se va arătà Dumnealuĭ Praporcicul Stefanopolu, rânduitul a însoțì la drum împărătescile oștirĭ otomane, carele sînt pornite a merge în potriva Magheruluĭ, ca să-ĭ deà toate putincioasele înlesnirĭ cerute de Ex. Sa Omer Pașa. Orĭ-care neurmare întru îndeplinirea înlesnirilor ce se vor cere, va trage grea rĕspundere asupra aceluia din partea căruia se va arătà.

Iscălit, Caimacamul C. Cantacuzino.

No. 172.

Bucurescĭ.

Nota No. 176 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Românescĭ către Fuad Efendi.

No. 2.114.
1848
Sept. 28

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis./2.079. Secr. St.)

A. S. E. Fuad Effendi, etc. etc. etc.

No. 176.

Bucarest.

Excellence!

Dès la réception de la note que V. E. m'a fait l'honneur de m'adresser en date d'hier pour me faire part du départ de la co-

No. 2.114. 1848 Sept. 28. lonne expéditionnaire commandée par le Géneral de brigade Kérim Pacha pour Rimnik par Floresti, Gaesti et Piteschti afin d'en finir une fois pour toutes avec le rebelle Maghéro et faire cesser le plus promptement possible l'état de troubles dans lequel il entretient quelques districts de la petite Valachie, je me suis empressé de faire immédiatement expédier à toutes les autorités sur la route que doit suivre cette colonne les ordres les plus précis pour qu'elles se mettent à sa disposition pour tous les services dont elle se trouverait avoir besoin.

Je n'ai pas manqué également, conformément aux prescriptions de V. E., de faire mettre deux officiers, l'un de cavalerie et l'autre d'infanterie à la disposition de S. E. Omer Pacha; le prémier a déjà pris ce matin de très bonne heure les ordres de S. E. et l'autre se présentera à Elle aujourd'hui au même effet.

Pénétré de la plus vive reconnaissance pour la haute sollicitude que S. M. le Sultan, notre Auguste Souverain, a daigné témoigner en faveur du pays en y déléguant V. E. pour y rétablir l'ordre et la paix, je ne cesserai de veiller très strictement à ce que toutes les autorités locales rivalisent de zèle et d'empressement pour prêter toute l'assistance et les facilités nécessaires au corps d'armée qui va se mettre en marche pour concourir à l'accomplissement de cette importante et salutaire mission.

Veuillez agréer, etc.

No. 2.115. 1848 Sept. 28.

Poruncă No. 180 a Caimacamuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ C. Cantacuzino către oştirea românească.

(„Buletin Ofiţial al Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.“ No. 46. 1848. 7. X.)

Poruncă către oştirea românească.

Fiind neapĕrată trebuinţă ca să se organiseze oştirea românească, poruncesc ca, de la 14 ale curgĕtoareĭ lunĭ Septemvrie, să se socotească în slujba activă acestiĭ oştirĭ, numaĭ ştabiĭ şi oberĭ-ofiţeriĭ ce se însemnează acì, anume: Polcovniciĭ Ioan Odobescu, Ioan Solomon şi Iulie Engel, carĭ se vor socoti recomănduiţĭ de o cam dată pe lângă Căimăcămia Ţĕriĭ-Românescĭ, iar Polcovnicul Anton Garbaţki, după porunca subt No. 54, Polcovnicul Ioan Voinescu, Maior Ignatie Pasnaski, Grigorie Lăcusteanu, Ştefan Vlădăianu, Pavel Lenţ şi Ştefan Stoica; Căpitan Michail Scordilie, Gavriil Caracasidi, Michail Boboc, Constantin Niculescu, Nicolae Ţuică, Constantin Ico-

nomu, Ioan Bălănescu, Ioan Vlădoianu, Alexandru Cucitorov, Emanoil Boteanu, Panait Carp, Scarlat Lăzăreanu, Michail Podeanu, Constantin Velcea, Dimitrie Papazolu, Dimitrie Costaforu, Dimitrie Musceleanu, Nicolae Burăleanu, Grigorie Fănescu, Grigorie Diamandescu, Dimitrie Nedelescu, Constantin Arion, Carl Begenau, Ioan Ghica şi Ioan Greceanu; Parucicĭ Michail Caluda, Pană Cotopulea, Constantin Caragea, Ioan Iorescu, Emanoil Polizu, Ioan Munteanu, Ioan Orăşanu, Petre Moscu, Petre Caramzulea, Gheorghe Ciupagea, Iosif Coc, Grigorie Gărdescu, Marin Păucescu, Ioan Arion, Constantin Conţescu, Grigorie Drăgulinescu, Alexandru Macedonski, Emanoil Clinceanu, Apostol Bagdat, Răducanu Râmniceanu, Teodor Coadă, Emanoil Puică, Ioan Brăiloiŭ, Ioan Cornescu, Nicolae Burche, Nicolae Brănescu, Andreiŭ Evdochimov, Constantin Crăsnaru, Ioan Potoceanu, Gheorghe Dobriceanu, Constantin Vispescu, Ioan Macoveĭ, Gheorghe Lenj, Ioan Călinescu, Dimitrie Popovicĭ, Ioan Moţăţeanu, Aristocli Coresi, Istrate Semeşescu, Radu Dragomirescu, Emanoil Culoglu, Ioan Păucescu, Constantin Racoviţă, Gheorghe Paraschivescu, Hristodor Cotopulea, Alexandru Gărdescu, Dimitrie Ştefanopol, Petre Pencovicĭ, Constantin Petrescu şi Gheorghe Filipescu; Praporcicĭ Ioan Lăcusteanu, Constantin Constantinescu, Dimitrie Toplicescu, Stanciu Miculescu, Constantin Bonciu, Gheorghe Bricescu, Toma Paraschivescu, Constantin Fratoştiţeanu, Michalache Chirculescu, Teodor Rătescu, Ioan Condiescu, Scarlat Mareş, Constantin Brătescu, Anastasie Manolescu, Iordache Bonteş, Ioan Mosc, Fotache Macri, Constantin Cernătescu, Dimitrie Niculescu, Dimitrie Mavrocordat, Ioan Borănescu, Petrache Măinescu, Anton Rahtivanu, Grigorie Porumbaru, Constantin Olănescu, Mitică Călinescu, Grigorie Andronescu, Ioan Burăleanu 3-lea, Constantin Dâmboviceanu, Constantin Lambru, Nicolae Vasilescu, Constantin Presan, Anton Ghiorgiŭ, Alexandru Diculescu, Iliodor Munteanu, Vasile Fochiian, Vasile Iliescu, Alexandru Brătianu, Stavri Brătianu, Ioan Chiriachidi, Teodor Păianu, Dimitrie Ştefănescu, Alecu Racov, Nicolae Golumbeanu, Pascale Zîmniceanu, Tase Scărişoreanu, Constantin Saegiŭ, Ioan Saegiŭ, Gheorghe Pojoreanu, Ghiţă Dumitrescu, Ioan Pitar Iene, Nicolae Arion, Gheorghe Ciocan, Vasile Dimulescu, N. Socoleanu, Gheorghe Măleanu, Ştefan Bilciurescu, Petre Rătescu şi Gheorghe Cacaleţeanu.

No. 2.115
1848
Sept. 28.

Numaĭ numiţiĭ vor purtà uniforma complectă, şi vor primì leafa cuvenită, iar toţĭ ceilalţĭ ştabĭ şi oberĭ-ofiţerĭ, carĭ nu sînt trecuţĭ aicĭ, aceia nu vor puté intrà în ştabul oştiriĭ fără osebită

No. 2.115. 1848 Sept. 28. poruncă din partea mea; către aceasta se maĭ adaugă că polcovniciĭ Arnol Iacobson şi N. Cunescu, se vor socotì în oştire tot după chipul cum aŭ stat și până la 11 ale trecutuluĭ Iunie.

Caimacamul Constantin Cantacuzino.

No. 180.

No. 2.116. 1848 Sept. 28. Decretul No. 184 al luĭ Fuad Efendi şi al Caimacamuluĭ C. Cantacuzino.

(Foae vol. Acad.)

Noĭ, Comisarul împĕrătesc în Prinţipatele Dunăreĭ şi Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ.

Luând în băgare de seamă că Țiganiĭ carĭ, făcênd parte apropităților particularilor, orĭ că aŭ fost aşezațĭ pe moşiile acestora, saŭ că s'aŭ aflat în slujba caseĭ fie-căruia, s'aŭ liberat în vremea revoluțieĭ de îndatoririle cărora legiuirea organică îĭ supune, și că acest punct atinge neapĕrat chestia prosperitățiĭ țĕriĭ, hotărîm că toate acturile slobodite în vremea revoluțieĭ, în privința Țiganilor particularilor, rĕmân desființate, și că biletele slobodite fie-căruia din aceĭ Țiganĭ, de la 11 Iunie din urmă până la 13 Septemvrie curgĕtor, să se ieà înapoĭ și să se desființeze; se deosebesc din această categorie numaĭ acele biletur̆ĭ, prin carele particulariĭ de bună voe îșĭ aŭ slobodițĭ Țiganiĭ lor, fiind aceasta un drept ce îl aŭ în puterea legilor țĕriĭ, că condiția Țiganilor particularilor trebue să rĕmâie în starea ce aŭ fost maĭ înaintea evenimentelor de la 11 (23) Iunie.

Că dispozițiile decretate de obşteasca Adunare, în anul 1832, în anul 1843 şi la 11 Fevruarie 1847, pentru treptata liberare a acesteĭ clase de oamenĭ, trebue să-șĭ aibă iarășĭ a lor putere și să fie puse în lucrare întru toate întocmaĭ.

Îndatorăm tot de odată pe proprietarĭ ca să trateze pe Țiganĭ după legile iubiriĭ de oamenĭ și asemĕnat cu dispozițiile Regulamentuluĭ organic.

Domnul Ministru al trebilor din Năuntru este însărcinat să puie în lucrare îndeplinirea cuprinderiĭ acestuĭ decret.

(Iscălițĭ:) Fuad, C. Cantacuzino.

No. 184.

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Consulul engles Colquhoun.

No. 2.117.
1848
Sept. 28.

(Foae pentru Minte, etc. No. 41. 1848. 11. X.)

Rĕspuns la scrisoarea Consuluiluĭ Britanieĭ.

Din Câmpul luĭ Traian.

Domnule!

Am primit scrisoarea ce-mĭ facĭ onoare a-mĭ adresà la 26 (8) Septemvrie. Îțĭ mulțumesc, Domnul meŭ, că cel puțin dumnea-ta, representant al uneĭ națiĭ libere, te interesezĭ la nenorocirile acestuĭ popol. Am hotărît, Domnul meŭ, a mĕ lepădà de comanda oștirilor ce mĭ-a încredințat nația, și aceasta întemeiat pe cele ce-mĭ scriĭ și pe cele ce prin graiŭ îmĭ arătă Secretarul d-tale domnul Grant. Așà dar, fiind-că Exelenția Sa Fuad Efendi ne încredințează că după ce se va restatornicì vechiul regim, ocupația rusă rĕmâind fără pretext, el va face a se retrage fără zăbavă trupele rusescĭ, și că apoĭ va cercetà și va face dreptate plângerilor națieĭ române. Eŭ, ca să daŭ acum o vie dovadă cum că Românul, maĭ cu seamă în aceste treĭ lunĭ din urmă, a fost plin de respect și de credință către Înalta Poartă, am învitat pe braviĭ ostașĭ românĭ a se retrage pe la vetrele lor și pe locuitoriĭ de obște a a se liniștì și a crede că Poarta nu le va refusà nisce drepturĭ, carĭ nu vatĕmă întru nimic pe cele-lalte națiĭ, ci din în potrivă vor face din România un popol vrednic de prieteșugul eĭ.

Nu mĕ îndoesc, Domnul meŭ, că și d'acum înainte nu ne veĭ refusà sprijinul dumi-tale, și veĭ fi tot de-auna gata a dovedi, cum că România a fost în aste treĭ lunĭ maĭ pacînică și maĭ fericită decât orĭ când, și că ea merită ca drepturile eĭ să fie respectate. Gândesce, Domnul meŭ, că un popol întreg va binecuvîntà numele dumi-tale, îl va pronunțà tot de-auna cu un sentiment plin de recunoscință, și te va numĕrà între oameniĭ filantropĭ, carĭ aŭ dorit înaintarea și fericirea luĭ.

Cât pentru mine, Domnul meŭ, îțĭ rĕmâiŭ tot de-auna recunoscător, că m'aĭ luminat asupra politiceĭ de ạḍĭ a celor douĕ puterĭ, și că m'aĭ oprit de a trage toate asupra țĕriĭ mele nenorocitele urmărĭ ale unuĭ resbel inegal, maĭ cu seamă că după cum ḍiseșĭ, Turcia tot maĭ hrănesce încă asupra noastră sentimente conforme misieĭ sale de suzerană a națieĭ române.

Primesce, Domnul meŭ, asigurația considerațieĭ mele prea distinse.

General G. Magheru.

No. 2.118.
1848
Sept. 28.

Adresa No. 390 a Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Administratorul de Vâlcea.

(Conc. Acad.)

No. 390.

Domnule Administrator de Vâlcea,

Pentru subt-însemnatele persoane, eşiţĭ din serviciul militar, eştĭ invitat, domnule Administrator, a le slobodì paşapoarte pentru trecerea lor în imperiul Austrieĭ:

General Magheru cu 9 oamenĭ, Ioniţă, Pavel, Petre, Gheorghe, Petrache, Ilie, Dumitru înarmaţĭ, Grigore, Dumitrache.

Colonel N. Pleşoianu, cu o slugă Tudor Bozatu

Maior Grigorie Marghiloman.

Căpitan Alexandru Christofi.

— Grigore Lăzureanu.

— Gheorghe Zalic.

— Grigore Serghie.

Sub-locotenent Gheorghe Andreescu.

— Costache Racoviţă.

— Nicolae Zătreanul.

— Gheorghe Magherul.

— Niţă Magherul.

— Costand. Bălăşanu.

Dimitrie Creţulescu cu sluga sa anume Ilie.

Florian Aaron cu o slugă anume Cornelia.

Alecu Paleologu cu o slugă anume Alecu, Iancu Ionescu, Petre Cernătescu, Nicolae Marghiloman.

No. 2.119.
1848
Sept. 28.

Adresa Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Fuad Efendi.

(Foae pentru Minte, etc. No. 41. 1848. 11. X.)

Adresă a d-luĭ general Magheru către E. Sa Fuad Efendi, cu ocasia desfaceriĭ lagăruluĭ din Câmpul luĭ Traian.

Exelenţă!

Naţia română îşĭ dete în puterea tratatelor, instituţiĭ nouĕ şi potrivite cu trebuinţele sale. Naţia, în urma abdicaţieĭ Principeluĭ,

No. 2.119.
1848
Sept. 28.

își alese din sînul sĕŭ un alt guvern național, compus de oamenii ceĭ maĭ luminațĭ. Acest guvern fu felicitat de agenții puterilor străine și recunoscut de E. Sa Suleiman Pașa, în numele Î. Sale Sultanuluĭ. Apoĭ, sosișĭ și Exelenția Ta în țeară, și popolul ițĭ făcù protestațiile sale cele maĭ sincere și maĭ învederate de supunere către Poartă. Cu toate acestea, E. Ta porniși trupele asupra Bucurescilor; acì se făcù acel măcel, al căruĭ ațîțătorĭ îĭ cunoasce nația întreagă.

Acum, în sfârșit, trupele rusescĭ, după proclamația d-luĭ General rus Lüders, aŭ cotropit o țeară, care se pusese sub suzeranitatea Î. S. Sultanuluĭ. Acest act arată curat gândurile de cotropire carĭ sînt basa politiceĭ încurcate a Rusieĭ. În secolul XIX, un asemenea atentat la naționalitatea română, o asemenea violație a pămîntuluĭ român în contra tutulor tratatelor, dovedesce în destul, că Rusia își urmează fără preget și fără temere de puterile cele marĭ europene, marșul sĕŭ către dominația universală, și se încearcă de față, a realisà utopiile țaruluĭ Petru.

Exelență! Românul cunoasce astădĭ maĭ bine decât orĭ-când care este vrășmașul sĕŭ neîmpăcat. Ascultă, Exelență, strigarea de desnădejde a acestuĭ popul, aflând intrarea trupelor rusescĭ. Nația suferă încă de nenorocirile carĭ năpădiră de la 1828—1835. Ea își aduce aminte încă despre acea epocă unde omul erà silit să facă munca uneĭ vite, unde miĭ de oamenĭ periră jertfă foameteĭ, și n'a uitat pe de altă parte milioanele de galbenĭ austriacĭ, atât în numerar cât și în material, ce a costat pe țeară protecția rusă. Sînt rane ca acelea carĭ anevoe se vindecă.

De aceea, subt-semnatul, vĕdênd douĕ marĭ puterĭ unite în contra uneĭ națiĭ pacînice, și sperând că În. Poartă se va încredințà, în urmă, de credința Românilor și de relele cugete ale Rusieĭ în pricinele Principatelor Danubiane, se lapădă de puterea ce ĭ-a încredințat-o nația, ca să nu tragă asupra eĭ urmările cele rele ale unuĭ răsboiŭ nepotrivit. El crede cu statornicie că În. Poartă va privì maĭ de-aproape causa noastră care este pivotul chestiuniĭ Orientuluĭ, și că nu va maĭ voì să se maĭ împotrivească a da drepturile uneĭ națiĭ, care încă este hotărîtă a combate în rândurile armateĭ SublimeĭPorțĭ în contra vrășmașuluĭ comun.

Generalul șef al trupelor regulate și neregulate din România.

G. Magheru.

Din Câmpul luĭ Traian.

No. 2120.
1848
Sept. 28

Protestarea No. 385 a Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Consuliĭ puterilor străine.

(Foae pentru Minte, etc. No. 41. 1848. 11. X.)

Protestul Domnuluĭ General Magheru către Consulatele puterilor străine din Bucurescĭ, în potriva intrăriĭ Ruşilor în Ţeara-Românească.

Domnule Consul General!

În urma ocupăriĭ Ţĕriĭ-Române de trupele turcescĭ, generalul Lüders ne face cunoscut prin proclamaţia sa din 15 Septemvrie, că şi trupele ruse aŭ trecut hotarele Ţĕriĭ-Române. Viŭ, dar, Domnule Consul General, să protestez înaintea guvernuluĭ puteriĭ ce represintezĭ în contra acesteĭ nouĕ violărĭ a pămîntuluĭ român, care este o călcare silnică a tuturor tractatelor carĭ garantează suveranitatea naţiuniĭ române.

Pe lângă acestea, Domnule Consul General, deşì naţiunea a încredinţat în mânile subt-însemnatuluĭ comanda trupelor regulate şi neregulate, dar fiind-că douĕ marĭ puterĭ aŭ concentrat numeroasele armiĭ în Ţeara-Română, el ca să nu tragă asupra naţiuniĭ sale tristele urmărĭ ale unuĭ resbel cu totul nepotrivit şi ca să nu deà cel maĭ mic pretext ocupăriĭ ruse, se leapădă de puterea sa şi a învitat, spre acest sfârşit, pe de o parte pe braviĭ ostaşĭ românĭ, carĭ eraŭ adunaţĭ spre înfrînarea turburăturilor din Întru să se tragă la vetrele lor, şi pe de alta, pe locuitorĭ de obşte a se linişti şi a nădĕjduì că dreptatea nu o să le fie răpită, şi că cel puţin puterile străine nu vor îngăduì o asemenea nedreptate.

Primesce. Domnule Consul General, încrederea stimeĭ mele.

Generalul comandant al trupelor Românieĭ, G. Magheru.

Din Câmpul luĭ Traian.
No. 385.

No. 2.121.
1848
Sept. 28.

Proclamaţiunea No. 387 a Generaluluĭ Gheorghe Magheru către trupele române.

(Foaea pentru Minte, etc. No. 41. 1848. 11. X.)

Proclamaţie către trupele române.

Soldaţilor!

Marile mişcărĭ ce aŭ sguduit Europa, aŭ avut un echo rĕsunător şi în Ţeara-Românească. La glasul patrieĭ care strigà uşu-

rare de greul jug al robieĭ și al despotismuluĭ, voĭ ațĭ fost uniĭ din ceĭ dintâĭ carĭ, în unire cu frațiĭ voștri, ațĭ proclamat evangelica noastră Constituție și ațĭ implântat stindardul libertățiĭ. Europa a privit cu plăcere sincerul devotament al sufletelor voastre pentru sfînta causă a regenerațieĭ țěriĭ, și omenirea întreagă v'a binecuvîntat neînspăimântatul curagiŭ cu care v'ațĭ determinat a apěrà cu sângele vostru nouěle instituțiĭ ce țeara șĭ-a dat pentru mântuința și fericirea sa.

No. 2.121.
1848
Sept. 28.

Soldaților!

Voĭ scițĭ cât eram de resoluțĭ cu toțiĭ a aduce pe altarul patrieĭ cele maĭ marĭ sacrificiurĭ pentru gloria armelor ce purtațĭ și pentru sprijinirea drepturilor celor netăgăduite ale țěriĭ. Intrarea succesivă a armelor turcescĭ și rusescĭ pe pămîntul nostru, a schimbat cu totul împrejurările de la carĭ așteptam realisarea frumoaselor nădejdĭ ce ne hrăniaŭ pentru binele patrieĭ și al națieĭ. Ca să nu daŭ adĭ loc unuĭ răsboiŭ nepotrivit între noĭ și douě puterĭ marĭ, și să nu daŭ cel maĭ mic pretext ocupațieĭ rusescĭ, mě věd silit a vě slobodì, și eŭ mě retrag în posiția mea dintâĭ.

Soldaților! întoarceți-vě la vetrele voastre pe care le-ațĭ fost părăsit, ca să dobândițĭ și să apěrațĭ drepturile cele netăgăduite ale dulciĭ noastre patriĭ.

Primițĭ din partea mea și a toată țeara mulțumirile cele maĭ calde pentru devotamentul vostru și pentru strajnica disciplină ce ațĭ păzit subt comanda mea. Păstrațĭ în inimile voastre române sentimentele de patriotism și naționalitate, de carĭ sînteți însuflețițĭ, și nu uitațĭ că la orĭ-ce chemare a glasuluĭ patrieĭ sînteți datorĭ a alergà și a murì pentru dobândirea sfintelor noastre drepturĭ.

General-căpitan al armatelor regulate și neregulate din România,
G. Magheru.

Din Câmpul luĭ Traian.
No. 387.

Proclamația No. 388 a Generaluluĭ Gheorghe Magheru către poporul Țěriĭ-Românescĭ.

No. 2.122.
1848
Sept. 28.

(Foae pentru Minte, etc. No. 41. 1848. 11. X.)

Fraților Românĭ!

Lungile voastre suferințe subt jugul cel greŭ al legiuirilor de maĭ înainte, carĭ daŭ drepturĭ numaĭ uneĭ micĭ clase de oamenĭ

No. 2.122. 1848 Sept. 28.

aĭ țěriĭ, v'aŭ invitat ca să scuturațĭ povara nedreptăților, a asupririlor și a năpăștilor ce vě apěsaŭ. La ridicarea voastră ațĭ dat cele maĭ curate încredințărĭ de supunere și de credință neclintită către Mărirea Sa Sultanul, Augustul nostru Suzeran, și ațĭ chemat pe cele treĭ puterĭ marĭ ale Europeĭ, pe Franța, Anglia și Germania ca să fie judecătoare asupra dreptuluĭ sculăriĭ voastre.

Ḑiua de la 9 și 11 Iunie a fost începutul libertățiĭ țěriĭ din care ațĭ gustat în vreme maĭ bine de treĭ lunĭ dulceața nouĕlor legiuirĭ ce aveam drept a ne da pentru fericirea și mântuirea noastră. În ḑilele acestea de sĕrbătorĭ frumoase, prin supunerea voastră, prin paza buneĭ orânduielĭ, prin purtarea cea pilduitoare ațĭ arătat lumiĭ și Europeĭ civilisate că sînteţĭ vrednicĭ de prefacerile ce vrețĭ să facețĭ în legiuirile voastre. Exelenția Sa Suleiman Pașa, trimisul Înalteĭ Porțĭ, în vremea petrecerĭĭ sale între noĭ, s'a încredințat despre dreptatea nouĕlor reforme ce vream să introducem în țeară; și pacea și liniștea ce domniaŭ pretutindenĭ, precum și supunerea și credința noastră către Înalta Poartă le-a depus la picioarele tronuluĭ Augustuluĭ nostru Suzeran. Istoria va înscrie cu plăcere în foile sale o revoluție atât de dreaptă, atât de nepătată precum a fost a voastră, și va împleti cununĭ de florĭ tuturor din voĭ pentru curagiul cu care ațĭ început-o și bărbăția cu care ațĭ sprijinit-o.

Fraților Românĭ! Exelenția Sa Fuad Efendi, Comisarul Înalteĭ Porțĭ, cu trupele ce de atâta vreme aŭ petrecut cu noĭ ca cu nisce prietenĭ, a intrat în capitala Bucurescĭ la 13 Sept., și prin jocul uneĭ voințe străine s'a dat pricină uneĭ măcelăriĭ, pe care Româniĭ, ceĭ maĭ credincioșĭ supușĭ aĭ Înalteĭ Porțĭ, n'aŭ meritat-o nicĭ odată. Țeara întreagă a auḑit cu durere întîmplarea aceasta jalnică, și a plâns cu lacrimĭ nenorocirea acelor jertfe căḑute într'o vreme când tot poporul, atât cel din lăuntru din Capitală, cât și cel de prin județe, eșise înaintea trupelor M. S. Sultanuluĭ, Augustuluĭ nostru Suzeran, ca într'o ḑi de sĕrbătoare cu florĭ în mânĭ. În urma acestor triste întîmplărĭ, s'a desființat guberniul Locotenențeĭ Domnescĭ ce erà recunoscut de E. Sa Suleiman Pașa, și s'a impus prin silă o Căimăcamie în potriva căreia a protestat țeara, a protestat tot Românul. O mare mâhnire a cuprins pe toțĭ de obște că într'o vreme când în toată țeara domnià cea maĭ adâncă pace și liniște, a înțeles din proclamația Exelențiĭ Sale Fuad Efendi că se trimit trupe turcescĭ la țeară spre a restatornicì pacea și liniștea. Mirarea însă cea maĭ mare și înfiorarea cea maĭ pă-

trundĕtoare a cuprins pe tot Românul când s'a primit proclamaţia Generaluluĭ rus Lüders, în care dice că intră cu trupe rusescĭ în ţeară ca să o cuprindă milităresce şi, împreună cu trupele M. S Sultanuluĭ, să restatornicească buna orânduială şi liniştea în ţeară. Această intrare a trupelor rusescĭ, după ce cu groază ne aduce aminte suferinţele noastre din vremĭ când le-am avut oaspeţĭ neaşteptaţĭ, apoĭ vatămă cele maĭ sfinte drepturĭ ale ţĕriĭ şi ne ameninţă cu o cotropire totală.

No. 2.122.
1848
Sept. 28.

Fraţilor Românĭ! Subt-însemnatul a fost însărcinat cu comanda trupelor neregulate şĭ regulate ale ţĕriĭ spre a apĕrà pacea ce domnià în ţeară de către vrăjmaşiĭ din lăuntru carĭ făceaŭ cercărĭ desnădĕjduite ca să vĕ turbure dilele cele frumoase în carĭ v'aţĭ bucurat de rodul nouĕlor prefacerĭ, să ne păteze sularea pentru drepturile noastre, şi să ne arate că nu meritàm îmbunătăţirile ce vream a introduce în ţeară. Credincios însărcinăriĭ ce mi s'a pus, mĭ-am întrebuinţat toate puterile ca să rĕspund la aşteptarea de obşte, şi cu mâna pe cuget îndrăsnesc a dice că m'am silit a-mĭ împlinì datoriile.

Vĕdênd acum că împrejurările aŭ devenit critice, şi că într'o vreme când şi trupele M. S. Sultanuluĭ şi trupele rusescĭ se aflā pe pămîntul nostru, şi poate să le deà pricină unor nenorocirĭ de care cu groază se scutură tot Românul, ca să nu daŭ cel maĭ mic prilej cuprinderiĭ ţĕriĭ de către trupele rusescĭ, depuiŭ comanda ce mi s'a fost încredinţat şi slobod pe la casele lor pe toţĭ braviĭ soldaţĭ regulaţĭ şi neregulaţĭ ce ĭ-am avut subt ascultarea mea. Retrăgêndu-mĕ iar în starea mea de maĭ înainte, duc cu mine o aducere aminte plăcută, că am slujit patrieĭ într'această epocă vrednică de pomenire şi las tuturor Românilor, carĭ m'aŭ onorat cu încrederea lor într'această însărcinare grea, mulţumirile mele cele maĭ calde.

Fraţilor Românĭ! Voĭ carĭ la glasul suferinţelor şi nenorocirilor ţĕriĭ aţĭ fost gata a vĕ sculà spre a dobândì drepturile voastre, după carĭ aţĭ suspinat atâta vreme, întoarceţi-vĕ acum la vetrele voastre şi intraţĭ în sînul familiilor voastre. Îmbrăţişaţĭ meşteşugurile şi meseriile voastre cu carĭ vĕ hrăniaţĭ şi cu carĭ folosiaţĭ ţeara voastră la trebuinţele eĭ. Păziţĭ pacea şi liniştea care este temeiul îndeletnicirilor cinstite. După cum aţĭ fost pildă lumiĭ şi Europeĭ civilisate în vremea de la 9 şi 11 Iunie până astădĭ, arătaţĭ prin purtarea voastră şi de acum înainte, că sînteţĭ bărbaţĭ carĭ sciŭ a se supune soarteĭ. Dreptatea şi frăţia care a fost devisa

No. 2.122. 1848 Sept. 28

sculării voastre, să fie și de acum înainte povață și îndreptar la toate lucrările voastre. Întemeiați-vĕ în credință că, dacă este un Dumnedeŭ care cunoasce dorințele voastre, nu va întârdià a le împlinì cu îmbelșugare. Aveţĭ nădejde tare că M. Sa Sultanul, Augustul nostru Suzeran, cunoasce păsurile și cererile noastre cele drepte de autonomie, și nu le va tăgădui unor supușĭ credincioșĭ carĭ tot-deauna ĭ-aŭ dat dovedile cele maĭ sigure de cea maĭ neclintită credință și supunere.

Fițĭ sigurĭ că puterile Europeĭ, subt a cărora protecție ațĭ pus dreptul vostru de a vĕ da legiuirĭ nouĕ și de a vĕ bucurà în pace de dînsele, nu vor lăsà să piearǎ o nație care cu crucea în mână, cu dreptatea în inimă, și cu nădejdea în Dumnedeŭ, s'a ridicat pentru drepturile sale. Vremea, Dumnedeŭ, Augustul nostru Suzeran și protecția puterilor Europeĭ, va face în sfârșit ca să triumfeze causa noastră cea dreaptă.

General-căpitan al armatelor regulate și neregulate din România,
G. Magheru.

No. 388.
Din Câmpul luĭ Traian.

No. 2.123. 1848 Sept. 28.

Adresa No. 389 a Generaluluĭ Gheoghe Magheru către Administratorul de Vâlcea.

(Conc. Acad.)

Adm. de Vâlcea.

Subt-însemnatul dă în primirea D-le, domnule Administrator, suma de puscĭ însemnată în osebită listă, precum și 5 butoaie praf întregĭ și altele cu 58 oca și 36.240 fișagurĭ, care listă se află subsemnată de însumĭ. Toate acestea se vor păstrà până când se vor cere de ceĭ cu drept a le primì. Puscile cele țĕrănescĭ sînt din districtele Dolj, Gorj și Vâlcea, praful este din cel care spărgeà la pieatră din acest district. Iar fișagurile sînt cumpĕrate cu banĭ de mine primițĭ de la onorabila Visterie, afară de cătățimea ce s'a cheltuit în exercițiul pandurilor volintirĭ, și pentru care se va arătà în socotelile lor.

No. 389.

Anexă.

Puscile rusescĭ cu spangă ce aŭ rĕmas în casa de jos la Troian.

No. 2.123.
1848
Sept. 28.

Bucăţĭ

4 fără fălcĭ la cocoş
41 cu paturile stricate
48 fără ţevĭ
3 fără oţele
8 fără cocoş
3 fără strajă
1 fără amnar

Aceste sînt de cele scurte cu spangă.

122 peste tot o sută două-decĭ şi două.
14 drese bine împărţite la pandurii volintirĭ din Gorj.
108 rĕmase fără fălcĭ la cocoş
1 fără falcă la amnar
2 fără cocoş
2 fără amnar
3 cu patul fărâmat
1 fără oţele şi patul stricat
2 fără obraz şi noĭ
8 drese bine

Aceste sînt de cele marĭ cu spangă.

19 peste tot nouĕ-spre-ḑece.
122 cele de sus
141 o sută patru-ḑecĭ şi una puscĭ.

Cele adunate de prin sate şi lăsate în pivniţa cea de subt casele mele:

228 cu oţele şi carĭ aŭ trebuinţă de dres.
51 fără oţele
19 fără cocoş
7 ţevĭ slobode
3 paturĭ cu oţele şi fără ţevĭ
7 oţele slobode fără paturĭ
3 cocoşurĭ slobode
348 treĭ sute patru-ḑecĭ şi opt.

Lăḑile cu earbă în fişagurĭ.

427 testele, câte 5 dramurĭ drept funţĭ.
No. 2. 647 5 dramurĭ
No. 3. 640 6 dramurĭ
No. 4. 466 6 dramurĭ
No. 1. 371 5 dramurĭ
2.024

subt pecete.

No. 2.123. 1848 Sept. 28.

Report . . . 2.024
1.000 în 5 lăḍĭ subt pecete.
3.024
500 într'o ladă subt pecete.
36.240 adecă treĭ-ḍecĭ şi şase miĭ douĕ sute patruḍecĭ, socotit câte 10 uncĭ.

No. 2.124. 1848 Sept. 28.

Corespondenţă din Câmpul luĭ Traian către „Gazeta de Transilvania." No. 82. 1848. 7. X.

Din Câmpul luĭ Traian.

Domnule Redactor! Cu inima pătrunsă de mâhnire pentru tristele evenimente din capitala Bucurescĭ, pe carĭ mĕ înfiorez a le maĭ pomenì, îmĭ luaĭ drumul către Râmnicul-Vâlciĭ, la Câmpul luĭ Traian, unde a refugit libertatea gonită de baionete şi tunurĭ şi persecutată de baionetele infameĭ Căimăcămiĭ. Subt egida puternică a lagăruluĭ acestuia, unde eraŭ concentrate toate trupele regulate şi neregulate. cincĭ districte din România-mică şi vre-o câte-và din România-mare, susţineaŭ cu curagiŭ Constituţia şi nu vreaŭ să recunoască noul guvern ce se ţineà numaĭ prin silă şi putere armată străină Erà Duminecă dimineaţa, la 26 Septemvrie, când mĕ apropiaĭ de acest loc, unde putuĭ iarăşĭ în pace şi fără temere a rĕsuflà aerul cel dulce al libertăţiĭ, pe care îl rĕsuflasem maĭ înainte în Capitală în vreme de treĭ lunĭ de ḍile. De departe zăriĭ nenumĕratele covercĭ ce se întindeaŭ pe lunca cea desfătătoare a Oltuluĭ, şi toate trupele se aflaŭ într'o mişcare ce nu mĭ-o puteam esplicà. Pe lângă trupe se maĭ aflà o mulţime nenumĕrată de săteni ţĕranĭ din deosebite districte, carĭ venise să se informeze, când şi încotro pornesce armia, pentru ca şi districtele lor cu toţiĭ, cu micĭ cu marĭ, să se ridice şi să sprijinească curajul şi vitejia bravilor soldaţĭ pentru câştigarea şi apĕrarea drepturilor ţĕriĭ.

Cu cât mĕ apropiam maĭ mult de faţa loculuĭ, cu atât maĭ bine descoperiam că toate mişcările trupelor eraŭ o pregătire pentru o sĕrbătoare militară, pentru esercițiĭ resbelice. Mĕ strecuraĭ iute în lagăr, întâlniĭ şi îmbrăţişaĭ maĭ mulţĭ amicĭ închinaţĭ causeĭ sfinte a patrieĭ, şi atuncĭ ni se esplică enigma tutulor mişcărilor ce vedeam. După puţine minute de aşteptare se arătă d. General Magheru, speranţa libertăţiĭ şi spaima vrăşmaşilor, şi exerciţiile

No. 2.124.
1848
Sept. 28.

începură; îmĭ pare rĕŭ că nu cunosc limbagiul militar ca să-ţĭ pot descrie cu amăruntul evoluţiunile ce se făcură în acea ḑi pe care nu o voiŭ uità nicĭ odată. Vĕrsaĭ lacrămĭ vĕḑênd o putere armată română atât de mare, care se păreà a întrebà care şi unde este vrăşmaşul, şi a cere de la capul lor ca să-ĭ conducă în potriva luĭ. Îmĭ imaginaĭ că astfel trebuiaŭ să fie Româniĭ în timpurile vechĭ când înfruntaŭ armiile vrăşmaşe carĭ veniaŭ să le cotropească libertatea, patria şi religia. După isprăvirea evoluţiunilor, după încetarea focurilor şi bubuitul tunurilor, toată puterea armată maĭ reînnoì jurămîntul ce l-a maĭ depus şi altă-dată pentru apĕrarea Constituţieĭ şi a drepturilor patrieĭ. Armadia se împrăştiă pe la locurile lor; eŭ mĕ înfăţişaĭ la d. General Magheru şi la tot ştabul sĕŭ, şi toată ḑiua o petrecuĭ în societatea armadieĭ. Atât trupele regulate şi neregulate, cât ofiţeriĭ şi soldaţiĭ, aveaŭ aerul acel marţial ce caracterisează pe apĕrătoriĭ libertăţiĭ, şi eraŭ însufleţiţĭ de cel maĭ viŭ foc de a-şĭ vĕrsà sângele pentru patrie şi drepturile lor. În seara aceleĭ ḑile se ţinù un consiliŭ belic în care se hotărî ca să se trimiţă un numĕr însemnat de trupe regulate şi neregulate ca să ocupe punctul de la Pitescĭ-Curtea-de-Argeş, şi alt numĕr însemnat de soldaţĭ regulaţĭ şi pandurĭ să ocupe punctul de la Slatina. Amêndouĕ trupele acestea ajungênd la locul misiuniĭ lor aveaŭ să aştepte ordin noŭ de ceea ce trebuià să facă şi încotro trebuià să pornească. Ḑiua de la 27 Septemvrie se petrecù în pregătirile trebuincioase pentru pornirea acestor douĕ trupe. După ameaḑĭ, fără aşteptare şi fără veste, sosì în lagăr d. Grant, secretarul Consululuĭ engles din Bucurescĭ. După o întrevorbire ce avù cu d. General Magheru, vĕḑuĭ că tot lagărul iea o altă faţă. După un consiliŭ ce s'a ţinut în odăile şi canţelaria d-luĭ General Magheru, toată noaptea a fost lucrare, mişcare, neastîmpĕr, sgomot, necaz, mânie. Eŭ petrecuĭ ceasurile acelea în cea maĭ mare neodihnă, nesciind ce este şi ce o să se întîmple şi nevrênd saŭ nesciind nimenĭ a mĕ liniştì. Dimineaţa, Marţĭ la 28 Septemvrie, se deslegă enigma: D. secretar al Consuluĭ engles adusese o scrisoare către d. General Magheru; care îĭ va fi fost cuprinderea nicĭ n'am putut aflà; din canţelarie însă căpătaĭ o copie după rĕspunsul d-luĭ General Magheru la scrisoarea d-luĭ Consul pe care ţĭ-o alătur aicĭ subt No. 1. Îndată ce se făcù ḑiuă, după ordinile date, se adunară toate trupele regulate şi neregulate, precum şi o mulţime nenumĕrată de sătenĭ, veniţĭ la lagăr ca să sprijinească curagiul şi vitejia bravilor soldaţĭ şi pandurĭ. D. General Magheru slobodì către soldaţĭ şi pandurĭ o proclamaţie,

No. 2.124. 1848 Sept. 28. și către sătenii țěrani ce se aflaŭ față și către toți din toată țeara altă proclamație, pe cari amêndouě iar ți le alătur aici subt No. 2 și 3. Trăsnetul cel mai îngrozitor n'ar fi putut a produce o sensație mai puternică, atât în trupe cât și în țěranii săteni, asemenea aceleia ce a produs glasul acelor proclamații. Atât soldații cât și pandurii cu capii lor, se împotriviaŭ a da ascultare: toți într'o unire, cu o inimă și cu o gură se adresaŭ către d. General arătându-i că ei nu se vor despărți spre a se duce la casele și în sînul familiei lor; că ei aŭ îmbrățișat cariera armelor spre a apěrà cu sângele lor Constituția pe care aŭ jurat și că ei cer cu stăruință ca să-i ducă în potriva vrășmașilor cari amenință să cotropească drepturile patriei. În zadar d. General cu lacrămi în ochi îi rugà ca să ieà în băgare de seamă inperioasele împrejurări cari cer desfacerea lagărului spre a nu aruncà patria în greaua posiție de a purtà răsboiŭ cu două puteri mari; în zadar le arătà că curajul și resoluțiunea lor să le păstreze pentru alt timp favorabil, căci acum ar aduce numai nenorociri țěrii și ar da numai prilej armiei ruse de a-și întemeià și mai mult puterea sa prin ocupațiunea militară a țerii. Sfătuirile, povețele, rugăciunile, și de o parte și de alta, ținură mai mult timp, până când bravii soldați și pandurii înțeleseră și se pătrunseră că chiar mântuința Constituției și fericirea țerii cere neapěrat ca să se desfacă și să se întoarcă la vetrele lor. Scena însă cea mai atingětoare mi s'a înfățișat când věḑui mulțimea cea nenuměrată de țěrani cari veniseră să întrebe când pleacă armia în potriva vrășmașilor, pentru ca și ei să se ridice cu districtele lor, cu bătrâni, muieri și copii spre a sprijinì Constituția și drepturile țerii. D. General avù cea mai mare greutate spre a liniștì pe acești bărbați țěrani și spre a-i înduplecà să se întoarcă la vetrele lor și să aștepte alt timp când glasul patriei îi va chemà ca să-i ceară și să-i susție drepturile. Îmi închipuiam că soldații noștri, dimpreună cu bravii țěrani, după entusiasmul de care îi vedeam însuflețiți, ar fi făcut minuni când ar fi fost conduși în potriva vrășmașilor. Îți mărturisesc că minutul desfacerii lagărului și al împrăștierii soldaților și a țěranilor nu l-am putut suferì: atât îmi era inima de sfâșiată, precum și a celor ce eraŭ de față. M'am tras iute ca să nu mai aud suspinele, să nu mai věd îmbrățișările și lacrămile atât ale Generalului cât și ale ofițerilor, precum și ale soldaților, pandurilor și ale țěranilor.

Un cetățean român abonat al gazetei Domniei-tale.

Depeşa luĭ Hory, Consulul Franciei la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

No. 2.125. 1848 Sept. 28.

(Copie Acad.)

Bucarest.

Monsieur le Ministre,

Le Général Lüders est arrivé aujourd'hui à midi, avec une avant-garde de deux régiments de Cosaques, à Colentina, petit village aux portes de la Capitale. Le reste du corps d'armée, évalué à douze mille hommes, est attendu ici dans 3 ou 4 jours. Tous les habitants de la ville sont requis de fournir des quartiers militaires pour ces nouvelles troupes. J'ai l'honneur, Monsieur le Ministre, de vous transmettre ci-joint la traduction d'un office du chef du département de l'Intérieur ayant pour objet l'adjudication des principaux articles d'approvisionnement de l'armée russe pendant un mois, évalués à environ trente mille ducats (350.000 frs.)

Le Consul général de Russie est de retour de Galatz depuis avant-hier et a repris ses fonctions.

Deux régiments de cavalerie et d'infanterie turques sont arrivés hier venant d'Ibraïla, pour renforcer la garnison de Bucarest, dont une partie a été envoyée en petite Valachie.

L'attitude menaçante que M. Magguèr a prise dans la partie montagneuse de la Valachie, est de nature à attirer toute l'attention du Commissaire ottoman.

M. Magguèr a fait parvenir à tous les agents étrangers une protestation contre la conduite politique de Fuad Effendi depuis son arrivée dans la Principauté, et notamment contre les événements du 13 (25) du mois dernier. Cet acte est accompagné de la copie d'une lettre adressée par lui à Omer Pacha et d'une supplique au Sultan, déclarant qu'il attendra sous les armes les ordres de Sa Hautesse. M. Colquhoun a immédiatement envoyé son secrétaire auprès de M. Magguèr, avec une lettre pleine de bons conseils, par laquelle il l'engage fortement à dissoudre au plus tôt les forces qu'il a rassemblées autour de lui pour éviter de plus grands maux à son pays, et à passer la frontière.

Une des premières mesures du gouvernement actuel, c'est d'avoir rétabli la censure sur tous les journaux indigènes et étrangers.

Je suis, etc.

(Signé:) Hory.

No. 2.126.
1848
Sept. 28.

Adresa No. 177 a Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Sfatul administrativ extraordinar.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Căimăcămia Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Cinstituluĭ Sfat administrativ extraordinar.

Însoţind pe lângă aceasta în original adresa primită de la c. Departament din Lăuntru cu No. 175, atingĕtor de împrejurarea cheltuelilor urmate la primirea şi ţinerea aicĭ a Exelenţiĭ Sale Suleiman Paşa, Căimăcămia poftesce pe cinst. Sfat administrativ a luà această împrejurare în băgare de seamă şi, după o cu de amăruntul cercetare a socotelilor acelor cheltuelĭ, precum şi a temeiurilor pe carĭ s'aŭ urmat, să arate Căimăcămieĭ în desluşire, când tot de odată cinst. Sfat va întoarce şi originalul ce acum se alătură.

No. 177. Caimacam, Constantin Cantacuzino.

No. 2.127.
1848
Sept. 28.

Adresa No. 183 a Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Căimăcămia Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Lăuntru.

După cererea ce face Căimăcămieĭ Exelenţia Sa Omer Paşa prin adresa cu No. 80, ca spre întîmpinarea uneĭ turburărĭ despre care s'a încredinţat că s'a urzit prin Andreĭ Deşu de la Turnu, să se prindă numitul fără zăbavă şi să se arestuească supt de aproape priveghere; se poftesce cinst. Departament ca prin mijloacele ce sînt în a sa disposiţie, să aducă îndată la îndeplinire cererea Exelenţiĭ Sale, de care să încunoscinţeze în urmă şi Căimăcămieĭ.

Caimacam, Constantin Cantacuzino.

No. 183.
Bucurescĭ.

Raportul No. 3.453 al Vornicieĭ Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.128.
1848
Sept. 28.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 359.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Vornicia orașuluĭ Bucurescĭ.

Subt-iscălitul luând sciință din canțelarie, că de către D. Chesar Boliac, ce ocupà postul de Vornic al orașuluĭ, fără căderea slujbiĭ ar fi ridicat din mânăstirea Michaĭ-Vodă o sumă de țevĭ de puscĭ ruginite ce le-a găsit într'un beciŭ și le-a adus de le-a pus într'o pivniță unde îșĭ aveà încăperea canțelaria, care stând și până acum la acel loc fără nicĭ un fel de îngrijire, — Vornicia să găsesce datoare a face cunoscut cinst. Departament ca să binevoească a însărcinà pe cine.va socotì, ca să le ieà de acolo, fiind că după oareșĭ-care sciință ce s'a luat în parte, aceste puscĭ ar fi fost strînse de pe la locuitorĭ în urma răzvrătiriĭ din lt. 1820 din porunca rĕposatuluĭ întru fericire Domn Grigorie Ghica, și maĭ vîrtos că Vornicia nicĭ a avut vre-odată îngrijirea și păstrarea unor asemenea obiecte.

Șef Vornicieĭ, C. Crețulescu.
Secretar, C. Popescu

No. 3.454.

(Resoluție:) Prin înțelegere cu Poliția, va deschide acea cinst. Vornicie pivnița, să facă catagrafie de toate acele arme, de felul și starea lor, și să le deà în primirea Poliției, raportând Departamentuluĭ de urmare.

Scrisoarea luĭ N. Duilie către St. Turnavitu.

No. 2.129.
1848
Sept. 28.

(Copie Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Ștefănică,

În călĕtoria mea către Sibiiŭ, audiĭ în poștea Cârcinovuluĭ că tu și frațiĭ tĕĭ sîntețĭ rĕŭ tractațĭ de către nisce infamĭ ce doresc Regulamentul. Curaj iubite, suferă și nu-țĭ perde credința de la aceea ce cunoscĭ cât este sacră. Nu sciŭ dacă Scarlat este scăpat și unde se află. Complimente consoarteĭ tale și luĭ Leordeanu.

Adio.

N. Duilie.

Întocmaĭ după original, Subt-cârmuitor, Gr. Iorgulescu.

No. 2.130.
1848
Sept. 28.

Raportul No. 5.441 al Cârmuiriĭ de Vâlcea către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 359.)

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Lăuntru.

Cârmuirea judeţuluĭ Vâlcea.

Astădĭ, cu ajutorul prea puterniculuĭ Dumnedeŭ, vĕdêndu-se scăpat şi judeţul nostru de inviolenta subjugare a rebeliştilor restabiliţĭ de la 5 ale trecutuluĭ Avg. pe câmpul Troianuluĭ în preajma oraşuluĭ Râmnicul, Cârmuirea se grăbesce prin într'adins stafetă a supune la cunoscinţa cinstitituluĭ Departament cele următóre:

1-iŭ. Rebeliştiĭ Magheru, Pleşoianu, Zablotski şi ceĭ-lalţĭ aŭ trecut cu toate ale d-lor în staturile Austrieĭ prin graniţa Cânenĭ.

2-lea. După ridicarea acestora, s'a asigurat de către Cârmuire o sumă de puscĭ şi o cătăţime de earbă ce d-l Magheru a arătat că parte dintr'însa a avut-o cumpĕrată cu din baniĭ luaţĭ după ordinele cinst. Vistieriĭ, iar cea-laltă parte luată din cea rĕmasă din lucrul drumuluĭ de la Cânenĭ.

3-lea. Tot astădĭ s'aŭ ardicat de aicĭ şi toată oştirea ţĕriĭ ce a fost adusă de dînşiĭ, precum cavaleria, infanteria şi artileria, ca să treacă fie-care pe la posturile lor, căreia ca un deposit al Statuluĭ i s'a înlesnit din partea Cârmuiriĭ toate cele trebuincioase pentru transportarea amuniţieĭ şi cele-lalte.

4-lea. Fiind-că la plecare d. Magheru a împărţit pandurilor volintirĭ ce aŭ fost adunaţĭ din judeţele Dolj, Gorj şi Mehedinţĭ o sumă de puscĭ cu baionete, cinst. Departament, de va socotì de trebuinţă, va poruncì ca să se strîngă prin d-lor Cârmuitoriĭ acelor judeţe.

Către aceasta fiind-că d-luĭ Cârmuitorul acestuĭ judeţ lipsesce de aicĭ maĭ mult de o lună, a căruia sarcină s'a îndeplinit de către subt-iscălitul cu o stăruinţă neprecurmată, cerută de gravitatea timpuluĭ în aceste grele împrejurărĭ, cinst. Departament este rugat cu cel maĭ adînc respect ca să binevoească a poruncì pentru pornirea dumi-sale aicĭ, fiindu-ĭ îndestulă vremea cât a şedut-o până acum, căcĭ această dorinţă aşĭ fi avut-o şi eŭ ca să mĕ şi trag din foncţia de secretar prin darea de dimisie, neavênd nicĭ un fel de mulţumire ca să slujesc sub nisce asemenea oamenĭ. Dar pe de o parte silit de aceĭ rebelĭ, prin ameninţărĭ, şi de cruţarea vieţiĭ, iar pe de alta, temêndu-mĕ ca să nu las judeţul în vre-o pradă

maĭ mare, a trebuit şi fără voie-mĭ să staŭ aicĭ, neputênd să mĕ trag unde-và, fiind toate drumurile strejuite de militarĭ şi volintirĭ.

No. 2.130.
1848
Sept. 28.

Iar pentru îndeplinirea lucrărilor atinse de atribuţiile acesteĭ Cârmuirĭ, daŭ toată încredinţarea cinst. Departament, că precum totde-auna am avut cea maĭ mare silinţă de mĭ-am îndeplinit datoriile în orĭ-care post m'am aflat, asemenea şi acum mĕ voiŭ silì ca toate lucrările Cârmuiriĭ să meargă cu acea repeḑiciune cerută de împrejurărĭ, întocmaĭ după dorinţa Înalteĭ Stăpânirĭ.

Tot într'o vreme însă, fiind-că rebeliĭ, precum se arată maĭ sus, s'aŭ ridicat de aicĭ şi toţĭ locuitoiriĭ judeţuluĭ se află petrecênd în cea maĭ desăvârşită linişte, supuşĭ la respectarea legilor regulamentare, de care eĭ nicĭ odată nu s'ar fi depărtat dacă nu ar fi fost înşelaţĭ de siluitoarea putere a rebelilor;

Cinst. Departament este plecat rugat ca să mijlocească a rĕmâné oştirile ce vor fi destinate ca să vie aicĭ în goana lor, căcĭ se socotesce în destul pentru bieţiĭ locuitorĭ câte aŭ suferit până acum cu întîmpinarea îndestulăriĭ, a furagiuluĭ, a lemnelor şi altele cerute în trebuinţa unuĭ numĕr maĭ mult de treĭ miĭ oamenĭ, adunaţĭ de aceĭ rebelĭ şi ţinuţĭ într'un timp aproape de două lunĭ într'acest judeţ.

Pentru d. Cârmuitor, Secretar Zisu Dimitrescu.

No. 5.441.

(Resoluţie:) Rĕspuns că cu mulţumire a primit Departamentul vestirea pentru desfiinţarea uneltitorilor de răsvrătire şi intr'acel judeţ. Se va sill dar Cârmuirea pentru grabnica restatornicire a liniştiĭ şi pentru introducerea orânduelilor legitime, făcênd grabnică punere la cale pentru adunarea tuturor armelor ce vor fi împărţite de Magheru pe la panduriĭ, dorobanţiĭ şi locuitoriĭ din acel judeţ. Pe care, împreună cu tot materialul de praf de puşcă şi plumb lăsat acolo de Magheru, puindu-le Cârmuitorul subt bună păstrare, să raporteze Departamentuluĭ numĕrul şi cătăţimea spre a se da deslegare de urmare. A se scrie pentru strîngerea puscilor la judeţele Dolj, Gorj, Mehedinţĭ şi Romanaţĭ, cerêndu-li-se raporturĭ de urmare.

Scrisoarea luĭ Ioan Maiorescu către A. G. Golescu.

No. 2.131.
1848
Sept. 28.

(Convorbirĭ Literare. 1898. pag. 234.)

Francfort.

Frate Golescule!

Vĕḑ că din scirile ce aĭ din Bucurescĭ dela 4 (16) Septemvrie făcuşĭ 2 articulĭ, schimbând vorbele, în „Reforme“ şi „National.“ Bine este.

Aicĭ am avut erĭ scirĭ din Bucurescĭ până la 11 (23) Septemvrie; însă scirile sînt din pana unuĭ German din Bucurescĭ.

No. 2.131. 1848 Sept. 28.

După ele, Fuad cu lagărul turc se află 2 ore departe de capitală, şi stă acolo de câte-và ḑile.

Duhamel, şi câţĭ-và reacţionarĭ ce se făcuseră nevĕḑuţĭ din Bucurescĭ, se află în lagărul luĭ Omer şi Fuad. Între Bucurescĭ şi lagărul turc se aflaŭ în ḑiua aceea de la 7.000—10.000 ţĕranĭ armaţĭ.

Nerăbdarea în capitală e mare! Dar popolul se prepară a primi pe Turcĭ bine ca pe Suleiman!

Reacţionariĭ spuseră Turcilor, că 50.000 Românĭ armaţĭ se află în capitală şi prepară Turcilor o seară orĭ vesperă Siciliană, de vor cutezà să intre în capitală! Nu se scie acum, dacă Turcul de frica aceasta orĭ din altă politică stă nemişcat acolo.

Ca să taie toată frica Turculuĭ, Mitropolitul cu maĭ multe sutte din popul merse la lagărul Turcilor, ca să învite pe Fuad să vină în capitală; dar Turcul n'a primit nicĭ pe Mitropolitul nicĭ pe popul! Corespondentul adaugă, că nu sînt semne bune pentru libertatea noastră!

La Blaj se află adunaţĭ ca la 50.000 Românĭ! Mi se pare că tot Ardealul e în răscoală.

Regimentul II român grăniţar ţine cu popului; de cel I de la Orlat nu sciŭ ce face; dar sciŭ că nicĭ acela nu cunoasce pe ministerul unguresc.

De aicĭ de la minister încă nimic definitiv pentru noĭ! Starea Austrieĭ ĭ-a turburat pe toţĭ.

Jalachich orĭ Jelacicĭ nu e în Buda; dar s'a tras înapoĭ de a coprins Jaurinul saŭ Raab cum îl numesc Germaniĭ. Împĕratul a dat un manifest în 4 Octomvrie, prin care numesce pe Jelacicĭ comandant civil militar al Ungarieĭ — îĭ supune toate puterile armate din ţeară, desfiinţează dieta, opresce toate congregaţiunile, numesce pe Receĭ (Rétsei), Ministru primar.

Aicĭ se vorbesce că conferinţa pentru Italia se va ţiné orĭ la Münster orĭ la Francfort. Bagă şi tu în capul ministruluĭ de acolo, ceea-ce am băgat eŭ aicĭ. Maĭ întâiŭ cere mijlocirea Franţeĭ, apoĭ popularisează ideia de a băgà causa noastră în a Italieĭ, şi de va fi să se ţină conferinţa aicĭ orĭ la Münster, vino încoace. În 3—4 ḑile vom avé şi din patrie scirĭ maĭ definitive.

Mâne, ba deseară mĕ duc la Gagern să vĕḑ ce s'a maĭ făcut.

Inimă tare şi stomac mare!

I. Maiorescu.

Raportul No. 9 al Maiorului Vlădoianu către Comenduitorul oştirii Ţěrii-Românescĭ, Polcovnicul Garbaski.

No. 2.132.
1848
Sept. 28.

(Orig. Arch. Statuluĭ. Dos. No. 52/52. Ostăşescĭ.)

Domnuluĭ Polcovnic şi cavaler Garbaski, Comenduitor oştirilor românescĭ.

Comenduitorul Polculuĭ No. 1.

Raport.

Astădĭ la 28 ale acesteia, sosind aicĭ d-l Căpitan Caracasidi, împreună cu d-l Parucicul Sameşescu, îmĭ spuseră că erĭ erà a se sparge taběra dela Troian şi a pornì fie-care roată pe la locurile lor, precum s'aŭ aflat, însă roata a 4, a 5, a 6 şi a 8 nu aŭ comandirĭ, nicĭ alţĭ ofiţerĭ cu dînsele, decât roata 5-a pe fetfeibelul Vlăşceanu, şi Paicu la roata 6-a, iar roata a 8-a nicĭ un ofiţer, afară numaĭ de vor fi luat drumul împreună cu musicanţiĭ şi croitoriĭ ce se încredinţaseră d-luĭ Parucic Gărdescu 3-lea.

Aceste toate disposiţiĭ îmĭ arătară maĭ sus numiţiĭ ofiţerĭ, cărora li se făcuse cunoscut înaintea plecăriĭ lor de acolo, maĭ adăogându-mĭ că Căpitanul Pleşoianul şi Marghiloman, Parucicul Christofi şi Serghie, Praporcicul Zalic şi unter-ofiţerul Andreescu şĭ-ar fi îndreptat demisiile către Exelenţia Sa Fuad Efendi, iar eĭ eraŭ gata a trece peste graniţă.

Mě găsesc dar dator a vě rugà, ca să-mĭ poruncițĭ cât maĭ în grab cuĭ anume trebue să încredinţez aceste roate ce sînt fără comandirĭ; asemenea şi pentru oamenĭ să-mĭ poruncițĭ cât maĭ în grab, de trebue a-ĭ aşezà pe la puncturile pe unde se aflaŭ înainte, spre a-ĭ puté întîmpinà de pe drum, saŭ ce măsură trebue să ieaŭ cu dînşiĭ.

Maior Vlădoianu.
Pentru Adiutantul Polculuĭ, Pr. G. . . . .

No. 9.
Or. Craiova.

No. 2.133. 1848 Septemv. **Scrisoarea Generaluluĭ G Magheru către Riza Paşa.**

(Copie. Col. Ion Ghica.)

A S. Ex. Riza Pacha, etc. etc.

Excellence,

Tant de malheurs ont fondu sur notre nation, que le peuple roumain considère l'arrivée de Votre Excellence comme un arc-en-ciel après la tempête! Puissiez-vous apprécier le respect et le dévouement de la nation roumaine envers la S. P. et la rétribuer selon ses sentiments.

Permettez-moi, Excellence, de vous faire ici une courte narration de tout ce qui eut lieu sur le sol roumain depuis le 9 juin. Je ne cacherai rien et je ne serai pas un de ceux qui iront peut-être vous donner des relations controuvées sur ces événements.

Tous nos traités, Excellence, s'accordent à nous reconnaître le droit d'autonomie. Cette loi même, imposée par la force des baïonnettes, qu'on appelle Règlement organique, garantit à la nation valaque le droit de se donner des lois conformes à ses progrès. Aussi, les Roumains se levèrent le 9 juin, et le 11 ils présentèrent à l'ex-prince G. Bibesco une charte de constitution composée de 21 articles, que celui-ci s'empressa d'accepter et de légitimer en apposant aussi sa signature sur cette charte, qui était l'expression de la volonté générale du peuple roumain. Le 13 juin, l'ex-prince Bibesco abdiqua, en alléguant son impuissance de conserver plus longtemps les rênes du gouvernement, mais en réalité poussé à cela par le cabinet russe. La nation s'empressa d'élire dans son sein un gouvernement provisoire, qui devait garder le pouvoir jusqu'à l'ouverture de l'assemblée constituante, laquelle allait être convoquée selon une loi consacrée dans la charte. Ce gouvernement remplit sa mission avec justice et humanité, comme le prouvent d'ailleurs ses actes et les témoignages de la nation entière.

La S. Porte, informée par M. J. D. Ghica des réformes que s'était donnée la nation, envoya en Roumanie S. Ex. Soleyman Pacha pour examiner ces réformes et s'assurer si en vérité elles étaient l'expression de la volonté de la majorité du peuple. S. Ex. Soleyman Pacha arriva dans le pays et fut bientôt convaincu que, non seulement ces réformes étaient d'une nécessité *sine qua non* à la majorité de la nation, mais bien plus, que le peuple rou-

main tout entier s'était levé pour les avoir. S. Ex. ne fit que changer de nom le gouvornement provisoire, en le faisant appeler Lieutenance Princière, car les membres qui composaient le premier gouvernement furent élus les mêmes par le peuple entier pour former aussi le second, et les Consuls de la Grande Bretagne, de la France, de Grèce et de Prusse vinrent féliciter, au nom de leurs gouvernements respectifs, ce gouvernement national et légitime.

Nonobstant, Excellence, les intrigues des boïers égoïstes et vendus aux intérêts étrangers et une politique anti-nationale, qui voyait avec envie l'influence de l'Empire ottoman se fortifier dans le pays et l'affection et le dévouement de la nation s'accroître de jour en jour pour notre auguste Suzerain, réussissent à changer la politique du très haut Divan envers notre pays et S. Ex. Fuad Effendi fut nommé, à la place de S. Ex. Soleyman Pacha, commissaire extraordinaire dans les Principautés danubiennes, avec la mission de renverser, comme il le dit, les travaux paternels de son prédécesseur.

Cependant le peuple se leva de nouveau de tous côtés et se porta en premier lieu au port de Giurgiu pour présenter à S. Ex. Fuad Effendi ses réclamations; et en second lieu plus de 150.000 habitants se portèrent au-devant de S. Ex. près les barrières de Bucarest, où il venait escorté de toute l'armée impériale, pour le supplier de ne pas entrer dans la capitale de la Roumanie comme dans une ville ennemie et de ne pas porter l'effroi parmi ses habitants paisibles, par le déploiement inutile d'une force militaire. Toutefois, les Roumains furent plus maltraités que des vaincus. Leurs députés, qui avaient été invités par S. Ex. même de venir lui présenter les réclamations du peuple, furent arrêtés contre tous les droits des gens, et S. Ex., pour entrer dans la capitale, passa avec cavalerie, artillerie, en un mot avec tout son armée, sur les corps de citoyens innocents qui, en habits de fête, avaient été protester cette fois encore de leur fidélité envers la S. P. et crier: „Vive l'illustre et grand Sultan Abdul Medgid! Vive la Constitution qui fait le bonheur de la nation!"

La capitale fut mise à sac pendant plusieurs jours. Les soldats roumains, qui, en très petit nombre, se trouvaient en garnison, furent passés au fil de l'épée et ceux d'entre eux qui avaient échappé à ce cruel massacre furent désarmés et ensuite massacrés à coups de canon. Le gouvernement reconnu par S. Ex. Soleyman

No. 2.133. 1848 Septemv.

Pacha au nom de notre Auguste Suzerain et félicité par les agents des Puissances européennes, fut renversé avec un mépris violent, les ministres patriotes furent chassés et en place furent nommés un Caïmacam, homme compromis quant au passé, et des ministres les hommes les plus compromis du pays et ennemis déclarés de la nation roumaine et, par conséquent, de la S. P. Vingt-deux citoyens, les plus populaires et les plus éclairés, on les envoya sous bonne escorte hors du pays, on ne sait où, comme dans les temps barbares, et plus de deux cents jeunes gens, l'espoir de la nation, furent obligés de fuir leur patrie, nantis de passeports étrangers, sans aucune ressource pécuniaire et seulément pour se soustraire aux persécutions atroces qui les attendaient. Les fonctionnaires nommés par la Caïmacamie, afin d'étouffer dans le sein des paysans le cri poussé en faveur de la constitution, commencèrent à faire des tournées dans tous les villages, menaçant du cimeterre ottoman ceux qui ne se soumettraient pas au Règlement, et cherchent à faire disparaître de partout les proclamations et les actes du gouvernement provisoire et de la Lieutenance, qui mettent en évidence l'esprit d'humanité et de justice qui inspire la constitution que nous nous étions donnée, s'imaginant par ce moyen de faire renoncer le Roumain à cette constitution.

C'est alors, Excellence, que le soussigné, qui avait été élu par la nation parmi les membres du gouvernement provisoire et nommé par ce dernier chef des armées irrégulières et inspecteur des gardes nationales de la Roumanie, a cru de son devoir de protester devant notre Auguste Suzerain et devant tous les agents des Puissances étrangères contre cette conduite de S. Ex. Fuad Effendi, et, invité par la nation entière il prit la résolution d'attendre sous les armes et dans la plus parfaite tranquillité la décision du gracieux Padichah, après avoir adressé au Caïmacam et à S. Ex. Omer Pacha une réponse à un ordre du jour que ceux-ci lui avaient envoyé pour licencier ses armées. Cependant, le 15 (27) septembre, le général russe Lüders, fit publier une proclamation, par laquelle il annonçait que les armées russes entraient dans le pays pour l'occuper militairement (sic). Le soussigné fut ébranlé par cette nouvelle fatale et inattendue, par cet acte qui prouvait plus clairement que jamais les projets d'envahissement de la politique russe! Le 27 septembre, M. Colquhoun, Consul général de Sa Majesté Britannique dans la Roumanie, m'envoya une dépêche, par son secrétaire, M. Grant, dans laquelle il insistait à ce que

No. 2.133. 1848 Septemv.

je licenciasse mon armée, en m'assurant qu'il connaissait parfaitement bien les intentions bienveillantes de la S. P., et à ne point me préparer à une résistance, chose qui, ajoutait-il, pouvait entraîner sur ma nation de plus grands malheurs. Or, après avoir protesté devant toutes les Puissances et même devant S. Ex. Fuad Effendi, contre cette nouvelle violation du territoire roumain par les troupes russes, pour ne point attirer sur les Roumains les suites malheureuses d'une guerre inégale et pour détruire tout faux prétexte à l'occupation russe, je me décidai à me retirer et, avec les plus grandes peines du monde, je réussis à licencier les troupes qui me forçaient de les conduire contre l'ennemi, et, par une proclamation, je pus seulement calmer un soulèvement général de la Roumanie. D'ailleurs, M. Grant lui-même pourrait avouer pour quelle mission étaient venus dans mon camp, pendant qu'il s'y trouvait, les députés de tous les districts.

Tels sont, Excellence, les événements qui eurent lieu en Roumanie. Le peuple roumain, après tous ces mauvais traitements, n'a pas encore perdu tout respect et toute fidélité envers la S. Porte, et il est encore décidé de combattre dans les armées impériales contre l'ennemi commun.

Les Roumains vous attendent les bras ouverts et leurs espérances ils les ont placées dans la justice de Votre Excellence! Pensez bien que depuis 18 ans le parti national travaille sans relâche pour asseoir dans le pays la vraie politique nationale, qui est l'influence de la S. P. et que lorsque la Roumanie entière comprit cette vérité, les journées du 9 et du 11 juin vinrent couronner les travaux de ce parti. Ne brisez donc pas, Excellence, en un moment l'édifice que nous avons bâti en 18 ans, comme l'a si fatalement essayé de faire Fuad Effendi! N'éteignez pas de bonne volonté l'amitié et le respect qui inspirent la Roumanie pour la S. Porte!

Les Russes maintenant, Excellence, s'efforcent d'un côté par tous les moyens coërcitifs d'extorquer du Métropolitain et des prêtres des écrits qui annulent tous les serments faits et tous leurs actes constitutionnels et, par le terrorisme, ils veulent tuer toute idée libérale, toute pensée nationale! D'un autre côté, ils s'empresseront d'apporter des améliorations à l'état du pays, quoiqu'il nous aient calomniés du titre de communistes, pour nous compromettre aux yeux du monde. Et alors malheur et à la Roumanie et à l'Empire ottoman, car la nation arrivera dans ce cas

No. 2.133. 1848 Septemv.

à considérer la S. P. comme son plus grand ennemi et le parti national comme un instrument servile des intérêts de la S. P., et il n'y aura encore que la Russie qui gagnera! Pensez bien à tout cela, Excellence, et ne perdez pas la nation roumaine! Donnez le droit à ce bon peuple roumain d'écrire votre nom en lettres d'or dans les fastes de sa régénération.

De Votre Excellence, le très humble serviteur.

(s.) Georges Mageru.

No. 2.134. 1848 Septemv.

Comunicat oficial despre risipirea tabereĭ Generaluluĭ Gheorghe Magheru.

(Foae vol. Acad.)

Ex. Sa Ismail Paşa, comănduitorul avangardieĭ a divisieĭ împĕrătesciĭ armiĭ, trimisă pentru ca să întoarcă din rătăcire pe rebeliĭ de subt poruncile Magheruluĭ, prin depeşile sale însciinţează că, lăsând o parte din cavalerie la Slatina spre paza poduluĭ de acolo, s'a pornit cu pas iute spre Râmnic, ca să lovească pe Magherul, carele se întărise acolo.

Că ajungênd la Drăgăşanĭ, patru ceasurĭ departe de Râmnic, a aflat de la detaşamenturile, ce aveà trimise ca să ieà cunoscinţă de posiţia locurilor, că rebeliĭ, îndată ce aŭ luat sciinţă de apropierea trupelor împĕrătescĭ, s'aŭ risipit şi că Magheru întovărăşit de ceĭ-lalţĭ şefĭ, căutându-şĭ scăparea prin fugă, a trecut pe la Cânenĭ peste hotarul ţĕriĭ, părăsind toate armele şi amuniţiile de răsboiŭ.

Linişte şi ordinea legală sînt acum restatornicite în toată întinderea Prinţipatuluĭ de către vitejile trupe ostăseştĭ ale Măririĭ Sale Sultanuluĭ, şi aşà, fiind şi aceasta o nouă dovadă de părinteasca îngrijire ce Mărirea Sa Sultanul are pentru fericirea acestuĭ Prinţipat, se dă în cunoscinţa locuitorilor Capitaleĭ.

No. 2.135. 1848 Sept. 29.

Raportul No. 94 al Departamentuluĭ Visterieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

(Orig. Arch. St. Secr. Stat. Dos. No. 4.636.)

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Departamentul Visterieĭ.

Plecat se alătură pe lângă aceasta socoteală de baniĭ ce a

No. 2.135.
1848
Sept. 29.

primit din § listeĭ civile fostul Domn Gheorghe Dimitrie Bibescu pe anul curgĕtor. Apoĭ fiind-că prin această socoteală se cunoasce învederat abaterea din alinea de subt § al 2-lea, art. 65 din Regulamentul organic, cu luare de leĭ patru sute şeapte-ḑecĭ şi una de miĭ una sută ḑece, par. 33, maĭ mult peste ceea ce aveà Prinţul Bibescu drept să primească în socoteala listeĭ civile, şi pentru că asemenea sume ce cu chip nelegiuit es din Visterie trebue a se întoarce înapoĭ fără prelungire din partea primitorilor, de aceea părerea subt-iscălituluĭ este că, dacă Visteria nu va avé către cine să se adreseze dintr'aĭ caseĭ pomenituluĭ Prinţ ce ar fi însărcinat cu îngrijirea eĭ, să asigureze dreptul Visterieĭ prin punere de secfestru asupra banilor ce arendaşiĭ vor fi datorĭ să-ĭ rĕspunḑă la cel maĭ dintâĭ şi maĭ de aproape câşt, în cât prin mijlocul acesta să poată fără prelungire întoarce înapoĭ o însemnătoare sumă de banĭ care, de s'ar aflà în fiinţă în cassă, s'ar maĭ urnì oare-cum cu înlesnire o parte din strimtorările ce ea cearcă întru întîmpinarea cheltuelilor pentru grabnicele şi serioasele cererĭ ce se înfăţişează de la oştirile împĕrătescĭ.

Şeful Departamentuluĭ, Alexandru Ghica.
Al. Filipescu.

No. 94.
Secsia 2-lea.

Anexă.

Socoteala listeĭ civile a fostuluĭ Domn Bibescu pe anul 1848.

Leĭ 400,000 pe trimestrul de Ghenarie sloboḑiţĭ la 12 Dechemvrie 847 după ofisul cu No. 569.

„ 400,000 pe trimestrul de Aprilie, însă 15,750 sloboḑiţĭ la 14 Ghenarie după ofisul cu No. 33.

110,250	sloboḑiţĭ	la 20	Ghen.		
31,500	„	„ 22	„	ofis No.	48.
94,500	„	„ 3	Fevr.	„ „	79.
94,500	„	„ 9	„	„ „	111.
15,750	„	„ 16	„	„ „	162.
15,750	„	„ 23	„	„ „	164.
22,000	„	„ 26	„	„ „	168.
400,000					

Leĭ 400,000 pe trimestrul de Iulie, însă:

No. 2.135.
1848
Sept. 29.

Leĭ 800,000	78,750	la	24	Martie	ofis	No.	264
	15,750	„	30	„	„	„	288
	31,500	„	3	Aprilie	„	„	298
	189,000	„	7	„	„	„	301
	31,500	„	20	„	„	„	354
	31,500	„	10	Maĭ	„	„	336
	22,000	„	7	Iunie	„	„	382
	400,000						

1,200,000 se adună primițĭ.

Ceĭ ce a primit maĭ mult și care se cuvine a-ĭ întoarce la Visterie.

Leĭ 71,110, par. 33 analogon pe 16 ḑile din Iunie din aĭ trimestruluĭ de Aprilie.
„ 400,000 pe trimestrul întreg de Iulie.
„ 471,110 par. 33, adică leĭ patru sute șeapte-ḑecĭ și una de miĭ una sută ḑece, parale treĭ-ḑecĭ și treĭ.

Obștesc cassier, Clucerul Hrist...

No. 2.136.
1848
Sept. 29.

Adresa luĭ Ismail Pașa către Căimăcămia Țěriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis. / 2.072. Secr. St.)

Ismail Pașa, Șeful oștirilor împěrătescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Țěriĭ-Românescĭ.

Ajungênd la orașul Slatina, însoțit de Cârmuitorul județuluĭ Gorj și cel de Olt, după maĭ multă înțelegere ce am avut cu cel dintâiŭ, trimițênd un om pe care acesta l-a cunoscut destoinic cu scrisoare din parte-mĭ la Râmnic la Magheru și îndată după aceasta luând pe paharn. Nichita am și pornit cu oștirea, până când aseară la 28 ale următoareĭ, poposind la târgul Drăgășanĭ, unde s'a și întors trimisul carele îmĭ aduse o scrisoare a unuĭ Pleșoianu și rěspuns prin graiŭ de la Magheru, că împrăștiind toată miliția, pihotă și cavalerie, pandurĭ și dorobanțĭ, trece el peste graniță, iar astăḑĭ de dimineață fiind gata a înaintà către Râmnic și fiind-că cel de acolo Cârmuitor încă nu s'a arătat până acum, am însărcinat vremelnicesce cu cârmuirea județuluĭ pe paharnicul Formac și liniștindu-se cu desăvârșire și puindu-se în orânduială lucrurile acolo, apoĭ mě voiŭ întoarce către Craiova.

Prin urmare am cinste a aduce acestea la cunoscința cinst. Căimăcămiĭ spre sciință.

(Iscălitura și sigiliul în turcesce.)

Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Fuad Efendi.

No. 2.137.
1848
Sept. 29.

(Foaie pentru Minte, etc. No. 41. 1848. 11. X.)

Adresă a d-luĭ General Magheru către Ex. Sa Fuad Efendi, cu ocasia trimiteriĭ demisiilor ofițerilor românĭ.

Cânenĭ

Exelență,

Următor statornic al credințeĭ mele către Înalta Poartă, viŭ a arătà Exelențiĭ Tale și demisiile bravilor ofițerĭ aĭ armateĭ regulate, carĭ nu maĭ pot servì tot subt vechiul regim de servitute, al căruĭ suflet erà Regulamentul organic: astă condică de nelegiuire, care favorà atât de bine influența Rusieĭ în țeara noastră, impusă cu baionetele și susținută de boeriĭ anti-naționalĭ și vînduțĭ cu totul străinilor, și carĭ chiar astădĭ sînt în capul țēriĭ; și în contra căruia de 18 anĭ toțĭ Româniĭ ceĭ bunĭ se luptă ca să se introducă în patria lor singura și adevĕrata politică națională, care este influența Imperuluĭ otoman.

Exelență, cred de a mea datorie de Român a-țĭ aduce aminte și acì că amiciĭ și inemiciĭ Românieĭ sînt și aĭ Imperuluĭ otoman, și că, prin urmare, Înalta Poartă nu poate avé prietenĭ maĭ credincioșĭ decât Româniĭ, carĭ astădĭ maĭ mult decât orĭ când sînt gata a se luptà în rândurile armatelor imperiale în contra inemiculuĭ lor.

De aceea rog pe Exelenția Ta a nu dărâmà de odată muncile de 18 anĭ ale adevĕraților Românĭ ce reușiseră a face pe nația întreagă a nu dorì decât prietenia și influența Înalteĭ Porțĭ.

Generalul G. Magheru.

Adresa No. 3.719 a Hatmanuluĭ Dimitrie Sturdza, General-Inspector al milițieĭ Moldovenescĭ, către Departamentul trebilor din Lăuntru.

No. 2.138.
1848
Sept. 29.

(Conc. Arch. St. Iașĭ. Dos. No. 437.)

No. 3.719. La Depart. din Lăuntru.

Pentru D-lor Pah. Vasile Codrenescu și ostavnoiul Căpitan Costache Hâncu, după adresuĭ Departamentuluĭ din 17 a trecuteĭ lunĭ Iulie, No. 11.288, s'aŭ fost făcut țircularnicĭ pe la comandirĭ

No. 2.138. 1848 Sept. 29. de a nu fi îngăduiţĭ să se întoarcă de peste hotar în acest Prinţipat. Acum însă, din înaltă verbală poroncă fiind slobodĭ a intrà în Prinţipat, pe de o parte s'a scris comandirilor de pe graniţĭ împlinirea Înalteĭ poroncĭ, iar pe de alta cu cinste se împărtăşesce şi Departamentuluĭ sciinţă, potrivit cereriĭ prin adresul cu No.... spre cea din parte-ĭ regulare.

No. 2.139. 1848 Sept. 29. Scrisoarea luĭ Nicolae Gheorghiadi (Ioan Eliade) către Ion Ghica.

(Ion Ghica, Amintirĭ, pag. 641.)

Nicolae Gheorghiadi luĭ Ion Ghica la Constantinopol.

Iubitul meŭ domn,

Nu sciŭ încă dacă N. Golescu e pe drumul Constantinopoleĭ unde a plecat, saŭ arestat dimpreună cu ceĭ-lalţĭ fraţĭ aĭ sĕĭ, ce sînt la un loc cu Bălcesciĭ, Bolliac, Grig. Grădişteanu, Vasiliade, Zanea, Bolintineanu, părint. Ioan, etc. în numĕr de 14. Uniĭ dic că sînt trimişĭ la Brussa, alţiĭ la Orşova a li se da drumul în Bănat.

Noĭ sîntem la Sibiiŭ, eŭ şi fratele Tell. Magheru ţine încă România-mică sub Constituţie, a protestat. Vin oştirĭ turcescĭ asupra luĭ. Nu sciŭ de se va isbì. Eŭ ĭ-am scris să fie prudent, să nu deà revoluţieĭ caracter de rebelie.

Fuad Efendi s'a purtat foarte crud şi amăgitor către Românĭ, şi cred că a eşit din instrucţiile adevĕrate ale guvernuluĭ sĕŭ. Oştirea turcească a făcut, prin inspiraţia, cred, a luĭ Duhamel, cele maĭ marĭ crudimĭ în Capitală. Soldaţilor românĭ din casarmă, ce eşiseră cu puscile goale a le face onorĭ, a le presentà armele în sunetul musiciĭ, le-a rĕspuns cu mitralie, ĭ-a silit a-şĭ predà armele şi ĭ-aŭ ucis apoĭ desarmaţĭ; mahalale aŭ jefuit, femeĭ şi copiĭ aŭ omorît; şi acestea toate s'aŭ făcut ca să sature pe Românĭ de Turcĭ, să cheme ajutorul Muscalilor, să vie eĭ să se poarte maĭ bine, să câştige inimile şi să facă ce vor voì. De nu va luà măsurĭ cabinetul turcesc, causa noastră e perdută şi cu dînsa, poate, va fi rĕŭ şi de Imperiul turcesc.

Fuad Efendi n'a vrut nicĭ de cum să combine interesele guvernuluĭ sĕŭ cu ale noastre, carĭ eraŭ atât de bine unite; n'a vrut să pătrundă în duhul Românilor. Pe nicĭ unul din Guvernul nostru n'a vrut să primească la Giurgiŭ nicĭ la Giulescĭ, unde tabĕra sa erà plină de ciocoĭ reacţionarĭ muscăliţĭ. N'a chemat dintre ceĭ

credincioşĭ Porţiĭ decât la Cotrocenĭ în taberă, unde a proclamat pe Cantacuzino de Caimacam, şi unde aŭ închis foarte crud pe toţĭ deputaţiĭ capitaleĭ.

No. 2.139.
1848
Sept. 29.

S'a scris o relaţie pe larg despre cele întîmplate de la 13 până la 19 Sept. în Bucurescĭ de un martor ocular, şi de se va tipărì ţĭ-o voiŭ trimite cu prima poştă, iar de nu, va maĭ întârḑià până se va prescrie, căcĭ eŭ nu o am, şi am ḑis să tragă o copie care e de câte-và coale bune.

Maiorescul scrie de la Francfort că acolo dieta se ocupă de a băgà chestiunea Principatelor în tractarea despre Italia; adică la întîmplare de a perde Austria Italia, să se despăgubească cu Principatele noastre, îndemnisând pe Poartă. Principatelor să se deà Constituţia Austrieĭ ce e numaĭ cu o Cameră şi cu votul fără cens; să aibă Principatele un prinţ saŭ rege din familia Austrieĭ, etc. De unde a venit ideia aceasta nu sciŭ. Combină, judecă şi fiĭ pe cât prevederea, naţionalitatea, nevoia te va povĕţuì a fi pour saŭ contra eĭ. Cât pentru mine, am dorit şi doresc a fi alăturaţĭ de Poartă după vechile noastre drepturĭ, basate pe tractate.

Arată, mĕ rog, închinăciunile mele Doamneĭ Ghica.

A revedere, vrednicul meŭ amic.

Salutare şi frăţie.

Adresa mea este Nicolae Gheorghiade la Paris.

Sibiiŭ.

Scrisoarea luĭ Fuad Efendi către Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.140.
1848
Sept. 29.

(Orig. Acad. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Son Excellence, le Grand Logothète de justice Const. Cantacuzène, Caïmacam de Valachie, etc. etc.

Bucarest.

Exellence,

Le Général de brigade Ismaïl Pacha est ici logé dans la maison de M. Halfont. Parti dernièrement avec les troupes impériales pour la petite Valachie il y a laissé ses bagages et ses gens. Je viens d'apprendre que le Major Locustan prétend les faire mettre dehors et réquérir cette maison comme quartier pour les troupes russes. Je vous avoue, Excellence, la surprise que j'ai éprouvée de

No. 2.140. 1848 Sept. 29. ce procédé à l'égard d'une maison déjà habitée par un officier supérieur de l'armée ottomane et je ne vous cacherai pas que de tels faits, s'ils venaient à se renouveler, ne pourraient que me faire beaucoup de peine. Veuillez donc bien donner les ordres les plus positifs afin qu'à l'avenir les habitations déjà affectées au service de l'armée impériale soient strictement respectées.

Recevez, Excellence, l'assurance de ma considération distingnée.

Fuad.

No. 2.141. 1848 Sept. 29.

Raportul No. 5.459 al Cârmuiriĭ de Vâlcea către Departamentul din Lăuntru al Țĕriĭ-Româneșcĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Năuntru.

Cârmuirea județuluĭ Vâlcea.

Din împrejurările supuse la cunoscința cinstituluĭ Departament prin raportul Cârmuriĭ cu No. 5.441, este cunoscută starea în care s'a aflat județul acesta cu închiderea a toată comunicația de către rebeliștĭ.

Și fiindcă de la 13 a curgĕtoruluĭ până acum, nicĭ o expediție nu s'a maĭ primit la Cârmuire, prindĕndu-se toate de către dînșiĭ, subt-semnatul, în prilejul așezăriĭ lucrurilor ce am arătat prin maĭ sus numerarisitul raport, că aŭ rĕmas de la dînșiĭ, am găsit astădĭ un cont cu maĭ multe hârtiĭ de expediție, între carĭ s'aŭ aflat și poruncile însemnate în alăturata listă ale acestuĭ cinstit Departament; dar fiind-că exemplarele cuprinse în cea cu No. 303 lipsesc cu totul, Cârmuirea a pus de o cam dată în lucrare de loc numaĭ pe cele-lalte poruncĭ, iar aceasta, precum și altele de vor maĭ fi fost slobodite, nu s'aŭ putut lucrà.

Este dar cu plecăciune rugat cinstitul Departament ca, pentru îndeplinirea celeĭ însemnate cu No. 303, să binevoească a trimite exemplarele spre a se puté publicà pe la sate, fiind-că Cârmuirea câte a dat în cunoscința satelor și a locuitorilor până acum despre restabilirea trebilor țĕriĭ, le-a lucrat numaĭ de la dînsa, precum și dacă peste acestea vor maĭ fi date către dînsa și alte poruncĭ, să i se trimiță, ca să se puie asemenea în lucrare.

Pentru Cârmuitor, Secretar, Zisu Dimitrescu.

No. 5.459.

Raportul No. 1 al Comandiruluĭ punctuluĭ Calafat către Dejurstva oştiriĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.142.
1848
Sept. 29.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 34/34. Ostăşescĭ.)

Cinstiteĭ Dejurstveĭ oștirilor române.

Comandirul punctuluĭ Calafat.

Raport.

Cu toate că, încă de la 26 ale următoareĭ, am făcut cunoscut Dejurstveĭ cu raportul No . . . și pornit prin stafetă, vestitor de trecerea unuĭ numĕr de oștire turcească de la cetatea Diuluĭ acì în Calafat, dar n'a apucat să meargă surugiul poşteĭ cu dînsa până la jumătatea poşteĭ, şi un numĕr de locuitorĭ dintr'acest sat l-aŭ prins, îĭ ieaŭ hârtiile, şi după ce l-aŭ bătut bine, îĭ daŭ drumul a doua ḑi. Și fiind-că până aseară drumul poşteĭ a fost închis de mulţimea oamenilor răsculaţĭ, după învitaţia Subt-cârmuitoruluĭ ca să meargă cu arme în ajutorul Magheruluĭ, și după ce s'a prins acel Subt-cârmuitor de către Turcĭ călăreţĭ trimișĭ de aicĭ după învitaţia mea, astăḑĭ dându-l pe acel Subt-cârmuitor, anume Costache Zaman, la cetatea Diul la Măria Sa Husein Paşa, l-a şi arestuit dimpreună şi cu un locuitor dintr'acest sat, capul rebelieĭ dintre toţĭ locuitoriĭ. Acum liniştindu-se, nu lipsiĭ plecat a face cunoscut cinst. Dejurstve, că Lunĭ la 27 ale acesteia, un trup de oștire ca la opt sute și cu bimbașa, aŭ trecut acì în Calafat de la cetatea Diŭ, fără să se supuie termenuluĭ carantinesc, din porunca ce li s'a dat de către chiar Măria Sa Paşa Husein, carele a venit și singur acì în Calafat în ḑiua aceea când a trecut oștirea, și după ce a vorbit locuitorilor că în viitor cere linişte să se păzească, şi care după treĭ ḑile va maĭ îndrăsnì să facă a maĭ mică neorânduează, se va face pildă, apoĭ a trecut Dunărea iarăşĭ în acea ḑi. La ferpostul acestuĭ punct, astăḑĭ s'aŭ pus santinelele trebuincioase de către bimbașa, ostașĭ turcĭ, fiind-că acì la punct nu se află nicĭ un soldat și se păzeà cu cordonașĭ, din pricină că roata de acì s'a ridicat cu d. parucicul Cristofi și s'a dus în ajutorul Magheruluĭ; pentru care, după datorie, nu lipsesc plecat a face cunoscut cinstiteĭ Dejurstve.

Parucicul Munteanu

No. 1.
Calafat.

No. 2.143. 1848 Sept. 29. **Raportul No. 236 al Comandiruluĭ punctuluĭ Ocna-Mare către Dejurstva oştiriĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.**

(Orig. Arch. Statuluĭ Dos. No. 34/34. Ostăşescĭ.)

Cinstiteĭ Dejurstve a Oştiriĭ Românescĭ.

Comandirul punctuluĭ Ocna-Mare.

Raport.

Tabĕra ce se dirijà de d-l Magheru în Câmpul luĭ Traian, erĭ pe la patru ceasurĭ după amiaḑĭ spărgêndu-se, s'a şi dat drumul tutulor cinurilor de jos aflaţĭ în acea tabĕră cu toată amuniţia de răsboiŭ pe la casele lor, trecênd şi comandiriĭ lor peste graniţă în Austria, împreună cu d-l Magheru.

Eŭ însă, cu roata I-iŭ ca unul ce n'am dat ascultare a mĕ strămutà de la postul meŭ, deşì mi s'a poruncit cu No. 907 de d-l Colonel a mĕ ridicà să intru în tabĕră, dar nedând supunere, cunoscênd că nu va fi cu scirea stăpîniriĭ, de unde se atîrnă tot soldatul, apărând numele acesteĭ roţĭ de revoltă, mĕ aflu şi până acum în postu-mĭ cu toată roata, păzind cu exactitate instrucţiile ce am.

Acum însă aflaĭ că s'a pornit oştirĭ împĕrătescĭ a ne desarmà, prin urmare, eŭ ca unul ce până astăḑĭ de la 13 ale următoareĭ n'am primit nicĭ o poruncă şi necunoscênd cum trebue a urmà la o asemenea împrejurare, mĕ grăbiĭ ca cu într'adins curier să daŭ în cunoscinţă, rugând tot odată ca să mi se grăbească pe lângă poruncă de urmare şi o asemenea poruncă către armia ce va venì cum să urmeze, ca nu din îngăduire-ne să se pearḑă cevaşĭ amuniţie saŭ să se maltrateze soldaţiĭ de acea armie, atuncĭ când nicĭ odată n'aŭ fost nesupuşĭ şi nu vor fi pe cât va existà subt a mea comandă.

Căpitan Cuţarida.

No. 236.
Ocna-mare.

No. 2.144. 1848 Sept. 30. **Decretul No. 189 al Căimăcămieĭ Ţeriĭ-Românescĭ către Departamentul Credinţeĭ.**

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 31/2.178.)

Căimăcămia Ţĕriĭ-Românescĭ.

Cinstituluĭ Departament al Credinţeĭ.

Fiind-că oştirile rusescĭ mâne intră în capitală şi trebuinţa cere

ca să se ocupe și încăperile școaleĭ S-tuluĭ Sava, Căimăcămia poftesce pe acel cinstit Departament ca, prin înțelegere cu acel al trebilor din Lăuntru, să facă a se deșertà toate acele încăperĭ în soroc de 24 ceasurĭ, de toțĭ câțĭ astăḑĭ locuesc într'însele spre a fi gata mâne să primească într'însele oștirea hotărîtă a le ocupà. — No. 2.144. 1848 Sept. 30.

D-l Șeful Departamentuluĭ Credințiĭ este însărcinat cu grabnică aducere la îndeplinire a acesteĭ adrese.

No. 189.

Adresa No. 199 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Româneschĭ, către Omer Pașa, Comandantul Bucurescilor. — No. 2.145. 1848 Sept. 30.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis/2.079. Secr. St.)

Adres Exelențiĭ Sale Omer Pașa.

După raportul ce acum a primit Căimăcămia de la Secretarul Cârmuiriĭ județuluĭ Vâlcea, de la 28 Septemvrie (10 Octomvrie). curgĕtor, subt No. 5.440, grăbesce a aduce în cunoscința Exelențiĭ Voastre că revoluționariĭ, Magherul, Pleșoianu, Zabloțki și ceĭ-lalțĭ aŭ trecut granița în Austria pe la Cânenĭ; că miliția românească compusă de artilerie, de cavalerie și de infanterie, în aceeașĭ ḑi aŭ plecat fie-care pe la postul sĕŭ, și că, în sfârșit, s'a luat și asigurat un mare numĕr de puscĭ și o cătățime însemnată de praf de pușcă, din care o parte a fost cumpĕrată de către Magherul cu fondurĭ ale Statuluĭ, ear parte a fost luată din acelea pe carĭ stăpânirea aduceà din Austria ca să se întrebuințeze pentru spargerea pietrelor după drumul Cânenilor carele se lucrà.

No. 199.

Caimacamul C. Cantacuzino.

Adresa No. 200 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Româneschĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru. — No. 2.146 1848 Sept. 30.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis/2.079 Secr. St.)

Căimăcămia Țĕriĭ-Româneschĭ.

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Năuntru.

Trimite Căimăcămia aceluĭ cinst. Departament alăturatul în copie raport sub No. 5.440 ce a primit de la Secretarul Cârmuiriĭ județuluĭ Vâlcea, vestitor de trecerea peste graniță în Austria a

No. 2.146 1848 Sept. 30. revoluţionerilor Magheru, Pleşoianu, Zabloţki şi a celor-lalţĭ şi îl poftesce ca să ieà în băgare de seamă arătarea făcută de ḑisul secretar despre a sa urmare cu armele şi praful de puşcă ce a lăsat Magherul şi de pornirea oştiriĭ românescĭ ce erà acolo adunată pe la posturile la carele maĭ înainte eraŭ, şi să ieà cuvenitele măsurĭ pentru aducerea aicĭ a acelor arme şi praf de puşcă, cu trebuincioasa escortă, precum şi pentru statornicirea legiuiteĭ rânduelĭ în acel judeţ.

No. 200.
Bucurescĭ.

No. 2.147. 1848 Sept. 30.

Nota No. 202 a Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Românescĭ către Fuad Efendi.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis/2.079. Secr. St.)

No. 202.

Excellence,

Sur un rapport que je viens de recevoir du Secrétaire de l'administration du district de Voultza en date du 28 septembre (10 octobre) courants No. 5.440, je m'empresse de porter à la connaissance de Votre Excellence que les chefs du parti révolutionnaire en Petite Valachie, savoir Maguero, Pleschoïano, Zablovski et les autres, ont passé dans les états limitrophes d'Autriche par la route de Kineni, que la milice valaque composée d'artillerie, de cavalerie et d'infanterie s'est mise le même jour en marche pour retourner chacun à son poste, qu'enfin on a saisi et assûré un grand nombre de fusils et une quantité considérable de poudre à canon, dont partie avait été achetée par Maguero avec les fonds de l'Etat, et partie avait été prise sur celle que le gouvernement faisait venir de l'Autriche pour être employée à faire sauter les blocs en pierre sur la route de Kineni qui était en voie de construction.

Cette nouvelle n'intéressant pas moins Votre Excellence que tout le pays, j'ai cru de mon devoir de l'en prévenir, en profitant de cette occasion pour lui réitérer l'assurance de ma plus haute considération.

A. S. E. Fuad Effendi etc.

Adresa No. 3.815 a Sfatuluĭ orăşenesc al Capitaleĭ către Căimăcămia Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.148.
1848
Sept. 30.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 27 Fin./4.623. Secr. Stat.)

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Prinţipatuluĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

Sfatul orăşenesc al Capitaleĭ Bucurescĭ.

Domnul Hilel Manoah, mădular Sfatuluĭ, însărcinat cu îngrijirea celor trebuincioase la conacul Ex. Sale Fuad Efendi, înfăţişând în presusdvie alăturata în copie socoteală de banĭ ce a cheltuit, în sumă de leĭ şeapte sute şeapte-ḑecĭ şi unu No. 771 par. 20 la chioşcul făcut în grădina palatuluĭ fostuluĭ Domn Bibescu, pentru Ex. Sa Fuad Efendi, potrivit grabniceĭ poruncĭ ce i s'a dat de Ex. Sa. Dar fiind-că Sfatul nu are nicĭ o deslegare în această pricină, roagă plecat pe cinst. Căimăcămie să binevoească a-ĭ da asemenea poruncă, ca, pe de o parte, să se deà din cassa Sfatuluĭ cu chip de împrumutare, iar, pe de alta, să se treacă la socotelĭ, şi la vreme să ceară întoarcerea lor.

President, D. Polizo.
Stefan P. Theodosiŭ, Gheorghe I. Pashali.
Ajutor, A. Costiescu.

No. 3.815.

(Resoluţie:) Visteria să sloboaḑă baniĭ arătaţĭ celuĭ rânduit de către Sfat, căruia Depart. din Lăuntru îĭ va face cunoscut de aceasta.

C. Cantacuzino.

Adresa No. 3.816 a Sfatuluĭ orăşenesc al Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.149.
1848
Sept. 30.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinstituluĭ Departament din Năuntru.

Sfatul orăşenesc din Bucurescĭ.

Îndată după primirea porunciĭ cinstit. Departament cu No. 404, Sfatul pe de o parte a încunosciinţat cele poruncite printr'însa, d-lor membriĭ sĕĭ însărcinaţĭ cu îngrijirea pentru cele trebuincioase Exelenţilor Lor Fuad Efendi şi Omer Paşa, iar pe de alta a rĕmas şi el cu îngrijire pentru ceea ce se atinge de ţinerea socotelilor

No. 2.149. 1848 Sept. 30. regulate, ca la vreme să se înfățișeze pentru întoarcerea banilor.

Dar fiind-că Sfatul are cheltuiți din cassa sa, în trebuințele ce aŭ urmat, din banii luați cu împrumutare, și simțind neputință la întîmpinarea unor asemenea cheltuelĭ ce va maĭ cere trebuința a se face, fiind-că banii ce se află acum în cassă sînt hotărâți pentru cumpĕrătoare de grâŭ spre aprovisionarea Capitaleĭ, roagă plecat pe cinst. Departament să binevoească a face punere la cale de a se destinà rĕspunderea de la cinst. Vistierie a vre-uneĭ sume de banĭ în socoteala cheltuelilor ce se urmează pe fie-care ḑi neîncetat.

President, D. Polizo.
Stefanakis P. Teodosiŭ, Gheorghe I. Pashale.
Ajutor, A. Costiescu.

No. 3.816.

(Resoluție :) Rĕspuns că după încheerea socotelilor pentru cheltuelile urmate în cursul trecutuluĭ Septemvrie, precum i s'a scris prin porunca No. . . , închipuind cinstit. Sfat o aproximativă socoteală de suma ce-ĭ poate fi de trebuință pentru fie-care lună, va arătà Departamentuluĭ spre a mijlocì îndeplinirea cereriĭ ce face prin acest raport.

No. 2.150. 1848 Sept. 30. **Ordinul No. 16.323 al Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Moldoveĭ către Pârcălăbia din Galațĭ.**

(Conc. Arch. St. Iașĭ. Dos. No. 13.208.)

No. 16.323. La Galațĭ.

Fiind-că prin domnescul ofis subt No. 171 slobodit Pârcălăbieĭ pentru podvolirea intrăriĭ în Prințipat a deșțĕraților peste Dunăre, s'a scăpat din vedere a se însemnà și pentru d. Nicu Catargiŭ locul unde urmează a se așezà cu petrecerea, Departamentul grăbesce a-ĭ face cunoscut că pe d-luĭ Catargiŭ să-l trimeată la ținutul Fălciŭ unde are moșia Platonesciĭ.

No. 2.151. 1848 Sept. 30. **Depeșa luĭ Hory, Consulul Francieĭ la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.**

(Copie. Acad.)

Bucarest.

Monsieur le Ministre,

L'occupation de la Valachie par les troupes russes ne paraît pas avoir été préalablement convenue entre les Puissances suzeraine et Protectrice de ces provinces ainsi que l'affirme la procla-

mation du général Lüders que j'ai eu l'honneur de joindre à ma dépêche du 5 de ce mois No. 35. L'entretien que j'ai eu hier avec Fuad Effendi ne me permet pas d'en douter. Le commissaire ottoman m'a assuré que les instructions de son gouvernement ne lui prescrivaient d'agir conjointement avec le commissaire russe qu'en ce qui concerne la question politique de ces principautés, sans le concours d'une intervention armée de la part de la Russie. C'est pour éviter au pays une double occupation que Fuad Effendi s'est appliqué à remplir sa mission en Valachie sans fournir aux Russes le moindre prétexte d'y pénétrer. C'est dans ce but aussi qu'il a déclaré au Général Duhamel, lorsque celui-ci lui a annoncé la prochaine arrivée d'une armée, que la Porte considérait cette occupation comme contraire aux assurances formelles qui lui avaient été données par M. Titoff, qu'au surplus, l'état actuel de tranquillité et de soumission parfaites de ces provinces ne saurait ni motiver, ni justifier une pareille intervention.

No. 2.151.
1848
Sept. 30.

L'avant-garde russe s'étant avancée, nonobstant cette déclaration, jusque sous les murs de la capitale, le Commissaire turc a insisté derechef à ce qu'elle n'entrât pas dans la ville avant qu'il n'ait reçu de nouvelles instructions à l'égard de cette question douteuse. Tous les efforts de Fuad Effendi ont tendu, et tendent aussi en ce moment, à rétablir, à lui seul, dans quelques districts encore soulevés de la petite Valachie, l'ordre de choses existant avant le 23 juin.

De nouvelles troupes turques sont parties hier pour occuper la ligne de l'Olto, qui est encore au pouvoir de Magguèr. Il faut espérer que ces forces imposantes et les sages conseils qui lui ont été donnés par M. Colquhoun porteront M. Magguèr à renoncer à toute résistance désespérée et qui ne saurait tourner qu'à son désavantage.

La Valachie est forcée de contracter envers la Russie un emprunt de 300 mille ducats (3.500.000 frs.) pour subvenir aux dépenses occasionnées par l'occupation militaire de cette puissance, occupation qu'on évalue devoir durer dix mois.

La Turquie, au contraire, non seulement acquitte au comptant tous les approvisionnements nécessaires à ses troupes pour ne pas être à la charge de la Principauté, mais encore Fuad Effendi a fait entendre qu'il était autorisé à soulager le pays en lui fournissant, si les circonstances l'exigeaient, les sommes dont la Valachie pourrait avoir besoin.

No. 2.151.
1848
Sept. 30.

Le Commissaire ottoman a envoyé dans tous les district des détachements mobiles pour engager et contraindre au besoin, les paysans à reprendre leurs travaux agricoles, interrompus pendant la révolution. Ces expéditions sont souvent marquées par des actes de violence contre les malheureux laboureurs.

Le gouvernement actuel cherche, par tous les moyens à effacer jusqu'à la dernière trace des actes et même des souvenirs de l'époque insurrectionnelle. Des circulaires ont été adressées à tous les Consuls pour demander leur concours relativement au désarmement des étrangers, à la saisie des journaux publiés par le gouvernement provisoire et au renvoi hors du pays des individus, qui ne pourraient justifier de moyens légaux d'existence. Je joins ici, Monsieur le Ministre, les trois circulaires dont il s'agit.

Je suis, etc.

(Signé :) Hory.

P. S. du 13 au matin.

Je rouvre ma dépêche pour vous annoncer, Monsieur le Ministre, qu'une estafette arrivée à l'instant même, a apporté la nouvelle que M. Magguér et les principaux chefs du mouvement en petite Valachie, ont passé, le 10, en Transylvanie. La milice qui était sous leurs ordres est en marche sur Bucarest ; tous les Dorobanz et volontaires sont rentrés dans leurs foyers. On a saisi une certaine quantité d'armes et de munitions de guerre abandonnées par Magguér. Ainsi donc le dernier acte de l'insurrection valaque est terminé sans effusion de sang, et sans la coopération de la Russie !

No. 2.152.
1848
Sept. 30.

Scrisoarea luĭ Ioan Maiorescu către A. G. Golescu.

(Conv. Lit. 1898, pag. 236.)

Francfort.

Frate Golescule,

Libertatea noastră s'a îngropat ! !

La 15 (27) Septembrie a mers o altă deputăciune în lagărul Turcilor. Turciĭ îĭ făcură pe toțĭ prisonierĭ ! O armată mare de țěranĭ sta în dreptul Bucurescilor despre drumul Turcilor. Turciĭ înconjurară armata, și pe alte podurĭ intrară în Bucurescĭ, însă nu fără bătălie. Româniĭ carĭ nu prea eraŭ preparațĭ a se bate cu Turciĭ, credênd că eĭ tot vor ține cu noĭ, când vědură nevoia, se luptară ca disperați ; a fost un diluviŭ de sânge ! Turciĭ rěsbise în capitală pe maĭ multe porțĭ. În capitală se escă o luptă cum-

plită. Peste 200 de aĭ noștri căḑură! La casarmă lupta a fost mare. Aŭ căḑut mulțĭ Turcĭ și un Pașă. Turciĭ cuprinseră capitala, jefuiră, despoiară!

No. 2.152. 1848 Sept. 30

Duhamel, Fuad Efendi și Costache Cantacuzino sînt Caimacamĭ!! Acum a maĭ rĕmas armata Magheruluĭ în România-mică.

Ce va fi, nu sciŭ.

Mĕ aflam la Iacobi cu deputațiĭ din stânga, când ne venì gazeta constituțională de Bohemia cu scirea aceasta. Am rĕmas foarte atins, dar tot nu desperat. Astăḑĭ va fi interpelăciunea pentru noĭ în Parlament. Cel puțin am căḑut cu armele în mână.

Frate, eŭ maĭ mult de 8 ḑile nu șeḑ în Francfort. Te rog, vino încoace, ca să ne vorbim. Astăḑĭ sînt 30 Septembrie al nostru. Te aștept până în 7 Octombrie al nostru seara. De nu veĭ venì până atuncĭ, nu ne maĭ putem înțelege. Dar te rog vino încoace să mergem amêndoĭ la Viena. În Viena a învins popolul, a eșit de-asupra. Acolo maĭ putem lucrà ce-và. În minutul în care veĭ primì scrisoarea asta, rĕspunde-mĭ ce vreaĭ să facĭ: să te aștept orĭ ba!

Rĕspunde-mĭ în grabă. — Treaba Italieĭ se încurcă, un câmp orĭ un vênt favorabil pentru noĭ. Eŭ scriŭ acum tocmaĭ la 12 ore noaptea spre Joĭ, saŭ spre 30 Septembrie.

Sînt foarte turburat. Vino, frate, încoace să ne înțelegem. Numaĭ aicĭ e câmpul pentru noĭ.

I. Maiorescu.

Raportul No. 6.487 al Cârmuiriĭ de Buzăŭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.153 1848 Sept. 30.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Năuntru.

Cârmuirea județuluĭ Buzăŭ.

După ce banda Polonesilor, aflată în târgul Râmnicul și rĕspândită în urmă prin munțiĭ dintr'acest județ, la mânăstirea Vintilă-Vodă, și gonită fiind de Cazacĭ, s'a împrăștiat, prinḑêndu-se de pomenițiĭ ceĭ maĭ mulțĭ, apoĭ pentru ceĭ ce aŭ rĕmas fugarĭ și potrivit poruncilor ce am avut, nu am lipsit a luà toate măsurile cuvenite ca să nu scape Polonesiĭ, din carĭ s'aŭ prins vre-o 5 de

No. 2 153. 1848 Sept. 30. slujbașiĭ pămînteneseĭ și s'aŭ și dat în primirea căpeteniilor ostășesci.

Acum în urmă însă, încredințându-mĕ din audire că maĭ multe lucrurĭ ale pomeniților se află depuse și ascunse prin plaiul Slănicului, mergênd însu-mĭ subt-iscălitul și călcând acele locurĭ noaptea, am și găsit un geamantan plin de hârtiĭ, cărțĭ tipărite, broșurĭ, publicațiĭ revoluționare, jurnalurĭ în limbă leșască, liste de multe nume și stindarde cu armele Polonieĭ, și într'un cuvînt, toate documenturile doveditoare de acest complot polones, și care aceste toate, din poruncă, nu am lipsit pe de o parte a le indreptà către Exelenția Sa Gheneral-leitenant și cavaler Lüders, iar pe de alta după datorie se supune și la cunoscința cinstituluĭ Departament spre sciință.

Cârmuitor j., S. Samurcaș.

Secs. 1.
No. 6.487.

No. 2.154. 1848 Sept. 30.

Raportul No. 196 al Cârmuiriĭ județuluĭ Prahova către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Dapartament din Lăuntru.

Cârmuirea jud. Prahova.

Exelenția Sa Gheneral Leitenant Lüders prin stafetă a cerut la Cârmuire de a arestà pe aceștia și anume:

Ioan Gherasim Gorjan și Ioan Codrea, profesorĭ din acest oraș.

După care, cu prilejul treceriĭ la Târgoviște sud Dâmbovița a Exelențiĭ Sale Gheneral Leitenant Gasfort cu avangarda oștiriĭ, a îndatorat pe subt-iscălitul de a-ĭ înaintà subt cea maĭ bună pază în primirea ștabuluĭ corpusuluĭ al cincilea de infanterie. Prin urmare Cârmuirea adresându-se către cinst. Departament, se roagă plecat ca predându-ĭ la locul arătat, de a lor primire să se întoarcă cinst. rĕspuns.

Cârmuitor, C. I. Filipescu.
Secretar, I. Brezeanu.

Nr. 196.

(Resoluție:) S'aŭ dus din poruncă la lagărul rusesc.

Raportul No. 235 al Cârmuiriĭ judeţuluĭ Ilfov către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.155.
1848
Sept. 30.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Năuntru.

Cârmuirea judeţuluĭ Ilfov.

Neprimindu-se până acum nicĭ o deslegare la raporturile cu No. 164, 152 şi 222, şi fiind-că Cârmuirea necontenit întîmpină grabnice însciinţărĭ de la Subt-cârmuitorĭ pentru nesupunerea şi îndărătnicirea cu care se arată uniĭ din locuitoriĭ satelor, roagă pe cinst. Departament ca să facă punere la cale a da în disposiţia Cârmuiriĭ patru-ḑecĭ soldaţĭ musulmanĭ spre a se îndreptà în plăşile Obilescĭ şi Olteniţa, de unde s'aŭ maĭ primit acum raporturile cu No. 84, 87, 93, 94 şi 95, tot în asemenea împrejurărĭ, căcĭ duhurile locuitorilor satelor de pe linia Dunăreĭ sînt cu totul răsvrătitoare şi nesupuse.

Cârmuitorul, I. Mitescu.

No. 235.

(Resoluţie:) Rĕspuns ca să întrebuinţeze la asemenea întîmplărĭ din cazaciĭ ce s'aŭ dat, trimiţêndu-se însă tot de-auna împreună cu Subt-cârmuitorul saŭ cu vre-un alt slujbaş, ca eĭ să fie numaĭ executorĭ, iar lucrător slujbaşul Statuluĭ.

Adresa No. 3.802 a Sfatuluĭ orăşenesc al Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.156.
1848
Sept. 30.

(Orig. Arch M. de Interne Dos. No. 302.)

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Lăuntru.

Sfatul orăşenesc din Bucurescĭ.

Asemĕnat cuprinderiĭ porunciĭ c-stuluĭ Departament de subt No. 246, Sfatul are cinste plecat a face cunoscut, că suma totală a cheltuelilor urmate prin d. Mihalache Abdulaid este de leĭ 33.916 par. 10; însă numitul are predată Sfatuluĭ o socoteală numaĭ de leĭ 16.095 par. 6, fără a fi şi dînsa îndeplinită cu regulele ce i s'aŭ cerut adică cu cfitănţiile primitorilor descriselor într'însa condeie, precum se va vedé originalul eĭ ce se alătură pe lângă aceasta. Iar pentru restul de leĭ 17.821 par. 4, până la împlinirea descrisuluĭ total, după toate stăruitoarele cererĭ ce i s'aŭ făcut de Sfat

No. 2.156. 1848 Sept. 30. necontenit de atuncĭ şi până acum, putinţă n'a stat a dobândì de la d-luĭ socoteala cuvenită, şi aşà nu rĕmâne alt decât cinst. Departament, cu prilejul trebuinţeĭ ce are de dînsa acum, să binevoească prin mijloacele ce va bine chibzuì, să-l îndatoreze în predarea uneĭ socotelĭ lămurite cu regulele cuvenite, pentru toată suma cheltuelilor urmate prin dumnea-luĭ.

President, D. Polizo.
Gheorghe I. Pashali, Stefanachis P. Teodosiŭ.
Aj., A. Costiescu.

No 3.802.

(Resoluţie:) S'a desfăcut prin jurnalul Sfatuluĭ adm. extraord cu No. 61 şi trimis Vistieriei în copie pe lângă No. 7.508, Iulie 1. 1849.

No. 2.157. 1848 Sept. 30.

Raportul No. 512 al Cârmuiriĭ judeţuluĭ Slam-Râmnic către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Năuntru.

Cârmuirea judeţuluĭ Slam-Râmnic.

Spre îndeplinirea rĕspundĕtoareĭ poruncĭ a cinst. Departament No. 489, se trimite odată cu aceasta, în bună pază, Costache Protopopescu, revoluţionarul din oraşul Râmniculuĭ; de a căruia primire, se roagă plecat a i se întoarce cinstit rĕspuns.

Cârmuitor, A. Borănescu.

No. 512.
Secsia I-iŭ.

(Resoluţie:) Lucrat. Trimis la Poliţie.

No. 2.158. 1848 Sept. 30.

Adresa Protopopuluĭ Ioan din Focşanĭ către Cârmuirea de Slam-Râmnic.

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Copie de pe hârtia Sfinţieĭ Sale Protopopuluĭ Ioan al plăşiĭ Focşanĭ, din 30 Septemvrie 1848, către Cârmuirea judeţuluĭ Slam-Râmnic.

Astădĭ, prin cinst. Cârmuire, am primit treĭ poruncĭ sub No. 732, 724 şi 741, dela cinst. Cârmuire a sfinteĭ Episcopiĭ Buzăŭ, prin carĭ mi se pune îndatorire, ca fără zăbavă să le aduc la în-

deplinire, fiind atinse una ca să înaintez acolo pe un preot Neagu, de la satul Domnița, și altele ca să mĕ preumblu în plasă, să împart niște exemplare din partea Prea Sfinției Sale Mitropolituluĭ, pe la preoțĭ, și ca să cercetez pe câțĭ din preoțĭ îĭ voiŭ dovedì, că aŭ luat parte la revoluția întîmplată, să-ĭ înaintez și pe aceia acolo.

No. 2.158. 1848 Sept. 30.

Apoĭ fiind-că eŭ sînt periorisit de această cinst. Cârmuire, și nu sînt slobod ca să es afară din oraș, cu smerenie aduc la cunoscința cinst. Cârmuirĭ, rugând-o ca să fiŭ slobod a merge să îndeplinesc însărcinarea ce mi se pune, căcĭ precum am maĭ arătat, nu mĕ cunosc vinovat întru nimic, de vreme ce am avut poruncĭ formale.

Ioan, Protopopul plășiĭ Focșanilor.
După orighinal, I. Mărgăritescu.

Jurnalul Sfatuluĭ administrativ extraordinar al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.159. 1848 Sept. 30.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 302.)

Jurnal.

Sfatul administrativ extraordinar în a sa seanță de astădĭ, Joĭ Septemvrie 30, anul 1848, vĕdênd adresa cinst. Căimăcămiĭ No 177, prin care trimite în a sa cercetare și chibzuire socotelile cheltuelilor urmate în cursul Guvernuluĭ cădut pentru primirea și ținerea atât aicĭ cât și la Giurgiŭ a Exelențiĭ Sale Suleiman Pașa, într'o unire a găsit cu cale ca această cercetare să se deà asupra Comisieĭ ce se întocmesce pe lângă cinst Visterie pentru cercetarea tutulor sumelor de banĭ slobodite de acel Guvern din Visterie, dându-se aceĭ Comisiĭ de Departamentul din Lăuntru o relație de toate acele cheltuelĭ și toate hârtiile atingĕtoare de dînsele, care, după cercetare, va fi datoare a da raport deslușit ca să se supuie acestuĭ Sfat și să hotărască cele de cuviință.

Iancu Filipescu, Gr. Grădișteanu.
Const. Belu, Alexandru Ghica.

Raportul No. 4.934 al Cârmuiriĭ județuluĭ Gorj către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.160. 1848 Sept. 30.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 53.)

Cinstituluĭ Departament din Lăuntru.

Cârmuirea județuluĭ Gorj.

Prin raportul subt No. 340 de la 25 ale acesteia, am fost su-

No. 2.160. 1848 Sept. 30. pus în cunoscința cinst. Departament urmarea făcută de subt-iscălitul pentru restatornicirea liniștiĭ obstescĭ atât aicĭ în oraş cât și în tot județul, după isgonirea fostuluĭ administrator; dar şi acum grăbesc a vestì că într'acest ceas întorcêndu-se unul dintre ofițeriĭ de pandurĭ de la taběră şi care se află din acest oraş, după o serioasă cercetare polițienească ce am făcut, a mărturisit că d. Magheru, căpetenia taberiĭ, Marțĭ la 28 de dimineața a fugit în Transilvania împreună cu alte 14 persoane. Tot asemenea veste se primì şi de la Subt-cârmuitorul de Vălcan prin raportul subt No. 2.134, după deslușirea ce a luat de la un căprar de dorobanțĭ ce se aflase în taběră subt numire de tist și care acum s'a întors la casa sa împreună cu toțĭ dorobanțiĭ sěĭ ce-ĭ avusese acolo.

Apoĭ fiind-că panduriĭ din Mehedințĭ acum urmează a se întoarce la casele lor, și ca nu cum-và în călětoria lor să pricinuească vr'o neorânduială, în oraş şi prin satele locuitorilor, subt-iscălitul îndată am dat strașnice poruncĭ Supt-cârmuitorilor cu îndatorire ca după a lor ivire la marginea județuluĭ să-ĭ însoțească cu convoiŭ într'adins până îĭ vor scoate din acest județ, dându-ĭ pe de lăturĭ de oraș. Către aceasta fiind-că d. Grigorie Mungescu, numitul secretar al Cârmuiriĭ de către funcționarĭ, prin dovedita sa urmare de împotrivitor poruncilor Înalteĭ Stăpânirĭ și ca unul din a căror familie în tot d'auna a fost iubitor de turburărĭ, a tras și acum asupră-ĭ toată bănuiala, precum se va încredință cinst. Departament din alăturata acì în copie a sa scrisoare ce a îndreptat la 25 d-luĭ Magheru, când am luat eŭ cârma județuluĭ, și pe care am prins'o la capul județuluĭ prin spioniĭ ce-ĭ aveam orânduițĭ, și ca nu unindu-se cu alțĭ rěĭ cugetătorĭ, m'am vědut silit de împrejurările vremiĭ a-l mărginì din lucrare, şi am luat asupră-mĭ toată cârma județuluĭ, pe care o voiŭ ţiné cu toată credința către Stăpânire, până când se va arătà orânduitul noŭ Otcârmuitor, ca să-ĭ încredințez județul în liniște. Iar cassa banilor s'a pecetluit atât de mine cât și de numitul Mungesc, până când va fi poruncit a-mĭ predà socoteala. Şi așà mě aflu însu-mĭ lucrând și publicuind toate proclamațiile ce s'aŭ primit și nădějduesc a liniștì cu desăvârșire toate duhurile.

În lipsă de cârmuitor, Presidentul Maghistratuluĭ,
Zamfirache Broșteanu.

No. 4.934.
Secsia I-iŭ. Masa I.

Nota luĭ Fuad Effendi către Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.161.
1848
Sept. 30.

(Orig. Acad. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Bucarest.

Excellence,

Je vous prie de vouloir bien donner les ordres nécessaires afin que les trois édifices nommés: Hann de Constantin Voda, Hann Golesco et hôpital Brankovano soient de suite évacués et mis à la disposition de Son Excellence Omer Pacha, Général en chef de l'armée impériale, commandant militaire de Bucarest, afin de servir de quartier aux troupes de Sa Majesté le Sultan.

Recevez, Excellence, l'assurance de ma considération bien distinguée.

Fuad.

Instrucțiunĭ pentru Cârmuitoriĭ județelor, relative la restabilirea ordineĭ regulamentare.

No. 2.162.
1848
Septemv

(Conc. Arch. M. de Interne. Dos. No. 53.)

Instrucțiĭ.

1-iŭ. În împrejurările de acum, cea dintâiŭ datorie a d-luĭ Cârmuitor va fi a insuflà în de obște duhul de blândețe și liniștire, a face pe fieşte-care de orĭ-ce condiție a-șĭ cunoasce datoriile către legile țĕriĭ și către stăpânire și a-șĭ spĕlà din cugetele lor acele necuviincioase ideĭ, ce le-aŭ insuflat turburătoriĭ liniștiĭ. Pe țĕranĭ să-ĭ îndemne prin cuvinte mângăetoare a năvălì cu toțiĭ la lucrarea pămîntuluĭ, prin facerea arăturilor și semĕnăturilor de toamnă, de unde îșĭ adastă obșteasca fericire saŭ nenorocire, când eĭ orĭ din lene saŭ din rea voință vor perde cel de acum prilej al lucrăriĭ pămîntuluĭ.

2-lea. În urma tutulor băgărilor de seamă și sfătuirilor ce d-l Cârmuitor pentru restatornicirea liniștiĭ va face și în de obște și în parte, dacă se va întîmplà a se descoperì vre-o uneltire spre turburarea liniștiĭ, îndată pe ceĭ ce vor fi luat parte la o asemenea faptă, să-ĭ ridice și să-ĭ arestuească, iar pe de alta să raportuească Departamentuluĭ cu toată deslușirea.

3-lea. Orĭ câte proclamațiĭ ale căḑutuluĭ nepravilnic guvern se vor fi împărțit prin sate de la 11 Iunie încoace și pe la felu-

No. 2.162. 1848 Septemv. rite alte locurĭ, se vor strînge de către supt-cârmuitoriĭ plășilor cu mare băgare de seamă, ca să nu maĭ rĕmâie una măcar, și alcătuindu-le în pacheturĭ de fieşte-care fel câte unul, să le îndrepteze aicĭ la Departament fără multă întârḑiere.

4-lea. Pentru ca și d-l Cârmuitor să poată fi ajutat de suptcârmuitoriĭ sĕĭ la îndeplinirea grelelor însărcinărĭ ce i se pun asupră ĭ, i se dă voe pe a d-luĭ rĕspundere ca să întocmească pe subt-cârmuitoriĭ plășilor după a d-sale chibzuire, orĭ prin chemare în slujbă tot a acelor vechĭ ce se vor fi depărtat, orĭ . . . . . prin a d-luĭ din noŭ alegere la persoana către care îșĭ va avé încrederea că se vor conformà cu câte Departamentul cere de la d-luĭ Cârmuitorul, maĭ cu seamă pentru restatornicirea liniștiĭ și a buneĭ orânduelĭ; numele lor însă le va face cunoscute Departamentuluĭ spre întărire.

No. 2.163. 1848 Septemv. **Scrisoarea Generaluluĭ Gheorghe Magheru către Secretarul Administrațieĭ județuluĭ Vâlcea.**

(Conc. Acad.)

Către domnul Zisu, Secret. de Vâlcea.

Amice,

Privesce timpul cel fiorător, ploaea cea căḑêndă din noriĭ ceĭ negri, imaginează-țĭ acum pe frațiĭ noștri soldațĭ ce staŭ în câmp deschis, neavênd decât cerul de acoperiș care varsă ploae. După aceasta, domnule, compară dacă buna cuviință care le cere o soartă maĭ conformă cu dînșiĭ, cel puțin politețea care ne îndatorează alt-fel. Amice, toate acestea sînt causate de domnul Subt-administrator, căruia ĭ-am ḑis de un timp destul de lung ca să trimiță maĭ multe care de trestie pentru formarea baraganelor necesare, însă, veḑĭ dumnea-ta, d-luĭ nicĭ până acum n'a făcut nimic din cele puse asupră-ĭ, maĭ cu seamă când aceste care. . . . i s'a spus că i se și plătesc. Așà dar, eștĭ invitat că în acelașĭ moment ce veĭ primì aceasta, să-l ridicĭ și să-l îndatorezĭ strașnic și cu orĭ-ce mijloace veĭ scì, mâne în orele matinale să se afle aicĭ cu care cu fîn, lemne și toate necesare pentru formarea uneĭ sute baragane. Imaginează-țĭ, domnule, acest grabnic serviciŭ și pune-țĭ toată forța întru a-l executà în toată a luĭ întregime, maĭ cu seamă că acest numĕr se înmulțì cu venirea regimentuluĭ I aicĭ. Veĭ îngrijì tot d'odată, amice, și de pâne care trebue să se scoață prea de noapte, spre a se puté întîmpinà trebuințele.

Petiţia unor arendaşĭ către Cârmuirea de Vlaşca. No. 2.164. 1848 Septemv.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 349.)

Cinst. Cârmuirĭ de Vlaşca.

Subt-iscăliţiĭ, socotind că după publicaţiile împărţite acum de cinst. Căimăcămie o să ieà vre-o îndreptare şi prefacere administraţia şi o să dobândim vre-o înlesnire la ce bruma a maĭ rĕmas pe câmpurĭ.

Dar din în potrivă, ne vedem maĭ rĕŭ rătăciţĭ şi amerinţaţĭ şi cu primejdia vieţiĭ, căcĭ mergênd pe la moşiile cu chiar ajutorul de dorobanţĭ ce ni s'a dat aŭ bătut pe isprăvniceĭ, le-aŭ rupt mânile, bătênd şi pe chiar dorobanţĭ, şi cunoască cinst. Căimăcămie, că de nu va luà mĕsurĭ serioase o să fim siliţĭ a protestà la cinst. Căimăcămie, pentru pagube chiar asupra cinst. Cârmuirĭ, aflându-ne în punctul cel maĭ de pe urmă al desnădĕjduiriĭ.

I. Lapati, Dimitrios D..., S. Dancea, D. Muaş, Gâncovicĭ, Gheorghe Cratocsenie, G. Toplicescu.

Adresa No. 4.391 a Administraţieĭ de Teleorman către Departamentul trebilor din Läuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ. No. 2.165. 1848 Septemv.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 261.)

Dreptate, Frăţie.

D-ie Ministru din Lăuntru,

Primindu-se ordinul d-v. cu No. 1.219 în pricina proclamaţieĭ făcute în oraşul Ruşiĭ-de-Vedea şi alăturată d-v. pe lângă raportul meŭ cu No. 4.215, cu onoare vĕ fac, domnule Ministru, îndreptările mele.

Am lucrat şi lucrez aşà precum trebue să lucreze nu numaĭ un administrator, ci maĭ vîrtos un adevĕrat Român, sătul de tirania trecută. Dacă pasurile mele vor devià din drumul ce duce la sfârşitul ce dorim, nu va fi, negreşit, decât din credinţa fanatică în Constituţie.

Am revoluţionat, şi ca să dic maĭ bine, am pregătit însu-mĭ eŭ pe săteni în chiar satele lor din tot districtul a murì pentru libertate şi a se luptà cu orĭ-care neam ar îndrăsnì măcar să le propuie sclavia trecută.

N'am numit însă, domnule Ministru, pe vrăjmaşĭ pe numele

No. 2.165. 1848 Septemv. lor curat, și pricina este că subt-iscălitul am fost în părerea că trebuià încă a prelungì încercările noastre amicale cu ceĭ ce ni se opun; tot într'o vreme însă, pe când nădejdea nu este decât în noĭ, și neîncetând o bună pregătire. Dacă această ideie a mea, este greșită, și dacă n'am făcut bine, nenumind pe inemicĭ, făcându-se tot restul însă, pricina a fost că-mĭ este prin neputință a cunoasce aicĭ posiția relațieĭ noastre de astădĭ.

Domnule Ministru! Eŭ n'am numit nicĭ decum pe acel tînĕr rebel, ci că n'a urmat bine numaĭ în aceasta că a numit lucrurile pe numele lor de față, și împrotivirea mea a fost pricinuită de cele ce arăt maĭ sus. Vĕ suplic, domnule Ministru, să nu vĕ îndoițĭ despre credința mea și să binevoițĭ a crede că neavênd nicĭ un interes particular, nu jertfesc odihna mea, nu fac, în sfârșit ceea ce fac, decât pentru folosul obștesc; și iarășĭ vĕ rog, domnule Ministru, în numele isbutiriĭ Românilor, și cu toată onoarea ce vĕ sînt dator a vĕ aduce, ca să nu suferițĭ a avé nicĭ bănuеală măcar despre curateța numeluĭ meŭ de administrator constituțional și de un bun Român.

Salutare și frăție.

Administratorul districtuluĭ Teleorman, Cantacuzino.

No. 4.391.
Sec. I.

No. 2.166. 1848 Septemv. **Circulara No. 172—174 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Româneseĭ către Cârmuirile județelor Prahova, Argeș și Slam-Râmnic.**

(Concept. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

La județele jos însemnate.

După cererea Prea Sfințieĭ Sale Mitropolituluĭ țĕriĭ, Departamentul scrie aceĭ Cârmuirĭ, ca îndată să ridice orĭ de unde se va fi aflând într'acel județ pe ....., ce erà rânduit cu propaganda, și să-l trimiță la acest Departament subt bună pază și cât s'ar puté maĭ în grabă.

No. 172, la Prahova — pe Varlam Ieromonachul.
„ 173, — Argeș — Nichifor Diaconul.
„ 174, — Slam-Râmnic — Iosef Diaconul,
— Evghenie Ieromonachul,
— Chesarie Ierodiaconul.

Circulara Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Ţěriĭ-Românescĭ către Cârmuirile judeţelor. No. 2.167. 1848 Septemv.

(Copie. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secr. St.)

Copie după circularele poruncĭ către Cârmuirile judeţelor, în pricina arăturilor şi semĕnăturilor de toamnă.

Cum că isvorul fericiriĭ obştescĭ este lucrarea pămîntuluĭ, aceasta a ajuns să fie cunoscut la toţĭ fără osebire. Cum că iarăşĭ, în această causă urmează a prisosì şi silinţa Stăpâniriĭ asupra plugarilor, maĭ cu seamă acum în pârlejul acestuĭ timp al toamneĭ ce din mila luĭ Dumneḑeŭ se vede foarte favorabil pentru arăturĭ şi semĕnăturĭ de toamnă, este o netăgăduită datorie a părţiĭ administrative.

Spre un asemenea sfârşit, dar, Departamentul privind această causă cu mare interesatinţă, pentru ca să fie ea ajutorată şi prin alte maĭ întinse mijloace, a chibzuit a se pune îndată în lucrare şi următoarele măsurĭ.

1-iŭ. Dintre boeriĭ judeţuluĭ se orânduesce doĭ şi anume . . . . şi . . . . ca să executeze asupra operaţiilor arăturilor şi semĕnăturilor de toamnă după chipul ce se desluşesce maĭ la vale.

2-lea. Acestor doĭ boerĭ făcêndu-le Cârmuirea cunoscută, atât osebita poftitoare poruncă a Departamentuluĭ cât şi aceste instrucţiĭ, îĭ va poftì şi din parte-ĭ ca, împărţind plăşile judeţuluĭ în douĕ, să primească fieşte-care câte una dintr'aceste părţĭ, şi fără întârḑiere să se şi pornească prin toate satele şi înlesnindu-li-se caĭ de la locuitorĭ pentru preumblarea dumnea-lor de la un sat până la altul.

3-lea. Însărcinarea d-lor va fi ca la fieşte-care sat, prin înţelegere cu proprietarul saŭ arendaşul moşieĭ, să îndemneze şi să silească pe fieşte-care locuitor a eşì cu plugul la arătură. Tot prin asemenea înţelegere, va unì pe câţĭ din locuitorĭ se vor încredinţà că nu aŭ sĕmînţă saŭ trăgĕtorĭ de ajuns, cu aceia ce vor fi avênd de prisos, ca printr'o asemenea reciprocă unire făcêndu-se alcătuirea plugurilor şi căpuirea seminţiĭ, saŭ uniĭ de la alţiĭ, orĭ şi chiar de la proprietarĭ saŭ arendaşĭ cu plată din productele d-lor, să nu rĕmâie nicĭ unul fără arătură şi semĕnătură, dându-le în de obşte să înţeleagă, că cunoscêndu-şĭ folosul ce isvoresce dintru aceasta, să năvălească de sineşĭ la această întreprindere, ca nu la din în potrivă să fie siliţĭ prin execuţie de ostaşĭ.

No. 2.167. 1848 Septemv.

4-lea. După ce acestor boerĭ li se vor face toate înlesnirile de către Cârmuire și Supt-cârmuitoriĭ plășilor, apoĭ se vor orânduì supt ascultarea dumnea-lor și câte un numĕr de privileghiațĭ, adică postelniceĭ, neamurĭ și mazilĭ, ca și dumnea-lor în fie-care sat să orânduească câte unul, potrivindu-se însă ca pomeniţiĭ privileghiaţĭ să fie din ceĭ aflaţĭ cu locuinţa în partea loculuĭ.

Aceștia vor stăruì asupra plugarilor prin înţelegere cu proprietariĭ saŭ arendașiĭ, ca să se urmeze cu neprecurmare pe cât va fi vremea priincioasă și până se va îndestulà fieşte-care; vor ţiné și liste de suma pogoanelor și felul productelor ce se va semĕnà de verĭ-cine, carĭ liste după încheerea plugărieĭ le vor da subt ale lor iscăliturĭ la boerul orânduit ca și d-luĭ, împreună cu catastih alcătuit pe satele fieș-căreia plășĭ, să-l predeà la Cârmuire, însă vor fi datorĭ și pe fieşte-care sĕptămână a raportuì orânduituluĭ boer fieşte-care privileghiat pentru satul sĕŭ cu arătare de suma pogoanelor arate și semĕnate, cum și boerul la Cârmuire și Cârmuirea fără de sminteală la Departament.

5-lea. Toate acestea operaţiĭ, se vor urmà supt cea maĭ de aproape priveghere a d-luĭ Cârmuitor, cât și a Supt-cârmuitorilor de plășĭ, carĭ sînt îndatoriţĭ a le exista (sic) și din parte-le cu deosebită stăruire spre a puté ajunge resultatul lor la dorinţa stăpâniriĭ.

Se adastă dar regulate raporturĭ de la Cârmuire cu asemenea deslușită sciinţă iarășĭ pe fieşte-care sĕptĕmână, că vĕḑêndu-se înaintarea precum se nădĕjduesce, să poată dobândì și Departamentul pârlej a recomandà unde se cuvine atât pe d. Ocârmuitor, cât și pe orânduitul boer.

(iscălit:) Șeful Departamentuluĭ, Ioan Filipescu.
Drept copie, N. Pâcleanu.

No. 2.168. 1848 Septemv.

Protestul emigraţilor din Paris către Sultan.

(Ghica I., Amintirĭ, pag. 57)

A Sa Hautesse le Sultan.

Sire,

Au milieu des maux qui ont pesé sur notre patrie, maux rendus plus douloureux par la main qui les infligeaient, nous avons su renfermer en nous l'amertume de nos plaintes et le cri de notre désespoir.

A quelque épreuve que notre fidélité ait été mise, nous n'avons point dévié de la ligne de conduite que nous nous étions tracée, nous sommes restés jusqu'au dernier moment et nous restons encore les fidèles vassaux de Votre Majesté.

Votre Majesté nous rendra elle-même ce témoignage qu'en ceci nous avons fait tout ce qui dépendait de nous pour déjouer les espérances de nos ennemis et ouvrir à la Sublime Porte la voie d'une politique plus régulière, plus conforme à sa dignité et à ses intérêts.

Nous espérions que de son côté la Sublime Porte pour prix de notre fidélité ne tolérerait sous aucun prétexte l'intervention armée de la Russie, intervention qui viole à la fois les droits des Principautés et les prérogatives de la Cour Suzeraine, seule arbitre dans la question.

Aujourd'hui, bien que l'occupation des Principautés soit un fait accompli, notre confiance dans le triomphe de nos droits est la même, comme aussi l'espoir que nous plaçons dans l'appui de notre Auguste Suzerain.

La justice a été violée, il faut que la justice recouvre ses droits.

La vérité a été étouffée sous le mensonge, il faut que la vérité se fasse jour.

Voilà pourquoi nous déposons aux pieds du trône de Votre Majesté le mémoire ci-joint où se trouve retracé avec un court exposé des droits des Principautés, l'historique de la révolution roumaine du 11 (23) juin.

Et en même temps que nous accomplissons ce devoir sacré envers Votre Majesté, laquelle ne peut vouloir jeter le découragement dans l'âme de ses fidèles vassaux par un plus long oubli de leurs droits, nous remplissons un autre devoir non moins sacré envers notre patrie, en protestant une dernière fois en son nom, ainsi que nous le faisons par la présente:

Contre le fait même de l'occupation;

Contre l'emprunt imposé récemment à la Valachie pour subvenir aux frais de cette occupation, et qui tend à la priver à jamais de son indépendance;

Contre toute atteinte portée à son droit d'autonomie.

Et subsidiairement contre tout acte de quelque nature qu'il puisse être accompli, tant pendant la durée de cette occupation que sous le poids des mesures de rigueur et de proscription qui, en

No. 2.168. 1848 Septemv. frappant des milliers de citoyens, privent le pays de sa représentation complète et légale.

Les membres de l'ex-gouvernement provisoire et délégués de l'émigration valaque :

(signés:) N Golesco, I. Eliad, Maghiero, I. Voinesco, C. A. Rosetti, Chr. Tell, N. Kretzulesco, D. Kretzulesco, D. Bratiano, N. Pleşoianu, A. Christofi, I. C. Bratiano, Stefan Golesco, Gr. Gradişteano, P. Teulesco, Jean J. Philippesco, I. Maioresco, A. G Golesco.

No. 2.169. 1848. **Istoricul ultimelor evenimente petrecute în Principate, memoriŭ de Al. G. Golescu.**

(Copie. Col. I. I. C. Brătianu.)

La nouvelle de la révolution de Paris (24 février) ne tarda pas à propager l'agitation politique jusqu'à Iassy et à Bucarest.

En Moldavie une tentative prématurée pour la formation d'un club libéral fut complètement comprimé dans le mois d'avril et les principaux agitateurs furent arrêtés, chargés de fers et envoyés en Turquie sous la prévention de conspirateurs contre l'ordre public.

Ces événements provoquèrent l'envoi d'un premier commissaire turc, Talaat Effendi, chargé d'examiner l'état des Principautés et les griefs de ses habitants. Ce commissaire se montra d'abord très favorable aux libertés du pays ; il demanda au parti libéral un mémoire sur ses vœux de réformes et sur les griefs du pays contre le protectorat russe, envoya ce mémoire avec recommandation au Ministère turc à Constantinople et engagea les patriotes à se tenir tranquilles jusqu'à l'arrivée de la réponse qui lui serait faite.

Le parti du progrès envoya aussi son représentant à Constantinople afin de mieux soutenir la cause plaidée dans le mémoire, dont nous donnons ici copie à titre de renseignement.

Cependant l'agitation croissait à mesure que le despotisme du gouvernement de Bibesco devenait plus intolérable: on venait de supprimer la presse, les journaux étrangers étaient prohibés, le secret des lettres violé et il suffisait d'être suspect de patriotisme pour trouver la frontière fermée soit à l'entrée, soit à la sortie du pays, pour ne pouvoir même plus circuler dans le pays ni pouvoir former chez soi des réunions de plus de six personnes!

Le commissaire turc comprit lui-même que l'explosion de la

colère publique était inévitable et imminente; il déplora cette situation des choses et passa en Moldavie. No. 2.169. 1848.

Pendant son absence le despotisme de Bibesco devint plus intolérable encore et quelques tentatives d'insurrection éclatèrent dans plusieurs départements. On lui envoya une déclaration des droits adressée au peuple et on l'invita de la signer lui même et de se mettre enfin à la tête du mouvement national, car le temps était venu de se montrer tel qu'il était, conformément à ses fréquentes protestations confidentielles de patriotisme.

Le Prince répondit à l'appel qui lui était fait en ordonnant l'arrestation de tous ceux qu'il savait être plus ou moins liés d'amitié avec les personnes qui lui avaient adressé la sus-dite proclamation. Bucarest fut frappé de terreur; c'était pire que l'état de siège; il y avait dans les rues autant de passants que de gendarmes et de soldats, et on n'était plus sûr de pouvoir sortir et rentrer chez soi; le peuple de la capitale ne put plus se contenir; trois jeunnes gens des plus exaspérés attentèrent à la vie du prince, et celui-ci, malgré le grand appareil militaire, fut impuissant à les faire arrêter! Il se rendit le lendemain à la caserne et y fut mal accueilli par les soldats qui jurèrent tous qu'ils ne tireraient jamais contre des citoyens et des frères; il invita le corps des négociants à se rendre au palais pour recevoir une communication et les négociants refusèrent de se rendre à son invitation; en un mot, le gouvernement devint impossible faute d'autorité de la part des gouvernants et faute de respect de la part du peuple.

C'est dans ces conditions que le 23 juin, un jeune homme (Magiero), sans demander conseil à personne, se présenta spontanément au centre de la partie commerçante de la ville, monta sur une estrade avec un drapeau national, lut devant la foule assemblée la déclaration des droits dont nous avons fait mention plus haut et s'écria à la fin: „Au palais frères, le prince vient d'adhérer à cette déclaration de principes, allons lui présenter nos remercîments. Vive la constitution, vive la liberté!" En moins d'un quart d'heure près de 10.000 hommes, sans armes, encombrèrent la cour du palais et la révolution était faite. La compagnie qui était de service au palais fraternisa avec le peuple et le prince après quelques moments d'hésitation signa l'acte d'adhésion aux principes nouveaux de gouvernement.

Tel est le récit succinct et véridique des circonstances qui ont amené la pacifique révolution de Bucarest; cette révolution était

No. 2.169. 1848.

accomplie dans l'esprit de l'immense majorité des habitants et c'est pourquoi elle put s'accomplir aussi pacifiquement et en moins de trois heures. Le consul russe qui est si intéressé à contester à ce mouvement un caractère d'unanimité, ne put cependant s'empêcher de reconnaître dans une lettre officielle au Métropolitain de Valachie que le mouvement fait par la minorité, avait été accepté par la majorité des habitants; il est vrai cependant qu'il ajoute immédiatement (autant que je puis m'en rappeler): „les uns par crainte, les autres par entraînement, les autres par une coupable ambition ou par une folle vanité."

Tout cela prouve bien que les réformes projetées étaient bien l'expression des vœux de l'immense majorité des habitants et que la Russie n'avait rien à faire dans le pays si elle voulait s'en tenir au rôle de protectrice sincère des intérêts du pays vis-à-vis des tentatives arbitraires de la cour suzeraine. Mais malheureusement les rôles étaient changés et tandis que la cour suzeraine devenait sincèrement protectrice, la cour protectrice s'arrogeait des droits de suzeraineté.

Le surlendemain de la révolution (25 juin) le conseil russe Kotzebue se retira après avoir envoyé sa protestation formelle au prince qui lui-même abdiqua sous prétexte de faiblesse et d'incapacité pour conduire les rènes de l'Etat dans des circonstances aussi graves!

Le Prince parti (en Transylvanie), un gouvernement provisoire se forma (le 26 juin) et les principales puissances de l'Europe en reçurent immédiatement avis par les adresses qui furent communiquées à leurs consuls respectifs.

Depuis, les agents russes ne cessèrent d'employer tous les moyens en leur pouvoir pour organiser des complots contre le gouvernement provisoire. Le très petit nombre de mécontants restés en Valachie conspirait à cet égard avec les quelques familles émigrées en Transylvanie et avec les Russes qui étaient déjà entrés en Moldavie; plusieurs correspondances ont été saisies qui prouvent cette complicité. Cependant trois tentatives consécutives de réaction n'ont abouti qu'à la plus ridicule impuissance parce qu'il n'y avait dans tout cela que l'argent de la Russie et quelques centaines de familles contre tout un peuple.

En Moldavie, les patriotes étaient moins heureux; après avoir étouffé tout mouvement dans son germe, le Prince Stourdza arra-

chait par la force ou la corruption quelques centaines de signatures à ses séides au moyen desquelles il demandait à Nicolas une garnison russe pour maintenir l'ordre dans la pays ! Et le commissaire turc Talaat Effendi, acheté par le Prince, signa lui-même, dit-on, cette demande!.

La Russie saisit ce prétexte pour faire entrer quelques régiments en Moldavie, mais ce n'est que bien plus tard (le 1-er août,) lorsque la nouvelle des malheureuses affaires de juin fut arrivée à St. Pétersbourg, y eût ranimé l'audace du cabinet et eût en même temps jeté l'épouvante dans celui de Constantinopole, ce n'est qu'alors que l'empereur Nicolas a lancé l'insolent manifeste qui place les Principautés en dehors du droit public de l'Europe, et soutient effrontément que l'entrée de ses troupes en Moldavie, a été concertée avec la Porte, tandis qu'aujourd'hui même la Porte n'a pas encore donné son assentiment à cette mesure prise sans son avis!

Le cabinet turc dans lequel Riza Pacha (ennemi déclaré des Russes) avait la prépotence pensa sauver les Principautés en s'empressant de reconnaître le droit des Valaques de se donner une constitution basée sur la déclaration des principes dont nous avons déjà fait mention, et le Sultan était près d'adhérer à cette mesure lorsque des ordres sont arrivés à l'ambassade russe pour mettre tout en œuvre, menacer et promettre, afin d'arriver à modifier le cabinet turc; c'est en effet ce qui eut lieu: Rechid Pacha et Hali Pacha entrèrent au ministère et firent pencher la balance pour une politique timide

L'ambassadeur russe fit croire à la Porte qu'il y avait anarchie complète en Valachie et que déjà 17.000 hommes avaient été égorgés!... Tandis que pas un seul homme n'avait été victime de la vengeance populaire!

Suleyman Pacha fut envoyé comme commissaire dans le pays avec mission de rétablir l'ordre en s'appuyant sur un corps de 24.000 Turcs commandés par Omer Pacha. Le peuple Valaque protesta formellement contre la violation du territoire valaque par ce corps d'armée turque et Suleyman Pacha, pour éviter une collision si fatale entre deux peuples amis et pour prouver qu'il venait bien en ami et non point en maître, fit soumettre l'armée turque à l'obligation d'accomplir strictement le terme de la quarantaine avant de pénétrer dans l'intérieur du pays.

Cette mesure lui gagna la confiance du peuple valaque et il

No. 2.169. 1848.

sut se faire aimer. Le gouvernement provisoire fut modifié sur ses recommandations répétés: le peuple de la capitale reélut trois membres de ce gouvernement pour constituer un nouveau gouvernement sous le nom de Lieutenance Princière et cette lieutenance fut officiellement reconnue par Suleyman Pacha et, sur la recommandation de celui-ci, par les consuls des Puisances étrangères. En un mot Suleyman Pacha fit si bien qu'il fut partout fêté, et en Moldavie on commença à faire circuler des pétitions nombreuses pour demander à la Porte la réunion des deux Principautés sous une même constitution (la constitution valaque) et une députation de cinq membres partit pour Constantinople, sous la recommandation de Suleyman Pacha pour demander au Sultan l'adhésion officielle à la constitution nouvelle.

Le Sultan était disposé à tout accorder, lorsque M. Titoff lui notifia que la Russie considérerait comme un acte d'hostilité tout encouragement ultérieur donné au parti révolutionnaire et demanda le désaveu de Suleyman Pacha et le rétablissement immédiat de l'ancien ordre de choses. En même temps, et comme mesure d'intimidation, la Russie fit entrer en Moldavie un nouveau corps de 40.000 hommes.

Alors la Turquie, ne se sentant appuyée par aucune puissance, consentit à désavouer Suleyman Pacha et à envoyer à sa place Fuad Effendi (que la Russie avait recommandé indirectement à cet effet).

Fuad Effendi fit croire qu'il arrivait aussi en ami comme Suleyman Pacha; ayant rencontré Duhamel à Galatz il ne voulut pas se faire accompagner de lui à Giorgevo comme il le lui avait demandé; cependant, sur un bruit que des instructions très favorables étaient enfin arrivées à l'ambassade française à Constantinople, le Général Duhamel se rendit précipitamment auprès de Fuad Effendi et le pressa de marcher à Bucarest avant que de nouvelles instructions puissent lui parvenir du ministère turc.

Fuad Effendi se rendit à ces instances quoiqu'il eut pour instructions de temporiser et se mit en marche sur Bucarest; à trois heures de la Capitale il fit une halte de trois jours pendant lesquels les officiers des avant-postes de son armée, continuellement en contract avec les avant-postes des paysans qui arrivaient comme volontaires dans la ville de Bucarest, eurent le temps de leur in-

sinuer qu'il ne fallait pas se laisser prendre aux ap- parences qui étaient une nécessité de la politique et de leur faire croire que les Turcs ne tireraient pas contre les Valaques si ceux-ci ne se montraient pas hostiles à la Porte.

Cependant l'armée de Fuad, commandée par Duhamel, avait peu à peu cerné la ville et s'était enfin approché des portes de la ville. Alors le commissaire turc invita une nombreuse députation de la ville à se rendre dans sa tente pour lui faire des communications de la part du Sultan ; plus de 300 personnes s'y rendirent, mais, à peine entrés au camps turc, Fuad leur notifia que tous ceux qui ne voudraient pas signer un acte d'adhésion au règlement russe seraient traités comme rebelles envers la Porte ; 250 d'entre eux déclarèrent qu'ils se feraient tuer plutôt que de se prêter à un guet-apens si abdominable ; à l'instant ils furent cernés et déclarés prisonniers.

En même temps les troupes turques avaient reçu l'ordre d'attaquer la ville dans laquelle ils pénétrèrent facilement ne trouvant aucun obstacle devant eux. (Bucarest n'est point fortifiée : ni mur, ni fossés ne l'entourent ; c'est une ville ouverte de tous côté, dans une vaste plaine.)

Cependant arrivés à la caserne, les Turcs rencontrèrent une faible garnison qui leur fit une résistance héroïque ; le gros de l'armée régulière avait gagné les montagnes et il ne restait dans la ville qu'une immense population accourue avec des piques, des haches, des faulx, etc.

Les Turcs exaspérés par cette résistance inattendue se livrèrent ensuite à un massacre affreux; le viol et le pillage se prolongèrent pendant toute la nuit et les paysans se dispersèrent dans les campagnes au cri de : Vengeance contre les traîtres, mort aux infidèles.

Cinq jours plus tard Fuad Effendi commença à se montrer quasi-protecteur des personnes les plus compromises dans le mouvement révolutionnaire et que Duhamel voulait faire pendre. Mais ce jeu sera désormais inutile ; toutes les campagnes retentissent du cri : Mort aux infidèles et des engagements partiels ont déjà eu lieu sur plusieurs points de la Principauté; l'armée a gagné les montagnes qui vont désormais devenir le foyer d'une lutte acharnée.

Les Russes n'attendaient pas mieux ; déjà ils ont lancé une proclamation annonçant l'arrivée d'un corps de 25.000 hommes pour mettre un terme au foyer révolutionnaire.

No. 2.170. 1848. **Hippolyte Desprez, La Révolution dans l'Europe orientale. Paris. Au bureau de la Revue des Deux Mondes, 1848.—Broşură in-8°, pagine 30.**

Les Roumains, le protectorat russe et la Turquie.

La destinée de l'Empire turc est étroitement liée à celle de l'Autriche, et, avant que la crise actuelle en vînt fournir la preuve irrécusable, M. de Metternich avait bien compris cette communauté d'intérêts. Des deux côtés, un même principe de conquête pour base, un système de gouvernement pareil, sauf la différence des lumières; en Autriche une perfidie plus savante, en Turquie une violence plus franche; au demeurant, les mêmes périls à redouter en raison du mouvement des races; tout contribuait à rendre de part et d'autre l'entente nécessaire et facile. Elle s'est produite en effet dans de grandes circonstances sous son vrai caractère, par exemple à l'occasion de la guerre hellénique, question émouvante, prise avec une sorte de religion littéraire et poétique par l'Europe occidentale, et embrassée par la Russie avec un machiavélisme dont l'Europe était alors un peu la dupe. L'Autriche chrétienne, l'Autriche alliée de la Russie jusqu'à la dépendance, sut résister à la fois à ces engagements d'une alliance permanente et systématique et à cet entraînement universel d'une nouvelle croisade. Travailler à l'avénement du principe de race en Turquie, c'eût été travailler au profit d'une force par les évolutions de laquelle l'Autriche conquérante pouvait être un jour gravement menacée. M. de Metternich avait reconnu là son ennemi, l'ennemi de la conquête, l'idée de race, le fantôme de ses nuits, la nationalité devenue un moment l'objet d'un culte européen. Aussi, tandis que le cabinet de Saint-Pétersbourg, croyant servir son ambition, prenait sur ce terrain de l'Empire ottoman le parti des révolutions nationales, la vieille Autriche, guidée par un intérêt de conservation personnelle, se reconnaissait solidaire des intérêts de la vieille Turquie. La nature avait produit ce rapprochement à l'origine, la nature l'a maintenu, bien que la Turquie ait dû quelquefois le payer par de durs sacrifices d'amour-propre et par une servitude diplomatique dont elle s'est rarement affranchie.

Or, la même cause qui avait donné lieu à l'union des deux gouvernements, c'est-à-dire la solidarité des intérêts, avait aussi dès l'origine amené les patriotes à se concerter dans cette grande

et commune pensée de nationalité. Comme les gouvernements y voyaient une menace, les peuples y découvraient un puissant moyen de reprendre vie, d'agir, de tenter la fortune. Si quelque émotion politique agitait l'Autriche ou la Turquie, elle se communiquait promptement sur toute l'étendue de l'un et de l'autre empire, des Balkans aux Carpathes, ou des Carpathes aux Balkans. Que de plaintes, que de gémissements, que de cris de douleur ont ainsi été portés par les échos des peuples de l'Autriche à ceux de la Turquie, et réciproquement! Quelques paroles d'espérance se sont aussi parfois mêlées à ce concert de lamentations, et elles ont retenti avec vivacité au fond de ces cœurs souffrants, mais non découragés. Depuis que l'antique fatalité de la conquête leur a semblé ruinée par les mouvements constitutionnels issus de 1830 et par la réaction vigoureuse des esprits contre les traités de 1815, les peuples danubiens se sont livrés avec plus d'ardeur à ces espérances, et ils ont travaillé avec plus de foi à les réaliser en commun. Une certaine alliance s'est ainsi formée naturellement entre les populations de l'Autriche et celles de la Turquie, en opposition à la politique de la conquête suivie par les deux gouvernements.

Une circonstance ethnographique secondait merveilleusement cette alliance: les deux races qui habitent la Turquie du nord, la race roumaine sur la rive gauche du Danube, la race illyrienne sur la rive droite de ce fleuve et de la Save, s'étendent par-dessus la frontière austro-turque, la première jusqu'à la Theiss au cœur de la Hongrie, la seconde le long de la Drave jusqu'au Tyrol. L'idée de nationalité ayant pris l'idée de race et de langue pour base, les intérêts, les passions d'une fraction de chaque peuple, sont les intérêts et les passions de l'autre fraction de ce peuple. Les Moldo-Valaques des principautés applaudissaient vers les commencements de ce siècle aux premiers efforts du roumanisme élaboré dans les écoles de la docte Transylvanie. Un peu plus tard, en 1821, les Transylvains tressaillaient d'une ardeur fraternelle à la vue de cette insurrection nationale par laquelle Théodore Vladimiresco chassait des principautés les Fanariotes, les plus redoutables ennemis du peuple roumain. Récemment une révolution nouvelle, heureuse d'abord, ensuite comprimée, a fait succéder à de brillantes espérances un sucroît de malheurs; les baïonnettes russes sont venues réprimer un premier essai de démocratie à Bucarest; les Transylvains se sont associés complaisamment à ces ambitions, à ces revers.

No. 2.170. 1848.

Ainsi en est-il pour les Illyriens de tribu à tribu. Ceux de la Servie ont devancé tous les autres dans les tentatives armées dès le temps de George-le-Noir; mais, dès ce même temps, les Croates, réunis en partie à l'empire français sous le nom de provinces illyriennes, ressentaient une vive sympathie pour les succès héroïques des Serbes, et les uns et les autres avaient les yeux fixés sur Napoléon, que leurs poètes appelaient, en 1811, le régénérateur de l'Illyrie. La propagande littéraire de la Croatie est venue depuis resserrer ce lien des cœurs, cette communauté des espérances; les Serbes, au milieu des derniers événemens de l'Autriche, n'ont laissé échapper aucune occasion de donner aux Croates les preuves d'une touchante réciprocité de sentimens, et aujourd'hui rien ne se peut plus passer de fâcheux ou d'heureux d'un côté de la Save, sans retentir tristement ou joyeusement de l'autre. Le sort et l'action des peuples de la Turquie sont donc étroitement liés au sort et à l'action des peuples de l'Autriche, comme la politique des deux gouvernements eux-mêmes.

Bien que les Roumains et les Illyriens appartiennent à deux races essentiellement distinctes, ils suivent, en Turquie, à l'égard du Sultan, une même politique, et, par une rencontre de circonstances bien digne de remarque, cette politique est exactement semblable à celle des Illyriens et des Roumains de l'Autriche à l'égard de l'empereur. Ce n'est pas le sultan qui est considéré comme le premier ennemi de la nationalité; ce n'est pas même contre la race ottomane que les haines des populations vassales ou sujettes sont principalement dirigées. Au lieu de menacer en ce moment le pouvoir central et la race dans le sein de laquelle il se recrute et se concentre encore, on invoque leur appui à charge de revanche: on leur tend même par instans les bras, sauf à courir le danger d'avoir à ce jeu-là les mains mutillées, comme il vient d'arriver aux Valaques. Quel est donc ici l'ennemi? De quel côté veut-on frapper? L'ennemi, c'est le Russe, et le joug que l'on aspire à briser, c'est le protectorat moscovite. Ce protectorat, qui, à l'origine, à l'époque de Catherine, s'était présenté aux crédules populations sous des dehors libéraux, avec un langage tout chrétien et de séduisantes promesses, a laissé tomber son masque le jour où, devenu fort, il n'a plus senti la nécessité de feindre; de ce jour aussi, les peuples trompés ont reculé d'effroi en portant la main sur leurs armes, et, le visage tourné du côté du nord, l'œil attentif aux mouvements du géant moscovite, il se sont repliés jusque dans

le sein de l'Osmanli lui-même. Plutôt le gouvernement du cimeterre que la protection du czar; plutôt l'empire de l'islam que la papauté chrétienne de l'empereur de Russie; plutôt un demi-siècle de retard dans le progrès de la liberté que l'appui oppressif des Moscovites; plutôt le tyrannie sur nos corps que la corruption dans nos cœurs! Tel a été le langage des Moldo-Valaques et des Serbes, c'est-à-dire de ces trois principautés du Danube qui, en voulant échapper aux excès du vieil islamisme, ont eu le malheur de tomber dans les piéges tendus à leur bonne foi par le czarisme, et qui, tantôt par des plaintes touchantes comme en Valachie, tantôt par des rugissements mal contenus comme en Servie, invoquent à leur aide la bienveillance de la Turquie fort empêchée et de l'Europe indifférente.

Cette politique s'est annoncée en Valachie avec le premier succès du roumanisme, en 1821, et, en dépit de beaucoup de déboires, elle a été, elle est encore celle des patriotes qui viennent d'accomplir sous nos yeux la révolution de Bucarest. Les Serbes, plus heureux depuis quelques années, car ils ont en partage une législation démocratique et un gouvernement probe, moins accessibles, par leur rudesse même, aux influences du protectorat, ne sentent pas moins vivement le poids et le but de l'action russe. Ils ont, en 1842, pour y échapper mieux, renversé la dynastie de Milosch, élevé à la magistrature suprême le fils de George-le-Noir, et contracté dès lors une étroite alliance avec la Turquie, puissance suzeraine, contre la Russie, puissance protectrice. Que la Turquie soit mise un jour dans la nécessité de faire la guerre au protectorat, et les Serbes auront bientôt franchi le Danube pour le plaisir d'être avec les Moldo-Valaques à l'avant-garde de l'armée ottomane. Je sais que cette pensée a fait plus d'une fois tressaillir d'aise Riza Pacha dans sa dure écorce de vieux musulman; je sais qu'en se rappelant le succès remporté par lui sur le protectorat. dans son ministère de 1842, au sujet de la question de Servie, exactement semblable à la question valaque d'aujourd hui, il dévore avec amertume la honte imposée à son gouvernement par la présence des armées russes dans les principautés du Danube. La Turquie, si profondément et si maladroitement déprimée par les cabinets et par l'opinion de l'Occident, abandonnée à elle-même, se défiant de ses forces, a reculé devant l'idée d'une politique ferme, la croyant, peut-être à tort, périlleuse. Ses intentions ont été bonnes et sont pourtant restées impuissantes. Elle n'a pu répondre à l'élan

No. 2.170. 1848. des populations, qui cherchaient l'appui de son autorité en lui apportant le tribut de leur jeunesse et de leurs ardentes passions. Ici donc, les races désireuses de s'émanciper penchent, sinon par goût, au moins par tactique, du côté du pouvoir central, comme les Slaves à Vienne ; à la différence, toutefois, de ce qui s'accomplit en Autriche, la nationalité a été frappée en Turquie d'une fâcheuse défaite dont elle ne peut manquer de se relever par la puissance acquise aujour'hui à l'idée de race, mais dont la génération présente porte dans les prisons et dans l'exil le poids douloureux.

I.

Cette révolution roumaine, dont l'histoire est celle d'un grave échec, dérive peut-être plus directement de la nôtre que les révolutions de l'Autriche. On n'ignore point sans doute l'enthousiasme instictif et spontané des Moldo-Valaques pour la civilisation de l'Occident en général, et pour la France en particulier. C'est dans nos écoles, sur les mêmes bancs que nous, sur les mêmes livres, bons ou mauvais, que la jeunesse des deux principautés vient régulièrement se former depuis l'insurrection nationale de 1821. Spectacle étrange! Lorsqu'on a traversé les plaines quelquefois désertes au milieu desquelles leurs capitales sont comme perdues, on retrouve là, à quelques lieues de la mer Noire, à l'extrémité de l'Europe, la physionomie de nos mœurs privées, nos préoccupations politiques, notre phraséologie, nos abstractions, notre rationalisme, l'ivraie et le bon grain. Tout d'abord le paysan, sceptique dans ses haillons pittoresques, écoute d'un air narquois ces belles discussions peu intelligibles pour son esprit ; mais lorsque les savants veulent bien lui en donner une traduction simple et à sa portée, et lui expliquer, par exemple, que question sociale signifie affranchissement de sa terre et de sa personne, et que nationalité veut dire plus de Moscovites, plus d'invasions, plus de fermiers fanariotes, plus de persécutions, il redevient méditatif et sérieux, et il comprend qu'il y a du bon dans cette science-là. Les germes que les jeunes gens de ce pays emportent de l'Occident ne tombent donc point en terre stérile. Sitôt que la science daigne se faire humble pour les déposer sur le champ du paysan, ils y prement racine tout aussi bien que sur le champ du boyard, sinon plus vite et mieux.

No. 2.170. 1848.

A peine les barricades de février étaient-elles abaissées, que la colonie valaque de Paris rêvait à son tour insurrection et progrès. Puis survinrent bientôt les révolutions allemandes qui battaient le pied des Carpathes; le contre-coup retentit directement, de l'autre côté des montagnes, à Iassi et à Bucarest, sur un sol déjà fort ébranlé par la révolution de février, et pendant que les Moldo Valaques de Paris, convaincus de l'arrivée des temps prédits par le manifeste du gouvernement provisoire, accouraient à travers tout ce bruit de l'Allemagne, avec l'idée de marcher au pas de la démocratie, les Moldo-Valaques du pays, également pressés d'entrer dans les voies où se précipitait l'Europe, également enivrés de l'universelle espérance, organisaient leur première tentative. „Vous qui depuis tant de siècles restez plongés dans le sommeil et l'immobilité, s'écriait le poète moldave Alecsandri en vers harmonieux, n'entendez-vous pas, ô mes frères, comme à travers un rêve, la voix triomphale du monde à son réveil, cette acclamation immense qui monte vers le ciel et vole au-devant de l'avenir!“ Et qu'on ne l'oublie pas, ce n'était point seulement aux Roumains des deux principautés que ces paroles étaient adressées, mais aussi à ceux de la Hongrie, de la Transylvanie, de la Bucovine et de la Bessarabie. „Debout! debout! ajoutait le poète; voici l'heure de la fraternité pour tous les enfants de la Romanie. Frères du même nom, frères du même sang, étendons nos bras par dessus la Molna, le Milkow, le Pruth, les Carpathes, et donnons nous tous la main pour ne former désormais qu'une seule nation dans une seule patrie.“

La cause des Moldo-Valaques était sérieuse et bonne; leur droit était clair et incontestable. A part ce grand but poétique de l'unité nationale, qui est le secret de l'avenir, ils ne mettaient en avant que des prétentions très simples et très constitutionnelles, et ils ne voulaient pas recourir à la violence sans avoir épuisé tous les moyens légaux. Si les magistrats suprêmes et viagers, si les hospodars ou princes acceptaient un programme libéral et consentaient à des concessions équitables, ils n'avaient rien à craindre: la faveur publique les maintenait et les fortifiait sur le trône; mais, pour mériter cette faveur, ils devaient, au lieu de rester, comme par le passé, courbés timidement sous l'influence du protectorat, prendre en face de la Russie une attitude à la fois libérale et nationale.

Par malheur, le caractère des deux princes ne se prêtait point

No. 2.170. 1848. à cette politique, qui eû été peut-être tout aussi facile qu'honorable. En Moldavie régnait Michel Stourdza, diplomate rusé au point de pouvoir tromper des Fanariotes et des Russes, concussionnaire systématique dans le double intérêt d'amasser et d'être en mesure de corrompre, sachant en effet corrompre par la séduction du plaisir et de l'argent. Il eût été patriote, s'il eût aperçu dans cette conduite la chance d'une vie tranquille et de la sécurité pour sa fortune colossale; il eût désiré s'affranchir de la surveillance du protectorat, s'il n'avait craint davantage de tomber sous la surveillance plus scrupuleuse d'un pays vraiment constitutionnel. En somme, la sécurité lui semblait être encore du côté du protectorat, même au milieu des révolutions européennes, et son gouvernement arbitraire, capricieux, corrupteur, s'accommodait mieux de la présence et des conseils d'un consul russe que d'une assemblée libérale dans Iassi. En un mot, il ne voulait point entendre parler du principe national par terreur du principe démocratique.

La Valachie avait pour chef George Bibesco, qui ne possédait ni la prudence de Stourdza, ni les grands moyens d'action accumulés dans le trésor du prince moldave par quinze ans de déprédations. Doué d'un esprit fin, délié, élégant, Bibesco montrait moins de vices que de défauts, et, parmi ces défauts, il n'avait que ceux d'un esprit ardent, mobile et vaniteux. Ce n'était point un despote avare, c'était un héros de roman chevaleresque et prodigue. Il avait été porté au trône par un mouvement national; mais les incertitudes de sa volonté avaient échoué contre les difficultés du gouvernement. En butte aux attaques passionnées des Fanariotes, comme à celles du parti libéral beaucoup mieux méritées, il flottait indécis, irrésolu entre les caprices du protectorat et les exigences du parti national. Roumain peut-être autant que personne par intention, mais Russe par faiblesse, par crainte, par impuissance, il eût été fier du rôle de prince national et de prince libéral, et il se contentait de le rêver sans oser le saisir.

Que pouvaient les Moldo-Valaques avec de tels princes, l'un sans foi politique, l'autre sans énergie? Les Moldaves, les premiers, prirent néanmoins la résolution de rédiger un programme, et de le présenter à l'acceptation de Stourdza. L'élite de la jeunesse du pays, les enfants des plus grandes familles de boyards, quelques vieux boyards même, graves et derniers représentans de l'époque fanariote, la petite propriété et le petit commerce, entrèrent dans

la conspiration, qui se tramait au grand jour. Ce que l'on songeait à proposer au prince, c'était une réforme de la législation politique et civile. Outre l'avantage de la liberté pour elle-même, on voyait dans le progrès de la constitution moldave le meilleur moyen de surexciter l'esprit national, de dégager les éléments et les forces de la nationalité, de réunir les passions de toutes les classes dans un commun sentiment d'hostilité, dans une haine irréconciliable au protectorat, patron officiel de la corruption systématique du gouvernement moldave. Une démonstration imposante fut donc faite en ce sens le 28 mars, et le prince, effrayé tout aussi bien que le consul russe, et ne pouvant, sur le premier moment, opposer de résistance, accueillit le programme libéral, et sembla en reconnaître la légitimité ; mais, dans la nuit suivante, pendant que les chefs du mouvement s'abandonnaient trop promptement à la confiance, le vieux diplomate, ayant enrôlé par prévoyance tout ce qui se recontrait dans Iassi de gens sans aveu, d'aventuriers de toute nation, et principalement d'Albanais, ayant pris soin de faire ajouter de copieuses libations à leur juste salaire, enfin plus sûr d'eux que de la milice nationale, fit cerner et envahir les maisons des principaux patriotes. Plusieurs, surpris dans le sommeil, passèrent du lit à la prison ou dans l'exil. Quelques-uns purent échapper, et demandèrent un refuge aux Roumains de la Transylvanie, où ils furent fraternellement accueillis.

Pendant que Stourdza mettait leurs têtes à prix, ils organisaient une descente armée sur Iassi, avec la résolution formelle de renverser cette fois le prince, de proclamer une constitution démocratique, et de proposer au sultan le choix d'un hospodar capable de donner des garanties à la nationalité, ou même, si les circonstances le permettaient, l'union de la Moldavie avec la Valachie sous un seul chef. Sur ce terrain hospitalier, au milieu de ces Roumains de la Transylvanie, les frères aînés de la race, occupés de leur côté à disputer au Magyars une existence nationale, les Moldaves trouvèrent un concours empressé et assez d'auxiliaires pour réaliser leur plan d'attaque ; mais Stourdza n'eut garde de se laisser prévenir : ne pouvant plus compter suffisamment sur les troupes moldaves, il fit appel au protectorat, et les Russes depuis quelque temps attentifs sur la frontière, saisirent avec à-propos l'occasion d'intervenir sur la demande même du prince, appuyée par la signature de quelques boyards, ses séides. En présence de ce grave événement, la tentative préparée en Transyl-

No. 2.170. 1848.

vanie n'était plus ni sensée ni possible ; elle fut abandonnée, et la jeune révolution moldave dut faire place à l'invasion russe, aux baïonnettes du protectorat.

Le protectorat, toutefois, n'affectait nullement de braver l'Europe. Peut-être, dans cette première phase de l'intervention, ne se sentait-il sûr ni de son droit, ni de sa force, ni de la complaisance de l'Europe nouvelle, dont il n'avait point encore mis la susceptibilité à l'épreuve. Quelques régiments passèrent le Pruth et s'avancèrent jusqu'aux environs de Iassi avec réserve et lenteur, en un mot avec tant d'hésitation, que l'on put un instant douter si l'intervention était sérieuse, si elle avait eu lieu par les ordres de l'empereur, ou si elle ne devait pas être attribuée au zèle du général Duhamel, chargé de la conduire. Trop peu justifiée par les événements de Moldavie, elle attendait de plus puissantes raisons pour se répandre sur ce territoire, si souvent violé par elle depuis un demi-siècle, et pour railler de là victorieusement la patiente Europe.

Plusieurs patriotes moldaves, respectés jusqu'alors par la police du prince, se retiraient par précaution vers Bucarest, en se rappelant tristement, à la vue des champs féconds qu'ils abandonnaient, ce regret du poète antique :

Barbarus has segetes ! . . .

Ils allaient mêler leurs griefs à ceux des Valaques, qui, agissant sur un théâtre plus vaste, avec des passions plus vives, plus d'expérience, plus de moyens d'action en face d'un prince moins rusé que Stourdza, avaient aussi plus de chances de réussite et comptaient réparer l'échec de la démocratie moldave. L'intention des Valaques, qui espéraient l'appui décidé de la France à Constantinople, était de prendre la question par son côté diplomatique, et la Turquie, dans un sage empressement, leur en avait offert l'occasion. Dès le lendemain de la tentative avortée de la Moldavie, le divan, frappé de l'agitation qui régnait dans les deux Principautés, y avait envoyé un commissaire; car on sait que le gouvernement turc, suzerain du pays, n'y est, en temps ordinaire, représenté par aucun agent, et y paraît moins que le dernier des gouvernements constitués de l'Europe. Lorsque le commissaire Talaat Effendi arriva en Valachie, il y reçut l'accueil le plus empressé, et, bien que ses sentiments se soient plus tard refroidis, il se montra d'abord favorable aux vues du parti progressiste. Ce parti n'am-

bitionnait que de faire accepter son alliance et son bras à la Turquie contre le protectorat. Les Valaques, dans des termes trop chaleureux pour n'être pas sincères, et conformément aux nécessités les plus évidentes de leur politique, protestaient de leur dévouement pour la cour suzeraine auprès de Talaat et à Constantinople. „Nous sommes revenus, disaient-ils, de l'ancienne et funeste politique de nos pères, d'où est né le protectorat; nous ne songeons qu'à en réparer les tristes effets, en nous ralliant cordialement à la Sublime Porte, en lui promettant notre concours pour le maintien du principe salutaire de l'intégrité.“ Que demandaient les Valaques pour prix de ce dévouement? Une réforme dans l'administration, l'égalité civile et politique, toutes institutions établies déjà chez les Serbes, sur la rive droite du Danube, et non plus dangereuses apparemment sur la rive gauche. Les Valaques prouvaient d'ailleurs, dans un mémoire explicite et net, que la Russie seule peut avoir intérêt à ce que la corruption règne dans le gouvernement et le désordre dans les lois valaques.

La Russie agissait de son côté sur Talaat Effendi, qu'elle essayait de séduire, sur le divan, auquel elle dépeignait avec de sombres couleurs la marche de la révolution européenne, enfin et principalement sur Bibesco, devenu le triste instrument de la politique du protectorat, et qu'elle poussait à une résistance désespérée.

A peine Talaat Effendi avait-il passé en Moldavie, où il allait être exposé à la double séduction de Stourdza et de Duhamel, que le prince de Valachie s'aventurait dans un dangereux et impitoyable système de répression, espérant le succès de Stourdza et comptant bien aussi sur l'appui de Duhamel. Des tentatives d'insurrection éclatèrent dans plusieurs districts des bords du Danube et de la Petite-Valachie, où la population, éclairée, énergique, se souvient d'avoir accompli l'insurrection nationale de 1821. Après de vaines avances et d'inutiles tentatives de conciliation, le parti national, décimé chaque jour par l'emprisonnement et l'exil, résolut d'agir. Le 23 juin, un jeune homme, un enfant, le neveu du patriote Maghiero, se présente sur le marché, et lisant à haute voix une déclaration des droits rédigée par le poète Eliade, il affirme que le prince vient d'y adhérer, et dix mille hommes sans armes le suivent de confiance pour porter au palais les remerciemens de la nation. Cette supercherie réussit; la milice refuse de tirer sur une foule amie et désarmée. Le prince, contraint de

No. 2.170. 1848.

plier devant cette force morale, signe la déclaration des droits; mais le lendemain il abdique, et un gouvernement provisoire prend sa place.

Pas une goutte de sang n'avait été versée. L'immense majorité des populations et les paysans eux-mêmes saluèrent avec bonheur cette révolution, facilement accomplie. La déclaration des droits en contenait tout l'esprit, et, écrite sur un ton à dessein poétique, elle pénétra dans les campagnes comme dans les villes. Elle résumait les principes français, appropriés facilement à la situation spéciale d'un pays où l'aristocratie féodale n'a jamais pu prendre racine. La magistrature suprême, en restant élective, cessait toutefois d'être viagère: le chef de l'état, domnul, le seigneur, et non plus le hospodar, mot slave, ne devait plus être élu que pour cinq ans. C'était proprement la république, mais la république sous la suzeraineté respectée du sultan. La déclaration des droits était remplie des expressions de ce respect, en même temps qu'elle essayait de rallier les populations dans une pensée hostile au protectorat. Cependant, au moment même où la Valachie semblait oublier sa dépendance dans cet élan d'espoir, les Russes campaient sous les murs d'Iassi, et le triste pressentiment d'un grand péril prochain se laissait voir au milieu même de ces espérances „Ne craignez aucune puissance illégitime du dehors, disait la déclaration, car les temps de l'oppression et de la violence sont passés. La croix qui surmonte nos couleurs nationales rappellera à la Russie qu'elle est chrétienne. Nous placerons la croix sur nos frontières, et le Russe ne passera pas sur notre sol avant d'avoir foulé aux pieds ce signe du christianisme. S'il n'est pas saisi de crainte, nous enverrons à sa rencontre non des armes qui nous manquent, mais nos prêtres, nos vieillards, nos mères, nos enfants, qui, accompagnés de l'ange de Dieu, gardien de ceux qui se lèvent en son nom, pousseront un cri, et on entendra jusqu'aux extrémités de la terre que les Roumains n'ont jamais rien pris aux Russes, et qu'ils ne veulent point les recevoir dans leur patrie. Les prêtres poseront l'Evangile, base de nos institutions, sur leur chemin, pour qu'ils le foulent aux pieds et qu'ils viennent asservir un peuple qui a toujours voulu leur bien et les a toujours soutenus dans leurs guerres. La Russie, jusqu'à ce jour, s'est dite garante de nos droits; nous, dans notre cri de liberté, nous ne demandons que nos droits, et nous protestons d'avance auprès de la Sublime-Porte, de la France, de l'Allemagne, de l'Angleterre, contre toute

invasion de notre sol qui viendrait troubler notre bonheur et détruire notre indépendance.“ No. 2.170. 1848.

Les Valaques étaient dupes d'une grave méprise: ils avaient compté sur un changement profond dans les idées de la diplomatie contemporaine, sur un appui franc et ferme de la part des cabinets de l'Occident. Et pourtant des symptômes caractéristiques leur indiquaient assez hautement qu'au milieu de leurs agitations intérieures la France et l'Allemagne songeaient peu à cette jeune démocratie roumaine, perdue derrière les Carpathes. C'était en vain qu'elle donnait cet exemple étrange et curieux d'un petit peuple sans organisation et sans armes portant un défi à la Russie. L'Autriche et la Prusse renonçaient en quelque sorte, momentanément du moins, à toute action extérieure; l'Angleterre caressait la Russie, et, quant à la France, elle n'était représentée que temporairement à Iassi, et point du tout à Bucarest. Soit incertitude, soit volonté bien arrêtée de ne point s'immiscer dans une question si lointaine et tenue pour délicate, la France abandonnait à elles-mêmes ces populations, qui pourtant s'étaient engagées dans les voies révolutionnaires sur la foi du manifeste de la république naissante. Il est vrai que la légation française à Constantinople, qui avait débuté par être populaire et infiniment respectée, encouragea sur le premier moment les Turcs à entrer en rapports officiels avec le nouveau gouvernement valaque; mais, lorsque la Turquie en vint à s'enquérir du genre de concours qu'elle pouvait attendre de la France, la réponse fut prudente plutôt qu'énergique, et les Turcs sentirent bien que, s'ils osaient reconnaître la révolution valaque, ils se trouveraient isolés avec leurs seules forces, aux prises avec le protectorat.

En dépit de ces craintes, tant que l'influence de Riza Pacha, patriote intelligent et hardi, fut prépondérante dans le ministère ottoman, l'attitude du divan ne manqua ni de vigueur, ni de dignité. Les populations chrétiennes de l'empire, les Bulgaro-Serbes en particulier, émus profondément des menaces de la Russie, étudiaient avec anxiété ses intentions. Les Serbes, toujours prêts à prendre les armes, se fussent ralliés avec joie autour de ministre qui avait, en 1842, reconnu, protégé, consacré chez eux une révolution pareille à celle des Valaques. Si donc Riza Pacha était plus longtemps restée en possession de son influence sur les résolutions du sultan, peut-être eût-on vu ce spectacle nouveau et magnifique des Turcs réunis aux chrétiens de l'empire pour une ré-

No. 2.170. 1848. sistance commune, et au besoin pour une guerre libérale et nationale contre les iniques prétentions de la Russie. Malheureusement l'entrée du timide Reschid Pacha dans le ministère, ses conseils de prudence européenne, la réserve de son esprit vacillant, ruinèrent cette bonne pensée par laquelle la Turquie allait peut-être mériter la reconnaissance de ses populations chrétiennes et donner à l'Europe une grande preuve de vitalité politique.

Si la Russie eût pu craindre de rencontrer devant ses pas, soit une protestation, soit une résistance armée de la Turquie, se fût-elle aventurée sur ce terrain brûlant de l'intervention ? Elle sait par les leçons de son histoire, depuis Catherine, qu'elle ne peut guère attaquer la Turquie avec avantage sans l'aide des populations chrétiennes des deux rives du Danube, et cette fois elle était hautement menacée, elle était sûre de les avoir en face d'elle, si la Turquie prenait le parti de la guerre. Enfin, la Russie n'ignorait point que, si la puissance militante de la France était pour quelque temps paralysée par des embarras intérieurs, son influence morale, sa puissance révolutionnaire, n'avaient pas cessé d'être redoutables à l'extérieur; mais la Turquie s'étant défiée d'elle-même, et la France républicaine n'ayant pas voulu se servir de la vertu de ses principes et de son nom, la Russie avait trop beau jeu pour ne pas marcher ouvertement à la défense de son protectorat, foulé aux pieds par la démocratie valaque. Une force imposante passa donc le Pruth, le 1-er août, pour occuper la Moldavie et marcher, s'il y avait lieu, sur Bucarest.

Le cabinet de Saint-Pétersbourg donna connaissance de cet événement à l'Europe dans un manifeste en date du 19 juillet, où la question était dénaturée avec beaucoup d'art, et l'esprit moderne raillé avec une ironie dont on ne saurait nier la fierté. Le manifeste commençait par affirmer un fait contestable et contesté, à savoir que la puissance suzeraine s'était entendue avec la cour protectrice pour combiner une coopération militaire. Les Russes avaient franchi pour la première fois la frontière sur la seule demande du gouvernement moldave, et ils la passaient la seconde fois spontanément par une disposition spéciale à leur politique. A la vérité, par suite de cette mesure attentatoire aux droits de la Porte ottomane, comme à ceux des Valaques, l'armée du sultan placée en observation dans la Bulgarie était en quelque sorte contrainte d'entrer sur le territoire valaque pour y représenter du moins le fantôme de la suzeraineté à côté du protectorat. S'il fal-

lait, pour sauver la paix de l'Orient, que la révolution valaque fût étouffée, les Turcs voulaient se réserver le privilège de faire la police dans l'empire et tenir, suivant leur droit, les Russes sur le second plan. La Turquie d'ailleurs n'était animée d'aucune haine, d'aucun esprit de vengeance à l'égard des Valaques, dont elle n'entendait pas sans émotion le langage respectueux et dévoué. Ses intérêts, ses sentimens, lui conseillaient d'entrer chez eux sur le pied de l'amitié. Elle n'agissait donc pas de concert avec l'armée russe, mais par des considérations particulières de nécessité et de convenance, par des raisons de devoir à remplir et de droit à sauvegarder comme puissance suzeraine en face de la puissance protectrice. C'était le premier point sur lequel le manifeste trompait l'Europe.

Il essayait toutefois de la rassurer dans ses susceptibilités, dans ses craintes, ou du moins dans les susceptibilités et les craintes qu'il affectait de lui supposer. Le czar n'ignorait pas, d'après le manifeste, que l'intervention dans les principautés était de nature à produire un grand retentissement. Néanmoins elle n'avait rien de menaçant pour les états voisins. La Russie reconnaissait aux états qui traitaient avec elle de puissance à puissance le droit de modifier leurs institutions ; mais il en était autrement pour les principautés, états non reconnus, simples provinces dont l'existence politique était réglée par des conventions sans aucun lien avec le droit public de l'Europe. Les Moldo-Valaques ne pouvaient rien changer à leur constitution sans le consentement préalable de la cour protectrice et de la cour suzeraine. L'amour maternel que la Russie portait à ces populations lui conseillait de comprimer chez elles tout essai de démocratie, en même temps que l'intérêt profond, inaltérable, dont elle était animée envers les Turcs, lui commandait de réprimer les ambitions nationales de la Romanie. Que voulaient en effet les Moldo-Valaques, sinon établir, sous prétexte d'une origine antique, un royaume indépendant dont l'indépendance serait un funeste exemple pour la Bulgarie, la Romélie et toutes les races diverses répandues dans le sein de l'empire ottoman ? La Russie intervenait donc pour le bonheur de la Moldo-Valachie, troublée par la propagande démocratique et socialiste, et pour le maintien de l'intégrité de la Turquie, menacée par le principe des races. Au reste, les troupes russes, une fois l'ordre rétabli dans les principautés, devaient repasser le Pruth scrupuleusement, reprendre la position offensive qu'elles occupaient primitivement sur la frontière, et as-

No. 2.170. 1848.

sister ainsi, l'arme au bras, au spectacle des révolutions intestines des états indépendants, sans songer à exploiter leur impuissance et leurs embarras du moment. Les Valaques étaient donc condamnés à régler le progrès de leurs libertés sur le progrès des libertés russes, eussent-ils même obtenu l'assentiment de la Turquie à leurs réformes, et la Russie osait invoquer à l'appui de ce supplice moral le texte même des traités. Sur ce point, la Russie trompait l'Europe aussi bien que sur le prétendu consentement des Turcs à l'intervention; car il n'est pas un seule article des conventions de Kaïnardji, de Bucarest, d'Akerman et d'Andrinople, qui donne à la Russie ce pouvoir sur les principautés.

Le jeune gouvernement valaque, frappé mortellement par ce manifeste, ne voulait pas du moins en attendre les dernières conséquences sans le réfuter, et les arguments ne lui manquaient pas. Il prouvait victorieusement que les traités accordent à la Russie simplement un droit de garantie, et que ce droit ne peut s'exercer sans être préalablement invoqué par les Valaques eux-mêmes. Si les principautés aux prises avec la Porte Ottomane eussent été lésées par elle dans leurs privilèges, dans leur constitution, dans leur nationalité, elles eussent légitimement pu faire appel à la générositée de la Russie, lui demander son concours désintéressé pour ramener la Turquie oppressive au respect de leurs droits. Ce n'était point le cas; les Valaques ne se sentaient ni opprimés ni menacés par le sultan, et ils ne songeaient nullement à solliciter les bienfaits du czar; ils ne voulaient, au contraire, que se débarrasser des corruptions et des hontes entretenues soigneusement au sein de l'administration valaque par la main perfide du protectorat, et resserrer par un tardif, mais réel dévouement, les liens antiques et légaux par lesquels ils étaient associés au destin de l'empire ottoman. Il est vrai qu'à la suite du règlement imposé durant l'occupation, après la guerre de 1828, on avait introduit une stipulation malheureuse en vertu de laquelle aucun changement ne pourrait être apporté aux institutions sans le consentement de la cour suzeraine; il est vrai que, cette stipulation n'ayant point été reconnue par les Valaques et n'ayant pas été imprimée avec le règlement, le consul russe s'avisa d'en réclamer l'impression en 1837, en proposant de faire reconnaître la nécessité du même consentement en faveur de la cour protectrice; mais la Chambre valaque s'y opposa avec une telle persistance, que la Russie en fut réduite à solliciter de la Turquie aveuglée un

firman ordonnant l'impression de cette clause funeste à l'empire ottoman, comme aux Valaques. C'était un acte de violence, une usurpation flagrante, une atteinte portée à toutes les anciennes capitulations des principautés avec la Porte, et jamais cette innovation dictée par la force n'a été envisagée autrement. Il était donc facile au gouvernement provisoire de Bucarest de montrer que la Russie donnait aux traités une fausse interprétation, et qu'elle n'avait, pour légitimer son intervention, d'autre autorité que celle d'un article oppressif introduit frauduleusement et brutalement dans une constitution déjà bien assez odieuse. Le gouvernement turc en convenait au fond du cœur, bien qu'il n'osât point l'avouer trop haut.

Suleyman Pacha, chargé de présider diplomatiquement aux opérations de l'armée ottomane, en compagnie d'Émin Effendi, s'annonça en ami et non point en maître, et, pour témoignage de ses intentions pacifiques, il fit soumettre scrupuleusement les troupes aux obligations de la quarantaine placée sur le Danube. Esprit honnête, bien dirigé, muni d'instructions conciliantes, il sut gagner la confiance des patriotes et leur donner de sages conseils. Le gouvernement provisoire, sorti avec avantage des difficultés d'une longue crise et d'impuissantes tentatives de réaction salariées par la boyarie fanariote, fonctionnait avec gêne. Au lieu de ce nom et de cette organisation qui révélaient des inspirations républicaines et françaises, Suleyman demanda au pouvoir de se constituer sous une forme moins éloignée de l'ancienne. Le gouvernement provisoire se transforma donc en une Lieutenance Princière composée de trois membres élus par le peuple de Bucarest, le poète Éliade, le général Tell et Nicolas Golesco, déjà membres de la précédente administration révolutionnaire.

Il semblait que la Turquie s'étudiât à pacifier amicalement et à enlever aux Russes, par un système de compromis, tout prétexte de prolonger l'occupation; mais les Valaques réclamaient avec instance, à Constantinople, l'adhésion du sultan au nouvel ordre de choses et la reconnaissance officielle de leur constitution. C'en était plus qu'il ne fallait pour irriter la susceptibilité des Russes. Ceux-ci voyaient dans la conduite de Suleyman Pacha une sorte d'encouragement donné au parti révolutionnaire, l'intention de le couvrir d'une tolérance calculée; ils en vinrent même à déclarer qu'ils y découvraient un acte d'hostilité contre la Russie, et demandèrent à la fois le désaveu du pacha suspect de com-

No. 2.170. 1848. plaisance pour la révolution valaque et le rétablissement immédiat de l'ancien ordre de choses, prince et règlement. Un nouveau corps d'armée entrait en même temps en Moldavie.

La Turquie ayant renoncé à tout emploi de la force contre le protectorat, et inquiété par lui jusque dans ces timides essais de conciliation, en fut réduite à reculer de nouveau, et à frapper d'un désaveu la politique équitable de Suleyman. Suleyman Pacha fut remplacé par Fuad Effendi, homme éclairé, mais de caractère incertain, désigné indirectement par la Russie. Et de ce jour, en effet, les événements ont suivi une marche plus conforme aux vœux de la puissance protectrice; les révolutionnaires valaques ont dû peu à peu reculer et se retirer devant les troupes de la puissance suzeraine. A peine Fuad Effendi avait-il abordé le territoire roumain, que le général Duhamel, commissaire impérial dans les principautés, s'attachait à ses pas, l'enlaçait dans les trames de raisonnements captieux, pesait sur son intelligence de tout le poids des arguments développés dans le manifeste de l'empereur, et appuyés par quarante mille homme campés au nord et à l'ouest de la principauté. L'armée ottomane s'avança, de son côté, jusqu'aux barrières de Bucarest, ville ouverte, située au milieu d'une vaste plaine, sans murailles ni fossés, sans artillerie, sans aucun moyen de résistance. Aussi bien les officiers des avant-postes affectaient envers les populations des sentiments pacifiques; ils leur insinuaient que la présence des Turcs était une affaire de diplomatie et point une question de guerre, comme l'apparence pouvait l'indiquer. Le langage de Fuad n'avait rien annoncé de menaçant, et l'on n'attendait de sa part aucun acte de violence. Avant d'entrer dans Bucarest il manda en son camp une députation de la ville pour lui communiquer les intentions de la Porte Ottomane. Trois cents patriotes s'y rendirent avec anxiété, et pourtant aussi avec confiance; mais quelle fut leur surprise, lorsqu'ils apprirent de la bouche de Fuad Effendi que tous ceux qui refuseraient de reconnaître l'ancienne constitution, l'odieux règlement imposé par la Russie en 1834, déchiré en juin aux acclamations de toute la Roumanie, seraient considérés et traités comme rebelles! La députation déclara immédiatement, par l'organe de N. Balcesco, C. Rosetti et N. Crezzulesco, qu'elle se ferait tuer plutôt que de renier ainsi la foi politique du pays. Deux cent cinquante de ces patriotes résolus furent cernés et retenus prisonniers, en même temps que l'armée recevait l'ordre d'opérer son entrée dans Bucarest. Le mouvement

n'eut d'abord aucun caractère d'hostilité; d'ailleurs, la Lieutenance princière avait jugé toute défense impossible et insensée. Toutefois, dans le désordre de l'occupation mal dirigée par le général en chef, une poignée de soldats de la garnison, l'âme déchirée de ce douloureux spectacle, et ne pouvant se résigner à livrer volontairement leur caserne aux Turcs, résolurent, par une folie héroïque, d'affronter une mort bien certaine, pour que la démocratie roumaine, en succombant, laissât du moins cet exemple après elle. Ils furent exaucés, et périrent jusqu'au dernier, tandis que les membres de la Lieutenance princière et leurs adhérents dispersés, accablés de désespoir et croyant toute voie fermée à la conciliation, songeaient à organiser dans les montagnes une guerre de partisans sous la conduite du chef de pandours Maghiero.

No. 2.170.
1848.

Cette résolution entraînait de graves conséquences, qui valaient bien d'être méditées. La Valachie et la Moldavie forment dans leur région orientale une plaine immense, composée alternativement d'oasis d'une admirable fécondité et de steppes incultes et désertes. Ces plaines uniformes, sans aucun accident de terrain, vont rejoindre au nord, par-delà le Pruth et le Dniester, les vastes champs de la Russie méridionale, et au midi, par-delà le Danube, ceux de la Bulgarie. Les grandes armées régulières, la cavalerie, peuvent s'y remuer à l'aise, et les populations, à moins d'être puissament armées, n'ont d'autre recours contre la conquête que d'abandonner les villes et de se retirer dans les montagnes. Des peuples rudes et simples comme les Serbes prennent ce parti sans hésiter, si le salut du pays l'exige. Les Serbes ont leur mont Roudnik, forteresse inaccessible d'où ils peuvent rayonner comme d'un centre pour attaquer, certains d'y retrouver un abri dans la défaite. Les Moldo-Valaques ont, dans la région occidentale des principautés, les Carpathes, non moins sévèrement disposés par la nature, non moins propres à la guerre de partisans, les Carpathes ardus et boisés, qui ont si souvent offert un asile à la race roumaine durant les invasions et dans les guerres du moyen-âge; mais la société moldo-valaque d'aujourd'hui est déjà une société polie, profondément attachée à l'existence des villes, et pour laquelle cet abandon des plaines, cette retraite dans les montagnes, serait le plus dur et le plus coûteux des sacrifices. Lors donc que Maghiero, dont la bravoure est célèbre parmi les montagnards de la Petite Valachie, disait récemment: „Si j'ai deux ennemis, mon sabre a deux tranchants,“ il obéissait à un élan du

No. 2.170
1848.

cœur bien plus qu'à un sentiment raisonné de la situation et du temps. Cet appel à une guerre nationale dans les montagnes contre un double ennemi ne pouvait être entendu des populations laborieuses et commerçantes des villes, et il eût attiré sur le pays tous les maux d'une guerre qui eût livré aux jeux du hasard l'avenir de la nationalité roumaine. Un seul parti était sage, c'était de se résigner et d'attendre des conjonctures plus favorables. Douloureuse nécessité, assurément; mais les caractères calmes, affligés à la vue du sang répandu en l'honneur de la cause nationale, se plaisaient à croire que la Turquie déplorerait avec eux ce malheur; ils ne pensaient pas que Fuad Effendi, malgré la rigueur de ses procédés, fût parti de Constantinople avec des instructions hostiles, tant cette hostilité était contraire aux intérêts du sultan et aux sentiments manifestés si souvent par ses ministres. Le général Duhamel avait assisté à l'occupation de Bucarest; c'est sur lui que les Valaques rejetaient la faute des événemens, c'est lui qui avait poussé le commissaire turc à ces extrémités et égaré à ce point son esprit et son bras. L'homme sur qui devait retomber la responsabilité de cette dernière catastrophe, c'était l'agent perfide de la Russie.

En effet, le général Duhamel eût aimé à engager Fuad dans des mesures sévères et à châtier, par la main des Turcs, la démocratie valaque. Le Turc, l'infidèle, le conquérant, était préféré au Russe, au frère en religion, au protecteur: quelle plus profonde insulte pouvait être adressée à la politique moscovite! L'occasion était bonne, sinon pour inspirer un vif amour des Russes, au moins pour détourner les esprits de ce mouvement instinctif de la race roumaine vers les Turcs, pour concentrer sur eux les passions, les ressentimens de ce malheureux peuple, pour lui rendre odieux et haïssables les liens qui le retenaient attaché à la suzeraineté ottomane! Que fallait-il si l'on voulait y réussir? Solliciter ou conseiller des rigueurs judiciaires, sauf à en gémir ensuite auprès des Valaques. Fuad eut du moins assez de tact pour ne point se prêter complaisamment à cette politique. On assure que, depuis lors, personnellement blessé dans son vif amour-propre par la hauteur du général russe, réprimandé par son gouvernement, le commissaire turc a repris de l'indépendance dans sa conduite, et que, tout en annulant les actes du gouvernement provisoire et de la lieutenance, il reconnaît la nécessité de réformes profondes à introduire dans la constitution du pays. Si donc la

révolution valaque est vaincue, l'esprit qui l'a dictée ne l'est pas entièrement; il ne l'est pas autant que l'eût désiré la Russie, il ne l'est pas si bien qu'il n'ait l'espoir d'obtenir quelques concessions jusque dans cette défaite.

Que si d'ailleurs les Turcs essayaient de l'étouffer dans Bucarest, à moins que la race moldo-valaque ne fût étouffée du même coup, il renaîtrait bientôt sur chaque point du sol roumain. Ce sol a été remué dans tous les sens. L'idée de nationalité appuyée sur l'idée de démocratie a puissamment frappé l'imagination des paysans. Le paysan, plus ou moins assujéti à la terre du boyard, n'était pas libre, il n'était pas propriétaire; il a reçu de la révolution de juin la liberté et la propriété. Ce sont là des bienfaits qu'il n'attendait peut-être pas si tôt, bien qu'il sentît douloureusement le poids de sa servitude; mais que le gouvernement nouveau les consacre ou les retire, le souvenir en demeure vivant, et il établit entre le paysan et cette révolution éphémère un lien direct d'intérêt et de dévouement. Quant au sentiment national que les patriotes avaient pour but principal de fortifier par cette fusion de toutes les classes dans la démocratie, l'intervention étrangère, les souffrances, la disette, l'épuisement, qui en sont dès aujourd'hui le résultat, ne sont point sans doute destinés à l'affaiblir. En supposant que les Turcs ne perdent point la popularité dont on se plaisait à les entourer depuis quelques années, les Russes du moins deviendront progressivement plus odieux qu'ils ne l'ont jamais été. J'ai entendu de près les malédictions dont leur nom était poursuivi en un moment où ils se contentaient de peser par leurs consuls sur le gouvernement des principautés. J'ai vu des femmes verser des larmes de douleur à la pensée que leurs fils seraient peut-être un jour des sujets du czar, et que le sort de la Pologne pourrait s'étendre de la Baltique au Danube. Est-ce que l'intervention présente, sur les débris d'une démocratie inoffensive, serait de nature à tempérer cette douleur et à conjurer ces malédictions? Il est naturel au contraire que le sentiment national s'épure et prenne plus de virilité dans ces souffrances.

Enfin, à cet raisons d'espérer que les populations moldo-valaques peuvent tirer de leur propre cœur, ne faut-il pas joindre toute cette agitation extérieure, tout ce mouvement des races qui renouvelle à côté d'eux, autour d'eux, l'Autriche et la Turquie elle-mêmes? Les vicissitudes des principautés moldo-valaques ont

No. 2.170. 1848. ému non point seulement la Bessarabie, qui gémit sous la domination moscovite, mais aussi les Roumains de la Transylvanie, lancés par la révolution autrichienne sur la scène où se débat le destin de la Hongrie. Soulevés, l'exemple des Illyriens et pour des motifs analogues, ils ont associé leur cause à celle des peuples qui réclament la réorganisation de l'Autriche sur le principe de l'égalité de races. Les Magyars leur font violence en les incorporant à la Hongrie; mais leur individualité, leur existence politique comme race n'en triomphera pas moins: ils n'en obtiendront pas moins une place à part dans cette confédération d'états que les Slaves élaborent de la parole et par l'épée pour la nouvelle Autriche. Trois millions de Valaques de la Transylvanie et de la Hongrie se trouveront ainsi constitués, représentés à titre de nation dans le parlement fédéral des races autrichiennes. Un événement d'une aussi grave portée pour les populations roumaines est destiné à donner au sentiment national des Moldo-Valaques la plus vive et la plus haute impulsion. Or, en même temps que les Valaques de la Transylvanie sont conduits, par la force des choses, à embrasser la politique des Illyriens de la Croatie, les Illyriens de la Servie sont entraînés, par une puissance toute semblable, à épouser les passions, les craintes et les espérances des Valaques de l'empire ottoman. Le même protectorat qui accable la Moldavie et la Valachie, et qui les entrave dans leur essor, pèse presque aussi rudement, quoique de plus loin, sur la Servie. Les Serbes, comprenant, comme les Moldo-Valaques, que l'intégrité de la Turquie est leur sauve-garde, que la race turque ne peut plus leur nuire et peut encore les protéger, ont vu dans l'intervention armée du protectorat un grand péril pour cette politique. Leur susceptibilité s'est éveillée; ils ont indiqué au sultan combien ils seraient heureux de trouver un beau jour l'occasion de vider avec les Russes leur querelle et la sienne. Puis, se rapprochant des Valaques, parmi lesquels leur prince actuel, Alexandre Georgewitz, a longtemps mené la vie de l'exil, ils leur ont fait entendre à eux-mêmes un langage amical, qui est l'expression vraie de leurs sentiments. Les Bulgares, les Bosniaques, les Monténégrins, suivront la voie qu'il plaira aux Serbes, d'ouvrir à ces enfants mineurs de la famille illyrienne, de telle sorte que les Serbes, en se réunissant aux Moldo-Valaques dans un commun respect pour la suzeraineté ottomane, dans une commune haine du potectorat, engagent avec eux toute leur race dans cette alliance; et, comme un travail fécond s'accomplit

chez ces jeunes peuples, comme ils reçoivent à chaque moment de vives inspirations des événemens de l'Autriche, comme ils ont de l'ardeur, de l'ambition et de l'élan, ils entretiennent au sein même de la Turquie, à côté des Valaques, un foyer d'agitation, d'où leur viendront toujours de vigoureux encouragements et de chaudes sympathies. La défaite des Moldo-Valaques ne saurait donc être que momentanée, et le mouvement qui conduit l'Europe orientale à sa régénération ne laissera pas de côté la race roumaine.

II.

Si la Turquie aime mieux se transformer en se prêtant au développement des races chrétiennes que de périr en le contrariant, l'heure est venue pour elle de prendre à cet égard une politique franche et forte. Depuis longtemps travaillée intérieurement et profondément par la force vitale qui fermente au sein des peuples conquis, elle voit aujourd'hui cette force s'accroître de toute l'énergie de l'ébranlement imprimé à la France, à l'Allemagne, à l'Italie, aux Slaves autrichiens. Lorsque les Moldo-Valaques et les Bulgaro-Serbes étaient abandonnés aux seuls conseils de leurs souffrances et de leur ambition, il était déjà périlleux pour la race ottomane de méconnaître et d'irriter ce sentiment, de décourager ces espérances. Combien ne serait-il pas encore plus imprudent de blesser ce patriotisme en un moment où il se nourrit sans cesse d'émotions nouvelles, où, à chaque bruit apporté par les échos du Danube et reproduit des Carpathes aux Balkans, il éprouve une nouvelle surexcitation! En présence des éventualités d'une semblable crise, il est consolant de voir que la politique suivie à Constantinople depuis plusieurs années, quoique timide, incertaine, au milieu des tiraillements de la diplomatie européenne, indique un pressentiment des difficultés de cette situation. Si peu, en effet, que les ministres turcs soient familiers avec les mouvements de l'esprit public, avec les agitations libérales et les allures de la pensée moderne, la question des races s'est présentée à leurs yeux sous une forme et sous un jour qui la leur rendaient intelligible. Dans le même temps où l'Autriche, tout en s'étudiant à tempérer l'illyrisme de la Croatie, songeait néanmoins à profiter de son alliance, et se préparait ainsi, sans le vouloir, un moyen de salut pour un grand jour de péril, la Turquie, par une rencontre favorable à l'ambition des Slaves méridionaux, posait, en s'unissant cor-

No. 2.170. 1848. dialement avec les Illyriens de la Servie, les bases d'une politique assez forte peut-être pour avoir les mêmes conséquences. Les analogies que l'on peut remarquer dans le passé et dans la condition présente des deux empires se prolongeraient donc, en quelque sorte, dans leur avenir. Et comme l'Autriche est en voie de puiser une vie nouvelle dans le principe des races, par lequel elle semblait condamnée à périr, de même la Turquie, en renonçant à ses vieux préjugés de peuple conquérant, en se séparant de ses traditions d'orgueil asiatique, en s'appliquant à concevoir cette idée féconde de l'égalité des races, en l'acceptant pour but de sa politique, reprendrait peut-être, au contact des Bulgaro-Serbes et des Moldo-Valaques, cette virilité qu'elle demande en vain à la race ottomane. Dans tous les cas, en tolérant le mouvement national de ces peuples, en protégeant leurs révolutions amicales à son égard, elle ne ferait qu'ouvrir un lit à un torrent capable de l'emporter elle-même un jour avec toutes les digues, si elle avait jamais la funeste pensée de se jeter en travers. C'est donc une question de vie ou de mort; mais il dépend des Turcs que ce soit la vie, car les Moldo-Valaques et les Bulgaro-Serbes s'y prêtent de tout cœur, avec un élan pareil à celui des Croates et des Valaques transylvains combattant pour la nouvelle Autriche.

A la vérité, l'ennemi contre lequel il s'agit de se coaliser est plus redoutable que l'ennemi des Slaves et des Valaques de l'Autriche. Avant de se lancer dans une lutte ouverte avec la Russie, il est important de savoir jusqu'où l'on compte aller, d'apprécier ce que l'on vaut et ce que l'on peut. Au premier regard, la Russie seule, au milieu de l'universelle agitation de l'Europe et du bouleversement des intérêts, semble rester calme, impassible, les yeux toujours attachés sur le même but. La révolution gronde; la démocratie, la nationalité soulèvent des tempêtes sur toute sa limite à l'ouest et au midi: la Russie ne renvoie point d'écho. On dirait que ces bruits se brisent contre sa frontière d'airain, et que derrière cette infranchissable ligne règne un vaste et froid silence. Un seul instant, ce silence a été interrompu par le pas régulier des régiments, qui venaient imposer aux Principautés du Danube ce calme de plomb. Chaque fois que l'Europe, s'arrachant à ses préoccupations quotidiennes, a porté les yeux de ce côté, elle a été frappée de cette apparence d'impassibilité; elle s'est demandé avec inquiétude ce qu'il y avait de force sous ces dehors belliqueux, par-delà ces frontières hérissées de plusieurs rangs de ba-

ïonnettes, rigidement fermés, si ce n'est lorsqu'il s'agit d'ouvrir sur les Principautés un passage aux milices de l'absolutisme et de la conquête. L'obscurité dont, à toute époque, la Russie a su se tenir enveloppée, le prestige du mystère joint à ce grand air, à ces allures de puissance, ont persuadé à l'Europe qu'il y avait dans la politique froide, sévère, hardie du czar, une grande vigueur, le pouvoir de maintenir l'immobilité absolue chez lui et de combattre avec avantage le mouvement chez les autres. Peut-être cependant faut-il voir, dans l'attitude prise par le cabinet russe depuis le mois de mars, bien moins une force vraie qu'une audace calculée pour entretenir et le dedans et le dehors dans une illusion favorable à l'action d'un gouvernement, qui a aussi son côté faible et ses dangers. Oui, il se pourrait bien que l'action de la Russie fût infiniment moins libre, moins sûre d'elle-même qu'on n'est habitué à le supposer. La Russie est surtout une puissance diplomatique, si l'on peut ainsi dire, et c'est dans les congrès ou les conférences diplomatiques qu'elle a coutume de livrer et de gagner ses grandes batailles. Quoiqu'elle ait une administration rigidement unitaire, une grande armée, un territoire immense et riche, bien souvent sa force est toute de prudence et de savoir-faire, et parût-elle parfois atteindre à la grandeur, souvent son énergie est jouée. Le jeu est d'ailleurs facile, dans l'ignorance où se complaît l'Europe au sujet de ces grandes affaires. Autant qu'il est possible d'en juger par les récits incomplets et les observations imparfaites de voyageurs gênés ou sans expérience, l'administration russe est corrompue à l'excès, à tous les degrés de la hiérarchie; l'armée a des cadres, mais rarement remplis, et avec un matériel très inférieur aux besoins de la guerre; le sol, abandonné au travail servile, reste misérable, malgré sa richesse naturelle; enfin, l'immensité même de ce territoire sert uniquement à faciliter cette corruption administrative, à dissimuler ce vide des cadres militaires, et elle nécessite l'éparpillement des forces, paralyse ou du moins retarde le progrès du commerce par la dispersion des villages et l'éloignement des villes. A ces causes de faiblesse, qui sont inhérentes à la constitution naturelle de la Russie, les circonstances en ajoutent d'autres, qui ont aussi leur gravité et leur évidence. Qui peut croire en effet qu'en dépit des précautions prises, des rigueurs exercées pour fermer l'entrée de l'empire aux hommes et aux idées de l'Occident, les idées, à défaut des hommes, n'aient pas trompé cette surveillance? Qui peut

No. 2.170. 1848.

douter que, pareilles à ces semences portées par le vent pour germer en des régions lointaines, elles n'aient été déposées par le souffle de la révolution sur le sol de la Pologne, où dès à présent elles fermentent en secret jusqu'à ce qu'elles germent? Le czarisme, menacé de ruine par la démocratie et la nationalité, a dû faire un puissant effort pour comprimer l'une et l'autre; il a concentré sur la frontière, et principalement dans le royaume de Pologne, toutes ses troupes disponibles, et, à force de peser sur les populations désarmées, il a fait parade devant l'Europe de cette tranquillité obtenue à si grand'peine. Enfin, attaqué et défié par un petit peuple sans appui et sans ressources, et contraint de répondre à ce défi sous peine de perdre beaucoup de son prestige, il a envahi les Principautés du Danube. Il a senti, en présence des dangers que les idées de démocratie et de race lui faisaient courir, qu'il avait plus que jamais besoin de sauver ces apparences de force qui font une grande portion de sa puissance. Il a donc voulu, en occupant la Moldo-Valachie, châtier à peu de frais la démocratie et la nationalité, et faire peur à l'Europe sans courir beaucoup de risques. C'est une nouvelle bataille diplomatique livrée à propos; cependant elle n'est point encore entièrement gagnée. Il se peut même qu'elle soit suivie d'un revers. Que faut-il donc pour que la Russie éprouve cette fois une défaite?

Il faut à ses adversaires du bon sens; il leur faut une intelligence claire et nette de la situation, des traités, des droits, et une résolution formelle de pousser les choses à leurs dernières conséquences, moyen à peu près sûr de les éviter. La Turquie, dans les rudes leçons de l'adversité reçues coup sur coup depuis 1827, a pris l'habitude de faire trop bon marché de son indépendance diplomatique et s'est trop facilement laissé mettre en tutelle par la diplomatie européenne. Le retour des populations chrétiennes à une cordiale entente avec le sultan lui permet de s'affranchir de cette pesante servitude et de se présenter en face de la Russie avec la susceptibilité d'un souverain fort de son droit et jaloux de son honneur. Qu'est-ce donc que le droit lui permet? qu'est-ce que l'honneur lui conseille? C'est de demander, d'exiger l'évacuation des Principautés, de repousser par voie diplomatique, au-delà du Pruth, cette armée qui n'avait pas le droit de mettre le pied sur le territoire roumain sans un appel des populations, et qui a encore bien moins le droit d'y séjourner depuis que la révolution de Bucarest est comprimée. De combien d'arguments

ne pourrait-on pas corroborer ces puissantes raisons, à la vue des souffrances que l'armée russe fait peser sur le pays, des persécutions dont elle frappe les personnes, des impôts dont elle accable les propriétés?

Que la Turquie comprenne donc et qu'elle parle. Si ses paroles ne suffisent pas, qu'elle proteste devant l'Europe. Cette protestation n'eût-elle aucune chance d'être appuyée par les cabinets de l'Occident, la France elle-même dût-elle méconnaître assez ses meilleures traditions diplomatiques, ses intérêts et ses principes pour rester froide en présence d'une pareille démarche, l'attitude du divan porterait néanmoins au protectorat un coup bien redoutable. La Russie se rappellerait peut-être l'échec qui lui fut infligé en 1842, en Servie, à une époque bien moins critique, bien moins périlleuse pour l'absolutisme et la conquête. Si, enfin, contre toute vraisemblance, une protestation ne suffisait pas, si la lutte diplomatique engagée et terminée victorieusement par la Turquie dans la révolution serbe n'était plus possible aujourd'hui, pourquoi craindrait-on si fort de remettre la querelle au jugement des armes? Pourquoi n'oserait-on pas faire appel, pour la première fois, à ces populations roumaines, helléniques, illyriennes, qui, tenues jusqu'à ce jour à l'écart par les préjugés religieux, ne cherchent qu'une occasion de mêler leur sang à celui des Osmanlis dans une campagne en règle contre le protectorat ?

La Moldo-Valachie n'est pas suffisamment armée, mais elle le sera le jour où on le voudra. Les Hellènes de la Romélie, les Bulgares, les Bosniaques, vivent le pistolet à la ceinture et souvent le fusil sur l'épaule. Les Serbes ont des troupes régulières, une réserve savamment organisée et des volontaires autant qu'il y a d'hommes valides sur leur sol belliqueux. Voilà les auxiliaires, la force nouvelle, non encore éprouvée, que le sultan a sous la main, s'il consent à l'étendre jusqu'aux populations chrétiennes de la Turquie d'Europe. Avec ce concours amical des chrétiens, autrefois les alliés des Russes, avec l'encouragement qu'une semblable guerre ne pourrait manquer de recevoir des cabinets de l'Occident, avec les éléments d'insurrection qui se dégageraient inévitablement dans la Pologne, au seul bruit du canon, la Turquie aurait plus d'un chance de n'être pas battue.

Victorieuse ou vaincue, en suivant la voie de la résistance diplomatique ou armée, elle obient dans son sein un résultat moral de grande portée. L'alliance des races chrétiennes avec la

No. 2.170. 1848. race ottomane se trouve cimentée, consacrée par cet effort énergique tenté en commun. De là au triomphe du principe de l'égalité des races, il n'y a plus à franchir que l'obstacle des vieux préjugés de religion de jour en jour moins ardents. L'obstacle sera renversé par les mains de la Turquie elle-même, dans un avenir qui n'est peut-être pas éloigné. Les noms fâcheux de vassaux et de sujets auront disparu, et la race ottomane ne verra plus dans les chrétiens que des égaux. Ce principe de l'égalité des individus et des races ouvrira aux Roumains et aux Illyriens un avenir nouveau; car, en les accueillant sur le pied d'égalité, la race turque partagera en quelque sorte avec eux le pouvoir et l'empire. Peut-être, en raison de le jeunesse, de l'ardeur et du nombre, les chrétiens saisiront-ils la plus grande part d'influence et d'action; mais la Turquie n'appartiendra pas du moins au Moscovite, elle n'aura pas été morcelée, elle n'aura pas disparu de la carte. Elle subsistera sous une forme nouvelle, avec un esprit nouveau. Et peu importe quelle sera précisément cette forme, pourvu que sur ce territoire, le plus beau de l'Europe, et, depuis si long-temps, le plus stérile, les germes comprimés d'une civilisation nouvelle puissent enfin se développer librement.

Que l'Orient progresse, que la liberté y prenne racine, que des peuples forts s'y constituent, qu'un civilisation nouvelle ranime et remplisse ce grand corps languissant de l'empire ottoman: voilà le but nécessaire de la politique française sur le Bosphore. Il fut sans doute un temps où l'opinion était d'un autre avis, où, frappée de cette décadence, de cette torpeur, de cette immobilité en apparence systématique et irremédiable de la race musulmane, elle se fût prêtée volontiers à des idées de partage qui eussent établi sur les ruines de ce vieil empire plusieurs petits peuples protégés par l'Europe, c'est-à-dire livrés aux influences rivales de la diplomatie européenne et embarrassés dans leurs allures par les convenances et le génie particulier des nations protectrices. C'était le plus sûr moyen d'étouffer la vie en détruisant toute originalité parmi ces peuples jeunes, que l'on prétendait constituer, et c'eût été dans l'avenir, entre les cabinets de l'Europe, une intarissable source de diffiicultés, une cause permanente de conflits dangereux pour la paix. Il fut aussi un temps où, en vue de l'impossibité de ce partage, on prenait assez facilement son parti des ambitions d'une puissance qui prétendait absorber à elle seule l'immense héritage d'Othman. A force de répéter que la Turquie était morte et que la

Russie convoitait cette succession, l'on avait fini par envisager l'éventualité d'une conquête russe comme la solution inévitable de la crise prolongée de l'Orient. Par ignorance, par faiblesse d'esprit ou par de faux raisonnements politiques, on s'abandonnait avec complaisance à cette idée ; mais, depuis que les faits ont révélé tant de germes de vitalité dans les populations chrétiennes et tant d'éléments d'une civilisation originale et vigoureuse, depuis qu'il est devenu clair que la race ottomane, en sortant de son orgueilleux isolement pour s'unir à ces peuples, peut elle-même se rajeunir, on s'accorde à reconnaître que défendre l'intégrité de l'empire ottoman, c'est défendre à la fois le droit des Turcs, l'avenir des chrétiens et une civilisation qui commence.

Du moment qu'il s'agit ainsi d'intérêt moral, le devoir de la France est tracé. A une époque où l'intérêt moral était identifié avec l'intérêt religieux, la diplomatie française était, dans la véritable et glorieuse acception du terme, protectrice des chrétiens de l'empire ottoman, et à la faveur de ce protectorat, ses intérêts commerciaux et politiques se développaient à l'aise sur cette vaste étendue de terre et de mer. La concurrence commerciale de l'Angleterre et la rivalité religieuse de la Russie ont porté, depuis un siècle, de rudes atteintes à cette influence. Pourtant, le plus grand dommage qu'elle ait éprouvé est venu, sans aucun doute, des négligences, des méprises, des fautes de la politique française. Au lieu de rester, suivant les traditions primitives de notre protectorat, les médiateurs des différends des Osmanlis avec les populations chrétiennes, nous avons, avec un funeste empressement, saisi toutes les occasions les plus futiles de prendre parti contre la Turquie. Nous avons adopté de gaîté de cœur toutes les mauvaises causes, embrassé tous ces fontômes sans consistance, toutes ces ambitions sans force, qui surgissaient en face de la puissance ottomane, tantôt dans le Liban, tantôt en Egypte, tantôt ailleurs. Peut-être l'heure est-elle venue pour la France de sortir de ces tergiversations, de ces calculs erronés, et de reprendre franchement à Constantinople son rôle primitif de médiatrice entre les chrétiens et les Musulmans. Ce rôle, aujourd'hui, consiste à seconder le mouvement par lequel ils sont poussés à s'allier dans le principe fécond de l'égalité des races. Le mouvement des races se règle sur des droits ; le devoir de la France, c'est de les élucider, d'aider Turcs et chrétiens à les comprendre, à les poser en face de l'Europe ; c'est, enfin, d'appuyer elle-même ces droits de l'au-

No. 2.170. 1848.

torité de son nom, s'ils n'agissent pas suffisamment par leur propre vertu. La forme et les conditions de cet appui regardent la prudence des hommes d'état; mais voilà du moins ce qu'indiquent les vieilles traditions de la France en Orient et les instincts de la démocratie moderne.

En somme, lorsque l'on rapproche ces agitations nationales des peuples de la Turquie des événements plus dramatiques de l'Autriche, tout en gémissant sur le sort des victimes généreuses et regrettables qu'ils écrasent dans leur explosion, on ne peut s'empêcher d'y remarquer un ensemble de circonstances de bon augure pour la civilisation et la liberté. Il était à craindre, au lendemain de février, que l'ennemi de la démocratie, le czar, ne trouvât des alliés pour une nouvelle sainte-alliance de l'absolutisme. L'esprit moderne s'est aussitôt emparé de la vieille Autriche et de la vieille Turquie, lancées ainsi dans des voies opposées à celles de la Russie. Il était toutefois à craindre en même temps que la secousse imprimée aux deux empires par cet esprit moderne impétueux et fier ne fût de nature à les briser, à les dissoudre et à les livrer, dans l'impuissance de la confusion et du désordre, à la convoitise du czar. Ce double péril semble aujourd'hui éloigné par la sagesse des populations slaves et roumaines. Pouvant régénérer l'Autriche et la Turquie à leur profit, elles ne veulent pas les détruire, et c'est à les seconder dans la poursuite de cet idéal qu'elles convient avec espérance la politique française.

No. 2.171. 1848 Sept.-Oct.

Scrisoarea Generaluluĭ Duhamel către Caimacamul C. Cantacuzino.

(Orig. Acad. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Monsieur,

J'ai l'honneur de transmettre ci-joint à Votre Excellence le projet pour la formation d'une commission d'enquête, que j'ai communiqué depuis quelques jours, tant à Fuad Effendi, qu'à M. de Titoff à Constantinople.

Puisque le Commissaire ottomane demande au conseil des ministres de lui indiquer les mesures qu'il resterait encore à prendre pour pacifier entièrement le pays et tranquilliser les esprits, je suis d'avis, que le conseil ferait bien de profiter de cette circonstance, pour proposer la création d'une commission d'enquête ou

quelque chose d'analogue dans le but d'infliger une punition aux coupables. Du moment où une pareille demande sera adressée à l'Amedji par le conseil des ministres, il sera bien difficile pour lui de ne pas la prendre en considération.

No. 2.171. 1848 Sept.-Oct

J'ai l'honneur d'être avec une très haute considération, Monsieur, de Votre Excellence le très humble et très obéissant serviteur

(Signé:) A. Duhamel.

A S. E. M. de Cantacuzène.

Anexă.

Il sera formé une commission spéciale à Bucarest pour faire une enquête sévère au sujet des individus qui ont trempé dans la révolution, ainsi qu'au sujet des délits commis en Valachie depuis le 11 (23) juin de cette année, dans le but de bouleverser les institutions du pays.

Cette commission s'occupera de classer en différentes catégories tous les individus, qui ont participé à la révolution, tant ceux qui se trouvent présents que ceux qui se sont absentés, selon le degré de leur culpabilité.

L'enquête terminée, les dossiers de la commission seront transmis au tribunal criminel, qui aura à statuer sur les peines dont les individus appartenant à chacune des catégories seront passibles, d'après les lois du pays, ou lorsque ces dernières seront insuffisantes, d'après les lois romaines.

La commission d'enquête sera composée de trois membres, choisi parmi les boyards les plus réputés pour leur droiture, leur intégrité et leurs lumières, auxquels il sera adjoint un officier supérieur turc ainsi qu'un officier supérieur russe. Les sentences du tribunal criminel à l'égard des individus impliqués dans la révolution, ne seront mises a exécution qu'après avoir été confirmées ou commuées par S. M. le Sultan.

Memoriŭ remis de Dimitrie Ghica Comisarilor Turcieĭ şi Rusieĭ în Principate.

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct.

(Conc. Col. I. I. Brătianu.)

A la suite de l'immense commotion de février, nous avons vu la plupart des états de l'Europe, cédant surtout à la contagion de l'exemple, en partie aussi à un besoin plus ou moins réel de ré-

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct.

formes, chercher le développement de leurs institutions à travers de violentes convulsions, qui partout n'ont point encore atteint leur dernier terme. Il est vrai que parmi ces institutions il en était qui, peut-être excellentes à l'époque de leur création, étaient devenues insuffisantes en regard des progrès du siècle. Mais aussi, à côté de cette fièvre de réformes, résidait un immense danger. C'était d'une part l'exagération insensée de certaines doctrines démagogiques, anti-sociales, empruntées à de funestes époques et prêchées à des masses ignorantes; c'était d'autre part l'état de misère où se trouvaient plongées, dans les grands centres de population, ces mêmes classes laborieuses, rêvant une prétendue amélioration à leur sort dans l'emploi de la force brutale mise au service de tout bouleversement politique ou social.

La prospérité générale, qui, en Valachie, repose moins sur le développement de l'industrie, encore dans l'enfance, que sur les richesses agricoles, dont l'a dotée un sol prodigieusement fertile, semblait devoir écarter de notre pays la cause principale de toute perturbation sociale. En effet, la classe ouvrière, d'ailleurs pas nombreuse, y vit dans l'aisance et le plus pauvre de nos paysans y est à l'abri des premiers besoins de la vie. Mais il existait malheureusement un parti remuant, qui, tout inconsistant et numériquement peu considérable qu'il était, devait, à la faveur des circonstances, attirer sur notre patrie d'incalculables calamités. Il s'agit de ces quelques jeunes gens, qui, revenus tout récemment de Paris, où pour la plupart ils avaient été témoins et quelques-uns même acteurs dans les scènes révolutionnaires de cette capitale, se croyaient prédestinés à parodier les même rôles dans un milieu tout différent. Ajoutez cette fièvre générale de réformes, puis les intrigues incessantes de certains prétendants, parti chez nous toujours en mesure d'escalader le pouvoir à la première occasion favorable; enfin quelques institutions défectueuses, moins encore en elles-mêmes que par la corruption générale de ceux qui se trouvaient chargés d'en faire l'application. En réunissant ces éléments divers, l'on aura comme un vaste foyer rempli de matières inflammables, sur lequel ces jeunes fous n'avaient plus qu'à lancer une étincelle pour embraser le pays tout entier.

C'est alors que le tourbillon révolutionnaire renversa tout sur son passage, sans rien édifier. Aussi, que vit-on trois mois durant: par suite de l'abolition du règlement organique, une société sans lois, livrée à tous les caprices de l'arbitraire et de la violence; en

l'absence du controle, toutes les caisses publiques vidées au profit de l'intrigue et de la rapacité; le crédit et le commerce frappés de mort; une sorte de loi agraire venant éveiller contre les propriétaires une cupidité haineuse dans les coeurs des paysans; et la paresse arrivant en aide à ces mauvaises passions, très souvent l'on vit ces paysans, se refusant à tout travail, laisser périr sur pied les plus riches moissons et appauvrir ainsi le pays dans l'unique source de ses revenus.

Quant aux hommes qui semblaient en position d'apporter un frein à ces déportements, ou du moins d'atténuer les déplorables effets de cet état de choses, ils crurent devoir se tenir à l'écart, dans la crainte de se compromettre inutilement, comptant d'ailleurs sur une prompte intervention militaire, ainsi que la déclaration formelle en avait été faite dès les premiers symptômes d'insurrection. En effet, les deux puissances, suzeraine et protectrice, qui ont toujours veillé avec une sollicitude toute paternelle sur notre pays et pour lesquelles tout bon Valaque conservera au fond du cœur une reconnaissance ineffaçable, ont envoyé dans les Principautés deux armées imposantes dans le but de sauver le pays et la société.

Mais bien qu'à la tête de ces armées se trouvent placés des hommes remarquables par leurs lumières et leur intégrité, peut-être, étant étrangers à la Valachie, ne dédaigneraient-ils pas quelques renseignements sur les besoins les plus urgents de la Principauté, ainsi que sur les moyens les plus propres à la garantir du renouvellement de ces mêmes calamités.

Nous nourissons l'espoir que Sa Hautesse le Sultan, notre auguste suzerain, et Sa Majesté l'Empereur de Russie, notre généreux protecteur, lesquels ont en tout temps donné à la Valachie des preuves éclatantes de leur haute magnanimité, ne voudront point punir toute une nation pour les crimes de quelques individus égarés et qu'Elles daigneront, au contraire, nous accorder certaines réformes et améliorations, autant que le bonheur de la Valachie puisse s'y rattacher.

Les réformes les plus urgentes nous paraissent devoir porter sur les points suivants :

I. Mode d'élection du prince.

D'après les dispositions du Règlement organique, tout candi-

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct.

dat à la Principauté doit, comme conditions absolues, avoir atteint l'âge de 40 ans et appartenir au rang le plus élevé de la première classe des boyards. Or, le choix des électeurs se trouvant par là singulièrement limité, ne peut-il pas se faire que, parmi ce petit nombre de candidats, le pays en soit forcément réduit à opter entre des hommes ou dépourvus des capacités voulues, ou trop âgés pour tenir d'une main ferme les rênes de l'état? Dans les deux cas, ce serait un grand malheur pour la Principauté. Le seul moyen d'éviter ce double inconvénient, donc d'élargir le cercle de l'éligibilité, en n'exigeant, par exemple, de tout candidat que l'âge de 30 ans et la qualité de boyard, fils de boyard. Et pour que l'élection soit l'expression la plus vraie du vœu de la nation, ne conviendrait-il pas également d'étendre le cercle électoral, aujourd'hui trop restreint peut-être? De la sorte, on arriverait en même temps à paralyser ou, au moins, à neutraliser l'action de l'intrigue et ces influences corruptrices, toujours si puissantes quand elles n'ont à se concentrer que sur un petit nombre d'individus.

II. Convocation de l'Assemblée générale ordinaire.

Si l'on s'en rapporte au véritable sens du Règlement organique, il faut de toute nécessité en revenir pour le mode de l'élection de l'Assemblée générale ordinaire à celui qui a été pratiqué sous l'administration provisoire du gouvernement russe. L'interprétation restreinte, qui a été suivie lors de la deuxième élection, outre qu'elle est évidemment contraire tant à l'esprit du Règlement organique, qu'à l'explication qui en a été donnée par le consulat en 1842, a offert le grave inconvénient de priver de leurs droits une masse d'électeurs, qui, par suite de leurs fonctions ou de leurs habitudes, ne résidaient point dans les districts où sont situées leurs terres principales.

III. Licenciement de la milice actuelle.
Etablissement d'une école de cadets.

Perpétuer en quelque sorte l'occupation étrangère, en maintenant indéfiniment dans le pays les deux armées sur le pied imposant que nous les voyons aujourd'hui, ne saurait être, croyons nous, l'intention des deux Cours. Elles n'ignorent point que le pays serait incapable de supporter longtemps des charges aussi accablantes sans courir à sa ruine.

La milice s'étant, dans les dernières circonstances, montrée indigne de sa mission et ayant, qui plus est, levé une des premières l'étendard de la révolte, il faut qu'elle soit licenciée en totalité. Cette mesure, d'ailleurs, outre qu'elle préviendra de funestes exemples d'indiscipline, est rendue nécessaire par l'impossibilité absolue de réorganiser convenablement un corps, qui, au contact de la déchéance générale des officiers, en est arrivé à un état de démoralisation complète. Au surplus, ces soldats, en rentrant dans leurs foyers domestiques, seraient dans le cas de rendre d'utiles services à l'agriculture, qui manque de bras; et ce qui est bien autrement important, au moyen des quatre millions de piastres que coûte chaque année à l'état l'entretien de cette milice, on subviendrait, du moins en partie, aux dépenses qu'occasionnerait la présence d'un corps de 5 à 6.000 hommes de troupe étrangère. Cette force militaire, dont le chiffre est à peine suffisant au maintien de la sécurité et de l'ordre public, est devenue tout-à-fait indispensable pour parvenir à étouffer entièrement les germes de révolte, qui ont été pendant trois mois semés dans toute la Principauté.

L'institution d'une milice étant l'ambition légitime, et je dirai une des gloires de toute nation, il serait certes par trop rigoureux de prolonger cette proscription de notre milice au delà du terme indiqué par une stricte nécessité. Mais en attendant l'époque de sa réorganisation, il nous paraît urgent de créer, sur le modèle des meilleurs établissements de ce genre, une école de cadets, où seraient admis, jeunes encore, les Valaques de toute condition. En même temps qu'ils apprendront l'art militaire, ces élèves se formeront de bonne heure aux règles d'une discipline sévère. Aussi nous ne doutons pas qu'avec le temps ils deviendraient de bons officiers, se montrant intrépides défenseurs de l'ordre et enseignant à leurs soldats, de l'exemple et de la voix, à ne jamais dévier du sentier de l'honneur et de la subordination militaire.

IV. Carrière des emplois publics.

Le système suivi jusqu'à présent dans les emplois publics présente le caractère d'une mobilité, d'une instabilité perpétuelle, laquelle a pris d'abord sa source dans les habitudes traditionnelles du pays, que le Règlement organique a paru ensuite revêtir d'une sorte de sanction. Ainsi, l'on est parti de la lettre d'un article

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct

qui accorde au prince régnant la faculté de déplacer les employés tous les trois ans, pour rendre presque obligatoire ce qui était simplement facultatif. Une fois lancé sur cette voie, on ne pensa guère à s'arrêter. Enfin, l'on en était venu à considérer les emplois, non comme un service public fait dans l'intérêt général, mais uniquement comme un patrimoine commun, que chacun se croyait le droit d'exploiter à tour de rôle. Ainsi, chaque ministre, en arrivant aux affaires, renvoyait le plus grand nombre des employés de son département, pour y faire entrer ses favoris, ses créatures et jusqu'à sa domesticité, souvent sans tenir aucun compte de leur aptitude à la fonction qu'ils étaient appelés à remplir. On verra bientôt les conséquences déplorables d'un système qui ne tend pas à moins qu'à la démoralisation générale de la nation et à la déconsidération des professions libres les plus honorables. En effet, grâce à ce roulement continuel d'emplois, il existe constamment une mase flottante de fonctionnaires destitués, ou d'individus en expectation d'emplois, qui, ne reculant devant aucun moyen, fût-il le plus vil, se prostituent avec impudeur aux trafics les plus honteux, à la plus abjecte courtisanerie, jusqu'à ce qu'ils aient obtenu l'emploi qu'ils ambitionnaient. C'est qu'il faut bien le dire, tout pénible que soit cet aveu à un Valaque, la carrière des emplois était jadis, comme elle l'est encore aujourd'hui, le seul marche-pied possible pour arriver à un rang, c'est-à-dire à la considération, à l'influence, mais aussi le plus sûr chemin de faire fortune, non pas certes au moyen des modiques appointements attachés à la place, mais des gains illicites qu'elle permettait. Ce système corrupteur régnait plus ou moins depuis le haut jusqu'au bas de l'échelle sociale, est-il étonnant après cela que les exemples de corruption, de vénalité, de manque de foi soient devenus si fréquents dans ce malheureux pays? Autre conséquence de cet état de choses: on a vu mainte fois des négociants honorables, des propriétaires aisés, non boyards, abandonner la gestion de leurs intérêts pour se tenir à l'affût des moindres emplois publics. De l'absence presque complète d'une bourgeoisie ou classe moyenne qui, en Valachie, ne se recrute guère que du rebut des nations étrangères. En sorte qu'on peut dire sans exagération que la société valaque n'est composée que d'employés actifs ou aspirant à l'être. Ceci est d'autant plus regrettable que, par une conséquence de l'extension donnée à la disposition du règlement dont nous parlions tout à l'heure, les Valaques, s'ils prétendent faire leur

chemin, se trouvent en quelque sorte dans l'obligation légale de passer par cette filière. N'oublions pas que l'emploi donne le rang et que le rang comporte la considération, la fortune, la jouissance de droits politiques et l'unique moyen de défendre avec succès nos intérêts menacés par les puissants du jour.

Sans prétendre qu'à toutes les fonctions publiques doive être attachée une inamovibilité absolue, nous ne voudrions pas que le mode opposé fût érigé en système obligatoire. Nous désirerions, par exemple, autant que l'esprit général de nos institutions le comporterait, que dans la carrière des emplois on se rapprochât des règles admises dans la plupart des états de l'Europe. Ainsi, l'inamovibilité des juges, si ce n'est pour cause d'avancement ou par suite d'un jugement en due forme; inamovibilité semblable des gouverneurs (préfets) et de tous les employés administratifs, si ce n'est par suite d'une démission motivée.

Le mal que nous avons signalé est trop profond pour que ce remède seul suffise à la guérison. Mais en attirant l'attention sur ce point, nous espérons que l'on parviendra à découvrir des moyens plus efficaces. Ainsi, déjà dans le chapitre suivant nous comptons en offrir un qui concourra puissamment à atteindre ce but.

V. Code pénal.

Lacunes à combler.

La démoralisation de la société étant, ainsi que l'arbitraire chez les gouvernants et l'impunité de certaines classes, les vices fondamentaux de notre pays, il importe, non seulement de les modifier par l'amélioration des institutions civiles, mais de les extirper par le glaive de la justice. Or, sous ce rapport, d'immenses lacunes sont à combler dans le code pénal. Tel qu'il existe chez nous aujourd'hui, il n'est vraiment qu'à l'état rudimentaire et ne contient du reste que des dispositions tellement vagues que la juste application en est fort difficile. Quoique tout y soit, pour ainsi dire, à créer, nous croyons déplacé d'entrer à cet égard dans de longs détails. C'est à des législateurs exercés qu'il appartiendra de rédiger ce travail.

Nous nous bornerons à indiquer la nécessité de substituer vis-à-vis de tout justiciable, boyard ou non, l'action de la loi à l'arbitraire des gouvernants, tant pour les délits politiques que privés. Dans ce principe salutaire, aussi bien que dans les dispo-

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct.

sitions pénales qui en découleront, les Valaques, loin d'y apercevoir un redoublement de rigueur, ne doivent y voir qu'une garantie pour tous, mille fois préférable aux chances de l'arbitraire, parfois mêlées d'impunité. D'un autre côté, les gouvernants ne se verront-ils pas dépouillés, sans regret, d'une prérogative qui faisait retomber sur eux seuls les graves conséquences d'une pénible et dangereuse responsabilité?

VI. Condition des paysans. Nécessité d'apporter des améliorations à leur sort.

Il est, quoiqu'on en dise, de la plus grande évidence que le sort du paysan valaque, tout attaché à la glèbe qu'il paraisse, serait de tout point plus heureux que celui des autres pays et surtout du centre de l'Europe, si les droits qui lui sont accordés par le Règlement organique n'étaient si souvent violés. Sans vouloir entrer dans des détails minutieux, qui résultent des différences apportées par l'usage ou certaines coutumes locales, nous dirons que dans tous les cas le maximum des charges légales du paysan ne s'élève pas au delà de 105 piastres à payer annuellement au propriétaire pour la jouissance de $8^1/_2$ pogones, environ 9 arpents de terre, ou bien en travail la somme de 30 jours. Libre à lui de cultiver une plus grande étendue de terre moyennant une redevance excessivement modique. Ces arrangements, qui se font de gré à gré entre le paysan et le propriétaire, sont toujours accueillis avec empressement par celui-ci, à cause de la grande quantité de terrain en friche qu'il possède généralement. Ajoutez une capitation de 33 piastres à payer à l'état, et vous aurez à peu près la totalité des charges, qui constituent la redevance du paysan valaque.

Maintenant, à la faveur d'un sol tellement fertile que, sans engrais et à l'aide d'une culture toute primitive, les céréales rapportent, terme moyen, onze fois la semence, on conçoit tous les avantages de la condition de notre paysan, quand on la compare à celle du paysan des états où le travail est libre et qui ne vit guère qu'au jour le jour. Joignez à cela une position géographique admirable, qui lui permet d'écouler ses produits au moyen du grand fleuve qui parcourt les deux tiers de ses frontières, plus la faculté de vendre sur place à des prix relativement très élevés.

C'est du reste dans l'année 1847 qu'on a pu juger du revenu

que rapporte la terre en Valachie. Ainsi, l'on a exporté du port de Braïla pour la somme d'environ 90 millions de piastres, valeur dont la presque totalité est entrée dans les coffres du paysan valaque.

Malheureusement, les avantages que nous venons de signaler, deviennent fréquement illusoires, tantôt par suite des vicissitudes que le pays a si souvent traversées, mais bien plus à cause de la rapacité des employés envers le paysan; aussi est-il fort rare qu'il parvienne à conserver le pécule qu'il a amassé à la sueur de son front. Il en est résulté chez lui une habitude de paresse invincible, qui prend sa source dans l'incertitude où le paysan se trouve presque toujours de la conservation de ses épargnes.

C'est ici surtout le cas de faire apprécier la nécessité d'introduire dans le code pénal des dispositions capables de retenir les agents du gouvernement dans la ligne de leurs devoirs par la crainte d'un châtiment exemplaire. En atteignant partout la corruption, la prévarication, par des pénalités sévères, depuis les plus basses jusqu'aux plus hautes régions; en faisant en même temps reposer la carrière des emplois publics sur la probité, le mérite personnel et la fixité, on arrivera, sans nul doute, à faire passer au cœur de l'administration des habitudes d'équité et de moralité, devenues de nos jours de rares exceptions. Alors il sera permis d'espérer que la plainte du dernier paysan, aujourd'hui étouffée à sa naissance ou méprisée par les employés supérieurs, sera enfin attentionnément écoutée et que pleine justice sera faite à tous indistinctement, grands ou petits.

Lorsque le paysan se sera convaincu que la société veille sur lui avec sollicitude et qu'il lui est devenu possible de conserver son avoir, son moral se relèvera par le sentiment de la justice, et nous le verrons apparemment sortir de l'ignorance et de l'apathie où il s'est jusqu'à présent obstiné à croupir. Alors il se prêtera volontiers à l'introduction des méthodes de perfectionnement dans ses procédés agricoles, encore si grossiers, ainsi qu'à l'amélioration si désirable des races chevalines et bovines, aujourd'hui si complètement dégénérées. Il faudra sans doute que le gouvernement se mette à la tête de ce progrès par la création de haras et l'importation des meilleurs espèces de bœufs, comme aussi à l'aide d'expositions agricoles et de récompenses décernées aux obtenteurs des plus beaux produits.

Les dépenses occasionnées par ces innovations désirables se-

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct.

raient peu ou point onéreuses à l'état, car il existe dans chaque commune une caisse de réserve qui suffirait en très grande partie à solder ces frais. Ces caisses (dont le produit, pour le dire en passant, a été affecté à des dépenses restées à l'état d'énigme depuis l'introduction du Règlement organique) ne peuvent dans aucun cas recevoir une meilleure destination.

Pour compléter le cadre des institutions appelées à donner une heureuse impulsion à l'agriculture et à améliorer par suite la condition du paysan, nous croyons éminemment utile l'établissement d'une ou plusieurs fermes modèles, créées aux frais de l'état, où les fermiers et les paysans viendraient se former à la connaissance des méthodes les plus parfaites.

Nous ne nous flattons certes pas d'avoir passé en revue tous les moyens propres à modifier avantageusement le sort du paysan valaque. Si nous n'insistons pas davantage sur un sujet auquel les circonstances sont venues ajouter une importance toute particulière, c'est dans la prévision probable qu'une commission spéciale traitera cette matière, qui deviendra ensuite l'objet des délibérations de la prochaine Assemblée générale.

VII. Finances.

Emprunt forcé. Contribution générale. Banque nationale.

Il est de notoriété publique que la situation de nos finances jusqu'au moment de l'insurrection, était généralement satisfaisante, en ce sens que la recette balançait presque toujours la dépense. Mais aussi nous devons nous hâter d'ajouter que la somme des revenus était insuffisante pour effectuer les travaux publics nécessités par les besoins du pays. L'état tout primitif de nos voies de communication en est la preuve manifeste.

1. Emprunt forcé.

Personne n'ignore que pendant les trois mois de tourmente révolutionnaire, qu'a subis le pays, toutes les caisses publiques ont été vidées et qu'aujourd'hui, en présence des éventualités que nous crée notre position actuelle, nous nous trouvons dans l'impossibilité d'y faire face au moyen de nos ressources ordinaires. De là la nécessité absolue de recourir à un emprunt ou impôt forcé. Il nous semble que le seul mode pratiquable dans un pays où il n'existe de base pour l'assiette des contributions que dans

la classe des paysans, c'est de nommer une commission chargée de répartir équitablement le chiffre à fixer par le gouvernement entre les diverses classes qui composent la société, à savoir : 1) les boyards et les autres propriétaires fonciers ; 2) les négociants et industriels ; 3) les paysans. Il est inutile de dire que cette répartition devra se faire, autant que possible, sur la base de la fortune présumée de chacun. Cependant, nous croyons de toute justice de prendre en considération, dans la classification à établir, la part plus ou moins grande que telle ou telle classe de la société a prise à cette révolution, qui nous a réduits à cette mesure. Les pertes essuyées, les charges nouvelles, tout comme les bénéfices qui peuvent résulter pour telle ou telle classe de l'état de choses actuel doivent, selon nous, nécessairement entrer en ligne de compte. Ainsi, par exemple, tandis que la classe des boyards est restée presqu'en totalité en dehors des événements révolutionnaires, n'avons-nous pas vu la classe des négociants et banquiers y prendre généralement une part active, et cela sans essuyer de pertes sensibles (ce qui n'a point été le cas des propriétaires), et ayant même, qui plus est, la perspective actuelle de réaliser, par suite de l'occupation militaire, un surcroît notable de bénéfices ! Il est donc, à notre sens, de toute justice que ce soit cette classe qui ait à supporter la plus large part de cette contribution forcée.

2. Contribution générale.

Une contribution générale, tant sous le rapport du principe d'équité que des besoins du trésor, nous paraît devoir être établie à l'avenir. Quant à sa fixation, à son mode de répartition, il n'est pas ici de notre compétence de régler ces points, qui feront d'ailleurs l'objet des travaux de l'Assemblée législative.

3. Banque nationale.

Caisses d'épargne. Monts de piété.

Une banque nationale dans un pays où l'intérêt de l'argent est déjà de 10% au taux légal et qui le plus souvent atteint 18, 24% et au delà, est une institution depuis longtemps réclamée comme une nécessité. Elle répondrait au besoin généralement senti de faciliter et d'étendre les opérations commerciales, de dévelop-

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct.

per le crédit et d'anéantir l'usure qui se pratique impunément sur la plus grande échelle.

Comme dépendances et complément de cette institution, la création de caisses d'épargne et de monts de piété nous paraît présenter un caractère de haute utilité, principalement pour les classes laborieuses. Les caisses d'épargne, en faisant fructifier leurs économies, moraliseraient ces classes par des habitudes d'ordre et de prévoyance, et les monts de piété, en leur offrant à un faible intérêt des secours dans un moment de gêne, les sauveraient de la rapacité notoire des usuriers.

VII. Le clergé.

Le part scandeleuse qu'a prise chez nous le clergé dans les derniers événements est une nouvelle preuve de l'état de dégradation dans lequel il est tombé de nos jours. Il est vraiment déplorable de voir et de publier que le corps auquel en tout pays appartient spécialement la mission de moraliser l'humanité par l'enseignement des dogmes éternels de toute religion, par l'exemple des vertus, le détachement des choses terrestres et la propogation des saines lumières, soit déchu à ce point que son influence devienne complètement stérile, si ce n'est funeste. Aussi, par suite de cet abaissement du clergé, voyons-nous l'instruction religieuse, aussi bien des classes moyennes que des classes inférieures, réduite à un état de nullité absolue et le culte de la religion perdre ainsi son caractère élevé, divin, pour descendre à des pratiques puériles et toutes matérielles et dégénérer en un honteux trafic des choses les plus saintes.

Pour arriver à régénérer un corps qui est appelé à exercer une influence si capitale sur la société, il serait essentiel d'abord que les études des jeunes séminaristes fussent plus fortes, plus complètes, et qu'avant d'être admis aux études théologiques, ces jeunes gens eussent fréquenté de bonnes écoles préparatoires, connues en Europe sous le nom de petits séminaires. Il serait en outre indispensable de ne conférer ni l'admission aux grands séminaires, ni les ordres religieux, qu'après des examens sévères. Pour cela, il est nécessaire que le choix des évêques, qui appartient à l'Assemblée générale, soit fait avec le plus scrupuleux discernement, ayant seulement égard aux vertus et aux lumières des candidats et évitant de céder à l'influence du rang ou de la for-

tune. Il faudra aussi que les chefs de l'état veillent dorénavant que des sièges épiscopaux ne restent point longtemps vacants, ainsi qu'on l'a vu trop souvent. N'est-ce pas en effet de l'inspection des évêques, de leur direction, tant à l'égard de l'enseignement religieux que des prêtres de leur diocèse, que dépend en grande partie l'avenir du clergé?

IX. Ecoles publiques.

Ecoles primaires. Ecoles moyennes. Ecoles industrielles

Les écoles primaires qui ont été fondées dans toutes les communes rurales n'ont point répondu à leur destination. Les maîtres d'école, choisis généralement dans la classe des paysans, profitaient, il est vrai, des droits et bénéfices que leur attribuait cette position, mais sans s'inquiéter le moins du monde des devoirs de leur profession. L'importance d'une institution qui exerce une si grande portée sur la moralité et la civilisation d'un pays, doit attirer une sérieuse attention sur l'état de ces écoles et le degré d'instruction et de zèle des professeurs chargés de cet enseignement.

Indépendamment de bonnes écoles normales, sans doute indispensables, on ne peut guère espérer d'atteindre au but désiré, si ce n'est au moyen d'inspections toutes spéciales, lesquelles serviraient en même temps à répandre les bons principes et réfuter les fausses et funestes doctrines sociales, que dans ces derniers temps une active propagande communiste a semées à pleines mains, aussi bien chez les professeurs que chez les paysans.

L'état des collèges ou écoles moyennes, tant à Bucarest que dans les villes principales de la Valachie, laisse infiniment à désirer. Il importe cependant que cet enseignement soit assez élevé pour que nous ne soyons plus obligés d'envoyer à grands frais nos enfants à l'étranger, où, livrés tout jeunes à eux-mêmes, sans guide, loin de la tutelle paternelle, ils n'acquièrent souvent que des connaissances superficielles, ou bien se nourrissent de théories nébuleuses et exagérées, sans nul rapport avec les institutions de leur pays.

Quant à la fondation d'écoles industrielles et d'apprentissage, où les prolétaires recevraient une instruction professionnelle théorique et pratique, il en résulterait de notables avantages. Par là, on détournerait les classes inférieures de la domesticité et des vices qu'entraîne l'oisiveté et, en créant des artisans valaques, l'on

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct.

affranchirait le pays d'un tribut qu'il paye à des industries exercées presqu'uniquement par des ouvriers étrangers.

X. Affranchissement des Bohémiens.

L'affranchissement des esclaves bohémiens (tzigans) est, dans les circonstances présentes, une de ces questions palpitantes dont la solution ne peut guère, à notre avis, être ajournée sans danger. Déjà le gouvernement du prince Bibesco l'avait résolue en principe, lorsque l'année dernière il emancipa les esclaves dépendants des monastères et de l'état, en les soumettant seulement à une redevance annuelle, qui devait servir au rachat successif des Bohémiens appartenant aux particuliers. Mais ce qui était alors une simple mesure d'équité et de prudence est, par suite des derniers événements, devenu pour la société un besoin, une nécessité urgente. La révolution valaque, en effet, en donnant la liberté à ces esclaves, a habitué trois mois durant cette classe déshéritée à l'usage d'un droit qui, pour lui avoir été trop prématurément peut-être accordée, ne pourrait pas lui être longtemps encore dénié sans injustice et sans péril pour l'ordre social.

Mais cette question, si simple en principe, ne laisse pas que de se compliquer de certaines difficultés dans l'application.

Accordera-t-on une indemnité aux propriétaires d'esclaves? comment et par qui cette indemnité sera-t-elle payée? L'affranchissement sera-t-elle général et simultané, ou bien partiel et successif? Quelles mesures adoptera-t-on pour prémunir la société contre les chances de perturbation résultant de la présence de ces masses abruties, aujourd'hui isolées et partant contenues, demain jetées libres sur le pavé ? Tels sont les points principaux à examiner.

La question d'indemnité doit, sans doute, être résolue affirmativement. C'est ainsi que partout du reste elle a été envisagée. Mais comme l'origine de ce genre de propriété repose moins sur un droit que sur l'abus de la force, il est tout simple que les propriétaires d'esclaves, qui devaient d'ailleurs s'attendre un jour ou l'autre à se voir dépossédés, ne soient pas indemnisés intégralement de la perte qu'ils subiront. Il est convenable, selon nous, que cette nouvelle charge pèse sur l'état, lequel y pourvoira à ce surcroît de dépenses et par la contribution générale et par une redevance à fixer pour les Bohémiens affranchis. Quant au chiffre total de l'indemnité, il est impossible d'y arriver, si ce n'est par un recensement général, opération qui doit par conséquent être

considérée comme une des mesures les plus urgentes, puisqu'elle entre comme élément essentiel dans la fixation du chiffre de la contribution générale. Dans la répartition de cette indemnité, on pourrait diviser les propriétaires d'esclaves en deux grandes classes: la première, qui se compose de grands propriétaires fonciers, dont les esclaves sont particulièrement attachés à la culture des terres, et une seconde classe, qui se compose généralement de particuliers moins riches, dont les Bohémiens sont plus spécialement attachés à leurs maîtres, en qualité de domestiques. L'équité veut que la première classe, qui se compose de personnes plus riches et dont les esclaves ont d'ailleurs moins de valeur, soit moins largement indemnisée que la deuxième classe, qui se trouve dans des conditions opposées. Une fois que le capital de l'indemnité totale sera fixé et que la répartition en sera faite, l'état se chargera d'en payer les intérêts, à 4 ou 5 % par exemple, et consacrera en même temps une somme annuelle à l'amortissement de cette dette, de manière à en être libéré dans l'espace de 10, 15 ou 20 ans, selon les ressources du trésor combinées avec le chiffre total de l'indemnité.

Nous croyons que l'on peut, sans danger, procéder immédiatement à l'affranchissement complet des esclaves. D'abord 10.000 de ces Bohémiens ont été affranchis l'année dernière et nous n'avons pas vu, même dans ces derniers temps, alors que de continuelles et perfides excitations ont été essayées sur cette classe, qu'ils aient plus que les paysans troublé l'ordre public. D'ailleurs, il est vraissemblable que la plupart de ces esclaves, plutôt que de rester sans ressources sur le pavé, prendront du service chez leurs anciens maîtres, soit comme agriculteurs, soit comme domestiques. Et si, du reste, une partie de ces Bohémiens se réunissait en bandes plus ou moins menaçantes pour la sécurité générale, l'état peut se réserver en ce cas la faculté de les embrigader en quelque sorte militairement et de les employer aux travaux publics, tels que construction de routes, édifices publics, etc., et cela moyennant un salaire inférieur à celui des ouvriers libres. Il y aurait ainsi économie pour l'état, et l'on remplacerait par là, sans grande augmentation de charges pour le pays, les 6 jours de corvée que les paysans devaient précédemment consacrer à ce genre de travaux.

Maintenant, arrivés à la fin de notre tâche, empressons-nous

No. 2.172. 1848 Sept.-Oct.

de reconnaître que la précipitation, que nous avons dû apporter dans l'exécution de ce travail, ne nous a point permis de lui donner tous les développements réclamés par l'importance du sujet. Obligés de nous renfermer dans d'étroites limites, la plupart du temps nous nous sommes bornés à signaler quelques points capitaux. Nous ne nous flattons donc point ni d'avoir comblé toutes les lacunes, ni d'avoir indiqué toutes les solutions. Au surplus, nous nous estimerions heureux, si, à la lecture de cet aperçu, les hommes éminents qui se sont chargés de la réorganisation de notre pays parviennent à découvrir quelques données utiles.

Dans la description, malheureusement trop exacte, des maux qui affligent notre société, plus d'une fois une sorte de pudeur, éveillée à l'humiliation de certains aveux pénibles, a failli arrêter notre plume. Mais le devoir d'exposer la vérité toute entière à ceux qui ont tant d'intérêt à la connaître, l'a emporté sur toute considération d'amour-propre national.

Ce serait toutefois de notre part calomnier gratuitement la nation valaque, si, à côté des vices que nous lui avons franchement reprochés, nous ne mettions en regard les excellentes qualités qui constituent le véritable fond de son caractère, aujourd'hui altéré, abâtardi, tant par les nombreuses vicissitudes que ce peuple a subies, que par les imperfections de ses lois, ou plutôt encore leur fausse application. La preuve la plus frappante qu'on puisse invoquer à ce propos, nous la trouvons précisément dans les malheureuses circonstances que nous venons de traverser. Malgré tant de prédications incendiaires, avons-nous eu pendant cette période à déplorer de ces scènes sanglantes et dévastatrices, qui partout ailleurs eussent formé le cortège obligé d'un pareil état d'anarchie? En dépit des excitations de tout genre, que prodiguaient chaque jour aux masses ignorantes les factions démagogiques, la mansuétude naturelle du caractère valaque s'est-elle jamais démentie?

Espérons donc que les hautes Puissances, qui depuis longtemps veillent sans cesse avec sollicitude sur les destinées de la nation valaque, daigneront, dans leur inépuisable générosité pour elle, détourner les regards de cette courte période d'égarement, pour ne les arrêter que sur les besoins d'un peuple généralement intelligent et doux, à qui il ne manque que des institutions favorables pour arriver à tous les perfectionnements sociaux.

Memoriŭ despre măsurile pentru a combate opera revoluţiuniĭ în Ţeara-Românească.

No. 2.173. 1848 Sept.-Oct.

(Hurmuzaki, Doc. Supl. I, Vol. IV. pag. 593.)

Le 11 juin dernier des factieux, les uns poussés par l'ambition, les autres par la cupidité, ont entrepris de renverser le gouvernement existant et de faire régner à sa place des idées impossibles à réaliser. Ils ont excité les passions du peuple valaque, s'adressant à l'orgueuil des uns, en les flattant par des rêves d'indépendance nationale, et à la cupidité des autres, en leur promettant un partage des biens, une loi agraire, basée, disaient-ils, sur l'évangile, loi par laquelle celui qui n'avait rien ou peu devait prendre à celui qui avait beaucoup. Pouvant mettre à l'œuvre toutes ces utopies pendant trois mois qu'a duré leur pouvoir, ils n'ont cependant réalisé aucune réforme, aucune amélioration, car rien de bon, rien de durable n'était possible avec de pareils principes.

Malgré toutes leurs erreurs, il est certain que leurs idées de communisme ont pu parvenir à s'enraciner dans quelques esprits crédules, par suite d'une propagande active faite par des hommes, dont le semblant d'éducation et d'abnégation imposait aux ignorants et aux fous, ainsi que par des prêtres dont le caractère sacré surprenait la confiance du peuple.

L'entrée des troupes a certainement suffi pour calmer le pays, ou plutôt pour lui donner un aspect de soumission et de tranquillité ; il est cependant de toute nécessité de modifier le moral des gens égarés pour éviter l'explosion des faux sentiments, qui n'auraient été que comprimés. Pour y parvenir il faut :

1. Trouver les moyens de détruire les nombreux abus qui se sont introduits dans l'administration. Ces abus ont, si non poussé les Valaques à la révolte, mais facilité à quelques factieux l'exploitation des esprits, qui, ne sachant ni d'où leur venaient leurs souffrances, ni comment ils pourraient les alléger, ont cru des hommes qui leur parlaient au nom des principes qu'ils couvraient des mots de justice et de fraternité.

2. Prouver que toutes les idées de communisme répandues dans les masses ne sont nullement d'accord avec la justice, la morale et la religion ; le même moyen qui est parvenu à enraciner de pareilles idées doit servir à les déraciner et à inspirer de plus saines ; en un mot, au lieu d'une propagande de rébellion,

No. 2.173. 1848 Sept.-Oct.

de vol et de meurtre, il faut une propagande de soumission et de justice.

Ad 1. Pour remplir la première de ces conditions il faudrait :

a) Choisir parmi les hommes les plus probes, les plus intelligents les administrateurs, dont la personne et les biens répondraient pour leurs faits personnels et qui exerceraient une surveillance active sur leurs subalternes.

b) Imposer aux administrateurs l'obligation non seulement d'assurer la stricte observation des devoirs qui lient le propriétaire et le cultivateur, mais encore d'expliquer la loi et de faire comprendre que tout droit suppose un devoir, que là où on leur assure tel ou tel avantage ils doivent en retour telle ou telle indemnité, enfin de faire régner dans toute leur administration la bonne foi, la justice, la douceur, n'employant la force que là où l'on résisterait à tout autre moyen.

c) Epurer avec le plus grand soin la classe des employés subalternes dans les districts, tels que sous-administrateurs, commissaires, etc ; les employés se trouvent en contact journalier avec les paysans et il est de la plus haute importance de les maintenir dans une voie correcte. Le mode de leur élection observé jusqu'ici a présenté beaucoup d'inconvénients, et prenant en considération les circonstances actuelles, il faudrait s'en écarter momentanément, en abandonnant aux ispravnics de choisir, sous leur propre responsabilité, les sous-administrateurs parmi les gens les plus probes, les plus intelligents, autant que possible connus des paysans et indigènes, et de les présenter ensuite à la confirmation du gouvernement.

d) Nommer des réviseurs, dont la réputation de probité et les principes politiques garantiraient la stricte observation de leurs obligations et qui devraient visiter les districts pour porter à la connaissance du gouvernement tout abus, de quelque part qu'il vînt, et pour faire, conjointement avec les administrateurs, exécuter la loi à tous ceux qui tenteraient de s'en écarter.

Ces réviseurs, appelés à contrôler toutes les branches, devront être choisis parmi les boyards influents et il faudra leur assurer une position plus élevée que celle des administrateurs.

e) Faire cesser la connivence qui existe entre les propriétaires ou fermiers d'une part et les administrateurs de l'autre, pour ce qui concerne les arrangements avec les paysans, relativement au surplus de terrains qu'ils cultivent.

No. 2.173.
1848
Sept.-Oct.

Les stipulations, qui, d'après la loi, doivent être faites de gré à gré, sont devenues d'abord des arrangements forcés et ensuite elles ont été même transformées en impôt payable aux propriétaires; afin d'indemniser ces derniers, il faudrait ou prélever la dîme des produits, ou bien, momentanément et jusqu'à la promulgation d'une nouvelle loi, adopter les bases proposées à l'assemblée générale par le prince Ghica.

f) Exercer tant par les administrateurs que par les réviseurs une surveillance active sur les propriétaires et les fermiers, qui, en profitant de la présence des troupes et de l'ascendant qu'elles leur donnent, seraient portés à opprimer et à vexer les paysans.

Ad. 2. On ne saurait se dissimuler les nombreuses difficultés que rencontrerait la mise en pratique du second moyen.

Nous ne pensons pas cependant qu'il soit impossible d'agir d'une manière efficace sur le moral du bas peuple et d'extirper peu à peu les idées qui ont mis en jeu les premières garanties de sa vie matérielle; afin d'y parvenir, il faudrait, d'après nous, prendre les mesures suivantes:

a) Détruire jusqu'à la dernière trace l'impression produite dans les esprits par l'excommunication, dont le métropolitain avait frappé tous ceux qui hésitaient à participer aux nouvelles réformes et à prêter le serment civique à la soi-disante constitution; pour atteindre ce but la révocation de Monseigneur Néophyte ne suffit pas. Ce serait donc par une bulle patriarcale promulguée dans le pays qu'il faudrait neutraliser son excommunication et délier le serment de tous ceux qui ont pris part à l'oeuvre révolutionnaire.

b) Confier la rédaction de la feuille communale, journal périodique des paysans, à des hommes intelligents et dévoués, qui, connaissant à fond les diverses obligations des propriétaires et des villageois, comprenant bien l'esprit de ces derniers, chercheraient à leur faire comprendre en des termes à leur portée, dans un langage simple et amical, leurs devoirs et leurs droits; ils auraient dès à présent à combattre les idées qu'ont pu laisser dans leurs esprits l'active propagande démagogique.

c) Obliger chaque administrateur et sous-administrateur à porter tous les soins à ce que cette gazette fût lue dans les villages par des hommes capables, dont le devoir serait d'abord d'en faire la lecture de manière qu'elle ne fût plus comme jusqu'à présent un ornement de la chancellerie du village, et puis d'en expliquer les

No. 2.173. 1848 Sept.-Oct.

termes qui pourraient paraître obscurs et le sens qui ne serait pas saisi, et de suppléer au besoin à la gazette par des raisons plus à la portée des villageois.

d) Fixer une récompense à celui qui composerait ou traduirait un livre contenant les idées d'ordre et de légalité et formant un code de principes salutaires facile à consulter; ce livre serait distribué en nombre suffisant dans tout le pays, de manière à être à la disposition de chacun, et deviendrait, pour ainsi dire, le catéchisme de morale pratique.

e) Nommer un comité choisi parmi les boyards et les négociants les plus éclairés, qui serait chargé non seulement de proposer au gouvernement les moyens propres à organiser une contre-propagande, mais encore de veiller sur l'exécution des mesures qu'on adopterait.

La mission principale de cette contre-propagande serait l'amélioration de l'état moral de toutes les classes de la nation et le redressement par la persuasion des idées subversives y introduites. On tâchera de ramener le peuple aux sentiments religieux, dont il s'est écarté à cause de l'ignorance, de la négligence et de l'immoralité du clergé valaque, qui a puissamment contribué au progrès de la propagande révolutionnaire; on lui démontrera que tous les malheurs, qui accablent dans ce moment les classes pauvres et laborieuses, prennent leur source dans la révolution, qui vient d'être comprimée et dont tout le blâme retombe sur ceux qui ont cherché à saper jusque dans leurs bases les institutions bienfaisantes de leur pays. On lui prouvera enfin que les idées de communisme offensent la justice et la religion, dont on s'est mis à tâche de fausser les premiers préceptes.

En adoptant ces moyens, en appliquant par la prédication politique ces principes, on parviendra au moins en partie à donner aux esprits une nouvelle impulsion vers le bien et l'utile et à inspirer des convictions, sans lesquelles le mal ne peut que s'accroître d'un jour à l'autre et préparer les chances d'une dissolution complète de l'édifice social.

No. 2.174. 1848.

Un memoriŭ anomim despre mişcarea de la 1848 în Ţeara-Românească.

(Copie. Acad.)

Simple aperçu sur le mouvement de 1848.

L'événement politique qui avait enlevé la couronne princière

du front d'Alexandre Ghica pour la placer sur la tête de Georges Bibesco avait depuis longtemps cessé d'agiter les esprits, et la Roumanie vivait heureuse et tranquille quand arriva à Bucarest la nouvelle des malheureux événements du 22 février 1848. La France s'était déclarée république.

No. 2.174. 1848.

Dès lors les esprits commencèrent à fermenter: des sociétés secrètes s'organisèrent et des mots d'émancipation et de liberté s'échangèrent dans l'ombre. Plusieurs jeunes gens imbus des doctrines socialistes, qui alors mettaient les armes à la main à une foule exaltée, propagèrent leur opinion, et tout en protestant de leur parfaite soumission à la Sublime Porte et à l'ordre public, conspirèrent contre le prince, qui était investi du pouvoir souverain, et parlèrent de remplacer cette autorité légitime par une république démocratique sociale.

Vainement le préfet de police Monsieur Jean Mano et les familiers du prince Bibesco, instruits de la gravité des faits, qui semblaient se dérouler sur un si prochain horizon, sollicitèrent-ils S. A. le Prince de prendre des mesures coércitives pour réduire les factieux; il resta muet à leurs représentations, s'endormit heureux dans sa fausse sécurité et à peine ordonna-t-il quelques arrestations insignifiantes. Cependant un attentat commis sur sa personne vers le commencement de juin sembla lui rendre un peu d'énergie; mais il était trop tard: sa destinée devait s'accomplir. Le 11 du même mois, J. Eliade, E. Golesco, Ch. Tell et un pauvre prêtre de village du nom de Shapca se réunirent à Izlaz (petit port de la Roumanie mineure) et proclamant la déchéance du prince Bibesco se proclamèrent chefs du gouvernement provisoire. Suivis de deux compagnies d'infanterie et d'un escadron de cavalerie, les futurs régénérateurs de la Roumanie prirent le chemin de la capitale. A cette nouvelle, le prince Bibesco faisant preuve d'un commencement d'énergie, monte à cheval et se rend dans les diverses casernes de la ville pour faire un appel à la fidélité des soldats; mais, soit par ignorance de ce qu'on leur demandait, soit pour toute autre cause ils restèrent muets aux exhortations du chef de l'état. Les agents du Gouvernement provisoire, encouragés par la pensée que la milice partageait leurs sympathies sociales et voulant faire acte de puissance, rassemblent une vile populace sur la place du marché et Messieurs N. Golesco, C. Rosetti, N. et C. Balcesco, précédés de drapeaux aux couleurs nationales, se mettant à la tête de ces républicains improvisés s'acheminent vers le palais aux cris de: Vive

No. 2.174. 1848. la liberté, vive la constitution. Le Prince effrayé, oubliant dans cet instant la sainte mission qui lui avait été confiée de faire le bonheur de son peuple, cède à la crainte que lui inspire le flot révolutionnaire, qui avait envahi son palais et non seulement signe le projet de Constitution qu'on lui présentait, mais consent encore à changer son ministère et à le former tel qu'il suit: N. Golesco à l'intérieur, E. Golesco à la justice, J. Eliade à l'instruction publique, G. Maguéro aux finances, N. Balcesco au secrétariat d'Etat, C. Rosetti à la police, A. Kretzoulesco à la présidence de la municipalité.

Le lendemain la ville entière ne présentait aux yeux affligés que le triste spectacle de l'anarchie et de nombreux rassemblements de populace qui parcouraient la ville, précédés de drapeaux en chantant des airs patriotiques; cependant aucun abus ne signala leur présence et à l'exception de quelques vitres cassées aux hôtels de Messieurs Mano, ex chef de la police, et son collègue Villara, ministre de l'Intérieur, lesquels s'étaient enfuis la veille à Giurgevo, on pourrait presque dire que l'ordre régnait dans le désordre.

Le Colonel Odobesco, chef par intérim de la milice, jugeant probablement les circonstances trop délicates, pour couvrir sa responsabilité, présenta deux fois sa démission et deux fois suivant les variations du thermomètre politique, la retira avant qu'elle ne soit acceptée.

Le 13 le Prince ne pouvant plus faire reconnaître son autorité envoie sa démission au conseil, motivée sur le dérangement de sa santé et part à minuit pour rejoindre sa famille qui, depuis quelques semaines. habitait Campulung, pour se mettre à l'abri du choléra qui sévissait alors avec violence sur Bucarest; après quelques heures de repos il passa la frontière et alla se fixer à Cronstadt, attendant en paix la suite des événements qui l'avaient obligé à chercher un asyle sur une terre étrangère.

Le 14 les boyards et généralement les représentants des classes les plus honorables de la capitale, se voyant menacés des tristes éventualités de l'anarchie, se réunirent chez le Métropolitain pour établir une autorité légale, qui pût les en garantir. Après de longs débats ils élurent un gouvernement provisoire sous sa présidence, composé de Messieurs N. Golesco, I. Eliade, Chr. Tell, G. Maguéro, E. Golesco.

Les ministres nommés par le gouvernement provisoire furent:

Aux finances, M. C. Philippesco.

A la justice, M. Campiniano.

Au secrétariat d'Etat, M. le major Jean Voïnesco II.

A la guerre ou chef de la milice, M. le colonel Odobesco.

Le 15 une nombreuse assemblée composée de toutes les classes de la société, portant des drapeaux tricolores de toutes dimensions et protégée par une garde civique improvisée, se rendit dans la vallée de Philarète pour assister à la solennité qui devait y avoir lieu.

Après la célébration d'un office religieux que le Métropolitain célébra en personne, eut lieu l'audition des 21 articles de la constitution; chacun y prêta serment et jura de la soutenir au péril de sa vie.

Depuis ce temps par une espèce de memento populaire la vallée de Philarète porta le nom de Champ de la liberté.

Cette solennité avait eu lieu sans la présence de MM. Eliade Tel, Maguéro et E. Golesco, qui n'entrèrent dans la capitale que le lendemain, suivis des troupes qu'ils avaient réussi à entraîner, dans leur révolte.

Trois jours après, une nombreuse assemblée de propriétaires, justement alarmés par une proclamation qui était sous presse et par la teneur de l'article 13 qui les menaçait d'expropriation en faveur des paysans et des Bohémiens révoltés, se réunirent à l'hôtel Momolo, pour aviser aux mesures à prendre contre une violation si patente du droit des gens. Suivant toutes probabilités, une partie des propriétaires avant de venir à la réunion qui venait d'avoir lieu s'étaient probablement consultés avec les colonels Odobesco et Solomon, commandants du troisième régiments alors en garnison à Bucarest, car le 19 juin vers 11 heures du matin, au moment où ces derniers se trouvaient au vieux palais avec tous les officiers pour féliciter les membres du gouvernement, tout-à-coup toutes les issues sont investies par 200 soldats et l'ordre „le gouvernement aux arrêts", sorti de la bouche du colonel Odobesco, est exécuté sur le champ ; mais soit pusillanimité, soit crainte d'une réaction générale, MM. Eliade et Tell sont rappelés pour se consulter sur la formation d'un nouveau gouvernement dans la composition duquel devaient entrer MM. Odobesco et Campiniano. Ces faits convenus, la troupe reçut l'ordre de se retirer ; mais le colonel Solomon craignant une nouvelle trahison, se retrancha derrière le palais et attendit un résultat plus positif de la con-

No. 2.174. 1848.

férence. Malheureusement un Albanais de Maguéro, soit qu'il en eut reçu l'ordre, soit qu'il agit de son propre mouvement, sans que rien put en justifier le motif, tira d'une des fenêtres du palais un coup de pistolet qui blessa un soldat. A cette explosion le peuple croyant le gouvernement en danger se rue sur la troupe et l'assaille à coups de pierres ; à cette agression aussi injuste que violente, les soldats perdant patience, font feu sur la multitude et couchent dix individus sur le carreau. Nous pouvons dire hardiment que dans cette circonstance si mal interprétée les soldats roumains se montrèrent pleins de générosité, car ils ne firent feu qu'à corps défendant et encore une grande partie d'entr'eux ne tirèrent qu'en l'air. Ce fâcheux incident aussi triste qu'imprévu, eut les plus funestes résultats: un attroupement considérable, en poussant des cris de rage et de désespoir, envahit aussitôt toutes les rues adjacentes au palais et se disposa à défendre ce qu'il appelait son gouvernement, contre la milice. Dans cette extrémité le colonel Solomon voulant éviter une collision, qui lui paraissait imminente, prit le parti de se retirer et alla se fortifier dans la caserne, après avoir donné l'ordre à l'artillerie de s'y rendre immédiatement, ainsi qu'à une compagnie d'infanterie qui se trouvait casernée sur un autre point de la ville.

Les chefs de la révolution, libres maintenant de l'oppression que la milice opérait sur leurs délibérations, s'étant de nouveau conciliés les sympathies populaires, donnèrent un décret déclarant les colonels Odobesco et Solomon déchus de leur commandement. Mais c'était un ordre plus facile à donner qu'à exécuter; le colonel Solomon entouré des soldats, qui lui étaient restés fidèles, bravait impunément tous les efforts d'un gouvernement qui ne disposait d'aucune force active. Pour l'obliger à quitter la liberté d'action que son intelligence s'était assurée, on eut recours à la ruse : le Métropolitain se rendit auprès de lui et le pria au nom des membres du gouvernement de remettre le commandement de son régiment au colonel Cretzoulesco, chef de la garde nationale, lui promettant sur sa foi d'archevêque un sauf-conduit jusqu'à la frontière.

Assurances, promesses, exhortations, serments, tout fut mis en jeu pour obtenir ce qu'on désirait de lui. Le colonel ne pouvant supposer qu'un vénérable pontife fut l'organe du mensonge et de la duplicité, remet son commandement et se retire hors de la ville pour gagner immédiatement la frontière. C'est ici que se

dévoile toute la lâcheté de nos nouveaux décemvirs: à peine furent-ils instruits du triomphe que leur ruse avait obtenu, qu'ils ameutèrent la populace. Un cadet nommé Andréesco la dirige, et le colonel Solomon saisi dans son domicile comme un vil criminel, est conduit au milieu des injures et des mauvais traitements de la populace, au vieux palais, où le colonel Odobesco se trouvait déjà mis aux arrêts.

No. 2174. 1848.

Après ces événements le gouvernement un peu remis des violentes secousses qu'il venait d'éprouver commença à penser, en cas d'une intervention armée et directe, à la centralisation de la milice autour de la capitale et des ordres furent immédiatement expédiés en conséquence aux chefs des différents détachements qui la composaient. C'est alors qu'on apprit que l'armée impériale russe concentrée sur le Pruth, se disposait à passer la frontière et à marcher sur Bucarest, foyer de la sédition. A cette nouvelle le conseil réuni à la hâte décide dans sa haute sagesse que la milice se retirerait dans les montagnes, pour s'unir à la Transylvanie, et partirait immédiatement, sans songer dans son incurie aux besoins d'une armée qui se met en marche et qui manque absolument de tout.

D'après cette décision les officiers de la garnison ayant reçu l'ordre de se préparer au départ, déclarèrent formellement par la voix d'un de leurs vieux colonels que leur mission n'était pas de servir les passions d'un gouvernement dont l'existence leur paraissait plus que problématique, mais bien de défendre leur patrie et leur familles des malheurs que pourrait amener un tel état de choses; et ils demandèrent à être rendus à la vie civile s'ils ne pouvaient remplir les devoirs que semblait dicter leur honneur. Les membres du gouvernement menacés d'un côté par les sentiments hostiles des officiers, et de l'autre par la nouvelle positive de l'entrée des troupes russes en Moldavie, furent saisis d'une terreur panique. Le 28 à minuit, au milieu de la plénitude de leur puissance, ils quittèrent la capitale à la hâte et se dirigèrent vers Tîrgoviste suivis de deux compagnies d'infanterie, qui s'étaient attachés à leur mauvaise fortune.

A la première station quelques murmures circulèrent dans les rangs de cette petite troupe et les plus sages proposèrent de retourner à Bucarest, ce qui fut bientôt généralement adopté, malgré des promesses qu'employèrent pour les retenir, les membres du gouvernement fugitif. De retour dans la capitale, ils ren-

No. 2.174. 1848.

trèrent à leur caserne et les colonels Solomon et Odobesco rendus à la liberté en reprirent le commandement.

Le lendemain toute la ville jouissait de la plus grande tranquillité, les traces de la révolution étaient disparues et les habitants fatigués de cette rapide suite d'évènements qui sans cesse troublaient son repos, cherchaient à en oublier le souvenir. Tout mouvement insurrectionnel eut été étouffé si les boyards eussent alors déployé la moindre énergie, mais toute cette journée se passa en débats sur le partage du ministère et des autres emplois publics; ainsi cette indécision d'une part et de l'autre mauvais vouloir de quelques employés de la police, qui furent les premiers à annoncer que la nouvelle de l'entrée de l'armée impériale russe en Roumanie était erronnée, encouragèrent les amis de la révolution à ressaisir le pouvoir et à hisser des drapeaux aux couleurs nationales sur tous les édifices publics.

Le même jour on expédia des courriers aux membres du gouvernement qui souffraient alors des mauvais traitements de la part des amis de l'ordre, et leur rappel servit de signal à la seconde révolution, qui fut inaugurée dans la capitale par des scènes de désordre: plusieurs maisons furent démolies et beaucoup de personnes maltraitées par le peuple souverain, excité par les anarchistes. lesquels posaient cependant comme principe de constitution: Respect aux personnes, respect aux propriétés.

Trois jours après, le gouvernement rentre en ville et décèle sa présence par les actes les plus arbitraires. Les colonels Odobesco et Solomon passent à la hâte la frontière.

Un tel état de choses était intolérable: La Sublime Porte cédant aux justes représentations de l'ambassadeur de S. M. I. russe ordonne qu'une armée serait envoyée en Roumanie pour rétablir l'ordre et Suleyman Pacha à sa tête, traversant le Danube à Giurgevo, vers la mi-juillet, vint établir son camp près de cette ville. A cette nouvelle le gouvernement envoie le secrétaire d'Etat demander à Suleyman Pacha en vertu de quel droit il a osé fouler le sol de la Roumanie au mépris des traités faits par les princes Mirtcha et Vlad IV; celui-ci ne daigne pas même lui répondre. Cette humiliation fut très sensible au gouvernement; mais les carabines turques le contraignirent à la dévorer en silence et il se vit obligé de traiter avec l'envoyé de la Sublime Porte, non de puissance à puissance, mais comme des sujets révoltés contre leur souverain.

Le 19, Suleyman Pacha envoie son secrétaire Tangiroglou à Bucarest avec une dépêche adressée aux notables du pays. L'envoyé est reçu très froidement par le gouvernement, qui ne permet qu'après de longs débats que la missive officielle soit lue à la Métropole dans une assemblée publique.

No. 2.174.
1848.

Cette adresse, outre la manifestation du mécontentement dissimilé du Sultan pour tout ce qui avait eu lieu, contenait l'intimation formelle d'établir une Caïmacamie conforme à la teneur du Règlement organique. Les membres du gouvernement refusent d'adhérer à ces ordres; mais voulant se donner une apparence de soumission ils se constituent membres de la future Caïmacamie et font aprouver au peuple réuni au champ de la liberté cette nouvelle forme de gouvernement sous le nom de Lieutenance princière. Suleyman Pacha refuse d'abord de reconnaître ce mode de gouvernement; mais cette Lieutenance ayant été réduite à trois membres élus de nouveau par le peuple, Messieurs N. Golesco, I. Eliade, Ch. Tel, il y donne son adhésion et les agents d'Autriche, d'Angleterre et de Grèce vont en grande uniforme féliciter le nouveau gouvernement au nom de leurs souverains.

Voulant donner plus d'authenticité à la reconnaissance qu'il venait de faire du gouvernement, Suleyman Pacha quitta son camp et arriva à Bucarest le 9 août escorté par trois cents cavaliers ottomans, et publia une proclamation par laquelle il invitait les boyards et toutes les autres classes de la société à reconnaître le nouveau gouvernement et à lui prêter obéissance jusqu'à nouvelle décision du Sultan; et par une nouvelle proclamation, après avoir garanti l'honneur, les biens et la vie de tous les habitants, il repartit pour Giurgevo.

Nos triumvirs devaient être satisfaits du triomphe qu'ils venaient de remporter et calmer un peu l'effervescence populaire; mais malgré les promesses de sécurité que leur gouvernement semblait donner au pays, des agents révolutionnaires dispersés dans toute la Roumanie répandaient parmi le peuple des principes incendiaires, et dans la capitale même, l'anarchie et la haine étaient parvenues à un tel point de surexcitation contre les propriétaires, que le caractère doux et tranquille des Roumains semblait s'être métamorphosé en esprit turbulent, et l'on n'entendait plus, au milieu des cris séditieux de la populace, que: Mort aux aristocrates. La milice elle-même, oubliant les sentiments d'honneur qui l'avaient guidée jusqu'alors, se souleva deux fois sans aucun

No. 2.174. 1848. prétexte plausible, et l'on ne sait où ses excès l'auraient conduite, si les cheveux blancs et les douces paroles d'un de ses vieux colonels, pour la personne duquel elle avait toujours montré le plus grand respect, ne l'eut fait rentrer dans le devoir.

Tell était l'état des choses en Roumanie lorsque vers la mi-août le gouvernement envoya une députation au Sultan pour demander la confirmation de la constitution. Cette députation revint à Bucarest le 6 septembre annonçant qu'elle n'avait pas été reçue et qu'en place de Suleyman Pacha, Fuad Effendi se rendait en Roumanie en qualité de commissaire impérial avec l'ordre d'occuper militairement la capitale et qu'alors il ferait connaître la volonté de son souverain. A cette nouvelle le triumvirat révolutionnaire voulant laisser un souvenir durable de la stupidité dont il avait donné déjà tant de preuves, soulève encore une fois la populace. Un grec nommé Aristias se met à la tête de ces libéraux en guenilles et se transporte au département de l'intérieur où il réclame le règlement organique et le livre d'or de la principauté, lesquels lui sont remis. Un corbillard recouvert d'insignes de deuil les attend; ils y sont déposés au milieu des huées de la cohue qui se met en marche au bruit de chants dérisoires pour le palais de l'Archévêché. Le Métropolitain revêtu de ses habits sacerdotaux est forcé de prononcer l'anathème sur ces sauve-gardes de l'honneur et de la liberté du pays, puis elles sont ignominieusement livrées aux flammes, et comble de l'abrutissement moral dans lequel la population était plongée, cette ridicule cérémonie a été imitée dans toutes les villes de la Principauté comme symbole régénérateur de la Roumanie!!! Quel nom peut-on donner à de pareils excès?

D'après les énergiques instances du général Duhamel, l'armée turque quitte son camp de Giurgevo le 10 septembre et le surlendemain arrive à Vacaresti. Pendant ce temps le gouvernement révolutionnaire rassemble à la hâte une douzaine de mille de paysans et s'approche de ce couvent. Sur les représentations du général Duhamel, les troupes se mettent en marche de nouveau et viennent se fixer à Cotrotchéni, où ils établissent leur camp.

Le même jour, vers 7 heures du soir les révolutionnaires voulant essayer si leur influence sur le peuple durait encore, firent sonner à triple volée les cloches de toutes les églises de la ville, ce qui jeta un indicible effroi dans le cœur de toute la population; mais elle ne se livra à aucun mouvement hostile, contre l'attente des agitateurs. A 9 heures tout bruit avait cessé; mais la

terreur que cette mesure imprudente avait causée amena de bien tristes résultats. No. 2.174. 1848.

Le lendemain Kérim Pacha entra dans la ville accompagné d'une escorte de cavalerie nombreuse, il se rendit d'abord chez le Métropolitain et alla ensuite à l'hôtel du Bano A. Philipesco où tous les boyards étaient réunis et leur fit connaître que Fuad Effendi les invitait à se rendre au couvent de Cotrotchéni, où ce dignitaire de la Porte leur communiquerait les volontés du Sultan. A cette notification, l'archevêque, les boyards et un grand nombre de personnes de toutes les classes de la société, accompagnées des principaux révolutionnaires à l'exception de MM. Ch. Tell, J. Eliade et N. Golesco qui comme ils le disaient, s'étaient mis en permanence, se rendirent auprès du commissaire impérial, qui donna lecture d'une note par laquelle la Lieutenance était révoquée et le logothète C. Cantacuzène nommé Caïmacam de la principauté.

A cette lecture quelques cris séditieux s'étant fait entendre, le monastère fut investi par les troupes ottomanes et la députation entière faite prisonnière; après quoi Kérim Pacha avec un détachament de l'armée reçut l'ordre d'occuper militairement la ville. En arrivant devant la caserne d'infanterie, la colonne turque fut tout-à-coup assailli par une vive fusillade que lui tira la compagnie des pompiers, qui accourait au secours du bataillon; cette attaque aussi prompte qu'imprévue mit d'abord le désordre dans leurs rangs, mais l'artillerie s'étant avancée, les affaires changèrent de face.

La compagnie forcée d'abandonner sa position fut décimée par la mitraille; deux officiers et cinquante-cinq pompiers restèrent sur la place, le reste se débanda. Les Turcs de leur côté éprouvèrent une assez grande perte; mais on ne peut préciser le nombre des morts, car ils enlevèrent leurs cadavres.

Ici finit la révolution roumaine proprement dite, mais un regard retrospectif est nécessaire pour mieux en juger. Après le retour du gouvernement fugitif, le 4 juillet, un de ses premiers membres, Maguéro, qui probablement était fort belliqueux de sa nature, ne se sentant pas à sa place dans la capitale, promit au gouvernement de faire une levée de pandours dans la petite Roumanie, pour réduire au silence les audacieux, qui oseraient entrer dans le pays ou s'opposer à une constitution proclamée par le peuple souverain, et prenant avec cette charge le modeste titre de capitaine général des troupes irrégulières, il partit pour Rimnic

No. 2.174. 1848. où il organisa un vil ramas de paysans qu'il nomma fastueusement Camp de Trajan. Bientôt il y fut rejoint par deux compagnies d'infanterie, quatre canons et une division de cavalerie; tout l'argent de la capitation et des caisses communales, prit le chemin du camp de l'empereur romain et ne reparut plus.

Cependant le Caïmacam venait d'être nommé; après son installation il envoya l'ordre au capitaine général d'abandonner ses doux rêves de généralissime et de faire sa soumission au gouvernement légal. Maguéro persiste dans ses projets d'indépendance jusqu'à l'arrivée des Cosaques sous les ordres de l'aide-de-camp colonel Scariatine, qui venait d'être détaché contre lui par le commandant en chef de l'armée russe, qui avait franchi les frontières. Ici finissent les exploits de notre brave général; les lances russes n'avaient pas encore parues, qu'il courait vers Hermanstadt, n'emportant avec lui que l'argent du pays et le mépris public.

Dès lors la milice cessa d'exister. Une partie se débanda après la dissolution du camp de Trajan; l'autre depuis quelques jours avait été désarmée par les Turcs; enfin la troisième y compris l'artillerie, se rendit aux Russes.

Quoique les choses eussent été combinées de manière à ce que les armées occupassent simultanément le pays pour rétablir l'ordre et protéger la propriété, leur concours ne fit que d'avancer de quelques jours cet heureux moment; car la révolution anéantie d'elle même se tordait déjà dans les convulsions de sa triste agonie.

La Roumanie se trouvait alors dans une triste position et son avenir paraissait bien sombre: le trésor était vide, les fermiers des douanes, des salines et des domaines refusaient de payer leur contingent, les contribuables la capitation. Tous les prétendants aux emplois publics qui avaient rendu quelques services au gouvernement en réclamaient impérieusement la récompense, et le commerce, source des richesses des nations entièrement anéanti avait entraîné dans sa chute le crédit qui en est la suite. Le peuple, excité par trois mois d'une surexcitation morale, qui agissait puissamment sur son organisation fébrile, commençait à se livrer à des excès, et de leur côté les propriétaires s'apprétaient à vendre chèrement leur expropriation; quand, en voyant un tel état de choses et surtout l'armée ottomane dans la ville, les membres du gouvernement suivirent l'exemple de Maguéro: les uns s'enfuirent à Rustchouc, les autres en Transylvanie.

Avant de terminer cette rapide esquisse des malheureux évènements qui en 1848 ont affligé notre pays, je crois qu'un aperçu du caractère des principaux révolutionnaires ne sera point déplacé.

J. Eliade, fils d'un épicier de Tirgovist s'est acquis lui-même une éducation qui, quoique sans connaissances spéciales, ne manque pas d'un certain brillant, surtout à Bucarest. Doué d'un esprit poétique fort remarquable, ses écrits l'ont introduit dans la meilleure société de la capitale. Homme sans énergie ni connaissances politiques, les trois grands moteurs du cœur humain qui l'ont conduit aux tristes moyens dont il s'est servi pour se faire connaître, sont: l'ambition, la haine et la misère. Adulé chaque jour par la jeune littérature lycéenne qu'il dirigeait, comparé à Lamartine, dont il donnait une copie informe des ouvrages, pour lui ressembler en tout point, à peine l'illustre orateur eut-il dit à la dynastie d'Orléans: Il est trop tard, que J Eliade rêva de bouleverser son pays. Rédacteur du Bulletin officiel de la principauté, ses philippiques contre le gouvernement forcèrent le prince Bibesco à lui en retirer la rédaction. Ce fait le plongea dans la misère; car criblé de dettes, les vingt-mille piastres qu'il en recevait comme honoraires de son travail étaient à-peu-près la seule ressource dont il disposait. Voilà ce qui l'a fait révolutionnaire, voilà ce qui l'a fait crier au milieu de la populace, dont il était entouré: Vox populi, vox Dei. Retranchez J. Eliade ou donnez-lui un peu d'or pour satisfaire ses passions, et la Roumanie n'eut jamais éprouvé les graves commotions dont elle se ressent encore. A quoi tiennent les grandes destinées humaines!

N. Golesco, doué d'un cœur noble, généreux et d'un caractère chevaleresque, n'entra dans la conspiration que par haine pour le Prince Bibesco dont il se plaignait amèrement.

Maguéro, homme d'une basse extraction, ambitieux comme tous les parvenus, tourmenté par le désir de briller, embrassa la révolution entraîné par les paroles insinuantes de son ami Eliade plutôt que par conviction personnelle.

Ch. Tel, fils, dit-on, d'un pauvre sacristain de village, homme sans nulle connaissance ni mérite, est entré dans la révolution sans regarder en arrière, ni en avant. La simplicité de son caractère en faisait un jouet aux mains des plus habiles.

Quant aux autres personnages qui ont joué des rôles secondaires dans cette grande comédie, c'étaient de petits gens criblés

No. 2.174. 1848. de dettes qui espéraient faire fortune à l'aide de l'anarchie et s'assurer de bons emplois dans le nouveau gouvernement.

Les résultats de cette malheureuse révolution ont été:

1. Le mépris du sentiment gouvernemental.

2. La haine invétérée des prolétaires contre les propriétaires et la perte de plusieurs droits.

3. La démoralisation de la milice et l'introduction du dévergondage dans toutes les classes de la société.

J'ai vu de mes propres yeux les deux révolutions, celle de 1821 et de 1848, et je m'étonne de la grande différence qui existe entr'elles. La première a été occasionnée par un sentiment noble contre les vices du gouvernement oppressif des princes fanariotes, qui, par leurs extorsions de tout genre, avaient réduit les Roumains du désespoir et peut-être n'aurait-elle pas réussi si d'autres motifs ne fussent venus étayer leurs justes griefs. Une réforme radicale dans le mode du gouvernement était le rêve chéri des Roumains et le droit d'avoir un prince de leur nation l'objet de leurs vœux; cependant alors ils ont été prudents, parce qu'ils n'attendaient leur futur bien-être que de leur Auguste Protecteur, qui ne trompa pas leur espoir, en exigeant en souverain par les traités d'Ackermann et d'Andrinople, ce qui était depuis si longtemps l'objet de leurs secrets désirs.

Pour résumer notre pensée, nous dirons que les véritables causes de la révolution de 1848 furent le mécontentement de quelques utopistes obscurs, qui avaient à se plaindre du gouvernement du prince Bibesco, et peut-être l'époque révolutionnaire elle-même qui semait en tous lieux l'exemple du trouble et de la rébellion contre les pouvoirs légitimes. Quoi qu'il en soit, il est suffisamment prouvé par les faits que nous avons énoncés, que les passions particulières de quelques agitateurs qui attendaient un meilleur avenir de la part des Turcs, qui en toutes occasions sont entrés en Roumanie le fer et la flamme à la main, ont amené cette grande catastrophe à laquelle n'a pris part qu'une minorité de la nation par la crainte de s'attirer de mauvais traitement de ceux qui disposaient alors du pouvoir.

Petiţia maĭ multor arendaşĭ către Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.175.
1848
Sept.-Oct.

(Original. Arch. M. de Interne. Dos. No. 414.)

Exelenţiĭ Sale Dumnea-luĭ Mareluĭ Logofĕt Constantin Cantacuzino, Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

Exelenţă,

Cunoscute sînt Exelenţiĭ Voastre nenorocirile şi pagubele isvorâte din revoluţia ce s'a ivit în trecutul Iunie, maĭ întâĭ aicĭ în Valachia-mică. Toate clasele locuitorilor ţĕriĭ le-aŭ simţit. Clasa arendaşilor de moşiĭ însă, care îşĭ are maĭ cu seamă înlesnirile de traiŭ în munca pămîntuluĭ, prin mijloacele hotărîte şi chezăşuite de legĭ, a trebuit a suferì maĭ mult, fiind că s'a întîmplat tocmaĭ în vremea când capitalurile şi foloasele munciĭ unuĭ an întreg, rĕspândite pe câmp, urmaŭ a se adunà.

Misia de căpetenie şi unul din actele d'întâiŭ ale guvernuluĭ ilegal ce revoluţia înălţă, şi care ne-a pricinuit prăpădenia, maĭ cu osebire a fost declaraţia formală a desfiinţăriĭ tuturor legilor ce îndatoraŭ pe clăcaş către proprietarul pămîntuluĭ ce locuesce şi lucrează, şi propaganda prin care îĭ îndemnà la nesupunere. Prin urmare mijloacele de recoltă, al cărora drept chezăşuiaŭ proprietaruluĭ legile şi pe carĭ le aveam noĭ arenduite, ne-aŭ lipsit cu totul. Într'această vreme critică, când în capul guvernuluĭ se aflaŭ încă însuşĭ desfiinţătoriĭ legilor a căror aplicaţie urmà să cerem, la cine puteam alergà ca să dobândim vre-un ajutor, în vreme ce ajunsese să ne temem şi de vieaţă. Cu toate acestea uniĭ dintre noĭ, vĕḑêndu-şĭ desăvârşita stingere ce le pricinuiaŭ aceste păgubĭ, îndrăsniră a se arătà cu plângerĭ şi, prin stăruitoarele lor cererĭ, aŭ scos poruncĭ ca munca ce clăcaşul este dator proprietaruluĭ pentru anul curgĕtor, să fie îndeplinită. Dar toate aŭ fost în zadar. Cu rugăciunĭ, cu îndemnurĭ şi de multe orĭ cu banĭ, uniĭ din noĭ abià aŭ putut strînge o mică parte din recoltă, iar ceea-laltă aŭ fost siliţĭ să o lase pe câmpurĭ, pradă dobitoacelor şi ploilor. Ceĭ maĭ mulţĭ din locuitoriĭ ţĕranĭ, întărâtaţĭ de propaganda revoluţionară în potriva proprietarilor, aŭ ajuns de aŭ gonit pe arendaşĭ de pe moşiĭ, încă le-aŭ ameninţat vieaţa, aŭ sloboḑit vitele în arăturĭ, în liveḑĭ şi în suhaturĭ de le-aŭ mâncat şi le-aŭ prăpădit, aŭ vînat bălţile în folosul lor, aŭ închis cârciumile şi cu un cuvînt nu aŭ lăsat un singur articol din veniturile proprietăţiĭ nevătămat.

No. 2.175.
1848
Sept.-Oct.

Acum, când pronia dumnedeească îndemnă pe milostivul nostru împĕrat și protector ca să trimiță în Țeara-Româneească nebiruitele oștirĭ împĕrătescĭ spre restatornicirea liniștiĭ și să însărcineze pe Exelenția Voastră cu oblăduirea țĕriĭ, cine oare ar puté să se bucure de această norocită întîmplare maĭ mult decât noĭ? Noĭ, Exelență, clasa arendașilor Valachieĭ-micĭ, și noĭ sîntem încă ceĭ dintâiŭ a alergà, cu lacrămĭ în ochĭ, la nobilele Exelențiĭ Voastre sentimente de compătimire și dreptate și, a ne rugà a ne da puternicul Exelențiĭ Voastre ajutor, ca să ne putem dobândì cuviincioasa despăgubire, de la partea la care înalta Exelențiĭ Voastre înțelepciune ne va îndreptà. De la proprietariĭ cărora am plătit arendile până la Aprilie din anul viitor și uniĭ din noĭ n'aŭ luat nicĭ un ban din veniturile moșiilor, saŭ de la locuitoriĭ țĕranĭ, carĭ după legĭ eraŭ datorĭ să ne ajute la munca și exploatarea moșiilor.

Comerciul, Exelență, este puternicul isvor al bogățiilor sociale; iar pentru noĭ maĭ cu seamă este singurul mijloc de existență, nădĕjduim că nepărtinitoarea Exelențiĭ Voastre judecată și dreptate nu va suferì, pe de o parte a-l vedé ruinat și a nu-l ajutà, iar pe de alta, o parte din locuitoriĭ țĕriĭ cufundată în nenorocirĭ, cu lăcrămile în ochĭ și pătimind fără să o ajute; pe uniĭ din noĭ la închisorĭ, averile noastre vîndute de creditorĭ, soțiile și copiiĭ noștri muritorĭ de foame, în vreme ce toțĭ ceĭ-alțĭ se bucură și se înveselesc de norocita alegere în persoana Exelențiĭ Voastre.

Este de obșce cunoscut, Exelență, că singura întreprindere de care se ocupă clasa noastră, a fost maĭ cu seamă isbită de maĭ marĭ păgubĭ, prin turburările ce s'aŭ urmat, și că cursul contractelor ce avem cu proprietariĭ s'aŭ întrerupt saŭ s'aŭ împedecat. Îndrăsnim dar a rugà pe Exelenția Voastră să poruncițĭ desființarea lor, saŭ prefacerea potrivit cu cursul lucrurilor de acum. Căcĭ nepotrivirile vremilor ce aŭ adus revoluția, peste păgubile anuluĭ trecut, ne maĭ amenință și pentru aniĭ viitorĭ.

Esportația poprită, munca ce urmà a se face în toamna aceasta neîndeplinită, singurele nădejdĭ ale arendașilor de moșiĭ, capitalurile perdute, creditul ruinat. Iată trista vedere ce avem înnaintea ochilor.

Într'această stare a lucrurilor, credem, Exelență, că însușĭ proprietariĭ nu vor avé o inimă de fier să pretindă jertfe maĭ însemnate de la o clasă de neguțătorĭ, care cu sudorile lor se silesc a aduce bogățiĭ în țeară pentru înlesnirea și fericirea obștească. Către aceasta ne rugăm de Exelenția Voastră să poruncițĭ

desfiinţarea contracturilor moşiilor mânăstiresci şi a altor case făcĕtoare de bine carĭ, avênd scopul binefacerii, credem că nu vor primì a se stinge clasa neguţătorilor arendaşĭ ce ţinem asemenea moşiĭ, fiind sub-iscăliţiĭ maĭ toţĭ, afară din patru-cincĭ, arendaşĭ mânăstiresci.

No. 2.175.
1848
Sept.-Oct

Aĭ Exelenţieĭ Voastre prea plecaţĭ,

Grigorie Lăceanu, Petrache Cupa, Const. M. Cupa, Simion Popovicĭ, Diamandi Anastasiŭ, Tanasache Dimitrescu, Gheorghie M. S. . . . . , ... , Gheorghe . . . . , Dimitrache . . . . , Dimitrie Nicolaidi, M. Hagiadi, Nicolae P Penescu, ... , Anast. St. Pappas, Alexios Gheorghios, M. Ioaniŭ, Hristodor H. Preda, I. Stoenescu, Hristea Iosif, Ianache Piscanis, P. Dristachi, ..., ... Dumitrache Felia, Ioan Popescu, Ioan Michail, ..., I. . . . , Sandu Mateĭ Guran, Costache Peşacov, F. Macaveĭ . . . ., Ştefan Ioan, Teodor V. Pavlovicĭ, N. Dobriceanu, I. Fratoştiţeanu, ... Dumba, Rudăreanu, Peşacov, Gheorghi V. Peşacov, Nicolaev, Udri Velia, C. Teodoru, Costache Coandă, Chr. . . . . , ... Maca, Gheorghe Pleşa, ..., G. Moscu, ..., P. Opran, Statie Stoenescu.

Adresa No. 145 a luĭ Fuad Efendi către Caimacamul Ţĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.176.
1848
Oct. 1.

(Copie. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secr. St.)

No. 145.

Excellence,

Par ma communication du 25 sept. (7 oct.) je vous faisais connaître mon intention d'envoyer dans diverses directions des colonnes mobiles chargées de s'assurer si les paysans sont retournés à leurs travaux agricoles.

Ces colonnes sont prêtes depuis plusieurs jours et n'attendent que l'itinéraire que vous deviez envoyer pour leur servir de règle et les officiers qui de Votre part seront chargés de les guider.

Veuillez donc bien donner les ordres nécessaires afin que ces itinéraires soient préparés et envoyés à S. E. Omer Pacha, Général en chef de l'armée impériale, Commandant militaire de Bucarest, et que les officiers que Votre Excellence désignera pour ce service aillent aussi se présenter à S. E. et se mettre à sa disposition.

Agréez, Excellence, les assurances de ma considération bien distinguée.

Fuad.

A Son Excellence, Mr. Constantin Cantacuzène, Caïmacam en Valachie.

No. 2.177.
1848.
Oct. 1.

Adresa No. 2.069 a Generaluluĭ Lüders către Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ.

(Copie trad. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 6/2.166. Secr. St.)

Tălmăcire din limba rusească.

Comandirul Corpuluĭ al 5-lea de pedestrime.

De la Dejurstva despărțiriĭ II. Bucurescĭ.

2.069.

Domnul meŭ Constantin Gheorghevicĭ,

Dând poruncă ca să se întocmească chiar astădĭ în orașul Bucurescĭ spital ostășesc vremelnicesc pentru 300 bolnavĭ, grăbesc, Domnul meŭ, a vĕ însciință de aceasta, ca să binevoițĭ a face cuvenita punere la cale pentru îndestularea bolnavilor precum și pentru oamenĭ spre slujba lor chiar de astădĭ.

Ca să poată fi spitalul asigurat în toate dilele cu provisia trebuincioasă pentru dînsul, eŭ așĭ socotì de neapĕrat a se rânduì întru aceasta un osebit cinovnic român, supt îndatorirea și rĕspunderea căruia să fie exacta îndestulare a spitaluluĭ.

Afară de aceasta să se rânduească un cinovnic ca să fie în căutarea spitaluluĭ, spre a îndreptà cererile căutăriĭ către cine se cuvine, ca să aducă provisia.

Cererile căutăriĭ spitaluluĭ de cătățimea provisieĭ se vor da cu o di maĭ înainte, și de ce anume articole pot fi trebuincioase pentru spital s'aŭ dat extract polcovniculuĭ de miliție Garbatski.

Primițĭ încredințarea de deosebită stimă.

(Iscălit:) Alexandru Lüders.
(A tălmăcit:) M. Chifalov.

No. 2.178.
1848
Oct. 1.

Adresa No. 205 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Românescĭ către Departamentul Credințeĭ.

(Concept. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 55/2.190 Secret. St.)

Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

Cinstituluĭ Departament al Credințeĭ.

După intrarea împĕrătescilor oștiriĭ rusescĭ în Capitală, fiind hotărît ca Duminecă la 3 ale curgĕtoareĭ lunĭ să se săvârșească slujba sfinteĭ liturghiĭ la sfînta biserică a Sărindaruluĭ, după care

să se cânte și Te-Deum în ființa de față a Ex. Sale Gheneralului Lüders, Căimăcămia poftesce pe acel cinstit Departament ca îndată să facă a se pregătì numita sfîntă biserică cu cele trebuincioase spre ḍisul sfârşit, să poftească pe Prea Sfinția Sa părintele Mitropolitul a săvârşì însuşĭ bisericeasca slujbă în acea ḍi, să cheme pe prea cuviosul Archimandrit Visarion cu corpul choral pentru cântarea adusă spre lauda Domnuluĭ şi să poftească pe toțĭ boeriĭ după rândueala ce este şi se păstrează la săvârşirea unor asemenea seremoniĭ.

No. 2.178.
1848
Oct. 1.

Cinstitul Departament va face poftire tuturor fețelor însemnate maĭ sus de a se aflà la însemnata biserică la nouĕ ceasurĭ și jumătate de dimineață, spre a se puté începe slujba sfinteĭ liturghiĭ la ḍece ceasurĭ și la un-spre-ḍece să se înceapă cântarea Te-Deumuluĭ.

D-luĭ marele Logofĕt al Credințeĭ este însărcinat a aduce la întocmaĭ îndeplinire dispozițiile acesteĭ adrese.

Raportul No. 10.443 al Poliţieĭ Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.179.
1848
Oct. 1.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 378.)

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

Poliția Capitaleĭ.

Exelenția Sa d. Caimacam, prin resoluția pusă pe cererea d. Winterhalder și îndreptată Poliţieĭ, poruncesce a se ridicà pecețile de la teascurile sale de tipografie prin formele legiuite. Fiind-că dar numitul a dat înscrisă legătură în Poliție că va fi supus regulelor de censură, pe de o parte s'a poruncit a se ridicà pecețile, iar pe de alta cu plecăciune se face cunoscut.

Șeful Poliţieĭ, Colonel Voinescu I.
Secretar, G. Rudeanu.

No. 10.443.

(Resoluție:) Să se deà în cunoscința cinst. Secretariat spre a luà cuvenitele măsurĭ pentru ceea ce se atinge de censurarea hârtiilor ce va tipări.

No. 2.180.
1848
Oct. 1.

Raportul No. 543 al Cârmuirii de Slam-Râmnic către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament din Năuntru.

Cârmuirea j. Slam-Râmnic.

Atât Exelenţia Sa Corpos-Gheneral Lüders cât şi Exelenţia Sa Gheneral Şerbinski de maĭ multe orĭ aŭ repetat subt-iscălituluĭ îndatorire pentru găsirea cucerniculuĭ protopop al plăşiĭ Focşanilor ce ar fi luat parte în lucrările cădutuluĭ nepravilnic Guvern.

După carĭ, pe lângă poruncile ce am dat Subt-cârmuitorilor, am trimis tot odată şi într'adinşĭ gonacĭ prin maĭ multe locurĭ a-l câutà, şi chip n'a stătut a se puté găsì.

Acum însuşĭ eşind la iveală s'a şi arătat de sine la Cârmuire, dând hârtia înregistrată la No. 245, ce se alătură în copie pe lângă aceasta, precum şi osebita poruncă din 14 Iulie No. 592 a Cârmuitoruluĭ sfinteĭ Episcepiĭ Buzăŭ, ce se trimite în orighinal iarăşĭ pe lângă aceasta, spre maĭ bună cunoscinţă. Apoĭ numitul protopop la înfăţişarea sa aicĭ vĕdêndu-se bolnav, s'a asigurat subt pază de dorobanţĭ chiar la casa sa.

Şi în urmă s'a întîmpinat din parte-ĭ o altă hârtie din 30 Septemvrie încetat, ce asemenea se alătură în copie. Şi este plecat rugat cinst. Departament ca, luându-se în băgare de seamă, să i se deà cuvenita deslegare de urmarea ce trebue să se facă cu dînsul.

Cârmuitor, A. Borănescu.

No. 543.
Secsia 1-ĭ.

(Resoluţie:) Cinst. Cârmuire să îndeplinească negreşit porunca ce are şi să trimiţă aicĭ pe acel protopop subt bună pază, îndreptându-l către Prea Sfinţia Sa Mitropolitul.

No. 2.181.
1848
Oct. 1.

Raportul No. 164 al Cârmuiriĭ de Brăila către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinst. Departament din Năuntru.

Cârmuirea jud. Brăila.

Preotul Stoica din satul Suţesciĭ, dovedindu-se împrăştiind

către țĕranĭ vorbe ațâțătoare de a-ĭ pune în rătăcirea ce cădușe din împrejurările trecute, Cârmuirea pe de o parte l-a dat părintelui protopop al acestuĭ județ, ca să-l trimiță la sf. Episcopie Buzăŭ, iar pe de alta cu cinste supune și în cunoscința cinstituluĭ Departament.

No. 2.181. 1848 Oct. 1.

Polcovnic, Iacobson.
Secretar, C. Varlam.

No. 164.
Secsia 1-ĭ.

Circulara No. 594—611 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru către Poliția din Bucurescĭ și către Cârmuirile de județe.

No. 2.182. 1848 Oct. 1.

(Conc. Arch. M. de Interne Dos. No. 360.)

Țirculare către toate Cârmuirile și către Poliție.

Pe temeiul decretuluĭ Exelențieĭ Sale Comisaruluĭ împărătesc și a Domnuluĭ Caimacam al Țĕriĭ No. 184, îndreptat la acest Departament spre grabnică îndeplinire, toțĭ Țiganiĭ particularelor fețe liberațĭ de cădutul guvern se întorc la respectiviĭ lor proprietarĭ, și toate acturile slobodite de acel guvern se desființează cu desăvârșire, cinst. Cârmuire, luând de aproape în cunoscință cuprinderea Decretuluĭ pomenit ce i se alătură în maĭ multe exemplare tipărite, spre a le împărțì și ea în județ, va face punere la cale ca toțĭ Țiganiĭ strămutațĭ de pe moșiile saŭ din slujba stăpânilor lor să se întoarcă îndată la locul și datoria lor, întocmaĭ precum s'aŭ aflat și maĭ înainte de 11 Iunie.

Toate biletele de liberare slobodite unor asemenea oamenĭ de către acea fosta comisie, cârmuirea să le ieà de la mânile lor și să le trimiță la acest Departament spre a se desființà.

Pentru câțĭ din Țiganĭ vor arătà nesupunere de a se întoarce la stăpâniĭ lor, saŭ se vor fi strămutat la alte județe, pentru uniĭ ca aceștia după reclamația și lista ce se vor da cinst. Cârmuirĭ din partea proprietarilor lor, va fi ea datoare ca pe ceĭ d'întâiŭ să-ĭ supue la datoriile lor prin măsurĭ polițienescĭ, iar pentru ceĭ de al doilea să se înțeleagă cu cârmuirile acelor județe în carĭ se vor fi aflând, ca să-ĭ întoarcă îndată la urma lor, îngrijind către aceasta ca și proprietariĭ să se poarte către această clasă de oamenĭ cu blândețe și după datoriile de omenire, precum și decretul glăsuesce.

No. 594. La Poliția Capitaleĭ.
„ 595—611. La toate județele.

No. 2.183.
1848
Oct. 1.

Adresa No. 3.826 a Sfatuluĭ orăşenesc al Capitaleĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Cinstituluĭ Departament din Năuntru.

Sfatul orăşenesc din Bucurescĭ.

Spre îndeplinirea poruncii cinstituluĭ Departament cu No. 567, Sfatul îndată însărcinând pe d. Architect al oraşuluĭ a face chibzuire de felul şi suma banilor cu care s'ar puté face grajdurĭ acele două pivniţĭ de subt palatul vechiŭ, după cererea Exelenţiĭ Sale Omer Paşa, a primit dela d-luĭ următoarea relaţie:

„Luând în aproape înţelegere ordinul cinstituluĭ Sfat cu No. ... urmarea poruncii cinstituluĭ Departament din Năuntru, grăbesc aducerea la îndeplinire asemĕnat cuprinsuluĭ în a da relaţie de cheltueala ce ar merge ca din pivniţele de subt palatul vechiŭ să se facă grajdurĭ, la care iată supun plecat devisul:

La o ieslă cu grătarul în lungime de stînjenĭ 12 sînt trebuincioase:

4 grinḑĭ, lăţ. de 3 stj. pr. leĭ 10 fac leĭ	40,—
lemnăria grătaruluĭ	44,—
5 tălpiţe stejar, lăţ. $2^1/_2$ stj. pr. leĭ 12 .	60,—
12 scândurĭ de brad pr. 2 leĭ	24,—
6 oca piroane pr. $1^3/_4$	10,20
5 grinḑĭ 2 stj. lungime pr. 8 leĭ . . .	40,—
500 cuie de laţ	12,20
lucrul dulgherieĭ	180,—
leĭ patru sute un-spre-ḑece . . .	411,—

Din carĭ se evidează că pentru o lungime de un stînjen trebuesce suma de leĭ $34^1/_4$. Apoĭ maĭ sînt trebuincioase două şatre la intrarea fie-căreĭ pivniţĭ spre apărarea apelor la vreme de ploĭ în lungimĭ diferite, căcĭ şi adâncimile se deosebesc. Costul celeĭ micĭ s'ar urcà până la leĭ 250
iar al celeĭ marĭ până la leĭ 450
leĭ şeapte sute . . . 700

Umeḑeala însă din udul şi cele-lalte ale cailor va pricinuì o egrasie şi o putoare, ce se va simţì în viitor foarte mult.

Pe lângă aceasta solul pivniţelor fiind jos şi cu neputinţă de a se scurge udăturile, va pricinuì şi slăbiciune zidărieĭ.

Aceste motive mĕ făcură a mĕ înţelege chiar cu Ex. Sa Omer Paşa, care se înduplecă a binevoì ca să poruncească scoaterea cailor ce se află în pivniţe, cărora li se va face iesle subt şopronul de lângă grajdurile numite Domnescĭ, de pe locul în dosul palatuluĭ vechiŭ, iar trăsurile Ex. Sale se vor aşezà alăturĭ, fără trebuinţă de vr'o cheltuială maĭ mare.

No. 2.183.
1848
Oct. 1.

Binevoească dar cinst. Sfat a-mĭ înlesnì o sumă oare-care pentru punerea în lucrare a preschimbăriĭ arătate îndată ce îmĭ va poruncì Ex. Sa şi va fi atingĕtoare de încăperea acestor caĭ, cu carĭ n'ar urmà de loc întârḑiere şi după care s'ar evità necuviinţa faceriĭ de grajdurĭ subt un palat monumental."

Această relaţie dar şi Sfatul o supune la cunoscinţa Cinstituluĭ Departament, pe care îl roagă să binevoească a-ĭ da în grab cuvenita deslegare de chipul cu care trebue a urmà într'aceasta.

President D. Polizo.
Gheorghe I. Pashale, Stefanakis P. Teodosiŭ,
Ajutor, A. Costiescu.

No. 3.826.

(Resoluţie:) Rĕspuns: cât pentru facerea acelor iesle, rĕmâne asupra cinstituluĭ Sfat a le înfiinţà, îndată ce se va cere de Exelenţia Sa Omer Paşa, şi să raporteze apoĭ cheltueala ce se va urmà.

Raportul No. 8 al Comănduitoruluĭ Polculuĭ No. 1 către Comănduitorul oştiriĭ Ţĕriĭ-Românescĭ.

(Orig. Arch. St. Dos. No. 34/34. Ostăşescĭ.)

No. 2.184.
1848
Oct. 1.

Domnuluĭ Polcovnic şi cavaler Garbaski, Comănduitorul oştirilor Românescĭ.

Comănduitorul Polculuĭ No. 1.

Raport.

Comandirul punctuluĭ Calafat, prin raportul sĕŭ cu No. 3, arată că la 27 ale acesteia aŭ trecut acolea, de la cetatea Diul, o trupă de oştirĭ turcescĭ, în numĕr de opt sute oamenĭ, viind tot într'acea ḑi şi chiar Măria Sa Husein Paşa, după a căruia poruncă s'aŭ şi orânduit la ferpostul punctuluĭ sentinele trebuincioase din soldaţiĭ turcĭ. Aceasta şi eŭ am cinste a da în cunoscinţa D-voastre, spre sciinţă.

Pentru Comandirul Polculuĭ No. 1, Maior Vlădoeanu.

No. 8.
Or. Craiova.

No. 2.185. 1848 Oct. 1.

Depeşa luĭ Delahante, Consulul Franciei la Iaşĭ, către Ministrul Bastide.

(Copie. Acad.)

Iassi.

Monsieur le Ministre,

J'ai reçu la dépêche que vous m'avez fait l'honneur de m'adresser en date du 28 du mois dernier, époque à laquelle j'étais déjà arrivé à mon poste, malgré l'interruption de la navigation sur le Danube et la violence du choléra qui, à Vienne, m'a fait hésiter, je l'avoue, à prendre la route de Gallicie, accompagné comme je l'étais de madame Delahante. Je tâcherai, Monsieur le Ministre, de réparer par mon zèle ce retard involontaire.

M. Calcagno, staroste des consulats de France et d'Angleterre à Fokchani, m'a écrit ainsi qu'à M. Gardner, consul de la Grande Bretagne à Iassi pour se plaindre du fait suivant.

M. Calcagno avait donné asile dans sa maison à plusieurs personnes compromises dans les derniers évènements de Valachie. Les Russes, après l'avoir sommé de livrer ses protégés, n'ont pas hésité, sur son refus, à pénétrer chez lui et à s'emparer de force des fugitifs.

Le staroste, dans sa lettre dont j'ai l'honneur de vous adresser une copie ci-annexée, considère que ce fait constitue une offense véritable à la nation française. Après m'être bien rendu compte du caractère et des attributions des fonctions de staroste, il m'a semblé, Monsieur le Ministre, que M. Calcagno avait exagéré l'importance de sa position et tout en rendant pleine justice à son humanité envers des hommes dignes de toute notre pitié, je lui ai répondu dans ce sens. Je me suis efforcé, dans ma lettre, de lui faire comprendre qu'un staroste n'étant point un agent nommé par le ministère, mais un simple employé consulaire, sa position ne saurait être comparée à celle d'un agent politique ou même à celle d'un consul et que la violation de son domicile, quelque regrettable qu'elle fut d'ailleurs, ne constitue pas, à mes yeux une insulte à la France. M. Gardner, consul d'Angleterre à Iassi et le doyen du corps consulaire dans cette ville m'a dit avoir reçu un exemplaire de la plainte de M. Calcagno, et avoir agi absolument comme moi dans cette circonstance.

On assure ici, mais je ne vous transmets cette nouvelle, Monsieur le Ministre, que sous toute réserve, que les Russes arrivés

sur les rives du Buzéo, ont rencontré un envoyé de Fuad Effendi, chargé de protester en son nom contre le mouvement de l'armée russe sur Bucarest. Le Général Lüders et M. Kotzebue se seraient arrêtés dans leur marche à la suite de cette protestation et auraient écrit à St.-Pétersbourg pour demander de nouvelles instructions. Le fait est qu'un courrier russe vennant de l'armée a traversé Iassi avant-hier et a continué sa route sans s'arrêter un instant vers la frontière de Russie. Le parti libéral de Moldavie a l'air de fonder de grandes espérances sur les dispositions de Fuad Effendi qui tâche par des mesures, toutes de conciliation, de ramener à la Porte les sympathies des Valaques un moment détournées par la sévère répression des derniers troubles de Bucarest.

No. 2.185. 1848 Oct. 1.

Cette conduite, si telle est celle adoptée par le commissaire turc, aurait le meilleur effet.

Je ne doute pas, d'ailleurs, Monsieur le Ministre, que le gérant du consulat général de Bucarest, bien plus près que moi du théâtre des événements ne vous donne à ce sujet de plus amples et de plus exactes informations.

Veuillez recevoir, etc.

(Signé:) Delahante.

Interpelarea deputatuluĭ Schulz din Weilburg în Parlamentul din Francfort.

No. 2.186. 1848 Oct. 1.

(Stenographischer Bericht über die Verhandlungen der deutschen constituirenden Nationalversammlung zu Frankfurt am Main. 1848. Vol. IV. pag. 2.589.)

Schulz von Weilburg: Mit meinen politischen Freunden stelle ich an den Minister des Auswärtigen foldende Anfrage:

„Welche Massregeln hat das deutsche Reichsministerium bis jetzt eingeleitet, um die deutschen Interessen în der Moldau und Walachei gegen die Uebergriffe des russischen Cabinets zu schützen?"

Corespondenţă din Bucurescĭ către „Gazeta de Transilvania." No. 81. 1848. 4. X.

No. 2.187. 1848 Oct. 1.

Generalul Magheru, după o serioasă socoteală făcută cu soartea patrieĭ sale, află cu cale a-şĭ desface trupele. Îndemnul întâĭ, cum vĕ maĭ scrisesem, îĭ merse de la Consuliĭ franţos şi engles. Magheru puteà fi maĭ ca sigur de întâia biruinţă; însă ce erà să facă apoĭ? El erà să se bată maĭ de aproape cu Turciĭ, cea maĭ

No. 2.187. 1848 Oct. 1. mare greșeală politică din câte s'ar fi putut face. Muscaliĭ s'ar fi bucurat din suflet ca să vadă pe Românĭ dușmănițĭ cu Turciĭ până la sânge; tocmaĭ aceasta o caută eĭ. Bine făcù Magheru. Oh, de ar avé oameniĭ răbdare ca să pândească cu sângele rece la grandioasa desfășurare a drameĭ; eĭ însă se vaetă că aŭ venit oștirĭ străine. Adevĕrat, un mare rĕŭ e acesta; însă oare fără frumoasa noastră revoluție nu erà ele să vie? De la 1784—90, 1806—12, 1828—34 cine le chemase?

No. 2.188. 1848 Oct. 2. Raportul No. 1.926 al Subt-cârmuitorilor de Amaradia și Novacĭ către Cârmuirea județuluĭ Gorj.

(Copie. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstiteĭ Cârmuirĭ a acestuĭ județ Gorj.

Subt-cârmuitoriĭ plășiĭ Amărădiĭ și a plaiuluĭ Novacĭ.

De către într'adinsul cinovnic, care cu un dorobanț se orânduise la Tăriea în capul plaiuluĭ de însu-mĭ Subt-cârmuitorul plaiuluĭ, ca să cerceteze pe toțĭ trecĕtoriĭ pe acolo, ca nu cum-và vre-unul dintr'înșiĭ să fie din aceia ce cu proaste urmărĭ ar voì să turbure liniștea societățiĭ, m'a însciințat că a trecut d. Nicolae Marghiloman din orașul Cernețul, Căpitanul de volintirĭ cu vre-o câțĭ-va căpitanĭ și cu maĭ mulțĭ volintirĭ întorșĭ din Câmpul luĭ Traian, de unde fuseseră adunațĭ, ceĭ dintâĭ într'o căruță cu boĭ și cu calabalîcul într'însa, și ceĭ de al doilea pe lângă căruță, înarmațĭ cu puscĭ, săbiĭ și pistoale. Și cercetându-se acolo la Tăriea, capul plaiuluĭ, că unde merg și de unde vin, D. Marghiloman cu ceĭ-lalțĭ căpitanĭ, le-aŭ rĕspuns că merg la Mehedințĭ la casele lor. După o asemenea însciințare, însoțindu-mĕ în grabă de ajutorul de dorobanțĭ, m'am luat în goana lor până în plasa Amărădiĭ și în unire cu d. Subt-cârmuitor și maĭ mulțĭ dorobanțĭ ne-am luat cu toțiĭ în goana lor prin satele plășiĭ cu maĭ mulțĭ locuitorĭ, pe carĭ ĭ-am și ajuns în murgit în hotarul satuluĭ Petresciĭ-de-sus din acea plasă, intrațĭ în pădure, și strigându-ĭ a sta în loc ca să ne facă cunoscut de unde le este venirea și ce aŭ în trăsură, nu numaĭ n'aŭ voit a da supunere, dar încă prin strigărĭ îngrozitoare, că adică să ne întoarcem înapoĭ că ne rĕmân copiiĭ săracĭ; însă urmarea numiților îmmulțindu-ne bănueală că poate să fie nescaĭ-và turburătorĭ liniștiĭ obștiĭ, de vreme ce n'aŭ stat când s'aŭ strigat în maĭ multe rândurĭ, ne-am luat și maĭ cu din adinsul

în goana lor, până ĭ-am trecut în hotarul satuluĭ Curteana din plasa Gilortuluĭ pe la 2 ceasurĭ din noapte; şi apropiindu-se de acel sat, s'aŭ luat în goană cu arme în două rândurĭ după înşi-ne, vĕḍênd că nu le dăm prilej de scăpare, şi în cele din urmă aŭ aruncat cu arme asupră-ne.

No. 2.188.
1848
Oct. 2.

Aşâ dar încredinţându-ne maĭ cu din adinsul că numiţiĭ sînt de aceia ce turbură linişteа obştiĭ, de vreme ce se împotriviaŭ, am dat năvală cu toţiĭ, şi strigând pe D. Marghiloman a şi stat singur dându-se în mânile noastre în acel sat Curteana, precum tot acolea s'aŭ prins şi anume: 1. Petre sin Petre, ot satul Butocĭ sud Mehedinţĭ, unter ofiţer; 2. Ştefan Adâncul ot satul Bălcesciĭ-de-sus, volintir; 3. Truşcă Udrişte, volintir, idem, căcĭ ceĭ-lalţĭ folosindu-se de întunerecul nopţiĭ s'aŭ făcut nevĕḍuţĭ împreună cu căruţa d. Marghiloman cu calabalîcul, când aŭ şi dat dintr'înşiĭ iarăşĭ cu arme asupră-ne, şi după a lor depărtare prin pădure şi încetarea armelor, ni s'a înfăţişat unul că este împuşcat prin cap dintre gonacĭ şi anume Dumitru sin Dumitru Cojocarul din satul Petresciĭ-de-sus, pe carele a doua ḍi căutându-l a-ĭ vedé rana împuşcăturiĭ, s'a vĕḍut în cap asupra de frunte un semn de lovitură şi sângerat, care semn nu s'a putut cunoasce de ce este.

Tot într'acea noapte asigurând cu cea maĭ bună pază pe ceĭ prinşĭ, în urmă am luat de la locuitoriĭ satuluĭ Curteana, ce eraŭ aduņaţĭ cu toţiĭ la capul linieĭ de la vale în pădure, unde spriji-niseră căruţa cu calabalîcul fărămat, lucrurile ce a avut numitul şi care se înfăţişează cinst. Cârmuirĭ de subt-iscăliţiĭ. Apoĭ întrebându-se d. Marghiloman ce pricină l-a silit ca să sloboaḍă arme a vătămà lume, dacă a fost om bun, a arătat că nu s'aŭ sloboḍit de d-luĭ, ci de unter-ofiţerul ce a fost cu dînsul şi de un Iordache Colţan, căpitan din satul Deveselul sud Mehedinţĭ. Întrebându-se şi acel unter-ofiţer ce s'a prins în satul Tunşiĭ, tot într'acea noapte, de ce să sloboaḍă arme în oamenĭ ce nu cugetă să le facă nicĭ un rĕŭ, căcĭ cel de al doilea s'a făcut nevĕḍut împreună cu ceĭ-lalţĭ, s'a împotrivit ḍicênd că d. Marghiloman a sloboḍit arme şi a fost isvorul acesteĭ întîmplărĭ, fiind şi el luat în silă de către d-luĭ în această călĕtorie. De aceea pe de o parte, după a noastră datorie, grăbim a supune în cunoscinţa cinstiteĭ Cârmuirĭ fiinţa acesteĭ împrejurărĭ, iar pe de alta chiar înşi-ne înfăţişăm pe câteşĭ patru atinşiĭ de această urmare, scrisă maĭ sus, spre cea de cuviinţă punere la cale, şi tot într'o vreme nu lipsim a arătà cinst. Cârmuirĭ, că d. Marghiloman ḍice că din toate lucrurile ce a avut asupră-ĭ,

No. 2.188. 1848 Oct. 2. din înfierbîntarea locuitorilor aceluĭ sat Curteana, i s'ar fi luat câte-và lucrurĭ, puscĭ, pistoale și alte mărunțișurĭ, pentru care s'a și pus strașnică îndatorire atât locuitorilor satuluĭ Curteana cât și gonacilor din satul Petresciĭ a le găsì și a le aduce la Cârmuire, ca și acele să se trimiță la cinst. Cârmuire.

Z. Pârâianu, N. Teteleanu.
Întocmaĭ după original, Ajutor Cârm., G. Saftoiŭ.

No. 1.926.

No. 2.189. 1848 Oct. 2. **Raportul Cârmuiriĭ de Gorj către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ.**

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 359.)

Cinst. Departament din Lăuntru.

Cârmuitorul județuluĭ Gorj.

Pornind de la târgul Drăgășanĭ către Râmnic împreună cu Exelenția Sa Ismail Pașa și cu o parte de oștire, pe drum am întâlnit vre-o cățĭ-và soldațĭ cu amuniția lor în care, mergênd către Craiova, pe carĭ ĭ-a îndreptat înainte Exelenția Sa. Ajungênd la mânăstirea Troianu, tactul Magheruluĭ, n'am găsit de cât ruinele unor colibĭ și în casă închise nisce arme stricate și nisce erbăriĭ ce se cuprind în alăturata listă, dată la Cârmuire de Magherul, și la 1 iŭ ale următoruluĭ Oct., am și intratără în Râmnic, unde intrând în lucrarea Cârmuiriĭ, vremelnicesce după porunca Exelențiĭ Sale Pașa, pe dată am și restatornicit ordinea legală în toate, am întîmpinat însă îndestule plângerĭ de cele ce aŭ suferit subt triumfătoarea epocă a rebeliștilor. Toate acele arme și erbăriĭ găsite la Troian, după porunca Exelențiĭ Sale, ridicându-le le-am și pornit spre Craiova, afară de nisce plumb, ce se luase după turla mânăsstiriĭ Bistrița, ce le-am poprit și pentru care c. Departament să binevoească a-mĭ da deslegare ce trebue să fac.

Cârmuitor, N. Formac.

(Resoluție:) Să se trimiță la Căimăcămie copie după alăturata listă, ca să binevoească a luà în băgare de seamă cât este de însemnat numěrul armelor și a fișecurilor, la carĭ acestę din urmă sînt cheltuițĭ din cassa Statuluĭ sume de banĭ însemnătoare, și să hotărască locurile de o maĭ asigurătoare păstrare a tuturor armelor, ce după punerea la cale făcută se adună, atât de pe la sătenĭ cât și de ale Statuluĭ, risipite de guvernul revoluționar pe la uniĭ și alțiĭ, precum și a erbăriĭ însemnate în listă, care pentru de o cam dată s'a trimis la Craiova.

(Urmează lista armelor și a munițiunilor lăsate de Generalul Magheru. A se vedé No. 2.123. Anexă.)

Nota luĭ Fuad Efendi către Hory, girantul Consulatuluĭ Francieĭ la Bucurescĭ.

No. 2.190.
1848
Oct. 2.

(Copie Acad.)

Copie de la lettre adressée par Fuad Effendi au Gérant du Consulat Général de France.

Bucarest.

Monsieur,

En date du 26 septembre, quelques personnes égarées par de faux bruits ou poussées par de mauvaises passions vous adressèrent un rapport dans lequel la conduite de l'armée impériale était horriblement calomniée. Ce rapport, vous avez bien voulu me le transmettre, par votre communication du même jour.

Dans la lettre que j'ai eu l'honneur de vous écrire en réponse, en date du 27 septembre, je me suis attaché à faire ressortir la fausseté de ces assertions, j'en appelais au témoignage de toutes les personnes impartiales, parmi lesquelles je croyais, Monsieur, pouvoir vous compter, et je pensais que vous étiez parfaitement convaincu, quand, à ma grande surprise, j'ai trouvé dans les dépêches que j'ai reçues hier de mon gouvernement des extraits de lettres que vous avez adressées à S. Ex. M. le Général Aupick et qu'il a communiqués à la Sublime Porte.

Toutes les opérations militaires de l'armée impériale ayant été faites sous ma direction, les assertions que je trouve dans ces extraits, quoique dénuées de tout espèce de fondement, ne pourraient qu'attaquer personnellement mon caractère, ma réputation, si elles n'étaient réfutées.

Dans tout le cours des opérations qu'a nécessité l'occupation militaire de cette Principauté, tous les chefs sans exception, n'ont cessé de faire preuve de la plus grande modération, de la plus louable humanité; et en particulier dans l'occupation de la ville de Bucarest, en présence d'une foule de plus de vingt mille personnes excitées par les déclamations de quelques intrigants, à un point d'excitation fiévreuse, toute la troupe impériale a fait preuve d'une patience et d'une modération au-dessus de tout éloge.

Dans l'affaire de la caserne, qui a été le prétexte des calomnies répandues à pleines mains sur l'armée ottomane, ce n'est qu'après que la milice valaque et les pompiers eurent, sans au-

No. 2.190. 1848 Oct. 2.

cune provocation de la part des troupes impériales qui prenaient pacifiquement possession de la ville, fait feu et tué une dizaine de nos soldats et le cheval du général Kérim Pacha, frappé de huit blessures mortelles, ce n'est, dis-je, qu'après que les troupes valaques eurent ainsi fait un feu meurtrier sur les troupes impériales, que celles-ci, après des sommations réitérées, ripostèrent et durent les forcer à mettre bas les armes.

Ces faits, vous ne pouvez, Monsieur, les ignorer; vous ne pouvez non plus ignorer que les assertions que des soldats qui avaient mis bas les armes ont été mitraillés sans pitié, que des actes semblables de cruauté ont été commis sur des groupes d'hommes sans armes et inoffensifs, que des femmes, des vieillards, des enfants ont été éventrés, sont toutes fausses et dénuées de fondement. Je ne puis, Monsieur, que croire que votre bonne foi a été trompée par des bruits mensongers répandus à dessein par la malveillance et par les intrigants, qui n'hésitent pas à se servir de la calomnie pour arriver à leur but criminel, et que vous avez écrit les dépêches, dont je viens de faire mention sous l'impression qu'avait dû vous causer de telles calomnies, et avant d'avoir reçu ma lettre du 27 septembre dans laquelle je vous assurais de toute leur fausseté. Je ne puis, cependant, que regretter fortement que vous ayez prêté foi à de telles assertions et que sans vous assurer si elles étaient fondées, vous ayez fait un tel rapport à vos supérieurs.

Je ne doute pas, Monsieurs, qu'aujourd'hui vous devez être persuadé de la complète fausseté de ces assertions et que vous n'hésiterez pas à l'admettre; j'attends de votre bonne foi une complète réfutation de ces bruits mensongers, je la réclame de votre loyauté.

Si, cependant, mon espoir venait à être deçu, le soin de ma réputation, l'honneur de mon gouvernement, m'obligeraient de faire appel au témoignage de toutes les personnes impartiales, à confondre la calomnie par des preuves irrécusables.

J'attends, Monsieur, votre réponse et vous prie de recevoir l'assurance de ma considération distinguée.

(Signé:) Fuad.

Nota luĭ Fuad Efendi către Căimăcămia Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.191.
1848
Oct. 2.

(Copie. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 5 bis/2.079. Secr. St.)

Bucarest.

Excellence,

Je viens de recevoir des dépêches de S. E. Hussein Pacha, gouverneur général de Viddin, dans lesquelles il m'informe que le 28 septembre (10 octobre) il est passé à Calafat à la tête d'une division de troupes impériales.

A son arrivée il apprit que dans un endroit, à 3 heures de distance, plusieurs milliers de personnes étaient rassemblées, vociférant et cherchant à opposer une résistance passive aux ordres de l'autorité et à empêcher la circulation, en arrêtant des voyageurs paisibles qui se rendaient à cette échelle du Danube.

S. E. Hussein Pacha envoya un bataillon de ses troupes pour arrêter plusieurs des chefs de cet attroupent. Cette arrestation accomplie sans la moindre résistance, la foule qu'ils avaient amenée, se dispersa dans la plus grande tranquillité.

Je m'empresse, Excellence, de porter à Votre connaissance ces nouvelles, qui sont la confirmation du rétablissement complet de l'ordre légal et de la tranquillité dans toute la Principauté.

Agréez, Excellence, l'assurance de ma parfait considération.

(Signé :) Fuad.

A Son Excellence Monsieur le grand Logothète de justice, Constantin Cantacuzène, Caïmacam de Valachie, etc. etc. etc.

Adresa No. 230 a Căimăcămieĭ către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.192.
1848
Oct. 2.

(Orig. Arch. St. M. de Interne. Dos. No. 549.)

Căimăcămia Prinților Țĕriĭ-Românescĭ.

Departamentuluĭ din Lăuntru.

După arătarea cea făcută Sfatuluĭ orășenesc, că după trebuință înființându-se un chioșc în grădina Exelenții Sale Fuad Efendi, s'a cheltuit suma de leĭ șeapte sute șeapte-ḑecĭ și unul și parale 20, s'a poftit cinst. Visterie ca să sloboaḑă din cassa eĭ această

No. 2.192. 1848 Oct. 2.

sumă în primirea Sfatuluĭ; prin urmare cinst. Departament va face cunoscut aceluĭ Sfat această punere la cale spre întocmaĭ urmare.

Caimacamul, Const. Cantacuzino.

No. 230.

(Resoluție :) Să se facă cunoscut Sfatuluĭ ca să primească aceștĭ banĭ.

No. 2.193. 1848. Oct. 2.

Jurnalul Sfatuluĭ administrativ extraordinar al Țĕriĭ-Românescĭ în afacerea opririĭ exportuluĭ de cereale.

(Copie Arch. M. Afacerilor Străine Dos. No. 28/2.177.)

În urma jurnaluluĭ Sfatuluĭ administrativ extraordinar, încheiat la 25 Septemvrie anul 1848, atingĕtor de poprirea exportațieĭ cerealelor de la 1 Noemvrie viitor, astădĭ, Octomvrie 2, tot acest Sfat, vĕdênd din raporturile primite de Departamentul din Lăuntru de la ocârmuirile a câtor-va județe că mulțĭ și din speculanțĭ pentru în parte-le folos fac însemnătoare mișcărĭ cu cumpĕrătorĭ de felurite producturĭ ca să le exporteze peste graniță; precum asemenea spre aceeașĭ dorință pornițĭ fiind și proprietariĭ i arendașiĭ, aŭ năvălit întru dobândirea orĭ-căruia mijloc maĭ priincios și maĭ grabnic întru desfacerea productelor lor, după care precugetată pornire, urmează ca împrăștiindu-se și exportându-se productele, negreșit să se vadă înființată lipsa despre neapărata îndestulare ce se cuvine a avé Prințipatul și oștirile ce se află într'însul, Sfatul chibzuind, găsesce cu cale ca pentru destoinicele cuvinte cuprinse într'acest jurnal, după ce se va da asupra luĭ și aprobația cinst. Căimăcămiĭ, apoĭ îndată să se poprească exportația de la 15 ale curgĕtoruluĭ Octomvrie, iar nu de la 1 Noemvrie viitor, precum se cuprinde în cela-lalt jurnal încheiat la 25 Septemvrie, și acest soroc modificat de 15 Octomvrie să se publicuească prin glasul Buletinuluĭ și al Gazeteĭ, spre sciința tuturor de obște, și pentru supușiĭ Curților străine prin cinstitul Secretariat al Statuluĭ, li se vor face cunoscut că exportația cerealelor, pentru cuvintele expuse, s'a poprit, după care va săvârși fie-care operațiile transacțiilor pentru cerealele ce vor avé gata a scoate peste hotar în cursul termenuluĭ mărginit.

(Iscălițĭ:) Grigore Grădișteanu, Ioan Filipescu, Costache Belu, Iancu Câmpineanu, Alexandru Ghica, Ioan A. Filipescu.

După orighinal, G. Merișescu.

Adresa No. 694 a Departamentuluĭ trebilor din Lăuntru al Țěriĭ-Românescĭ către Căimăcămie.

No. 2.194.
1848
Oct. 2.

(Orig. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 87/2.181. Secret. St.)

Departamentul trebilor din Lăuntru al Prințipatuluĭ Țěriĭ-Românescĭ.

No. 694. Secț. I-ĭ. Masa 1. Bucurescĭ.

Cinstiteĭ Căimăcămiĭ a Țěriĭ-Românescĭ.

La adresa cinstiteĭ Căimăcămiĭ No. 208 pentru trimiterea pe la județe a coloanelor mobile, Departamentul are cinste a face cunoscut, că de o cam dată este de mare trebuință a se trimite nisce asemenea coloane numaĭ la județele de câmp, unde agricultura este maĭ întinsă și chezășuesce îndestularea țěriĭ, și anume la Vlașca și Teleorman din Valachia-mare, la Dolj, Mehedințĭ și Romanațĭ din Valachia-mică.

Este dar plecat rugată cinstita Căimăcămie să binevoească a se înțelege cu Exelenția Sa Fuad Efendi pentru îndeplinirea trebuincioaselor disposițiĭ întru aceasta, însemnând Departamentuluĭ numele comandirilor acelor coloane și cătățimile productelor de îndestulare, ceea ce se cuvine pe fie-care ḑi, spre a se poruncì și de dînsul cârmuirilor acelor județe cele de trebuință.

Șeful Departamentuluĭ, Iancu Filipescu.
Șeful Secsiĭ, Steriade.

(Resoluție:) Dumnea-luĭ Polcovnicul Garbaski să orânduească ofițeriĭ trebuincioșĭ a povățui la drum acele coloane și să-ĭ pue în disposiția Ex. Sale Omer Pașa.

Să se roage Ex. Sa Omer Pașa ca să trimiță însemnare de numele căpeteniilor acelor coloane ce vor fi trimise și de cătățimea productelor de ajuns pentru o ḑi, pentru ca să se deà poruncă trebuincioasă întru aceasta.

C. Cantacuzino.

Scrisoare de sub Carpațĭ către „Gazeta de Transilvania“ No. 81. 1848. 4. X.

No. 2.195.
1848.
Oct. 2.

De subt Carpațĭ.

În 29 Septemvrie eșiră boeriĭ cu cocoanele lor împodobite în castrele muscălescĭ de la Colintina a cortenì pe sugětoriĭ țěriĭ și pe prieteniĭ lor. Muscaliĭ, până atuncĭ, nu intraseră formal în Bucurescĭ. Un Sîrb, care călětorì prin țeară, îmĭ spuse ticăloșia în

No. 2.195. 1848 Oct. 2.

care se află bieţiĭ ţĕranĭ din pricina Muscalilor, căcĭ le ieaŭ tot ce aŭ şi iĭ silesc la lucrurĭ muncitoare, la cărat de furaj, şi a. şi a. Turciĭ vĕd că orĭ-cum se va întoarce treaba, tot în capul lor se va sparge, căcĭ Muscalul pune mâna pe Principate şi ţintesce maĭ departe spre Stambul. Una numaĭ poate mântuì pe Turcĭ de asuprirea Muscalilor, şi aceea ar fi să declare Rusuluĭ răsboiŭ formal, să întărească constituţia Principatelor şi să provoace pe Moldo-Românĭ a năvălì asupra duşmanuluĭ libertăţiĭ. Audiam pe mulţĭ vorbind că Ruşiĭ vor da drepturĭ ţĕranilor, ca aceştia să cunoască într'înşiĭ iarăşĭ (pe) binefĕcĕtoriĭ lor, dar cum se vede treaba, mĕ tem că s'aŭ înşelat, căcĭ drepturile ce aŭ început Muscaliĭ a le da poporuluĭ român, sunt strigătoare la cer. Şi Duhamel nu se pricepe la aceasta. Maĭ astă-vară scrisese Ţarul luĭ Duhamel, să aducă Principatele în linişte, căcĭ când a intrat d-luĭ în ele eraŭ liniştite, saŭ să nu se maĭ întoarcă în Rusia, şi iată că le aduce (??). Oameniĭ, maĭ vîrtos neguţĕtoriĭ sunt foarte îngrijaţĭ, şi nemulţumirea cresce pe ḑi ce merge, ţĕraniĭ se îngrozesc de legarea şi deslegarea Mitropolituluĭ şi ḑic că nu e maĭ mult religie. Joia trecută erà să fie un craval între Muscalĭ şi Turcĭ în Bucurescĭ. Aceştia veniră după porţiile de pâne, ce aŭ să primească pe toată ḑiua, Muscaliĭ (şciĭ aceia carĭ aŭ venit să restabileze ordinea legală) năvălesc pe Turcĭ şi le iaŭ pânea; aceştia eraŭ să se încaere, vin ofiţerĭ ruşĭ şi fac dreptate, adecă pânea ce vrea să fie a Turcilor o daŭ Muscalilor, şi Turciĭ se duc cu nasul lung. Dionisie este exilat peste graniţă la Braşov. Gazetele Dv. sunt oprite. Între boerĭ se ivesc partide pentru Domnie. Casele d-luĭ Eliad se prefac în spital muscălesc. Şcoala de la Cismegiŭ devenì casarmă Turcilor; în cea de la Radu-Vodă se strămutară soldaţiĭ românĭ. În casele boerescĭ încă se aşează Muscalĭ. Foile oficiale cuprind lista a 22 patrioţĭ liberalĭ, pe carĭ Fuad, la propunerea Ministeriuluĭ (şi la sgomotoasa pretensie a luĭ Duhamel) iĭ dechiară de exilaţĭ; la locul întâiŭ staŭ firesce membriĭ Locotenenţeĭ, cărora maĭ mare onoare nu li se puteà face.

Însă Ministeriul boeresc, saŭ maĭ drept vorbind Duhamel şi acì fu nedrept; căcĭ dacă erà să fie onoraţĭ cu exil prieteniĭ Constituţieĭ, ca să nu rĕmână loc rivalităţiĭ şi chiar pismeĭ, trebuià să exileze pe maĭ multe miĭ şi chiar pe poporul ţĕran întreg, pentru-că toţĭ voiră Constituţia, şi să sufere în ţeară numaĭ pe câte-va sute de persoane, carĭ în cele 3 lunĭ nu primiră nicĭ o chiverniseală. Însă sute de inşĭ din liberalĭ se exilară eĭ pe sine.

Un corespondent prea servil al Vestitoruluĭ, descriind vĕrsarea de sânge din 12 Septemvrie, pune numĕrul soldaţilor românĭ morţĭ 56 şi 5 răniţĭ, iar al Turcilor numaĭ 8 morţĭ şi 23 răniţĭ, când datele oficiale adeverează că Turcĭ rĕmaseră 430 morţĭ.

No. 2.195. 1848 Oct. 2.

Corespondenţă de la granița Moldoveĭ către „Allgemeine Zeitung" din Augsburg. No. 322. 1848. 17. XI.

No. 2.196. 1848 Oct. 2.

Moldauische Gränze. Der Handel in Galatz verspricht sich wieder etwas zu heben, da bereits an 200 Ladungsschiffe angelangt sind. Aber auch ohne die Ausfuhr würden die 60.000 Mann Russen und 25.000 Mann Türken, die sich zu Gästen aufgedrungen, die Speicher so schnell leeren, dass von Würmern nicht so leicht Schaden zu befürchten ist. Die russischen Truppen mehren sich; seit einigen Wochen kommen allnächtlich Truppenzüge durch Jassy. So sind bereits sieben Bataillone durch Jassy nach Berlat gezogen. Auch bei Leowa sind einige Regimenter Cavallerie über den Pruth gegangen. Unsere schon lange ausgesprochene Ansicht eines Einverständnisses der Russen mit den Slaven und Serben in Ungarn, selbst mit der österreichischen Dynastie liegt zu Tage. Ein Heer russischer Agenten bearbeitet schon seit Jahren mit klingender Sprache diese Völker und unterwühlt ihre Eintracht. Aus Bucharest vernimmt man, dass Omer Pascha das Militärobercommando, Fuad Effendi die politischen Geschäfte in der Walachei leiten. Es sollen wieder Conflicte zwischen türkischen und russischen Behörden eingetreten sein, da Fuad Effendi gegen den Einmarsch russischer Truppen Einsprache that. Die nordische Diplomatie scheint hier in ihrem Elemente zu arbeiten, und sowohl Türken als Deutschland werden in der Folge erst einsehen, dass sie ihren eigenen Vortheil durch ein so schmachvoll stillschweigendes Geschehenlassen in diesen Ländern verloren gehen liessen. Eliade, Golesco und Tell sollen sich nach der Türkei gerettet haben, d. h. sie wurden in der Türkei auf freien Fuss gesetzt. Die jetzige Regierung in Bucharest soll sie auf Lebenszeit aus dem Lande verbannt haben.—Obwohl man von der Absetzung des Fürsten Michael genug spricht und schreibt, so möchte man doch sagen: le Prince s'amuse avec les Russes. Der Fürst macht die verschiedenartigsten Manöver, um die Moldauer zu überzeugen, dass er mächtige Stützen in St. Petersburg habe. Aus Fokschani kömmt uns die Nachricht zu, dass der Exfürst der Walachei, Bi-

No. 2.196. 1848 Oct. 2.

besco, mit seinem Gefolge dort sich aufhalte. Er hegt die Hoffnung wieder Fürst zu werden, doch das beleidigte russische Princip wird ihm nie verzeihen, dass er sich vom russischen Einfluss loszumachen gesucht hat, und diess leuchtet dem moldauischen Satrapen Michael Stourdza sehr gut ein, so dass er Aussicht haben soll Fürst beider Provinzen zu werden. Die Moldau und Walachei sind von russischer Seite militärisch besetzt, denn die Wachen der Polizei stehen unter russischem Commando. In der Walachei stehen die ausländischen Zeitungen unter Censur, welche Massregel auch schon in Jassy eingeleitet ist. Seit einigen Tagen werden viele Polen, selbst kaiserl. österreichische Unterthanen, in Jassy verhaftet. Der grössere Theil entging den russischen Ketten durch die Flucht. Man schleppt sie noch Russland!

No. 2.197. 1848 Oct. 2.

Nota „Vestitoruluĭ Românesc". No. 71. 1848. 2. X.

Scirĭ din Năuntru.

După poruncile Măririĭ Sale Împĕratuluĭ tutulora Rusiilor, Augustul nostru Protector, un trup de armie a intrat în prinţipatul Ţĕriĭ-Românescĭ, ca să conlucreze în urma înţelegeriĭ ce s'a făcut cu Mărirea Sa Sultanul, Augustul nostru Suzeran, împreună cu oştirile otomane, la restatornicirea legiuiteĭ orânduelĭ. Exelenţia sa Generalul de infanterie Lüders, comănduitor de căpetenie al acestuĭ trup, după-ce a trecut hotarul la 16 ale luniĭ luĭ Septemvrie încetat, a ocupat pe rând Focşaniĭ, Râmnicul-Sărat şi Buzăŭ, unde buna orânduealǎ fu îndată restatornicită şi căpeteniile partiduluĭ revoluţionar arestuite. Acì Exelenţia Sa aflând că un numĕr îndestul de însemnat de Polonesĭ şi alţĭ străinĭ rĕŭ-cugetătorĭ se închiseseră în mânăstirea luĭ Vintilă-Vodă aşezată în munţĭ, trimise un ofiţer cu un pichet de cazacĭ care îĭ scoaseră de acolo, şi după ce aŭ omorît şeapte dintre dînşiĭ, aŭ prins pe ceĭ-lalţĭ şi aŭ găsit între lucrurile lor un steag cu inscripţie de: Legionul de ameadă.

De la Buzăŭ Exelenţia Sa a pornit în potriva Magheruluĭ un detaşament de oştirĭ subt poruncile Ex. Sale Leitenantuluĭ-General Hasford ca să meargă prin Ploescĭ, Târgovişte, Pitescĭ, Câmpulung şi Râmnicul-Vâlciĭ să se unească cu armia otomană şi să opereze împreună cu dînsa împăciuirea miceĭ Valachiĭ, care încă erà în tulburare. După aceea Ex. Sa se îndreptă cu cea-laltă oştire spre Bucurescĭ. La 28 ale aceleiaşĭ lunĭ sosind Exelenţia Sa la ba-

riera Colentineĭ, fu întîmpinat de Ex. Sa marele Logofĕt al dreptățiĭ C. Cantacuzino, Caimacamul Valachieĭ, și după ce a fost complimentat în numele țĕriĭ, fu condus la palatul de la Colentina, unde Eminenția Sa părintele Mitropolitul, înconjurat de d-niĭ miniștri și de boerĭ, ḑise un cuvînt potrivit împrejurăriĭ. Peste vre-o câte-và ceasurĭ sosì și avan-guardia.

No. 2.197. 1848 Oct. 2.

Exelenția Sa urmează a ocupà acest palat ca să aștepte concentrarea armieĭ întregĭ, care vine în părțĭ și se așează în lagăr pe câmpiile Colentineĭ. Orândueala, buna ținere și strașnica disciplină ce domnesc în armie și despre carĭ ĭ-a dat doveḑĭ învederate în trecerea sa, mărturisesc foarte tare în favorul eminentelor darurĭ, ce deosebesc pe Ex. Sa Generalul de căpetenie, și carĭ aŭ tras asupră-ĭ această nouă dovadă de încredere cu care Împĕrăteasca sa mărire a binevoit a-l cinstì, însărcinându-l cu o misie atât de însemnată.

Amêndouĕ armiile s'aŭ înfrățit îndată, după asemĕnarea căpeteniilor lor, și se par a formà numaĭ un trup.

Peste vre-o câte-và ḑile Exelenția Sa va intrà cu chip solenel în Capitală în capul armieĭ, ca să se așeze în cvartirurile de earnă ce s'aŭ pregătit.

Cuvîntarea Mitropolituluĭ Neofit al Ungro-Vlachieĭ către Generalul rus Lüders [1]).

No. 2.198. 1848 Oct. 3

(Vestitorul Românesc. No. 72, 1848. 8. X.)

Exelenție!

Aproape de un veac este de când împĕrătească Curte a Rusieĭ încă din vremea vredniceĭ de pomenire Împĕrăteseĭ Ecateriniĭ a II-lea, moașa celuĭ de acum prea slăvit Monarch al Rusieĭ, Augustul Împĕrat Nicolae I-iŭ, într'un duh și într'o unire cu Înalta Poartă, prin formale între amêndouĕ Puterì tractate cunoscute în toată civilisata lume, a binevoit a chezășui și a asigurà prin umbrirea și protecția eĭ, starea cea bună și fericită a Valachieĭ.

De atuncĭ și până acum în felurĭ de epohurĭ și vremĭ prilegite tot de acest binefăcĕtor către norodul românesc duh mișcată, n'a încetat preînoind, maĭ întărind și maĭ adăugând isvoarele și basurile uneĭ soarte și stare maĭ fericite a țĕriĭ, atât morale

[1]) Veḑĭ textul frances al acestuĭ act, la No. 2.107.

No. 2.198. 1848 Oct. 3.

cât și materiale, precum chiar aceste fapte și lucrurĭ cu glas mare mărturisesc, și maĭ vârtos de la cea de opt-spre-dece anĭ încoacĭ întrodusă nouă reformă.

Și pentru toate clasele de locuitorĭ ale Prințipatuluĭ simt întru sine fie-care în parte recunoscința cea maĭ vie pentru nisce facerĭ de bine așà de marĭ și numeroase, prin carĭ amêndouĕ Înaltele împĕrătescĭ Curțĭ tot odată aŭ binevoit a ne ajutà.

Iar dacă dărăpănătoarea revoluție în trecuta lună a luĭ Iunie, ivită în Valachia, și care a ținut într'un period de treĭ lunĭ, va fi putut în vre-un chip să înegrească buna reputație a noroduluĭ românesc, și să-ĭ aducă asupră-ĭ prihană de o neertată nerecunoscință, și încă ceea-ce este maĭ rĕŭ, de revoluționarĭ întru sentimentele sale către stăpânitoriĭ, protectoriĭ și făcĕtoriĭ sĕĭ de bine, prin mine smeritul astă-dĭ asupra aceste solenele sfinte slujbe săvârșită într'acest sfînt locaș de față cu un numĕr de norod atât de mult, sînteți rugațĭ, Exelenția Voastră, ca unul ce înfățișațĭ aicĭ pe Augustul nostru Protector, pe de o parte să vĕ încredețĭ și să cunoascețĭ vrednica de defăimare mișcare a trecuteĭ revoluțiĭ ca o faptă a unuĭ taraf de nisce oamenĭ iubitorĭ de tulburare și de anarchie, carĭ întru singurul cuget al personaluluĭ lor folos, prin făgăduelĭ și nădejdĭ amăgitoare aŭ putut să maĭ tragă în partida lor și pe alțĭ asemenea cugetătorĭ, precum și un numĕr din ceĭ maĭ simplĭ nepricepuțĭ și din ceĭ corupțĭ aĭ locuitorilor din Capitală, asemenea și din sătenĭ; iar trupul tot, și partea cea cu dreaptă socoteală și întreagă la minte din toate clasele locuitorilor că aŭ rĕmas în cursul acestor treĭ lunĭ neîmpărtășițĭ de derăpănătoarele aceste ideĭ, defăimând într'o glăsuire toțĭ cu totul faptele și noutățile lor cele prăpăditoare, și aŭ stat toțĭ cu sufletul și cu inima întemeiațĭ pe cele în ființă pravilĭ și legiuirĭ ale țĕriĭ, hărăzite nouĕ din buna voință a amêndorora Puterilor. Iar pe de alta să binevoițĭ Exelenția Voastră a pune înaintea picioarelor Tronuluĭ a împĕrătesciĭ Sale Măririĭ a Augustuluĭ nostru Protector mărturisirea aceasta, pe care îndrăsnesc a o face din partea noroduluĭ românesc pentru sentimentele sale, sprijinind și înși-vĕ, de vețĭ găsì de cuviință, aceste cu adâncă plecăciune rostite de către mine expresiĭ și prin viŭ graiŭ arătărĭ.

(Iscălit) Neofit, Mitropolitul Ungro-Vlachieĭ.

Adresa No. 248 a Caimacamuluĭ Țĕriĭ-Româneseĭ către Fuad Efendi.

No. 2.199.
1848
Oct. 3.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secr. St.)

A S. E. Fuad Effendi, etc etc.

No. 248.

D'après les indications que je me suis fait donner par le département de l'Intérieur pour satisfaire au contenu de la note que V. E. m'a fait l'honneur de m'adresser le 1 (13) courant, au sujet de l'itinéraire des colonnes mobiles chargées de s'assurer si les paysans sont retournés à leurs travaux agricoles, je m'empresse d'avoir l'honneur de porter à la connaissance de V. E. que pour le moment l'expédition des susdites colonnes est d'une indispensable nécessité dans les districts de la plaine, à cause que les travaux de l'agriculture y ont une plus grande extension que dans les autres parties du pays.

Ces districts sont nommément ceux de Vlashka et Teleorman dans la grande Valachie et ceux de Dolgi, Méhédintzi et Romanatzi dans la petite Valachie.

Je ne manquerai pas de transmettre ces renseignements à S. E. Omer-Pacha et de faire mettre à sa disposition par l'Etat-major de la milice les officiers chargés de guider ces colonnes, en le priant en même temps de me faire connaître les noms des chefs, qui en auront le commandement et la quantité journalière de produits qu'exige leur approvisionnement, afin que les ordres relatifs soient aussitôt donnés aux administrations locales respectives.

J'ai l'honneur, etc.

Adresa No. 252 a Căimăcămieĭ Țĕriĭ-Româneseĭ către Omer Pașa.

No. 2.200.
1848
Oct. 3.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secret. St.)

No. 252.

Căimăcămia Țĕriĭ-Româneseĭ.

Ex. S. Omer Pașa.

Pentru că în orașul Călărașĭ este hotărît să petreacă o parte din împărăteasca oștire otomană, și pentru-că trebuință este a se

No. 2.200. 1848 Oct. 3.

cunoasce felul şi cătăţimea productelor trebuincioase pentru îndestularea aceĭ părţĭ de oştire, spre a se face pregătirea, ca sosind oştirea acolo să (nu) sufere vre-o lipsă, Căimăcămia roagă pe Ex. Voastră să binevoiţĭ a-ĭ trimite maĭ în grab o listă cuprindĕtoare de felurimea şi cătăţimea acelor trebuincioase producturĭ, spre a nu se întîmpinà la urmă vre-o lipsă.

No. 2.201. 1848 Oct. 3.

Adresa No. 253 a Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ către Omer Paşa.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secret. St.)

No. 253.

Ex. Sale Omer Paşa.

Căimăcămia primind de la Departamentul trebilor din Lăuntru însemnare de judeţele în carĭ este de o cam dată trebuinţă a se trimite acele coloane mobile, însărcinate de a se preumblà din sat în sat spre a se luà printr'însele încredinţarea dacă locuitoriĭ ţĕranĭ aŭ început, fie-care după a sa datorie, cea de toamnă lucrare a câmpuluĭ, are cinste a arătà Ex. Voastre, că acele judeţe sînt Vlaşca şi Teleormanul în Valachia-mare, iar în mica Valachie sînt Dolj, Mehedinţĭ şi Romanaţĭ; că pe lângă fie-care din coloanele ce se vor pornì la însemnatele judeţe, fiind trebuinţă pentru povăţuire la drum de câte un ofiţer din aĭ oştiriĭ pămîntene, s'a pus îndatorire asupra Dumnea-luĭ vremelnicesculuĭ Comenduitor al oştiriĭ, Polcovnicul Garbaski de a orânduì trebuinciosul numĕr de ofiţerĭ pe carĭ să-ĭ înfăţişeze şi să-ĭ puie în disposiţia Exelenţiĭ Voastre.

Tot de odată, Exelenţie, Căimăcămia vĕ roagă ca să binevoiţĭ a-ĭ împărtăşì prin însemnare, atât numele comandirilor acelor coloane cât şi cătăţimea productelor de îndestulare pentru fie-care ḑi, spre a poruncì apoĭ loculuĭ cuvenit cele de trebuinţă întru aceasta.

No. 2.202. 1848 Oct. 3.

Adresa No. 254 a Căimăcămieĭ Ţĕriĭ-Româneseĭ către Comandantul miliţieĭ pămîntene.

(Conc. Arch. M. Afacerilor Străine. Dos. No. 37/2.181. Secr. St.)

No. 254.

Căimăcămia Ţĕriĭ-Româneseĭ.

Cinstituluĭ Dumnea-luĭ vremelnicesculuĭ Comenduitor al oştiriĭ româneseĭ.

Ex. Sa Fuad Efendi prin adresa de la 1 Oct. curgĕtor, face cunoscut Căimăcămieĭ că pentru de a se luà încredinţarea dacă

locuitoriĭ țĕranĭ aŭ început lucrarea de toamnă a câmpurilor, este hotărît a se trimite coloane din oștire cu îndatorire de a se preumblà din sat în sat spre luarea preḑiseĭ incredințărĭ și îndemnarea la lucrare a acelora carĭ încă nu se vor fi înduplecat a o începe, și ca pentru povĕțuirea la drum a acelora coloane, este trebuință de rânduirea pe lângă fie-care de ofițerĭ din oștirea românească.

No. 2.202.
1848
Oct. 3.

Apoĭ, fiind-că de trimiterea unor asemenea coloane aŭ trebuință județele Vlașca și Teleormanul în Valachia-mare, iar în Valachia-mică Dolj, Mehedințĭ și Romanațĭ, Căimăcămia poftesce pe Dumnea-voastră ca, rânduind fără zăbavă câte unul din ofițeriĭ oștiriĭ românescĭ pe lângă fie-care din ḑisele coloane, ce va fi rânduită a merge în câte unul din însemnatele județe, să-ĭ înfățișațĭ la Ex. Sa Omer Pașa, lăsându-ĭ în disposiția Ex. Sale.

Scrisoarea luĭ Fuad Efendi către Caimacamul Țĕriĭ-Românescĭ.

No. 2.203.
1848
Oct. 3.

(Orig. Acad. Hârt. Cantacuzino-Sturdza.)

Bucarest.

Excellence,

Ci-joint j'ai l'honneur de vous remettre une adresse de remerciements que les habitants de Rimnik ont présentée à Ismaïl Pacha, commandant de l'avant-garde de la division de l'armée impériale envoyée dans la petite Valachie. Je vous prie d'en prendre connaissance et de me la faire renvoyer accompagnée d'une traduction en français.

Ismaïl-Pacha m'écrit aussi que le district de Rimnik étant resté sans administrateur, sur la demande des habitants, il a été dans la nécessité de nommer à ces fonctions l'administrateur du district de Tirgo Jio, le sieur Nikita Formac. Si vous n'y voyez pas d'inconvénient, je vous prierai donc, Excellence, de vouloir bien le confirmer dans ses fonctions et nommer un autre administrateur pour le district de Tirgo-Jio, resté ainsi vacant.

Ismaïl-Pacha m'écrit aussi qu'il avait donné ordre à l'administrateur du district de Rimnik de recueillir toutes les armes qui avaient été distribuées aux paysans de la part des rebelles, et il envoie ici une partie des fusils abandonnés par Maguero. Mais les quatre pièces d'artillerie avaient été emmenées par une partie de la milice avant son entrée à Rimnik.

No. 2.203. 1848 Oct. 3.

Je profiterai de cette occasion pour rappeler à Votre Excellence que Sa Majesté le Sultan avait fait présent à la Valachie de ces quatre pièces d'artillerie, comme une preuve de Sa confiance en la loyauté et fidélité de ses habitants. Ces canons donnés par Notre Auguste Souverain pour le maintien de l'ordre légal ont été tournés en un instrument de troubles et de désordres. Je crois donc qu'il convient que ces canons soient amenés ici et confiés en dépôt à la garde de S. E. Omer-Pacha, commandant en chef de l'armée Impériale, Gouverneur militaire de Bucarest, jusqu'à ce que les ordres ultérieurs de Sa Majesté Impériale le Sultan à ce sujet nous soient connus.

Veuillez bien, Excellence, donner les ordres nécessaires afin que des mesures soient immédiatement prises en conséquence.

Agréez, Excellence, l'assurance de ma parfaite considération.

Fuad.

A son Excellence Monsieur le Grand Logothète de Justice Constantin Cantacuzène, Caïmacam de Valachie, etc., etc.

No. 2.204. 1848 Oct. 3

Depeșa Generaluluĭ Aupick, Ambasadorul Franciei la Constantinopole, către Ministrul Bastide.

(Copie. Acad.)

Monsieur le Ministre,

Je ne me suis point éloigné de la ligne que vous m'avez tracée. Les conseils donnés ici, donnés à Bucarest par notre représentant parfaitement d'accord avec le Consul d'Angleterre, n'ont pu prévenir la déplorable colision, dont je vous ai donné les tristes détails. Par suite de la note que j'ai fai remettre à cette occasion et dont vous avez eu communication par ma dépêche du 7 (No. 20), l'ordre a été donné de procéder à une enquête. Les chefs reconnus coupables de faiblesse ou d'impéritie seront punis, et les personnes lésées indemnisées. Aali-Pacha est dans la conviction qu'il y a exagération dans les faits signalés. On révoque surtout en doute que ce soient les troupes turques qui aient tiré les premières. J'ai bien recommandé à M. Hory de suivre de près ce qui se fera et de me tenir au courant de tout ce qui sera de nature à faire connaître la vérité.

Vous avez connaissance d'une proclamation aux Valaques ré-

pandue par le Général en chef russe Luders au moment où il franchissait la frontière à Fokshani. Le Général Duhamel prévenait en même temps Fuad Effendi de ce mouvement. Celui-ci, sans protester formellement, lui a déclaré qu'il considérait l'entrée des troupes russes comme contraire aux assurances de la Russie elle-même; qu'une double occupation surchargerait le pays au delà de ses ressources; que, d'ailleurs, la tranquillité et l'ordre étant rétablis, rien ne justifiait l'intervention des troupes de la puissance protectrice. Fuad Effendi et Omer Pacha, commandant des troupes turques, ont déclaré qu'ils déclinaient toute responsabilité des conflits qui pourraient résulter de l'occupation en commun par les deux armées. Le Général Duhamel a répondu qu'il en référerait au Général Luders, qui devait être arrivé avec la tête des colonnes à Buzéo, petite ville à moitié chemin de la frontière à Bucarest. La Porte a complètement approuvé le langage ferme et fort convenable de son commisaire extraordinaire. Elle espère que les troupes russes n'ont pas dépassé Buzéo.

No. 2.204. 1848 Oct. 3.

Mes dernières nouvelles sont du 5 octobre. La Porte n'en sait pas plus que moi. Si je suis bien informé, le Conseil aurait longtemps hésité sur le parti qu'il devait prendre. Il se serait enfin décidé à rédiger une note dans le sens des observations déjà faites par Fuad Effendi au Général Duhamel, note qui serait remise officiellement à M. de Titow. Le Grand Visir auprès duquel s'était rendu M. Cor lui a dit: „La note est faite. Le Général Aupick en sera content. Je crois que la conduite de l'Ambassadeur d'Angleterre sera bonne."

Corespondență din Constantinopole în „Le National". 1848. 6. XI.

No. 2.205. 1848 Oct 3.

Correspondance particulière.

Constantinople.

Monsieur le rédacteur,

La révolution valaque est vaincue, ainsi l'a voulue la Russie, et l'Europe a laissé faire. Les hommes de la révolution sont dispersés, les uns iront dans la Transylvanie, les autres viendront ici, où leur exil sera sans rigueur.

Le général Maghiero, qui s'était retiré dans la petite Valachie

No. 2.205. 1848 Oct. 3.

pour soutenir les intérêts de la révolution, s'est vu abandonné de ses partisans; il ne lui reste que quelques hommes, et lui aussi augmentera bientôt le nombre des exilés D'accord avec le commissaire de la Porte, le nouveau caïmacam, M. Constantin Cantacuzène fait tout ce qu'il peut pour organiser l'administration et rassurer les esprits. Son ministère est formé, en voici la composition: pour l'intérieur, Jean Philippesco; pour les affaires étrangères, Alexandre Philippesco; pour la justice, Grégoire Gradistiano; pour l'instruction et les cultes, Constantin Bellio; pour les finances, Alexandre Ghyka; controleur général des finances, Jean Campineano; chef de la police, le colonel Voynesco; chef des troupes, le colonel Garbatzki.

Quoique la révolution valaque ne soit plus de ce monde, les Russes n'en continuent pas moins leur marche sur Bucarest, où ils ont dû arriver le 12 octobre. Les vieux boyards les attendaient les bras ouverts. Je vous ai dit que le cabinet de St. Pétersbourg avait en vue plus que l'anéantissement de la révolution dans les Principautés, et ce qui le prouve, c'est que maintenant les Russes ne veulent sortir ni de la Moldavie, ni de la Valachie, et l'on pense qu'ils envahiront bientôt la Servie. La Porte a beau lui dire: tout est fini, M. Titow répond avec l'aplomb d'un diplomate russe: je n'en crois rien. Si bien que le divan s'est vu dans l'obligation de protester contre une plus longue occupation des Principautés par les troupes russes; et il l'a fait, dit-on, avec énergie. Qui l'appuyera dans cette seconde phase de la question moldo-valaque, laquelle, d'après moi, est une question tout aussi européenne qu'orientale? Est-ce l'Angleterre? comment le penser? Canning n'a rien dit. Est-ce la France? Peut-être, car le général Aupick a parlé et l'on assure qu'il l'a fait avec un sentiment et un franchise toute militaire. Le ministre de la République française trouve que la Porte a raison et cent fois raison, et il ne craint pas de le dire. Je crains fort que s'il était libre d'agir, il ne se gênerait pas pour le dire en termes bien clairs à la Russie, dont il connaît parfaitement les projets.

Je vous ai dit que la Porte entretenait ses troupes dans les Principautés avec son propre trésor; les Russes font autrement, car le général Lüders annonce aux Moldo-Valaques, dans une proclamation très explicite qu'il est venu pour occuper militairement le pays. Maintenant que l'occupation des Russes est indéfinie, je vous laisse à penser dans quel état ils vont mettre les

Principautés déjà si pauvres. Ils ont déjà dévoré 22 millions de piastres, et le nombre de leurs troupes augmente tous les jours. Il est certain que lorsqu'ils quitteront le pays, si jamais ils le quittent, ils ne laisseront aux habitants que les yeux pour pleurrer sur leur complète ruine.

No. 2.205. 1848 Oct. 3.

Informațiunĭ despre intrarea Turcilor în Bucurescĭ.

No. 2.206. 1848. Oct. 3.

(„Le Siècle", 1848, 15, X.)

Provinces Danubiennes.

Fuad Effendi, craignant d'être rappelé et de tomber en disgrâce comme Suleyman Pacha, a pris le parti de se mettre aux ordres du général Duhamel. Par suite de ce concert, 20.000 Turcs sont entrés dans Bucarest, et y ont commis les plus horribles excès.

Nous recevons ce soir des détails à ce sujet, malheureusement trop circonstanciés pour qu'il soit permis de les révoquer en doute. Nous espérons toutefois, qu'ils ne sont pas exempts de quelques exagérations.

Raportul No. 4.981 al Cârmuiriĭ de Gorj către Departamentul trebilor din Lăuntru al Țĕriĭ-Românescĭ.

No 2.207. 1848. Oct. 3.

(Orig. Arch. M. de Interne. Dos. No. 357.)

Cinstituluĭ Departament al trebilor din Lăuntru.

Cârmuirea județuluĭ Gorj.

După măsurile luate de subt-iscălitul pentru paza lìniștiĭ obștescĭ a județuluĭ în potriva fugarilor pandurĭ, ce se întorc la vetrele lor, de către Subt-cârmuitorul plaiuluĭ Novacĭ și loc-țiitor de Subt-cârmuitor al plășiĭ Amărădiĭ pe lângă raportul lor subt No. 1.926, aduseră astădĭ la Cârmuire pe d. Nicolae Marghiloman, comandirul tutulor pandurilor și volintirilor județuluĭ Mehedințĭ și fratele fostuluĭ cu numele de administrator la acest județ, împreună cu un unter-ofițer și alțĭ douĭ volintirĭ, carele se întorceà de la tabĕra unde se aflase cu 800 oamenĭ subt comanda sa, și măcar că numitul cu toate uneltirile sale se strecurase nedesarmat

No. 2.207. 1848 Oct. 3.

de la cea întâĭ străjuire ce se află la capul judeţuluĭ, dar pomeniţiĭ slujbaşĭ credincioşĭ stăpâniriĭ s'aŭ luat îndată în goana lor, pe cariĭ ajungêndu-ĭ noaptea, nu numaĭ că nu s'aŭ supus, dar încă aŭ şi îndrăsnit a se împotrivì şi chiar cu arme, după care numiţiĭ supt-cârmuitorĭ neperdêndu-şĭ al lor coraj, cu ajutorul locuitorilor satelor aŭ sărit de ĭ-aŭ prins împreună cu lucrurile lor, precum se va îndestulà cinstitul Departament din alăturatul pe lângă acesta în copie raportul subt-cârmuitorilor. În urma acestora dar Cârmuirea luându-le toate armele şi cele-lalte lucrurĭ găsite la dînşiĭ, le-aŭ asigurat subt bună păstrare, iar pe numiţiĭ ĭ-aŭ pus subt arestul poliţieĭ. Pentru care grăbesc cu supunere a încunosciinţà cinstituluĭ Departament, şi tot odată îl rog ca să deà Cârmuiriĭ deslegare de urmare, precum şi pentru lucrurile lor i baniĭ ce s'aŭ găsit la dînşiĭ şi se coprind în însoţita de această listă. Pe lângă aceasta socotesc de datorie a arătà cinstituluĭ Departament, că locuitoriĭ judeţuluĭ se află acum cu desăvârşire liniştiţĭ, îndeletnicindu-se fie-care la ale lor meseriĭ şi lăsându-şĭ la o parte exaltarea duhuluĭ ce le insuflase vrăşmaşiĭ liniştiĭ obşteseĭ.

Îndeplinitor datoriilor postuluĭ de Cârmuitor,

Presidentul Maghistratuluĭ, Zamfirache Broşteanu.

Ajutor. G. Săftoiu.

No. 4.981.

Sec. I-ĭ. Masa 1.

(Resoluţie:) Rĕspuns că Departamentul a lăudat atât măsurile luate de d. îndeplinitorul datoriilor Cârmuitoruluĭ aceluĭ judeţ, cât şi vrednicia acelor subt-cârmuitorĭ. Cât pentru ceĭ prinşĭ, Cârmuirea îĭ va îndreptà îndată în primirea Exelenţiĭ Sale Ismail Paşa, Comandirul oştiriĭ otomane în partea loculuĭ, iar din lucrurile lor Cârmuirea va poprì în păstrare numaĭ armele şi hârtiile ce vor avé atingĕtoare de prinţipurile revoluţieĭ, iar cele-lalte ale lor propriĭ lucrurĭ şi banĭ le va da lor subt cvitanţie, spre a nu puté reclamà că li s'a poprit ce-và cât de mic lucru.

No. 2.208. 1848. Oct 3.

Depeşa luĭ Hory, Consulul Francieĭ la Bucurescĭ, către Ministrul Bastide.

(Copie. Acad.)

Bucarest.

Monsieur le Ministre,

Hier, 14 octobre, à 10 heures du matin, une compagnie d'infanterie russe, suivie de deux canons est entrée dans la capitale. Le général Lüders est arrivé à 4 heures de l'après-midi.

No. 2.208.
1848.
Oct. 3.

Ce matin, à 8 heures, environ mille hommes, de différentes armes, sont entrés à Bucarest, musique en tête, et ont assisté au Te-Deum chanté à l'église de Sarindar en l'honneur de l'Empereur Nicolas. Tous les grands boyards étaient convoqués à cette cérémonie.

Fuad-Effendi a reçu hier des dépêches de son gouvernement. J'ignore encore si le contenu a rapport à la question de l'occupation russe en Valachie.

Je suis, etc.

(Signé:) Hory.

TABELA CHRONOLOGICĂ A ACTELOR

III.